श्रीमद्बटोदरमहाराजाश्रयानुगृहीतः

उपनिषद्वाक्यमहाकोशः

UPANIṢAD–VĀKYA–MAHĀ–KOŚA

(PREPARED FROM 223 UPANIṢADS)

Vol. II

PREPARED BY:
SHASTRI GAJANAN SHAMBHU SADHALE

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्रशंसापत्रावलिः

श्रीशृङ्गेरी मठाधीशपूज्यपाद-श्रीमज्जगद्गुरु-
शङ्कराचार्याणां
महानुशासनम्।

मार्ग. व. २ श. १८६९ ता. १६।१२।४७

स्वस्ति श्रीमत्समस्तसुरवृन्दपूजितपादारविन्द-
शिलाप्रतिबिम्बरूप-श्रीमत्परमहंस
परिव्राजकाचार्यवर्य प्रमाणपारावारपारीणयम-
नियमासनप्राणायामप्रत्याहार ध्यानधारणा
समाध्यष्टाङ्ग योगानुष्ठाननिष्ठतपश्चक्रवर्त्यनाद्य-
विच्छिन्नगुरुपरम्पराप्राप्तषड्दर्शनसंस्थापना-
चार्यव्याख्यान सिंहासनाधीश्वर-
सकलनिगमागमसारहृदयसाङ्ख्यत्रयप्रतिपादक
सकलनास्तिकमतोच्छेदपूर्वकसकलधर्मसंस्थापनैक-
धुरीण-वैदिकमार्गप्रवर्तक-सर्वतन्त्रस्वतन्त्र-
श्रीमद्राजधानीकर्णाटकपुरवराधीश-
श्रीमद्राजाधिराजगुरुमण्डलाचार्य
श्रीमच्छङ्कराचार्यान्वयमञ्जातासिनपङ्कज
शृङ्गगिरिवासकमलानिकेतनकरवीरसिंहासनाधीश्वर
श्रीमत्सच्चिदानन्द श्रीविद्यानृसिंह-
भारतीकरकमलकिञ्जल्कोद्भवश्रीमदभिनव-श्री
सच्चिदानन्द-श्रीविद्याशङ्कर भारतीस्वामिकृतानि
श्रीशारदापरिवारच्छात्राणामहर्निशमान-भव्यजनकानि
श्रीमच्छङ्कराराधनावसरीयनारायणस्मरणानि॥

समवलोकितः किलायमस्माभिरमूल्यतमापत्ता
श्रीउपनिषद्वाक्यकोशस्य पूर्वार्धः। शारीर-
भाष्यादिवेदान्त-ग्रन्थानधीयानाः प्रायस्सर्वे
वेदान्तशास्त्रमहनप्रविविक्षवः
प्रमाणत्वेनोदाहृतानामुपनिषद्वाक्यानां क्वचित्
कदाचिदसमुल्लिखितानां वाक्यखण्डानां च
स्थलादिकं साकल्येन यथार्थपाठपूर्वकं ज्ञातुं
चान्तर्धावधि नितान्तं क्लिश्यन्त एवासन्।
तेषां तमिमं क्लेशमनुलक्ष्य साधवे
कल्पपाक्यगामुपसृत्य आनन्दशास्त्रिभि:
सम्पादितोऽयमुपनिषद्वाक्यमहाकोशः।

मुद्रणसौष्ठवेन पत्राणां च दृढत्वधवलत्वेन
कोशः सर्वेषामन्तरङ्गं हठादेवावर्जयेदिति
बलीयान्नो विश्वासः। तदयमवश्यं सङ्गृह्यतां
वेदान्तकाव्यपण्डितैरितरैरपि
मेवोपनिषद्वाक्यानि स्थानज्ञानेन पूर्वापर-सन्दर्भ-
पूर्वकमवाप्य विजानन्तु श्रीमद्भगवत्पादेरन्येश्चेति
समुच्यते सप्रमोदोऽस्माभिः।

जगज्जनीरिदेऽपि तदपि सम्पादकवर्यै
साधलेमहाशयै: समारब्धेऽस्मिन्महत्यपि कर्मणि
श्रीशारदाचन्द्रमौलीश्वरौ यशः श्रियं च
निरन्तरायं समासादयितामाशास्महे।

महानुशासनं वर्धतां।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ॐ

श्रीमद्भटोदरमहराजाश्रयानुगृहीतः

उपनिषद्वाक्यमहाकोशः

[२२३ उपनिषदां वाक्यैः सम्भृतः]

[उत्तरार्धः]

कर्ता—
साधले इत्युपाह्वः शम्भुपुत्रो गजाननः

रूपा बुक्स प्रा. लि.
एस-१२, तिलक नगर शॉपिंग काम्प्लैक्स
जयपुर-३०२००४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ॐ

UPANISAD-VAKYA-MAHA-KOSA

(Prepared from 239 Upanisads)

REPRODUCTION OF EARLIE EDITION OF THE
UPANISAD-VAKYA-MAHAKOSA
(PREPARED FROM 223 UPANISADS)

VOL. II

Shastri GAJANAN SHAMBHU SADHALE

RUPA BOOKS PVT. LTD.
S-12, Tilak Nagar Shopping Complex
JAIPUR-302004

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

The publication has been brought out with financial assistance from Government of India, Ministry of Human Resources Development

If any defect is found in this book, please return the copy by V.P.P. to the publisher for exchange free of cost of postage.

UPANISAD-VAKYA-MAHAKOSA
First Published - 1940
Reprint - 1991

Price Rs. 122-00 per set

Published by
Rupa Books Pvt. Ltd.
S-12, Shopping Complex,
Tilak Nagar, Jaipur - 302 004

Printed at : **Efficient Offset Printer**
New Delhi

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

PREFACE

It gives me great pleasure to be able to publish the second Volume of the Upanishad-vakya-maha-kosha and put it before the Sanskrit knowing public, in such a short time. After publishing the first part, I have found some 15 more Upanishads, and I have made useful additions by selecting principle sentences from them in this volume. They are given as an appendix at the end of this work. Many useful suggestions have been made to me by learned men, friends and well wishers, and I am thankful for them to all. If God grants me still longer life, strength, and clear intellegence to work and means to publish, I hope to carry them out and put into print. Upto now collections of 108 Upanishads have been published by different booksellers, but some of them are very incorrect. The total number of Upanishads found and studied by me is 239; hence there are 130 more Upanishads which are not printed together in one neat volume. A few of these hitherto little known Upanishads have been published by different men and publishers, but are not available to all desirous of reading them. I therefore hope to publish them all. A selected anthology of some of the best passages (सुभाषितम्) of Upanishads is also prepared by me, and a short word index arranged according to Vedantic divisions of subjects is being prepared by me. To publish all these require financial help from the public interested in this sort of work. By the grace of God who always fulfills the good desires of His devotees, I hope to publish them all one by one i. e. first the collection of 239 Upanishads, the selection of best passages from the Upanishads (उपनिषत्सूक्तिमुक्ताहारः) and a word index called उपनिषद्विषमपदार्थकोशः The subject matter of all these Upanishads is vast and varied, and it is not therefor necessary here to discuss it. In preparing this work, my collaborator Shastri Balkrishna Bhasker Vaidya and Shastri Vidyalankar Anant Yagneshwar Dhupkar have laid me under obligation by helping me in many ways and so also I am indebted to all those who have very kindly and sympathetically reviewed the first Vol. of this work. I thank them all. Lastly but not the least I, as well as the Sanskrit loving public, are deeply under obligation for the kind patronage and the financial help given to me by the present ruler of Baroda, viz. His Highness Maharaja Shree Pratapsinh; and the encouragement given by the University of Bombay can never be forgotten by me. With fervent devotion in God Anant, I offer this fruit of my labour at His lotus feet, so that this work may be useful and beneficial to all those lovers of Aupanishadic Lore.

Bombay
10th day of the bright
Ashwin V. S. 1997
Vijaya-dashami
30-9-1941.

Gajanan Shambhu Sadhale

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वक्तव्यावशेषः ।

कृत्वाऽनन्तभवार्णवस्य तरणे पोतं यदङ्घ्रिं बुधाः
पीत्वाऽनन्तकथामृतं श्रुतिपुटैस्तृप्ता यदीयं मुहुः
भूत्वाऽनन्तपदाश्रिताः सुकृततो याताः परं यत्पदं
तस्यानन्तहृदाश्रितस्य शरणं पादाब्जयुग्मं मम ॥

श्रीमदनन्तस्यानन्तमूर्तेरनन्तकरुणावरुणालयस्यानन्तकरुणयैवाहमनन्तानन्दगिरिमारूढः स्वप्रणीतमिममुपनिषद्वाक्यमहाकोशं प्रकाशयितुं समर्थोऽभवं, उदयाचलारूढः सहस्रकर इव लोकम् । तदेकोपघ्नेन चास्योपनिषद्वाक्यमहाकोशस्य पूर्वार्धोपक्रमे मया 'न्यूनातिरिक्तं यत्किञ्चित्' इत्युक्त्या यन्निर्दिष्टं तदेवात्राप्यनुसन्धेयम् । तत्रापि चतुर्दशपृष्ठस्थान् आदिपाठ्यविषयान् समीक्ष्य तत्रस्थमाद्यं वाक्यं 'एतदुपनिषद्वाक्यमहाकोशोपयुक्तताजिज्ञासुभिः' इति परिष्कृतं पठनीयम् ।

ततो विशेषस्त्वयम्— १ गङ्गोपनिषत्, २ तत्त्वोपनिषत्, ३ नारायणीयमहोपानिषत्, ४ प्रवर्ग्याभिकाश्वमेधोपनिषत्, ५(२) रुद्रोपनिषत्, ६ (२) देव्युपनिषत्, ७ प्रसादजाबालोपनिषत्, ८ चिदम्बरोपनिषत्, ९ वेदान्तसारोपनिषत्, १० भक्तियोगोपनिषत्, ११ निर्लेपोपनिषत्, १२ श्रुतिरहस्योपनिषत्, १३ वेङ्कटेशपूर्वोत्तरतापिन्युपनिषत्, १४ (२) तारोपनिषत्, १५ विष्णूपनिषत्, १६ (२) शिवोपनिषत् चैता उपनिषद उपनिषद्वाक्यमहाकोशपूर्वार्धस्य मुद्रणोत्तरमेवासादिताः । अतस्तासां वाक्यानि कानिचिदुत्तरार्धे वर्णानुक्रमत एव सन्निवेशितानि कानिचिच्च परिशिष्टे । तथाऽत्रत्यवाक्यस्य मध्येऽन्ते वा ( ) एवंविधचिह्नाङ्किताः शब्दाः कचिद्वाक्यपूर्तिकराः कचिच्च पाठान्तरनिदर्शका इति ज्ञेयम् । पूर्वान्वयदर्शकानि वाक्यानि श्लोका मन्त्रा वा तथैव ।

वाक्यपूर्तिकराः शब्दा यथा—अजो नित्यः शाश्वतोऽयं पुराणः (आत्मा) (पृष्ठं ११।२) पृथिवीमय आपोमयः (आत्मा) (पृ. ३७७।२)। प्रज्ञया सत्यसङ्कल्पं (आप्नोति) (पृ.३८१।१)।

पाठान्तरनिदर्शका यथा— मन एव मनुष्याणां कारणं बन्धमोक्षयोः । बन्धनं (बन्धाय-बन्धस्य) विषयासक्तं (विषयासङ्गि) मुक्त्यै (मुक्तं—मोक्षे—मुक्तौ—मुक्तेः) निर्विषयं स्मृतम् (मनः—तथा)(पृ.४२९।२)॥

पूर्वान्वयदर्शकानि वाक्यादीनि यथा— मन्त्रपूतं तु यच्छ्राद्धममन्त्राय प्रयच्छति । (छिन्दन्ति दातृहस्तं च जिह्वाग्रमितरस्य च) (पृ. ४३५।१) इत्यादि ।

अथ यैरेतद्ग्रन्थस्य प्रकाशने साहाय्येनोपकृतं तेषां पूर्वार्धेऽनुल्लिखितानां महाभागानां नामधेयनिर्देशमत्र प्राप्तावसरं मन्ये । तत्रापि यत्सदुपदेशत एतद्ग्रन्थस्योपक्रमोपसंहारौ सम्भूतौ, यदनुग्रहेणैवायं प्रोन्नतिं लब्ध्वा मुद्रणयन्त्रारोहणसमर्थः सञ्जातः, यैश्च धनदानेन निबद्धसोपानैरहमेतन्मुद्रणव्ययदुर्गादवरोपितः, तेषां सानुस्मरणेन मन्मनसाऽनुदिनं भाव्यम्; अतस्तेषां स्मरणमत्र क्रियते । तेष्वाद्या 'कणशः क्षणशश्चैव विद्यामर्थं च साधयेत्' 'उद्योगः खलु कर्तव्यः फलं मार्जारवद्भवेत्' इत्युपदेष्टारो मत्पितृचरणास्तत्रभवद्वासुदेवानन्दसरस्वतीसद्गुरवश्च, यदुपदेशफलमेवैष उपनिषद्वाक्यमहाकोशः । द्वितीयास्तन्मुद्रणव्ययचिन्ताग्निसन्तापनिर्वापणपटवः श्रीमन्तः प्रतापसिंहनामधेया वटोदरपुरमहाराजाधिराजाः । तृतीयास्तन्मुद्रणसमारम्भकर्तारो मुम्बापुरस्थाः 'युनिवर्सिटी ऑफ् बॉम्बे' इत्यांग्लनामप्रथितविश्वविद्यालयाधिकारिणः ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अथ यदाऽयमुपनिषद्वाक्यमहाकोशो मुद्रणयन्त्रारोहणार्हः समभवत्तदा 'निर्धनस्य निस्सहायस्य च ममायं ग्रन्थः कथं मुद्रितो भवेत्? कथं च विद्वद्वरकरकञ्जगतः सन्नुपयुक्तो भवेत्?' इति चिन्तापानीयनिधिनिमग्नं मां यावच्छ्रुतपूर्वावपि सर्वान्तर्यामिणा परमात्मना प्रेरितौ करावलम्बदानेन समुद्धृत्य मार्गप्रदर्शकावभवतां तावेतौ परमोदारावादिमं प्रशंसापदमारोढुमर्हतो जुन्नरकरघुर्योपनामालङ्कृतौ महोदयौ। तत्राद्यः 'जुन्नरकर' इत्याख्यः कराचीनगरे पश्चिमे प्रविभागे विश्वकर्मविद्यालयस्य 'इंजिनियर-कॉलेज' इति नाम्ना प्रथितस्याध्यक्षपदं विभूषयन्ति, द्वितीयाश्चाद्वितीयाः 'घुर्ये' इत्याख्या अत्रत्य-विश्वविद्यालय एवाध्यापकपदमलंकुर्वन्ति।

द्वितीयप्रशंसापदार्हा महाशालिक्षेत्रस्था विद्यालङ्कारोपपदालंकृताः 'धूपकर' इत्युपाह्वा अनन्तयज्ञेश्वर-शास्त्रिणः, यैरयमुपनिषद्वाक्यमहाकोशः प्रस्तावनालंकृतः।

तार्तीयं प्रशंसापदं तु गुजराती-प्रिन्टिंग-प्रेसकार्यकर्तारोऽस्मत्सहयोगिनो 'वैद्याः' इत्युपपद-विभूषिता बालकृष्णोपासका बालकृष्णभास्करशास्त्रिण आरोढुमर्हन्ति, यैरेतत्कोशमथनानन्तरमस्मिन्वर्षत्रये साहाय्येन यदुपकृतं तदत्र विस्तरतो वर्णयितुं न शक्नोमि।

तथा पितृपितामहादिभिः संगृहीता निबिडान्धकारपतितेयमुपनिषदिदानीं लोकालोकनीयतामायात्विति तत्प्रदानेन, तत्तदासिस्थानादिप्रदर्शनेन, धनादिना चैवं नानाप्रकारैः साहाय्यकारिणो येऽभवंस्ते सर्वेऽपि प्रशंसार्हा धन्यवाददानार्हाश्च सन्ति। तानप्यतिशयानेभ्यः प्राकृतसंस्कृतोपयुक्तग्रन्थप्रकाशनेन पित्राचरितं विद्याविवर्धकं व्रतमनुवर्तमानेभ्यः परमोदारेभ्यः श्रीमच्छ्रेष्ठिप्रवरेभ्यः गुजरातीमुद्रणालयाधिपतिभ्यः येषामनुग्रहेणानुगृहीतोऽहमेतद्ग्रन्थलेखन–मुद्रण–प्रसरणादिव्यसनशतात्परिमुक्तः कृतकृत्योऽभवं तेभ्यः देसाईकुलविभूषणानां इच्छाराम सूर्यराम इत्याख्यानां श्रीमच्छ्रेष्ठिवर्याणां तनूजेभ्यः 'नटवरलाल, मदनलाल, बाबुभाई' इत्याख्येभ्यः प्रशंसापदं कीदृग्विधं कतमं च देयं तदेतत्तदनुग्रहेण सञ्जातसर्वाङ्ग-सुन्दरोऽयमुपनिषद्वाक्यमहाकोश एव हृष्टपुष्टकृष्टीनां कर्णेषु कथयिष्यति दर्शनसमकालम्।

अन्यच्च–व्यावहारिके कार्ये क्रियमाणे यथा तत्प्रागेव तत्साधनोपसाधनानि सम्पाद्यन्ते, तथैवास्य विरचनात्पूर्वं तदादर्शभूतानामुपनिषदां सभाष्याणां सङ्कलनमावश्यकमिति जानन्नप्यहमेतत्कोशविरचनोपक्रममकरवम्, निःसत्त्वादुदरभरणायापि सेवावेतनस्यापर्याप्तत्वाच्च। अथ यदा सभाष्या उपनिषदो दृग्गोचरतां याताःस्तदा विज्ञातमभवन्मुद्रिता मूलमात्रा उपनिषदः कचित्कचिदशुद्धप्राया विद्यन्त इति। परं को नामार्वाचीनः प्राचीनो वा वेदशास्त्रसम्पन्नो विद्वदग्रेसरोऽपि श्रुतिगतविषमस्थानानि तद्भाष्याद्यवलोकनमन्तरेण समीकर्तुं शक्ष्यति? अहं तु सर्वथाऽकृतविधेोऽल्पज्ञ एव। अतो यथादृष्टानि वाक्यान्येवात्रालिखम्। तद्गतविषम-शब्दार्थाद्यालोचनं तूपनिषद्विषमपदार्थकोशात्, शुद्धाशुद्धिस्थलादि च भाष्यादिसाहाय्येन संस्कृता-द्बृहदुपनिषत्सङ्ग्रहाच्चावधेयं विपश्चिद्भिर्विमर्शिभिः। बृहदुपनिषत्सङ्ग्रहस्तूपनिषद्विषमपदार्थकोशसमुपबृंहि-तेनोपनिषत्सूक्तिमुक्ताहारेण सहाचिरेण विद्वद्वरमन्दिरातिथिर्भविष्यति।

'जरठमतिविनाशो जायते षष्टिवर्षे' इति न्यायात्तदुत्तरवयःस्थस्यापि मम तत्तद्वाक्याज्ञानोद्भूता वाक्यच्छेदपदच्छेदादयो दोषाः स्युरेव, तथा मानवजात्यवश्यम्भाविप्रमादभ्रान्त्यादिदोषवशान्मुद्रणयन्त्र-गतविद्युदाघातादिवशाच्च कचित्पतितं त्रुटितं च स्यादेव, तद्गुणदोषविवेकवद्भिर्विपश्चिद्भिः क्षन्तव्यमित्यन्ते विज्ञाप्य विरमति—

प्राज्ञपादपांसुः—

साधले इत्युपाख्यो गजाननशंभुशर्मा।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

*पश्चाल्लब्धोपनिषन्नामादिसूची ।

अनुक्रमाङ्कः	उपनिषन्नामानि	तत्सङ्केतनामानि	प्रथमाङ्कः	द्वितीयाङ्कः
२२४	गङ्गोपनिषत्			
२२५	चिदम्बरोपनिषत्	चिदम्बरो.	गद्यपद्यात्मकः	
२२६	तत्त्वोपनिषत्	तत्त्वो.	पद्यात्मकः	
२२७	(२) तारोपनिषत्	२ तारो.	वाक्यात्मकः	
२२८	(२) देव्युपनिषत्	२ देव्यु.	पद्यात्मकः	
२२९	नारायणीयमहोपनिषत्	ना. म.	पद्यात्मकः	
२३०	निर्लेपोपनिषत्	निर्लेपो.	गद्यपद्यात्मकः	
२३१	प्रसादजाबालोपनिषत्	प्र. जा.	वाक्यात्मकः	
२३२	प्रवर्ग्याग्निकाश्वमेधोपनिषत्	प्रवर्ग्या.	मन्त्रात्मकः	
२३३	भक्तियोगोपनिषत्	भक्तियो.	गद्यपद्यात्मकः	
२३४	(२) रुद्रोपनिषत्	२ रुद्रो.	मन्त्रात्मकः	
२३५	विष्णूपनिषत्	विष्णू.	वाक्यात्मकः	
२३६	वेङ्कटेशपूर्वोत्तरतापिन्युपनिषत्	वें. पू. वेङ्कटे.	प्रपाठात्मकः	वाक्यात्मकः
२३७	वेदान्तसारोपनिषत्	वे. सारो.	मन्त्रात्मकश्च वाक्यात्मकश्च	
२३८	(२) शिवोपनिषत्	२ शिवो.	वाक्यात्मकः	
२३९	श्रुतिरहस्योपनिषत्	श्रु. र.	मन्त्रात्मकः	

* उपनिषद्वाक्यमहाकोशस्यास्य पूर्वार्धारम्भ उल्लेखितानां २२३ उपनिषदामकाराद्यनुक्रमोऽत्रानुसन्धेयः ।

अहमहमिकया मुद्रणयन्त्रारोहणमाकाङ्क्षन्तो ग्रन्थाः ।

१ बृहदुपनिषत्संग्रहः— मुद्रिताम्रुद्रितैकोनचत्वारिंशदधिकशतद्वयानामुपनिषदां [२३९] संग्रहोऽयं महाप्रयासैः सङ्कलितोऽद्वैतद्वैतशुद्धाद्वैतविशिष्टाद्वैतसम्प्रदायपाठान्तरैरलंकृतः ।

२ उपनिषत्सूक्तिमुक्ताहारः }
उपनिषद्विषमपदार्थकोशश्च } उपनिषद्गतानां सूक्तिमुक्तानां विद्वज्जनमनोहरो हारोऽयं कण्ठगतश्चेद्वेदान्तवादे, प्रवचने, हरिहरादिगुणानुवादे (कीर्तने), व्याख्याने लौकिकव्यवहारे च विजयप्रदो यशस्करो धनाकरश्च स्यादेव । उपनिषद्विषमपदार्थकोशस्तु स्वनामधेयमनुसृत्य द्वैताद्वैतादिमतमतान्तराणामप्यादर्शो भविष्यति उपनिषद्वाक्यमहाकोशस्य ग्राहकेभ्य इममुपनिषद्विषमपदार्थकोशसमुपबृंहितमुपनिषत्सूक्तिमुक्ताहारमत्यल्पेनैव मूल्येन वितरिष्यामः ।

३ कृत्यविधाकरः— पुराणोक्तकर्मादर्शोऽयं ग्रन्थोऽस्यां तृतीयावृत्तौ व्रतोपवासोत्सवविध्यर्चनादिभिर्व्रतकुल-साहित्यनामावलीभिश्चालंकृतो भविष्यति ।

ग्रन्थकर्ता.

शास्त्री गजानन शंभु साधले,—गु. प्रिंटिंग प्रेस, एल्फिन्स्टन सर्कल, कोट–मुंबई.

उपनिषद्वाक्यमहाकोशः

[उत्तरार्धः]

प

पक्वमाप्सु गृह्णीयाद्यावद्धर्मं न लभ्यते	१ सं.सो.२।९२
पक्वविज्ञानाज्जीवन्मुक्तो भवति	त्रि.म.ना. ५।५
पक्वं वायदि वापक्वं याचमानो व्रजेद्बुधः	१ सं.सो.२।९४
पक्षपातविनिर्मुक्तं ब्रह्म सम्पद्यते	ब्र. बिं. ६
पक्षं कञ्चन नाश्रयेत्	ना. प. ५।३२
पक्षावैमासोऽहति द्वौमासौ वा वसेत्	१सं. सो. १।२
पक्षेषु कुक्कुटो हन्ति निकर्षेण तु सूकरः । आगतं गतया श्वानं चक्षुषा वृषलीपतिः	इतिहा. ६३
पङ्क्तिबद्धेन्द्रियपशुं वल्गत्तृष्णा गृहाङ्गणम् । चित्तभृत्यजनाकीर्णं नेष्टं देहगृहं मम	महो. ३।२९
पचाम्यन्नं चतुर्विधम्	भ.गी.१५।१४
पञ्चकृत्यनियन्तारं पंचब्रह्मात्मकं बृहत् । पंचब्रह्मोपसंहारं कृत्वा स्वात्मनि संस्थितः	पञ्चब्र. १६
पञ्चकृत्यरूपा परमेश्वरी भवति	ना.पू.ता.२।१
पञ्चकृत्वः प्रस्तौति...उद्गायति...प्रतिहरति...उपद्रवति...निधनमुपयन्ति तत्स्तोमसहस्रं भवति	१ऐत.३।४।२
पञ्चकोशविवर्जितः । निर्विकल्पस्वरूपात्मा	ते.बि. ४।७५
पञ्च चेन्द्रियगोचराः	भ. गी. १३।६
पञ्च ज्ञानेन्द्रियाणि पंच कर्मेन्द्रियाणि	सामर. १०१
पञ्चज्ञानेन्द्रियैर्युक्ता ज्ञानशक्तिबलोद्धताः (नागादिवायवः)	ब्र. वि. ६८
पञ्च तन्मात्राणि भूतशब्देनोच्यन्ते पंचमहाभूतानि भूतशब्देनोच्यन्तेऽथ तेषां यः समुदायः शरीरमित्युक्तम्	मैत्रा. ३।२
पञ्चतन्मात्राः पञ्च सूक्ष्मभूतान्युपादाय पञ्चीकरणे कृते पञ्चमहाभूतान्यजायन्त	ग.शो. ४।५
पञ्चतन्मात्रेभ्यः पञ्चमहाभूतानि पञ्चमहाभूतेभ्योऽखिलं जगत्	त्रि. ब्रा. १।१
पञ्चतन्मात्रेभ्यः पञ्चमहाभूतानि । पञ्चमहाभूतेभ्यो ब्रह्मैकपादव्याप्तमेकमविद्याण्डं जायते	त्रि.म.ना.२।५
पञ्चत्वं न स पश्यति (गोपीचन्दनधारकः)	गोपी. ८

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पञ्चदशकृत्वः प्रयुक्ता पञ्चदशेन वज्रेण सम्मिता (गायत्री) ब्रह्मलोकमभिजयति — सन्ध्यो. २

पञ्चदशतिथिरूपेण कालस्य परिणामावलोकनस्थितिः पञ्चदशनित्याः — भावनो. ७

पञ्चदशदिनानि पक्षो भवति, पक्षद्वयं मासो भवति, मासद्वयमृतुर्भवति, ऋतुत्रयमयनं भवति, अयनद्वयं वत्सरो भवति, वत्सरशतं ब्रह्ममानेन ब्रह्मणः परमायुःप्रमाणम् — त्रि. म.ना.३।४

पञ्चदशाहानि माशीः काममपः पिब — छान्दो.६।७।१

पञ्च द्वाराणि मनसा चक्षुरादीन्यमून्यलम् । बुद्धीन्द्रियाभिधानानि तान्येवालोकयाम्यहम् — अ. पू. ३।७

पञ्चधा वर्तमानं तं ब्रह्मकार्यमिति स्मृतम् । ब्रह्मकार्यमिति ज्ञात्वा ईशानं प्रतिपद्यते — पंचब्र. २२

पञ्चपादं पितरं द्वादशाकृतिं दिव आहुः परे अर्धे पुरीषिणम् — प्रश्नो.१।११
[ऋ. अ. २।३।१६=मं. — १।१६४।१२

पञ्चपाद्ब्रह्मणो न किञ्चन — परब्र. ३

पञ्चग्रन्थस्वरूपेण पञ्चग्रन्था ज्ञानस्वरूपाः — लिङ्गोप. १

*पञ्चब्रह्म परं विद्यात्सद्यो जातादिपूर्वकम् — पंचब्र. २१

पञ्च ब्रह्मभिरङ्गैश्च त्रिमाला पञ्च सप्त च । मथित्वा मूलमन्त्रेण सर्वाण्यक्षाणि धारयेत् — रु. जा. २३

पञ्चब्रह्ममयं रूपं स्थूलं वैराजमुच्यते । हिरण्यगर्भं सूक्ष्मं तु नादं बीजत्रयात्मकम् । परं ब्रह्म परं सत्यं सच्चिदानन्दलक्षणम् । (ब्रह्मवपुः) — यो.शि. २।१५

पञ्चब्रह्मात्मकं सर्वं स्वात्मनि प्रविलाप्य च । सोऽहमस्मीति जानीयाद्विद्वान्ब्रह्मामृतो भवेत् — पं. ब्र. २३

पञ्चब्रह्मात्मकातीतो भासते स्वस्वतेजसा — पंचब्र . १७

पञ्चब्रह्मात्मिकीं विद्यां योऽधीते भक्तिभावितः । स पञ्चात्मकतामेत्य भासते पञ्चधा स्वयम् — पंचब्र. २६

पञ्चभिर्गन्धैरमृतैः पञ्चभिर्गव्यैस्तनुभिः शोधयित्वा पञ्चभिर्गव्यैर्गन्धोदकेन संस्नाप्य...प्रत्यक्षमादिक्षान्तैर्वर्णैर्भावयेत् — अ. मा. ३

पञ्चभिर्नामभिर्भूशमैश्वर्यकारणाद्भूतिः — बृ.जा. १।६

पञ्चभूतकारणं तडित्कूटाभं तद्वच्चतुःपीठम्, तन्मध्ये तत्त्वप्रकाशो भवति — मं. ब्रा. २।१

पञ्चभूतमयी तनुः — अमन.१।१७

पञ्चभूतात्मकं शङ्खं करे रजसि संस्थितम् । बालस्वरूपमित्यन्तं मनश्चक्रं निगद्यते — गोपालो.२।३०

पञ्चभूतात्मको देहः पञ्चमण्डलपूरितः — वराहो. ५।१

पञ्चभूतानां पतयः पञ्च सदाशिवेश्वररुद्रविष्णुब्रह्माणश्चेति — यो. चू. ७२

पञ्चभूतान्यहं पञ्चमहाभूतान्यहं — अद्वै. मा. ३

पञ्चभूतेषु गन्धवती पृथिव्यासीत् — गोपीचं. ८

पञ्चभूमिं समारुह्य सुषुप्तिपदनामिकाम् । शान्ताशेषविशेषांशस्तिष्ठत्यद्वैतमात्रके — वराहो. ४।१४

(अथ) पञ्चमी रश्मिर्निर्विषयानन्ते — मैत्रा. ६।३१

पञ्चम आकाशो भवति — ना.पू.ता.१।१

पञ्चमभूम्यां विहरन्ब्रह्मविद्वरो भवति — वराहो. ४।१

पञ्च महाभूतानि पंच तन्मात्राणि — सामर. १०१

(अथ) पञ्च तन्मात्राणि भूतशब्देनोच्यन्ते, पंच महाभूतानि भूतशब्देनोच्यन्तेऽथ तेषां यः समुदायः शरीरमित्युक्तम् — मैत्रा. ३।२

पञ्चमहाभूतेभ्योऽखिलं जगत् — त्रि. ब्रा. १।१

पञ्चमहाभूतेभ्यो ब्रह्मैकपादव्याप्तमेकमविद्याण्डं जायते — त्रि.म.ना.२।५

पञ्चमहायज्ञक्रियां निवर्तन्त आत्मानं प्रार्थयन्ते — आश्रमो. ३

*पञ्चब्रह्मणा परिस्तृतं वर्णनं मुद्गलपुराणतोऽवधेयम् ।

पञ्चमं कण्ठचक्रं स्यात्...तत्र ध्यात्वा
शुचि ज्योतिः सिद्धीनां भाजनं भवेत् योगरा.१२,१३
पञ्च मा प्रभ्रात्राऽन्यबन्धुरप्राक्षीत् बृह. ६।२।३
पञ्चमीं भूमिकामेत्यसुषुप्तपदनामिकाम् ।
शान्ताशेषविशेषांशस्तिष्ठत्यद्वैतमात्रकः अक्ष्युप. ३७
पञ्चमुखं पञ्चस्वरूपं पञ्चाक्षरं
पञ्चसूत्रं ज्ञानम् लिङ्गोप. १
(ॐ) पञ्चमे ऊर्ध्वाम्नायः सुमेरुमठः मठाम्ना. ७
पञ्चमे कल्पतरोर्मूले उषा, षष्ठे देवाः राधोप. २।१
पञ्चमे धामनि ध्येयेयं चान्द्री कामाधः
शिवाद्यकामा त्रि.ता. १।१६
पञ्चमे मासे नखरोमण्यादेशः निरुक्तो. १।४
पञ्चमे मासे पृष्ठवंशो भवति गर्भो. ३
पञ्चमे स्रवते तालु षष्ठेऽमृतनिषेवणम् ।
सप्तमे गूढविज्ञानं परा वाचा तथाष्टमे हंसो. ९
पञ्चमो (आश्रमः) लिङ्गधारणं लिङ्गो. १
पञ्चम्यामथ मात्रायां यदि प्राणै-
र्वियुज्यते । उषितः सह देवत्वं
सोमलोके महीयते ना. बि. १४
(इति तु) पञ्चम्यामाहुतावापः पुरुष-
वचसो भवन्तीति छांदो. ५।९।१
पञ्चयज्ञा वेदशिरःप्रविष्टाः क्रिया-
वन्तोऽमी सङ्गता ब्रह्मविद्याम् ।...
विष्ण्वात्मका विष्णुमेवापियन्ति शाट्याय. ११
पञ्चयोजनविस्तीर्णं मृत्योश्च
मुखमण्डलम् वनदु. १६८
पञ्चरात्रलयेनापि... दूरश्रवणविज्ञानं अमन. १।५४
पञ्चरात्राद्बुद्बुदः, सप्तरात्रात्पेशी निरुक्तो. १।४
पञ्चरूपपरित्यागादस्वरूपप्रहाणतः ।
अधिष्ठानंपरंतत्त्वमेकं सच्छिष्यतेमहत् बह्वृचो. ३
पञ्चवक्त्रं तु रुद्राक्षं... पञ्च ब्रह्म-
स्वरूपकम् । पञ्चवक्त्रः स्वयं ब्रह्म
पुंहत्यां च व्यपोहति रु.जा. २८
पञ्च वा एते महायज्ञाः सतति प्रता-
यन्ते सतति सन्तिष्ठन्ते देवयज्ञः
पितृयज्ञो भूतयज्ञो मनुष्ययज्ञो
ब्रह्मयज्ञ इति शुद्वै. १४
पञ्च विषयाः प्रपञ्चः, तेषां
ज्ञानस्वरूपाः कौली. १

पञ्चविंशकमज्ञानं शिवो. १।१२
पञ्चविंशतिक इत्येके षड्विंश इति
चापरे । एकत्रिंशक इत्याहुरनन्त
इति चापरे वैतथ्य. २६
पञ्चविंशतितत्त्वात्मकः पुरुषस्तं
परब्रह्म भवेत् ना.पू.ता.५।४
पञ्चविंशतिवत्सरं गार्हस्थ्यं ना.प. ११
पञ्चविंशतिवत्सरं वानप्रस्थाश्रमं ना. प. ११
पञ्चविंशतिश्चानुष्टुभः १ ऐत.३।६।१
पञ्चविंशत्तमो जीवः सामर. १०१
पञ्चविंशत्यक्षराणि । पंचदशाक्षरं
पूर्वम् । दशाक्षरं परम् द्वयोप. १
पञ्च शब्दादयस्तथा वराहो. १।३
पञ्च शाखा अथर्वणः सीतो. १६
पञ्चसप्तगृहाणां तु भिक्षामिच्छेत्क्रिया-
वताम् । गोदोहमात्रमाकाङ्क्षे-
न्निष्क्रान्तो न पुनर्व्रजेत् १सं.सो.२।६१
पञ्चसंस्कारयुक्तानां वैष्णवानां
विशेषतः । गृहार्चनविधाने न
शङ्खघण्टारवं त्यजेत् सुदर्श. १५
पञ्चस्रोतोम्बुं पंचयोन्युग्र (वक्त्रां)-
रूपां पंचप्राणोर्मिं पंचबुद्ध्यादि-
मूलाम् । पंचावर्तां पंचदुःखौघ(वेगां)-
वक्त्रां पंचप्राणोर्मिं (पंचाशद्भेदां)
पंचपर्वामधीमः [श्वेताश्व.१।५+ ना.प. ९।४
पञ्चाक्षरमयं शम्भुं परब्रह्मस्वरूपिणम् पञ्चब्र. २४
पञ्चाग्निना समायुक्तं मन्त्रशक्ति-
नियामकम् पं. ब्र. १०
पञ्चात्मकमभूत् पिण्डं धातुबद्धं
गुणात्मकम् [यो.त. १०+ यो.शि. १।८
पञ्चात्मकस्य गणा ईशतोऽस्य सि. शि. ९
(ॐ) पञ्चात्मकं पञ्चसु वर्तमानं षडा-
श्रयं षड्गुणयोगयुक्तम् । तं सप्तधातुं
त्रिमलं द्वियोनिं चतुर्विधाहारमयं
शरीरम् गर्भो. १
पञ्चात्मकः समर्थः पञ्चात्मिका
चेतसा बुद्धिर्गन्धरसादिज्ञाना-
क्षराक्षरमोङ्कारं चिंतयतीति गर्भो. ३
पञ्चारंचक्रंपरिवर्तमाने[चित्यु.१।१।८ तै.आ.३।११।८

पञ्चार्द्रतत्त्वविधुषां पंचसंस्कार-
संस्कृतम् । पञ्चावस्थास्वरूपं ते
विज्ञेयं सततं विभो — सुदर्श. १४
पञ्चावर्तां पंचदुःखौघवेगां पंचा-
शद्भेदां पंचपर्वामधीमः — श्वेताश्व. १।५
पञ्चावर्तो मध्यशक्तिं चिन्तये-
द्विद्युदाकृति । तां ध्यात्वा सर्व-
सिद्धीनां भाजनं जायते बुधः — योगरा.९।१०
पञ्चावस्थाः-जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तितुरीय-
तुरीयातीताः — मं. ब्रा. २।७
(एवं) पञ्चाशत्कोटियोजनं बहुलं
स्वर्णाण्डं ब्रह्माण्डमिति — राजोप. १।२
पञ्चाशत्त्रवर्णाख्यमथर्ववेदस्वरूप-
कम् । कोटिकोटिगणाध्यक्षं
ब्रह्माण्डाखण्डविग्रहम् — पंचब्र. ११
पञ्चाशद्वर्णसंयुक्तं स्थितिरिच्छा-
क्रियान्वितम् । — पं. ब्र. ४
पञ्चाशन्मातृकामन्त्रवर्णप्रत्येकपूर्वकम् ।
लक्ष्मीवाङ्मन्मथादिश्च तारादिः
स्यादनेकधा — रा.र. २।१७
पञ्चीकृतमहाभूतसम्भवकर्म संचित-
स्थूलदेहः कर्मक्षयात्....कूटस्थे
प्रत्यगात्मनि विलीयते — पैङ्गलो. ३।४
पञ्चेन्द्रियस्य देहस्य बुद्धेश्च
मनसस्तथा । द्रव्यदेशक्रियाणां च
शुद्धिराचार इष्यते — भवसं. ४।४
पञ्चेन्द्रियस्य पुरुषस्य तदेव
स्यादनावृतम् (मा. पा.) — छां. ५।७।७
पञ्चेमानि (पंचैतानि) महाबाहो — भ.गी.१८।१३
पञ्चेष्टको वा एषोऽग्निः संवत्सरः — मैत्रा. ६।३३
पञ्चैते तस्य हेतवः — भ.गी.१८।१५
पटनाम्ना हि तन्तवः — यो. शि.४।१७
पटमध्यं तु यत्स्थानं नाभिचक्रं तदुच्यते — वराहो. ५।२९
पटवत्संस्थिता नाड्यो नानावर्णाः — वराहो. ५।२८
पटाद्घटमुपायाति घटाच्छकटमुत्कटम् ।
चित्तमर्थेषु चरति पादपेष्विव मर्कटः — अ. पू. ३।६
पठनाच्छ्रवणाद्वापि सर्वान्कामान-
वाप्नुयात् । नारायणप्रसादेन
वैकुण्ठपदमश्नुते — ना.उ.ता. ३।२

पणवानकगोमुखाः — भ.गी.१।१३
पण्डिताः समदर्शिनः — भ.गी.५।१८
पतङ्गमसुरस्य मायया — चित्सु.११।१०
पतङ्गो वाचं मनसा बिभर्ति — चित्सु.११।११
पतन्ति पितरो ह्येषां — भ. गी. १।४२
पतन्ति नरकेऽशुचौ — भ.गी.१६।१६
पतिताः शास्त्रजालेषु प्रज्ञया तेन
मोहिताः [१ यो. त. ६+ — यो. शि. १।४
पतिं पतीनां परमं परस्ताद्विदाम देवं — श्वेता. ६।७
पतिं पतीनां परमां पुरस्ताद्विद्यावतां
गुह्यकाली परेषाम् — गुह्यका. ६६
पतिं विश्वस्यात्मेश्वरं शाश्वतं
शिवमच्युतम् — महाना. ९।३
पतिं विश्वेश्वरं देवं समुद्रे विश्वरूपिणम् — महो. १।६
पत्रं पुष्पं फलं तोयं — भ.गी.९।२६
पत्रं पुष्पं फलं दद्यात्स्त्रियो वा
पुरुषस्य वा । अवश्यं वशमित्याहु-
रात्मना च परेण च — वनदु. ९५
पत्रैर्वा पतत्सर्वतः परिक्रामति
छन्दांसि वै पत्राणि — नृ. पू. ५।६
पत्रैः फलैर्वा जलैर्वाऽन्यैर्वाऽभिपूज्य
विश्वेश्वरं मां ततोऽश्नीयात् — भस्मजा.२।१०
पथि प्रयान्तं यान्तं च यत्नाद्वि-
श्रामयेद्गुरुम् । क्षुत्पिपासातुरं
ज्ञातं ज्ञात्वा शक्तं च भोजयेत् — शिवो. ७।३२
पथ्यं मितं च शुद्धं च रम्यं हृदय-
नन्दनम् । स्निग्धं दृष्टिप्रियं
कोष्णमन्नं भोज्यं मनीषिभिः — भवसं.४।१६
पद एवं नियुयुजे परस्मिन् — बा. मं. १
पदमाद्यमनाद्यन्तं तस्य बीजं न विद्यते — अ. पू. ४।६८
पदं करोत्यलङ्घ्येऽपि तृप्ता विफल-
मीहते । चिरं तिष्ठति नैकत्र
तृष्णा चपलमर्कटी — महो. ३।२३
पदं गच्छन्त्यनामयम् — भ.गी. २।५१
पदं तदनु यातोऽस्मि केवलोऽस्मि
जयाम्यहम् — १सं.सो.२।५५
पदान्तराण्यसङ्ख्यानि प्रभवन्त्यन्य-
थैतयोः (अज्ञानभूज्ञभुवोः) — महो. ५।२

पदार्थप्रविभागज्ञः कार्याकार्यवि-
निर्णयम् । ज्ञानात्यधिगतश्चान्यो
गृहं गृहपतिर्यथा अक्ष्युप. १५
पदार्थभावनादार्ढ्यं बन्ध इत्यभिधीयते महो. २।४१
पदार्थभावना षष्ठी (भूमिका)
[महो. ५।२५+ वराहो. ४।१
पदार्थवृन्दे देहादिधिया सन्त्यज्य
दूरतः । आशीतलान्तःकरणो
नित्यमात्मपरो भव अ.पू. ५।६९
पदेभ्यो वाक्यसम्भवः यो.शि.३।६
पद्भ्यां भूमिर्दिशः श्रोत्रात् [ऋ.अ. ८।४।९
[=मं.१०।९०।१४+वा.सं.३१।१३ +पु. सू. १३
पद्भ्यां शूद्रोऽजायत पु. सू. ११
[ऋ.अ.८।४।१९=मं.१०।९०।१२+ वा.सं.३१।११
पद्मकर्ं पद्मासनं पद्मनयनं पद्मनाभवं सूर्यता. १।८
पद्मकं स्वस्तिकं वापि भद्रासन-
मथापि वा । बद्धा योगासनं
सम्यगुत्तराभिमुखः स्थितः ।
नासिकापुटमङ्गुल्या पिधायैकेन
मारुतम् । आकृष्य धारयेदग्निं
शब्दमेव विचिन्तयेत् अ.ना. १९,२०
पद्मकोशप्रतीकाशं हृदयं महाना. ९।६
पद्मकोशप्रतीकाशं...हृदयेचाप्यधो-
मुखं...तस्य मध्ये महानग्निः...
तस्य मध्ये वह्निशिखा... तस्याः
शिखाया मध्ये परमात्मा व्यवस्थितः चतुर्वे. ४।६
पद्मपत्रमिव च्छिन्नमूर्ध्ववायुविमोक्षणे ।
भ्रुवोर्मध्ये ललाटस्थं तज्ज्ञेयं
च निरञ्जनम् २ योगत.१४
पद्मपत्रमिवाम्भसा भ.गी.५।१०
पद्मसूत्रनिभा सूक्ष्मा शिखाभादृश्यते
परा ।... वरदं सर्वभूतानां सर्वं
व्याप्यैव तिष्ठति १प्रणवो.१०,११
पद्मसूत्रनिभा सूक्ष्मा शिखा सा
दृश्यते परा । सा नाडी सूर्यसंकाशा ब्र. वि. १०
पद्मस्योद्घाटनं कृत्वा बोधचन्द्राग्नि-
सूर्यकम् । तस्य हृद्बीजमाहृत्य
आत्मानं चरते ध्रुवम् ध्या.बि. ३५
पद्माक्षे स्थापितो मेरुर्निर्गीर्णो भृङ्ग-
सूनुना । निदाघ विद्धि तादृक्त्वं
जगदेतद्भ्रमात्मकम् महो. ४।६५
पद्मासनगतः स्वस्थो गुदमाकुञ्च्य
साधकः।...ब्रह्मग्रन्थिं ततो भित्वा
विष्णुग्रन्थिं भिनत्त्यतः।...सहस्र-
कमले शक्तिः शिवेन सह मोदते योगकुं.१।८२
पद्मासनस्थ एवासौ भूमिमुत्सृज्य
वर्तते । अतिमानुषचेष्टादि तथा
सामर्थ्यमुद्भवेत् १यो. त. ५५
पद्मासनस्थितो योगी नाडीद्वारेषु
पूरयन् । मारुतं कुम्भयन्यस्तु स
मुक्तो नात्र संशयः ध्या.बि. ७०
पद्मासनं समारुह्य समकायशिरोधरः ।
नासाग्रदृष्टिरेकान्ते जपेदोङ्कार-
मव्ययम् यो. चू. ७१
पद्मासनं सुसंस्थाप्य जान्वोरन्तरे
करौ । निवेश्य भूमावातिष्ठे-
द्व्योमस्थः कुक्कुटासनः त्रि.ब्रा.२।४१
पद्मासनं सुसंस्थाप्य तदंगुष्ठद्वयं पुनः ।
व्युत्क्रमेणैव हस्ताभ्यां बद्धपद्मासनं.. त्रि.ब्रा.२।४०
पद्मासनासीनः कृष्णध्यानपरायणः
शेषदेवोऽस्ति राधोप. १।३
पद्मास्य वक्षाः परमः सुपुण्यः पद्मा
जनित्री परमस्य वासः पारमा. ७।७
पद्मिन्य इव हेमन्ते क्षीयन्ते भोग-
वासनाः [महो. ५।७८+ मुक्तिको.२।४१
पद्मे स्थितां पद्मवर्णां तामिहोपह्वये
श्रियम् [ऋ. खि. ५।८७।४+ श्रीसू. ४
पद्मो दक्षिणकर्णे तु महापद्मस्तु वामके ।
शङ्खः शिरःप्रदेशे तु गुलिकस्तु
भुजान्तरे गारुडो. ३
पद्भ्यां भूमिर्दिशः श्रोत्रात् [ऋ. अ. ८।४।१९
[=मं.१०।९०।१४वा.सं.३१।१३+ चित्यु. १२।६
पद्भ्यां शूद्रो अजायत [सुबा.१।४+ चित्यु. १२।६
[+ऋ. मं. १०।९०।१२+ वा.सं.३१।११
पयसा यं प्राश्नीयात्सोऽस्य सायं
होमः । यत्प्रातः सोऽयं प्रातः ।
यद्दर्शं तद्दर्शनम् । यत्पौर्णमास्ये

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तत्पौर्णमास्यम् । यद्वसन्ते केश-
श्मश्रुलोमनखानि वापयेत् सो-
ऽस्याग्निष्टोमः कठरु. ३
पयसि हीदꣳ सर्वं प्रतिष्ठितं यच्च
प्राणिति यच्च न बृह. १।५।२
पयस्रावानन्तरं धेनुस्तनक्षीरमिव
सर्वेन्द्रियवर्गे परिनष्टे मनो-
नाशो भवति तदेवामनस्कम् मं.ब्रा. ३।२
पयस्विनी च याम्यस्य कर्णान्ते
प्रोच्यते बुधैः जा.द. ४।२०
पयस्विन्याः प्रजापतिः (देवता) जा.द. ४।३८
पर्याप्तकामस्य कृतात्मनस्तु इहैव सर्वे
प्रविलीयन्ति कामाः मुण्ड. ३।२।२
पयो ब्राह्मणस्य व्रतं, यवागू राजन्यस्य,
आमिक्षा वैश्यस्य महवे. १२
पयोर्धं च सृजेच गाम् वृ.जा. ३।५
(तत्पयः) पयो ह्येवाग्रे मनुष्याश्च
पशवश्चोपजीवन्ति तस्मात्कुमारं
जातं घृतं वैवाग्रे प्रतिलेहयन्ति
स्तनं वाऽनुधापयन्ति बृह. १।५।२
पर ईशो वा शिवएकोध्येयः शिवङ्करः अ. शिखो. ३
परकायमनोयोगः परकायप्रवेशकृत् यो. शि.५।४८
परचित्ते चित्तसंयमात्परचित्तज्ञानम् शांडि.१।७।५२
परजीवोपाधिमायाविद्ये विहाय
तत्त्वं पदलक्ष्यं प्रत्यगभिन्नं ब्रह्म पैङ्गलो. ३।१
परतत्त्वंसमाख्यातंजन्मबन्धविनाशकम् अमन. १।१४
परतश्चाभिसंवृत्त्या स्यान्नास्ति परमार्थतः अ. शां. ७३
परद्रव्याणि लोष्ठवत् । स्वभावादेव
न भयाद्यः पश्यति स पश्यति अ.पू. १।३८
परद्रव्येष्वभिध्यानं मनसाऽनिष्ट-
चिन्तनम् । वितथाभिनिवेशश्च
त्रिविधं कर्म मानसम् भवसं. ५।३
परधर्मात्स्वनुष्ठितात् [भ.गी.३।३५+ १८।४७
परधर्मो भयावहः भ.गी. ३।३५
परप्रेमास्पदतया मा न भूवमहं सदा ।
भूयासमिति यो द्रष्टा सोऽहं
विष्णुर्मुनीश्वर वराहो. २।८
(तद्वत्) परब्रह्मणः सर्वात्मकस्य
साकारनिराकारभेदविरोधोनास्त्येव त्रि.म.ना.२।३
(तस्मात्) परब्रह्मणः परमार्थतः
साकारनिराकारौ स्वभावसिद्धौ त्रि.म.ना.२।४
परब्रह्मणि लीयेत न तस्योत्क्रान्तिः १यो. त.१०८
(तस्मात्) परब्रह्मणोऽधस्तनपादे
सर्वकारणे मूलकारणाव्यक्ता-
विर्भावो भवति त्रि.म.ना.२।४
परब्रह्मपुरे विरजं निष्कलं शुभमक्षरं
विरजं विभाति परब्र. १
परब्रह्म सच्चिदानन्दानन्दराधाकृष्णयोः
परस्परसुखाभिलाषरसास्वादन
इव तत्सच्चिदानन्दामृतं कथ्यते राधो. २।२
परब्रह्मस्वयंचात्मासाक्षान्नारायणःस्मृतः ना.उ.ता.१।८
परब्रह्मस्वरूपोऽहं ते. बि. ३।१
परमकैवल्यः स एव कैलासः सि.सा. १।१
परमगुरूपदेशेन सहस्रारे जलज्योतिर्वा
...षोडशान्तस्थतुरीयचैतन्यं
वाऽन्तर्लक्ष्यं भवति अद्वयता. ७
परमचिद्विलाससमष्टयाकारं निर्मलं
निरवद्यं...परमानन्दलक्षणापरि-
च्छिन्नानन्तज्योतिः शाश्वतं
शश्वद्विभाति त्रि. ना. ६।१
परमतत्त्वरहस्यवक्ता त्वमेव नान्यः
कश्चिदस्ति त्रि.म.ना.१।१
(तस्मात्) परमपरं परायणं च बृह-
द्बृहत्या बृंहयति तस्मादुच्यते परं ब्रह्म बटुको. २०
परमपुरुषं चिद्रूपं परमात्मा त्रि. ना. ५।१
परमपुरुषोऽहम् अद्वैतभा. १
परमप्रकृतिरहम् अद्वैतभा. १
परममङ्गलाकारमनन्तासनं विराजते त्रि.म.ना.७।९
परममङ्गलानन्तदिव्यतेजोभिर्ज्वलन्त-
मनिशं...निरतिशयाद्वैतपरमा-
नन्दलक्षणमादिनारायणं ध्यायेत् त्रि.म.ना.७।१२
परममोक्षस्त्वेक एव श्रूयते सर्वत्र त्रि.म.ना.८।२
परमन्त्र-परयन्त्र-परतन्त्र-शतसहस्र-
कोटितेजःपुञ्जं भेदय भेदय...
सर्वायुधधराय स्वाहा लांगूलो. ७
परमन्त्रपरयन्त्रपरतन्त्रांश्छिन्धिछिन्धि
...ॐनमः शिवाय दत्तात्रे. २।२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

परमयोगिभिर्विमृग्यम् ..शाश्वतं परमं पदं...स्वयंप्रकाशमनिशं ज्वलति त्रि.म.ना.७।७
परमहंसस्य सत्यलोकः १सं.सो.२।५९
परमरहस्यशिवतत्त्वज्ञानेन (चिरञ्जीवनमानंदानुभवश्च) द. मू. १
परमहंसपरिव्राजकानामासनशयना-दिकं...परित्यजेत् आरुणि. ४
परमहंसस्य पञ्चगृहेषु करपात्रं फलाहारो गोमुखं तुरीयातीतस्याऽवधूतस्याजगरवृत्तिः ना. प. ५।७
परमहंसः शिखायज्ञोपवीतरहितः [ना.प.५।५+ १सं.सो.२।१३
परमहंसः सोऽहम् निर्वाणो. १
परमहंसाश्रितृणां न कटिसूत्रं न कौपीनं न वस्त्रं न कमण्डलुर्नदण्डः ना. प. ५।६
परमहंसा न दण्डधरा मुण्डाः कन्थाकौपीनवाससः आश्रमो. ४
(तत्र) परमहंसा नाम संवर्तकारुणि-श्वेतकेतुदुर्वासऋभुनिदाघदत्तात्रेय-शुकवामदेवहारीतकप्रभृतयः याज्ञव. २
(अथ) परमहंसा नाम संवर्तका-रुणि-श्वेतुकेतु-जडभरत-दत्तात्रेय-शुकवामदेवहारीतकप्रभृतयोऽष्टौ ग्रासांश्चरन्तो योगमार्गे मोक्षमेव प्रार्थयन्ते भिक्षुको. ४
परमहंसाश्रमणास्खलितस्वस्वरूपध्यानेन देहत्यागं करोति स मुक्तो भवति ना. प.१।१
परमहंसो ललाटे प्रणवेनैकमूर्ध्व-पुंड्रं वा धारयेत् [गोपीचं. ४+ वासुदे. ४
परमहंसो वासुदेवोऽहमेव वराहो.२।३७
परमहंसस्य सत्यलोकः ना.प.५।१९
परमं पुरुषं दिव्यं भ.गी.८।८
परमं पौरुषं यत्नमास्थायादाय सूद्यमम् । यथाशास्त्रमनुद्वेगमाचरन्को न सिद्धिभाक् महो. ५।८८
परमं ब्रह्म विज्ञाय उल्कावत्तान्यथोत्सृजेत् । (शास्त्राण्यधीत्य मेधावी अभ्यस्य च पुनः पुनः) ब्र. ना. १
परमं मंगलं वदेत् शिवो.७।८१
परमं रूपमैश्वरम् भ.गी.११।९
परमं वै शेवधेरिव परस्परोद्धरणं यन्निष्कामत्वम् मैत्रा. ६।३०
परमं व्योमैक आत्मानमेके आर्षे. ३।३
परमꣳ हैव लोकं जयति य एवं वेदैतद्वै परमं तपो यं प्रेतमरण्यꣳ हरन्ति बृह.५।११।१
परमा तारा सा देवतानां च देवता तारोप. १३
परमात्मनि यो रक्तो विरक्तोऽपरमात्मनि । सर्वैषणाविनिर्मुक्तः स भैक्षं भोक्तुमर्हति ना.प. ३।१८
परमात्मनि लीनं तत्परं ब्रह्मैव जायते योगकुं. ३।२४
परमात्मनोरेकत्वज्ञानेन तयोर्भेद एव विभग्नः सा सन्ध्या प. हं. ४
परमात्मपदं नित्यं तत्कथं जीवतां गतम् । सर्वभावपदातीतं ज्ञानरूपं निरञ्जनम् १ यो.त. ९
परमात्मभूः पुरुषभुवः पुरुषसुवः पुरुषभूर्भुवः सुवः सूर्यता. ४।१
परमात्मस्वरूपो हंसः पा. ब्र. ३
परमात्मा गुणातीतः सर्वात्मा भूतभावनः ते.बि.४।४१
परमात्मानं वाह्यान्ते लब्धांशे ग. शो. ५।६
(अथ) परमात्मा नाम यथाक्षर उपासनीयः १ आत्मो.३
परमात्मा परं ज्योतिः परं धाम परा गतिः ते. बि.६।६७
परमात्माश्रयगुणप्रकाशेनान्यत्र विदितः पा. ब्र. ४
परमात्मा महेश्वरः रुद्रहृ. १३
परमात्मा मे शुध्यन्तां ज्योतिरहं विरजा विपाप्मा भूयासꣳ स्वाहा महाना.१४।१८
परमात्माऽयमव्ययः भ.गी.१३।३२
परमात्मा सदाशिव आदिभूतः परः त्रि. ता.१।९
परमात्मा समाहितः भ.गी. ६।७
परमात्मास्म्यहं शिवः मैत्रे. ३।१२
परमात्माहमच्युतः महो.५।८९
परमात्मेति चाप्युक्तः भ.गी.१३।२२
परमात्मेत्युदाहृतः भ.गी.१५।१७

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

परमात्मैव शिष्यते — अ.पु.१।४४
परमात्मैव स्वप्रकाशः — नृसिंहो.९।१
परमाद्वैतसाम्राज्यं तद्राम ब्रह्म मे गतिम् — महो.शीर्षकं
परमानन्दघनोऽहं परमानन्दैक-भूमरूपोऽहम् — आ. प्र. ९
परमानन्दपूर्णो यः सजीवन्मुक्त उच्यते — ते.बिं. ४।३
परमानन्दपूर्णोऽहं संसरामिकिमिच्छया — अवधू. ११
परमानन्दलक्षणापरिच्छिन्नानन्तपरं ज्योतिः शाश्वतं शश्वद्विभाति — त्रि.म.ना.७।७
परमानन्दसन्दोहो वासुदेवोऽहमोमिति — अक्ष्युप. ४९
परमाप्नोति पूरुषः — भ.गी. ३।१९
परमार्थतस्त्वबाधितब्रह्मसुखविषये प्रवृत्तिरेव न जायते... — त्रि.म.ना.५।३
परमार्थतो न किञ्चिदस्ति क्षण-शून्यानादिमूलाविद्याविलासत्वात् — त्रि.म.ना.३।३
परमार्थदृष्ट्या तत्प्रत्ययलक्ष्याणि दृष्ट्वा...परं ब्रह्म प्राप्नोति — मं.ब्रा. ३।१
परमार्थेन विप्रेन्द्र मिथ्या सर्वं तु दृश्यते — महो.५।१६५
परमार्थैकविज्ञानं सुखात्मानं स्वयम्प्रभम् । स्वस्वरूपतया सर्वं वेद स्वानुभवेन यः । स धीरःसतु विज्ञेयः — वराहो.२।२९
परमा वा एषा छन्दसां यदनुष्टुप् [नृ. पू. १।१++ — ग.पू. १।६
परमां बत काष्ठां प्रापच्छ्रिया यशसा ब्रह्मवर्चसेन य एवं विदो ब्राह्मणस्य पुत्रो जायते — बृह.६।४।२८
परमेवाक्षरं प्रतिपद्यते स यो ह वै तदच्छायमशरीरमलोहितं शुभ्र-मक्षरं वेदयते — प्रश्नो. ४।१०
परमे व्योमन्प्रतिष्ठिता (वारुणीविद्या) — तैत्ति. ३।६
परमेश्वरस्तुतिर्मौनम् — आत्मपू. १
परमेश्वरोऽसौ हि सर्वत्र सर्वदा सर्वात्मा सन् सर्वमत्ति — नृसिंहो.४।२
परमेष्ठ्यपि निष्ठावान् हीयते हरि-रप्यजः । भावोऽप्यभावमायाति जीर्यन्ते वै दिगीश्वराः — महो. ३।५१
परमोदारं पदमेति महामनाः — महो. ६।५२
परमोऽस्मि परात्परः — मैत्रे. ३।२०
परशिवशक्तिर्जायते पुरुषोत्तमात् — सि. वि. २

परशुं तप्तं प्रतिगृह्णाति सदहतेऽथ हन्यते — छांदो.६।१६।१
परशुं तप्तं प्रतिगृह्णाति स न दह्यते-ऽथ मुच्यते — छां.६।१६।२
परस्तस्मात्तु भावोऽन्यः — भ.गी.८।२०
परस्तादोङ्कारप्रयुक्त्यैतयैव तदृचाप्या-ययदेष यज्ञस्य पुरस्ताद्युज्यत एषा पश्चात्सर्वत एतया यज्ञस्तपते — २प्रणवो. ४
परस्ताद्यशो गुहासु मम — महाना.६।१०
परस्तान्नसन्नासन्नसदसदित्येतन्निर्वाणा-नुशासनमिति वेदानुशासनमिति [सुबालो.२।१+११।३+१३।५+२+ — १४।२+१५।३
परस्परं भावयन्तः — भ.गी.३।११
परस्परं विरुद्ध्यन्ते तैरयं न विरुद्ध्यते — अद्वैत.१७
परस्परं सौम्यगुणत्वात् षड्विधो रसः — गर्भो.२
परस्योत्सादनार्थं वा — भ.गी.१७।१९
परहंसाश्रमस्थो हि स्नानादेरविधानतः । अशेषचित्तवृत्तीनां त्यागं केवलमाचरेत् — ना. प.४।२९
परं गुह्यतमं विद्धि ह्यस्ततन्द्रो निरा-श्रयः । सोमरूपकला सूक्ष्मा विष्णोस्तत्परमं पदम् — ते.बिं. १।५
परं जन्म विवस्वतः — भ.गी. ४।४
परं ज्योतिरुपसम्पद्य स्वेन रूपेणाभि-निष्पद्यत आत्मेति होवाचै-तदमृतमभयमेतद्ब्रह्मेति [मैत्रा.२।२+ — छां.उ.८।३।४
परं ज्योतिरुपसम्पद्यते सर्वमायुरेति वसीयान्भवति — आर्षे. ६।३
परं ज्योतिः स्वप्रकाशमथो ब्रह्मानन्द-मयो नित्यो निर्विकल्पो निरञ्जनो निराख्यातः शुद्धो देव एको नारायणः न द्वितीयोऽस्ति कश्चित् — त्रि.म.ना.२।८
परं ज्ञानमहं वच्मि येन तत्त्वं प्रकाशते । येन सञ्छिद्यते सर्व-माशापाशादिबन्धनम् — अमन. १।२
परं तत्त्वं तदुच्यते — अमन.१।१०
परं दृष्ट्वा निवर्तते — भ.गी.२।५९
परं पौरुषमाश्रित्य नीत्वा चित्तम-चित्ततम् । ध्यानतो हृदयाकाशे चितिचिच्चक्रधारया । मनो मारय निःशङ्कं त्वां निबध्नन्ति नारयः — महो. ४।९३

परं ब्रह्म कृष्णात्मको नित्यानन्दैक्य-
स्वरूपः सोऽहम् गोपालो. २।३

परं ब्रह्म चतुर्थके मृत्युलां. ३

परं ब्रह्म तत्प्रतिसर्योग्यत्वाद्वहु-
मार्गप्रवृत्तिं कल्पयन्ति परब्र. ५

परं ब्रह्म परं ज्योतिः सर्वेषां त्वं
पालनाय हुतममृतं वह्निष्यसे स्वाहा पारमा. २।३

परं ब्रह्म परं धाम भ.गी.१०।१२

परं ब्रह्म परं सत्यं सच्चिदानन्दलक्षणम् यो.शि. २।१६

परं ब्रह्म सनातनम् । सच्चिदानन्द-
रूपं तद्वाङ्मनसगोचरम् रुद्रहृ. २६

परं ब्रह्मानुसन्दध्याद्विश्वादीनां क्रमः
क्रमात् ना.प. ८।९

परं ब्रह्माहमस्मीतिस्मरणस्यमनोनहि ते.बिं.५।३०

परं ब्रह्माहमस्मीति भावयन्योगी
मत्सायुज्यमवाप्नोति गोपीचं. ४

परं ब्रह्माहमेव तत वराहो. ३।२

परं भावमजानन्तः [भ.गी.७।२४+ ९।११

परं भूयः प्रवक्ष्यामि भ.गी. १४।१

परं मृत्यो अनु परेहि पन्थाम्
[ऋ. अ. ७।६।२६= मं.१०।१८।१+
[वा.सं.३५।७+अथर्व.१२।२।२४ तै.आ.३।५।२
[पु. सू. ७+चित्यु.१५।२+ महाना. १३।८

परं वा एतदात्मनो रूपं यदन्नमन्न-
मयो ह्ययं प्राणः मैत्रा. ६।११

परं विद्गोदस्फूरणाय भ्रमन्ति
काका इव सूरयोऽपि मैत्रे.२।२५

परं सत्यमबाधितं सोऽहमित्यात्मान-
मादाय मनसैक्यं कुर्यात् गोपालो.२।४

परः पूर्वं प्रतिष्ठाप्य निगृहीतानलं
ततः । तीर्त्वा पारमपारेण
पश्चाद्युञ्जीत मूर्धनि मैत्रा. ६।२१

परः स्मियानो अविवरस्य शूकं
किं सीमिच्छरणं मन्यमानः । न
ह त्वाहमप्रणीय स्थविष्ठामित्था
जहामि शपमानमिन्नु वा. मं. ७

पराग्दृष्टिरुन्मेषः । प्रत्यग्दृष्टिर्निमेषः त्रि.म.ना.४।६

पराग्दृष्ट्या स्वस्वरूपचिन्तनमेवोन्मेषः त्रि.म.ना.४।६

पराग्वा एतद्रिक्तमक्षरं यदेतदोमिति १ऐत.३।६।५

४६

पराङ्क्त्यज्यामयी, पराङ्क्त्यनाशकी अरुणो. ४
[तै. आ. १।२७।४

पराचः कामाननुयन्ति बालास्ते
मृत्योर्यन्ति विततस्य पाशम् कठो. ४।२

पराञ्चि खानि व्यतृणत् स्वयम्भू-
स्तस्मात्पराङ्पश्यति नान्तरात्मन् कठो. ४।१

परामृतरसोऽस्म्यहम् ते.बिं.३।३९

परातीतारूपो भवेदिति द्वितीयः गुह्यषोढा.२

परात्परतरं चैव यत्पराच्चैव यत्परम् ।
यत्परात्परतो ज्ञेयं तन्मे मनः
शिवसङ्कल्पमस्तु २शिवसं. १७

परात्परतरं ब्रह्म परात्परतरो हरिः शरभो. ३०

परात्परतो ब्रह्मा...तन्मे मनः २शिवसं.१८

परात्परतरो ब्रह्मा तत्परात्परतो हरिः ।
तत्परात्परतोऽधीशस्तस्मात्तस्या-
दुत्तरः शिवः सद्रानं. ४

परात्परतरो भवेत् । शिवोभवेदित्येकः गुह्यषोढा. १

परात्परतरो हरिः शरभो. ३०

परात्परतरोहीशस्तस्मात्तुल्योऽधिकोनहि शरभो. ३०

परात्परं परमं वेदितव्यं सर्वावसाने
सकृद्वेदितव्यम् ना.प.९।१६

परात्परं पुरुषमुपैति दिव्यम् मुण्ड.३।२।८

परात्परं पुरुषं याति विद्वान् कैव. १

परात्परं पुरुषं विश्वधाम पञ्चब्र. १९

परात्परं यन्महतो महान्तं स्वरूप-
तेजोमयशाश्वतं शिवम् महो. ४।७१
[ना. प. ९।१८+ महाना. ११९

परात्परोऽहं घनचित्प्रकाशः । मेघा
यथा व्योम न च स्पृशन्ति संसार-
दुःखानि न मां स्पृशन्ति वराहो. ३।३

परादुष्ष्वप्नियं सुव [त्रिसु.१,२,३+ महाना.१२।२
[ऋ.अ.४।४।२५= मं९।८२।४
[सा.वे.१।१४१+ तै.आ.१०।१०।२

परान्तकाले परामृतात्परिमुच्यन्ति सर्वे महाना.८।१५

परार्थं न प्रतिग्राह्यं न दद्याच्च कथञ्चन ।
(नीरुजश्च युवा चैव भिक्षुर्नावसथे
वसेत्) १सं.सो.२।९३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

परानन्दरसाक्षुब्धो रमते स्वात्मना-
ऽऽत्मनि अ.वा.र. ८
परापरमथापरे वैतथ्य. २७
परापवादमुक्तो जीवन्मुक्तः निर्वाणो. २
परापश्यन्तीमध्यमावैखरीरूपा सर-
स्वतीति चतुर्विधा वाचो वदन्ति ना.पू.ता.५।८
परामृतोऽस्म्यहं पूर्णः प्रभुरस्मि पुरातनः ब्र.वि. १००
परामृष्टोऽस्मि लब्धोऽस्मि प्रोदितो-
ऽस्म्यचिरादहम् १सं.सो.२।३१
परायणं ज्योतिरेकं तपन्तम् प्रश्नो. १।८
पराया निर्वृतेः स्थानं यत्तज्जीवितमुच्यते महो.३।१२
परायामङ्कुरीभूय पश्यन्त्यां द्विदलीकृता योगकुं. ३।१८
परारूपो ह्योङ्कारोद्गीथः गान्धर्वो. २
परावरसंयोगः । तारकोपदेशः निर्वाणो. ५
परावरैक्यरसास्वादनम् निर्वाणो. ५
परावरोऽस्म्यहं प्राज्ञः प्रपञ्चोपशमो-
ऽस्म्यहम् ब्र.वि. ९९
परास्य द्विषन् पाप्मा भ्रातृव्यो बृह. १।३।७
भवति [+१ऐत.१।४।४+ १।८।२,३
परास्य भारं पुनरस्तमेति चित्यु. १४।४
परास्य शक्तिर्विविधैवश्रूयतेस्वाभाविकी
ज्ञानबलक्रिया च [श्वेता. ६।८+ भवसं. २।४४
परास्याः शक्तिर्विविधैव श्रूयते गुह्यका. ६७
परां विवशतामेति शृङ्खलाबद्धसिंह-
वत् (मनः) । (स्वयं कल्पित-
तन्मात्राजालाभ्यन्तरवर्ति च) महो. ५।१२९
परां सिद्धिमितो गताः भ.गी. १४।१
परिगलितसमस्तजन्मपाशः सकल-
विलीनतमोमयाभिमानः । परम-
रसमयीं परात्मसत्तां जलगतसैन्धव-
खण्डवन्महात्मा अ.पू. २।१६
परिचरत्युपसत्ता भवति छान्दो.७।८।१
परिचर्यात्मकं कर्म भ.गी.१८।४४
परिचीयमानयोगस्यवशत्वंयातिमारुतः योगो. १०
परिचीयमानस्य तथा वायुर्वै
विश्वतोमुखः योगो. १२
परिज्ञातस्वभावं तं शुकं स जनको
नृपः । आनीय मुदितात्मानमव-
लोक्य ननाम ह महो. २।२८
परिज्ञायोपभुक्तो हि भोगो भवति तुष्टये महो. ५।७१
परिणामेऽमृतोपमम् भ.गी.१८।३७
परिणामे विषमिव भ.गी.१८।३८
परित्यक्तोऽयमात्मा नश्यद्वदेहो
विरोचते छाग.६।४
परित्राणाय साधूनां भ.गी ४।८
परिद्यावापृथिवी यन्ति सद्यः परिलोका-
न्परिदिशः परिसुवः[ऋ.मं.१।११५।३ महाना. २।६
परिपूर्णचन्द्रामृतरस्यैकीकरणं
नैवेद्यम् [मं.ब्रा.२।९+ आत्मपू. १
परिपूर्णपराकाशमग्नमनाःप्राप्तोन्मन्यवस्थः
..ब्रह्माहमस्मीतिकृतकृत्योभवति मं. ब्रा. ३।२
परिपूर्णमनाद्यन्तमप्रमेयमविक्रियम् अध्यात्मो.६०
परिपूर्णस्वरूपं तत्सत्यं कमलसम्भव ।
सकलं निष्कलं चैव पूर्णत्वाच्च
तदेव हि यो.शि.१।१९
परिपूर्णः परात्माऽस्मिन्देहे विद्याधि-
कारिणि । बुद्धेः साक्षितया
स्थित्वा स्फुरन्नहमितीर्यते शु.र. ३।३
परिप्रतिष्ठितं देभुर्यच्छतु दधातना-
त्र्योऽर्णवः सुवो रात्रिं च महाना.६।११
परिप्रश्नेन सेवया भ.गी.४।३४
परि ये प्रिया भ्रातृव्याः तैत्ति.३।१०।४
परिव्राट् त्रिशिखी सीता चूडा
निर्वाणमण्डलम् मुक्तिको.१।३४
परिवा व्रजेद्ययुर्वै प्रेयाद्यदेवैनं समा-
पयति तथा समापयितव्यो भवति कौ.त.२।१५
परिव्राजका अपि चतुर्विधा भवन्ति
कुटीचराबहूदकाहंसापरमहंसाश्चेति आश्रमो. ४,२
परिव्राजकाः पश्चिमलिङ्गाः निर्वाणो. १
(अथ) परिव्राड्विवर्णवासा मुण्डो-
ऽपरिग्रहः शुचिरद्रोही भैक्षणो
ब्रह्मभूयाय भवति जाबा. ५
परिव्राडेकशाटी मुण्डोऽपरिग्रहः...
जातरूपधरश्चरेदात्मानमन्विच्छेत् ना.प. ३।८७
परिव्राडेकाकी चरति भयत्रस्त-
सारङ्गवत्तिष्ठति ना.प.९।२१
परिव्राण्निर्ममो भवेत् ना.प. ३।३३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

परिश्रिते त्वेव द्यावृल्लोका हि पितरः स्मृताः इतिहा. ५४
परिसमुह्य परिलिप्याग्निमुपसमाधाय परिस्तीर्याऽऽवृताऽऽज्यꣳ सꣳस्कृत्य पुꣳसा नक्षत्रेण मन्थꣳ सन्नीय जुहोति बृह.६।३।१
परि सर्वमिदं जगत् चित्यु.११।१०
परिछिन्नकालादपरोऽपि दृष्टः श्वेताश्व. ६।५
परिलुतं झषमाद्यं पलं च...स्वात्मीकृत्य सुकृती सिद्धिमेति त्रि.महो. १२
परिलुतं झषमाजं फलं (पलं) च भक्तानि योनीः सुपरिष्कृताश्च । निवेदयन् देवतायै महत्यै स्वात्मीकृते सुकृते सिद्धिमेति त्रिपुरो. १२
परिलुताहविषा भाविते प्रसङ्कोचे गलिते वै मनस्तः त्रि. म. १५
परिलुता हविषा भावितेन.. वैमनस्कः त्रिपुरो. १५
परीक्षकैः स्वर्णकारैर्हेम सम्प्रोच्यते यथा । सिद्धिभिर्लक्षयेत्सिद्धं जीवन्मुक्तं तथैव च यो.शि.१।१५९
परीक्ष्य द्याद्वैष्णवीमात्मनिष्ठाम् शाट्याय. ३४
परीक्ष्य लोकान् कर्मचितान् ब्राह्मणो निर्वेदमायान्नास्त्यकृतः कृतेन मुण्ड.१।२।१२
परीत्य लोकान् परीत्य भूतानि परीत्य सर्वाः प्रदिशो दिशश्च । प्रजापतिः प्रथमजा ऋतस्यात्मनाऽऽत्मानमभिसम्बभूव महाना.२।७
परीवृतो वरीवृतो ब्रह्मणा ब्रह्वै. २३
परेच्छया च दिग्वासाः स्नानं कुर्यात्परेच्छया ना. प. ५।१६
परेच्छाचरणम् निर्वाणो. २
परेण तन्तुं परिषिच्यमानम् । अन्तरादित्ये मनसा चरन्तम् । देवानां हृदयं ब्रह्मान्वविन्दत् चित्यु.११।६
परेण नाकं निहितं गुहायां विभ्राज- (ते यद्यतयो)-देतद्यतयो विशन्ति [महाना. ८।१४+ कैव. ३
परेणैवात्मनश्चापि परस्यैवात्मना तथा । अभयं समवाप्नोति स परिव्राट्... ना. प. ३।२
परेद्युः प्रातरुत्थाय शुचिर्भूत्वा समाहितः । कृतस्नानो धौतवस्त्रः पयोर्थे च सृजेच्च गाम् बृ. जा. ३।९
परे लयं गतो योगी चतुर्विंशतिवासरान् । तस्य प्राकाम्यसिद्धिः स्यादीप्सितं लभते ध्रुवम् अमन. १।६९
परेऽव्यये सर्व एकीभवन्ति मुण्ड. ३।२।७
परैरदृष्टबाह्यात्मा सर्ववेदान्तगोचरः ते.बिं. ४।५५
परैरबद्धो नाक्रान्तो (राजा) न राष्ट्रं बहु मन्यते महो. ५।७४
परोक्षा प्रत्यक्षा ऋषिसंहिता भवति संहितो.१।१
परोक्षेण परोक्षप्रिया इव हि देवाः २ऐत. ३।१४
परोक्षेणैव परोक्षप्रिया इव हि देवाः बृह. ४।२।२
परोक्षप्रिया इव हि देवाः [२ ऐत. ३।१४+ बृह. ४।२।२
परो भगवानिर्लक्षणो निरञ्जनो निरुपाधिराधिरहितो देवः त्रि.ता. १।५
(ॐ) परोरजसे सावदोम् त्रि.म.ना.७।११
परो रजसेऽसावदोम् [त्रि.ता.१।१,९+ पारायणो.१।१
परोरजसेऽसावदोमा प्रापदिति बृह. ५।१४।७
परोरजा य एष तपति बृह. ५।१४।३
परो लोकानामजितो जितात्मन् भवतेभवाय पारमा. १।१
परोवरीय एव हास्मिँल्लोके जीवनं भवति छांदो. १।९।४
परोवरीयसो ह लोकाञ्जयति छांदो. २।७।२
परोवरीयो हास्य भवति परोवरीयसो ह लोकाञ्जयति, य एतदेवं विद्वान् परोवरीयाꣳसमुद्गीथमुपास्ते छांदो. १।९।२
परोवरीयांसमभिप्रणुत्यमन्तर्जुषाणं भुवनानि विश्वा आर्षे. १०।१
परोवरीयो हास्य भवति परोवरीयसो ह लोकाञ्जयति य एतदेवं विद्वान् प्राणेषु पंचविधं परोवरीयः सामोपास्ते छांदो. २।७।२
परोवरीयो हैभ्यस्तावदस्मिँल्लोके जीवनं भविष्यति छांदो.१।९।३
परो हास्यादित्यजयाज्जयो भवति छांदो.२।१०।६
पर्जन्य एको भुवनस्य गोप्ता एकाक्षरो. १

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पर्जन्यस्य विद्युत्	चित्यु. ९।१
पर्जन्यादन्नसम्भवः	भ. गी. ३।१४
पर्जन्ये तृप्यति विद्युत्तृप्यति	छांदो. ५।२२।२
पर्जन्येनौषधिवनस्पतयः प्रजायन्ते	महाना.१७।१३
पर्जन्यो वाऽग्निर्गौतम तस्य संवत्सर एव समिदभ्राणि धूमो विद्युदर्चिरशनिरङ्गाराह्रादुनयो विस्फुलिङ्गाः	बृह.६।२।१०
पर्जन्यो वाव गौतमाग्निस्तस्य वायुरेव समिदभ्रं धूमो विद्युदर्चिरशनिरङ्गाराह्रादुनयो विस्फुलिङ्गाः	छान्दो.५।५।१
पर्णे वनस्पतेरिवाभि नः शयिता॰ रयिः सचतां नः शचीपतिः	महाना. १३।७
पर्णाग्रदेशे त्वणिमादिसिद्धयो वेदाश्च साङ्गाः सपुराणमन्त्राः । तस्मादयं बिल्ववनस्पतिर्महान्..	१बिल्वो. ६
पर्यटेत सदा योगी वीक्षयन्वसुधातलं	ना.प.४।१९
पर्यटेत्कीटवद्भूमौ वर्षास्वेकत्र संवसेत् । एकवासा अवासा वा एकदृष्टिरलोलुपः (भिक्षुः)	ना. प. ४।१७
पर्याप्तकामस्य कृतात्मनस्तु इहैव सर्वे प्रविलीयन्ति कामाः	मुण्ड.३।२।२
पर्याप्तकामस्य कृतात्मनश्च.. (मा.पा.)	मुंडको.३।२।२
पर्याप्तं त्विदमेतेषां	भ.गी. १।१०
पर्यायेण पश्यन्तीवेमं मोघं संविदाना इति	आर्षे. ६।१
पर्याणः परमेष्ठी नृचक्षाः	बा. मं. २५
पर्येणं म्रियन्ते द्विषन्तः सपत्नाः	तैत्ति.३।१०।४
पर्वणि न विचिन्वेत् (तुलसीं) यदि विचिन्वति स विष्णुहा भवति	तुलस्यु. २
पर्वताग्रे नदीतीरे बिल्वमूले वनेऽथवा । मनोरमे शुचौ देशे मठं कृत्वा समाहितः	जा. द. ५।४
पर्वोत्सवेषु सर्वेषु दद्याद्गन्धपवित्रकम्	शिवो. ७।९
पलद्वयलयेनापि ह्यन्नाभ्योश्चलनं भवेत् । अनाहतः स विज्ञेयो न तत्रैवं न्यसेत्पुनः	अमन. १।४०
पलालमिव धान्यार्थी त्यजेद्ग्रन्थमशेषतः । ग्रन्थमभ्यस्य मेधावी ज्ञानविज्ञान-(तत्परः) तत्त्वतः [त्रि.बि.१८+	त्रि.ता. ५।१८
पलाष्टकलयेनापि कामस्तस्य निवर्तते	अमन. १।४२
पलैः षष्टिभिरेव स्याद्घटिका कालसम्मिता	अमन. १।३३
पल्ययते कर्म कुरुते विपल्येति [बृह.	४।३।३,४,५
पवनः पवतामस्मि	भ.गी. १०।३१
पवनः स्थैर्यमायाति लययोगोदये सति (मनोलये)	यो.शि.१।१३५
पवनात्पवमानः	मैत्रा. ६।७
पवनावच्छिन्नोर्ध्वज्वलनसच्छिद्रुल्काकाशदेहो दीपः	भावनो. ९
पवित्रमिदमुत्तमम्	भ.गी. ९।२
पवित्रमिह विद्यते	भ. गी. ४।३८
पवित्रं च एतत्तस्य न्यसनम्	नृ. षट्च. ७
पवित्रं ज्ञानमुच्यते [ना. प. ३।८२+	ब्रह्मो. १२
पवित्रं ते विततं ब्रह्मणस्पते	सुदर्श. ५
[ऋ.अ.५।७।३।८=मं.९।८३।१+	सा.वे.१।५६५
[तै. आ. १।११।१+	लिङ्गोप. १
पवित्रं धारयेज्जन्तुरक्षणार्थम्	कुंडिको. ९
पवित्रं परमं भवान्	भ.गी.१०।१२
पवित्रं स्नानशाटीं च उत्तरासङ्गमेव च । यज्ञोपवीतं वेदांश्च (अतोऽतिरिक्तं यत्किञ्चित्) सर्वं तद्वर्जयेद्यतिः [कठरु.५+	कुंडिको. १०
पवित्रे निर्जने देशे...नात्युच्चनीचे ह्यासने...बद्धपद्मासनं कृत्वा सरस्वत्यास्तु चालनम् । दक्षनाड्या समाकृष्य बहिष्ठं पवनं शनैः । यथेष्टं पूरयेद्वायुं..	योगकुं. १।२२
पशवश्चामानवान्तं मध्यवर्तिनश्च युक्तात्मानो यतन्तेमामेकंप्राप्तुम्	भस्मजा. २।७
पशवोऽपशवस्तापसो न तापसः	त्रि.ता.५।१
पशव्यासुरसंहिता भवति	संहितो. १।१
पशुकुक्कुटकीटाद्या मृतिं संप्राप्नुवंति वै (अजरामरपिण्डो यो जीवन्मुक्तः स एव हि)	यो.शि.१।१६१
पशुपतिरहङ्काराविष्टः संसारी जीवः स एव पशुः	जाबाल्यु. २
पशुपतिं॰ स्थूलहृदयेन	चित्यु. २१।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पशुपाशपरः शान्तः परमज्ञान- देशिकः । शिवः शिवाय भूतानां तं विज्ञाय विमुच्यते	शिवो.१।१६
पशुभ्य एकं प्रायच्छत्	बृह.१।५।१,२
पशुमान् भवति यस्तथाऽधीते	संहितो. १।१
पशुषु पञ्चविधं सामोपासीत	छांदो.२।६।१
पशूनांरूपमन्नस्य.. [श्रीसू.११ऋ.खि.	५।८७।११
पशून्देवताभ्यः प्रत्यौहत्	बृह.१।२।७
पशून्न निन्देत्तद्व्रतम्	छां. २।१८।२
पशूंश्च महामावह जीवनं च दिशो दश	महाना. २।९
पशूंस्तांश्चक्रे वायव्यान् [पु.सू.६+ [+ऋ.अ.८।४।१८=मं.१०।९०।८	चित्सु.१२।४ वा.सं.३१।६
पश्चाज्जन्मान्तरशतैर्योगादेव विमुच्यते	यो.शि.१।५५
पश्चात्प्रतीच्यस्ताः समुद्रात्समुद्रमेवा- पियन्ति	छांदो.६।१०।१
पश्चादग्नेः संविशति चर्मणि वा स्थण्डिले वा	छान्दो.५।२।८
पश्चादुभयं पुरस्तादित्युपतिष्ठते	सन्ध्यो. २
पश्चाद्ध्यायीत पूर्वोक्तक्रमतः मन्त्रवित्..	अ.ना. २२
पश्चाद्भूमिमथो पुरः [चित्सु.१२।२+ [ऋ.अ.८।४।१७=मं.१०।९०।५+	पु.सू.५ वा.सं.३१।५
पश्चान्मायादासी प्रकटिता	सामर. २
पश्चिमदलेकपिलवर्णे यदाविश्राम्यतेमनः	विश्रामो. ५
पश्चिमा गरुडवाहिनी वैष्णवी	गायत्रीर. ५
पश्चिमा तृतीया कुक्षिर्भवति	गायत्रीर. ३
पश्चिमाभिमुखं लिङ्गं...तं ध्यात्वा- ऽऽकर्षयेज्जगत्	योगरा. ८
पश्चिमाभिमुखो भूत्वा भुवरिति व्याहृतिभिर्मूर्ध्नि ..	महो. १।४
पश्चिमाभिमुखो भूत्वा भूरितिव्याहृति- भिर्जुहु'	चतुर्वे. १
पश्चिमायां भवतु सरस्वती	गायत्रीर.३
पश्चिमायां वैराग्यस्थानं	अव्यक्ता.२।९
पश्चिमे वरुणाय वायव्ये मित्राय	सूर्यता. ४।२
पश्चिमेसम्मुखेळलिवा:.. नैर्ऋत्यां भद्राः	राधोप. १।५
पश्यञ्छृण्वन् स्पृशञ्जिघ्रन्	भ. गी. ५।८
पश्यत्यकृतबुद्धित्वात्	भ.गी.१८।१६
पश्यत्यचक्षुः स शृणोत्यकर्णः [ना. पू. ९।१४+	श्वेता. ३।१९+ भवसं.२।४५
पश्यत्यचक्षुः सा शृणोत्यकर्णा	गुह्यका. ५१
पश्यत्यां तुरीयप्राज्ञः, परायां तुरीय- तुरीयः	प. हं. प. १०
पश्यन्तश्चक्षुषा [बृह.६।१।८,१०	११,१२,
पश्यन्तश्चक्षुषा शृण्वन्तः श्रोत्रेण ध्यायन्तो मनसैवमिति प्रविवेश ह वाक्	छान्दो. ५।१।८
पश्यन्तश्चक्षुषा ध्यायन्तो मनसै- वमिति प्रविवेश ह श्रोत्रम्	छांदो.५।१।१०
पश्यन्तश्चक्षुषा शृण्वन्तः श्रोत्रेणैवमिति प्रविवेश ह मनः	छांदो.५।१।११
पश्यन्ति ज्ञानचक्षुषः	भ.गी.१५।१०
(यं) पश्यन्ति यतयः क्षीणदोषाः	मुण्ड. ३।१।५
पश्यन्ति देहिवन्मूढाः शरीराभास- दर्शनात् । अहिनिर्ल्वयनीवायं मुक्तदेहस्तु तिष्ठति	२आत्मो. १७
पश्यन्ति यत्सुषुप्तिस्थान एकीभूत- प्रज्ञानघन एवानन्देऽभूत्	श्रीवि.ता. ३।१
पश्यन्ति व्यक्ततां भूयो जायन्ते बुद्बुदा इव	मंत्रिको. १८
पश्यन्ती पञ्चदश परा षोडश इति षोडशमात्रात्मकः प्रणवः	तुरीयो. २
पश्यन्नपि सदा नैव पश्यति स्वात्मनः पृथक्	वराहो. २।२७
पश्यन्त्यस्यां महात्मानः सुवर्णं पिप्पलाशनम्	मंत्रिको. ७
पश्यन्त्यात्मन्यवस्थितम्	भ.गी.१५।११
पश्यन्त्यां द्विदलीकृता	योगकुं. ३।१८
पश्यन्नात्मनि तुष्यति	भ. गी. ६।२०
पश्यन्नेवान्तभानेन सद्य एव विमुच्यते	वराहो. २।१४
पश्यन्वै तन्न पश्यति, नहि द्रष्टुर्दृष्टेर्वि- परिलोपो विद्यतेऽविनाशित्वात्	बृह. ४।३।२३
पश्य मे पार्थ रूपाणि	भ.गी. ११।५
पश्य मे योगमैश्वरम् [भ.गी.९।५+	११।८
पश्यादित्यान् वसून् रुद्रान्	भ.गी. ११।६
पश्याद्य सचराचरम्	भ.गी. ११।७
पश्याम एव भगवो नच वयं पश्यामो नैव वयं वक्तुं शक्नुमो नमस्तेऽस्तु भगवन्प्रसीद	नृसिंहो.९।१०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पश्याम्यचक्षुः स शृणोम्यकर्णः। अहं विजानामि विविक्तरूपो न चास्ति वेत्ता मम चित्सदाहम् कैव. २१
पश्याश्चर्याणि भारत भ.गी.११।६
पश्यामि त्वा सर्वतोऽनन्तरूपम् भ.गी.११।१६
पश्यामि त्वां दीप्तहुताशवक्त्रम् भ.गी.११।१९
पश्यामि त्वां दुर्निरीक्ष्यं समन्तात् भ.गी.११।१७
पश्यामि देवांस्तव देव देहे भ.गी.११।१५
पश्यामि विश्वेश्वर विश्वरूप भ.गी.११।१६
पश्येत्त्विहैतन्निहितं गुहायाम् गुह्यका. ३६
पश्येम त्वा वयꣳ रा ३,३,३,३,३हुँ ३,आ३,३ ज्या ३, यो३,आ ३,२,१,१,१ इति छांदो.२।२४।४
पश्येम त्वा वयं वैरा३,३,३,३,३ हुं ३ आ ३,३ ज्या ३ यो ३ आ३,२,१,१,१ इति छां.२।२४।८
पश्येम त्वा वयꣳ साम्रा३,३,३,३,३ हुं ३ आ३,३,३ यो ३ आ ३,२,१,१,१ इति छां.२।२४।१३
पश्येम त्वा वयꣳ स्वारा३,३, ३,३,३हुं३आ३,३ज्या३यो३ आ३,२,१,१,१इति छां.२।२४।१२
पश्येम शरदः शतमिन्द्र जीवेत्याशिषः मन्थ्यो. ३
पश्यैतां पाण्डुपुत्राणां भ.गी. १।३
पाखण्डाः पण्डितंमन्या न ते किमपि जानते अमन.२।१०२
पाङ्क्तमिदं सर्वं यदिदं किञ्च बृह.१।४।१७
पाङ्क्तं वा इदं सर्वम्। पाङ्क्तेनैव पाङ्क्तं स्पृणोतीति तैत्ति. १।७।१
पाञ्चजन्यं हृषीकेशः भ.गी १।१५
पाणिनाऽन्तर्धाय वसनान्तेन वा प्रच्छाद्य स्वर्गाँल्लोकान्कामानवाप्नुहीति कौ.त. २।१५
पाणिपादादिमात्रोऽयमहमित्येष निश्चयः। अहङ्कारस्तृतीयोऽसौ लौकिकस्तुच्छ एव सः महो. ५।९२
पाणिपात्रश्चरन्योगी नासकृद्भैक्षमाचरेत्। तिष्ठन्भुञ्ज्याच्चरन्भुञ्ज्यान्मध्येनाचमनं तथा ना.प. ५।२१
पाणिपात्रेणाशनं कुर्यात् [१सं.सो.१।२+ कठश्रु. ६
पाण्डवानां धनञ्जयः भ.गी.१०।३७
पाण्डरगगनम् (परमहंसस्य) निर्वाणो. ४
पाण्डरं शुक्रमित्याहुर्लोहिताख्यं महारजः। विद्रुमद्रुमसङ्काशं योनिस्थाने स्थितं रजः ध्या.बि. ८७
पातालजङ्घकं मुनिचरणं कालाङ्गुष्ठकं तारकाजालव्याप्तलहस्तुवन्निरसम ग. शो. ४।७
पातालानामधोभागे कालाग्निर्यः प्रतिष्ठितः। स मूलाग्निः शरीरेऽग्निर्यस्मान्नादः प्रजायते यो.शि.५।२९
पात्रमस्य भवेत्पाणिस्तेन नित्यं स्थितिं नयेत्। पाणिपात्रश्चरन्योगी नासकृद्भैक्षमाचरेत् १सं.सो.२।७७
पात्रं विसृजेत्, पवित्रं विसृजेत् आरुणि. २
पादचतुष्टयात्मकं ब्रह्म त्रि.म.ना. १।३
पादचतुष्टयात्मकं ब्रह्म, तत्रैकमविद्यापादं। पादत्रयममृतं भवति त्रि.म.ना.४।२
पादत्रयं परमकैवल्यम् त्रि.म.ना.८।३
पादत्रयं परमवैकुण्ठः त्रि.म.ना.८।३
पादत्रयात्मकं ब्रह्म कैवल्यं शाश्वतं परम् त्रि.म.ना.४।२
पादत्रयेऽपि किं वक्तव्यं निरतिशयानन्दाविर्भावो मोक्ष इति मोक्षलक्षणं पादत्रये वर्तते त्रि.म.ना.८।२
पादभेदादिकं तु ब्रह्मस्वरूपकथनमेव त्रि.म.ना.४।२
पादयोः सञ्चारः ना.प. ६।३
पादसन्धौ संयमान्नितललोकज्ञानम् शांडि.१।७।५२
पादस्थानानि पत्राद्यैः कृत्वा देवगृहं विशेत्। पात्रान्तरितपादश्च नित्यं भुञ्जीत वाग्यतः शिवो.७।४८
पादस्योपरि यन्मध्ये तद्रूपं नाम कृन्तयेत्। मनो द्वारेण तीक्ष्णेन योगमाश्रित्य नित्यशः क्षुरिको. १२
पादहस्तयोरपि सर्वगात्रेषु सर्वव्यापी समानः शाण्डि.१।४।७
पादꣳ षड्होतुर्न किला विवित्से चित्यु.११।९
पादा अकार उकार मकार इति माण्डू. ८
पादा इति पादविदो विषया इति तद्विदः मैत्र्य. २१
पादाङ्गुष्ठ-गुल्फ-जंघा-जानूरुपायुमेढ्र नाभिहृदयकण्ठकूपतालुनासाक्षि

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भ्रूमध्यललाटमूर्ध्नां स्थानानि तेषु क्रमादारोहावरोहक्रमेण प्रत्याहरेत् शाण्डि.१।८।१
पादाङ्गुष्ठधारणाच्छरीरलघुता भवति शांडि.१।७।४५
पादाङ्गुष्ठावधिः कन्दादधो याता च कौशिकी (नाडी) त्रि.ब्रा.२।७४
पादाङ्गुष्ठे कराङ्गुष्ठे स्फुरणं यस्य न श्रुतिः । तस्य संवत्सरादूर्ध्वं जीवितस्य क्षयो भवेत् त्रि.ब्रा.२।१२२
पादाङ्गुष्ठौ तु पाणिभ्यां गृहीत्वा श्रवणावधि । धनुराकर्षकाकृष्टं धनुरासनमीरितम् त्रि.ब्रा.२।४३
पादादिकं गुणास्तस्य शरीरं तत्त्वमुच्यते । धर्मोऽस्य दक्षिणं चक्षुरधर्मोऽथो परः स्मृतः ना. बिं. २
पादादि जानुपर्यन्तं पृथिवीस्थानमुच्यते १ यो.त. ८४
पादादैरर्धवैर्णैरग्भिस्तृचेन द्वादशभिर्नामभिः...षड्बीजैः सम्पुटिताः.. सूर्यता. १।९
पादाधोभागे संयमादतलल्लोकज्ञानं शांडि.१।७।५२
पादा मात्रा मात्राश्च पादाः (ओङ्कारस्य) माण्डू. ८
पादाभावाद्गतिर्नास्ति हस्ताभावात् क्रिया न च ते. बिं. ५।१९
पादावेवास्या एकमक्षमुद्गूढं तयोरित्यापरस्तात्प्रतिविहिता भूतमात्रा कौ. उ. ३।५
पादे संयमाद्वितललोकज्ञानम् शांडि.१।७।५२
पादो रथः (शारीरयज्ञस्य) प्रा. हो. ४।२
पादोऽस्य विश्वा भूतानि
[त्रि. म. ना. ४।४+पू. सू. ३ चित्त्यु. १२।२
[ऋ.अ.८।४।१७=मं.१०।९०।३+ वा.सं. ३१।३
पादोऽस्य सर्वा भूतानि छां. ३।१२।६
पादोऽस्येहाभवत् पुनः पु. सू. ४
[त्रि. म. ना. ४।४+ चित्त्यु.१२।२
[ऋ.अ.८।४।१७=मं.१०।९०।४+ वा.सं. ३१।४
पादौ च गन्तव्यं च मनश्च मन्तव्यं च प्रश्नो. ४।८
पादौ च गन्तव्यं च नारायणः सुबालो. ६।१
पादौ ते व्यम्लास्येतां यन्मां नागमिष्य इति छांदो.५।१७।२
पादौ श्वेतावात्मन इति होवाच छांदो.५।१७।२
पानीयं बुद्बुदाकृति वराहो. ५।१

पापकर्षणो गोभूमिवेदवेदितो गोपीजनविद्याकलापप्रेरकः गो. पू. १।३
पापकारी पापो भवति, पुण्यः पुण्येन कर्मणा भवति, पापः पापेन बृह. ४।४।५
पापपूर्णस्य मर्त्यस्य त्रिपुण्ड्रोद्धूलने शिवे । रुद्राक्षधारणे द्वेषः स्वत एव प्रजायते सि. शि. ६
पापफलनरकादिमांस्तु शुभकर्मफलस्वर्गमस्त्विति काङ्क्षते मं. ब्रा. २।७
पापभाजो हि श्रोतॄणामसूयावतां पापाँश्चापक्रामन्ति इतिहा. २
पापमेवाश्रयेदस्मान् भ. गी. १।३६
पापहर वीर हनुमन् ईश्वरावतार वायुनन्दनअञ्जनासुतबन्धयबन्धय लांगूलो. ८
पापं कर्म न श्लिष्यत इति छांदो.४।१४।३
पापं चन्द्र इव राहोर्मुखात्प्रमुच्य धूत्वा शरीरमकृतं कृतात्मा ब्रह्मलोकमभिसम्भवामि छांदो.८।१३।१
पापं चरति पूरुषः भ.गी. ३।३६
पापः कर्मणा (पापेन भवति) बृह. ३।२।१३
पापादस्मान्निवर्तितुम् भ.गी. १।३९
पापाद्बिभेति सततं न च भोगमपेक्षते अक्ष्युप. ९
पापेभ्यो रक्षन्ताम् म.ना.११।३,४
पाप्मना गृहीत इव भ्राम्यमाणं मैत्रा. ४।२
पाप्मना ह्येतद्विद्धम् छां.१।२।४,५,
पाप्मना ह्येष विद्धः छांदो.१।२।२,३
पाप्मानं प्रजहि ह्येनं भ. गी. ३।४१
पाप्मानं मृत्युमन्वावायानीति बृह. १।३।१०
पायुरध्यात्मं, विसर्जयितव्यमधिभूतं, मृत्युस्तत्राधिदैवतं.. सुबालो.५।१३
पायुमूलादधोर्ध्वगाऽलम्बुसा भवति शांडि.१।४।६
पायुश्च विसर्जयितव्यं च प्रश्नो. ४।८
पायुश्च विसर्जयितव्यं च नारायणः सुबालो. ६।१
पायुमेवाप्येति यः पायुमेवास्तमेति सुबालो. ९।८
पायूपस्थेऽपानं चक्षुः श्रोत्रे मुखनासिकाभ्यां प्राणः स्वयं प्रतिष्ठते मध्ये तु समानः प्रश्नो. ३।५

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पायोराकुञ्चनं कुर्यात् कुण्डली चालयेत्तदा। मृत्युचक्रगतस्यापि तस्य मृत्युभयं कुतः	यो.शि.१।८३
पायोरुत्सर्गे.	ना.प. ६।३
पारं गच्छति तन्निधनमेतद्वामदेव्यं मिथुने प्रोतम्	छांदो.२।१३।१
पाराय तमसः परस्तात्	मुण्ड. २।२।६
पारिव्राज्यं गृहीत्वा तु यः स्वधर्मे न तिष्ठति। तमारूढच्युतं विद्यादिति वेदानुशासनम्	शाटथाय. २९
पारुष्यमनृतं चैव पैशुन्यंचापि सर्वशः। असम्बद्धप्रलापश्च वाङ्मयं स्याच्चतुर्विधम्	भवसं. ५।४
पार्थ नैवेह नामुत्र	भ.गी.६।४०
पार्थ सम्पदमासुरीम्	भ.गी.१६।४
पार्थस्य च महात्मनः	भ.गी.१८।७४
पार्थिवः पञ्चमात्रस्तु चतुर्मात्रस्तु वारुणः।...एकमात्रस्तथाऽऽकाशो ह्यमात्रं तु विचिंतयेत्	अ.ना. ३१
पार्थिवे वायुमारोप्य लकारेण समन्वितम्। ध्यायंश्चतुर्भुजाकारं चतुर्वक्त्रं हिरण्मयम्। धारयेत्पञ्च घटिकाः पृथिवीजयमाप्नुयात्	१ यो. त. ८५
पार्श्वस्थबोधिताः सन्तः पूर्वाचारक्रमागतम्। आचारमाचरन्त्येव सुप्तबुद्धवदुत्थिताः	महो.५।३८
पार्श्वे राधिका चेति। तस्या अंशो लक्ष्मीदुर्गाविजयादिशक्तिरिति	राधोप. १।५
पार्ष्णिघातेन संपीड्य योनिमाकुञ्चयेद्दृढम्। अपानमूर्ध्वमाकृष्य मूलबन्धो विधीयते	यो.चू. ४६
पार्ष्णिभागेन सम्पीड्य योनिमाकुञ्चयेद्दृढम् (उड्डानाख्यो हि बन्धोऽयं योगिभिः समुदाहृतः)	१यो.त.१२०
पार्ष्णि वामस्य पादस्य योनिस्थाने नियोजयेत्	१यो.त.११२
पालाशमासनं शय्यां पादुके दन्तधावनम्। वर्जयेच्चापि निर्यासं रक्तं न तु समुद्भवम्	शिवो.७।९१
पालाशं बैल्वमाश्वत्थमौदुम्बरं दण्डं मौञ्जीं मेखलां यज्ञोपवीतं च त्यक्त्वा शूरो य एवं वेद	आरुणि. ५
पालवैकं धारयेज्जन्तुसंरक्षणार्थं वर्षावर्षावर्जनमिति	कठश्रु. २२
पावकः शक्तिमध्ये तु नाभिचक्रे रविः स्थितः	ब्र.वि. ६८
(श्रीं) पावकानःसरस्वतीवाजेभिः	सरस्व.१०
[ऋ.मं.१।३।१०+वा.सं.२०।८४+	सा.वे.१।१८९
पावनानि मनीषिणाम्	भ.गी. १८।५
पावनी परमोदारा शुद्धसत्त्वानुपातिनी। आत्मध्यानमयी नित्या सुषुप्तिस्थेव तिष्ठति	१सं.सो.२।४४
पाशबद्धस्तथा जीवः पाशमुक्तः सदाशिवः	स्कन्दो. ७
पाशबद्धः स्मृतो जीवः पाशमुक्तः सनातनः। तुषेण बद्धो व्रीहिः स्यात्तुषाभावेन तण्डुलः	ना.उ.ता.१।७
पाशुपतब्रह्मविद्यासंवेद्यं परमाक्षरम्। परमानन्दसम्पूर्णं रामचन्द्रपदं भजे	पा.ब्र.शीर्षकं
पाशं छित्त्वा यथा हंसो निर्विशङ्कं खमुत्क्रमेत्। छिन्नपाशस्तथा जीवः संसारं तरते सदा	क्षुरिको. २२
पाशैः पशुरिव बद्धं बन्धनस्थस्येवास्वातंत्र्यम्	मैत्रा. ४।२
पाषाण इव निश्चलः	योगो. २२
पाषाणलोहमणिमृण्मयविग्रहेषु पूजा पुनर्जननभोगकरी मुमुक्षोः	मैत्रे. २।२६
पाहि गीर्भिश्चतसृभिर्वसो स्वाहा	महाना. ७।५
पाहि नो अग्न एकया	महाना.७।५
पांसुना च प्रतिच्छन्नशून्यागारप्रतिश्रयः। वृक्षमूलनिकेतो वा.. (यतिः)	ना.प. ५।२५
पिङ्गला चोत्थिता तस्माद्दक्षनासापुटावधि	त्रि.ब्रा. २।७१
पिङ्गला चोर्ध्वगा याम्यनासान्तं भवति	शांडि.१।४।६
पिङ्गलायामिडायां तु वायोः सङ्क्रमणं तु यत्। तदुत्तरायणं प्रोक्तं..	जा.द. ४।४०
पिङ्गलाया विरिञ्चिः स्यात् (देवता)	जा.द.४।३५

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पिङ्गलायां रविः (चरति)[शांडि.१।४।६ जा.द.४।४०

पिङ्गलायाः पृष्ठतो याम्यनेत्रान्तं पूषा भवति शांडि.१।४।६

पिण्डवर्जितः पिण्डस्थोऽपि प्रत्यगात्मा सर्वव्यापी भवति पैङ्गलो. ४।९

पिण्डपातेन या मुक्तिः सा मुक्तिर्न तु हन्यते यो.शि.१।१६३

पिण्डब्रह्माण्डयोरैक्यं लिङ्गसूत्रात्मनोरिव योगकुं. १।८१

पिण्डांश्च निक्षिपेत्तत्र आद्यन्तं प्रणवेन तु।...स्वाहान्ते जुहुयात्तत्र.. बृ.जा. ३।१३

पिण्डे पिण्डे शरीरस्य पिण्डदानेन सम्भवः पिण्डो. ९

पितरं पुत्रमग्निमुपवीतं कर्म कलत्रं चान्यदपि (त्यजेत्) आरुणि. ५

पितरं मातरं कलत्रपुत्रमाप्तबन्धुवर्गं... वाऽनुमोदयित्वा...आग्नेय्यामेव कुर्यात् प.हं.प. २

पितरौ चास्य दासत्वं कुरुतस्तत्प्रचोदितौ (येन यत्र कृतं कर्म स तत्रैव प्रजायते) शिवो.७।११०

पिता त्वं मातरिश्वनः प्रश्नो. २।११

पिता पुत्रं प्रेष्याह्वयति कौ.त. २।१५

पितामहस्तथेत्यङ्गीकृत्य (आह-) ना.प. ४।३८

पितामहं पुनः पप्रच्छ नारदः कथं यज्ञोपवीती ब्राह्मण इति ना.प. ३।७७

पिता माता प्रजैत एव मन एव पिता वाङ्माता प्राणः प्रजा बृह. १।५।७

पिता मेऽमन्यत नाननुशिष्य हरेतेति [बृह. ४।१।२, ३,४,५,६,७

पिताऽसि लोकस्य चराचरस्य भ.गी.११।४३

पिताऽहमस्य जगतः भ.गी. ९।१७

पिताऽहं, माताऽहं, पुत्रोऽहम् अद्वैत.भा. २

पितू रेतोऽधिकात्पुरुषो, मातू रेतोऽतिरेकात्स्त्री, उभयोर्बीजतुल्यत्वान्नपुंसको भवति गर्भो. ३

पितृकृतस्यैनसोऽवयजनमसि स्वाहा महाना.१४।१

पितृगेहेषु या कन्या रजः पश्यत्यसंस्कृता। सा कन्या वृषली नाम तत्पतिर्वृषलीपतिः इतिहा. ६७

४७

पितृघ्नो मातृघ्नो ब्रह्मघ्नो गुरुहननः कोटियतिघ्नोऽनेककृतपापो यो मम षण्णवतिकोटिनामानि जपति स तेभ्यः पापेभ्यः प्रमुच्यते रामर. १।९

पितृदेवो भव। आचार्यदेवो भव तैत्ति.१।११।२

पितृमातृगुरुशुश्रूषाध्यानवान् स्वर्गीयः कांचनदाता... भवति संहितो.४।१

पितृमातृवधोत्पन्नं बुद्धिपूर्वमघं च यत्। तदनुष्ठानमात्रेण सर्वमेतद्विलीयते रामो. ५।१८

पितृमातृसहोदरदारापत्यगृहारामक्षेत्रममतासंसारावरणसङ्कल्पो बन्धः निरा. २१

पितृयागोक्तविधानेन ब्राह्मणानभ्यर्च्य... ना.प.४।३१९

पितृलोकाच्चन्द्रं, ते चन्द्रं प्राप्यान्नं भवन्ति बृह.६।२।१६

पितृलोकादाकाशं छांदो.५।१०।४

पितृश्राद्धे पितृ-पितामह-प्रपितामहान्...युग्मकृत्या ब्राह्मणानर्चयेत् ना.प. ४।३९

पितृहा वै त्वमसि मातृहा वै त्वमसि छांदो.७।१५।२

पितॄणामर्यमा चास्मि भ.गी.१०।२९

पितॄनथ पितामहान् भ.गी. १।२६

पितॄन् यान्ति पितृव्रताः भ.गी. ९।२५

पितॄणामेव महिमानं गत्वा चन्द्रमसः सायुज्यं सलोकतामाप्नोति महाना. १८।१

पितॄणां प्रथमा स्वधा प्रश्नो. २।८

पितेव पुत्रस्य सखेव सख्युः भ.गी.११।४४

पितोत्तररूपम्। प्रजा सन्धिः तैत्ति.१।३।६

पित्रादिशरीरदहने पुत्रादीनां ब्रह्महत्यादिदोषसम्भवाच्च, तस्मान्न देहो ब्राह्मणः व.सू. ४

पित्र्यं वा गान्धर्वं वा दैवं वा प्राजापत्यं वा ब्राह्मं वाऽन्येषां वा भूतानाम् बृह.४।४।४

पिधाय बुद्ध्या द्वाराणि मनो ध्याने निवेशयेत् ना.प. ६।७

पिपीलिका यथा लग्ना देहे ध्यानाद्विमुच्यते। असौ किं वृश्चिकैर्दष्टो देहान्ते वा कथं सुखी यो.शि. १।३३

पिपीलिकायांलग्नायांकण्डूस्तत्रप्रवर्तते यो.शि.१।११५

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पिबन्त्येनामविषयामविज्ञातां कुमा-
रकाः । एकस्तु पिबते देवः
स्वच्छन्दोऽत्र वशानुगः मंत्रिको. ६

पिहितः सहस्राक्षेण हिरण्मयेनानन्दे-
नैष वाव विजिज्ञासितव्यः मैत्रा. ६।८

पीठकल्पमूलकन्दनालपद्मपत्रकेसर-
कर्णिकासूर्यमण्डलसोमवह्नि-
ब्रह्मविष्णुरुद्रसत्त्वरजस्तम आत्मा-
न्तरात्मा परमात्मभूः सूर्यता. ४।१

पीठं जालंधरं नाम तिष्ठत्यत्र चतुर्मुख यो.शि. ५।११

पीडया क्रियते तपः भ.गी.१७।१९

पीतवर्णोत्तरदले यदा विश्राम्यते
मनः । तदा शृङ्गारभोगौ च
कल्पनायां मतिर्भवेत् विश्रामो. ७

पीतवाससं पीतालङ्कारसम्पन्नां...
धिया सञ्चिन्त्य...भूबिम्बत्रयमनु-
सन्धाय...देवीमाहूय ध्यायेत् पीताम्बरो. १

पीतास्तु वैश्या विज्ञेया कृष्णाः शूद्रा
उदाहृताः (रुद्राक्षाः) रु. जा. ९

पीतोदका जग्धतृणा दुग्धदोहा
निरिन्द्रियाः । अनन्दानाम ते
लोकास्तान्स गच्छति ता ददत् कठो. १।३

पुङ्खानुपुङ्खविषयेक्षणतत्परोऽपि ब्रह्मा-
वलोकनधियं न जहाति योगी वराहो. २।८२

पुण्डरीकं तु तन्मध्ये आकाशो दहरो-
ऽस्ति तत् । स शिवः सच्चिदानन्दः
सोऽन्वेष्टव्यो मुमुक्षुभिः पं. ब्र. ३५

पुण्ड्राख्य ऊर्ध्वा अकार उकारो मकारः वासुदे. ४

पुण्यपापकर्मानुसारी भूत्वा प्राप्तशरीर-
संयोगमप्राप्तशरीरसंयोगमिव
कुर्वाणो यदा दृश्यते तदोपहित-
जीव इत्युच्यते सर्वसारो. ५

पुण्यपापे समूलोन्मूलिते प्राक्परोक्ष-
मपि करतलामलकवद्वाक्यमप्रति-
बद्धापरोक्षसाक्षात्कारं प्रसूयते पैङ्गलो. ३।३

पुण्यमेतत्समासाद्य यो. शि. ९

पुण्यमेवामुं गच्छति न ह वै देवान्
पापं गच्छति बृह. १।५।२०

पुण्यवतां पुण्येषु सज्जमानः पारमा. २।७

(एवं)पुण्यस्य कर्मणो दूराद्गन्धो वाति महाना.७।९

पुण्यः पुण्यानां पुण्याय स्वाहा पारमा. ४।६

पुण्यःपुण्येनकर्मणाभवति, पापः पापेन बृह. ४।४।५

पुण्यः शरण्यः सकलस्य जन्तोः हेरम्बो. ११

पुण्यायतनचारी च भूतानामविहिंसकः ना.प. ५।३०

पुण्यां च पुण्यः पुरुषे पुरुषे तां
राजिमन्तां निशि चोदितानां
निदधाति पुष्ट्यै हरन्पराय स्वाहा पारमा. ९।८

पुण्येन पुण्यं लोकं नयति, पापेन
पापमुभाभ्यामेव मनुष्यलोकम् प्रश्नो. ३।७

पुण्यो गन्धः पृथिव्यां च भ.गी. ७।९

पुण्यो वा दैविकं सत्त्वं सत्त्वमार्षं
सत्यं सत्त्वं सत्पथाय स्वाहा पारमा. ९।१

पुण्यो वै पुण्येन कर्मणा भवति,
पापः पापेनेति बृह. ३।२।१३

पुत्र उपरिष्टादभिनिपद्यते कौ.उ. २।१५

पुत्रदारगृहादिषु भ.गी. १३।९

पुत्रदुःखस्य नास्त्यन्तो धनी चेन्म्रियते
तदा याज्ञव. २०

पुत्रपौत्रादिभिः समृद्धो भवति मुद्गलो.५।१

पुत्रं दृष्ट्वा त्वं ब्रह्मा त्वं यज्ञस्त्वं
सर्वमित्यनुमन्त्रयेत् कठश्रु. ४

पुत्रं दृष्ट्वा त्वं यज्ञस्त्वं सर्वमित्यनु-
मन्त्रयेत् सं.सो. १।२

पुत्राज्जन्म पितुर्यथा अ. ज्ञां. १५

पुत्रादिदेहेष्वभिमानशून्यं भूत्वा
वसेत्सौख्यतमे ह्यनन्ते मैत्रे. १।१९

पुत्रान् पौत्रान् सखींस्तथा भ.गी. १।२६

पुत्राप्तबन्धुभवस्थलं विहाय दूरतो वसेत् ना.प. ७।१

पुत्रांश्च पशूंश्चेच्छेयेत्यथेच्छते छांदो. ७।३।१

पुत्रे मित्रे कलत्रे च रिपौ स्वात्मनि
सन्ततम् । एकरूपंमुनेर्यत्तदार्जवं.. जा.द.१।१६

पुत्रैषणायाश्च वित्तैषणायाश्च
लोकैषणायाश्च व्युत्थायाथ
भिक्षाचर्यं चरन्ति बृ. ३।५।१

पुत्रो गायत्रं छन्दः शुक्लो वर्णः २प्रणवो. १४

पुत्रो देयः शिरो देयं न देया षोडशाक्षरी मा.पू.ता.३।८

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पुनन्तु ब्रह्मणस्पतिर्ब्रह्मपूता पुनातु माम् [महाना. ११।२+	प्राणाग्नि. ८
पुनन्तु वसवः पुनातु वरुणः पुनात्वघमर्षणः	महाना. ६।५
(अथ) पुन-(र्व्रतीवाऽव्रती-)-रव्रती वा व्रती वा स्नातको वाऽस्नातको (वोत्सन्नाग्निरनग्निको) वा यदहरेव विरजेत्तदहरेव प्रव्रजेत् [जाबालो.४	याज्ञ. १
पुनराचम्य कर्म स्वं कर्तुमर्हति सत्तमः । (आचम्य वसनं धौतं ततश्चैतत्प्रधारयेत्)	बृ.जा. ३।३३
पुनरावर्तिनोऽर्जुन	भ.गी.८।१६
पुनरुक्तावचं व्यश्नुवानः	बा.मं. १८
पुनरेतस्यां (मालायां) सर्वात्मकत्वं भावयित्वा...आदिक्षान्तैरक्षैरक्षमालामष्टोत्तरशतं स्पृशेत्	अ. मा. ५
(अथ) पुनरेव नारायणः सोऽन्यत्कामो मनसाध्यायत	महो.१।३,४
पुनर्गुहा सकला मायया च पुरूच्येषा विश्वमाताऽऽदिविद्या	त्रिपु. म. ८
पुनर्जन्मनिवृत्त्यर्थं मोक्षस्याहर्निशं स्मरेत्	परब्र. ८
पुनर्जन्मकरी प्रोक्ता मलिना वासना बुधैः । पुनर्जन्माङ्कुरं त्यक्त्वा स्थितिः संभृष्टबीजवत्	मुक्तिको.२।६२
पुनर्जन्म न विद्यते	भ.गी.८।१६
पुनर्नाभिजायते पुनर्नाभिजायते	निरा. उ. ३३
पुनर्भवमिन्द्रियैर्मनसि सम्पद्यमानैः	प्रश्नो. ३।९
पुनर्भोजनमध्वानं भाराध्ययनसङ्गमम् । दानं प्रतिमहं होमं श्राद्धभुक् चाष्ट वर्जयेत्	इतिहा. ३८
पुनर्मनः पुनरायुर्म आगात्	सहवै. ८
पुनर्योगं च शंससि	भ. गी. ५।१
पुनर्वत्सरशतं तस्य प्रलयो भवति । तदा जीवाः सर्वे प्रकृतौ लीयन्ते	त्रि.म.ना.३।४
पुनश्चक्षुः पुनः श्रोत्रं म आगात्	सहवै. ८
पुनश्च जन्मान्तरकर्मयोगात्स एव जीवः स्वपिति प्रबुद्धः	कैव. १४
पुनश्च भूयोऽपि नमो नमस्ते	भ.गी.११।३९
पुनश्चतुष्पष्टिमात्राः प्रकृतिपुरुषद्वैविध्यमापाद्य ... सगुणनिर्गुणत्वमेत्य एकोऽपि ब्रह्मप्रणवः	तुरीयो. २
पुनश्चित्तं पुनराधीतं म आगात्	सहवै. ८
पुनश्चैकादशः स्मृतः	छांदो.७।२६।२
पुनस्ते प्राण आयाति परो यक्ष्मं सुवामि ते	सहवै. ६
पुनस्ते सिसृक्षतो मे प्रादुरभूवन्	गो. पू. ३।८
पुनस्त्यजेत्पिङ्गलयाशनैरेव न वेगतः । पुनः पिङ्गलयाऽऽपूर्य पूरयेदुदरं शनैः	१ यो.त. ३८
पुनः पञ्चधा ज्ञेयं निहितं गुहायां	मैत्रा. ६।४
पुनः पिङ्गलयाऽऽपूर्यतन्मात्रैःषोडशभिस्तथा । अकारमूर्तिमत्रापि स्मरेत्	जा.द. ६।७
पुनः पिङ्गलयाऽऽपूर्यकुम्भित्वा रेचयेदिडया	शांडि.१।५।२
पुनः पिङ्गलयाऽऽपूर्यवह्निबीजमनुस्मरेत् । पुनर्विरेचयेद्धीमान्	जा. द. ५।९
पुनः पुनः सर्वावस्थासु ज्ञानज्ञेयौ ध्यानध्येयौ लक्ष्यालक्ष्ये दृश्यादृश्ये चोहापोहादि परित्यज्य मुक्तो भवति	मं. ब्रा. २।६
पुनः प्रतिन्यायं प्रतियोन्या द्रवति प्राणायैव	बृह. ४।३।३६
पुनः प्रतिन्यायं प्रतियोन्या द्रवति स्वप्नायैव	बृह. ४।३।१५
पुनः प्रतिन्यायं प्रतियोन्या द्रवति स्वप्नान्तायैव	बृह. ४।३।१७
पुनः स्वाश्रमाचारपरो भवेदित्युच्यते	ना. प. ५।१
पुनात्यशुद्धान्यपूतानि	१ आत्मो. ३
पुनः प्रतिन्यायं प्रतियोन्या द्रवति बुद्धान्तायैव [बृह.	४।३।१६,३४
पुनः प्राणः पुनराकूतं म आगात्	सहवै. ८
पुमानपुमान् स्त्रियश्चाहं	अ.शिरः. १
पुमान्रेतः सिञ्चति योषितायां	मुण्ड. २।१।५
पुमांश्चरति निःस्पृहः	भ.गी. २।७१
पुरतोऽस्मात्सर्वस्मात्सुविभातमविध्यातमनुत्कृष्टतमं...पुरमेव ब्रह्म मकारेण जानीयात्	नृसिंहो.५।७

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पुरत्रये क्रीडति यश्च जीवस्ततः
सुजातं सकलं विचित्रम् कैवल्य. १४
पुरमेकादशद्वारमजस्यावक्रचेतसः।
अनुष्ठाय न शोचति विमुक्तश्च
विमुच्यत एतद्वैतत् कठो. ५।१
पुरश्चक्रे द्विपदः पुरश्चक्रे चतुष्पदः।
पुरः स पक्षी भूत्वा पुरः पुरुष
आविशदिति बृह २।५।१८
पुरस्तात्सुविभातमव्यवहार्यमेवाद्वयं नृसिंहो. ९।८
पुरस्ताद्ब्रह्मणस्तस्य विष्णोरद्भुतकर्मणः।
रहस्यं ब्रह्मविद्याया धृताग्निं
सम्प्रवक्ष्यते १प्रणवो. १
पुरं जनपदं ग्राममरण्यमिव पश्यति अ.पू. १।३४
पुरं इन्द्रीमुखं विश्वमातृ रवे रेखा
...स षोडशीकं पुरमध्यं बिभर्ति त्रिपुरो. १०
पुरं (पुरीं) हिरण्मयीं ब्रह्मा
विवेशापराजिता अरुणो. ३
पुरः प्रजानामुदयत्येष सूर्यः चाक्षुषो. ४
पुरा किलेदं न किंचनासीन्न
द्यौर्नान्तरिक्षं न पृथिवी अव्यक्तो. १
पुरा जगन्मातृतपःप्रभावादासीन्महा-
बिल्ववनस्पतिर्महान् १ बिल्वो. २
पुराणपठितामृतोद्भवाममृतरसमञ्जरीं
...दर्शनात्पापनाशिनीं...य एवं
वेद स वैष्णवो भवति तुलस्यु. २
पुराणपुरुषाय शुद्धबुद्धाय...घृणिः सूर्य
आदित्य ॐ नमो नारायणाय ना.उ.ता.२।३
पुरातनोऽहं पुरुषोऽहमीशो हिरण्मयो-
ऽहं शिवरूपमस्मि [कैव.२+ १बिल्वो. १३
पुरा तत्स्वरूपज्ञानेन महान्तः सर्वे
ब्रह्मभावं गताः त्रि.म.ना.१।२
पुरा देवाः पशुपाशाद्विमुक्ताः शिवं
पृथ्वैव हरिपद्मात्पद्योऽपि। ऐन्द्र-
नीलं पूजितं विष्णुनाऽऽसीलिङ्गं
वैडूर्यं विभिना पद्मरागम् सि.शि. २१
पुरा तृतीयसवनस्योपाकरणाज्जघनेना-
हवनीयस्योदङ्मुख उपविश्य स
आदित्यं स वैश्वदेवं सामा-
भिगायति छां.२।२४।११
पुरान्तकोऽहं पुरुषोऽहमीशः कुण्डिको. १७
पुरा प्रातरनुवाकस्योपाकरणाज्जघनेन
गार्हपत्यो प्राङ्मुख उपविश्य
स वासवं सामाभिगायति छांदो.२।२४।३
पुरा प्रोक्ता मयाऽनघ भ.गी. ३।३
पुरा मत्पुत्र पुरुषसूक्तोपनिषद्रहस्य-
प्रकारं...विराट्पुरुषेणोपदिष्टं
रहस्यं ते विविच्योच्यते ना. प. २।१
पुरा माध्यन्दिनस्य सवनस्योपाकरणा-
ज्जघनेनाग्नीध्रो यस्योदङ्मुख उपविश्य
स रौद्रं सामाभिगायति छां. २।२४।७
पुरा रुद्रेण गदिताः शिवो. १।५
पुरा व्यासो महातेजाः सर्ववेद-
तपोनिधिः। प्रणिपत्य शिवं
साम्बं कृताञ्जलिरुवाच ह शुकर. १।१
पुरुजित्कुन्तिभोजश्च भ. गी. १।५
पुरुष एव सविता स्त्री सावित्री स यत्र
पुरुषस्तत्स्त्री यत्र वा स्त्री स
पुरुषस्ते द्वे योनिस्तदेकं मिथुनम् सावित्र्यु. ९
पुरुष एवेदं विश्वं-कर्म तपो
ब्रह्मपरामृतम् [मुण्ड. २।१।१०+ ग. पू. १।४
पुरुष एवेदं सर्वम् [सि. वि.३+ नृ. पू. ५।५
पुरुष एवेदं सर्वं यद्भूतं यच्च भव्यम्
(भाव्यम्) [ऋ.अ.८।४।१७= मं. १०।९०।२
[+श्वेताश्व.३।१५+वा.सं.३१।२+ पु. सू. २
पुरुष एवोक्थम् १ ऐत.१।२।४
पुरुषप्रयत्नसाध्यवेदान्तश्रवणादि-
जनितसमाधिना जीवन्मुक्त्यादि-
लाभो भवति मुक्तिको. २।१
पुरुषविदस्तदिदमन्तरिक्षं प्रजापते-
र्द्वितीया चितिः मैत्रा. ६।३३
पुरुषविदः सेयं प्रजापतेः प्रथमा चितिः मैत्रा. ६।३३
पुरुषविदः सैषा द्यौः प्रजापतेस्तृतीया
चितिः मैत्रा. ६।३३
पुरुषविधः सोऽनुवीक्ष्य नान्यदात्मनो-
ऽपश्यत् बृह. १।४।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पुरुषश्चाक्षुषो योऽयं दक्षिणेऽक्षिण्यवस्थितः। इन्द्रोऽयमस्य जायेयं सव्ये चाक्षिण्यवस्थिता	मैत्रा. ७।११
पुरुषश्चाधिदैवतम्	भ.गी. ८।४
पुरुषश्चेता प्रधानान्तस्स्थः स एव भोक्ता प्राकृतमन्नं भुङ्क्ते इति	मैत्रा. ६।१०
पुरुषसंज्ञको(संज्ञो-) ऽबुद्धिपूर्वमिहैवावर्ततेऽशेनेति	मैत्रा. २।५
पुरुषस्य कर्तृत्वभोक्तृत्वसुखदुःखादिलक्षणश्चित्तधर्मः क्लेशरूपत्वाद्बन्धो भवति, तन्निरोधनं जीवन्मुक्तिः	मुक्तिको २।१
पुरुषस्य वासस:	छांदो. १।१।२
पुरुषस्य रेतः (रसः)	बृह. ६।४।१
पुरुषस्य विपश्चितः	भ.गी.२।६०
पुरुषं आतमप्रत: [चित्स्यु.१२।३+ [ऋ.अ.८।४।१८=मं.१०।९०।६	वा. मं.३१।९
पुरुषं कृष्णपिङ्गलमूर्ध्वरेतसं विश्वरूपं	भस्मजा. २।४
पुरुषं कृष्णं कृष्णदन्तं पश्यति (स्वप्ने) स एनं हन्ति	३ऐत.२।४।७
पुरुषं निर्गुणं साङ्ख्यमथर्वशिरसो विदुः	मंत्रिको. १४
पुरुषं पुरुषर्षभ	भ.गी.२।१५
पुरुषं शाश्वतं दिव्यं	भ.गी.१०।१२
पुरुषं सोम्योत हस्तगृहीतमानयन्त्यपहार्षीत्	छांदो.६।१६।१
पुरुषं सोम्योतोपतापिनं ज्ञातयः पर्युपासते	छांदो.६।१५।४
पुरुषःपरमात्माऽहं पुराणः परमोऽस्म्यहं	ब्र.वि. ९९
पुरुषः प्रकृतिस्थोहि भुङ्क्ते प्रकृतिजान्गुणान् [भ.गी.१३।२२+	भवसं. २।९
पुरुषः स परः पार्थ	भ.गी.८।२२
पुरुषः साङ्ख्यदृष्टीनामीश्वरो योगवादिनाम्	अ.पू.३।२०
पुरुषः सुखदुःखानां	भ.गी.१३।२१
पुरुषः स्थापका ज्ञेयः सत्यं सम्मार्जनं स्मृतम् । अहिंसा गोमयं प्रोक्तं शान्तिश्च सलिलं परम्	शिवो- १।२५
पुरुषात्केशलोमानि जायन्ते च क्षरन्त्यपि	गुह्यका. २७
पुरुषात्तु परा देवी सा काष्ठा सा परा गतिः	गुह्यका. ४२
पुरुषाद्यैर्क्लिन्तैस्तृचेन सर्वोपचारोपयोगः	सूर्यता. ४।१
पुरुषान्नपरंकिञ्चित्सा काष्ठासापरा गतिः	कठो.३।११
पुरुषार्थाः सागराः	भावनो. २
पुरुषेण सम्मितं भवति मायया परिवेष्टितं भवति (षोडशारं चक्रं)	नृ.पू. ५।५
पुरुषे त्वेवाविस्तरामात्मा	१ऐत. ३।२।३
पुरुषे सर्वशास्तारं बोधानन्दमयं शिवम् । धारयेद्बुद्धिमान्नित्यं सर्वपापविशुद्धये	जा.द. ८।७
पुरुषे ह वा अयमादितो गर्भो भवति	२ ऐत. ४।१
पुरुषोत्तमात्सकलानि तीर्थानि जायन्ते	सि. वि. ३
पुरुषो नारायणो भूतं भव्यं भविष्यचासीत्	मुद्गलो. २।३
पुरुषो निधनम्	छांदो.२।१८।१
पुरुषो वा अक्षितिः स हीदमन्नं धिया धिया जनयते	बृ.उ. १।५।२
पुरुषो वा अक्षितिः स हीदमन्नं पुनः पुनर्जनयते	बृह. १।५।२
पुरुषो वाऽग्निर्गौतम तस्य व्यात्तमेव समित्प्राणो धूमो वागर्चिश्चक्षुरङ्गाराः	बृह. ६।२।१२
पुरुषो वाव गौतमाग्निस्तस्य वागेव समिद्युपमन्त्रयते स धूमो योनिरर्चिर्यदन्तः करोति तेऽङ्गारा अभिनन्दा विस्फुलिङ्गाः	छांदो. ५।७।१
पुरुषो वाव यज्ञस्तस्य यानि चतुर्विंशतानि वर्षाणि तत्प्रातःसवनम्	छांदो.३।१६।१
पुरुषो वाव सुकृतम्	२ऐत. २।३
पुरुषो वै रुद्रस्तन्महो नमोनमः	महाना.१०।
पुरुषो ह वा अयं सर्वे आं दं द्वे विदले	३ऐत.१।२।
(अथ) पुरुषो ह वै नारायणोऽकामयत प्रजाः सृजेयेति	नारा. १
पुरुहूतमृग्मिणं विश्ववेदसम्	आर्षे.१०।२
पुरूच्येषा विश्वमातादिविद्या	त्रिपुरो. ८
पुरो देवाः प्रपद्यन्ते पश्चाद्देवं विसर्जयेत्	इतिहा. ६२
पुरोधसां च मुख्यं मां	भ.गी.१०।२४
पुरोनुवाक्या च याज्या च शस्यैव तृतीया	बृह.३।१।१०
पुरोवाच प्रजापतिः	भ.गी. ३।१०
रो वातो हिङ्कारो मेघो जायते	छांदो.२।३।१

पुल्लिङ्गं सर्वमीशानं स्त्रीलिङ्गं भगवत्युमा रुद्रहृ. ९
पुष्करमहं पवित्रमहमुग्रं च मध्यं च
बहिश्च पुरस्ताज्ज्योतिरित्यहमेव अ.शिर:. १
पुष्णामि चौषधीः सर्वाः भ.गी.१५।१३
पुष्पमध्ये यथा गन्धः पयोमध्ये
(ऽस्ति सर्पिवत्) यथा घृतम्।
तिलमध्ये यथा तैलं पाषाणेष्विव
काञ्चनम्[ध्या.बि.५+१यो.त.१३६+ २यो.त.८
पुष्पवत्सकलं विद्याद्गन्धस्तस्य तु
निष्कलः ब्र. बिं. ३७
पुष्पाणां फलानि (रसः) बृह. ६।४।१
पुष्पाण्यादायावयतो वै च जगान्य-
म्बाश्चाम्बावयवाश्चाप्सरसः कौ. त. १।३
पुष्पात्प्रकाशते यद्वत्फलं पुष्पविनाशकं अमन. २।१७
पुष्पितवचनेन मोहितास्ते भवन्ति स्वसंवे. ३
पुंसः प्रव्रजनं प्रोक्तं नेतराय कदाचन पैङ्गलो. ४।५
पुंसा कर्त्रा मातरि मासिषिक्तः कौ. त. १।२
पुंसांदुर्वासनारज्जुर्नारीबडिशपिण्डिका
[महो. ३।४६+ याज्ञव. १५
पुंसो वत्सो रुद्रो देवता २ प्रणवो.१४
पूजनाद्दौर्भाग्यनाशो भवेत् कामराज. १
पूजयित्वा विवस्वन्तमर्घ्यदानं
समाचरेत् सूर्यता. २।५
पूजयेच्च शिवज्ञानं वाचयीत च पर्वसु शिवो. ७।७८
पूजयेद्ध्यानयोगेन सन्तोषैः
कुसुमैः सितैः शिवो. १।२६
पूजार्हावरिसूदन भ. गी. २।४
पूजितो वन्दितश्चैव सुप्रसन्नो यथा
भवेत्। तथा चेत्ताड्यमानस्तु
तदा भवति भैक्ष्यभुक् ना.प. ३।१९
पूर्णमद्वयमखण्डचेतनं विश्वभेदकलना-
दिवर्जितम्। ...तत्सदाऽहमिति
मौनमाश्रय म. वा. र. ५
पूतं पावनं नमामि सद्यः समस्ताघ-
शासकं भस्मजा. १।४
पूतं प्रातरुदयाद्रोमयं ब्रह्मपर्णे निधाय
त्र्यम्बकमिति मन्त्रेण शोषयेत् भस्मजा. १।२
पूता मद्भावमागताः भ.गी. ४।१०
पूति पर्युषितं च यत् भ.गी.१७।१०
पूते वामहस्ते वामदेवायेति निधाय...
तेनैवापादशीर्षमुद्धूलनमाचरेत् भस्मजा. १।४
पूतो देवलोकान् समश्नुते सहवै. ११
पूरककुम्भकरेचकैः षोडशचतुःषष्टि-
द्वात्रिंशत्संख्यया यथाक्रमं
प्राणायामः मं ब्रा. १।१३
पूरकं द्वादशं कुर्यात् कुम्भकं षोडशं
भवेत्। रेचकं दश चोङ्कार
प्राणायामः स उच्यते यो.चू. १०८
पूरकं शास्त्रविज्ञानं कुम्भकं स्मृतं स्मृतम् वराहो. ५।५
पूरकः कुंभकस्तद्वद्रेचकः पूरकः पुन: वराहो. ५।१८
पूरकाद्यनिलायामाद्दृढाभ्यासात्खेद-
जात्। एकान्तध्यानयोगाच्च मनः-
स्पंदो निरुद्ध्यते शांडि:१।७।२७
पूरकान्ते तु कर्तव्यो बन्धो जाल-
न्धराभिधः [शाण्डि.१।७।११+
[यो. शि. १।१०९+ यो. कुं. १।५१
पूरयेत्सर्वमात्मानं सर्वद्वारं निरुध्य च... क्षुरिको. ४
पूरितं कुम्भयेत्पश्चाच्चतुःषष्ट्या तु मात्रया त्रि.ब्रा.२।९७
पूरितं धारयेत्पश्चाच्चतुष्षष्ट्या तु
मात्रया। उकारमूर्तिमत्रापि
संस्मरन्प्रणवं जपेत् जा.द. ६।४
पूरितं पिङ्गलया द्वात्रिंशन्मात्रया
मकारमूर्तिध्यानेन.. शांडि.१।६।२
पूरितं रेचयेत्पश्चान्मकारेणानिलं बुधः जा. द. ६।५
पूर्णत्वमस्ति चेत्किञ्चिदपूर्णत्वं
प्रसज्यते। तस्मादेतत्कचिन्नास्ति.. ते.बिं.५।२९
पूर्णबोधकरं स्वयम् पं. ब्र. ८
पूर्णमदः पूर्णमिदंपूर्णात्पूर्णमुदच्यते शान्तिपाठः
पूर्णमद्वयमखण्डचेतनं वराहो.३।८
पूर्णरूपो महानात्मा प्रीतात्मा... ते.बिं.४।६३
पूर्णस्य पूर्णमादाय पूर्णमेवावशिष्यते शांतिपाठः
पूर्णानन्दैकविज्ञानं रामो.४।१
पूर्णानन्दो हरिर्मायारहितः पुरुषोत्तमः सि. वि. १
पूर्णापूर्णमसद्विद्धि ते.बिं.३।५६
पूर्णोऽहं शिवोऽहमद्वैतरूपोऽहम् कामराज. २
पूर्णानन्दैकबोधस्तद्ब्रह्माहमस्मि ना. प. ३।८७
पूर्णानन्दैकबोधोऽहं प्रत्यगेकरसो-
ऽस्म्यहम् ब्र.वि.१००

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पूर्णात्पूर्णं सुखात्मकम् महो. ५।४६
पूर्यते प्रजया पशुभिर्नास्यास्माल्लोका-
त्प्रजोद्वर्तते बृ. उ. २।१।५
पूर्वजन्मकृताभ्यासात्सत्वरं फल-
मश्नुते । एतदेव हि विज्ञेयं तत्काक-
मतमुच्यते यो.शि.१।१४३
पूर्वजातीः स्मरति (गर्भस्थो जीवः) गर्भो. ३
(ॐ) पूर्वदले श्वेतवर्णे यदा
विश्राम्यते मनः । तदा धैर्यमुदारं
च धर्मकीर्तिमतिर्भवेत् विश्रामो. १
पूर्वदृष्टमदृष्टं वा यदस्याः प्रतिभासते ।
संविदस्तत्प्रयत्नेन मार्जनीयं
विजानता अ. पू. ४।५५
पूर्वपत्रे सूर्यायाग्नेयपत्रे रवये दक्षिणे
विवस्वते नैर्ऋतौ खगाय पश्चिमे
वरुणाय वायव्ये मित्राय सौम्ये
आदित्याय ईशान्ये नमो महसे सूर्यता. ४।१
पूर्वपूर्वं प्रकुर्वीत यावदुत्थानसम्भवः ।
सम्भवत्युत्तमे प्राज्ञः प्राणायामे
सुखी भवेत् जा.द.६।१५
पूर्वब्राह्मणः प्रभुविमत९ हिरण्यम् छांदो. ८।५।३
पूर्वभागे सुषुम्नाया राकाया संस्थिता कुहूः जा.द.४।१८
पूर्वभागे ह्यधोलिङ्गं शिखिन्यां चैव
पश्चिमम् । ज्योतिर्लिङ्गं भ्रुवोर्मध्ये
नित्यं ध्यायेत्सदा यतिः त्र. वि. ८०
पूर्वमक्षरं पूर्वरूपं, उत्तरमुत्तररूपं,
योऽवकाशः पूर्वरूपोत्तररूपे,
अन्तरेण सा संहितेति ३ऐत. १।५।१
पूर्वमेकमेवाद्वितीयं ब्रह्मासीत् गोपालो.२।१३
पूर्वमेवाक्षरं पूर्वरूपं, उत्तरमुत्तररूपं,
योऽवकाशः पूर्वरूपोत्तररूपे
अन्तरेण येन सन्धिं विवर्तयति येन
स्वराः स्वरं विजानाति येन मात्रा
मात्रा विभजते सा संहिता ३ऐत. १।५।२
पूर्वयोनिसहस्राणि दृष्ट्वा चैव ततो
मया । आहारा विविधा भुक्ताः
पीता नानाविधाः स्तनाः गर्भो. ४
पूर्ववासनया युक्तः शरीरं
चान्यदाप्नुयात् यो.शि. १।१४१
पूर्वस्मिन्विशीला, आग्नेय्यां श्रद्धा
(तत्र) पूर्वस्यां दिशि ब्रह्मा
कृताञ्जलिरहर्निशं मामुपास्ते भस्मजा. २।१३
पूर्वं तु तारकं विद्यादमनस्कं तदुत्तरम्
[मं. ब्रा. १।४+ अद्वयता. ५
पूर्वं देवेभ्योऽमृतस्य ना३भाई (मा.पा.) तैत्ति.३।१०।६
पूर्वं देवेभ्यो अमृतस्य नाभिः नृ.पू.२।१४
पूर्वं देवेभ्योऽमृतस्य ना ३ भायि तैत्ति.३।१०।६
पूर्वं बीजयुता विद्या ह्याख्याता
याऽतिदुर्लभा योगकुं. २।३७
पूर्वं मनः समुदितं परमात्मतत्त्वात् महो. ५।५२
पूर्वं यथोदिता या वाग्विलोमेनास्तगा
भवेत् योगकुं. ३।१[illegible]
पूर्वं यः कथितोऽभ्यासश्चतुर्थांशं परि-
ग्रहेत् । दिवा वा यदि वा सायं
याममात्रं समभ्यसेत् १यो.त. ६७
पूर्वाभ्यासेन तेनैव भ.गी.६।४४
पूर्वा सन्ध्या हंसवाहिनी ब्राह्मी मध्यमा
वृषभवाहिनी माहेश्वरी । पश्चिमा
गरुडवाहिनी वैष्णवी गायत्रीर. ५
पूर्वादिदिशि गणेशबटुकक्षेत्रपाल-
योगिन्यः ० तारोप. ११
पूर्वा दिक्प्रथमा कुक्षिर्भवति गायत्रीर. ३
पूर्वापरापरिज्ञानमजातेः परिदीपकं अ. शां. २१
पूर्वाभिमुखो भूत्वा भूरिति व्याहृति-
र्गायत्रं छंद ऋग्वेदोऽग्निर्देवता महो.१।४
पूर्वायां भवतु गायत्री गायत्रीर.५
पूर्वावस्थात्रयं यत्र जाग्रदित्येव संस्थितं अ.पू. ५।८७
पूर्वोऽस्य मात्रा जागर्ति जागरितं
द्वितीया स्वप्नं तृतीया सुषुप्तिश्चतुर्थी अ.शिखो.३
पूर्वोऽस्य मात्रा पृथिव्यकारः स
ऋग्भिर्ऋग्वेदो ब्रह्मा वसवो गायत्री
गार्हपत्यः अ.शिखो. १
पूर्वाह्णे कालिका सन्ध्या गायत्री कुमारी गायत्रीर. ६
पूर्वां दृष्टिमवष्टभ्य ध्येयत्यागविला-
सिनीम् । जीवन्मुक्ततया स्वस्थो
लोके विहर विज्वरः महो. ६।६६

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पूर्वे महाशाला महाश्रोत्रियाः, न नोऽद्य
कश्चनाश्रुतममतमविज्ञातमुदा-
हरिष्यतीति ह्येभ्यो विदांचक्रुः छांदो. ६.४।५
पूर्वैरपि मुमुक्षुभिः भ.गी. ४।१५
पूर्वैः पूर्वतरं कृतम् भ.गी.४।१५
पूर्वोक्तत्रिकोणस्थानादुपरि पृथिव्या-
दिपञ्चवर्णकं ध्येयम् ध्या. बि. ९५
पूर्वोक्तेन क्रमेणैव सम्यगासनमास्थितः।
चालनं तु सरस्वत्याः कृत्वा प्राणं
निरोधयेत् योगकुं. १।९३
पूर्वो नारायणः प्रोक्तोऽनादिसिद्धो
मन्त्ररत्नः सदाचार्यमूलः द्वयोप. १
पूर्वो यो देवेभ्यो जातः चित्यु. १३।२
पूर्वो विवृतकरणस्थितश्च । द्वितीयः
स्पष्टकरणस्थितश्च २प्रणवो. १६
पूर्वो हि (ह)जातः स उ गर्भे अन्तः
[अ. शी.२।६+तै.आ.१०।१।३ श्वेता.२।१६
[वा.सं.३२।४+सूर्यता.१।३+ महाना.२।१
पृश्नि पृथ्वी बहुला न उर्वी महाना.६।१५
पूर्वो हि भोक्ता भवति [गोपालो. १।१।११
पूषणमियं वै पूषे यस्य हीदस्य सर्वं
पुष्यति यदिदं किञ्च बृह. १।४।१३
पूषन्नेकर्षे यमसूर्यप्राजापत्य व्यूहरश्मीन्,
समूह तेजो यत्ते रूपं कल्याणतमं
तत्ते पश्यामि [ईशा. १६+ बृह. ५।१५।१
पूषा चालम्बुसा चैव श्रोत्रद्वयमुपागते
(नाड्यौ) यो.शि.५।२२
पूषा यशस्विनी चैव पिङ्गला
पृष्ठपूर्वयोः जा.द.४।१५
पूषाधिदेवता प्रोक्ता वरुणा वायुदेवता जा.द. ४।३६
पूषा यशस्विनी नाड्यौ तस्मादेव
समुत्थिते त्रि.ब्रा. २।७२
पूषायाश्च सरस्वत्या मध्ये प्रोक्ता
यशस्विनी जा.द.४।१६
पूषा वामाक्षिपर्यन्ता पिङ्गलायास्तु
पृष्ठतः जा.द.४।२०
पूषा सरस्वतीमध्ये पयस्विनी भवति शांडि.१।४।६
पूषा स्वर्गाकारेण चित्यु. ८।२
पूष्णो हस्ताभ्यां प्रतिगृह्णामि चित्यु. १०।१

पृतनाजितं सहमानमुग्रमग्निं
हुवेमपरमात्सधस्थात् [महाना.६।१७+ वनदु. ११८
पृच्छामि त्वा धर्मसम्मूढचेताः भ.गी. २।७
पृथक्केशिनिषूदन भ.गी. १८।१
पृथक्त्वेन तु यज्ज्ञानं भ.गी.१८।२१
पृथक्त्वेन धनञ्जय भ.गी.१८।२९
पृथगात्मानं प्रेरितारं च मत्वा
जुष्टस्ततस्तेनामृतत्वमेति श्वेताश्व. १।६
पृथग्भावेन तत्त्वानां दुर्वासो.२।१७
पृथग्भूते षोडशकलाः...पृथिव्यादिषु
संस्थिताः त्रि.ब्रा. २।१२
पृथां प्रस्खलन्तीं प्रमृज्याम्नाङ्गीय
ऊर्वोरुपादवात् तस्मै मुख्याय
वरदाय पित्रे स्वाहा पारमा.६।६
पृथमथश्रेणयोऽनुयन्ति छांदो.५।१४।१
पृथिवी कलाऽन्तरिक्षं कला द्यौः कला
समुद्रः कलैष वै सोम्य चतुष्कलः
पादो ब्रह्मणोऽनन्तवान्नाम छांदो.४।६।३
पृथिवी गार्हपत्योऽन्तरिक्षं दक्षिणाग्नि-
द्यौराहवनीयः मैत्रा.६।३४
पृथिवीच पृथिवीमात्रा चापश्चापमात्राच प्रश्नो. ४।८
पृथिवीचतुरस्रं च पीतवर्णं लवर्णकं १यो.त. ८५
पृथिवी ते पात्रं द्यौरपिधानं ब्राह्मण-
स्त्वा मुखे जुहोमि स्वाहा राघोप. ४।२
पृथिवीतो हीदं सर्वमुत्तिष्ठति यदिदंकिञ्च १ऐत. १।२।७
पृथिवी त्रिहोता चित्यु. ७।१
पृथिवी त्वमथाच्युतः मैत्रा. ७।२
पृथिवी देवतामाराः पृथिवी त्वा देवता
रिष्यतीत्येनं ब्रूयात् ३ऐत. १।३।३
(तत्र) पृथिवी धारणे आपः
पिण्डीकरणे तेजः प्रकाशने
वायुर्व्यूहने आकाशमवकाशप्रदाने गर्भो. १
पृथिवी पाद उच्यते गुह्यका. १८
पृथिवी पुच्छं प्रतिष्ठा तैत्ति. २।२
पृथिवी पूता पुनातु माम् महाना.११।२
पृथिवी पूर्वरूपम् तै. उ. १।३।१
पृथिवी पूर्वरूपम् , द्यौरुत्तररूपं, वायुः
संहितेति माण्डूकेयः ३ऐत. १।१।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पृथिवी पूर्वरूपं, द्यौरुत्तररूपं, वृष्टिः
  सन्धिः, पर्जन्यः सन्धाता — ३ऐत.१।२।१
पृथिवीमय आपोमयः (आत्मा) — बृह.४।४।५
पृथिवी मरो या अधस्तात्ता आपः — २ऐत. १।२
पृथिवीमवाप्योति यः पृथिवीमिवास्तमेति — सुबालो. ९।२
पृथिवीमेव भगवो राजन्निति होवाच — छांदो.५।१७।१
पृथिवीयोगतो मृत्युर्न भवेदस्य योगिनः — १यो.त. ८७
पृथिवीलोकमेव पुरोनुवाक्यया जयत्य-
  न्तरिक्षलोकंयाज्यययाद्युलोकं शस्यया — बृह.३।१।१०
पृथिवी वा अन्नम् — तैत्ति. ३।९
पृथिवी वाक्पाणि-पाद-पायूपस्थाः — त्रि.ब्रा. १।३
पृथिवी वाव गौतमाग्निस्तस्याः
  संवत्सर एव समिदाकाशो धूमो
  रात्रिरर्चिर्दिशोऽङ्गारा अवान्तर-
  दिशो विस्फुलिङ्गाः — छां.ब.५।६।१
(ॐ)पृथिवी वाऽन्नमापोऽन्नादाः — सुबालो.१४।१
पृथिवी वायुराकाश आपो ज्योतींषी-
  त्येतानीमानि च क्षुद्रमिश्राणीव — २ऐत. ५।३
पृथिवी वायुराकाश आपो ज्योतींषीति — १ऐत.३।१।१
पृथिवी विश्वस्य धारिणी [मुण्ड.२।१।३+ — ग.पू. ता.१।४
पृथिवी श्रोणी (गायत्र्याः) — सन्ध्यो. २३
पृथिवी सुवर्चा युवतिः सजोषाः — ग.शो. ३।२
पृथिवी हिंकारोऽग्निः प्रस्तावो अंतरिक्ष-
  मुद्गीथ आदित्यः प्रतिहारो
  द्यौर्निधनमित्यूर्ध्वेषु — छांदो.२।२।१
पृथिवी हिङ्कारोऽन्तरिक्षं प्रस्तावो
  द्यौरुद्गीथो दिशः प्रतिहारः समुद्रो
  निधनमेताः शक्वर्यो लोकेषु प्रोताः — छांदो.२।१७।१
पृथिवी होता — चित्त्यु.२।१
पृथिवीं प्रपद्येऽन्तरिक्षं प्रपद्ये दिवं
  प्रपद्ये इत्येव तद्वोचम् — छांदो.३।१५।५
पृथिवीं भित्त्वाऽऽपो भिनत्ति — सुबालो.११।२
पृथिवीं शरीरं (अप्येति) — बृह. ३।२।१३
पृथिवी शरीरैः — चित्त्यु. ४।१
पृथिव्यग्निरन्नमादित्यः — छांदो.४।११।१
पृथिव्यन्तरिक्षं द्यौर्दिशोऽवान्तरदिशा
  अग्निर्वायुरादित्यश्चन्द्रमानक्षत्राणि ।
  आप ओषधयो वनस्पतय आकाश
  आत्मा । इत्यधिभूतम् — तैत्ति. १।७।१

पृथिव्यप्तेजोवाय्वाकाशश्रोत्रत्वक्च-
  क्षुर्जिह्वाघ्राणवाक्पाणिपादपायूप-
  स्थमनोविकाराः षोडश शक्तयः — भावनो. ३
पृथिव्यप्तेजोवाय्वाकाशगन्धरसरूप-
  स्पर्शशब्दवाक्यानि पादपायूप-
  स्थत्वक्चक्षुःश्रोत्रजिह्वाघ्राणमनो-
  बुद्ध्यहङ्कारचित्तज्ञानानि — गायत्रीर. ९
पृथिव्यप्सु प्रलीयते — सुबालो. २।२
पृथिव्यंशे तु देहस्य चतुर्बाहुं किरीटिनं — त्रि.ब्रा.२।१४२
पृथिव्या आपः (रसः) — बृह. ६।४।१
पृथिव्या आपो रसः — छांदो. १।१।२
पृथिव्याद्ब्रत्येषांभूतानांब्रह्म सम्पद्यते — २सन्यासो.१६
पृथिव्या ओषधयः, ओषधीभ्योऽन्नम् ।
  अन्नात्पुरुषः [ना. उ. ता.१।५+ — तै.उ.. २।१।१
पृथिव्या ओषधयः । ओषधीभ्योऽन्नम् ,
  अन्नाद्रेतः । ततः पुरुषः — ग. शो. २।५
(अथातः) पृथिव्यादिमहाभूतानां
  समवायं शरीरम् — शारीरको. १
पृथिव्यादि-शिवान्तं तु अकाराद्याश्च
  वर्णकाः । कूटान्ता हंस एव स्यात्... — ब्र. त्रि. ६२
पृथिव्यापश्च तेजश्च वायुराकाश-
  पञ्चमः — दुर्वासो.२।१४
पृथिव्यापस्तथा तेजो वायुराकाश-
  मेव च [वराहो. १।५+ — भवसं. २।१५
पृथिव्यापस्तेजो वायुराकाश-
  मित्यस्मिन्पञ्चात्मके शरीरे.. — गर्भो. १
पृथिव्यापस्तेजोवायुराकाश इति
  पञ्चस्वरूपं लिङ्गम् — लिङ्गोप. १
पृथिव्यापस्तेजो वाय्वाकाशं दहति — सुबालो.१५।२
पृथिव्यापस्तेजोवायुराकाशा मे
  शुद्ध्यन्तां — महाना.१४।१२
पृथिव्यामाकाश एकादशैकादश — तैत्ति.३।११।१
पृथिव्यामाकाशः प्रतिष्ठितः । आकाशे
  पृथिवी प्रतिष्ठिता — तैत्ति. ३।९
पृथिव्यायतनं निर्भुजं, दिव्यायतनं
  प्रतृण्णं,... — ३ ऐत.१।३।१
पृथिव्या रूपं स्पर्शाः, अन्तरिक्षस्यो-
  ष्माणः, दिवः स्वराः — ३ ऐत.२।५।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पृथिव्याश्च वैभवाणवभेदा पीतवर्णा मृदो जायन्ते गोपीचं. ८
पृथिव्यां तृप्यन्त्यां यत्किञ्च पृथिवी चाग्निश्चाधितिष्ठतस्तत्तृप्यति... छांदो.५।२१।२
पृथिव्यां धारयेच्चित्तं पातालगमनं भवेत् यो.शि.५।४९
पृथिव्यां नाश्रु पातयेत् कुंडिको. ४
पृथिव्यां यत्किञ्चिद्वस्तुमात्रं तस्याभिदैविकं रूपं तत्रैवास्ति सामर. १०
पृथिव्यां या देवता सैषा पुरुषस्यापानमवष्टभ्यान्तरा यदाकाशः स समानो वायुर्व्यानः प्रश्नो. ३।८
(तस्य) पृथिव्येव समिदग्निर्धूमो रात्रिरर्चिश्चन्द्रमा अङ्गारा नक्षत्राणि विस्फुलिङ्गाः बृह. ६।२।११
पृथिव्येव यस्यायतनमग्निर्लोको मनो ज्योतिः बृह. ३।९।१०
पृथिव्यै चैनमग्नेश्च दैवी वागाविशति बृह. १।५।१८
पृथुः समस्तान्प्रचचार लोकानव्याहतो वैरिविदारिचक्रः। स कालवाताभिहतो विनष्टः क्षिप्तं यथा शाल्मलितूलमग्नौ भवसं.१।२४
पृथ्वी देवी महीत्यनेन व्याचक्षते त्रि. ता.१।८
पृथ्वी विश्वस्य धारिणी [कैव.१५+ नारा. १
पृथ्व्यप्तेजोनिलखानि चिन्त्यं श्वेता. ६।२
पृथ्व्यप्तेजोऽनिलखे समुत्थिते पञ्चात्मके योगगुणे प्रवृत्ते। न तस्य रोगो न जरा न मृत्युः प्राप्तस्य योगाग्निमयं शरीरम् श्वेताश्व. २।१२
पृषदाज्य५ सन्नीय पृषदाज्यस्योपघातं जुहोति बृ.उ.६।४।२४
पृष्ठभागेऽमृतं न्यस्तं देवैर्ब्रह्मादिभिः पुरा १बिल्वो. १४
पृष्ठभागेऽमृतं यस्मादर्चयेन्मम तुष्टये १बिल्वो. १०
पृष्ठभागे संयमाद्वरुणलोकज्ञानम् शांडि.१।७।५२
पृष्ठमध्यस्थितेनास्था...सुषुम्ना सुप्रातिष्ठिता जा.द. ४।१०
पेचरिन्द्राय पिन्वते चित्यु. ११।७
पेलवोऽनियताकारो गन्धोनाहमचेतनः १सं.सो.२।१९
पैप्पलादं महाशास्त्रं न देयं यस्य कस्यचित्। नास्तिकाय कृतघ्नाय दुर्वृत्ताय दुरात्मने शरभो. ३३
पोप्लुयन्त्यद्भिरभिषीवयन्ति (यदिदं) आर्षे. १२
पोषणादि शरीरस्य समानः कुरुते सदा त्रि.ब्रा.२।८६
पौण्ड्रकालिकनागाभ्यां चामराभ्यां सुवीजितम्।...' विष्णुवाह नमस्तुभ्यं क्षेमं कुरु सदा मम ' एवं ध्यायेत्त्रिसन्ध्यासु गरुडंनागभूषणम् गारुडो. ४
पौण्ड्रं दध्मौ महाशङ्खं भ.गी. १।१५
पौरुषेण प्रयत्नेन यस्मिन्नेव पदे मनः। योज्यते तत्पदं प्राप्य निर्विकल्पो भवानघ महो. ४।१०३
पौरुषेण प्रयत्नेन लालयेच्चित्तबालकम् मुक्तिको. २।७
पौर्णमासी चामावास्या च स्तनौ सन्ध्यो. २३
(अथ) पौर्णमास्यां पुरस्ताच्चंद्रमसं दृश्यमानमुपतिष्ठेत कौ. त. २।९
पौर्णमास्यां वाऽमावास्यायां वा शुद्धपक्षे वा पुण्ये नक्षत्रेऽग्निमुपसमाधाय...आज्याहुतीर्जुहोति कौ. त.२।३
पौल्कसोऽपौल्कसः (भवति) बृह. ४।३।२२
पौल्कसो न पौल्कसो विप्रा न विप्राः त्रि.ता.५।१
पौष्करेऽथ पलाशे वा पात्रे गोशृङ्ग एव वा। आदधीत हि गोमूत्रं गन्धद्वारेति गोमयम् बृ.जा.३।७
प्रकाश उपजायते भ.गी.१४।११
प्रकाश एव सततं तस्मादद्वैत एव हि। अद्वैतमिति चोक्तिश्च प्रकाशाव्यभिचारतः पा. ब्र. २५
प्रकाश एव सततं तस्मान्मौनं हि युज्यते पा. ब्र. २६
प्रकाशकमनामयम् भ.गी. १४।६
प्रकाशते स्वयं भेदः कल्पितो मायया तयोः अ. पू. ४।३३
प्रकाशभूता वै तस्करा अस्वर्याः मैत्रा. ७।८
प्रकाशमध्ये माया करोति अद्वैतो. ४
प्रकाशयति तत्परम् भ.गी. ५।१६
प्रकाशयति भारत भ.गी.१३।३४
प्रकाशयन्तमन्तस्थं ध्यायेत्कूटस्थमव्ययम् पैङ्गलो. ३।६

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्रकाशवानस्मिँल्लोके भवति प्रकाशवतो ह लोकाञ्जयति छांदो. ४।५।३
प्रकाशः परमेश्वरः ब्र. वि. १०१
प्रकाशं च प्रवृत्तिं च भ.गी.१४।२२
प्रकाशात्मकं लिङ्गं विद्यालिङ्गम् लिङ्गोप. २
प्रकाशेभ्यः सदोमित्यन्तश्शरीरे विशुद्द्योतयति मुहुर्मुहुरिति विद्युत्प्रतीयात् अ.शिखो. २
प्रकृतिस्त्वंततःसृष्टं तत्त्वादिगुणसाम्यतः सरस्व. ३६
प्रकृतिभिरभिपरीत्य तैजसं शरीरं कृत्वा... पुनरिमं लोकं प्रतिपद्यते निरुक्तो. २।२
प्रकृतिमहदहमाद्या महामायाः गोपीचं. ७
प्रकृतिर्माया पुरुषः शिवः ग. पू. २।८
प्रकृतिस्त्वां नियोक्ष्यति भ.गी.१८।५९
प्रकृतिस्थानि कर्षति भ.गी. १५।७
प्रकृतिं च गुणैः सह भ.गी.१३।३४
प्रकृतिं पुरुषं चैव [भ.गी.१३।२ +१३।२०
प्रकृतिं मोहिनीं श्रिताः भ. गी. ९।१२
प्रकृतिं यान्ति भूतानि भ.गी.१३।३४
प्रकृतिं यान्ति मामिकाम् भ. गी. ९।७
प्रकृतिं विद्धि मे पराम् भ. गी. ७।५
प्रकृतिं स्वामधिष्ठाय भ. गी. ४।६
प्रकृतिं स्वामवष्टभ्य भ. गी. ९।८
प्रकृतिः पुरुषश्चोभौ समाया-ब्रह्मणः स्मृतौ रामर. ५।९
प्रकृतिः स्वेति विज्ञेया, स्वभावं न जहाति या अ. शां. ९
प्रकृतेरन्यथाभावो न कथञ्चिद्भविष्यति [अ. शां. २९+ अद्वैत. २१
प्रकृतेर्गुणसम्मूढाः भ.गी. ३।२९
प्रकृतेर्ज्ञानवानपि भ.गी. ३।३३
प्रकृतेस्तु जगत्सर्वं विकारं प्रोच्यते बुधैः। तस्मादेतद्विकारोऽपि सर्वं तु त्रिगुणात्मकम् भवसं. ४।६
प्रकृतेः क्रियमाणानि भ.गी. ३।२७
प्रकृत्यष्टकरूपंचस्थानंगच्छति कुण्डली योगकुं. १।७४
प्रकृत्याकाशवज्ज्ञेयाः सर्वे धर्मा अनादयः अ. शां. ९१
प्रकृत्या परमेश्वर्याजगद्योन्याङ्किताङ्कभृत् रा. पू. ४।८
प्रकृत्या नियताः स्वया भ.गी. ७।२०
प्रकृत्या सहितः श्यामः पीतवासा जटाधरः रा.पू.ता.४।७
प्रकृत्यैव च कर्माणि भ.गी.१३।३०
प्र क्षत्रमत्रमाप्नोति क्षत्रस्य सायुज्यं सलोकतां जयति बृह. ५।१३।७
प्रक्षाल्य पाणी उदपात्रं पूरयित्वा तेनैनां त्रिरभ्युक्षति ' उत्तिष्ठातो विश्वावसोऽन्यामिच्छ ' इति बृह. ६।४।१९
प्रक्षिप्तं लवणं तोये क्रमाद्यद्वद्विलीयते। मनोऽप्यभ्यासयोगेन तद्वद्ब्रह्मणि लीयते अमन. १।२८
प्रक्षीणचित्तदर्पस्य निगृहीतेन्द्रियद्विषः। पद्मिन्य इव हेमन्ते क्षीयन्ते भोग-वासनाः [महो.५।७७+ मुक्तिको.२।४१
प्रक्ष्यन्ति मामिमे महाशाला महाश्रोत्रियाः छांदो.५।११।३
प्रगलितनिजमायोऽहं निस्तुल-दृशिस्वरूपमात्रोऽहम् आ. प्र. २
प्र च जुह्वत्यथो आहुर्दर्शपूर्णमासाविति बृह.१।५।२
प्रचारण-विलेखन-स्थूलाद्युन्मेष-निमेषादि वायोः शारीरको. ३
प्रचारणोत्तारणश्वासादिका वाय्वंशाः पैङ्गलो.२।२
प्रचारो वायुलक्षणम् वराहो. ५।२
प्रचोदयादिति प्रचोदितकाम इमाँ लोकान् प्रत्याश्रयते गायत्रीर. २
प्रचोदयिता चैषोऽस्य मैत्रा.२।४,५,९
प्रचोदयिताऽस्य को भगवन्नेतदस्माकं ब्रूहीति तान्होवाच मैत्रा. २।३
प्रजन इति भूयांसस्तस्माद्भूयिष्ठाः प्रजायन्ते महाना.१६।१२
प्रजनश्च स्वाध्यायप्रवचने च तैत्ति.१।९।१
प्रजनश्चास्मि कन्दर्पः भ.गी.१०।२८
प्रजहाति यदा कामान् भ.गी. २।५५
प्रजननं वै प्रतिष्ठा लोके साधु... महाना.१७।७
प्रजननं सन्धानम् तैत्ति.१।३।३
प्रजया पशुभिरन्नाद्येन तेजसा ब्रह्मवर्चसेति छां.द.५।२१।२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्रजहाति यदा कामान्सर्वांश्चित्तगता-
न्मुने । मयि सर्वात्मके तुष्टः स
जीवन्मुक्त उच्यते वराहो.४।२८
प्रजाकामो वै प्रजापतिः स तपोऽतप्यत प्रश्नो. १।४
प्रजाकामो ह वै प्रजापतिः (मा.पा.) प्रश्नो. १।४
प्रजा च स्वाध्यायप्रवचने च तैत्ति.१।९।१
प्रजातिश्च स्वाध्यायप्रवचने च तैत्ति. १।९।१
प्रजानां रेतो हृदयम् १ऐत. १।३।१
प्रजापतये पुरुषं चित्त्यु.१०।२
प्रजापतये स्वाहेत्यग्नौ हुत्वा मन्थे
संस्रवमवनयति बृह.६।३।३
प्रजापतिमेवाप्येति यः प्रजापति-
मेवास्तमेति सुबालो. ९।९
प्रजापतिरमृतमानन्द इत्युपस्थे तैत्ति.३।१०।३
प्रजापतिरुद्गीथेन चित्त्यु.८।२
प्रजापतिर्जायते पुरुषोत्तमात् सि. वि.२
प्रजापतिर्दश होता चित्त्यु. ७।४
प्रजापतिर्देवान् (असृजत्) बृह.५।५।१
प्रजापतिर्मनवे मनुः प्रजाभ्यः छांदो.८।१५।१
प्रजापतिर्लोकानभ्यतपत् [छां.२।२३।२ +४।१७।१
(अथ)प्रजापतिर्लोकान्सिसृक्षमाण-
स्तस्या एव विद्याया यानि त्रिंश-
दक्षराणि तेभ्यस्त्रींश्च लोकान्... अव्यक्तो.६
प्रजापतिर्वा एषोऽग्रेऽतिष्ठत्स नारमतैकः मैत्रा. २।६
प्रजापतिर्विराट् चैव पुरुषः सलिल-
मेव च । स्तूयते.. विभु.. मंत्रिको. १३
प्रजापतिर्ह कर्माणि ससृजे । तानि
सृष्टान्यन्योन्येनास्पर्धन्त बृह. १।५।२१
प्रजापतिर्हिंकारः प्राणः स्वरोऽन्नं
या वाग्विराट् छांदो.१।१३।२
प्रजापतिलोकेषु गार्गीति बृह.३।६।१
प्रजापतिश्चरति गर्भे अंतः वा.सं.३१।१९
[महाना. १।१+ चित्त्यु.१३।१
प्रजापतिश्चरसि गर्भे त्वमेव प्रतिजायसे प्रश्नो.२।७
प्रजापतिश्छन्दमयो विगर्भः एका. उ.९
(सत्यं) प्रजापतिस्तपस्तस्वाऽनुव्याहर-
द्भूर्भुवस्स्वरित्येषा ह्यथ प्रजापतेः
स्थविष्ठा तनूर्वा लोकवतीति मैत्रा. ६।६

प्रजापतिस्तं यज्ञाय वसीयांसमात्मानं
मन्यमानो मनो यज्ञेनेजे अव्यक्तो.५
प्रजापतिस्त्वं प्रपितामहश्च भ.गी.११।३९
प्रजापतिं शरणं प्रपन्नोऽभूवं, सत्वा... छांदो.२।२२।४
प्रजापतिं यो भुवनस्य गोपाः महाना.१३।९
प्रजापतिः कथं न्विमाः प्रजाः सृजेय-
मिति चिन्तयन्.. अव्यक्तो. ७
प्रजापतिः प्रजा असृजत ग. पू. १।३
प्रजापतिः प्रजायते, तस्मान्नारायणः
प्रजायते ना.पू.ता. ५।३
प्रजापतिः प्रजायते ह प्रजया पशुभिः बृह.६।१।६
प्रजापतिः प्रजया संविदानः
[नृ. पू. २।६+ चित्त्यु. ११,१२,१३
प्रजापतिः प्रजाः सृष्ट्वा व्यश्रंसत... ३ऐत. २।६।१
प्रजापतिः प्रथमजा ऋतस्यात्मना-
ऽऽत्मानमभिसम्बभूव महाना.२।७
प्रजापतिः प्रथमजा ऋतस्य । अस्माभि-
र्दत्तं जरसः परस्तादच्छिन्नं
तंतुमनुसञ्चरेम [अथर्व.१२।१।६१ सहवै. ९
प्रजापते न त्वदेतान्यन्यो विश्वा
जातानि परिता बभूव [पारमा.६।८+ म.ना.१३।१६
[ऋ.मं.१०।१२१।१०+वा.सं.१०।२०+ २३।६५
प्रजापतेरनुमतिः चित्त्यु. ९।२
प्रजापतेः सभां वेश्म प्रपद्ये यशोऽहं
भवामि छांदो.८।१४।१
प्रजा प्रतिष्ठा तन्तूनामिष्टापूर्तैः परायणम् इतिहा. ६
प्रजायते ह प्रजया पशुभिः, य एवं वेद बृह.६।१।६
प्रजा सन्धिः । प्रजननं सन्धानम् तै.उ.१।३।६
प्रजा ह तिस्रो अत्यायमीयुः १ऐत.१।१।२
प्रजां पशून्धनानि अस्माकं ददातु चित्त्यु.११।१०
प्रजां मा मे रीरिष आयुरुग्र नृचक्षसं
त्वा...[महाना.१३।१३+ चित्त्यु.१५।१
प्रज्वलद्धविर्हिगं हविर्यथा न यजमान-
मासादयति भस्मजा.२।७
प्रज्ञप्तेः सनिमित्तत्वमिष्यते युक्तिदर्शनात् अ.शां. २५
प्रज्ञप्तेः सनिमित्तत्वमन्यथाद्वयनाशतः अ.शां.२४
प्रज्ञया चक्षुः समारुह्य चक्षुषा सर्वाणि
रूपाण्याप्नोति कौ.उ.३।६

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्रज्ञया जिह्वां समारुह्य जिह्वया सर्वा-
नन्नरसानाप्नोति कौ. त. ३।६
प्रज्ञया पादौ समारुह्य पादाभ्यां
सर्वा इत्या आप्नोति कौ. त. ३।६
प्रज्ञया प्राणं समारुह्य प्राणेन सर्वा-
न्गन्धानाप्नोति कौ. त. ३।६
प्रज्ञया यो विजानाति (प्रत्यगात्मब्रह्म-
णोर्भेदं) स जीवन्मुक्त उच्यते म.वा.र. ८
प्रज्ञया वाचं समारुह्य वाचा सर्वाणि
नामान्याप्नोति कौ. त. ३।६
प्रज्ञया शरीरं समारुह्य शरीरेण सुख-
दुःखे आप्नोति कौ. त. ३।६
प्रज्ञया श्रोत्रं समारुह्य श्रोत्रेण सर्वान्
शब्दानाप्नोति कौ. त. ३।६
प्रज्ञया सत्यसङ्कल्पं (आप्नोति) कौ.त. ३।२
प्रज्ञया हस्तौ समारुह्य हस्ताभ्यां
सर्वाणि कर्माण्याप्नोति कौ. त. ३।६
प्रज्ञया हि विपश्यति कौ. त. १।५
प्रज्ञयैव धियं समारुह्य प्रज्ञयैव धियो
विज्ञातव्यं कामानाप्नोति कौ. त. ३।६
प्रज्ञयोपस्थं समारुह्योपस्थेनानन्दं रतिं
प्रजातिमाप्नोति कौ. त. ३।६
प्रज्ञा च यस्मात्प्रसृता पुराणी
[शाण्डिल्यो. २।२।३+ श्वेताश्व.४।१८
प्रज्ञा च तस्याः प्रसृता परा सा गुह्यका. ६१
प्रज्ञातोऽहंप्रशान्तोऽहंप्रकाशःपरमेश्वरः।
एकधा चिन्त्यमानोऽहंद्वैताद्वैतविलक्षणः ब्र.वि. १०१
प्रज्ञानघन एवानन्दमयो ह्यात्मा-
ऽऽनन्दभुक् चेतोमुखः प्राज्ञस्तृतीयः
पादः [मा. शो. १।३+५।६+ रामो. त.२।३
प्रज्ञानघन एवायं नृसिंहो. ८।९
(स)प्रज्ञानघनमदृश्यमव्यवहार्यमग्राह्यम-
लक्षणमचिन्त्यमव्यपदेश्यमेकात्म-
प्रत्ययसारं प्रपञ्चोपशमं शान्तं
शिवमद्वैतं चतुर्थं मन्यन्ते रामो. २।४
प्रज्ञानघनमानन्दं ब्रह्मास्मीति विभावयेत् अक्ष्युप. ५१
प्रज्ञानघनमानन्दं यः पश्यति स पश्यति जा.द.४।६०
' प्रज्ञानमानन्दं ब्रह्म ' इत्यादि-
वाक्यविचारः मठाम्ना. ४

प्रज्ञानमेव तद्ब्रह्म सत्यप्रज्ञानलक्षणम् ।
एवंब्रह्मपरिज्ञानादेव मर्त्योऽमृतो भवेत् वराहो. २।१९
प्रज्ञानं ते मयि जुहोम्यसौ स्वाहा कौ. त.२।४
प्रज्ञानं ब्रह्म [२ऐत.५।३+शु.र.२।१+ आ. प्र. १
प्रज्ञानं ब्रह्म मय्यपि शु. र. ३।२
प्रज्ञानं ब्रह्मेति वा अहं ब्रह्मास्मीति वा
भाष्यते बह्वृचो. ४
प्रज्ञानादिमहावाक्यरहस्यादिकलेबरम् ।
विकलेवरकैवल्यं त्रिपाद्राममहं भजे शुकर.शीर्षकं
प्रज्ञा नाम देवतावरोधिनीसामेऽमुष्मा-
दिदमवरुन्धां तस्यै स्वाहा कौ. त. १।३
प्रज्ञानेत्रो लोकः, प्रज्ञा प्रतिष्ठा,
प्रज्ञानं ब्रह्म [२ऐत.५।३+ आ. प्र. १
प्रज्ञानेनैनमाप्नुयात् ना.प. ९।१९
प्रज्ञा प्रतिष्ठा तन्तूनामिष्टापूर्तैः परायणम् इतिहा. ६
प्रज्ञामयोदेवतामयोब्रह्ममयोऽमृतमयः
सम्भूय देवता अप्येति १ऐत. २।४।३
प्रज्ञामात्रा न स्युर्न भूतमात्राः स्युः कौ. त. ३।८
प्रज्ञामात्राः प्राणे अर्पिताः कौ. त. ३।९
प्रज्ञारूपा हि पश्यन्ती तुरीयस्य
परा मता गान्धर्वो. १
प्रज्ञावादांश्च भाषसे भ. गी. २।११
प्रज्ञेत्येनदुपासीत बृह. ४।१।२
प्रज्ञेनैषा विद्या जगत्सर्वमात्मा नृसिंहो.९।१
प्रज्ञैवास्या एकमङ्गमुदूढम् कौ.त. ३।५।१
प्रणतः सर्वदा तिष्ठेत् सर्वजीवेषु भोगतः यो. चू. ७३
प्रणम्य शिरसा देवं भ.गी.११।१४
प्रणय उपवीतम् परब्र. ६
प्रणव इत्येवं ह्याहोद्गीथः मैत्रा. ६।४
प्रणवत्वात्प्रकृतिरिति वदन्ति
ब्रह्मवादिनः सीतो. ५
प्रणवप्रकृतिरूपत्वात् सा सीता
प्रकृतिरुच्यते सीतो. १
प्रणवमेव परं ब्रह्मात्मप्रकाशं शून्यं
जानन्तस्तत्रैव परिसमाप्तास्तस्मा-
देवानां व्रतमाचरन्नोङ्कारे परे
ब्रह्मणि पर्यवसितो भवेत् नृसिंहो. ६।३
प्रणवरूपस्यास्य परमात्मनोऽङ्गानि
जानीते ग.शो. ५।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्रणवस्य ध्वनिस्तद्वत्तदग्रं ब्रह्म चोच्यते यो. चू. ८०
प्रणवस्वरूपं लिङ्गं ब्रह्मलिङ्गम् लिङ्गो. २
प्रणवहंसशिखोपवीतित्वमवलम्ब्य
मोक्षसाधनं कुर्यात् परब्र. २२
प्रणवहंसः परं ब्रह्म । न प्राणहंसः परब्र. २
प्रणवहंसान्तर्ध्यानप्रकृतिं विना
न मुक्तिः पा. ब्र. ४
प्रणवहंसोनादत्रिवृत्सूत्रं स्वहृदि
चैतन्ये तिष्ठति त्रिविधं ब्रह्म परब्र. ७
प्रणवं ब्रह्मविष्णुशिवात्मकं... सत्त्व-
रजस्तमःस्वरूपं सत्यत्रेता-
द्वापरानुगीतम् राधो. २।२
प्रणवं ब्रह्मसूत्रं ब्रह्मयज्ञमयम् पा. ब्र. ३
प्रणवं सावित्रीं यजुर्लक्ष्मीं नृसिंह-
गायत्रीमित्यङ्गानि जानीयाद्यो
जानीते सोऽमृतत्वं च गच्छति नृ. पू. ४।१
प्रणवं ह्यीश्वरं विद्यात्सर्वस्य हृदि
संस्थितम् आगम.२८
प्रणवः सर्वभूतेषु भ.गी. ७।८
प्रणवाख्यं प्रणेतारं नामरूपं विगतनिद्रं
विजरमविमृत्युं पुनः पञ्चधा ज्ञेयं
निहितं गुहायाम् मैत्रा. ६।४
प्रणवात्प्रभवो ब्रह्मा प्रणवात्प्रभवो हरिः यो. चू. ७६
प्रणवात्प्रभवो रुद्रः प्रणवो हि
परो भवेत् यो. चू. ७७
प्रणवात्मकं ब्रह्म, प्रणवात्मकेनोक्तं ब्रह्म त्रि.म.ना.१।३
प्रणवात्मकत्वेन देहत्यागं करोति यः
सोऽवधूतः स कृतकृत्यः तुरीया. ३
प्रणवात्मिकाभूमिका अकारोकारमका-
रार्धमात्रात्मिका वराहो. ४।१
प्रणवाद्यखिलमन्त्रात्मकं ब्रह्म त्रि.म.ना.१।३
प्रणवानामयुतंजप्तंभवति [अ.शि.१६+ पैङ्गलो. ४।२४
[महो. ६।८३+ तारसा. ३।९+ चतुर्वे. ७
प्रणवान्तर्वर्ती हंसो ब्रह्मसूत्रम् पा. ब्र. ३
प्रणवेन नियुक्तेन बिन्दुयुक्तेन बुद्धि-
मान् । मूलाधारस्य विप्रेन्द्र मध्ये
तं तु निरोधयेत् जा.द. ६।४१
प्रणवेण विमृज्याथ सप्तप्रणवेनाभिमन्त्रि-
तमागमेन तु तेनैव दिग्बन्धनं कारयेत् बृ.जा. ४।१
प्रणवेन शिखामुत्कृष्य यज्ञोपवीतं
छित्वा...तत्त्वमस्यादिवाक्यार्थ-
स्वरूपानुसन्धानं कुर्वन्नुदीचीं
दिशं गच्छेत् प. हं. प. ५
प्रणवेनाहरेद्विद्वान् बृहतो वटकानथ ।
अणोरणीयानिति हि मन्त्रेण च
विचक्षणः बृ.जा. ३।२९
प्रणवे नित्ययुक्तस्य न भयं विद्यते आगम. २५
प्रणवेनैव तस्मिन्नवस्थिताः नृसिंहो. ६।२
प्रणवो जायते पुरुषोत्तमात् शि. वि. २
प्रणवो जीवः परब्र. २
प्रणवोद्गीथवपुषे महाश्वशिरसे नमः त्रि.म.ना.७।१०
प्रणवो धनुः शरो ह्यात्मा ब्रह्म
तल्लक्ष्यमुच्यते [मुं.उ. २।२।४+ ध्या.बि. १४
प्रणवो ब्रह्म निर्भयम् आगम. २५
प्रणवो हि प्रकाशते यो.चू. ७८
प्रणवो ह्यपरं ब्रह्म प्रणवश्च परः स्मृतः आगम. २६
प्रणश्यति चित्तं तथाऽऽश्रयेण सहैवं मैत्रा. ६।२७
प्रणोदेवीसरस्वतीवाजेभिर्वाजिनीवती सरस्व. ६
[ऋ. मं. ६।६१।४+ तै.सं.१।८।२२
प्रतद्विष्णुस्तवते वीर्याय (वीर्येण) मृगो
न भीमः कुचरो गिरिष्ठाः [नृ.पू.२।९+ना.पू.ता.४।७
[ऋ. मं. १।१५४।२+ वा.सं. ५।२०
प्रतद्वोचे अमृतं नु विद्वान् महाना.२।४
प्रतर्दन वरं ते ददानि कौ.त. ३।१
प्रतर्दनो ह वै दैवोदासिरिन्द्रस्य प्रियं
धामोपजगाम कौ.त. ३।१
प्रतिग्रहेषु दारिद्र्यं दानं निष्फलमेव
च ।...स्वाध्यायैर्मृत्युमाप्नुयात् इतिहा. ४३
प्रतिजाने प्रियोऽसि मे भ.गी.१८।६५
(स होवाच) प्रतिज्ञातो म एष वरः
यां तु कुमारस्यांते वाचमभाषथा-
स्तां मे ब्रूहीति बृह.६।२।५
प्रतितिष्ठति ह मे प्रतितिष्ठति दुर्गे,
य एवं वेद बृह. ६।१।३,३
प्रतिपद्दिनतोऽकाले अमावास्या तथैव
च । पौर्णमास्यां स्थिरीकुर्यात्स च
पन्था हि नान्यथा योगकुं.३।२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्रतिपद्यते स्वर्गं लोकं य एतानेवं पञ्च ब्रह्मपुरुषान्स्वर्गस्य लोकस्य द्वारपान्वेद	छांदो.३।१३।६
प्रतिबिम्बन्ति सरसीव तटद्रुमाः	अ. पू. ४।७१
प्रतिबिम्बा एव जीवा इति कथ्यन्ते	त्रि.म.ना.४।९
प्रतिबुद्धः सर्वविदिति	ब्रह्मो. १
प्रतिबोधविदितं मतममृतत्वं हि विन्दते	केनो.२।४
प्रतिबोधविदितं मतममृतत्वं विदन्ते (मा. पा.)	केनो. २।४
प्रतिभासत एवेदं न जगत्परमार्थतः। ज्ञानदृष्टौ प्रसन्नायां प्रबोधविततोदये	महो.५।१०८
प्रतिमुञ्चस्व स्वां पुरम्	अरुणो.१
प्रतियोगिविनिर्मुक्तं तुर्यतुर्यमहं महः	नृ.पू.शीर्षकं
प्रतियोगिविनिर्मुक्तं श्रीरामपदमाश्रये	रामर. शीर्षकं
प्रतिरूप इति वा अहमेतमुपास इति स य एतमेवमुपास्ते प्रतिरूपꣳ हैवैनमुपगच्छति, ना प्रतिरूपमथो प्रतिरूपोऽस्माज्जायते	बृह. २।१।८
प्रतिरूप इति वा अहमेतमुपास इति स यो हैतमेवमुपास्ते प्रतिरूपो हैवास्य प्रजायामाजायतेनातिप्रतिरूपः	कौ.ब.४।१०
प्रतिलोमरूपमेव स्याद्यत्क्षत्रियो ब्राह्मणमुपनयीत	कौ.ब. ४।१८
प्रतिलोमं चैतद्यद्ब्राह्मणः क्षत्रियमुपेयाद्ब्रह्म मे वक्ष्यतीति	बृह. २।१।१५
प्रतिलोमꣳ शरबर्हिस्तीर्त्वा तस्मिन्नेताः शरभृष्टीः प्रतिलोमाः सर्पिषाक्ता जुहुयात्	बृह. ६।४।१२
प्रतिवातेऽनुवाते वा न तिष्ठेद्गुरुणा सह	शिवो. ७।१५
प्रतिवेशोऽसि प्र मा पाहि प्र मा पद्यस्व	तै.उ.१।४।७
प्रतिषिद्धानि चैतानि सेवमानो व्रजेद्धः (सन्न्यासी)	१सं.सो.२।८९
प्रतिष्ठा च मे भूयात्	चित्सु.७।१
प्रतिष्ठायै स्वाहेत्यग्नावाज्यस्य हुत्वा मन्थे सम्पातमवनयेत्	छांदो. ५।२।५
प्रतिष्ठावान् भवति	तैत्ति.३।१०।३
प्रतिष्ठा वेदाः सर्वाङ्गाणि, सत्यमायतनम्	केनो. ४।८
प्रतिष्ठा सर्वभूतानां प्रज्ञानघनलक्षणः। तद्विद्याविषयं ब्रह्म सत्यज्ञानसुखाद्वयम्	अ.पू. ४।२७
प्रतिष्ठा सर्वभूतानां प्रज्ञानघनलक्षणः	कठरु. ११
प्रतिष्ठा सूकरीविष्ठासमा गीता महर्षिभिः... तस्मादेनां परित्यज्य कीटवत्पर्यटेद्यतिः	ना.प.५।१९
प्रतिष्ठा ह वा एषा, यत् प्रणवः	शौनको. ४।५
प्रतिष्ठां वयं लोकꣳ सामाभिसꣳस्थापयामः प्रतिष्ठासꣳस्ताव ꣳहि सामेति	छांदो. १।८।७
प्रतिष्ठां वेद प्रति ह तिष्ठति, अस्मिꣳश्च लोकेऽमुष्मिꣳश्च चक्षुर्वाव प्रतिष्ठा	छांदो. ५।१।३
प्रतिष्ठित इव ह्येवं लोकः	संहितो. ४।२
प्रतिष्ठितोऽन्ने हृदयं सन्निधाय	मुण्ड. २।२।७
प्रतिष्ठितोऽन्यथमानान-(नव्यथ) मानो...(मा.पा.)[छां.उ.७।४।२+	७।५।३
(अथ) प्रतिसृप्याञ्जलौ मन्थमाधाय जपत्यमो नामास्यमा हि ते सर्वमिदꣳ स हि ज्येष्ठः श्रेष्ठो राजाधिपतिः	छांदो.५।२।६
प्रतिहर्तर्या देवता प्रतिहारमन्वायत्ता.. तां चेदविद्वान्प्रहरिष्यसि मूर्धा ते विपतिष्यति	छां.१।१०।११
प्रतिहास्मै मरुतः प्राणान्दधति	सहवै. २२
प्रतीची दिक् प्रत्यञ्चः प्राणाः	बृह. ४।२।४
प्रतीच्यामिन्द्रः सन्नताङ्ग उपास्ते	भस्मजा.२।१३
प्रतीच्योऽन्याः [नद्यः] यां यां च दिशमनु.. [स्यन्दन्ते]	बृह. ३।८।९
प्रतीच्यो यां यां च..वा अक्षरस्य(मा.पा.)	बृ.उ. ३।८।९
प्रतीतिमंत्रयोगाच्च जायते पश्चिमेपथि	यो.शि.१।१३२
प्र ते ब्रवीमि तदु मे निबोध	कठो. १।१४
प्रत्नोषि कमीड्यो अध्वरेषु सनाच्च होता नव्यश्च सत्सि[महाना.६।१८+	वनदु. ११९
प्रत्यक्षदैवतं भानुः परोक्षं सर्वदेवताः	सूर्यता १।१०
प्रत्यक्षमादिक्षान्तैर्वर्णैर्भावयेत् (मालां)	अ. मा. ३
प्रत्यक्षयजनं देहे सङ्क्षेपाच्छृणु गौतम	ब्र. वि. ५३
प्रत्यक्षरमुभयतो माया लक्ष्मीश्च भवति	ग. पू. २।२
प्रत्यक्षावगमं धर्म्यं	भ.गी. ९।२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्रत्यगभिन्नपरोऽहं विध्वस्ताशेषविधिनिषेधोऽहम् आ. प्र. ३
प्रत्यगभिन्नं ब्रह्मैवावशिष्यत इति पैङ्गलो.२।१०
प्रत्यगात्मानमज्ञानमायाशक्तेश्च साक्षिणम् । एकं ब्रह्माहमस्मीति ब्रह्मैव भवति स्वयम् कठरु.१५
प्रत्यगात्मा परं ज्योतिर्माया सा तु महत्तमः पा.ब्र.२१
प्रत्यगात्मा परात्मा माया चेति कथं.. सर्वसारो. १
प्रत्यगानन्दरूपात्मा मूर्ध्नि स्थाने परे पदे । अनन्तशक्तिसंयुक्तो जगद्रूपेण भासते त्रि. ब्रा. २।९
प्रत्यगानन्दं ब्रह्मपुरुषं प्रणवस्वरूपम् । अकार उकारो मकार इति नारा. ४
प्रत्यगेकरसं पूर्णमनन्तं सर्वतोमुखम् अध्यात्मो.६१
प्रत्यग्दृष्टिर्निमेषः त्रि.म.ना.४।६
प्रत्यग्दृष्ट्यास्वस्वरूपचिन्तनमेवोन्मेषः त्रि.म.ना.४।६
प्रत्यग्धातुर्नात्र संशीतिरस्ति मैत्रे. १।१६
प्रत्यङ्क्त्वाङ् प्राङ्कितरो च नेह.. बा.मं. ६
प्रत्यङ् जनास्तिष्ठति सञ्चुकोचान्तकाले [श्वेताश्व. ३।२+ बटुको. २२
प्रत्यङ् जनास्तिष्ठति सर्वतोमुखः श्वेता. २।१६
प्रत्यङ्मुखस्तिष्ठति विश्वतोमुखः महाना. २।१
प्रत्यवायो न विद्यते भ.गी. ९।२
प्रत्याहाराद्विषट्केन जायते धारणा शुभा यो. चू.१११
प्रत्याहारस्तथा ध्यानं प्राणायामोऽथ धारणा । तर्कश्चैव समाधिश्च षडङ्गो योग उच्यते अ. ना. ६
(अथ) प्रत्याहारः, स पञ्चविधः शांडि.१।८।१
प्रत्येकं सप्तविंशतिधा भिन्नत्वेनेच्छाज्ञानक्रियात्मकब्रह्मग्रन्थिमद्रसतन्तुब्रह्मनाडी ब्रह्मसूत्रम् भावनो. ८
प्रत्येवास्याहुतयस्तिष्ठन्त्यथो प्रतिष्ठित्यै महाना.१०।१३
प्रत्यौहतामश्विना मृत्युमस्मद्देवानामग्ने भिषजा शचीभिः महाना.१३।१०
(ततः) प्रथमपादादुग्ररूपो देवः प्रादुरभूत् अव्यक्तो. ५
प्रथममाग्नेयं...चतुर्विंशं ब्राह्ममिति प्रत्यक्षरं दैवतानि गायत्रीर. ७
प्रथममाग्नेयं...दिव्यं विंशम् । दिग्देवतानि चत्वार्यक्षराणि सन्ध्यो. २१
प्रथमरूपः पृथिवीरूपो भवति ना.पू.ता.१।१
प्रथमस्तप एव (धर्मस्कन्धः) छां. २।२३।१
प्रथमं कामस्ततः शक्तिस्तदनु तुरीयं द्वावेतौ परैतानि पञ्चाक्षराणि भवन्ति कामराज.१
प्रथमं चेतनं यत्स्यादनाख्यं चेतनं... चितः...बीजजाग्रत्तदुच्यते महो. ५।१०
प्रथमं तु ललाटके...द्वादशं कण्ठपृष्ठे मोक्षं देहि शिरसि ऊर्ध्वपुं. ६
प्रथमं निस्सृता दृष्टिः संलग्ना यत्र कुत्रचित् । स्थिरीभूता च तत्रैव विनश्यति शनैः शनैः अमन. २।६५
प्रथमं प्रथमेन द्वितीयं द्वितीयेन तृतीयं तृतीयेन चतुर्थं चतुर्थेन पञ्चमं पञ्चमेन षष्ठं षष्ठेन प्रत्यक्षरमुभयतो माया लक्ष्मीश्च भवति ग. पू. २।२
प्रथमं प्रथमेन संयुज्यते, द्वितीयं द्वितीयेन तृतीयं तृतीयेन चतुर्थं चतुर्थेन पञ्चमं पञ्चमेन नृ. पू. २।२
प्रथमं ब्रह्मचक्रं स्यात्रिरावृत्तं भगाकृति योगरा. ५
प्रथमं यः पिबेदृग्वेदः प्रीणातु आश्रम. ४
प्रथमं पृथिवीतत्त्वं जलतत्त्वं द्वितीयकम् । तेजस्तत्त्वं तृतीयं स्याद्वायुतत्त्वं चतुर्थकम् । आकाशं पञ्चमं तत्त्वं मनः षष्ठमुदीरितम् । सप्तमं परमं तत्त्वं यो जानाति स मोक्षभाक् अमन. १।१२
प्रथमं वासिष्ठं......चतुर्विंशमाङ्गिरसं वैश्वामित्रमिति प्रत्यक्षराणामृषयो भवन्ति गायत्रीर. ७
प्रथमं सत्यवसुसंज्ञकान् विश्वान्देवान् ...सर्वत्र युग्मकृत्या ब्राह्मणानर्चयेत् ना.प. ४।३९
प्रथमा भक्तिसुन्दरी प्रकटिता । पश्चान्मायादासी प्रकटिता सामर. २
प्रथमभूमिकैवोक्ता मुमुक्षुत्वप्रदायिनी अ. पू. ५।८१
प्रथमाभ्यासकाले तु विघ्नाः स्युः १ यो.त. ३०
प्रथमायां तु मात्रायां यदि प्राणैर्वियुज्यते । भरते वर्षराजाऽसौ सार्वभौमः प्रजायते ना. बि. १२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्रथमारक्तपीतामहद्ब्रह्मदैवत्या (मात्रा) अ.शिखो. १
प्रथमावरणे मित्रादयो द्वादशमन्त्राद्याः सूर्यता. ५।१
प्रथमा शब्दब्रह्ममयी स्वाध्यायकाले
  प्रसन्ना उद्भावनकरी सात्मिका सीतो. ३
प्रथमे चिञ्चिणीगात्रं द्वितीये गात्रभंजनम्।
  तृतीये खेदनं याति चतुर्थे कम्पते
  शिरः ॥ पञ्चमे स्रवते तालु षष्ठेऽमृतनि-
  षेवणम् । सप्तमे गूढविज्ञानं परावाचा
  तथाऽष्टमे ॥ अदृश्यं नवमे देहं दिव्यं
  चक्षुस्तथामलम् । दशमे परमं ब्रह्म
  भवेद्ब्रह्मात्मसन्निधौ (१०नादफलानि) हंसो.८–१०
प्रथमेन तु पिण्डेन कलानां तस्य सम्भवः पिण्डो. ४
प्रथमे दिवसे कार्यं कुम्भकानां चतुष्टयं योगकुं.१।५४
(ॐ) प्रथमे पश्चिमाम्नायाः
  शारदामठः कीटवारीसंप्रदायः मठाम्ना. ३
प्रथमोत्तमे अक्षरे सत्यं मध्यतोऽनृतं
  तदेतदमृतमुभयतः सत्येन परि-
  गृहीतश्च सत्यभूयमेव भवति बृह. ५।५।१
प्रथमो मूलबन्धस्तु द्वितीयोड्डीयनाभिधः
  (कुम्भकः) [योगकुं. १।४१+ यो.शि.१।१०२
प्रथमौ द्वावहङ्कारावङ्गीकृत्वा त्वलौ-
  किकौ । तृतीयाऽहङ्कृतिस्त्याज्या
  लौकिकी दुःखदायिनी महो. ५।९५
प्रथितः पुरुषोत्तमः भ.गी.१५।१८
प्रदक्षिणमावृत्यैवैनमानतेक्षमाणाः
  प्रत्यायन्ति कठरु. २
प्रदक्षिणात्रयं कृत्वा शिवरूपमिति स्फुटम् १ त्रिल्वो. ८
प्रदद्याच्च गवां हितम् शिवो.७।९२
प्रदुष्यन्ति कुलस्त्रियः भ.गी. १।४१
प्रद्युम्नमग्नौ वाय्वंशे सङ्कर्षणमतः परम् ।
  व्योमांशे परमात्मानं वासुदेवं सदा
  स्मरेत् त्रि.ब्रा.२।१४४
प्रद्विषन्तोऽभ्यसूयकाः भ.गी.१६।१८
प्रधानक्षेत्रज्ञपतिर्गुणेशः संसारमोक्ष-
  स्थितिबन्धहेतुः [श्वेता.६।१६+ भवसं.२।४६
प्रधानं प्रकृतिः शक्तिर्नित्या चाविकृति-
  स्तथा । एतानि तस्या नामानि
  विष्णुमाश्रित्य या स्थिता भवसं.२।१४

प्रधानाः प्राणवाहिन्यो भूयस्तासु
  दश स्मृताः यो. चू. १६
प्रनष्टस्ते धनञ्जय (मोहः) १८।७२
प्र नूनं ब्रह्मणस्पतिर्मन्त्रं वदत्युक्थ्यं नृ.पू. २।१३
प्रध्यायितव्यं सर्वमिदं अ.शिखो. ३
प्रपञ्चमखिलं यस्तु ज्ञानाग्नौ जुहुया-
  द्यतिः । आत्मन्यग्नीन्समारोप्य
  सोऽग्निहोत्री महायतिः १सं.सो.२।१००
प्रपञ्चमुक्तचित्तोऽस्मि प्रपञ्चरहितो-
  ऽस्म्यहम् मैत्रे. ३।२०
प्रपञ्चलयः सम्पद्यते प्रपञ्चस्य मनः-
  कल्पितत्वात् मं.ब्रा.२।६
प्रपञ्चवृत्तिपरित्यज्य जीवन्मुक्तो भवेत् सं.सो.२।७९
प्रपञ्चावाङ्मुखः स्वरूपानुसन्धानेन ना.प.५।५४
प्रपञ्चो यदि विद्येत (द्वैतं) निवर्तेत
  न संशयः म.वा.र. ४
प्रपञ्चोऽपि द्विविधः, विद्याप्रपञ्च-
  श्चाविद्याप्रपञ्चश्चेति त्रि.म.ना.३।२
प्रपञ्चोपशमं शिवम् ना.प.८।२३
प्रपञ्चो यदि वक्तव्यः सोऽपि शब्द-
  विवर्जितः ते.बिं.उ.१।२१
प्रपञ्चो यदि विद्येत निवर्तेत न संशयः आगम. १७
(अहो) प्रपञ्चोऽयमनादिसिद्धो भवति सामर.९७
प्रपदाश्च स्फिचश्चैव सर्वाङ्गानि प्रचक्षते गुह्यका.२२
प्रपद्यन्ते नराधमाः भ.गी.७।१५
प्रपद्यन्तेऽन्यदेवताः भ.गी.७।२०
प्रपद्ये शरणं देवीं दुंदुर्गे दुरितं हर देव्यु.२३
प्रपश्यद्भिर्जनार्दन भ.गी.१।३९
प्र पूर्व्यं मनसा वन्दमानः चित्यु.१५।३
प्र प्र यज्ञपतिं तिर चित्यु.११।१२
प्रबुद्धबुद्धेः प्रक्षीणभोगेच्छस्य निरा-
  शिषः । नास्त्यविद्यामलमिति
  प्राज्ञस्तूपदिशेद्गुरुः महो. ५।१०६
प्रबुद्धा यत्र ते, विद्वान्सुपुप्तिं याति
  योगिराट् याज्ञव. २५
प्रबुद्धा वह्नियोगेन मनसा मरुता सह ।
  सूचीवद्गात्रमादाय व्रजत्यूर्ध्वं
  सुषुम्नया यो. चू. ३८

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्रबुद्धोऽपि सुषुप्तिस्थः सुषिप्तिस्थः प्रबुद्धवान्	अ.पू.३।१२
प्रबुद्धोऽस्मि प्रबुद्धोऽस्मि दुष्टश्चोरोऽयमात्मनः । मनोनाम निहन्म्येनं मनसाऽस्मि चिरं हृतः	महो. ६।२७
प्रब्रूहि त्वं श्रद्दधानाय मह्यं-(मा.पा.)	कठो. १।१३
प्रभञ्जनमेवाप्येतियःप्रभञ्जनमेवास्तमेति	सुबालो. ९।८
प्रभवत्यहरागमे	भ.गी. ८।१९
प्रभवन्त्यहरागमे	भ.गी.१८।१८
प्रभवन्त्युग्रकर्माणः	भ.गी. १६।९
प्रभवं न महर्षयः	भ.गी.१०।२
प्रभवः प्रलयस्तथा	भ.गी. ७।६
प्रभवः प्रलयं स्थानं	भ.गी.९।१८
प्रभवः सर्वभावानां सतामिति विनिश्चयः	आगम. ६
प्रभवाप्ययौ हि भूतानां [नृ.पू.४।२+	नृसिंहो. १।४
[+रामो. २।४+	ग.शो. १।४
प्रभामध्यगतं पीतं नानारत्नप्रवेष्टितम्	ध्या. बिं २७
प्रभाशून्यं मनश्शून्यं बुद्धिशून्यं चिदात्मकम् । अतद्व्यावृत्तिरूपोऽसौ समाधिर्मुनिभावितः	मुक्तिको.२।५५
प्रभाशून्यं मनश्शून्यं बुद्धिशून्यं निरामयम् । सर्वशून्यं निराभासं समाधिरभिधीयते	सौभाग्य. २१
प्रभाऽस्मि शशिसूर्ययोः	भ. गी. ७।८
प्रभीमकर्मा तपसोपविद्धात्	आ. मं. ४
प्रभुरस्मि पुरातनः	ब्र.वि. १००
प्रभुविमितं हिरण्मयं	छांदो.८।५।३
प्रभुं वरेण्यं पितरं महेशं यो ब्रह्माणं विदधाति तस्मै	शरभो. ३
प्रभुः प्रभूणामपिविघ्नराजः सिन्दूरवर्णः पुरुषः पुराणः	हेरम्बो. ५
प्रमहमाणो बहुला त्रियम्	चित्यु. ११।७
प्रमाणप्रमेयादस्मान्मार्गादतिरिक्तोऽयं मार्गो रसात्मकः	सामर. ३
प्रमाथि बलवद्दृढम्	भ.गी. ६।३४
प्रमादमोहौ तमसः	भ.गी.१४।१७
प्रमादान्पतितो भवति	भस्मजा. १।६
प्रमादात्त्यक्त्वा भस्मधारणं न गायत्रीं जपेत्	भस्मजा. १।६
प्रमादालस्यनिद्राभिः	भ.गी. १४।८
प्रमादिनो बहिश्चित्ताः पिशुनाः कलहोत्सुकाः । सन्न्यासिनोऽपि दृश्यन्ते दैवसन्दूषिताशयाः	याज्ञव. ५
प्रमादेनापि नान्तर्देवसदनेपुरीषंकुर्यात्	भस्मजा. २।८
प्रमादे सञ्जयत्युत	भ.गी. १४।९
प्रमादो ब्रह्मनिष्ठायां न कर्तव्यः कदाचन । प्रमादो मृत्युरित्याहुर्विद्यायां ब्रह्मवादिनः	अध्यात्मो.१४
प्रमादो मोह एव च	भ.गी.१४।१३
प्रमेयोऽपि प्रमाणतां पृथक्त्वादुपेत्यात्मसम्बोधनार्थं	मैत्रा. ६।१४
प्रमोद उत्तरः पक्षः	तैत्ति. २।५.
प्रयतः प्रणवोङ्कारं प्रणवं पुरुषोत्तमम् । ॐकारं प्रणवात्मानं तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु	२शिवसं. २१
प्रयताञ्जलिः कवातियङ्ङिमभिमंत्रयेत	सहवै. २२
प्रयत्नाद्यतमानस्तु	भ.गी. ६।४५
प्रयागं हृत्सरोरुहे	जा.द. ४।४९
प्रयाणकाले च कथं	भ. गी. ८।२
प्रयाणकालेऽपि च मां	भ.गी. ७।३०
प्रयाणकाले मनसाऽचलेन	भ.गी. ८।१०
प्रयाता यान्ति तं कालं	भ.गी. ८।२३
प्रयाति शुद्धं परमात्मरूपम्	कैव. २४
प्रयासाय स्वाहा	चित्यु. २०।१
प्रयोजनार्थं रुद्रेण मूर्तिरेका त्रिधा कृता	रुद्रहृ. १५
प्रलपन्विसृजन्गृह्णन्नुन्मिषन्निमिषन्नपि [१ सं. सो. २।४७+	भ. गी. ५।९
प्रलयं याति देहभृत्	भ.गी.१४।१४
प्रलयादिकं श्रूयमाणत्वादनित्यत्वं वदन्त्यन्ये (प्रपञ्चस्य)	त्रि.म.ना.३।२
प्रलयान्तामुपाश्रिताः	भ.गी.१६।११
प्रलयावस्थायां विश्रमणार्थं भगवतो दक्षिणवक्षःस्थले श्रीवत्साकृतिर्भूत्वा विश्राम्यतीति सा योगशक्तिः	सीतो. २६
प्रलये न व्यथन्ति च	भ.गी. १४।२
प्रलये सर्वशून्यं भवति	त्रि.म.ना.३।४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्रवक्ष्याम्यनसूयवे भ. गी. ९।१
प्रवज्जुणा अभिदं पर्वतानां यस्सीमिन्द्रो
अकरोद्नीकैः बा. मं. १०
प्रवचन९ सन्धानम् तै.उ. १।३।५
प्रवचनेन प्रशंसया ऽभ्युत्थानेन, तमेतं
ब्राह्मणाः शुश्रुवांसोऽनूचाना
उपलभन्ते सुबालो.९।१४
प्रवदन्ति न पण्डिताः भ. गी. ५।४
प्रवदन्त्यविपश्चितः भ. गी. २।४२
प्रवर्तन्ते विधानोक्ताः भ.गी. १७।२४
प्रवर्तन्तेऽशुचिव्रताः भ.गी. १६।१०
प्रवालमौक्तिकस्फटिकशङ्खरजताष्टापद-
चन्दनपुत्रजीविकाब्जे रुद्राक्षाः अ. मा. २
प्रवाहतो नित्यत्वं वदन्ति केचन त्रि.म.ना.३।२
(प्रपञ्चस्य)
प्रविचार्य चिरं ज्ञानं मुक्तोऽहमिति
मन्यते यो.शि.१।५४
प्रविचार्य चिरं साधु स्वात्मनिश्चय-
मासवान् महो. २।२
प्रविभक्तमनेकधा भ.गी. ११।१३
प्रविविक्तभुक् तैजसः [ग.शो.५।६+ रामो.ता. १।२
प्रविविक्तं तु तैजसम् आगम. ४
प्रविवेश ह चक्षुः बृह. ६।१।९
प्रविवेश ह मनः बृह. ६।१।११
प्रविवेश ह रेतः बृह. ६।१।१२
प्रविवेश ह वाक् बृह. ६।१।८
प्रविवेश ह श्रोत्रम् बृह. ६।१।१०
प्रविष्णुरस्तु तवसस्तवीयान् [ऋक्सं. ना.पू.ता. ४।५
प्रवृत्तोऽश्वतरीरथो दासीनिष्को-
ऽस्त्यन्नं पश्यसि छांदो.५।१३।२
प्रवृत्तिर्द्विविधा प्रोक्ता मार्जारी चैव
वानरी १सं.सो.२।१०२
प्रवृत्तिलक्षणं कर्म ज्ञानं सन्यास-
लक्षणम् ना.प.३।१६१
प्रवृत्तिं च निवृत्तिं च [भ.गी.१६।७+ १८।३०
प्रवृत्ते शस्त्रसम्पाते भ.गी. १।२०
प्रवृद्धधर्ममणुमेनमाप्य—(मा. पा.) कठो. २।१३
प्रवृद्धोऽस्मि प्रबुद्धोऽस्मि प्रसन्नोऽस्मि
परोऽस्म्यहम् मैत्रे.उ. ३।१४

प्रवृह्य धर्म्यमणुमेतमाप्य कठो. २।१३
प्रवेपनाय मृत्यवे चित्यु. १५।१
प्रवेष्टुं च परंतप भ.गी.११।५४
प्रव्रजिष्यन्वा अरेऽयमस्मात्स्थानादस्मि बृह. ४।५।२
प्रव्रजेद्ब्रह्मचर्येण प्रव्रजेच्च गृहादपि ।
वनाद्वा प्रव्रजेद्विद्वानातुरे वाऽथ
दुःखितः भवसं. १।
प्रशस्तगोमयमाहरेत् बृ. जा.३।१
प्रशस्ते कर्मणि तथा भ.गी.१७।२६
प्रशान्तचापलं वीतशोकमस्तसमी-
हितम् । मनो मम मुने शान्तं
तेन जीवाम्यनामयः अ.पू. ५।६।२
प्रशान्तचित्ताय शमान्विताय मुण्ड.१।२।१३
प्रशान्तमनसं ह्येनं भ.गी. ६।२७
प्रशान्तवृत्तिकं चित्तं परमानन्ददाय-
कम् । असम्प्रज्ञातनामाऽयं समाधि-
र्योगिनां प्रियः मुक्तिको.२।५४
प्रशान्तसर्वसङ्कल्पं विगताखिल-
कौतुकम् । विगताशेषसंरम्भं
चिदात्मानं समाश्रय अ.पू. ५।२३
प्रशान्तात्मा विगतभीः भ.गी. ६।१४
प्रशान्तेन्द्रियसङ्घातः शुद्धबुद्धि-
समन्वितः । प्राणापानौ ततो
जित्वा मनःशत्रून् सुखी भवेत् अमन. २।८६
प्रशान्तोऽहमनन्तोऽहं परिपूर्णश्चिरन्तन. अध्यात्मो.६८
प्रशासितारं सर्वेषामणीयांसमणोरपि ।
रुक्माभं स्वप्नधीगम्यं विद्यात्तं
पुरुषं परम् भवसं. २।४२
प्रश्न-मुण्डक-माण्डूक्याथर्वशिरो-ऽथर्व-
शिखाबृहज्जाबालनृसिंहतापनीनारद-
परिव्राजक-सीता-शरभ-महानारा-
यण रामरहस्यरामतापनीशांडिल्य-
परमहंस-परिव्राजकान्नपूर्णा-सूर्यात्म-
पाशुपत-परब्रह्म-त्रिपुरातपन-देवी-
भावना-ब्रह्म-जाबाल-गणपतिमहा-
वाक्य-गोपालतपन-कृष्ण हयग्रीव-
दत्तात्रेयगारुडानामथर्ववेदगताना-
मेकत्रिंशत्सङ्ख्याकानामुपनिषदां
भद्रं कर्णेभिरिति शान्तिः मुक्तिको.१।५७

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्रसक्ताः कामभोगेषु भ.गी.१६।१६
प्रसङ्गेन फलाकाङ्क्षी भ.गी.१८।३४
प्रसन्नचेतसो ह्याशु भ.गी. २।६५
प्रसन्नवदनो जेता धृष्टषष्टकविभूषितः रा.पू.ता.४।८
प्रसन्नं सामवेदाख्यं नानाष्टकसमन्वितम् पं. ब्र. ६
प्रसन्नात्मात्मनि स्थित्वा सुखमक्षयमश्नुते मैत्रे. १।११
प्रसन्नात्माऽऽत्मनि स्थित्वा सुखम-
 क्षयमश्नुते [मैत्रा. ६।२०+ ६।३४।४
प्रसन्नोऽस्मि परोऽस्म्यहम् मैत्रे. ३।१४
प्रसन्नोऽहं प्रसन्नोऽहं वरान्वरयेति ग.शो. ३।८
प्रसह्य सङ्कल्पपरम्पराणां सञ्छेदने
 सन्ततसात्त्विभावः । आलम्बनाशाद-
 पचीयमानं शनैः शनैः शान्ति-
 मुपैति चेतः अमन. २।६६
प्रसादमधिगच्छति भ.गी. २।६४
प्रसादये त्वामहमीशमीड्यं भ.गी.११।४४
प्रसादाद्ब्रह्मणस्तस्य विष्णोरद्भुतकर्मणः ब्र. वि. २
प्रसादे सर्वदुःखानां भ.गी. २।६५
प्रसार्य भुवि पादौ तु दोर्भ्यामङ्गुष्ठ-
 मादरात् । जानूपरि ललाटं तु
 पश्चिमं तानमुच्यते त्रि.ब्रा.२।५०
प्रसासहिस्तपसा मा विचक्षे बा. मं. ४
प्रसीद देवेश जगन्निवास भ.गी.११।२५
प्रसीद परमानन्द प्रसीद परमेश्वर ।
 आधिव्याधिभुजङ्गेन दष्टं मा-
 मुद्धर प्रभो गो. पू. ४।१३
प्रसृतेन वै यज्ञेन देवाः स्वर्गं लोकमायन् सहवै. १
प्रसृतो ह वै यज्ञोपवीतिनो यज्ञः सहवै. १
प्रस्तोतर्या देवता प्रस्तावमन्वायत्ता तां
 चेदविद्वान् प्रस्तोष्यसि मूर्धा ते
 विपतिष्यतीति [छांदो.१।१०।९+ १।१।४
प्रस्थान वृद्धाश्रमं वा गच्छेत् कठश्रु. २०
प्रस्वेदजनको यस्तु प्राणायामेषु
 सोऽधमः । प्रस्वेदजननं यस्य प्राणा-
 यामेषु सोऽधमः [जा.द.६।१३+ त्रि.ब्रा.२।१०४
प्रस्वेदः प्रथमः पश्चात्कम्पनं मुनि-
 पुङ्गव । उत्थानं च शरीरस्य चित्त-
 मेतज्जितेऽनिले जा.द. ६।४३
प्रस्वेदो जायते पूर्वं मर्दनं तत्र कारयेत् १ यो त. ५१

प्र ह षोडशं वर्षं जीवति छांदो.३।१६।७
प्रहसन्निव भारत भ. गी. २।१०
प्रहितां वा अहमध्यात्मं सयोगं
 निविष्टं वेद १ ऐत. १।५।२
प्रह्लादश्चास्मि दैत्यानां भ.गी.१०।३०
प्रह्लादिनी प्रज्ञा विश्वभद्रा विलासिनी गायत्रीर. ९
प्राकृतमन्नं त्रिगुणभेदपरिणामत्वान्महद्-
 दाद्यं विशेषान्तं लिङ्गम् मैत्रा.६।१०
प्राक्कर्मनिर्मितं सर्वमीश्वराधीनमेव वा अक्ष्युप. २५
प्राक्कर्मफलपाकेनावर्तान्तरकीटर-
 द्विभ्रान्ति नैव गच्छति पैङ्गलो. २।९
प्राक्तनानि प्रयातानि गताः सर्ग-
 परम्पराः । कोटयो ब्रह्मणां याता
 भूपा नष्टाः परागवत् वराहो. ३।२२
प्राक्प्रत्यगात्मनो रूपं स्थाप्यं
 दास्यमिति स्थितिः भवसं.२।५७
प्राक्शरीरविमोक्षणात् भ.गी. ५।२३
प्रागुत्पत्तेरजं सर्वं तेनासौ कृपणःस्मृतः अद्वैत. १
प्रागुदयान्निर्वर्त्यशौचादिकं ततः स्नायात् भस्मजा.२।२
प्राग्दले पुण्यावृत्तिराग्नेय्यां निद्रालस्यौ ना.प. ६।५
प्राग्वोदग्वा ग्रामान्निष्क्रम्य सन्न्यासो. १
प्राङ्कासीनः स्वाध्यायमधीयीत सहवै. १५
प्राङ्मुख उदङ्मुखो वा बद्धशिखो
 यज्ञोपवीती…त्रिराचामेत् आचम. १
प्राङ्मुखाश्च सुरा हव्यं पितरश्चाप्युद-
 ङ्मुखाः । प्रतिगृह्णन्ति सम्भाव-
 ममिना ब्राह्मणेन च इतिहा. ५१
प्राङ्मुखोऽध्यापयेद्गुरुः शिवो. ७।६२
प्राचीदिक्कला प्रतीची दिक्कला दक्षिणा
 दिक्कलोदीची दिक्कलैष वै सोम्य
 चतुष्कलः पादो ब्रह्मणः प्रकाश-
 वान्नाम छांदो. ४।५।२
प्राचीनयोग्य कं त्वमात्मानमुपास्स इति छां. ५।१३।१
प्राचीनशाल औपमन्यवः सत्ययज्ञः छां. ५।११।१
प्राचीमुदीचीं वा निवर्तयन्चरेत पात्री
 दण्डी युगमात्रावलोकी शाट्यायन.१८
प्राजापत्य आपयाणाद्दुरोपरित्यागी आश्रमो १
प्राजापत्यया सहस्रसंवत्सरान्तक्रतुनेति
 (यजति) मैत्रा. ६।३६

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्राजापत्यं गृहस्थानां	वि. पु.
(ततः) प्राजापत्यं रायस्पोषं गौपत्यं यश्च एतद्रहस्यं सायम्प्रातर्ध्यायेदहोरात्रकृतं पापं नाशयति	गोपीचं. ८
प्राजापत्यो हारुणिः सुपर्णेयः प्रजापतिं पितरमुपससार	महाना.१७।१
प्राज्ञरूपा हि पश्यन्ती तुरीयस्य परा मता	गान्धर्वो. १
प्राज्ञस्त्वस्वप्ननिद्रया	आगम.१४
प्राज्ञः कारणबद्धस्तु द्वौ तौ तुर्ये न सिद्ध्यतः	आगम.११
प्राज्ञः किश्चन संवेत्ति तुर्यं तत्सर्वदृक् सदा	मां.आगम.१२
प्राज्ञः प्रसन्नमधुरो दैन्यादपगताशयः	अ.पू.२।३१
प्राज्ञात्मकस्तु भरतो मकाराक्षरसम्भवः । अर्धमात्रात्मको रामो ब्रह्मानन्दैकविग्रहः	रामो.ता.२।४
प्राज्ञात्मकोऽनिरुद्धोऽसौ मकाराक्षरसम्भवः । अर्धमात्रात्मकः कृष्णो यस्मिन्विश्वं प्रतिष्ठितम्	गोपालो.२।६
प्राज्ञास्तु पुरुषार्थेन पदमुत्तममागताः	भवसं. २।४४
प्राज्ञेनात्मनापोज्झितो..न वेत्त्यपि न श्वस(सि)त्यपि...शिवा शिघत्सन्निति	छाग. ६।३
प्राज्ञो मकार इत्येवं परिपश्येत्क्रमेण तु	अक्ष्युप. ४७
प्राज्ञो मकारसम्भूता तार्तीया च तृतीयका	श्रीवि.ता.१।४
प्राज्ञोऽविच्छिन्नः पारमार्थिकः सुषुप्त्यभिमानीति प्राज्ञस्य नाम भवति	पैङ्गलो. २।६
प्राश्वः प्रत्यश्वोऽहम्	अशिर. १
प्राण आकाशो द्यौर्विद्युदिति	छां. ४।१३।१
प्राण आचार्यः प्राणो ब्राह्मणः	छां. ७।१५।१
प्राण आद्यो हृदि स्थाने अपानस्तु पुनर्गुदे । समानो नाभिदेशे तु उदानः कण्ठमाश्रितः । व्यानः सर्वेषु चाङ्गेषु व्याप्य तिष्ठति सर्वदा	अ.ना. ३५
प्राण इति होवाच । सर्वाणि ह वा इमानि भूतानि प्राणमेवाभिसंविशन्ति	छां.१।११।५
प्राण इति प्राणविदो भूतानीति च तद्विदः	वैतथ्यप्र.२०
प्राण उक्थमित्येव विद्यात्	१ऐत.१।४।६
(अथ ह) प्राण उत्क्रमिष्यन् यथा महासुहयः सैन्धवः पड्वीशशङ्कून् संवृहेदेवꣳ हैवेमान्प्राणान्संववर्ह	बृह. ६।१।१३
प्राण उदक्रामत्तत्प्राण उत्क्रान्तेऽपद्यत	१ऐत. १।४।४
प्राण उद्गाता (यज्ञस्य)	महाना.१८।१
प्राण ऋच इत्येव विद्यात्	१ऐत.२।२।११
प्राण एवं तद्भूत्वाऽवति	बृह.१।५।१०
(अथ खलु) प्राण एव प्रज्ञात्मेदं शरीरं परिगृह्योत्थापयति	कौ. त. ३।३
प्राण एव ब्रह्मणश्चतुर्थः पादः	छां. ३।१८।४
प्राण एव सम्राडिति होवाच	बृह.४।१।३४
प्राण एवामृतम्	...
प्राण एवायतनमाकाशः प्रतिष्ठा	बृह. ४।१।३
प्राणकर्माणि चापरे	भ.गी.४।२७
प्राणक्षयसमीपस्थमपानोदयकोटिगम् । अपानप्राणयोरैक्यं चिदात्मानं समाश्रय	अ.पू.५।३०
प्राणदेवताश्चत्वारः	परब्र. १
प्राणदेवतास्ताः सर्वा नाड्यः	ब्रह्मो. १
प्राणन्तः प्राणेन [छांदो.५।१।८, [+बृ.उ.६।१।८,९,१०,११,१२	९,१०,११
प्राणबन्धनꣳ हि सोम्य मनः	छांदो.६।८।२
प्राणभृत्सु त्वेवाविस्तरामात्मा, तेषु हि रसो दृश्यते	१ऐत.३।२।२
प्राणमनूत्क्रामन्तꣳ सर्वे प्राणा अनूत्क्रामन्ति	बृह.४।४।२
प्राणमन्नेनाप्यायस्व । श्रद्धायामपाने निविश्यामृतꣳ हुतम्	महाना.१६।४
प्राणमभ्युज्जिहते सैषा देवता प्रस्तावमन्वायत्ता	छांदो.१।११।५
प्राणमय इन्द्रियात्मा मनोमयः सङ्कल्पात्मा	सुबालो.५।१९
प्राणमयश्चक्षुर्मयः (आत्मा)	बृह. ४।४।५
प्राणमुख्यत्वेन पञ्चविधोऽस्ति	भावनो. ६
प्राणमेवाप्येति यः प्राणमेवास्तमेति	सुबालो.९।२
प्राणमेवैतया करोति	याज्ञव. १

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्राणयात्रानिमित्तं च व्यङ्गारे भुक्तवज्जने । काले प्रशस्ते वर्णानां भिक्षार्थं पर्यटेद्गृहान् ना.प ५।२०

प्राणयात्रिकमात्रः स्यान्मात्रासङ्गाद्विनिर्गतः ना.प.५।१८

प्राणलिङ्गिनां शुद्धसिद्धिर्न भवति रुद्रोप. २

प्राणलिङ्गी शिवरूपः रुद्रोप. २

प्राणवत्वान्महेश्वरत्वाच्च शिवस्तदेव गुरुः रुद्रोप. ३

प्राणवायोस्तु संरोधात्प्राणायामस्तु पठ्यते योगो.३०

प्राणश्च देहगो वायुरायामः कुम्भकःस्मृतः योगकुं.१।१९

प्राणश्च निवारयितव्यं च प्रश्नो.४।८

प्राणश्च मे भूयात् चिरयु.७।२

प्राणश्चित्तेन संयुक्तः परमात्मनि तिष्ठति जा.द.६।१७

प्राणसन्धारणार्थं यथोक्तकाले विमुक्तो भैक्षमाचरन्नुदरमात्रसंग्रहः याज्ञव. ३

प्राणसन्धारणार्थं यथोक्तकाले विमुक्तो भैक्षमाचरन् ... सन्न्यासेन देहत्यागं करोति स परमहंसः जाबा. ६

प्राणसन्धारणार्थं यथोक्तकाले करपात्रेणान्येन याचिताहारमाहरन्... देहत्यागं करोति स कृतकृत्यः ना. प.३।८७

प्राणसंज्ञस्तथाऽपानः पूज्यः प्राणस्तयोर्मुने जा.द.४।२५

प्राणसंज्ञो मुनिश्रेष्ठ मूर्धानं प्राविशद्यदा । तदन्त्यं विषुवं प्रोक्तं जा.द.४।४४

प्राणसंयमनं चैव प्रत्याहारश्च धारणा । आत्मध्यानं समाधिश्च प्रोक्तान्यङ्गानि वै क्रमात् ते.बिं. १।१६

प्राणसंयमनेनैव ज्ञानान्मुक्तो भविष्यति जा.द.६।१२

प्राणसंशितमसीति तत्रैते द्वे ऋचौ भवतः छांदो.३।१७।६

प्राणस्त उदक्रमिष्यन्मां नागमिष्य इति छांदो.५।१४।२

प्राणस्तेजसा युक्तः सहात्मना यथासंकल्पितं लोकं नयति प्रश्नो. ३।१०

प्राणस्तेजोमयोऽमृतमयः पुरुषोऽयमेव बृह.२।५।४

प्राणस्त्वं प्राप्य सर्वाणि भूतानि १ऐत.२।३।४

प्राणस्त्वा वशो हास्यतीत्येनं ब्रूयात् ३ऐत. १।४।१

प्राणस्त्वेष आत्मन इति होवाच छां. ५।१४।२

प्राणस्पन्दजये यत्नः कर्तव्यो धीमतोच्चकैः अ.पू.४।८९

प्राणस्य प्राणमुत चक्षुषश्चक्षुरुत श्रोत्रस्य श्रोत्रं मनसो ये मनो विदुः बृह.४।४।१८

प्राणस्य का गतिरित्यन्नमिति होवाच छांदो.१।८।४

प्राणस्य च मे प्राणो भूयात् चिरयु.७।३

प्राणस्य रूपं स्पर्शाः, अपानस्योष्माणः, व्यानस्य स्वराः ३ऐत.२।५।१

प्राणस्य वै सम्राट्, कामाय याज्यं याजयति बृह.४।१।३,३

प्राणस्य शोधयेन्मार्गं रेचपूरककुम्भकैः यो.शि.५।३७

प्राणस्य ह्यन्नपानमेता अपियन्ति १ऐत. ३।१।१

प्राणस्येदं वशेसर्वं त्रिदिवे यत्प्रतिष्ठितम् प्रश्नो.२।१३

प्राणस्यैतद्वशे सर्व–(मा. पा.) प्रश्नो. २।१३

प्राणस्यैव सम्राट् कामाय बृह.४।१।२

प्राणस्योत्क्रमणासन्नकालस्त्वातुरसंज्ञकः ना.प.३।५

प्राणं गच्छ स्वाहेत्येवमेवैतदाह जाबा. ४

प्राणं च हास्मै तदाकाशं चोचुः छां. ४।१०।५

प्राणं चेदिडया पिबेन्नियमितं भूयोऽन्यथा रेचयेत् ।...शुद्धा नाडिगणा भवन्ति यमिनो मासद्वयादूर्ध्वतः यो.चू. ९८

प्राणं तदा वाचि जुहोति यावद्धि पुरुषः प्राणिति कौ. त. २।५

प्राणं ते मयि जुहोम्यसौ स्वाहा कौ.त. २।४

प्राणं ते मयि दध इति पुत्रः कौ.त.२।१५

प्राणं देवा अनुप्राणन्ति । मनुष्याः पशवश्च ये तैत्ति. २।३

प्राणं प्रपद्येऽमुनाऽमुनाऽमुना छांदो.३।१५।३

प्राणं प्रयन्त्यभिसंविशन्ति तैत्ति. ३।१

प्राणं प्रागिडया पिबेन्नियमितं भूयोऽन्यथा रेचयेत्पीत्वा पिङ्गलया समीरणमथो बद्ध्वा त्यजेद्वामया । सूर्याचन्द्रमसोरनेन विधिनाऽभ्यासं सदा तन्वतां शुद्धा नाडिगणा भवन्ति यमिनां मासत्रयादूर्ध्वतः शांडि.१।७।१

प्राणं प्राणान्तं सर्वे प्राणा अनुप्राणन्ति कौ. त. ३।२

प्राणं प्राणः (गच्छति) कौ. त.२।१३

प्राणं मे त्वयि दधानीति पिता कौ.त.२।१५

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्राणं वा एतं प्रक्रन्दन्ति ये दिवा
रत्या संयुज्यन्ते प्रश्नो.१।१३
प्राणᳪ सितमसीति तत्रैते ऋचौ
भवतः–(मा. पा.) छां. ३।१७।६
प्राणः क्षणितोः प्रक्षत्रमत्रमाप्नोति बृ.उ.५।१३।४
प्राणः पवमानेन, पवमानो विश्वैर्देवैः,
विश्वेदेवाः स्वर्गेण लोकेन, स्वर्गो
लोको ब्रह्मणा, सैषावरपरा संहिता ३ऐत. १।६।३
प्राणः प्रजा बृह. १।५।७
प्राणः प्रजानामुदयत्येष सूर्यः प्रश्नो.१।८
प्राणः प्रसूतिर्भुवनस्य योनिर्व्याप्तं
त्वया एकपदेन विश्वम् एका. उ. ३
प्राणः प्राणेन याति प्राणः प्राणं ददाति
प्राणाय ददाति प्राणोऽहं पिता प्राणो
माता प्राणो भ्राता प्राणः स्वसा
प्राण आचार्यः प्राणो ब्राह्मणः छां.७।१५।१
प्राणः प्राविशत्तत्प्राणे प्रपन्न उदतिष्ठत् १ऐत.१।४।६
प्राणः शरीरमन्नं न परिचक्षीत तै.उ.३।११।१
प्राणः शरीरं परिरक्षति सुबालो. ४।३
प्राणः शरीराद्धिको द्वादशाङ्गुलमानतः त्रि.ब्रा.२।५१
प्राणः सर्वाणि भूतानि १ऐत. २।३।४
प्राणः साम छांदो.१।७।१
प्राणः सामवेदः बृह.१।५।५
प्राणः सूर्योऽग्निरथ वा पवत्यन्तरिदं वपुः अ.पू.२।५९
प्राणः स्वरोऽयं या वाग्विराट् छां. १।१३।२
प्राणा अहᳪ श्रेयसि व्यूदिरेऽहᳪ
श्रेयानस्म्यहᳪ श्रेयानस्मीति छांदो.५।१।६
प्राणा आदित्या इदं मे तृतीयसवनं छां. ३।१६।६
प्राणा इत्येवाचक्षते छां. ५।१।१५
प्राणा गुहाशया निहिताः सप्त सप्त महाना.८।२
प्राणाग्नय एवैतस्मिन् पुरे जाग्रति प्रश्नो. ४।३
प्राणाङ्गनामा संस्पर्शो यः स पूरक
उच्यते अ. पू.५।२८
प्राणाच्छ्रद्धां खं वायुर्ज्योतिरापः
पृथिवीन्द्रियम् प्रश्नो. ६।४
प्राणात्प्राणो ब्रह्मेत्येव आहुः बृ.उ.५।१२।१
प्राणादयस्तु पञ्चैव पञ्च शब्दादयस्तथा वराहो.१।३
प्राणादयो वै पुनरेव तस्मादभ्युच्चरन्ती-
ह यथाक्रमेण [मैत्र्यु.६।२६+ ६।३१

प्राणादि चतुर्दशवायुभेदा अन्नमय-
कोशे यदा वर्तन्ते तदा प्राणमयः
कोश इत्युच्यते सर्वसारो. ४
प्राणादिपञ्चकं तेषु प्रधानं तत्र च द्वयम् त्रि.ब्रा.२।७८
प्राणादिपञ्चवायुश्च बीजं वर्णं च स्थानकम् ध्या.बिं.९५
प्राणादिभिरनन्तैस्तु भावैरेतैर्विकल्पितः वैतथ्य. १९
प्राणादिलिङ्गस्वरूपं गुरोर्लिङ्गम् लिङ्गोप. २
प्राणादिस्पन्दनं वरम् अ. पू. ४।४३
प्राणाद्यनिलसंशान्तौ युक्त्या ये पद-
मागताः । अनामयमनाद्यन्तं ते
स्मृता योगयोगिनः अ. पू. ५।५०
प्राणाद्याः पञ्च विख्याता नागाद्याः
पञ्च वायवः ध्या. बिं. ५७
प्राणाद्वा एष उदेति प्राणेऽस्तमेति
तं देवाश्चक्रिरे धर्मᳪ... बृह.१।५।२३
प्राणाद्ध्येव खल्विमानि भूतानि जायन्ते तैत्ति. ३।३
प्राणाद्वायुः, अक्षिणी निरभिद्येताम् २ऐत.१।४
प्राणाद्वायुरजायत चित्यु.१२।६
[ऋ.अ.८।४।१९= मं.१०।९०।१३
'प्राणाद्वायुः (अजायत) ग.शो.३।११
प्राणाधिपः सञ्चरति स्वकर्मभिः श्वेताश्व.५।७
प्राणानवक्रीयं याति कैवल्यम् पैङ्गलो.४।५
प्राणानायम्य देशकालौ सङ्कीर्त्य सूर्यता.१।८
प्राणानां ग्रन्थिरसि रुद्रो मा
विशान्तकः । तेनान्नेनाप्यायस्व महाना.१६।८
प्राणानाᳪ सङ्कॢप्त्यै मन्त्राः सङ्कल्पन्ते छांदो. ७।४।२
प्राणानेतदाह तस्यासत ऋषयः सप्त
तीर इति प्राणा वा ऋषयः बृह.२।२।३
प्राणानेतदाह वागष्टमी ब्रह्मणा
संविदानेति बृह.२।२।३
प्राणान् प्रपीड्येह स युक्तचेष्टः क्षीणे
प्राणे नासिकयोच्छ्वसीत । दुष्टाश्व-
युक्तमिव वाहमेनं विद्वान्मनो धार-
येताप्रमत्तः [श्वेताश्व. २।९+ भवस.३।२६
प्राणान् प्राणेषु जुह्वति भ.गी.४।३०
प्राणान्सर्वान्परमात्मनि प्रणाययती-
त्येतस्मात्प्रणवः अ.शिखो. १
प्राणान्सर्वान्प्रलीयत इति प्रलयः अ.शिखो. १

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्राणान्सन्धारयेत्तस्मिन्नासाभ्यन्तर-
चारिणः । भूत्वा तत्रायतप्राणः
शनैरेव समभ्यसेत् योे.शि.६।७

प्राणान् सन्धारयेत्तस्मिन्नासाभ्यन्तर-
चारिणः । भूत्वा तत्र गतप्राणः
शनैरथ समुत्सृजेत् क्षुरिको. ५

प्राणापानगती रुद्ध्वा भ.गी.४।२९

प्राणापानयोरैक्यं कृत्वा धृतकुम्भको
नासाग्रदर्शनदृढभावनया द्विकरा-
ङ्गुलिभिः षण्मुखीकरणेन प्रणव-
ध्वनिं निशम्य मनस्तत्र लीनं भवति मं. ब्रा.२।४

प्राणापानव्यानोदानसमाननाग-
कूर्मकृकरदेवदत्तधनञ्जया इति
दश वायवः भावनो. ४

प्राणापानसमानोदानव्यानानाग-
कूर्मकृकरदेवदत्तधनञ्जया एते
दश वायवः सर्वासु नाडीषु चरन्ति शांडि. १।४।७

प्राणापानवशो जीवो ह्यधश्चोर्ध्वं च
(प्र-) धावति [ध्या.बि. ५८+ यो. चू. २८

प्राणापानव्यानोदानसमाना मे
शुद्ध्यन्तां ज्योतिरहं विरजा
विपाप्मा भूयासꣳ स्वाहा महाना. १४।७

प्राणापानव्यानोदानसमानाः
प्राणवृत्तयः पैङ्गलो.२।३

प्राणापानसमाक्षिप्तस्तथा जीवो न
विश्रमेत् यो.शि.६।५२

प्राणापानसमाक्षिप्तस्तद्वज्जीवो न विश्रमेत् ध्या. बि.६०

प्राणापानसमाक्षिप्तस्तथा जीवो न तिष्ठति यो.चू.२७

प्राणापानसमानाख्या व्यानोदानौ
च वायवः यो.चू. २२

प्राणापानसमायुक्तः भ.गी.१५।१४

प्राणापानसमायोगो ज्ञेयं योगचतुष्टयं यो.शि.१।१३८

प्राणापानसमायोगः प्राणायामो भवति शांडि.१।६।१

प्राणापानसमायोगाच्चन्द्रसूर्यैकता भवेत् यो.शि.१।५६

प्राणापानादिचेष्टादि क्रियते व्यान-
वायुना त्रि.ब्रा.२।८५

प्राणापानाभ्यां प्रतिलोमानुलोमाभ्यां...
सच्चिदानन्दः परमात्माऽऽविर्भवति महावा. ३

प्राणापानावश्विनौ सञ्चरन्तौ चित्यु.१४।३

प्राणापानौ नादबिन्दू मूलबन्धेन
चैकताम् । गत्वा योगस्य संसिद्धिं
यच्छतो नात्र संशयः यो.त. १२१

प्राणापानौ व्रीहियवौ तपश्च मुंड.२।१।७

प्राणापानौ समानश्च उदानो व्यान
एव च । नागः कूर्मश्च कृकरो
देवदत्तो धनञ्जयः (१० प्राणाः) त्रि.ब्रा.२।७७

प्राणापानौ समौ कृत्वा भ.गी.५।२७

प्राणापानौ संविदानौ जहि तम् चित्यु. १४।३

प्राणा भूत्वा एकैकमेतानि सर्वाण्ये-
वैतानि प्रज्ञापयन्ति कौ.त. ३।२

प्राणाय स्वाहा, अपानाय स्वाहा व्यानाय
स्वाहोदानाय स्वाहा प्रा.हो. १।११

प्राणाय स्वाहाऽपानाय स्वाहा व्यानाय
स्वाहा समानाय स्वाहोदानाय
स्वाहेति पञ्चभिरभिजुहोति मैत्रा. ६।९

प्राणाय स्वाहा वसिष्ठायै स्वाहेत्यग्नौ
हुत्वा मन्थे संस्रवमवनयति बृह.६।३।२

प्राणायाम इति प्रोक्तो रेचपूरककुम्भकैः जा.द. ६।१

प्राणायामदृढाभ्यासैर्युक्त्या च गुरु-
दत्तया । आसनाशनयोगेन
प्राणस्पन्दो निरुध्यते अ.पू.४।८७

प्राणायामद्विषट्केन प्रत्याहारः प्रकीर्तितः यो.चू.१११

प्राणायामनिरोधैश्च मन्त्रैर्द्वादशभि-
स्तथा । न तद्द्वादशमात्रास्तु
कुर्यातः प्रथमः स्मृतः योगो. ५

प्राणायामपरस्यास्य पुरुषस्य महात्मनः ।
देहश्चोत्तिष्ठते तेन किञ्चिज्ज्ञाना-
द्विमुक्तता जा.द.६।१७

प्राणायामसुतीक्ष्णेन मात्राधारेण योग-
वित् । वैराग्योपलघृष्टेन छित्वा तं
तु न बध्यते क्षुरिको.२४

प्राणायामस्ततः कार्यो नित्यं सत्त्व-
स्थया धिया योगकुं.१।६२

प्राणायामस्तथाप्राणःप्राणस्यायामउच्यते योगो. ४

प्राणायामस्तथा ध्यानंप्रत्याहारस्ततः परम् जा.द.१।५

प्राणायामं ततः कुर्यात्पद्मासनगतः
स्वयम् १यो.त.३२

प्राणायामेन चित्तं तु शुद्धं भवति सुव्रत जा.द. ६।१६

प्राणायामेन युक्तस्य विप्रस्य नियतात्मनः । ...सत्यस्थं चैव जायते योगो. १३
प्राणायामेन युक्तेन सर्वरोगक्षयो भवेत् । प्राणायामवियुक्तेभ्यः सर्वरोगसमुद्भवः यो.चू.११६
प्राणायामैकनिष्ठस्य न किञ्चिदपि दुर्लभम् जा.द. ६।२०
प्राणायामैर्दहेद्दोषान् धारणाभिश्च किल्बिषम् । प्रत्याहारेण विषयान्ध्यानेनानीश्वरान्गुणान् [अ.ना.८+ योगो. १५
प्राणायामैर्वशीकृत्वा सर्वामिन्द्रियवाहिनीम् । ततो युञ्जीत मेधावी प्राणं च मनसा मुनिः दुर्वासो.२।१५
प्राणायामो भवेदेवंपातकेन्धनपावकः यो. चू.१०८
प्राणा रुद्रा इदं मे माध्यन्दिनं सवनं छांदो.३।१६।४
प्राणा वसव इदं मे प्रातस्सवनं छांदो.३।१६।२
प्राणा वा ऋषयः बृह. २।२।३
प्राणा वाव रुद्रा एते हीद२ सर्व२ रोदयन्ति छांदो.३।१६।३
प्राणा वाव वसव एते हीद२ सर्वं वासयन्ति छांदो.३।१६।१
प्राणा वावादित्या एते हीदंसर्वमाददते छांदो.३।१६।५
प्राणाविरूढश्चरति जीवस्तेन विना नहि त्रि.ब्रा.२।६२
प्राणा वै गयास्तत्प्राणा२स्तत्रे तद्यद्गया२स्तत्रे बृह.५।१४।४
प्राणा वै यशो विश्वरूपं बृह.२।२।३
प्राणा वै यशो वीर्यं तत्प्राणेषूत्क्रान्तेषु शरीर२ श्वयितुमध्रियत तस्य शरीर एव मन आसीत् बृह.१।२।६
प्राणा वै सत्यं तेषामेव सत्यम् बृह.२।१।२०
प्राणाश्चलन्तु तद्धर्मैः कामैर्वा हन्यतां मनः । आनन्दबुद्धिपूर्णस्य मम दुःखं कथं भवेत् आ.प्र.२१
प्राणास्तु रुद्रा विज्ञेया ह्यविमुक्तं परं स्मृतम् दुर्वासो.२।११
प्राणा२स्त्वं भूमानमभिगायताद्बहवो मे भविष्यन्तीति छांदो.१।५।४
प्राणांस्त्यक्त्वा धनानि च भ.गी.१।३३

प्राणिकर्मवशादेव पटो यद्वत्प्रसारितः प्राणिकर्मक्षयात् पुनस्तिरोभावयति । तस्मिन्नेवाखिलं विश्वं सङ्कोचितपटवद्वर्तते पैङ्गलो.१।२
प्राणिनां देहमध्ये तु स्थितो हंसः सदाच्युतः ब्र. वि. ६९
प्राणिनां देहमाश्रितः भ.गी.१५।१४
प्राणी भवति सर्वमायुरेति, ज्योग्जीवति,महान्प्रजया पशुभिर्भवति छांदो.२।११।२
प्राणेगते यथादेहःसुखंदुःखंनविन्दति । तथा चेत्प्राणयुक्तोऽपि स कैवल्याश्रमे वसेत् ना. प. ३।२७
प्राणे गलितसंवित्तौ तालूर्ध्वं द्वादशान्तगे । अभ्यासादूर्ध्वरन्ध्रेण प्राणस्पन्दो निरुध्यते शांडि.१।७।३१
प्राणे तृप्यति चक्षुस्तृप्यति छांदो.५।१९।२
प्राणे त्वमसि सन्धाता ब्रह्मन् महाना.१७।१५
प्राणेन च स्वराख्येन प्रथिता वैखरी पुनः यो.शि. ३।५
प्राणेन जातानि जीवन्ति तैत्ति. ३।३
प्राणेन रक्षन्नवरं कुलायं बहिष्कुलायादमृतश्चरित्वा । स ईयतेऽमृतो यत्र काम२ हिरण्मयः पुरुष एक ह२सः बृह. ४।३।१२
प्राणेन सर्वान्गन्धानाप्नोति कौ. ब. ३।४
प्राणेन ह्येवामुष्मिँल्लोकेऽमृतत्वमाप्नोति कौ. ब. ३।२
(परमं पदमिति च) प्राणेन्द्रियाद्यन्तःकरणगुणादेः परतरं सच्चिदानन्दमयं नित्यमुक्तब्रह्मस्थानं परमं पदम् निरा.उ. २९
प्राणेऽपानं तथाऽपरे भ.गी. ४।२९
प्राणेभ्यो देवा देवेभ्यो लोकाः (विप्रतिष्ठन्ते) [कौ.ब.३।३, ३+४।१९
प्राणे शरीरं प्रतिष्ठितम् तैत्ति. ३।७
प्राणेषुपञ्चविधंपरोवरीयः सामोपासीत छांदो. २।७१
प्राणे सर्व२ समर्पितं प्राणः प्राणेन याति प्राणः प्राणं ददाति प्राणो ह पिता प्राणो माता प्राणो भ्राता प्राणः स्वसा प्राण आचार्यः प्राणो ब्राह्मणः छांदो.७।१५।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्राणे ह्रीमानि सर्वाणि भूतानि युज्यन्ते बृह. ५।१३।२

प्राणे ह्रीमानि सर्वाणि भूतानि रमन्ते बृह. ५।१२।१

प्राणे ह्रीमानि सर्वाणि भूतानि सम्यञ्चि बृह. ५।१३।३

प्राणैरयममुष्मिन् स यदोत्क्रमिष्यन् भवति बृह. ५।५।२

प्राणैर्बलं बलेन तपस्तपसा श्रद्धा... स्मारेण विज्ञानं विज्ञानेनात्मानं वेदयति म.ना.१७।१३

प्राणैर्मनः, मनसश्च विज्ञानं, विज्ञानादानन्दो ब्रह्मयोनिः म.ना.१७।१३

प्राणैश्चित्तं सर्वमोतं प्रजानां यस्मिन्वि- शुद्धे विभवत्येष आत्मा मुण्ड. ३।१।९

प्राणो अग्निः परमात्मा पञ्चवायु- भिरावृतः प्रा.हो. १।१२

प्राणोऽग्निस्तस्येमा इष्टकाः मैत्रा. ६।३३

प्राणोऽग्निः परमात्मा वै पञ्चवायुः समाश्रितः। स प्रीतः प्रीणातु विश्वं विश्वभुक् मैत्रा. ६।९

प्राणोऽग्निः सूर्य इति प्रतापवत्येषा(तनूः) मैत्रा. ६।५

प्राणो देहस्थितो यावदपानं तु निरोधयेत् यो. चू. १००

(तस्य)प्राणोधूमोवागर्चिश्चक्षुरङ्गाराः श्रोत्रं विस्फुलिंगास्तस्मिन्नेतस्मि- न्नग्नौ देवा अन्नं जुह्वति तस्या आहुत्यै रेतः सम्भवति बृह. ६।२।१२

प्राणो नाम देवताऽवरोधिनी सा... तस्यै स्वाहा कौ. त. २।३

प्राणोन्मेषनिमेषाभ्यां संसृतेः प्रलयोदयौ अ.पू.५।४१

प्राणोऽपानस्तथा व्यानः समानोदान एव च। नागः कूर्मश्च कृकरो देवदत्तो धनञ्जयः। एते नाडीषु सर्वासु चरंति दश वायवः जा.द. ४।२३

प्राणोऽपानो व्यान इत्यष्टावक्षराणि बृह. ५।१४।३

प्राणोऽपानो व्यान इति प्राणवत्येषा(तनूः) मैत्रा. ६।५

प्राणोऽपानः समानश्चोदानो व्यानस्तथैव च। नागः कूर्मः कृकरको देवदत्तो धनञ्जयः। प्राणाद्याःपञ्चविख्याता नागाद्याः पञ्च वायवः ध्या. बि. ५६

प्राणोऽपानः समानश्चोदानव्यानौ च वायवः। पञ्चकर्मेन्द्रियैर्युक्ताज्ञान- शक्तिबलोद्यताः ब्र. वि. ६६

प्राणो ब्रह्म, कं ब्रह्म, खं ब्रह्म छांदो.४।१०।५

प्राणो ब्रह्मेति व्यजानात् तैत्ति. ३।३

प्राणो ब्रह्मेति ह स्मा ह कौषीतकिस्तस्य ह वा एतस्य प्राणस्य ब्रह्मणो मनो दूतं चक्षुर्गोत्रं श्रोत्रं संश्रावयितृ कौ. त. २।१

प्राणो ब्रह्मेति ह स्माह पैङ्ग्यस्तस्य ह वा एतस्य प्राणस्य ब्रह्मणो वाक्परस्ता- च्चक्षुरारुन्धे चक्षुः परस्ताच्छ्रोत्र- मारुन्धे श्रोत्रं परस्तान्मन आरुन्धे मनः परस्तात्प्राण आरुंधे कौ. त. २।२

प्राणो ब्रह्मेत्येक आहु स्तन्न, तथा शुष्यति वै प्राण ऋतेऽन्नात् बृह.५।१२।१

प्राणो आत्माप्राणः स्वसा प्राण आचार्यः छां.७।१५।१

प्राणो मनुष्याः बृह. १।५।६

प्राणोऽयमनिशं ब्रह्मन्स्पन्दशक्तिः सदागतिः अ. पू. ५।२५

प्राणो वंश इति विद्यात् ३ऐत. १।४।१

प्राणो वंश इति स्थविरः शाकल्यः ३ऐत. २।१।१

प्राणो वा अन्नम् तैत्ति. ३।७

प्राणो वा अन्नस्य रसः, मनःप्राणस्य, विज्ञानं मनसः मैत्रा. ६।१३

प्राणो वा अमृतं नामरूपे सत्यं ताभ्यामयं प्राणश्छन्नः बृह. १।६।३

प्राणो वा आयुः कौ. त. ३।२

प्राणो वा अहमस्म्यृषे, प्राणः सर्वाणि भूतानि प्राणो ह्येष य एष तपति १ऐत. २।३।४

प्राणो वा इद५ सर्वं भूतं यदिदं किञ्च छां. ३।१५।४

(उक्थं)प्राणो वा उक्थं प्राणो हीद५ सर्वमुत्थापयत्युद्धास्मादुक्थविद्वीर- स्तिष्ठत्युक्थस्य सायुज्य५सलोकतां जयति बृह. ५।१३।१

प्राणो वा आशाया भूयान् यथा वा अरा नाभौ समर्पिता एवमस्मि- न्प्राणे सर्व५ समर्पितम् छांदो.७।१५।१

प्राणो वा उत्प्राणेन हीद५ सर्वमुत्तब्धम् बृ.उ.१।३।२३

प्राणो वाव ज्येष्ठश्च श्रेष्ठश्च छांदो. ५।१।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्राणो वाव तदभ्यार्चेत्	१ऐत. २।१।१
प्राणो वाव संवर्गः, स यदा स्वपिति, प्राणमेव वागप्येति, प्राणं चक्षुः, प्राणꣲ श्रोत्रं, प्राणं मनः, प्राणो ह्येवैतान्सर्वान्संवृङ्क्त	छांदो. ४।३।३
(क्षत्रं-)प्राणो वै क्षत्रं, प्राणो हि त्रायते..	बृह. ५।१३।४
प्राणो वै गृत्सोऽपानो मदः	१ऐत. २।१।२
प्राणो वै ग्रहः, सोऽपानेन नातिग्रहेण गृहीतोऽपानेन हि गन्धाञ्जिघ्रति	बृह. ३।२।२
प्राणो वै ज्येष्ठश्च श्रेष्ठश्च, ज्येष्ठश्च श्रेष्ठश्च स्वानां भवति	बृह. ६।१।१
प्राणो वै बलं, तत्प्राणे प्रतिष्ठितम्	बृह. ५।१४।४
प्राणो वै ब्रह्मेत्यप्राणतो हि किꣲ स्यात्	बृह. ४।१।३
प्राणो वै यज्ञस्योद्गाता	बृह. ३।१।५
प्राणो वै रं प्राणे हीमानि सर्वाणि भूतानि रमन्ते	बृह. ५।१२।१
प्राणो वै वायुः	मैत्रा. ६।३३
प्राणो वै सम्राट् परमं ब्रह्म, नैनं प्राणो जहाति	बृह. ४।१।३
प्राणो व्यानोऽपान उदानः समानः	तैत्ति. १।७।१
प्राणोऽसौ लोकः	बृ.उ. १।५।४
प्राणो हीदꣲ सर्वमुत्थापयति	बृह. ५।१३।१
प्राणो(घ्राणो)ऽस्मात्सर्वान् गन्धानभि विसृजते	कौ. त. ३।४
प्राणोऽस्मि प्रज्ञात्मा तं मामायुरमृतमित्युपास्स्व	कौ. त. ३।२
प्राणो ह पिता, प्राणो माता, प्राणो भ्राता, प्राणः स्वसा, प्राणआचार्यः, प्राणो ब्राह्मणः	छांदो.७।१५।१
प्राणो हविः	चित्त्यु. १।१
प्राणो हिङ्कारो वाक्प्रस्तावश्चक्षुरुद्गीथः श्रोत्रं प्रतिहारो मनो निधनं परोवरीयाꣲसि वैतानि	छांदो. २।७।१
प्राणो हि भूतानामायुः	तैत्ति. २।३
प्राणो हि वा अङ्गानाꣲ रसः	बृह. १।३।१९
प्राणो हि वै क्षत्रं त्रायते हैनं प्राणः	बृह. ५।१३।४
प्राणो ह्यविज्ञातः प्राणपनं तद्भूत्वाऽवति	बृह. १।५।१०
प्राणो ह्येवैतानि सर्वाणि भवति	छां.७।१५।१४
प्राणो ह्येवैतानि सर्वाणि भवन्ति	छां. ५।१।१५
प्राणो ह्येवैतान्सर्वान्संवृङ्क्त इति	छांदो. ४।३।३
प्राणो ह्येष आत्मा	ब्रह्मो. १
प्राणो ह्येष यएषतपति [१ऐत.२।१।१+	३।४
प्राणो ह्येष यः सर्वभूतैर्विभाति विजानन्विद्वान्भवतेनातिवादी। आत्मक्रीड आत्मरतिः क्रियावानेष ब्रह्मविदां वरिष्ठः	मुण्डो. ३।१।४
प्राणो ह्येष सर्वभूतैर्विभाति (मा.पा.)	मुण्डो. ३।१।४
प्रातरधीयानो रात्रिकृतं पापं नाशयति [अ. मा. ७+नारा.५+	देव्यु. २६
प्रातरादित्यमुपतिष्ठते-दिशामेकपुण्डरीकमस्यहं मनुष्याणामेकपुण्डरीकं भूयासमिति	बृह. ६।३।६
प्रातर्मध्यन्दिने सायमर्धरात्रे च (तु) कुम्भकान्। शनैरशीतिपर्यन्तं चतुर्वारं समभ्यसेत् [त्रि.ब्रा.२।१०१+ [शाण्डिल्यो. १।७।२	यो. त. ४३
प्रातर्मध्याह्नयोः षण्मासकृतानि पापानि नाशयति	गायत्रीर.११
प्रातश्चित्रादिवर्णाखण्डसूर्यचक्रवद्वह्निज्वालावलीवत्तद्विहीनान्तरिक्षवत्पश्यति	अद्वयता. ४
प्रातःकाले च पूर्वेद्युर्यद्भक्तैः प्रार्थितं मुहुः। तद्भैक्ष्यं प्राक्प्रणीतं स्यात्स्थितिं कुर्यात्तथापि वा	१सं.सो.२।६७
प्रातः प्रसाधनं दत्त्वा कार्यं सम्मार्जनाञ्जनम्।	शिवो. ७।२४
प्रातः स्नात्वा विधानेन सन्ध्याकर्म समाप्य च। भूतिरुद्राक्षभरण उदीचीं दिशमाश्रयेत्	२ बिल्वो.७
प्रातःस्नानोपवासादिकायक्लेशांश्च वर्जयेत्	१यो.त. ४८
प्रादक्षिण्याद्दारिद्र्यनाशिनीं प्राणतर्पणादन्तर्मलनाशिनीं य एवं वेद स वैष्णवो भवति	तुलस्यु. २
प्रादुर्भावश्च भूतानां देहत्यागस्तथैव च। प्राणिव्यायामयोगश्च विधानमनुवर्तते	भवसं. १।११
प्रादुर्भूतोसुराष्ट्रेऽस्मिन् [श्रीसू.७+ऋ.	खि.५।८।७७
प्राधान्यतः कुरुश्रेष्ठ	भ.गी.१०।१९

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्राधान्येनात्र भेद एव, स भेदः
वस्तुतस्त्वभेद एव त्रि.म.ना.२।२

प्राप्तकर्मकरो नित्यं शत्रुमित्रसमान-
दृक् । ईहितानीहितैर्मुक्तो न
शोचति न काङ्क्षति महो. ६।६४

प्राप्तं प्राप्तव्यमखिलं भवता पूर्णचेतसा ।
स्वरूपे तपसि ब्रह्मन्मुक्तस्त्वं
भ्रान्तिमुत्सृज महो. २।७२

(एवं) प्राप्तानन्दः परमयोगी भवति मं. ब्रा. २।९

प्राप्तानुत्तमविश्रान्तिर्न किञ्चिदिह
वाञ्छति महो. २।४७

प्राप्तुं तत्सहजस्वभावमनिशं सेवध्व-
मेकं गुरुम् अमन. २।४१

प्राप्ते ज्ञानेन विज्ञाने ज्ञेये च परमात्मनि
...हृदि संस्थिते ...

प्राप्नुयात् पुण्यकर्मणाम् भ.गी.१८।७१

प्राप्य चान्ते ततश्चैव ज्ञानयोगमनुत्त-
मम् । अविरोधेन धर्मस्य सञ्चरेत्
पृथिवीमिमाम् ना.प. ६।२३

प्राप्य ज्ञानदशामेतां पशुम्लेच्छादयो-
ऽपि ये । सदेहा वाऽप्यदेहा वा ते
मुक्ता नात्र संशयः महो. ५।२९

प्राप्यन्ते मां न पुनरावर्तन्ते भस्मजा. २।७

प्राप्य पुण्यकृतांल्लोकान् भ.गी. ६।४१

प्राप्य सर्वज्ञतां कृत्स्नां ब्राह्मण्यं पद-
मद्वयम् । अनापन्नादिमध्यान्तं
किमतः परमीहते व.सू. ८५

प्राप्यं सम्प्राप्यते येन भूयो येन न
शोच्यते । पराया निर्वृतेः स्थानं
यत्तज्जीवितमुच्यते महो. ३।१२

प्राप्यान्तं कर्मणस्तस्य यत्किञ्चेह
करोत्ययम् । तस्माल्लोकात्पुनरैति.. बृह. ४।४।६

प्रायश्चित्तीयस्त्वधस्तात्तिर्यक्त्विषो
हिमांशुप्रभाभिः प्रजननकर्मा(अग्निः) प्रा.हो. २।४

प्रायेण श्रीमतां लोके भोक्तुं शक्तिर्न
विद्यते भवसं. १।१३

प्रारब्धकर्मपर्यन्तमहिनिर्मोकव-
द्व्यवहरति पैङ्गलो. ४।४

प्रारब्धकल्पनाप्यस्य देहस्य
भ्रान्तिरेव हि अध्यात्मो.५७

प्रारब्धनाशात्प्रतिभाननाशः.. वराहो. २।६९

प्रारब्धप्रतिभासनाशपर्यन्तं चतुर्विधं
स्वरूपं ज्ञात्वा देहपतनपर्यन्तं
स्वरूपानुसन्धानेन वसेत् ना. प. ७।३

प्रारब्धमस्तु कुतः अध्यात्मो. ५८

प्रारब्धं सिद्ध्यति तदा यदा देहात्मना
स्थितिः । देहात्मभावो नैवेष्टः
प्रारब्धं त्यज्यतामतः अध्यात्मो.५६

प्रारब्धागाम्यर्जितानिकर्मत्रयमितीरितम् वराहो. १।१२

प्रारब्धान्ते देहहानिर्माययेति
क्षीयतेऽखिला वराहो. १।७१

प्रावृट्कालप्रारम्भे यथा मण्डूकादीनां
प्रादुर्भावस्तद्वत्सर्वात्मना नष्टाया
अविद्याया उन्मेषकाले पुनरुदयो
भवति त्रि.म.ना.५।१

प्राश्याचम्यार्यं निधिरथवा परिव्राड्वि-
वर्णवासामुण्डोऽपरिग्रहः शुचिरद्रोही
भैक्षमाणो ब्रह्मभूयाय भवति याज्ञव. २

प्रासा आशा अशृण्वन् चित्यु. १५।२

प्राहुस्त्यागं विचक्षणाः भ. गी. १८।२

प्रियमित्येतदुपासीत बृह. ४।१।३०

प्रियं भवत्यस्य ब्रह्मवर्चसं कुले य
एतमेवमात्मानं वैश्वानरमुपास्ते छां. ५।१२।२
५।१३।२+१४।२।+१५।२+१६।२+ १७।२

प्रियं श्रुवाणं ब्रूयात्प्रियं श्रोष्यतीतीश्वरो
ह तथैव स्यात् बृह. १।४।८

प्रियः प्रियायार्हसि देव सोढुम् भ.गी ११।४४

प्रिया च मानसी, प्रतिरूपा च चाक्षुषी कौ.त. १।३

प्रियात्मजनन-वर्धन-परिणाम-क्षय-
नाशाः षड्भावाः मुद्गलो. ४।२

प्रियाप्रिये न स्पृशतस्तथैव च शुभा-
शुभे । तमसा प्रस्तवद्भानादमतो-
ऽपि रविर्जनैः २आत्मो. १५

प्रिया बतारे नः सती प्रियं भाषसे बृह.२।४।४

प्रिया वै खलु नो भवति सती
प्रियमवृधत् बृह. ४।५।५

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्रियां वाचमभिवदन्त्योऽर्चयन्त्य एष वः पुण्यः सुकृतो ब्रह्मलोकः	मुण्ड. १।२।६
प्रियेषु स्वेषु सुकृतमप्रियेषु च दुष्कृतम्। विसृज्य ध्यानयोगेन ब्रह्माप्येति सनातनम्	ना.प.३।५१
प्रियो हि ज्ञानिनोऽत्यर्थं	भ.गी.७।१७
प्रियो हैव भवति स्मरन्ति हैवास्य	कौ.त.२।४
प्रीतिः प्रीत्या भवति	सामर.९९
प्रेतान् भूतगणांश्चान्ये	भ.गी.१७।४
प्रेत्यास्माल्लोकादमृता भवन्ति	केनो. २।५
प्रेत्येन्द्रो भूर्त्वेषु लोकेषु राजति	१ऐत. ३।७।२
प्रेमानन्दे एव तृप्तिस्त्वाधिदैविकी	सामर. ३९
प्रेमानन्दमनुभवन्तो भक्तास्तल्लीलोपयोग्या भवन्ति	सामर. ९२
प्रेयो मन्दो योगक्षेमाद् वृणीते	कठो. २।२
प्रेरयेद्वा तथा भिक्षुः स्वप्नेऽपि न कदाचन	ना.प.४।९
प्रेक्षामृतस्य यच्छतामेतद्दुद्धकर्मोत्थनम्	सद्वै. ९
प्रेहि तु तत्र प्रतीत्य ब्रह्मचर्यं वत्स्याव इति भवानेव गच्छत्विति	बृह. ६।२।४
प्रैहि तु तत्र प्रतीत्य ब्रह्मचर्यं वत्स्यावः (मा. पा.)	बृ.उ.६।२।४
प्रोक्तमादित्यमाहात्म्यं यन्मां त्वमनुपृच्छसि	सूर्यता.१।१०
प्रोक्तवानहमव्ययम्	भ.गी.४।१
प्रोक्तं कश्चिद्विधेति कश्चिदिच्छेति सम्मतम्	महो.५।१३२
प्रोक्ता च सात्त्विकी रुद्रे भक्ते ब्रह्मणि राजसी	कृष्णो. ४
प्रोच्यते गुणसङ्ख्याने	भ.गी.१८।१९
प्रोच्यमानमशेषेण	भ.गी.१८।२९
प्रोता त्वमेता विचितिः क्रमाणां प्रजापतिश्छन्दमयो विगर्भः	एका. उ. ९
प्रोवाच तां तत्त्वतो ब्रह्मविद्याम्	मुंड.१।२।१३
(अथ) प्रोष्यायन् पुत्रस्य मूर्धानमभिमृशति	कौ.त. २।११
प्लवनद्याचरणम्	निर्वाणो. ८
प्लवा ह्येते अदृढा यज्ञरूपा अष्टादशोक्तमवरं येषु कर्म	मुण्ड. १।२।७
प्लावयेद्योगमार्गेण सोऽमृतत्वाय कल्पते	बृ.जा. २।१७
प्लुतप्रणवप्रयोगेण समस्तमोमिति प्रयुक्त आत्मज्योतिः सकृदावर्तते	अ.शिखो. १
प्लुतप्लुत्युपसंहारः	तुरीयो. १

फ

फट्फट्प्रहि महाकृत्ये विधूमाग्निसमप्रभे। हन शत्रूंस्त्रिशूलेन क्रुद्धास्ये पिब शोणितम्	वनदु. ९४
फलपत्रोदकाहारः पर्वतवनवनदेवतालयेषु सञ्चरेत्	ना.प. ४।४८
फलमुद्दिश्य वा पुनः	भ.गी.१७।२१
(पुरुषः) फलमूलोदकान्वितं तपोवनं प्राप्य... फलमूलपुष्पवारिभिः... वेदान्तश्रवणं कुर्वन्योगं समारभेत्	शांडि. १।५।१
फललिङ्गाद्यो हयुषासं सहतोऽविमान्	रसन्यासो. ६
फलं कतकवृक्षस्य यद्यप्यम्बुप्रसादकृत्। न नामग्रहणादेव तस्य वारि प्रसीदति	भवसं. १।५०
फलं त्यक्त्वा मनीषिणः	भ.गी. २।५१
फलं यज्ञतपःक्रियाः	भ.गी.१७।२५
फलादुत्पद्यमानःसम्भतेहेतुःप्रसिद्ध्यति	अ. शां. १७
फलानां पुरुषः, पुरुषस्य रेतः	बृह. ६।४।१
फले सक्तो निबध्यते	भ.गी. ५।१२
फलोदयः क्रियापूर्वो निष्क्रियो नहि कुत्रचित्	अध्यात्मो.४९
फलो वा एष लोकानामजरो महात्मा विश्वं यः पाति	पारमा. ८।२
फालोर्ध्वगललाटविशेषमण्डले निरन्तरं तेजस्कारकयोगविस्फुरणेन पश्यति चेत् सिद्धो भवति	अद्वयता. २
फेनपा उन्मादकाः शीर्णपर्णफलभोजिनो यत्र तत्र वसन्तोऽपरिचरणं कृत्वा...आत्मानं प्रार्थयन्ते	आश्रमो. ३
फेनादण्डं भवत्यण्डाद्ब्रह्मा भवति [अ. शिरः. ३।१५+	बटुको. २७
फेनाद्बुद्बुदमभवत्। अण्डाद्ब्रह्माऽभवत्	गायत्रीर. १

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ब

बटरकाणि सम्पतन्तीव दृश्यन्ते तानि तदा न पश्येत्तदप्येवमेव विद्यात् ३श्वेत. २।४।६
बटुको हि शाश्वतेन पुराणेन वेषमूर्जेण तपसा नियन्ता बटुको. २३
बदरीफलमात्रं तु (रुद्राक्षस्य) मध्यमं प्रोच्यते बुधैः । अधमं चणमात्रं स्यात् ... रु.जा. ७
बद्धपद्मासनस्तिष्ठन्नर्धोन्मीलितलोचनः। ..स्पर्शान् परिहरञ्छनैः अ. पू. ३।४
बद्धपद्मासनं कृत्वा सरस्वत्यास्तु चालनम् । दक्षनाड्या समाकृष्य बहिष्ठं पवनं शनैः । यथेष्टं पूरयेद्वायुं.. योगकुं.१।२३
बद्धपद्मासनो योगी प्राणं चन्द्रेण पूरयेत् ..भूयः सूर्येण रेचयेत् यो. चू. ९५
बद्धपद्मासनो योगी नमस्कृत्य गुरुं शिवम् । नासाग्रदृष्टिरेकाकी प्राणायामं समभ्यसेत् यो. चू.१०६
बद्धमुक्तो महीपालो ग्रासमात्रेण तुष्यति । परैरबद्धो नाक्रान्तो न राष्ट्रं बहु मन्यते महो. ५।७४
बद्धः खेचरतां (रसः) धत्ते ब्रह्मत्वं रसचेतसि वराहो.२।७९
बद्धः सुनादगन्धेन सद्यः सन्त्यक्तचापलः । नादग्रहणतश्चित्तमन्तरङ्गभुजङ्गमः ना. बिं. ४३
बद्धो मुच्येत बन्धनात् सूर्यता.१।१३
बद्धो मुक्तोऽहमक्षुतात्माऽहम् आ. प्र. १०
बद्धो हि वासनाबद्धो मोक्षः स्याद्वासनाक्षयः मुक्ति. २।६८
बध्नन्कराभ्यां श्रोत्रादि करणानि यथातथम् । युञ्जानस्य यथोक्तेन वर्त्मना स्ववशं मनः त्रि.ब्रा.२।११६
बध्नाति हि शिरोजातमधोगामि नभोजलम् । ततो जालन्धरो बन्धः कष्टदुःखौघनाशनः यो. चू. ५०
बध्वा प्रागासनं विप्रो ऋजुकायः समाहितः । नासाग्रन्यस्तनयनः त्रि.ब्रा.२।९२
बध्वा योगासनं पूर्वं हृद्देशे हृदयाञ्जलिः त्रि.ब्रा.२।१४५
बन्धत्वमपिचेन्मोक्षो बन्धाभावे क मोक्षता ते.बिं. ५।२४
बन्धनस्थस्येवास्वातंत्र्यं, यमविषयस्थस्यैव बहुभयावस्थम् मैत्रा. ४।२
बन्धमुक्तिविहीनोऽहंशाश्वतानन्दविग्रहः ते. बिं. ३।३७
बन्धमुद्रा कृता येन नासाग्रे तु स्वलोचने ब्र. वि. ६९
बन्धमोक्षस्वरूपात्मा बन्धमोक्षविवर्जितः ते.बिं. ४।६६
बन्धमोक्षादिकं नास्ति सद्वाऽसद्वा सुखादि वा ते. बिं. ५।३८
बन्धमोक्षादिहीनोऽस्मि शुद्धब्रह्मास्मि सोऽस्म्यहम् मैत्रे. ३।९
बन्धमोक्षौ न चात्मनि २आत्मो. २९
बन्धं कुर्वन्ति धातवः अमन. १।३७
बन्धं मोक्षं च या वेत्ति भ.गी.१८।३०
बन्धाय विषयासक्तं मुक्तं (मुक्त्यै, मुक्त्या) निर्विषयं स्मृतम् (मनः) [ब्र. बिं. २+ मैत्रा. ४।१७+ अमन. २।७५
बन्धास्थामथ मोक्षास्थां सुखदुःखदशामपि । त्यक्त्वा सदसदास्थां त्वं तिष्ठाक्षुब्धमहाब्धिवत् महो. ६।५३
बन्धुपुत्रमनुमोदयित्वाऽनवेक्ष्यमाणो द्वन्द्वसहः प्रशान्तः । प्राचीमुदीचीं वा निवर्तयंश्चरेत शाट्याय. १८
बन्धुरात्माऽऽत्मनस्तस्य भ. गी. ६।६
बन्धो जालन्धराख्योऽयममृताप्यायकारकः यो.त.१।११
बन्धोजालंधराख्योऽयंमृत्युमातङ्गकेसरी १यो.त. ११९
बन्धो मोक्षः सुखं दुःखं ध्यानं चित्तं सुरासुराः । गौणं मुख्यं परं चान्यत् सर्वं मिथ्या न संशयः ते.बिं. ५।४४
बभ्रुश्च बभ्रुकर्णश्च नीलग्रीवश्च शिवः नीलरु. ३।२
बम्भ्रम्यमाणमिव चाकश्यमानमिव जाज्वल्यमानमिव देदीप्यमानमिव लेलिहानं तदेव मे ब्रह्म आर्षे. ५।२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

बर्हापीडाभिरामाय रामायाकुण्ठमेधसे ।
रमामानसहंसाय गोविन्दाय
नमो नमः गो. पू. ४।७
बलमिति विद्युति तैत्ति.३।१०।२
बल्लवीवदनाम्भोजमालिने नृत्तशालिने ।
नमः प्रणतपालाय श्रीकृष्णाय
नमोनमः गो.पू. ४।१०
बलं ज्ञानं सुराणां वै तेषां
ज्ञानं हृतं क्षणात् कृष्णो. १२
बलं देवानाममृतस्य विष्णोः सुदर्श. ६
बलं बलवतां चाहं भ.गी. ७।११
बलं वाव विज्ञानाद्भूयोऽपि ह
शतं विज्ञानवतामेको बलवा-
नाकम्पयते छान्दो.७।८।१
बलं भीमाभिरक्षितम् भ.गी. १।१०
बलं भीष्माभिरक्षितम् भ.गी. १।१०
बलंवावविज्ञानाद्भूयोऽपीहशतं (मा.पा.) छां.उ. ७।८।१
बलात्काममपिशाचेन विवशः परिभूयते महो. ३।३४
बलादिव नियोजितः भ.गी. ३।३६
बलाद्वाव भूयोऽस्तीति तन्मे भगवान्
ब्रवीतु छांदो. ७।८।२
बलेचित्तसंयमाद्धनुमदादिबलम् शांडि.१।७।५२
बलेन तपः, तपसा श्रद्धा (भवति) महाना.१७।१३
बलेन पर्वताः (तिष्ठन्ति) छांदो.७।८।१
बलेन लोकस्तिष्ठति, बलमुपास्व छांदो. ७।८।१
बलेनापःपर्वताबलेनदेवमनुष्याः(मा.पा.) छां.उ. ७।८।१
बलेन वै पृथिवी तिष्ठति, बलेनान्तरिक्षं
बलेन द्यौर्बलेन पर्वता बलेन देव-
मनुष्या बलेन पशवश्च वयांसि च
तृणवनस्पतयः श्वापदान्याकीटपिपी-
लकंबलेनलोकस्तिष्ठतिबलमुपास्स्वेति छांदो.७।८।१
बलेन वै लोकास्तिष्ठन्ति (मा. पा.) छां.उ. ७।८।१
बलिहरणेनयमत्रस्थानन्मां आगमिष्य इति छांदो.५।१६।२
बलिहरणेन आगत इति होवाच छांदो.५।१६।२
बहव इमेऽस्मिन्पुरुषे कामा नाना-
त्यया व्याधिभिः परिपूर्णोऽस्मि
नाशिष्यामीति छांदो.४।१०।३
बहवो ज्ञानतपसा भ.गी. ४।१०
बहवो नैकमार्गेण प्राप्ता नित्यत्वमागताः अ. वि.२५
बहवो मर्या ब्राह्मणायना निरिन्द्रिया
विसुकृतोऽस्माल्लोकात्प्रयन्ति बृह.६।४।४
बहिरङ्गा जगत्कारणभूता सैवाविद्या-
रूपेण जीवबन्धभूता क्रिया शक्तिश्च
लीलाशक्तिश्चेति राधिको. ९
बहिरन्तश्च भूतानां भ.गी.१३।१६
बहिरन्तश्चोपवीती विप्रः सन्न्यस्तुमर्हति ।
एकयज्ञोपवीती तु नैव सन्न्यस्तुमर्हति परम्र. २०
बहिरस्तङ्गते प्राणे यावन्नापान उद्गतः ।
तावत्पूर्णां समावस्थां बहिष्ठं
कुम्भकं विदुः मुक्तिको.२।५२
बहिरुपशमिते चराचरात्मा स्वयमनु-
भूयत एव देवदेवः अ.पू.१।५५
बहिर्मायया वेष्टितं भवति चक्रं नृ. पू. ५।३
बहिर्लक्ष्यं तु नासाग्रे चतुष्षडष्टदश-
द्वादशाङ्गुलीभिः... व्योमत्वं
पश्यति स तु योगी मं. ब्रा. १।३
बहिर्विरेचनं वायोरुदराद्रेचकः स्मृतः जा. द.६।१३
बहिश्चेतो गृहीतं सद्दृष्टं वैतथ्यमेतयोः वैतथ्य. ९
बहिश्चेतो गृहीतं सद्युक्तं वैतथ्यमेतयोः वैतथ्य. १०
बहिस्तीर्थात्परं तीर्थमन्तस्तीर्थं
महामुने । आत्मतीर्थं महा-
तीर्थमन्यत्तीर्थं निरर्थकम् जा.द. ४।५३
बहिः कुर्वन्नकुर्वन्वा कर्ता भोक्ता
नहि कश्चन अ. पू. १।५७
(अथ) बहिःकृतेन्द्रियार्थान्स्वशरीरा-
दुपलभते मैत्रा. ६।८
बहिः कृत्रिमसंरम्भो हृदि संरम्भ-
वर्जितः । कर्ता बहिरकर्तान्तर्लोके
विहर शुद्धधीः महो. ६।६८
बहिः प्रज्ञो विभुर्विश्वो ह्यन्तः-
प्रज्ञस्तु तैजसः आगम. १
बहिः प्रपञ्चशिखोपवीतित्वमनादृत्य
प्रणवहंसशिखोपवीतित्वमवलम्ब्य
मोक्षसाधनं कुर्यात् परम्र. २२
बहिःसर्वसमाचारो लोके विहर विज्वरः महो. ६।६७

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

बहिःसूत्रं त्यजेद्विद्वान्योगमुत्तममास्थितः । ब्रह्मभावमिदं सूत्रं धारयेद्यः स चेतनः [ब्रह्मो. ९+ ना. प. ३।८०

बहिःसूत्रं त्यजेद्विप्रो योगविज्ञानतत्परः । ब्रह्मभावमिदं सूत्रं धारयेद्यः स मुक्तिभाक् परब्र. ११

बहुधा विश्वतोमुखम् भ.गी. ९।१५

बहुनाऽत्र किमुक्तेन गोपीचन्दनमण्डनम् । न तत्तुल्यं भवेल्लोके नात्र कार्या विचारणा गोपीचं. २१

बहु वा इदꣳ सुप्तस्य वा जाग्रतो वा रेतः स्कन्दति बृह. ६।४।४

बहुशाखा ह्यनन्ताश्च भ.गी. २।४१

बहुशास्त्रकथाकन्थारोमन्थेन वृथैव किम् । अन्वेष्टव्यं प्रयत्नेन मारुते ज्योतिरान्तरम् मुक्ति. २।६३

बहुशोभमानामुमां हैमवतीं ताꣳ होवाच किमेतद्यक्षमिति केनो. ३।१२

बहु स्यां प्रजायेय [छां.उ.६।२।३+ [तैत्ति. २।६+ शांडि.३।१।३

बहूदकस्य स्वर्गलोकः [ना.प.५।९+ १सं.सो.२।५९

बहूदकस्यासंक्लृप्तं माधुकरम् ना. प. ५।७

बहूदकः शिखादिकन्थाधरस्त्रिपुण्ड्रधारी कुटीचकवत्सर्वसमो मधुकरवृत्त्याष्टकवलाशी [ना.प.५।५+ १सं.सो.२।१४

(अथ) बहूदका नाम त्रिदण्ड-कमण्डलु-शिखा-यज्ञोपवीत-काषाय-वस्त्रधारिणो ब्रह्मर्षिगृहे मधुमांसं वर्जयित्वाऽष्टौ ग्रासान्भैक्षाचरणं कृत्वा योगमार्गे मोक्षमेव प्रार्थयन्ते भिक्षुको. २

बहूदकास्त्रिदण्डकमण्डलुशिक्यपत्र-जलपवित्रपात्रपादुकासनशिखा-यज्ञोपवीत-कौपीन-काषायवेष-धारिणः साधुवृत्तेषु ब्राह्मणकुलेषु भैक्षाचर्यं चरन्त आत्मानं प्रार्थयन्ते आश्रमो. ४

बहूदको हंसत्वमवलम्ब्य...तुरीयातीतावधूतवेषेणाद्वैतनिष्ठापरः प्रणवात्मकत्वेन देहत्यागं करोति यः सोऽवधूतः तुरीया. ३

बहूदरं बहुदंष्ट्राकरालं भ.गी.११।२३

बहूनामेमि प्रथमो बहूनामेमि मध्यमः । किꣳ स्विद्यमस्य कर्तव्यं यन्मयाऽद्य करिष्यति कठो. १।५

बहूनि पुण्यानि कृतानि येन तेनैव लभ्यः परमेश्वरोऽसौ शरभो. २

बहूनि मे व्यतीतानि भ.गी.४।५

बहून्यदृष्टपूर्वाणि भ.गी.११।६

बह्वश्वामिन्द्रगोमतीम् चित्यु.११।६,

बह्वहं चरन्ती परिचरन्ती परिचारिणी यौवने त्वामलभे साऽहमेतन्न वेद यद्गोत्रस्त्वमसि जबाला तु नामाऽहमस्मि सत्यकामो नाम त्वमसि छांदो.४।४।२

बह्वीं प्रजां जनयन्तीꣳ सरूपाम् । अजो ह्येको जुषमाणोऽनुशेते महाना.८।४५

बह्वीः प्रजा असृजत् मैत्रा. २।६

बह्वीः प्रजा पुरुषात्सम्प्रसूताः मुण्ड. २।१।५

बह्वीः सन्धा अतिक्रम्य दिवि प्रह्लादीन्तृणवद्मन्तरिक्षे पौलोमान्पृथिव्यां कालकाश्यांस्तस्य मे तत्र न लोमं च नामीयते कौ. त. ३।१

बह्वृचाख्यब्रह्मविद्यामहाखण्डार्थवैभवम् । अखण्डानन्दसाम्राज्यं रामचन्द्रपदं भजे बह्वृच.शीर्षकं

बह्व्यः स्याम प्रजायेमहि छांदो.६।२।४

बाधिर्यं महानुपचय इवेदं नावहेलनया भवितव्यमेवं दृढवैराग्याद्बोधो भवति महो. ४।२६

बालस्वभावोऽसङ्गो निरवद्यो मौनेन पाण्डित्येन निरवधिकारतयोपलभ्येत कैवल्यमुक्तं निगमनं सुबालो.१३।१

बालं प्रमाद्यन्तं वित्तमोहेन मूढं कठो.२।६

बालाग्रमात्रं हृदयस्य मध्ये विश्वं देवं जातरूपं वरेण्यम् । तमात्मस्थं येऽनुपश्यन्ति धीरास्तेषां शान्तिर्भविता नेतरेषाम् बटुको. १

बालाश्च कुलवृद्धाश्च निर्दहन्त्यवमानिताः इतिहा. २१

बालैर्वृद्धस्तु लोकोऽयं मुसलेनाभिहन्यते शिवो.७।१०४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

बालोन्मत्तपिशाचवदुन्मत्तोन्मत्त-
वदाचरंस्त्रिदण्डं शिक्यं पात्रं
कमण्डलुं कटिसूत्रं कौपीनं च
परित्यज्य...जातरूपधरश्चरेदा-
त्मानमन्विच्छेत् — ना. प.३।८७

बालोन्मत्तपिशाचवन्मरणं जीवितं वा
न काङ्क्षेत कालमेव प्रतीक्षेत निर्देश-
भृतकन्यायेन परिव्राडिति — ना.प. ५।१५

बालो बालेषु वृद्धेषु वृद्धो धीरेषु धैर्य-
वान् । युवा यौवनवृत्तेषु दुःखितेषु
सुदुःखधीः — अ.पू.२।३०

बाल्यमल्पदिनैरेव यौवनश्रीस्ततो
जरा । देहेऽपि नैकरूपत्वं काऽऽस्था
बाह्येषु वस्तुषु — भवसं. १।२१

बाल्यं च पाण्डित्यं च निर्विद्याथ-
मुनिरमौनं मौनं च निर्विद्य... — बृह. ३।५।१

बाल्येन तिष्ठासेत् — सुबालो.१३।१

बाल्येनैवहितिष्ठासेन्निर्विद्यब्रह्मवेदनम् ।
ब्रह्मविद्यां च बाल्यं च निर्विद्य...
मुनिरात्मवान् [अ. पू. ४।३८+ — शाट्याय. २४

बाहू राजन्यः कृतः [ऋक्सं. — मं.१०।९०।१२
[वा.सं. ३१।११+सुबा.१।४+ — चित्यु. १२।५

बाह्यचिन्ता न कर्तव्या तथैवान्तर-
चिन्तिका । सर्वचिन्तां परित्यज्य
चिन्मात्रपरमोभव ।(सर्वचिन्तां समु-
त्सृज्य स्वस्थो भव सदा ऋभो)
[शांडि. १।७।२०+ — वराहो.२।४४

बाह्यज्ञाने विनष्टेच ततः सर्वसमो भवेत् — अमन. १।२१

बाह्यप्रणव आर्षप्रणवः, उभयात्मको
विराट्प्रणवः — ना. प. ८।१

बाह्यवदान्तरेऽप्यात्मनश्चक्षुःसंयोगेनैव
रूपग्रहणकार्योदयात् — अद्वयता. ६

बाह्यस्थविषयं सर्वं रेचकः समुदाहृतः ।
पूरकं शास्त्रविज्ञानं कुम्भकं
स्वगतं स्मृतम् — वराहो.५।५८

बाह्यस्पर्शेष्वसक्तात्मा — भ. गी. ५।२१

बाह्यस्याभ्यन्तरं कालानलसदृशं
पराकाशम् — मं.ब्रा. ४।१

बाह्यं प्राणं समाकृष्य पूरयित्वोदरेण
च । नासाग्रे नाभिमध्ये च पादा-
ङ्गुष्ठे च धारयेत् — जा.द. ६।२२

बाह्यात्प्राणं समाकृष्य पूरयित्वोदरं
स्थितम् । नाभिमध्ये च नासाग्रे
पादाङ्गुष्ठे च यत्नतः । धारये-
न्मनसा प्राणं सन्ध्याकालेषु वा
सदा । सर्वरोगविनिर्मुक्तो भवेद्योगी.. — शा. १।७।४३

बाह्यात्माऽन्तरात्मा परमात्मा च — १ आत्मो. १

बाह्यादापूरणं वायोरुदरे पूरको हि सः — जा.द. ६।१२

बाह्यान्ततारकाकारं व्योमपञ्चक-
विग्रहम् । राजयोगैकसंसिद्धं
रामचन्द्रमुपास्महे — मं.ब्रा. शीर्षके

बाह्याभ्यन्तरमन्धकारमयमाकाशम् — मं. ब्रा. ४।१

बाह्याभ्यन्तरवीक्षणाद्विस्फुटतमः स
परस्ताद्भूतैष दृष्टोऽदृष्टोऽव्यवहार्यो-
ऽप्यल्पोनाल्पःसाक्ष्यविशेषोऽनन्यो
सुखदुःखोऽद्वयः परमात्मा — नृसिंहो. ९।७

(एवं) बाह्याभ्यन्तरस्थव्योमपञ्चकं
तारकलक्ष्यम् — अद्वयता. ४

बाह्याभ्यन्तःकरणानां रूपग्रहण-
योग्यतास्त्वित्यावाहनम् — भावनो. ८

बाह्यार्चनं परिहरेदपुनर्भवाय — मैत्रे. २।२६

बाह्यार्थवासनोद्भूता तृष्णा बद्धेति
कथ्यते । सर्वार्थवासनोन्मुक्ता
तृष्णा मुक्तेति भण्यते — महो. ६।५०

बाह्वोः क्षत्रं (अजायत) — ग. शो. ३।११

बिन्दुनादकलाज्योतीरवीन्दुध्रुव-
तारकम् । शान्तं च तदतीतं
च परं ब्रह्म तदुच्यते — यो.शि.६।८६

बिन्दुनादसमायुक्तमग्निबीजं विचिन्त-
येत् । पश्चाद्विरेचयेत्सम्यक्प्राणं.. — जा. द. ५।८

बिन्दुनादमहालिङ्गविष्णुलक्ष्मीनि-
केतनम् । देहं विष्ण्वालयं प्रोक्तं
सिद्धिदं सर्वदेहिनाम् — यो.शि. ५।४

बिन्दुनादात्मकं बीजं वह्निसोम-
कलात्मकम् — रामर. ५।९

बिन्दुमूलशरीराणिशिरास्तत्रप्रतिष्ठिताः — यो. चू. ५६

बिन्दुरीशानः — ना.पू.ता.१.३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

बिन्दुरीश्वरसंज्ञस्तु शत्रुघ्नश्चक्रराट् स्वयं तारसा. २।३
बिन्दुसत्तरूपम् गणप. ७
बिन्दुर्मैथा रजः शक्तिर्बिन्दुरिन्दू रजो रविः। उभयोः सङ्गमादेव प्राप्यते परमं पदम् यो.चू. ६२
बिन्दुस्तुरीयाक्षरो भवति ता.सा. २।१
बिन्दुस्वरूपः शत्रुघ्नो भूर्भुवस्तस्मै वै नमोनमः तारसा.३।४
बिन्दुः क्षरतिनो यस्य कामिन्यालिङ्गितस्य च। यावद्बिन्दुः स्थितो देहे तावन्मृत्युभयं कुतः ध्या.बिं. ८४
बिन्दुः पञ्चमकूटाक्षरो भवति श्रीवि.ता.१।२
बिन्दुः पञ्चमाक्षरो भवति रामो. १।२
बिन्दुः शिवो रजः शक्तिर्बिन्दुरिन्दू रजो रविः ध्या.बिं. ८८
बिन्दोरोङ्कारः सीतो. ११
बिन्दौ स्वप्नविश्वो नादे स्वप्नतैजसः प. हं. १०
बिभर्त्यव्यय ईश्वरः भ.गी.१५।१०
बिभर्मि धर्ममवसे जनानाम् चा. मं. १२
बिभेमि वा एतदेतेभ्यो यथैतत्परावृतत् शौनको. १।३
बिभ्रच्छ्रियं यशः सत्यं ब्रह्मचर्यं तपो वैराग्यं मन ऐश्वर्यसप्रणवाव्याहृतय ऋग्यजुःसामाथर्वाङ्गिरसः सर्वाणि छन्दांसि तान्यङ्के समाश्रितानि महो. १।३
बिभ्रत्याकाशाधारम् निर्वाणो. ५
बिलप्रवेशतो यत्र ब्रह्मनाड्यन्तरं व्रजेत्। तस्मान्नित्यं मूलबन्धः कर्तव्यो योगिभिः सदा योगकुं.१।४६
बिल्वद्रुमस्यान्तिकमेवपूजकःप्रदक्षिणीकृत्य ततो मनुं स्वयम्। जपन्निवर्तितिप्रमिताश्च शाखाश्छित्वा... दलानि भक्त्या चिनुयात् १बिल्वो. २२
बिल्वपत्रं विनापूजा व्यर्था भवति सर्वदा २बिल्वो. ६
बिल्वपत्रं विना वस्तु नास्ति किञ्चित्तवानघ २बिल्वो. १५
बिल्वपूजनतोलोकेभस्मपूजायाःपरा नहि २बिल्वो. १९
बिसानि भक्षयति (दुःस्वप्ने) ऐत. २।४।७
बीजजाग्रत्तथा जाग्रन्महाजाग्रत्तथैव च। जाग्रत्स्वप्नस्तथास्वप्नः स्वप्नजाग्रत्सुषुप्तिकम्। इति सप्तविधो मोहः महो. ५।८
बीजमित्यावृतः प्राज्ञः आगम. ११
बीजं तदहमर्जुन भ.गी.१०।३९
बीजं प्राणं च शक्तिं च दृष्टिं वश्यादिकं तथा। मन्त्रयन्त्राख्यगायत्रीप्राणस्थापनमेव च। भूतदिक्पालबीजानि यन्त्रस्याङ्गानि वै दश त्रि.म.ना.७।१२
बीजं मायाविनिर्मुक्तं परं ब्रह्मेति कीर्त्यते रामर.५।१२
बीजं मां सर्वभूतानां भ.गी. ७।१०
बीजाक्षरं परं बिन्दुं नादं तस्योपरि स्थितम्। सशब्दं चाक्षरे क्षीणे निश्शब्दं परमं पदम् ध्या. बिं. २
बीजाक्षरेण ल्हौ (ह्सौ) रूपेण तज्जापकानां सम्पत्सारस्वतौ भवतः हयग्री. ६
बीजाङ्कुराख्यो दृष्टान्तः सदा साध्यसमो हि सः अ. शां.२०
बीजाज्ञानमहामोहापह्नवाद्यद्विशिष्यते। निर्बीजं त्रैपदं तत्त्वं तदस्मीति विचिन्तये सुबा.शीर्षकं
बीजानीतराणि चेतराणि चाण्डजानि... ...
बीजोक्तमुभयार्थत्वं रामनामनि दृश्यते रामर. ५।११
बुद्धयो वै धियस्ता योऽस्माकं प्रचोदयात्याहुर्मनीषिणः मैत्रा. ६।७
बुद्धयोऽव्यवसायिनाम् भ.गी.२।४१
बुद्धिकर्मेन्द्रियप्राणपञ्चकैर्मनसा धिया। शरीरं सप्तदशभिः सुसूक्ष्मं लिङ्गमुच्यते शारीरको.११
बुद्धिगुहायां सर्वाङ्गसुन्दरं पुरुषरूपमन्तर्लक्ष्यमित्यपरे मं. ब्रा. १।५
बुद्धिग्राह्यमतीन्द्रियम् भ.गी.६।२१
बुद्धिनाशात् प्रणश्यति भ.गी.२।६३
बुद्धिप्रतिबिम्बितचैतन्यं जीवा इत्यपरे मन्यन्ते त्रि.म.ना.४।९
बुद्धिमतामनायासेनाचिरादेव तत्त्वज्ञानं भवति त्रि.म.ना.८।४
बुद्धिमेवाप्येति यो बुद्धिमेवास्तमेति सुबालो.५।११

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

बुद्धियुक्तो जहातीह	भ.गी.२।५०
बुद्धियोगमुपाश्रित्य	भ.गी.१८।५७
बुद्धियोगाद्धनञ्जय	भ.गी.२।४९
बुद्धिरध्यात्मं, बोद्धव्यमधिभूतं, ब्रह्मा तत्राधिदैवतम्...	सुबालो. ५।७
बुद्धिरव्यक्तमेव च	भ.गी.१३।६
बुद्धिरुदानयोगेन चक्षुर्द्वारा रूपगुणः पादाधिष्ठितोऽग्नो तिष्ठति..	त्रि. ब्रा.१।६
बुद्धिर्ज्ञानमसम्मोहः	भ.गी.१०।४
बुद्धिर्धृतिः स्मृतिः प्रज्ञानमित्येके	मैत्रा.६।३१
बुद्धिर्बुद्धिमतामस्मि	भ.गी.७।१०
बुद्धिर्मनोऽहङ्कार इति चेतनवत्येषा	मैत्रा. ६।५
बुद्धिर्यस्य न लिप्यते	भ.गी.१८।१७
बुद्धिर्योगे त्विमां शृणु	भ.गी.२।३९
बुद्धिर्वाऽग्रमव्यक्तमन्नादं	सुबालो.१४।१
बुद्धिर्व्यतितरिष्यति	भ.गी.२।५२
बुद्धिश्च बोद्धव्यं च नारायणः	सुबलो. ६।१
बुद्धिं तु सारथिं विद्धि मनः प्रग्रहमेव च [कठो. ३।३+	पैङ्गलो. ४।१
बुद्धिं मोहयसीव मे	भ.गी.३।२
बुद्धिः पत्नी (शारीरयज्ञस्य)	प्रा.हो.४।१
बुद्धिः पर्यवतिष्ठते	भ.गी. २।६५
बुद्धिः सा पार्थ तामसी	भ.गी.१८।३२
बुद्धिः सा पार्थ राजसी	भ.गी.१८।३१
बुद्धिः सा पार्थ सात्त्विकी	भ.गी.१८।३०
बुद्धीन्द्रियाणि यज्ञपात्राणि [गर्भो.११+	प्रा. हो.४।३
बुद्धीन्द्रियाणि यानीमान्येतान्यस्य रश्मयः	मैत्रा. २।९
बुद्धेरात्मा महान्परः	कठो. ३।१०
बुद्धेर्गुणेनात्मगुणेन चैव आराग्रमात्रो-ऽप्यपरोऽपि दृष्टः	श्वेताश्व. ५।८
बुद्धेर्भेदं धृतेश्चैव	भ.गी.१८।२९
बुद्धेःपूर्णविकासोऽयंजागरःपरिकीर्त्यते	वराहो. २।६०
बुद्धौ शरणमन्विच्छ	भ.गी. २।४९
बुद्ध्या धृतिगृहीतया	भ.गी. ६।२५
बुद्ध्या बुद्ध्यति, मनसा सङ्कल्पयति, वाचा वदति	गर्भो. १
बुद्ध्या युक्तो यया पार्थ	भ.गी. २।३९
बुद्ध्या बुध्यति, चित्तेन चेतयत्य-हङ्कारेणाहङ्करोति	ना. प. ६।४
बुद्ध्या विशुद्धया युक्तः	भ.गी.१८।५१
बुद्ध्या सञ्चितं स्थापयित्वा तु रुद्रे	अ.शिरः. ३।९
बुद्ध्याऽनिमित्ततां सत्यां हेतुं पृथगना-प्नुवन् । वीतशोकं तथा काम-मभयं पदमश्नुते	अ. शां. ७८
बुद्ध्वा पदमनानात्वं नमस्कुर्मोयथाबलम्	अ.शां. १००
बुद्बुदादिविकारान्तस्तरङ्गः सागरेयथा	आ. प्र. १५
बुद्बुदाण्डमभवत्	गायत्रीर. १
बुधा भावसमन्विताः	भ.गी.१०।८
बुधो बालकवत्क्रीडेत्कुशलो जडव-च्चरेत् । वदेदुन्मत्तवद्विद्वान्गोचर्यां नैगमश्चरेत्	ना.प.५।३८
बृहच्च तद्दिव्यमचिन्त्यरूपं सूक्ष्माच्च तत्सूक्ष्मतरंविभाति [मुण्ड.३।१।७+	गुह्यका. ३७
बृहज्जाबालाभिधां मुक्तिश्रुतिं ममोपदेशं कुरुष्व	बृ. जा. १।४
बृहज्ज्योतिःकरिष्यतः सविता प्रसुवातितान्	श्वेताश्व.२।३
बृहज्ज्योतिषं त्वासादयामि	चित्यु.१९।१
बृहतीमभिसम्पादयेदेष वै कृत्स्न आत्मा यद्बृहती	१ऐत.३।५।३
(एवमेव) बृहती सर्वतः छन्दोभिः शरीरैः परिवृता	१ऐत. ३।५।४
बृहत्तिथिर्देश पञ्चच नित्यासषोडशीकं पुरमध्यं बिभर्ति	त्रिपुरो. १०
बृहत्पाण्डरवासः सोमराजान्निति	कौ.त. ४।१८
बृहत्पाण्डरवासा अतिष्ठाः सर्वेषां भूतानां मूर्धेति	कौ. त. ४।२
बृहत्पाण्डरवासाः सोमो राजेति वा	बृह. २।१।३
बृहत्पाण्डुरवासाः सोमो राजेति (मा. पा.)	बृ.उ. २।१।३
बृहत्साम तथा साम्नां	भ.गी.१०।३५
बृहद्बृहद्वनं मधोर्मधुवनं तालस्तालवनं काम्यं काम्यवनं बहुला बहुलवनं कुमुदः कुमुदवनं खदिरः खदिरवनं भद्रो भद्रवनं भाण्डीर इति भाण्डी-रवनं श्रीवनं लोहवनं वृन्दावनमेतै-रावृता पुरी भवति (मथुरा)	गोपालो.१।१६

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

बृहद्रथन्तरयो रूपेण संहिता सन्धीयते इति ताक्ष्यः ३ऐत.१।६।१
बृहद्रथन्तरे अनूच्ये भद्रयज्ञायज्ञीये कौ.त. १।५
बृहद्रथन्तरे सामनी पूर्वौ पादौ च्यैत कौ. त. १।५
(ॐ) बृहद्रथो (ह) वै नाम राजा राज्ये ज्येष्ठं पुत्रं निधापयित्वेदम-शाश्वतं मन्यमानः शरीरं वैराग्य-मुपेतोऽरण्यं निर्जगाम [मैत्रा.१।१ +मैत्रे. १।१
बृहन् पाण्डरवासः सोमराजन्निति बृह.२।१।१५
बृहस्पतिरुपवक्ता चित्युप.२।१
बृहस्पतिर्वै शुक्रो भूत्वेन्द्रस्याभयाया-सुरेभ्यः क्षयायेमामविद्यामसृजत् मैत्रा. ७।९
बृहस्पतिः पुरोधया चित्यु. ८।२
बृहस्पते अति यदर्यो अर्हाद्युमद्विभाति क्रतुमज्जनेषु । यद्दीदयच्छवस ऋत प्रजात तदस्मासु द्रविणं धेहि चित्रम् वनदु. ३१ [ऋ.सं.२।२३।१५+वा.सं.२६।३ [+तै. सं. १।८।२२।२
बृहस्पते न परः साम्नो विदुः ३ऐत.१।५।४
बोद्धव्यमेवाप्येति यो बोद्धव्यमेवास्तमेति सुबालो. ९।१
बोद्धव्यं च विकर्मणा भ.गी. ४।१७
बोद्धा भवति कर्ता भवति विज्ञाता भवत्यन्नमुपास्स्वेति छांदो.७।९।१
बोधचन्द्रमसि पूर्णविग्रहे मोहराहुमु-षितात्मतेजसि । स्नानदानयजना-दिकाः क्रिया मोचनावधि वृथैव तिष्ठते वराहो.२।७४
बोधयन्तः परस्परम् भ.गी.१०।९
बोधयन्तीं त्वासादयामि चित्यु.१९।१
बोधस्योपरतिः फलम् अध्यात्मो.२८
बोधानन्दमयानन्तधूपदीपावलिभिरति-शोभितं...निरतिशयाद्वैतपरमा-नन्दलक्षणमादिनारायणं ध्यायेत् त्रि.म.ना.७।१२
बोधानन्दमयानन्तपरमविलासविभूति-विशेषसमष्टिमण्डल..चिद्रूपादित्य-मण्डलं द्वात्रिंशद्व्यूहभेदैरधिष्ठितम् त्रि.म.ना ७।८
बोधानन्दमयै-रनन्तनित्यपरिजनैः परिसेवितां श्रीसखीमिव लक्ष्मीं ध्यात्वा...बोधानन्दवनं माधव...

यदेव ब्रह्मविद्यापादवैकुण्ठं सह-स्नानन्दप्राकारैः समुज्ज्वलति त्रि.म.ना.६।८
बोधानन्दमयैरनन्तनित्यमुक्तैःपरिसेवितं सि. सा. ६
बोधानन्दमहोज्ज्वलम् सि.सा. ६
ब्रह्मकर्मसमाधिना भ गी. ४।२४
ब्रह्मकर्म स्वभावजम् भ.गी.१८।४२
ब्रह्मकल्पवनामृतपुष्पवृष्टिभिः सन्तत-मानन्दं ब्रह्मानन्दरसनिर्भरैरसंख्ये-रतिमङ्गलं... निरतिशयाद्वैतपरमा-नन्दलक्षणमादिनारायणं... त्रि.म.ना.७।१२
ब्रह्मकार्यमिति ज्ञात्वा ईशानं प्रतिपद्यते पञ्चब्र. २२
ब्रह्म-कैवल्य-जाबाल-श्वेताश्वो हंस आरुणिः मुक्ति. १।३१
ब्रह्मक्षत्रादिकं सर्वं यस्य स्यादोदनं सदा पा. ब्र. ४४
ब्रह्मक्षत्रियवैश्यशूद्रा इति चत्वारो वर्णास्तेषां वर्णानां ब्राह्मण एव प्रधान इति वेदवचनानुरूपं स्मृतिभिरप्युक्तम् व. सू. उ. २
ब्रह्म खल्विदं वाव सर्वम् मैत्रा. ४।६
ब्रह्मग्रन्थिं ततो भित्वा विष्णुग्रन्थिं भिनत्त्यसौ । विष्णुग्रन्थिं ततो भित्वा रुद्रग्रन्थिं भिनत्त्यसौ वराहो.५।६९
ब्रह्मग्रन्थिं ततो भित्वा विष्णुग्रन्थिं भिनत्त्यतः । रुद्रग्रन्थिं च भित्वैव कमलानि भिनत्ति षट् यो.कुं. १।८५
ब्रह्मघ्नश्च कृतघ्नश्च गोघ्नश्चगुरुतल्पगः । तेषां पापानि नश्यन्ति गोपी-चन्दनधारणात् गोपीचं. ११
ब्रह्मचर्यमहिंसा च शारीरं तपउच्यते भ.गी.१७।१४
ब्रह्मचर्यमहिंसांचसत्यास्तेयापरिग्रहान् । सेवेत योगी निष्कामो योग्यतां स्वमनो नयन् अवधू. ३।१६
ब्रह्मचर्यमहिंसां चापरिग्रहं च सत्यं च यत्नेन हे रक्षत हे रक्षतं... आरुणि. ३
ब्रह्मचर्यमेव तद्यद्रात्रौ रत्या संयुज्यन्ते प्रश्नो. १।१३
ब्रह्मचर्यशान्तिसंग्रहणम् निर्वाणो. ८
(यदि वेतरथा) ब्रह्मचर्यादेव प्रव्रजेत् गृहाद्वा वनाद्वा प. हं. प. १

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ब्रह्मचर्यं नाम सर्वावस्थासु मनोवाक्कायकर्मभिः सर्वत्र मैथुनत्यागः — शांडि.१।१।३
ब्रह्मचर्यं परिसमाप्य गृही भवेत् — जाबालो. ४
ब्रह्मचर्यं भवति...। किं गोत्रोन्वहमस्मीति...[मा. पा.] — छां.उ.४।४।१
ब्रह्मचर्यं भवति विवत्स्यामि किं गोत्रोऽहमस्मीति — छांदो.४।४।१
ब्रह्मचर्यमृत्पात्रंवाऽलाबुपात्रंदारुपात्रंवा — आरुणि. ४
ब्रह्मचर्यं समाप्य गृही भवेत्। गृहाद्वनी भूत्वा प्रव्रजेत् [ना. प. ३।७७+ — याज्ञव. १
ब्रह्मचर्यं समाप्य गृही भूत्वा वानप्रस्थाश्रममेत्य वैराग्यभावेऽप्याश्रमक्रमानुसारेण यः सन्न्यस्यति स कर्मसन्न्यासीति [१सं. सो. २।१३+ — ना. प. ५।३
ब्रह्मचर्यापरिग्रहाहिंसासत्यं यत्नेन रक्षन् ...भैक्षमाणो ब्रह्मभूयाय भवति — प. हं. प. ६
ब्रह्मचर्याश्रमे क्षीणे(खिन्नो)गुरुशुश्रूषणे रतः। वेदानधीत्यानुज्ञात उच्यते गुरुणाऽऽश्रमी [कुण्डिको. १।६+ — २सन्न्यासो.२
ब्रह्मचर्याश्रमेऽधीत्यवानप्रस्थाश्रमेऽधीत्य ससर्वसंविध्यासंसन्न्यासंसन्न्यासम् — निर्वाणो. ८
ब्रह्मचर्येण सन्तिष्ठेदप्रमादेन मस्करी — कठरु. ८
ब्रह्मचर्येण सन्न्यस्य सन्न्यासाज्जातरूपधरो वैराग्यसन्न्यासी — ना. प. ५।३
ब्रह्मचर्येण हरन्ति देवाः — पा. ब्र. ३
ब्रह्मचर्येण ह्येव यो ज्ञाता तं विन्दतेऽथ यदिष्टमित्याचक्षते ब्रह्मचर्यमेव तद्ब्रह्मचर्येण ह्येवेष्ट्वात्मानमनुविन्दते — छांदो.८।५।१
ब्रह्मचर्येण ह्येव सत आत्मनस्त्राणं विन्दतेऽथ यन्मौनमित्याचक्षते ब्रह्मचर्यमेव तद्ब्रह्मचर्येण ह्येवात्मानमनुविद्य मनुते — छांदो.८।५।२
ब्रह्मचर्यं भगवति वत्स्याम्युपयां भगवन्तमिति — छां. ४।४।३
ब्रह्मचर्येण ह्येवात्मानमनुविन्दते — छांदो.८।५।१
ब्रह्मचर्येण ह्येवात्मानमनु विद्य मनुते — छां. ८।५।२
ब्रह्मचात्मानमोमित्येकीकृत्य तदेकमजरममृतमभय-मोमित्यनुभूय तस्मिन्निदंसर्वं त्रिशरीरमारोप्य तन्मयं हि तदेवेति संहरेत् — नृसिंहो १।२

ब्रह्मचारिव्रते स्थितः — भ.गी. ६।१४
ब्रह्मचारी गृहस्थश्च — २ तत्त्वो. ३
ब्रह्मचारी गृहस्थो वा ललाटहृदयकण्ठबाहुमूलेषु वैष्णव्या गायत्र्या कृष्णादिनामभिर्वा धारयेत् — वासुदेवो. ४
ब्रह्मचारी गृही वानप्रस्थो वा मुख्यवृत्तिकाचेद्ब्रह्मचर्यंसमाप्यगृहीभवेत् — ना. प. ३।७७
ब्रह्मचारी ज्ञानवान्भवति — ना.उ.ता.३।१
ब्रह्मचारी धनदायी मेधावी श्रोत्रियः प्रियो विद्यया वा विद्यां यः प्राह तानि तीर्थानि षण्मम — संहितो. ३.५
ब्रह्मचारी मिताहारी योगी योगपरायणः। अब्दादूर्ध्वं भवेत्सिद्धो नात्रकार्या विचारणा [यो.चू.४२+ — ध्या.बिं. ७२
ब्रह्मचारी वानप्रस्थो (वा) ललाटकण्ठ-हृदय-बाहुमूलेषु वैष्णवगायत्र्या कृष्णादिपञ्चनामभिर्वा धारयेत् [वासुदेवो. ३+ — गोपीचं.४
ब्रह्मचारी वेदमधीत्य वेदोक्ताचरितब्रह्मचर्येण दारानाहृत्य पुत्रानुत्पाद्य ताननुपाधिभिर्वितत्येष्ट्वा च शक्तितो यज्ञैः — कठरु. २
ब्रह्मचारी वेदमधीत्य वेदौ वेदान्वा चरेद्ब्रह्मचर्यम् — कठश्रु. १७
ब्रह्म चिद्ब्रह्म भुवनं ब्रह्मभूतपरम्परा। ब्रह्माहं ब्रह्मचिच्छत्रुब्रह्मचिन्मित्रबान्धवाः — अ.पू. ५।२०
ब्रह्मचैतन्यं तेषु प्रतिबिम्बितं भवति — त्रि.म.ना.४।९
ब्रह्मजज्ञं देवमीड्यं विदित्वा निचाय्येमां शान्तिमत्यन्तमेति — कठो. १।१७
ब्रह्मजज्ञानंप्रथमंपुरस्तात् [महाना.५।५+ — २शिवसं. ३२
[वा. सं.१३।३+अथर्व. ४।१।१+ [तै. सं.४।२।८।२+ — साम.१।३२१
ब्रह्मज्येष्ठमुपासते — तैत्ति. २।५
ब्रह्मज्ञानप्रभासन्ध्याकालो गच्छति धीमताम् — पा. ब्र. ७
ब्रह्मज्ञानोत्पत्तेः प्रकृतिं व्याख्यास्यामः। को नाम स्वयम्भूः पुरुष इति — गायत्रीर. १
ब्रह्मज्ञानोपायतया यद्विभूतिः प्रकीर्तिता — का.रु.शीर्षकं

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ब्रह्मज्ञेयमजं नित्यमजेनाजं विबुद्ध्यते अद्वैत. ३३
ब्रह्मणः पादचतुष्टयं निर्विशेषं भवति त्रि.म.ना.४।१
ब्रह्मणःसोम्यतेपादंब्रवाणीति[छां.४।६।३ +७।३+८।३
ब्रह्मणश्च ते पादं ब्रवाणीति छांदो. ४।५।२
ब्रह्मणस्त्वा शपथेन शपामि वनदु. १६०
ब्रह्मणस्त्रिविधः स्मृतः भ.गी.१७।२३
ब्रह्मणस्पतिमेकाक्षरं ग.शो. ५।६
ब्रह्मण्यं बहुपुत्रताम्। श्रद्धामेधे प्रज्ञा तु
जातवेदः संददातु महाना.१४।५
ब्रह्मणः कुत उद्भवः १आत्मो. २६
ब्रह्मणः कोशोऽसि मेधया पिहितः
[तैत्ति. १।४।१ ना.प. ४।४९
ब्रह्मणः सकाशात्पञ्चमहाभूतानि
तन्मात्राणि जायन्ते ना.पू.ता.५।३
(प्रकृतिरिति च-) ब्रह्मणः सका-
शान्नानाविचित्रजगन्निर्माणसामर्थ्य-
बुद्धिरूपा ब्रह्मशक्तिरेव प्रकृतिः निरा. ८
ब्रह्मणः सर्वभूतानि जायन्ते परमात्मनः यो.शि. ४।५
ब्रह्मणः सलोकतांसार्ष्टितांसायुज्यं यान्ति नृ. पू. १।७
ब्रह्मणः सायुज्यमृषयोऽगच्छन् सद्वै. १३
ब्रह्मणा कल्पिताकारा लक्षशोऽप्यथ
कोटिशः। संख्यातीताः पुरा जाता
जायन्तेऽद्यापि चाश्रितः (जीवाः) महो.५।१२६
ब्रह्मणा तन्यते विश्वं मनसैव स्वयम्भुवा।
मनोमयमतो विश्वं यन्नाम परिदृश्यते महो. ४।५०
ब्रह्मणा त्वा शपामि वनदु. १६०
ब्रह्मणा पिहिता गुहा इतिहा. १७
ब्रह्मणा मुखेन न वै देवा अश्नन्ति न
पिबन्त्येतदेवामृतं दृष्ट्वा तृप्यन्ति छांदो.३।१०।१
ब्रह्मणा वाव सर्वे वेदा महीयन्ते तैत्ति. १।५।३
ब्रह्मणि म आत्माऽमृतत्वाय म.ना.१६।२,३
ब्रह्मणे त्वामहसा ॐ मित्यात्मानंयुञ्जीत म.ना.१७।१५
ब्रह्मणेदक्षिणांदत्त्वाशान्त्यैपुलकमाहरेत् ब्रू.जा. ३।१९
ब्रह्मणे स्वाहेत्यग्नौ हुत्वा मन्थे संस्रव-
मवनयति बृह. ६।३।२
ब्रह्मणैव मुखेनैतदेवामृतंदृष्ट्वा तृप्यन्ति छांदो.३।१०।३
ब्रह्मणो जायमानस्य ब्रह्मत्वं च तथा
भवेत् (सुवर्णाज्जायमानस्य सुव-
र्णत्वं च शाश्वतम्) यो. शि. ४।७
ब्रह्मणोऽन्यतरन्नास्तिब्रह्मणोऽन्यज्जगन्नच तै.बिं. ६।४९
ब्रह्मणोऽन्यत्पदं नहि तै.बिं. ६।५०
ब्रह्मणोऽन्यत्फलं नहि तै.बिं. ६।५०
ब्रह्मणोऽन्यन्न किञ्चन तै.बिं. ३।३२
ब्रह्मणोऽपि मायोपाधिवशात्सगुण-
परिच्छिन्नादिप्रतीतिरुपाधिविलि-
लयान्निर्गुणनिरवयवादिप्रतीति-
रित्युपनिषत् त्रि.म.ना.३।७
ब्रह्मणोवाएतद्विजयेदेवामहीयध्वम् (मा.पा.)केनो. ४।१
ब्रह्मणो वा एतद्विजये महीयध्वम् केनो. ४।१
ब्रह्मणो वायुरभवत् गायत्रीर. १
ब्रह्मणो वायुर्वायोरोङ्कार ओङ्कारात्सा-
वित्री सावित्र्या गायत्री गायत्र्या
लोकाः भवन्ति [अ.शिरः.३।१५+ षट्चक्रो. २७
ब्रह्मणो वावैतत्तेजः परस्यामृतस्य.. मैत्रा. ६।२७
ब्रह्मणो वावैता अग्र्यास्तनवः परस्या-
मृतस्याशरीरस्य मैत्रा. ४।६
ब्रह्मणो विवरं यावद्विद्युदाभासनालि-
कम्। वैष्णवी ब्रह्मनाडी च निर्वाण-
प्राप्तिपद्धतिः त्रि.ब्रा. २।६
ब्रह्मणोऽव्यक्तम् त्रि.ब्रा. १।१
ब्रह्मणो हि प्रतिष्ठाऽहं भ.गी.१४।२७
ब्रह्मणो हृदयस्थानं कण्ठे विष्णुः
समाश्रितः। तालुमध्ये स्थितो
रुद्रो ललाटस्थो महेश्वरः ब्र. वि.४१
ब्रह्मण्यमृते तेजोमये परञ्ज्योतिर्मये...
रमते... (गणेशः) ग. शो.५।७
ब्रह्मण्यः पुण्डरीकाक्षो ब्रह्मण्यो विष्णु-
रच्युतः [नारा. ४+ आ. प्र. १
ब्रह्मण्याधाय कर्माणि भ.गी. ५।१०
ब्रह्मण्येव विलीनात्मा निर्विकारो
विनिष्क्रियः अध्यात्मो.४३
ब्रह्मण्यो देवकीपुत्रो ब्रह्मण्यो मधुसूदनः।
ब्रह्मण्यः पुण्डरीकाक्षो ब्रह्मण्यो
विष्णुरच्युतः [नारा. ४ आ. प्र. १
ब्रह्मण्यो ब्रह्मकृच्छ्रधद्ब्रह्मलोके महीयते इतिहा. १३
ब्रह्म तल्लक्ष्यमुच्यते मुण्ड.२।२।४
ब्रह्म तं परादाद्योऽन्यत्रात्मनो ब्रह्म वेद बृह.४।५।७

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ब्रह्मतेजोमयानन्दरसप्रवाहैरतिशोभितं ब्रह्मविद्या-तरङ्गिण्याः प्रवाहैः सुमङ्गलं निरतिशयानन्तदिव्यानन्द-तेजोज्वालाराशिमण्डलं ज्वलति — त्रि.म्.ना. ३।१
ब्रह्मतेजोराश्यभ्यन्तरसमासीनं... विष्वक्सेनं ध्यात्वा...विद्याविभूतिं व्याप्य...परमानन्दं प्राप — त्रि.म.ना.६।६
ब्रह्मत्वं रसचेतसि — वराहो.२।७९
ब्रह्मत्वे योजिते स्वामिन्जीवभावो न गच्छति — वराहो.२।७०
ब्रह्म देहत्वमापन्नं वारिबुद्बुदतामिव। दशद्वारपुरं देहं दशनाडीमहापथम् — यो.शि.१।१६५
ब्रह्मद्वारमिदमित्येवैतदाह यस्तपसा-हतपाप्मा — मैत्रा. ४।४
ब्रह्मद्वारे प्रविष्टे तु सम्यक्मुथनमाचरेत् — योगकुं.२।४२
ब्रह्मनिर्वाणमृच्छति — भ.गी. २।७२
ब्रह्मनिष्ठस्तथा योगी पृथग्भावं न विन्दति — अमन. १।३१
ब्रह्मन्नतिथिर्नमस्यः — कठो. १।९
ब्रह्मनिधिं मनसा वेदयन्तः पश्यन्तो गुह्यमपरं परं च। अनध्वगा अध्वसु पारयिष्णवः ब्राह्मणास्तु सदृशाः सूर्येण — इतिहा. १८
ब्रह्मांस्त्वमसि विश्वधृत्तेजोदास्त्वमसि — म.ना.१७।१५
ब्रह्मन् देवदर्शीस्याख्याथर्वणशाखायां परमतत्त्वरहस्याख्याथर्वणमहा-नारायणोपनिषदि — त्रि.म.ना.१।२
(ॐ) ब्रह्मन् ॐ ब्रह्मन् ॐ ब्रह्मन् — ग. शो. २।१
(एवं) ब्रह्मपरिज्ञानादेव मर्त्योऽमृतो भवेत् — वराहो. २।१९
ब्रह्म पश्चात् ब्रह्म दक्षिणतश्चोत्तरेण — मुण्ड.२।२।११
ब्रह्म पुच्छं प्रतिष्ठा — तैत्ति. २।५
ब्रह्मपुत्रस्तपस्तेपे सिद्धक्षेत्रे महायशाः स सर्वस्य वक्ता — ग. पू. १।६
ब्रह्मपूता पुनातु माम् — महाना.११।२
ब्रह्म प्रजापतिं (असृजत् (— बृह. ५।५।१
ब्रह्मप्रणवध्यानानुसन्धानपरो भूत्वा सर्वकर्मनिर्मुक्तः...सत्यवाक्शुचि-द्रोही ग्राम एकरात्रं पत्तने पञ्चरात्रं क्षेत्रे पञ्चरात्रतीर्थे पञ्चरात्रमनिकेतः स्थिरमतिर्नानृतवादी गिरिकन्दरेषु वसेदेक एव — ना.प. ७।२
ब्रह्मप्रणवमनुस्मरन् भ्रमरकीटन्यायेन शरीरत्रयमुत्सृज्य सन्न्यासेनैव देहत्यागं करोति, स कृतकृत्यो भवति — ना.प. ३।८७
ब्रह्मप्रणवसन्धानं नादोज्योतिर्मयःशिवः — ना. बिं. ३०
ब्रह्मप्रणवसँल्लग्ननादो ज्योतिर्मयात्मकः — ना. बिं. ४६
ब्रह्मप्रणवः षोडशमात्रात्मकः सोऽवस्था-चतुष्टयचतुष्टयगोचरः — प. हं. पं. ९
ब्रह्म प्रपद्ये ब्रह्मकोशं प्रपद्ये — सहवै. २३
ब्रह्मप्रवृत्तो तत्प्रणवहंससूत्रेणैव ध्यान-माचरन्ति — पा. ब्र. ३
ब्रह्म ब्रह्मविदां च यत् — अ.पू. ३।१९
ब्रह्म ब्रह्मविदो जनाः — भ.गी. ८।२४
ब्रह्म ब्रह्मेत्यथायान्ति ये विदुर्ब्राह्मणा-स्तथा। अत्रैव ते लयं यान्ति लीनाश्चाव्यक्तशालिनः — मंत्रिको. २०
ब्रह्म ब्राह्मणैश्च गां, गोभिर्ब्राह्मणान् ब्राह्मण्येन हविर्हविषा आयुरायुषा सत्येन सत्यं धर्मेण धर्मं तर्पयामि... — अ.शिरः.१।१
ब्रह्म ब्राह्मीं व्याहृतिं ब्रह्मदैवतं...भूतानि स्थावरजङ्गमान्यभवत् — २ प्रणवो. २
ब्रह्मभावमिदं सूत्रं धारयेद्यः स चेतनः [ब्रह्मो. ९+ — ना. प.३।८०
ब्रह्मभावमिदं सूत्रं धारयेद्यः स मुक्तिभाक् — परब्र. ११
ब्रह्मभावं प्रपद्यैव यतिर्नावर्तते पुनः — २आत्मो.२५
ब्रह्मभावे मनश्चारं ब्रह्मचर्यं — जा.द. १।१४
ब्रह्मभूतमकल्मषम् — भ.गी.६।२७
ब्रह्मभूतः प्रशान्तात्मा ब्रह्मानन्दमयः सुखी। स्वच्छरूपो महामौनी वैदेही मुक्त एव सः — ते.बिं. ४।३३
ब्रह्मभूतः प्रसन्नात्मा — भ.गी.१८।५४
ब्रह्मभूतोऽधिगच्छति — भ.गी. ५।२४
ब्रह्मभूयाय कल्पते [भ.गी.१४।२६+ १८।५३
ब्रह्मभेदो न कथितो ब्रह्मव्यतिरिक्तं न किञ्चिदस्ति — त्रि.म.ना.४।२

ब्रह्ममात्रमिदं सर्वं ब्रह्मणोऽन्यन्न किञ्चन ते.बिं.३।३२

ब्रह्ममात्रं जगदिदं ते.बिं.५।३०

ब्रह्ममार्गे सम्यक्सम्पन्नः...ब्रह्मभूयाय भवति प.हं. प. ६

ब्रह्ममूर्धानं दिक्श्रवणं ब्रह्माण्डगण्डं... दृष्ट्वा स्तुवन्तिस्म ग.शो. ४।७

ब्रह्ममेतु माम्। मधु मेतुमाम्। ब्रह्म- त्रिसु. १+
मेव मधुमेतु माम्। [तै.आ.१०।४८+ म.ना.१२।१

ब्रह्ममेधया। मधु मेधया ब्रह्ममेव मधु- मेधया। अद्या नो देवसवितः प्रजावत्सावीः सौभगम् [त्रिसु.२+ म.ना.१२।२

ब्रह्म मेधवा। मधु मेधवा ब्रह्ममेव मधु मेधवा [म. ना. १२।३ त्रिसु. ३

ब्रह्ममेव मधु मेधवा [त्रिसु. ३+महाना १२।३+
[तै. आ.+ १०।५०

ब्रह्मयज्ञेन यक्ष्यमाणः प्राच्यां दिशि ग्रामादच्छदिर्दर्शउदीच्यांप्रागुदीच्यां वोदित आदित्ये दक्षिणत उपवी- योपविश्यहस्तावननिज्यत्रिराचामेत् सहवै. १५

ब्रह्मयज्ञो वा एष यत्पूर्वेषां वचनं मैत्रा. १।१

ब्रह्मरन्ध्रं गते वायौ नादश्चोत्पद्यतेऽनघ जा.द. ६।३६

ब्रह्मरन्ध्रं सुषुम्णाया वदनेन पिधाय सा। अलम्बुसा सुषुम्णायाः कुहूर्नाडी वसत्यसौ वराहो. ५।२३

ब्रह्मरन्ध्रे भ्रुवोर्मध्ये हृदये चिद्रविं हरिम्। गोपीचन्दनमालिप्य तत्र ध्यात्वाऽऽप्नुयात्परम् वासुदेवो.११

ब्रह्मरन्ध्रे महास्थानेवर्ततेसततं शिवा। चिच्छक्तिः परमा देवी मध्यमे सुप्रतिष्ठिता यो.शि.६।४७

ब्रह्मरूपतया पश्यन्ब्रह्मैव भवति स्वयम् वराहो.२।१३

ब्रह्मरूपतया ब्रह्म केवलं प्रतिभासते २ आत्मो. १

ब्रह्मरूपं च विज्ञेयं सर्वरूपं विभावयेत् २ बिल्वो. ९

ब्रह्मलोकपदान्वेषी रुद्राराधनतत्परः अ. ना. २

(अत एव) ब्रह्मलोकस्था अपि ब्रह्म- मुखाद्वेदान्तश्रवणादि कृत्वा तेन सह कैवल्यं लभन्ते मुक्ति.१।५८

ब्रह्मलोको गलः प्रोक्तो वायवः प्राणरूपिणः। वनस्पतय ओषध्यो लोमानि परिचक्षते गुह्यका.१७

ब्रह्मवर्चसेन मे सञ्जिष्ठस्व महाना.१६।११

ब्रह्मवर्चस्यन्नादो भवति [मा. पा.] छां.उ.२।१२।२

ब्रह्मवर्चस्यर्षिसंहिता भवति संहितो. १।१

ब्रह्मवर्चस्वी भवति यस्तथाऽधीते संहितो. १।१

ब्रह्मवर्चस्यन्नादो भवति सर्वमायुरेति ज्योग्जीवति महान्प्रजया पशु- भिर्भवति महान्कीर्त्या न प्रत्यङ्ङ- ग्निमाचामेन्न निष्ठीवेत्तद्व्रतम् छांदो.२।१२।३

ब्रह्म वा इदमग्र आसीत् बृह. १।४।१

ब्रह्म वा इदं सर्वम् नृसिंहो. ७।५

ब्रह्मवाक्यं तत् महावा. २

(ॐ) ब्रह्मवादिनो वदन्ति। किं कारणं किंब्रह्म कुतः स्म जाता जीवाम केन क्व च सम्प्रतिष्ठाः श्वेताश्व. १।१

ब्रह्मवादिनो वदन्ति यद्वसूनां प्रातः स- वनम् रुद्राणां माध्यन्दिनम् सवन- मादित्यानां च विश्वेषां च देवानां तृतीयसवनम् छांदो.२।२४।१

ब्रह्मवादिनो वदन्त्यस्तमित आदित्ये कथं वास्योपस्पर्शनमिति १सं.सो. १।१

ब्रह्मवान् भवति (ब्रह्मोपासकः) तैत्ति.३।१०।४

ब्रह्मविज्ञानी किं गृह्णाति जहाति किम् पा. ब्र.३२

ब्रह्मविज्ञानलाभाय...शान्तिदान्त्या- दिभिः सर्वैः साधनैः सहितो भवेत् ना.प. ६।२८

ब्रह्मविज्ञानसम्पन्नः प्रतीतमखिलं जगत्। पश्यन्नपि सदा नैव पश्यति स्वात्मनः पृथक् [पा. ब्र. ५१+ वराहो.२।२७

ब्रह्मविद इव सोम्य ते मुखं भाति को नु त्वाऽनुशशासेति छांदो.४।१४।२

ब्रह्मविदाप्नोति परम् [तैत्ति.२।१।१+ भस्मजा. २।७

ब्रह्मविदित्येवमेवैष भगवन्निति वै याज्ञवल्क्य जाबा. ५

ब्रह्मविदिदमयमिदमेकविंशतिरादश- रसमयात्प्राणो व्यानोऽपान आकाशः पृथिवी पुच्छंषड्विंशतिः तैत्ति. २।१०

ब्रह्मविदिवसोम्यभासि,कोनुत्वानुशशास छांदो.४।९।२

ब्रह्मविद्वसति ज्ञानात्सर्वं ब्रह्मात्मनैव तु। ब्रह्मक्षत्रादिकं सर्वं यस्य स्यादोदनं सदा पा. ब्र. ४४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ब्रह्मविद्ब्रह्मणि स्थितः — भ.गी.५।२०
ब्रह्मविद्य एवं वेदेत्युपनिषत् — तैत्ति. २।१०
ब्रह्मविद्यापरिज्ञानं ब्रह्मप्राप्तिकरं स्थितम् — शु.र.उ. ३।१
ब्रह्मविद्यासाकारश्चानन्दसाकार उभयात्मकसाकारश्चेति — त्रि.म.ना.२।१
ब्रह्मविद्यासेविनो ज्ञानिन आत्मवेदनेन तां लीलां न प्राप्नुवन्ति — सामर. ५२
ब्रह्मविद्यां च बाल्यं च निर्विद्य मुनिरात्मवान् [अ. पू. ४।३८ — शाट्या. २४
ब्रह्मविन्मात्रेणाकुलमेकोत्तरशतं तारयति — पैङ्गलो. ४।१
ब्रह्मविष्णुमयो रुद्रः, अग्नीषोमात्मकं जगत् । पुल्लिङ्गं सर्वमीशानं स्त्रीलिङ्गं भगवत्युमा — रुद्रहृ. ९
ब्रह्मविष्णुमहेशानां त्र्यग्नीनांच धारणं — बृ.जा.४।३७
ब्रह्मविष्णुमहेश्वरत्वमनुसन्धाय...मूलमेकं सत्यं मृण्मयं विज्ञातं स्यात् — परब्र. ४
ब्रह्मविष्णुमहेश्वरात्मकमग्नित्रयकलोपेतं चिद्ग्रन्थिबन्धनम् — पा. ब्र. ३
ब्रह्मविष्णुरुद्रादयो यस्मादुत्पद्यन्ते लीयन्ते — सामर. २२
ब्रह्म-विष्णु-रुद्रादीनामेकलक्ष्यं सर्वकारणं परं ब्रह्मात्मन्येव पश्यमानो गुहाविहरणमेव निश्चयेन ज्ञात्वा... परं ब्रह्म प्राप्नोति — मं.ब्रा. ३।१
ब्रह्मविष्णुरुद्रेन्द्रास्ते सम्प्रसूयन्ते सर्वाणि चेन्द्रियाणि सह भूतैः — अ.शिखो. ३
ब्रह्मविष्णुशिवरूपिणी चैतन्यदीप्ता (माया) — नृसिंहो. ९।३
ब्रह्मविष्णुशिवादीनां मन्त्रं जाप्यं विशारदैः — योगरा. ३
ब्रह्मविष्ण्वादिगणानामीशभूतमित्याह तद्गणेश इति — ग. शो. ३।१
ब्रह्मविष्ण्वादिभिः सेव्यं सर्वेषां जनकं परम् (ब्रह्म) — पञ्चब्र. १३
[आसुरमिति च–]ब्रह्मविष्ण्वीशानेंद्रादीनामैश्वर्यकामनया निरशनजपाग्निहोत्रादिष्वन्तरात्मानं सन्तापयति चात्युग्ररागद्वेषविहिंसादम्भाद्यपेक्षितं तप आसुरम् — निरा. २७

[जीव इति च–] ब्रह्मविष्ण्वीशानेन्द्रादीनां नामरूपद्वारा स्थूलोऽहमिति मिथ्याध्यासवशाज्जीवः — निरालं. ७
ब्रह्मवृत्त्या हि पूर्णत्वं तया पूर्णत्वमभ्यसेत् — ते. बिं. १।४२
ब्रह्मवेदनमात्रेण ब्रह्माप्नोत्येव मानवः — कठरु. १२
ब्रह्मवेदस्याथर्वणं शुक्रमत एव मन्त्राः प्रादुर्बभूवुः — २ प्रणवो. ४
ब्रह्मव्यतिरिक्तं न किञ्चिदस्ति — त्रि.म.ना.४।२
(तस्मात्) ब्रह्मव्यतिरिक्तं सर्वं बाधितमेव — त्रि.म.ना.३।३
ब्रह्मव्यतिरिक्तं सर्वं नश्वरमिति निश्चित्याथो क्रमेण यः सन्न्यसति स सन्न्यासोऽनिमित्तसन्न्यासः — ना. प. ५।४
ब्रह्मशब्देन तद्ब्रह्म स्वप्रकाशात्मरूपकम् — शु. र. उ. ३।८
ब्रह्म शाश्वतम् — त्रि. ता. १।५
[तप इति च–] ब्रह्म सत्यं जगन्मिथ्येत्यपरोक्षज्ञानाग्निना ब्रह्माद्यैश्वर्याशासिद्धसङ्कल्पबीजसन्तापं तपः — निरालं.२८
ब्रह्मसदनं चरतो मे ध्यातः स्तुतः परमेश्वरः... परार्धान्ते सोऽबुध्यत — गो. पू. ३।८
ब्रह्मसन्ध्याक्रिया मनोयागः — पा. ब्र. ३
ब्रह्म स ब्रह्मविस्स्वयम् — मुक्तिको.२।६४
ब्रह्म सम्पद्यते तदा — भ.गी.१३।३१
ब्रह्म सम्पद्यते योगी न भूयः संसृतिं व्रजेत् — त्रि.ब्रा.२।१६२
ब्रह्म सरूपमनुमेनमायायनं मा विवधीर्विक्रमस्व[महाना.१३।११+ — चित्यु. १५।१
(तथा) ब्रह्म सर्वान्तरात्मा मध्ये प्रकाशितम् — अद्वैतो. ३
ब्रह्मसंस्थोऽमृतत्वमेति — छां.२।२३।१
ब्रह्मसाक्षात्कारानुभवविशेषबोधसारतरानन्तप्राकारैः समुज्ज्वलितम् — सि. सा. ६।१
ब्रह्मसूत्रपदं ज्ञेयं ब्राह्मं विध्युक्तलक्षणम् — पा. ब्र. ११
ब्रह्मसूत्रपदैश्चैव — भ.गी. १३।५
ब्रह्मसूत्रमहमेव, विद्वान्त्रिवृत्सूत्रं त्यजेद्विद्वान्य एवं वेद — आरुणि. ३
ब्रह्म सोमोऽहं पवनः सोमोऽहं पवते सोमोऽहं... — आत्मजा. २।५

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ब्रह्मस्थाने तु नादः स्याच्छाकिन्यमृतवर्षिणी । षट्चक्रमण्डलोद्धारं ज्ञानदीपं प्रकाशयेत् — ब्र.वि. ७६
ब्रह्म स्वयम्भु ब्रह्मणे स्वयम्भुवे स्वाहा — चित्यु. ६।१
ब्रह्मस्वरूपविज्ञानाज्जगद्भोज्यं भवेत्खलु — पा. ब्र. ४५
ब्रह्मस्वरूपं निरञ्जनं परमं व्योमकं तत्साम्नश्चतुर्थं पादं जानीयाद्यो जानीते सोऽमृतत्वं च गच्छति — नृ. पू. १।२
ब्रह्मस्वरूपं निरञ्जनं परमव्योम्निकं तत्साम्नः षष्ठं पादं जानीयात्तेन वक्रतुण्डाय हुमिति यो जानीयात्सोऽमृतत्वं च गच्छति — ग.पू. १।१२
ब्रह्मस्वात्मतया नित्यं भक्षितंसकलंतदा — पा. ब्र. ४६
ब्रह्म स्वानुभूतिः, गुरुः शिवो देवः — रुद्रोप. ३
ब्रह्महत्या-सुरापान-स्वर्णस्तेय-गुरुतल्पगमन-तत्संयोगिपातकेभ्यः पूतो भवति — पैङ्गलो. ४।२४
ब्रह्महत्यां वा एते घ्नन्ति [त्रिसु. १+ — महाना.१२।१
ब्रह्म ह देवेभ्यो विजिग्ये तस्य ह ब्रह्मणो विजये देवा अमहीयन्त त ऐक्षन्तास्माकमेवायं विजयोऽस्माकमेवायं महिमेति — केनो. ३।१
ब्रह्म ह वा इदमग्र आसीत् — मैत्रा. ६।१७
ब्रह्म (ह) वै ब्रह्माणं पुष्करे पुष्करे ससृजे — २ प्रणवो. १
ब्रह्म ह श्वेताश्वतरोऽथ विद्वान् — श्वेताश्व.६।२१
ब्रह्मंस्तपस्व तपस्वेत्युक्त्वाऽन्तर्हिते तस्मिन्ब्रह्मा तपश्चचार — ग. शो. ३।८
ब्रह्मंस्तत्वेन्द्रियाणि याजकानि ध्यात्वा ...शरद्दतुं रसं ध्यात्वैवममौ हुत्वाऽङ्गस्पर्शात्कलेबरोवज्रंहीप्यते — मुद्गलो. २।५
ब्रह्माकारमनोवृत्तिप्रवाहोऽहङ्कृतिं विना — ...
ब्रह्माक्षरसमुद्भवम् — भ.गी. ३।१५
ब्रह्माग्नावपरे यज्ञं — भ.गी. ४।२५
ब्रह्माग्नौ ब्रह्मणा हुतम् — भ.गी. ४।२४
ब्रह्माङ्गलक्षणयुक्तो यज्ञसूत्रम् , तद्ब्रह्मसूत्रम् । — पा. ब्र. ३
ब्रह्मा च नारायणः — नारा. २
ब्रह्माणमीशं कमलासनस्थं — भ.गी.११।१५
ब्रह्माणमुपदिशति स्म ब्रह्मन् कुरु सृष्टिं — ग. शो. ३।४
ब्रह्माणमेवाप्येति योब्रह्माणमेवात्मेति — सुबालो.९।११
ब्रह्माणं पृथिवीभागे विष्णुं तोयांशके तथा — जा.द. ८।५
ब्रह्माण्डतद्गतलोकान्कार्यरूपांश्च कारणत्वं प्रापयित्वा...सर्वाणि भौतिकानि कारणे भूतपञ्चके संयोज्य भूमिं जले जलं वह्नौ वह्निं वायौ वायुमाकाशे चाकाशमहङ्कारे चाहङ्कारं महति महदव्यक्तेऽव्यक्तं पुरुषे क्रमेण विलीयते — पैङ्गलो.३।४
ब्रह्माण्डमपि पिण्डाण्डं त्यजतां मलभाण्डवत् । चिदात्मनि सदानन्दे देहरूढामहं धियम् । निवेश्य लिङ्गमुत्सृज्य केवलो भव सर्वदा — अध्यात्मो.८।९
ब्रह्माण्डस्योदरे देवा दानवा यक्षकिन्नराः । मनुष्याः पशुपक्ष्याद्यास्तत्तत्कर्मानुसारतः — कठरु. १९
ब्रह्माण्डं चैव पिण्डाण्डं लोका भूरादयः क्रमात्...स्वस्वोपाधिलयादेव लीयन्ते प्रत्यगात्मनि — योगकु.३।२२
ब्रह्माण्डं पञ्चभूतस्थं पञ्चभूतमयी तनुः । सर्वं भूतमयं चेति त्यक्त्वा नास्तीति भावयेत् — अमन.१।१७
ब्रह्माण्डं सकलं पश्येत् पाणिस्थमिव मौक्तिकम् — अमन.१।८०.
ब्रह्माण्डाखण्डविग्रहम् (महेशं) — पं. ब्र. ११
ब्रह्माण्डाद्बहिरूर्ध्वं हि महत्तत्त्वमहङ्कृतिः — गुह्यका. ७
ब्रह्माण्डार्धे कपाले हि शिरस्तस्या विभावयेत् — गुह्यका. ८
ब्रह्माण्डावरणं विनश्यति तद्धि विष्णोः स्वरूपम् — त्रि.म.ना.३।५
ब्रह्मात्मसच्चिदानन्दात्मकमंत्रमित्युपासितव्यम् — श्रीवि.ता.१।१
ब्रह्मात्मैकत्वविज्ञानं हेयं मिथ्यात्वकारणात् — परब्र. ३
ब्रह्मात्मैवात्र ह्येव न विचिकित्स्यमित्यों सत्यं तदेतत्पण्डिता एव पश्यन्ति — नृसिंहो. ९।८

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ब्रह्मादयश्च (इंद्रादयश्च) यक्षान्ता वृन्तभागे व्यवस्थिताः (बिल्ववृक्षस्य) २बिल्वो. १०

ब्रह्मादयस्त्रयो मूर्तयः...अकारोकारमकारा एते सर्वे प्रणवमयोर्ध्वपुण्ड्रत्रयात्मकास्तदेतदोमित्येकधा समभवन् गोपीचं. ४

ब्रह्मादयस्त्रयो मूर्तयास्तिस्रो व्याहृतयस्त्रीणि छन्दांसि त्रयोऽग्नय इति वासुदे. ४

ब्रह्मादिकार्यरूपाणि स्वे स्वे संहृत्य कारणे। सर्वकारणमव्यक्तमनिरूप्यमचेतनम्। साक्षादात्मनि सम्पूर्णे धारयेत्प्रणवेन तु। इन्द्रियाणि समाहृत्यमनसाऽऽत्मनि योजयेत् जा.द.८।८-९

ब्रह्मादिकीटपर्यन्ता प्राणिनो मयि कल्पिताः। बुद्बुदादिविकारान्तस्तरङ्गः सागरे यथा आ. प्र. १५

ब्रह्मादिपञ्चब्रह्माणोयत्रविश्रान्तिमाययुः। तदखण्डं सुखाकारं रामचन्द्रपदंभजे पं. ब्र. शीर्षक

ब्रह्मादिपिपीलिकापर्यन्तं सर्वप्राणिबुद्धिष्ववशिष्टतयोपलभ्यमानः सर्वप्राणिबुद्धिस्थो यदा तदा कूटस्थः इत्युच्यते सर्वसारो. ५

ब्रह्मादिलोकपर्यन्ताद्विरक्त्या यलभेत् प्रियम्। सर्वत्र विगतस्नेहः सन्तोषं परमं विदुः जा.द. २।६

ब्रह्मादिस्तम्बपर्यन्तं मृषामात्रा उपाधयः। ततः पूर्णं स्वमात्मानं पश्येदेकात्मना स्थितम् अध्यात्मो.१९

ब्रह्मादीनामगोचरा (अनन्तमहामाया) त्रि.म.ना.४।९

ब्रह्मादीनां वाचकानां मन्त्रोऽन्वर्थादिसंज्ञकः। जप्तव्यो मन्त्रिणा नैवं विना देवः प्रसीदति रा. पू. १।११

ब्रह्मा देवानां पदवीः कवीनामृषिर्विप्राणां महिषो मृगाणाम् [महाना. ८।४+१२।३+ वनदु. ४७,६८

ब्रह्मा देवानां प्रथमः सम्बभूव यो.चू. ७२

ब्रह्मा देवानां प्रथमः सम्बभूवविश्वस्य कर्ता भुवनस्य गोप्ता मुंडको. १।१

ब्रह्मा देवानां सवितुः कवीनामृषिर्विप्राणां महिषो मृगाणाम् ग.पू. १।१

ब्रह्माद्यं स्थावरान्तं च पश्यन्ति ज्ञानचक्षुषः मंत्रिको.१६

ब्रह्माद्वितीयमेव सत्यम् त्रि.म.ना.४।२

ब्रह्माघोराङ्गिरसे ददौ (ब्रह्मविद्यां) सुबालो.७।३

ब्रह्मानन्दकारणम् (गोपीचंदनम्) गोपीचं. ६

ब्रह्मानन्दमयविमानकोटिभिरतिमङ्गलमनन्तोपनिषदर्थारामजालसङ्कुलं... प्रणवाख्यं विमानं विराजते त्रि.म.ना.७।९

ब्रह्मानन्दमयानन्त-प्राकार-प्रासाद-तोरणविमानोपवनावलिभिर्ज्वलच्छिखरैरुपलक्षितो निरुपमनित्यनिरवद्यनिरतिशयनिरवधिकब्रह्मानन्दाचलो विराजते [त्रि.म.ना.५।५+ सि.सा.१।१

ब्रह्मानन्दपरं ज्योतिः ते.बिं.४।५९

ब्रह्मानन्दमयी विद्यायापरा सा परा गतिः गान्धर्वो. ५

ब्रह्मानन्दरसनिर्भरैरसङ्ख्यैरतिमङ्गलं... निरतिशयाद्वैतपरमानन्दलक्षणमादिनारायणं ध्यायेत् त्रि.म.ना.७।१२

ब्रह्मानन्दरसारूढो ब्रह्मानन्दैकचिद्घनः ते. बिं. ४।६०

ब्रह्मामृतरसे तृप्तो ब्रह्मानन्दानुभावकः ते.बिं. ४।५८

ब्रह्मानन्दसमष्टिकन्द...ब्रह्मानन्दमयानन्तनिरतिशयानन्दसागराकारम्। आत्मसमानानन्दविभूतिपुरुषानन्तानन्दमण्डितं नित्यमङ्गलमनन्तविभवम् सि.सा. १।१

ब्रह्मानन्दं परमं दक्षिणे च ब्रह्मानन्दं परमं चोत्तरे च पा. ब्र. ३५

ब्रह्मानन्दं सदा पश्यन्कथंवध्येतकर्मणा वराहो.२।१६

ब्रह्मानन्दानुसन्धाने नास्मादन्यत्तु किञ्चन। सुलभं त्रिषु लोकेषु यज्ज्ञात्वाऽमृतमश्नुते गान्धर्वो. ११

ब्रह्मानन्दामृतरसाम्भोनिधितरङ्गिण्याः प्रवाहैरतिमङ्गलम् सि. सा. ६।१

ब्रह्मानन्दाश्रुसंजातेवृन्दावननिवासिनि। सर्वावयवसम्पूर्णे अमृतोपनिषद्रसे। त्वं मामुद्धरकल्याणि महापापाब्धिदुस्तरात् तुलस्यु. ११

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ब्रह्मानन्दे निमग्नस्य विषयाशा नतद्भवेत्	आ.प्र. १७
(यद्वा) ब्रह्मानन्दे विलीयताम् (धीः)	१अवधू.२५
ब्रह्मा नारायणः, शिवश्च नारायणः	त्रि.म.ना.२।८
ब्रह्मान्वविन्दद्दश होतारमर्णे	चित्त्यु.११।१
ब्रह्मा पूरक इत्युक्तो विष्णुः कुम्भक उच्यते । रेचो रुद्र इति प्रोक्तः प्राणायामस्य देवताः	ध्या. बि.२१
ब्रह्मा ब्रह्मणी वेदितव्ये	देव्यु. १
ब्रह्माब्रह्माऽहं प्राञ्चः प्रत्यञ्चोऽहम्	अ. शिरः. २
ब्रह्माभयं वै ब्रह्माभयꣳ हि वै ब्रह्म भवति य एवं वेद	बृह.४।४।२६
ब्रह्मामृतरसासक्तो ब्रह्मामृतरसः स्वयम्	ते.बिं.४।५७
ब्रह्मामृतरसास्वादो ब्रह्मामृतरसायनः	ते.बिं.४।५६
ब्रह्मामृतरसे मग्नो ब्रह्मानन्दशिवार्चनः	ते.बिं. ४।५७
ब्रह्मामृतं पिबेद्भैक्षमाचरेद्देहरक्षणे । वसेदेकान्तिको भूत्वा चैकान्ते [स्कन्दो. १२+	मैत्रे. २।३
(अथ) ब्रह्मा रुद्रो विष्णुरित्यभिपतिवत्येषा	मैत्रा. ६।५
ब्रह्मा रुद्रो विष्णुरित्येकेऽन्यमभिध्यायन्त्येकेऽन्यम्	मैत्रा. ४।५
ब्रह्मार्पणं ब्रह्म हविर्ब्रह्माग्नौ ब्रह्मणा हुतम् । ब्रह्मैव तेन गन्तव्यं ब्रह्मकर्मसमाधिना [शरभो. २७+	भ.गी. ४।२४
ब्रह्मावर्ते महाभांडीरवटमूले महासत्राय समेता महर्षयः शौनकादयस्ते ह समित्पाणयस्तत्त्वजिज्ञासवो मार्कण्डेयं चिरजीविनमुपसमेत्य पप्रच्छुः केन त्वं चिरं जीवसि केन वाऽऽनन्दमनुभवसीति	द. मू. १
ब्रह्माहोऽसि गौतम यो मामुपागा एहि त्वा ज्ञपयिष्यामीति	कौ. त. १।१
ब्रह्मविलोकनधियं न जहाति योगी	वराहो.२।८२
ब्रह्मावलोकयंस्तद्रूपो भवति	अद्वयता. १
ब्रह्मावलोकयोगपट्टः	निर्वाणो. २
ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च सर्वा वा भूतजातयः । नाशमेवानुधावन्ति सलिलानीव वाडवम्	महो. ३।५२
ब्रह्मा विश्वः कतमः स्वयम्भूः प्रजापतिः संवत्सरः	म.ना.१७।१२
ब्रह्मा शक्तिर्महादेवोजन्यतेपुरुषोत्तमात्	सि. वि. ३
ब्रह्मा शिवो मे अस्तु सदाशिवोम्	भस्मजा. २।७
ब्रह्मासाध्यं च यो गच्छेद्ब्रह्महा स प्रकीर्तितः	शिवो. ७।६२
ब्रह्माऽसि पूर्णोऽसि परात्परोऽसि	ते.बिं. ५।६१
ब्रह्मा सृजति लोकान्वै	ते.बिं.५।८८
ब्रह्मास्त्रां महाविद्यां शाम्भवीं...देवीमाहूय ध्यायेत्	पीताम्बरो.१
ब्रह्मास्मि नेतरकलाकलनं हि किञ्चित्	अ.पू. ११६९
ब्रह्मास्मि प्रभवोऽस्म्यहम्	मैत्रे. ३।१
ब्रह्माहमस्मि अहमस्मि	त्रि.म.ना.८।३
ब्रह्माहमस्मि, योऽहमस्मि,ब्रह्माहमस्मि	महाना.६।७
ब्रह्माहमस्मीति कृतकृत्यो भवति	मं.ब्रा. ३।३
ब्रह्माहमस्मीति चिन्तयन्निदं सर्वं यदयमात्मेति भावयन्कृतकृत्यो भवति	मं.ब्रा. २।८
ब्रह्माहमस्मीति तत्त्वमस्यादिवाक्यार्थस्वरूपानुसंधानं कुर्वन्नुदीचीं दिशं गच्छेत्	प. हं. प. ५
ब्रह्माहमस्मीति भावयन्गुर्वर्थं ग्राममुपेत्य ध्रुवशीलोऽष्टौ मास्येकाकी चरेद्वावेवाचरेत्	प. हं. प. ७
ब्रह्माहमिति यस्यान्तः स जीवन्मुक्त उच्यते	ते.बिं. ४।२
ब्रह्माहं ब्रह्म चित्तत्त्वब्रह्म चिन्मित्रबान्धवाः	अ.पू. ५।२०
ब्रह्माहं, विष्णुरहं, सौरोऽहं, ब्राह्मोऽहम्	अद्वै. भा. १
ब्रह्मा हि परः परो हि ब्रह्मा	म.ना.१६।१२
ब्रह्मा हैव ता ३ इ ऊर्ध्वं त्वेवोदसर्पत्	१ऐत.१।४।२
ब्रह्मेदं बृंहिताकारं बृहद्बृहदवस्थितम्	अ. पू.२।३७
ब्रह्मेन्द्रमग्निं जगतः प्रतिष्ठाम् । दिव आत्मानꣳ सवितारं बृहस्पतिम् । चतुर्होतारं प्रदिशो नु कॢप्तम् । वाचो वीर्यं तपसाऽन्वविन्दत्	चित्त्यु.११।२
ब्रह्मैकमेव, ब्राह्मणत्वमेकमेव	परब्र. ६
ब्रह्मैकस्त्वं द्विधा त्रिधा शांतिस्त्वं	चतुर्वे. ८
ब्रह्मैतद्ब्रह्मण उज्ज्वार	चित्त्यु.११।६
ब्रह्मैव केवलमहं परिपूर्णमस्मि	वराहो.२।७३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ब्रह्मैव केवलं शुद्धं विद्यते तत्त्वदर्शने	२ आत्मो. ३
ब्रह्मैव तेन गन्तव्यं	भ.गी. ४।२४
ब्रह्मैव पुष्पं ता अमृता आपः	छांदो. ३।५।१
ब्रह्मैव ब्रह्मवित् स्वयम्	२आत्मो.२३
ब्रह्मैव भवति, इत्याह भगवान्ब्रह्मा	शरभो. ३७
ब्रह्मैव भवति स्वयम्	कठरु. १५
ब्रह्मैव वित्तं पुरुषस्य केवलम्	इतिहा. ४४
ब्रह्मैवविद्यते साक्षाद्वस्तुतोऽवस्तुतोऽपिच	पा. ब्र. ३२
ब्रह्मैव सकलं स्वयम्	ते.बिं.६।४३
ब्रह्मैव सन्ब्रह्माप्येति [बृह.४।४।६+ [नृसिंहो. ९।२,५।९,५।८+	सुबा. ३।३+ सहवै. २
ब्रह्मैव सर्वमित्येव भाविते ब्रह्म वै पुमान्। सर्वत्रावस्थितं शान्तं चिद्ब्रह्मेत्यनुभूयते	अ. पू.५।२१
ब्रह्मैव सर्वनामानि रूपाणि विविधानि च। कर्माण्यपि समग्राणि बिभर्तीति विभावय	यो.शि. ४।६
ब्रह्मैव सर्वं चिन्मात्रं ब्रह्ममात्रं जगत्त्रयम्	ते. बिं.६।४२
ब्रह्मैव सर्वं नान्योऽस्ति	ते.बिं. ६।३१
[ईश्वर इति च—] ब्रह्मैव स्वशक्तिं प्रकृत्यभिधेयामाश्रित्य लोकान् सृष्ट्वा प्रविश्यांतर्यामित्वेन ब्रह्मादीनांबुद्धीन्द्रियनियन्तृत्वादीश्वरः	निरालं. ६
ब्रह्मैवान्तत उपनिश्रयति स्वां योनिं य एनं हिनस्ति	बृह. १।४।११
ब्रह्मैवास्मि न चेतरः	महो.२।११
ब्रह्मैवावाप्नोति	ग.शो. ३।१
ब्रह्मैवास्मि निरामयम्	अ.पू. ५।६८
ब्रह्मैवाहमस्मीति निश्चित्य निर्विकल्पसमाधिना स्वतन्त्रो यश्चरति स सन्न्यासी	निरालं.३२
ब्रह्मैवास्मीति सद्वृत्त्या निराकृत्यते	ते.बिं.१।३२
ब्रह्मैवास्मीति सद्वृत्त्या निरालम्बतया स्थितिः	ते.बिं.१।३६
ब्रह्मैवाहमस्मीति..या भाव्यते सैषा षोडशी श्रीविद्या पञ्चदशाक्षरी...	बह्वृचो.४
ब्रह्मैवाहमस्मीत्यनवरतं ब्रह्मप्रणवानुसन्धानेन यः कृतकृत्यो भवति स ह परमहंसपरिव्राट्	प.हं.प.११
ब्रह्मैवाहमिति स्मरन्...मुक्तो भवति	ना.प. ५।५०
ब्रह्मैवाहमिति ज्ञात्वावीतशोकोभवेन्मुनिः	महो.४।२९
ब्रह्मैवाहं न जीवोऽहं ब्रह्मैवाहं न भेदभूः	ते.बिं.६।३३
ब्रह्मैवाहं न देहोऽहं ब्रह्मैवाहं न गोचरः	ते.बिं. ६।३३
ब्रह्मैवाहं न संसारी ब्रह्मैवाहं न मे मनः	ते. बिं.६।३२
ब्रह्मैवाहं परात्परः	ते.बिं. ६।३४
ब्रह्मैवाहं न संशयः	ते.बिं. ३।३९
ब्रह्मैवाहं सच्चिदानन्दरूपं	सर्वसारो.११
ब्रह्मैवाहं सनातनम् [ते.बिं. ३।३२+	६।३१
ब्रह्मैवाहं सर्ववेदान्तवेद्यं नाहं वेद्यं व्योमवातादिरूपम्	सर्वसारो. ११
ब्रह्मैवेदममृतं तत्पुरस्ताद्ब्रह्मानन्दं परमं चैव पश्चात्	पा. ब्र. ३५
ब्रह्मैवेदममृतं पुरस्ताद्ब्रह्म पश्चाद्ब्रह्म दक्षिणतश्चोत्तरेण	मुंड. २।२।११
ब्रह्मैवेदं विजृंभते	अ. पू. २।३६
ब्रह्मैवेदं विश्वमिदं वरिष्ठम्	मुण्ड.२।२।११
ब्रह्मैवेदं सर्वं सच्चिदानन्दरूपं	नृसिंहो. ७।३
ब्रह्मैवैकमनाद्यन्तमब्धिवत्प्रविजृम्भते	अ. पू. ५।१०
ब्रह्मैवोपाप्नोति	तैत्ति. १।८।१
ब्रह्मोडुपेन प्रतरेत विद्वान् स्रोतांसि सर्वाणि भयावहानि	श्वेता. २।८
ब्रह्मोपनिषदो ब्रह्म	पा. ब्र. ५
ब्रह्मोवाच नाहं वेद्मि	ग. शो. ३।९
ब्राह्मण एकहोता। ब्रह्मणे स्वयम्भुवे स्वाहा	चित्यु. ७।१
ब्राह्मणक्षत्रियविशां	भ.गी.१८।४१
ब्राह्मणत्वं ब्रह्म ध्यानार्हत्वं यतित्वमलक्षितान्तःशिखोपवीतत्वम्	परब्र.५
ब्राह्मणस्त एकं मुखं, तेन मुखेन राज्ञोऽत्सि, तेन मुखेन मामन्नादं कुरु	कौ. त. २।९
ब्राह्मणस्य दक्षिणे हस्ते पञ्च तीर्थानि भवन्ति	आचम. २
ब्राह्मणस्य विजानतः	भ.गी. २।४६
ब्राह्मणस्य शरीरं जायते	यज्ञोप. १
ब्राह्मणं क्षत्रियं वैश्यं शूद्रं हत्वा च किल्बिषम्। सञ्चिनोति नरो मोहाद्यत्तदपि नाशयेत्	रामो. ५।१५

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ब्राह्मणः क्षत्रियो वैश्यस्त्रयो वर्णा द्विजातयः — भवसं. २।६२

ब्राह्मणः पञ्चाक्षरमनुभवति — रुद्रोप. १

ब्राह्मणः शिवपूजारतः — रुद्रोप. १

ब्राह्मणः श्वेतवर्णः क्षत्रियो रक्तवर्णो वैश्यः पीतवर्णः शूद्रः कृष्णवर्ण इति नियमाभावात् (न देहो ब्राह्मणः) — व. सू. उ. ४

अथ ब्राह्मणः, स ब्राह्मणः केन स्याद्येन स्यात्तेनेदृश एवातोऽन्यदार्तम् — बृह. ३।५।१

(ततो) ब्राह्मणः समाहितो भूत्वा तत्त्वम्पदैक्यमेव सदा कुर्यात् — पैङ्गलो. ३।४

ब्राह्मणातिक्रमो नास्ति मूर्खो मन्त्रविवर्जयेत्। ज्वलन्तमग्निमुत्सृज्य नहि भस्मनि हूयते — इतिहा. ४५

ब्राह्मणानामयमेव धर्मोऽयमेव धर्मः — भस्मजा १।६

ब्राह्मणानां तु सर्वेषां वैदिकानामनुत्तमम्। गोपीचन्दनवारिभ्यामूर्ध्वपुण्ड्रं विधीयते — वासुदे. १४

ब्राह्मणानां यशो राज्ञां यशो विशां यशोऽहमनुप्रापत्सि — छां. ८।१४।१

ब्राह्मणानां सहस्रेषु भुक्त्वा तु नव सप्त च। भवन्ति क्षायिके भूत्वा ध्यायिके च न संशयेत् — इतिहा. ४७

ब्राह्मणानीतिहासान् पुराणानि कल्पान् गाथानाराशंसीः प्रीणाति — सहवै. १५

ब्राह्मणान्न निन्देत्तद्व्रतम् — छां. २।२०।२

ब्राह्मणा भगवन्तस्तदेव बहु मन्येध्वम् — बृह. ३।८।१२

ब्राह्मणा भगवन्तो यो वो ब्रह्मिष्ठः स एता गा उदजताम् — बृह. ३।१।२

ब्राह्मणा भगवन्तो यो वः कामयते स मा पृच्छतु — बृह. ३।९।२७

ब्राह्मणा भगवन्तो हन्ताहमिमं द्वौ प्रश्नौ प्रक्ष्यामि — बृह. ३।८।१

ब्राह्मणा ये भक्तिमार्गं न विदन्ति तेषां सम्भाषणं स्पर्शं न कुर्यात् — सामर. २२

ब्राह्मणा वाव स्मस्तेषामेवाहमिति — छाग. १।२

ब्राह्मणास्तु सदृशाः सूर्येण — इतिहा. १८

ब्राह्मणास्तेन वेदाश्च — भ.गी. १७।२३

ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः (रुद्राक्षजातयः) — रु. जा. ८

ब्राह्मणाः पुत्रैषणायाश्च वित्तैषणायाश्च लोकैषणायाश्च व्युत्थायाथ भिक्षाचर्यं चरन्ति — बृह. ३।५।१

ब्राह्मणे गवि हस्तिनि — भ.गी. ५।१८

ब्राह्मणे मनुष्येष्वेताभ्यां हि रूपाभ्यां ब्रह्माऽभवत् — बृह. १।४।१५

ब्राह्मणेमनुष्येष्वेताभ्यांरूपाभ्यां..(माध्यं.) — बृ.उ. १।४।१५

ब्राह्मणेष्वमृतमिति तज्जलं शिरसि क्षिपेत् — बृ.जा. ३।१८

ब्राह्मणो द्विपदां वरः — इतिहा. ४९

ब्राह्मणो निर्वेदमायात् — मुंड. १।२।१२

ब्राह्मणो बिभृयाच्छ्वेतान्रक्तान्राजा तु धारयेत्। पीतान्वैश्यस्तु बिभृयात्कृष्णाञ्छूद्रस्तु धारयेत् (रुद्राक्षान्) — रु. जा. १०

ब्राह्मणो मनुष्येषु, क्षत्रियो क्षत्रियेण.. — बृह. १।४।१५

ब्राह्मणो यजेत; न सुरां पिबेत्

ब्राह्मणो वै मुखाज्जज्ञे बाह्वोः क्षत्रं ऊर्वोर्वैश्यः पद्भ्यां शूद्रः — ग.शो. ३।११

ब्राह्मणोऽष्टाचत्वारिंशद्वर्षेवासी च — आश्रमो. १

ब्राह्मणोऽस्यमुखमासीत् [चित्यु. १२।५ +सुबालो. १।४
[ऋ.अ. ८।४।१९=मं. १०।९०।१२ — वा.सं. ३१।११

ब्राह्मण्यं कुलगोत्रे च नामसौन्दर्यजातयः। स्थूलदेहगता एते स्थूलाद्भिन्नस्य मे नहि — आ. प्र. २३

ब्राह्मण्यं सकलं तस्य इति ब्रह्मविदो विदुः — ब्रह्मो. १९

ब्राह्मी नारायणी माहेश्वरी कौमारी अपराजिता वाराही नारसिंहिका चेत्यष्टपत्रगाः — कालिको. १

ब्राह्मीमिष्टिं यजेत्तासामहोरात्रेण निर्वपेत् — कुण्डिको. २

ब्राह्मीं वाव त उपनिषदमब्रूमेति — केनो. ४।७

ब्राह्म्यादयः सप्त मातरो नवमे — सूर्यता. ५।१

ब्रूयाद्ब्रह्मभद्रकम् — शिवो. ७।८१

ब्लूं चोदयित्री सूनृतानां चेतन्ती सुमतीनाम् [ऋ. सं. १।३।११+
[वा. सं. १२।१२+ — तै.सं. १।५।११

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भ

भक्तवत्सलः स्वयमेव सर्वेभ्यो मोक्ष-
 विघ्नेभ्यो भक्तिनिष्ठान्सर्वान्
 परिपालयति — त्रि.म.ना.८।४
भक्तानां धारणात्पापं (रुद्राक्षस्य)
 दिवारात्रिकृतं हरेत् । लक्षं तु
 दर्शनात्पुण्यं कोटिस्तद्धारणाद्भवेत् — रु. जा. उ. ४
भक्तानां भक्त एव ज्ञातिः — सामर. २२
भक्तानां भक्तैः सह कार्यं, नान्यैः — सामर. २२
भक्तानुकम्पिनं देवं जगत्कारण-
 मच्युतम् — गणपत्यु.१२
भक्ता राजर्षयस्तथा — भ.गी. ९।३३
भक्तास्तेऽतीव मे प्रियाः — भ.गी.१२।२०
भक्तास्त्वां पर्युपासते — भ.गी. १२।१
भक्तिमान् मे प्रियो नरः — भ.गी.१२।१९
भक्तिमान्यः स मे प्रियः — भ.गी.१२।१७
भक्तियोगान्मुक्तिः — त्रि.म.ना.८।४
भक्तियोगेन सेवते — भ.गी.१४।२६
भक्तियोगो निरुपद्रवः — त्रि.म.ना.८।४
भक्तिरव्यभिचारिणी — भ.गी.१३।११
भक्तिरस्य (कृष्णस्य) भजनम् — गो.पू. २।२
भक्तिर्भक्त्या भवति — सामर. ९५
भक्तिं मयि परां कृत्वा — भ.गी.१८।६८
भक्तोऽसि मे सखा चेति — भ. गी. ४।३
भक्त्या त्वनन्यया शक्यः — भ.गी.११।५४
भक्त्या मामभिजानाति — भ.गी.१८।५५
भक्त्या युक्तो योगबलेन चैव — भ.गी. ८।१०
भक्त्या लभ्यस्त्वनन्यया — भ.गी. ८।२२
भक्त्या नम्रतनोर्विष्णोः प्रसादम-
 करोद्विभुः — शरभो. १८
भक्त्या विना ब्रह्मज्ञानं कदापि न
 जायते — त्रि.म.ना.८।४
भक्त्या सर्वसिद्धयः सिद्ध्यन्ति — त्रि.म.ना.८।४
भक्त्याऽसाध्यं न किंचिदस्ति — त्रि.म.ना.८।४
भक्षणाद्युनप्रशंपा।दक्षिण्यादारिद्र्य-
 नाशिनी...य एवं वेद स वैष्णवो
 भवति (तुलसी) — तुलस्यु. २
भगव इति तं प्रतिशुश्राव — छांदो. ४।८।२
भगव इति ह प्रतिशुश्राव
 [छान्दो. ४।५।१+६।२+७।२ +८।२+९।२
भगवञ्छरीरमिदं मैथुनादेवोद्भूतं
 संविदपेतं...निरयएवमूत्रद्वारेण — मैत्रे. १।४
भगवत आदिपुरुषस्य नारायणस्य
 नामोच्चारणमात्रेणनिर्धूतकलिर्भवति — कलिसं. १
भगवतो वा अहमविद्याऽन्यानृषि — छां.१।११।२
भगवन् देवाः प्रजां विधारयन्ते — प्रश्नो. २।१
भगवन्कत्येव प्रजा विधारयन्ते(मा.पा.) — प्रश्नो. २।१
भगवन् किमादौ प्रयुक्तं ध्यानं
 ध्यायितव्यं किं तद्ध्यानं को
 वा ध्याता कश्च ध्येयः — ब्र.शिखो. १
भगवन् कुत एष प्राणो जायते — प्रश्नो. ३।१
भगवन् कुतो ह वा इमाः प्रजाः
 प्रजायन्ते — प्रश्नो. १।३
भगवन्कोऽवधूतः, तस्य का स्थितिः किं
 लक्ष्म किं संसरणमिति — १ अवधू. १
भगवन् तदभ्यासवशाद्भ्रमरकीट-
 न्यायात्तदभ्यासः कथमिति — ना. प.६।१
भगवन्तावमे वदतां ब्राह्मणयो-
 र्विवदतोर्वाचं श्रोष्यामीति — छांदो.१।८।२
भगवन् भक्तिनिष्ठां मे प्रयच्छ — त्रि.म.ना.८।७
भगवन्यद्येवमस्यात्मनो महिमानं
 सूचयसीत्यन्यो वा परःकोऽयमात्मा — मैत्रा. ३।१
भगवंस्त्वं नो गतिः — मैत्रे. १।४
भगवन् सर्वविजय सहस्रारापराजित।
 शरणं त्वां प्रपन्नोऽस्मि श्रीकरं
 श्रीसुदर्शनम् — वनदु. ९९
भगधानाभिरस्पृष्टो येन दृष्टः स सर्वदृक् — अ. शां. ८४
भगः शक्तिर्भगवान्काम ईश उभा
 दातारविह सौभगानाम् । सम-
 प्रधानौ समसत्त्वौ समोजौ तयोः
 शक्तिरजरा विश्वयोनिः — त्रिपुरो. १४
भजतां प्रीतिपूर्वकम् — भ.गी.१०।१०
भजते मामनन्यभाक् — भ.गी. ९।३०
भजत्येकत्वमास्थितः — भ.गी. ६।३१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भजनानन्दोपासकानां न वर्णो न देशो न कालोऽस्ति	सामर. २२
भजन्ते मां दृढव्रताः	भ.गी. ७।२८
भजन्त्यनन्यमनसः	भ.गी.९।१३
भजेद्भ्रमरकीटवत् सैव सायुज्यमुक्तिः	मुक्ति.१।२४
भद्रमित्याह भद्रः खल्वयं श्रिया जुष्टः	अव्यक्तो. ३
भद्रं पश्यन्त उपसेदुरग्रे [तै.सं.५।७।४।३+	चित्यु.११।९ तै.आ.३।११।९
भयप्रदमकल्याणं वैर्यसर्वस्वहारिणम्। मनःपिशाचमुत्सार्य योऽसि सोऽसि स्थिरो भव	अ.पू. ५।३५
भयमोहशोकक्रोधत्यागस्त्यागः	निर्वाणो. ५
भयं क्रोधमथालस्यमतिस्वप्नातिजागरम्। अत्याहारमनाहारं नित्यं योगी विवर्जयेत्	अ.ना. २८
भयं चाभयमेव च	भ.गी. १०।४
भयाज्ञानाभ्यामिन्द्रियसङ्घातैः कम्पन्निव मृततुल्या मूर्च्छा भवति	पैङ्गलो. २।९
भयात्तस्याग्निस्तपति भयात्तपति सूर्यः। भयादिंद्रश्च वायुश्च मृत्युर्धावति पंचमः	कठो. ६।३
भयात्सारङ्गवदेकत्र न तिष्ठेत्	ना.प. ७।१
भयाद्रणादुपरतं	भ.गी. २।३५
भयेन च प्रव्यथितं मनो मे	भ.गी.११।४५
भरद्वाजोऽङ्गिरसे परावरां (ब्रह्मविद्यां प्रोवाच)	मुण्डो. १।२
भरद्वाजो बृहद्वाचक्रे अग्नेः	३ऐत.१।६।२
भरे भरेषु समुपह्वयाम प्रसासहि	आर्षे.१०।२
(अथ)भर्ग इति भासयतीमाँल्लोकानिति रञ्जयतीमानि भूतानि गच्छत इति गच्छत्यस्मिन्नागच्छत्यस्मा इमाः प्रजास्तस्माद्भारकत्वाद्भर्गः	मैत्रा. ६।७
(अथ)भर्ग इति योऽह वा कस्मिन्नादित्ये निहितस्तारकेऽक्षिणि चैष भर्गाख्यो भाभिर्गतिरस्य हीति भर्गो भर्जति चैष भर्ग इति	मैत्रा. ६।७
भर्ग इत्यापो ह वै भर्गः	गायत्रीर.२
भर्गो देवस्य धीमहि मधुनक्तमुतोषसो मधुमत्पार्थिवं रजः मधु द्यौरस्तु नः पिता भुवः स्वाहा	बृह. ६।३।६
भर्ता भोक्ता महेश्वरः	भ.गी.१३।२३
भर्ता च मे भूयात्	चित्यु.७।१
भर्ता सम्भ्रियमाणो बिभर्ति	चित्यु.१४।१
भर्ता स्वानां श्रेष्ठः पुर एता	बृह.१।३।१८
भवताऽप्येष पदार्थः कथितो वाग्विदांवर	महो. २।३३
भवति च सर्वेषु पादेषु चतुरात्मा	नृसिंहो. ३।२
भवति हास्य सुवर्णं य एवमेतत्साम्नः सुवर्णं वेद	बृह.१।३।२६
भवति हास्य स्वं य एवमेतत्साम्नः स्वं वेद	बृह. १।३।२५
भवतीत्यनुशुश्रुम	भ.गी. १।४
भवतोऽज्ञानमेव च	भ.गी.१४।१७
भवत्यत्यागिनां प्रेत्य	भ.गी.१८।१२
भवन्तः सर्व एव हि	भ. गी. १।११
भवत्यखिलजन्तूनां यदन्तस्तद्बहिः स्थितम्	अ. पू. १।३६
भवत्यन्नादोऽधिपतिर्य एवं वेद	बृह. १।३।१८
भवत्यस्यान्नमापश्च पृथिवीचान्नमेतन्मयानि ह्यन्नानि भवन्ति	१ऐत. ३।१।२
भवत्यस्यान्नमोषधिवनस्पतयोऽन्नम्	१ऐत. ३।१।३
भवन्ति भावा भूतानां	भ.गी. १०।५
भवन्ति विविधा रोगाः पवनव्यत्ययक्रमात्	यो. चू. ११७
भवन्ति सम्पदं दैवीं	भ.गी. १६।३
भवन्ति हास्य पशवः, पशुमान्भवति	छांदो. २।६।२
भवन्तो (देवाः) वै न मद्भिन्नाः	गणेशो.४।१०
भव भावनया मुक्तो मुक्तः परमया धिया। धारयात्मानमव्यग्रो ग्रस्तचित्तं चितः पदम्	महो. ४।९२
भव वर्जितचिन्मात्रं सर्वं चिन्मात्रमेव हि	ते. बिं. २।२५
भवं यत्कारुद्रतन्निन्ना	चित्यु. २१।१
भवानः सप्रथस्तमः	चित्यु. १७।१
भवानिदं जगत्सर्वं व्याप्यैव परितिष्ठति	गणेशो. ३।७
भवानेव गच्छतिवति	बृह. ६।२।४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भवान् भीष्मश्च कर्णश्च — भ. गी. १।८
भवाप्ययौ हि भूतानां — भ.गी. ११।२
भवामि न चिरात्पार्थ — भ.गी. १२।७
भविता न च मे तस्मात् — भ.गी.१८।६९
भविष्यति पुनर्धनम् — भ.गी.१६।१३
भविष्यते स्वाहेत्यग्नौ हुत्वा मन्थे संस्रवमवनयति — बृह. ६।३।३
भविष्याणि च भूतानि — भ.गी. ७।२६
भवेदनर्थाय विना प्रमाणं (परमार्थः) — ब्र. वि. ३२
भवेद्युगपदुत्थिता — भ.गी.११।१२
भस्मदिग्धाङ्गो रुद्राक्षभूषणो मामेव सर्वभावेन प्रपन्नो मदेकपूजानिरतः सम्पूजयेत् — भस्मजा.२।१०
भस्मधारणमकृत्वा नाश्नीयादापोऽन्नमन्यद्वा — भस्मजा. १।६
भस्मनिष्ठस्य दह्यन्ते दोषा भस्माग्निसङ्गमात् । भस्मस्नानविशुद्धात्मा भस्मनिष्ठ इति स्मृतः — बृ.जा.५।१९
भस्मनो यद्यभावस्तदानर्यभस्मदाहनजन्यमन्यद्वावश्यं मन्त्रपूतं धार्यम् — भस्मजा.१।७
भस्ममुष्टिं समादाय संहितामन्त्रमन्त्रिताम् । मस्तकात्पादपर्यन्तं मलस्नानं पुरोदितम् — बृ. जा. ४।२
भस्म व्यापांडुरांगः शशिशकलधरो ज्ञानमुद्राक्षमालावीणापुस्तैर्विराजत्करकमलधरोयोगपट्टाभिरामः । ...सव्यालःकृत्तिवासाः सततमवतु नोदक्षिणामूर्तिरीशः — द. मू. ९
भस्मसन्दिग्धसर्वाङ्गो भस्मदीप्तत्रिपुण्ड्रकः । भस्मशायी च पुरुषो भस्मनिष्ठ इति स्मृतः — बृ.जा.५।२०
भस्म सर्वभक्षणात् — बृ. जा. १।६
भस्मसात्कुरुते तथा — भ.गी. ४।३७
भस्मसात्कुरुतेऽर्जुन — भ.गी. ४।३७
भस्माधिक्यमभीप्सुस्तु अधिकं गोमयं हरेत् — बृ.जा.३।२२
भस्मायुधाय विद्महे तीक्ष्णदंष्ट्राय धीमहि । तन्नो ज्वरः प्रचोदयात् — वनदु.२५।९८

भस्मोद्धूलितसर्वाङ्गं जटाजूटधरं विभुम्...एवं यः सततं ध्यायेद्देवदेवं सनातनम् । स मुक्तः सर्वपापेभ्यो निःश्रेयसमवाप्नुयात् — शांडि.३।२।३
भागमेकं न्यसेद्भूमौ द्वितीयं वेदिमध्यतः। तृतीयभागे पूजा स्यादिति लिङ्गं त्रिधा स्थितम् — शिवो. २।३
भागार्थं सृष्टिरित्यन्ये क्रीडार्थमिति चापरे । देवस्यैष स्वभावोऽयमाप्तकामस्य का स्पृहा — आगम. ९
भातीत्युक्ते जगत्सर्वं भानं ब्रह्मैव केवलम् — वराहो.२।७२
भानाभानविहीनात्मावैदेहीमुक्तएवसः — ते.बि.४।७९
भानुकोटिसमप्रभम् । प्रसन्नं सामवेदाख्यं — पञ्चब्र. ६
भानुनेव जगत्सर्वं भास्यतेयस्यतेजसा — २आत्मो. ८
भानुमध्यगतः शशी — ध्या.बि. २६
भाभिर्गतिरस्य हीति भर्गः — मैत्रा. ६।७
भारो विवेकिनः शास्त्रं भारो ज्ञानं च रागिणः । अशान्तस्य मनो भारो भारोऽनात्मविदो वपुः — महो. ३।१५
भार्या पुत्रो गृहं धनं सर्वं तेभ्यो देयम् — स्वसंवे. ४
भार्यायै रेतः संवत्सरस्य तेजोभूतस्य भूतस्यात्मभूतस्य त्वमात्माऽसि — कौ. त. १।६
भावग्राह्यमनीडाख्यं भावाभावकरं शिवम् । कलासर्गकरं देवं ये विदुस्ते जहुस्तनुम् — श्वेता. ५।१४
भावतीर्थं परं तीर्थं प्रमाणं सर्वकर्मसु — जा.द.४।५१
भावनाभावमात्रेणसङ्कल्पःक्षीयतेस्वयम् — महो.५।१८३
भावनामखिलांत्यक्त्वा यच्छिष्टं तन्मयो भव [मैत्रे.२।२८+अ.पू.५।१०४ — वराहो.४।१९
भावनामात्रमेवात्र कारणम् — यो.शि.३।२३
भावना सर्वभावेभ्यः समुत्सृज्य समुत्थितः । अवशिष्टं परं ब्रह्म केवलोऽस्मीति भावय — अ.पू. ५।९५
भावमव्ययमीक्षते — भ.गी.१८।२०
भावमात्सर्यतृष्णाशामोहादिरहितः (वर्तते स ब्राह्मणः) — व. सू. ९
भावयन्ति चितिश्चैत्यं व्यतिरिक्तमिवात्मनः । सङ्कल्पतामिवायाति बीजमङ्कुरतामिव — महो.५।१८०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भावयन्मनसा विष्णुं परमात्मानमीश्वरम् (यतिः) ना.प.५।४९

भाववृत्त्या हि भावत्वं शून्यवृत्त्या हि शून्यता ते.बिं.१।४२

भावशुद्धिर्हरेर्भक्तिरितितिक्षा करुणा तथा ।...आनृशंस्यं सतां सङ्गः पारमैकान्त्यहेतवः भवसं.५।२०

भावसंवित्प्रकटितामनुरूपा च मारुते । चित्तस्योत्पत्त्युपरमा वासनां मुनयो विदुः मुक्तिको.२।२४

भावसंशुद्धिरित्येतत् भ.गी.१७।१६

भावं भावेन सौम्यं सौम्येन...प्रभवति स्वेन तेजसा अ.शिरः.३।३

भावा अप्यद्वयेनैव तस्माद्द्वयता शिवा वैतथ्य.३३

भावातीतं त्रिगुणरहितं सद्गुरुं तं नमामि शु.र.१।१९

भावाभावदशाकोशं दुःखरत्नसमुद्गकम् । बीजमस्य शरीरस्य चित्तमाशावशानुगम् अ.पू.४।४०

भावाभावदहनं निर्वाणो.७५

भावाभावद्वयातीतं स्वप्नजागरणादिगम् । मृत्युजीवननिर्मुक्तं तत्त्वं तत्त्वविदो विदुः अमन.२।६१

भावाभावमजं सर्वमितिमत्वासुखीभव अ.पू.५।६७

भावाभावविनिर्मुक्तं जरामरणवर्जितम् । प्रशान्तकलनारम्यं नीरागं पदमाश्रय महो.६।७२

भावाभावविनिर्मुक्तं भावनामात्रगोचरं यो.शि.३।२२

भावाभावविहीनोऽस्मि भासा हीनोऽस्मि भास्यहम् मैत्रे.३।५

भावाभावादिद्वन्द्वातीतः...परं ब्रह्म प्राप्नोति मं.ब्रा.३।१

भावाभावेपदार्थानांहर्षामर्षविकारदा । मलिना वासना यैषा सा सङ्ग इति कथ्यते अ.पू.५।५

भावाभावौ ततस्त्यक्त्वा निर्विकल्पः सुखी भव महो.४।१०९

भावा विभ्रमभूमयः । अयश्शलाकासदृशाः परस्परमसङ्गिनः महो.३।४

भवांश्च सर्वान् विनियोजयेद्यः । तेषामभावे कृतकर्मनाशः श्वेता.६।४

भावितं तीव्रवेगेन यद्वस्तु निश्चयात्मकम् । दृश्यं ह्यदृश्यतां नीत्वा ब्रह्माकारेण चिन्तयेत् ते.बिं.१।५०

भावितं तीव्रसंवेगादात्मना यत्तदेव सः । भवत्याशु कपिश्रेष्ठ विगलेतरवासनः मुक्ति.२।५८

भावेनगलितेभावे स्वस्थस्तिष्ठामिकेवलः सं.सो.२।३६

भावेष्वरतिरायाता पथिकस्य मरुष्विव महो.३।६

भावैरसद्भिरेवायमद्वयेन च कल्पितः वैतथ्य.३३

भावोऽप्यभावमायाति जीर्यन्ते वै दिगीश्वराः महो.३।५१

भासनाद्भसितम् बृ.जा.१।६

भासमानमिदं सर्वं मानरूपं परं पदम् । पश्यन्वेदान्तमानेनसद्यएवविमुच्यते वराहो.२।१४

भासस्तवोग्राः प्रतपन्ति विष्णो भ.गी.११।३०

भासस्तस्य महात्मनः भ.गी.११।१२

भासा त्वया व्योम्नि कृतः सुतार्क्ष्यस्त्वं वै कुमारस्त्वमरिष्टनेमिः एका.उ.४

भासा हीनोऽस्मि भाऽस्म्यहं मैत्रे.३।५

भास्कराय विद्महे महाद्युतिकराय धीमहि । तन्नो आदित्यःप्रचोदयात् वनदु.१२१

भास्कराय विद्महे महद्द्युतिधराय धीमहि। तन्नो आदित्यः प्रचोदयात् महाना.३।१०

भास्याम्यहमिति चन्द्रमाः बृह.१।५।२२

भास्वतीमेवाप्येति यो भास्वतीमेवास्तमेति सुबालो.५।१३

भास्वती स्मृता चतुर्थः पादो भवति भवति च सर्वेषु पादेषु चतुरात्मा नृसिंहो.३।३

भास्वतीं त्वासादयामि चित्त्यु.१९।१

भाः सत्यस्तस्मिन्नन्तर्हृदये यथा व्रीहिर्वा यवो वा स एष सर्वस्येशानः सर्वस्याधिपतिः सर्वमिदं प्रशास्ति बृह.५।६।१

भिक्षाटनसमुद्योगाद्येन केन निमन्त्रितम् । अयाचितं तु तद्ग्राह्यं भोक्तव्यं च मुमुक्षुभिः सं.सो.२।६८

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भिक्षादि वैदलं पात्रं स्नानद्रव्यमवारितम् । एतां वृत्तिमुपासीना घातयन्तीन्द्रियाणि च — २सन्न्यासो.१५

भिक्षादि वैदलं पात्रं स्नानद्रव्यमवारितम् । एवं वृत्तिमुपासीनो यतेन्द्रियो जपेत्सदा — कुण्डिको. १३

भिक्षामात्रेण जीवी स्यात्स यतिर्यतिवृत्तिहा — ना.प. ५।१२

भिक्षामात्रेण यो जीवेत्स पापी यतिवृत्तिहा — प. हं. ७

भिक्षार्थमटनं यस्य विण्मूत्रकरणाय च । योजनान्न परं याति सर्वथा पङ्गुरेव सः — ना.प. ३।६५

भिक्षाशी यत्किञ्चिन्नाद्यात — कठरु. ४

भिक्षा सर्वत्र लभ्यते — १सं.सो.२।९९

भिक्षुर्नैहिकामुष्मिकापेक्षः — ना. प. ५।११

भिक्षाशनं दशात्पवित्रं धारयेज्जन्तुसंरक्षणार्थम् — २सन्न्यासो.१०

भिक्षुश्चतुर्दशकरणानां न तत्रावकाशं दद्यात् — ना. प. ७।३

भिक्षूणां पटलं यत्र विश्रांतिमगमहसदा । तत्पदं ब्रह्म तत्त्वं ब्रह्ममात्रं करोतु माम् — भिक्षुको.शीर्षकं

(ॐ अथ) भिक्षूणां मोक्षार्थिनां कुटीचक-बहूदक-हंस-परमहंसाश्चेति चत्वारः (भेदाः) — भिक्षुको. १

भिद्यते चेज्जडो भेदश्चिदेका सर्वदा खलु — रुद्रहृ. ४५

भिद्यते हृदयग्रन्थिश्छिद्यन्ते सर्वसंशयाः । क्षीयन्ते चास्य कर्माणि तस्मिन्दृष्टे परावरे [मुण्ड.२।२।८+ — यो.शि.५।४९
[महो. ४।८२+ अ. पू. ४।३१+ — सरस्व. ५६

भिद्यते हृदयग्रन्थिः...क्षीयन्ते परमाकाशे ते यान्ति परमां गतिम् — यो.शि.६।४०

भिद्येते तासां नामरूपे समुद्र इत्येवं प्रोच्यते एवमेवास्य..षोडशकलाः ...अस्तं गच्छन्ति — प्रश्नो. ६।५

भिद्येते तासां नामरूपे पुरुष इत्येवं प्रोच्यते । एषोऽकलोऽमृतो भवति — प्रश्नो. ६।५

भिन्दन्ति योगिनः सूर्यं योगाभ्यासेन वै पुनः — यो.शि.१।७५

भिन्नं भगव इति (शिष्य आह) — छां. ६।१२।१

भिन्ना प्रकृतिरष्टधा — भ. गी. ७।४

भिन्नाभिन्नं न पश्यन्ति — ...

भिन्ने तमसि चैकत्वमेक (मे) पत्रानुपश्यति [ब्र. बिं. १५+ — त्रि.ता. ५।१५

भिन्ने पञ्चात्मके देहे गते पञ्चसु पञ्चधा । हंसस्त्यक्त्वा गतो देहं कस्मिन्स्थाने व्यवस्थितः — पिंडो. २

भिया देयम् — तैत्ति.१।११।३

भीमकर्मा वृकोदरः — भ. गी. १।१५

भीमार्जुनसमा युधि — भ. गी. १।४

भीषणमभीषणं — नृसिंहो. ६।१

भीषणमित्याह-भीषावा अस्मादादित्य उदेति भीतश्चन्द्रमा भीतोवायुर्वाति भीतोऽग्निर्दहतिभीतः पर्जन्यो वर्षति — अव्यक्तो. ३

भीषणं सप्तमं स्थानं (जानीयात्) — नृ. पू. २।३

भीषाऽस्मादग्निश्चेन्द्रश्च — भस्मजा. २।६

भीषाऽस्मादग्निश्चेन्द्रश्च मृत्युर्धावति पञ्चमः [तैत्ति. २।८+ — नृ. प. २।१०

भीषाऽस्माद्वातः पवते — तैत्ति. २।८
[नृ. पू. २।१०+ — भस्मजा. २।६

भीषोदेति सूर्यः — तैत्ति. २।८
[नृ. पू. २।१०+ — भस्मजा. २।६

भीष्मद्रोणप्रमुखतः — भ.गी. १।२५

भीष्ममेवाभिरक्षन्तु — भ. गी. १।११

भीष्मो द्रोणः सूतपुत्रस्तथाऽसौ — भ.गी.११।२६

भुङ्क्ते प्रकृतिजान् गुणान् — भ.गी.१३।२३

भुञ्जते ते त्वघं पापाः — भ.गी. ३।१३

भुञ्जानं वा गुणान्वितम् — भ.गी. ५।१३

भुञ्जीय भोगान् रुधिरप्रदिग्धान् — भ. गी. २।५

भुव इति बाहू, द्वौ बाहू द्वे एते अक्षरे — बृह.५।५।३,४

भुव इति वायुः — तैत्ति. १।५।२

भुव इति वायौ — तैत्ति. १।६।१

भुव इति सामानि — तैत्ति. १।५।२

भुव इत्यन्तरिक्षं — तैत्ति. १।५।१

भुव इत्यन्तरिक्षलोकः — गायत्रीर. २

भुव इत्यपानः — तैत्ति. १।५।३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भुक्तामरसादिकं गात्रेऽग्निना सह...	
साङ्गोपाङ्गकलेवरं व्याप्नोति	शांडि.१।४।७
भुक्त्वा जन्मसहस्राणि भूयः संसार-	
सङ्कटे । पतन्ति केचिद्बुधाः..	महो.५।१४३
भुजः करिष्यमाणः	चित्सु.१४।४
भुज्यते शिवसम्प्रीत्यै मिताहारः	
स उच्यते	योगकुं. १।४
भुञ्जन्मूत्रापुरीषं जन्वा कदाचिन्न तत्रो-	
च्छिष्टं भजते शुद्धदेही	सि. शि. ११
भुवनाधिपतिविशांपतिपशुपति-	
स्थाणुभवाः	सूर्यता. ५।१
भुवनानीति तद्विदः	वैतथ्य. २४
भुवः प्रपद्येऽमुनाऽमुनाऽमुना	छांदो.३।१५।३
भुवः स्वाहेत्यग्नौ हुत्वा मन्थे...	
संस्रवमवनयति	बृह. ६।३।३
भुवोऽग्नं वायवेऽन्तरिक्षाय स्वाहा	महाना. ७।१
भुवो वायवेऽन्तरिक्षाय स्वाहा	महाना. ७।२
भुसुण्डः कालाग्निरुद्रं अग्नीषोमात्मानं	
भस्मस्नानविधिं पप्रच्छ	बृ. जा. २।१
भूतग्राममचेतसः	भ.गी. १७।६
भूतग्राममिमं कृत्स्नं	भ.गी. ९।८
भूतग्रामः स एवायं	भ.गी. ८।१९
भूततोऽभूततो वाऽपि सृज्यमाने	
समा श्रुतिः	अद्वैत. २३
भूतदिक्पालबीजानि यत्रस्याङ्गानि	
वै दश	त्रि.म.ना.७।१२
भूतपिशाचशाकिनीप्रेतवन्ताक-	
नाशको भवति	नृ.षट्च. ८
भूतप्रकृतिमोक्षं च	भ.गी.१३।३५
भूतप्रेतपिशाचब्रह्मराक्षसापस्मार-	
भयभीतिभ्योऽभिरक्षणाद्रक्षेति	बृ. जा. १।६
भूतभर्तृ च तज्ज्ञेयं	भ.गी.१३।१७
भूतभावन भूतेश	भ.गी.१०।१५
भूतभावोद्भवकरः	भ. गी. ८।३
भूतभृन्न च भूतस्थः	भ. गी. ९।५
भूतश्राद्धे पृथिव्यादिपञ्चमहाभूतानि	
चक्षुरादिकरणानि चतुर्विधभूत-	
ग्रामान्	ना.प. ४।३९
भूतसत्त्वतुरीयभागेन ज्ञानेन्द्रियमसृजत्	पैङ्गलो. २।४
भूतसम्मोहने काले भिन्ने तमसि वैखरे।	
अन्तः पश्यन्ति सत्त्वस्था निर्गुणं	
गुणगह्वरे	मंत्रिको. २
भूतस्य जातिमिच्छन्ति वादिनः	
केचिदेव हि । अभूतस्यापरे	
धीरा विवदन्तः परस्परम्	अ. शां. ३
भूतस्यात्मभूतस्य त्वमात्माऽसि	कौ. उ. १।६
भूतं न जायते किञ्चिदभूतं नैव जायते	अ. शां. ४
भूतं भवद्भविष्यदिति सर्वमोङ्कार एव	नृ. पू. ४।२
भूतं भविष्यत्प्रभवः क्रियाश्च कालः	
क्रमस्त्वं परमाक्षरं च	एका. उ. ६
भूतं भव्यं भविष्यच्च सर्वं चिन्मात्रमेव हि	ते.बिं. २।२८
(अथ) भूतं भव्यं भविष्यदिति	
कालवत्येषा	मैत्रा. ६।५
भूतं भव्यं भविष्यदिति सर्वमोङ्कार	
एव [गणेशो. १।१+	रामो.ता.२।१
भूतं भव्यं भविष्यद्यत्त्रिकालोदितम-	
व्ययम् । तदप्योङ्कारमेवायं विद्धि	
मोक्षप्रदायकम्	ना. प. ८।६
भूतं भव्यं यच्च वेदा वदन्ति	श्वेताश्व. ४।९
भूतादिर्महति विलीयते	सुबालो. २।२
भूतादिं भित्त्वा महान्तं भिनत्ति	सुबा.११।२
भूतादेराकाशं (जायते)	सुबालो. १।१
भूतानामन्त एव च	भ.गी.१०।२०
भूतानामस्मि चेतना	भ.गी.१०।२२
भूतानामीश्वरोऽपि सन्	भ. गी. ४।६
भूतानां त्रयमप्येतत्सर्वोपरमबाधकम्।	
तत्सुषुप्तं हि यत्स्वप्नं मायामात्रं	
प्रकीर्तितम्	ना.प. ८।१८
भूतानि गुणा अनुयाजाः, जिह्वेडा	प्रा. हो.४।३
भूतानि तत्त्वसंज्ञानि कूटस्थोऽक्षर-	
संज्ञितः	ना.उ.ता.३।६
भूतानि तं परादुर्योऽन्यत्रात्मनो	
भूतानि वेद [बृ. उ. २।४।६+	४।५।७
भूतानि पञ्च तन्मात्राणि	महो. १।२
भूतानि यान्ति भूतेज्याः	भ.गी. ९।२५
भूतानीति च तद्विदः	वैतथ्य. २०
भूताय स्वाहेत्यग्नौ हुत्वा मन्थे	
संस्रवमवनयति	बृह. ६।३।३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भूतावासमिमं (शरीरं) त्यजेत् ना.प. ३।४८
भूतिर्भूतिमतां सुकृतं कृताय स्वाहा पारमा. ३।६
भूतेन पञ्चमः प्रोक्तः षष्ठः षोडशतः
स्वरात् सूर्यता.२।३
भूतेन्द्रियार्थानतिक्रम्य ततः प्रव्रज्याख्यं
धृतिदण्डं धनुर्गृहीत्वाऽनभिमान-
मयेन चैवेषुणा तं...निहत्याद्यम् मैत्रा. ६।२८
भूतेभिर्देवेभिरभिष्टुतोऽहमेव भस्मजा.२।५
भूतेषु भूतेषु विचित्य धीराः प्रेत्यास्मा-
ल्लोकादमृता भवन्ति केनो. २।५
भूतेष्वहमवस्थितः वासुदे. ९
भूत्यै न प्रमदितव्यम् तैत्ति.१।११।१
भूत्वा तत्र गतप्राणः शनैरथ
समुत्सृजेत् क्षुरिको. ५
भूत्वा पुनः सौम्यवपुर्महात्मा भ.गी.११।५०
भूत्वा भूत्वा प्रलीयते भ.गी.८।१९
भूत्वा भूत्वा स्थिरं योगी योगो. २३
भूत्वा यास्यसि लाघवम् भ.गी. २।३५
भूदेवी ससागराम्भस्सप्तद्वीपा वसुन्धरा
भूरादिचतुर्दशभुवनानामाधाराधेया
प्रणवात्मिका भवति सीतो.१०
भूः प्रपद्येऽमुनाऽमुनाऽमुना छां.३।१५।३
भूभारमखिलं निचखान सङ्कर्षणो. २
भूमा त्वेव विजिज्ञासितव्यः छां.७।२३।१
भूमानन्दस्वरूपोऽस्मि ते.बिं. ३।१३
भूमानंप्रकृतिर्व्याख्याकृतकृत्योऽमृतोभवेत् सौ. ल. १५
भूमानं भगवो विजिज्ञासे छां.७।२३।१
भूमावस्यपिण्डं निहितं यथाऽचिरेणैति
भूमित्वम्...प्रणश्यति चित्तं तथा मैत्रा. ६।२७
भूमिकात्रितयं जाग्रच्चतुर्थी स्वप्न उच्यते अक्ष्युप. ३९
भूमिकात्रितयाभ्यासात् (सत्त्वापत्ति-
ज्ञानभूः) महो. ५।३०
भूमिकात्रितयाभ्यासादज्ञाने क्षय-
मागते । समं सर्वत्र पश्यन्ति
चतुर्थी भूमिकां गताः अक्ष्युप. ३३
भूमिकापञ्चकाभ्यासाच्चित्ते(ऽर्थे-)तु
विरतेर्वशात् । सत्त्वात्मनि स्थिते शुद्धे
सत्त्वापत्तिरुदाहृता [महो.५।३०+ वराहो. ४।६
भूमिकापञ्चमाभ्यासात्स्वात्मारामतया
भृशम् । पदार्थभावना नाम षष्ठी
भवति भूमिका वराहो.४।८,९
भूमिकासप्तकं चैतद्धीमतामेव गोचरम् महो. ५।३९
भूमित्रयेषु विहरन्मुमुक्षुर्भवति वराहो. ४।१
भूमिप्राऽस्य कीर्तिर्भवति ३ऐत.२।५।३
(ॐ) भूमिरन्तरिक्षं द्यौरित्यष्टाक्ष-
राणि [बृ.उ. ५।१४।१+ गायत्र्यु.१
भूमिरापोऽनलो वायुराकाशश्चेतिपञ्चकः १यो.त. ८३
भूमिरापोऽनलो वायुः खं मनो बुद्धि-
रेव च [ते.बिं. ५।७६+ भ.गी. ७।४
भूमिरापस्तथा तेजो वायुर्व्योम च
चन्द्रमाः । सूर्यः पुमांस्तथा चेति
मूर्तयश्चाष्ट कीर्तिताः ना.पू.ता.१।२
भूमिर्धेनुर्धरणी लोकधारिणी
[महाना.४।५+सुदर्श. ३+ यज्ञोप. ३
भूमिर्माता दितिर्नो जनित्रं भ्राताऽन्त-
रिक्षमभिशस्त्या नः सहवै. १०
[अथर्व. ६।१२०।२+ तै.आ.२।६।२
भूमिशायी ब्रह्मचारी निष्कामो गुरु-
भक्तिमान् (राममंत्रं जपेत्) रामर. ४।२
भूमिषट्कचिराभ्यासाद्भेदस्यानुपलं-
भनात् । यत्स्वभावैकनिष्ठत्वं
सा ज्ञेया तुर्यगा गतिः महो. ५।३४
भूमिं जले जलं वह्नौ वह्निं वायौ वायु-
माकाशे चाकाशमहङ्कारे चाहङ्कारं
महति महदव्यक्तेऽव्यक्तं पुरुषे
क्रमेण विलीयते पैङ्गलो. ३।३
भूमिः शय्याऽस्ति विस्तीर्णा यतयः
केन दुःखिताः १सं.सो.२।९९
भूमेर्वितन्वन् प्रवरन्प्रकामः पोपूयमानः
पञ्चभिः स्वगुणैः प्रसन्नैः सर्वाणि
मां धारयिष्यसि स्वाहा पारमा. २।५
भूमैव सुखं भूमात्वेवविजिज्ञासितव्यः छां. ७।२३।१
भूमौ तिष्ठति भूमिस्तं न वेद स ह्यात्मा गोपालो. १।९
भूमौ दूर्वावने रम्ये..कृत्वामनोमयीं.. अ.ना.१८–२१
भूमौ वा पतितं व्योम व्योमपुष्पं
सुगन्धकम् तै.बिं. ६।९७

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भूम्यादित्यान्तरे ... तु छादयेच्चतुरङ्गुलम् । तां तु सन्ध्यां परां विद्याच्छायासम्भेदने परे सन्ध्यो. ११

भूय एव तपसा ब्रह्मचर्येण श्रद्धया संवत्सरं संवत्स्यथ यथाकामं प्रश्नान्पृच्छथ प्रश्नो. १।२

भूय एव नो भगवन्विज्ञापयत्विति नृसिंहो. ७।१

भूय एव महाबाहो भ.गी. १०।१

भूय एव मा भगवान् विज्ञापयतु [छांदो. ६।८।७+९।४+१०।३+११।३+१२।३+१०।३+

भूयश्च सृष्ट्वा त्रिदशानथेशीसर्वाधिपत्यं कुरुते भवानी गुह्यका. ६४

भूयश्चान्ते विश्वमायानिवृत्तिः [श्वेता. १।१०+ ना. प. ९।९

भूयस्तेनैव मार्गेण जाग्राय धावति सम्राट् सुबालो. ४।४

भूयस्तेनैव मार्गेण स्वप्रस्थानं नियच्छति परब्र. २

भूयस्तेनैव स्वप्नाय गच्छति जलौकावत् ब्रह्मो. १

भूयः कथय तृप्तिर्हि भ.गी.१०।१८

भूयः सृष्ट्वा यतयस्तथेशः सर्वाधिपत्यं कुरुते महात्मा श्वेता. ५।३

भूयाद्भूयो द्विपद्माभयवरदकरातप्तकार्तस्वराशुभ्राभ्राभेभयुग्मद्वयकरधृतकुम्भाद्भिरासिच्यमाना सौभाग्य. ३

भूयासमिति यो द्रष्टा सोऽहं विष्णुर्मुनीश्वर वराहो. २।८

भूयासं चाक्षयं चापुनर्मृत्युं जयति, ब्रह्मणः सायुज्यं गच्छति सह्वै. १८

भूयोजन्मविनिर्मुक्तं जीवन्मुक्तस्य तन्मनः । सरूपोऽसौ मनोनाशो जीवन्मुक्तस्य विद्यते मुक्ति. २।३४

भूयो येन (जीवितेन) न शोच्यते महो. ३।१२

भूरग्नये च पृथिव्यै च महते च स्वाहा महाना. ७।३

भूरग्नये पृथिव्यै स्वाहा महाना.७।२५

भूरजोऽब्धौ समुत्पन्ने जगद्भवतु सर्वदा ते.बिं. ६।८१

भूरन्नमग्नये पृथिव्यै स्वाहा, भुवोऽन्नं वायवेऽन्तरिक्षाय स्वाहा महाना. ७।१

भूरसि भुवोऽसि सुवरसि भूर्भूतयेस्वाहा पारमा. ५।६

भूरिति भुवो लोकः । भुव इत्यन्तरिक्षलोकः । स्वरिति स्वर्गलोकः । महरिति महर्लोकः । जन इति जनो लोकः । तप इति तपोलोकः । सत्यमिति सत्यलोकः गायत्रीर. २

भूरिति वा अग्निः तैत्ति.१।५।२

भूरिति वा अयं लोकः तैत्ति.१।५।१

भूरिति वा ऋचः तैत्ति. १।५।२

भूरिति वै प्राणः तैत्ति. १।५।३

भूरितिव्याहृतिर्गायत्रं छन्दस्त्रिवृतं स्तोमं प्राचीं दिशं वसन्तमृतुं वाचमध्यात्मं जिह्वां रसमितीन्द्रियाण्यन्वभवन् २प्रणवो. ३

भूरित्यग्नौ प्रतितिष्ठति तैत्ति. १।६।१

भूरित्यृग्भ्यो भुवरिति यजुर्भ्यः स्वरिति सामभ्यः छां. ४।१७।१

भूर्भुवं वा भुवो वा सुवो वा किञ्चिदस्त्वनन्तं सुषुवे सर्वस्य दातारमजरं जरित्रे स्वाहा पारमा. ८।६

(अथ) भूर्भुवः स्वरिति लोकवत्येषा मैत्रा. ६।५

भूर्भुवः स्वरित्येषैवास्य प्रजापतेः स्थविष्ठा तनूर्या लोकवतीति । स्वरित्यस्याः शिरो नाभिर्भुवो भूः पादा आदित्यश्चक्षुः मैत्रा. ६।६

भूर्भुवः स्वस्त्रीणि स्वर्गभूपातालानि त्रिपुराणि त्रि.ता. १।१

भूर्भुवः सुवरग्न ओम् महाना. ७।२

भूर्भुवः सुवरन्नमोम् महाना. ७।१

भूर्भुवः सुवरन्नं चन्द्रमसे दिग्भ्यः स्वाहा महाना. ७।१

भूर्भुवः सुवः ब्रह्म स्वयम्भु चित्यु. ६।१

भूर्भुवः सुवरिति वा एतास्तिस्रो व्याहृतयः तैत्ति. १।५।१

भूर्भुवः सुवर्ब्रह्मैतदुपास्यैतत्तपः म. ना. ७।८

भूर्भुवः सुवर्महरोम् महाना. ७।३

भूर्भुवः सुवश्चन्द्रमसे दिग्भ्यः स्वाहा महाना. ७।२

भूर्भुवः सुवश्चन्द्रमसे च नक्षत्रेभ्यश्च दिग्भ्यश्च महते च स्वाहा महाना. ७।३

भूर्भुवः सुवश्छन्द ओम् महाना. ७।६

(ॐ) भूर्भुवः सुवरिति व्याहृतयः २प्रणवो. १८

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भूर्भुवः स्वरिमे लोकाश्चन्द्रसूर्याग्नि-
देवताः । यासुमात्रासु तिष्ठन्ति
तत्परं ज्योतिरोमिति — यो.शि.६।५६

भूर्भुवः स्वरिमे लोकाः सोमसूर्याग्नि-
देवताः । यस्य मात्रासु तिष्ठन्ति
तत्परं ज्योतिरोमिति — यो. चू. ८५

भूर्भुवः स्वर्महर्जनस्तपः सत्यं तलं
वितलं सुतलं रसातलं तलातलं
महातलं पातालं..एवं..ब्रह्मांडं.. — राधोप. १।२

भूर्भुवः स्वः, तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो
देवस्य धीमहि [प्रवर्ग्या. ३+ — वा.सं. ३६।३

भूर्भुवः स्वःपते रायस्पते वाजिपते
गोपते ऋग्यजुस्सामाथर्वाङ्गिरः-
पते नमो ब्रह्मपुत्राय — ग. पू. १।५

भूर्भुवः स्वः स्वाहेत्यग्नौ हुत्वा मन्थे
सं॰स्रवमवनयति — बृह. ६।३।३

भूर्लोकः पादयोस्तस्य भुवर्लोकस्तु
जानुनि । भुवर्लोकः कटीदेशे
नाभिदेशे महर्जगत् — ना. बिं. ३

भूश्च नारायणः, भुवश्च नारायणः — ना.उ.ता.१।५

भूषणं नक्षत्राणि — सन्ध्यो. २३

भूस्ते आदिर्मध्यं भुवः स्वस्ते शीर्षं
[अ. शिरः. ३।१+ — बटुको. १७

भूस्ते दधामि, भुवस्ते दधामि, स्वस्ते
दधामि सर्वं स्वयि दधामीति — बृह. ६।४।२५

भूस्त्वादिर्मध्यं भुवस्ते स्वस्ते शीर्षं
विश्वरूपोऽसि — चतुर्वे. ८

भूः प्रपद्ये भुवः प्रपद्ये स्वः प्रपद्ये
भूर्भुवः स्वः प्रपद्ये — सहवै. २२

भूः स्वाहेत्यग्नौ हुत्वा मन्थे
सं॰स्रवमवनयति — बृह. ६।३।३

भृगुपुत्रः प्रकृतिपुरुषमयो हि स धनद
इति प्रकृतिर्माया पुरुषः शिव इति — ग. पू. २।८

भृगुर्वै वारुणिर्वरुणं पितरमुपससार
अधीहि भगवन्ब्रह्मेति — तैत्ति. ३।१

भृगुस्तस्मै यतो विशन्ति तद्विजिज्ञासस्व — तैत्ति. ३।११

भृत्योऽभिमतकर्तृत्वान्मन्त्री सर्वार्थ-
कारणात् । सामन्तश्चेन्द्रियाक्रान्ते-
र्मनो मन्ये विवेकिनः — महो. ५।७९

भृष्टबीजसमुत्पन्नवृद्धिश्चेज्जगदस्तु सत् — ते. बिं. ६।९४

भेददृष्टिरविद्येयं सर्वथा तां विसर्जयेत् — महो. ५।११३

भेदनिम्नाः (भिन्नाः) पृथग्वादा-
स्तस्मात्ते कृपणाः स्मृताः — अ.शां. ९४

भेदस्तयोर्विकारः स्यात्सर्गे न ब्रह्मणि
क्वचित् (विभाति ब्रह्मसर्गयोः) — सरस्व. ४७

भेदः सर्वत्र मिथ्यैव धर्मादेरनिरूपणात् ।
अतश्च कारणं नित्यमेकमेवाद्वयं खलु — पञ्चब्र. ३३

(ततः) भेदाभावात् कदाचिद्बहि-
र्गतेऽपि मिथ्यात्वभानात् — मं.ब्रा. २।६

भेदाभेदस्तथा भेदाभेदः साक्षात्परात्मनः।
नास्ति स्वात्मातिरेकेण स्वयमेवास्ति
सर्वदा — पा. ब्र. ३१

भेषजकृतो ह वा एष यज्ञो
यत्रैवंविद्ब्रह्मा भवति — छांदो.४।१७।८

भैक्षाशनं च मौनित्वं तपो ध्यानं
विशेषतः । सम्यग्ज्ञानं च वैराग्यं
धर्मोऽयं भिक्षुके मतः — ना. प.५।४४

भैक्षेण वर्तयेन्नित्यं नैकान्नाशी भवेत्
क्वचित् । निरीक्षन्ते त्वनुद्विग्नास्त-
द्गृहं यत्नतो व्रजेत् — १सं.सो.२।६०

भैक्षेण वर्तयेन्नित्यं नैकान्नाशी भवेत्
क्वचित् । चित्तशुद्धिर्भवेद्यावत्ताव-
न्नित्यं चरेत्सुधीः — ना.प.५।४६

भैषज्याहारपात्राणि वस्त्रशय्यासनं
गुरोः । आनयेत्सर्वयत्नेन प्रार्थ-
यित्वा धनेश्वरान् — शिवो. ७।२७

भो किमादौ किं जातमिति सद्योजातं — पं. ब्र. १

भोक्ता च प्रभुरेव च — भ.गी.९।२४

भोक्ता भोग्यश्च यद्भवेत् — कैव. १८

भोक्ता भोग्यं प्रेरितारं च मत्वा सर्वं
प्रोक्तं त्रिविधं ब्रह्ममेतत् — श्वेताश्व.१।१२

भोक्तारं यज्ञतपसां — भ.गी. ५।२९

भोक्तृत्वे हेतुरुच्यते — भ.गी.१३।२१

भोक्तेति वै (च) भोक्तृविदो भोज्य-
मिति च तद्विदः — वैतथ्य. १२

भोगशक्तिर्भोगरूपा... सर्वं क्रियते — सीतो. २७

भोगान्ददाति विपुलान् लिङ्गे
सम्पूजितः शिवः — शिवो. ७।७३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

भोगान्भुक्त्वा च मुच्यन्ते प्रलये कर्मयोगिनः — शिवो. १।३१
भोगाभोगा महारोगाः सम्पदः परमापदः। वियोगायैव संयोगा आधयो व्याधयोऽधियाम् — अक्ष्युप. २६
भोगेच्छामात्रको बन्धस्तत्यागो मोक्ष उच्यते — महो. ५।९७
भोगेच्छां दूरतस्त्यक्त्वात्रयमेतत्समाचर — अ. पू. ४।८२
भोगेभ्यो ह्यरतिर्जाता दृश्याद्वा सकलादिह — महो. २।७१
भोगैकवासनां त्यक्त्वा त्यज त्वं भेदवासनाम् — महो. ४।१०९
भोगैश्वर्यगतिं प्रति — भ.गी. २।४३
भोगैश्वर्यप्रसक्तानां — भ.गी. २।४४
भोग्यमजीजनत् — बह्वृचो. १
भोजनं तामसप्रियम् — भ.गी.१७।१०
भोजयेत्तद्दशांशतः — रामर. ४।८
भोजयेद्व्रतिनश्चात्र स्वगुरुं च विशेषतः — शिवो.७।७७
भोज्यमिति च तद्विदः — वैतथ्य. २२
भो पवित्रं सुलभं सुकरम् — कात्याय.१
भो प्रजापते त्वमव्यक्तादुत्पन्नोऽसि व्यक्तं ते कृत्यमिति — अव्यक्तो. २
भो भगवन् ब्रह्मपुत्र कथं मुक्त्युपायोऽ.. — ना.प. १।१
भो भगवन् ब्रह्मविष्णुरुद्राणां मध्ये को वाऽधिकतरो ध्येयः... — शरभो. १
भौमाश्विन्यां महादेवीसन्निधौ जप्त्वा महामृत्युं तरति — देव्यु. २६
भ्रमतीव च मे मनः — भ.गी. १।३०
भ्रमदसि...प्रस्तव्धमस्येकशफमसि(मा.पा.)बृ.उ.६।३।४
भ्रमरकीटकार्येण दीक्षिताः शिवयोगिनः शिवपूजापथे गुरुपूजाविधौ च महेश्वरपूजनान्मुक्ताः — रुद्रोप. ३
भ्रमरकीटन्यायेन शरीरत्रयमुत्सृज्य सन्यासेनैव देहत्यागं करोति स कृतकृत्यो भवति — ना.प. ३।८७
भ्रमविश्रान्तशकुनिः पक्षौ संहृत्य तथा जीवोऽपि जाग्रत्स्वप्नप्रपञ्चे व्यवहृत्य श्रान्तोऽज्ञानं प्रविश्य स्वानन्दं भुङ्क्ते — पैङ्गलो. २।८
भ्रमः पञ्चविधो भाति तदेवेह समुच्यते। जीवेश्वरौ भिन्नरूपाविति प्राथमिको भ्रमः। आत्मनिष्ठं कर्तृगुणं वास्तवं वा द्वितीयकः। शरीरत्रयसंयुक्तजीवः सङ्गी तृतीयकः। जगत्कारणरूपस्य विकारित्वं चतुर्थकः। कारणाद्भिन्नजगतः सत्यत्वं पञ्चमो भ्रमः — अ. पू.१।१३
भ्रष्टबीजोपमा येषां पुनर्जननवर्जिता। वासनारसनाहीना जीवन्मुक्ताहिते.. — अ.पू.४।५२
भ्रष्टबीजोपमा भूयो जन्माङ्कुरविवर्जिता। हृदि जीवद्विमुक्तानां शुद्धा भवति वासना — १सं.सो.२।४३
भ्राजिष्णवे विश्वहेतवे नमः — सूर्यो. ६
भ्रातरं वा स्वसारं वा — छां. ७।१५।२
भ्राताऽन्तरिक्षमभिशस्त एनः — सहवै. १०
भ्रातृहा त्वमसि — छां. ७।१५।२
भ्रातृन्वा भोजयेच्छ्राद्धे पुत्रं वापि गुणान्वितम्। आत्मा च वापि भुञ्जीत न विप्रं वेदवर्जितम् — इतिहा. ७७
भ्रान्तं पश्यति दुर्दृष्टिः सर्वं मदवशादिव — मुक्ति. २।६०
भ्रान्ता एवाखिलास्तेषां क्व मुक्तिः क्वेह वा सुखम् — वराहो.२।५५
भ्रान्तिहरणम् — निर्वाणो. ७
भ्रुवोरन्तर्गता दृष्टिर्मुद्रा भवति खेचरी। न रोगो मरणं तस्य न निद्रा न क्षुधा तृषा — ध्या.बिं. ८०
भ्रामयन् सर्वभूतानि — भ.गी.१८।६१
भ्रुवोर्घ्राणस्य च यः सन्धिः स एष द्योर्लोकस्य परस्य च सन्धिर्भवति [जाबा. ३।४ — रामो. ३।४
भ्रुवोर्मध्ये प्राणमावेश्य सम्यक् — भ.गी. ८।१०
भ्रुवोर्मध्ये ललाटस्थं तज्ज्ञेयं च निरञ्जनम् — योगत. १४
भ्रुवोर्मध्ये ललाटे तु नासिकायास्तु मूलतः। जानीयादमृतं स्थानं तद्ब्रह्मायतनं महत् — ध्या.बिं. ४०

भ्रूचक्रं सप्तमं विद्याद्बिन्दुस्थानं च तद्विदुः । भ्रुवोर्मध्ये वर्तुलं च ध्यात्वा ज्योतिः प्रमुच्यते — योगरा. १५
भ्रूणहत्यां वा एते घ्नन्ति [त्रिसुप.२+ — महाना.१२।२
भ्रूणहाऽभ्रूणहा (भवति) — बृह.४।३।२२
भ्रूदहरादुपरि सच्चिदानन्दतेजःकूटरूपं परं ब्रह्मावलोकयंस्तद्रूपो भवति — अद्वयता. १
भ्रूमध्यदृष्टिरप्येषा मुद्रा भवति खेचरी — १यो.त.११८
भ्रूमध्यनिलयो बिन्दुः शुद्धस्फटिकसन्निभः । महाविष्णोश्च देवस्य तत्सूक्ष्मं रूपमुच्यते — यो.शि.५।३४
(तत्र) भ्रूमध्यं गतो जीव आपादमस्तकं व्याप्य कृषिश्रवणाद्यखिलक्रियाकर्ता भवति — पैङ्गलो. २।७
भ्रूमध्ये चित्तसंयमात्तपोलोकज्ञानं — शांडि.१।७।५२
भ्रूमध्ये तारकालोकशान्तावंतमुपागते । चेतनैकतने बद्धे प्राणस्पंदो निरुद्धयते — शांडि.१।७।३३
भ्रूमध्ये सच्चिदानन्दतेजःकूटरूपं तारकं ब्रह्म — मं.ब्रा. ४।२
भ्रूयुगमध्यबिले दृष्टिं तद्द्वारोर्ध्वस्थिततेज आविर्भूतं तारकयोगो भवति — अद्वयता. ६
भ्रूयुगमध्यबिले तेजस आविर्भावः — मं.ब्रा. १।४

म

मकरन्दं पिबन्भृङ्गो गन्धान्नापेक्षते यथा । नादासक्तं सदा चित्तं विषयं न हि काङ्क्षति — ना. बिं. ४२
मकारतुरीयांशा पञ्चमी — वराहो. ४।१
मकाराभावे प्राज्ञस्य मानसामान्यमुत्कटम् । मात्रासम्प्रतिपत्तौ तु लयसामान्यमेव च — आगम. २१
मकारमूर्तिः कृष्णाङ्गी वृषवाहिनी वृद्धा त्रिशूलधारिणी सरस्वती भवति — शांडि. १।६।१
मकारवाच्यः शिवस्वरूपो हनुमान् — तारसा. ३।८
मकारश्चतुर्थी किंस्थानमित्युभाबोष्ठौ स्थानम्.. — २ प्रणवो. १६
मकारश्च पुनः प्राज्ञं — आगम. २३
मकारश्चाग्नि-(स्त्वग्नि-)सङ्काशो विधूमो विद्युतोपमः [ब्र.वि.८+ — १ प्रणवो. ८
मकारश्चाप्यकारश्च ह्युकारश्चेति कीलकम् — गुह्यका. ८२
मकारस्तामसः कृष्णो रुद्रश्चेति तथोच्यते — यो. चू. ७६
मकारस्तृतीयकूटाक्षरो भवति — श्रीवि. ता. १।२
मकारस्तृतीयाक्षरो भवति — रामो. १।२
मकारस्त्वम्पदार्थवान् — रामर. ५।१३
मकारस्थूलांशे सुषुप्तविश्वः — वराहो. ४।१
मकारं तु स्मरन् पश्चाद्रेचयेदिडयाऽनिलम् — जा. द. ६।९
मकारः शतावयवोपेतः — ना. प .८।२
मकारः सहस्रावयवान्वितः — तुरीयो. १
मकाराक्षरसम्भूतः शिवस्तु हनुमान् स्मृतः । बिन्दुरीश्वरसंज्ञस्तु शत्रुघ्नश्चक्रराट् स्वयम् — तारसा. २।२
मकारे च भ्रुवोर्मध्ये प्राणशक्त्या प्रबोधयेत् — ब्र.वि. ७०
मकारे जाग्रत्प्राज्ञः — प. हं. प. १०
मकारेण ब्रह्मणाऽनुसन्दध्यात् — नृसिंहो. ७।४
मकारेण मनआद्यवितारं मनआदिसाक्षिणमन्विच्छेत् — नृसिंहो. ७।५
मकारे तु लयं प्राप्ते तृतीये प्रणवांशके — ध्या. बिं. १२
मकारे लभते नादमर्धमात्रा तु निश्चला — १ यो. त. १३९
मकारे लीयते रुद्रः प्रणवो हि प्रकाशते — यो. चू. ७८
मकारे व्यञ्जनमित्याहुः — २ प्रणवो. १२
मकारोऽभ्युदयार्थत्वात् स मायेति च कीर्त्यते... — रामर. ५।७
मकारो रुद्रो भवति — तारसा. १।४
मकारोऽस्मि सनातनः — मैत्रे. ३।११
मकारो हृदि सुप्तिः — यो. चू. ७४
मघवन्यच्छांतहृदयः प्राव्राजीः सार्धं विरोचनेन किमिच्छन्पुनरागमः [छान्दो. ८।९।२+१०।३+ +११।२
मघवन्नेतद्विजानीहि किमेतद्यक्षमिति — केनो. ३।११

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मघवन्मर्त्यं वा इदꣳ शरीरमात्तं
मृत्युना छांदो. ८।१२।१

मघाद्यं श्रविष्ठार्धमाग्नेयं क्रमेणोत्क-
मेणसार्पाद्यं श्रविष्ठार्धान्तं सौम्यम् मैत्रा. ६।१४

मच्चित्तः सततं भव भ. गी. १८।५७

मच्चित्तः सर्वदुर्गाणि भ. गी. १८।५८

मच्चित्ता मद्गतप्राणाः भ. गी. १०।९

मच्चिन्तनं मत्कथनमन्योन्यं मत्प्र-
भाषणम् । मदेकपरमो भूत्वा
कालं नय महामते वराहो. २। ४६

मज्जातः शुक्रं, शुक्रशोणितसंयोगा-
दावर्तते गर्भः गर्भो. २

मज्जा निधनम् छांदो. २।१९।१

मज्जामेदोभ्यां सम्पूर्णे शिराजाल-
समावृते । नवद्वारे पुरे देहे
ममत्वं च शरीरके दुर्वासो. २।७

मञ्चकं शुक्लवस्त्रं च स्त्रीकथालौल्य-
मेव च । दिवा स्वापं च यानं
च यतीनां पतनानि षट् ना. प. ३।७१

मटचीहतेषु कुरुष्वाटिक्या सह
जाययोषस्तिर्ह चाक्रायण
इभ्यग्रामे प्रद्राणक उवास छांदो. १।१०।१

मटचीहतेषु कुरुष्वाढिक्यासह[मा.पा.]छां. १।१०।१

मणिकर्ण्यां मम क्षेत्रे गङ्गायां वा तटे
पुनः । म्रियेत देही तज्जन्तोर्मु-
क्तिर्नातो वरान्तरम् रामो. ता. ३।२

मणिपूरकचक्रं हृदयचक्रं, अष्टदल-
मधोमुखम् । तन्मध्ये ज्योतिर्म-
यलिङ्गाकारं ध्यायेत् सौभाग्य. २७

मणिपूरं नाभिदेशं हृदयस्थमना-
हतम् । विशुद्धिः कण्ठमूले च
आज्ञाचक्रं च मस्तकम् योगकुं. ३।११

मणिबन्धे तथा गुल्फे स्फुरणं यस्य
नश्यति । षण्मासावधिरेतस्य
जीवितस्य स्थितिर्भवेत् त्रि. ब्रा. १२३

मणिबन्धे द्वादशैव स्कन्धे पञ्चशतं
वहेत् । अष्टोत्तरशतैर्मालामुप-
वीतं प्रकल्पयेत् रु. जा. १६

(यद्वा) मण्डलाद्वा स्तनबिम्बमेकं
मुखं चाधस्त्रीणि गुहासदनानि त्रिपुरो. ११

मत एव केषाञ्चित्कैश्चिद्भेदः स्वसंवे. ३

मत एव तन्निष्ठाः मत एव न
निर्वाणं नो निरय इति स्वसंवे. २

मत एव न श्वानगर्दभौ स्वसंवे.३

मत एव यत्र विरिञ्चिविष्णुरुद्रा
ईश्वरश्च गच्छन्ति स्वसंवे. ३

मतङ्ग भगवन्गुरो राजश्यामला-
रहस्योपनिषदं मेऽनुब्रूहि राजश्या. १

मतं यस्य न वेद सः केनो. २।३

मतश्च मन्तयितव्यं च नारायणः सुबालो. १

मता बुद्धिर्जनार्दन भ. गी. ३।१

मतिर्नाम वेदविहितकर्मभार्गेषुश्रद्धा शांडि. १।२१

मतिविज्ञानसम्पत्तिशुद्धये (रुद्राक्षं)
धारयेत्सुधीः रु. जा. ३०

मतिस्त्वेव विजिज्ञासितव्या छांदो. ७।१८।१

मत्कर्मकृन्मत्परमः भ. गी. ११।५५

मत्कर्मपरमो भव भ. गी. १२।१०

मत्त एव पृथग्विधाः भ. गी. १०।५

मत्त एवेति तान् विद्धि भ. गी. ७।१२

मत्तऐरावतोबद्धःसर्षपीकोणकोटरे महो. ४।६४

मत्तः कश्चिन्नान्यो व्यतिरिक्त इति
फलपत्रोदकाहारः पर्वतवनदेव-
तालयेषु सञ्चरेत् ना. प. ४।४८

मत्तः परतरं नान्यत् भ. गी. ७।७

मत्तः प्रकृतिपुरुषात्मकं जगच्छून्यं
चाशून्यं च अहमानन्दानामन्याः
विज्ञानाविज्ञाने अहम् कैवल्यु. १

मत्तः सर्वं प्रवर्तते भ. गी. १०।८

मत्तः सर्वाणि भूतानि मत्तः सर्वं
चराचरम् , भवन्तो वै न मत्तिलाः गणेशो. ४।९

मत्तः स्मृतिर्ज्ञानमपोहनं च भ. गी. १५।१५

मत्तो न कश्चिन्नान्यो व्यतिरिक्त
इत्यात्मन्यालोच्य...देहपतन-
पर्यन्तं स्वरूपानुसन्धानेन वसेत् ना. प. ७।१

मत्तोऽन्यदस्ति चेन्मिथ्या यथा
मरुमरीचिका ते. बिं. ६।७१

मत्तो व्यतिरिक्तः कश्चिन्नास्तीति तुरीयातो. १

मत्पादाकृतयश्चऊर्ध्वपुण्ड्रानासादयः स्मृताः रेखा द्वादशकस्थाने	ऊर्ध्वपुं. ६
मत्प्रसादात्तरिष्यसि	भ. गी. १८।५८
मत्प्रसादादवाप्नोति	भ. गी. १८।५६
मत्वा धीरो न शोचति	कठो. ६।६
मत्सरो मुष्टिकोऽजयः	कृष्णो. १४
मत्संस्थामधिगच्छति	भ. गी. ६।१५
मत्सान्निध्यात्प्रवर्तन्ते देहाद्या अजडा इव	सर्वसारो. ९
मत्सारभूतं यद्यत्स्यान्मथुरा सा निगद्यते	गोपालो. २।२५
मत्स्थानि सर्वभूतानि	भ. गी. ९।४
मत्स्थानीत्युपधारय	भ. गी. ९।६
मत्स्यकूर्मवराहनारसिंहवामनरामरामकृष्णबुद्धकल्किसद्योजातवामदेवा अघोरतत्पुरुषेशानपरमेश्वराः षोडशदलाः	ना. पू. ता. ६।१
मत्स्वरूपपरिज्ञानात्कर्मभिर्नसबध्यते	वराहो. २।२८
मत्स्वरूपमेव सर्वं मद्व्यतिरिक्तमणुमात्रं न विद्यते	त्रि. म. ना. ८।१
मत्स्वरूपस्त्वयं ज्ञेयो बिल्ववृक्षो विधानतः	१ बिल्वो. २
मथुरावन-मधुवनमहावन-खादिरवन-भांडीरवननंदीश्वरवननंदवनानंदवनखांडववनपलाशवनाशोकवन केतकवन-द्रुमवन-गन्धमादनवन-शेषशायिवन-श्यामायुवन-भुज्युवन-दधिवन-वृषभानुवनसङ्केत-वनदीपवन-रासवन-क्रीडावनोत्सुकवनान्येतानि चतुर्विंशतिवनानि	राधोप. ३।१
मथुरायां विशेषेण मां ध्यायन्मोक्षमश्नुते	गोपालो. २।२०
मथुरायां स्थितिर्ब्रह्मन्सर्वदा मे भविष्यति	गोपालो. २।४
मदङ्गलेपनं पुण्यं चक्रतीर्थान्तःस्थितं चक्रसमायुक्तं पीतवर्णं मुक्तिसाधनं भवति	गोपीचं. १
मदनाद्यः शिरं वाग्भवम्, तदूर्ध्वं कामकलामयं	त्रि. ता. १।१६
मदनुग्रहाय परमं	भ. गी. ११।१
मदन्तिका मानिनी मङ्गला च सुभा(भ)गा च सा [त्रि.म.६+	त्रिपुरो. ६
मदमोहेन यः शूद्र्यां पुत्रमुत्पादयेद्द्विजः। यावत्तिष्ठन्ति वै भूमौ तावत्तिष्ठेत् सुदारुणे	इतिहा. ७९
मदर्थमपि कर्माणि	भ. गी. १२।१०
मदर्थे त्यक्तजीविताः	भ. गी. १।९
मदाभिमानमात्सर्यलोभमोहातिशायिताम्। बहिरभ्यास्थिता-मीषत्त्यजत्यहिरिव त्वचम्	अक्ष्युप. १६
मदीयं च त्वदीयं च ममेति च तवेति च। मह्यं तुभ्यं मयेत्यादि तत्सर्वं वितथं भवेत्	ते. बिं. ५।५०
मदीयोपासकस्यासाध्यंनकिञ्चिदस्ति	त्रि. म. ना. ८।७
मदीयोपासनां कुरु, मामेव प्राप्स्यसि	त्रि. म. ना. ८।६
मदुपासकस्तस्मान्निरतिशयाद्वैतपरमानन्दलक्षणं परब्रह्म भवति	त्रि. म. ना. ८।७
मदुपासकः सर्वोत्कृष्टः स भवति	त्रि. म. ना. ८।७
मदुपासनकः सर्ववन्द्यो भवति	त्रि. म. ना. ८।७
मदुपासनया सर्वमङ्गलानि भवन्ति	त्रि. म. ना. ८।७
मदुपासनया सर्वं जयति	त्रि. म. ना. ८।७
मदेकपूजानिरतः सम्पूजयेत्, तदहमश्नामि	भस्मजा. २।१०
मद्गतेनान्तरात्मना	भ. गी. ६।४७
मद्गुष्टे पादं वक्ता	छांदो. ४।८।१
मद्भक्त एतद्विज्ञाय	भ. गी. १३।१९
मद्भक्तः सङ्गवर्जितः	भ. गी. ११।५५
मद्भक्ता यान्ति मामपि	भ. गी. ७।२३
मद्भक्तिनिष्ठो भव	त्रि. म. ना. ८।६
मद्भक्तिं लभते पराम्	भ. गी. १८।५४
मद्भक्तेष्वभिधास्यति	भ. गी. १८।६८
मद्भावं सोऽधिगच्छति	भ. गी. १४।१९
मद्भावा मानसा जाताः	भ. गी. १०।६
मद्भावायोपपद्यते	भ. गी. १३।१९
मद्यं मांसंच लशुनंपलाण्डुं शिग्रुमेव च। श्लेष्मातकं विड्वराहमभक्ष्यं वर्जयेन्नरः	रु. जा. ४०

मद्याजी मां नमस्कुरु [भ.गी.९।३४+	१८।६५
मद्रूपमव्ययं ब्रह्म आदिमध्यान्त- वर्जितम् । स्वप्रभं सच्चिदानन्दं भक्त्या जानाति चाव्ययम्	वासुदे. ८
मद्रेषु चरकाः पर्यव्रजाम	बृह. ३।३।१
मद्रेष्ववसाम पतञ्चलस्य काप्यस्य गृहेषु यज्ञमधीयानाः	बृह. ३।७।१
मद्व्यतिरिक्तमणुमात्रं न विद्यते	त्रि. म. ना. ८।६
मद्व्यतिरिक्तमबाधितं न किञ्चिदस्ति	त्रि म. ना. ८।६
मद्व्यतिरिक्तं सर्वं बाधितम्	त्रि. म. ना. ८।६
मधुकरराजानं माक्षिकवत्	ब्रह्मो. १
मधुकरवृत्त्याऽऽहारमाहरन् कृशो भूत्वा... कारागृहविनिर्मुक्त- चोरवत् पुत्राप्तबन्धुभवस्थलं विहाय दूरतो वसेत्	ना. प. ७।१
मधु क्षरंति तद्रसम्	महाना. ११।१०
मधुनक्तमुतोषसि मधुमत् पार्थिवꣳ रजः [महाना.१२।२+ऋ.मं.१।९०।७ [वा. सं. १३।२८+	बृह. ६।३।६ +त्रिसुप. ३+ तै. सं. ४।२।९।३
मधुनाऽभिषिच्य गुरुदारगमनात् पूतो भवति	भस्मजा. २।११
मधुमान्नो वनस्पतिर्मधुमाꣳ अस्तु सूर्यः [त्रिसुप.३	महाना. १२।२
मधुमेतु माम् । ब्रह्ममेव मधुमेतुमाम् [त्रिसुप. १+	महाना. १२।१
मधुमेधया । ब्रह्ममेव मधुमेधया [त्रिसुप. २+	महाना. १२।२
मधुमेधवा । ब्रह्ममेव मधुमेधवा [त्रिसुप. ३+	महाना. १२।३
मधुराम्ल-लवण-तिक्त-कटु-कषाय- रसान्विन्दति	गर्भो. १
मधुरादिमयो रसः	सू. जा. २।४
मधुवाता ऋतायते मधु क्षरंति सिन्धवः [बृ. ६।३।६+महाना. [मं. १।९०।६+वा. सं.१३.२७ [तै. सं. ४।२।९।३+	१२।२+ ऋक्सं. त्रिसुप. ३
मध्यतोऽनृतं तदेतदमृतमुभयतः सत्येन परिगृहीतꣳ सत्यभूय- मेव भवति नैनं विद्वाꣳसम- नृतꣳ हिनस्ति	बृह. ५।५।१
मध्यतोऽस्मा अन्नꣳ राध्यते	तैत्ति. ३।१०।१
मध्यन्दिनमादित्याभिमुखो- ऽधीयानः पञ्चमहापात- कोपपातकात्प्रमुच्यते	नारा. ५
मध्यन्दिने प्रबलमधीयीत	सहवै. १७
मध्यन्दिने माध्यन्दिनं (कर्म) कृत्वोपस्थानान्तं ध्यायमान आदित्याभिमुखोऽधीयानः सुरापानात्पूतो भवति	भस्मजा. १।७
मध्यमश्च द्वाविंशत्कनिष्ठो- विंशतिमात्रकः	योगो. ६
मध्यमं शास्त्रचिन्तनम्	मैत्रे. २।२१
मध्यमा (मात्रा) चतुर्दशी, पश्यन्ती पञ्चदशी परा	ना. प. ८।४
मध्यमा तैजसात्मनः	गान्धर्वो. १
मध्यमामेवाप्येति यो मध्यमामेवा- स्तमेति	सुबालो. ९।८
मध्यमायां भवतु सावित्री	गायत्रीर. ५
मध्यमायां मुकुलिता वैखर्यां विकसी- कृता । पूर्वं यथोदिता या वा- ग्विलोमेनास्तगा भवेत्	योगकुं. ३।१९
मध्यमा वृषभवाहिनी माहेश्वरी	गायत्रीर. ५
मध्यलक्ष्यं तु प्रायश्चित्तादिवर्ण- सूर्यचन्द्रवह्निज्वालावलीव- त्तद्विहीनान्तरिक्षवत्पश्यति	मं. ब्रा. १।२
मध्यस्थकुण्डलिनीमाश्रित्य मुख्या नाड्यश्चतुर्दश भवन्ति	शांडि. १।४।५
मध्ये चैवाहमर्जुन	भ. गी. १०।३२
मध्यं छन्दसां बृहती	१ऐत. ३।५।४
मध्यं ह्येषामङ्गानामात्मा	१ऐत. ३।५।४
मध्यादाचामेति,कथमिति, लवणमिति	छांदो. ६।१३।२
मध्याह्नकालिका सन्ध्या सावित्री युवती..भुवोलोके व्यवस्थिता	गायत्रीर. ६
(अथ) मध्याह्ने तीक्ष्णं रुद्रस्तपति	सन्ध्यो. २३
मध्याह्ने सूर्याभिमुखः पठेत्	सूर्यो. ९

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मध्ये कैवल्यात्मा — अद्वैतो. १
मध्ये तिष्ठन्ति राजसाः — भ. गी. १४।१८
मध्ये नाभिर्भवति — नृ. पू. ५।२
मध्ये बिन्दुं त्रिकोणं तदनु ऋतुगणं.. — ग. पू. २।१०
मध्ये बीजात्मकं देवं यजेत् — ग. पू. २।१०
मध्ये भास्करं ध्यायेदुपचारान् समर्प्यार्घ्याणि दद्यात् — सूर्यता. ५।१
मध्ये लक्ष्मीनारायणं विक्षेपशक्त्यावरणं — ना. पू.ता. ६।१
मध्ये वामनमासीनं विश्वेदेवा उपासते — कठो. ५।३
मध्वश्नाति, बिसानि भक्षयति (दुःस्वप्ने) — ३ऐत. २।४।७
मनआदिचतुर्दशकरणैः पुष्कलैरादित्याद्यनुगृहीतैः शब्दादीन्विषयान्स्थूलान्यदोपलभते तदात्मनो जागरणम् — सर्वसारो. ३
मनआदिश्च प्राणादिश्चेच्छादिश्च सत्त्वादिश्चपुण्यादिश्चैतेपञ्चवर्गाः — सर्वसारो. ५
मन इति मनोविदो बुद्धिरिति च तद्विदः । चित्तमिति चित्तविदो धर्माधर्मौ च तद्विदः — वैतथ्य. २५
मन उदक्रामन्मीलित इवाश्नन् पिबन्नास्तैव — १ ऐत. १।४।४
(अथ ह) मन उद्गीथमुपासाञ्चक्रिरेतद्धासुराःपाप्मनाविविधुः — छांदो. १।२।६
मन उपवक्ता — चित्यु. १।१
(अथ ह) मन ऊचुस्त्वं न उद्गायेति तथेति तेभ्यो मन उद्गायत् — बृह. १।३।६
मन एतानि चक्षूंषि यस्माद्व्रतमिदं पाशुपतं यद्भस्मनाऽङ्गानि संस्पृशेत्तस्माद्ब्रह्म तदेतत्पाशुपतं पशुपाशविमोक्षणाय — अ.शिरः. ३।[illegible]
मन एतानि चक्षूंषि...तदेतद्वटुकं पशुपाशविमोक्षणाय — बटुको. २४
मन एनं तद्भूत्वाऽवति — बृह. १।५।९
मन एव जगत्सर्वं मन एव महारिपुः — ते. बिं. ५।९८
मन एव पिता वाङ्माता प्राणः प्रजा — बृह. १।५।७
मन एव मनुष्याणां कारणं बन्धमोक्षयोः । बन्धनं (बन्धाय-बन्धस्य) विषयासक्तं (विषयासक्ति) मुक्त्यै [मुक्तं-मोक्षे-मुक्तौ-मुक्तेः) निर्विषयं स्मृतम् (मनः-तथा) [ब्र.बिं.२+ — शाट्याय. १
[मैत्रा. ६।३४,११+ — अमन. १।७७
[मवधं. ३।१४+ — त्रि. ता. ५।३
मन एव महद्दुःखं मन एव जरादिकम् — ते. बिं. ५।९९
मन एव महद्बन्धं मनोऽन्तःकरणं च तत् — ते. बिं. ५।१०१
मन एव महारिपुः — ते. बिं. ५।९८
मन एव समर्थं हि मनसो दृढनिग्रहे — महो. ४।१०९
मन एव सम्राडिति होवाच — बृह. ४।१।६
मन एव सविता वाक्सावित्री — सावित्र्यु. ८
मन एव हि कालश्च मन एव मलं तथा — ते. बिं. ५।९९
मन एव हि तेजश्च मन एव मरुन्महान् — ते. बिं. ५।१०२
मन एव हि बिन्दुश्च उत्पत्तिस्थितिकारणम् । मनसोत्पद्यते बिन्दुर्यथा क्षीरं गता-(घृता-) त्मकम् [यो. शि. ६।७३+ — योगकुं. ३।५
मन एव हि भूमिश्च मन एव हि तोयकम् — ते. बिं. ५।१०१
मन एव हि सङ्कल्पो मन एव हि जीवकः — ते. बिं. ५।१००
मन एव हि संसारो मन एव जगत्त्रयम् — ते. बिं. ५।९८
मन एवाप्येति यो मन एवास्तमेति — सुबालो. ९।१०
मन एवायतनमाकाशः प्रतिष्ठाऽऽनन्द इत्येनदुपासीत — बृह. ४।१।६
मन एवास्यात्मा वाग्जाया प्राणः प्रजा — बृह. १।४।१७
मननात् त्राणनान्मंत्रः सर्ववाच्यस्य वाचकः — रा. पू. १।१२
(तस्मात्) मननादौ सन्न्यासिनामधिकारः — ना. प. ५।८
म (मा) ननान्मन उच्यते — महो. ४।१२३
मननोत्थेमनस्येष बंधःसांसारिकोदृढः — अ. पू. २।२४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मनश्चञ्चलमस्थिरम् — भ. गी. ६।२४
मनश्च मन्तव्यं च — प्रश्नो. ४।८
मनश्चन्द्रं (अप्येति) — बृह. ३।२।१३
मनश्चन्द्रो रविर्वायुर्दृष्टिरग्निरुदाहृतः। बिन्दुनादकला ब्रह्मविष्णुब्रह्मेशदेवताः — यो. शि. ६।७०
मनश्चेदुन्मनीभूयान्न पुण्यं न च पातकम् — यो. शि. ६।६१
मनश्शुद्धिरान्तरं (शौचं) — शांडि. १।१।३
मनसश्चन्द्रमा [२ ऐत. १।४+ — ग. शो. ३।११
मनसश्च विज्ञानं विज्ञानादानन्दो ब्रह्मयोनिः — महाना. १७।१३
मनसश्चेन्द्रियग्रामं — भ. गी. ६।२४
मनसस्तु क्षुरं गृह्य सुतीक्ष्णं बुद्धिनिर्मलम्। पादस्योपरि यन्मध्ये तद्रूपं नाम कृन्तयेत् — क्षुरिको. ११
मनसस्तु परा बुद्धिर्बुद्धेरात्मामहान्परः [कठो.३।१०+४।४+गुह्यका.४१ — भ. गी. ३।४२
मनसः काममाकूतिं वाचः सत्य... — श्रीसू. १०
मनसः सत्त्वमुत्तमम्। सत्त्वादधिमहानात्मा महतोऽव्यक्तमुत्तमम् — कठो. ६।७
मनसः साक्षी बुद्धेः साक्षी प्राणस्य साक्षी तमसः साक्षी सर्वस्य साक्षी — नृसिंहो. २।२
मनसा कर्मणा वाचा सज्जनानुपसेवते। यतः कुतश्चिदानीय नित्यं शास्त्राण्यवेक्षते ॥ तदासौ प्रथमामेकां प्राप्तो भवति भूमिकाम् — अक्ष्युप. ११
मनसाऽऽकाशश्चाकाशाद्वायुर्वायोर्ज्योतिर्ज्योतिष आपोऽद्भ्यः पृथिवी पृथिव्या इत्येषां भूतानां ब्रह्म सम्पद्यते — २ सन्न्यासो. १६
मनसा धारयेच्चापि धारणं नातिविन्दति। निवृत्तिर्विषयाणां च प्रत्याहारो न संशयः — योगो. ३१
मनसा मन आलोक्य उन्मन्यस्तं सदा स्मरेत् — यो. शि. ६।६३
मनसा मन आलोक्य तत्त्यजेत्परमं पदम् — योगकुं. ३।५
मनसा मन आलोक्य दृश्यन्ते प्रत्यया दश — यो. शि. ६।६४
मनसा मन आलोक्य मुक्तो भवति योगवित् — यो. शि. ६।६३
मनसा मन आलोक्य योगनिष्ठः सदा भवेत् — यो. शि. ६।६४
मनसा मन आलोक्य वृत्तिशून्यं यदा भवेत्। ततः परं परब्रह्म दृश्यते च सुदुर्लभम् [शाण्डि. १।७।१८+ — यो. शि. ६।६२
मनसा मनसि छिन्ने निरहङ्कारतां गते। भावेन गलिते भावे स्वस्थस्तिष्ठामि केवलः — १ सं.सो. २।३६
मनसा परमात्मानं ध्यात्वा तद्रूपतामियात् — त्रि. ब्रा. २।२९
मनसा प्राप्यते त्वात्मा ह्यात्मापत्त्या निवर्तते [मैत्रा. ४।३+ — मैत्रे. १।७
मनसा भाव्यमानो हि देहतां याति देहकः। देहवासनया मुक्तो देहधर्मैर्न लिप्यते — महो. ४।६७
मनसा वा अग्रे सङ्कल्पयति। अथ वाचा व्याहरति। तस्मान्मन एव पूर्वरूपं, वागुत्तररूपम् — ३ ऐत. १।१।२
मनसा वाचं नयति चक्षुषा नीयते जगत्। भूतस्य कर्णौ श्रोतारावक्त्रं प्राणेन सम्मितम् — इतिहा. ४
मनसा वाऽथ विच्युक्तमंत्रावृत्त्याथवा जले — ना. प. ३।११
मनसा वै सम्राट् स्त्रियमभिहार्यते तस्यां प्रतिरूपः पुत्रो जायते स आनन्दः — बृह. ४।१।६
मनसा शान्तिः, शान्त्या चित्तं, चित्तेन स्मृतिः, स्मृत्या स्मारं स्मारेण विज्ञानं, विज्ञानेनात्मानं वेदयति — महाना. १७।११
मनसा शृणोति — मैत्रा. ६।३०
मनसा सङ्कल्पयति, वाचा वदति — गर्भो. १

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मनसा सर्वाणि व्याताम्याप्नोति कौ. त. ३।४
मनसा हि कामान्कामयते बृह. ३।२।७
मनसा सृष्टा आपश्च वरुणश्च १ ऐत. १।७।६
मनसा ह्येव खल्विमानि भूतानि जायंते, मनसा जातानि जीवंति, मनः प्रयन्त्यभिसंविशन्तीति तैत्ति. ३।४
मनसा ह्येव पश्यति मनसा शृणोति [बृ. उ. १।५।३+ मैत्रा. ६।३०
मनसिजा नारदादयः सर्वे ऋषयः ना. पू. ता. ५।६
मनसि तृप्यति पर्जन्यस्तृप्यति छांदो. ५।२२।२
मनसि निषण्णः श्रीप्राणाय प्रज्ञानाय स्वराट् पुरुषोत्तमः सि. वि. ३
मनसि सङ्कल्पविकल्पे दग्धे पुण्यपापे सदाशिवः शक्त्यात्मा सर्वत्रावस्थितः स्वयंज्योतिः शुद्धो बुद्धो नित्यो निरञ्जनः शान्तः प्रकाशत इति हंसो. ११
मनसे स्वाहा प्रजात्यै स्वाहेत्यग्नौ हुत्वा मन्थे संस्रवमवनयति बृह. ६।३।२
मनसैतान्कामान्पश्यन्रमते छांदो. ८।१२।५
मनसैव मनश्छित्त्वा सा स्वयं लभ्यते गतिः अ. पू. १।५३
मनसैव मनश्छित्त्वा कुठारेणेव पादपम् । पदं पावनमासाद्य सद्य एव स्थिरो भव महो. ६।३३
मनसैव मनश्छित्त्वा पाशं परमबन्धनम् । भवादुत्तारयात्मानं नासावन्येन तार्यते महो. ४।१०७
मनसैवानुद्रष्टव्यं नेह नानास्ति किञ्चन । मृत्योः स मृत्युमाप्नोति य इह नानेव पश्यति बृह. ४।४।१९
मनसैवेदमाप्तव्यं नेह नानास्ति किञ्चन । मृत्योः स मृत्युं गच्छति य इह नानेव पश्यति कठो. ४।११
मनसैवेन्द्रजालश्रीर्जगति प्रवितन्यते । यावदेतत्सम्भवति तावन्मोक्षो न विद्यते महो. ४।४९
मनसोत्पद्यते बिन्दुर्यथा क्षीरं घृतात्मकम् । न च बन्धनमध्यस्थं तद्वै कारणमानसम् योगकुं. ३।६
मनसो धारणं यत्तद्युक्तस्य च यमादिभिः । धारणा सा च संसारसागरोत्तारकारणम् त्रि. ब्रा. २।१३४
मनसो धारणादेव पवनो धारितो भवेत् । मनसः स्थापनेहेतुरुच्यते.. त्रि. ब्रा. २।११४
मनसो निगृहीतस्य लीलाभोगोऽल्पकोऽपि यः । तमेवालब्धविस्तारं क्लिष्टत्वाद्बहु मन्यते महो. ५।७३
मनसो निग्रहायत्तमभयं सर्वयोगिनाम् अद्वैत. ४०
मनसोऽप्युन्मनीभावाद्द्वैताभावं प्रचक्षते अमन. २।७८
मनसोऽभ्युदयो नाशो मनोनाशो महोदयः [महो.५।९७+ मुक्तिको. २।३९
मनसो मनः यत् केनो. १।२
मनसो ये मनो विदुः । ते निचिक्युर्ब्रह्म पुराणमग्र्यम् बृह. ४।४।१८
मनसो रेतः प्रथमं यदासीत् [बृ. जा. १।२+ नृ. पू. १।१
मनसो वाव भूयोऽस्तीति तन्मे भगवान्ब्रवीतु छांदो. ७।३।२
मनसो विजयान्नान्या गतिरस्ति भवार्णवे महो. ५।७६
मनसो ह्युन्मनीभावे द्वैतं नैवोपलभ्यते पैङ्गलो. ४।२०
मनस्तत्र लयं याति तद्विष्णोः परमं पदम् ना. बिं. ४७
मनस्ताद्दग्गुणगतं रसतन्मात्रवेदनम् महो. ५।१५०
मनस्तां मूढतां विद्धि यदा नश्यति साऽनघ । चित्तनाशाभिधानं हि तत्स्वरूपमितीरितम् अ. पू. ४।१६
मनस्ते मयि जुहोम्यसौ स्वाहा कौ. त. २।४
मनस्ते मयि दध इति पुत्रोऽथ रसांस्ते त्वयि दधामीति पिता कौ. त. २।१५

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मनस्त्वं भूत्वा मनः प्रदोमेत्वत्तो भूतं सम्भावयिष्यसि सर्वेषां कायानामर्हमर्हते स्वाहा — पारमा. २।६
मनस्स्थानं गलान्तं बुद्धेर्वदनमहङ्कारस्य हृदयं चित्तस्य नाभिरिति — शारीरको. २
मनस्यन्तस्तु तैजसः — आगम. २
मनस्सङ्कल्परहितांस्त्रीन्गृहान् पञ्च सप्त वा। मधुमक्षिकवत्कृत्वा माधूकरमिति स्मृतम् — १सं. सो. २।६६
मनस्सर्वेन्द्रियाणि जायन्ते पुरुषोत्तमात् — त्रि. वि. २
मनः कर्माणि जायन्ते मनो लिप्यति पातकैः। मनश्चेदुन्मनीभूयान्न पुण्यं न च पातकम् — यो. शि. ६।६१
मनः कायाग्निमाहन्ति स प्रेरयति मारुतम्। मारुतस्तूरसि चरन्मन्द्रं जनयति स्वरम् — मैत्रा. ७।११
मनः परस्तात्प्राण आरुन्धे — कौ. त. २।२
मनःपवनयोर्नाशादिन्द्रियार्थान् विमुञ्चति — अमन. १।२०
मनः पितरः प्राणो मनुष्याः — बृ. उ. १।५।६
मनःपूतिमुच्छिष्टोपहृतमित्यनेन तत्पावयेत् — मैत्रा. ६।९
मनः पूर्वरूपं, वागुत्तररूपम् — ३ ऐत. १।१।२
मनः पूर्वं मनः सर्वं मनस्तस्मान्न लक्षयेत् — दुर्वासो. २।१६
मनः प्रचारशून्यं परमात्मनि लीनं भवति — मं. ब्रा. ३।२
मनःप्रशमनोपायो योग इत्यभिधीयते — महो. ५।४२
मनःप्रसादः सौम्यत्वं — भ. गी. १७।१६
मनः प्राणे प्राणस्तेजसि तेजः परस्यां देवतायां [छांदो.६।८।६ +।१५।१,२
मनःप्राणेन्द्रियक्रियाः — भ. गी. १८।३३
मनः प्राविशद्धृदयदेव — १ ऐत. १।४।६
मनःषष्ठानीन्द्रियाणि — भ. गी. १५।७
मनः षष्ठेन्द्रियातीतं तन्मयो भव वै मुने — अ. पू. १।२१

मनःसङ्कल्पकं ध्यात्वा संक्षिप्यात्मनि बुद्धिमान्। धारयित्वा तथात्मानं धारणा परिकीर्तिता — अ. ना. १६
मनः सत्येन शुद्ध्यति — भवसं. ३।१८
मनः सर्वत्र संयम्य ओङ्कारं तत्र चिन्तयेत् — यो. शि. ३
मनः सर्वेन्द्रियाणि च। खं वायुर्ज्योतिरापः पृथिवी विश्वस्य धारिणी। नारायणाद्ब्रह्मा जायते। नारायणाद्रुद्रो जायते — नारा. १
मनः संयम्य मच्चित्तः — भ. गी. ६।१४
मनः सर्वैर्ध्यातैः सहाप्येति — कौ. त. ३।३
मनस्स्पन्दोपशान्त्याऽयं संसारः प्रविलीयते — शांडि. १।७।२५
मनः स्वात्मनि चाध्यस्तं प्रविश्य परमेश्वरः। मनस्स्थं तस्य सत्त्वस्थो ददाति नियमेन तु — पा. ब्र. १७
मनागपि मनो व्योम्नि वासनारजनीक्षये। कलिका तनुतामेति चिदादित्यप्रकाशनात् — महो. ४।११७
मनागपि विचारेण चेतसः स्वस्य निग्रहः। पुरुषेण कृतो येन तेनाप्तं जन्मनः फलम् — अ. पू. ४।९२
मनागूर्ध्वासनो भूत्वा सङ्गृह्य चरणाबुभौ। संवृतास्योन्मीलनाभ उपविष्टश्च वाग्यतः — योगो. २०
मनीषया मनः — महाना. १७।१३
मनुरिक्ष्वाकवेऽब्रवीत् — भ. गी. ४।१
मनुष्यकृतस्यैनसोऽवयजनमसि स्वाहा — महाना. १४।१
मनुष्यश्राद्धे सनक-सनन्दन-सनत्कुमार-सनत्सुजातान्... ब्राह्मणानर्चयेत् — ना. प. ४।३९
मनुष्या एत एव — छांदो. १।५।६
मनुष्याणां जनार्दन — भ. गी. १।४४
मनुष्याणां सहस्रेषु — भ. गी. ७।३
मनुष्याः पशवश्च ये — तैत्ति. २।३
मनुष्याः पार्थ सर्वशः [भ.गी.३।२३+ ४।११

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मनुष्यो वाऽपि यक्षो वा स्वेच्छया-ऽपीक्षणाद्भवेत् । सिंहो व्याघ्रो गजो वाऽश्वः स्वेच्छया बहुतामियात् — १ यो. त. ११०
मनो घनविकल्पं तु यच्छतीन्द्रियतां शनैः — महो. ५।१२६
मनोऽङ्गस्य हि शृङ्खला [महो.५।९८+ — मुक्तिको. २।३९
मनो दुर्निग्रहं चलम् — भ. गी. ६।३५
मनो दूतं वेद दूतवान्भवति — कौ. त. २।१
मनोदूरतरं याति ग्रामे काळेयको यथा — महो. ३।१८
मनो दृश्यमिदं द्वैतं यत्किञ्चित्सचराचरम् । मनसो ह्यमनीभावे द्वैतं नैवोपलभ्यते — अद्वैत. ३१
मनोदृश्यमिदं सर्वं यत्किञ्चित्सचराचरम् । मनसोऽप्युन्मनीभावाद्द्वैताभावं प्रचक्षते — अमन. २।७८
मनोऽस्य दैवं चक्षुः स वा एष एतेन दैवेन चक्षुषा मनसैतान्कामान् पश्यन्रमते — छांदो. ८।१२।५
मनोद्वारेण तीक्ष्णेन योगमाश्रित्य नित्यशः — क्षुरिको. १२
मनोऽध्यात्मं, मंतव्यमधिभूतं, चन्द्रस्तत्राधिदैवतं, नाडी तेषां निबन्धनम् — सुबालो. ५।६
मनोऽध्यात्मं ज्ञानं ज्ञेयमितीन्द्रियाण्यन्वभवत् — २ प्रणवो. ३
मनोध्यानयोगेन त्वग्द्वारा स्पर्शगुणः पाण्यधिष्ठितो वायौ तिष्ठति वायुस्तिष्ठति — त्रि. ब्रा. १।६
मनोध्यायत्सर्वेप्राणाअनुध्यायन्ति — कौ. त. ३।२
मनोनाथस्तु मारुतः — वराहो. २।८०
मनो नाम देवतावरोधिनी सा मेऽमुष्मादिदमवरुन्द्धांतस्यैस्वाहा — कौ. त. २।३
मनोनाशोमहोदयः [महो.५।९७+ — मुक्तिको. २।३९
मनो नियन्ता प्रकृतिमयोऽस्य प्रतोदनेन खल्वीरितं परिभ्रमतीदं शरीरं चक्रमिव — मैत्रा. २।९
मनोनिरोधिनी कन्था — निर्वाणो. ३
मनोनिर्मथनादेव विकल्पा बहवस्तथा — त्रि. ब्रा. २।१४

मनोनुकूले न तु चक्षुपीडने गुहानिवाताश्रयणे प्रयोजयेत् — श्वेताश्व. २ १०
मनोऽन्तरिक्षलोकःप्राणोऽसौलोकः — बृह. १।५।४
मनोऽप्यन्यत्र निक्षिप्तं चक्षुरन्यत्र पातितम् । तथापि योगिनां योगो ह्यविच्छिन्नः प्रवर्तते — ब्र. वि. ४४
मनो बुद्धिरहङ्कारश्चित्तमित्यन्तःकरणचतुष्टयम् — शारीरको. २
मनोबुद्धिरहङ्कारचित्तसङ्घातका अमी । न त्वं नाहं न चान्यद्वा सर्वं ब्रह्मैव केवलम् — ते. बिं. ६।३४
मनोबुद्धिरहङ्कारश्चित्तं चेति चतुष्टयम् — वराहो. १।४
मनो बुद्धिरहङ्कारः खानिलाग्निजलानि भूः । एताः प्रकृतयस्त्वष्टौ विकाराः षोडशापरे — शारीरको. १२
मनोबुद्धिसमाधानमर्थतत्त्वपरीक्षणम् । तत्त्वस्मृतेरुपस्थानात्सर्वमेतत्प्रवर्तते — आयुर्वे. १८
मनोबुद्धिस्तथैवात्माह्यव्यक्तं नृपसत्तम । इन्द्रियेभ्यः पराणीह चत्वारि कथितानि च — भवसं. २।२०
मनोबुद्ध्योश्चित्ताहङ्कारौ चांतर्भूतौ — त्रि. ब्रा. १।४
मनो ब्रह्मा (यज्ञस्य) [महाना.१८।१+ — गर्भो. ११
मनो ब्रह्मेति व्यजानात् — तैत्ति. ३।४
मनो ब्रह्मेत्युपासीतेत्यध्यात्मम् — ३।१८।१
मनो भित्त्वा भूतादिं भिनत्ति — सुबालो. ११।२
मनोमयज्ञानमयान् सम्यग्दग्ध्वा क्रमेण तु । घटस्थदीपवच्छश्वदन्तरेव प्रकाशते — योगकुं. ३।३२
मनोमयः प्राणशरीरनेता प्रतिष्ठितोऽन्ने हृदयं सन्निधाय — मुण्ड. २।२।७
मनोमयः प्राणमयः (आत्मा) — बृह. ४।४।५
मनोमयः प्राणशरीरो भारूपः सत्यसङ्कल्प आत्मेति — मैत्रा. २।९
मनोमयः प्राणशरीरो भारूपः सत्यसङ्कल्प आकाशात्मा सर्वकर्मा सर्वकामः सर्वगन्धः सर्वरसः सर्वमिदमभ्यात्तोऽवाक्यनादरः — छान्दो. ३।१४।२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मनोमयः सङ्कल्पात्मा विज्ञान-
मयः कालात्माऽऽनन्दमयो
लयात्मैकत्वं नास्ति द्वैतं कुतः सुबालो. ५।१५
मनोमयेन प्राणोऽपि तथा पूर्णः
स्वभावतः । तथा मनोमयो
ज्ञात्मा पूर्णो ज्ञानमयेन तु कठरु. २३
मनोमयोऽयं पुरुषो भाः सत्यं बृह. ५।६।१
मनो मारय निश्शङ्कं त्वां
प्रबध्नन्ति नारयः महो. ४।९४
मनो मे त्वयि दधानीति पिता
मनस्ते मयि दध इति पुत्रः कौ. ब. २।१५
मनो मे दिशतु वैष्णवी लक्ष्म्यु. ३
मनो मे वाचि प्रतिष्ठितं [२ ऐत. शांतिपा.
मनो यजुर्वेदः प्राणः सामवेदः बृह. १।५।५
मनो यजुः प्रपद्ये [प्रवर्ग्या. १+ वा. सं. ३६।१
मनो यज्ञस्य हंसो यज्ञसूत्रम् पा. ब्र. ३
मनोयुक्तान्तरदृष्टिस्तारक-
प्रकाशाय भवति मं. ब्रा. १।४
मनो रथः (शारीरयज्ञस्य) प्रा. हो. ४।३
मनोलयकारणमहमेव मं. ब्रा. ५।१
मनोवचोभिरग्राह्यं पूर्णात्पूर्णं
सुखात्सुखम् महो. ५।४६
मनोवशात् प्राणवायुः स्ववशे
स्थाप्यतं सदा । नासिकापुटयोः
प्राणः पर्यायेण प्रवर्तते त्रि. ब्रा. २।११६
मनो वा आयतनम् बृह. ६।१।५
मनोवाक्कायकर्माणि मे शुध्यन्तां
ज्योतिरहं विरजा विपाप्मा
भूयासꣳ स्वाहा महाना. १४।१४
मनोवागगोचरम् निर्वाणो. ३
मनोवाचामगोचरं ब्रह्म त्रि. म. ना. १।३
मनोवाचामगोचरम् त्रि. म. ना. ७।७
[+अध्यात्मो. ६३ +सि. सा. ६।१
मनो वाव वाचो भूयो यथा वै द्वे
वाऽऽमलके द्वे वा कोले द्वौ
वाक्षौ मुष्टिरनुभवत्येवं वाचं च
नाम मनोऽनुभवति छान्दो. ७।३।१
मनो वाऽग्रं बुद्धिरमादा सुबालो. १४।१

मनो विकल्पसञ्जातं तद्विकल्प-
परिक्षयात् । क्षीयते दग्ध-
संसारो निःसार इति निश्चितः महो. २।३४
मनोविनाशस्तु गुरुप्रसादान्निमेष-
मात्रेण तु साध्य एव अमन. २।२९
मनोविरचितं त्यक्त्वाऽमनस्कं भज अमन. १।७
मनोविलाससंसार इति मे
निश्चिता मतिः महो. ४।६८
मनो वै ग्रहः, स कामेनातिग्रहेण
गृहीतः बृह. ३।२।७
मनो वै ब्रह्मेति बृह. ४।१।६
मनो वै यज्ञस्य ब्रह्मा, तद्यदिदं
मनः सोऽसौ चन्द्रः स ब्रह्मा
स मुक्तिः साऽतिमुक्तिः... बृह. ३।१।६
मनो वै सम्राट् परमं ब्रह्म बृह. ४।१।६
मनोव्याधेश्चिकित्सार्थमुपाय
कथयामि ते । यद्यत्स्वाभिमतं
वस्तु तत्त्यजन्मोक्षमश्नुते महो. ४।८८
मनोव्यानयोगेन त्वग्द्वारा स्पर्श-
गुणः पाण्यग्निष्ठितो वायौ
तिष्ठति वायुस्तिष्ठति त्रि. ब्रा. १।६
मनोऽस्मात्सर्वाणि ध्यातान्य-
भिविसृजते कौ. ब. ३।४
मनोऽस्य दैवं चक्षुः स वा एष
एतेन दैवेन चक्षुषा मनसै-
तान्कामान्पश्यन्रमते छान्दो. ८।१२।५
मनोऽहङ्कार एव च ते. बिं. ५।१००
मनो ह वा आयतनम् छान्दो. ५।१।५
मनो ह वाव यजमान इष्टफलमेवो-
दानः स एनं यजमानमहरह-
र्ब्रह्म गमयति प्रश्नो. ४।४
मनो हविः चित्यु. ६।१
मनोऽहं गगनाकारं मनोऽहं सर्वतो-
मुखम् । मनोऽहं सर्वमात्मा च
न मनः केवलः परः यो. शि. ६।६०
मनो हिङ्कारो वाक्प्रस्तावश्चक्षु-
रुद्गीथः श्रोत्रं प्रतिहारः प्राणो
निधनमेतद्गायत्रं प्राणेषु प्रोतं छान्दो. २।११।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मनो हि द्विविधं प्रोक्तं–शुद्धं चाशुद्धमेव च । अशुद्धं कामसङ्कल्पं (ल्पात्) शुद्धं कामविवर्जितम् — ब्र. बिं. १

[+ त्रि. ता. ५।२+ — मैत्रा. ६।३४

मनो हि ब्रह्म मन उपास्व — छान्दो. ७।३।१

मनो हि विजिज्ञास्यं — बृह. १।५।९

मनो होच्चक्राम तत्संवत्सरं प्रोष्यागत्योवाच कथमशकत मदृते जीवितुमिति — बृह. ६।१।११

मनो हृदि निरुध्य च — भ. गी. ८।१२

मनो ह्यात्मा, मनो हि लोको मनो ब्रह्म, मन उपास्वेति — छान्दो. ७।३।१

मन्तव्यमेवाप्येति मन्तव्यमेवास्तमेति — सुबालो. ९।१०

मन्त्रकल्पो ब्राह्मणमृग्यजुस्सामाथर्वण्येषा व्याहृतिश्चतुर्णां वेदानामानुपूर्व्येण — २ प्रणवो. १८

मन्त्रपूतं तु यच्छ्राद्धममन्त्राय प्रयच्छति (छिन्दन्ति दातृहस्तं च जिह्वाप्रमितरस्य च) — इतिहा. २७,२८

मन्त्रमित्युच्यते ब्रह्मन् मदधिष्ठानतोऽपि वा । मूलत्वात् सर्वमन्त्राणां मूलाधारसमुद्भवात् ...मूलमन्त्र इति स्मृतः — यो. शि. २।८-९

मन्त्रयोगो लयश्चैव राजयोगो हठस्तथा । योगश्चतुर्विधो प्रोक्तो योगिभिस्तत्त्वदर्शिभिः — योगराजो. १,२

मन्त्रराजाय विद्महे महामन्त्राय धीमहि । तन्नो मन्त्रः प्रचोदयात् — वनदु. १५२

मन्त्रहीनमदक्षिणम् — भ. गी. १७।१३

मन्त्रं विना कर्म कुर्याद्भस्मन्याहुतिवद्भवेत् — ना. प. ३।८

मन्त्राणांपरमोमन्त्रस्तारेतिपरमा तारा सा देवतानां च देवता — तारोप. १३

मन्त्राणां मातृका देवी — देव्यु. २१

मन्त्राणाꣳसङ्क्लृप्त्यै कर्माणि सङ्कल्पन्ते कर्मणाꣳ संक्लृप्त्यै लोकः सङ्कल्पते — छान्दो. ७।४।२

मन्त्रानधीयीतेत्यथाऽधीते कर्माणि कुर्वीतेत्यथ कुरुते पुत्राꣳश्च पशूꣳश्चेच्छेयेत्यथेच्छत इमं च लोकममुं चेच्छेयेत्यथेच्छते — छान्दो. ७।३।१

मन्त्राश्च मामभिमुखीभवेयुः — २ प्रणवो. ४

मन्त्रोपनिषदं ब्रह्म पदक्रमसमन्वितम् । पठन्ति भार्गवा ह्येते ह्यथर्वाणो भृगूत्तमाः — मन्त्रिको. १०

मन्त्रो लयो हठो राजयोगोऽन्तर्भूमिकाः क्रमात् । एक एव चतुर्धाऽयं महायोगोऽभिधीयते — यो. शि. १।१२९

मन्त्रोऽहमहमेवाज्यं — भ. गी. ९।१६

मन्थे सꣳस्रवमवनयति — बृह. ६।३।२

मन्दं परिहरन्कर्म स्वदेहमनुपालयेत् । वर्षासुजीर्णकटवत्तिष्ठन्नप्यवसीदति — शिवो. ७।१२४

मन्मथक्षेत्रपालाः — निर्वाणो. १

मन्मना भव मद्भक्तः [भ.गी.९।३४+ — १८।६५

मन्मना मय्याहितासुर्मय्येवार्पिताखिलकर्मा भस्मदिग्धाङ्गो रुद्राक्षभूषणो मामेव सर्वभावेन प्रपन्नो मदेक-पूजा-निरतः सम्पूजयेत् — भस्मजा. २।१०

मन्मया मामुपाश्रिताः — भ. गी. ४।१०

मन्यन्तां संशयापन्ना न मन्येऽहमसंशयः — १ अवधू. १६

मन्यते तमसाऽऽवृता — भ. गी. १८।३२

मन्यते नाधिकं ततः — भ. गी. ६।२२

मन्यन्ते मामबुद्धयः — भ. गी. ७।२४

मन्यसे यदि तच्छक्यं — भ. गी. ११।४

मन्युरकार्षीन्मन्युः करोति, नाहं करोमि — महाना. १४।४

मन्युरिन्द्रो मन्युरेवास देवो मन्युर्होता वरुणो जातवेदाः — वनदु. १०१

[+ऋ.मं.१०।८३।२+ — अथर्व. ३२।२

मन्युः कारयिता नाहं कारयिता — महाना. १५।४

मन्युः कर्ता, नाहं कर्ता — महाना. १४।४

मन्युः पशुः (यज्ञस्य) — महाना. १८।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मन्येऽहं मां तद्विद्वांसं माहं पौत्रमघं रुदमिति न ह्यस्मात्पूर्वाः प्रजाः प्रैति — कौ. उ. २।१०
मन्वानो वै तत्र मनुते — बृह. ४।३।२८
मम चरणस्मरणेन पूजया च स्वकतमसः परिमुच्यते हि जन्तुः — वराहो. ३।१२
मम जातरूपं तेजो दर्शय दर्शय — चाक्षुषो. २
मम तेजोंऽशसम्भवम् — भ. गी. १०।४१
ममत्वेनभवेज्जीवोनिर्ममत्वेनकेवलः — यो. चू. ८४
मम देहे गुडाकेश — भ. गी. ११।७
मम पुत्रो मम धनमहं सोऽयमिदं मम । इतीयमिन्द्रजालेन वासनैव विवल्गति — महो. ४।१२९
मम प्रतिष्ठा भुव आण्डकोशा विचैमि सं च हि नु यो विरश्वी — बा. मं. ९
मम प्रसादं कुरु कुरु — लाङ्गूलो. ६
मम प्रियेण बिल्वेन त्वं कुरुष्व मदर्चनम् — १ बिल्वो. ४
मम भूतमहेश्वरम् — भ. गी. ९।११
मम माया दुरत्यया — भ. गी. ७।१४
मम यशसा विरजां वा अयं नदीं प्रापन्न वायं जिगीष्यतीति — कौ. उ. १।३
मम योनिरप्स्वन्तःसमुद्रे । य एवं वेद स देवीपदमाप्नोति — देव्यु. ४
मम योनिर्महद्ब्रह्म — भ. गी. १४।३
मम यो वेत्ति तत्त्वतः — भ. गी. १०।७
मम रूपमिति ज्ञेयं सर्वरूपं तदेव हि — १ बिल्वो. ६
मम रूपा रवेस्तेजश्चन्द्रनक्षत्रग्रहतेजांसि च — पा. ब्र. २
मम वचमनुवेनावभावे कात्यायनाय — महाना. ६।१२
मम वर्त्मानुवर्तन्ते [भ.गी.३।२३+४।११
मम वशानि सर्वाणि युगान्यपि — पा. ब्र. २
मम समिद्धेऽहौषीः प्राणापानौ त आददेऽसाविति (जुहुयात्) — बृह. ६।४।१२
मम समिद्धेऽहौषीः पुत्रपशूंस्त आददेऽसाविति (जुहुयात्) — बृह. ६।४।१२
मम समिद्धेऽहौषीरिष्टासुकृते त आददेऽसाविति — बृह. ६।४।१२
मम समिद्धेऽहौषीराशापराकाशौ त आददेऽसाविति (जुहुयात्) — बृह. ६।४।१२
मम सर्वकार्याणि साधय साधय — लाङ्गूलो. ६
मम साधर्म्यमागताः — भ. गी. १४।२
ममाकर्तुरलेपस्य यथारब्धं प्रवर्ततां — १ अवधू. २२
(ॐ) ममाग्रतः सदा विष्णुः पृष्ठतश्चापि केशवः । गोविन्दो दक्षिणे पार्श्वे वामे च मधुसूदनः — विष्णुहृ. १।१
ममाऽऽत्मा भूतभावनः — भ. गी. ९।५
ममाव्ययमनुत्तमम् — भ. गी. ७।२४
ममेति त्र्यक्षरं मृत्युर्द्व्यक्षरं न ममेति च — शिवो. ७।११५
ममेति बध्यते जन्तुर्निर्ममेतिविमुच्यते — पैङ्गलो. ४।२०
[महो. ४।७२+वराहो.२।४४+ — शिवो. ७।११४
ममैवांशो जीवलोके — भ. गी १५।७
ममुला भवन्ती त्वासादयामि — विश्यु. १९।१
मया ततमितीदमश्रुते तद्यथा-सद्यदि मे असद्विदुः — बा. मं. १९
मया ततमिदं सर्वं — भ. गी. ९।४
मयाऽतिरिक्तं यत्तद्वा तत्तन्नास्तीति निश्चिनु । अहं ब्रह्मास्मि सिद्धोऽस्मि नित्यशुद्धोऽस्म्यहं सदा — ते. बिं. ३।२०
मया द्रष्टुमिति प्रभो — भ. गी. ११।४
मयाऽध्यक्षेण प्रकृतिः — भ. गी. ९।१०
मया प्रमादात्प्रणयेन वाऽपि — भ. गी. ११।४१
मया प्रसन्नेन तवार्जुनेदं — भ. गी. ११।४७
मया भूतं चराचरम् — भ. गी. १०।३९
मया हतांस्त्वं जहि मा व्यथिष्ठाः — भ. गी. ११।३४
मयि चानन्ययोगेन — भ. गी. १३।११
मयि जीवत्वमीशत्वं कल्पितं वस्तुतो नहि। इति यस्तु विजानाति स मुक्तो नात्र संशयः — सरस्व. ९७
मयि तेज इन्द्रियं यशो द्रविणं सुकृतं — बृह. ६।४।६
मयि ते तेऽपि चाप्यहम् — भ. गी. ९।२९
मयि प्राणांस्त्वयि मनसा जुहोमि स्वाहा — बृ. उ. ६।४।२४
मयि बुद्धिं निवेशय — भ. गी. १२।८

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मयि मेधां मयि प्रजां मयि सूर्यो भ्राजो दधातु महाना. १३।६
[तै. सं. ३।३।१।२+ तै.आ.४।४२।२
मयि मेधां मयि प्रजां मयीन्द्र इन्द्रियं दधातु महाना. १३।६
मयि मेधां मयि प्रजां मय्यग्निस्तेजो दधातु महाना. १३।६
मयि सन्न्यस्य मत्परः भ. गी. १८।५७
मयि सन्न्यस्य मत्पराः भ. गी. १२।६
मयि सर्वमिदं प्रोतं भ. गी. ७।७
मयि सर्वं लयं याति तद्ब्रह्माद्वयमस्म्यहम् कैव. १९
मयि सर्वं प्रतिष्ठितम् कैव. १९
[+भस्मजा. २।६+ २।१३
मयि सर्वाणि कर्माणि भ. गी. ३।३०
मयैव चेतनेनेमे सर्वे घटपटादयः । सूर्यान्ता अवभासन्ते दीपेनेवात्मतेजसः १ सं. सो. २।२२
मयैव विहितान्हि तान् भ. गी. ७।२२
मयैवैताः स्फुरन्तीह विचित्रेन्द्रियवृत्तयः । तेजसाऽन्तःप्रकाशेन यथाऽग्निकणपङ्क्तयः १ सं. सो. २।२३
मयैवैते निहताः पूर्वमेव भ. गी. ११।३३
मयोपदिष्टे कैवल्ये साक्षाद्ब्रह्मणि शाश्वते । विहाय पुत्रो निर्वेदात्प्रकाशं यास्यति स्वयम् शु. र. १।४
मयो मह्यमस्तु प्रतिगृहीत्रे चित्यु. १०।१,४
मय्यखण्डसुखाम्भोधौ बहुधा विश्ववीचयः । उत्पद्यन्ते विलीयंते मायामारुतविभ्रमात् कुं. उ. १४
मय्यग्नौ स्वात्मानं हविर्ध्यायेत् तयैवानुष्टुभर्चा । ध्यानयोगोऽयमेव अव्यक्तो. ४
मय्ययमग्निर्धातु चित्यु. ११।८
मय्यर्पितमनोबुद्धिः [भ.गी. ८।७ +१२।१४
मय्यावेशितचेतसाम् भ. गी. १२।७
मय्यावेश्य मनो ये मां भ. गी. १२।२
मय्यासक्तमनाः पार्थ भ. गी. ७।१
मय्येव मन आधत्स्व भ. गी. १२।८

मय्येव सकलं जातं मयि सर्वं प्रतिष्ठितम् कैव. १९
मरणं न तु वायोश्च भयं भवति योगिनः १ यो. त. ९७
मरणं यत्र सर्वेषां तत्रासौ परिजीवति । यत्र जीवन्ति मूढास्तु तत्रासौ मृत एव वै यो. शि. १।४६
मरणं यदि चेज्जन्म जन्माभावे मृतिर्न च ते. बिं. ५।२४
मरणादतिरिच्यते भ. गी. २।३४
मरणे सम्भवे चैव गत्यागमनयोरपि । स्थितो सर्वशरीरेषु आकाशेनाविलक्षणः अद्वैत. ९
मरीचयः स्वायम्भुवः अरुणो. १
मरीचयोऽर्कस्यास्तं गच्छतः सर्वा एतस्मिंस्तेजोमण्डल एकीभवन्ति । ताः पुनः पुनरुदयतः प्रचरन्त्येवं ह वै तत्सर्वं परे देवे मनस्येकीभवन्ति प्रश्नो. ४।२
मरीचिर्मरुतामस्मि भ. गी. १०।२१
मरीचीनां पदमिच्छन्ति वेधसः
[चित्यु. ११।११+ १३।२
मरुज्जयो यस्य सिद्धः सेवयेत्तं गुरुं सदा यो. शि. १।८०
मरुतः प्राणैरिन्द्रं बलेन बृहस्पतिं ब्रह्मवर्चसेन... सहवै. २२
मरुतः सदो हविर्धानाभ्यां चित्यु. ८।१
मरुतामेव तावदाधिपत्यं स्वाराज्यं पर्येता छान्दो. ३।९।४
मरुतामेवैको भूत्वा सोमेनैव मुखेनैतदेवामृतं दृष्ट्वा तृप्यति छान्दो. ३।९।३
मरुतो जगती सप्तदशो वै रूपं वर्षा अपानः शुक्र आदित्याः पश्चादुद्यन्ति मैत्रा. ७।३
मरुत्वन्तं वृषभं वावृधान- [ऋ.सं. ३।४७।५+
[६।१९।११+ शौनको. ४
[वा.सं.७।३६+तै.सं.१।४।१७।१

मरुदभ्यसनं सर्वमनोयुक्तंसमभ्यसेत्। इतरत्र न कर्तव्या मनोवृत्ति-र्मनीषिणा शांडि. १।७।३७
मरुभूमौ जलं सर्वं मरुभूमात्रमेव तत् [महो. ४।८४+ वराहो. २।७२
मर्कट एनमास्कन्दयति (दुःस्वप्ने) ३ ऐत. २।४।७
मर्त्यं चामृतं च स्थितं च यच्च सच्च त्यच्च बृह. २।३।१
मर्त्ये नास्त्यमृतं कुतः सुबालो. ५।१०
मर्त्यः स्विन्मृत्युना वृक्णः कस्मान्मूलात्प्ररोहति। जात एव न जायते को न्वेनं जनयेत्पुनः बृह ३।९।३१
मर्त्यं वा इदꣳ शरीरमात्तं मृत्युना छांदो. ८।१२।१
मर्त्यानि हीमानि शरीराणि अमृतैषा देवता... १ ऐत. १।८।४
मर्त्येनामृतमीप्सत्येवं सम्पन्नः १ ऐत. ३।२।३
मलं त्यजेत्कुहूर्नाडी मूत्रं मुञ्चति वारुणी यो. शि. ५।२६
मलं संवेद्यमुत्सृज्य मनो निर्मूलयन् परम्। आशापाशानलं छित्त्वा संविन्मात्रपरोऽस्म्यहम् १ सं. सो.२।४८
मलिना (वासना) जन्महेतुःस्याच्छुद्धा जन्मविनाशिनी मुक्तिको. २।६१
मलिना वासना यैषा साऽसङ्ग इति कथ्यते अ. पू. ५।५
मशकेन कृतं युद्धं सिंहौवैरेणुकोटरे महो. ४।६४
मशकेन हतेसिंहेजगत्सत्यं तदास्तु ते ते. बिं. ६।८६
मस्तकस्थामृतास्वादं पीत्वा ध्यानेन सादरम्। दीपाकारं महादेवं ज्वलन्तं नाभिमध्यमे। अभिषिच्यामृतेनैव हंस हंसेति यो जपेत्। जरामरणरोगादि न तस्य भुवि विद्यते ब्र. वि. २२
मस्तिष्कादूर्ध्वं प्रेरयत्यवमानोऽधिशीर्षतः। तद्वा अथर्वणः शिरो देवकोशः समुज्झितः अ. शिरः. ३।१४
मह इति चन्द्रमाः तैत्ति. १।५।२
मह इति ब्रह्म तैत्ति. १।५।३
मह इति ब्रह्मणि तैत्ति. १।६।२
मह इति महर्लोकः गायत्रीर. २
मह इत्यन्नम्। अन्नेन वाव सर्वे प्राणा महीयन्ते तैत्ति. १।५।३
मह इत्यादित्यः। आदित्येन वाव सर्वे लोका महीयन्ते तैत्ति. १।५।२
महच्छैलेन्द्रनीलं वा सम्भवेच्चेदिदं जगत्। मेरुरागत्य पुत्राक्षे स्थितश्चेदस्त्विदं जगत् ते. बिं. ६।८५
महच्छोकभयं प्राप्ताः स्मो न चैतत्सर्वैः समभिहितं ते वयं भगवन्तमेवोपधावाम २ प्रणवो. १९
महतः परमव्यक्तमव्यक्तात्पुरुषः परः। पुरुषात्तु परा देवी सा काष्ठा सा परा गतिः गुह्यका. ४२
महतः परमव्यक्तमव्यक्तात्पुरुषः परः। पुरुषान्न परं किञ्चित्सा काष्ठा सा परा गतिः कठो. ३।११
महता दुःखेन जातमात्रस्तु वैष्णवेन वायुना संस्पृष्टस्तदा न स्मरति जन्ममरणानि न च कर्म शुभाशुभं विन्दति गर्भो. १०
महतां च लोकं परं च लोकं दहति सुबालो. १५।२
महतां वा अयं महात्रोदसी व्याप्य स्थितः अव्यक्तो. ३
महति स्यन्दने स्थितौ भ. गी. १।१४
महति श्रूयमाणे तु महाभेर्यादिकध्वनौ। तत्र सूक्ष्मं सूक्ष्मतरं नादमेव परामृशेत् ना. बिं. ३६
महतीं श्रियमश्नुते नृ. पू. ३।२
महती ज्ञानसंपत्तिः शुचिर्धारणतः सदा (रुद्राक्षाणां) रु. जा. ९
महतो महत्तरं (ब्रह्म) त्रि. म. ना. ७।७
महतोऽव्यक्तमुत्तमम् कठो. ६।७
महतोऽहङ्कारः [+त्रि.म.ना.२।५+ [त्रि. ब्रा. ११८+ गोपालो. २।१३
महत्तरा महिमा देवतानाम् त्रि. महो. १
महत्पदमत्रैतत्समर्पितम् मुण्ड. २।२।१
महत्पदमत्रैतत्सर्वमर्पितम् (मा.पा.) मुण्ड. २।२।१
महत्पदं ज्ञात्वा वृक्षमूले वसेत सुबालो. १३।२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

महत्यज्ञानतमसि मग्नो जरामरण..
द्वंद्वैरभिभूयमानः...निर्मुच्यते — निरुक्तो. २।२
महत्त्वं जडत्वं काठिन्यं विद्यते
यस्मिन्नक्षतेरेतन्महि लकारः
परं धाम — त्रि. ता. १।८
महत्त्वान्महस्त्वान्मानत्वान्मुक्त-
त्वान्महादेवत्वात्...सच्चिदान-
न्दमात्रः स स्वराट् भवति — नृसिंहो. ७।१
महदव्यक्तेऽव्यक्तं पुरुषे
क्रमेण विलीयते — पैङ्गलो. ३।४
महदहङ्कार-पृथिव्यप्तेजोवाय्वाकाश-
त्वेन बृहद्रूपेणाण्डकोशेन कर्म-
ज्ञानार्थरूपतया भासमानमद्वि-
तीयमखिलोपाधिविनिर्मुक्तं...
चैतन्यं ब्रह्म — निग. ५
महदहङ्कृतितमोभिश्च मूलप्रकृत्या
परिवेष्टितं (ब्रह्माण्डं) — त्रि. म. ना. ६।२
महदादि जगन्मायामयं मय्येव
केवलम् — वराहो. ३।१५
महद्भयं वज्रमुद्यतं य एतद्विदु-
रमृतास्ते भवन्ति — कठो. ६।२
महद्देहा जिह्वया भुवं लिहानाः
दंष्ट्राभ्यामाकाशा महच्छब्दाः
(प्राणिनः) ब्रह्माणं हंतुमुद्युक्ताः — ग. शो. ३।६
महर्षयः सप्त पूर्वे — भ. गी. १०।६
महर्षिवेद्यं अन्तर्बाह्येन्द्रियैरदृश्यम् — मं. ब्रा. १।४
महर्षीणां च सर्वशः — भ. गी. १०।२
महर्षीणां भृगुरहं — भ. गी. १०।२५
महः पुच्छं प्रतिष्ठा — तैत्ति. २।४
महाँ इन्द्रो वज्रबाहुः षोडशी — महाना. ५।८
महाकर्ता महाभोक्ता महात्यागी
भवानघ — अ. पू. १।१८
महाकालाय विद्महे श्मशानवासिने
धीमहि । तन्नो रुद्रः प्रचोदयात् — पारायणो. १
महाखरो वा सिंहेन युद्ध्यते चे-
जगत्स्थितिः — ते. बिं. ६।९२
महाखरो गजगतिं गतश्चे-
जगद्गुरु तत् — ते. बिं. ६।९३
महाचमस्यः प्रवेदयते — तैत्ति. १।५।१

महाचिदेकैवेहास्ति महासत्तेति
योच्यते — अ. पू. ५।५५
महात्मनश्चतुरो देव एकः — छांदो. ४।३।६
महात्मानस्तु मां पार्थ — भ. गी. ९।१०
महात्रिपुरसुन्दरी वै प्रत्यक् चितिः — बह्वृचो. २
महात्रिपुरसुन्दरी बहिरन्तरनुप्रविश्य
स्वयमेकैव विभाति — बह्वृचो. २
महादेवमन्तःपार्श्वेनोपविष्टहन्स्व
शिङ्गीनिकोशाभ्याम् — चित्यु. २१।१
महादेवे त्रिपुण्ड्रस्य धारणे भस्म-
कुण्ठने । पुण्यलेशविहीनस्य
श्रद्धा नैव प्रजायते — सि. शि. ५
महादेवो भगवान्नन्दिकेशः षडा-
ननस्तुम्बुरुर्नारदश्च । सरस्वती
पर्वत-श्चित्रकेतु-र्हाहाहूहूश्चेति
गाने रसज्ञाः — गान्धर्वो. १०
महादेव्यै च विद्महे विष्णुपत्न्यै
(स्त्रीं)च धीमहि । तन्नो लक्ष्मीः
प्रचोदयात् [ना. पू. ता. ४।३+ — वनदु. १२५
महाधियः शान्तधियो ये याता
विमनस्कतां... — महो. ५।६१
महानग्निः काष्ठमार्द्रं च शुष्कं
कृत्वा दहेद्दीश्वरोत्कृष्टबुद्धिः ।
दहेत्पापान्याशु विज्ञानदात्री
न संसारे मज्जते वा कदाचित् — सि. शि. ४
महानन्दमुदकमुपस्पृश्यापोऽवगाह्य... — सूर्यता. १।८
महानदीपूर्मय इवानिवर्तकमस्य
यत्पुराकृतम् — मैत्रा. ४।२
महानरकसाम्राज्ये मत्तदुष्कृत-
वारणाः । आशाशरशला-
काढ्या दुर्जया हीन्द्रियारयः — महो. ५।७६
महानवोऽयं पुरुषो योऽङ्गुष्ठाग्रे
प्रतिष्ठितः । तमद्भिः परिषि-
ञ्चामि सोऽस्यान्ते अमृतायच — प्रा. हो. २।२
महानव्यक्ते विलीयतेऽव्यक्तमक्षरे
विलीयते, अक्षरं तमसि विली-
यते, तमः परे देव एकीभवति — सुबालो. २।२
महानहं विश्वमहं विचित्रम् — कैव. २।१
महानुकम्पासिन्धुर्बन्धुर्भुवनस्य गोप्ता — हेरम्बो. २

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

महान्कीर्त्यर्तु न निन्देत्तद्व्रतम् छांदो. २।१६।२
महान्कीर्त्या तपन्तं न निन्देत्तद्व्रतम् छांदो. २।१४।२
महान्कीर्त्या न काञ्चन परिहरे-
त्तद्व्रतम् छांदो. २।१३।२
महान्कीर्त्या न प्रत्यङ्ङग्निमाचामेन्न
निष्ठीवेत्तद्व्रतम् छांदो. २।१२।२
महान्कीर्त्या पशून्न निन्देत्तद्व्रतम् छांदो. २।१८।२
महान्कीर्त्या ब्राह्मणान्न निन्दे-
त्तद्व्रतम् छांदो. २।२०।२
महान्कीर्त्या महामनाः स्यात्तद्व्रतम् छांदो. २।११।२
महान्कीर्त्यालोकान्न निन्देत्तद्व्रतम् छांदो. २।१७।२
महान्कीर्त्या वर्षन्तं न निन्देत्तद्व्रतम् छांदो. २।१५।२
महान्कीर्त्या संवत्सरं मज्ज्ञोनाश्नी-
यात्तद्व्रतम् छांदो. २।१९।२
महान्प्रजया पशुभिर्भवति [छांदो. २।११।२-२।२०।२
महान्तमस्य महिमानमाहुः, अन-
यमानो यदन्नमत्तीति वै वयं
ब्रह्मचारिन्नेदमुपास्महे छांदो. ४।३।७
महान्तं दहत्यव्यक्तं दहत्यक्षरं
दहति मृत्युं दहति मृत्युर्वै
परे देव एकीभवति सुबालो. १५।२
महान्तं भिनत्ति, महान्तं भित्वा-
ऽव्यक्तं भिनत्त्यव्यक्तं भित्वा-
ऽक्षरं भिनत्त्यक्षरं भित्वा मृत्युं
भिनत्ति, मृत्युर्वै परे देव एकी-
भवति सुबालो. ११
महान्तममहान्तं विष्णुमविष्णुं...
नमाम्यनमाम्यहमनहं नृसिंहा·
नुष्टुभैव बुबुधिरे नृसिंहो. ६।१
महान्तं विभुमात्मानं मत्वा धीरो
न शोचति[कठो.२।२१+४।४+ ना. प. ९।१५
महान्धकार इव रागान्धमिन्द्र-
जालमिव मायामयं मैत्रा. ४।२
महान् प्रभुर्वै पुरुषः सत्त्वस्यैष प्रवर्तकः श्वेताश्व. ३।१२
महान् भवति तैत्ति. ३।१०।३
महान्भवति प्रजया पशुभिर्ब्रह्म-
वर्चसेन महान्कीर्त्या तैत्ति. ३।६
महान् भोगः प्रजापतेः चित्त्यु. १४।४
महान् वा अस्य महिमा शौनको. १।४

महापातकपापिष्ठसङ्गत्या सञ्चितं
च यत्। नाशयेत्तत्कथालाप-
शयनासनभोजनैः रामो. ५।१७
महापातकयुक्तानां पूर्वजन्मार्जि-
तागसाम्। त्रिपुण्ड्रोद्धूलनद्वेषो
जायते सुदृढं बुधाः बृ. जा. ५।११
महापातकात्पूतो भवति मुद्गलो. ५।१
महापातालपादान्तलम्बा तस्या
जयं स्मरेत्। ब्रह्माण्डार्धं कपालं
हि शिरस्तस्या विभावयेत् गुह्यका. ८
(अथ) महापीठे सपरिवारं समेतं
चतुस्सप्तात्मानं चतुरात्मानं मूला-
ग्नावग्निरूपं प्रणवं संदध्यात् नृसिंहो. ३।४
महापुरुष आत्मानं चतुर्धा कृत्वा
त्रिपादेन परमे व्योम्नि चासीत् मुद्गलो. २।४
महापुरुषइतियमवोचाम संवत्सरएव ३ ऐत. २।३।१
महापुरुषोपेतं यो वेद स एव
नित्यपूतस्थः लिङ्गोप. २
महापुरुषो यच्चित्तं तत्सदा मय्ये-
वावतिष्ठते प. हं. २
महापुरुषो यस्तच्चित्तं मय्येव तिष्ठते तुरीया. ३
महाप्रथमान्तार्धस्याद्यन्तवन्तो
द्वितीयान्तार्धस्याद्यं षणं तृतीया-
न्तार्धस्याद्यं नाम चतुर्थान्तार्ध-
स्याद्यं साम जानीते सोऽमृतत्वं
च गच्छति नृ. पू. १।६
महाप्रलयसम्पत्तौ ह्यसत्तां समुपा-
गते। अशेषदृश्ये सर्गादौ शान्त-
मेवावशिष्यते मुण्डो. ४।५५
महाबाहो बहुबाहूरुपादं भ. गी. ११।२३
महाभारतमाख्यानं कुरुक्षेत्रं
सरस्वतीम्। केशवं गां च
गङ्गां च कीर्तयन्नावसीदति विष्णुहृ. १।८
महाभूतानि प्रयाजाः प्रा. हो. ४।३
महाभूतान्यहङ्कारः भ. गी. १३।६
महाभूतैः पंचभिरावृतं महदहंकृति-
तमोभिश्च मूलप्रकृत्या परिवे-
ष्टितम् (ब्रह्माण्डं) त्रि. म. ना. ६।२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

महाभूतोत्थसूक्ष्माङ्गोपाधिकाः सर्वे
जीवा इत्येके वदन्ति — त्रि. म. ना. ४।९

महामनुसमुद्भवं तदिति ब्रह्म
शाश्वतम् — त्रि. ता. १।५

महामायं महाविभूति सच्चिदानन्द-
मात्रमेकरसं पुरमेव ब्रह्म मका-
रेण जानीयात् — नृसिंहो. ५।७

महामाया महालक्ष्मीर्महादेवी
सरस्वती । आधारशक्ति-
रव्यक्ता यया विश्वं प्रवर्तते — यो. शि. २।११

महामुद्रा नभोमुद्रा ओड्याणं च
जलन्धरम् । मूलबन्धं च
यो वेत्ति स योगी मुक्तिभाजनम् — यो. चू. ४५

महामुद्रा महाबन्धो महावेधश्च
खेचरी — १ यो. त. २६

महामेघे वा मरीचिरिव पश्येत् ,
तदप्येतमेव विद्यात् — ३ ऐत. २।४।६

महायोगेश्वरो हरिः — भ. गी. ११।९

महाराज बृहद्रथेक्ष्वाकुवंशध्वज-
शीर्षात्मज्ञः कृतकृत्यस्त्वं मरु-
न्नाम्नोविश्रुतोऽसीत्ययंखल्वा-
त्मातेकतमोभगवान्वर्ण्यइति — मैत्रे. १।५

महारात्र उषस्युदिते व्रज ५-
स्तिष्ठन्नासीनः शयानोऽरण्ये
ग्रामे वा यावत्तरस ५ स्वा-
ध्यायमधीतेसर्वाँल्लोकाञ्जयति — सहवै. १९

महालक्ष्मीर्महादेवी सर्वलोकैक-
मोहिनी — ना. पू. ता. २।२

महालक्ष्मीर्मूलप्रकृतिर्भवति — ना. पू. ता. २।४

महालक्ष्मीश्च विद्महे सर्वसिद्धिश्च
धीमहि । तन्नो देवी
प्रचोदयात् — देव्यु. ९

महालीलास्थानं क्षराक्षराभ्यामधिकं
पुरुषोत्तमाधिष्ठानम् — समर. ५

महावाक्यत्रयं भवेत् — गुह्यका. ८०

महावाक्यान्युपदिशेत्सषडङ्गानि
देशिकः — शु. र. ३।१५

महावाक्यार्थतो दूरो ब्रह्मरश्मी-
स्वशिवूरतः — ते. बिं. ५।९

महावाक्यार्थमनुस्मरन् ब्रह्माहमस्मि
अहमस्मिब्रह्माहमस्मियोऽहमस्मि
ब्रह्माहमस्मि अहमेवाहं मां
जुहोमि स्वाहा — त्रि. म. ना. ८।३

महाविज्ञानमिव प्रतिपदेनाध्यव-
सायमिव यत्रैतदित्थेत्थेत्यभि-
पश्यति — आर्षे. ९।१

महाविद्या जगन्माता मुनीनां
मोक्षदायिनी — ना. पू. ता. २।३

महाविद्यावतां पुंसां मनःक्षोभं
करोति यः । सप्तरात्रौ
व्यतीतायां सचशत्रुर्विनश्यति — वनदु. ९६

महाविभूति सच्चिदानन्दमात्रमेक-
रसं पुरमेव ब्रह्म मकारेण
जानीयात् — नृसिंहो. ५।७

महाविष्णुमहेशानां प्रलयेष्वपि
योगिनाम् । नास्ति पातो लय-
स्थानां महातत्त्वेऽपि वर्तिनाम् — अमन. १।८३

महाविष्णुमित्याह—महतां वा अयं
महान्रोदसी व्याप्य स्थितः — अव्यक्तो. ३

महाविष्णुं तृतीयं स्थानं(जानीयात्) — नृ. पू. २।३

महाविष्णोरेकैकरोमकूपान्तरेष्वनन्त-
कोटिब्रह्माण्डानि सावरणानि
भवन्ति — त्रि. म. ना. ६।३

महाविष्णोश्च देवस्य तत्सूक्ष्मं
रूपमुच्यते — यो. शि. ५।३४

महाविष्णोः करतले विलसंत्यनन्त-
कोटिब्रह्माण्डानि — त्रि. म. ना. ६।१

महाविष्णोः क्रीडाशरीररूपिणी
ब्रह्मादीनामगोचरा (महामाया) — त्रि. म. ना. ४।९

महाव्याहृतिभिः सन्धाय
गायत्रीं जपेत् — सन्ध्यो. २

महाशनो महापाप्मा — भ. गी. ३।३७

महाशून्यं ततो याति सर्वसिद्धि-
समाश्रयम् — सौभाग्य. १३

महाश्मशानेऽप्यानन्दवने वासः — निर्वाणो. ४

महांस्यांसि सेवन्ते — त्रि.म.ना. ८।७

महासिद्धान्तः — निर्वाणो. ४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

महास्थूलं महासूक्ष्मे महासूक्ष्मं
महाकारणे च संहृत्य मात्रा-
भिरोतानुज्ञात्रनुज्ञाविकल्परूपं
चिन्तयन् ग्रसेत् नृसिंहो. ३।४
महाहविर्होता चित्त्यु. ५।१
महिमान एवैषामेते त्रयः त्रिंशत्त्वेव
देवा इति बृह. ३।९।२
महिमानमस्या वक्तुं स्वायुर्मानेना-
पि वक्तुं न चोत्सहे राधिको. ५
महिमानं त्वमुष्येह पश्यामीति
यदिदमस्मिन्नन्वायत्तमिति आर्षे. २।२
महिमानं त्वेवास्योपासे, य एत-
दस्मिन्नन्तर्हिरण्मयः पुरुषो
हिरण्यवर्णो हिरण्यश्मश्रुरा-
नखाग्रेभ्यो दीप्यमान इव.. आर्षे. ६।२
महिमानं त्वेवास्योपासे यदिद-
मत्रान्वायत्तमिति आर्षे. ४।२
महिम्न एवाप्नोति सर्वमायुरेति
वसीयान् भवति आर्षे. ८।२
महिम्नः पश्येमाविज्ञान इति आर्षे. ८।१
महिषीत्युच्यते भार्या भगेनोपा-
र्जितं धनम् । तद्द्रव्यमुपजीव-
न्यः स वै माहिषिकः स्मृतः इतिहा. ६९
महीत्यनेनाशेषं काम्यं रमणीयं
दृश्यं शक्तिकूटं स्पष्टीकृतमिति त्रि. ता. १।१५
महेश्वरत्वान्महासत्त्वान्महाचित्त्वा-
न्महानन्दत्वान्महाप्रभुत्वाच्च
मकारार्धेनानेनात्मनैकीकुर्यात् नृसिंहो. ७।१
(सौः) महो अर्णः सरस्वती
प्रचेतयति केतुना । धियो
विश्वा विराजति सरस्व. १४
[ऋ. मं. १।३।१२+ वा. सं. २०।६
महोरगदष्ट इव विपद्दृष्टं (भूतात्मानं) मैत्रा. ४।२
महोल्काय वीरोल्काय वृद्धोल्काय
पृथूल्काय विद्युदुल्काय ज्वलदु-
ल्काय च षडङ्गकल्पिता नमः
स्वाहा वषड्वौषट्पदान्ता
अङ्गन्यासा भवन्ति ना. पू. ता.४।११
मामिन्द्रो नियच्छतु चित्त्यु. ११।७

मंस्यन्ते त्वां महारथाः भ. गी. २।३५
मा कर्मफलहेतुर्भूः भ. गी. २।४७
मा खेदं भज हेयेषु नोपादेयपरो
भव । हेयादेयदृशौ त्यक्त्वा
शेषस्थः सुस्थिरो भव महो. ६।२८
मा गृधः कस्यस्विद्धनम् ईशो. १
मा च तेष्वास्म तीरिषत् अरुणो. १
मा छिदो मृत्यो मावधीर्मा मे बलं
विवृहो मा प्रमोषीः महाना. १३।१३
मा छिदो मृत्यो मावधीः.. चित्त्यु. १५।१
माण्डूक्यमेकमेवालं मुमुक्षूणां
विमुक्तये मुक्तिको. १।२६
मातरं पितरं भार्यां पुत्रान्...
अनुमोदयित्वा... कठश्रु. ३
मातरिश्वा वा अहमस्मीति केनो. ३।८
मातरीव परं यान्ति विषमाणि
मृदूनि च । विश्वासमिह
भूतानि सर्वाणि शमशालिनि महो. ४।३०
मातरो विविधा दृष्टाः पितरः
सुहृदस्तथा निरुक्तो. १।६
मातर्मे मधुकैटभघ्नि महिषप्राणा-
पहारोद्यमे...शुम्भध्वंसिनि
कालि सर्वदुरितंदुर्गेनमस्तेहर वनदु. १६६
माता धाता पितामहः भ. गी. ९।१७
माता पिता भ्राता निवासः शरणं
सुहृद्गतिर्नारायणो विराजा सुबालो. ६।१
मातापित्रोर्मलोद्भूतंमलमांसमयंवपुः अध्यात्मो. ६
माता पूर्वरूपम् तैत्ति. १।३।६
मातामही सावित्री गायत्री जग-
त्युर्वी पृथ्वी बहुला विश्वा भूता
कतमा का या सा सत्येत्य-
मृतेति वसिष्ठः महाना. १०।१४
माताऽमाता (भवति) बृह. ४।३।२२
मातुलाः श्वशुराः पौत्राः भ. गी. १।३४
मातू रेतोधिकात्स्त्री भवति गर्भो. ३
मातृकादियुतं मंत्रं द्वादशाब्दं तु
यो जपेत् । क्रमेण लभते ज्ञान-
मणिमादिगुणान्वितम् १ यो. त. २१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मातृकामालया मंत्री मनसैव मनुं जपेत् । अभ्यर्च्य वैष्णवे पीठे जपेदक्षरलक्षकम्	रामर. ४।७
मातृकारहितं मंत्रमादिशन्ते न कुत्रचित्	ब्र. वि. ६३
मातृदेवो भव	तैत्ति. १।११
मातृमानविहीनोऽस्मि मेयहीनो शिवोऽस्म्यहम्	मैत्रे. ३।१३
मातृश्राद्धे मातृ-पितामही-प्रपितामहीः	ना. प. ४।३९
मातृसूतकसम्बंधसूतकेसह जायते । मृतसूतकजं देहं स्पृष्ट्वा स्नानं विधीयते	मैत्रे. २।७
मातृहा वै त्वमसि	छांदो. ७।१५।२
मा ते मूर्धा व्यतप्रदनतिप्रश्न्यां वै देवतामतिपृच्छसि, गार्गि मातिप्राक्षीः	बृह. ३।६।१
मातेव पुत्रान्...विधेहि नः (मा.पा.)	प्रश्नो. २।१३
मातेवास्मा अदिते शर्म यच्छ	सहवै. ६
मातेव पुत्रान्रक्षस्व श्रीश्च प्रज्ञां च विधेहि	प्रश्नो. २।१३
मा ते व्यथा मा च विमूढभावः	भ. गी. ११।३९
मा ते सङ्गोऽस्त्वकर्मणि	भ. गी. २।४७
मात्राद्वादशयोगेन प्रणवेन शनैः शनैः । पूरयेत्सर्वमात्मानं सर्वद्वारं निरुध्य च	क्षुरिको. ३
मात्राद्वादशसंयुक्तौ दिवाकरनिशाकरौ । दोषजालमबध्नन्तौ ज्ञातव्यौ योगिभिः सदा	यो. चू. १०२
मात्रा बलम्	तैत्ति. १।२।१
मात्राभिरोतानुज्ञात्रनुज्ञाविकल्परूपं चिन्तयन् ग्रसेत्	नृसिंहो. ३।४
मात्रामात्राः प्रतिमात्राः कुर्यात्	नृसिंहो. २।७
मात्रामात्राः प्रतिमात्रागताः सम्यक्समस्तानपिपादागतीति स्वयम्प्रकाशः स्वयं ब्रह्म भवति	ब्र. शिखो. ३
मात्रालिङ्गपदं त्यक्त्वा शब्दव्यञ्जनवर्जितम् । अस्वरेण मकारेण पदं सूक्ष्मं च गच्छति	अ. ना. ४
(अथ) मात्राऽशितपीतनाडीसूत्रगतेन प्राण आप्यायते	गर्भो. ३
मात्राश्च पादाः, अकार उकारो मकार इति	माण्डू. ८
मात्रासङ्गाद्विनिर्गतः	ना. प. ५।६
मात्रासम्प्रतिपत्तौ तु लयसामान्यमेव च	आगम. २१
मात्रासम्प्रतिपत्तौ स्यादाप्तिसामान्यमेव च	आगम. १९
मात्रासम्प्रतिपत्तौ स्यादुभयत्वं तथाविधम्	आगम. २०
मात्रास्पर्शास्तु कौन्तेय	भ. गी. २।१४
मा त्वं मामपहाय परागाः, नाहं त्वामपहाय परागामिति	कठरु. २
मादकं दुर्जरं चैव दग्धान्नं विषमिश्रितम् ।...प्राप्तं यत्पीडनाज्जन्तोरभक्ष्यं तत्प्रचक्षते	भवसं. ४।१३,१४
मा देव्यस्तंतुछेदि मा मनुष्यः	चित्यु. ५।२
माद्यति प्रमदां दृष्ट्वा सुरां पीत्वा च माद्यति । तस्माद्दृष्टिविषां नारीं दूरतः परिवर्जयेत्	ना. प. ६।३७
माधवः पाण्डवश्चैव	भ. गी. १।१४
माधुकरेण करपात्रेणास्यपात्रेण कालं नयेत् (यतिः)	१सं. सो. २।९९
माधूकरमसंक्लृप्तं प्राक्प्रणीतमयाचितम् । मधुमक्षिकवत्कृत्वा भैक्षं पञ्चविधं स्मृतम्	१ सं. सो. २।६५
माध्यन्दिनꣳ सवनमनुसन्तनुतेति	छांदो. ३।१६।२
मानवान् भवति	तैत्ति. ३।१०।३
मानवो ब्रह्मैवैक ऋत्विक्कुरूनश्वाभिरक्षत्येवंविद्ध वै ब्रह्मा यज्ञं यजमानꣳ सर्वांश्चर्त्विजोऽभिरक्षति	छांदो. ४।१७।१०
मानसपूजया जपेन ध्यानेन कीर्तनेन स्तुत्या मानसेन सर्वेण नित्यस्थलं प्राप्नोति	गाथोप.१।६+४।४
मानसमिति विद्वाꣳसस्तस्माद्विद्वाꣳस एव मानसे रमन्ते	महाना. १६।१२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मानसश्च तयोपांशोः सहस्रगुण उच्यते (जपः) — जा. द. २।१५
मानसस्तेजोमयोऽमृतमयः पुरुषः — बृह. २।५।७
मानसं कोटिगुणं (जपकर्म) — शांडिल्यो. १।२।१
मानसं तु मनसाध्यानयुक्तं (जपकर्म) — शांडि. १।२।१
मानसं ब्रह्म माहेश्वरं ब्रह्म मानसं हंसः सोऽहं हंसः — पा. ब्र. ३
मानसं मननं विदुः (शौचं) — जा. द. १।२०
मानसं वै प्राजापत्यं पवित्रं मानसेन मनसा साधु पश्यति — महाना. १७।११
मानसा ऋषयः प्रजा असृजन्त — महाना. १७।११
मानसीर्वासनाः पूर्वं त्यक्त्वा विषयवासनाः । मैत्र्यादिवासनानाम्नीर्गृह्णाणामलवासनाः — मुक्तिको. २।६९
मानसे च विलीने तु यत्सुखं... तद्ब्रह्म चामृतं शुक्रं.. सा गतिः — मैत्रा. ६।२४
मानसे तु कृते दण्डे प्राणायामो विधीयते — १सं. सो. २।९७
मानसेन मनसा साधु पश्यति — महाना. १७।११
मानसे विलयं याते कैवल्यमवशिष्यते — शांडि. १।७।२३
मानसे सर्वं प्रतिष्ठितं तस्मान्मानसं परमं वदन्ति — महाना. १७।११
मानसो मननध्यानमेदाद्वैविध्यमाश्रितः — जा. द. २।१४
मानस्तोक इति सद्योजातमित्यादिपञ्चब्रह्ममन्त्रैर्भस्मसङ्गृह्याग्निरिति भस्म वायुरिति..जलमिति भस्म स्थलमिति भस्म व्योमेति भस्म देवा भस्म ऋषयो भस्म सर्वं ह वा एतदिदं भस्म पूतं पावनं नमामि — भस्मजा. १।४
मानस्तोक इति समुद्धृत्य मानो महान्तमिति जलेन त्रियायुषमिति शिरोललाटवक्षःस्कन्धेषु ...तिस्रो रेखाः प्रकुर्वीत — का. रुद्रो. २
मानस्तोक इति समुद्धृत्य जलेन संसृज्य त्र्यायुषमिति शिरोललाटवक्षःस्कन्धेष्विति... — आवास्यु. ६

मा नस्तोके तनये मान आयुषि मानो गोषु मानो अश्वेषु रीरिषः ।...तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु — २ शिवसं. २९
मा नस्तोके तनये मा न आयुषि ...हविष्मन्तः सदमित्त्वा हवामहे (नमसा विधेम ते) — महाना. १३।१९
[श्वेता.४।२२+ऋ.मं.१।११४।८+
[वा. सं. २०।१६ — तै.सं. ३।४।११।२
मानस्तोकेतिमंत्रेण मन्त्रितं भस्म धारयेत् — बृ. जा. ५।१
मा नः प्रजां रीरिषो मोत वीरान्
[महाना. १३।८+ — निरयु. १५।२
मानापमानयोस्तुल्यः — भ. गी. १४।२५
मानावमानहीनोऽस्मि — मैत्रे. ३।४
मानुषस्य भगवन्गौतम वित्तस्य वरं वृणीथाः... — छान्दो. ५।३।६
मानुषं च स्वाध्यायप्रवचने च — तैत्ति. १।९।१
मानुषीं तनुमाश्रितम् — भ. गी. ९।११
मानुषे तेजोमयोऽमृतमयः पुरुषः — बृह. २।५।१३
मा नो महान्तमिति जलेन सम्मृज्य — का. रुद्रो. २
मा नो महान्तमुत मानो अर्भकं मा न उक्षन्तमुत मा न उक्षितम् — महाना. १३।१४
[ऋ.मं.१।११४।७+वा.सं.१६।१७ — अथर्व.११।२।२९
मा नो महान्तमुत मानो अर्भकं... तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु — २ शिवसं २८
मा नो हिंसीज्जातवेदो गामश्वं पुरुषं जगत् — महाना. २।१०
मा नो भवान् बहोरनन्तस्यापर्यन्तस्याभ्यवदान्योऽभूदिति — बृह. ६।२।७
मा पुत्र रोदं रुदम् — छान्दो. ३।१५।२
मा फलेषु कदाचन — भ. गी. २।४७
(ते होचुः) मा भगव उत्क्रमीर्न वै शक्ष्यामस्त्वदृते जीवितुं — बृह. ६।१।१३
मा भगवानवोचत्कतमासादेवतेति — छांदो. १।११,४६
मा भव ग्राह्यभावात्मा ग्राहकात्मा च मा भव । भावनामखिलां त्यक्त्वा यच्छिष्टं तन्मयो भव — मैत्रे. २।२८
[अ. पू. ५।१०४+ — वराहो. ४।१९

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मा भवाक्षो भवक्षस्त्वं जहि संसार-
भावनाम् । अनात्मन्यात्म-
भावेन किमन्य इव रोदिषि   महो. ४।१३०
मा भैषीर्गौतम जितो वै ते लोक इति   सूर्यता. ३।१
मामकाः पाण्डवाश्चैव   भ. गी. १।१
मामनुस्मरतश्चित्तंमामेवात्र विलीयते   यो. शि. ३।२५
मामनुस्मर युद्ध्य च   भ. गी. ८।७
मामन्तेवासिनमनुशासयामोक्षमिति   भस्मजा. १।१
मामप्राप्यैव कौन्तेय   भ. गी. १६।२०
मामात्मगुप्तां वहते स्वभूत्यै तां
राजिमन्तां धूर्धूरयन्तीं धूरसि
ध्रुवाय स्वाहा   पारमा. ९।६
मामात्मपरदेहेषु   भ. गी. १६।१८
मा मा ब्रह्म निराकरोदनिराकरणं
मेऽस्त्वनिराकरणं मेऽस्तु..   केनो. शां. पा.
मामायुरमृतमित्युपास्व   कौ. उ. ३।२
मामाश्रित्य यतन्ति ये   भ. गी. ७।२९
मामिकामेवव्याहृतिमादितः कृणुध्व-
मित्येवं मामका अधीयन्ते   २ प्रणवो. २०
मामिच्छाप्तुं धनञ्जय   भ. गी. १२।९
मामुपेत्य तु कौन्तेय   भ. गी. ८।१६
मामुपेत्य पुनर्जन्म   भ. गी. ८।१५
मामेकं शरणं व्रज [त्रि.म.ना.८।६+   भ. गी. १८।६६
मा मे बलं विवृहो मा प्रमोषीः   चित्यु. १५।१
[महाना. १३।१३+   तै. आ. ३।१५।१
मामेभ्यः परमव्ययम्   भ. गी. ७।१३
मामेव ये प्रपद्यन्ते   भ. गी. ७।१४
मामेव विजानीहि, एतदेवाहं
मनुष्याय हिततमं मन्ये   कौ. त. ३।१
मामेव विदित्वाऽमृतत्वमेति
तरति शोकम्   भस्मजा. २।५
मामेव विदित्वा संसृतिकीं रुजं
द्रावयति   भस्मजा. २।५
मामेव वेदाश्चतुर्मूर्तिधराः   भस्मजा. २।१३
मामेव स्तुवन्ति वेदाः साङ्गाः
सोपनिषदः   भस्मजा. २।११
मामेवं विदित्वा संसृति-
पाशात्प्रमुच्यते   भस्मजा. २।७

मामेवानुत्तमां गतिम्   भ. गी. ७।१८
मामेवैष्यसि युक्त्वैवं   भ. गी. ९।३४
मामेवैष्यसि सत्यं ते   भ. गी. १८।६५
मामेवैष्यत्यसंशयः   भ. गी. १८।६८
मामेवैष्यस्यसंशयः   भ. गी. ८।७
मामैतस्मिन् संवदिष्ठा अतिष्ठाः
सर्वेषां भूतानां राजेति   बृह. २।१।२,३,६
मामैतस्मिन् संवादयिष्ठाअसुरितिवा   कौ. त. ४।१२
मा मैतस्मिन्संवदिष्ठाः असुरिति
वा अहमेतमुपासे   बृह. २।१।१०
मामैतस्मिन्संवदिष्ठा आत्मन्वीति
वा अहमेतमुपासे   बृह. २।१।१३
मामैतस्मिन् संवादयिष्ठाः इन्द्रो
वैकुण्ठोऽपराजिता सेनेति वा   कौ. त. ४।७
मा मैतस्मिन्संवदिष्ठा इन्द्रो
वैकुण्ठोऽपराजिता सेनेति   बृह. २।१।६
मा मैतस्मिन्संवदिष्ठास्तेजस्वीति
वा अहमेतमुपास इति स य
एतमेवमुपास्ते तेजस्वी ह भवति   बृह. २।१।४
मा मैतस्मिन्संवदिष्ठाः, (समवाद-
यिष्ठाः) द्वितीयोऽनपग इति
वा अहमेतमुपासे [बृह.२।१।११+   कौ.त. ४।११
मा मैतस्मिन् संवादयिष्ठा नाम्न
आत्माऽग्निरात्मा ज्योतिष्ट
आत्मेति वा अहमेतमुपास इति   कौ. त. ४।१६
मा मैतस्मिन् संवादयिष्ठा नाम्न्य-
स्यात्मेति वा अहमेतमुपास इति   कौ. त. ४।९
मा मैतस्मिन्संवादयिष्ठाः पूर्णम-
प्रवर्तीति वा अहमेतमुपास इति   बृह. २।१।५
मा मैतस्मिन्संवादयिष्ठाः पूर्ण-
मप्रवर्ति ब्रह्मेति वा...   कौ. त. ४।६
मा मैतस्मिन् संवादयिष्ठाः प्रजा-
पतिरिति वा अहमेतमुपास इति   कौ. त. ४।१४
मा मैतस्मिन्संवदिष्ठाः प्रतिरूप
इति वा अहमेतमुपास इति
[बृह. २।१।८+   कौ. त. ४।१०
मा मैतस्मिन्संवदिष्ठा अतिष्ठाः
सर्वेषां भूतानां मूर्धा राजेति वा   बृह. २।१२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मा मैतस्मिन्संवदिष्ठा बृहत्पाण्डर-
वासाः सोमो राजेति बृह. २।१।३
मा मैतस्मिन्संवदिष्ठाः, मृत्युरिति
वा अहमेतमुपास इति बृह. २।१।१२
मा मैतस्मिन् संवादयिष्ठा मृत्यु-
रिति वा अहमेतमुपास इति कौ. त. ४।१३
मा मैतस्मिन् संवादयिष्ठा यमो
राजेति वा अहमेतमुपास इति कौ. त. ४।१५
मा मैतस्मिन्संवादिष्ठा रोचिष्णुरिति
वा अहमेतमुपास इति बृह. २।१।९
मा मैतस्मिन्संवादिष्ठाः, विषासहि-
रिति वा अहमेतमुपास इति बृह. २।१।७
मा मैतस्मिन्संवादयिष्ठा विषास-
हिरिति वा अहमेतमुपास इति कौ. त. ४।८
मा मैतस्मिन् संवादयिष्ठाः शब्द-
स्यात्मेति वा अहमेतमुपास इति कौ. त. ४।५
मामैतस्मिन् संवादयिष्ठाः सत्य-
स्यात्मा विद्युत आत्मा तेजस
आत्मेति वा अहमेतमुपास इति कौ. त. ४।१७
मा मैतस्मिन्संवादयिष्ठाः सोमो
राजस्यात्मेति वा कौ. त. ४।३
मामैतस्मिन्समवादयिष्ठास्तेजस
आत्मेति वा अहमेतमुपास इति कौ. त. ४।४
मा मोपरोत्सीरति मा सृजैनं कठो. १।२१
मायया एतत्सर्वं वेष्टितं भवति नृ. पू. ५।२
माययाऽपहृतज्ञानाः भ. गी. ७।१५
माययाभियतेह्येतन्नान्यथाजंकथञ्चन अद्वैत. १९
मायया मोहिताः शम्भोर्महादेवं
जगद्गुरुम् । न जानन्ति सुराः
सर्वे सर्वकारणकारणम् पञ्चब्र. १८,१९
मायया ह्यन्यदिव नृसिंहो. ९।१
मायाकार्यमिदं भेदमस्ति चेद्ब्रह्म-
भावनम् ते. बिं. ६।१००
मायाकार्यादिकंनास्तिमायानास्ति ते. बिं. ५।३३
मायाकुण्डलिनी क्रियामधुमती
कालीकलामालिनी...ह्रीङ्कारी
त्रिपुरा परा परमयी माता
कुमारीत्यसि बह्वृ. ५

मायाक्लृप्तौ बन्धमोक्षौ न स्तः
स्वात्मनि वस्तुतः आत्मो. २६
माया च तमोरूपानुभूतिः नृसिंहो. ९।२
माया चाविद्या च स्वयमेव भवति नृसिंहो. ९।३
मायातत्कार्यविलये नेश्वरत्वं
न जीवता वराहो. २।५२
मायातीतं गुणातीतं ब्रह्म त्रि. म. ना. १।३
मायादेवो बलगहनो ब्रह्मारातीस्तं
देवमीडे दक्षिणास्यम् ग. पू. १।६
मायानाम अनादिरन्तवती प्रमाणा-
प्रमाणसाधारणा न सती
नासती न सदसती स्वय-
मधिका विकाररहितानिरूप्य-
माणा सतीतरलक्षणशून्या
सा मायेत्युच्यते सर्वसारो. ६
मायाऽन्तरा याश्च बाह्या अलक्ष्मीः
[श्रीसू. ६+ ऋ.खि. ५।८७।६
मायाभिरेको अभिचाकशानः बा. मं. ११
मायाममताहङ्कारदहनम् निर्वाणो. ६
मायामात्र एष एवोमः नृसिंहो. ५।१
मायामात्रमिदंद्वैतमद्वैतं परमार्थतः आगम. १७
मायामात्रविकासत्वान्मायातीतो-
ऽहमद्वयः आ. प्र. २०
मायामात्रं जगत्कृत्स्नं तदा भवति
निर्वृतिः जा. द. १०।१२
मायामात्रं विदित्वैवं सच्चिदेक-
रसो ह्ययम् ना. प. ८।२१
मायामेतां तरन्ति ते भ. गी. ७।१४
मायायाः समुत्पन्ना आसुराः कर्म-
जडा अन्यधर्मरता एव भवन्ति सामर. २
मायावशादेव देवा मोहिता
ममतादिभिः शरभो. २८
माया वा एषा नारसिंही सर्वमिदं
सृजति नृ. पू. ३।२
माया वा एषा वैनायकी सर्वमिदं
सृजति, सर्वमिदं रक्षति, सर्व-
मिदं संहरति ग. पू. ता. २।३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मायावादमदान्धकारमुषितप्रज्ञोऽसि यस्मादहं ब्रह्मास्मीति मुहुर्मुहुर्वदसि रे जीव त्वमुन्मत्तवत्	भवसं. २।३३
मायाविद्ये विहायैव उपाधी परजीवयोः । अखण्डं सच्चिदानंदं परं ब्रह्म विलक्ष्यते	अध्यात्मो. ३२
मायावी मायया क्रीडति स ब्रह्मा	शाण्डि. ३।१।३
मायाशक्तिर्ललाटाग्रभागे व्योमाम्बुजे तथा । नादरूपा परा शक्तिर्ललाटस्य तु मध्यमे	यो. शि. ६।४८
(अथ) मायाशबलितब्रह्मासीत्	गोपीचं. ८
मायाशरीरो मधुरस्वभावस्तस्य ध्यानात्पूजनाच्चत्स्वरूपाः	हेरम्बो. ६
माया सत्त्वरजस्तमोमयी	राधिको. ९
मायासम्बन्धतश्चेशो..अन्तःकरणसम्बन्धात् प्रमातेत्यभिधीयते	कठरु. ४२
माया सा त्रिविधा प्रोक्ता सत्त्वराजसतामसी	कृष्णोप.४
मायां तु प्रकृतिं विद्यान्मायिनं तु महेश्वरम् । तस्यावयवभूतैस्तु व्याप्तं सर्वमिदं जगत्	श्वेता. ४।१०
मायां तु प्रकृतिं विद्यात्प्रभुं तस्या महेश्वरीम् । अस्या अवयवैः सूक्ष्मैर्व्याप्तं सर्वमिदंजगत्	गुह्यका. ५९
मायेत्यसुराः (उपासते)	मुद्गलो. ३।२
मायैषा तस्य देवस्य ययाऽयं मोहितः स्वयम्	वैतथ्य. १९
मायोपाधिर्जगद्योनिः सर्वज्ञत्वादिलक्षणः	अध्यात्मो. ३०
मायोपाधिविनिर्मुक्तं शुद्धमित्यभिधीयते	कठरु. ४१
मायोपाधिः सच्चिदानन्दलक्षणो जगद्योनिस्तत्पदवाच्यो भवति	पैङ्गलो. ३।१
मारणमोहनवशीकरणस्तम्भनजृम्भणाकर्षणोच्चाटनमिलनविद्वेषणयुद्धतर्कमर्माणि बन्धय..	लांगूलो. ७
मारय मारय नमः सम्पन्नायनमः सम्पन्नाय स्वाहा	दत्तात्रे. २।२
मारयेद्विषवृक्षजैः (हुनेत्)	ग. पू. २।१३
मारुतक्षये वेपथुः सम्भवेन्नित्यं नाम्भसेनैव जीवति	वराहो. ५।५
मारुतस्तूरसिचरन्मन्द्रंजनयति स्वरम्	मैत्रा. ७।११
मारुतस्य लयो नाथस्तन्नाथं लयगाश्रय	वराहो. २।८०
मारुते मध्यसञ्चारे मनस्स्थैर्यं प्रजायते । यो मनःसुस्थिरो भावः सैवावस्था मनोन्मनी	शांडि. १।७।१०
मारुतो नैनं शोषयति	सामर. १००
मारूपत्वादतो रामो भुक्तिमुक्तिफलप्रदः । आद्यो रा तत्पदार्थः स्यान्मकारस्त्वम्पदार्थवान्	रामर. ५।१२
मार्गे बिन्दुं समाबध्य वह्निं प्रज्वाल्य जीवने । शोषयित्वा तु सलिलं तेन कायं दृढं भवेत्	वराहो. ५।३७
मार्दवं ह्रीरचापलम्	भ. गी. १६।२
माला निगद्यते ब्रह्मन्	गोपालो. २।३३
मा शुचः सम्पदं दैवीं	भ. गी. १६।५
मा शोचीरात्मविज्ञानी शोकस्यान्तं गमिष्यति	शांडिल्यो. २।४
माषमात्रां तथा दृष्टिं श्रोत्रे स्थाप्य तथा भुवि । श्रवणे नासिके गन्धा यतः स्वं न च संश्रयेत्	कुण्डिको. १९
माषैरेतावद्भिरभिषिच्यवरुणलोककामो वरुणलोकमवाप्नोति	भस्मजा. २।१२
मासचतुष्केण त्वग्व्यादेशः	निरुक्तो. १।४
मासत्रयेण ग्रीवाव्यादेशः	निरुक्तो. १।४
मासत्रयेण पादप्रदेशो भवति	गर्भो. ३
मासद्वयमृतुर्भवति	त्रि. म. ना. ३।४
मासद्वयेन शिरः सम्पद्यते	गर्भो. ३
मासमात्रं त्रिसन्ध्यायां जिह्वयाऽऽरोप्य मारुतम् । अमृतं च पिबेन्नाभौ मन्दं मन्दं निरोधयेत्	जा. द. ६।२९
माडमात्रात्कठिनो भवति	निरुक्तो. १।४
मासमेकं त्रिसन्ध्यं तु जिह्वयारोप्य मारुतम् ।... ज्वराः सर्वेऽपि नश्यन्ति...	शांडि. १।७।५०

मासमेकं लयो यस्य लयस्तिष्ठेद-
खण्डितः। प्रजागर्ति स
योगीन्द्रो यावन्मोक्षं स गच्छति अमन. २।७३
मा सङ्कल्पय सङ्कल्पं मा भावं
भावय स्थितौ। सङ्कल्पनाशने
यत्तो न भूयोऽननुगच्छति महो. ५।१८२
मा सर्वं सन्नयमितोऽभुनजदिति बृह. १।५।१७
मासं दीक्षितो भवति, यो मासः
स संवत्सरः, संवत्सरादेवात्मानं
पुनीते सहवै. १२
मासात्पूर्वं मृतो मर्त्यो ह्यागतश्चे-
ज्जगद्भवेत् ते. बिं. ६।८०
मासानां मार्गशीर्षोऽहं भ. गी. १०।३५
मासाभ्यन्तरे कठिनो भवति गर्भो. ३
मासाभ्यन्तरे पिण्डो भवति गर्भो. ३
मासि मासि कुशाग्रेण जलबिन्दुं
च यः पिबेत् योगो. १७
(अथ) मासि मास्यमावास्यायां
पश्चाच्चन्द्रमसं दृश्यमानमुप-
तिष्ठेत कौ. त. २।८
मासेभ्यः पितृलोकं पितृलोका-
च्चन्द्रं प्राप्यान्नं भवन्ति बृह. ६।२।१६
मासेभ्यः संवत्सरं छांदो. ४।१५।५
मासेभ्यो देवलोकं, देवलोका-
दादित्यमादित्याद्वैद्युतं तान्
वैद्युतान्पुरुषो मानस एत्य
ब्रह्मलोकान् गमयति बृह. ६।२।१५
मासो वै प्रजापतिस्तस्य कृष्णपक्ष
एव रयिः शुक्लः प्राणः प्रश्नो. १।१२
माऽस्माकं प्राणेन प्रजया पशुभि-
रवक्षेष्ठाः कौ. त. २।९
माहात्म्यमपि चाव्ययम् भ. गी. ११।२
माऽहं पौत्रमघं रुदं [कौ.त.२।८+ आ.श्व.गृ.१।१३।७
माहं प्राणानामादित्यानां मध्ये
यज्ञो विलोप्सीय छांदो. ३।१६।६
माहं प्राणानां मध्ये वसूनां यज्ञो
विलोप्सीय छांदो. ३।१६।२
माहं प्राणानां रुद्राणां मध्ये यज्ञो
विलोप्सीय [illegible].३।१६।४

माहं ब्रह्म निराकुर्यां मा मा.. केनो. शां. पा.
मां च योऽव्यभिचारेण भ. गी. १४।२६
मां चैवान्तःशरीरस्थं भ. गी. १७।६
मां तु वेद न कश्चन भ. गी. ७।२६
मां ध्यायन्त उपासते भ. गी. २।६
मां प्रति मां प्रतीति सर्वेण
समस्तेन साम छान्दो. २।९।१
मांसपाञ्चालिकायास्तु यंत्रलोले-
ऽङ्गपञ्जरे।...स्त्रियः किमिव
शोभनम् याज्ञव. ८
मांसमुद्गीथः छांदो. २।१९।१
मांसान्मेदः गर्भो. १
मांसान्यस्य शकराणि किनाटं
स्नाव तत्स्थिरम् बृह. ३।९।३०
मांसासृक्पूयविण्मूत्रस्नायुमज्जास्थि-
संहतौ। देहे चेत्प्रीतिमान्मूढो
भविता नरकेऽपि सः [ना.प.३।४८ +४।२८
मां हि पार्थ व्यपाश्रित्य भ. गी. ४।३०
मिताहारो नाम चतुर्थांशावशेषक-
सुस्निग्धमधुराहारः शांडिल्यो. १।१।३
मितेरपीतेर्वा मिनोति ह वा इदं
सर्वमपीतिश्च भवति माण्डू. ११
मितेरपीतेर्वा स्थूलत्वात्सूक्ष्मत्वा-
द्बीजत्वात्साक्षित्वाच्च मिनोति
ह वा इदं सर्वमपीतिश्च भवति नृसिंहो. २।६
मित्रद्रोहे च पातकम् भ. गी. १।३८
मित्र उपवक्ता चित्त्यु. ३।१
मित्ररविसूर्यभानुखगपूषहिरण्य-
गर्भमरीच्यादित्यसवित्रर्क-
भास्कराख्यैःषड्बीजैः संपुटिताः सूर्यता. १।९
मित्रस्य श्रद्धा चित्त्यु. ९।१
मित्रस्य चक्षुषा समीक्षे [प्रवर्ग्या.१८ +वा.सं. ३६।१८
मित्रस्याहं चक्षुषा सर्वाणि भूतानि
समीक्षे [प्रवर्ग्या. १८+ वा. सं. ३६।१८
मित्रस्वजनबन्धूनां कुर्यान्नाम
शिवात्मकम् शिवो. १।२२
मित्रादिषु समो मैत्रः समस्तेष्वेव
जन्तुषु। एकोज्ञानी प्रशान्तात्मा
स संसरति नेतरः ना. प. ६।३१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मित्रार्थः सह सम्मन्त्र्य सम्बद्धो न प्रपद्यते	अ. शां. ३५
मित्रावरुणावपरपादौ	महवै. २३
मित्रावरुणावाशिषा	चित्त्यु. ८।१
मित्रावरुणौ पङ्क्तिस्त्रिणवत्रयस्त्रिंशौ शाक्वररैवते	मैत्रा. ७।५
मित्राह्लादकं मूत्रमिव (त्यजेत्)	ना. प. ७।१
मित्रः सुपर्णश्चन्द्र इन्द्रो वरुणो रुद्रस्त्वष्टा विष्णुः सविता गोपतिस्त्वम्	एका. १२
मिथुनान्मिथुनात्प्रजायते सर्वमायुरेति ज्योग्जीवति महान्प्रजया पशुभिर्भवति	छान्दो. २।१३।२
मिथ्याचारः स उच्यते	भ. गी. ३।६
मिथ्याभूतान् स्वप्नतुल्यान् विषयभोगाननुभूय...अतृप्तः सदा परिधावति	त्रि. म. ना. ५।३
मिथ्यैव व्यवसायस्ते	भ. गी. १८।५९
मिनोति ह वा इदं सर्वमपीतिश्च भवति [माण्डू. ११+	नृसिंहो. २।६
मिश्रं ह्येतद्दैवानभाजयदिति हुतं च प्रहुतं च	बृह. १।५।२
मीमांसते ब्रह्मवादिनो ह्रस्वा दीर्घा प्लुता चेति	नृ. पू. ३।३
मीमांसते ब्रह्मवादिनो ह्रस्वा वा दीर्घा वा प्लुता वेति	ग. पू. २।३
मुक्तसङ्गः समाचर	भ. गी. ३।९
मुक्तसङ्गोऽनहंवादी	भ. गी. १८।२६
मुक्तसाकारस्त्वैच्छिकः	त्रि. म. ना. २।१
मुक्तात्मानः सर्वमेवापियन्ति (मा.)	मुण्डको. ३।२।५
मुक्ता वेणुमिवोत्तमम्	महो. ६।१६
मुक्ता हर्षविषादाभ्यां शुद्धा भवति वासना	अ.पू.५।६
मुक्तिस्तु ज्ञेयमित्युक्ता भूमिकासप्तकात्परम्	महो.५।२३
मुक्तिहीनोऽस्मि मुक्तोऽस्मि	मैत्रे. ३।२२
मुक्तोऽखण्डानन्दबोधो ब्रह्मभूयाय कल्पते	१ बिल्वो. २३
मुक्तो यः स च मे प्रियः	भ. गी. १२।१५
मुक्तोऽहं मोक्षरूपोऽहं निर्वाणसुखरूपवान्	ते. बिं. ३।४८
मुखतोऽस्मा अन्नꣳ राध्यते	तैत्ति. ३।१०।१
मुखमग्नितृप्तं सर्वं [illegible]ति	आचम. ५
मुखं किमस्य कौ बाहू	चित्त्यु. १२।५
[ऋ.मं.१०।९०।११+	वा. सं. ३१।१०
मुखं च परिशुष्यति	भ. गी. १।२८
मुखं च रोदसी ज्ञेयं द्यौर्लोकश्चिबुकं तथा (देव्याः)	गुह्यका. १६
मुखं प्रतीकं, मुखेनेत्येतत्स देवानपि गच्छति	बृह. १।५।२
मुखꣳ ह्यस्याः सम्राण्न विदाञ्चकारेति होवाच	बृह. ५।१४।८
मुखꣳ ह्यस्याः ससम्भ्रमं विदांचकारेति होवाच	गायत्र्यु. ५
मुखात् सत्त्वं स वै विष्णुः	गणेशो. ३।४
मुखादग्निरजायत [पु.सू.१२+	वा. सं. ३१।१२
मुखादिन्द्रश्चाग्निश्च प्राणाद्वायुरजायत [ऋ. मं.१०।९०।१३+	चित्त्यु. १२।६
मुखाद्वाग्वाचोऽग्निर्नासिके निरभिद्येतां नासिकाभ्यां प्राणः	२ ऐत. १।४
मुखे आहवनीय उदरे गार्हपत्यो हृदि दक्षिणाग्निः	गर्भो. ११
मुखेन मुखꣳ सन्धाय [बृह.६।४।९,	१०,११,२१
मुखेन वायुं संगृह्य घ्राणरन्ध्रेण रेचयेत्	यो. शि. १।९५
मुख्यमेवाप्येति यो मुख्यमेवास्तमेति	सुबालो. ९।६
मुख्यात्पूर्वोत्तरैर्भागैर्भूते भूते चतुश्चतुः। पूर्वमाकाशमाश्रित्य पृथिव्यादिषु संश्रिताः	त्रि. ब्रा. २।२
मुख्यादूर्ध्वे परा ज्ञेया न परानुत्तरान्विदुः	त्रि. ब्रा. २।३
मुच्यन्ते तेऽपि कर्मभिः	भ. गी. ३।३१
मुच्यन्ते सर्वकिल्बिषैः	भ. गी. ३।१३
मुण्डोऽपरिग्रहः शुचिरद्रोही भैक्षमाणो ब्रह्मभूयाय भवति	याज्ञव. २
मुदिता करुणा मैत्री उपेक्षा च चतुष्टयम्	वराहो. १।१३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मुदितामुदिताख्योऽस्मि मैत्रेय्यु. ३।१६
मुद्रा-पुस्तक-वह्नि-नागविलसद्बाहुं
प्रसन्नाननं मुक्ताहारविभूषणं
शशिकला-भास्वत्किरीटो-
ज्ज्वलम्।...न्यग्रोधान्तनिवासिनं
परगुरुं ध्यायाम्यभीष्टाप्तये द. मू. १५
मुद्रा भवति खेचरी यो. शि. ५।४०
मुद्रां भद्रार्थदात्रीं सपरशुहरिणं
बाहुभिर्बाहुमेकं जान्वासक्तं
दधानो भुजगबिलसमाबद्ध-
कक्ष्यो वटाधः...दद्यादाद्यः
शुकाद्यैर्मुनिभिरभिसृतो भाव-
शुद्धिं भवो नः द. मू. ६
मुद्रेयं खलु खेचरी भवति सा
लक्ष्यैकताना शिवा शून्या-
शून्यविवर्जितं स्फुरति सा
तत्त्वं पदं वैष्णवी शांडि. १।७।१५
मुनयो वाग्वदन्ति न तस्य ग्रहणं अ. शिरः. ३।१०
(अथ) मुनिरमौनं च मौनं च
निर्विद्य बृह. ३।५।१
मुनिरुन्मत्तबालवत्। कविर्मूक-
वदात्मानं तद्दृष्ट्यादर्शयेन्नृणाम् ना. प. ५।३४
मुनिर्मोक्षपरायणः भ. गी. ५।२८
मुनिः कौपीनवासाः स्यान्नग्नो वा
ध्यानतत्परः। एवं ज्ञानपरो
योगी ब्रह्मभूयाय कल्पते ना. प. ४।३२
मुनिः स्यात्सर्वनिस्स्पृहः ना. प. ३।३४
मुनीनामप्यहं व्यासः भ. गी. १०।३७
मुनीनां विवेकबुद्धिर्भवति ना. पू. ता. २।१
मुनीनां सम्प्रयुक्तं च न देवा
न परं विदुः ते. बिं. १।१२
मुने तत्त्वावाप्तिर्निजगुरुमुखादेव
हि भवेत् अमन. १।५
मुने नासायतेतद्धिपदमक्षयमुच्यते महो. ५।११४
मुमुक्षवः काश्यामेवासीना वीर्यवन्तो
विद्यावन्तः भस्मजा. २।१६
मुमुक्षवः पुरुषाः... सुकुलभवं
श्रोत्रियं... सद्गुरुं विधिवदुप-
सङ्गम्योपहारपाणयोऽष्टोत्तर-
शतोपनिषदं विधिवदधीत्य...
विदेहमुक्तिः सैव कैवल्य-
मुक्तिरिति मुक्तिको. १।५८
मुमुक्षवो ब्रह्मवादिनश्च (यंनमन्ति) नृ. पू. २।१३
मुमुक्षुर्भवति जपात् नृ. पू. १।५
मुमुक्षुभिः प्राणजयः कर्तव्यो
मोक्षहेतवे यो. शि. १।६६
मुमुक्षुः परहंसाख्यः साक्षान्मोक्षैक-
साधनम् ना. प. ६।२७
मुमुक्षुः सर्वदा संसारतारकं तारक-
मनुस्मरन् जीवन्मुक्तो वसेत् ना. प. ७।१२
मुमुक्षूणां विरक्तानां तथा चाश्रम-
वासिनाम्। प्रणवत्वात्सदाध्येयो.. रामर. ५।१६
मुमुक्षूणां मोक्षलक्ष्मीर्भवति ना. पू. ता. २।१
मुमुक्षोरन्तःशिखोपवीतधारणम् परब्र. २
मुहुर्मुहुः शिरः श्मश्रु न स्पृशेत्कर-
जैर्बुधः। न शिक्षाकर्षणं कुर्या-
दात्मनो वा परस्य वा शिवो. ७।५५
(एवं)* मुहूर्तत्रयं भावनापरो
जीवन्मुक्तो भवति भावनो. १०
मुहूर्तमपि यो नित्यं नासाग्रेमनसा
सह। सर्वं तरति पाप्मानं तस्य
जन्म शतार्जितम् शांडि. १।७।५१
मुहूर्तं चिन्तयेन्मां यः सर्वबन्धैः
प्रमुच्यते वराहो. २।३२
मुमूर्षोर्दक्षिणे कर्णे यस्य कस्यापि
वा स्वयम्। उपदेक्ष्यसि
मन्मन्त्रं स मुक्तो भविता शिव रामो. ३।८
मूकीकरणमाननमुद्रेव बाधिर्यं
महानुपचय इवेदं नात्रहेलनया
भवितव्यमेवं दृढवैराग्याद्बोधो
भवति महो. ४।२६
मूढग्राहेणात्मनो यत् भ. गी. १७।१९
मूढयोनिषु जायते भ. गी. १४।१५
मूढा जन्मनि जन्मनि भ. गी. १६।२०

* (एवं) मुहूर्तत्रितयं मुहूर्तद्वितयं मुहूर्तमात्रं वा भावनापरो जीवन्मुक्तो भवति इति पाठान्तरम्।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मूढैः प्रकल्पितं दैवं तत्परास्ते क्षयं गताः । प्राज्ञास्तु पुरुषार्थेन पदमुत्तममागताः — भवसं. १।४४
मूढोऽयं नाभिजानाति — भ. गी. ७।२५
मूत्रश्लेष्मरक्तशुक्रस्वेदा अवंशाः — शारीरको. ३
मूत्रं मुञ्चति वारुणी — यो. शि. ५।२६
मूत्रं (धेनोः) चोपनिषत्प्रोक्तं कुर्याद्भस्म ततः परम् — बृ. जा. ३।२
मूर्च्छितो हरति व्याधिं मृतो जीवयति स्वयम् । बद्धः खेचरतां धत्ते ब्रह्मत्वं रसचेतसि — वराहो. २।७९
मूर्त इति मूर्तविदोऽमूर्त इति च तद्विदः — वैतथ्य. २३
मूर्तयः सम्भवन्ति याः — भ. गी. १४।४
मूर्तं भगवतो रूपं सर्वापाश्रयनिस्स्पृहम् । एषा वै धारणा ज्ञेया यच्चित्तं तत्र धारयेत् — भवसं. ३।२८
मूर्तामूर्तं च नारायणः — त्रि. म. ना. २।८
मूर्तामूर्तादि चिन्मयम् — ते. बिं. २।३३
मूर्तित्रयमसद्विद्धि सर्वभूतमसत् सदा । सर्वतत्त्वमसद्विद्धि ह्यहं भूमा सदाशिवः — ते. बिं. ३।५१
मूर्तिमद्भिरनन्तमहामायाजालविशेषैः परिषेविता (योगमाया) — त्रि. म. ना. ६।५
(अथ) मूत्रद्वारेण निष्क्रान्तमस्थिभिश्चितं शरीरं.. — मैत्रा. ३।४
मूर्धा ते व्यपतिष्यद्यन्मां नागमिष्यः — छांदो. ५।१२।२
मूर्धा त्वेष आत्मन इति होवाच — छांदो. ५।१२।२
मूर्धा द्रोणकलशः — प्रा. हो. ४।२
मूर्धानमस्य संसेव्याप्यथर्वा हृदयं च यत् — अ. शिरः. ३।१४
मूर्धानमिति मूर्धन्यग्रे न्यसेत् — भस्मजा. १।५
मूर्धा ब्रह्मा शिखान्तः — गायत्रीर. १०
मूर्ध्नि चित्तसंयमात्सत्यलोकज्ञानं — शांडि. १।७।५२
मूर्ध्नि द्वारमथापरम् — अ. ना. २७
मूर्ध्नि शतकुबेरः — आचम. ५
मूर्ध्नि संयमाद्ब्रह्मलोकज्ञानं (मनसः) — शांडि. १।७।५२
मूर्ध्न्याधायात्मनः प्राणं — भ. गी. ८।१२
मूर्ध्न्याधायात्मनः प्राणान् योगाभ्यासं स्थितश्चरन् — त्रि. ब्रा. २।१९
मूलच्छेदादिव द्रुमः — अ. पू. ४।५४
मूलप्रकृतिजननीमविद्यालक्ष्मीमेवं ध्यात्वा विविधोपचारैराराध्य ...महाविराट्पदं प्राप — त्रि. म. ना. ६।२
मूलप्रकृतिरूपत्वात् सा सीता प्रकृतिः स्मृता — सीतो. १
मूलमन्त्रद्वयं च ' विष्णोर्नुकम् ' ' गन्धद्वाराम् ' इत्येताभिरभिमन्त्रयेत् — नारदो. १
मूलमृल्लेपनान्महापापभञ्जिनीं तर्पणादन्तर्मलनाशिनीं य एवं वेद स वैष्णवो भवति — तुलस्यु. २
मूलमेकं सत्यं मृण्मयं विज्ञातं स्यात् — परब्र. ४
मूलशृङ्गाटमध्यस्था बिन्दुनादकलाश्रया — अ. पू. १।४
मूलाधारगता शक्तिः स्वाधारा.. तस्यामुत्पद्यते नादः — यो. शि. ३।३
मूलाधारत्रिकोणस्था सुषुम्ना द्वादशाङ्गुला । मूलार्धच्छिन्नवंशाभा ब्रह्मनाडीति सा स्मृता — यो. शि. ५।१७
मूलाधारं यदा प्राणः प्रविष्टः पण्डितोत्तम । तदाद्यं विषुवं प्रोक्तं तापसैस्तापसोत्तम — जा. द. ४।४३
मूलाधारं स्वाधिष्ठानं मणिपूरं तृतीयकम् । अनाहतं विशुद्धं च आज्ञाचक्रं च षष्ठकम् — योगकुं. ३।९
मूलाधारादाब्रह्मरन्ध्रपर्यन्तं...ब्रह्मरन्ध्रादामूलाधारपर्यन्तं गतागतरूपेण प्रादक्षिण्यं — भावनो. १०
मूलाधारादारभ्य ब्रह्मरन्ध्रपर्यन्तं सुषुम्ना सूर्याभा — मं. ब्रा. १।२
मूलाधारादिषट्चक्रं सहस्रारोपरि स्थितम् । योगज्ञानैकफलकं रामचन्द्रपदं भजे — यो. चू. शीर्षकं
मूलाधारादिषट्चक्रं शक्तिस्थानमुदीरितम् । कण्ठादुपरि मूर्धान्तं शाम्भवं स्थानमुच्यते — वराहो. ५।५३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मूलाधारे स्मरेद्दिव्यं त्रिकोणं तेजसां निधिम्	कालिको. ४
मूलविद्या प्रथमपादे, नान्यत्र..	त्रि. म. ना. १।४
मूले शून्यं विजानीयात् । शून्यं वै परं ब्रह्म	ग.पू. ३।१
मूलेन म्रियते होता ध्रुवस्थानं कथं भवेत्	आत्मो. १
मूषास्थद्रुतहेमाभं स्फुरितं विमलाम्बरे । सन्निवेशमथादत्ते तत्तेजः स्वस्वभावतः	महो. ५।१५५
मृगतृष्णाजलं पीत्वा तृप्तश्चेद्स्त्विदं जगत्	ते. बिं. ६।७४
मृगाणां च मृगेन्द्रोऽहं	भ. गी. १०।३०
मृगतृष्णाम्बुबुद्ध्यादिशान्तिमात्रात्मकस्त्वसौ	महो. ५।४१
(तत्र) मृज्जलाभ्यां बाह्यं मनःशुद्धिरान्तरम्	शांडिल्यो. १।१।३
मृडाजरित्रे रुद्रस्तवानो अन्यत्ते अस्मन्निवपन्तु सेनाः [ऋ. मं. २।३३।११+ [अथर्व. १८।१।४०+	नृ. पू. २।४ तै.सं. ४।५।१०।४
मृणालतन्तुसूक्ष्मा कुण्डलिनी	मं. ब्रा. १।२
मृण्मयान्यप्सु(पात्राणि) जुहुयात्	कठरु. २
मृतगात्रस्यशोभादेर्धनंजय उदाहृतः	त्रि. ब्रा. २।८७
मृतश्चाहं पुनर्जातो जातश्चाहं पुनर्मृतः । नानायोनिसहस्राणि मया यान्युषितानि वै	निरुक्तो. १।५
मृतसूतकजं देहं स्पृष्ट्वा स्नानं विधीयते	मैत्रे. २।७
मृतस्य मरणं कुतः	यो. शि. १।४५
मृता मोहमयी माता जातो बोधमयः सुतः । सूतकद्वयसम्प्राप्तौ कथं सन्ध्यामुपास्महे	मैत्रे. २।१३
मृते च नेदं शरीरं चेतनवत्प्रतिष्ठापितं प्रचोदयिता चैषोऽस्येति	मैत्रे. २।९
मृतो मोक्षमश्नुत इति	गोपीचं. ८
मृत्तिकानां सहस्रेण चोदकुम्भशतेन च । न शुद्ध्यन्ति दुरात्मानो येषां भावो न निर्मलः	भ.सं. ३।१९
मृत्तिके देहि मे पुष्टिं त्वयि सर्वं प्रतिष्ठितम्	महाना. ४।५
मृत्तिके प्रतिष्ठितं सर्वं तन्मे निर्णुद मृत्तिके	महाना. ४।७
मृत्तिके ब्रह्मदत्ताऽसि काश्यपेनाभिमन्त्रिता	महाना. ४।६
मृत्तिके हन मे पापं त्वयि सर्वं प्रतिष्ठितम्	यज्ञोप. ३
मृत्तिके हन मे पापं यन्मया दुष्कृतं कृतम्	महाना. ४।५
मृत्यवे त्वा ददानीति [मा.पा.]	कठो. १।४
मृत्यवे त्वां ददामीति	कठो. १।४
मृत्यवे स्वाहा मृत्यवे स्वाहा	महाना. १४।१
मृत्युचक्रगतस्यापि तस्य मृत्युभयं कुतः	यो. शि. १।८३
मृत्युनैवेदमावृतमासीत्	बृह. १।२।१
मृत्युमृत्युत्वान्नमामित्वात्	नृसिंहो. ७।५
मृत्युमृत्युममृत्युमृत्युं (नारसिंहं)	नृसिंहो. ६।१
मृत्युमृत्युं नवमं स्थानं (जानीयात्)	नृ. पू. २।३
मृत्युमेवाप्येति यो मृत्युमेवास्तमेति	सुबालो. ९।८
मृत्युरपानो भूत्वानाभिप्राविशत्	२ ऐत. २।४
मृत्युरस्यात्मा भवति	बृह. १।२।७
मृत्युरेवाप पुनर्मृत्युं जयति	बृह. १।२।७
मृत्युर्धावति पञ्चमः [कठो. ६।३+	तैत्ति. २।८
मृत्युप्रोक्तां नचिकेतोऽथ लब्ध्वा विद्यामेतां योगविधिं च कृत्स्नम् । ब्रह्मप्राप्तो विरजोऽभूद्विमृत्युः	कठो. ६।१८
मृत्युर्न जननाभावात्	ते. बिं. ५।२०
मृत्युर्यस्योपसेचनं क इत्था वेद यत्र सः	कठो. २।२४
मृत्युर्वा असत्सदमृतम्	बृह. १।३।२८
मृत्युर्वै तमो ज्योतिरमृतं	बृह. १।३।२८
मृत्युर्वै परे देव एकीभवति [सुबालो. ११।२+१३।४+	१४।१+१५।२
मृत्युसंसारवर्त्मनि	भ. गी. ९।३
मृत्युसंसारसागरात्	भ. गी. १२।७
मृत्युं चतुर्थस्याद्याधन्त्यं साम तु जानीयाद्यो जानीते सोऽमृतत्वं च गच्छति	नृ. पू. १।५

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मृत्युं च नाभिनन्देत जीवितं
वा कथञ्चन — ना. प. ३।६०
मृत्युं यजे प्रथमजामृतस्य — चित्त्यु. १५।३
मृत्युं श्रुतिपरायणाः — भ. गी. १३।२७
मृत्युः सर्वहरश्चाहं — भ. गी. १०।३०
मृत्योर्माऽमृतं गमय [अक्ष्यु. २+ — चाक्षुषो. २
मृत्योर्माऽमृतं गमयामृतं मा
कुर्वित्येतदाह — बृ. उ. १।३।२८
मृत्योर्मामृतं गमयेति...(मा.पा.) — बृ. उ. १।३।२८
मृत्योर्मृत्युमित्याह मृत्योर्वा अयं
मृत्युरमृतत्वं प्रजानामन्नादानाम् — अव्यक्तो. ३
मृत्योस्तुल्यं त्रिलोकीं ग्रसितुमति-
रसान्निःसृता किं नु जिह्वा...
देवैर्दैत्यारित्रिशूलक्षतमहिषजुषो
रक्तधारा जयन्ति — बभ्रपं. ४
मृत्योः स मृत्युमाप्नोति य इह नानेव
पश्यति [कठो. ४।१०+ — आ. प्र. १
[बृ. उ. ४।४।१९+
मृत्योः स मृत्युमाप्नोति — नृसिंहो. ८।७
मृत्योः स मृत्युं गच्छति य इह
नानेव पश्यति — कठो. ११
मृदभिन्नं हि कार्यकम् — पञ्चब्र. २९
मृदा तोयेन शुद्धिः स्यान्न क्लेशो
न धनव्ययः — भवसं. ३।२०
मृदु श्लक्ष्णं वायोः — छांदो. २।२२।१
मृद्भस्मगोमयजलं पत्रपुष्पेन्धनं
समित्। पर्याप्तमष्टकं होत-
द्द्रव्यं तु समाहरेत् — शिवो. ७।२६
मृद्वत्संस्थमयस्पिण्डं यथाग्न्यय-
स्कारादयो नाभिभवन्ति — मैत्रा. ६।२७
मृल्लोहवैस्फुलिंगैस्तु (लिङ्गाद्यैः) — अद्वैता. १५
मृषा वै किल मासं वदिष्ठा ब्रह्म
ते ब्रवाणीति — कौ. त. ४।१८
मृषैवोदेति सकलं मृषैव प्रविलीयते। — योगकुं. १।८०
(ततः) मेघापायेऽशुमानिवा-
त्माविर्भवति [पैङ्गलो.३।४+ — कलिसं. ४
मेघा यथा व्योम न च स्पृशन्ति
संसारदुःखानि न मां स्पृशन्ति — वराहो. ३।३

मेघे अमेघे वा विद्युतं पश्येत्,
मेघे वा विद्युतं न पश्येत् — ३ ऐत. २।४।६
मेघो जायते स प्रस्तावो वर्षति
[छांदो. २।३।१+ — २।१५।१
मेघो भूत्वा प्रवर्षति त इह व्रीहि-
यवा ओषधिवनस्पतयस्तिल-
माषा इति जायन्ते — छांदो. ५।१०।६
मेघो यत्सम्प्लवते स हिङ्कारो य-
द्वर्षति स प्रस्तावो याः प्राच्यः
स्यन्दन्ते स उद्गीथो याः प्रतीच्यः
स प्रतिहारः समुद्रो निधनम् — छांदो. २।४।१
मेढ्रादुपरि निक्षिप्य सव्यं गुल्फं
ततोपरि। गुल्फान्तरं च
संक्षिप्य मुक्तासनमिदं मुने — जा. द. ३।९
मेदसः स्नायवः — गर्भो. २
मेदसः स्नावा, स्नावोऽस्थीनि — निरुक्तो. १।२
मेधया मनीषा — महाना. १७।१३
मेधया हि तपसाऽजनयत्पिता — बृह. १।५।२
मेधातिथिं काण्वमिन्द्रो जहार — बा. मं. १
मेधा इष्टिर्धृतिर्मतिर्मनीषा — २ ऐत. ५।२
मेधा देवी जुषमाणा न आगा-
द्विश्वाची भद्रा सुमनस्यमाना — महाना. १३।१
मेधावी छिन्नसंशयः — भ. गी. १८।१०
मेधावी राजा सर्वेभ्यो मान्तेभ्य
उदरौत्सीत् — बृह. ४।३।२३
मेधां म इन्द्रो दधातु — महाना. १३।३
मे बहुधा प्रजाः करिष्य इति — प्रश्नो. १।४
मेयहीनः शिवोऽस्म्यहम् — मैत्रे. ३।१३
मेरुमध्यगता देवाश्चलन्ते मेरु-
चालनात् — वराहो. ५।६४
मेरुशृङ्गतटोल्लासिगङ्गाचलरयो-
पमा। दृष्टायस्मिन्मुने मुक्ता
हारस्योल्लासशालिता[याज्ञ.१०+ — महो. ३।४१
मेरुः शिखरिणामहम् — भ गी. १०।२३
मेरुः सीम-तदण्डोऽस्या ग्रहरत्न-
समाकुलः — गुह्यका. ९
मेहन्ति बहुलाः श्रियम् — चित्त्यु. ११।६
मैत्रः करुण एव च — भ. गी. १२।१३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मैत्रायणी कौषीतकी बृहज्जाबालतापनी	मुक्ति. १।३२
मैत्रेय्यात्मनि खल्वरे दृष्टे श्रुते मते विज्ञात इदं ५ सर्वं विदितं..	बृह. ४।५।६
मैत्रेय्यात्मनो वा अरे दर्शनेन श्रवणेन मत्या विज्ञानेनेदं५ सर्वं विदितम्	बृह. २।४।५
मैत्र्यादिभिर्गुणैर्युक्तं भवत्युत्तमवासनम्। भूयोजन्मविनिर्मुक्तं जीवन्मुक्तस्य तन्मनः	अ. पू. ४।१७
मैत्र्यादिवासना नाम्नीर्गृहाणामलवासनाः	मुक्तिको. २।६९
मोक्ष इत्युच्यते सद्भिः स एव विमलक्रमः	महो. २।३९
मोक्षदस्तु परं तत्त्वं (दर्शयेत्)	ब्र. बिं. ५३
मोक्षद्वारं बिलं चैव सुषिरं मण्डलं विदुः	अ. ना. २७
मोक्षद्वारे द्वारपालाश्चत्वारः परिकीर्तिताः । शमो विचारः सन्तोषश्चतुर्थः साधुसङ्गमः	महो. ४।२
मोक्षमार्गे प्रतिष्ठानात्सुषुम्ना विश्वरूपिणी	यो. शि. १।११९
मोक्षमार्गैकसाधनो ब्रह्मचर्यं समाप्य गृही भवेत्	प. हं. प. १
मोक्षयिष्यामि मा शुचः	भ. गी.१८।६६
मोक्षलक्षणमित्येतत्परं रहस्यमित्येवं ह्याह	मैत्रा. ६।२०
मोक्षहीनोऽस्म्यहं सदा	मैत्रे. ३।२२
मोक्षः सर्वात्मतासिद्धिः	कौलो. १
मोक्षः स्याद्वासनाक्षयः	मुक्तिको. २।६८
मोक्षानन्दैकसिन्धुरेवाहम्	आ. प्र. ५
मोक्षार्थं पूजयेत्तस्माद्गुरुमूर्तिस्थमीश्वरम्	शिवो. ७।७४
मोक्षायैषा (अहङ्कृतिः) न बन्धाय जीवन्मुक्तस्य विद्यते	महो. ५।९१
मोक्षाश्रमात्परिभ्रष्टो न गतिस्तस्य विद्यते	शाट्याय. २८
मोक्षे निवृत्तिर्निःशेषा योगो मोक्षप्रवर्तकः	आयुर्वे. ९
मोक्षो भवेदसङ्कल्पत्वात्तदभ्यासं धिया कुरु	अ. पू. ५।१०२
मोक्षोमेऽस्त्विति चिन्ताऽन्तर्जाता चेदुत्थितं मनः	अ. पू. २।२४
मोक्षो रजस्तमोऽभावाद्बलवत्कर्मसंक्षयात्	आयुर्वे. १४
मोक्ष्यसे कर्मबन्धनैः	भ. गी. ९।२८
मोघज्ञाना विचेतसः	भ. गी. ९।१२
मोघं पार्थ स जीवति	भ. गी. ३।१६
मोघाशा मोघकर्माणः	भ. गी. ९।१२
मोघामेवाप्येतियोमोघामेवास्तमेति	सुबालो. ९।५
मोदन्ते स्वे स्वे पदे पुण्यलब्धे सर्वैर्देवैः पूजनीयो गणेशः	हेरम्बो. ९
मोदप्रमोदरूपात्मा मोदादिविनिवर्जितः	ते. बिं. ४।६७
मोदो दक्षिणः पक्षः	तैत्ति. २।५
मोषुणः परापरा निर्ऋतिर्दुर्हणा वधीत् [वनदु.४२,९५,६७,७८	ऋ. मं. १।३८।६
मोहजालकनिर्भूतो विश्वं पश्यति स्वप्नवत्	२ अवधू. ७
मोहजालकसङ्घातो विश्वं पश्यति स्वप्नवत्	त्रि. ब्रा. २।१६९
मोहजालसमावृताः	भ. गी. १६।१६
(राजन्) मोहजालस्यैष वै योनिर्यदस्वर्ग्यैःसहस्वर्ग्यस्यैषः	मैत्रा. ७।८
मोहनं सर्वदेहिनाम्	भ. गी. १४।८
मोहभानुजसंक्रांतं विवेकाख्यं मृकण्डुजम् ।...उज्जीवयन् निजानन्दे स्वस्वरूपेण संस्थितः	द. मू. १९
मोहमेव च पाण्डव	भ. गी. १४।२२
मोहात्तस्य परित्यागः	भ. गी. १८।७
मोहादारभ्यते कर्म	भ. गी. १८।२५
मोहाद्गृहीत्वाऽसद्ग्राहान्	भ. गी. १६।१०
मोहान्धकारे निस्सारे उदेति स्वयमेव हि	द. मू. १८
मोहान्न जानन्ति सुरेन्द्रमुख्याः	शरभो. २
मोहितं नाभिजानाति	भ. गी. ७।१३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मोहिनीं सर्वलोकानां तां विद्यां शाम्बरीत्रयाम् । अभीष्टफलदां देवीं वन्दे तां जगदीश्वरीम् वनदु. २२
मोहोऽयं विगतो मम भ. गी. ११।१
मौनमात्मविनिग्रहः भ. गी. १७।१६
मौनवाग्भिरहम्भावो निर्मानोमुक्तमत्सरः । यः करोति गतोद्वेगः स जीवन्मुक्त उच्यते महो. २।५०
मौनं चवास्मि गुह्यानां भ. गी. १०।३८
मौनं योगासनं योगस्तितिक्षैकान्तशीलता । निस्पृहत्वं समत्वं च सप्तैतान्येकदंडिनाम् ना. प. ४।२४
मौनं स्तुतिः मं. ब्रा. २।५
मौर्ख्योन्मेषनिमेषाभ्यां कर्मणां प्रलयोदयौ । तद्विलीनं कुरु बलाद्गुरुशास्त्रार्थसङ्गमैः अ. पू. ५।४२

य

य अणुर्यः श्रेष्ठः स वै वेगवान्भवति ग. शो. २।३
य आकाशमन्तरे सञ्चरन् यमाकाशो न वेद अध्यात्मो. १
य आकाशं ब्रह्मेत्युपास्ते छांदो. ७।१२।२
य आकाशे तिष्ठन्नाकाशादन्तरो यमाकाशो न वेद बृह. ३।७।१२
य आण्डकोशे भुवनं बिभर्ति चित्यु. ११।४
य आत्मदा बलदा यस्य विश्व उपासते प्रशिषं यस्य देवाः ।.. यस्य छायामृतं यो मृत्युर्मृत्युः.. नृ. पू. २।१२
[ऋ.मं.१०।१२१।२+ अथर्व. ४।२।१+
[वा. सं. २५।१३+ तै. सं. ४।१।८।४
य आत्मदा बलदा यस्य विश्वे उपासते.. यस्य छायामृतं यस्य मृत्युः...स्तन्मे मनः शिव.. २ शिवसं. ३४
य आत्मनि तिष्ठन्नात्मानमन्तरो यमयति श. प. १४।५।३०
य आत्मन्येवावस्थीयते प. हं. ९
य आत्मानं क्रियाभि- (भिःसुगुप्तं) गुप्तं करोति मातरं पितरं भार्यां पुत्रान्बन्धूननुमोदयित्वा... वैश्वानरेष्टीर्निर्वपेत् [१सं.सो.१।२ +कठश्रु. १
य आत्माऽपहतपाप्मा... अविजिघत्सः (मा.पा.) छांदो. ८।७।१३
य आत्माऽपहतपाप्मा सोऽन्वेष्टव्यः छांदो. ८।७।१,३
य आत्माऽपः प्राश्याचम्यायं विधिः परिव्राजकानाम् जाबालो. ५
य आत्मा सर्वान्तरस्तं मे व्याचक्ष्व [बृह. ३।४।१,२ ५।१
(अथ) य आत्मा स सेतुर्विधृतिरेषां लोकानां... छांदो. ८।४।१
य आदित्यमन्तरो यमयत्येष त आत्माऽन्तर्याम्यमृतः बृह. ३।७।९
(अथ) य आदित्याद्यः स कालः सकलः मैत्रा. ६।१५
य आदित्ये तिष्ठन्नादित्यादन्तरो यमादित्यो न वेद बृह. ३।७।९
य आनन्दे यो हृद्याकाशे य एतस्मिन्सर्वस्मिन्नन्तरे सञ्चरति सोऽयमात्मा सुबालो. ५।१
य आरण्याः पशवो विश्वरूपाः चित्यु. ११।१२
य आविवेश भुवनानि विश्वा प्रजापतिः प्रजया संविदानः । त्रीणि ज्योतींषि स च ते सषोडशी.. नृ.पू. २।६
[+वा.सं.८।३६ तै.आ. १०।१०।२
य आवृणोत्यवितथेन कर्णावतृप्तं कुर्वन्नमृतं सम्प्रयच्छन् । तं मन्येत पितरं मातरं च तस्मै न द्रुह्येत् संहितो. ३।६
य आशां ब्रह्मेत्युपास्त आशयाऽस्य सर्वे कामाः समृद्ध्यन्त्यमोघा ह्यस्याशिषो भवन्ति छान्दो. ७।१४।२
य आस्ते मनसा स्मरन् भ. गी. ३।६
(अथ) य इच्छेत् पुत्रो मे कपिलः पिङ्गलो जायेत द्वौ

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वेदावनुब्रुवीत सर्वमायुरियादिति दध्योदनं पाचयित्वा सर्पिष्मन्तमश्नीयातां बृह. ६।४।१५
(अथ) य इच्छेद्दुहिता मे पण्डिता जायेत सर्वमायुरियादिति तिलौदनं पाचयित्वा सर्पिष्मन्तमश्नीयाताम् बृह. ६।४।१७
(अथ) य इच्छेत् पुत्रो मे पण्डितोऽविगीतः समितिङ्गमः शुश्रूषितां वाचं भाषिता जायेत सर्वान्वेदाननुब्रुवीत सर्वमायुरियादिति माꣳसौदनं पाचयित्वा सर्पिष्मन्तमश्नीयाताम् बृह. ६।४।१८
(अथ) य इच्छेत्पुत्रो मे श्यामो लोहिताक्षो जायेत त्रीन्वेदाननुब्रुवीत सर्वमायुरियादित्यौदनं पाचयित्वा सर्पिष्मन्तमश्नीयातां बृह. ६।४।१६
य इति सदाशिवपुरुषः गायत्रीर. २
य इत्तद्विदुस्त इमे समासते ऋ.मं.१।१६४।३९
[नृ.पू.४।२] श्वेताश्व. ४।८+ सद्वे. १५
य इदमथर्वशिरो ब्राह्मणोऽधीते अश्रोत्रियः श्रोत्रियो भवति अ. शिरः. ३।१६
य इदमधीतेसोऽपिकृतकृत्यो भवति १ अवधू. ३३
(अथ) य इदमविद्वानधोपहासं चरत्यासाꣳस्त्रीणाꣳ सुकृतं वृङ्क्ते बृह. ६।४।३
य इदमविद्वांसोऽधोपहासं चरन्ति बृह. ६।४।४
य इदं गायत्रीरहस्यमधीते तेन क्रतुसहस्रमिष्टं भवति गायत्रीर. ११
य इदं गायत्रीरहस्यमधीते दिवसकृतं पापं नाशयति गायत्रीर. ११
य इदं गायत्रीरहस्यं ब्राह्मणः पठेत् तेन गायत्र्याः षष्टिसहस्रलक्षाणि जप्तानि भवन्ति गायत्रीर. ११
य इदं त्रिसुपर्णमयाचितं ब्राह्मणाय दद्यात्। वीरहत्यां वा एते घ्नन्ति, ये ब्राह्मणास्त्रिसुपर्णं पठन्ति [महाना. १२।३+ त्रिसुप. ३
य इदं परमं गुह्यं (मा.पा.) कठो. ३।१७
य इदं विष्णुहृदयमधीते स ब्रह्महत्यायाः पूतो भवति विष्णुहृ. ३।१
य इदं शिवसङ्कल्पं सदा ध्यायन्ति ब्राह्मणाः। ते परं मोक्षं गमिष्यन्ति तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु २ शिवसं. ३७
य इमं च लोकं परं च लोकꣳ सर्वाणि भूतानि योऽन्तरो यमयति बृह. ३।७।१
य इमं त्रिसुपर्णमयाचितं ब्राह्मणाय दद्यात्। भ्रूणहत्यां वा एते घ्नन्ति। ये ब्राह्मणास्त्रिसुपर्णं पठन्ति [महाना. १२।२+ त्रिसुप. २
य इमं परमं गुह्यं भ. गी. १८।६८
य इमं परमं गुह्यं श्रावयेद्ब्रह्मसंसदि। प्रयतः श्राद्धकाले वा तदानन्त्याय कल्पते कठो. ३।१७
य इमं मध्वदं वेद आत्मानं जीवमंतिकात्। ईशानं भूतभव्यस्य न ततो विजुगुप्सत एतद्वै तत् कठो. ४।५
य इमं सृष्टियज्ञं जानाति मोक्षप्रकारं च सर्वमायुरेति मुद्गलो. २।५
य इमान् लोकानीशत ईशनीभिः बटुको. २२
य इमा विश्वा भुवनानि चक्लृपे तस्मै रुद्राय नमोऽस्त्वग्नये [अ. शिरः. ३।१३+ अथर्व. ७।८७।१
य इमा वेद स सर्वान्कामानवाप्य सर्वाꣳल्लोकाञ्जित्वा मामेवाभ्युपैति अव्यक्तो. ४
य इमाꣳल्लोकानीशत ईशनीभिः [श्वेता. ३।२+ अ. शिरः. ३।७
य इमां चक्षुष्मतीविद्यां ब्राह्मणो नित्यमधीते नतस्याक्षिरोगो भवति चाक्षुषो. ३
य इमां न विन्दते नाधीयते सन्ध्याकाले नोपासते ते अश्रोत्रिया भवन्ति सन्ध्यो. ३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

य इमां परमरहस्यशिवतत्त्वविद्या-
मधीते स सर्वपापेभ्यो
मुक्तो भवति	द. मू. २३
य इमां बह्वृचोपनिषदं ब्राह्मणो-
ऽधीतेऽश्रोत्रियः श्रोत्रियोभवति	बह्वृचो. २८
य इमां ब्रह्मविद्याममावास्यायां
पठेच्छृणुयाद्वा यावज्जीवं न
हिंसन्ति सर्पाः	गारुडो. २८
य इमां महोपनिषदं ब्राह्मणोऽधीते-
ऽश्रोत्रियः श्रोत्रियो भवति	चतुर्वे. ७
य इमां वैखरीं शक्ति योगी
स्वात्मनि पश्यति । स वा-
क्सिद्धिमवाप्नोति सरस्वत्याः
प्रसादतः	या. शि. ३।१०
य इमां विद्यामधीते स सर्वान्
वेदानधीते	अव्यक्तो. ६
य इमां वैष्णवीं निष्ठां परित्यजति
स स्तेनो भवति	शाट्याय. २६
य इमां सर्वाणि छदांसि वेद	अव्यक्तो. ६
(अथ) य इमे ग्राम इष्टापूर्ते
दत्तमित्युपासते ते धूममभि-
सम्भवन्ति	छांदो. ५।१०।३
य इमे पुंड्राः सुह्मा ऊलुम्भा दरदा
बर्बरा इति न ह वा असंविद्रा
एव द्राग्विभि तत् पद्यंत इति	आर्षे. ६।१
य इह कपूयचरणा अभ्याशो ह
यत्ते कपूयां योनिमापद्येरन्	छांदो. ५।१०।७
य इह नानेव पश्यति	कठो. ४।१०
[बृ. उ. ४।४।१९+	आ. प्र. १
(अथ) य इहात्मानमनुविद्य
व्रजन्त्येतांश्च सत्यान्कामांस्
तेषां सर्वेषु लोकेषु कामचारो
भवति	छांदो. ८।१।६
य ईशानः स भगवान् महेश्वरः
[अ. शिरः. ३।४+	बह्वृचो. १९
य ईं श्रृणोत्यलकं श्रृणोति नहि
प्रवेद सुकृतस्य पन्थाम्	ना. पू. ता. ४।८
य ईशेऽस्य जगतो नित्यमेव
नान्यो हेतुर्विद्यत ईशनाय	श्वेताश्व. ६।१७

य ईशेऽस्य द्विपदश्चतुष्पदः कस्मै
देवाय हविषा विधेम	श्वेताश्व. ४।१३
[ऋ. मं. +१०।१२१।३	तै. सं. ४।१८।४
य उ एनं हिनस्ति स्वां स
योनिमृच्छति	बृह. १।४।११
य उतारण्ये बलउतर वाचोत
तिष्ठन्नुत व्रजन्नुतासीन उत
शयानोऽधीयीतैव स्वाध्यायं
तपस्वी पुण्यो भवति	सहवै. १६
य उत्तरतः स ॐकारः
[अ. शिरः. ३।४+	बह्वृचो. १९
य उदानेनोदानिति स त आत्मा
सर्वान्तरः	बृह. ३।४।१
(अथखलु) य उद्गीथः स प्रणवो
यः प्रणवः स उद्गीथः	छांदो. १।५।१,५
य उपनयनादूर्ध्वं त्रिरात्रमक्षार-
लवणाशीगायत्रीमन्त्रीसगायत्रः	आश्रमो. १
य उपनिषत्सु धर्मास्ते मयि सन्तु	केनो. शां. पा.
य उपनिषद्ब्राह्मीं वाव त उपनिषद-
मब्रूमेति	केनो. ४।७
य उपस्थे, य आनन्दयितव्ये, यः
प्रजापतौ, यो नाड्यां...
सञ्चरति सोऽयमात्मा	सुबालो. ५।१४
य उ हैवं विदं स्वेषु प्रतिप्रति-
र्बुभूषतिनहैवालंभार्येभ्यो भवति	बृह. १।३।१८
य उ हैवंविदास्पर्धतेऽनुशुष्यत्यनु-
शुष्य हैवान्ततो म्रियत
इत्यध्यात्मम्	बृह. १।५।२१
य उष्माणः स प्राणः	१ ऐत. २।४।१
य एकः स रुद्रो यो रुद्रः स ईशानो
य ईशानः स भगवान्महेश्वरः
[अ. शिरः. ३।४+	बह्वृचो. १९
य एको जालवानीशत ईशनीभिः	श्वेता. ३।१
य एको देव आत्मशक्तिप्रधानः
सर्वज्ञःसर्वेश्वरःसर्वभूतान्तरात्मा	शाण्डि. २।१।४
य एकोऽवर्णो बहुधा शक्तियोगा-
द्वर्णाननेकान्निहितार्थो दधाति ।
विचैति चान्ते विश्वमादौ स
देवः सनोबुद्धयाशुभयासंयुनक्तु	श्वेताश्व. ४।१

Jain Education International	For Private & Personal Use Only	www.jainelibrary.org

य एतच्च धारयेद्गोपीचन्दनमृत्तिका-
निरुक्त्यानि...धारणमात्रेण च
ब्रह्मलोके महीयते गोपीचं. ६

य एतत्तारकं ब्रह्म ब्राह्मणो नित्य-
मधीते, स पाप्मानं तरति रामो. १।२

य एतदक्षरं गार्गि विदित्वाऽस्मा-
ल्लोकात्प्रैति स ब्राह्मणः बृह. ३।८।१०

य एतदथर्वशिरोऽधीते । प्रातर-
धीयानो रात्रिकृतं पापं नाश-
यति । सायमधीयानो दिवस-
कृतं पापं नाशयति महावा. ६

य एतदभिपद्येत गृह्णीयादथो
विस्फुरन्तीव धावन्तीवोप-
प्लवन्तीवोपश्लिष्यन्तीव ते
हैवाभिपद्यन्ते आर्षे. ५।४

य एतदस्मिन्नन्तरे हिरण्मयः
पुरुषो...हिरण्यवर्णो.. आर्षे. ६।२

य एतदुपनिषदं नित्यमधीते
सोऽग्निपूतो भवति [पैङ्गलो. ४।२३ +मुद्गलो. ५।१

य एतदेवं विद्वानक्षरमुद्गीथमुपास्ते छां. १।११।७

य एतदेवं विद्वानक्षरं प्रणौति छांदो. १।४।५

(अथ) य एतदेवं विद्वानग्निहोत्रं
जुहोति छांदो. ५।२४।२

य एतदेवं विद्वानात्मसम्मितमति-
मृत्यु सप्तविधꣳ सामोपास्ते छांदो. २।१०।६

य एतदेवं विद्वानृतुषु पञ्चविधꣳ
सामोपास्ते छांदो. २।५।२

य एतदेवं विद्वान्परोवरीयाꣳस-
मुद्गीथमुपास्ते छांदो. १।९।२

य एतदेवं विद्वान्पशुषु पञ्चविधꣳ
सामोपास्ते छांदो. २।६।२

य एतदेवं विद्वान्प्राणेषु पञ्चविधं
परोवरीयः सामोपास्ते छांदो. २।७।२

य एतदेवं विद्वान्वाचि सप्तविधꣳ
सामोपास्ते छांदो. २।८।३

य एतदेवं विद्वान्वृष्टौ पञ्चविधꣳ
सामोपास्ते छांदो. २।३।२

य एतदेवं विद्वाँल्लोकेषु पञ्चविधꣳ
सामोपास्ते छांदो. २।२।३

य एतदेवं विद्वान् सर्वास्वप्सु
पञ्चविधꣳ सामोपास्ते छांदो. २।४।२

य एतद्विदुरमृतास्ते भवन्ति कठो. ६।९
[+श्वेता. ३।१,१०, १३+४।१७

य एतन्मार्गे आसक्तास्ते रसरूपिणीं
सृष्टिमन्तरुत्पद्यमाना भवन्ति सामर. ३

य एतमेवमात्मानं वैश्वानरमुपास्ते छांदो. ५।१२।२
[१३।२+१४।२+१५।२+ १६।२+१७।२

य एतस्मिन्सर्वस्मिन्नन्तरे सञ्चरति
सोऽयमात्मा तमात्मानमुपासी-
तामृतमभयमशोकमनन्तम् सुबालो. ५,१,१४

य एतं मंत्रराजं नारसिंहमानुष्टुभं
नित्यमधीते स मृत्युं तरति नृ. पू. ५।१०

य एतं मंत्रराजं नारसिंहमानुष्टुभं
नित्यमधीतेसोऽग्निस्तम्भयति नृ. पू. ५।११

य एतानि नारसिंहानि चक्राण्ये-
तेष्वङ्गेषु बिभृयात् तस्यानुष्टुभ्
सिद्ध्यति नृ. षट्च. ७

य एतानेवं पञ्च ब्रह्मपुरुषान्
स्वर्गस्यलोकस्य द्वारपान्वेद छांदो. ३।१३।६

(अथ ह) य एतानेवं पञ्चाग्नीन्
वेद न स ह तैरप्याचरन्पाप्मना
लिप्यते छांदो. ५।१०।१०

य एतान्येवं विद्वानुद्गीथाक्षराण्यु-
पास्त उद्गीथ इति छांदो. १।३।७

य एतामुपनिषदमधीते सोऽव्रती
व्रती भवति राधिको. ९

य एतामेव ब्रह्मोपनिषदं वेद छांदो. ३।११।३

य एतामेवꣳ साम्नामुपनिषदं वेद छांदो. १।१३।४

य एतां महोपनिषदं वेद स कृत-
पुरश्चरणो महाविष्णुर्भवति नृ. पू. १।७

य एतां मायां शक्तिं वेद स
पाप्मानं तरति नृ. पू. ३।२

य एतां विद्यां तुरीयां ब्रह्मयोनि-
स्वरूपां तामिहायुषे शरणं प्रपद्ये त्रि. ता. ५।२१

य एतेऽत्र समागताः भ. गी. १।२३

य एतेन चतुर्थीषु पक्षयोरुभयो-
रपि । लक्षं जपेदपूपानां तत्क्षणा-
द्धनदो भवेत् ग. पू. २।११

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

य एते ब्रह्मलोके तं वा एतं देवा आत्मानमुपासते तस्मात्तेषां॰ सर्वे च लोका आत्ताः   छांदो. ८।१२।६
(अथ) य एतौ पन्थानौ न विदुस्ते कीटाः पतङ्गा यदिदं दन्दशूकम्   बृह. ६।२।१६
य एनमजमव्ययम्   भ. गी. २।२१
य एनमेवं विदुरमृतास्ते भवन्ति   श्वेता. ४।२०
य एनमेवं वेद तमनवरुद्धचैवामन्यत बृह. १।२ ७
(अथ) य एनं द्विषन्ति यांश्च स्वयं द्वेष्टि त एनं सर्वे परितो म्रियन्ते कौ. त. २।१३
(अथ) य एनं प्रत्याह तमिह वृष्टिर्भूत्वा वर्षति   कौ. त. १।२
य एनं मंत्रराजं गणपतेः सर्वदं नित्यं जपति सोऽग्निं॰ स्तम्भयति, स उदकं स्तम्भयति   गणेशो. ५।१
य एनं मंत्रराजंगणेशं वेद सर्ववेद   गणेशो. ५।४
य एनं मंत्रराजं नित्यमधीते स विघ्नानाकर्षयति   गणेशो. ५।२
य एनं मन्त्रराजं वैघ्नराजं नित्यमधीते स ऋचोऽधीते   ग. शो. ५।४
य एनं विदुरमृतास्ते भवन्ति (मा.पा.) कठो.६।९
य एनं वेत्ति हन्तारं   भ. गी. २।१९
य एनं वेद सत्येन भर्तु   चित्सु. १४।१
य एनां विदुरमृतास्ते भवन्ति   गुह्यका. ६३
य एवमेतच्छन्दसां छन्दस्त्वं वेद   १ ऐत.१।६।१
य एवमेतच्छिरसः शिरस्त्वं वेद   १ ऐत. १।४।३
य एवमेतददितेरदितित्वं वेद   बृह. १।२।५
य एवमेतदर्कस्यार्कत्वं वेद   बृह. १।२।१
य एवमेतत्सत्यस्य सत्यत्वं वेद   १ ऐत. १।९।३
य एवमेतत्साम वेद   बृह.१।३।२३,२८
य एवमेतत्साम्नः सुवर्णं वेद   बृह. १।३।२६
य एवमेतत्साम्नः स्वं वेद   बृह. १।३।२५
य एवमेतदन्नस्यान्नंवेदतद्विद्वा॰सः श्रोत्रिया अशिष्यन्त   बृह. ६।१।१४
य एवमेतमात्मानं वैश्वानरमुपास्ते (मा. पा.)   छां. उ. ५।११।२
य एवमेतं महद्यक्षं प्रथमजं वेद सत्यं ब्रह्मेति   बृह. ५।४।१

य एवमेता महासंहिता व्याख्याता वेद सन्धीयते प्रजया पशुभिः   तै. उ. १।३
य एवमेतां चक्षुषो विभूतिं वेद   १ ऐत. १।७।४
य एवमेतां प्राणस्य विभूतिं वेद   १ ऐत. १।७।३
य एवमेतां मनसो विभूतिं वेद   १ ऐत. १।७।६
य एवमेतां वाचो विभूतिं वेद प्राणेन सृष्टौ.. अनुचरन्ति   १ ऐत. १।७।२
य एवमेतां श्रोत्रस्य विभूतिं वेद   १ ऐत. १।७।५
य एवमेवं विद्वानुपास्ते [छान्दो. ४।११।२+   १२।२+१३।
य एवं गणेशतापिन्युपनिषदं वेद संसारं तरति...   गणेशो. ५।८
य एवं नित्यं वेदयते गुहाशयं प्रभुं पुराणं सर्वभूतं हिरण्मयम्   एका. उ. १३
य एवंनिर्बीजएवभवति निर्बीजंवेद   सुबालो. ९।१४
य एवं ब्रूयादहमदर्शमिति तस्मा एव श्रद्धाम   बृह. ५।१४।४
य एवं विदित्वा सदा तमुपास्ते पुरुषः स नारायणो भवति   त्रि. म. ना. २।९
य एवंविदि पापं कामयते यश्चैनमभिदासति स एषोऽश्माखण्डः   छान्दो. १।२।८
य एवं विदुरमृतास्ते भवन्ति   महाना. १।११
य एवंविदो ब्राह्मणस्य पुत्रो जायत इति   बृह. ६।४।२८
य एवं विद्वानधोपहासं चरति, आसां स्त्रीणां सुकृतं वृङ्क्ते   बृह. ६।४।३
य एवं विद्वानिमं ध्यानयज्ञमनुतिष्ठेत्स सर्वज्ञोऽनन्तशक्तिः सर्वकर्ता भवति   अव्यक्तो. ५
य एवं विद्वानुदगयने प्रमीयते   महाना. १८।१
य एवं विद्वानेतदाख्यापयेत्   गोपीचं. ६
य एवं विद्वानेतदुपास्ते [बृह.४।१।२, ३,४,५,६,७
य एवं विद्वान्यतिहस्ते दद्यादनुमहार्थं मायापल्लवः सर्वमायुरेति गोपीचं. ८
य एवं विद्वान्गोपीचन्दनं धारयेदक्षयं पदमाप्नोति   गोपीचं. ८
य एवं विद्वान्प्राणं वेद न हास्य प्रजा हीयतेऽमृतो भवति   प्रश्नो. ३।११

Jain Education International   For Private & Personal Use Only   www.jainelibrary.org

य एवं विद्वान्महारात्र उषस्युदिते... स्वाध्यायमधीते...सर्वाँल्लोकाननृणोऽनुसञ्चरति	सहवै. १९
य एवं विद्वान् मेघे वर्षति विद्योतमाने स्तनयत्यवस्फूर्जयति पवमाने वायावमावास्यां स्वाध्यायमधीते तप एव तत्तप्यते	सहवै. १८
य एवं विद्वाꣳश्चिनुते नाचिकेतम्। स मृत्युपाशान्पुरतः प्रणोद्य शोकातिगो मोदते स्वर्गलोके	कठो. १।१८
य एवं वेत्ति पुरुषं	भ. गी. १३।२३
य एवं वेद तस्योपनिषन्नयाचेदिति	कौ. त. २।१,२
य एवं वेद निदानवान् भवति	नृ. पू. ४।३
य एवं वेद प्रजापतेः सोऽपि त्र्यंबक इमामृचमुद्रायन्नुद्ग्रथितजटाकलापः प्रत्यग्ज्योतिष्यात्मन्येव रन्तारमिति	अव्यक्तो. ७
य एवं वेद ब्रह्मणो महिमानमाप्नोति	महाना. १७।१
य एवं वेद विशुद्धह्मेति	बृह. ५।७।१
य एवं वेद, श्रिया हैवाभिषिच्यते	नृ. पू. ४।३
य एवं वेद स कैवल्यमनुभवति	द. मू. २३
य एवं वेद स गणेशो भवति	गणेशो. ४।९
य एवं वेद स तपोऽतप्यत	बृ. जा. १।३
य एवं वेद स देवीपदमवाप्नोति	देव्युप. ४
य एवंवेदसपरंब्रह्मधामक्षेत्रज्ञमुपैति	ब्रह्मो. १
य एवं वेद स पुरुषस्तदीयोपासनया तस्य सायुज्यमेति	त्रि. म.ना. १।६
य एवं वेद स महान्भवति	अक्ष्यु. ३
य वेद एवं समानानामधिको भवेत्	अव्यक्तो. ६
य एवं वेद स मुक्तिभाग्भवति	मं. ब्रा. १।१
य एवं वेद स मुक्तो भवति	ना. प. ९।२०
य एवं वेद स मुख्यो भवति	गणेशो. २।५
य एवं वेद स विष्णुरेव भवति	नारा. २
य एवं वेद स वैष्णवो भवति	तुलस्यु. २
य एवं वेद स शोकं तरति	देव्युप. १२
य एवं वेद सस्त्रीहत्यायाःप्रमुच्यते	तुलस्यु. १८
य एवं वेद सोऽमृतो भवति	तारसा. १।३
य एवं वेदाहं ब्रह्मास्मीति स इदं सर्वं भवति	म. वा. र. १९
य एवं वेदेति महोपनिषत्	नृ. पू. १।७
य एवं वेदेति रहस्यं	नृसिंहो. ८।२,४,६
य एवायमग्नौ पुरुष एतमेवाहं ब्रह्मोपास इति	बृह. २।१।७
य एवायमप्सु पुरुष एतमेवाहं..	बृह. २।१।८
य एवायमप्सु पुरुषः स एष वदैव शाकल्य तस्य का देवतेति वरुण इति	बृह. ३।९।१६
य एवायमाकाशे पुरुषः, एतमेवाहं ब्रह्मोपास इति	बृह. २।१।५
य एवायमात्मनिपुरुषः, एतमेवाहं..	बृह. २।१।१३
य एवायमादर्शे पुरुषः, एतमेवाहं..	बृह. २।१।९
य एवायमादर्शे पुरुषः स एष वदैव शाकल्य तस्य का देवतेत्यसुरिति	बृह. ३।९।१५
य एवायं काममयः पुरुषः स एष वदैव शाकल्य तस्य का देवतेति स्त्रिय इति	बृह. ३।९।११
य एवायं छायामयः पुरुषः स एष वदैव शाकल्य तस्य का देवतेति मृत्युरिति	बृह. ३।९।१४
य एवायंछायामयः पुरुष एतमेवाहं ब्रह्मोपास इति	बृह. २।१।१२
यएवायं दिक्षुपुरुषः, एतमेवाहं..	बृह. २।१।११
य एवायं पुत्रमयः पुरुषः स एष वदैव शाकल्यतस्यकादेवतेति प्रजापतिरिति	बृह. ३।९।१७
य एवायं मुख्यप्राणः (मा.पा.)	छां. उ. १।५।३
य एवायं मुख्यः प्राणस्तमुद्गीथमुपासाञ्चक्रिरे	छान्दो. १।२।७
य एवायं मुख्यः प्राणस्तमुद्गीथमुपासीत	छान्दो. १।५।३
य एवायं यन्तं पश्चाच्छब्दोऽनूदेति, एतमेवाहं ब्रह्मोपासे	बृह. २।१।१०,१२
य एवायं वायौ पुरुषएतमेवाहं..	बृह. २।१।६
य एवायं शारीरः पुरुषः स एष वदैव शाकल्य तस्य का देवतेत्यमृतमिति	बृह. ३।९।१०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

य एवायं श्रोत्रः प्रातिश्रुत्कः पुरुषः स एष वदेव शाकल्य तस्य का देवतेति दिश इति बृह. ३।९।१३
य एवासावादित्ये पुरुष एतमेवाहं ब्रह्मोपासे बृह. २।१।२
य एवासावादित्ये पुरुषः स एष वदेव शाकल्य तस्य का देवतेति सत्यमिति बृह. ३।९।१२
य एवासौ चन्द्रे पुरुष एतमेवाहं ब्रह्मोपास इति बृह. २।१।३
य एवासौतपति तमुद्गीथमुपासीत छान्दो. १।३।१
य एवासौ विद्युति पुरुष एतमेवाहं.. बृह. २।१।४
य एवेतो यतःसम्भूतो भवति(मा.पा.) छां. उ. ५।९।२
य एवेदमप्रतिरूपं संकल्पयति स एव पाप्मा बृह. १।३।६
य एवैक उद्भवे सम्भवे च य एतद्विदुरमृतास्ते भवन्ति श्वेता. ३।१
(अथ) य एवैतमनुभवति.. स हैवालं भार्येभ्यो भवति बृह. १।३।१८
य एवैनं पुरस्तात्प्रत्याचक्षीरंस्त एवैनमुपमन्त्रयन्ते ददाम इति कौ. उ. २।१,२
य एवैष आकाशे पुरुषस्तमेवाहमुपास इति कौ. उ. ४।६
य एवैष आदर्शे पुरुषस्तमेवाहं.. कौ. उ. ४।१०
य एवैष आदित्ये पुरुषस्तमेवाहमुपासे कौ. उ. ४।२
य एवैष चन्द्रमसि पुरुषस्तमेवाहं ब्रह्मोपास इति कौ. उ. ४।३
य एवैष छायायां पुरुषस्तमेवाहमुपास इति कौ. उ. ४।३
य एवैष दक्षिणेऽक्षन् पुरुषस्तमेवाहमुपास इति कौ. उ. ४।१६
य एवैष प्रतिश्रुत्कायां पुरुषस्तमेवाहमुपास इति कौ. उ. ४।११
य एवैष प्राज्ञ आत्मा येनैतत्सुप्तः स्वप्नमाचरति तमेवाहमुपास इति कौ. उ. ४।१५
य एवैष वायौ पुरुषस्तमेवाहमुपासइति कौ. उ. ४।७
य एवैष विद्युति पुरुष एतमेवाहं ब्रह्मोपास इति कौ. उ. ४।४
य एवैष शब्दः पुरुषमन्वेति तमेवाहमुपास इति कौ. उ. ४।१२
य एवैष शारीरः पुरुषस्तमेवाहमुपास इति कौ. उ. ४।१४
य एवैष सव्येऽक्षन् पुरुषस्तमेवाहमुपास इति कौ. उ. ४।१७
य एवैष स्तनयित्नौ पुरुष एतमेवाहं ब्रह्मोपास इति कौ. उ. ४।५
य एवैषोऽग्नौ पुरुषस्तमेवाहमुपासे कौ. उ. ४।८
य एवैषोऽप्सु पुरुषः तमेवाहमुपासे कौ. उ. ४।९
य एष आदित्ये पुरुषः स परमेष्ठी ब्रह्मात्मा महाना. १७।१२
य एष आदित्ये पुरुषो दृश्यते सोऽहमस्मि छांदो. ४।११।१
य एष एतस्मिन्मण्डले पुरुषस्तस्य भूरिति शिरः बृह. ५।५।३
य एष एतस्मिन्मण्डले पुरुषस्तस्य ह्येष रसः बृ. उ. २।३।३
(अथ) य एष एतस्मिन्मडलेऽर्चिर्दीप्यते तानि सामानि महाना. १०।१
(अथ) य एष एतस्मिन्मण्डलेऽर्चिषि पुरुषस्तानि यजूंषि महाना. १०।१
य एष चन्द्रमसि पुरुषो दृश्यते सोऽहमस्मि छांदो. ४।१२।१
य एष तपति तस्य संवत्सर आत्माऽयमग्निरर्कस्तस्येमे लोका आत्मानः बृह. १।२।७
य एष तपति सतो ह्येष रसः बृह. २।३।२
य एष तपत्यग्निना पिहितः सहस्राक्षेण हिरण्मयेनाण्डेन.. मैत्रा. ६।८
य एष देवोऽन्यदेवास्य सम्प्रसादोऽन्तर्याम्यसङ्गचिद्रूपः पुरुषः परब्र. २
य एष विज्ञानमयः पुरुषः क्वैष तदाऽभूत्कुत एतदागात् बृह. २।१।१६
य एष विज्ञानमयः... य एषोऽन्तर्हृदय आकाशस्तस्मिञ्छेते बृह. २।१।१७
य एष विद्युति पुरुषो दृश्यते सोऽहमस्मि स एवाहमस्मि छांदो. ४।१३।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

(अथ) य एष सम्प्रसादोऽस्मा-
च्छरीरात् समुत्थाय स्वेन
रूपेणाभिनिष्पद्यते एष आत्मा
...एतद्ब्रह्म [मैत्रा. २।२+ छां. उ. ८।३।४
य एष स्तन इवावलम्बते
सेन्द्रयोनिः [तैत्ति. १।६।१+ परब्र. २
य एष स्वप्ने महीयमानश्चरत्येष
आत्मेति होवाच छान्दो. ८।१०।१
य एषोऽक्षिणि पुरुषो दृश्यत
एष आत्मा [छान्दो. ४।१५।१ +८।७।४
य एषोऽनन्तोऽव्यक्त आत्मा तं
कथमहं विजानामि जाबालो. २
य एषोऽनन्तोऽव्यक्त आत्मा
सोऽविमुक्ते प्रतिष्ठितः जाबालो. २
य एषोऽनन्तोऽव्यक्तपरिपूर्णा-
नन्दैकचिदात्मा रामो. ३।१
य एषोऽन्तरक्षिणि पुरुषो दृश्यत
एष आत्मा (मा. पा.) छां. उ. ४।१५।१
(अथ) य एषोऽन्तरादित्ये
हिरण्मयः पुरुषः... महाना. १०।१
(अथ) य एषोऽन्तरादित्ये...
पुरुषो यः पश्यति मां हिरण्य-
वत्स एषोऽन्तरे हृत्पुष्कर
एवाश्रितोऽन्नमत्ति मैत्रा. ६।१
(अथ) य एषोऽन्तरे हृत्पुष्कर
एवाश्रितोऽन्नमत्ति स एषोऽग्नि-
र्दिवि श्रितः सौरः कालाख्यो-
ऽदृश्यः सर्वभूतान्नमत्ति मैत्रा. ६।२
य एषोऽन्तर्हृदय आकाशस्त-
स्मिञ्छेते..[बृ. उ.२।१।१७+ बृह. ४।४।२२
य एषोऽन्तर्हृदय आकाशेऽथैनयो-
रेतदन्नम् बृह. ४।२।३
य एषोऽन्तर्हृदये लोहितपिण्डो-
ऽथैनयोरेतत्प्रावरणम् बृह. ४।२।३
य एषो बाह्यावष्टम्भनेनोर्ध्व-
मुत्क्रान्तः..तमप्रणुदत्येष आत्मा... मैत्रा. २।२
य ओषधीनां प्रभुर्भवति ताराधि-
पतिः सोमस्तत्साम्नस्तृतीयं
पादं जानीयात् नृ. पू.

य ओषधीषु यो वनस्पतिषु
तस्मै नमः श्वेता. २।१७
यकारं प्राणबीजं च नीलजीमूत-
सन्निभम् ध्या. बिं. ५
यकारः परमात्मा भवति तारसा. १।४
यकारः पुरुषो भवति तारसा. १।४
यक्षगन्धर्वाप्सरोगणसेवितमन्तरिक्षं
तत्साम्नो द्वितीयं पादं जानीयात् नृ. पू. १।२
यक्षगन्धर्वाप्सरोगणसेवितमंतरिक्षं
द्वितीयंपादंजानीयान्निधिदातेति ग. पू. १।१२
यक्षरक्षांसि राजसाः भ. गी. १७।४
यक्षा नु जीवन्ति सर्वे जीवति गणेशो. २।५
यक्षोपासकाः सदा त्याज्याः सामर. २७
यक्ष्ये दास्यामि मोदिष्ये भ. गी. १६।१५
यच्चक्षुषा न पश्यति येन चक्षूंषि
पश्यति केनो. १।७
यच्च कालमकालं वा निश्चयः
संशयो नहि ते. बिं. ५।१४
यच्च किञ्चिज्जगत्सर्वं दृश्यते
श्रूयतेऽपि वा महाना. ९।५
(अथ) यच्चतुर्थममृतं तन्मरुत
उपजीवन्ति छांदो. ३।९।१
यच्चतुष्पदा तेन जगती अव्यक्तो. ६
यच्चन्द्रमसि यच्चाग्नौ भ. गी. १५।१२
यच्चन्द्रमसोरोहितंरूपंतेजसस्तद्रूपं छांदो. ६।४।३
यच्च प्राणिति यच्च कस्मात्तानि
न क्षीयन्तेऽद्यमानानि सर्वदा बृह. १।५।१
यच्चप्राणितियच्चनेतिपश्यसि हीद॰.. बृह. १।५।२
यच्च भव्यं सनातनम् (स विष्णुः) कैव. ९
यच्च माण्डूकेयीयमध्यायं प्रब्रूम-
स्तेन नोणकारषकारावुपाप्ताविति ३ ऐत.२।६।२
यच्च यावच्च चिन्मात्रं यच्च यावच्च
दृश्यते।...सर्वं चिन्मात्रम् ते. बिं. २।३८
यच्च सच्च त्यच्च बृह. २।३।१
यच्चयावच्चदूरस्थं सर्वंचिन्मात्रमेवहि ते. बिं २।३५
यच्च यावच्च लक्ष्यते ते. बिं. २।३९
यच्च यावच्च वेदान्ताः सर्वंचिन्मात्रं ते. बिं. २ ४०
यच्च स्थावरं सर्वं तत्प्रज्ञानेत्रं
ने प्रतिष्ठितम् २ ऐत. ५।३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यच स्वभावं पचति विश्वयोनिः पाच्यांश्च सर्वान्परिणामयेद्यः	श्वेताश्व. ५।५
यचान्यत्त्रिकालातीतं तदप्योङ्कार एव	मांडू. १
[नृ. पू.४।२+नृसिंहो.१।२+	रामो. २।१
यचान्यदतिरिक्तं कालातीतं तदप्योङ्कार एव	राधोप. २।२
यचान्यद्द्रष्टुमिच्छसि	भ. गी. ११।७
यचापि सर्वभूतानां	भ. गी. १०।३९
यचाप्युत्क्रामतीश्वरः	भ. गी. १५।८
यचावहासार्थमसत्कृतोऽसि	भ. गी. ११।४२
यचास्येहास्ति यच नास्ति सर्वं तदस्मिन्समाहितम्	छांदो. ८।१।३
यच्चित्तस्त्वमनाख्येयं स आत्मा परमेश्वरः	महो. ४।११८
यच्चित्तस्तन्मयो भवति गुह्यमेतत् सनातनम्	मैत्रा. ६।३४
[मैत्रे. १।१०+	शाट्या. ३
यच्चित्तस्तेनैष प्राणमायाति	प्रश्नो. ३।१०
यचेदं दृश्यते किञ्चिज्जगत्स्थावर-जङ्गमम् । तत्सर्वमस्थिरं...	भवसं. १।१९
यच्छन्दोभिरात्मानं समधात्तस्मात् संहिता	३ ऐत. २।६।१
यच्छरीरं सा पृथिवी	१ ऐत. ३।३।२
(अथ) यच्छान्तं तस्याऽऽधारं खमथ यत्समृद्धमिदं तस्यान्नं	मैत्रा. ६।३६
यच्छिरस्तेन रुद्रः, मूर्ध्नि शतकुबेरः, सर्वदेवत्यास्ते प्रीणन्तु	आचम. ५
यच्छिरोऽश्रयत तच्छिरोऽभवत्	१ ऐत. १।४।२
यच्छुक्लं तदपां, यत्कृष्णं तदन्नस्यापागाच्चन्द्राच्चन्द्रत्वं वाचारम्भणं विकारोनामधेयं त्रीणि रूपाणीत्येव सत्यम्	छांदो. ६।४।३
यच्छुक्लं तदपां, यत्कृष्णं तदन्नस्यापागादादित्यादादित्यत्वम्	छांदो. ६।४।२
यच्छुक्लं तदपां, यत्कृष्णं तदन्नस्यापागाद्विद्युतो विद्युत्वम्	छांदो. ६।४।४
यच्छुक्लं तद्दैयुतं यद्दैयुतं तत्परं ब्रह्म [अ. शिरः. ३।४+	बटुको.१९
(अथ) यच्छुद्धे अक्षरे अभिव्याहरति तत्प्रतृण्णस्याग्र उ एवोभयं,अन्तरेणोभयंव्यात्तंभवति	३ ऐत. १।३।२
यच्छेद्वाङ्मनसी प्राज्ञस्तद्यच्छेज्ज्ञान आत्मनि । ज्ञानमात्मनि महति नियच्छेत्तद्यच्छेच्छान्तआत्मनि	कठो. ३।१३
यच्छोकमुच्छोषणमिन्द्रियाणाम्	भ. गी. २।८
यच्छ्रुतं यद्दृष्टं तत्तत्सर्वमविज्ञातमिव यो वसेत्तस्य स्वप्नावस्थायामपि तादृगवस्था भवति	ना. प. ५।११
यच्छ्रेय एतयोरेकं	भ. गी. ५।१
यच्छ्रेयसो देवानसृजताथ यन्मर्त्यः सन्नमृतानसृजत तस्मादतिसृष्टिः	बृह. १।४।६
यच्छ्रेयः स्यान्निश्चितं ब्रूहि तन्मे	भ. गी. २।७
यच्छ्रोत्रेण न शृणोति येन श्रोत्रमिदं श्रुतम् । तदेव ब्रह्म त्वं विद्धि नेदं यदिदमुपासते	केनो. १।८
यजन्त इह देवताः	भ. गी. ४।१२
यजन्ते तामसा जनाः	भ. गी. १७।४
यजन्ते नामयज्ञैस्ते	भ. गी. १६।१७
यजन्ते श्रद्धयाऽन्विताः [भ.गी.	९।२३+१७।१
यजन्ते सात्त्विका देवान्	भ. गी. १७।४
यजन्तो मामुपासते	भ. गी. ९।१५
यजन्त्यविधिपूर्वकम्	भ. गी. ९।२३
यजमानश्चिरंतैतानग्नीनभिध्यायेत्	मैत्रा. १।१
यजमानाय वार्यम्	चित्यु. २।१
यजमानो रजसापध्वस्यति श्रुतिश्चापध्वस्तापतिष्ठति	२ प्रणवो. २०
यजमानो हविर्गृहीत्वा देवताभिध्यानमिच्छति	मैत्रा. ६।३४
यजुरात्मक उकारः	राधो. २।२
यजुरित्येष हीदं सर्वं युनक्ति	मुद्गलो. ३।१
यजुर्द्वितीयात् (पादादकल्पयत्)	अव्यक्तो. ६
यजुर्निगदो वृथावाक्तदमितम्	१ ऐत. ३।६।४
यजुर्मयं ऋङ्मयं होता, ऋङ्मयं साममयमुद्गाता	कौ. ब. २।६
यजुर्लक्ष्मीं नृसिंहगायत्रीमित्यङ्गानि जानीयात्	नृ. पू. ४।१
यजुर्लक्ष्मीं स्त्रीशूद्राय नेच्छन्ति	नृ. पू. १।३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यजुर्वेद एव पुष्पं ता अमृता आपः छान्दो. ३।२।१

यजुर्वेदे तिष्ठति मध्ये अहः सूर्यता. १।५

यजुर्वेदे दीर्घप्लुतोदात्त एकाक्षर ओङ्कारः २ प्रणवो. १२

यजुर्वेदोऽन्तरिक्षं च दक्षिणाग्निस्तथैव च । विष्णुश्च भगवान्देव उकारः परिकीर्तितः [ब्रह्मवि. ५+ १ प्रणवो. ५

यजुर्वेदो द्वितीयःपादः (गायत्र्याः) गायत्रीर. ३

यजुर्वै द्वितीयः पादः ग. पू. १।१३

यजुर्वै भुवः स शिवो भवति ग. पू. ३।१

यजुषः सायुज्यं सलोकतां जयति, य एवं वेद बृह. ५।१३।२

यजुषामेव तद्रसेन यजुषां वीर्येण यजुषां यज्ञस्य विरिष्टं सन्दधाति छांदो. ४।१७।५

यजुषां वायुर्दैवतं तदेव ज्योतिः २ प्रणवो. २९

यजुषि यजुः, साम्नि साम, सूत्रे सूत्रं, ब्राह्मणे ब्राह्मणं, श्लोके श्लोकः, प्रणवे प्रणवः २ प्रणवो. ९

यजुस्तस्मादजायत [चित्त्यु.१२।४+ वा. सं. ३१।७ [ऋ.अ.८।४।१८=मं.१०।९०।९+

यजुः–प्राणो वै यजुः, प्राणे हीमानि सर्वाणि भूतानि युज्यन्ते बृह. ५।१३।२

यजूदरः सामशिरा असावृङ्मूर्तिरव्ययः कौ. त. १।७

यजूंष्येव मधुकृतो यजुर्वेद एव पुष्पं ता अमृता आपः छांदो. ३।२।१

यजूंषि यो वेद स वेद यज्ञम् इतिहा. ९

यजेत वाऽश्वमेधं वा लीलं वा वृषमुत्सृजेत् इतिहा. ९५

यजेत्सन्ध्यासु प्रतिपत्तिभिरुपचारैः गो. पू. ३।१

यज्जगद्भासकं भानं नित्यं भाति स्वतः स्फुरत् । स एव जगतः साक्षी सर्वात्मा विमलाकृतिः [अ. पू. ४।२६+ कठरु. १०४

यज्जरायु ते पर्वताः छांदो. ३।१९।२

यज्जाग्रतो दूरमुदेति...तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु वा. सं. ३४।१ [१शि. सं. १+ २ शिवसं ८

यज्जाग्रतो मनोराज्यं यज्जाग्रत्स्वप्न उच्यते महो. ५।१४

यज्जुहोषि ददासि यत् भ. गी. ९।२७

यज्ज्ञात्वा न पुनर्मोहं भ. गी. ४।३५

यज्ज्ञात्वा नेह भूयोऽन्यत् भ. गी. ७।२

यज्ज्ञात्वा मुनयः सर्वे भ. गी. १४।१

यज्ज्ञात्वाऽमृतमश्नुते भ. गी. १३।१२

यज्ज्ञात्वा मोक्ष्यसेऽशुभात् [भ.गी. ४।१६+९।१

यज्ञ इति–यज्ञो हि देवाः, यज्ञेन हि देवा दिवं गताः । देवास्तस्मायज्ञे रमन्ते महाना. १६।१२

यज्ञ एव सविता छन्दांसि सावित्री स यत्र वेदस्तत्र छन्दांसि सावित्र्यु. ४

यज्ञक्षपितकल्मषाः भ. गी. ४।३०

यज्ञदानतपःकर्म [भ.गी.१८।३+ १८।५

यज्ञदानतपःक्रियाः भ. गी. १७।२४

यज्ञशिष्टाशिनः सन्तः भ. गी. ३।१३

यज्ञशिष्टामृतभुजः भ. गी. ४।३१

यज्ञश्च मे भूयात् चित्त्यु. ७।१

यज्ञसूत्रप्रणवब्रह्मयज्ञक्रियायुक्तो ब्राह्मणः पा. ब्र. ३

यज्ञसूत्रसम्बन्धी ब्रह्मयज्ञः पा. ब्र. ३

यज्ञस्तपस्तथा दानं भ. गी. १७।७

यज्ञस्तपांसि नियमास्तानि वै विविधानि च । गुरुवाक्ये तु सर्वाणि सम्पद्यन्ते न संशयः शिवो. ७।४०

यज्ञस्त्वमेवैकविभुः पुराणः एका. उ. २

यज्ञस्य पंक्तिः चित्त्यु. ९।१

यज्ञस्य प्रसृत्या अजिनं वासो वा दक्षिणत उपवीय दक्षिणं बाहुमुद्धरते सहवै. १

यज्ञस्यर्द्धिमनु संतिष्ठस्व महाना. १६।११

यज्ञं च नस्तन्वं च प्रजां च अरुणो. १

यज्ञं दानं जपं तीर्थं श्राद्धं वै देवतार्चनम् । तर्पणं मार्जनं चान्यत्र कुर्यात्तुलसीं विना तुलस्यु. १६

यज्ञं पाहि विभावसो स्वाहा महाना. ७।४

यज्ञं प्रतितिष्ठन्तं यजमानोऽनु प्रतितिष्ठति सदङ्घा श्रेयान्भवति छान्दो. ४।१६।५

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यज्ञ॰ रिष्यन्तं यजमानोऽनुरिष्यति
स दृष्ट्वा पापीयान्भवति   छान्दो. ४।१६।३
यज्ञः कर्मसमुद्भवः   भ. गी. ३।१४
यज्ञा इति च तद्विदः   वैतथ्य. २२
यज्ञाङ्गं ब्रह्मसम्पत्तिः   पा. ब्र. ३
यज्ञाद्भवति पर्जन्यः   भ. गी. ३।१४
यज्ञायाचरतः कर्म   भ. गी. ४।२३
यज्ञार्थात् कर्मणोऽन्यत्र   भ. गी. ३।९
यज्ञाश्च विहिताः पुरा   भ. गी. १७।२३
यज्ञे तपसि दाने च   भ. गी. १७।२७
यज्ञानां जपयज्ञोऽस्मि   भ. गी. १०।२५
यज्ञेन दानेन तपसाऽनाशकेनैतमेव
विदित्वा मुनिर्भवति   बृह. ४।४।२२
यज्ञेन द्विषन्तो मित्रा भवंति   म.ना. १७।१
यज्ञेन यज्ञमयजन्त देवाः [ऋ. ऋ. ८।४।१९=
[मं. १०।९०।१६+   वा. सं. ३१।१६
[म. ना. २।४+पु.सू.१६+   चित्यु. १२।७
(यज्ञ इति) यज्ञेन हि देवा दिवं गताः   म. ना. १७।१०
यज्ञेनासुरा नापानुदन्त   म. ना. १७।१०
यज्ञेनेत्युपसंहारः सृष्टेर्मोक्षस्य
चेरितः । य एवमेतज्जानाति
स हि मुक्तो भवेदिति   मुद्गलो. १।९
यज्ञेनैवोपजुह्वति   भ. गी. ४।२९
यज्ञे सर्वं प्रतिष्ठितं तस्माद्यज्ञं
परमं वदन्ति   म. ना. १७।१०
यज्ञैरिष्ट्वा स्वर्गतिं प्रार्थयन्ते   भ. गी. ९।२०
यज्ञो दानं तपः कर्म   भ. गी. १८।५
यज्ञो दानं तपश्चैव   भ. गी. १८।५
यज्ञोपवीत बहिर्न निवसेः त्वमन्तः
प्रविश्य...मेधां प्रयच्छ   ना. प. ४।४७
यज्ञोपवीतमेतदेव, विपरीतं
प्राचीनावीतम्   सद्वै. १
यज्ञोपवीतं कृत्वाऽप आचम्य
त्रिरुदपात्रं प्रसिच्योद्यन्त-
मादित्यमुपतिष्ठेत   कौ. त. २।७
यज्ञोपवीतं निष्कृष्य पुत्रं दृष्ट्वा त्वं
ब्रह्मा त्वं यज्ञस्त्वं वषट्कारस्त्व-
मोङ्कारस्त्वं स्वाहा...त्वं प्रति-
ष्ठाऽसीति वदेत्   कठरु. १
यज्ञोपवीतं परमं पवित्रं प्रजापतेर्य-
त्सहजं पुरस्तात् [ब्रह्मो. ५+   ना. प. ४।४६
[+पा. गृ. सू.   २।२।१०
यज्ञोपवीतं यागं सत्रं स्वाध्यायं च
सर्वकर्माणि सन्न्यस्यायं ...
कौपीनं...परिग्रहेत्   प. हं. २
यज्ञोपवीतं वेदांश्च सर्वंतद्वर्जयेद्यतिः   कठरु. ५
यज्ञोपवीती धृतचक्रधारी यो
ब्रह्मवित्...वह्निसंयुक्तं स्त्रीशूद्रै-
र्बाहुभ्यां धारयेत् [यज्ञोप. १+   सुदर्श. १
यज्ञो भूत्वा यज्ञमासीद् स्वां योनिं
जातवेदो भुव आजायमानः   ना. प. ४।४३
यज्ज्ञात्वा मुच्यते जन्तुरमृतत्वं
च गच्छति   कठो. ६।८
यज्ज्ञात्वाऽमृतमश्नुते   गान्धर्वो. ४,११
यज्ज्ञानाग्निः स्वातिरिक्तभ्रमं भस्म
करोति तत् । बृहज्जाबाल-
निगमशिरोवेद्यमहं महः   बृ. जा. शीर्षकं
यज्ज्ञानाद्यान्ति मुनयो ब्राह्मण्यं
परमाद्भुतम् । तत्रैपद्ब्रह्मतत्त्व-
महमस्मीति चिन्तये   व.सू. शीर्षकं
यज्ज्ञानेन कृतार्थो भवति तन्नित्यं
शाम्भवीमुद्रान्वितम्   मं. ब्रा. ३।१
यज्ज्योतिर्यदमृतं यदजर्यं तदवरमिति   शौनको. २।३
यज्ज्योतिः स आदित्यः   मैत्रा. ६।३
यत इन्द्र भयामहे ततो नो अभयं
कृधि [महाना. ५।१+   वनदु. १५३
[ऋ. मं. ८।६१।१३+   अथर्व.१९।१५।१
[साम. १।२७४+   तै.आ. १०।१।९
यत एतस्य तस्यैष रसो य एष
एतस्मिन्मण्डले पुरुषस्तस्य
ह्येष रस इत्यधिदैवतम्   बृह. २।३
यत एतस्य त्यस्यैष रसो योऽयं
दक्षिणेऽक्षन्पुरुषस्तस्य ह्येष रसः   बृह. २।३।५
यत एवेतो यतः सम्भूतो भवति   छांदो. ५।९।२
यत एषा यथा चैषा यथा नष्टेत्य-
खण्डितम् । तदस्या रोग-
शालाया यत्नं कुरु चिकित्सने   महो. ५।११६

Jain Education International   For Private & Personal Use Only   www.jainelibrary.org

यतचित्तेन्द्रियक्रियः म. गी. ६।१२
यततामपि सिद्धानां म. गी. ७।३
यतते च ततो भूयः म. गी. ६।४३
यततो ह्यपि कौन्तेय म. गी. २।६०
यतन्तो ऽप्यकृतात्मानः म. गी. १५।११
यतन्तो योगिनश्चैनं म. गी. १५।११
यतन्तश्च दृढव्रताः म. गी. ९।१४
यतयः केन दुःखिताः १ सं. सो. २।९९
यतयः संशितव्रताः म. गी. ४।२८
यतयो भिक्षार्थं ग्रामं प्रविशन्ति पाणिपात्रमुदरपात्रं वा आरुणि. ५
यतवाक्कायमानसः सूर्यभक्तो ब्रह्मचारी व्रतधरः सूर्यता. २।१
यतवाक्कायमानसः म. गी. १८।५२
यतश्चोदेति सूर्योऽस्तं यत्र च गच्छति । तं देवाः सर्वेऽर्पिता- स्तदु नात्येति कश्चन। एतद्वै तत् कठो. ४।९
यतः कुतश्च नैतमेकादश नव तैत्ति. २।१०
यतः कुतश्चिदानीय नित्यं शास्त्राण्यवेक्षते अक्ष्युप. ११
यतः पवमानपावकशुचिसङ्घातो हि जाठरस्तस्मादग्निर्यष्टव्यः श्रोतव्यः स्तोतव्योऽभिध्यातव्यः मैत्रा. ६।३४
यतः प्रवृत्तिर्भूतानां म. गी.६ १८।४
यतः प्रवृत्तिः प्रसृता पुराणी म. गी. १५।४
यतः प्रसूता जगतः प्रसूतिः महाना. १।४
यतः सर्वैः परित्यक्तं नरं धर्मोऽनुगच्छति शिवो. ६।१६७
यतात्मा दृढनिश्चयः म. गी. १२।१४
यताहारो जितक्रोधो जितसङ्गो जितेन्द्रियः ते. बिं. १।३
यतिर्मैकरात्रं वसेन्नकरयापिनवेत् ना. प. ५।८
यतिर्भस्मधारणं त्यक्त्वैकरोपोष्य द्वादशसहस्रप्रणवं जप्त्वा शुद्धो भवति भस्मजा. १।६
यतिर्याद्विकको भवेत् [ना.प.६।४४ वैतथ्य. ३७
यतिस्तर्जन्या शिरोललाटहृदयेषु प्रणवेन धारयेत् गोपीचं. ४
यतीनां ज्ञानदं प्रोक्तं वनस्थानां विरक्तिदम् (भस्म) बृ. जा. ५।६
यतीनां तु शतं पूर्णमेकमेकेन रुद्र- जापकेन तत्समम् नृ. पू. ५।१६
यतीनां यतचेतसाम् म. गी. ५।२६
यतेन्द्रियमनोबुद्धिः म. गी. ५।२८
यतेः संव्यवहाराय पात्रलोपः स उच्यते १ सं. सो. २।८१
यतोऽजरोऽमृतः स भवतीति गायत्र्यु. ५
यतो जातानि भुवनानि विश्वा श्वेताश्व. ४।४
यतो न क्रमते ज्ञानमसङ्गं तेन कीर्तितम् अ. शां. ९६
यतो (निर्विषयो नाम) निर्विषय- स्यास्य मनसो मुक्तिरिष्यते । अतो (तस्मात्) निर्विषयं नित्यं मनः कार्यं मुमुक्षुणा त्रि. ता. ५।१
यतो यतः समीहसे ततो नो अभयं कुरु [प्रवर्ग्या. २२+ वा. सं. ३६।२२
यतो बभूव भुवनस्य गोपाः नृ. पू. २।८
यतो यत आवर्तते तत्तद्गच्छति छान्दो. ४।१७।९
यतो यतस्त्वाददीत लवणमेव बृह. २।४।१२
यतो यतो निश्चरति म. गी. ६।२६
यतो वा इमानि भूतानि जायन्ते । यतो वा यन्ति यत्रैव यन्ति च । तदेतदक्षरं परं ब्रह्म ग. पू. १।३
यतो वा इमानि... यतोऽग्निः पृथिव्यपस्तेजोवायुः । यत्कराग्रा- द्ब्रह्मविष्णुरुद्रा अजायन्त गणेशो. ४।८
यतो वा इमानि..येन जातानि जीवन्ति, यत्प्रयन्त्यभिसं- विशन्ति, तद्विजिज्ञासस्व । तद्ब्रह्मेति तैत्ति. ३।१
यतो वा इमानि भूतानि जायन्ते... यत्प्रयन्त्यभिसंविशन्ति तं मामेवं विदित्वोपासीत भ. जा. २।५
यतो वाचो निवर्तन्ते अप्राप्य मनसा सह शांडि. २।३
[तैत्ति.२।४,५+शरभो.१८+ ब्रह्मो. २२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यतो वाचो निवर्तन्ते अप्राप्य... आनन्दं ब्रह्मणो विद्वान्न बिभेति कदाचन (कुतश्चन) [तैत्ति. २।४,५+ शरभो. १८
यतो वाचो निवर्तन्ते अप्राप्य... आनन्दमेतज्जीवस्य यज्ज्ञात्वा मुच्यते बुधः ब्रह्मो. २२
यतो वाचो निवर्तन्ते यो मुक्तैरव-गम्यते। यस्य..संज्ञाः कल्पिताः.. महो. ४।५७
यतो वाचो निवर्तन्ते विकल्पकल-नान्विताः। विकल्पसंक्षया-ज्जन्तोः पदं तदवशिष्यते अ. पू. २।३३
यतो वाचो निवर्तन्ते निमित्ता-नामभावतः (निमित्तं किञ्चिदाश्रित्य खलु शब्दः प्रवर्तते) कठरु. ३४
यतो विशन्ति तद्विजिज्ञासस्व तैत्ति. ३।११
यतो वीरः कर्मण्यः सुदक्षो युक्त-ग्रावा जायते देवकामः नृ. पू. २।५
यतो वै समुद्राः सरितः पर्वताश्च, यतो वै चराचरम् ग. शो. ४।८
यतो हरिं द्रावयति तच्छ्रीचूर्णं प्रियावधृतं आदित्यवर्णं श्रीफले धारयेत् कात्याय. १
यत्कठिनं सा पृथिवी, यद्द्रवं ता आपः, (तदापो) यदुष्णं तत्तेजः, यत्सञ्चरति स वायुः, यत्सुषिरं तदाकाशमित्युच्यते [गर्भो. १+ शारीरको. १
यत्करोषि यदश्नासि भ. गी. ९।२७
यत्कर्म कुरुते तदभिसम्पद्यते बृह. ४।४।५
यत्कर्मणाऽत्यरीरिचं यद्वा न्यूनमिहाकरम् बृ. उ. ६।४।२४
यत्कर्मिणो न प्रवेदयन्ति रागात्ते-नातुराः क्षीणलोकाश्च्यवन्ते मुण्ड. १।२।९
यत्कल्याणं जिघ्रति तदात्मने ते विदुः बृह. १।३।३
यत्कल्याणं पश्यति तदात्मने ते विदुः बृह. १।३।४
यत्कल्याणं वदति तदात्मने ते विदुः बृह. १।३।२
यत् कल्याणं शृणोति तदात्मने „ बृह. १।३.५
यत्कल्याणं सङ्कल्पयति तदात्मने „ बृह. १।३।६
यत्कामो भवति य एवं वेद बृ. जा. १।३
यत्किञ्च दुरितं मयि। इदमहं माममृतयोनौ सूर्ये (सत्ये) ज्योतिषि जुहोमि स्वाहा महाना. ११।३,४
यत्किञ्च प्रजाः साधु कुर्वन्ति, यस्तद्वेद, यत्स वेद स मयैत-दुक्त इति छांदो. ४।१।४,६
यत्किञ्च वाचो हुमिति स हिङ्कारो यत्प्रेतिसप्रस्तावोयदेतिसआदिः छांदो. २।८।१
यत्किञ्च विजिज्ञास्यं मनसस्तद्रूपं बृह. १।५।९
यत्किञ्च विज्ञातं वाचस्तद्रूपम् बृह. १।५।८
यत्किञ्चाविज्ञातं प्राणस्य तद्रूपम् बृह. १।५।१०
यत्किञ्चिदपि सङ्कल्पस्तापत्रय-मितीरितम ते. बिं. ५।९७
यत्किञ्चिदपि हीनोऽस्मि मैत्रे. ३।१७
यत्किञ्चिदिदमा श्वभ्य आ शकुनिभ्य इति... छांदो. ५।२।१
यत्किञ्चिद्दृश्यते लोके... तत्सर्व-मसदेव हि ते. बिं. ६।५२
यत्किञ्चिद्यत्र किञ्चिच्च सर्वं चिन्मयमेव हि ते. बिं. २।२७
(अथ) यत्किञ्चेदमार्द्रं तद्रेतसो-ऽसृजत तदु सोमः बृह. १।४।६
यत्किञ्चेदं प्राणिजङ्गमंचपतत्रिच २ ऐत. ५।३
यत्कुमारी मन्द्रयते यद्योषिद्यत् पतिव्रता। अरिष्टं यत्किञ्च क्रियते अग्निस्तदनुवेधति अरुणो. ५
यत्कुसीदमप्रतीतं मयेह येन यमस्य निधिनाचरामि हि सहवै. ४
यत्कृत्वा देवयानं वा पन्थानं प्रतिपद्यन्ते। पितृयाणं वापि न ऋषेर्वचः श्रुतम् बृह. ६।२।२
यत्केवलं ज्ञानगम्यम् (ब्रह्म) शांडिल्यो. २।१।३
यत्क्रतुर्भवति तत्कर्म कुरुते यत्कर्म कुरुते तदभिसम्पद्यते बृह. ४।४।५
यत्खलु साधु तत्सामेत्याचक्षते छांदो २।१।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यत्तच्छान्तमजरममृतमभयं परम् — प्रश्नो. ५।७
यत्तज्ज्ञानं मतं मम — भ. गी. १३।३
यत्तत्पुरुषं प्रोक्तं वायुमण्डल- संवृतम्। पञ्चाग्निना समायुक्तं.. — पञ्चब्र. १०
यत्तत्तामसमुच्यते — भ. गी. १८।२५
यत्तत्त्वं तदसौ स्थित:(आत्मा ब्रह्म) — अ.पू. ३।२२,२३
यत्तत्त्रिगुणमव्यक्तं नित्यं सदसदा- त्मकम्। प्रधानं प्रकृतिं प्राहु- रविशेषं विशेषवत् — भवसं. २।१३
यत्तत्पदं पञ्चपदं तदेव स वासु- देवो न यतोऽन्यदस्ति — गो. पू. ४।३
यत्तत्सत्यं विज्ञानमानन्दं (ब्रह्म) — म. र. १४।११
यत्तत्सात्त्विकमुच्यते — भ. गी. १८।२३
(अथ) यत्तदजायत सोऽसा- वादित्यः — छांदो. ३।१९।३
यत्तदग्रेऽमृतोपमम् — भ. गी. १८।३८
यत्तदग्रे विषमिव — भ. गी. १८।३७
यत्तदद्रेश्यमग्राह्यमगोत्रंरूपवर्जितम् — रुद्रहृ. ३१
यत्तदद्रेश्यमग्राह्यमगोत्रमवर्णमचक्षुः- श्रोत्रं तदपाणिपादं...तद्भूतयोनिं परिपश्यन्ति धीराः — मुण्ड. १।६
यत्तदव्यक्तमजरमचिन्त्यमज- मव्ययम् — भवसं. ३।३
यत्तन्नस्तत्पञ्चमस्य, यत्सिंहः प्रचो- दयादिति तत् षष्ठस्य — नृ. षट्च. ५
यत्तपस्यसि कौन्तेय — भ. गी. ९।२७
(अथ) यत्तपोदानमार्जवमहिंसा सत्यवचनमिति वा अस्य दक्षिणाः — छांदो. ३।१७।४
यत्तप्यथः बहुधा मे पुराचित्तन्नु भुवे- ऽहमुरणोबोभुवे । ऋतस्य पन्था- मसि हि प्रश्नोऽयसे स मे सत्यमिदेकमेहि — बा. मं. २२
यत्तत्सात्त्विकमुच्यते — भ. गी. १८।२३
यत्तस्य ज्योतिरिव सम्पश्यती- स्यतस्तत्रावमचिरेणैति — मैत्रा. ६।२७
यत्तस्य पीठं हैरण्याष्टपलाशमम्बुजं — गो. पू. ३।१
यत्तानि तु मुग्धतरमुनिशब्दवाच्यैः जीवबुद्बुदैः रचितानीतिभवन्ति — स्वसंवे. १

यत्तारं तत्सूक्ष्मं यत्सूक्ष्मं तच्छुक्लं यच्छुक्लं तद्वैद्युतं यद्वैद्युतं तत्परं ब्रह्म [अ.शिरः.३।४+ — बटुको. १९
यत्तासां दिशामन्तस्तद्रमयांचकार (मा. पा.) — बृ. उ. २।३।१०
यत्तु कामेप्सुना कर्म — भ. गी. १८।२४
यत्तु कृत्स्नवदेकस्मिन् — भ. गी. १८।२२
यत्तु चञ्चलताहीनं तन्मनो- ऽमृतमुच्यते — महो. ४।१०१
यत्तु नो दृश्यते किञ्चिद्यत्तु किञ्चि- दिव स्थितम्। मनः षष्ठेन्द्रिया- तीतं तन्मयो भव वै मुने — अ. पू. १।२१
यत्तु पौरुषयत्नेन कृतं तन्मध्यमं भवेत् (रुद्राक्षछिद्रं) — रु. जा. १३
यत्तु प्रत्युपकारार्थं — भ. गी. १७।२१
यत्तुर्योङ्काराग्रपरास्थिरभूमिवरा- सनम् । प्रतियोगिविनिर्मुक्तं तुर्यतुर्यमहं महः — नृ. पू. शीर्षकं
यत्तु होतर्गायत्रीं कथं हलीभूतो वहसीति — गायत्र्यु. ५
(अथ) यत्तृतीयममृतं तदादित्या उपजीवन्ति वरुणेन मुखेन न वै देवा अश्नन्ति — छांदो. ३।८।१
यत्तृतीयं तच्छिखायां, यच्चतुर्थं तत्सर्वेष्वङ्गेषु — नृ. षट्च. ७
यत्तृतीयं तद्ब्राह्मं वलयं भवति — नृ. षट्च. ३
यत्ते कश्चिदब्रवीत्तच्छृणवामेति — बृह. ४।१।२
यत्ते रूपं कल्याणतमं तत्ते पश्यामि — बृह. ५।१५।१
यत्तेसुसीमंहृदयमविचंद्रमसिश्रितम् — कौ. त. २।८
यत्ते सुसीमे हृदये हितमन्तः प्रजापतौ । मन्येऽहंमांतद्विद्वांसं माहं पौत्रमघं रुदम् — कौ. त. २।१०
यत्तेऽहं प्रीयमाणाय — भ. गी. १०।१
यत्त्वयोक्तं वचस्तेन — भ. गी. ११।१
यत्पञ्चमं तत्सर्वेषु... यत् षष्ठं तत्सर्वेषु देशेषु — नृ. षट्च. ७
(अथ) यत्पञ्चमममृतं तत्साध्या उपजीवन्ति ब्रह्मणा मुखेन न वै देवा अश्नन्ति — छांदो. ३।१०।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यत्पदं विमलमद्वयं शिवं तत्सदा-
हमिति मौनमाश्रय वराहो. ३।६
यत्परं तेजस्त्रेधाऽभिहितमग्ना
आदित्ये प्राण एतद्भाव त-
त्स्वरूपं नभसः खेऽन्तर्भूतस्य
यदोमित्येनदक्षरम् मैत्रा. ७।११
यत्परं नापरं त्यजति स
जाग्रदभिधीयते ब्रह्मो. १
यत्परं ब्रह्म स एकः, य एकः स
रुद्रः, यो रुद्रः स ईशानः...स
भगवान्महेश्वरः [अ.शिरः.३।४+ बटुको. १९
यत्परं ब्रह्म सर्वात्मा विश्वस्यायतनं
महत् । सूक्ष्मात्सूक्ष्मतरं नित्यं
स त्वमेव त्वमेव तत् कैव. १६
यत्परात्परतो ज्ञेयं तन्मे मनः शिव-
सङ्कल्पमस्तु २ शिवसं. १७
(अथ) यत्पशुभ्यस्तृणोदकं
विन्दति तेन पशूनां (लोकः) बृह. १।४।१६
यत्पश्यति तु तत्सर्वं ब्रह्म पश्यन्स-
माहितः । प्रत्याहारो भवेदेष
ब्रह्मविद्भिः पुरोदितः जा. द. ७।३
यत्पश्यमानमात्माभिजुषाणमन्तः..
सुषुप्त्यानभिगम्यमानाय स्वाहा पारमा. १।८
यत्पादाम्बुरुहद्वन्द्वं मृग्यते विष्णुना
सह । स्तुत्वा स्तुत्यं महेशान-
मवाङ्मनसगोचरम् शरभो. १७
यत्पितृभ्यो निपृणाति यत्प्रजा-
मिच्छते तेन पितृणां (लोकः) बृह. १।४।१६
यत्पितृभ्यः स्वधा करोत्यप्यपस्त-
त्पितृयज्ञः सन्तिष्ठते सद्वै. १४
यत्पिबति तदस्य सोमपानम्
(शारीरयज्ञस्य) महाना. १८।१
यत्पुण्डरीकं पुरमध्यसंस्थम् ।
तत्रापि दह्रं गगनं विशोकस्त-
स्मिन्यदन्तस्तदुपासितव्यम् महाना. ८।१६
यत्पुरुषं व्यदधुः कतिधा व्यक-
ल्पयन् [ऋ.अ.८।४।१९ =मं. १०।९०।११+
[वा. सं. ३१।१०+पु.सू.११ चित्यु. १२।५
यत्पुरुषेण हविषा देवा यज्ञमतन्वत
[ऋ. अ. ८।४।१८।६= मं. १०।९०।६+
[वा. सं. ३१।१४+पु.सू.१६ चित्यु. १२।३
यत्पुरुषेणेत्यनया सृष्टियज्ञः समी-
रितः । अनेनैव च मन्त्रेण
मोक्षश्च समुदाहृतः मुद्गलो. १।६
यत्पूर्णानन्दैकबोधस्तद्ब्रह्मैवाहम-
स्मीति कृतकृत्यो भवति प. हं. ९
यत्पृथिव्या रजस्वमान्तरिक्षे
विरोदसी । इमाःस्तदापो
वरुणः पुनात्वघमर्षणः महाना. ६।४
यत्पौर्णमास्ये तत्पौर्णमास्यम् कठरु. ३
यत्प्रज्ञानमुत चेतो धृतिश्च यज्ज्यो-
तिरन्तरमृतं प्रजासु । यस्मान्न
ऋते किञ्चन कर्म क्रियते तन्मे
मनः... [१ शिवसं. ३+ २ शि. सं. ४
यत्प्रत्यक्षं तद्दृ इति शौनको. ४।७
यत्प्रथमं तच्चतुरं यद्द्वितीयं तच्चतु-
रं यत्तृतीयं तदष्टारं यच्चतुर्थं
तत्पञ्चारं यत्पञ्चमं तत्पञ्चारं
यच्छष्ठं तदष्टारं तदेतानि षडेव
नारसिंहानि चक्राणि भवन्ति नृ. षट्च. १
यत्प्रथमं तदाचक्रं यद्द्वितीयं तत्सु-
चक्रं यत्तृतीयं तन्महाचक्रं
...तदेतानि षडेव नार-
सिंहानि चक्राणि भवन्ति नृ. षट्च. २
यत्प्रथमं तदान्तरवलयं भवति ।
यद्द्वितीयं तन्मध्यमं वलयं
...तदेतानि त्रीण्येव वलयानि
भवन्ति नृ. षट्च. ३
यत्प्रथमं तद्धृदये, यद्द्वितीयं
तच्छिरसि, यत्तृतीयं तच्छि-
खायां, यच्चतुर्थं तत्सर्वेऽवङ्गेषु
यत्पञ्चमं तत्सर्वेषु यत् षष्ठं
तत्सर्वेषु देशेषु नृ. षट्च. ७
(सहोवाच-) यत्प्रथमं नाभ्यकीर्तयो
नामग्राहमथ नानुवत्स्य इति शौनको. १।५
(अथ) यत्प्रथमास्तमिते
तन्निधनम् छांदो. २।९।८

(अथ) यत्प्रथमोदिते स प्रस्तावः छान्दो. २।९।२
यत्प्रदक्षिणं प्रक्रमन्ति तेन पाप्मान-
मवधुन्वंति सहवै. २
यत्प्रपदाभ्यां प्रापद्यत ब्रह्मेमं पुरुषं
तस्मात्प्रपदे... १ ऐत. १।४।१
यत्प्रयन्त्यभिसंविशन्ति, तद्विजि-
ज्ञासस्व, तद्ब्रह्मेति तैत्ति. ३।१
यत्प्रयन्त्यभिसंविशन्ति, तं मामेव
विदित्वोपासीत भस्मजा. २।५
(अथ) यत्प्रशशःखतुः कर्म हैव
तत्प्रशशःखतुः पुण्यो वै पुण्येन
कर्मणा भवति पापः पापेन बृह. ३।२।१३
यत्प्राक्सवनेभ्यः सैकाविधा
त्रीणि सवनानि यदूर्ध्वं
सा पञ्चमी १ ऐत. ३।३।४
यत्प्राक्तृचाशीतिभ्यः सैकविधा १ऐत. ३।४।२
यत्प्राणेन न प्राणिति येन प्राणः
प्रणीयते । तदेव ब्रह्म त्वं विद्धि
नेदं यदिदमुपासते केनो. १।९
यत्प्राणैः प्रतितिष्ठसि (मा.पा.) प्रश्नो. २।७
यत्प्रातरनुवाको यत्प्रउगं यदाज्यं
यन्मरुत्वतीयमिति छाग. २।२
यत्प्रातर्मध्यन्दिने सायं च तानि
सवनानि महाना. १८।१
यत्प्रातः सोऽयं प्रातः (होमः) कठरु. ३
यत्प्रियमानन्दं तदेतत्सर्वाकारा
महात्रिपुरसुन्दरी बह्वृचो. ३
यत्र कालमकालं वा निश्चयः
संशयो नहि ते. बिं. ५।१४
यत्र काले त्वनावृत्तिः भ. गी. ८।२३
यत्र कुण्डलिनी नाम पराशक्तिः
प्रतिष्ठिता [यो. शि.९।६+ वराहो. ५।५१
यत्र कुत्र स्थितस्य शिरसि व्योम-
ज्योतिर्दृष्टं चेत्स तु योगी भवति अद्वयता. ३
यत्र कुत्रापि म्रियते देहान्ते देवः
परमं ब्रह्म तारकं व्याचष्टे नृ. पू. १।७
यत्र कुत्रापि वा काश्यां मरणे स
महेश्वरः । जन्तोर्दक्षिणकर्णे तु
मत्तारं समुपादिशेत मुक्तिको. १।२०

यत्र कुत्रापि वा नादे लगति प्रथमं
मनः । तत्रतत्र स्थिरीभूत्वा
तेन सार्धं विलीयते ना. बि. ४८
यत्र क्व चार्या वाचो भाषन्ते
विदुरेनं तत्र ३ ऐत. २।५।३
यत्र क्व चैति तदेव प्रतितिष्ठत्येवं
विद्वान् बृह. १।२।३
यत्र क्वापि स्थितं च यत्तत्रद्धि धार्यं
संस्कारसहितं धार्यम् (भस्म) बृ. जा. ३।१
यत्र गत्वा धाम्नि लयं यान्ति
योगीन्द्राः सामर. ५५
यत्र गत्वा न निवर्तन्ते योगिनः
(तत्परमं पदं) [नृ.पू.५।१६+ ना. प. ९।२२
यत्र गुरुस्तत्र शिवः । शिवगुरुस्व-
रूपो महेश्वरः रुद्रोप. ३
यत्र चतुर्धा मुक्तयः सेव्यमाना
आसते सामर. ९२
यत्र चन्द्रस्तत्र नक्षत्राणि यत्र वा
नक्षत्राणि स चन्द्रमास्ते द्वे
योनिस्तदेकं मिथुनम् सावित्र्यु. ७
यत्र च मथुरा गोकुलं द्वारका
वैकुण्ठपुरी श्वेतपुरी रामपुरी
यमपुरी नरसिंहपुरी नरनारा-
यणपुरी कुबेरपुरी गणेशपुरी
शक्रपुरी एता देवतास्तिष्ठन्ति राधोप. ४।१
यत्र चिन्मात्रकलना यात्यपह्नव-
मञ्जसा । तच्चिन्मात्रमखण्डैक-
रसं ब्रह्म भवाम्यहम् ते. बिं. शीर्षकं
यत्र चैवात्मनाऽऽत्मानं [यो.शि.३।१४+ भ.गी.६।२०
यत्र जाग्रति शुभाशुभं निरुक्त-
मस्य देवस्य...परापरं ब्रह्म ब्रह्मो. १
यत्र जीवन्ति मूढास्तु तत्रासौ
मृत एव वै (योगी) यो. शि.१।४६
यत्र ज्योतिरजस्रं यस्मिँल्लोके-
ऽभ्यर्हितं आ. प्र. १
यत्र तु व्यञ्जनवन्तः प्रयुञ्ज्येरन्
क्षोधुकाववध्या इतावप्रजसा-
वुद्गातृयजमानौ स्यातात् संहितो. २।४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

(अथ) यत्त्रिगुणं चतुरशीति-लक्षयोनिपरिणतं भूतत्रिगुण-मेतद्वै नानात्वस्य रूपम् मैत्रे. ३।३
यत्र त्वस्य सर्वमात्मैवाभूत्तत्केन कं पश्येत्... बृह. ४।५।१५
(अथ) यत्र देव इव राजेवाह-मेवेदꣳ सर्वोऽस्मीति मन्येत सोऽस्य परमो लोकः बृह. ४।३।२०
यत्र देवा अमृतमानशानास्तृतीये धामान्यभ्यैरयन्त महाना. २।५
(अथ) यत्र द्वैतीभूतं विज्ञानं तत्र हि शृणोति पश्यति जिघ्रति रसयते चैव स्पर्शयति सर्वमात्मा जानीतेति मैत्रा. ६।७
यत्र धर्ममधर्मं वा शुद्धं वाऽशुद्ध-मण्वपि ते. बिं. ५।१३
यत्र धर्मा न वर्तन्ते विवेकस्तत्र नोच्यते अ. शां. ६०
यत्र न चन्द्रमा भाति, यत्र न नक्षत्राणि भान्ति, यत्र नाग्नि-र्दहति, यत्र न मृत्युः प्रविशति, यत्र न दुःखं...परमं पदं.. नृ. पू. ५।१६
यत्र न जरा न मृत्युर्न कालो न भङ्गो न जयो न विवादो न हिंसा न शान्तिर्न स्वप्न एवं लीलाकामशरीरी स्वविनो-दार्थं भक्तैः सह्योत्कण्ठितैस्तत्र क्रीडति कृष्णः राधोप. ४।२
यत्र न मोहो न दुःखं ग. शो. ५।६
यत्र न सूर्यस्तपति, यत्रनवायुर्वाति नृ. पू. ५।१६
यत्र नान्यत्पश्यति नान्यच्छृणोति नान्यद्विजानाति स भूमा छांदो. ७।२४।१
यत्र नाभ्युदितं चित्तं तद्वै सुख-मकृत्रिमम् अ. पू. ५।४५
यत्र नासन्न सद्रूपो नाहं नाप्यन-हङ्कृतिः। केवलं क्षीणमनन आस्तेऽद्वैतेऽतिनिर्भयः
[अक्ष्युप. ४१+ वराहो. ४।१७
यत्र निशितासिशतपातनमुत्पल-ताडनवत्सोढव्यं... नावहेल-नया भवितव्यमेवं दृढवैराग्या-द्बोधो भवति महो. ४।२६
(अथापि) यत्र नील इवाग्निर्दृश्यते यथा मयूरग्रीवा ३ ऐत. २।४।६
यत्र नृसिंहादयो देवताआवरणानि राधोप. ४।२
यत्र पुरुषस्तत्स्त्री यत्र वा स्त्री स पुरुषस्ते द्वे योनिस्तदेकं मिथुनम् सावित्र्यु. ९
यत्र पार्थो धनुर्धरः भ. गी. १८।७८
यत्र पूर्वे साध्याः सन्ति देवाः चित्त्यु. १२।७
[+महावा.४+पु.सू.१६+ ऋ.अ. ८।४।१९=
[मं. १०।९०।१६+ वा. सं. ३१।१६
यत्र बिन्दुश्च नादश्च सोमसूर्याग्नि-वायवः। इन्द्रियाणि च सर्वाणि लयं गच्छंति सुव्रत यो. शि. ३।११
यत्र (विद्यायां) ब्रह्म प्रतिष्ठितम्, विश्वेदेवाः प्रतिष्ठिताः, यस्तां न वेद किमन्यैर्वेदैः करिष्यति अव्यक्तो. ३
यत्र ब्रह्माण्डानि कोटिशो विराज-मानानि राजन्ते सामर. ५५
यत्र ब्रह्माण्डान्युत्पद्यन्ते लीयन्ते सामर. ५
यत्र ब्रह्मा पवमानेति षट् ३ ऐत. २।४।४
यत्र भार्गवी यमुना समुद्रममृत-मयं वृन्दावनानि नीलपर्वत-गोवर्धनसिंहासनं प्रासादो मणिमण्टपो विमलादिषोडश-चण्डिकागोप्यः राधोप. ४।२
(अथापि) यत्र भूमिं ज्वलंतीमिव पश्येत तदप्येवमेव विद्यादिति प्रत्यक्षदर्शनानि ३ ऐत. २।४।६
यत्र मनस्तद्वाग्यत्र वा वाक् तन्म-नस्ते द्वे योनिस्तदेकं मिथुनम् सावित्र्यु. ८
यत्र मन्त्रममन्त्रं वा विद्याऽविद्या न.. ते. बिं. ५।१४
यत्र यज्ञस्तत्र छन्दांसि यत्र वा छन्दांसि स यज्ञस्ते द्वे योनि-स्तदेकं मिथुनम् सावित्र्यु. ४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यत्र यत्र धृतो वायुरङ्गे रोगादिदूषिते । धारणादेव मरुतस्तत्तदारोग्यमश्नुते — त्रि. ब्रा. १२०

यत्र यत्र मनो याति तत्र तत्र परं पदम् [पैङ्गलो. ४।२१+ — सौभाग्य. २३

यत्र यत्र मनो याति ब्राह्मणस्तत्र दर्शनात् । मनसा धारणं चैव धारणा सा परा मता — ते. बिं. १।३५

यत्र यत्र मनो याति न निवार्यं मनस्तदा । अवारितं क्षयं याति वार्यमाणं तु वर्तते (वर्धते) — अमन. २।७०

यत्र यत्र मृतो ज्ञानी येन वा केन मृत्युना । यथा सर्वगतं व्योम तत्र तत्र लयं गतः — पैङ्गलो. ४।१३

यत्र योगेश्वरः कृष्णः — भ. गी. १८।७८

यत्र रविसोमौ न तपतः — ग. शो. ५।६

यत्र रसावात्मानमुपसंहृत्याजुगुपत् — शौनको. ४।५

यत्र लक्ष्मीर्जाम्बवती राधिका विमला चन्द्रावली सरस्वती ललितादिरिति — राधोप. ४।१

यत्र लोका न लोका देवा न देवा वेदा न वेदा यज्ञा न यज्ञा माता न माता...एकमेव तत्परं ब्रह्म विभाति निर्वाणम् — ब्रह्मो. ३

यत्र वरुणस्तदापो यत्र वा आपस्तद्वरुणस्ते द्वे योनिस्तदेकं मिथुनम् — सावित्र्यु. २

यत्र वर्णा न वर्तन्ते विवेकस्तत्र नोच्यते — अ.शां. ६०

यत्र वा अस्य सर्वमात्मैवाभूत्.. — बृह. २।४।१४

(अथ) यत्र वागुच्चारयत्युपैव तत्र न्येतीत्येवमेवैतत् — बृह. ४।३।५

यत्र वाऽन्यदिव स्यात्तत्रान्योऽन्यत् पश्येत् — बृह. ४।३।३१

यत्र वा पितुस्तत्पुत्रस्यैतत्तदुक्तं भवति — १ ऐत. २।८।१

यत्र वायुर्नैवाग्निनवाति(न)भान्ति — ग. शो. ५।६

यत्र वायुस्तदाकाशो यत्र वा आकाशस्तद्वायुस्ते द्वे योनिस्तदेकं मिथुनम् — सावित्र्यु. ३

यत्र विद्याविद्ये न विद्मः — *गोपालो. १।१२*

यत्र विराण्नृसिंहोऽवभासते तत्र खलूपासते — अव्यक्तो. ५

यत्र विश्वं भवत्येकनीडम् । यस्मिन्निदं संचाविचैति सर्वं स ओतः प्रोतश्च विभुः प्रजासु — महाना. २।३

यत्र वृक्षा आधिदैविका देवा एव भवन्ति — सामर. ६

यत्र वैकुंठेऽनेकशो भक्ता जयन्तकुमुदजयविजयगरुडाद्याः शतशः पार्षदाः राजमाना भवन्ति — सामर. ९२

यत्र सङ्कल्पनं तत्र मतोऽस्तीत्यवगम्यताम् — महो. ४।५२

यत्र सप्तावरणानि तेजोमयानि — सामर. ५

यत्र समुद्रतीरे च निरन्तरं कामधेनुवृन्दम् — राधोप. ४।२

यत्र सर्वमात्मैवाभूत्तत्र कुत्र वा मनुते । कथं वा गच्छतीति — गोपालो. १।१०

यत्र सुप्ता जना नित्यं प्रबुद्धस्तत्र संयमी । प्रबुद्धा यत्र ते विद्वान्सुषुप्तिं याति योगिराट् — याज्ञव. २५

यत्र सुप्तो न कञ्चन कामयते तत्सुषुप्तम् — श्री. वि. ता. ३।१

यत्र सुप्तो न कञ्चन कामं कामयते न कञ्चन स्वप्नं पश्यति — बृह. ४।३।१९

यत्र सुप्तो न कञ्चन कामं कामयते ...स्वप्नं (स्वप्ने) पश्यति तत्सुषुप्तम् मांडू. ५ [गणेशो. १।३+नृ. पू. ४।२ — रामो. २।३

यत्र सुप्तो न कञ्चन कामं कामयते न कञ्चन स्वप्नं पश्यति न तत्र देवा न देवलोका यज्ञा न.. — सुबालो. ४।४

यत्र सुहार्दः सुकृतो मदन्ते विहाय
यत्र रोगं तन्वाँ स्वायाम् — सद्वै. १०

यत्र स्तनयित्नुस्तद्विद्युद्यत्र वा विद्युत्तत्र स्तनयित्नुस्ते द्वे योनिस्तदेकं मिथुनम् — सावित्र्यु. ५

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यत्र ह कच पुत्रस्य तत्पितुः, यत्र वा पितुस्तत्पुत्रस्य १ ऐत. १।८।१

यत्र हि द्वैतमिव भवति तदितर इतरं जिघ्रति बृह. २।४।१४

यत्राग्निर्मृत्युर्न दहति (न) प्रविशति ग. शो. ५।६

यत्राग्निस्तत्र पृथिवी यत्र वै पृथिवी तत्राग्निस्ते द्वे योनिस्तदेकं मिथुनम् साविञ्यु. १

यत्रात्मना सृष्टिलयौ जीवन्मुक्तिदशागतः । सहजः कुरुते योगं सेयं निष्पत्तिभूमिका.. वराहो. ५।७५

यत्रादित्यस्तच्चन्द्रमा यत्र वा चन्द्रमास्तदादित्यस्तेद्वेयोनिस्तदेकंमिथुनम् साविञ्यु. ६

यत्राद्वैतीभूतं विज्ञानं कार्यकारणकर्मनिर्मुक्तं निर्वचनमनौपम्यं निरुपाख्यं किं तदङ्गवाच्यम् मैत्रा. ६।७

यत्रान्तर्याम्यादिभेदस्तत्त्वतो नहि युज्यते । निर्भेदं परमाद्वैतं स्वमात्रमवशिष्यते अध्यात्मो. शीर्षकं

यत्रान्यत्पश्यत्यन्यच्छृणोत्यन्यद्विजानाति तदल्पम् छांदो. ७।२४।१

यत्रापह्नवतां याति स्वाविद्यापदविभ्रमः । तत्त्रिपाद्नारायणाख्यं स्वमात्रमवशिष्यते त्रि.म.ना. शीर्षकं

यत्रामृतः स पुरुषो ह्यव्ययात्मा मुण्ड. १।२।११

यत्रायं पुरुषो म्रियते उदस्मात् प्राणाः क्रामन्त्याहो ३ नेति.. बृह. ३।२।११

यत्रायं पुरुषो म्रियते किमेनं न जहातीति नामेत्यनन्तं वै नामानन्ता विश्वेदेवा अनन्तमेव स तेन लोकं जयति बृह. ३।२।१२

यत्रायं पुरुषो रमते तत्रायं रसो व्रजति सामर. ५

यत्रायं मणिमानं न्येति बृ. उ. ४।३।३६

यत्रारे ब्राह्मणस्यान्वेषणा तदेनमच्छेति छांदो. ४।१।७

यत्रालम्बालम्बिभावो विद्यते न कदाचन । ज्ञाविज्ञसम्यग्ज्ञालम्बं निरालम्बं हरिं भजे निरा. शीर्षकं

यत्रासंभिन्नतां याति स्वाविरिक्तभिदाततिः । संविन्मात्रं परं ब्रह्म तत्स्वमात्रं विजृम्भते स्कन्दो. शीर्षकं

यत्रासां दिशामन्तस्तद्द्रुमयाञ्चकार बृह. १।३।१०

यत्रासौ केशान्तो विवर्तते तैत्ति. १।६।१

यत्रासौ संस्थितः कृष्णः स्त्रीभिः शक्त्या समाहितः गोपालो. २।२

यत्रास्तमितशायी स्यान्निरग्निरनिकेतनः । यथालब्धोपजीवी स्यान्मुनिर्दान्तो जितेन्द्रियः ना. प. ५।२६

यत्रास्ति वासना लीना तत्सुषुप्तं न सिद्धये अ. पू. ५।१६

यत्रास्ते च गुरुर्ब्रह्मन्दिव्ययोगप्रदायकः ।... तेनोक्तः सम्यगभ्यासंकुर्यादिद्वाह्वतन्द्रितः योगकु. २।१४

यत्रास्य पुरुषस्य मृतस्याग्नि वागप्येति बृह. ३।२।१३

यत्रिवृत् पञ्चदशः सप्तदश एकत्रिंश इति कास्य तद्गात् छाग. २।२+४।२

यत्रैतत्कर्णावपिगृह्य निनदमिव नदथुरिवाग्नेरिव ज्वलत उपशृणोति तदेतद्दृष्टं च श्रुतं चेत्युपासीत, चक्षुष्यः श्रुतो भवति छांदो. ३।१३।८

यत्रैतत्पुरुष आर्तो मरिष्यन्नाबल्यं न्येत्यसंमोहं नैति तदाहुरुदक्रमीच्चित्तम् कौ. त. ३।३

(अथ) यत्रैतत्पुरुषः पिपासति तेज एव तत्पीतं नयते छान्दो. ६।८।५

यत्रैतत्पुरुषः सुप्तः स्वप्नं न कञ्चन पश्यत्यथास्मिन्प्राण एवैकधा भवति कौ. त. ३।३

यत्रैतत्पुरुषः स्वपिति नाम सता सोम्य नाम तदा सम्पन्नो भवति छांदो. ६।८।१

यत्रैतत्पुरुषोऽशिशिषति नामाप एव तदशितं नयन्ते छांदो. ६।८।३

(अथ) यत्रैतदबलिमानं नीतो भवति तमभित आसीना आहुर्जानासि मां जानासि मामिति छांदो. ८।६।४

यत्रैतदभूयात प्रवदागात् कौ. त. ४।१८

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

(अथ) यत्रैतदस्माच्छरीरादुत्क्रामत्यथैतैरेव रश्मिभिरूर्ध्वमाक्रमते छांदो. ८।६।५

यत्रैतदस्मिञ्छरीरे संस्पर्शेनोष्णिमानं विजानाति तस्यैषा श्रुतिः छांदो. ३।१३।८

यत्रैतदित्थेत्थेत्यभिपश्यति आर्षे. ९।१

यत्रैतदूर्ध्वोच्छ्वासी भवति बृह. ४।३।३५,३८

यत्रैतद्देवास्तत्प्राप्य तदमृतो भवति, यदमृता देवाः कौ. त. २।१४

(अथ) यत्रैतदाकाशमनु विषण्णं चक्षुः स चाक्षुषः पुरुषः छांदो. ८।१२।४

(अथ) यत्रैनं घ्नन्तीव जिनंतीव हस्तीव विच्छाययति बृह. ४।३।२०

यत्रैव जातं सकलेवरं मनस्तत्रैव लीनं कुरुते स योगात् । स एव मुक्तो हि निरहङ्कृतिःसुखी.. यो. शि. १।१२३

यत्रैवंविद्ध वा एषा ब्रह्मणा (मा.) छां. उ. ४।१७।९

यत्रैवंविद्ब्रह्मा भवति छांदो. ४।१७।८,९

यत्रैष एतद्बालाके पुरुषोऽशयिष्ट यत्रैतदभूद्यत एतदगाद्धिता नाम हृदयस्य नाड्यः कौ. त. ४।१९

यत्रैष जगदाभासो दर्पणान्तः पुरं यथा । तद्ब्रह्माहमिति ज्ञात्वा कृतकृत्यो भवानघ अध्यात्मो. १०

यत्रोपरमते चित्तं निरुद्धं योगसेवया । यत्र चैवात्मनात्मानं पश्यन्नात्मनि तुष्यति [यो. शि. ३।१४+ भ. गी. ६।२०

यत्रोपाकृते प्रातरनुवाकेन पुरा छां. उ. ४।१६।४

यत्सकललोकरक्षणचक्रं यन्मायात्मा तच्चतुर्थस्य नृ. षट्च. ६

यत्सकृदुपस्पृशति तेन सामानि... प्रीणाति सहवै. १५

(अथ) यत्सङ्गववेलायां स आदित्यस्तदस्य वयांस्यन्वायत्तानि छान्दो. २।९।४

यत्सञ्चरति स वायुः [गर्भो. १+ शारीरको. १

यत्सञ्चरत्युपविशत्युत्तिष्ठते च स प्रवर्ग्यः महाना. १८।१

यत्सत्यं ब्रह्म तद्विस्मृतं नृणाम् महो. ४।१३२

यत्सत्यं तदुपास्यताम् पैङ्गलो. ४।१७

यत्सत्यं वा विष्णुरुद्योगः सूर्यो गौर्वा विष्णुर्विशत् विश्वं, विश्वं सन्दधानः तद्विश्वं विष्णवे विश्वरूपाय स्वाहा पारमा. ५।५

यत्सत्यं विज्ञानमानन्दं निष्क्रियं निरञ्जनं सर्वगतं सुसूक्ष्मं सर्वतोमुखमनिर्देश्यममृतमस्ति तदिदं निष्कलं रूपम् शांडिल्यो. ३।२

यत्सत्त्वमुभयोरनुगोप्ता तत्सत्यं सत्यपदाय सत्याय स्वाहा पारमा. ४।९

(अथ) यत्सत्रायणमित्याचक्षते ब्रह्मचर्यमेव तद्ब्रह्मचर्येण ह्येव सत आत्मनस्त्राणं विन्दते छान्दो. ८।५।२

यत्सप्तभूमिकाविद्यावेद्यानन्दकलेवरम् । विकलेवरकैवल्यं रामचन्द्रपदं भजे अक्ष्यु. शीर्षकं

यत्सप्तान्नानि मेधया तपसाऽजनयत्पितेति मेधया हि तपसा जनयत्पितैकमस्य साधारणमितीदमेवास्य तत्साधारणमन्नं यदिदमद्यते बृह. १।५।२

यत्सप्तान्नानि मेधया तपसाऽजनयत्पिता । एकमस्य साधारणं द्वे देवानभाजयत् । त्रीण्यात्मनेऽकुरुत पशुभ्य एकं प्रायच्छत् बृह. १।५।१

यत्समत्वं तयोरत्र जीवात्मपरमात्मनोः...समाधिरभिधीयते सौभाग्य. २०

यत्समाधौ परं ज्योतिरनन्तं विश्वतोमुखम् । तस्मिन्दृष्टे क्रियाकर्म यातायातो न विद्यते यो. चू. ११३

यत्समूलमावृहेयुर्वृक्षं न पुनराभवत् बृह. ३।९।३३

(अथ) यत्समृद्धमिदं तस्यान्नं मैत्रा. ६।३६

(अथ) यत्सम्प्रति मध्यन्दिने स उद्गीथस्तदस्य देवा अन्वायत्ताः छान्दो. २।९।५

यत्सम्मितमनु संयन्ति प्राणिनस्तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु २ शिवसं. २

यत्सर्वनिष्ठमजरं समस्तं पारमा. १।८

यत्सर्वस्य सोमोऽहमेव जनिता विश्वाधिको रुद्रो महर्षिः भस्मजा. २।५

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यत्सर्वहृदयागारं यत्र सर्वं प्रतिष्ठितम् । वस्तुनो यन्निराधारं वासुदेवपदं भजे — वासुदे. शीर्षकं
यत्सर्वशास्त्रसिद्धान्तं यत्सर्वहृदयानुगम् — अ. पू. ३।२१
यत्सर्वं चाप्यसर्वं च यत्तत्त्वं तदसौ स्थितः — अ. पू. ३।२३
यत्सर्वं तद्ब्रह्म — पं. ब्र. १
यत्सर्वं परिपश्यतीति सौक्ष्म्यात् — सूर्यता. १।२
यत्सर्वं सर्वगं वस्तु यत्तत्त्वं तदसौ स्थितः — अ. पू. ३।२२
यत्सङ्गममिभावाम्याशाम् — सहवै. ५
यत्संवत्सरं वत्स्यथ अथ वेदिष्यथेति । ते ह संवत्सरमूषुः — छान्दो. ४।३
यत्साक्षादपरोक्षाद्ब्रह्म य आत्मा सर्वान्तरस्तं मे व्याचक्ष्व — बृह. ३।४।१
यत्सांख्यैः प्राप्यते स्थानं — भ. गी. ५।५
यत्साधुभवतिसाधुबतेत्येवनदाहुः — छान्दो. २।१।२
यत्साम्पराये महति ब्रूहिनस्तत्… — कठो. १।२९
यत्सामानि सोम एभ्यः पवते… तद्देवांस्तर्पयति — सहवै. १४
यत्सामानि सोमाहुतिभिः… तद्देवांस्तर्पयति — सहवै. १४
यत्साम्यज्ञानकालाग्निस्त्वातिरिक्तास्तिताभ्रमम् । करोति भस्म निश्शेषं तद्ब्रह्मैवास्मि केवलम् — भस्मजा.शीर्षकं
यत्सायं प्रातरत्ति तत्समिधम् — महाना. १८।१
यत्सारभूतं सकलं धरित्री मोदप्रायेणानुभूतमनुविधं सूक्ष्मः — पारमा. ८।१
यत्सारस्वतं तत्तृतीयस्य, यस्य यत्कामं देवं तच्चतुर्थस्य — नृ. षट्च. ४
यत्सीमिन्द्रो अकरोदनीकैः — बा. मं. १०
यत्सुचक्रं यत्प्रियात्मा तद्द्वितीयस्य — नृ. षट्च. ६
यत्सुवर्णं स द्यौः — छान्दो. ३।१९।२
(शरीरे) यत्सुषिरं तदाकाशम् [गर्भो. १+ — शारीरको. १
यत्सुप्तश्च जाग्रतश्चैनश्चकृम तस्यावयजनमसि स्वाहा — महाना. १४।२
यत्सूक्ष्मं तच्छुक्लं [वटुको. १९+ — अ. शिरः. ३।४
यत्स्वपन्तश्च जाग्रतश्चैनश्चकृम तस्यावयजनमसि स्वाहा — महाना. १४।२
यत्स्वयं प्राक्तनं कर्म पितामातेति तत्स्मृतम् — शिवो. ७।१०९
यत्स्वरूपज्ञानिनः सर्वमविदितं विदितं भवति । तत्सर्वं परमरहस्यं कथितम् — त्रि. म. ना. ८।६
यत्स्वाध्यायमधीयीतैकामप्यृचं यजुः साम वा तद्ब्रह्मयज्ञः सन्तिष्ठते — सहवै. १४
यथा कटकशब्दार्थः पृथग्भावो न काञ्चनात् । न हेमकटकात्तद्वद्जगच्छब्दार्थता परा — महो. ४।४६
यथा करी करेणैव पानीयं प्रपिबेत् सदा । सुषुम्ना वज्रनालेन पवमानं ग्रसेत्तथा — यो. शि. १।११७
(ते होचतुः) यथाऽकला अवदन्तो वाचा प्राणन्तः प्राणेन पश्यन्तश्चक्षुषा शृण्वन्तः श्रोत्रेण विद्वांसः — बृह. ६।१।८
यथाकर्म यथाविद्यं (स…प्रत्याजायते) — कौ. त. १।२
यथा कला अवदन्तः प्राणन्तः प्राणेन पश्यन्तश्चक्षुषा शृण्वन्तः श्रोत्रेण ध्यायन्तो मनसैवमिति प्रविवेश ह वाक् — छां. ५।१।८
यथाकामं प्रश्नान्पृच्छथ यदि विज्ञास्यामः सर्वं ह वो वक्ष्याम इति — प्रश्नो. १।२
(अतः) यथाकामं जपित्वा पश्येम शरदः शतमिन्द्र जीवेत्याशिषः प्रार्थयते — सन्ध्यो. ३
यथा कायस्तथा सर्वं चित्तदृश्यमवस्तुकम् — अ. शां. ३६
यथाकारी यथाचारी तथा भवति, साधुकारी साधुर्भवति, पापकारी पापो भवति — बृह. ४।४।५
यथाऽऽकाशस्तथा देह आकाशादपि निर्मलः — यो. शि. १।४२

यथाऽऽकाशस्थितो नित्यं — भ. गी. ९।६

यथाकाशं समुद्दिश्य गच्छाङ्गः
पथिकैः पथि । नानातीर्थानि
दृश्यन्ते नानामार्गास्तु सिद्धदः — यो. शि. १।१५७

यथाऽऽकाशे द्विचन्द्रत्वं तद्वत्सत्ये
जगत्स्थितिः — यो. शि. ४।१६

यथाऽऽकाशो घटाकाशो महाकाश
इतीरितः । तथा भ्रान्ते-(न्तै-)
द्विधा प्रोक्तो ह्यात्माजीवेश्वरा-
त्मना [अ. पू. ५।७७+ — आ. द. १०।३

यथा काश्यो वा वैदेहो वोग्रपुत्र
उज्यं धनुरधिज्यं कृत्वा द्वौ
बाणवन्तौ सपत्नातिव्याधिनौ
हस्ते कृत्वोपोत्तिष्ठेदेवमेवाहं
त्वाद्वाभ्यां प्रश्नाभ्यामुपोदस्थां — बृह. ३।८।२

यथा कुमारको निष्काम आनन्द-
मभियाति । तथैव देवः स्वप्न
आनन्दमभियाति — परब्र. २

यथा कुमारो निष्काम आनन्द-
मुपयाति.. — ब्रह्मो. १

यथा कुर्वति भारत — भ. गी. ३।२५

यथा कूपःशतधारःसहस्रधारोऽक्षितः — महाना. १५।५

यथा कृताय विजितायाधरेयाः
संयन्त्येवमेनं सर्वं
तदभिसमेति — छां. ४।१।४,६

यथा केशः सहस्रधाभिन्न एव-
मस्यैताहिता नामनाड्योऽन्त-
र्हृदये प्रतिष्ठिता भवन्ति — बृह. ४।२।३

यथा केशः सहस्रधा भिन्नस्तथा
हिता नाम नाड्यो भवन्ति — सुबालो. ४।४

यथा केशः सहस्रधा भिन्नस्तावता-
ऽणिम्ना तिष्ठन्ति
(हिता नाम नाड्यः) — बृह. ४।३।२०

यथा कोशस्तथा जीवो यथा
जीवस्तथा शिवः — त्रि. ब्रा. १९

यथा क्रतुरस्मिँल्लोके पुरुषो भवति
तथेतः प्रेत्य भवति स क्रतुं
कुर्वीत — छान्दो. ३।१४।१

यथाक्रमोऽयं परलोकस्थाने भवति
तमाक्रममाक्रम्योभयान्पाप्मन
आनन्दांश्च पश्यति — बृह. ४।३।९

(ते होचतुः) यथा क्लीबा
अप्रजायमाना रेतसा.. — बृह. ६।१।१२

यथाक्षणं यथाशास्त्रं यथादेशं
यथासुखम् । यथासम्भवस-
त्सङ्गमिमं मोक्षपथक्रमम् ।।
तावद्विचारयेत् प्राज्ञो
यावद्विश्रान्तिमात्मनि — महो. ४।२९

यथा क्षारमयत्नेन प्राप्यते लवणं
स्वयम् । ब्रह्मज्ञान्यप्ययत्नेन
निर्वाणं मनसस्तथा — अमन. १।३०

यथा क्षुरः क्षुरधानेऽवहितः
स्याद्विश्वम्भरो वा विश्वम्भर-
कुलाये तं न पश्यन्ति — बृ. उ. १।४।७

यथा खलु सोम्येमास्तिस्रो
देवताः...(मा. पा.) — छां. उ. ६।८।६

यथा खं श्येनमाश्रित्य याति
स्वमालयमेवं सुषुप्तो ब्रूते — ब्रह्मो. १

यथा गङ्गा शिवसङ्गात्तथैव न सूतकं
वा नाप्यशुचित्वमेषाम् — शि. शि. १०

यथागन्धर्वनगरं यथावारिमरुस्थले — अ. पू. १।२०

यथा गुरुस्तथैवेशो यथैवेशस्तथा
गुरुः । पूजनीयो महाभक्त्या
न भेदो विद्यतेऽनयोः — यो. शि. ५।५८

यथाऽग्निगर्भा पृथिवी यथा द्यौ-
रिन्द्रेण गर्भिणी । वायुर्दिशां
यथा गर्भ एवं गर्भं दधामि ते — बृह. ६।४.२२

यथाऽग्निनाऽयःपिण्डो वाऽभिभूतः
कर्तृभिर्हन्यमानो नानात्व-
मुपैत्येवं वाव खल्वसौ भूतात्मा-
न्तःपुरुषेणाभिभूतो गुणै-
र्हन्यमानो नानात्वमुपैति — मैत्रा. ३।३

यथाऽग्निर्दारुमध्यस्थो नोत्तिष्ठेन्मथनं
विना । विना चाभ्यासयोगेन
ज्ञानदीपस्तथा नहि
[यो. शि. ६।७६+ — योगकुं. १।१४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यथाऽग्निर्देवानां ब्राह्मणो मनुष्याणां वसन्त ऋतूनामेवं गायत्री छन्दसाम् सन्ध्यो. १८

यथाऽग्निर्वै देवानामन्नादः सोमोऽन्नमग्निनैवान्नमित्येवंवित्... मैत्रा. ६।१०

यथाऽग्नेः क्षुद्रा विस्फुलिङ्गा व्युच्चरन्त्येवमेवास्मादात्मनः सर्वे प्राणा...व्युच्चरंति बृह. २।१।२०

यथाऽग्नेर्ज्वलतो सर्वादिशो विस्फुलिङ्गाविप्रतिष्ठेरन्नेवमेवैतस्मादात्मनः प्राणा यथायतनं विप्रतिष्ठन्ते [कौ. त. ३।३+ ४।१९

यथा घटघटमध्ये बहुचन्द्रोऽपि दृश्यते अद्वैतो. ९

यथाङ्गारानपोह्य भस्मनि जुहुयात्तादृक्तत्स्यात् छांदो. ५।२४।१

यथा च मरणंप्राप्य आत्माभवति.. कठो. ५।६

यथाऽचिरात् सर्वपापं व्यपोह्य परात्परं पुरुषं याति विद्वान् कैव. १

यथा वायुः पुष्करिणीं समिङ्गयति सर्वतः बृ. उ. ६।४।२३

यथा जपाकुसुमसान्निध्याद्रक्तस्फटिकप्रतीतिस्तदभावे शुद्धस्फटिकप्रतीतिः त्रि. म. ना. ३।७

यथा जले जलं क्षिप्तं क्षीरे क्षीरं घृते घृतम् । अविशेषो भवेत्तद्वज्जीवात्मपरमात्मनोः पैङ्गलो. ४।१०

यथा जलौकाऽग्रमग्रं नयत्यात्मानं नयति परं सन्धय ब्रह्मो. १

यथा जातरूपधरो निर्ग्रन्थोनिष्परिग्रहः... सन्न्यासेन देहत्यागं करोति स परमहंसो नाम जाबालो. ६

यथा जातरूपधरो निर्द्वन्द्वो निष्परिग्रहस्तत्त्वब्रह्ममार्गे सम्यक्संपन्नः ...सन्न्यासेनैव देहत्यागं करोति स कृतकृत्यो भवति ना. प. ३।८७

यथा जात्यन्धस्य रूपज्ञानं न विद्यते तथा गुरूपदेशेन विना कल्पकोटिभिस्तत्त्वज्ञानं न विद्यते त्रि. म. ना. ५।४

यथा ज्ञास्यसि तच्छृणु भ. गी. ७।१

यथा तथा वा भवतु ह्युपनायनकर्मणि । उपविष्टे मम सुते ब्रह्माणि त्वत्प्रसादतः शु. र. १।५

(अथ) यथा तप्तोर्विसर्पिस्तृणकाष्ठसंस्पर्शेनोज्वलतीत्येवं वाव खल्वसावप्राणाख्यः प्राणसंस्पर्शेनोज्वलति मैत्रा. ६।२६

यथा तमः सवितानुज्ञकरसो ह्ययमात्मा चिद्रूप एव नृसिंहो. २।७

यथा तरङ्गकल्लोलैर्जलमेव स्फुरत्यलम् । घटनाम्ना यथा पृथ्वी पटनाम्ना हि तन्तवः यो. शि. ४।१७

यथा तु कथा च ब्रुवन् वा ब्रुवन्तं वा ब्रूयादभ्याशमेव यत्तथा स्यात् [३ऐत.१।३।४+ १।४।२

यथा तु खलु सोम्येमास्तिस्त्रो देवताः पुरुषं प्राप्य त्रिवृत्त्रिवृदेकैका भवति छांदो. ६।८।६

यथा तु खलु सोम्येमास्तिस्त्रो देवताः...(मा. पा.) छां. उ.६।४।७

यथा तूली तुलाधारां... मनोवृत्तिस्तथाऽऽत्मनि अमन. २।७४

यथा तृणाशिनो विवेकहीनाः परप्रेष्याः... तथा तत्स्वामिन इव सर्वज्ञ ईशः पशुपतिः जाबाल्यु. ४

यथा तृतीयकाले तु रविः प्रत्याहरेत्प्रभाम् । तृतीयाङ्गस्थितो योगी विकारं मानसं हरेत् यो. चू. १२१

यथाऽऽदर्शे तथाऽऽत्मनि यथा स्वप्ने तथा पितृलोके कठो. ६।५

यथाऽऽदर्शो मलेन च भ. गी. ३।३८

यथा दाह्यं दग्ध्वोऽग्निरविकल्पो ह्ययमात्मा नृसिंहो. २।७

यथाऽसौ विय्यादित्य एवमिदं शिरसि चक्षुः ३ ऐत. १।२।२

यथा दीपो निवातस्थः भ. गी. ६।१९

यथा दुन्दुभेः खं, तेन स ऊर्ध्व आक्रमते स आदित्यमागच्छति बृह. ५।१०।१

यथा देहान्तरप्राप्तेः कारणं भावना नृणाम् । विषयं ध्यायतः पुंसो विषये रमते मनः — यो. शि. ३।२४
यथा द्यौरिन्द्रेण गर्भिणी, वायुर्दिशां यथा गर्भ एवं गर्भं दधामि ते — बृह. ६।४।२२
यथाधिकारवाञ्छयसेत्पूर्णदीक्षांलभेत् — गुह्यषोढा. १
यथाऽधीमहे स्वर्ग्या देवसंहिता भवति — संहितो. १।१
यथा ध्यानेन वैराग्यमैश्वर्यं स्वस्य पूजनात् — रा. पू. १।५
यथा न जायते किञ्चिज्जायमानं समन्ततः — अद्वैत. २
यथा नदी जायते सागर एकोऽपि सागरप्रतिभासितः । तथा ब्रह्म सर्वान्तरात्मा मध्ये प्रकाशितम् — अद्वैतो. ३
यथा नदीनां बह्वोऽम्बुवेगाः — भ. गी. ११।२८
यथा नद्यः स्यन्दमानाः समुद्रायणाः समुद्रं प्राप्यास्तं...(मा.) — मुण्डको. ३।२।८
यथा नद्यः स्यन्दमानाः समुद्रे गच्छन्त्यस्तं नामरूपे विहाय । तथा विद्वान्नामरूपाद्विमुक्तः परात्परं जगदम्बामुपैति — गुह्यका. ३८
यथा नद्यः स्यन्दमानाः समुद्रेऽस्तं गच्छन्ति नामरूपे विहाय । तथा विद्वान्नामरूपाद्विमुक्तः परात्परं पुरुषमुपैति दिव्यम् — मुण्ड. ३।२।८
यथा नद्यः किङ्किणी कांस्यचक्रकमेकविः कुन्धिका वृष्टिनिवाते.. — मैत्रा. ६।२२
(सहोवाच) यथा नस्त्वं गौतम मापराधास्तव च पितामहाः — बृह. ६।२।८
यथाऽनादिसर्वप्रपञ्चो दृश्यते, नित्योऽनित्यो वेति संशय्येते — त्रि. म. ना. ३।२
यथाऽनादिससिद्धोऽयं जीवसङ्घः, तथा मायाऽप्यनादिसिद्धा भवति, सा त्रिविधा... — सामर. ९८
यथा नामी वाचकेन नाम्ना योऽभिमुखो भवेत् । तथा बीजात्मको मन्त्रो मन्त्रिणोऽभिमुखो भवेत् — रा. पू. ४।३
यथा नास्ति नभोवृक्षस्तथा नास्ति जगत्स्थितिः — यो. शि. ४।१९
यथा निरंकुशो हस्ती कामान्प्राप्य निवर्तते । अवारितं मनस्तद्वत् स्वयमेव विलीयते — अमन. २।७१
यथा निरिन्धनो वह्निः स्वयमेव प्रशाम्यति । ग्राह्याभावे मनःप्राणो निश्चलज्ञानसंयुतः.. — २ अवधू. ६
यथा निरिन्धनो वह्निः स्वयमेव प्रशाम्यति । ग्राह्यभावे... — त्रि. ब्रा. २।१६३
यथा निरिन्धनो वह्निः स्वयोनावुपशाम्यति । तथा वृत्तिक्षयाच्चित्तं स्वयोनावुपशाम्यति [मैत्रा. ६।३४+ — मैत्रे. १।७
यथा निर्मितको जीवो जायते म्रियतेऽपि वा । तथा जीवा अमी सर्वे भवंति न भवंति च — अ. शां. ७०
यथा निर्वाणकाले तु दीपो दग्ध्वा लयं व्रजेत् । तथा सर्वाणि कर्माणि योगी दग्ध्वा लयं व्रजेत् — क्षुरिको. २३
यथा तु खलु सोम्येमास्तिस्रो देवताः पुरुषं प्राप्य त्रिवृत्त्रिवृदेकैका भवति तन्मे विजानीहीति — छांदो. ६।४।७
यथा तु खलु सोम्येमास्तिस्रो देवतास्त्रिवृत्त्रिवृदेकैका भवति तन्मे विजानीहि — छांदो. ६।३।४
यथाऽनुशासनं यं यमन्तमभिकामा भवन्ति यं जनपदं यं क्षेत्रभागं तं तमेवोपजीवन्ति — छांदो. ८।१।५
यथान्तरं न भेदाःस्युः शिवकेशवयोस्तथा । देहो देवालयः प्रोक्तः स जीवः केवलः शिवः — स्कन्दो. १०
(ते होचुः) यथा अन्धा अपश्यन्तश्चक्षुषा प्राणन्तः प्राणेन..विद्वांसो मनसा प्रजायमाना रेतसैवमजीविष्मेति प्रविवेश ह चक्षुः — बृह. ६।१।९
यथाऽन्धा अपश्यन्तः प्राणन्तः प्राणेन वदन्तो वाचा शृण्वन्तः

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

श्रोत्रेण ध्यायन्तो मनसैवमिति
प्रविवेश ह चक्षुः छांदो. ५।१।९
यथाऽमन्नादश्चेत्यस्योपव्याख्यानम् मैत्रा. ६।१०
यथाऽपकृष्टं शैवालं क्षणमात्रं न
तिष्ठति । आवृणोति तथा माया
प्राज्ञं वापि पराङ्मुखम् अध्यात्मो. १५
यथा पक्षिगणो रात्रौ तरुमाश्रित्य
तिष्ठति । विश्रम्य च पुनर्गच्छे-
त्तद्वद्भूतसमागमः भवसं. १।२२
यथा परमतेजःपारावारतरङ्गाः
परमतेजःपारावारे प्रविशन्ति
तथैव सच्चिदानन्दात्मोपासकः
...परब्रह्मणि...प्रविवेश त्रि. म. ना. ८।३
यथा परमतेजोमहानदीप्रवाहः
परमतेजःपारावारे प्रविशति.. त्रि. म. ना. ८।३
यथा पर्वतधातूनां दह्यन्ते धमना-
न्मलाः म. ना. ७
यथा पर्वतमादीप्तं नाश्रयन्ति
मृगद्विजाः । तद्वद्ब्रह्मविदो
दोषान्नाश्रयन्ति कदाचन मैत्रा. ६।१८
यथाऽपः प्रवता यन्ति, यथा मास
अहर्जरम् । एवं मां ब्रह्मचा-
रिणः । धातरायान्तु सर्वतः स्वाहा तैत्ति. १।४।७
यथा पाण्ड्वाविकं यथेन्द्रगोपो
यथाऽग्न्यर्चिर्यथा पुण्डरीकं
यथा सकृद्विद्युत्तं सकृद्वि-
द्युत्तेव या वा अस्य श्रीर्भवति बृह. २।३।६
यथा पादोदरस्त्वचा विनिर्मुच्यत
एवं ह वै स पाप्मना विनिर्मुक्तः प्रश्नो. ५।५
यथा पुत्रकामेष्टिना पुत्रं वाणिज्या-
दिना वित्तं ज्योतिष्टोमेन स्वर्गं
तथा...जीवन्मुक्त्यादिलाभः मुक्तिको. २।१
यथा पुरस्ताद्भविता प्रतीत
औद्दालकिरारुणिर्मत्प्रसृष्टः ।
सुखं रात्रीः शयिता वीत-
मन्युस्त्वां ददृशिवान्मृत्यु-
मुखात्प्रमुक्तम् कठो. १।११

यथा पुष्करपलाश आपो न
श्लिष्यन्त एवमेवंविदि पापं
कर्म न श्लिष्यते छांदो. ४।१४।३
यथापूर्वमविद्याकार्याणि जायन्ते ।
कार्यकारणोपाधिभेदाज्जीवे-
श्वरभेदोऽपि दृश्यते त्रि. म. ना. ४।७
यथा पृथिव्यादीनां व्यापक-
शरीराणां देवविशेषाणां...
निजमूर्त्याकारदेवताः श्रयन्ते
सर्वत्र उद्भूतपरब्रह्मणः सर्वा-
त्मकस्य साकारनिराकारभेद-
विरोधो नास्त्येव त्रि. म. ना. २।३
यथा पृथिव्यामोषधयः सम्भवन्ति..
तथाऽक्षरात्सम्भवतीह विश्वम् मुण्ड. १।१।७
यथा पृथिव्यामोषध्यः सम्भवन्ति
गिलन्त्यपि..तथा तस्यां जगत् गुह्यका. २६
यथा प्रकाशयत्येकः भ. गी. १३।३४
(अथ खलु) यथा प्रज्ञायां
सर्वाणि भूतान्येकीभवन्ति
तद्व्याख्यास्यामः कौ. ब. ३।४
यथा प्रदीप्तं ज्वलनं पतङ्गाः भ. गी. ११।२९
यथाप्राप्तानुभवतः सर्वत्रानभिवा-
ञ्छनात्..विज्वरो भव.. महो. ६।१४
यथाप्लुतो विशदप्लुतः ना. प. ८।४
यथाऽप्सु परीव ददृशे तथा गन्धर्व-
लोके छायातपयोरिव ब्रह्मलोके कठो. ६।५
यथाऽप्सु परीव दृश्यते (मा.पा.) कठो. ६।५
यथा फेनतरङ्गादि समुद्रादुत्थितं
पुनः । समुद्रे लीयते तद्वज्जगन्म-
य्यनुलीयते जा. द. १०।६।७
यथा बधिरा अशृण्वन्तः प्राणन्तः
प्राणेन वदन्तो वाचा पश्यन्त-
श्चक्षुषा ध्यायन्तो मनसैवमिति
प्रविवेश ह श्रोत्रम् छान्दो. ५।१।१०
(ते होचुः) यथा बधिरा
अशृण्वन्तः श्रोत्रेण...
पश्यन्तश्चक्षुषा विद्वांसो
मनसा प्रजायमानारेतसैवम-
जीविष्मेति प्रविवेश ह श्रोत्रम् बृह. ६।१।१०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यथा बाला अमनसः प्राणन्तः प्राणेन... प्रविवेश ह मनः — छांदो. ५।१।११

यथा ब्रह्म त्रिविधात्मकं सचिदानन्दात्मकम् — सामर. ९७

यथा ब्रह्मानन्दोऽयं लोकः सचिदानन्दो भवति तथा जीवसङ्घस्त्रिविधो भवति — सामर. ९७

यथा भवति बालानां गगनं मलिनं मलैः। तथा भवत्यबुद्धानामात्मापि मलिनो मलैः — अद्वैत. ८

यथा भवेद्दृढासनस्तत्त्वं यावत् प्रकाशते। स्वयं प्रकाशिते तत्त्वे स्वानन्दस्तत्क्षणाद्भवेत् — अमन. २।५१

यथाभागमवस्थिताः — भ. गी. १।११

यथाभूतार्थदर्शित्वमेतावद्भुवनत्रये। यदात्मैव जगत्सर्वमिति निश्चित्य पूर्णता — अ. पू. २।३५

यथा भूमेः पर्वतवृक्षतृणगुल्मलताद्यनन्तवस्तुभेदः तथैव... मम सर्वाद्वैतमुपपन्नं भवत्येव — त्रि. म. ना. ८।१

यथा मक्षिकाण्यस्तः पायुः काककुलायगन्धिकमस्य शिरो वायति — ३ ऐत. २।४।४

यथा महान्सुहयः सैन्धवः (मा.पा.) — बृ. उ. ६।१।१३

यथा महाफले सर्वे रसाः सर्वप्रवर्तकाः। तथैवान्नमये कोशे कोशास्तिष्ठन्ति चान्तरे — त्रि. ब्रा. ११

यथा महारजनं वासः...या वा अस्य श्रीर्भवति — बृह. २।३।६

यथा महासुहयः सैन्धवः पड्वीशशङ्कून् संवृहेदेवꣳ हैवेमान् प्राणान्संववर्ह — बृह. ६।१।१३

यथा माक्षीकैकेन तन्तुना जालं विक्षिपति तेनापकर्षति तथैवैष प्राणः — ब्रह्मो. १

यथा मातृमान्पितृमानाचार्यवान् ब्रूयात्तच्छैलिनिरब्रवीत् — बृह. ४।१।२,३

यथा मा त्वं गौतमाऽवदो यथेयं न प्राक् त्वत्तः पुरा विद्या ब्राह्मणान् गच्छति तस्मादु सर्वेषु लोकेषु क्षत्रस्यैव प्रशासनमभूत् — छांदो. ५।३।७

यथा मायामयाद्बीजाज्जायते तन्मयोऽङ्कुरः। नासौ नित्यो न चोच्छेदी तद्वद्धर्मेषु योजना — अ. शां. ५९

यथा मायामयो जीवो जायते म्रियतेऽपि च। तथा जीवा अमी सर्वे भवन्ति न भवन्ति च — अ. शां. ६९

यथा मासा अहर्जरम्, एवं मां ब्रह्मचारिणः। धातरायन्तु सर्वतः स्वाहा — तैत्ति. १।४।७

यथा मां त्वं तदैतानवदो यथाऽहमेषां नैकञ्चन वेद.. — छांदो. ५।३।५

यथा मां त्वं तातैतानवदः..(मा.पा.) — छां. उ. ५।३।५

यथा मुग्धा अविद्वांसो मनसा प्राणन्तः प्राणेन...प्रविवेश ह मनः — बृह. ६।१।११

यथाऽमुष्मिन्नाकाशे वायुरायत्तः — ३ ऐत. १।२।२

यथा मूढो यथा ह्यन्धो यथा बधिर एव वा। तथा वर्तेत लोकस्य स्वसामर्थ्यस्य गुप्तये — १ यो. त. ७७

यथाऽमूनि त्रीणि ज्योतींषि, एवमिमानि पुरुषे त्रीणि ज्योतींषि — ३ ऐत. १।२।२

यथाऽमृतं विषाद्भिन्नं विषदोषैर्न लिप्यते। न स्पृशामि जडाद्भिन्नो जडदोषान्प्रकाशतः — आ. प्र. २८

यथा मृदि घटो नाम कनके कुण्डलाभिधा। शुक्तौ हि रजतख्यातिर्जीवशब्दस्तथा परे — यो. शि. ४।१४

यथा यथा सदाभ्यासात्सङ्कल्पविलयो भवेत्। योगिनो भवति श्रेयान्कर्मत्यागस्तदा तदा — अमन. २।१०४

यथा यथा सदाभ्यासान्मनसः स्थिरता भवेत्। वायुवाक्कायदृष्टीनां स्थिरता च तथा तथा — अमन. २।६७

यथाऽयमग्निः पृथिव्यां, एवमिदमुपस्थे रेतः — ३ ऐत. १।२।२

यथाऽयःपिण्डे हन्यमाने नाग्निरभिभूयत्येवं नाभिभूयत्यसौ पुरुषः — मैत्रा. ३।३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यथा योगी वायुनिरोधनं वक्ता-
चरणगुरुराच्छिनोति किल्बिषम् अद्वैतो. ४
यथा रज्जुं परित्यज्य सर्पं गृह्णाति
वै भ्रमात् । तद्वत्सत्यमविज्ञाय
जगत्पश्यति मूढधीः ना. बिं. २६
यथा रज्जौ निष्क्रियायां सर्पा-
भासविनिर्गमौ । अवृतेः सद-
सत्त्वाभ्यां वक्तव्ये बन्धमोक्षणे २ आत्मो. २७
यथा रथचक्रस्य खं, तेन स ऊर्ध्व
आक्रमते स आदित्यमागच्छति बृह. ५।१०।१
यथा रविः सर्वरसान्प्रभुङ्क्ते...तथैव
योगी विषयान् भुङ्क्ते १ अवधू. ६
यथा रसाशये फेनं मथनादेव
जायते । मनोनिर्मथनादेव
विकल्पा बहवस्तथा त्रि. ब्रा. २।१४
यथा राज्ञे कुर्वन्नमात्यबुद्धिं देही
बिन्देद्बाधमस्मात्द्विनष्टम् । सत्या-
दिरूपं शिवमेवंविद्वानो विष्ण्वादि-
बुद्ध्या हीयतेऽज्ञानसङ्गात् सि. शि. १
यथार्द्रैन्धानाग्नेरभ्याहितस्य
पृथग्धूमा...(मा. पा.) बृ. उ. ४।५।११
(अथ)यथाऽऽर्द्रैधाग्नेरभ्याहितस्य
पृथग्धूमा निश्चरन्त्येवं वा एतस्य
महतो भूतस्य निःश्वसित-
मेतद्यदृग्वेदो..[मैत्रा. ६।३२+ बृह. ४।६।११
यथार्कयनोमित्युच्चार्याभिमानो-
स्यपिप्रणवः तुरीयो. १
यथा लगति कंठात्तु हृदयावधि
सस्वनम् । पूर्ववत्कुम्भयेत्प्राणं
रेचयेदिडया ततः योगकु. १।२७
यथालब्धोपजीवी स्यान्मुनिर्दान्तो
जितेन्द्रियः (यतिः) ना. प. ५।२६
यथा लम्बरस्य खं, तेन स ऊर्ध्व
आक्रमते स चन्द्रमसमागच्छति बृह. ५।१०।१
यथा लातव्यो गोत्रो ब्राह्मणः २ प्राणवो. १४
यथालाभमश्नीयात् (यतिः) आरुणि. ३
यथालाभमश्नीयात्प्राणसन्धारणार्थं
यथा मेदोवृद्धिर्न जायते
[१ सं. सो. १।२+ कठश्रु. ६

यथावच्छास्त्रवाक्यार्थे मतिमाधाय
निश्चलाम् ।...शिलाशय्या-
समासीनो जरयत्यायुरातनम् अक्ष्युप. १५
यथावच्छृणु तान्यपि भ. गी. १८।१९
यथावदखिलं प्रोक्तं जनकेन
महात्मना । तदेव तत्पुरा
प्रोक्तं तस्य पित्रा महाधिया महो. २।३१
यथावदुपचारी कृतकृत्यो
मरुदुत्तरायणं गतः मैत्रा. ६।३०
यथा वन्ध्यासुतो नास्ति यथा
नास्ति मरौ जलम् यो. शि. ४।१८
यथावस्थितज्ञानेन किञ्चिन्नेति
यदस्ति तदस्ति यन्नास्ति
नास्ति तत् स्वसंवे. २
यथा वा अरा नाभौ समर्पिता
एवमस्मिन्प्राणे सर्वं समर्पितम् छांदो. ७।१५।१
यथा वा चित्तसामर्थ्यं जायते...
दूरश्रुतिर्दूरदृष्टिः क्षणाद्दूरगमः...
वाक्सिद्धिः कामरूपत्वमदृश्य-
करणी तथा । मलमूत्रप्रलेपेन
लोहादेः स्वर्णता भवेत् १ यो.त. ७३-७४
यथा वातैर्विनिर्मुक्तो निश्चलो
निर्मलः परः । शब्दाद्यैर्विषयै-
स्त्यक्तो लयस्थो दृश्यते तथा अमन. १।२७
यथा वाऽप्सुचारिणः शाकुनिकः
सूत्रयन्त्रेणोद्धृत्योदरेऽग्नौ
जुहोत्येवं वाव खल्विमान्
प्राणानोमित्यनेनोद्धृत्याना-
मयेऽग्नौ जुहोति मैत्रा. ६।२६
यथा वायुः पुष्करिणीं समिङ्गयति
सर्वतः । एवा ते गर्भ एजतु.. बृह. ६।४।२१
यथावायुःपुष्करिणीं समिञ्जति(मा.) बृह. ६।४।२१
यथा वा श्रेष्ठिनं स्वा भुञ्जन्त एवमेवैष
प्राज्ञ आत्मैतैरात्मभिर्भुङ्क्ते कौ. त. ४।२०
यथाविधानं गुरोः कर्मातिशेषेणा-
भिसमावृत्य कुटुम्बे शुचौ
देशे स्वाध्यायमधीयानो,...
ब्रह्मलोकमभिसम्पद्यते छान्दो. ८।१५।१
यथा विन्दति तच्छृणु भ. गी. १८।४५

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यथा विपणगा लोका विहरन्तोऽप्यसत्समाः । असम्बन्धास्तथा ज्ञस्य ग्रामोऽपि विपिनोपमः — अ. पू. १।२३

यथा विब्रूयादसौ गौरसावश्वः — बृह. ३।४।२

यथा विलीनमेवाङ्गास्यान्ताद्वाचामेति । कथमिति लवणमिति — छां. उ. ६।१३।२

यथा वृक्षस्य संपुष्पितस्य दूराद्गन्धो वात्येवं पुण्यस्य कर्मणो दूराद्गन्धो वाति — महाना. ७।९

यथा वृक्षो वनस्पतिस्तथैव पुरुषोऽमृषा । तस्य लोमानि पर्णानि त्वगस्योत्पाटिका बहिः — बृह. ३।९।२८

यथा वेदो वाऽननूक्तोऽन्यद्वा कर्माकृतं यदिह वा अप्यनेवंविन्महत्पुण्यं करोति — बृह. १।४।१५

यथा वेदो वानूक्तोऽन्यद्वा..(मा.पा.) — बृह. १।४।१९

यथा वै द्वे वाऽऽमलके द्वे वा कोले द्वौ वाक्षौ मुष्टिरनुभवत्येवं वाचं च नाम च मनोऽनुभवति — छान्दो. ७।३।१

यथा वै सम्राण्महान्तमध्वानमेष्यन्रथं वा नावं वा समाददीतैवमेवैताभिरुपनिषद्भिः समाहितात्मा — बृह. ४।२।१

यथा व्रीहिर्वा यवो वा स एष सर्वस्येशानः सर्वस्याधिपतिः सर्वमिदं प्रशास्ति — बृह. ५।६।१

यथाशास्त्रमनुद्वेगमाचरन्को न सिद्धिभाक् — महो. ५।८८

यथा शिवमयो विष्णुरेवं विष्णुमयः शिवः — स्कन्दो. ९

यथा शुद्धसुवर्णस्य कनकमुकुटाङ्गदादिभेदः — त्रि. म. ना. ८।१

यथाऽश्मानमाखणमृत्वा विध्वंसत एवं हैव स विध्वंसते — छान्दो. १।२।८

(सः) यथाऽश्मानमृत्वा लोष्टो विध्वंसेतैवं हैव विध्वंसमाना विष्वञ्चो विनेशुः — बृह. १।३।७

यथा श्येनः स्वमाश्रित्य याति स्वमालयं कुलायम् , एवं सुषुप्तं भूत — परम. १

यथा श्रमो भवेद्देहे तथा सूर्येण पूरयेत् — योगकुं. १।३५

यथा श्रियाभियुक्तोऽहं तथा भक्तो मम प्रियः — गोपालो. २।११

यथा श्रेष्ठैः स्वैर्भुङ्क्ते यथा वा श्रेष्ठिनं स्वा भुञ्जन्त एवमेवैष प्राज्ञ आत्मैतैरात्मभिर्भुङ्क्ते — कौ. ब. ४।२०

यथाऽश्वत्थदलेसूक्ष्मास्थूलाश्च(नाड्यः) — त्रि. ब्रा. २।७६

यथाऽश्वत्थादिपत्रं शिराभिर्व्याप्तमेवं शरीरं नाडीभिर्व्याप्तम् — शांडि. १।४।६

यथाऽश्वलायनो भगवन्तं परमेष्ठिनमुपसमेत्योवाच — कैव. १

यथा सकृद्विद्युत्तं सकृद्विद्युत्तेव या वा अस्य श्रीर्भवति.. — बृह. २।३।६

यथा सङ्कल्पितं लोकं नयति — प्रश्नो. ३।१०

यथा सङ्कल्पयेद्योगी...तथा तत्तदवाप्नोति — यो. शि. ५।५९

यथा सतः पुरुषात्केशलोमानि तथाऽक्षरात्सम्भवतीह विश्वम् — मुण्ड. १।१।७

यथा समुद्रसलिलस्य स्थूलसूक्ष्मतरङ्गफेनबुद्बुदकरकलवणपाषाणाद्यनन्तवस्तुभेदः — त्रि. म. ना. ८।१

यथा सम्पन्ना मधुत्वं नाना रसा इत्येवं ह्याह — मैत्रा. ६।२२

यथा सम्राडेवाधिकृतान्विनियुङ्क्ते एतान्ग्रामानधितिष्ठस्वेत्येवमेवैष प्राण इतरान्प्राणान्पृथक्पृथगेव सन्निधत्ते — प्रश्नो. ३।४

यथा सर्वगतस्य निराकारस्य महावायोश्च तदात्मकस्य...चाभेद एव श्रूयते सर्वत्र — त्रि. म. ना. २।३

यथा सर्वगतं व्योम तत्र तत्र लय गतः (ज्ञानी) — पैङ्गलो. ४।१३

यथा सर्वगतं सौक्ष्म्यात् — भ. गी. १३।३३

यथा संह्रियते सर्वमस्तं गच्छति भास्करे । कर्मजालं तथा सर्वममनस्के विलीयते — अमन. २।८८

यथाऽसावन्तरिक्षे विद्युदेवमिदमात्मनि हृदयम् — ३ ऐत. १।२।२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यथा सिद्धरसस्पर्शात्ताम्रं भवति काञ्चनम् । गुरूपदेशश्रवणाच्छिष्यस्तत्त्वमयो भवेत् — अमन. २।४६

यथाऽसिधारां कर्तेव हितामवक्रामे-यद्युवेयुवेह वा विह्वयिष्यामि ...एवमनृतात्मानं जुगुप्सेत् — महाना. ७।९

यथा सिंहो गजो व्याघ्रो भवेद्वश्यः शनैः शनैः । तथैव सेवितो वायुरन्यथा हन्ति साधकम् [यो. चू. ११८+ — शाण्डि. १।७।६

यथा सिंहो मृगो वाऽपि नीयमानो व्यवस्थितः...परिचीयमानस्य तथा वायुर्वै विश्वतोमुखः — योगो. ११

यथा सुदीप्तात्पावकाद्विस्फुलिङ्गाः सहस्रशः प्रभवन्ते सरूपाः । तथाऽक्षराद्विविधाः सोम्य भावाः प्रजायन्ते — मुण्ड. २।१।१

यथा सुनिपुणः सम्यक्परदोषेक्षणे रतः । तथा चेन्निपुणः स्वेषु को न मुच्येत बन्धनात् — वराहो. ३।२५

यथा सुप्तोत्थितः कश्चिद्विषयान् प्रतिपद्यते । जागर्त्येव ततो योगी योगनिद्राक्षये तथा — अमन. २।६२

यथा सुहयः पड्वीशशङ्कून्सङ्खिदे-देवमितरान्प्राणान्समखिदत् — छां. उ. ५।१।१२

यथा सोमश्राजानमाप्यायस्वा-पक्षीयस्वेत्येवमेनाश्स्तत्र भक्षयन्ति — बृह. ६।२।१६

यथा सोम्य पुरुषं गान्धारेभ्योऽभि-नद्धाक्षमानीय तं ततोऽतिजने विसृजेत् — छांदो. ६।१४।१

यथा सोम्य मधु मधुकृतो निस्तिष्ठन्ति नानात्ययानां वृक्षाणाश्रसान्समवहारमे-कताश्रसं गमयन्ति — छांदो. ६।९।१

यथा सोम्य महतोऽभ्याहितस्यैक-मङ्गारं खद्योतमात्रं परिशिष्टं तं तृणैरुपसमाधाय प्रज्वाल-येत्तेन ततोऽपि बहु दहेत् — छांदो. ६।७।५

यथा सोम्यैकेन नखनिकृन्तनेन सर्वं कार्ष्णायसं विज्ञातश्स्याद्वाचारम्भणं... कृष्णायसमित्येव सत्यम् — छांदो. ६।१।६

यथा सोम्यैकेन लोहमणिना सर्वं लोहमयं विज्ञातश्स्याद्वाचा-रम्भणं...लोहमित्येव सत्यम् — छांदो. ६।१।५

यथा सोम्यैकेन मृत्पिण्डेन सर्वं मृन्मयं विज्ञातश्स्याद्वाचा-रम्भणं विकारो नामधेयं मृत्तिकेत्येव सत्यम् — छांदो. ६।१।४

यथा सौक्ष्म्याच्चिदाभास्य आका-शो नोपलक्ष्यते । तथा निरंश-श्चिद्भावः सर्वगोऽपि न लक्ष्यते — महो. ५।९९

यथाऽसौ दिव्यादिव्यादित्य एव-मिदं शिरसि चक्षुः — ३ ऐतरे. १।२।२

यथाऽसौ द्यावापृथिव्यावन्तरेणा-काशः, तस्मिन्हास्मिन्नाकाशे प्राण आयत्तः — ३ ऐत. १।२।२

यथा सोम्य महतोऽभ्याहितस्यैको-ऽङ्गारः खद्योतमात्रः परिशिष्टः स्यात्तेन ततोऽपि न बहु दहेत् — छांदो. ६।७।३

यथा स्तेनो यथा भ्रूणहैवमेष भवति — सुबा. १२

यथा स्त्रीपुमाश्सौ सम्परिष्वक्तौ स इममेवात्मानं द्वेधाऽपातयत्ततः पतिश्च पत्नी चाभवतां — बृह. १।४।३

यथा स्थितमिदं यस्य व्यवहारवतो-ऽपि च । अस्तं गतं स्थितं व्योम स जीवन्मुक्त उच्यते — वराहो. ४।२१

यथाऽस्या उदरमेवममुष्या अम्भणं — ३ ऐत. २।५।२

यथाऽस्यास्तनय एवममुष्या अङ्गुलयः — ३ ऐत. २।५।२

यथाऽस्याःशिर एवममुष्याः शिरः — ३ ऐत. २।५।२

यथाऽस्याः स्पर्शा एवममुष्याः स्पर्शाः — ३ ऐत. २।५।२

यथाऽस्याः स्वरा एवममुष्याः स्वराः — ३ ऐत. २।५।२

यथाऽस्यै जिह्वैवममुष्यै वादनं — ३ ऐत. २।५।२

यथा स्वच्छन्दतः प्राणो निपत-त्याशु गच्छतः ।...परिचीय-मानस्य तथा वायुर्वै विश्वतोमुखः — योगो. ११

यथा स्वप्नमयो जीवः...तथा जीवा
अमी सर्वे अ. शां. ६८
यथा स्वप्ने तथा पितृलोके कठो. ६।५
यथा स्वप्ने द्वयाभासं चित्तं चलति
मायया । तथा जाग्रद्द्वयाभासं
चित्तं चलति मायया अ. शां. ६१
यथा स्वप्ने द्वयाभासं स्पन्दते
मायया मनः । तथा जाग्र-
द्द्वयाभासं स्पन्दते मायया मनः अद्वैत.२९
यथाऽहनि तथा रात्रौ । नास्य नक्तं
न (वा) दिवा [१सं.सो.१।३+ कठश्रु. १०
यथाऽहमन्धो न स्यां तथा कल्पय
कल्पय, कल्याणं कुरु कुरु चाक्षुषो. २
यथाऽहमेषां नैकश्चन वेद छांदो. ५।३।५
यथा ह वै बहवः पशवो मनुष्यं
भुञ्ज्युरेवमेवैकः पुरुषो देवान्
भुनक्ति बृह. १।४।१०
यथा ह वै पदेनानुविन्देदेवं कीर्तिꣳ
श्लोकं विन्दते बृह. १।४।७
यथा हि वै सरसि पद्मं तिष्ठति
तथा भूम्यां तिष्ठति गोपालो. १६
यथा ह्यग्निः काष्ठेषु, तिलेषु तैल-
मिव तं विदित्वा मृत्युमत्येति हंसो. ४
यथा ह्येवेयं शब्दवती तर्धवत्येव-
मसौ शब्दवती तर्धवती ३ ऐत. २।५।२
यथा ह्येवेयं लोमशेन चर्मणा
पिहिता भवत्येवमसौ लोमशेन
चर्मणा पिहिता ३ ऐत. २।५।२
यथा ह्येवेह प्रजा अन्वाविशन्ति...
तं तमेवोपजीवन्ति छांदो. ८।१।५
यथेक्षुरससंव्याप्ता शर्करा वर्तते
तथा । अद्वयब्रह्मरूपेण व्याप्तो-
ऽहं वै जगत्त्रयम् आ. प्र. १४
यथेच्छया वसेद्विद्वानात्मारामः
सदा मुनिः कुण्डिको. २८
यथेच्छसि तथा कुरु भ. गी. १८।६३
यथेतमाकाशमाकाशाद्वायुं वायु-
र्भूत्वा धूमो भवति छांदो. ५।१०।५

यथेतमेस्य जघनेनाग्निमासीनो
वꣳशं जपति बृह. ६।३।६
यथेन्द्रगोपो यथाऽग्न्यर्चिर्यथा पुण्ड-
रीकं...वा अस्य श्रीर्भवति बृह. २।३।६
यथेमे दंशमशकादयस्तृणवन्नश्य-
तयोद्भूतप्रध्वंसिनः मैत्रा. १।५
यथेयंनप्राक्त्वत्तःपुराविद्या ब्राह्मणा-
न्गच्छति तस्मादु सर्वेषु लोकेषु
क्षत्रियस्यैव प्रशासनमभूत् छांदो. ५।३।७
यथेयं न प्राक् त्वत्त पुरा विद्या
ब्राह्मणान्...(मा. पा.) छां. उ. ५।३।७
यथेयं विद्येतः पूर्वं न कस्मिꣳश्चन
ब्राह्मण उवास तां त्वहं तुभ्यं
वक्ष्यामि बृह. ६।२।८
यथेरिणे बीजमुप्तं नरेन्द्र नास्य
वप्ता लभते बीजभागम् । एवं
श्राद्धमप्रतिष्ठितं विनश्यति इतिहा. २९
यथेष्टधारणा-(णं वा) द्वायो रनलस्य
प्रदीपनम् । नादाभिव्यक्तिरा-
रोग्यं जायते नाडिशोधनात्
[यो. चू. ९९+ शाण्डि. १।७।८
यथेष्टधारणाद्वायोः सिद्ध्येत्केवल-
कुम्भकः । केवले कुम्भके सिद्धे
रेचपूरविवर्जिते । न तस्य दुर्लभं
किञ्चित्त्रिषु लोकेषु विद्यते १ यो. त. ५०
यथेष्टमेव वर्तेत यद्वा योगी महेश्वरः।
अभ्यासभेदतो भेदः फलं तु
सममेव हि १ यो. त. १११
यथेह क्षुधिता बाला मातरं पर्यु-
पासते । एवꣳ सर्वाणि भूता-
न्यग्निहोत्रमुपासते छांदो. ५।२४।५
यथैकस्मिन्घटाकाशे रजोधूमादिभि-
र्युते । न सर्वे संप्रयुज्यन्ते
तद्वज्जीवाः सुखादिभिः अद्वैतो. ५
यथैतत्कूबरस्तक्ष्णापोज्झितो
नेङ्गते मनाक् । परित्यक्तो-
पमात्मानस्तद्वद्देहो विरोचते छाग. ६।४
यथैतं काष्ठमारमानद्धमनुपश्या-
मस्तथैवावशो भूत्यः स्पन्दते छाग. ६।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यथैतावेदस्याष्टावुपनिषदोभवन्ति ...
यथैधांसि समिद्धोऽग्निः　भ. गी. ४।३७
यथैवमवमन्यन्ते जनाः...तथा
　युक्तश्चरेद्योगी　ना. प. ६।१०
यथैव खल्वयं भगवोऽस्मिञ्छरीरे
　साध्वलङ्कृते साध्वलंकृतो
　भवति...एवमेवायमस्मिन्नन्धे-
　ऽन्धो भवति　छांदो. ८।९।१
यथैव तु महासिंहः कुञ्जरो
　वाऽथदुर्मदः...परिचीयमानः
　कालेन वशत्वं चैव गच्छति ।
　परिचीयमानयोगस्य वशत्वं
　याति मारुतः　योगो. ८
यथैव तु स्मोपसन्ना अथानसूयवो
　यथोपप्रष्ट्विन इति　छाग. ३।५
यथैव तेन न गुरुर्भोजनीयस्तथैव
　चान्नं न भुनक्ति श्रुतं तत्　शाट्याय. ३५
यथैव द्विविधा रज्जुर्ज्ञानिनोऽज्ञा-
　निनोऽनिशम् । यथैव मृन्मयः
　कुम्भस्तद्वद्देहोऽपि चिन्मयः　यो. शि. ४।२१
यथैव निश्चितः कालः सूर्यचन्द्र-
　निबन्धनात् । आपूर्य कुम्भितो
　वायुर्बहिर्नो याति साधके　यो. शि. १।१२८
यथैव बिम्बं मृदयोपलिप्तं तेजोमयं
　भ्राजते तत्सुधातम् । तद्वात्म-
　तत्त्वं प्रसमीक्ष्य देही एकः
　कृतार्थो भवते वीतशोकः　श्वेता. २।१४
यथैव लोहकाराणां भस्त्रा वेगेन
　चाल्यते । तथैव स्वशरीरस्थं
　चालयेत्पवनं शनैः　योगकुं. १।३४
यथैव वटबीजस्थः प्राकृतश्च महा-
　द्रुमः । तथैव रामबीजस्थं जगदे-
　तच्चराचरम् [रामर.५।१०+　रा.पू.ता.२।२
यथैव व्योम्नि नीलत्वं यथा नीरं
　मरुस्थले । पुरुषत्वं यथा स्थाणौ
　तद्वद्विश्वं चिदात्मनि　यो. शि. ४।१९
यथैव शून्यो वेतालो गन्धर्वाणां
　पुरं यथा । यथाऽऽकाशे द्वि-
　चन्द्रत्वं तद्वत्सत्ये जगत्स्थितिः　यो. शि. ४।१६
यथैवेदं नभः शून्यं जगच्छून्यं
　तथैव हि　वा. र. ४।२०
यथैवापाकृतः सेतुः प्रवाहस्य
　निरोधकः । तथा शरीरगा
　छाया ज्ञातव्या योगिभिः सदा　वराहो. ५।४१
यथैवासावितश्चेतोऽमुतश्चामुतश्च
　सम्प्रद्रवत इवोपशुष्यत इवो-
　पस्कन्दमभिगृह्णीताभियातयेदेव　छाग. ५।३
यथैवासौ प्रतिसूत्वरेण समः समेन
　क्रीडेदेवं हैष संक्रीडतीति　छाग. ५।३
यथैवासौ राजानं वा राजपुरुषं
　वा निलयनं प्रापयेदेवं हैवैष
　यन्ता (रं) निलयनं प्रापयतीति　छाग. ५।३
यथैवेदमावां भगवः साध्वलङ्कृतौ
　सुवसनौ परिष्कृतौ च एव-
　मेवेमौ भगवः साध्वलंकृतौ
　सुवसनौ परिष्कृतौ च　छांदो. ८।८।३
यथैवेदं नभः शून्यं जगच्छून्यं
　तथैव हि　महो. ५।१८४
यथैवेशस्तथा गुरुः । पूजनीयो
　महाभक्त्या　यो. शि. ५।५८
यथैवेह बीजस्याङ्कुरा वाऽथ धूमा-
　र्चिर्विस्फुलिङ्गा इवाग्नेश्चेत्यत्रो-
　दाहरन्ति　मैत्रा. ६।३१
यथैवैष कपालाष्टकं सम्नयति
　तमेव स्तन इव लम्बते वेद-
　देवयोनिः　ब्रह्मो. १
यथैवैष देवदत्तो यष्ट्याऽपि ताड्य-
　मानो नयतीत्येवमिष्टापूर्तैः
　शुभाशुभैर्न लिप्यते　ब्रह्मो. १
यथैवैषा वन्ध्यैवैषा रतिमात्रं फल-
　मस्या वृत्तच्युतस्येव　मैत्रा. ७।९
यथैवोत्पलनालेन तोयमाकर्षयेन्नरः।
　तथैवोत्कर्षयेद्वायुं योगी योग-
　पथे स्थितः　ध्या. बिं. ३८
यथैवोपकरणवतां जीवितं तथैव
　ते जीवितं स्यात् [बृह.२।४।२　+४।५।३
यथैवोपस्तृत्वरो वार्धिस्तिर्यगुच्छलन्ती-
　भिरिव वीचीभिः शफरीभि-

रेवोपस्कन्दमुत्प्लवेदेवं हैवैषोऽभि-
सूत्वराणामेव धुर्याणां चंक्रम-
णामरीणामुत्प्लवतीति छाग. ५।३
यथैवैष देवदत्तो यष्ट्या च ताड्य-
मानो नयति, एवमिष्टापूर्तकर्मा
शुभाशुभैर्न लिप्यते परब्र. १
यथैषा जन्मदुःखेषु न भूयस्त्वां
नियोक्ष्यति । स्वात्मनि स्व-
परिस्पन्दैः स्फुरत्यच्छैश्चिदर्णवः महो. ५।११७
यथैषा देवतैव॰ स यथैतां देवता॰
सर्वाणि भूतान्यवन्त्येव॰ हैवं-
विद॰ सर्वाणि भूतान्यवन्ति बृ. उ. १।५।२०
यथैषा पुरुषे छायैतस्मिन्नेतदाततं
मनोधिकृते नायात्यस्मिञ्छरीरे प्रश्नो. ३।३
यथैषा वन्ध्यैवैषा रतिमात्रं फल-
मस्या वृत्तच्युतस्येव नारम्भ-
णीया मैत्रा. ७।९
यथोक्तं पर्युपासते भ. गी. १२।२०
यथोदकं गिरौ सृष्टं समुद्रेषु विधा-
वति । एवं धर्मान्पृथक्पश्यंस्ता-
मेवानुविधावति गुह्यका. ४३
यथोदकं दुर्गे वृष्टं पर्वतेषु विधा-
वति । एवं धर्मान्पृथक्पश्यं-
स्तानेवानुविधावति कठो. ४।१४
यथोदकं शुद्धे शुद्धमासिक्तं तादृगेव
भवति । एवं मुनेर्विजानत
आत्मा भवति गौतम कठो. ४।१५
यथोदके तोयमनुप्रविष्टं तथा-
त्मरूपो निरुपाधिसंस्थितः पैङ्गलो. ४।११
यथोन्मेषो जायते तथा चिरंतना-
तिसूक्ष्मवासनाबलात् पुनर-
विद्याया उदयो भवति त्रि. म. ना.४।६
यथोपपन्नचातुर्वर्ण्यभैक्षाचर्यं
चरन्त आत्मानं मोक्षयन्त इति आश्रमो. ४
यथोपयातमात्मैवाभिचक्षत इति आर्षे. ५।३
(अथ) यथोर्णनाभिस्तन्तुनोर्ध्व-
मुत्क्रान्तोऽवकाशं लभतीत्येवं
वाव खल्वसावभिध्यातोमित्यने-
नोर्ध्वमुत्क्रान्तः स्वातंत्र्यं लभते मैत्रा. ६।२२
यथोर्णनाभिः सूत्राणि सृजत्यपि
गिलत्यपि...उत्पद्यन्ते विलीयन्ते
तथा तस्यां जगत्यपि गुह्यका. २६
यथोर्णनाभिः सृजते गृह्णते च
यथा पृथिव्यामोषधयः सम्भ-
वन्ति । यथा सतः पुरुषात्केश-
लोमानि तथाऽक्षरात्सम्भवतीह
विश्वम् मुंड. १।१।७
यथोल्बेनाऽऽवृतो गर्भः भ. गी. ३।३८
यदक्षरं नारसिंहमेकाक्षरं तद्भवति नृ. पू. ५।७
यदक्षरं पञ्चविधं समेति युजो
युक्ता अभियत्संवहन्ति १ ऐत. ३।८।१
यदक्षरंपरंब्रह्म तत्सूत्रमितिधारयेत् ब्रह्मो. ६
[परब्र. ७+ ना. प. ३।७८
यदक्षरं प्राजापत्यं सौम्यं सूक्ष्मं
ग्राह्यं ग्राह्येण भावं भावेन सौम्यं
सौम्येन सूक्ष्मं सूक्ष्मेण ग्रसति
तस्मै महाग्रासाय नमः चतुर्वे. ८
यदक्षरं वेदविदो वदन्ति भ. गी. ८।११
यदक्षरादक्षरमेति युक्तं युजो युक्ता
अभियत्संवहन्ति १ ऐत. ३।८।२
यदग्निर्ज्वलत्यथैतन्म्रियते यन्न
ज्वलति तस्यादित्यमेव तेजो
गच्छति कौ. त. २।१२
यदग्निर्वायुरिन्द्रस्ते ह्येनन्नेदिष्ठं
पस्पर्शुस्ते ह्येनत्प्रथमो विदां-
चकार ब्रह्मेति केनो. ४।२
यदग्निं न विन्देदप्सु जुहुयादापो
वै सर्वा देवताः सर्वाभ्यो
देवताभ्यो जुहोमि स्वाहा ना. प. ३।७७
यदग्नेरभिवर्तनानि [छाग.२।२.+ ४।२
यदग्नौ जुहोत्यपि समिधं तदेव-
यज्ञः सन्तिष्ठते सद्वै. १४
यदग्रे चानुबन्धे च भ. गी. १८।३९
यदग्रे वेदशास्त्राणि तुलसीं तां
नमाम्यहम् तुलस्यु. ९

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यद्ज्ञानाद्भवेद्द्वैतमितरत्तत्प्रणश्यति	यो. शि. ४।९	यदन्तरा पितरं मातरं चेति नाहमत एकं च न वेद	बृह. ६।२।२
(अथ) यदतः परो दिवा ज्योतिर्दीप्यते विश्वतः पृष्ठेषु..	छांदो. ३।१३।७	यदन्तरिक्षं पृथिवीमुत द्यां यन्मातरं पितरंवाजिहिंसिम [सहवै.१० [+तै. सं. १।८।५।३+	अथर्व. ६।१२०।१ तै. आ. २।६।२
यदत्र षष्ठं त्रिशतं सुवीरं यज्ञस्य गुह्यं नवनावमाव्यम् । दश-पञ्च त्रिशतं यत्परं च तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु	२ शिवसं. ७	यदन्तरिक्षं यदाशसाऽतिक्रामामि	सहवै. ४
		यदन्तर्नोऽसाविह प्राहैयात्	छाग. ३।५
यदत्रैनो अवतरसुवामि	सहवै. ९	यदन्तः पूर्णामवगत्य पूर्णः	गुह्यका. ४६
यदथर्वाङ्गिरसो मधोः कूल्या यद्ब्राह्मणानितिहासान्पुराणानि कल्पान्गाथानाराशंसीर्मेदसः कूल्याअस्यपितॄन्त्स्वधाअभिवहंति	सहवै. १४	यदन्ति यच्च दूरके [३ऐत.२।४।४+ [ऋ. मं. ९।६७।२१	वनदु. १२९
		यदन्नमग्निर्बहुधा विराद्धि रुद्रैः प्रजग्धं यदि वा पिशाचैः । सर्वं तदीशानो अभयं कृणोतु	प्रा. हो. १।६
यदथर्वाङ्गिरसो मध्वाहुतिभिः... तद्देवांस्तर्पयति, त एनं तृप्ता आयुषा...ब्रह्मवर्चसान्नाद्येन च तर्पयन्ति	सहवै. १४	यदन्नमद्मि बहुधा विरूपं वासो हिरण्यमुत गामजामविम्	सहवै. १०
		यदन्नमद्म्यनृतेन देवा दास्यन्न दास्यन्नुत वा करिष्यन्	सहवै. १०
यददीव्यं नृणामहं बभूवादित्सन्वा-संजगरजनेभ्यः । अग्निर्मा तस्मादिन्द्रश्च संविदानौ प्रमुंचताम्	सहवै. ५	यदन्नेनातिरोहति [चित्यु.१२।१+ [+ऋ.मं.१०।९०।२+	पु. सू. २ वा. सं. ३१।२
(अथ) यदनाकाशायनमित्याचक्षते ब्रह्मचर्यमेव तत्	छांदो. ८।५।३	यदन्यद्देवेभ्यश्च प्राणेभ्यश्च तत्सत्	कौ. त. १।६
		यदपां क्रूरं यदमेध्यं यदशान्तं तदपगच्छतात्	महाना. ५।१८
यदनादि निरामयम् (ब्रह्म)	महो. २।६८		
यदनादिभूतं यदनन्तरूपं यद्विज्ञानरूपं यद्देवाः सर्वे ब्रह्म ज्येष्ठमुपासते	गणेशो. ४।१	यदपि बहुधाक्षीरन्न किंच प्रतिपद्यत इति तन्मे ब्रह्मेति	आर्षे. ७।१
		यदपूर्वं यक्षमन्तः प्रजानां तन्मे मनः शिव.. [१ शिवसं. २+	२ शिव. सं. ३
यदनु कुरुक्षेत्रं देवानां देवयजनं सर्वेषां भूतानां ब्रह्मसदनम् [रामो. १।१+तारसा.१।१+	जाबालो. १	यदभावनमास्थाय यदभावस्य भावनम् । तद्यथा वस्तुदर्शित्वं तदचित्तत्वमुच्यते	अ. पू. ४।५०
यदनुक्तमनिष्पन्दंदीपकंतेजसामपि	अ. पू. ३।२२	यदमीषामदःप्रियम्,तदैतूपमामभि..	चित्यु. १५।२
यदनुज्ञा समर्धयिता ह वै कामानां भवति य एतदेवं विद्वानक्षरमुद्गीथमुपास्ते	छांदो. १।१।८	यदमुत्र तदन्विह	कठो. ४।१०
(अथ) यदनुब्रूते तेन ऋषीणां (लोकप्राप्तिः)	बृह. १।४।१६	यदमुष्मिन्नादित्ये तपत्यग्नौ चाधूमके...यःपचत्यन्नमित्येवंह्याह	मैत्रा. ६।१७
यदनुष्ठुभैव वा एष उपवसन्नेष हि सर्वत्रसर्वदासर्वात्मासन्सर्वमत्ति	नृसिंहो. ४।२	यदमुष्मिन्नादित्येऽथ सोमेऽग्नौ विद्युति विभात्यथ खल्वेनं दृष्ट्वाऽमृतत्वं गच्छति	मैत्रा. ६।२४
यदनेकमेकं नानावर्णं नानारूपं नानाशब्दं...	शौनको. १।५	यदमूर्तं तत्सत्यं तद्ब्रह्म	मैत्रा. ६।३
		यदयमात्माऽनेन ह्येतत्सर्वं वेद	बृह. १।४।७

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यद्यमात्मामायामात्रएषएवोमः.. नृसिंहो. ५।१
यद्यमेक इवैव पवते बृह. ३।९।९
यद्यं शवशयितमशयिष्टेति छाग. ४।२
(अथ) यदरण्यायनमित्याचक्षते
ब्रह्मचर्यमेव तत् छांदो. ८।५।३
यदर्चिमद्यदणुभ्योऽणु च यस्मिँ-
ल्लोका निहिता लोकिनश्च मुण्ड. २।२।२
यदर्थप्रतिभानंतन्मनइत्यभिधीयते महो. ४।५१
यदर्पयेद्गुरुः किञ्चित्तन्नम्रः पुरतः
स्थितः । पाणिद्वयेन गृह्णीयात्
स्थापयेत्तच्च सुस्थिरम् शिवो. ७।११
यदर्वाचीनमेनो भ्रूणहत्यायास्त-
स्मान्मोक्ष्यध्व इति त एतैरजुहवुः सहवै. ११
यदरूपं तन्मर्त्यँ स भगवः
कस्मिन्प्रतिष्ठित इति छांदो. ७।२४।१
यदवश्यं पराधीनैस्त्यजनीयं शरी-
रकम् । कस्मात्तेन विमूढात्मा
न साधयति शाश्वतम् शिवो. ७।१२१
यदवस्फूर्जति सोनु वषट्कारो
वायुरात्मा सहवै. १८
(अथ) यदवोचं भुवः प्रपद्य
इत्यग्निं प्रपद्ये वायुं प्रपद्य
आदित्यं प्रपद्य इति छांदो. ३।१५।६
(अथ) यदवोचं भूः प्रपद्य इति
पृथिवीं प्रपद्येऽन्तरिक्षं प्रपद्ये
दिवं प्रपद्य इति छांदो. ३।१५।५
(अथ) यदवोचँ स्वः प्रपद्य
इत्यृग्वेदं प्रपद्ये यजुर्वेदं प्रपद्ये
सामवेदं प्रपद्य इति छांदो. ३।१५।७
यदश्नाति तद्धविः [त्रि. प. ४+ महाना. १८।१०
(अथ) यदश्नाति यत्पिबति य-
द्रमते तदुपसदैवेति छांदो. ३।१७।२
यदश्नीयाद्रेतोभक्षी भवेत् भस्मजा. २।१०
यदश्रुमापातयेत्प्रजां विच्छिन्द्यात् कठरु. २
यदश्वत्तन्मेध्यमभूदिति तदेवाश्व-
मेधस्याश्वमेधत्वम् बृह. १।२।७
यदष्टाक्षरपदा तेन गायत्री अव्यक्तो. ६
यदसक्तं समं स्वच्छं स्थितं तत्तुर्य-
मुच्यते अ. पू. ५।१०७

यदसाधु तदसामेति छांदो. २।१।१
यदसाधु भवत्यसाध्वित्येव तदाहुः छांदो. २।१।३
यदसुरान्तकचक्रं यत्सत्यात्मा
तत् षष्ठस्य नृ. षट्च. ६
यदस्ति तदस्ति यन्नास्ति नास्ति तत् स्वसंवे. २
यदस्ति सन्मात्रं यद्विभाति
चिन्मात्रं...तदेतत्सर्वाकारा
महात्रिपुरसुन्दरी बह्वृचो. २
यदस्तीह तदेवास्ति विज्वरो भव
सर्वदा । यथाप्राप्तानुभवतः
सर्वत्रानभिवाञ्छनात् महो. ६।१४
यदस्मान्नमस्कारेण मुच्येध्वं न वै
जातु युष्माकमिमं कश्चिद्ब्रह्मो-
द्यं जेतेति बृह. ३।८।१२
यदस्मिन्निदँसर्वमध्यर्ध्नोत्तेनाध्यर्ध
इति कतम एको देव इति बृह. ३।९।९
यदस्य गृहेषु श्वापदा वयाँस्या-
पिपीलिकाभ्य उपजीवन्ति
तेन तेषां लोकः बृह. १।४।१६
यदस्य त्वं यदस्य च देवेष्वथ नु
मीमांस्यमेव ते मन्ये विदितम् केनो. २।१
यदस्य प्रथयश्चक्रा युगमक्षोका
(रु) त्रिका छाग. ७।१
यदस्यत्रिज्ञानंतज्जुहोति [त्रि.सू.४+ म.ना.१८।१०
यदस्याग्रं तच्छान्तमशब्दमभय-
मशोकमानन्दं.. उपासीत.. मैत्रा. ६।२३
यदस्यान्तरं सूत्रं तद्ब्रह्म ब्र. मा. २
यदस्यान्यद्रश्मिशतमूर्ध्वमेव व्यव-
स्थितम् । तेन देवनिकायानां
स्वधामानि प्रपद्यते मैत्रा. ६।३०
यदहङ्कारमाश्रित्य भ. गी. १८।५९
यदहमायतनमस्मि त्वं तदायतन-
मसीति छांदो. ५।१।१४
यदहरेव विरजेत्तदहरेव प्रव्रजेत् जाबालो. ४+
[ना. प. .३।७७+प.हं.प.२+ याज्ञव. १
यदहरेव जुहोति तदहः पुनर्मृत्यु-
मपजयति बृह. १।५।२
यदहं वसिष्ठोऽस्मि त्वं वसिष्ठोऽसि छांदो. ५।१।१।२

यदहं स त्वं ममैव रूपेण न्यूङ्खयिष्यन्ति त्वामिति — शौनको. ३।३
यदहं सर्वे भवानि यद्गायत्री वै पुरोगास्तर्त्किं मे स्यादिति — शौनको. २।२
यदहोरात्राभ्यां पापं करोति स तद्वृङ्क्ते — कौ. त. २।७
यदह्नात् कुरुते पापं तदह्नात् प्रतिमुच्यते — महाना. ११।६
यदह्ना पापमकार्षं मनसा वाचा हस्ताभ्यां पद्भ्यामुदरेण शिश्ना । अहस्तदवलुम्पतु — महाना. ११।३,४
यदा कर्ममार्गे रतिरसतां ते आसुरा भवन्ति — सामर. २
यदा कर्मसु काम्येषु स्त्रियः स्वप्नेषु पश्यति । समृद्धिं तत्र जानीयात्तस्मिन्स्वप्ननिदर्शने — छांदो. ५।२।९
यदाक्रन्दितमिव निष्कन्दितमिव सा मित्रहूः — संहितो. १।२
यदा चक्रं यदात्मा तत्प्रथमस्य यत्सुचक्रं यत्प्रियात्मा तद्द्वितीयस्य ...यदसुरान्तकचक्रं यत्सत्यात्मा तत् षष्ठस्य — नृ. षट्च. ६
यदा चन्द्रोऽस्तमेति वायुमेवाप्येति — छांदो. ४।३।१
यदा च बाह्यमार्गेण जिह्वा ब्रह्मबिलं व्रजेत् । तदा ब्रह्मार्गलं ब्रह्मन्दुर्भेद्यं त्रिदशैरपि — योगकुं.२।४०
यदा चर्मवदाकाशं वेष्टयिष्यन्ति मानवाः । तदा देवमविज्ञाय दुःखस्यान्तो भविष्यति — श्वेता. ६।२०
यदाज्यं यन्मरुत्वतीयं [छाग.२।२+ ४।२
यदा तदेतद्बीजं यन्मध्यमं तां नारसिंहगायत्रीं.. — नृ. षट्च. ३
यदा तमस्तन्न दिवा न रात्रिर्न सन्न चासच्छिव एव केवलः — श्वेता. ४।१८
यदा तमस्तन्न दिवा न रात्रिर्न सन्न चासद्भगवत्येव गुह्या — गुह्यका. ६।१
यदा तालुमूले गाढतमो दृश्यते, तदभ्यासादखण्डमण्डलाकारज्योतिर्दृश्यते — मं. ब्रा. २।२

यदा तु ध्यायते मन्त्रं गात्रकम्पोऽभिजायते — यो. शि. १
यदा तु नाडीशुद्धिः स्यात्तदा चिह्नानि बाह्यतः । जायन्ते योगिनो देहे — १ यो. त. ४४
यदा तु राजयोगेन निष्पन्ना योगिभिः क्रिया । तदा विवेकवैराग्यं जायते योगिनो ध्रुवम् — १ यो. त. २९
यदा तु विदितं तत्त्वं परं ब्रह्म सनातनम् । तदैकदण्डं संगृह्य सोपवीतां शिखां त्यजेत् — ना. प. ३।१८
यदा ते मोहकलिलं — भ. गी. २।५२
यदात्मतत्त्वेन तु ब्रह्मतत्त्वं दीपोपमेनेह युक्तः प्रपश्येत् । अजं ध्रुवं सर्वतत्त्वैर्विशुद्धं ज्ञात्वा देवं मुच्यते सर्वपापैः — श्वेता. २।१५
यदाऽऽत्मनाऽऽत्मानमणोरणीयांसं द्योतमानं मनःक्षयात्पश्यति तदात्मनाऽऽत्मानं दृष्ट्वा निरात्मा भवति — मैत्रा. ६।२०
यदात्मनो न विजानीथस्तन्मे प्रब्रूतं — छांदो. ८।८।१
यदात्माशुचिर्यद्देशः समृद्धिर्दैवतानि, य एवंविद्वान्...स्वाध्यायमधीते सर्वांल्लोकाञ्जयति — सह्वै. १९
यदात्मैव जगत्सर्वमिति निश्चित्य पूर्णता — अ. पू. २।३५
यदा त्वमभिवर्षस्यथेमाः प्राण ते प्रजाः । आनन्दरूपास्तिष्ठन्ति कामायान्नं भविष्यति — प्रश्नो. १०
यदादानं पदार्थस्य वासना सा प्रकीर्तिता [अ.पू. ४।४६+ — मुक्तिको. २।५७
यदाद्यानेन सह संयुज्यते तदा पश्यति देवलोकान्देवान्स्कन्दं जयन्तं चेति — सुबालो. ४।१
यदादित्यगतं तेजः — भ. गी. १५।१२
यदादित्यस्य मध्ये उदित्वा मयूखे भवतः — मैत्रा. ६।३५
यदादित्यस्य मध्येऽमृतं...एतद्ब्रह्म — मैत्रा. ६।३५
यदादित्यस्य मध्ये यजुर्दीप्यति — मैत्रा. ६।३५

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यदादित्यस्य रोहितꣳ रूपं तेजस-
स्तद्रूपं, यच्छुक्लं तदपां, यत्कृष्णं
तदन्नस्यापागादग्नेरग्नित्वं वाचा-
रम्भणं विकारो नामधेयं त्रीणि
रूपाणीत्येव सत्यम् छांदो. ६।४।२
यदादिशेद्गुरुः किञ्चित्तत्कुर्याद-
विचारतः शिवो. ७।३०
यदादेवदत्तस्य द्रव्यादिविषयाजायंते गर्भो. २
यदा द्रष्टाऽनुपश्यति भ. गी. १४।१९
यदा न कस्यचन वेद, हिता नाम
नाड्यो द्वासप्ततिसहस्राणि
हृदयात्पुरीततमभिप्रतिष्ठन्ते बृह. २।१।१९
यदा न कुरुते भावं सर्वभूतेषु
पापकम्। कर्मणा मनसा
वाचा तदा भवति भैक्षभुक् ना. प. ३।२३
यदा न भाव्यते किञ्चिन्निर्वासन-
तयाऽऽत्मनि। बालमूकादिवि-
ज्ञानमिव च स्थीयते स्थिरम्॥
तदा जाड्यविनिर्मुक्तमसंवेदन-
माततम्। आश्रितं भवति
प्राज्ञो यस्मान्भूयो न लिप्यते अ. पू. ४।६१
यदा नभाव्यते किञ्चिद्धेयोपादेय-
रूपि यत्। स्थीयते सकलं
त्यक्त्वा तदा चित्तं न जायते अ. पू. ४।४७
यदा न भाव्यते भावः क्वचिज्जगति
वस्तुनि। तदा हृदम्बरे शून्ये
कथं चित्तं प्रजायते अ. पू. ४।४९
यदा न मनुते मनः, अमनस्ता
तदोदेति अ. पू. ४।४८
यदा न लभते हेतूनुत्तमाधम-
मध्यमान्। तदा न जायते
चित्तं हेत्वभावे फलं कुतः अ. शां. ७६
यदा न लीयते चित्तं न च वि-
क्षिप्यते पुनः। अनिङ्गनम-
नाभासं निष्पन्नं ब्रह्म तत्तदा अद्वैतो. ४६
यदानुध्यायते मंत्रं गात्रकम्पोऽथ
जायते यो. शि. १।५०
यदाप उच्छुष्यन्ति वायुमेवापि-
यन्ति। वायुर्ह्येवैतान्सर्वान्संवृङ्क्त
इत्यधिदैवतम् छांदो. ४।३।२
यदा पञ्चावतिष्ठन्ते ज्ञानानि मनसा
सह। बुद्धिश्च न विचेष्टते तामाहुः
परमां गतिम् [कठो.६।१०+ मैत्रा. ६।३०
यदा पश्यति चात्मानं केवलं
परमार्थतः। मायामात्रं
जगत्कृत्स्नंतदाभवतिनिर्वृतिः जा. द. १०।१२
यदा पश्यः पश्यते रुक्मवर्णं
कर्तारमीशं पुरुषं ब्रह्मयोनिम्।
तदा विद्वान्पुण्यपापे विधूय
निरञ्जनः परमं साम्यमुपैति मुण्ड. ३।१।३
यदापस्तोतस्सरण्योरिवाग्निः।
एवमात्मात्मनि जायते इतिहा. ४९
(सः) यदाऽपानेन सह संयुज्यते
तदापश्यतियक्षराक्षसगन्धर्वान् सुबालो. ४।२
यदा पिङ्गलया प्राणः कुण्डली-
स्थानमागतः। तदा तदा
भवेत्सूर्यग्रहणं मुनिपुङ्गव जा. द. ४।४७
(अथ) यदा प्रजाः सृष्टा न
जायन्ते प्रजापतिः कथं न्विमाः
प्रजाः सृजेयमिति चिन्तयन्नुप-
मितीमामृचं गातुमुपाक्रामत् अव्यक्तो. ७
यदा प्रस्पन्दते प्राणो नाडी संस्पर्श-
नोद्यतः। तदा संवेदनमयं
चित्तमाशु प्रजायते अ. पू. ४।४२
यदा भारं तन्द्रयते स भर्तुम्।
निधाय भारं पुनरस्तमेति।
तमेव मृत्युममृतं तमाहुः चिन्यु. १४।४
यदाभासेन रूपेण जगद्भोग्यं
भवेत तत्। मानतः स्वात्मना
भातं भक्षितं भवति ध्रुवम् पा. ब्र. ४७
यदा भूतपृथग्भावं भ. गी. १३।३१
यदा मनसि चैतन्यं भाति सर्वत्रगं
सदा। योगिनोऽव्यवधानेन
तदा सम्पद्यते स्वयम्
[अ. पू. ५।७८+ जा. द. १०।९

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यदा मनसि वैराग्यं जातं सर्वेषु वस्तुषु । तदैव सन्न्यसेद्विद्वानन्यथा पतितो भवेत् मैत्रे. २।१९
यदा मनसि सञ्जातं वैतृष्ण्यं सर्ववस्तुषु । तदा सन्न्यासमिच्छेत पतितः स्याद्विपर्यये ना. प. ३।१२
यदा मन्मथकलादिर्भवति तदा निष्कीलिता भवेत् कामराज. १
यदा यत्र यथा यस्मात्स्थिरं भवति मानसम् । तदा तत्र तथा तस्मान्न तु चाल्यं कदाचन अमन. २।६९
यदा यदा परिक्षीणा पुष्टा चाहंकृतिर्भवेत् ।...प्रवर्तन्ते रुगादयः यो. शि. १।३६
यदा यदा हि धर्मस्य भ. गी. ४।७
यदा यात्यमनीभावं तदा तत्परमं पदम् मैत्रा. ६।३४
यदा यात्युन्मनीभावस्तदा तत्परमं पदम् । यत्र यत्र मनो याति तत्र तत्र परं पदम् पैङ्गलो. ४।२१
यदाऽलम्बुद्धिर्भवेत्तदा कुटीचको वा बहूदको वा...सर्वमप्सु विसृज्याथ जातरूपधरश्चरेत् प. हं. प. ८
यदा लेलायते ह्यर्चिः समिद्धे हव्यवाहने । तदाज्यभागावन्तरेणाहुतीः प्रतिपादयेच्छ्रद्धया हुतम् मुंड. १।२।२
यदा वाव ते स्मरेयुरथ शृणुयुरथमन्वीरन्नथ विजानीरन् स्मरेण वै पुत्रान्विजानाति स्मरेण पशून्स्मरमुपास्वेति छांदो. ७।१३।१
यदा विनियतं चित्तं भ. गी. ६।१८
यदा वै करोत्यथ निस्तिष्ठति नाकृत्वा निस्तिष्ठति छान्दो. ७।२१।१
यदा वै चेतयतेऽथ सङ्कल्पतेऽथ मनस्यथ वाचमीरयति छान्दो. ७।५।१
यदा वै निस्तिष्ठत्यथ श्रद्धाति नानिस्तिष्ठञ्छ्रद्धाति निस्तिष्ठन्नेव श्रद्धाति छान्दो. ७।२०।१
यदा वै पुरुषोऽस्माल्लोकात्प्रैति, स वायुमागच्छति बृह. ५।१०।१
यदा वै बहिर्विद्वान्मनो नियम्येन्द्रियार्थांश्च प्राणो निवेशयित्वा निस्सङ्कल्पस्ततस्तिष्ठेत् मैत्रा. ६।१९
यदा वै मनुतेऽथ विजानाति नामत्वा विजानाति छांदो. ७।१८।१
यदा वै मिथुनौ समागच्छत आपयतो वै तावन्योन्यस्य कामम् छान्दो. १।१।६
(सः) यदा वैरम्भेण सह संयुज्यते तदा पश्यति दृष्टं च श्रुतं च भुक्तं चाभुक्तं च सच्चासच्च सर्वं पश्यति सुबालो. ४।२
यदा वै विजानाति, अथ सत्यं वदति नाविजानन्सत्यं वदति छान्दो. ७।१७।१
यदा वै श्रद्धात्यथ मनुते नाश्रद्धन्मनुते छान्दो. ७।१९।१
यदा वै सङ्कल्पयतेऽथ मनस्यथ वाचमीरयति छान्दो. ७।४।१
यदा वै सुखं लभतेऽथ करोति नासुखं लब्ध्वाकरोति सुखमेव लब्ध्वा करोति छान्दो. ७।२२।१
[सः] यदा व्यानेनसहसंयुज्यते तदा पश्यति देवांश्च ऋषींश्च सुबालो. ४।२
यदा शेते रुद्रस्तदा संहरते प्रजाः बटुको. २७
यदाऽस्य षोडशीकस्य सार्धत्रिकोटीर्जपतितदाब्रह्महत्यांतरति कलिसं. ५
यदा सङ्क्षीयते चित्तमभावात्यन्तभावनात् । चित्सामान्यस्वरूपस्य सत्तासामान्यता तदा अ. पू. १।२३
यदा सङ्क्षीयते प्राणो मानसं च प्रलीयते । तदा समरसत्वं यत्समाधिरभिधीयते सौभाग्य. १९
यदा सत्त्वे प्रवृद्धे तु भ. गी. १४।१४
यदा सद्गुरुकटाक्षो भवति तदा भगवत्कथाश्रवणध्यानादौ श्रद्धा जायते त्रि. म. ना.५।४
(सः) यदा समानेन सह संयुज्यते तदा पश्यति देवलोकान्धनानि.. सुबालो. ४।२

यदा सर्वसमो जातो भवेद्धा-
पारवर्जितः । परे ब्रह्मणि
सम्बोधो योगी प्राप्तलयस्तदा — अमन. १।२२

यदा सर्वाणि भूतानि समाधिस्थो
न पश्यति । एकीभूतः परेणासौ
तदा भवति केवलः
[अ. पू. ५।८०+ — जा. द. १०।११

यदा सर्वाणि भूतानि स्वात्मन्येव
हि पश्यति । सर्वभूतेषु चात्मानं
ब्रह्म सम्पद्यते तदा
[अ. पू. ५।७९+ — जा. द. १०।१०

यदा सर्वे प्रमुच्यन्ते कामा येऽस्य
हृदि श्रिताः (स्थिताः) । अथ
मर्त्योऽमृतोभवत्यत्रब्रह्म समश्नुते — कठो. ६।१४
[+ बृ. उ. ४।४।७+ — शाट्याय. २५

यदा सर्वे प्रभिद्यन्ते हृदयस्येह
ग्रन्थयः । अथ मर्त्योऽमृतो
भवत्येतावदनुशासनम् — कठो. ६।१५

यदा संहरते चायं — भ. गी. २।५८

यदा सँलभ्यते शास्त्रं तदा सिद्धिः
करे स्थिता । न शास्त्रेण विना
सिद्धिर्दृष्टा चैव जगत्त्रये — योगकुं. २।११

यदा सुवृष्टिर्भवित्यानन्दिनः
प्राणा भवन्ति — छांदो. ७।१०।१

(अथ) यदा सुषुप्तो भवति यदा
न कस्यचन वेद हिता नाम
नाड्यो द्वासप्ततिसहस्राणि
हृदयात्पुरीततमभिप्रतिष्ठन्ते — बृह. २।१।१९

यदा सूर्योऽस्तमेति वायुमेवाप्येति — बृह. ४।३।१

यदा स्थास्यति निश्चला — भ. गी. २।५३

यदाऽस्माच्छरीरान्मर्त्यादुत्क्राम-
न्त्यथ रोदयन्ति — बृह. ३।९।४

(अथ) यदाऽस्य वाङ्मनसि सम्प-
द्यते मनः प्राणे प्राणस्तेजसि
तेजः परस्यां देवतायामथ न
जानाति — छांदो. ६।१५।२

यदा हवनीये गार्हपत्येऽन्वाहार्य-
पचने सभ्यावसथ्ययोश्च — कठश्रु. ४

यदा हंसो नादे लीनो भवति, तदा
न तुर्यातीतमुन्मनमजपोप-
संहारमित्यभिधीयते — हंसो. ६

यदा हि नेन्द्रियार्थेषु — भ. गी. ६।४

यदा ह्येव श्रद्धत्तेऽथदक्षिणांददाति — बृह. ३।९।२१

यदा ह्येवैष एतस्मिन्नल्पमप्यन्तरं
नरः । विजानाति तदा तस्य
भयं स्यान्नात्र संशयः — कठरु. ३१

यदा ह्येवैष एतस्मिन्नदृश्येऽनात्म्ये-
ऽनिरुक्तेऽनिलयनेऽभयं प्रतिष्ठां
विन्दते । अथ सोऽभयं गतो
भवति — तैत्ति. २।७

यदा ह्येवैष एतस्मिन्नल्पमप्यन्तरं
नरः । विजानाति तदा तस्य
भयंस्यान्नात्रसंशयः [महो.४।७९ — कठरु. ३१

यदा ह्येवैष एतस्मिन्नदृश्यत्वादि-
लक्षणे । निर्भेदं परमाद्वैतं विंदते
च महायतिः — कठरु. २९

यदा ह्येवैष एतस्मिन्नुदरमन्तरं
कुरुते, अथ तस्य भयं भवति — तैत्ति. २।७

यदि कर्कोटकदूतोऽसि यदि वा
कर्कोटकः स्वयं — गारुडो. १९

यदि काममनुरुद्ध्यते सम्बरतां
इमां योनिं सन्दध्यादिदमत्र
मनः श्लेष्मरेतसः सम्भवति — निरुक्तो. १।१

यदि खल्वश्नाति प्राणसमृद्धो
भूत्वा मन्ता भवति — मैत्रा. ६।११

(अथ) यदि गन्धमाल्यलोक-
कामो भवति सङ्कल्पादेवास्य
गन्धमाल्ये समुत्तिष्ठतः — छान्दो. ८।२।६

(अथ) यदि गीतवादित्रकामो
भवति सङ्कल्पादेवास्य गीत-
वादिते समुत्तिष्ठतः — छान्दो. ८।२।८

यदि गुलिकदूतोऽसि
यदि वा गुलिकः स्वयम् — गारुडो. २३

यदिचनार्चिषमेवाभि सम्भवन्त्यर्चि-
षोऽह्नह्न आपूर्यमाणपक्षमापूर्य-
माणपक्षाद्यान्षडुदङ्केति — छान्दो. ४।१५।५

यदिच्छन्तो ब्रह्मचर्यं चरन्ति — भ. गी. ८।११

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यदिच्छन्तो ब्रह्मचर्यं चरन्ति तत्ते पदꣳ संग्रहेण ब्रवीम्योमित्येतत् [कठो. २।१५+	गुह्यका. ३९
यदि ज्ञानमनुरुद्ध्यते तदमृतो भवति	निरुक्तो. १
(अथ) यदि तस्याः कर्ता भवति तत एव सत्यमात्मानं कुरुते	छां. ६।१६।२
यदि ते कर्मविचिकित्सा वा वृत्त-विचिकित्सा वा स्यात्	तैत्ति. १।११।३
यदि ते नेन्द्रियार्थश्रीः स्पन्दते हृदि वै द्विज । तदा विज्ञात-विज्ञेया समुत्तीर्णो भवार्णवात्	महो. ५।१७४
यदितोऽयास्य अङ्गिरसोऽन्येनो-द्गायदिति वाचा च ह्येव स प्राणेन चोदगायदिति	बृह. १।३।२४
यदि त्वचा स्पृष्टं यदि मनसा ध्यातं यदपानेनाभ्यपानितं	२ ऐत. ३।११
यदिदमग्निभिर्ज्वलन्ति पोप्लूयं-त्स्यद्भिरभिषीवयन्ति	आर्षे. १।२
यदिदमद्वैव पराः परावतोऽभि-पद्यन्ते सम्पन्नमेवैतत्	आर्षे. ५।३
यदिदमद्यते (अन्नं) तस्यैष घोषो भवति [बृ. उ. ५।९।१+	मैत्रा. २।८
यदिदमन्तरिक्षमनारम्भमाणमिव केनाक्रमेण यजमानः स्वर्गं लोकमाक्रमत इति	बृह. ३।१।६
यदिदमन्तरेणैनदुपयन्ति पर्यास इवैष दिवस्पृथिव्योरिति	आर्षे. २।१
यदिदमस्मिन्नन्तःपुरुषे हृदय-मस्मिन्हीमे प्राणाः प्रतिष्ठिताः	छांदो. ३।१२।३४
(अथ) यदिदमस्मिन्ब्रह्मपुरे दहरं पुण्डरीकं वेश्म दहरोऽस्मिन्न-न्तराकाशस्तस्मिन्यदन्तस्तद-न्वेष्टव्यम्	छांदो. ८।१।१,२
यदिदमाकाशमिवेतश्चेतश्च स्तन-यन्ति विद्योतमाना इव	आर्षे.१।१
यदिदमितश्चेतश्चाण्डकोशादुदयन्ति मातपन्त्व इव	आर्षे. ३।२
यदिदमिति द्यावापृथिव्योरनारम्भ-मिव नोपयन्ति नाभिचक्षते नाश्नुवन्ति	आर्षे. ३।१
यदिदमित्थामाच्छिद्य चिद्दीक्षध्वै	छाग. १।३
यदिदमृग्यजुषैरेवोपवत्वं होजु-(षतो) पाघ्रासीत्	छाग.२।१
यदिदमृग्यजुषैरेवोपवत्वं नो जुहुवु-र्येद्वैनमुपाघ्रासिषुः	छाग. १।३
यदिदमेक इदप एवाहुस्तम एके ज्योतिरेकेऽवकाशमेके परमं व्योमैक आत्मानमेक इति	आर्षे. ३।३
यदिदं किञ्च जगत्सर्वं प्राण एजति निःसृतम् । महद्भयं वज्रमुद्यतं य एतद्विदुरमृतास्ते भवन्ति	कठो. ६।२
यदिदं किञ्च तत्सत्यमित्याचक्षते	तैत्ति. २।६
यदिदं किञ्च तत्सृष्ट्वा तदेवानु-प्राविशत्	तैत्ति. २।६
(एवमेव) यदिदं किञ्च मिथुन-मापिपीलिकाभ्यस्तत्सर्वमसृजत	बृह. १।४।४
यदिदं किञ्चर्चो यजूꣳषि सामानि छंदाꣳसि यज्ञान् प्रजाः पशून्	बृह. १।२।५
यदिदं किञ्च सर्वमसृजत	ग. पू. १।६
यदिदं किञ्चाश्वभ्य आकृमिभ्य आकीटपतङ्गेभ्यस्तत्तेऽन्नमापो वास इति	बृह. ६।१।१४
यदिदंकुरुपञ्चालानां ब्राह्मणानत्य-वादीः किं ब्रह्म विद्वानिति	बृह. ३।९।१९
यदिदं दृश्यते किञ्चित्तत्नास्तीति भावय । यथा गन्धर्वनगरं यथा वारि मरुस्थले	अ. पू. १।२०
यदिदं दृश्यते सर्वं जगत्स्थावर-जङ्गमम् । तत्सुषुप्ताविव स्वप्नः कल्पान्ते प्रविनश्यति	महो. ४।४४
यदिदं ब्रह्मपुच्छाख्यं सत्यज्ञाना-द्वयात्मकम् । सारमेव रसं लब्ध्वा..सुखी भवति सर्वत्र	क. रु. २९
(अथ) यदिदं ब्रह्मपुरं पुण्डरीकं तस्मात्तडिदाभमात्रं दीपवत् प्रकाशम्	आ. प्र. १

यदिदं लिङ्गं सकलं सकलनिष्कलं च स्थूलं सूक्ष्मं च तत्परं स्थूले स्थूलं सूक्ष्मे सूक्ष्मं कारणे तत्परं च — सद्दानं. १४
यदिदꣳ सर्वमप्स्वोतं च प्रोतं च — बृह. ३।६।१
यदिदꣳ सर्वमहोरात्राभ्यामाप्तꣳ सर्वमहोरात्राभ्यामभिपन्नम् — बृह. ३।१।४
यदिदꣳ सर्वमाददाना यन्ति तस्मादादित्या इति — बृह. ३।९।५
यदिदꣳ सर्वं पूर्वपक्षापरपक्षाभ्यामाप्तꣳ सर्वं पूर्वपक्षापरपक्षाभ्यामभिपन्नम् — बृह. ३।१।५
यदिदꣳ सर्वं मृत्युनाऽऽप्तꣳ सर्वं मृत्युनाऽभिपन्नम् — बृह. ३।१।३
यदिदꣳ सर्वं मृत्योरन्नं, का स्वित्सा देवता यस्या मृत्युरन्नम् — बृह. ३।२।१०
यदि दातुमपेक्षते पुत्राय शुश्रूषवे दास्यत्यन्यस्मै शिष्याय वा [नृ. पू. १।४+ — ग. पू. २।१
यदि दीर्घा भवति महतीं श्रियमाप्नुयादमृतत्वं च गच्छति — ग. पू. २।३
यदि दीर्घा भवति महतीं श्रियमाप्नोत्यमृतत्वं च गच्छति — नृ. पू. ३।३
(अथ) यदि द्विमात्रेण मनसि सम्पद्यते सोऽन्तरिक्षं यजुर्भिरुन्नीयते — प्रश्नो.५।४
यदि धर्मोऽनुरुद्ध्यते तदेवोद्भवति — निरुक्तो. १
यदि नागकदूतोऽसि यदि वा नागकः स्वयम् — गारुडो. २५
यदिन्द्र एवोद्गीथस्तदृषभ इति — शौनको. ४।७
यदिन्द्रियान्तं तन्मूर्तितारकम् — मं. ब्रा. १।४
यदिन्द्रियान्तं तन्मूर्तिमत् — अद्वयता. ६
यदि पद्मकदूतोऽसि यदि वा पद्मकः स्वयं सचरति सचरति... — गारुडो. २०
यदि पौण्ड्रकालिकदूतोऽसि यदि वा पौण्ड्रकालिकः स्वयं — गारुडो. २४

यदि प्लुता भवति ज्ञानवान्भवत्यमृतत्वं च गच्छति [ग.पू.२।३+ — नृ. पू. ३।३
यदि भाः सदृशी सा स्यात् — भ. गी. ११।१२
(अथ) यदि भ्रातृलोककामो भवति सङ्कल्पादेवास्य भ्रातरः समुत्तिष्ठन्ति — छांदो. ८।२।३
यदि मन्यसे सु वेदेति — केनो. २।१
यदि मन्येतोपपदस्यामीत्योदनं धानाः सक्तून्... — सद्वै. १२
यदि महापद्मकदूतोऽसि यदि वा महापद्मकः स्वयं — गारुडो. २१
(अथ) यदि मातृलोककामो भवति सङ्कल्पादेवास्य मातरः समुत्तिष्ठन्ति — छांदो. ८।२।२
यदि मामप्रतीकारं — भ. गी. १।४६
यदिमाश्चित्तोऽथासाविति चत्वारीति — शौनको. ४।७
यदिमा विस्फूर्जयत एवाभिपद्यन्ते — आर्षे. ८।१
यदिमांस्त्रीनभिधत्ते तत्रिधेति — शौनको. ४।८
यदिमे द्वे एवाक्षरे त्रिभिरुपन्वन्ति तत्त्रय इति — शौनको. ४।७
(अथ) यदि यजुष्टो रिष्येद्भुवः स्वाहेति दक्षिणाग्नौ जुहुयात् — छांदो. ४।१७।५
यदि योन्याः प्रमुच्येऽहं — गर्भो.८,९
यदि लूतानां प्रलूतानां यदि वृश्चिकानां यदि घोटकानां यदि स्थावरजङ्गमानां.. — गारुडो. २६
यदि वा इममभिमꣳस्ये कनीयोऽन्नं करिष्य इति — बृह. १।२।५
यदि वा कुरुते रागादधिकस्य परिग्रहम् । रौरवं नरकं गत्वा तिर्यग्योनिषु जायते — ना. प. ३।३०
यदि वाचाऽभिव्याहृतं यदि प्राणेनाभिप्राणितं — २ ऐत. ३।११
यदि वा तक्षकः स्वयं, स चरति... — गारुडो. १८
यदि वा न महिम्नीर्षि — छांदो. ७।२४।१
यदि वासुकिदूतोऽसि यदि वा वासुकिः स्वयम् — गारुडो. १७
यदि विचिन्वति स विष्णुहा भवति — तुलस्यु. २

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यदि विद्वास्याम: सर्वं ह वो
वक्ष्याम इति प्रश्नो. १।२
यदि वेतरथा ब्रह्मचर्यादेव प्रव्रजे-
द्गृहाद्वा वनाद्वा [ना.प. ३।७७ +प. हं. प. १
[याज्ञव. १+ जाबालो. ४
यदि शङ्कुकदूतोऽसि यदि
वा शङ्कुक: स्वयम् गारुडो. २२
यदि शैलसमं पापं विस्तीर्णं बहु-
योजनम्। भिद्यते ध्यानयोगेन
नान्यो भेदः कदाचन ध्या. विं. १
(अथ) यदिष्टमित्याचक्षते ब्रह्म-
चर्यमेव तत् । ब्रह्मचर्येण ह्येवे-
ष्टात्मानमनुविन्दते छांदो. ८।५।१
(अथ) यदि सखिलोककामो
भवति सङ्कल्पादेवास्य सखाय:
समुत्तिष्ठन्ति छांदो. ८।२।५
(अथ) यदि सामतो रिष्येत्तत्
स्वाहेत्याहवनीये जुहुयात् छांदो. ४।१७।६
(अथ) यदि स्त्रीलोककामो
भवति सङ्कल्पादेवास्य
स्त्रियः समुत्तिष्ठन्ति छांदो. ८।२।९
यदि स्राममस्रामो नैवैषोऽस्य
दोषेण दुष्यति छान्दो. ८।१०।२
यदि स्वदेहमुत्स्रष्टुमिच्छा चेदु-
त्सृजेत्स्वयम् १ यो. त. १०७
(अथ) यदि स्वसृलोककामो
भवति सङ्कल्पादेवास्य स्वसार:
समुत्तिष्ठन्ति छांदो. ८।२।४
यदिह वा अपि बह्विवाग्नावभ्या-
दधति सर्वमेव तत्संदहत्येवꣳ
हैवैवंविद्यद्यपि बह्विव पापं कुरुते बृह. ५।१४।८
यदि ह वा अप्यनेवंविन्महत्पुण्यं
कर्म करोति तद्धास्यान्ततः
क्षीयते बृह. १।४।१५
यदिह वा अप्येवंविद्बह्विव प्रति-
गृह्णाति न हैव तद्गायत्र्या
एकं चन पदं प्रति बृह. ५।१४।५
यदिह सर्वे वेत्स्येत्येति समूदिरे,
मास्य तद्रूपं पर्याप्तमिति आर्षे. ४।१

यदि हेतोः फलात्सिद्धिः फलसिद्धि-
श्च हेतुतः । कतरत्पूर्वनिष्पन्नं
यस्य सिद्धिरपेक्षया अ. शां. १८
यदि ह्यहं न वर्तेयं भ. गी. ३।२३
यदि ह्स्वा भवति सर्वं पाप्मानं
तर-(दह-) त्यमृतत्वं च गच्छति
[नृ. पू. ३।३+ ग. पू. २।३
यदीꣳ शृणोत्यलकं शृणोति नहि
प्रवेद सुकृतस्य पन्थाम् सद्वै. १९+
[ऋ.सं.१०।७१।६+तै.आ.१।३।१ ऐ. आ. ३।२।४।३
यदु किञ्चेमाः प्रजाः शोचन्त्य-
मैवासां तद्भवति पुण्यमेवामुं
गच्छति बृह. १।५।२०
यदु कृष्णमिवाभूदित्यन्नस्य रूप-
मिति तद्विदांचक्रुः छांदो. ६।४।६
यदु च नार्चिषमेवाभिसम्भवन्ति
(मा. पा.) छां. उ.४।१५।५
(अथ) यदुचैस्तच्छरीरं, तस्मा-
दाविरावीर्हि शरीरम् १ ऐत. ३।६।७
(अथ) यदुचैस्तच्छरीरं, तस्मा-
त्तिर इव तिर इव ह्यशरीरम् १ ऐत. ३।६।७
यदुच्छिष्टमभोज्यं यद्वा दुश्चरितं
मम । सर्वं पुनन्तु मामापोऽस-
तांच प्रतिग्रहं स्वाहा [महाना. ११।२+
[प्रा. हो. १९ तै.आ.१०।२३।१
यदुच्छ्वासनिश्श्वासावेतावाहुती
समं नयतीति स समानः प्रश्नो. ४।४
(अथ) यदुज्वलत्येतद्ब्रह्मणो रूपं
चैतद्विष्णोः परमं पदम् मैत्रा. ६।२६
(अथ) यदुदक आत्मानं पश्येत्त-
दभिमंत्रयेत् मयि तेज इन्द्रियं
यशो द्रविणꣳ सुकृतमिति बृह. ६।४।६
यदुदितं भगवति तत्सर्वं शमय
शमय स्वाहा वनदु. १३१
यदुदिति स उद्गीथो यत्प्रतीति स
प्रतिहारो यदुपेति स उपद्रवो
यन्नीति तन्निधनम् छांदो. २।८।१
यदुद्गीथं समभिरभिप्रपद्यन्ते
तत्सप्तेति शौनको. ४।७

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यदुपमश्रयते स धूमः	छांदो. ५।८।१
यदुपानेषतैतद्ब्राह्मणा इति	छाग. १।३
यदु रोहितमिवाभूदिति तेजस-स्तद्रूपमिति	छांदो. ६।४।६
यदुल्ब॰ स मेघो नीहारो या धनसनयस्ता नद्यो यद्वास्तेय-मुदक॰ स समुद्रः	छांदो. ३।१९।२
यदु शुक्लमिवाभूदित्यपा॰ रूपमिति तद्विदांचक्रुः	छांदो. ६।४।६
यदुष्णं तत्तेजो यत्सञ्चरति स वायुः [गर्भो. १+	शारीरको. १
(अथ) यदूर्ध्वमपराह्णात्प्रागस्त-मयात्स उपद्रवस्तदस्यारण्या अन्वायत्ताः	छांदो. २।९।७
यदूर्ध्वं गार्गि दिवो यदवाक् ...इत्याचक्षत आकाशे तदोतं च प्रोतं चेति	बृह. ३।८।४
(अथ) यदूर्ध्वं मध्यन्दिनात्प्रा-गपराह्णात्सप्रतिहारस्तदस्य गर्भा अन्वायत्ताः	छांदो. २।९।६
यदूर्ध्वं याज्ञवल्क्य दिवो यदवाक् पृथिव्या यदन्तरा द्यावा पृथिवी इमे यद्भूतं च भवच्च भविष्य-च्चेत्याचक्षते कस्मिं॰स्तदोतं च..	बृह. ३।८।३,६
यदक्षवृत्तमनुवृत्तमेतत्	सहवै. ५
यदृचोऽधीते पय आहुतिभिरेव तद्देवांस्तर्पयति	सहवै. १४
यदृचोऽधीते पयसः कूल्या अस्य पितॄन्स्वधा अभिवहन्ति	सहवै. १४
यदृच्छया चोपपन्नं	भ. गी. २।३२
यदृच्छालाभतो नित्यं प्रीतिर्या जायते नृणाम्। तत्सन्तोषं विदुः प्राज्ञाः परिज्ञानैकतत्पराः	जा. द. २।५
यदृच्छालाभसन्तुष्टः	४।२२
यदृच्छालाभसन्तुष्टः सुवर्णादीन परिग्रहेत् [ना. प. ३।८७+	भ. गी. ४।२२
यदेकमक्षरं निष्क्रियं शिवं सन्मात्रं परं ब्रह्म	म. र. १७।३१
यदेकमद्वितीयम्	शांडि. २।३
यदेकमव्यक्तमनन्तरूपं विश्वं पुराणंतमसःपरस्तात् [म.ना.१।५	त्रि. म. ना.४।२
यदेकं चाप्यनेकं च साञ्जनं च निरञ्जनम्। यत्सर्वं चाप्य-सर्वं च यत्तत्त्वं तदसौ स्थितः	अ. पू. ३।२१
यदेकादशपदा तेन त्रिष्टुप्। यच्चतुष्पदा तेन जगती	अध्यक्षो. ६
यदेतत्कर्णावपिधाय शृणोति स यदोत्क्रमिष्यन्भवति नैनं घोषं शृणोति	मैत्रा. २।८
(अथ) यदेतत्पुरुषो रेतो भवत्या-दित्यस्य तद्रूपम्	१ ऐत. ३।७।३
यदेतदनुपश्यत्यात्मानं (मा.पा.)	बृह. ४।४।१५
यदेतदन्तर्हृदये चालकमिवाथैन-योरेषा सृतिः	बृह. ४।२।३
यदेतदन्तरेद्यावापृथिवीअनभुवदिव...	आर्षे. १।१
यदेतद्गच्छतीव च मनोऽनेन चैत-दुपस्मरत्यभीक्ष्णं सङ्कल्पः	केनो. ४।५
यदेतद्धृदयं मनश्चैतत्	२ ऐत. ६।२
यदेतद्रेतस्तदेतत्सर्वेभ्योऽङ्गेभ्यस्तेजः संभूतं	२ ऐत. ४।१
यदेतद्विद्युतो व्यद्युतदा ३ इति न्यमीमिषदा ३ इत्यधिदैवतम्	केनो. ४।४
यदेतन्महदुक्थं तदेतत्पञ्चविधं त्रिवृत्पञ्चदशं सप्तदशमेकविंशं पञ्चविंशमिति	१ ऐत. ३।४।२
यदेतस्मिञ्छरीरे सुखं भवति (मा.)	प्रश्नो. ४।६
यदेतस्मिन्मण्डलेऽर्चिर्दीप्यते बम्भ्र-म्यमाणमिव...तदेव मे ब्रह्म	आर्षे. ५।२
यदेन॰ साधवो धर्मा आ च गच्छेयुरुप च नमेयुः	छांदो. २।१।४
यदेभिरच्छादयंस्तच्छन्दसांछन्दस्त्वं	छांदो. १।४।२
यदेभिः स्याभिर्गुणैः	भ. गी. १८।४०
यदेव किंच प्रतिजग्राहमग्निर्मा तस्मादनृणं कृणोतु	सहवै. १०
यदेव जाग्रद्भयं पश्यति तदत्रा-विद्यया मन्यते	बृह. ४।३।२०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यदेव तीव्रसंवेगाद्दृढं कर्म कृतं पुरा । तदेव वासनाव्यूहो दैवशब्देन कथ्यते	भवसं. १४६
यदेव ते कश्चिदब्रवीत्...मे बर्कु-वार्ष्णः (मा. पा.)	बृ. उ. ४।१।४
यदेव ते कश्चिदब्रवीत्तच्छृणवामे-त्यब्रवीन्म उदङ्कः शौल्बायनः प्राणो वै ब्रह्मेति [बृह.४।१।३,	४,५,६,७
यदेव भगवान् वेद तदेव मे ब्रूहि	बृह. २।३।२
यदेव भगवान्वेद तदेव मे विब्रूहि	बृह. ४।५।४
यदेवमेतदन्वायत्तमुपास्ते सर्व-मायुरेति वसीयान्भवति स य एतदेनमुपास्ते	आर्षे. ४।३
यदेव विद्यया करोति श्रद्धयोप-निषदा तदेव वीर्यवत्तरं भवति	छांदो. १।१।१०
यदेव साक्षादपरोक्षाद्ब्रह्म य आत्मा सर्वान्तरस्तं मे व्याचक्ष्व	बृह.३।४।२+५।१
यदेवेदमप्रतिरूपं जिघ्रति स एव स पाप्मा	बृह. १।३।३
यदेवेदमप्रतिरूपꣳ शृणोति स एव स पाप्मा	बृह. १।३।५
यदेवेदमप्रतिरूपं पश्यति स एव स पाप्मा	बृह. १।३।४
यदेवेदमप्रतिरूपं वदति स एव स पाप्मा	बृह. १।३।२
यदेवेह तदमुत्र यदमुत्र तदन्विह । मृत्योः स मृत्युमाप्नोति य इह नानेव पश्यति	कठो. ४।१०
यदेष आकाश आनन्दो न स्यात्	तैत्ति. २।७
यदेष पुरोगा उदेव मे भागधेयी स्यादिति	शौनको. १।३
यदेषयन्निदꣳसर्वंपुनाति तस्मादेष एव यज्ञस्तस्यमनश्चवाक्चवर्तनी	छांदो. ४।१६।१
यदेष सर्वाणि भूतान्यनुप्रविष्ट-स्तन्मर्त्यां आविवेशेति	शौनको. ४।८
यदैतमनुपश्यत्यात्मानं देवमञ्जसा । ईशानं भूतभव्यस्य न ततो विजुगुप्सते	बृह. ४।४।१५
यदैनज्जरामाप्नोति प्रध्वꣳसते वा किं ततोऽतिशिष्यते	छांदो. ८।१।४
यद्वैनं समापयति तथा समाप-यितव्यो भवति	कौ. उ. २।१५
यदोङ्कारस्तस्माद्विद्वानेतेनैवाय-तनेनैकतरमन्वेति	प्रश्नो. ५।२
यदोमित्येतदक्षरम्	मैत्रा. ६।५
यदोषधीभिः पुरुषान् पशूꣳश्च विवेश भूतानि चराचराणि	महाना. १।४
यदौपयामानि [छाग. २।२+	४।२
यदौष्ण्यं स पुरुषोऽथ यः पुरुषः सोऽग्निर्वैश्वानरः	मैत्रा. २।८
यद्गत्वा न निवर्तन्ते	भ. गी. १५।६
यद्गायत्री तद्गायत्रं, यद्वसवस्तद्वसव्यं	शौनको. २।१
यद्गायत्री वै पुरोगास्तत्किमस्यादिति	शौनको. २।२
यद्गार्हपत्यात् प्रणीयते प्रणयना-दाहवनीयः प्राणः	प्रश्नो. ४।३
यद्दक्षिणां यत्प्रतीचीं यदुदीचीं यदूर्ध्वं यदन्तरा दिशो यत्सर्वं प्रकाशयति तेन सर्वान्प्राणा-न्रश्मिषु सन्निधत्ते	प्रश्नो. १।६
यद्दर्शं तद्दर्शम् , यत्पौर्णमास्ये तत्पौर्णमास्यं, यद्वसन्ते केश-श्मश्रुलोमनखानि वापयेत्सो-ऽस्याग्निष्टोमः	कठश्रु. २१
यद्द्वावपि कक्ष्यं वामिति	बृह. २।५।१७
यद्दिवा च नक्तं चैनश्चकृम तस्या-वयजनमसि स्वाहा	महाना. १४।१
यद्दिशो वेत्थ सदेवाः सप्रतिष्ठाः	बृह. ३।९।१९
यद्दृश्यं तदसद्विद्धि वेदं सर्वमस-त्सदा । शास्त्रं सर्वमसद्विद्धि न मां विद्धि तथाविधम्	ते. बिं. ३।५२
यद्दृष्टं दृष्टमनुपश्यति...सर्वश्च सर्वं पश्यति	प्रश्नो. ४।५
यद्देवादेवहेळनं देवासश्चकृमा वयं	सद्वै. ३
यद्देवा देवहेळनं यददीव्यं नृणामहं बभूवायुषे विश्वतो वधद्गिस्त्येते-राज्यं जुहुत	सद्वै. ११

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यद्देवानां चक्षुष्या गो अस्ति यदेव किंच प्रतिजग्राह-ममिर्मा तस्मादनृणं कृणोतु	सहवै. १०
यद्देवाश्च प्राणाश्च तद्यं तदेतया वाचाऽभिव्याह्रियते	कौ. त. १.६
यद्दोषा लवणमुदकेऽवाधा अङ्ग तदाहरेति तद्धावमृश्य नविवेद	छांदो. ६।१३।१
यद्द्रवं तदापः	शारीरको. १
यद्द्वात्रिंशदक्षरा तेनानुष्टुप्	अव्यक्तो. ६
(अथ) यद्द्वितीयममृतं तद्रुद्रा उपजीवन्तीन्द्रेण मुखेन न वै देवा अश्नन्ति न पिबन्त्ये-तदेवामृतं दृष्ट्वा तृप्यन्ति	छांदो. ३।७।१
यद्द्वितीयं तन्मध्यमं वलयं भवति	नृ. षट्च. ३
यद्द्विः परिसृजति तेन यजूंषि... प्रीणाति	सहवै. १५
(अथ) यद्द्वितीये स कोशे स्वपिति तदेमं च लोकं परं च लोकं पश्यति सर्वाल्लँकानिवजा-नाति स सम्प्रसाद इत्याचक्षते	सुबालो. ४।३
यद्ध किञ्चाश्रुतेत्येनं मन्यते यद-न्तरिक्षलोकमश्रुतेत्येनं मन्यते	१ ऐत. ३।३।१
यद्ध किञ्चेदं प्रेता ३ इ तदसौ सर्वमत्ति	१ ऐत. १।२।७
यद्धर्मस्तस्माद्धर्मात् परं नास्त्यतो अबलीयान् बलीयांसम-माशंसते	बृह. १।४।१४
यद्धविरग्नौ हूयते तदादित्यं गमयति तत्सूर्यो रश्मिभिर्वर्षति तेनान्नं भवत्यन्नाद्भूतानामुत्पत्तिः	मैत्रा. ६।३७
(अथ) यद्धसति यज्जक्षति य-न्मैथुनं चरति स्तुतशस्त्रैव तदेति	छांदो. ३।१७।३
यद्धस्ताभ्यां चकर किल्बिषा-ण्यक्षाणां वग्नुमुपजिघ्रमानः	सहवै. ५
यद्धि किञ्चानमपद्यतेऽनेनैव तदन्नत इह प्रतितिष्ठति	बृह. १।३।१७
यद्धि किञ्चानुजानात्योमित्येव तदा ह्रैषा एव समृद्धिर्यदनुज्ञा	छांदो. १।१।८
यद्धितं तदसद्विद्धि न मां विद्धि तथाविधम्	ते. त्रि. ३।५३
यद्धि परं तपस्तद्दुर्धर्षं तद्दुराधर्षं	महाना. १६।१२
यद्धि भूतमात्रा न स्युर्न प्रज्ञा-मात्राः स्युः	कौ. त. ३।८
यद्धीराममयस्तस्माद्धिरण्मयः	१ ऐत. १।३।१
यद्ध्येतदन्यत्रास्मत्स्याच्छ्वानो वैनद्वयुर्वयांसि वैनद्वि-मथ्नीरन्निति	बृह. ३।९।२५
यद्ध्येतदवेदिष्यन् कथं मे नावक्ष्य-न्निति भगवांस्त्वेव मे तद्ब्रवीत्विति	छांदो. ६।१।७
यद्भतास्य लभेमहि लभेमहि धनमात्राम्	छांदो. १।१०।६
यद्भाह्यं तन्मन्त्रः	नृ. षट्च. ३
यद्भिभर्ति तस्माद्भरद्वाजः	१ ऐत. २।२।१
यद्ब्रह्म तज्ज्योतिः	मैत्रा. ६।३
यद्ब्रह्म रुद्रहृदयमहाविद्याप्रका-शितम्। तद्ब्रह्ममात्रावस्थान-पदवीमधुना भजे	रुद्रह.शीर्षकं
यद्ब्रह्मविदो वदन्ति परा चैवापराच	मुण्ड. १।४
(यो ह वै) यद्ब्रह्माण्डस्यबहिर्व्याप्तम्	रामो. ४।२
यद्ब्राह्मणस्तस्मात्तर्हि तेक्षिणं तपति तदेषाऽभ्युक्ता	सहवै. १७
यद्ब्राह्मणानीतिहासान् पुराणानि कल्पान् गाथानाराशंसी-र्मेदसः कुल्या अस्य पितृन् स्वधा अभिवहंति	सहवै. १४
यद्ब्राह्मणानीतिहासान पुराणानि कल्पान् गाथानाराशंसीर्मेधा-हुतयो देवानामभवन् ताभिः क्षुवं पाप्मानमपाघ्नन्	सहवै. १३
यद्ब्राह्मणानीतिहासान् पुराणानि कल्पान्गाथानाराशंसीर्मेदाहु-तिभिरेव तद्देवांस्तर्पयति	सहवै. १४
यद्ब्राह्मणेभ्योऽन्नं ददाति तन्मनु-ष्ययज्ञः सन्तिष्ठते	सहवै. १४
यद्भद्रं तन्म आसुव [म.ना.१२।२+	त्रिसुप. २
यद्भुव इति स यजुर्वेदः	सन्ध्यो. २०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यद्भूतजालं निखिलं वै विसृष्ट- मेतादृशं त्वां न विदन्ति केचि- द्दृष्ट्यान्तरेण परिपश्यन्ति मूढाः	२ रुद्रो. ७३
यद्भूतयोनिं परिपश्यन्ति धीराः(मा.)	मुण्डको. १।१।६
यद्भूतं यच्च भव्यम् [चित्सु-१२।१	ऋ.मं.१०।९०।२
यद्भूतेभ्यो बलिं हरति तद्भूतयज्ञः सन्तिष्ठते	सद्वै. १४
यद्भूयुगातीतं तदमूर्ति तारकमिति	मं. ब्रा. १।४
यद्भूयुगातीतं तदमूर्तिमत्	अद्वयता. ५
यद्भूविक्षेपमापन्नो ह्यब्जयोनिस्त- दितरे चामरमुख्याः सृष्टिचक्र- प्रणेतारः सम्बभूवुः	लक्ष्म्यु. ९
यदग्निं न विन्देदप्सु जुहुयात्	जाबालो. ४
यद्यच्छरीरमादत्ते तेनतेन स युज्यते	श्वेताश्व. ५।१०
यद्यच्छुद्धमशुद्धं वा करोत्यामरणा- न्तिकम् । तत्सर्वं ब्रह्मणे कुर्यात् प्रत्याहारः स उच्यते	जा. द. ७।३
यद्यच्छृणोति कर्णाभ्यां तत्तदात्मेति भावयेत् । लभते नासया यद्यत्तत्तदात्मेति भावयेत्	१ यो.त. ७०
यद्यजूंषि घृतस्य कुल्या... अस्य पितॄन्त्स्वधा अभिवहति	सद्वै. १४
यद्यजूंषि घृताहुतयो यत्सामानि सोमाहुतयो यदथर्वाङ्गिरसो मध्वाहुतयो... ताभिः क्षुधं पाप्मानमपाघ्नन्	सद्वै. १३
यद्यजूंषि घृताहुतिभिर्यत्सामानि सोमाहुतिभिर्यदथर्वाङ्गिरसो मध्वाहुतिभिर्यद्ब्राह्मणानीति- हासपुराणानि कल्पान्गाथा- नाराशंसीर्मेदाहुतिभिरेव तद्देवांस्तर्पयति	सद्वै. १४
(अथ) यद्यज्ञ इत्याचक्षते ब्रह्म- चर्यमेव तत्	छांदो. ८।५।१
यद्यत्पश्यति चक्षुर्भ्यां तत्तदात्मेति भावयेत्	१ यो. त. ६९
यद्यत्पश्यति तत्सर्वमात्मेति प्रत्याहारः	शांडि. १।८।१
यद्यत्प्रीतिकरं पुंसां वस्तु राजेन्द्र जायते । तदेव दुःखवृक्षस्य बीजत्वमुपगच्छति	भवसं. १।२९
यद्यत्सम्भाव्यते लोके सर्वसङ्कल्प- सम्भ्रमः	ते. बिं. ५।४९
यद्यत्संवेद्यते किञ्चित्तत्रास्थापरि- वर्जनम्	महो. ४।११०
यद्यत्सावयवं तत्तदनित्यमित्यनु- मानाच्चेति प्रत्यक्षेण दृष्टत्वाच्च	त्रि. म. ना.२।१
यद्यत्स्वाभिमतं वस्तु तत्त्यजन् मोक्षमश्नुते	महो. ४।८८
यद्यदाचरति श्रेष्ठः	भ. गी. ३।२१
यद्यद्ध्यायति चित्तेन यद्यत्सङ्कल्पते क्वचित्...सर्वं शशविषाणवत्	ते.बिं ५।८५-८९
यद्यद्विभूतिमत् सत्त्वं	भ. गी. १०।४१
यद्यनन्तकदूतोऽसि यदि वाऽनन्तकः स्वयम्...इन्द्रस्यवज्रेण स्वाहा	गारुडो. १६
(अथ) यद्यन्नपानलोककामो भवति सङ्कल्पादेवास्यान्नपाने समुत्तिष्ठतस्तेनान्नपानलोकेन सम्पन्नो महीयते	छां. उ. ८।२।७
यद्यपानेनाभ्यपानितम्	२ ऐत. ३।११
यद्यपि दशरात्रीर्नाश्नीयाद्यद्यु ह जीवेदथवाऽद्रष्टाऽश्रोताऽमन्ता ऽबोद्धाऽकर्ताऽविज्ञाता भवति	छां. उ. ७।९।१
यद्यपुत्रो भवत्यात्मानमेवेदं ध्यात्वाऽनवेक्षमाणः प्राची- मुदीचीं वा दिशं प्रव्रजेत्	१ सं. सो. १।२
यद्यपुत्रो भवत्यात्मानं ध्यात्वा- ऽनवेक्षमाणः प्राचीमुदीचीं वा..	कठश्रु. ५
यद्यपेक्षाऽस्ति तदनुरूपो भवति	ना. प. ५।१४
यद्यप्येतच्छुष्काय स्थाणवे (मा.)	छां. उ. ५।२।३
यद्यप्येते न पश्यन्ति	भ. गी. १।३८
यद्यप्येनच्छुष्काय स्थाणवे ब्रूया- ज्जायेरन्नेवास्मिञ्छाखाः प्ररोहेयुः पलाशानीति	छान्दो. ५।२।३
(अथ) यद्यप्येनानुत्क्रान्तप्राणा- ञ्छूलेन समासं व्यतिषं दहेन्नै- वैनं ब्रूयुः पितृहाऽसीति	छां. उ. ७।१५।३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यद्यज्ञवन्ति तत्तदा भवन्ति (मा.) छांदो. ६।९।३
(अथ) यद्यल्पविचित्तवान्भवति तस्मा एवोत शुश्रूषन्ते चित्तं ह्येवैषामेकायनं चित्तमात्मा चित्तं प्रतिष्ठा चित्तमुपास्स्वेति छान्दो. ७।५।२
यद्यशक्तो भवति योऽक्लेशः स तपस्यते स तप इति कठश्रु. ८
यद्यहमिममवेदिषं कथं ते नावक्ष्यमिति प्रश्नो. ६।१
यद्यहमिममवेदिष्यं (मा. पा.) प्रश्नो. ६।१
यद्यहमिमां न वेदिष्यं कथं ते नावक्ष्यमिति छांदो. ५।३।५
यद्याज्या यदनुवाक्या यत्प्रातरनुवाको यत्प्रउगं यदाज्यं यन्मरुत्वतीयमिति छाग. २।२
यद्यातुरः स्यान्मनसा वाचा (वा) सन्न्यसेदेषपन्थाः [जाबालो.५ प. हं. प. ५
यद्यातुरो वाऽग्निं न विन्देदप्सु जुहुयात् प. हं. प. ४
यद्युचरेत्समापिपयिषेत्तेनो एतस्यै देवतायैसायुज्यं सलोकतां जयति बृ. उ. १।५।२३
यद्युत्तरोत्तराभावे पूर्वरूपं तु निष्फलम् । निवृत्तिः परमा तृप्तिरानन्दोऽनुपमः स्वतः अध्यात्मो. २९
यद्युवेयुवेह वा विक्षयिष्यामि कर्तुं पतिष्यामीत्येवमनृतादात्मानं जुगुप्सेत् महाना. ७।९
(अथ) यद्येनमुभयमन्तरे ब्रुवन्तं पर उपवदेत् ३ ऐत. १।३।३
(अथ) यद्येनमूष्मसूपालभेत प्रजापतिं शरणं प्रपन्नोऽभूवं छांदो. २।२२।४
(अथ) यद्येनं निर्भुजं ब्रुवन्तमुपवदेत् ३ ऐत. १।३।१,१
(अथ) यद्येनं प्रतृण्णं ब्रुवन्तं पर उपवदेत् ३ ऐत. १।३।३
(अथ) यद्येनं स्पर्शेषूपालभेत मृत्युं शरणं प्रपन्नोऽभूवम् छांदो. २।२२।४
यद्येवं ब्रह्मणि स्यात्तको न मुच्येत बन्धनात् मैत्रा. ६।३४
यद्व्यवहार्यमचिन्त्यमव्यपदेश्यमेकात्मप्रत्ययसारं प्रपञ्चोपशमं शिवं शान्तमद्वैतं चतुर्थं मन्यन्ते स ब्रह्मप्रणवः ना. प. ८।२४
यद्व्याचष्टे स आचार्यस्तेनैव स मृतोऽसौ गच्छति नृ. पू. १।३
(तत्र) यद्रक्तं तत्पुंसोरूपमभूत् । यद्धरितं तन्मायायाः अव्यक्तो. १
यद्रमते तदुपसदः महाना. १८।१
(शरीरे) यद्द्रवं ता आपः गर्भो. १
यद्राजाभिक्रयणानि [छाग.२।२+ ४।२
यद्राज्यसुखलोभेन भ. गी. १।४५
यद्रात्र्यात्कुरुते पापं तद्रात्र्यात्प्रतिमुच्यते महाना. ११।६
यद्रात्र्या पापमकार्षं, मनसा वाचा हस्ताभ्याम्, पद्भ्यामुदरेण शिश्ना, रात्रिस्तदवलुम्पतु महाना. ११।४
यद्रूपं तद्रूपं तन्मायासंवलितोऽयं जीवसञ्ज्ञः कर्मकाण्डरतो भवति सामर. ९९
(अथ) यद्वत्र कश्चिच्छून्यागारे कामिन्यः प्रविष्टाः स्पृशतीन्द्रियार्थीस्तद्वयो न स्पृशति प्रविष्टान्सन्न्यासी योगी चात्मयाजी चेति मैत्रा. ६।१०
यद्वन्मृदि घटभ्रान्तिः शुक्तौ हि रजतस्थितिः । तद्वद्ब्रह्मणि जीवत्वं वीक्षमाणे विनश्यति यो. शि. ४।१३
यद्वर्षति स प्रस्तावः छांदो. २।४।१
यद्वसन्ते केशश्मश्रुलोमनखानि वापयेत्सोऽस्याग्निष्टोमः कठरु. ३
यद्वा अयं विद्वानित्थमचित्तः स्यात् छांदो. ७।५।२
यद्वा अहमायतनमस्मि, त्वं तदायतनमसीति मनः (उवाच) बृह. ६।१।१४
यद्वा अहं प्रजातिरस्मि, त्वं तत्प्रजातिरसीति रेतः (उवाच) बृह. ६।१।१४
यद्वा अहं प्रतिष्ठाऽस्मि, त्वं तत्प्रतिष्ठोऽसीति चक्षुः (उवाच) बृह. ६।१।१४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यद्वा अहं वसिष्ठाऽस्मि, त्वं तद्व-
सिष्ठोऽसि (इति वागुवाच) बृह. ६।१।१४
यद्वा अहं सम्पदस्मि, त्वं तत्सम्प-
दसीति श्रोत्रं (उवाच) बृह. ६।१।१४
यद्वा ऋते प्राणाद्रेतः सिच्येत
पूयेत्र सम्भवेत् २ ऐत. २।२।२
(तदाहुः) यद्वा एतस्य वीर्य
यच्छुक्रं यज्ज्योतिर्यदमृतं यदजर्य
तदक्षरमिति शौनको. २।३
यद्वा एतेऽमुर्ह्यध्रियन्त तदेवाप्यद्य
कुर्वन्ति बृह. १।५।२३
यद्वा कृतममृतम्क्षराणां यत्सर्वनि-
ष्ठमजरं समस्तम् पारमा. १।८
(ह्रीं) यद्वाग्वदन्त्यविचेतनानि
राष्ट्री देवानां निषसाद मन्द्रा।
चतस्र ऊर्ध्वं(ऊर्जं) दुदुहे पयांसि
कस्विदस्याः परमंजगाम हयग्री.६
[सरस्व. ७ ऋ.मं.८।१००।१
यद्वाच ओमिति यच्च नेति
यच्चास्याः क्रूरं यदि चोल्बणिष्णु १ ऐत. ३।८।३
यद्वाचाऽनभ्युदितं येन वागभ्यु-
द्यते । तदेव ब्रह्म त्वं विद्धि
नेदं यदिदमुपासते केनो. १।४
यद्वाचा यन्मनसा बाहुभ्या-
मूरुभ्यामष्ठीवद्भ्यां शिश्नै-
र्यदनृतं चकृम वयम् सहवै. ४
यद्वा जयेम यदि वा नो जयेयुः भ. गी. २।६
यद्वा प्रज्ञामात्रा न स्युर्न भूतमात्राःस्युः कौ. त. ३।८
यद्वायुरन्नमायुर्वा एष यद्वायुः २ऐत. ३।१०
यद्वाव विजिज्ञासितव्यम् छांदो. ८।१।२
यद्वां पूर्तं परिविष्टं यदग्नौ तस्मै
गोत्रायेह जायापती सऽरभेथाम् सहवै. १०
यद्विकारि यतश्च यत् भ. गी. १३।४
यद्विजृम्भते तद्विद्योतिते..(मा.पा.) बृ. उ. १।१।१
यद्विज्ञातमिवाभूदित्येतासामेव
देवतानाऽ समासः छांदो. ६।४।७
यद्विज्ञानरूपं यद्देवाः सर्वे ब्रह्म
ज्येष्ठमुपासते ग. शो. ४।१

यद्विज्ञानात् पुमान् सद्यो जीव-
न्मुक्तत्वमाप्नुयात् महो. २।३७
यद्विद्वाऽसश्चाविद्वाऽसश्चैनश्चकृम
तस्यावयजनमसि स्वाहा महाना. १४।२
यद्विद्युतोरोहितं रूपऽ तेजसस्तद्रूपं छांदो. ६।४।४
यद्विद्युद्विद्योततेऽथैतन्म्रियते यन्न
विद्योतते तस्य वायुमेव तेजो
गच्छति कौ. त. २।१२
यद्विभाति चिन्मात्रम् बह्वृचो. ३
यद्विश्वमसृजन्त तस्माद्विश्वसृजः नृ. पू. १।७
यद्वृक्षो वृक्णो रोहति मूलान्नवतरः
पुनः । मर्त्यः स्विन्मृत्युना वृक्णः
कस्मान्मूलात्प्ररोहति बृह. ३।९।३१
यद्वेत्थ तेन मोपसीद ततः ऊर्ध्वं
वक्ष्यामीति छांदो. ७।१।१
यद्वेदविद्याधिगमः स्वधर्म-
स्यानुचरणं... मैत्रा. ४।३
यद्वेदेपूक्तं तद्विद्वांस उपजीवन्ति मैत्रा. ७।१०
यद्वेव समः प्लुषिणा समो मशकेन
समो नागेन सम एभिस्त्रिभि-
र्लोकैः समोऽनेन सर्वेण
तस्माद्वेव सामाश्नुते बृह. १।३।२२
यद्वै किञ्चानूक्तं तस्य सर्वस्य
ब्रह्मेत्येकता बृह. १।५।१७
यद्वै किञ्चैतदध्यगीष्मा नामैवैतत् छांदो. ७।१।३
यद्वै चतुर्थं तत्तुरीयं दर्शतं पदं बृह. ५।१४।३
यद्वै चतुर्थं तत्तुरीयं दर्शतं पदं
परोरजाय एष तपतीति गायत्र्यु. २
यद्वै तत्पुरुषे शरीरमिदं वाव तद्य-
दिदमस्मिन्नन्तःपुरुषे हृदयम-
स्मिन्हीमे प्राणाः प्रतिष्ठिता एत-
देव नातिशीयन्ते छांदो. ३।१२।४
यद्वैतत्सुकृतम् तैत्ति. २।७
यद्वै तन्न जिघ्रति जिघ्रन्वै तन्न
जिघ्रति नहि घ्रातुर्घ्रातेर्विपरि-
लोपो विद्यतेऽविनाशित्वात् बृह. ४।३।२४
यद्वै तन्न मनुते मन्वानो वै तन्न
मनुते नहि मन्तुर्मतेर्विपरिलोपो
विद्यतेऽविनाशित्वात् बृह. ४।३।२८

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यद्वै तन्न रसयते रसयन्वै तन्न रसयते नहि रसयितू रसयतेर्विपरिलोपो विद्यतेऽविनाशित्वात् — बृह. ४।३।२५

यद्वै तन्न वदति वदन्वै तन्न वदति नहि वक्तुर्वक्तेर्विपरिलोपो विद्यतेऽविनाशित्वात् — बृह. ४।३।२६

यद्वै तन्न विजानाति विजानन्वै तन्न विजानाति नहि विज्ञातुर्विज्ञातेर्विपरिलोपो विद्यतेऽविनाशित्वात् — बृह. ४।३।३०

यद्वै तन्न शृणोति शृण्वन्वै तन्न शृणोति नहि श्रोतुः श्रुतेर्विपरिलोपो विद्यतेऽविनाशित्वात् — बृह. ४।३।२७

यद्वै तन्न स्पृशति स्पृशन्वै तन्न स्पृशति नहि स्प्रष्टुः स्पृष्टेर्विपरिलोपो विद्यतेऽविनाशित्वात् — बृह. ४।३।२९

यद्वै तद्ब्रह्मेतीदं वाव तद्योऽयं बहिर्धा पुरुषादाकाशो यो वै स बहिर्धा पुरुषादाकाशः — छांदो. ३।१२।७

यद्वैश्रुतं तत्परं ब्रह्म [अ.शिरः.३।४+ — वटुको. १९

यद्वैनमुपाघ्रासिषुः — छाग. १।३

यद्वै प्राणिति स प्राणो यदपानिति सोऽपानोऽथ यः प्राणापानयोः सन्धिः स व्यानो यो व्यानः सा वाक् — छांदो. १।३।३

यद्वै भूः स ऋग्वेदः, यजुव इति स यजुर्वेदः, स्वरिति स्वर्गो लोकः स सामवेदः, तदिति सोऽथर्ववेद इति — सन्ध्यो. २०

यद्वै वाङ्नाक्रामति मनसा सह — गणेशो. ३।२

यद्वो देवाश्चकृम जिह्वया गुरु मनसो वा प्रयुती देवहेडनम् । (हेळनं) [महाना. १४।२+ — ऋ.मं.१०।३७।१२

यद्व्यज्यते तद्व्यक्तस्य व्यक्तत्वम् — अव्यक्तो. ४

यन्तेव गजं स्वबुद्ध्या वशीकृत्य स्वव्यतिरिक्तं सर्वं कृतकं नश्वरमिति मत्वा विरक्तः पुरुषः सर्वदा ब्रह्माहमिति व्यवहरेत् — ना. प. ६।२

यन्त्रराजाय विद्महे महायन्त्राय धीमहि । तन्नो यन्त्रः प्रचोदयात् — वनदु. १५०

यन्त्रस्यपूर्वद्वारे द्वारश्रियैक्षेत्रपालाय मायायै नमः — सूर्यता. ४।१

यन्त्रं विना देवता च न प्रसीदति सर्वदा — सूर्यता. ५।१

यन्त्रारूढानि मायया — भ. गी. १८।६१

यन्न ज्वलति तस्यादित्यमेव तेजो गच्छति — कौ. त. २।१२

यन्नत्यादेवपरंश्रत्कोपरशिवः — सि. वि. १

यन्नमस्यं चिदाख्यातं यत्सिद्धीनां च कारणम् । येन विज्ञातमात्रेण जन्मबन्धात्प्रमुच्यते — यो. शि. ३।१

यन्न सन्तं न चासन्तं नाश्रुतं न बहुश्रुतम् । न सुवृत्तं न दुर्वृत्तं वेद कश्चित्स ब्राह्मणः — ना. प. ४।३४

यन्नीलं परः कृष्णं तत्साम तदेतस्यामृच्यध्यूढꣳ साम — छां. उ. १।६।५,६

यन्नु इयं...कथं तेनामृता स्यामिति–(मा. पा.) — बृ. उ. २।४।२

यन्नु म इयं भगोः सर्वा पृथिवी वित्तेन पूर्णा स्यात् [बृह. — २।४।२+४।५।३

यन्न हो तद्गायत्रीविदब्रूथाः, अथ कथꣳ हस्तीभूतो वहसीति — बृह. ५।१४।८

यन्नारसिंहं तत्प्रथमस्य, यन्महालक्ष्म्यं तद्द्वितीयस्य...यत्क्षोभदैवतं तच्छष्ठस्य । तदेतानि षण्णां नारसिंहचक्राणां षडान्तराणि वलयानि भवन्ति — नृ. षट्च. ४

यन्नारसिंहाय तत्प्रथमस्य यद्विद्महे तद्द्वितीयस्य — नृ. षट्च. ५

यन्नैष एतत्सुप्तोऽभूद्य एष विज्ञानमयः पुरुषः — बृ. उ. २।१।१७

यन्न्याय्यं तदसत्सदा । यद्भितं तदसद्भिद्धि — ते. बि. ३।५३

यन्मदिमे बिभ्यति तन्म एकं ते मे अक्षन्नहमु ताननूक्षम — बा. मं. २१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यन्मनसा न मनुते, येनाहुर्मनो-
मतम् । तदेव ब्रह्म त्वं विद्धि
नेदं यदिदमुपासते — केनो. १।६
यन्मनस्त्रिजगत्सृष्टिस्थितिव्यसन-
कर्मकृत् । तन्मनो विलयं याति
तद्विष्णोःपरमंपदम् [ध्या.बिं.२९+ — मं.ब्रा. ५।१
यन्मनुष्यान् वासयते यदेभ्योऽशनं
ददाति, तेन मनुष्याणां (आत्मा) — बृह. १।४।१६
यन्मनोऽनुविधीयते — भ. गी. २।६७
यन्मन्त्रेक्षितला[illegible]ममनघं
मृत्युश्च यस्याशिरो...वन्दे-
ऽभीष्टगणाधिपं भयहरं विघ्नौघ-
नाशं परम् — वनदु. ८६
यन्मन्युर्जायामावहदित्यध्यात्म-
मंत्राञ्जपेत् — कठश्रु. २२
यन्मया परिजनस्यार्थे कृतं कर्म
शुभाशुभम् । एकाकी तेन दह्ये-
ऽहं गतास्ते फलभोगिनः — गर्भो. ९
यन्मया पूरितं विश्वं महाकल्पा-
म्बुना यथा — वराहो. २।३६
यन्मया भुक्तमसाधूनां पापेभ्यश्च
प्रतिग्रहः — महाना. ९।१५
यन्मयामनसावाचाकृतमेनःकदाचन — सहवै. १०
यन्मयि माता यदा पिपेष — सहवै. ४
यन्मरणं तदवभृथः (आत्मयज्ञस्य) — महाना. १८।१
(अथ) यन्मर्त्यः सन्नमृतानसृजत — बृह. १।४।६
यन्महाचक्रंयज्ज्योतिरात्मातत्तृतीयस्य — नृ. षट्च. ६
यन्महावाक्यसिद्धान्तमहाविद्या-
कलेवरम् । विकलेवरकैवल्यं
रामचन्द्रपदं भजे — महावा.शीर्षकं
यन्महावीरसम्भरणानि [छाग.२।२+ — ४।२
यन्महोपनिषद्वेद्यं चिदाकाशतया
स्थितम् । परमाद्वैतसाम्राज्यं
तद्रामब्रह्म मे गतिः — महो. शीर्षकं
यन्मातरं पितरं वाजिर्हिंसिम — सहवै. १०
यन्मायया मोहितचेतसो मामा-
त्मानमापूर्णमलब्धवन्तः । परं
विदग्धोदरपूरणाय भ्रमन्ति
काका इव सूरयोऽपि — मैत्रे. २।२५

यन्मां वदसि केशव — भ. गी.१०।१४
यन्मुखं तदाहवनीयः — महाना.१८।१
(अथ) यन्मूर्तं तदसत्यं, यदमूर्तं
तत्सत्यं तद्ब्रह्म — मैत्रा. ६।३
यन्मूलं सर्वलोकानां यन्मूलं
चित्तबन्धनम् । मूलबन्धः सदा
सेव्यो योग्योऽसौ ब्रह्मवादिनाम् — ते. बिं. १।२७
यन्मूले सर्वतीर्थानि यन्मध्ये ब्रह्मदेवताः — तुलस्यु. ९
यन्मृत्युं जयमावहमित्यध्यात्म-
मंत्रान्पठेत् — कठरु. ४
यन्मृत्युर्नावपश्यति,यंब्रह्मानावपश्यति — भस्मजा. २।१६
यन्मे छिद्रं चक्षुषो हृदयस्य मनसो
वातितृण्णं बृहस्पतिर्मे तद्दधातु
[प्रवर्ग्या० २+ — वा. सं. ३६।२
यन्मे त्वदन्येन न दृष्टपूर्वम् — भ. गी. ११।४७
यन्मेऽद्य रेतः पृथिवीमस्कान्त्सीद्य-
दोषधीरप्यसरत् यदप इदमहं
तद्रेत आददे... — बृह. ६।४।५
यन्मे मनसा वाचा कर्मणा वा.. — महाना. ५।१६
यन्मौनमासनं शान्तं तच्छ्रेष्ठासङ्ग
उच्यते — अक्ष्युप. २९
(अथ) यन्मौनमित्याचक्षते
ब्रह्मचर्यमेव तत्, ब्रह्मचर्येण
ह्येवात्मानमनुविद्य मनुते — छांदो. ८।५।२
यन्मौनं योगिभिर्गम्यं तद्भजे-
त्सर्वदा बुधः — ते. बिं. १।२०
यमधो निनीषति तमसाधु (कर्म)
कारयति — ...
यमध्वरे ब्रह्मविदः स्तुवन्ति सामै-
र्यजुर्भिः क्रतुभिस्त्वमेव — एका. उ. १०
यमध्वर्युरभि लोकं पृणैधीत् — वा. मं. १५
यमनियमयुतः पुरुषः सर्वसङ्ग-
विवर्जितः — शांडि. १।५।१
यमनियमासनप्राणायामप्रत्या-
हारधारणाध्यानसमाधयो-
ऽष्टाङ्गानि — शाण्डि. १।१।२
यमनियमासनप्राणायामप्रत्याहार-
धारणाध्यानसमाधयोऽष्टाङ्ग-
योग उच्यते — २ अवधू. १

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यमन्तस्समुद्रे कवयोऽवयन्ति	महाना. १।३
यमन्वाह नभसो न पक्षी काष्ठा-भिन्दन्गोभिरितोऽमुतश्च	बा. मं. १५
यमप्येति भुवनं साम्पराये	नृ. पू. २।८
यमराज्यमग्निष्टोमेनाभियजति	मैत्रा. ६।३६
यमविषयस्थस्यैव बहुभयावस्थं	मैत्रा. ४।२
यमव्यक्तं न वेद [सुबालो.७।१+	अध्यात्मो. १
यमश्च नियमश्चैव आसनं प्राण-संयमः ॥ प्रत्याहारो धारणा च ध्यानं भ्रूमध्यमे हरिम् । समाधिः समतावस्था साष्टांगो योग उच्यते	१ यो. त. २४
यमश्च नियमश्चैव तथैवासननमेव च ॥ प्राणायामस्तथा ब्रह्मन् प्रत्याहारस्ततः परम् । धारणा च तथा ध्यानं समाधिश्चाष्टमं मुने [जा. द. १।४,५+	वराहो. ५।११
यमश्चवन्न कुशिकासो अग्नि वैश्वानरममृतजातं गमध्ययी	आर्षे. १०।१
यमः कस्मिन्प्रतिष्ठित इति, यज्ञ इति	बृह. ३।९।२१
यमाद्यष्टाङ्गयोगसङ्कल्पो बन्धः	म. वा. र. २०
यमः संयमिनामहम्	भ. गी. १०।२९
यमादित्या अंशुमाप्याययन्ति	कौ. त. २।८
यमाद्यष्टांगसंयुक्तः शान्तं सत्य-परायणः	जा. द. ५।३
यमाद्यासनजायासहठाभ्यासात्पुनः पुनः ।..सोऽपि मुक्ति समाप्नोति तद्विष्णोः परमं पदम्	वराहो. ४।३९
यमात्वा न निवर्तते	मैत्रा. ४।३
यमाय सोमं सुनुत यमाय जुहुता हविः [वनदु. ४१,५४+	ऋ.मं.१०।१४।३
यमित्येकमक्षरमेति स्वर्गं लोकं य एवं वेद	बृह. ५।३।१
यमुक्त्वा मुच्यते योगी [नारा.४+	आ. प्र. १
यमेतत्कर्णावपिधाय शृणोति स यदो-त्क्रमिष्यन्भवति नैनं घोषं शृणोति	बृह. ५।९।१
यमेष न प्रतिपद्यतेऽथोखल्वाहु-र्जागरितदेश एवास्यैष इति	बृह. ४।३।१४
यमेव विद्याश्रुतमप्रमत्तं मेधाविनं ब्रह्मचर्योपपन्नम् ।(अस्मा) तस्मा इमामुपसन्नाय सम्यक् परीक्ष्य दद्याद्वैष्णवीमात्मनिष्ठाम् [शाट्याय. ३४+	मुक्तिको. १।५२
यमेवैष वृणुते तेन लभ्यस्तस्यैष आत्मा विवृणुते तनूं स्वाम् [कठो. २।२२+	मुण्ड. ३।२।३
यमैश्च नियमैश्चैव आसनैश्च सुसंयुतः । नाडीशुद्धिं च कृत्वादौ प्राणायामं समाचरेत्	त्रि. ब्रा. २।५३
यमो हि नियमस्त्यागः	ते.बिं. १।१५
यया तु धर्मकामार्थान्	भ.गी. १८।३४
यया त्यजेत्तयाऽऽपूर्य धारयेदविरोधतः	१ यो. त. ३९
यया धर्ममधर्मं च	भ.गी. १८।३१
यया स्वप्नं भयं शोकं	भ.गी. १८।३५
ययेदं धार्यते जगत्	भ. गी. ७।५
ययैरेतावद्भिरभिषिच्य सूर्यलोककामः सूर्यलोकमवाप्नोति	भस्मजा. २।१२
यशस्विनावेव (उभौ) भवतः	बृह. ६।४।८
यशस्विनीकुहूमध्ये वारुणी प्रति-ष्ठिता भवति	शांडि.१।४।६
यशस्विनी च वामस्य पादाङ्गु-ष्ठान्तमिष्यते	जा. द. ४।१९
यशस्विनी सौम्या च पादाङ्गुष्ठान्त-मिष्यते	शांडि. १।४।६
यशस्विन्या मुनिश्रेष्ठ भगवान् भास्करस्तथा	जा. द. ४।३७
यशस्विन्याः कुहोर्मध्ये वरुणा सुप्रतिष्ठिता	जा. द. ४।१६
यशोजनेऽसानि स्वाहा	तैति. १।४।५
यशोदा इव बिन्दुः	राधिको. २।२
यशो बलं ज्ञानं वैराग्यं मेधां प्रयच्छेति यज्ञोपवीतं छित्त्वा ॐ भूः स्वाहे-त्यप्सु वस्त्रं कटिसूत्रं च विसृज्य सन्न्यस्तंमयेतित्रिवारमभिमन्त्रयेत्	१सं. सो. २।६
यशोब्रह्मवर्चसमन्नाद्यंकीर्तित्वा जुषतां	कौ. त. २।१५
यशोदा मुक्तिगेहिनी	कृष्णो. ३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यशो राज्ञां यशो विशां यशोऽहमनुप्रापत्सि स हाहं यशसां यशः — छांदो. ८।१४।१
यशोऽरिष्टंचचिन्मात्रंचिदानंदंविचिंतय — मुक्तिको. २।५
यशोऽहं भवानि ब्राह्मणानां (मा.) — छांदो. ८।१४।१
यशोऽहं भवामि ब्राह्मणानां — छांदो. ८।१४।१
यश्चक्षुरन्तरो यमयत्येष त आत्माऽन्तर्याम्यमृतः — बृह. ३।७।१८
यश्चक्षुर्गोप्तृ (वेद) गोप्तृमान् भवति — कौ. त. २।१
यश्चक्षुषि तिष्ठंश्चक्षुषोऽन्तरो यं चक्षुर्न वेद यस्य चक्षुः शरीरम् — बृह. ३।७।१८
यश्चक्षुषि भोगस्तं देवेभ्य आगायत् — बृह. १।३।४
यश्चक्षुषि यो द्रष्टव्ये य आदित्ये (सोऽयमात्मा) — सुबालो. ५।१
यश्च नः शपतः शपात् — सूर्यता. २।१
यश्चन्द्रतारकमन्तरो यमयत्येष त आत्माऽन्तर्याम्यमृतः — बृह. ३।७।११
यश्चन्द्रतारके तिष्ठंश्चन्द्रतारकादन्तरो यं चन्द्रतारकं न वेद — बृह. ३।७।११
यश्चन्द्रमास्तं यत्प्रत्याह तमतिसृजते — कौ. त. १।२
यश्च विश्वं सृजति विश्वं बिभर्ति... स आत्मा — शांडि. २।१।४
यश्च श्रोत्रियोऽवृजिनोऽकामहतः — बृह.४।३।३३
यश्च सर्वगतः साक्षी लोकस्यात्मेति कथ्यते । भूतग्रामशरीरेषु नश्यत्सु न विनश्यति — ना. महो. ११
यश्चाचारविहीनोऽपि यो वा पूजा न कुर्वते । यदि ज्येष्ठं न मन्येत नन्दते नन्दने वने — कौलो. ९
यश्चाप्सु वरुणः स पुनात्वघमर्षणः — महाना. ५।२०
यश्चायमध्यात्ममात्मा तेजोमयोऽमृतमयः (मा. पा.) — बृह. २।५।१४
यश्चायमन्तरात्मन्नाकाशः — बृह. २।३।४,५
यश्चायमस्मिन् धर्मे तेजोमयोऽमृतमयः पुरुषो यश्चायमध्यात्मम् — बृह. २।५।११
यश्चायमस्मिन्नग्नौ तेजोमयोऽमृतमयः पुरुषो यश्चायमध्यात्मं — बृह. २।५।३
यश्चायमस्मिन्नाकाशे...पुरुषः — बृह. २।५।१०
यश्चायमस्मिन्नात्मनि...पुरुषः — बृह. २।५।१४
यश्चायमस्मिन्नादित्ये...पुरुषः — बृह. २।५।५
यश्चायमस्मिन्मानुषे...पुरुषः — बृह. २।५।१३
यश्चायमस्मिन्वायौ...पुरुषः — बृह. २।५।४
यश्चायमस्मिन्सत्ये...पुरुषः — बृह. २।५।१२
यश्चायमस्मिन् स्तनयित्नौ...पुरुषः — बृह. २।५।९
यश्चायमस्मिँश्चन्द्रे...पुरुषः — बृह. २।५।७
यश्चायमस्यां पृथिव्यां...पुरुषः — बृह. २।५।१
यश्चायमस्यां विद्युति...पुरुषः — बृह. २।५।८
यश्चायमात्मा तेजोमयोऽमृतमयः पुरुषोऽयमेव स योऽयमात्मेदममृतमिदं ब्रह्मेदं सर्वम् — बृह. २।५।१४
यश्चायमासु दिक्षु...पुरुषः — बृह. २।५।६
यश्चायमास्वप्सु...पुरुषः — बृह. २।५।२
यश्चासावादित्य एकमेतदित्यवोचाम — ३ ऐत. २।४।३
यश्चासावादित्ये, स एकः — तैत्ति. २।८
यश्चित्तमन्तरे सञ्चरन्यं चित्तं न वेद — अध्यात्मो. १
यश्चित्तं ब्रह्मेत्युपास्ते — छांदो. ७।५।३
यश्चित्ते यश्चेतयितव्ये यः क्षेत्रज्ञे... (सोऽयमात्मा) — सुबालो. ५।९
यश्चेतनमात्रःप्रतिपुरुषःक्षेत्रज्ञः [मैत्रा. — २।५+४।५
यश्चैनमभिदासति स एषोऽस्मा खणः — छांदो. १।२।८
यश्चैनं मन्यते हतम् — भ. गी. २।१९
यश्चैवं विद्वान् प्रयुज्यते यथा चाग्निचन्द्रसूर्याभास्वन्तोऽपहततमस्काः — संहितो. २।३
यश्चैवं वेद यस्यैते स्वरवन्तः प्रयुज्यंते — संहितो. २।३
यश्चैषोऽग्नौ, यश्चायं हृदये, यश्चासावादित्ये सएषएकः [मैत्रा.६।१७ +७।७
यश्छन्दसामृषभो विश्वरूपेश्छन्दोभ्यश्छन्दांस्याविवेश — महाना. ७।६
यश्छन्दसामृषभो विश्वरूपः। छन्दोभ्योऽध्यमृतात्सम्बभूव — तैत्ति. १।४।१
[ना. प. ४।३८ तै.आ.७।४।१+ १०।६।१
यष्टव्यमेवेति मनः — भ. गी.१७।११
यष्टिका कमलासनः — कृष्णो. ८
यष्टया वा पाणिना वोपहत्यातिक्रामेत् — बृह. ६।४।७
यस्तद्वेद यत आबभूव — चित्सु. १४।२
यस्तद्वेद यत्स वेद स मयैतदुक्त इति — छांदो. ४।१।४
यस्तद्वेद स पितुः पितासत् — महाना. २।४
यस्तद्वेद स वेद सर्वं सर्वा दिशो बलिमस्मै हरन्ति — छांदो. २।२१।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यस्तन्तुनाभ इव तन्तुभिः प्रधानजैः
स्वभावतो देव एकः स्वमावृणोत् भवसं. २।४७
यस्तपसाऽपहतपाप्मा मैत्रा. ४।४
यस्तमसि तिष्ठंस्तमसोऽन्तरो यं
तमो न वेद यस्य तमः शरीरं.. बृह. ३।७।१३
यस्तमात्मानमनुविद्य विजानाति
[छां. उ. ८।७।१+ ८।१२।६
यस्तमोऽन्तरो यमयत्येष त आत्मा-
ऽन्तर्याम्यमृतः बृह. ३।७।१३
यस्तं वेद स वेदवित् [ध्या.बिं.३७+ भ. गी.१५।१
यस्तां (ब्रह्मविद्यां) न वेद
किमन्यैर्वेदैः करिष्यति अव्यक्तो. ३
यस्तां न वेद किमृचा करिष्यति गुह्यका. ५३
यस्तित्याज सचिविदं सखायं न तस्य
वाच्यपि भागो अस्ति [सहवै.१९+ श्वेत. २।४।१
[+ऋ. मं. १०।७१।६+ तै.आ.१।३।१
यस्तु कर्मफलत्यागी स त्यागी-
त्यभिधीयते [भ.गी. १८।११ भवसं. १।५३
यस्तु द्वादशसाहस्रं प्रणवं जपते-
ऽन्वहम् । तस्य द्वादशभिर्मासैः
परं ब्रह्म प्रकाशते १सं.सो.२।१०४
यस्तु मूढोल्पबुद्धिर्वा सिद्धिजालानि
वाञ्छति । स सिद्धिसाधनैर्योगै-
स्तानि साधयति क्रमात् अ. पू. ४।५
यस्तु विज्ञानवान् भवति युक्तेन
मनसा सदा । तस्येन्द्रियाणि
वश्यानि सदश्वा इव सारथेः कठो. ३।६
यस्तु विज्ञानवान्भवति समनस्कः
सदा शुचिः । स तु तत्पद-
माप्नोति यस्माद्भूयो न जायते कठो. ३।८
यस्तु वेदोदितं धर्मं त्यक्त्वा ज्ञानं
समाश्रयेत् । स पाखण्डीति
विज्ञेयो नरकं चाधिगच्छति भवसं. १।३४
यस्तु सर्वाणि भूतान्यात्मन्येवानु-
पश्यति । सर्वभूतेषु चात्मानं
ततो न विजुगुप्सते [ईशा.६+ वा. सं. ४०।६
यस्तूर्णनाभ इव तन्तुभिः प्रधानजैः
स्वभावतः । देव एकः स्वमा-
वृणोति स नो दधातु ब्रह्माव्ययम् श्वेता. ६।१०

यस्तेजसि तिष्ठंस्तेजसोऽन्तरो यं
तेजो न वेद..स त आत्मा.. बृह. ३।७।१४
यस्तेजोऽन्तरे सञ्चरन्यं तेजो न वेद अध्यात्मो. १
यस्तेजो ब्रह्मेत्युपास्ते तेजस्वी वै स
तेजस्वतो लोकान्भास्वतोऽप-
हततमस्कानभिसिद्धयति छांदो.७।११।२
यस्ते मन्योऽविधद्वज्र सायक सह
ओजः पुष्यति विश्वमानुषक् वनदु. १००
[ऋ. मं. १०।८३।१+ अथ. ४।३२।१
यस्ते स्तनः शशयो यो मयो भूर्येन
विश्वा पुष्यसि वीर्याणि । यो
रत्नधा वसुविद्यः सुदत्रः सर-
स्वति तमिह धातवे करिति बृह. ६।४।२७
[ऋ. मं.१।१६४।४९+ अथर्व. ७।१०।१
[+वा. सं. ३८।५+ तै. आ. ४।८।२
यस्ते स्व इतरो देवयानात् चित्यु. १५।२
यस्त्वचमन्तरो यमयत्येष त
आत्माऽन्तर्याम्यमृतः बृह. ३।७।२१
यस्त्वचि तिष्ठंस्त्वचोन्तरो यं
त्वङ्न वेद यस्य त्वक् शरीरं.. बृह. ३।७।२१
यस्त्वचि यः स्पर्शयितव्ये यो वायौ
यो नाड्यां सोऽयमात्मा सुबालो. ५।५
यस्त्वधीते वा स सर्वपातकेभ्यः
पूतो भवति वासुदे. १७
यस्त्वमसि सोऽहमस्मि कौ. त. १।६
यस्त्वविज्ञानवान्भवत्यमनस्कः सदा-
ऽशुचिः । न स तत्पदमाप्नोति
संसारं चाधिगच्छति कठो. ३।७
यस्त्वविज्ञानवान् भवत्ययुक्तेन
मनसा सदा । तस्येन्द्रियाण्य-
वश्यानि दुष्टाश्वा इव सारथेः कठो. ३।५
यस्त्वं भूत्वा पर्जन्यो बिभेति पारमा. ३।१
यस्त्वात्मरतिरेव स्यात् भ. गी. ३।१७
यस्त्विन्द्रियाणि मनसा भ. गी. ३।७
यस्त्विमा अवयतीरेवोपास्ते न परा.. आर्षे. ८।३
यस्त्वेतद्वाऽधीते सोऽप्येवमेव भवति का.रुद्रो. ५
यस्त्वेतमेवं प्रादेशमात्रमभिविमान-
मात्मानं वैश्वानरमुपास्ते स सर्वेषु

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

लोकेषु सर्वेषु भूतेषु सर्वेष्वात्म-
स्वन्नमत्ति छांदो. ५।१८।१
यस्त्वेतर्हि ब्रूयान्मूर्धातेविपतिष्यतीति छांदो. १।८।६
यस्त्वेनं परमतीवोद्यन्तं पश्य-
न्नुपास्ते पापीयान्भवति आर्षे. ६।३
यस्त्वेनं परमनूद्यन्तं वेदाथ तथोपास्ते
परं ज्योतिरुपसम्पद्यते सर्वमायु-
रेति वसीयान्भवति आर्षे. ६।३
यस्त्वेवं विजानीयात्स नारायण-
सायुज्यमवाप्नोति ऊर्ध्वपुं. ६
यस्त्वेवं ब्राह्मणो विद्यात् चित्त्यु. १३।२
यस्त्वेवोभयमंतरेणाहतस्य नास्त्युपवादः ३ ऐत. १।३।१
यस्मा एवमुपतिष्ठतेऽहमदःप्रापमिति गायत्र्यु. ५
[बृ. उ. ५।१४।७+
यस्मात्क्षरमतीतोऽहं भ.गी. १५।१८
यस्माच्च बृहति बृंहयति च सर्वं
तस्मादुच्यते परं ब्रह्म शांडि. ३।२।१
यस्माच्छन्दोभिश्छन्नस्तस्माच्छंदांसी-
त्याचक्षते १ ऐत. १।६।१
यस्माच्छिवः सुसम्पूर्णः सर्वज्ञः
सर्वगः प्रभुः । तस्मात्स पाश-
रहितः स विशुद्धः स्वभावतः शिवो. १।१५
यस्माच्छ्रोत्रत्वगक्ष्यादि खादिकर्मे-
न्द्रियाणि च । व्यावृत्तानि परं
प्राप्तुं न समर्थानि तानि तु कठरु. ३३
यस्माज्जातमिदं विश्वं यस्मिन्नेव
विलीयते । स एव भगवान्
विष्णुः शास्ता सर्वेश्वरेश्वरः भवसं. ५।१५
यस्माज्जातो भगात्पूर्वं तस्मिन्नेव
भगे रमन्.. यो. त. १३२
यस्माज्ज्ञानोपदेशार्थं गुरुरास्ते
सदाशिवः शिवो. ७।४५
यस्मात्तदुपदेष्टाऽसौ तस्माद्गुरुतरो
गुरुः [द्वयो. ७+ अद्वयता. १२
यस्मात्तेन आत्मीयं कृत्वा सर्वा-
नस्मान् पालयिष्यसि स्वाहा पारमा. २।९
यस्मात्परमपरं परायणं च बृहद्बृहत्या
बृंहयति तस्मादुच्यते परं ब्रह्म अ. शिरः. ३।५

यस्मात्परं नापरमस्ति किञ्चित्
यस्मान्नाणीयो न ज्यायोऽस्ति
कश्चित् । वृक्ष इव स्तब्धो दिवि
तिष्ठत्येकस्तेनेदं पूर्णं पुरुषेण
सर्वम् [श्वेता. ३।९+ महाना. ८।१३
यस्मात्प्रपञ्चः परिवर्ततेऽयम् श्वेता. ६।६
यस्मात्सर्वमाप्नोति सर्वमादत्ते सर्व-
मत्ति च तस्मादुच्यते आत्मा शांडि. ३।२।१
यस्मात्सर्वस्मात्पुरतः सुविभातो-
ऽवच्छिद्गन एव नृसिंहो. ८।५
यस्मात् सर्वेषां भूतानां वा वीर्यतमः
श्रेष्ठतमश्च सिंहो वीर्यतमः
श्रेष्ठतमश्च तस्मान्नृसिंहः... नृ. पू. २।९
यस्मात्सुदुश्चरं तपस्तप्यमानायात्रये
पुत्रकामायातितरां तुष्टेन
भगवता ज्योतिर्मयेनात्मैव दत्तो
यस्माच्चानसूयायामत्रेस्तनयो-
ऽभवत्तस्मादुच्यते दत्तात्रेय इति शांडि. ३।२।१
यस्मात्स्वमहिम्ना सर्वाँल्लोकान्सर्वा-
न्देवान्सर्वानात्मनः सर्वाणि
(भूतानि) स्वतेजसा ज्वलति
ज्वालयति ज्वाल्यते ज्वालयते...
तस्मादुच्यते ज्वलन्तम् नृ. पू. २।७
यस्मात्स्वमहिम्ना..सर्वानात्मनः
सर्वाणि भूतान्युद्गृह्णात्यजस्रं
सृजति तस्मादुच्यत उग्रम् नृ. पू. २।४
यस्मात्स्वमहिम्ना सर्वाँल्लोकान्स-
र्वान्...विरमति विरामयत्यजस्रं
सृजति विसृजति वासयति
यतो वीरः कर्मण्यः सुदक्षो
युक्तग्रावा जायते नृ. पू. २।५
यस्मात्स्वमहिम्ना सर्वाँल्लोकान्...
व्याप्नोति व्यापयति..तस्मादुच्यते
महाविष्णुम् नृ. पू. २।६
यस्मात्स्वमहिम्ना स्वभक्तानां स्मृत
एव मृत्युमपमृत्युं च मारयति.. नृ. पू. २।१२
यस्मात्स्वमहिम्ना...स्वयमनिन्द्रि-
योऽपि सर्वतः पश्यति..तस्मा-
दुच्यते सर्वतोमुखम् नृ. पू. २।८

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यस्मात्स्वयं भद्रोभूत्वा सर्वदा भद्रं
ददाति..तस्मादुच्यते भद्रम् नृ. पू. २।११
यस्मादर्वाक्संवत्सरोऽहोभिः परि-
वर्तते। तद्देवा ज्योतिषां ज्योति-
रायुर्होपासतेऽमृतम् बृह. ४।४।१६
यस्मादुक्तो दर्शनाग्निर्नाम चतुरा-
क्षविराहवनीयोभूत्वामुखे तिष्ठति प्रा. हो. २।४
यस्मादुच्चारितमात्र एव सर्वं शरीरं
विद्योतयति तस्मादोमित्यनेनै-
तदुपासीतापरिमितं तेजः मैत्रा. ७।११
यस्मादुच्चार्यमाण एव ऋग्यजुस्सामा-
थर्वाङ्गिरसं ब्रह्म ब्राह्मणेभ्यः
प्रणामयति नामयति च तस्मा-
दुच्यते प्रणवः अ. शिरः. ३।५
यस्मादुच्चार्यमाण एव छन्दते
छामयति च तस्मादुच्यते शुक्लम् अ. शिरः. ३।५
यस्मादुच्चार्यमाण एव गर्भजन्म-
व्याधिजरामरणसंसारमहाभया-
त्तारयति त्रायते च तस्मा-
दुच्यते तारम् अ. शिरः. ३।५
यस्मादुच्चार्यमाण एव तिर्यगूर्ध्वमध-
स्ताच्चास्यान्तो नोपलभ्यते तस्मा-
दुच्यतेऽनन्तः अ. शिरः. ३।५
यस्मादुच्चार्यमाण एव प्राणानूर्ध्वमु-
त्क्रामयति तस्मादुच्यते ॐकारः अ. शिरः. ३।५
यस्मादुच्चार्यमाण एव व्यक्ते महति
तमसि द्योतयति तस्मादुच्यते
वैद्युतम् अ. शिरः. ३।५
यस्मादुच्चार्यमाण एव सर्वांल्लोका-
न्व्याप्नोति स्नेहो यथा पलल-
पिण्डमिवशान्तरूपमोतप्रोत-
मनुप्राप्तो व्यतिषक्तश्च तस्मा-
दुच्यते सर्वव्यापी अ. शिरः. ३।५
यस्मादुच्चार्यमाण एव सूक्ष्मो भूत्वा
शरीराण्यधितिष्ठतिसर्वाणिचाङ्गा-
न्यभिमृशति तस्मादुच्यते सूक्ष्मं अ. शिरः. ३।५
यस्मादुत्पद्यते वायुर्यस्माद्वह्निः
प्रवर्तते। यस्मादुत्पद्यते बिन्दुर्य-
स्मान्नादः प्रवर्तते। यस्मादुत्प-
द्यते हंसो यस्मादुत्पद्यते मनः॥
तदेतत्कामरूपाख्यं पीठं काम-
फलप्रदम् [यो. शि.१।१७०+ ९।६
यस्मादुत्पद्यते वायुर्यस्माद्वह्निः प्रवर्धते।
यस्मादुत्पद्यते बिन्दुर्यस्मान्नादः
प्रवर्धते ...मूलाधारादिषट्चक्रं
शक्तिस्थानमुदीरितम् वराहो.५।५१।५३
यस्मादुत्पद्यते सर्वंयस्मिन्सर्वं प्रति-
ष्ठितम्। यस्मिन्विलीयते सर्वं
परं तत्त्वं तदुच्यते अमन. ११।१०
यस्मादृषिभिर्नान्यैर्भक्तैर्द्रुतमस्य
रूपमुपलभ्यते तस्मादुच्यते रुद्रः अ. शिरः. ३।५
यस्माद्बीजसम्भवोहिपशवस्तस्मा-
द्बीजं भोज्यमनेनैव प्रधानस्य
भोज्यत्वं व्याख्यातम् मैत्रा. ६।१०
यस्माद्भक्ता ज्ञानेन भजन्त्यनुगृह्णाति
च वाचं संसृजति विसृजति च
सर्वान्भावान्परित्यज्यात्मज्ञानेन
योगैश्वर्येण महति महीयते
तस्मादुच्यते भगवान्महेश्वरः अ. शिरः. ३।७
यस्माद्भिक्षुर्हिरण्यं रसेन प्राह्यं
चेत्स आत्महा भवेत् प. हं.९
यस्माद्भिक्षुर्हिरण्यं रसेन दृष्टं
चेत्स ब्रह्महा भवेत् प. हं.९
यस्माद्भिक्षुर्हिरण्यं रसेन स्पृष्टं
चेत्स पौल्कसो भवेत् प. हं.९
यस्माद्भीषणं यस्य रूपं दृष्ट्वा सर्वे
लोकाः सर्वे देवाः सर्वाणि
भूतानि भीत्या पलायन्ते.. नृ. पू. २।१०
यस्माद्यं सर्वे देवा नमन्ति मुमुक्षवो
ब्रह्मवादिनश्च.. नृ. पू. २।१३
यस्माद्वाचो निवर्तन्ते अप्राप्य मनसा
सह। यन्मौनं योगिभिर्गम्यं
तद्भजेत्सर्वदा बुधः ते. बिं. १।२०
यस्माद्व्रतमिदं पाशुपतं यद्भस्म-
नाऽङ्गानि संस्पृशेत्तस्माद्ब्रह्म
[अ. शिरः. ३।१२+ बटुको. २४
यस्मान्न ऋते किञ्चन कर्म क्रियते
तन्मे मनः....[१शिवसं.३+ २शि. सं.४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यस्मान्न जातः परो अन्योऽस्ति नृ. पू. २।६
यस्मान्नोद्विजते लोकः भ.गी. १२।१५
यस्मान्नोद्विजते...हर्षामर्षभयोन्मुक्तः
स जीवन्मुक्त उच्यते वराहो. ४।२६
यस्मिञ्छान्तिः शमः शौचं सत्यं
सन्तोष आर्जवम् । अकिंचन-
मदम्भश्च स कैवल्याश्रमे वसेत् ना. प.३।२१
यस्मिन्काले स्वमात्मानं योगी जानाति
केवलम् । तस्मात्कालात्समारभ्य
जीवन्मुक्तो भवेदसौ वराहो. २।४२
यस्मिन्क्रोधं यां च तृष्णां क्षमां च
[अ. शिरः. ३।११+ बटुको. २३
यस्मिन् गता न निवर्तन्ति भूयः भ.गी.१४।१५
यस्मिन्गृहे विशेषेण लभेद्भिक्षां च
वासनात् । तत्र नो याति यो भूयः
स यतिर्नेतरः स्मृतः ना. प. ६।१४
यस्मिन्देवा अधिविश्वे निषेदुः
[श्वेता.४।८+महाना.१।२+ बह्वृ. ४
[ऋ. मं. १।१६४।३९
यस्मिन्द्यौः पृथिवी चान्तरिक्षमोतं
मनः सह प्राणैश्च सर्वैः । तमेवैकं
जानथ आत्मानमन्या वाचो
विमुञ्चथामृतस्यैष सेतुः मुण्ड. २।२।५
यस्मिन्नयमात्माऽधिक्षियन्ति भुवनानि
विश्वा सुबालो. २।१
यस्मिन्नयमात्मा स्वपिति शब्दानां
च करोति सुबालो. ४।३
यस्मिन्नहमुत्क्रान्ते उत्क्रान्तो भवि-
ष्यामि कस्मिन्वा प्रतिष्ठिते प्रति-
ष्ठास्यामीति प्रश्नो. ६।३
यस्मिन्नात्मा समतृप्यञ्छृतेषि...
सर्वयुजो भवन्ति १ ऐत. ३।८।४
यस्मिन्नास्तेऽन्वेव मा भगवः शाधीति छांदो. ४।२।४
यस्मिन्निदमोतं प्रोतं च शांडि. २।१।२
यस्मिन्निदं विचिकित्सन्ति मृत्यो
यत्साम्पराये महति ब्रूहि नस्तत् कठो. १।२९
यस्मिन्निदꣳसर्वमध्याप्नोत्तेनाध्यर्धइति बृ. उ. ३।९।९
यस्मिन्निदं सर्वमध्यप्रोतु (मा.पा.) बृ. उ. ३।९।९

यस्मिन्निदं सर्वमोतप्रोतं तस्माद्-
न्यन्नपरं किञ्चनास्ति [बटुको.२९+ अ.शिरः.३।१४
यस्मिन्निदं सं च विचैति सर्वं यस्मिन्
विज्ञाते सर्वमिदं विज्ञातं भवति शांडि. २।१।२
यस्मिन्निदं सं च विचैति सर्वम् ।
तमीशानं वरदं देवमीड्यं
निचाय्येमां शान्तिमत्यन्तमेति श्वेता. ४।११
यस्मिन्निदꣳ सं च विचैति सर्वं
यस्मिन्देवा अधिविश्वे निषेदुः ।
तदेव भूतं तदु भव्यमा इदं महाना. १।१
यस्मिन्निदꣳ सं च विचैति सर्वꣳ
ओतः प्रोतश्च विभुः प्रजासु महाना. २।३
यस्मिन्निन्द्रो वरुणो मित्रो अर्यमा
देवा ओकांसि चक्रिरे नृ. पू. २।१३
यस्मिन्नृचः साम यजूंषि यस्मिन्प्र-
तिष्ठिता रथनाभाविवाराः ।
यस्मिंश्चित्तं सर्वमोतं प्रजानां
तन्मे मनः.. [१ शिवसं. ५+ २ शि. सं. ६
यस्मिन्नेव पुरुषशरीरे विनाऽप्य-
ग्निहोत्रेण विनापि साङ्ख्य-
योगेन संसारविमुक्तिर्भवतीति प्रा. हो. १।१
यस्मिन् पञ्च पञ्चजना आकाशश्च
प्रतिष्ठितः । तमेव मन्य आत्मानं बृह. ४।४।१७
यस्मिन् प्राणः पञ्चधा संविवेश ।
प्राणैश्चित्तं सर्वमोतं प्रजानाम् मुण्ड. ३।१।९
यस्मिन् भावाः प्रलीयन्ते लीना-
श्चाव्यक्ततां ययुः मंत्रिको. १८
यस्मिन्युक्ता ब्रह्मर्षयो देवताश्च
तमेवं ज्ञात्वा मृत्युपाशांश्छिनत्ति श्वेताश्व. ४।१५
यस्मिँल्लयं याति पुरत्रयं च कैव.१४
यस्मिँल्लोका ओताश्च प्रोताश्च तस्य
हृत्पद्माज्जातोऽब्जयोनिः गोपालो. १।१४
यस्मिँल्लोका निहिता लोकिनश्च ।
तदेतदक्षरं ब्रह्म स प्राणस्तदु वाङ्मनः मुण्ड. २।२।२
यस्मिन्व उत्क्रान्त इदꣳ शरीरं
पापीयो मन्यते, स वसिष्ठ इति बृह. ६।१।७
यस्मिन्व उत्क्रान्ते शरीरं पापिष्ठ-
तरमिव दृश्येत स वः श्रेष्ठः छांदो. ५।१।७
यस्मिन्विज्ञाते सर्वमिदंविज्ञातंभवति शांडि. २।२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यस्मिन्विलीयते शब्दस्तत्परं ब्रह्म गीयते । धियं हि लीयते ब्रह्म सोऽमृतत्वाय कल्पते — ब्र. वि. १३
यस्मिन् विशुद्धे विभवत्येष आत्मा — मुण्ड. ३।१।९
यस्मिंश्च सर्वभूतानि प्रलयं यान्ति सङ्क्षयम् । स मनः सर्वभूतानां प्रद्युम्नः परिपठ्यते — ना. महो. २६
यस्मिंश्चित्तं सर्वमोतं प्रजानां तन्मे मनः ...[१ शिवसं.५ — २शि. सं. ६
यस्मिन्सर्वमिदं प्रोतं ब्रह्म स्थावरजङ्गमम् । तस्मिन्नेव लयं यान्ति स्रवन्त्यः सागरे यथा — मंत्रिको. १७
यस्मिन्सर्वाणि भूतान्यात्मैवाभूद्विजानतः । तत्र को मोहः कः शोक एकत्वमनुपश्यतः — ईशा. ७
यस्मिन्सलीयतेशब्दस्तत्परंब्रह्मगीयते — १प्रणवो. १३
यस्मिन्स्थितो न दुःखेन गुरुणाऽपि विचाल्यते [यो. शि.३।१३+ — भ. गी. ६।२२
यस्मिंस्तद्दहरं पुण्डरीकं कुमुदमिवानेकधा विकसितं [सुबालो.४।१+ — ११।१
यस्मिंस्तु पच्यते कालो यस्तं वेद स वेदवित् — मैत्रा. ६।१५
यस्मै वा एतदन्नं तस्मा एतन्न दत्तम् — छांदो. ४।३।६
यस्मै वासि तस्मै वासीत यद्वाः सन्त्रातंयत्सर्वमीशमाशिषे स्वाहा — पारमा. १०।८
यस्य कटाक्षात्समुत्पन्नाः (ब्रह्मादयः) लोकानां ब्रह्माण्डानामुत्पत्तिस्थितिलयान् कुर्वन्ति — सामर. ५५
यस्य कस्य च धर्मस्यग्रहेण भगवानसौ — अ. शां. ८२
यस्य किञ्चिदहं नास्ति...सर्वत्रपरिपूर्णात्मा...आनंदरतिरव्यक्तः ...शुद्धचैतन्यरूपात्मा स जीवन्मुक्त उच्यते — ते.बिं.४।४-७
यस्य किञ्चिद्बहिर्नास्ति किञ्चिदन्तः किय्यन्न च ।..ब्रह्मैवात्मा न संशयः — ते. बिं. ५।९
यस्य चक्षुः शरीरं यश्चक्षुरन्तरो यमयत्येषतआत्माऽन्तर्यान्यमृतः — बृह. ३।७।१८
यस्य चन्द्रतारकं शरीरं यश्चन्द्रतारकमन्तरो यमयत्येष तआत्मा — बृह. ३।७।११
यस्य चात्मादिकाः संज्ञाः कल्पिता न स्वभावतः (परमात्मनः) — महो. ४।५७
यस्य चाद्यपदाद्भूमिर्द्वितीयात्सलिलोद्भवः ।...पञ्चमादम्बरोत्पत्तिस्तमेवैकं समभ्यसेत् — गो. पू. ४।१
यस्य चित्तं न चित्ताख्यं चित्तं चित्तत्वमेव हि । तदेव तुर्यावस्थायां तुर्यातीतं भवत्यतः — अ. पू. ५।४६
यस्य चित्तं शरीरं, यश्चित्तमन्तरे सञ्चरन्यं चित्तं न वेद [सुबालो. ७।१+ — अध्यात्मो. १
यस्य चित्तं स्वपवनं सुषुम्नां प्रविशेदिह — १ यो. त. ८३
यस्य चेच्छा तथाऽनिच्छा ज्ञस्य कर्मणि तिष्ठतः । न तस्य लिप्यते प्रज्ञा पद्मपत्रमिवाम्बुभिः — महो. ५।१७३
यस्य छायामृतं यो मृत्युमृत्युः — नृ. पू. २।१२
(अथ) यस्य जायायै जारः स्यात्तं चेद्द्विष्यात्...शरभृष्टीः प्रतिलोमाः सर्पिषाक्ता जुहुयात् — बृह. ६।४।१२
यस्य ज्ञानमयी शिखा । स शिखीत्युच्यते विद्वान्नेतरे केशधारिणः [ब्रह्मो. १२+ — ना. प. ३।८३
यस्य ज्ञानेन सर्वरहस्यं विदितं भवति — त्रि .म. ना. १।२
यस्य तमः शरीरं यस्तमोन्तरो यमयत्येष त आत्मा — बृह. ३।७।१३
यस्य तेजः शरीरं, यस्तेजोऽन्तरे सञ्चरन्यंतेजोनवेद [सुबालो.७।१ +अध्यात्मो. १
यस्य तेजः शरीरं यस्तेजोन्तरो यमयत्येष त आत्माऽन्तर्याम्यमृत इत्यधिदैवतम् — बृह. ३।७।१४
यस्य त्वक् शरीरं यः.. एषतआत्मा — बृह. ३।७।२१
यस्य दिशः शरीरं यो...एषतआत्मा — बृह. ३।७।१०
यस्य देवे परा भक्तिर्यथा देवे तथा गुरौ । तस्यैते कथिता ह्यर्थाः प्रकाशन्ते महात्मनः [सुबालो. १६।२+ — श्वेता. ६।२३ — यो.शि. २।२२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यस्य देवे परा... स ब्रह्मवित्परं
प्रेयादिति वेदानुशासनम् शाट्या. ३७
यस्य देव्यां परा भक्तिर्यथादेव्यां
तथा गुरौ। तस्यैतेकथिताह्यर्थाः गुह्यका. ७६
यस्य देशं न जानाति नामगोत्रे
त्रिपूरुषम्। कन्यादानं पितृ-
श्राद्धं नमस्कारं च वर्जयेत् इतिहा. ६४
यस्य देहादिकं नास्ति यस्य ब्रह्मेति
निश्चयः। परमानन्दपूर्णो यः
स जीन्मुक्त उच्यते ते. बिं. ४।३
यस्य द्यौः शरीरं, यो...एष
त आत्माऽन्तर्याम्यमृतः बृह. ३।७।८
यस्य नाहंकृतो भावः भ. गी. १८।१७
यस्य नाहंकृतो भावो बुद्धिर्यस्य
न लिप्यते। कुर्वतोऽकुर्वतो
वापि स जीवन्मुक्त उच्यते वराहो. ४।२५
यस्य नाहंकृतो भावो बुद्धिर्यस्य न
लिप्यते। यः समः सर्वभूतेषु
जीवितं तस्य शोभते १ सं. सो. २।३९
यस्य पृथिवी शरीरं, यः पृथिवी-
मन्तरे सञ्चरन्यं पृथिवीनवेद.. सुबालो. ७।१
यस्य पृथिवी शरीरं यः पृथिवी-
मन्तरो यमयत्येष त आत्मा बृह. ३।७।३
यस्य प्रतापकल्पा उत्पन्ना ब्रह्म-
विष्णुरुद्रादयो देवाश्च
दिक्पालाः कोटिश उत्पद्य-
माना लीयमानाश्च भवन्ति सामर. ५
यस्य प्रथमपदाद्भूमिर्द्वितीयपदाज्जलं
तृतीयपदात्तेजश्चतुर्थपदाद्वायु-
श्चरमपदाद्व्योमेति गो. पू. ३।१२
यस्य प्रपञ्चभानं न ब्रह्माकारमपीह
न। अतीतातीतभावो यो
वैदेही मुक्त एव सः म. र. २०
यस्य प्राणः शरीरं यः प्राणमन्तरो
यमयत्येष त आत्मान्तर्याम्यमृतः बृह. ३।७।१६
यस्य प्राणो विलीनोऽन्तःसाधके
जीविते सति। पिण्डो न पतित-
स्तस्य चित्तं दोषैः प्रबाधते यो. शि. १।६४

यस्य बुद्धिः शरीरं, यो बुद्धिमन्तरे
सञ्चरन्यं बुद्धिर्न वेद
[सुबालो. ७।१+ अध्यात्मो. १
यस्य ब्रह्म च क्षत्रं चोभे भवत
ओदनः। मृत्युर्यस्योपसेचनं
क इत्था वेद यत्र सः कठो. २।२५
यस्य मनः शरीरं यो मनोऽन्तरो
यमयत्येष त आत्मा बृह. ३।७।२०
यस्य मनः शरीरं यो मनोऽन्तरे
सञ्चरन् यं मनो न वेद
[सुबालो. ७।१+ अध्यात्मो. १
यस्य मृत्युः शरीरं, यो मृत्युमन्तरे
सञ्चरन्यं मृत्युर्न वेद
[सुबालो. ७।१+ अध्यात्मो. १
यस्ययोनिंपरिपश्यन्तिधीरास्तस्मे.. २ शिवसं. १५
यस्य रेतः शरीरं यो रेतोऽन्तरो
यमयत्येष त आत्मा बृह. ३।७।२३
यस्य लिङ्गं प्रपञ्चं वा ब्रह्मैवात्मा
न संशयः ते. बिं. ५।१०
यस्य वर्णाश्रमाचारो गलितः
स्वात्मदर्शनात्। स वर्णाना-
श्रमान्सर्वानतीत्यस्वात्मनिस्थितः ना. प. ६।१८
यस्य वाक् शरीरं, यो वाचमन्तरो
यमत्येष त आत्मा बृह. ३।७।१७
यस्य वाङ्मनसी शुद्धे सम्यग्गुप्ते च
सर्वदा। स वै सर्वमवाप्नोति
वेदान्तोपगतं फलम् ना. प. ३।४०
यस्य वायुः शरीरं यो वायुमन्तरो
यमयत्येष त आत्मा बृह. ३।७।७
यस्य वायुः शरीरं, यो वायुमन्तरे
सञ्चरन् यं वायुर्न वेद
[सुबालो. ७।१+ अध्यात्मो. १
यस्य वाऽस्तं गतं चित्तं षड्विंशति
दिनानि वै। लभते जगदीशत्वं
येन विश्वगुरुर्भवेत् अमन. १।७०
यस्य विज्ञानः शरीरं यो विज्ञान-
मन्तरो यमयत्येष त आत्मा बृह. ३।७।२२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यस्य वेदश्च वेदी च विच्छिद्येते त्रिपूरुषम् । स वै दुर्ब्राह्मणो नाम सर्वकर्मबहिष्कृतः	इतिहा. ६५
यस्य वैकङ्कत्यग्निहोत्रहवणी भवति	महाना. १०।१३
यस्य वैतत्कर्म, स वेदितव्य इति	कौ. त. ४।१८
यस्य श्रवणेन सर्वबन्धाः प्रविनश्यन्ति	त्रि. म. ना. १।२
यस्य श्रोत्रं शरीरं यः श्रोत्रमन्तरो यमयत्येष त आत्मा	बृह. ३।७।१९
यस्य सङ्कल्पनाशः स्यात्तस्यमुक्तिः करे स्थिता	मं. ब्रा. २।६
यस्य सर्वाणि भूतानि शरीरं, यः सर्वाणि भूतान्यन्तरो यमयत्येष त आत्मा	बृह. ३।७।१५
यस्य सर्वे समारम्भाः	भ. गी. ४।१९
यस्य स्त्री तस्य भोगेच्छा निःस्त्रीकस्य क्व भोगभूः । स्त्रियं त्यक्त्वा जगत्त्यक्तं जगत्त्यक्त्वा सुखी भवेत् [महो.३।४८+	याज्ञव. १७
यस्य स्मरणमात्रेण सर्वपापैः प्रमुच्यते	विश्रामो. ११
यस्य स्यादद्धा न विचिकित्सास्तीति ह स्माह शाण्डिल्यः	छांदो. ३।१४।४
यस्य स्वं भवति, भवति ह्यस्य स्वं	बृह. १।३।२५
यस्य हि सोमः प्राणा वाप्ययङ्कुरा एतद्ब्रह्म...	मैत्रा. ६।३५
यस्या अन्तो न विद्यते तस्मादुच्यतेऽनन्ता	देव्यु. २०
यस्याकाशः शरीरं, य आकाशमन्तरे सञ्चरन् यमाकाशो न वेद [सुबालो. ७।१+	अध्यात्मो. १
यस्याकाशः शरीरं, य आकाशमन्तरो यमयत्येष त आत्मा	बृह. ३।७।१२
यस्याक्षरं शरीरं, योऽक्षरमन्तरे सञ्चरन्यमक्षरं न वेद [सुबालो. ७।१+	अध्यात्मो. १
यस्या गाथा ब्रह्मभागं वदन्ति	राधिको. ५
यस्या ग्रहणं नोपलभ्यते तस्मादुच्यतेऽलक्ष्या	देव्यु. २०
यस्याग्निहोत्रमदर्शमपौर्णमासमचातुर्मास्यमनाग्रयणमतिथिवर्जितं च	मुण्ड. १।२।३
यस्याग्निहोत्रमदर्शमनाग्रयणम्(मा.पा.)	मुण्डको.१।२।३
यस्याग्निः शरीरं योऽग्निमन्तरो यमयत्येष त आत्मा	बृह. ३।७।५
यस्या जननं नोपलभ्यते तस्मादुच्यतेऽजा	देव्यु. २०
यस्याण्डकोशं शुष्ममाहुःप्राणमुल्बम्	चित्यु. ११।४
यस्यात्मरतिरेवान्तः कुर्वन् कर्मेन्द्रियैः क्रियाः । न वशो हर्षशोकाभ्यां स समाहित उच्यते	अ. पू. १।३७
यस्यादित्यः शरीरं य आदित्यमन्तरो यमयत्येष त आत्मा	बृह. ३।७।९
यस्यादौ भयाद्भगवानुत्तस्ते स्वयं...	पारमा. २।९
यस्यानाणीयोनज्यायोऽस्ति किञ्चित्	गुह्यका. ४६
यस्यानुभवपर्यन्ता बुद्धिस्तत्त्वे प्रवर्तते । तद्दृष्टिगोचराः सर्वे मुच्यन्ते सर्वपातकैः	वराहो. ४।४३
यस्यानुवित्तः..ऽस्मिन्सन्दोघे गहने(मा.)	बृह.४।४।१३
यस्यानुवित्तः प्रति बुद्धआत्माऽस्मिन्सन्देह्ये गहने प्रविष्टः । स विश्वकृत्स हि सर्वस्य कर्ता	बृह. ४।४।१३
यस्यानृचस्तु भुङ्क्ते तस्य विद्धि ब्रह्मैव वित्तं पुरुषस्य केवलम्	इतिहा. ४४
यस्यान्तरिक्षं शरीरं योऽन्तरिक्षमन्तरोयमयत्येष त आत्मा	बृह. ३।७।६
यस्यान्तस्थानि भूतानि	भ. गी.. ८।२२
यस्याभमिदं सर्वे नच योऽभं भवति	सुबालो.९।१५
यस्यापः शरीरं योऽपोऽन्तरे सञ्चरन्यमापो न विदुः [सुबा.७।१+	अध्यात्मो. १
यस्यापः शरीरं, योऽपोऽन्तरो यमयति, एष त आत्मा	बृह. ३।७।४
यस्यामतं तस्य मतं मतं यस्य न वेद सः । अविज्ञातं विजानतां...	केनो. २।३
यस्याव्यक्तं शरीरं, योऽव्यक्तमन्तरे सञ्चरन्यमव्यक्तं न वेद [सुबालो. ७।१+	अध्यात्मो. १

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यस्यास्त्यद्वैतमात्मज्ञानं तदेव
यज्ञोपवीतम् प. हं. प. ११
यस्याहङ्कारः शरीरं, योऽहङ्कार-
मन्तरे सञ्चरन्यमहङ्कारो
न वेद [सुबालो.७।१+ अध्यात्मो. १
यस्यां जाग्रति भूतानि भ. गी. २।६९
यस्यां देवा अधिरुद्रा निषेदुः।
यस्तां न वेद किमृचा करिष्यति गुह्यका. ५३
यस्यां मज्जन्ति बह्वो मनुष्याः कठो. २।३
यस्यां हिरण्यं विन्देयं गामश्वं
पुरुषानहम् [श्री. सू.२+ ऋ.खि. ५।८७।२
यस्यां हिरण्यं प्रभूति गावो
दास्योऽश्वान्...[श्री.सू.१५+ ऋ.खि.५।८७।१५
यस्याः परतरं नास्ति सैषा दुर्गा
पकीर्तिता। दुर्गात्संत्रायते
यस्माद्देवी दुर्गेति कथ्यते देव्यु. २२
यस्याः परं नापरमस्ति किञ्चित् गुह्यका. ४६
यस्याः स्वरूपं ब्रह्मादयो न
जानन्ति तस्मादुच्यतेऽज्ञेया देव्यु. २०
यस्येच्छा लोके वा प्रजायतिर्लोके
यस्मै वासितस्मैवासीत् यद्वाः
संजातंयत्सर्वमीशमाशिषेस्वाहा पारमा. १०।८
यस्येच्छा विद्यते काचित् सा सिद्धि
साधयत्यहो। निरिच्छोः परि-
पूर्णस्यनेच्छासम्भवति क्वचित् अ. पू. ४।७
यस्येदं जन्म पाश्चात्यं तमाश्वेव
महामते। विशन्ति विद्या
विमला मुक्ता वेणुमिवोत्तमम् महो. ६।१५
यस्येदं धीराः पुनन्ति कवयो
ब्रह्माणमेतं त्वा वृणुत इन्दुम्..
तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु २ शिवसं. १६
यस्येदं मण्डलं भित्वा मारुतो
याति मूर्धनि। यत्र यत्र म्रिये-
द्वाऽपि न स भूयोऽभिजायते अ. ना. ३९
यस्यैता ब्रह्ममूर्तयो बृहद्ब्रह्माणं
ब्रह्म आदधान...स्वाहा पारमा. ३।१०
यस्यैतानि सुगुप्तानि जिह्वोपस्थोदरं
करः। सन्न्यसेदकृतोद्वाहो
ब्राह्मणो ब्रह्मचर्यवान् ना. प. २।१५

यस्यैव निश्चितो भावस्तस्य
मुक्तिर्न दूरतः शिवो. ७।३८
यस्यैवं परमात्माऽयं प्रत्यग्भूतः
प्रकाशितः। स तु याति च
पुम्भावं स्वयं साक्षात्परामृतम् जा. द. १०।८
यस्यैवं भवति क्षान्तिः सोऽमृत-
त्वाय कल्पते अ. शां. ९२
यस्यै वा एषां वै तेषामेवैतस्मिन्
पर्जन्यमग्निमुपसमाधायैतयैवा-
वृता आज्याहुतीर्जुहोति कौ. त. २।४
यस्यैष आत्मा वृणुते तनूं स्वां तस्य
प्रसादेन हि तस्य लाभः २ देव्यु. २०
यस्योदावोऽयनुथमुखमुखैरुरुगाय
स्वाहा पारमा. १०।७
यस्योपरि त्वं मुनयो न पश्यन्ति
तस्मै मुख्याय विष्णवे स्वाहा पारमा. २।१
यस्योपरिष्टादधितिष्ठदात्मा सर्वोप-
रिष्टात्परमात्मा मुक्तं तं विरजं
नित्यमनु सम्पराय स्वाहा पारमा. १०।३
यस्योरुषु त्रिषु विक्रमणेष्वधिक्षि-
यन्ति भुवनानि विश्वा नृ. पू. २।९+
[ऋ. मं.१।१५४।२ ना. पू.ता. ४।७
यस्त्वेवोभयमन्तरेणाहतस्यनास्त्युपवादः श्वेतरे. १।३।१
यं कामं कामयते सोऽस्य सङ्कल्पा-
देवसमुत्तिष्ठतितेनसंपन्नो महीयते छांदो.८।२।१०
यं कामं कामयेत त॰ स एष एवं-
विदुद्गातात्मने वा यजमानाय वा.. बृह. १।३।२८
यं कामं कामयेत तमागायति
तद्धैतल्लोकजिदेव न हैवालो-
क्यताया आशाऽस्ति य एवमेत-
त्साम वेद बृह. १।३।२८
यं गत्वा चतुर्धा मुक्तयो द्वारे तिष्ठन्ति सामर. ५४
यं चिन्तयन्तो निगमान्तरूपं...तं
देवमुख्यं सुरतं भवाय स्वाहा पारमा. ९।७
यं जनपदं यं क्षेत्रभागं तं तमेवो-
पजीवन्ति छांदो. ८।१।५
यं ज्ञात्वा मुच्यते जन्तुरमृतत्वं च गच्छति कठो. ६।८
यं तदेतयावाचा व्याह्रियतेसत्यमिति कौ. त. १।६

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यं त्वमात्मानमुपास्से तस्मात्त्वं बहुलोऽसि प्रजया च धनेन च छांदो.५।१५।१
यं त्वमात्मानमुपास्से तस्मात्तव बहु विश्वरूपं कुले दृश्यते छांदो.५।१३।१
यं त्वमात्मानमुपास्से तस्मात्तव सुतं प्रसुतमासुतं कुले दृश्यते छांदो.५।१२।१
यं त्वमात्मानमुपास्से तस्मात्त्वꣳ रयिमान्पुष्टिमानसि छांदो.५।१६।१
यं त्वमात्मानमुपास्से तस्मात्त्वां पृथग्बलय आयन्ति पृथग्रथश्रेणयोऽनुयन्ति छांदो.५।१४।१
यं त्वं पालनयाभिभूतं देवाः सर्वे विचरन्ति ते देवास्त्वमेव सर्वे माया मायेशते स्वाहा पारमा. २।१०
यं त्वं मनुष्याय हिततमं मन्यस इति कौ. ब. ३।१
यं देवाः परमं पवित्रं भविष्यन्त्याविंशु प्रणताः प्रधानाः पारमा. १।१०
यं द्विष्यात्, असावस्मै कामो मा समृद्धीति वा बृह. ५।१४।७
यं नत्वा मुनयः सर्वे निर्विघ्नं यान्ति तत्पदम्। गणेशोपनिषद्वेद्यं तद्ब्रह्मैवास्मि सर्वगम् गणप.शीर्षकं
यं प्रविश्य भवन्तीह मुक्ता वै द्विजसत्तमाः। स वासुदेवो विज्ञेयः परमात्मा सनातनः ना. महो. १४
यं प्राप्य न निवर्तन्ते भ. गी. ८।२१
यं भावं दर्शयेद्यस्य तं भावं स तु पश्यति वैतथ्य. २९
यं मां स्मृत्वाऽगाधतः स्पर्शरहितापि सर्वा सरिद्गाधा भवति गोपालो. १।२
यं मां स्मृत्वाऽगाधा गाधा भवति... अपूतः पूतो भवति.. अव्रती व्रती भवति.. अश्रोत्रियः श्रोत्रियो भवति..सकामो निष्कामो भवति गोपालो. १।२
यं यतीर्मुनयो जुषन्ति पारमा. १।१०
यं यमन्तमभिकामो भवति यं कामं कामयते सोऽस्य सङ्कल्पादेव समुत्तिष्ठति छांदो.८।२।१०
यं यं क्रतुमधीते तेन तेनास्येष्टं भवति, अग्नेर्वायोरादित्यस्य सायुज्यं गच्छति सह्वे. १९
यं यं जजान स उ गोपो अस्य चित्यु. १४।४
यं यं वापि स्मरन् भावं [ना.प.५।१० +भ.गी. ८।६
यं लब्ध्वा चापरं लाभं मन्यते नाधिकं ततः [यो.शि.३।१३+ भ. गी. ६।२२
यं लोकं मनसा संविभाति विशुद्धसत्त्वः कामयते यांश्च कामान्। तं तं लोकं जयते तांश्च कामांस्तस्मादात्मज्ञं ह्यर्चयेद्भूतिकामः मुण्ड. ३।१।१०
यं(यत्) लोहितं श्लेष्मा रेतस्ता आपः १ ऐत. ३।३।२
यं वाव सा यदिदमस्मिन्पुरुषे शरीरमस्मिन्हीमे प्राणाः प्रतिष्ठिताः छांदो. ३।१२।३
यं वाव सा येयं पृथिव्यस्याꣳ हीदं सर्वं भूतं प्रतिष्ठितम् छांदो. ३।१२।२
यं विश्वरूपं परमात्मपुण्यं पारमा. ९।७
यं जिष्णुर्नावपश्यति भस्मजा. २।१६
यं वै सोम्यैतमणिमानं न निभालयस एतस्य वै सोम्यैषोऽणिम्न एवं महान्यग्रोधस्तिष्ठति छांदो.६।१२।२
यं सन्न्यासमिति प्राहुः भ. गी. ६।२
यं सूरयो जपन्तो योगिनः सूक्ष्मैः सुप्रदर्शनैः पश्यन्तीश्वराय स्वाहा पारमा. १।१०
यं स्मृत्वा मुक्ता अस्मात्संसाराद्भवंति गोपालो.१।१४
यं हि न व्यथयन्त्येते भ. गी. २।१५
यः कर्ता सोऽयं वै भूतात्मा करणैः कारयिताऽन्तःपुरुषः मैत्रा. ३।३
यः कवित्वं निरातङ्कं भुक्तिमुक्ती च वाञ्छति। सोऽभ्यर्च्यैनां दशश्लोक्या नित्यं स्तौति सरस्वतीम् सरस्व. ३१
यः कश्च शब्दो वागेव सा बृह. १।५।३
यः कश्चिदात्मानमद्वितीयं जातिगुणक्रियाहीनं...करतलामलकवत्साक्षादपरोक्षीकृत्य...दम्भाहङ्कारादिभिरसंस्पृष्टचेता वर्तेत एवमुक्तलक्षणः स एव ब्राह्मण इति व. सू. ब. ९
(अथ) यः कश्चिद्विद्वानपहतपाप्मास्यक्षोऽव्रातमनारतमिष्ट आवृत-

चक्षुः सोऽन्तरात्मा गत्या बहि- रात्मनोऽनुमीयते	मैत्रा. ६।१
यः काममोहितः शूद्रां पुत्रमुत्पा- दयेद्द्विजः । यावदुत्पाद्यते भूमौ तावत्तिष्ठेत्सुदारुणे	इतिहा. २४
यः कारणानि निखिलानि तानि कालात्मयुक्तान्यधितिष्ठत्येकः [श्वेताश्व. १।३+	ना. प. ९।२
यः कालं ब्रह्मेत्युपासीत कालस्त- स्यातिदूरमपसरति	मैत्रा. ६।१४
यः कुं चरमाणः कुं चरतां कुं चरता- मित्यवोचत् तां सानुमन्तो विद्धत्स्वतेजसा तस्मै..स्वाहा	पारमा. ६।५
यः क्रौद्धन्येन क्रुद्धस्तिष्ठति सोऽति- वाचं च दीक्षयति	इतिहा. १०
यः परः स महेश्वरः [महाना.८।१७ [ना. उ. ता. १।२+	शु. र.उ. ३।१८
यः पश्यति तथाऽऽत्मानं	भ.गी. १३।३०
यः पश्यति स पश्यति [भ.गी.५।५+	१३।२८
यः पश्यतीन्द्रियबिलेऽविवशः प्रणवाख्यं प्रणेतारं...सोऽपि प्रणवाख्यः प्रणेता	मैत्रा. ६।२५
यः पश्यतीमां हिरण्मयवस्थात्	मैत्रा. ६।१
यः पाति सोममृतस्य नाभि कालातिगः पाति विश्वं सदैव	२ देव्यु. २९
यः पादे, यो गन्तव्ये, यो विष्णौ, यो नाड्यां...सोऽयमात्मा	सुबालो. ५।१०
यः पादौ प्रोक्षति, यश्चक्षुषी, यश्च- न्द्रमादित्यौ, यन्नाभिं तेन पृथिवी	आचम. १।५
यः पायौ, यो विसर्जयितव्ये, यो मृत्यौ, यो नाड्यां...सोऽयमात्मा	सुबालो. ५।१३
यः पार्थिवानि विममे रजांसि [ऋ.मं.१।१५४।१+वा.सं.५।१८+ [तै. सं. १।२।१३।३+	ना.पू. ता. ४।४ अथर्व.७।२६।१
यः पिता स पुनः पुत्रो यः पुत्रः स पुनः पिता	यो. त. १३३
यः पिबेदमृतं विद्वान् सफलं भद्रमश्नुते	शांडि. १।७।४७
यः पुण्डरीकः परमान्तरात्मा कर्माङ्करूपं कमलं दधार । साक्षिन्वसन्तं सरसे रसाय स्वाहा	पारमा. ७।८
यः पुनरेतत् त्रिमात्रेणोमित्येतेनैवा- क्षरेण परं पुरुषमभिध्यायीत	प्रश्नो. ५।५
यः पुनरेतं त्रिमात्रेण [मा.पा.]	प्रश्नो. ५।५
(अथ) यः पुरुषः सोऽग्निः	मैत्रा. २।८
यः पूजयति मां भक्त्या सोऽहमेव न संशयः	१ बिल्वो. ३०
यः पूर्वं तपसो जातमद्भ्यः पूर्व- मजायत । गुहां प्रविश्य तिष्ठन्तं यो भूतेभिर्व्यपश्यत, एतद्वैतत्	कठो. ४।६
यःपृथिवीमन्तरेसञ्चरन्यंपृथिवी नवेद	अध्यात्मो. १
यः पृथिव्यां तिष्ठन् पृथिव्या अन्तरो यं पृथिवी नवेद..एष त आत्मा	बृह. ३।७।३
यः प्रजानामेकराण्मानुषीणां मृत्युं यजे प्रथमजामृतस्य[चित्यु.१५।३+	तै.आ.३।१५।२
यः प्रणवमधीते स सर्वमधीते	नृ. पू. ५।१९
यः प्रणवः स सर्वव्यापी [अ.शिरः.३,४+	बटुको. १९
यःप्रणवः स उद्गीथः [छांदो.१।५।१+	मैत्रा. ६।४
यः प्रदद्याद्द्रवां सम्यक् फलानि च विशेषतः..यावत्तत्पत्रकुसुमकन्द- मूलफलानि च । तावद्वर्षसहस्राणि शिवलोके महीयते	शिवो. ७।९३
यः प्रयाति त्यजन् देहं	भ. गी. ८।१३
यः प्रयाति स मद्भावं	भ. गी. ८।५
यः प्रागादित्यात्सोऽकालोऽकलो- ऽथ य आदित्याद्यः सकालःसकलः	मैत्रा. ६।१५
यः प्राज्ञो विचरणः सर्वान्तरोऽक्षरःशुद्धः	मैत्रा. ७।६
यः प्राणतो निमिषतो महित्वैक इद्राजा जगतो बभूव । य ईशे अस्यद्विपदश्चतुष्पदः..तन्मे मनः..	२ शिवसं. ३३
यः प्राणपवनस्पन्दश्चित्तस्पन्दः स एव हि । प्राणस्पन्दजये यत्नः कर्तव्यो धीमतोच्चकैः	अ. पू. ४।८९
यः प्राणभोगस्तं देवेभ्य आगायत्	बृह. १।३।३
यः प्राणः स वायुः	१ पैत. ३।३।२
(अथ) यः प्राणापानयोः सन्धिः स व्यानः	छांदो. १।३।३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यः प्राणे तिष्ठन् प्राणादन्तरो यं प्राणो न वेद.. बृह. ३।७।१६
यः प्राणेन प्राणिति स त आत्मा सर्वान्तरः बृह. ३।४।१
यः प्राणैः प्रतितिष्ठसि प्रश्नो. २।७
यः प्राणो व्यानोऽपानः समान उदानः स शिरःपक्षसी पृष्ठ-पुच्छवानेषोऽग्निः मैत्रा. ६।३३
यः शङ्खः स स्वयं विष्णुर्लक्ष्मीरूपो व्यवस्थितः कृष्णोप. १६
यः शतरुद्रियमधीते सोऽग्निपूतो भवति कैव. २।५
यः शतं च सहस्राणां सहस्रं श्राद्ध आचरेत् । एकस्मान्मन्त्रवित्पूतः सर्वमर्हति ब्राह्मणः इतिहा. ४६
यः शब्दस्तदोमित्येतदक्षरं मैत्रा. ६।२३
यः शरीरेन्द्रियादिभ्यो विहीनं सर्वसाक्षिणम् । पारमार्थिक-(परमार्थैक-)विज्ञानं सुखात्मानं स्वयम्प्रभम् । [ना. प. ६।१६+ वराहो. २।२९
यः शास्त्रविधिमुत्सृज्य भ.गी. १६।२३
यः शिवं शिवमित्येवं द्व्यक्षरं मन्त्रमभ्यसेत् । एकाक्षरं वा सततं स याति परमं पदम् शिवो. १।२१
यः शिवः स परं ब्रह्म तत्साम्नोऽन्त्यं पादं जानीयात् यो जानीते सोऽमृतत्वं च गच्छति परं ब्रह्मैव भवति ग. पू. २।१
यः शुचिः प्रयतो भूत्वा[श्रीसू.१६+ ऋ.खि.५।८७।१६
यः शृणोति सकृद्वाऽपि ब्रह्मैव भवति स्वयम् (ध्रुवम्) मैत्रे. ३।२५
यः श्राद्धानि कुरुतेऽसकृतानि न देवयानेन पथा स याति इतिहा. १९
यः श्रीकामः शान्तिकामः..भास्करं भगवन्तमुपासीत सूर्यता. १।८
यः श्रोत्रं संश्रावयितृ (वेद) संश्रावयितृमान्भवति कौ. त. २।१
यः श्रोत्रे तिष्ठञ्छ्रोत्रादन्तरो यं श्रोत्रं न वेद बृह. ३।७।१९
यः श्रोत्रे भोगस्तं देवेभ्य आगायत् बृ. उ. १।३।५
यः श्रोत्रे यः श्रोतव्ये यो दिक्षु ...सोऽयमात्मा सुबालो. ५।२
यः स ईश्वर इत्युक्तः सर्वज्ञत्वादिभिर्गुणैः सरस्व. ४१
यः सकृदुच्चारयति तस्य संसारमोचनं भवति अद्वयता. १३
यः सकृदुच्चारणःसंसारविमोचनोभवति द्वयोप. ८
यः सङ्कल्पं ब्रह्मेत्युपास्ते छांदो. ७।४।३
यः सच्चिदानन्दाद्वैतैकचिदात्मा भूर्भुवः सुवस्तस्मै वै नमोनमः रामो.ता.५।४८
यः सञ्चरंश्चासञ्चरंश्च न व्यथतेऽथो न रिष्यति बृह. १।५।२०
यः सत्येनातिवदति छांदो.७।१६।१
यः सदा मुक्त एव सः भ. गी. ५।२
यः सदाऽहरहर्जपति स वै ब्राह्मणो भवति (सूर्यमन्त्रं) सूर्यो. ९
यः समः सर्वभूतेषु जीवितं तस्य शोभते १सं.सो.२।३९
यः समस्तार्थजालेषु व्यवहार्यपि निःस्पृहः (शीतलः)। परार्थेष्विव पूर्णात्मा स जीवन्मुक्त उच्यते [महो. २।६२+ वराहो. ४।२७
यः स मामेति पाण्डव भ.गी. ११।५५
यः सर्वज्ञः सर्वविद्यस्य ज्ञानमयं तपः । तस्मादेतद्ब्रह्म नाम रूपमन्नं च जायते मुंड. १।१।९
यः सर्वज्ञः सर्वविद्यस्यैष महिमा भुवि । दिव्ये ब्रह्मपुरे ह्येष व्योम्न्यात्मा प्रतिष्ठितः मुण्ड. २।२।७
यः सर्वत्रानभिस्नेहः भ. गी. २।५७
यः सर्वज्ञः सर्वविद्यो यस्य..तस्माद्ब्रह्मरूपेण जायते जगदावलिः रुद्रहृ. ३३
यः स सर्वेषु भूतेषु भ. गी. ८।२०
यःसर्वव्यापीसोऽनन्तः [अ.शिरः.३।४ बटुको.१९
यः सर्वाणिभूतान्यन्तरोयमयत्येष त आत्माऽन्तर्याम्यमृतः बृह. ३।७।१५
यः सर्वान्देवानीशते ईशनीभिः अ.शिरः. ३।५
यः सर्वान्देवानीशते...तस्मादुच्यते ईशानः बटुको. २०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यः सर्वान् प्राणान्सम्भक्ष्य सम्भक्षणेनाजः संसृजति । विसृजति तीर्थमेके व्रजन्ति — अ. शिर:.३।५

यः सर्वेषु भूतेषु तिष्ठन् सर्वेभ्यो भूतेभ्योऽन्तरो यत् सर्वाणि भूतानि न विदुः — बृह. ३।७।१५

यः सर्वोपरमे काले सर्वानात्मन्युपसंहृत्य स्वात्मानन्दसुखे मोदते प्रकाशते वा स देवः — द.मू. २

यः सव्यं पाणिं पादौ प्रोक्षति... तेनाथर्वाङ्गिरसो...प्रीणाति — सहवै. १५

यः साध्यसमिद्भिर्यजति स सर्वं लभते — गणप. १३

यः सावित्रं वेद, अहोनाहाश्वभ्यः — सूर्यता. ३।१

यः सुयुक्तोऽजस्रं चिन्तयति तस्माद्विद्यया...चोपलभ्यते ब्रह्म — मैत्रा. ४।४

यः सूक्ष्मान् सञ्चरमाणान्भावाभावान्भव्याभव्यान्कुर्वन्नात्मीयममितो धुनोति धुरंवहिष्यसेस्वाहा — पारमा. २।८

यः सूर्यः सोऽहमेव च — सूर्यो. ६

यः सेतुरीजानानामक्षरं ब्रह्म यत्परम् — कठो. ३।२

यः स्तनः पूर्वपीतस्तं निपीड्य मुदमश्नुते — १ यो. त.१३१

यः स्तन्यं पूर्वं पीत्वाऽपि निष्पीड्य च पयोधरान् — २ योगत. ३

यः स्मरं ब्रह्मेत्युपास्ते यावत्स्मरस्य गतं तत्रास्य यथा कामचारो भवति — छांदो. ७।१३।२

यःस्वजनान्नीलग्रीवो यःस्वजनान्हरिः — नीलरु. ३।१

यःस्वयं लोकमवधारमवधारयन्स्वाहा — पारमा. ६।१

यः स्वयं सृष्टगात्मना गुप्तमनुसन्दितानमचरंचरन्तंस्वयंक्रीडं क्रीडयन्क्रीडान्तरमनुप्राविशत्स्वाहा — पारमा. ६।२

यः स्वरूपपरिभ्रंशश्चेत्यार्थे चितिमज्जनम् । एतस्मादपरो मोहो न भूतो न भविष्यति — महो. ५।४

(अथ) या अक्षन्नापस्ताभिः पर्जन्यः — बृह. २।२।२

(अथ) या अन्या आहुतयोऽन्तवत्यस्ताः कर्ममय्यो भवन्ति — कौ. उ. २।५

या इषवो यातुधानानां ये वा वनस्पतीनाम् । ये वाऽवेदेषु शेरते तेभ्यः सर्वेभ्यो नमः — नीलरु. २।११
[+वा. सं. १३।७+ — तै.सं. ४।२।८।४

या इष्टका यावतीर्वा यथा वा — कठो. १।१५

या उमा सा स्वयं विष्णुर्यो विष्णुः स हि चन्द्रमाः — रु. हृ.५

या ओषधयः सोमराज्ञीर्वह्वीः शतविचक्षणाः । बृहस्पतिप्रसूतास्ता नो मुञ्चन्त्वंहसः — प्रा. हो. १।२

या ओषधीः सोमराज्ञीरितितिसृभिरप्सु वप इति द्वाभ्यामनुमन्त्रयते — प्रा. हो. १।१

या कनीनका तयाऽऽदित्यः.. — बृह. २।२।२

यक्ष्यमाणो वै भगवन्तोऽहमस्मि यावदेकैकस्मा ऋत्विजे धनं दास्यामि तावद्भगवद्भ्यो दास्यामि वसन्तु भगवन्त इति — छांदो. ५।११।५

याग-व्रत-तपो-दान-विधिविधानज्ञानसम्भवो बन्धः । — निरा. उ. २१

या गौर्वरिष्ठा सह सोर्धरित्री... एजते स्वाहा — पारमा. १०।१

या च प्रागात्मनो माया तथाऽन्ते च तिरस्कृता । ब्रह्मवादिभिरुद्गीता सा मायेति विवेकतः — वराहो. २।५१

याचितायाचिताभ्यां च भिक्षाभ्यां कल्पयेत्स्थितम् (तिं) — १सं.सो. २।७१

या जाग्रति महीयते, तां वैखरीमाचक्षते — गान्धर्वो. २

या ज्या व्यानः शास्या — बृह. ३।१।१०

याज्ञवल्क्य अयज्ञोपवीती कथं ब्राह्मण इति — जाबालो. ५

(अथ ह) याज्ञवल्क्य आदित्यमण्डलपुरुषं प्रपच्छ — मं. ब्रा. २।१

याज्ञवल्क्य किंज्योतिरयं पुरुष इति — बृह. ४।३।२

याज्ञवल्क्यस्त्वां..अक्रता ३इति (मा.) — बृह. ३।९।१८

(अथ ह) याज्ञवल्क्योऽन्यद्वृत्तमुपाकरिष्यन् — बृह. ४।५।१

याज्ञवल्क्यो मण्डलपुरुषं पप्रच्छ — मं. ब्रा. ४।१

याज्ञवल्क्यो महामण्डलपुरुषंपप्रच्छ — मं. ब्रा. ३।१

Jain Education International	For Private & Personal Use Only	www.jainelibrary.org

याज्ञवल्क्यो ह वै महामुनिरादि-
त्यलोकं जगाम म. ब्रा. १।१
या त इषुः शिवतमा शिवं बभूव
ते धनुः । शिवा शरव्या या तव
तया नो मृड जीवसे [नीलरु.१।७ +तै.सं.४।५।१।१
या तदभिमानं कारयति साऽविद्या सर्वसारो. २
यातयामं गतरसं भ.गी.१७।१०
याति नास्त्यत्र संशयः भ. गी. ८।५
याति पार्थानुचिन्तयन् भ. गी. ८।८
या तिरश्ची निपद्यतेऽहं विधरणी
इति तां त्वा घृतस्य धारया यजे बृह. ६।३।१
यातुधानाश्च रक्षांसि पिशाचा
असुरास्तथा । एते हरन्ति
वै श्राद्धं दैवं यत्र निवर्तयेत् इतिहा. ६१
या ते अग्ने यज्ञिया तनूस्तयेह्यारो-
हात्मात्मानम् । अच्छा वसूनि
कृण्वन्नस्मेनर्या पूरूणि ना. प. ४।४२+
[तै. सं. ३।४।१०।५
या ते तनूर्वाचि प्रतिष्ठिता या
श्रोत्रे या च चक्षुषि । या च
मनसि सन्तता शिवां तां कुरु
मोत्क्रमीः प्रश्नो. २।१२
या ते रुद्र शिवातनूरघोरा पाप-
काशिनी [श्वेता. ३।५+ नीलरु.१।८+
[लिङ्गोप.१+वा.सं.१६।२+ तै.सं. ४।५।१।१
यादृच्छिको भवेत्स भिक्षुः प. हं.८
यादृच्छिको भवेद्यदृच्छालाभसन्तुष्टः
सुवर्णादीन्न परिग्रहेत् (यतिः) ना. प. ३।८७
यादृशं द्रव्यमश्नाति सात्त्विकं राजसं
तु वा । तादृशं गुणमाप्नोति
गुणैः कर्मगतिं तथा भवसं. ४।८
यादृशा भक्तास्तादृशं सुखं तादृशो
लीलाभावश्च भवेत् सामर. ३०
या देवानां प्रभवा चोद्भवा च
विश्वाधिपा सर्वभूतेषु गूढा
हिरण्यगर्भं जनयामास पूर्वं
सा नो बुद्ध्या शुभया संयुनक्तु गुह्यका. ५६
या धनसनयस्ता नद्यः छांदो.३।१९।२
यानि खानि स आकाशः १ ऐत. ३।३।२
यानि दुःखानि या तृष्णा दुस्सहा ये
दुराधयः । शान्तचेतस्सु तत्सर्वं
तमोऽर्केष्विव नश्यति महो. ४।२९
या नित्यं संवर्ते महीयते, तां
पश्यन्तीमाचक्षते गान्धर्वो. २
यानि पञ्चधा त्रीणि त्रीणि तेभ्यो
न ज्यायः परमन्यदस्ति छांदो.२।२१।३
यानि मम पूर्वजन्मोपार्जितानि
चक्षुःप्रतिरोधकदुष्कृतानि
सर्वाणि निर्मूलय.. चक्षुषो. २
या निशा सर्वभूतानां भ. गी. २।६९
यानि ह्येव जाग्रत्पश्यति तानि सुप्त
इत्यत्रायंपुरुषःस्वयंज्योतिर्भवति बृह. ४।३।१४
(अथ) यानीतराणि स्तोत्राणि
तेष्वात्मनेऽन्नाद्यमागायेत् बृह. १।३।२८
यानूष्मणोऽधिदैवतमवोचाम मजा-
नस्तेऽध्यात्मम् ३ ऐत. २।२।२
यानूष्मणोऽवोचाम रात्रयस्ताः ३ ऐत. २।२।१
यानेव हत्वा न जिजीविषामः भ. गी. २।६
यान्ति देवव्रता देवान् भ. गी. ९।२५
यान्ति ब्रह्म सनातनम् भ. गी. ४।३१
यान्ति मद्याजिनोऽपि माम् भ. गी. ९।२५
(अतो) यान्यन्यानि वीर्यवन्ति
कर्माणि यथाऽग्नेर्मन्थनमाजेः
सरणं..तानि करोति छांदो. १।३।५
यान्यनवद्यानि कर्माणि, तानि
सेवितव्यानि, नो इतराणि तैत्ति. १।११।२
यान्यक्षराण्यवोचामाहानितानि ३ ऐत. २।२।१
यान्यक्षराण्यधिदैवतमवोचामा-
स्थीनि तान्यध्यात्मम् ३ ऐत. २।२।२
(अथ) यान्यष्टाचत्वारिंशद्वर्षाणि
तृतीयसवनम् छांदो. ३।१६।५
यान्यस्माकं सुचरितानि, तानि
त्वयोपास्यानि नो इतराणि तैत्ति. १।११।२
यान्येतानि देवजातानि गणश
आख्यायन्ते वसवो रुद्रा
आदित्या विश्वेदेवा मरुतइति बृह. १।४।१२

यान्येतानि देवत्रा क्षत्राणीन्द्रो वरुणः सोमो रुद्रः पर्जन्यो यमो मृत्युरीशान इति — बृह. १।४।११
यान्सन्धीनविदैवतमवोचाम पर्वाणि तान्यध्यात्मम् — ३ ऐत. २।२।२
यान् सन्धीनवोचामाहोरात्राणां ते सन्धयः — ३ ऐत. २।२।१
या परा सा परा गतिः — गान्धर्वो. ५
या पुरस्ताद्युज्यत ऋचोऽक्षरे परमे व्योमन्निति — २ प्रणवो. ५
या प्रतीतिरनागस्का तच्चि-द्रूह्मास्मि सर्वगम् — अ. पू. ५।२२
या प्रत्यग्दृष्टिभिर्जीवैर्व्यज्यमानानु-भूयते । ज्ञाविनी ज्ञप्तिरूपैका सा मां पातु सरस्वती — सरस्व. १५
या प्राणेन सम्भवत्यदितिर्देवता-मयी । गुहां प्रविश्य तिष्ठन्ती या भूतेभिर्व्यजायत — कठो. ४।७
या प्राणेन संविशति (मा. पा.) — कठो. ४।७
या बुद्धिर्गर्भमध्ये सा बुद्धिर्बाल्या-वस्था न भवति — अद्वैतो. २
या बुद्धिर्बाल्यावस्था भवति सा बुद्धिर्यौवनावस्था न भवति — अद्वैतो. २
या बुद्धिर्यौवनावस्था सा बुद्धि-र्यूनावस्था न भवति — अद्वैतो. २
या भार्या (जननी हि सा) मातरेव हि — १ योगत. १३२
याभिरादित्यस्तपति रश्मिभिस्ताभिः पर्जन्यो वर्षति — महाना. १७।१३
याभिरिदं विनुयुर्दाशुषः प्रजाः — बा. मं. १७
याभिर्विभूतिभिर्लोकान् — भ. गी. १०।१६
या (अदितिः) भूतेभिर्व्यजायत, एतद्वैतत् — कठो. ४।७
या मनसि सन्तता (मा. पा.) — प्रश्नो. २।१२
या मन्द्रा स्वरवती सा देवहूः — संहितो. १।२
याममात्रं तु यो नित्यमभ्यसेत्स तु कालजित् — १ यो.त. १२६
याममात्रं प्रतिदिनं योगी यत्नाद-तन्द्रितः — १ यो. त. ७२
याममात्रं वासुदेवं चिन्तयेत् कुंभकेन यः । सप्तजन्मार्जितं पापं तस्य नश्यति योगिनः — त्रि. ब्रा. १४८
या माता सा पुनर्भार्या या भार्या मातरेव हि (जननी हि सा) — २ योगत. ४
[१ यो. त. १३२+
(अथ) यामिच्छेद्दधीतेति तस्या-मर्थं निष्ठाय मुखेन मुखं सन्धायापान्याभिप्राण्यात् — बृह. ६।४।११
(अथ) यामिच्छेन्न गर्भं दधीतेति तस्यामर्थं निष्ठाय...इत्यरेता एव भवति — बृह. ६।४।१०
यामिन्द्रसेनेत्याहुस्तां विद्यां ब्रह्म-योनिं सरूपामिहायुषे शरणं प्रपद्ये — नृ. पू. ३।४
यामिमां पुष्पितां वाचं — भ. गी. २।४२
यामिषुं गिरिशन्त हस्ते बिभर्ष्य-स्तवे । शिवां गिरित्र तां कुरु माहिंसीः पुरुषं जगत् [श्वेता. ३।६ +नीलरु. १५
[+वा.सं. १६।३+ — तै.सं. ४।५।१।१
यामेव कुमारस्यान्ते वाचमभाष-थास्तामेव मे ब्रूहि — छांदो. ५।३।६
याम्यकर्णान्तं यशस्विनी भवति — शांडि. १।४।६
यायावरा यजन्तो...ददतः प्रति-गृह्णन्तः शतसंवत्सराभिः क्रिया-भिर्यजन्त आत्मानं प्रार्थयन्ते — आश्रमो. २
या योदेति मनोनाम्नी वासना वासितान्तरा । तांतांपरिहरे-त्प्राज्ञस्ततोऽविद्याक्षयो भवेत् — महो. ४।१०८
यावच्चित्तस्य गतं तत्रास्य यथा-कामचारो भवति — छांदो. ७।५।३
यावच्चोपाधिपर्यन्तं तावच्छुश्रूषये-द्गुरुम् । गुरुवद्गुरुभार्यायां तत्पुत्रेषु च वर्तनम् — पैङ्गलो. ४।८
यावज्जीवति तावच्च दुःखैर्नानाविधैः प्लुतः । तन्तुकारणपक्ष्मौघैरास्ते कार्पासबीजवत् — भवसं. १।८
यावतः खलु पिण्डान् स प्राश्नाति हविषो नृचः । तावतः शूलान् ग्रसति प्राप्य वैवस्वतं यमम् — इतिहा. २६

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यावती दृश्यकलना सकलेयं विलोक्यते । सा येन सुष्ठु सन्त्यक्ता स जीवन्मुक्त उच्यते — महो. २।५३

(अथ) यावतीयं त्रयी विद्या यस्तावत्प्रतिगृह्णीयात्सोऽस्या एतद्द्वितीयं पदमाप्नुयात् — बृह. ५।१४।६

यावतीर्वै देवतास्ताः सर्वा वेदविदि ब्राह्मणे वसन्ति तस्माद्ब्राह्मणेभ्यो वेदविद्भ्यो दिवे दिवे नमस्कुर्यात्.. — सहवै. १९

यावत्केवलसिद्धिः स्यात्तावत्सहितमभ्यसेत् — योगकुं. १।२०

यावत्त एनं प्रजायामुद्गीथं वेदिष्यते परोवरीयो हैभ्यस्तावदस्मिँल्लोके जीवनं भविष्यति — छांदो. १।९।३

यावत्तेजसो गतं तत्रास्य यथाकामचारो भवति — छांदो. ७।११।२

यावत्प्रयत्नलेशोऽस्ति यावत्सङ्कल्पकल्पना । श्रेयस्त्वं मनसा प्राप्तं तावत्तत्त्वस्य का कथा — अमन. २।९६

यावत्यो वै कालस्य कलास्तावतीषु चरत्यसौ यः कालं ब्रह्मेत्युपासीत — मैत्रा. ६।१४

यावत्सङ्कल्पस्य गतं तत्रास्य यथाकामचारो भवति यः सङ्कल्पं... — छांदो. ७।४।३

यावत् सञ्जायते किञ्चित् — भ. गी. १३।२७

यावत्सर्वं न सन्त्यक्तं तावदात्मा न लभ्यते । सर्वसङ्गपरित्यागे शेष आत्मेति कथ्यते — अ. पू. १।४५

यावत्स्मरस्य गतं तत्रास्य यथाकामचारो भवति यः स्मरं ब्रह्मेत्युपास्ते — छांदो. ७।१३।२

यावदनुदिशो यावदनुचन्द्रमास्तावानस्य लोको भवति — १ ऐत. १।७।५

यावदनुद्यौर्यावदन्वादित्यस्तावानस्य लोको भवति — १ ऐत. १।७।६

यावदनु पृथिवी यावदग्निस्तावानस्य लोको भवति — १ ऐत. १।७।२

यावदन्तरिक्षं यावदनुवायुस्तावानस्य लोको भवति — १ ऐत. १।७।३

यावदन्नस्य गतं तत्रास्य यथाकामचारो भवति योऽन्नंब्रह्मेत्युपास्ते — छांदो. ७ ९।२

यावदन्वापो यावदनुवरुणस्तावानस्य लोको भवति — १ ऐत. १।७।६

यावदपां गतं तत्रास्य यथाकामचारो भवति, योऽपोब्रह्मेत्युपास्ते — छांदो. ७।१०।२

यावदाकाशस्य गतं तत्रास्य यथाकामचारो भवति य आकाशं.. — छांदो. ७।१२।२

यावदाशाया गतं तत्रास्य यथाकामचारो भवति य आशां ब्रह्मेत्युपास्ते — छांदो. ७।१४।२

यावदादहनश्चोर्ध्वमधस्तात्पावनं भवेत् — बृ. जा. २।८

यावदायुषं ब्रह्मलोकमभिसम्पद्यते न च पुनरावर्तते — छांदो. ८।१५।१

यावदितः पुरस्तादुदयति सूर्यः, तावदितोऽमुं नाशय — वनदु. १६०

(अथ) यावदिदं प्राणि, यस्तावत् प्रतिगृह्णीयात्, सोऽस्या एतत्तृतीयं पदमाप्नुयात् — बृह. ५।१४।६

यावदुन्मेषकालस्तावन्निमेषकालो भवति — त्रि.म. ना. ४।१

यावदुष्णंभवत्यन्नंतावद्भुञ्जीतवाग्यतः — इतिहा. ८१

यावदेकैकस्मा ऋत्विजे धनं दास्यामि तावद्भगवद्भ्यो दास्यामि — छांदो. ५।११।५

यावदेतान्निरीक्षेऽहं — भ. गी. १।२२

यावदेनो दीक्षामुपैति दीक्षित एतैः सततं जुहोति — सहवै. १२

यावद्दृष्टिर्भ्रुवोर्मध्ये तावत्कालभयं कुतः — यो. चू. ९१

यावद्ध्यानस्य गतं तत्रास्य यथाकामचारो भवति यो ध्यानं ब्रह्मेत्युपास्ते — छांदो. ७।६।२

यावद्धेतुफलावेशस्तावद्धेतुफलोद्भवः । क्षीणे हेतुफलावेशे नास्ति हेतुफलोद्भवः — अ. शां. ५५

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यावद्धेतुफलावेशः संसारस्ताव-
दायतः । क्षीणे हेतुफलावेशे
संसारं न प्रपद्यते अ. शां. ५६

यावद्ध्यस्मिञ्छरीरे प्राणो वसति
तावदायुः कौ. त. ३।२

यावन्म्रियते सा दीक्षा [महाना.१८।१ +त्रिसुप. ४

यावद्बलस्य गतं तत्रास्य यथाकाम-
चारो भवति यो बलं ब्रह्मेत्युपास्ते छांदो. ७।८।२

यावद्बिन्दुः स्थितो देहे तावन्मृत्यु-
भयं कुतः । यावद्बद्धा नभोमुद्रा
तावद्बिन्दुर्न गच्छति [ध्या.बि.८४ +यो. चू. ५८

यावद्वा मक्षिकायाः पत्रं
तावानन्तरेणाकाशः बृह. ३।३।२

यावद्यावन्मुनिश्रेष्ठ स्वयं सन्त्यज्य-
तेऽखिलम् । तावत्तावत्परालोकः
परमात्मैव शिष्यते अ. पू. १।४४

यावद्वाचो गतं तत्रास्य यथाकाम-
चारो भवति, यो वाचं
ब्रह्मेत्युपास्ते छांदो. ७।२।२

यावद्वायुः स्थितो देहे तावज्जीवो
न मुञ्चति यो. चू. ९०।९१

यावद्वा शक्यते तावद्धारयेज्जप-
तत्परः । पूरितं रेचयेत्पश्चा-
न्मकारेणानिलं बुधः जा. द. ६।५

यावद्विलीनंनमनोनतावद्वासनाक्षयः अ. पू. ४।७८

यावद्विज्ञानस्य गतं तत्रास्य यथा-
कामचारो भवति, यो विज्ञानं
ब्रह्मेत्युपास्ते छांदो. ७।७।२

यावद्ध पुरुषः प्राणिति न ताव-
द्भाषितुं शक्नोति कौ. त. २।५

यावद्धि पुरुषो भासते न ताव-
त्प्राणितुं शक्नोति कौ. त. २।५

यावन्तस्तु कराद्भ्रष्टाः पतन्ति
जलबिन्दवः । भूत्वा वज्राणि
ते सर्वे पतन्ति ह्यसुरेषु वै । ततो
विभावसुस्तेषां प्रीतात्मा-
ऽऽप्यायते वरम् सन्ध्यो. १२,१३

यावन्तीह वै भूतान्यन्नमदन्ति
तावत् स्वन्तस्थोऽन्नमत्ति यो
हैवं वेद मैत्रा. ६।१३

यावन्तो देवास्त्वयि जातवेदस्ति-
र्यञ्चो घ्नन्ति पुरुषस्य कामान् बृह. ६।३।१

यावन्तो वैश्वदेवस्य निविदुच्यन्ते बृह. ३।९।१

यावन्न चित्तोपशमो न तावत्तत्त्व-
वेदनम् । यावन्न वासनानाश-
स्तावत्तत्त्वागमः कुतः अ. पू. ४।८०

यावन्न तत्त्वविज्ञानं ताव-
च्चित्तशमः कुतः अ. पू. ४।७९

यावन्न तत्त्वसम्प्राप्तिर्न ताव-
द्वासनाक्षयः अ. पू. ४।८०

यावन्न लभ्यते शास्त्रं तावद्गां
पर्यटेद्यतिः । यदा संलभ्यते
शास्त्रं तदा सिद्धिः करे स्थिता योगकुं. २।११

यावन्नाम्नो गतं तत्रास्य यथाकाम-
चारो भवति यो नाम
ब्रह्मेत्युपास्ते छांदो. ७।१।५

यावन्निश्श्वसितो जीवस्ताव-
न्निष्कलतां गतः ब्र. वि. १९

यावन्नोत्पद्यते सत्या बुद्धिर्नैतदहं
यथा । नैतन्मम च विज्ञाय ज्ञः
सर्वमतिवर्तते आयुर्वे. २५

यावन्मनसो गतं तत्रास्य यथा-
कामचारो भवति यो मनो
ब्रह्मेत्युपास्ते छांदो. ७।३।२

यावन्मनस्तत्र मरुत्प्रवृत्तिर्याव-
न्मरुच्चापि मनोनिवृत्तिः अमन. २।२७

यावन्ममेदमित्यास्था तावच्चित्ता-
दिविभ्रमः अ. पू. ५।११

यावमुष्य गेष्णौ तौ गेष्णौ
यन्नाम तन्नाम छांदो. १।७।५

यावर्णपदवाक्यार्थस्वरूपेणैव वर्तते ।
अनादिनिधनानन्ता सा मां
पातु सरस्वती सरस्व. ९

यावल्लिङ्गस्य दैर्घ्यं स्यात्तावद्वेद्याश्च
विस्तरः । लिङ्गतृतीयभागेन
भवेद्वेद्याः समुच्छ्रयः शिवो. २।२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

याऽवसानेऽस्य चतुर्थ्यर्धमात्रा सा सोमलोक ओङ्कारः — नृ. पू. २।१
याऽवसानेऽस्य चतुर्थ्यर्धमात्रा सा विद्युमतीसर्ववर्णापुरुषदेवत्या — अ. शिखो. १
यावन्त ह् वा इमा वित्तस्य पूर्णा ददत्स्वर्गं लोकं जयति तावन्तं लोकं जयति — सह्वै. १८
या वाक् सर्क् तस्मादप्राणन्ननपानन्नृचमभिव्याहरति — छांदो. १।३।४
यावानर्थ उदपाने — भ. गी. २।४६
यावानु वै रसस्तावानात्मा — संहितो. ४।१
यावान् यश्चास्मि तत्त्वतः — भ. गी. १८।५५
यावान्वा अयमाकाशस्तावानेषोऽन्तर्हृदय आकाशः — छांदो. ८।१।३
यावान् संवत्सरस्तमेतावतः कालस्य परस्तादसृजत — बृह. १।२।४
या वा प्रज्ञा स प्राणः — कौ. त. ३।३
या वाऽस्या अभ्यास्तनवस्ता अभिध्यायेदर्चयेन्निह्नुयात् — मैत्रा. ४।६
या वित्तैषणा सा लोकैषणा — बृह. ३।५।१
या वेदादिषु गायत्री सर्वव्यापि महेश्वरी । ऋग्यजुःसामाथर्वैश्च तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु — २शिवसं. १९
या वेदान्तार्थतत्त्वैकस्वरूपा परमार्थतः । नामरूपात्मना व्यक्ता सा मां पातु सरस्वती — सरस्व. ५
या वै वरदा स्वोपाया सुप्रसन्ना सुखयति सहस्रपुरुषान् — लक्ष्म्यु. ५
या वै शिवा भगवती अणिमासिद्धिस्तस्यै वै नमोनमः — आथ. द्वि. २
या वै शिवा भगवती अणिमासिद्ध्यादिदशकंतस्यैवै नमोनमः — आथ. द्वि. १
या वै शिवा भगवती ईशित्वसिद्धिस्तस्यै वै नमो नमः — आथ. द्वि. ५
या वै शिवा भगवती प्राकाम्यसिद्धिस्तस्यै वै नमो नमः — आथ. द्वि. ७
या वै शिवा भगवती भुक्तिसिद्धिस्तस्यै वै नमो नमः — आथ. द्वि. ८
या वै शिवा भगवती महिमासिद्धिस्तस्यै वै नमो नमः — आथ. द्वि. ४
या वै शिवा भगवती लघिमासिद्धिस्तस्यै वै नमोनमः — आथ. द्वि. ३
या वै शिवा भगवती वशित्वसि[illegible] नमोनमः — आथ. द्वि. ६
या वै ता इमाः प्रजास्तिस्रो अत्यायमायन् — १ ऐत. १।१।३
या वै विष्णुं पालने सन्नियुङ्क्ते रुद्रं देवं संहृतौ चापि गुह्या । तां वै देवीमात्मबुद्धिप्रकाशां मुमुक्षुर्वै शरणमहं प्रपद्ये — गुह्यका. ७२
या वै सा गायत्रीयं पृथिव्यसा॰ हीद॰...(मा.) — छांदो .३।१२।२
या वै सा गायत्रीयं वाव सा येयं पृथिव्यस्यां॰ हीद॰ सर्वं भूतं प्रतिष्ठितमेतामेव नातिशीयते — छांदो. ३।१२।२
या वै सा पृथिवीयं वाव सा यदिदमस्मिन्पुरुषे शरीरमस्मिन्हीमे प्राणाः प्रतिष्ठिता एतदेव नातिशीयन्ति — छांदो. ३।१२।३
या वै सा मूर्तिरजायताऽन्नं वै तत् — २ ऐत. ३।२
या व्याहृतिराहुतिर्यदस्य विज्ञानं तज्जुहोति [महाना. १८।१+ — त्रिसुप. ४
या शक्तिस्तद्वशाद्ब्रह्म विकृतत्वेन भासते । अत्राप्यावृतिनाशेन विभाति ब्रह्मसर्गयोः — सरस्व. ४६
या शतेन प्रतनोषि सहस्रेण विरोहसि । तस्यास्ते देवीष्टके विधेम हविषा वयम् [महाना. ४।३+ [+ वा. सं. १३।२१+ — वनदु. १५७ तै.सं.४।२।९।२
याश्च ते हस्त इषवः परा ता भगवो वप । अवतत्य धनुस्त्वं सहस्राक्ष शतेषुधे [नीलरु. २।५+ [+तै. सं. ४।५।१।३ — वा.सं. १६।९
याश्च देवता एतस्यां प्रतिवसन्त्येताभ्यश्च नमो नमः — सह्वै. २४
याश्च मृत्योः प्राणवत्यस्ताभ्यो नमो नमस्तेनैनं मृडयत २ — अ. मा. ५

या श्रद्धा धारणा मेधा वाग्देवी विधिवल्लभा। भक्तजिह्वाग्रसदना शमादिगुणदायिनी	सरस्व. २९
या साङ्गोपाङ्गवेदेषु चतुर्ष्वेकैव गीयते। अद्वैता ब्रह्मणः शक्तिः सा मां पातु सरस्वती	सरस्व. ७
या सा तृतीया मात्रा ईशानदेवत्या कपिला वर्णेन यस्तां ध्यायतेनित्यंसगच्छेदैशानपदं [अ. शिरः.३।१०+	२ प्रणवो. १३
या सा द्वितीया मात्रा विष्णुदैवत्या कृष्णा वर्णेन यस्तां ध्यायते नित्यं स गच्छेद्वैष्णवं पदं [२ प्रणवो. १३+	अ. शिरः.३।१०
या सा प्रथमा मात्रा ब्रह्मदैवत्या रक्ता वर्णेन यस्तां ध्यायते नित्यं स गच्छेद्ब्राह्मं पदम्	२ प्रणवो. १३
या सार्धचतुर्थी मात्रा सर्वदैवत्या व्यक्तीभूता खं विचरति शुद्धस्फटिकसन्निभा वर्णेन यस्तां ध्यायते नित्यं स गच्छेत्पदमनामकम्	२ प्रणवो. १३
या साऽर्धचतुर्थी मात्रा सर्वदेवत्याऽव्यक्तीभूता खं विचरति... यस्तां ध्यायते नित्यं स गच्छेत् पदमनामयम्	अ. शिः. ३।१०
यास्तिस्रो रेखाः सदनानि भूश्रीस्त्रिविष्टपास्त्रिगुणास्त्रिप्रकाराः। एतत्त्रयं पूरकं पूरकाणां मन्त्री प्रथते मदनो मदन्या	त्रिपुरो. ५+
यास्ते सोम प्रजावत्सोभिसो अहं [महाना. १२।१+	त्रिसुप. १
यास्ते सोम प्राणाꣳस्ताञ्जुहोमि [+महाना. १२।१	त्रिसुप. १
याऽस्य तृतीयारेखा साऽऽहवनीयो मकारस्तमो द्यौर्लोकः परमात्मा ज्ञानशक्तिः सामवेदस्तृतीयसवनं महादेवो देवतेति [का.रुद्रो.४+	जाबाल्यु. ८
याऽस्य (भस्मनः) द्वितीया रेखा सा दक्षिणाग्निरुकारः सत्त्वमन्तरिक्षमन्तरात्माचेच्छाशक्तिर्यजुर्वेदो माध्यन्दिनं सवनं सदाशिवो देवतेति	का.रुद्रो. ४
याऽस्य द्वितीया रेखा सा दक्षिणाग्निः...माध्यन्दिनसवनं विष्णुर्देवो देवतेति	जाबाल्यु. ८
याऽस्य प्रथमा रेखा सा गार्हपत्य-श्चाकारो रजो भूर्लोकः स्वात्मा क्रियाशक्तिर्ऋग्वेदः प्रातस्सवनं महेश्वरो देवतेति	का. रुद्रो. ४
याऽस्य प्रथमा रेखा सा गार्हपत्यः ...प्रजापतिर्देवो देवतेति	जाबाल्यु. ८
या स्वप्ने महीयते, तां मध्यमामाचक्षते	गान्धर्वो. २
या स्वच्छा समता शान्ता जीवन्मुक्तव्यवस्थितिः। साक्ष्यवस्था व्यवहृतौ सा तुर्या कलनोच्यते	अ.पू. ५।१०८
या हुता अतिनेदन्ते पितृलोकमेव ताभिर्जयत्यधीव हि पितृलोकः	बृह. ३।१।८
या हुता अधिशेरते मनुष्यलोकमेव ताभिर्जयत्यध इव हि मनुष्यलोकः	बृह. ३।१।८
या हुता उज्ज्वलन्ति या हुता अतिनेदन्ते या हुता अधिशेरते किं ताभिर्जयतीति	बृह. ३।१।८
या हुता उज्ज्वलन्ति देवलोकमेव ताभिर्जयति दीप्यत इव हि देवलोकः	बृह. ३।१।८
या ह्येता हृदयस्य नाड्यस्ताः पिङ्गलस्याणिम्नस्तिष्ठन्ति	छांदो.८।६।१
या ह्येव पुत्रैषणा सा वित्तैषणा या वित्तैषणा सा लोकैषणा उभे ह्येते एषणे एव भवतः [बृह.३।५।१+	४।४।२२
यां कल्पयन्ति नोऽरयः क्रूरां कृत्यां वधूमिव। तां ब्रह्मणे च निर्णुमः प्रत्यक्कर्तारमृच्छतु	वनदु. १२८
यां गामुशन्तीमुशन्नभिपूर्णां... वरदाय पित्रे स्वाहा	पारमा. ६।७

(अथ) यां चतुर्थी जुहुयात्तां जुहुयात्समानाय स्वाहेति समानस्तृप्यति छांदो. ५।२२।१
यां तु कुमारस्यान्ते वाचमभाषथास्तां मे ब्रूहीति बृह. ६।२।५
(अथ) यां तृतीयां जुहुयात्तां जुहुयादपानाय स्वाहेत्यपानस्तृप्यति छांदो. ५।२१।१
यां त्वमापः सत्यधृतिर्बतासित्वादृङ्नो भूयान्नचिकेतः प्रष्टा कठो. २।९
(अथ) यां द्वितीयां जुहुयात्तां जुहुयाद्व्यानाय स्वाहेति व्यानस्तृप्यति छांदो. ५।२०।१
(अथ) यां पञ्चमीं जुहुयात्तां जुहुयादुदानाय स्वाहेत्युदानस्तृप्यति छांदो. ५।२३।१
यां यामहं मुनिश्रेष्ठ संश्रयामि गुणाश्रयम् । तांतांकृन्तति मे तृष्णा तन्त्रीमिव कुमूषिका महो. ३।२२
यां यां वासनां प्राप्नोति तं तं लिङ्गशरीरं प्राप्नुवन्नास्ते सामर. १००
यां यां वासनामात्मा विलापयमानो भवति तत्तद्भावेन तत्तल्लिङ्गं विलीयमानं भवति सामर. १०२
यां विदित्वाऽखिलंबन्धं निर्मथ्याखिलवर्त्मना । योगी याति परं स्थानं सा मां पातु सरस्वती सरस्व. २१
याः प्राच्यः स्यन्दन्ते स उद्गीथो याः प्रतीच्यः स प्रतिहारः समुद्रो निधनम् छांदो. २।४।१
याः फलिनीर्या अफला अपुष्पा याश्च पुष्पिणीः [प्रा.हो. १।३ ऋ.सं.१०।९७।१५
[वा. सं. १२।८९
युक्त आसीत मत्परः [भ.गी.२।६१+ ६।१४
युक्त इत्युच्यते तदा भ. गी. ६।१८
युक्त इत्युच्यते योगी भ. गी. ६।८
युक्तचेष्टस्य कर्मसु भ. गी. ६।१७
युक्तस्वप्नावबोधस्य भ. गी. ६।१७
युक्तः कर्मफलं त्यक्त्वा भ. गी. ५।१२
युक्तं युक्तं त्यजेद्वायुं युक्तं युक्तं च (प्र) पूरयेत् । युक्तं युक्तं प्रबध्नीयादेवं सिद्धिमवाप्नुयात् शांडि. १।७।७
[यो. चू. ११९+
युक्तात्मानः सर्वमेवाविशन्ति मुण्ड. ३।२।५
युक्ताहारविहारस्य भ. गी. ६।१७
युक्तेन मनसा वयं देवस्य सवितुः सवे । सुवर्गेयाय शक्त्या.. श्वेता. २।२
युक्तो मन्येत तत्त्ववित् भ. गी. ५।८
युक्त्या वै चरतो ज्ञस्य संसारो गोष्पदाकृतिः महो. ६।९
युक्त्या श्रुत्या स्वानुभूत्या ज्ञात्वा सार्वात्म्यमात्मना । (स्वात्मन्येव सदा स्थित्या मनो नश्यति योगिनः ।) अध्यात्मो. ४
युक्त्वाय मनसा देवान् सुवर्यतो धियां दिवम् । बृहज्ज्योतिः करिष्यतः सविता प्रसुवाति तान् श्वेता. २।३
युगपत्सम्भवे यस्मादसम्बन्धो विषाणवत् अ. शां. १६
युजे वां ब्रह्म पूर्व्यं नमोभिर्विश्लोकायन्ति पथ्येव सूराः श्वेता. २।५
युज्यते नात्र संशयः भ. गी. १०।७
युज्यते वेष्टनं वायोराकाशस्य च खण्डनम् । ग्रन्थनं च तरङ्गाणामास्था नायुषि युज्यते महो. ३।११
युज्यन्ते हास्मै सर्वाणि भूतानि श्रैष्ठ्याय बृह. ५।१३।२
युञ्जते मन उत युञ्जते धियो विप्रा विप्रस्य बृहतो विपश्चितः श्वेता. २।४
युञ्जतो योगमात्मनः भ. गी. ६।१९
युञ्जन्नेवं सदाऽऽत्मानं [भ. गी. ६।१५+६।२८
युञ्जानः प्रथमं मनस्तत्त्वाय सविता धियः श्वेता. २।१
युञ्जीत प्रणवे चेतः प्रणवो ब्रह्म निर्भयम् । प्रणवे नित्ययुक्तस्य न भयं विद्यते क्वचित् आगम. २५
युद्धाय कृतनिश्चयः भ. गी. २।३७
युद्धे चाप्यपलायनम् भ.गी. १८।४३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

युद्धेन पौरुषेण च तं हेन्द्र उवाच प्रतर्दन वरं ते ददानीति कौ. त. ३।१
युद्धे प्रियचिकीर्षवः भ. गी. १।२३
युद्धयस्व जेतासि रणे सपत्नान् भ. गी. ११।३४
युद्धयस्व विगतज्वरः भ. गी. ३।३०
युधामन्युश्च विक्रान्तः भ. गी. १।६
युनक्ति युञ्जते वाऽपि तस्माद्योग इति स्मृतः मैत्रा. ६।२५
युयुत्सुं समुपस्थितम् भ. गी. १।२८
युयुधानो विराटश्च भ. गी. १।४
युवतिभगगतं बिन्दुमूर्ध्वं नयन्ति... नैतेषां देहसिद्धिः अमन. २।३१
युवमस्मासु नियच्छतम् । प्र प्र यज्ञपतिं तिर चित्त्यु. ११।१२
युवा भवति वृद्धोऽपि सततं मूलबन्धनात् ध्या. बिं. ७४
युवा यौवनवृत्तेषु दुःखितेषु सुदुःखधीः अ. पू. २।३०
युवा सुवासाः [अरुणो. १+ ऋ. मं. ३।८।४
युवा स्यात्साधु-युवाध्यायकः तैत्ति. २।८
युवैव धर्मशीलः स्यादनिमित्तं हि जीवितम् भवसं. १।४१
यूनश्च परदारादि दारिद्र्यं च कुटुम्बिनः । पुत्रदुःखस्य नास्त्यन्तो धनी चेन्म्रियते तदा याज्ञव. २०
ये अन्यधर्मरहिता अन्यासक्तिरहितास्ते तन्मण्डलं न प्राप्नुवन्ति सामर. ७५
ये अन्योपासका भक्ता आनन्देनाश्रिताः कर्मजडाः कर्मकाण्डोपासका एव ते सामर. ७५
ये अर्वागुत वा पुराणे वेदं विद्वांसमभितो वदन्ति । ते परिवदन्ति सर्वे अग्निं द्वितीयं तृतीयं च हंसमिति [सहवै. १९+ अथर्व.१०।८।१७
[+तै. आ. २।१५।१
ये अहोरात्रे ते दर्शपूर्णमासौ त्रिसुप. ४
[महाना. १८।१+
ये ऋतवस्ते पशुबन्धाः [महाना.१८।१+त्रिसुप. ४

ये कण्ठलग्नतुलसीनलिनाक्षमालाः.. श्रीवैष्णवा भुवनमाशु पवित्रयन्ति सुदर्श. १३
ये कर्मणा देवानपियन्ति तैत्ति. २।८।१
ये केचन जगद्भावास्तानविद्यामयान्विदुः । कथं तेषु किलात्मज्ञस्यत्यक्ताविद्यो निमज्जति वराहो. ३।२८
ये केचनैते ते सर्वेऽप्यज्ञानिनः स्वसंवे. ३
ये केचास्मच्छ्रेयांसो ब्राह्मणाः, तेषां त्वयाऽऽसने न प्रश्वसितव्यम् तैत्ति. १।११।३
ये के चोभयादतः चित्त्यु. १२।५
ये ग्राम्याः पशवो विश्वरूपाः चित्त्यु. ११।११
[+अथर्व. २।३४।४ तै.आ.३।११।१२
ये च सन्तानजा दोषा ये दोषा देहसम्भवाः । प्रैषाग्निर्निर्दहेत्सर्वांस्तुषाग्निरिव काञ्चनम् १ सं.सो. २।८
(अथ) ये चान्ये ह नित्यप्रमुदिताः... तैः सह न संवसेत् मैत्रा. ७।८
(अथ) ये चान्ये ह पुरयाजका अयाज्ययाजकाः.. तैः सह न संवसेत् मैत्रा. ७।८
(अथ) ये चान्ये ह यक्षराक्षसभूतगणपिशाचोरगग्रहादीनामर्थं पुरस्कृत्य शमयाम इत्येवं ब्रुवाणाः...तैः सह न संवसेत् मैत्रा. ७।८
(अथ) ये चान्ये ह वृथाकषायकुण्डलिनः...तैः सह न संवसेत् मैत्रा. ७।८
(अथ) ये चान्ये ह वृथातर्कदृष्टान्तकुहकेन्द्रजालैर्वैदिकेषु परिस्थातुमिच्छन्ति तैः सह न संवसेत् मैत्रा. ७।८
ये चाप्यक्षरमव्यक्तं भ. गी. १२।१
ये चास्य ऋत्विजः पूर्ववद्वृणीत्वा सर्वांस्तांश्च वैश्वानरेष्टीर्निर्वपेत् सर्वस्वं दद्यात् कठश्रु. ३
ये चास्य विषमा केचिद्दिवि सूर्यादयो ग्रहाः । तेचास्य सौम्या जायन्ते शिवाः सुखकराः सदा सन्ध्यो. ८

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

(अथ) ये चास्येह जीवा ये च प्रेता यच्चान्यदिच्छन्न लभते सर्वं तदत्र गत्वा विन्दते — छांदो. ८।३।२
ये चैव सात्त्विका भावाः — भ. गी. ७।१२
ये जनाः पर्युपासते — भ. गी. ९।२२
ये तत्र ब्राह्मणाः समदर्शिनः, युक्ता आयुक्ता अलूक्षा धर्मकामाः स्युः, यथा ते तत्र वर्तेरन्, तथा तत्र वर्तेथाः — तैत्ति. १।११।४
ये तद्विदुरमृतास्ते भवन्त्यथेतरे दुःखमेवापियन्ति — बृह. ४।४।१४
ये तपःक्षीणदोषास्ते नैव पश्यन्ति भाविताम् — गुह्यका. ३५
ये तां विदुस्त इमे समासते — गुह्यका. ५३
येऽतिरम्याण्यरण्यानि.. विहाया-विरता कामे..ते दैवमोहिताः — शिवो. ७।१२९
ये तु ज्ञानिनो भवन्ति ये तत्त्वज्ञानिनश्च तैस्तेषां को विशेषः — स्वसंवे. ३
ये तु धर्म्यामृतमिदं — भ. गी. १२।२०
ये तु मोहार्णवात्तीर्णास्तैः प्राप्तं परमं पदम् — महो. ५।४१
ये तु विद्यार्थविज्ञानं विद्वांस इति कीर्तिताः। आत्मतत्त्वं न जानन्ति दर्वी पाकरसं यथा — अमन. २।१००
ये तु वृत्तिं विजानन्ति ज्ञात्वा वै वर्धयन्ति ये। ते वै सत्पुरुषा धन्या वन्द्यास्ते भुवनत्रये — ते. बिं. १।४४
ये तु सर्वाणि कर्माणि — भ. गी. १२।६
ये तु सूत्रविदो लोके ते च यज्ञोपवीतिनः — परब्र. १३
ये तेऽष्टौ ग्रहा अष्टावतिग्रहाः कतमे त इति — बृह. ३।२।१
ये ते सहस्रमयुतं पाशा मृत्यो मर्त्याय हन्तवे। तान्यज्ञस्य मायया सर्वानवयजामहे [महाना. १३।१९९+ — तै.ब्रा.३।१०।८।२
येऽस्यायंस्ते पराबभूवुः — १ ऐत. १।१।१
ये त्वक्षरमनिर्देश्यं — भ. गी. १२।३
ये त्वेतदभ्यसूयन्तः — भ. गी. ३।३२
ये दर्भं हस्ते गृह्णन्ति, ते तं रसं न प्राप्नुवन्ति — सामर. ७५
ये देवा अन्तरिक्षषदस्तेभ्यो नमो.. — अ. मा. ५
ये देवा दिविषदस्तेभ्यो नमो भगवन्तोऽनुमदन्तु शोभायै... — अ.मा.५
ये देवाः पृथिवीषदस्तेभ्यो नमो भगवन्तोऽनुमदन्तु शोभायै... — अ. मा. ५
ये द्विषन्ति विरूपाक्षं ते द्विषन्ति जनार्दनम्। ये रुद्रं नाभिजानन्ति ते न जानन्ति केशवम् — रुद्रह. ७
येन कर्माणि प्रचरन्ति धीरा यतो वाचा मनसा चारु यन्ति ...तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु — २ शिवसं. २
येन कर्माण्यपसो मनीषिणो यज्ञे कृण्वन्ति विदथेषु धीराः... तन्मे मनः [१ शिवसं. २+ — २ शि. सं. ३
येन केन प्रकारेण सुखं धैर्यं च जायते। तत्सुखासनमित्युक्तमशक्तस्तत्समाश्रयेत् — जा. द. ३।१२
येन केनाक्षरेणोक्तं येन केन विनिश्चितम्। येन केनापि गदितं येन केनापि मोदितम्॥...सर्वं मिथ्येति निश्चिनु [ते.बिं. — ५।५६–५८
येन केनापि तेजसा तत्स्वगृह्योक्तमार्गेण प्रतिष्ठाप्य...वह्निं सोमाय स्वाहेति मन्त्रेण ततस्तिलव्रीहिभिः साज्यैर्जुहुयात् — भस्मजा. १।२
येन केनासनेन सुखधारणं भवत्यशक्तस्तत्समाचरेत् — शांडि.१।३।१२
येन चक्षूंषि पश्यति। तदेव ब्रह्म त्वं विद्धि नेदं यदिदमुपासते — केनो. १।७
येन जातानि जीवन्ति यत्प्रयन्त्यभिसंविशन्ति। तं मामेव विदित्वोपासीत — भस्मजा. २।५
येन जातानि जीवन्ति। यत्प्रयन्त्यभिसंविशन्ति। तद्विजिज्ञासस्व — तैत्ति. ३।१
येन तपसा शिवः शिवोऽभूत् तत्र रुद्रशिवपुष्करिण्यां ये मज्जनं कुर्वन्ति ते तां लीलां प्राप्नुवन्ति — सामर. ५०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

येन ते संसारिण आत्मना विरागाएव श्रीवि.ता.४।१
येन त्रितो अर्णवान्निर्बभूव...
तेनाहं ज्योतिषा ज्योतिरानशान आक्षि सद्वै. ४
येन दक्षिणाभिमुखः शिवोऽपरोक्षीकृतो भवति तत्परमरहस्यशिवतत्त्वज्ञानम् द. मू. १
येन देवा यान्ति येन पितरो येन ऋषयः परमपरं परायणं च अ.शिरः. ३।११
येन द्यौः पृथिवी चान्तरिक्षं...
येनेदंजगद्व्याप्तंप्रजानां तन्मे मनः २ शिवसं. ९
येन द्वारेण गन्तव्यं ब्रह्मद्वारमनामयम्। मुखेनाच्छाद्य तद्वारं प्रसुप्ता परमेश्वरी यो. चू. ३७
येन धर्ममधर्मं च मनोमननमीहितम्। सर्वमन्तः परित्यक्तं स जीवन्मुक्त उच्यते महो. २।५२
येन प्रकाशते विश्वं यत्रैव प्रविलीयते। तद्ब्रह्म परमं शान्तं तद्ब्रह्मास्मि.. पञ्चब्र. २०
येन प्रजापतिः प्रजाः पर्यगृह्णीदरिष्टयै तेन त्वा परिगृह्णामि कौ. त. २।११
येन प्राणः प्रणीयते, तदेव ब्रह्मत्वं विद्धि केनो. १।९
येन भूचरसिद्धिः स्याद्भूचराणां जये क्षमः १ यो.त. ५९
येन भूतान्यशेषेण भ.गी. ४।३५
ये नमस्यन्ति गोविन्दं ते नमस्यन्ति शङ्करम्। येऽर्चयन्ति हरिं भक्त्या तेऽर्चयन्ति वृषध्वजम् रुद्रहृ. ६
येनमात्रामात्रांविभजते सा संहिता ३ ऐत. १।५।२
येन मामुपयान्ति ते भ. गी. १०।१०
येन मार्गेण गन्तव्यं ब्रह्मस्थानं निरामयम्। मुखेनाच्छाद्य तद्वारं प्रसुप्ता परमेश्वरी ध्या. बिं. ६५
येन मार्गेण गन्तव्यं तद्वारं मुखेनाच्छाद्य प्रसुप्ताकुण्डलिनी कुटिलाकारा सर्पवद्वेष्टिता भवति शाण्डि. १।७।३७
येन यज्ञस्तायते सप्तहोता तन्मे मनः.. [१शिवसं.४+ २ शि. सं. १
येन यत्र कृतं कर्म स तत्रैवप्रजायते शिवो. ७।११०
येन यमस्य निधिनाचरामि सद्वै. ४
येन रुद्रेण जगदूर्ध्वं धारितं, पृथिवी द्विधा त्रिधा धर्ता धारिता नागा येऽन्तरिक्षे तस्मै रुद्राय नमोनमः अ. शिरः. ३।१३
येन रूपं रसं गन्धं... एतेनैव विजानाति किमत्र परिशिष्यते कठो. ४।३
येनर्तवः पञ्चधोत कृप्ताः चित्स्यु. ११।५
येन लोकास्तुष्टा भवन्ति गोपालो. १।१४
येन वागभ्युद्यते। तदेव ब्रह्मत्वंविद्धि केनो. १।५
येन वा पश्यति येन वा शृणोति येन वा गन्धानाजिघ्रति येन वा वाचं व्याकरोति येन वा स्वादु चास्वादु च विजानाति २ ऐत. ५।१
येनवैताः शिरा अनुव्याप्ता एष स व्यानः मैत्रा. २।७
येन श्रेयोऽहमाप्नुयाम् भ. गी. ३।२
येन श्रोत्रमिदं श्रुतम्। तदेव ब्रह्म त्वं विद्धि नेदं यदिदमुपासते केनो. १।८
येन सम्यक्परिज्ञाय हेयोपादेयमुज्झता। चित्तस्यान्तेऽर्पितं चित्तं जीवितं तेन शोभते १सं.सो. २।४१
येन सर्वमिदं ततम् [भ. गी. २।१७+ १८।४६
येन सर्वमिदं प्रकाशितम्। कोऽन्यस्तस्मात्परः स्वसंवे. ४
येन सर्वमिदं प्रोतं पृथिवी चान्तरिक्षं च द्यौश्च दिशश्चावान्तरदिशश्च स वै सर्वमिदं जगत् महाना. १७।१४
येन सर्वमिदं प्रोतं सूत्रे मणिगणा इव। तत्सूत्रं धारयेद्योगी योगवि-(द्ब्राह्मणोयतिः)तत्त्व-(दर्शनः) दर्शिवान् ब्रह्मो. ८
[ना. प. ३।७९+ परब्र. १०
येन सूर्यं तमसो निर्मुमोच सद्वै. ४
येन स्यात्तेनेदृश एवातोऽन्यदार्तं बृह. ३।५।१
येन स्वराः स्वरं विजानाति येन मात्रा मात्रां विभजते सा संहितेति ३ ऐत. १।५।२
येनाक्रमन्त्यृषयो ह्याप्तकामा यत्र तत्सत्यस्य परमं निधानम् मुण्ड. ३।१।६
येनाक्षरं पुरुषं वेद सत्यं प्रोवाच तां तत्त्वतो ब्रह्मविद्याम् मुण्ड. १।२।१३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

येनाचिरात्सर्वपापं व्यपोह्य
परात्परं पुरुषमुपैति विद्वान् सद्दानं. ८
येनात्मैवात्मना जितः भ. गी. ६।६
येनायं च लोकः परश्च लोकः
सर्वाणि च भूतानि सन्दृब्धानि
भवन्ति बृह. ३।७।१
येनावृतं खं च दिवं महीं च येना-
दित्यस्तपति तेजसा भ्राजसा च महाना. १।३
येनावृतं नित्यमिदं हि सर्वं ज्ञः
कालकालो गुणी सर्वविद्यः।
तेनेशितं कर्म विवर्तते ह श्वेता. ६।२
येनाश्रुतꣳ श्रुतं भवत्यमतं मतम-
विज्ञातं विज्ञातमिति कथं नु
भगवः स आदेशो भवतीति छांदो. ६।१।३
येनासनं विजितं जगत्त्रयं तेन
विजितं भवति शांडि. १।३।१३
येनासावमृतीभूत्वा मोक्षी भवति।
तस्मादविमुक्तमेव निषेवेत।
अविमुक्तं न विमुञ्चेत्
[रामो. १।१+ तारसा. १।१
येनासावमृतीभूत्वा सोऽमृतत्वं
च गच्छति नृ. पू. १।७
येनासौ गच्छते मार्गं प्राणस्तेन हि
गच्छति। अतः समभ्यसेन्नित्यं
सन्मार्गगमनाय वै अ. ना. २६
येनाहं नामृता स्यां किमहं तेन कुर्यां बृह. २।४।३
येनाहुर्मनो मतम्। तदेव ब्रह्म त्वं विद्धि केनो. १।५
येनेक्षते शृणोतीदं जिघ्रति व्याक-
रोति च। स्वाद्वस्वादु विजानाति
तत्प्रज्ञानमुदीरितम् शु. र. ३।१
येनेदमन्नं पच्यते यदिदमद्यते तस्यैष
घोषो भवति [बृह. ५।९।१+ मैत्रा. २।८
येनेदं भूतं भुवनं भविष्यत्परिगृहीत-
तममृतेन सर्वम्।...तन्मे मनः
शिवसङ्कल्पमस्तु [१शिवसं.४+ २ शि. सं. १
येनेदं भ्राम्यते ब्रह्मचक्रम् श्वेता. ६।१
येनेदं विश्वं जगतो बभूव ये देवा
अपि महतो जातवेदाः..तन्मे मनः. २ शिवसं. १०

येनेदꣳ सर्वं विजानाति तं केन
विजानीयात् [बृह. २।४।१४+ ४।५।१५
येनेदं सर्वं सञ्चरति विचरति सर्वम्।
तमीशानं पुरुषं देवमीड्यं
निचाय्येमां शान्तिमत्यन्तमेति अ. शिरः. ३।८
येनेदं हित्वाऽऽत्मन्येव सायुज्यमुपैति मैत्रा. ४।१
येनेन्द्रो विश्वा अजहादरातीस्तेनाहं
ज्योतिषा ज्योतिरानशान आक्षि सहवै. ४
येनेमा विश्वा भुवनानि तस्थुः
[चित्यु. ११।९+ तै.आ. ३।११।९
ये नैकरूपाश्चाधस्तादस्मयोऽस्य
मृदुप्रभाः। इह कर्मोपभोगाय
•तैः संसरति सोऽवशः मैत्रा. ६।३०
येनैतद्विधमिदं चेतनवत्प्रतिष्ठापितं मैत्रा. २।३
येनैष भूतस्तिष्ठत्यन्तरात्मा महाना. ८।३
येनैष भूतैस्तिष्ठते ह्यन्तरात्मा मुण्ड. २।१।९
येऽन्नं ब्रह्मोपासते तैत्ति. २।२
(अथ) येऽन्यथाऽतो विदुरन्य-
राजानस्ते क्षय्यलोका भवन्ति छांदो. ७।२५।२
ये पचन्त्यात्मकारणात् भ. गी. ३।१३
ये पञ्च पञ्चदश शतं सहस्रमयुतं
न्यर्बुदं च...तन्मे मनः.. २ शिवसं. १४
ये पितॄन्यजन्ति तेपितृलोकंप्राप्नुवन्ति सामर. २७
येऽपि स्युः पापयोनयः भ. गी. ९।३२
ये पूर्वं देवा ऋषयश्च तद्विदुस्ते
तन्मया अमृता वै बभूवुः श्वेताश्व. ५।६
(अथ) ये प्रभवो ध्यानापादांशा
इवैव ते भवन्ति ध्यानमुपास्व छांदो. ७।६।१
येऽप्यन्यदेवताभक्ताः भ. गी. ९।२३
ये प्रत्ययापन्ना भक्तास्ते तं रसमनु-
भवन्ति व्रजलीलायाम् सामर. ३४
ये प्राणं ब्रह्मोपासते तैत्ति. २।३
ये प्राप्य परमां गतिं भूयस्ते न
निवर्तन्ते २सन्न्यासो. २१
ये प्रेमभजने निमग्नास्ते तां
लीलामापद्यन्त सामर. ४९
ये बाहुमूलपरिचिह्नितशङ्खचक्राः...
श्रीवैष्णवा भुवनमाशुपवित्रयन्ति सुदर्श. ११
ये बिन्दव इवाभ्युच्चरन्त्यजस्रं मैत्रा. ६।३५

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ये ब्रह्मविष्णुरुद्रास्तेभ्यः सगुणेभ्य
ॐ नमस्तद्वीर्यमस्याः
प्रतिष्ठापयति — अ. मा. ५

ये ब्राह्मणा मन्यविद्योपासकाः
कर्मजडाः कर्मकाण्डोपासकाः
कालोपासकाः कर्मधर्मदेवपितृ-
पासका एव भवन्ति ते — सामर. ७५

ये ब्राह्मणा ब्रह्मचर्यं चरन्त्यथो स्व-
ल्वाहुर्वेदसम्मितोऽयमितिहासः — इतिहा. ८

ये ब्राह्मणा ब्रह्मवर्चसमुपासमानास्ते.. — सामर. २७

ये ब्राह्मणास्त्रिसुपर्णं पठन्ति ते सोमं
प्राप्नुवन्ति [महाना. १२+ — त्रिसुप. १,२,३

ये भजन्ति तु मां भक्त्या — भ. गी. ९।२९

ये भस्मधारणं त्यक्त्वा कर्म कुर्वन्ति
मानवाः। तेषां नास्तिविनिर्मोक्षः
संसाराज्जन्मकोटिभिः — बृ. जा. ५।१०

ये भस्मधारणं दृष्ट्वा नराः कुर्वन्ति
ताडनम्। तेषां चाण्डालतो
जन्म ब्रह्मन्नूह्यं विपश्चिता — बृ. जा. ५।१४

ये भूधाः प्रचरन्ति दिवा नक्तं
बलिमिच्छन्तो वितुदस्य प्रेष्ठाः..
[महाना. १५।६+ — तै.आ.१०।६७।२

ये भ्रान्ता भजनमार्गमविदुषः
पण्डितमानिनस्तेषां सम्भाषणं
स्पर्शनं च न कुर्यात् — सामर. २७

ये मनो हृदयं ये च देवा ये दिव्या
आपो ये सूर्यरश्मिः.. तन्मेमनः.. — २ शिवसं. ११

ये मन्त्रा वा विद्यास्तेभ्यो नम-
स्तास्यश्चोमनस्तच्छक्तिरस्याः
प्रतिष्ठापयति — अ. मा. ५

ये मा नयन्ति मिथु चाकशानाः — बा. मं. ६

येमिथुनमुत्पादयन्तेतेषामेवैषब्रह्मलोकः — प्रश्नो. १।१५

ये मे मतमिदं नित्यं — भ. गी. ३।३१

(अथ) ये यज्ञेन दानेन तपसा
लोकाञ्जयन्ति ते धूममभि-
सम्भवन्ति — बृह. ६।२।१६

ये यथा मां प्रपद्यन्ते — भ. गी. ४।११

येयं प्रेते विचिकित्सा मनुष्येऽस्ती-
त्येके नायमस्तीति चैके — कठो. १।२०

येयं पृथिवी यदन्तरिक्षं — छांदो. ७।१०।१

ये ये कामा दुर्लभा मर्त्यलोके
सर्वान्कामाꣳश्छन्दतः प्रार्थयस्व
मरणं माऽनुप्राक्षीः — कठो. १।२५

ये ये भावाः स्थिता लोके तान-
विद्यामयान्विदुः। त्यक्ताविद्यो
महायोगी कथं तेषु निमज्जति — अ. पू. ४।४

ये रसिकानन्दीमाज्ञां प्राप्तास्ते तां
प्राप्नुवन्ति (लीलां) — सामर. ४३

ये रसिकानन्दोपासकास्ते सर्वा-
त्मभावेन भजनं कुर्वते — सामर. २२

ये राजर्षयो ब्रह्मर्षयस्तेपि चासत्कृत्वा
प्रागसन्त एव सुखमामनन्ति — लक्ष्म्यु. ७

येऽर्धमासाश्च मासाश्च ते चातुर्मास्यानि — महाना. १८।१

ये लोकाः सन्ततमामनन्ति शिरसा
हृदयेन तामेकां लोकपूज्यां न ते
दुर्गतिं यान्ति — लक्ष्म्यु. ९

(अथ) येऽल्पाः कलहिनः पिशुना
उपवादिनस्तेऽथ ये प्रभवो ध्याना-
पादाꣳशा इवैव ते भवन्ति — छांदो. ७।६।१

ये यथा मां प्रपद्यन्ते — भ. गी. ४।११

येऽवस्थिताः प्रत्यनीकेषु योधाः — भ. गी.११।३२

ये वामिरोचने दिवि ये च सूर्यस्य
रश्मिषु। येषामप्सु सदस्कृतं
तेभ्यः सर्पेभ्यो नमः — नीलरु. २।१०

ये वा ललाटफलके लसदूर्ध्वपुण्ड्राः
श्रीवैष्णवा भुवनमाशु पवित्रयन्ति — सुदर्श. १३

ये विदुर्यान्ति ते परम् — भ. गी.१३।३५

येवृन्दावनेवृक्षास्तेआधिभौतिकाःसिद्धाः — सामर. ५५

ये वृन्दावनोद्भवास्तुलसीकाष्ठाङ्कित-
मालाः कण्ठे धारयन्ति, ते
कृतार्थतां प्राप्नुवन्ति — सामर. ५५

ये वै के च यज्ञास्तेषाꣳ सर्वेषां यज्ञ
इत्येकता — बृह. १।५।१७

ये वै के च लोकास्तेषांꣳ सर्वेषां
लोक इत्येकता — बृह. १।५।१७

ये वैके चास्माल्लोकात् प्रयन्ति,
चन्द्रमसमेव ते सर्वे गच्छन्ति — कौ. ब्रा. १।२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

(अथ) ये शतमाजानदेवानामानन्दाः स एकः प्रजापतिलोक आनन्दः बृह. ४।३।३३
(अथ) ये शतं कर्मदेवानामानन्दाः स एक आजानदेवानामानन्दः बृह. ४।३।३३
(अथ) ये शतं गन्धर्वलोक आनन्दाः स एकः कर्मदेवानामानन्दः ये कर्मणा देवत्वमभिसम्पद्यन्ते बृ. उ.४।३।३३
(अथ) ये शतं पितॄणां जितलोकानामानन्दाः स एको गन्धर्वलोक आनंदः बृह. ४।३।३३
ये शतं प्रजापतिलोक आनन्दाः स एको ब्रह्मलोक आनन्दः बृह. ४।३।३३
ये शतं मनुष्याणामानन्दाः स एकः पितॄणां जितलोकानामानन्दः बृह. ४।३।३३
ये शरीराण्यकल्पयन्, ते ते देहं कल्पयन्तु अरुणो. १
ये शास्त्रविधिमुत्सृज्य भ. गी. १७।१
ये शुद्धवासना भूयो न जन्मानर्थभागिनः। ज्ञातज्ञेयास्त उच्यन्ते.. महो. २।४०
ये शैवा वैष्णवाः शाक्ताः...तेभ्यो नमोनमो भगवन्तोऽनुमदन्तु... अ. मा. ५
ये शैवाः शाक्ताः..कौला जैनाः.. अन्यधर्मदृढासक्ता भवन्ति सामर. ७५
ये श्रावयन्ति सततं शिवधर्म... ते नमस्याः स्वभक्तितः शिवो. ७।१३८
ये षण्णवतितत्त्वज्ञाः...जटी मुण्डी शिखी वाऽपि मुच्यते वराहो. १।१७
येषामनुग्रहात्सम्भवो भवति तेषां मोहमार्गे रुचिरास्ते सामर. १०१
येषामर्थे काङ्क्षितं नो भ. गी. १।३३
येषामहोरात्रं सेवाकथायां नित्यमासक्तिस्तेषां भजनानन्दो भवति सामर. २२
येषामेव षडक्षराधिकारो वर्तते तेषां प्रणवाधिकारः... सामर. ११६
येषां कोपो भवेद्ब्रह्मँल्ललाटे भस्मदर्शनात्। तेषामुत्पत्तिसाङ्कर्यं.. बृ. जा. ५।१२
येषांक्रोधोभवेद्ब्रह्मधारणे। तत्प्रमाणके ते महापातकैर्युक्ताः .. बृ. जा. ५।१५
येषां च त्वं बहुमतः भ. गी. २।३५
येषां तपो ब्रह्मचर्यं येषु सत्यं प्रतिष्ठितम् (तेषां ब्रह्म..प्राप्तिः) प्रश्नो. १।१५
येषां त्वन्तगतं पापं भ. गी. ७।२८
येषां नाशितमात्मनः भ. गी. ५।१६
येषां नास्ति मुने श्रद्धा श्रौते भस्मनि सर्वदा। गर्भाधानादिसंस्कारस्तेषां नास्तीति निश्चयः बृ. जा. ५।१३
येषां निमेषणोन्मेषौ जगतः प्रलयोदयौ। तादृशाः पुरुषा यान्ति.. महो. ६।२५
येषां निर्वाणमार्गे रुचिर्भवति ते सन्न्यासिनो भवन्ति सामर. १०१
येषां मनसि निश्चयस्तेषां प्रीतिरुत्पद्यते सामर. २२
येषां लोक इमाः प्रजाः भ. गी. १०।६
येषां वृत्तिः समा वृद्धा परिपक्वा... ते वै सद्ब्रह्मतां प्राप्ताः, नेतरे ते. बिं. १।४५
येषां साम्ये स्थितं मनः भ. गी. ५।१९
येषां हृदयादूर्ध्वा नाड्युच्चरति यथा केशः सहस्रधा..एवमस्यैता नाम नाड्योऽन्तर्हृदये प्रतिष्ठिताः.. बृह. ४।२।३
येषु प्राणाः प्रतिष्ठिताः स यदा प्राणेन सह संयुज्यते तदा पश्यति नद्यो नगराणि.. सुबालो. ४।१
ये समुत्थाय शृण्वन्ति शिवधर्मं दिनेदिने। न ते प्रकृतिमानुषाः शिवो. ७।१३९
ये संवत्सराश्चपरिवत्सराश्च तेऽहर्गणाः महाना. १८।१
ये साङ्ख्यादितत्त्वभेदास्तेभ्यो नमो.. अ. मा. ५
(अथ) येऽस्य दक्षिणा रश्मयस्ता एवास्य दक्षिणा मधुनाड्यो... ता अमृता आपः छांदो. ३।२।१
(अथ) येऽस्य प्रत्यञ्चो रश्मयस्ता एवास्य प्रतीच्यो मधुनाड्यः.. छांदो. ३।३।१
(अथ) येऽस्योदञ्चो रश्मयस्ता एवास्योदीच्यो मधुनाड्यः.. छांदो. ३।४।१
(अथ) येऽस्योर्ध्वा रश्मयस्ता एवास्योर्ध्वा मधुनाड्यो..ता अमृता आपः छांदो. ३।५।१
ये हि पारं गता बुद्धेः संसाराडम्बरस्य च। तेषां तदास्पदं स्फारं.. अ. पू. ४।२३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ये हि विज्ञातविज्ञेयाः...विच्छिन्नमन्ययः सर्वे ते स्वतन्त्रास्तनौ स्थिताः | अ. पू. ४।११
ये हि वृत्तिं विहायैनां ब्रह्माख्यां पावनीं पराम् । वृथैव ते तु जीवन्ति.. | ते. बिं. १।४३
ये हि संस्पर्शजा भोगाः | भ. गी. ५।२२
यैरेव जायते रागो मूर्खस्याधिकतां गतैः । तैरेव भोगैः प्राज्ञस्य विरागः.. | महो. ५।१६९
यैरेवाश्रितस्यासकृद्विद्या(दुपा)वर्तनं दृश्यते इत्युद्धर्तुमर्हसि.. [मैत्रा. १।७+ | मैत्रे. १।३
(अथो) यैः सन्निगच्छति सर्वांस्तानतिरोधते | बृह. २।१।९
यो अपोन्तरे सञ्चरन्यमापो न विदुः | अध्यात्मो. १
यो अस्कभायदुत्तरं सधस्थं [+ऋ. मं. १।१५४।१+ [तै.सं.१।२।१३+ | ना.पू.ता. ४।४ वा. सं. ५।१८ अथर्व.७।२६।१
यो अस्याध्यक्षः परमेव्योमन् | ऋ.मं.१०।१२९।७
योऽकामो निष्काम...आत्मकामो न तस्य प्राणा उत्क्रामन्ति | बृह. ४।४।६
योग आत्मा, महः पुच्छं प्रतिष्ठा | तैत्ति. २।४
योग आत्मा, चरणमस्य बन्धुर्दमः प्रतिष्ठा विदुषो न भूमिम् | इतिहा. ११
योगक्षेम इति प्राणापानयोः... | तैत्ति. ३।१०।२
योगक्षेमं वहाम्यहम् | भ. गी. ९।२२
योगज्ञानपरो नित्यं स योगी न प्रणश्यति | त्रि. ब्रा. २।२०
योगज्ञाने यत्पदाभिधाधनत्वेन विश्रुते । तत् त्रैपदं ब्रह्मतत्त्वं स्वमात्रमवशिष्यते | यो.शि. शीर्षकं
योगज्ञाने न विद्येते तस्य भावो न सिद्ध्यति | त्रि. ब्रा. २।२१
योगज्ञानैकसंसिद्धशिवतत्त्वतयोज्ज्वलम् । प्रतियोगिविनिर्मुक्तं परं ब्रह्म भवाम्यहम् | त्रि. ब्रा. शीर्षकं
योगज्ञो योगनिष्ठश्च सदा योगात्मकः शुचिः । गुरुभक्तिसमायुक्तः पुरुषज्ञो विशेषतः | अद्वयता. ८
योगध्यानं सदा कृत्वा ज्ञानं तन्मयतां व्रजेत् | ब्र. वि. ५९
योगनिर्मलधारेण क्षुरेणानलवर्चसा । छिन्देन्नाडीशतं धीरः.. | क्षुरिको. १८
योगप्रकाशकं योगैर्ध्यायेच्चानन्यभावनः | त्रि. ब्रा. २।२१
योगप्रवृत्तिं प्रथमां वदन्ति | श्वेता. २।१३
योगभ्रष्टोऽभिजायते | भ. गी. ६।४१
योगमात्मविशुद्धये | भ. गी. ६।१२
योगमायासमावृतः | भ. गी. ७।२५
योगयज्ञः सदैकाग्र्यभक्त्या सेवा हरेर्गुरोः । अहिंसा तु तपोयज्ञो वाङ्मनःकायकर्मभिः | शाट्याय. १४
योगयज्ञास्तथाऽपरे | भ. गी. ४।२८
योगयुक्तो भवार्जुन | भ. गी. ८।२७
योगयुक्तो विशुद्धात्मा | भ. गी. ५।७
योगयुक्तो मुनिर्ब्रह्म | भ. गी. ५।६
योगयुक्त्या तु तद्ब्रह्म प्लाव्यमानं समन्ततः । शाक्तेनामृतवर्षेण ह्यधिकारान्निवर्तते | यू. जा. २।१३
योगविघ्नकराहारं वर्जयेद्योगवित्तमः | १ यो. त. ४६
योगशिखां महागुह्यं यो जानाति महामतिः । न तस्य किञ्चिदज्ञातं त्रिषु लोकेषु विद्यते | यो.शि.५।६०
योगश्चतुर्विधः प्रोक्तो योगिभिस्तत्त्वदर्शिभिः | योगरा. २
योगश्चाष्टाङ्गसंयुतः | भवसं. ३।१३
योगसंन्यस्तकर्माणं | भ. गी. ४।४१
योगसिद्धिं विना देहः प्रमादाद्यदि नश्यति । पूर्ववासनया युक्तः शरीरं चान्यदाप्नुयात् | यो.शि. १।१४१
योगस्थः कुरु कर्माणि | भ. गी. २।४८
योगस्थेनैव मार्गेण ह्येकाग्रमानसो भवेत् | दुर्वासो. २।६
योगहीनं कथं ज्ञानं मोक्षदं भवति ध्रुवम् (तीहभोः)। योगो हि(ऽपि) ज्ञानहीनस्तु न क्षमो मोक्षकर्मणि [१ यो. त. १५।४+ | यो.शि.१।१३
योगं तं विद्धि पाण्डव | भ. गी. ६।२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

योगं निषेव्यमाणस्तु न दोषं प्राप्नुयात्कचित्	योगो. ८
योगं युञ्जन् मदाश्रयः	भ. गी. ७।१
योगं योगेश्वरात् कृष्णात्	भ.गी. १८।७५
योगः कर्मसु कौशलम्	भ. गी. २।५०
योगः प्रोक्तः पुरातनः	भ. गी. ४।३
योगाचलितमानसः	भ. गी. ६।३७
योगात्परतरं पुण्यं योगात्परतरं शिवम् । योगात्परतरं सूक्ष्मं योगात्परतरं नहि	यो. शि. १।६७
योगात्संसारनिष्कृतिः	जा. द. ६।३८
योगादेव विमुच्यते	यो. शि. १।५५
योगानन्दस्वरूपोऽहं मुख्यानन्दमहोदयः	ते. बिं. ६।६८
योगाभ्यासमनास्तिक्यं त्यागः कर्मफलस्य च	मन्त्रसं. ५।२०
योगाभ्यासरतो नित्यं स्वधर्मनिरतश्च यः । प्राणसंयमनेनैव ज्ञानान्मुक्तो भविष्यति	जा. द. ६।१२
योगाभ्यासेन मे रोग उत्पन्न इति कथ्यते । ततोऽभ्यासं त्यजेदेवं प्रथमं विघ्नमुच्यते	योगकुं. १।५८
योगारूढस्तदोच्यते	भ. गी. ६।४
योगारूढस्य तस्यैव	भ. गी. ६।३
योगिध्येयं परमं पदं चिन्मात्रं	ग.शो.ता. ५।६
योगिनश्चित्तशान्त्यर्थं कुर्वन्ति प्राणरोधनम्	अ. पू. ४।४४
योगिनस्तत्त्वसम्पन्ना न जाग्रति न शेरते	अमन. २।५९
योगिनं सुखमुत्तमम्	भ. गी. ६।२७
योगिनः कर्म कुर्वन्ति	भ. गी. ५।११
योगिनः पर्युपासते	भ. गी. ४।२५
योगिनः सहजावस्था स्वयमेव प्रकाशते	वराहो. २।७७
योगिनः सहजावस्था स्वयमेवोपजायते	महो. ४.७८
योगिनामपि सर्वेषां	भ. गी. ६।४७
योगिनामात्मनिष्ठानां माया स्वात्मनि कल्पिता । साक्षिरूपतयाभाति ब्रह्मज्ञानेन बाधिता	पा. ब्र. ५०
योगिनां योगलक्ष्मीर्भवति	ना. पू. ता.२।१
योगिनोऽङ्गे सुगन्धश्च जायते बिन्दुधारणात्	१ यो. त. ६।२
योगिनो बिभ्यति ह्यस्मादभये भयदर्शिनः	अद्वैता. ३९
योगिनो यतचित्तस्य	भ. गी. ६।१९
योगी निमेषमात्रेण लयेन लभते ध्रुवम् । स्पर्शनं परतत्त्वस्याप्युत्थानं च पुनः पुनः	अमन. १।३४
योगी नियतमानसः	भ. गी. ६।१५
योगी परं स्थानमुपैति चाद्यम्	भ. गी. ८।२८
योगी प्राप्य निवर्तते	भ. गी. ८।२५
योगी ब्रह्मभूयाय कल्पते	ना. प. ४।३२
योगी भवति कश्चन	भ. गी. ६।२
योगी मुह्यति कश्चन	भ. गी. ८।२७
योगी युञ्जीत सततं	भ. गी. ६।१०
योगी विगतकल्मषः	भ. गी. ६।२८
योगीश्वरः सर्वज्ञो मघोऽप्रमेयोऽनाद्यन्तः	मैत्रा. ७।१
योगी संशुद्धकिल्बिषः	भ. गी. ६।४५
योगेन ऊर्ध्वमन्थिनः सूर्यं भगवन्तमुपासते	सूर्यता. १।७
योगेन योगं संरोध्य भावं भावेन चाञ्जसा	सौ. ल. १६
योगेन योगो ज्ञातव्यो योगो योगात्प्रवर्धते । योऽप्रमत्तस्तु योगेन स योगी रमते चिरम्	सौ. ल. ५
योगेन रहितं ज्ञानं न मोक्षाय भवेद्विधे	यो. शि. १।५१
योगेन सदानन्दस्वरूपदर्शनम्	निर्वाणो. ३
योगेनहि वै शब्दब्रह्म विजिज्ञासस्व	गान्धर्वो. ५
योगेनाव्यभिचारिण्या	भ. गी.१८।३३
योगेश्वर ततो मे त्वं	भ. गी. ११।४
योगैश्वर्यं च कैवल्यं जायते यत्प्रसादतः । तद्वैष्णवं योगतत्त्वं रामचन्द्रपदं भजे	१यो.त. शीर्षकं
योगो नष्टः परन्तप	भ. गी. ४।२
योगोऽनिर्विण्णचेतसा	भ. गी. ६।२३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

योगोऽपि ज्ञानहीनस्तु न क्षमो मोक्षकर्मणि — यो.शि. १।१३

यो गोपीचन्दनाभावे तुलसीमूलमृत्तिकाम् । मुमुक्षुर्धारयेन्नित्यमपरोक्षात्मसिद्धये — वासुदे. १५

योगो भवति दुःखहा — भ. गी. ६।१७

योगो मोक्षे च सर्वासां वेदनानामवर्तनम् । मोक्षे निवृत्तिर्निश्शेषा योगो मोक्षप्रवर्तकः — आयुर्वे. ९

योगो हि प्रभवाप्ययौ — कठो. ६।११

योगो हि बहुधा ब्रह्मन् भिद्यते व्यवहारतः — १ यो. त. १९

योगो ह्यष्टाङ्गसंयुतः — वराहो. ५।१०

योऽग्निमन्तरो यमयत्येष त आत्माऽन्तर्याम्यमृतः — बृह. ३।७।५

योऽग्नौ तिष्ठन्नग्नेरन्तरो यमग्निर्न वेद यस्याग्निः शरीरम्..एषत आत्मा.. — बृह. ३।७।५

योऽग्नौ रुद्रो योऽप्स्वन्तर्य ओषधीर्वीरुध आविवेश — अ.शिरः.३।१३

योऽग्रेऽभ्याहन्याज्जीवन् स्रवेत्स एष जीवेनात्मनाऽनुप्रभूतः — छांदो. ६।११।१

यो घोषः स आत्मा — १ ऐत. २।४।१

यो ज‌ङ्गमानां सकलं बिभर्षि सर्वं त्वियद्विचरते शङ्कयन्, तस्मोकूले वान्तिकेऽजस्रं स्वाहा — पारमा. ८।९

(इति)यो जपति स भूतिमान्भवति — ग. पू.ता.१।१०

यो जागर्ति सुषुप्तिस्थो यस्य जाग्रन्न विद्यते । यस्य निर्वासनो बोधः स जीवन्मुक्त उच्यते — वराहो. ४।२३

यो जानीते सोऽमृतत्वं च गच्छति — त्रि. ता. २।२१
[+नृ.पू. १।३-७+२।३+४।१

यो जानीते सोऽमृतत्वं च गच्छति, परं ब्रह्मैव भवति — ग.पू.ता. २।१

यो जित्वा पवनं मोहाद्योगमिच्छति योगिनाम् । सोऽपक्वं कुम्भमादाय सागरं तर्तुमिच्छति — यो. शि. १।६३

यो जिह्वायां, यो रसयितव्ये, यो वरुणे यो नाड्यां...सञ्चरति, सोऽयमात्मा — सुबालो. ५।४

योऽज्ञानाद्वा शिवशब्दं गृणानः पापैर्घोरैर्मुच्यते — सि. शि. ८

योऽणिष्ठस्तन्मनः (अन्नस्य) — छांदो. ६।५।१

योऽणिष्ठः स प्राणः (अपां) — छांदो. ६।५।२

योऽणिष्ठः सा वाक् (तेजसः) — छांदो. ६।५।३

योऽतिवाचं नयति स वै सर्वं द्विजः खलु मानसं वेदेति — इतिहा. १०

योऽतीत्य स्वाश्रमान् वर्णानात्मन्येव स्थितः पुमान् । सोतिवर्णाश्रमी प्रोक्तः सर्ववेदार्थवेदिभिः — ना. प. ६।१९

(अथ) योत्सृष्टा गुल्मीभूता सम्पूर्णा स॰सृष्टा संयता वाक् सा पुरुषपशव्या — संहितो. १।४

योत्स्यमानानवेक्षेऽहं — भ. गी. १।२३

यो दक्षयज्ञे सुरसङ्घान् विजित्य विष्णुं बबन्धोरगपाशेन वीरः । तस्मै रुद्राय नमो अस्तु — शरभो. १२

यो ददाति महाविद्यां हंसाख्यां पारमेश्वरीम् । तस्य दास्यं सदा कुर्यात्प्रज्ञया परया सह — ब्र. वि. २७

यो दिक्षु तिष्ठन् दिग्भ्योऽन्तरो यं दिशो न विदुः — बृह. ३।७।१०

यो दिवि तिष्ठन्दिवोऽन्तरो यं द्यौर्न वेद..एष त आत्मा.. — बृह. ३।७।८

यो दिशोऽन्तरो यमयत्येष त आत्माऽन्तर्याम्यमृतः — बृह. ३।७।१०

यो दूर्वाङ्कुरैर्यजति स वैश्रवणोपमो भवति — गणप. १३

यो देवानामधिपो यस्मिँल्लोका अधिश्रिताः । य ईशेऽस्य द्विपदश्चतुष्पदः कस्मै देवाय हविषा विधेम — श्वेताश्व. ४।१३

यो देवानां प्रथमं पुरस्ताद्विश्वाधियो रुद्रो महर्षिः । हिरण्यगर्भं पश्यति जायमानꣳ स नो देवः शुभया स्मृत्या संयुनक्तु — महाना. ८।१२
[तै. आ. १०।१०।३

यो देवानां प्रभवश्चोद्भवश्च विश्वाधिपो रुद्रो महर्षिः । हिरण्य-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

गर्भं जनयामास पूर्वं स नो बुद्धया शुभया संयुनक्तु [श्वेताश्व. ३।४+४।१२
यो देवेभ्य आतपति यो देवानां पुरोहितः। पूर्वो यो देवेभ्यो जातः। नमो रुचाय ब्राह्मये चित्त्यु. १३।२
[वा.सं.३१।२०+ तै.आ.३।१२।२
यो देवोऽग्नौ योऽप्सु यो विश्वं भुवनमाविवेश। य ओषधीषु यो वनस्पतिषु तस्मै देवाय नमोनमः श्वेता. २।१७
यो दोषश्चतुरश्चतुर्थश्चतुरः पदार्थान्सर्वे लोकस्य सन्दधानस्ते सन्ते सत्वमादधानाय स्वाहा पारमा. ३।९
योद्धुकामानवस्थितान् भ. गी. १।२२
योऽधीते नित्यं सर्वान्कामानवाप्नोति ना. उ.ता. ३।१
योऽधीते स सर्वं तरति ग.शो. ५।१
यो धूर्धुरं धूर्धुरं धूर्धुराणां सुधूर्धूरसि धूर्धुराणां धूरसि धर्वङ्ग मे स्वाहा पारमा. ६।९
यो ध्यानं ब्रह्मेत्युपास्ते यावद्ध्यानस्य गतं तत्रास्ययथाकामचारोभवति छांदो. ७।६।२
यो ध्यायति रसति भजति सोऽमृतो भवति गो.पू. १।३
यो न इत्थमसत्केऽत्ययमास्येन्तरति सोऽयास्य आङ्गिरसोऽङ्गानां हि रसाः बृह. १।३।८
यो न द्वेष्टि न काङ्क्षति भ. गी. ५।२३
योऽनन्तस्तत्त्वारम् बटुको. १९
यो नन्दः परमानन्दो यशोदा मुक्तिगेहिनी कृष्णो. ३
यो न वेद न हृतं हरन्तम् बा. मं. ५
यो नस्तद्वेद तद्वेद नो न वेदेति वेदच केनो. २।२
यो न स्वरूपज्ञः सज्येष्ठोऽपि कनिष्ठो हस्ताभ्यां नद्युत्तरणं न कुर्यात् ना. प. ५।८
यो न हृष्यति न द्वेष्टि भ.गी.१२।१७
यो नः सपत्नो यो रणो मर्तो भिदा सति देवाः सहवै. ८
यो नाड्यां यः प्राणे यो विज्ञाने य आनन्दे..सञ्चरतिसोऽयमात्मा सुबालो. ५।१
यो नाम ब्रह्मेत्युपास्तेऽस्ति भगवो नाम्नो भूयः छांदो. ७।१।५
यो नासायां, यो घ्रातव्ये, यः पृथिव्यां यो नाड्यां...सञ्चरति सोऽयमात्मा सुबालो. ५।१
यो नित्यमधीते वाग्यग्निसोमादित्य-ब्रह्मविष्णुरुद्रैः पूतो भवति दत्तात्रे. ३।१
(अथ) योनिद्वारं सम्प्राप्तो यन्त्रणापीड्यमानो महता दुःखेन जातमात्रस्तु वैष्णवेन वायुना संस्पृष्टस्तदानस्मरतिजन्ममरणानि गर्भो. १०
योनिमध्ये महाक्षेत्रे जपाबन्धूकसन्निभम्। रजो वसति जन्तूनां देवीतत्त्वं समावृतम् यो.शि.१।१३६
योनिमध्ये स्थितं लिङ्गं पश्चिमाभिमुखं तथा। मस्तके मणिवद्भिन्नं यो जानाति स योगवित्। तप्तचामीकराकारंतडिल्लेखेवविस्फुरत् ध्या. बिं. ४५
योनिमन्ये प्रपद्यन्ते शरीरत्वाय देहिनः। स्थाणुमन्येऽनुसंयंति यथाकर्म यथाश्रुतम् कठो. ५।७
(तस्याः) योनिरर्चिर्यदन्तः करोति तेऽङ्गारा अभिनन्दा विस्फुलिङ्गाः [छां. उ. ५।८।१+ बृह. ६।२।१३
योनिस्थानंद्वयोर्मध्येकामरूपंनिगद्यते यो. चू. ७
योनिं वामेन सम्पीड्य मेढ्रादुपरि दक्षिणम्। भ्रूमध्ये च मनोलक्ष्यं सिद्धासनमिदं भवेत् शांडि. १।३।७
यो नु कथं सयुग्वारैक इति छांदो.४।१।३,५
योऽनुक्रमेण सन्न्यस्यति स सन्न्यस्तो भवति [१सं.सो. १।१+ कठश्रु. १
यो नूनं वासनात्यागी ध्येयो ब्रह्मन् प्रकीर्तितः महो. ६।४३
योऽनृतमभिवदति तस्मान्नार्हाम्यनृतं वक्तुम् प्रश्नो. ६।१
यो नृसिंहः समाख्यातो ग्रहमारणकर्मणि राम. पू. ४।५६
योनेरिव प्रच्युतो गर्भः स वान्यथो अनुष्व सहवै. ९
यो नो भगवन्नभयं वेदयसे बृह. ४।२।४
योऽन्तकाले सर्वलोकान् सञ्जहार शरभो. ४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

योऽन्तरिक्षमन्तरो यमयत्येष त
आत्माऽन्तर्याम्यमृतः बृह. ३।७।६
योऽन्तरिक्षे तिष्ठन्नन्तरिक्षादन्तरो
यमन्तरिक्षं न वेद बृह. ३।७।६
योऽन्तश्शीतलया बुद्ध्या रागद्वेषवि-
मुक्तया । साक्षिवत्पश्यतीदं हि
जीवितं तस्य शोभते १सं.सो. २।४०
योऽन्तस्तत्तारम् अ. शिर:. ३।४
योऽन्तस्सुखोऽन्तरारामः भ. गी. ५।२४
योऽन्नं ब्रह्मेत्युपास्तेऽस्ति भगवो-
ऽन्नाद्भूय इति छांदो. ७।९।२
(अथ) योऽन्यां देवतामुपास्ते-
ऽन्योऽसावन्योऽस्मीति बृह. १।४।१०
योऽपानप्राणयोरैक्यं स्वरजोरेत-
सस्तथा । ... एवं तु द्वन्द्व-
जालस्य संयोगो योग उच्यते यो.शि. १।६८
योऽपानेनापानिति स त आत्मा
सर्वान्तरः बृह. ३।४।१
योऽपोन्तरो यमयत्येष त आत्माऽन्त-
र्याम्यमृतः बृह. ३।४।७
योऽपो ब्रह्मेत्युपास्त आप्नोति सर्वा-
न्कामा५ स्तृप्तिमान्भवति छांदो. ७।१०।२
योऽप्सु तिष्ठन्नद्भ्योऽन्तरो यमापो न
विदुर्यस्यापः शरीरं योऽपोऽन्तरो
यमयत्येष त आत्मान्तर्याम्यमृतः बृह. ३।७।४
यो बलं ब्रह्मेत्युपास्ते यावद्बलस्य
गतं तत्रास्ययथाकामचारोभवति छांदो. ७।८।२
यो बुद्धेः परतस्तु सः भ. गी. ३।४२
यो बुद्धौ यो बोद्धव्ये यो ब्रह्मणि
यो नाड्यां..सञ्चरतिसोऽयमात्मा सुबालो. ५।७
यो बुद्ध्यन्तरस्थो ध्यायीह मनः-
शान्तिपदमनुसरत्यात्मन्येव धत्ते मैत्रा. ६।३४
यो ब्रह्मचार्येवंकिरेदमावास्यायां
सन्ध्यामग्नि प्रणीयोपसमाधाय
द्विराज्यस्योपघातं जुहोति सहवै. २२
यो ब्रह्मशब्दः प्रणवः प्रधानः शब्दः
....चराय स्वाहा पारमा. १।६
यो ब्रह्माणं विदधाति तस्मै शरभो. ३

यो ब्रह्माणं विदधाति पूर्वं
[श्वेताश्व. ६।१८+ गो. पू. ४।५
यो ब्रह्मातत्साम्नश्चतुर्थपादंजानीयात् ग. पू. २।१
यो ब्रह्मा ब्रह्मविदामात्मास्यादात्म-
चक्षुषां भूतिर्भूतिमतां सुकृतं
कृताय स्वाहा पारमा. १।६
यो ब्रह्मेत्युपास्ते यावद्बलस्य गतं
तत्रास्य यथाकामचारो भवति छांदो. ७।८।२
यो ब्राह्म(णोऽ)णः पापकृन्मन्त्रकृच्च
स जीवति । ब्रह्मण्यो ब्रह्मकृच्छ-
श्चब्रह्मलोके महीयते इतिहा. १३
यो ब्राह्मणो ब्रह्मविद्ब्रह्मविदां मनीषी सुदर्श. १
यो भगवान्महेश्वरः स भगवान्
बटुकेश्वरः बटुको. १९
यो भवेत्पूर्वसन्न्यासी तुल्यो वै
धर्मतो यदि । तस्मै प्रणामः
कर्तव्यो नेतराय कदाचन याज्ञव.४
यो भाण्डीरवटःसएवदेवेन्द्रआसीत् सामर. ५०
यो भुङ्क्ते स्तेन एव सः भ. गी. ३।१२
यो भूतेभिर्व्यपश्यति (मा.पा.) कठो. ४।६
यो मत्स्यकूर्मादिवराहसिंहान् विष्णुं
क्रमन्तं वामनमादिविष्णुम् ।
विविक्लवं पीडयमानं सुरेशं भस्मी-
चकार मन्मथं यमं च । तस्मै
रुद्राय नमो अस्तु शरभो. १४
यो मद्भक्तः समेप्रियः [भगी.१२।१४ +१२।१६
यो मध्यमस्तन्मा५ सं, योऽणिष्ठस्त-
न्मनः (अन्नस्य) छांदो. ६।५।१
यो मध्यमस्तल्लोहितं, योऽणिष्ठः स
प्राणः (अपां) छांदो. ६।५।२
यो मध्यमः स मज्जा योऽणिष्ठः सा
वाक् (तेजसः) छांदो. ६।५।३
यो मध्येऽभ्याहन्याज्जीवन्स्रवेत् छांदो.६।११।१
यो मनसि तिष्ठन्मनसोऽन्तरो यं
मनो न वेद,.. एष त आत्मा.. बृह. ३।७।२०
यो मनसि भोगस्तं देवेभ्य आगायत् बृह. १।३।६
यो मनसि यो मन्तव्ये यश्चन्द्रे यो
नाड्यां...सञ्चरति सोऽयमात्मा सुबालो. ५।६

यो मनस्सुस्थिरीभावः सैवावस्था मनोन्मनी — म. र. १०।११
यो मनो ब्रह्मेत्युपास्ते यावन्मनसो गतं तत्रास्य यथाकामचारोभवति — छांदो. ७।२।२
यो मम महोपनिषदं मम गीतां मन्नामसहस्रं मद्विश्वरूपं...नित्यं स्तौति तत्सदृशो भवेत् — रामर. १।९
यो मा ददाति स इदेवमा ३वा — नृ. पू. २।१४
[+ तैत्ति. ३।१०।६
यो मानसं वेद स वेद ब्रह्म — इतिहा. ९
यो मामजमनादिं च — भ. गी. १०।३
यो मामेवमसम्मूढः — भ.गी. १५।१९
यो मा वेद निहितं गुहाचित् स इदित्थाबोभवीद्दाशयध्यै — बा. मं. १८
यो मां द्वेष्टि जातवेदो यं चाहं द्वेष्मि येच माम् । सर्वास्तानग्ने सन्दह — सद्वै. ८
यो मां द्वेष्टि तं जहि — चित्यु. १४।३
यो मां नित्यं स्तौति समत्सदृशोभवेत् — रामर. १।९
यो मां वेद स सर्वान्देवान्वेद — अ. शिरः. १।१
यो मां पश्यति सर्वत्र — भ. गी. ६।३०
यो मां स्मरति नित्यशः — भ. गी. ८।१४
यो मुद्रां वेत्ति खेचरीम्...(पीड्यते न च रोगेण) — यो. चू. ५३
यो मूलेऽभ्याहन्त्याज्जीवन् स्रवेत् — छांदो.६।११।१
यो मे भक्त्या प्रयच्छति — भ. गी. ९।२६
यो मोदकसहस्रेण यजति स वाञ्छितफलमवाप्नोति — गणप. १३
यो मोहयन् भूतानां सर्गादिरक्षणाय यः सङ्कोचः सङ्कोचनाय स्वाहा — पारमा. ३।४
यो यच्छ्रद्धः स एव सः — भ. गी. १७।३
यो यज्ञस्य प्रसाधनस्तन्तुर्देवेष्वा-हुतः, तमाहुतमशीमहि — इतिहा. २०
यो यज्ञस्योल्बणं पश्येत् — ३ ऐत.२।३।१
(अथ) यो यत्पूर्वां सन्ध्यामुपास्ते तद्गायत्र्याः शिरः — सन्ध्यो. २३
यो यदिच्छति तस्य तत् — कठो. २।१६
(अयं वाव सः) योऽयमन्तः-पुरुष आकाशः — छां.३।१२।८,९
योऽयमन्तःपुरुषः, येनेदमन्नं पच्यते — मैत्रा. २।८
योऽयमन्नमयः सोऽयंपूर्णः प्राणमयेनतु — कठरु. २०
योऽयमन्नमयो ह्यात्मा भाति सर्वशरीरिणः । ततः प्राणमयो ह्यात्मा विभिन्नश्चान्तरः स्थितः — कठरु. २०
यो यमर्थं प्रार्थयते तदर्थं चेहते क्रमात् । अवश्यं स तमाप्नोति न चेद्धर्थान्निवर्तते — भवसं. १।४२
योऽयमवधूतमार्गस्थो लोके दुर्लभतरो न तु बाहुल्यो यद्येको भवति स एव नित्यपूतः — तुरीया. २
(अथ) योऽयमवाञ्चं सङ्क्रामत्येष वाव सोऽपानः — मैत्रा. २।७
योऽयमुक्तः स पुरुषो नामरूप-ज्ञानागोचरं संसारिणमतिदुर्ज्ञेयं विषयं विहाय...दृष्टमात्रेण मोक्षदं वेषमाददे — मुद्गलो. २।२
(अथ) योऽयमूर्ध्वमुत्क्रामतीत्येष वाव स प्राणः — मैत्रा. २।७
योऽयमेवंवित्पुरुषस्तस्य वित्तमेव पञ्चदश कला आत्मैवास्य षोडशी कला — बृह. १।५।१५
यो यस्यानुषक्त इत्येवं ह्याह — मैत्रा. ४।६
योऽयं दक्षिणेऽक्षन् पुरुषस्तस्य भूरिति शिर एकं शिर एक-मेतदक्षरम् — बृह. ५।५।४
योऽयं दक्षिणेक्षन्पुरुषस्तस्यैष रसः — बृह. २।३।५
योऽयं नकारः सोऽयमकारः स सद्योजातो भूर्ऋग्वेदःसम्पुटमुच्यते — सि. शि. २०
योऽयं परमहंसमार्गो लोके दुर्लभतरः, न तु बाहुल्यो यद्येको भवति स एव नित्यकूटस्थः स एव वेद-पुरुष इति विदुषो मन्यन्ते — प. हं. २
(अथ) योऽयं पीताशितमुद्गिरति निगिरति चैष वाव स उदानः — मैत्रा. २।७
योऽयं बहिर्धा पुरुषादाकाशः — छांदो. ३।१२।७
योऽयं भगवोऽप्सु परिख्यायते, यश्चायमादर्शे कतम एष — छांदो. ८।७।४
योऽयं मकारः सोऽयमुकारः स वामदेव आपो यजुर्वेदोवस्त्रमुच्यते — सि. शि. २०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

योऽयं मध्यमः प्राणस्तानि ज्ञातुं दध्रिरे बृह. १।५।२१
योऽयं यकारस्तदिदं समस्तमो मिति निर्विशेषप्रणवःससर्वोत्तम ईशान आकाश आगमो लिङ्गमुच्यते सि. शि. २०
योऽयं योगस्त्वया प्रोक्तः भ. गी. ६।३३
योऽयं वकारः सोऽयं नादः स तत्पुरुषः स तेजोऽथर्ववेदोऽघोरमुच्यते सि. शि. २०
योऽयं विज्ञानघन उत्क्रामन् प्राणं दहत्यपानं व्यानमुदानं समानं ...मृत्युर्वै परे देह एकीभवतीति परस्तान्न सन्नासन्न सदसदित्येतन्निर्वाणम् सुबालो. १९।२
योऽयं विज्ञानमयः प्राणेषु य एषोऽन्तर्हृदय आकाशस्तस्मिञ्छेते बृह. ४।४।२२
योऽयं विज्ञानमयः प्राणेषु हृद्यन्तर्ज्योतिः पुरुषः स समानः बृह. ४।३।७
योऽयं शिकारः सोऽयं मकारः स घोरः स वायुः सामवेदो गुण उच्यते सि. शि. २०
योऽयं शुद्धः पूतः शून्यः शान्तादिलक्षणोक्तः स्वकैर्लिङ्गैरुपगृह्यः मैत्रा. ६।३१
योऽयं सितासितैः कर्मफलैरभिभूयमानः सदसद्योनिमापद्यते(भूतात्मा) मैत्रा. ३।२
योऽयं स्थविष्ठमन्नधातुमपाने स्थापयत्यणिष्ठं चाङ्गेऽङ्गे समं नयत्येष वाव स समानः मैत्रा. २।७
यो याजयति प्रति वा गृह्णाति सहवै. २०
यो योनिं योनिमधितिष्ठत्येको येनेदं सर्वं विचरति सर्वम् । तमीशानं पुरुषं देवमीड्यं निचाय्येमां शान्तिमत्यन्तमेति अ. शिरः. ३।८
यो योनिं योनिमधितिष्ठत्येको यस्मिन्निदं सं च विचैति सर्वम् । तमीशानं वरदं देवमीड्यं निचाय्येमां शान्तिमत्यन्तमेति [श्वेता. ४।११+५।२
यो यो यां यां तनुं भक्तः भ. गी. ७।२१
यो यो ह्यस्येतः प्रैति न तमिह दर्शनाय लभते छांदो. ८।३।१

यो रहस्योपनिषदमधीते गुर्वनुग्रहात् सर्वपापविनिर्मुक्तः साक्षात्कैवल्यमश्नुते शु. र. २३
यो रत्नधा वसुविद्यः सुदत्रः.. सरस्वति तमिह धातवेऽकः बृह. ६।४।२७ [ऋ.मं१।१६४।४९+वा.सं.३८।५+ तै.आ.४।८।२
यो रामं संस्मरेन्नित्यं भक्त्या मनुपरायणः । तस्याहमिष्टसंसिद्ध्यै दीक्षितोऽस्मि मुनीश्वराः रामर. ४।१२
यो रुद्रः स ईशानो य ईशानः स भगवान्महेश्वरः [अ.शिरः.३।४+ बटुको. १९
यो रुद्रः स स्वयं ब्रह्मा यो ब्रह्मा स हुताशनः रुद्रहृ. ८
यो रुद्रो अग्नौ यो अप्सु य ओषधीषु योरुद्रो विश्वा भुवनाविवेशैवमेव.. भस्मजा. २।५
यो रुद्रो अग्नौ यो अप्सु य ओषधीषु यो रुद्रो विश्वा भुवनाऽऽविवेश । तस्मै रुद्राय नमो अस्तु वनदु. ३८ [२ शिवसं. ३५+
यो रुद्रोऽग्नौ यो रुद्रोऽप्स्वन्तर्यो रुद्र ओषधीर्वीरुध आविवेश । यो रुद्र इमा विश्वा भुवनानि चक्लृपे तस्मै रुद्राय नमो नमः अ.शिरः. ३.१३
यो रुद्रोऽप्सु यो रुद्र ओषधीषु यो रुद्रो वनस्पतिषु...तस्मै.. अ. शि:.३।१३
यो रेतसि तिष्ठन् रेतसोऽन्तरो यम् रेतो न वेद.. एष त आत्मा.. बृह. ३।७।२३
यो रेतः सिञ्चति तद्भूय एव भवति छांदो. ५।१०।६
योऽर्चयेत्प्रतिमां मां च स मे प्रियतरो भुवि गोपालो. २।६
यो लाजैर्यजति स यशोवान् भवति गणप. १३
यो लीलयैव त्रिपुरं ददाह विष्णुं कविं सोमसूर्याग्निनेत्रः । सर्वे देवाः पशुतामवापुः स्वयं तस्मात् पशुपतिर्बभूव शरभो. १३
यो लोकत्रयमाविश्य भ. गी.१५।१७
योऽवकाशः पूर्वरूपोत्तररूपे अन्तरेण सा संहितेति २ ऐत. १।५।२
योऽवतिष्ठति नेङ्गते भ. गी.१४।२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यो वंशीवटोऽयं साक्षाच्छिवोऽयम् सामर. ५०
यो वः कामयते तं वः पृच्छामि
सर्वान्वा वः पृच्छामि बृह. ३।९।२७
यो वः शिवतमो रसस्तस्य भाजयते
इह नः। उशतीरिव मातरः महाना.५।१३
[ऋ.मं.१०।९।२+प्रवर्ग्या.१५+ वा. सं.३६।१५
यो वा आयुः परमात्मा न मीढुषः..
परम्पराय स्वाहा पारमा. ४।३
यो वा इदं कश्चिद्ब्रूयाद्वेदेति यथा
वेत्थ तथा ब्रूहीति बृह. ३।७।१
यो वा एतदक्षरं गार्ग्यविदित्वा-
ऽस्माल्लोकात्प्रैति स कृपणः बृह. ३।८।१०
यो वा एतदक्षरं गार्ग्यविदित्वा-
ऽस्मिँल्लोकेजुहोति यजते तप-
स्तप्यते बहूनि वर्षसहस्राण्य-
न्तवदेवास्य तद्भवति बृह. ३।८।१०
यो वा एवं नारसिंहं चक्रमधीते
स सर्वेषु वेदेष्वधीतो भवति षट्च. ८
यो वा एतामुपनिषदमेवंवेद (मा.पा.) केनो. ४।९
यो वा एतामेवं वेद, अपहत्य पाप्मान-
मन्तः स्वर्गेलोकेऽज्येयेप्रतितिष्ठति केनो. ४।९
यो वा एतां सावित्रीमेवं वेद स
पुनर्मृत्युं जयति सावित्र्यु. १०
यो वा एवं क्रमेण सन्न्यस्यति, यो
वा एवं पश्यति, किमस्य यज्ञो·
पवीतं, काऽस्य शिखा, कथं
वास्योपस्पर्शनमिति १ सं. सो.१।३
यो वा एवं क्रमेण सन्न्यसति, यो
वोत्तिष्ठति, किमस्य यज्ञोपवीतं,
का वाऽस्य शिखा, कथं वास्यो-
पस्पर्शनमिति कठश्रु.८
यो वा गविष्ठः परमः प्रधानः पदं
वा यस्य सत्त्वमासीत्...तस्मै
मुख्याय विष्णवे स्वाहा पारमा. २।१
यो वाचं परिवेष्ट्रीं वेद परिवेष्ट्री-
मान्भवति कौ. त. २।१
यो वाचं ब्रह्मेत्युपास्ते यावद्वाचो गतं
तत्रास्य यथाकामचारो भवति छांदो. ७।२।२

यो वाचि तिष्ठन् वाचोऽन्तरो यं
वाङ्न वेद..एष त आत्मा.. बृह. ३।७।१७
यो वाचि भोगस्तं देवेभ्य आगायत् बृह. १।३।२
यो वाचि यो वक्तव्ये योऽग्नौ यो
नाड्यां...सञ्चरति सोऽयमात्मा सुबालो. ५।१०
यो वा त्रिमूर्तिः परमः परश्च त्रिगुणं
जुषाणः सकलं विधत्ते।...त्रिधा
त्रिरूपं सकलं धराय स्वाहा पारमा. १।७
यो वा दशात्मा उपरिस्पृशन्वा
देवानां जेनातिषामुत्तरः जेनाति-
ज्योतिषे स्वाहा पारमा. ३।५
यो वा दशानां प्रसृता: समस्तास्तां तां
दधानाः समयात्सुबीजाः शब्दादि-
रीत्यै स्वबलं बलाय स्वाहा पारमा. ८।१०
यो वा नृसिंहो विजयं बिभर्षि
साराजिमन्तं रयिदं कवीनां...
तस्मै सुयन्त्रे सुशेवधये स्वाहा पारमा. ७।२
यो वा परं ज्योतिः परं सन्दधानः
परमात्मा पुरुषं सञ्जनयिष्यसे
स्वाहा पारमा. ३।८
या वाप्यहिंसीज्जरया जरन्तं...
तस्मै नृसिंहाय सुरेशपित्रे स्वाहा पारमा. ६।१०
यो वामपादार्चितविष्णुनेत्रस्तस्मै
ददौ चक्रमतीव हृष्टः। तस्मै
रुद्राय नमो अस्तु शरभो. ११
यो वामपादेन जघान कालं घोरं
पपेऽथो हालाहलं दहन्तम्।
तस्मै रुद्राय नमो अस्तु शरभो. १०
यो वा वायुर्द्विगुणोऽन्तरात्मा सर्वे-
षामन्तश्चरतीह विष्णोः। स त्वं
देवान्मनुष्यान्मृतान्परि सञ्जी-
वसे स्वाहा पारमा. २।२
यो वायौ तिष्ठन्वायोरन्तरो यं वायुर्न
वेद..एष त आत्माऽन्तर्याम्यमृतः बृह. ३।७।७
यो वासुदेवो भगवान् क्षेत्रज्ञो निर्गु-
णात्मकः। ज्ञेयः स एव राजेन्द्र
जीवः सङ्कर्षणः प्रभुः ना. महो. २९
यो विज्ञानमन्तरो यमयत्येष त
आत्माऽन्तर्याम्यमृतः बृह. ३।७।२२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

(सः) यो विज्ञानं ब्रह्मेत्युपास्ते विज्ञानवतो वै स लोकाञ्ज्ञानवतोऽभिसिद्धयति — छांदो. ७।७।२

यो विज्ञाने तिष्ठन्विज्ञानादन्तरो यं विज्ञानं न वेद..एष त आत्मा.. — बृह. ३।७।२२

यो विद्वान् ब्रह्मचारी गृही वानप्रस्थो यतिर्वा स महापातकोपपातकेभ्यः पूतो भवति — जाबाल्यु. ९

योऽविमुक्तं पश्यति स जन्मान्तरितान्दोषान्वारयति — रामो. ता. ४।९

यो विलङ्घ्याश्रमान्वर्णानात्मन्येव स्थितः सदा । अतिवर्णाश्रमी योगी अवधूतः स कथ्यते — १ अवधू. २

यो विश्वर्षीन् ध्यायन्नकुर्वन्विश्वं ह्रीषद्विष्णवे याः प्रभविष्णवे ता अभितम्भरित्रे स्वाहा — पारमा. ९।४

यो विस्फुलिङ्गेन ललाटजेन सर्वं जगद्भस्मसात्सङ्करोति । पुनश्च सृष्ट्वा पुनरप्यरक्षदेवं स्वतन्त्रं प्रकटीकरोति, तस्मै रुद्राय नमो अस्तु — शरभो. ९

यो वेद गहनं गुह्यं पावनं च तथोदितम् । अग्नीषोमपुटं कृत्वा न स भूयोऽभिजायते — बृ. जा. २।१६

यो वेद निहितं गुहायां परमे व्योमन् [तैत्ति. २।१।१+ — ना.उ.ता. १।५

यो वेदादौ स्वरः प्रोक्तो वेदान्ते च प्रतिष्ठितः । तस्य प्रकृतिलीनस्य यः परः स महेश्वरः — महाना.८।१७ [शु. र. ३।१८+ — ना. उ.ता. १।२

(अथ) यो वेदेदमभिव्याहराणीति स आत्मा, अभिव्याहाराय वाक् — छांदो.८।१२।४

(अथ) यो वेदेदं जिघ्राणीति स आत्मा, गन्धाय घ्राणम् — छांदो. ८।१२।४

(अथ) यो वेदेदं मन्वानीति स आत्मा, मनोऽस्य दैवं चक्षुः — छांदो. ८।१२।५

(अथ) यो वेदेदꣳ शृणवानीति स आत्मा, श्रवणाय श्रोत्रम् — छांदो. ८।१२।४

यो वेदो वेदानामाधारः वेदान्तरात्मा सरसो रससङ्ख्यातो रसं रसमासीद्रसाय स्वाहा — पारमा. ५।७

यो वै गान्धर्वविद्यामुपास्ते, सोऽग्निपूतो भवति — गान्धर्वो. १२

यो वै तत्काप्य सूत्रं विद्यात्तं चान्तर्यामिणमिति स ब्रह्मवित्स लोकवित्स वेदवित्स सर्वविदिति — बृह. ३।७।१

यो वै तमनु भार्यान् बुभूर्षति स हैवालं भार्येभ्यो भवति — बृह. १।३।१८

यो वै तं पुरुषं विद्यात् सर्वस्यात्मनः परायणं स वै वेदिता स्यात् [बृह. ३।९।१०-१७

यो वैतामक्षितिं वेद सोऽन्नमत्ति प्रतीकेन स देवानपि गच्छति — बृह. १।५।१

यो वै तामक्षितिं वेदेति, पुरुषो वा अक्षितिः — बृह. १।५।२

यो वै तां ब्रह्मणो वेदामृतेनावृतां पुरीम् (ं)। तस्मै ब्रह्म च ब्रह्मा च आयुः कीर्तिं (ब्राह्माश्च चक्षुः प्राणं) प्रजां ददुः — अरुणो. २ [अथर्व. १०।२।२९+ — तै.आ.१।२७।३

यो वैतां वाचं वेद यस्या एष विकारः स सम्प्रतिवित् । अकारो वै सर्वा वाक् — १ ऐत. ३।६।७

यो वै देवं महादेवं प्रणवं पुरुषोत्तमम् । [यः सर्वे सर्ववेदैश्च तस्मै नमः.. — २ शिरसं. २०

(अथ) यो वै नारायणः स भगवान्परब्रह्मण आनन्दो भवति — ना.पू.ता. १।१

यो वै प्राणः सा प्रज्ञा, या वा प्रज्ञा स प्राणः — कौ.त. ३।३,४

यो वै बटुकः स भगवान्यश्च कालस्तस्मै वै नमो नमः (एवं सर्वत्र) — बटुको. १०

यो वै बटुकः स भगवान्यश्च कृष्णजः.. — बटुको. १५

यो वै बटुकः स भगवान्यश्च महाः.. — बटुको. ६

यो वै बटुकः स भगवान्यश्च तेजः.. — बटुको. १०

यो वै बटुकः स भगवान्यश्च दम्भः.. — बटुको. १३

यो वै बटुकः स भगवान्यश्च द्यौः.. — बटुको. ९

यो वै बटुकः स भगवान्यश्च ब्रह्मा.. — बटुको. २

यो वै बटुकः स भगवान्यश्च भुवः.. — बटुको. ७

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यो वै बटुकः स भगवान्यश्च भूः.. बटुको. ७
यो वै बटुकः स भगवान्यश्च मृत्युः.. बटुको. ११
यो वै बटुकः स भगवान्यश्च रुद्रः.. बटुको. ३
यो वै बटुकः स भगवान्यश्च वायुः.. बटुको. ४
यो वै बटुकः स भगवान्यश्च विश्वं.. बटुको. १२
यो वै बटुकः स भगवान्यश्च विष्णुः.. बटुको. २
यो वै बटुकः स भगवान्यश्च शुक्लं.. बटुको. १३
यो वै बटुकः स भगवान्यश्च सत्यं.. बटुको. १६
यो वै बटुकः स भगवान्यश्च सर्वः.. बटुको. १६
यो वै बटुकः स भगवान्यश्च सूक्ष्मं.. बटुको. १४
यो वै बटुकः स भगवान्यश्च सूर्यः.. बटुको. ५
यो वै बटुकः स भगवान्यश्च सोमः.. बटुको. ५
यो वै बटुकः स भगवान्यश्च स्थूलं.. बटुको. १५
यो वै बटुकः स भगवान्यश्च स्वः.. बटुको. ८
यो वै बटुकः स भगवान्यश्चाकाशः.. बटुको. १२
यो वै बटुकः स भगवान्यश्चाकृष्णः.. बटुको. १६
यो वै बटुकः स भगवान्यश्चाग्निः.. बटुको. ४
यो वै बटुकः स भगवान्यश्चादम्भः.. बटुको. १४
यो वै बटुकः स भगवान्यश्चान्तरिक्षं.. बटुको. ८
यो वै बटुकः स भगवान्यश्चापमृत्युः.. बटुको. ११
यो वै बटुकः स भगवान्यश्चापः.. बटुको. ९
यो वै बटुकः स भगवान्यश्चेन्द्रः.. बटुको. ३
यो वै बटुकः स भगवान्यश्चोपग्रहाः.. बटुको. ६
यो वै बालाक एतेषां पुरुषाणां कर्ता, यस्य वैतत्कर्म स वेदितव्य इति कौ. ब्रा. ४।१८
यो वै भूमा तत्सुखम्, नाल्पे सुखमस्ति, भूमैव सुखं, भूमा त्वेव विजिज्ञासितव्य इति छांदो. ७।२३।१
यो वै भूमा तदमृतम् छांदो. ७।२४।१
यो वै यजुर्वेदवाच्यस्तं साम जानीयाद्यो जानीते सोऽमृतत्वं च गच्छति नृ. पू. १।६
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च कृष्णं तस्मै वै नमोनमः* अ. शिरः. २९
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च कृत्स्नं.. अ. शिरः. ३०
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च तेजः.. [अ. शिरः. २।१९+ २ रुद्रो. २४
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च महः.. अ.शिरः.२।१४
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च विश्वं.. अ.शिरः.२।२५
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च शुक्लं अ.शिरः.२।२८
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च सत्यं २रुद्रो. ३३ [अ. शिरः. २।३०+
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च सर्वं अ.शिरः.२।३१
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च सूक्ष्मं अ.शिरः.२।२७
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च स्थूलं अ.शिरः.२।२५
यो वै रुद्रः स भगवान्यश्च भविष्यत् २ रुद्रो. ४०
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च भूतं २ रुद्रो. २।३९
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च स्वः अ.शिरः २।१३
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्चाकाशं अ.शिरः. २।२४
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्चान्तरिक्षं अ.शिरः. २।१६
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्चामृतं अ.शिरः.२।२३
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च ईशानः २ रुद्रो. १४
यो वै रुद्रः स...यश्चैकादशरुद्राः.. २ रुद्रो. २१
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च कालः २ रुद्रो. ३७ [अ.शिरः. २।२०
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च कुबेरः २ रुद्रो. १५
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च जनः २ रुद्रो. ३१
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च तपः २ रुद्रो. ३२
यो वै रुद्रः स...यश्च द्वादशादित्याः २ रुद्रो. २०
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च नक्षत्राणि २ रुद्रो. १६
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च निर्ऋतिस्तस्मै वै नमोनमः २ रुद्रो. १३
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च प्राणाः २ रुद्रो. ३४
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च पृथिवी २ रुद्रो. २२
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च ब्रह्मा २ रुद्रो. १ [अ. शिरः. २।१
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च महः २ रुद्रो. ३०
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च मृत्युः [अ. शिरः. २।२२+ २ रुद्रो. ३८
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च मनः २ रुद्रो. ३५
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च यमः २ रुद्रो. १२ [अ. शिरः. २।२१+
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च रुद्रः २ रुद्रो. ३
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च वरुणः २ रुद्रो. ११
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च वर्तमानं २ रुद्रो. ४१

*यथाऽयं मन्त्रस्तथैव सर्वे मंत्रास्तत्तद्देवतासहिता नमोनमोन्ताः पठनीयाः । एवमग्रेऽपि नृसिंहादिमंत्रेषु ज्ञातव्यम् ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च वायुः
[अ. शिरः. २।६+ २ रुद्रो. ९,२९
यो वै रुद्रः स भगवान्यश्च विनायकः २ रुद्रो. ९
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च विष्णुः २ रुद्रो. २
[अ. शिरः. २।२+
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च सर्वं २ रुद्रो. ३६
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च सुवः २ रुद्रो. २९
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च सूर्यः २ रुद्रो. १०
[अ. शिरः. २।७+
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च सोमः अ.शिरः.२।८
यो वै रुद्रः स भगवान्यश्च स्कन्दः २ रुद्रो. ६
[अ. शिरः. २।३+
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्चाकाशः २ रुद्रो. २६
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्चाग्निः २ रुद्रो. ८
[अ. शिरः. २।९+
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्चाष्टौ ग्रहाः २ रुद्रो. १७
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्चेन्द्रः २ रुद्रो. ७
[अ. शिरः २।४+
यो वै रुद्रः स भगवान् या च द्यौः अ.शिरः.२।१८
यो वै रुद्रः स भगवान्या च पृथिवी अ.शिरः.२।१५
यो वै रुद्रः स भगवान् या च भूः २ रुद्रो. २७
[अ. शिरः. २।११+
यो वै रुद्रः स भगवान् या चोमा २ रुद्रो. ४
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्च भुवः २ रुद्रो. २८
[अ. शिरः. २।१२+
यो वै रुद्रः स भगवान् याश्चापरतस्मै
वै नमोनमः [अ.शिरः.२।१८+ २ रुद्रो. २३
यो वै रुद्रः स भगवान्ये च ऋषयः २ रुद्रो. १८
यो वै रुद्रः स भगवान्ये चाष्टौ प्रतिग्रहाः अ.शिरः.२।१०
यो वै रुद्रः स भगवान्ये चाष्टौ वसवः २ रुद्रो. १९
यो वै रुद्रः स भगवान् यश्चाष्टौ ग्रहाः अ.शिरः. २।९
यो वै वेद स वेद ब्रह्म, ब्रह्मैवाप्नोति ग.शो. ३।१
यो वै वेदांश्च प्रहिणोति तस्मै
तं ह देवमात्मबुद्धिप्रकाशं मुमुक्षुर्वै
शरणमहं प्रपद्ये श्वेताश्व. ६।१८
यो वै स बहिर्धा पुरुषादाकाशः छांदो. ३।१२।७
यो वै स संवत्सरः प्रजापतिः
षोडशकलोऽयमेव सः बृह. १।५।१५
यो वै सोऽन्तःपुरुष आकाशः छांदो. ३।१२।८

यो व्यानः सा वाक् तस्मादप्राण-
न्ननपानन्वाचमभिव्याहरति छांदो. १।३।३
यो व्यानेन व्यानिति स त आत्मा
सर्वान्तरः बृह. ३।४।१
योऽशनायापिपासे शोकं मोहं जरां
मृत्युमत्येति बृह. ३।५।१
योषा वा अग्निर्गौतम तस्याः उपस्थ
एव समिल्लोमानि धूमो योनिरर्चि-
र्यदन्तः करोति तेऽङ्गारा अभि-
नन्दा विस्फुलिङ्गाः बृह. ६।२।१३
योषा वाव गौतमाग्निस्तस्या उपस्थ
एव समिद्यदुपमन्त्रयते स धूमः छांदो. ५।८।१
योऽष्टाचत्वारिंशद्वर्षाणि ब्रह्मचर्यं
चरेत्, प्रतिवेदं द्वादश वा याव-
द्ग्रहणान्तं वा वेदस्य, स ब्राह्मणः आश्रमो. १
योऽसा आदित्ये पुरुषः सोऽसा-
वहमिति मैत्रा. ६।३९
योऽसावसौ पुरुषः सोऽहमस्मि बृह. ५।१५।१
योऽसावसौ पुरुषः सोऽहमस्मि ईशा. १६
(ॐ) योऽसाविन्द्रियात्मा गोपालः.. गोपालो. ३।१३
(ॐ) योऽसावुत्तमपुरुषो गोपालः
ॐ तत्सत् गोपालो.३।१५
योऽसि सोऽसि जगत्यस्मिंल्लीलया
विहरानघ महो. ६।१
योऽसौ सोऽहमस्मीति वा या भाष्यते
सैषा षोडशी बह्वृचो. ५
योऽसौ तपन्नुदेति सूर्यता. १।२
योऽसौ देवो भगवान् सर्वैश्वर्यसम्पन्नः
...मायया क्रीडति स ब्रह्मा स
विष्णुः स रुद्रः स इन्द्रः स
सर्वे देवाः शांडि. ३।१।३
योऽसौ परापरो देव ॐकारो नाम
नामतः । निःशब्दः शून्यभूतस्तु
मूर्ध्नि स्थाने ततोऽभ्यसेत् मैत्रा. ६।२३
(ॐ) योऽसौ प्रधानात्मा गोपालः ॐ
तत्सद्भूर्भुवः सुवस्तस्मै वै नमोनमः गोपालो.३।१२
(ॐ) योऽसौ ब्रह्म, परं वै ब्रह्म
ॐ तत्सद्भूर्भुवः सुवः.. गोपालो. ३।१६

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

(ॐ) योऽसौ भूतात्मा गोपालः
ॐ तत्सद्भूर्भुवः सुवः... गोपालो. ३।१४
योऽसौ वेद यदिदं किञ्चात्मनि
ब्रह्मण्येवानुष्टुभं जानीयाद्यो
जानीते सोऽमृतत्वं च गच्छति नृ. पू. १।७
(ॐ) योऽसौ सर्वभूतात्मा गोपाल
ॐ तत्सद्भूर्भुवः सुवस्तस्मै वै
नमोनमः गोपालो. ३।१७
योऽसौ सर्वेषु भूतेष्वाविश्य तिष्ठति
भूतानि विदधाति स वो हि
स्वामी भवति गोपालो. १।१२
योऽसौ सर्वेषु वेदेषु पठ्यते ह्यज
ईश्वरः। तस्मात्तद्धारणादेवलिङ्ग-
देहमलौकिकम् सदानं. १०
योऽसौ सर्वेषु वेदेषु पठ्यते ह्यज
ईश्वरः। अकायो निर्गुणो ह्यात्मा
तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु २ शिवसं. २२
योऽसौ सर्वैर्गीयते...स वो हि
स्वामी भवति गोपालो. १।१२
योऽसौ सूर्ये तिष्ठति, योऽसौ गोषु
तिष्ठति, योऽसौ गोपान्पाल-
यति, योऽसौ सर्वेषु देवेषु
तिष्ठति।...सवोहिस्वामीभवति गोपालो. १।१२
योऽस्ति कल्पितसंवृत्या परमार्थेन
नास्त्यसौ अ. शां. ७३
योऽस्माकमविद्यायाः परं पारं तार-
यतीति नमः परमऋषिभ्यः प्रश्नो. ६।८
योऽस्मात्पूर्वो बुभूर्षति य एवं वेद बृह. १।४।१
योऽस्मान् द्वेष्टि, यं च वयं द्विष्मः कौ.उ. २।९
[वनदु.१६०+म.ना. ५।११+
[प्रवर्ग्या. २३+ वा. सं.३६।२३
योऽस्मि सोऽस्मि नमोऽस्तु ते १सं.सो.२।३१
(अथ) योऽस्य दक्षिणः सुषिः
स व्यानस्तच्छ्रोत्रं स चन्द्रमा-
स्तदेतच्छ्रीश्च यशश्चेत्युपासीत
श्रीमान्यशस्वी भवति छांदो. ३।१३।२
(अथ) योऽस्य निरुक्तानि वेद
स सर्वं वेद शांडि.३।२।१

(अथ) योऽस्य प्रत्यङ्सुषिः सोऽपानः
सा वाक् सोऽग्निस्तदेतद्ब्रह्मवर्चस-
मन्नाद्यमित्युपासीत ब्रह्मवर्च-
स्यन्नादो भवति छांदो.३।१३।३
योऽस्य भर्गः कं सञ्चिन्तयामी-
त्याहुर्ब्रह्मवादिनः मैत्रा. ६।७
योऽस्या एतदेवं पदं वेद गायत्र्यु. १,२
[बृ.उ. ५।१४।१,२+
(अथ) योऽस्योदङ्सुषिः स समान-
स्तन्मनः स पर्जन्यस्तदेतत्कीर्ति-
श्च व्युष्टिश्चेत्युपासीत कीर्ति-
मान्व्युष्टिमान्भवति छांदो.३।१३।४
(अथ) योऽस्योर्ध्वः सुषिः स
उदानः स वायुः स आकाशस्त-
देतदोजश्च महश्चेत्युपासीतौजस्वी
महस्वान्भवति छांदो.३।१३।५
यो ह खलु वाचोपरिस्थः श्रूयते स
एव वा एष शुद्धः पूतः शून्यः...
स्वे महिम्नि तिष्ठति मैत्रा. २।४
(अथ) योहखलुवावशरीरं...भूतात्मा मैत्रा. ३।२
(अथ) यो ह खलु वावास्य ताम-
सोंऽशोऽसौ स योऽयं रुद्रः मैत्रा. ५।५
(अथ) यो ह खलु वावास्य राज-
सोंऽशोऽसौ स योऽयं ब्रह्मा मैत्रा. ५।५
(अथ) यो ह खलु वावाऽस्य सात्त्वि-
कोंऽशोऽसौ स एव विष्णुः मैत्रा. ५।५
(अथ) यो ह खलु वावैतस्यांशोऽयं
यश्चेतनमात्रः प्रतिपुरुषं क्षेत्रज्ञः मैत्रा. २।५
योऽहङ्कारे, योऽहङ्कर्तव्ये, यो रुद्रे
यो नाड्यां..सञ्चरतिसोऽयमात्मा सुबालो. ५।८
योऽहमनेन न प्रेष्यामीति स ह
षोडशं वर्षशतमजीवत् छांदो.३।१६।७
योऽहमस्मि ब्रह्माहमस्मि [म.ना.६।७+ त्रि.म.ना.८।३
योऽहमस्मीतिवा सोऽहमस्मीति वा बह्वृचो. ४
यो हरिस्तत्साम्नः पञ्चमं पादं
जानीयात् ग. पू.ता. २।१
(अथ) यो ह वा अस्माल्लोकात्स्वं
लोकमदृष्ट्वा प्रैति, स एनमवि-
दितो न भुनक्ति बृह. १।४।१५

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यो ह वा अस्मिन्नादित्ये निहित-
स्तारकेऽक्षिणि चैष भर्गाख्यः मैत्रा. ६।७
यो ह वा आत्मानं पञ्चविधमुक्थं
वेद, यस्मादिदं सर्वमुत्तिष्ठति, स
सम्प्रतिवित् १ ऐत. ३।१।१
यो ह वा आयतनं वेदायतनमह
स्वानां भवति, मनो ह वा आयतनं छांदो. ५।१।५
यो ह वा एतमोङ्कारं न वेदावश्यः स्यात् २ प्रणवो. ९
यो ह वा एतस्य प्राणस्य ब्रह्मणो
मनो दूतं वेद, दूतवान्भवति कौ. उ. २।१
यो ह वै प्रतिष्ठां वेद प्रति ह तिष्ठ-
त्यस्मिंश्च लोकेऽमुष्मिंश्च, चक्षु-
र्वाव प्रतिष्ठा छांदो. ५।१।३
यो ह वै ज्येष्ठं च श्रेष्ठं च वेद
ज्येष्ठश्च श्रेष्ठश्च स्वानां भवति छांदो. ५।१।१
यो ह वै त्वकामेन कामान्कामयते
सोऽकामी भवति गोपालो.१।१२
(ॐ)यो ह वै..नादस्वरूपोभरतो.. तारसा. ३।५
(ॐ) यो ह वै...स भगवांस्तत्पर:
...नित्यशुद्धबुद्धमुक्तसत्यपर-
मनन्ताद्वयपरिपूर्णः परमात्मा
ब्रह्मैवाहं रामोऽस्मि तारसा. ३।८
(ॐ) यो ह वै...स भगवान्बिंदु-
स्वरूपः शत्रुघ्नो..तस्मै वै नमोनमः तारसा. ३।४
यो ह वै नारायणस्याष्टाक्षरं पद-
मध्येति । अनपब्रुवन्सर्वमायुरेति नारा. ३
यो ह वै नृसिंहो देवो भगवान्यश्च
पुरुषो भूर्भुवःस्वस्तस्मै वै नमोनमः नृ. पू. ४।८
यो ह वै नृसिंहो देवो भगवान्या
च सरस्वती..तस्मै वै नमोनमः नृ. पू. ४।१०
योहवै नृसिंहोदेवोभगवान्यश्चविष्णुः नृ. पू. ४।६
यो ह वै नृसिंहो देवो भगवान्यश्च ब्रह्मा नृ. पू. ४।५
यो ह वै नृसिंहो देवो भगवान्यश्च
महेश्वरो भूर्भुवःस्वस्तस्मै वै नमोनमः नृ. पू. ४।७
यो ह वै नृसिंहो देवो भगवान्यश्चेश्वरः नृ. पू. ४।९
यो ह वै नृसिंहो देवो भगवान्यश्च कालः नृ. पू. ४।२६
यो ह वै नृसिंहो देवो भगवान्यश्च जीवः नृ. पू. ४।३५
यो ह वै नृसिंहो देवोभगवान्यश्च प्राणः नृ. पू. ४।३१
यो ह वै नृसिंहो देवो भगवान्यश्च मनुः नृ. पू. ४।२७

योहवै नृसिंहो देवो भगवान्यश्चमृत्युः नृ. पू. ४।२८
योहवै नृसिंहो भगवान्यश्च यमः नृ. पू. ४।२९
योहवै नृसिंहो देवो भगवान्यश्च
विराट् पुरुषः ... नृ. पू. ४।३४
योहवै नृसिंहो देवो भगवान्यश्च सर्वं नृ. पू. ४।३६
योहवै नृसिंहो देवो भगवान्यश्च सूर्यः नृ. पू. ४।३२
योहवै नृसिंहो भगवान्यश्च सोमः नृ. पू. ४।३३
योहवैनृसिंहोदेवोभगवान्यश्चान्तकः नृ. पू. ४।३०
योहवै नृसिंहो देवो भगवान्यश्चोङ्कारः नृ. पू. ४।१५
योहवै नृसिंहो देवो भगवान्याच गौरी नृ. पू. ४।१२
योहवै नृसिंहो देवो भगवान्यानि च
पञ्च महाभूतानि... नृ. पू. ४।२५
योहवैनृसिंहो देवोभगवान्याच प्रकृतिः नृ. पू. ४।१३
योहवै नृसिंहो देवो भगवान्याच विद्या नृ. पू. ४।१४
योहवै नृसिंहो देवो भगवान्याच श्रीः नृ. पू. ४।११
योहवै नृसिंहो देवो भगवान्याश्च
चतस्रो मात्राः नृ. पू. ४।१६
योहवै नृसिंहो देवो भगवान्याश्च
सप्त व्याहृतयः... नृ. पू. ४।१९
योहवै नृसिंहो देवो भगवान्ये च
द्वादशादित्याः... नृ. पू. ४।२३
योहवै नृसिंहो देवो भगवान्येचाष्टौ ग्रहाः नृ. पू. ४।२४
योहवै नृसिंहो देवो भगवान्ये चाष्टौ
लोकपालाः... नृ. पू. ४।२०
योहवै नृसिंहो देवो भगवान्ये चाष्टौ
वसवः भूर्भुवः स्वस्तस्मै नमोनमः नृ. पू. ४।२१
यो ह वै नृसिंहो देवो भगवान्
ये चैकादश रुद्राः... नृ. पू. ४।२२
यो ह वै नृसिंहो देवो भगवान्
ये च पञ्चाग्नयः... नृ. पू. ४।१८
योहवै नृसिंहो देवो भगवान्येच वेदाः
साङ्गाः सशाखाः सेतिहासाः.. नृ. पू. ४।१७
(ॐ)यो ह वै परमात्मा नारायणः.. ता. सा. ३।३
यो ह वै प्रजापतिं वेद प्रजायते ह
प्रजया पशुभिः बृह. ६।१।६
यो ह वै प्रतिष्ठां वेद प्रतितिष्ठति बृह. ६।१।३
यो ह वै यज्ञो यज्ञं वेदाहन्यहर्देवेषु
देवमध्यूहं, स सम्प्रविवित् १ ऐत. ३।४।१
यो ह वै योऽन्तःकरणचतुष्टयात्मा रामो. ५।११

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

यो ह वै यो ब्रह्मा विष्णुर्महेश्वरो यः सर्वदेवात्मा.. रामो. ५।५
यो ह वै वसिष्ठं वेद, वसिष्ठो ह स्वानां भवति, वाग्वाव वसिष्ठः छांदो. ५।१।२
यो ह वै वसिष्ठां वेद वसिष्ठः स्वानां भवति बृ. उ. ६।१।२
(अथ) यो ह वै विद्यथैनं परमुपास्ते सोऽहमिति स ब्रह्मविद्भवति शांडि. ३।२।२
यो ह वै शिशुं साधनं सप्रत्याधानं सस्थूणं सदामं वेद.. बृह. २।२।१
(ॐ) यो ह वै श्रीपरमात्मा... उकार उपेन्द्रस्वरूपो हरिनायकः तारसा. ३।२
(ॐ) यो ह वै श्रीपरमात्मा... कलातीता भगवती सीता चित्स्वरूपा तारसा. ३।७
(ॐ) यो ह वै श्रीपरमात्मा नारायणः स भगवान् कलास्वरूपो लक्ष्मणोभूर्भुवःसुवस्तस्मैवैनमोनमः तारसा. ३।६
यो ह वै श्रीरामचन्द्रः स भगवानद्वैतपरमानन्द आत्मा य ॐ नमो भगवते वासुदेवाय भूर्भुवः सुवस्तस्मै वै नमो नमः रामो. ५।४४
यो ह वै श्रीरामचन्द्रः स...यच्च त्रैलोक्यं भूर्भुवः सुवस्तस्मै.. रामो. ५।२६
यो ह वै श्रीरामचन्द्रः स...यच्च ब्रह्मानन्दामृतं.. रामो. ५।३
यो ह वै...यच्च भूतं भव्यं भविष्यत् रामो. ५।३५
यो ह वै...यच्चामृतं भूर्भुवः रामो. ५।१६
यो ह वै...यत्तारकं ब्रह्म रामो. ५।४
यो ह वै...यद्ब्रह्माण्डस्य बहिर्व्याप्तं रामो. ५।३६
यो ह वै...यश्च प्राणो... रामो. ५।१२
यो ह वै...यश्च महादेवः... रामो. ५।४३
योहवै श्रीरामचन्द्रः...यश्च महेश्वर.. रामो. ५।४२
योहवै श्रीरामचन्द्रः...यश्च मृत्युः.. रामो. ५।१५
योहवै श्रीरामचन्द्रः...यश्च यमः.. रामो. ५।१३
योहवै श्रीरामचन्द्रः..यश्चाखंडैकरसात्मा रामो. ५।२
योहवै श्रीरामचन्द्रः...यश्चान्तकः रामो. ५।१४
योहवै श्रीरामचन्द्रः...यश्चोङ्कारः.. रामो. ५।३९
योहवै श्रीरामचन्द्रः...यः परमात्मा रामो. ५।४६
योहवै श्रीरामचन्द्रः...यःपरमपुरुषः.. रामो. ५।४१
योहवै श्रीरामचन्द्रः...यःसर्वभूतात्मा.. रामो. ५।८
योहवै श्रीरामचन्द्रः...यः सूर्यः रामो. ५।२७
योहवै श्रीरामचन्द्रः...यः सोमः रामो. ५।२८
योहवै श्रीरामचन्द्रः...यः स्थावरजङ्गमात्मा..भूर्भुवः सुवस्तस्मै.. रामो. ५।१८
योहवै श्रीरामचन्द्रः स भगवानद्वैतपरमानन्द आत्मा यत्परं ब्रह्म रामो. ५।१
योहवै श्रीरामचन्द्रः...या गौरी रामो. ५।२४
योहवै श्रीरामचन्द्रः...या जानकी.. रामो. ५।२५
योहवै श्रीरामचन्द्रः...यानि च नक्षत्राणि..तस्मै वै नमोनमः रामो. ५।२९
योहवै श्रीरामचन्द्रः... यानि च पञ्चमहाभूतानि.. रामो. ५।१७
योहवै श्रीरामचन्द्रः...या प्रकृतिः.. रामो. ५।३८
योहवै श्रीरामचन्द्रः...यो ब्रह्मा विष्णुर्महेश्वरो यः सर्वदेवात्मा.. रामो. ५।५
योहवै श्रीरामचन्द्रः...या लक्ष्मी भूर्भु.. रामो. ५।२३
योहवै श्रीरामचन्द्रः...या विद्या.. रामो. ५।२१
योहवै श्रीरामचन्द्रः...याश्चतस्रोऽर्धमात्राः रामो. ५।४०
योहवै श्रीरामचन्द्रः...या सरस्वती.. रामो. ५।२२
योहवै श्रीरामचन्द्रः...याः सप्त महाव्याहृतयः.. रामो. ५।२०
योहवैश्रीरामचन्द्रः..येच द्वादशादित्याः रामो. ५।३४
योहवै श्रीरामचन्द्रः...येच नव ग्रहाः.. रामो. ५।३०
योहवै श्रीरामचन्द्रः...ये चाष्टौ वसवः रामो. ५।३२
योहवै श्रीरामचन्द्रः...ये चाष्टौ लोकपालाः... रामो. ५।३१
योहवै श्रीरामचन्द्रः..ये चैकादशरुद्राः रामो. ५।३३
योहवै श्रीरामचन्द्रः...ये देवासुरमनुष्यादिभावाः... रामो. ५।९
योहवै श्रीरामचन्द्रः...ये पञ्चामयः.. रामो. ५।१९
योहवै श्रीरामचन्द्रः...ये मत्स्यकूर्माद्यवताराः... रामो. ५।१०
योहवै श्रीरामचन्द्रः...ये सर्वे वेदाः साङ्गाःसशाखाःसेतिहासपुराणाः.. रामो. ५।६
योहवै श्रीरामचन्द्रः...यो जीवान्तरात्मा.. रामो. ५।७
योहवै श्रीरामचन्द्रः...योऽन्तःकरणचतुष्टयात्मा.. रामो. ५।११

योहवै श्रीरामचन्द्रः...यो महाविष्णुः.. रामो. ५।४५
योहवै श्रीरामचन्द्रः...यो विज्ञानात्मा.. रामो. ५।४७
योहवै श्रीरामचन्द्रः...यो हिरण्यगर्भः.. रामो. ५।३७
यो ह वै सम्पदं वेद, स१ हास्मै कामाः पद्यन्ते दैवाश्च मानुषाश्च, श्रोत्रं वाव सम्पत् छांदो. ५।१।४
यो ह वै सम्पदं वेद सर्वं हास्मै पद्यते (मा. पा.) बृ. उ. ६।१।४
यो ह वै सम्पदं वेद स१ हास्मै पद्यते बृह. ६।१।४
यो ह वै सुश्लोकमौले धर्माननुतिष्ठमानोऽग्निना चक्रं योऽग्निर्वै... तमतनुः सायुज्यं सलोकतानाप्नोति सुदर्श.५
यो ह संयोगो ध्यानं जुषमाणः सिन्धुः सन्धुक्षणानां संयोगः सन्दधानः पुण्यः पुण्यानां पुण्याय स्वाहा पारमा. ४।६
यो हस्ते य आदातव्ये य इन्द्रे यो नाड्यां...सञ्चरति सोऽयमात्मा सुबालो. ५।११
यो हीमानि न विद्यात्कथ१ सोऽनुशिष्टो ब्रुवीत छांदो. ५।३।४
यो हैवंवित्स सवित्स द्वैतवित्सैकधामेतः स्यात्तदात्मकश्च मैत्रा. ६।३५
यो ह्येव प्रभवः स एवाप्ययः श्वेत. २।६।४
यो हैवं वेद सन्न्यासी योगी चात्मयाजी चेति मैत्रा. ६।१०
यो ह्येष महिमा ब...क एषः प्रश्नो. १
यौवनस्था गृहस्थाश्च...प्रासादस्थाश्च ये नृपाः । सर्वे एव विशीर्यन्ते शुष्कस्निग्धान्नभोजनाः शिवो. ७।१२२

र

र इति-रञ्जयतीमानि भूतानि मैत्रा. ६।७
रकारमग्निबीजं च अपानादित्यसन्निभम् ध्या. बिं. ९५
रकारोऽण्डं विराड् भवति तारसा. १।४
रकारोवह्निवचनःप्रकाशःपर्यवस्यति रामर. ५।४
रक्तमांसमयस्यास्य सबाह्याभ्यन्तरे मुने । नाशैकधर्मिणो ब्रूहि कैव कायस्य रम्यता महो. ३।३१
रक्तमूत्रलालास्वेदादिकमवशाः पैङ्गलो. २।२
रक्तवर्णो मणिप्रख्यः प्राणवायुः प्रकीर्तितः अ. ना. ३७
रक्तशुक्लपदैकीकरणं पाद्यम् भावनो. ८
रक्तं लम्बोदरं शूर्पकर्णकं रक्तवाससम्...एवं ध्यायति यो नित्यं स योगी योगिनां वरः गणप. ९
रक्ता गायत्री । श्वेता सावित्री । कृष्णा सरस्वती गायत्रीर. ५
रक्षांसि भीतानि दिशो द्रवंति भ.गी. ११।३६
रक्षांसि ह वा पुरोनुवाके तपोग्रमतिष्ठन्तताग्प्रजापतिर्वरेणोपामन्त्रयत सहवै.२
रक्षोहणो वो बलगहन इति तृतीयः पादः । साम वै तृतीयः पादः । वक्रतुण्डाय हुमिति चतुर्थः पादोऽथर्वश्चतुर्थः पाद इति ग. पू. १।१३
रघुवंश्याय विद्महे सीतावल्लभाय धीमहि । तन्नो रामः प्रचोदयात् वनदु. १४३
रजसस्तु फलं दुःखं भ.गी.१४।१६
रजसि प्रलयं गत्वा भ.गी.१४।१५
रजसो लोभ एव च भ.गी.१४।१७
रजस्तमश्चाभिभूय भ.गी.१४।१०
रजस्तमस्स्वरूपेण भावा यज्ञबहिष्कृताः भवसं. ४।७
रजस्तमोभ्यां विद्धस्य सुसमिद्धस्य देहिनः । पुत्रदारकुटुम्बेषु सक्तस्य न कदाचन मैत्रा. ६।२८
रजस्येतानि जायन्ते भ.गी.१४।१२
रजः कर्मणि भारत भ. गी. १४।९
रजः सत्त्वं तमश्चैव भ.गी.१४।१०
रजोगुणसमुद्भवः भ.गी.३।३७
रजो भूमिस्त्वमा रोदयस्व प्रवदन्ति धीराः । आक्रान्समुद्रः प्रथमे विधर्मञ्जनयन्प्रजा भुवनस्य राजा महाना. ६।९

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

रजो रागात्मकं विद्धि भ.गी. १४।७
रजो वसति जन्तूनां देवीतत्त्वं समावृतम् । रजसो रेतसो योगाद्राजयोग इति स्मृतः यो.शि.१।१३७
रज्जुखण्डे परिज्ञाते सर्परूपं न तिष्ठति ना. बिं. २७
रज्जुबद्धा विमुच्यन्ते तृष्णाबद्धा न केनचित् महो. ६।३९
रज्जुबद्धो यथा श्येनो गतोऽप्याकृष्यते पुनः । गुणबद्धस्तथा जीवः प्राणापानेन कर्षति यो. चू. २९
रज्जुरेवेति चाद्वैतं तद्वदात्मविनिश्चयः वैतथ्य. १८
रज्जुर्माताऽदितिस्तथा कृष्णोप. २१
रज्जुसर्पेण दष्टश्चेन्नरो भवतु संसृतिः ते. बिं. ६।७७
[अज्ञानमिति च-]रज्जौ सर्पभ्रान्तिरिवाद्वितीये सर्वानुस्यूते सर्वमये ब्रह्मणि देवतिर्यङ्नरस्थावरस्त्रीपुरुषवर्णाश्रमबन्धमोक्षोपाधिनानात्मभेदकल्पितं ज्ञानमज्ञानं निरा. उ. १६
रज्ज्वज्ञानात्क्षणेनैव यद्वद्रज्जुर्हि सर्पिणी । भाति तद्वच्चितिः साक्षाद्विश्वाकारेण केवला यो. शि. ४।२
रथनाभिरिवाभिख्यायेत छिद्रां वा छायां वा पश्येत् ३ ऐत. २।४।५
रथन्तरमिति थकारणामेव दीप्तं दर्शयति संहितो. २।४
रथन्तरं बृहत्साम सप्तवैधैस्तु गीयते मंत्रिको. ९
रथन्तरे अन्वक्षरं (भ-) थकारान् स्वरवन्ति यथाक्षरं दर्शयेत् संहितो. २।२
रथं स्थापय मेऽच्युत भ. गी. १।२१
(अथ) रथान्रथयोगान्पथः सृजते न तत्रानन्दा मुदः प्रमुदो भवन्ति बृह. ४।३।१०
(तद्यथा) रथेन धावयन्रथचक्रे पर्यवेक्षत एवमहोरात्रे पर्यवेक्षत कौ. त. १।४
रथोपस्थ उपाविशत् भ. गी. १।४७
रथो म सर्वान् समुद्रान् संयाति इतिहा. ८५
रथ्यायां बहुवस्त्राणि भिक्षा सर्वत्र लभ्यते । भूमिः शय्याऽस्ति विस्तीर्णा यतयः केन दुःखिताः १सं.सो.२।९९
रमते तस्मिन्नुत जीर्णे शयाने नैनं जहात्यहः सुपूर्व्येषु चित्यु. १४।२
रमते धीर्यथाप्राप्ते साध्वीवान्तःपुराजिरे । सा जीवन्मुक्ततोदेति स्वरूपानन्ददायिनी महो. ४।२८
रमन्ते योगिनोऽनन्ते नित्यानन्दे चिदात्मनि । इति रामपदेनासौ परं ब्रह्माभिधीयते रा. पू. १।६
रममाणः स्त्रीभिर्वा यानैर्वा ज्ञातिभिर्वा नोपजनꣳ स्मरन्निदꣳ शरीरꣳ स यथा प्रयोग्य आचरणे युक्त एवमेवायमस्मिञ्छरीरे प्राणो युक्तः छां.उ. ८।१२।३
रमारमणो वैकुण्ठे नारायणः स्वयं ध्यानापन्नोऽभवत् सामर. ३
रमिति—प्राणो वै रं, प्राणे हीमानि सर्वाणि भूतानि रमन्ते बृ.उ. ५।१२।१
रम्भास्तम्भेन काष्ठेन पाकसिद्धौ जगद्भवेत् ते. बिं. ६।७८
रम्यदेशे ब्रह्मघोषसमन्विते.. देवायतने...सुशोभनमठं...सर्वरक्षासमन्वितं कृत्वा तत्र वेदान्तश्रवणं कुर्वन्योगं समारभेत् शांडि. १।५।१
रयिरिति मनुष्याः (देवमुपासते) मुद्गलो. ३।२
रयिः ककुद्मान् दधद्विनष्टं रयिमद्विधानं तस्मै ककुदे विकटाय पित्रे स्वाहा पारमा. ७।३
रयीणां पतिं यजतं बृहन्तं रा रागमुक्तं गुरुं सश्रीकं तं रायिरूपं रयिभूतभूतं रयिमत्सुरत्रः स्वाहा पारमा. ७।९
रमाऽरमेच्छाऽपुनर्भवति तत्र रमा पुण्येन पुण्यलोकं नयत्यरमा पापेन पापं सुबालो. ११।१
रविमध्ये स्थितः सोमः सोममध्ये हुताशनः । तेजोमध्ये स्थितं सत्त्वं सत्त्वमध्ये स्थितोऽच्युतः मैत्रा. ६।३८
रवेरुदयास्तमययोःकिलकर्म कर्तव्यम् मं. ब्रा. २।४
(लौकिकाग्नेः) रश्मयो धूमोऽहरर्चिश्चन्द्रमा अङ्गारा नक्षत्राणि विस्फुलिङ्गाः बृह. ६।२।९

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

रश्मिभिरेषोऽस्मिन्प्रतिष्ठितः प्राणै- रयममुष्मिन्स यदोत्क्रमिष्यन् भवति शुद्धमेवैतन्मण्डलं पश्यति	बृह. ५।५।२
रश्मिर्मिंद्रः सविता मे नियच्छतु	चित्त्यु. ११।७
रश्मिश्र रश्मीनां मध्ये तपन्तं	चित्त्यु. ११।४
रश्मींस्त्वं पर्यावर्तयाद्बहवो वै ते भविष्यन्ति	छांदो. १।५।२
रश्मीस्त्वं पर्यावर्तयतात् (मा.पा.)	छां. उ. १।५।२
रसनया भाव्यमाना मधुराम्लतिक्त- कटुकषायलवणभेदाः षड्रसाः, षड्तवः क्रियाशक्तिः पीठम्	भावनो. २
रसनं च रसयितव्यं च (मा.पा.)	प्रश्नो. ४।८
रसनं घ्राणमेव च	भ.गी. १५।९
रसनाद्वायुमाकृष्य यः पिबेत्सततं नरः । श्रमदाहौ तु न स्यातां नश्यन्ति व्याधयस्तथा	शांडि. १।७।४५
रसना पीड्यमानेयं षोडशी वोर्ध्व- गामिनी	ब्र. वि. ७३
रसनां तालुनि न्यस्य स्वस्थचित्तो निरामयः । आकुञ्चितशिर- स्तस्मिन्विघ्नन्योगमुद्रया । हस्तौ यथोक्तविधिनाप्राणायामंसमाचरेत्	त्रि. ब्रा. २।९३
रसमाण्डमिवात्मानं सुस्थिरं धारयेत्सदा	अमन. २।५५
रसयन्वै तन्न रसयते, नहि रसयितु रसयतेर्विपरिलोपो विद्यतेऽविना- शित्वात्	बृह. ४।३।२५
रसयितव्यमेवाप्येति यो रसयित- व्यमेवास्तमेति	सुबालो. ९।४
रसवत्य आपो रसाद्रयां भिन्नाः	गोपालो. १।८
रसवर्जं रसोऽप्यस्य	भ.गी. २।५९
रसस्य मनसश्चैव चञ्चलत्वं स्वभा- वतः । रसो बद्धो मनो बद्धं किं न सिद्धयति भूतले	वराहो. २।७८
रसं रसानां परमास्वादनीयमनास्वादं रसवर्जं सुगुप्तम्	२ देव्यु.२३
रसं सर्वमयन्मयम्	ते. बिं ३।५७
रसं ह्येवायं लब्ध्वा नन्दी भवति	तैत्ति. २।७
रसाच्छोणितं, शोणितान्मांसं, मांसान्मेदो मेदसः स्नायवः, स्नायुभ्योऽस्थीनि, अस्थिभ्यो मज्जा, मज्जातः शुक्रं	गर्भो. २
रसाद्वयो हि ये कोशा व्याख्याता- स्तैत्तिरीयके । तेषामात्मा परो जीवः खं यथा सम्प्रकाशितः	अद्वैत. ११
रसानां शोषणं सम्यङ्महामुद्राभिधीयते	ध्या. बिं. ९२
रसे वृद्धिगते नित्यं वर्धन्तेधातवस्तथा	वराहो. ५।४८
रसो वै सः, रसं ह्येवायं लब्ध्वा- ऽऽनन्दी भवति	तैत्ति. २।७
रसोऽहमप्सु कौन्तेय	भ. गी. ७।८
रसौषधिक्रियाजालमन्त्राभ्यासादि- साधनात् । सिद्धयन्ति सिद्धयो यास्तु कल्पितास्ताः प्रकीर्तिताः	यो.शि. १।१५२
रस्याः स्निग्धाः स्थिरा हृद्याः	भ.गी. १७।८
रहस्यं रामतपनं वासुदेवं च मुद्गलम्	मुक्ति. १।३५
रहस्यं ह्येतदुत्तमम्	भ. गी. ४।३
रहस्योपनिषन्नाम्ना सषडङ्गमिहो- च्यते । यस्य विज्ञानमात्रेण मोक्षः साक्षान्न संशयः	शु. र. १।१३
रहस्योपनिषद्ब्रह्म ध्यातं येन विप- श्चिता । तीर्थैर्मन्त्रैः श्रुतैर्जप्यैस्तस्य किं पुण्यहेतुभिः	शु. र. १।१६
राकामहं सुहवां सुष्टुती हुवे... वीरं शतदायमुक्थ्यं स्वाहा	पारमा. ७।४
राकाह्वया तु या नाडी पीत्वा च सलिलं क्षणात् । क्षुतमुत्पादये- द्घ्राणे श्लेष्माणं सञ्चिनोति च	यो.शि. ५।२४
राक्षसं भवति श्राद्धं दैवं यत्र निवर्तयेत्	इतिहा. ६२
राक्षसान्मर्त्यरूपेण राहुर्मनसिजं यथा । प्रभाहीनांस्तथा कृत्वा..	रा. पू. १।३
राक्षसीमासुरीं चैव	भ. गी. ९।१२
रागद्वेषभयादीनामनुरूपं चरन्नपि । योऽन्तर्व्योमवदच्छन्नः स जीव- न्मुक्त उच्यते	वराहो. ४।२४
रागद्वेषवियुक्तात्मा समलोष्टाश्म- काञ्चनः । प्राणिहिंसानिवृत्तश्च मुनिः स्यात्सर्वनिःस्पृहः	ना. प. ३।३५

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

रागद्वेषवियुक्तैस्तु — भ. गी. २।६४
रागद्वेषं मदं मायां द्रोहं मोहं परात्मसु । षडेतानि यतिर्नित्यं मनसाऽपि न चिन्तयेत् — ना. प. ३।७०
रागद्वेषौ व्यवस्थितौ — भ. गी. ३।२८
रागद्वेषौ व्युदस्य च — भ. गी. १८।५१
रागद्वेषौ सुखं दुःखं धर्माधर्मौ फलाफले । यः करोत्यनपेक्ष्यैव स जीवन्मुक्त उच्यते — महो. २।४९
रागं नीरागतां नीत्वा निर्लेपो भव सर्वदा — वराहो. २।४८
रागादयः कामक्रोधलोभमोहजरामरणसुखदुःखान्यनुभवन्त आपद्यन्ते — सामर. १०१
रागादयः कामक्रोधादयो गुणाः साधनरूपा भवन्ति — सामर. १०२
रागादयः प्रसज्येरंस्तेनासौ नारकी भवेत् — ना. प. ४।१६
रागाद्यपेतं हृदयं, वागदुष्टाऽनृतादिना । हिंसादिरहितं कर्म यत्तदीश्वरपूजनम् — जा. द. २।८
रागाद्यसम्भवे प्राज्ञ पुण्यपापविमर्दनम् । तयोर्नाशे शरीरेण न पुनः सम्प्रयुज्यते — जा. द. ६।५१
रागी कर्मफलप्रेप्सुः — भ. गी. १८।२७
राजत्वात्सर्वयोगानां राजयोग इति स्मृतः — अमन. २।३
राजधानीं कुम्भीपाकमिव शवपिण्डवदेकत्रान्नं न देवताचर्नम् । प्रपञ्चवृत्तिं परित्यज्य जीवन्मुक्तो भवेत् — १सं.सो. २।७९
राजधानीं कुम्भीपाकमिव शवपिण्डवदेकत्रान्नं न देहान्तरदर्शनं प्रपञ्चवृत्तिं परित्यज्य स्वदेशमुत्सृज्य...ज्ञातचरदेशं विहाय दूरतो वसेत् — ना. प. ७।१
राजन्तं दीप्यमानं तं परमात्मानमव्ययम् । देहिनां प्रापयेद्यस्तु राजयोगः स उच्यते — अमन. २।४
राजन् संस्मृत्य संस्मृत्य — भ. गी. १८।७६
राजयोगस्य माहात्म्यं कोवा जानाति तत्त्वतः । ज्ञानात्सिद्धिर्मुक्तिरिति गुरोर्ज्ञानं च लभ्यते — अमन. २।५
राजवार्तादि तेषां स्याद्भिक्षावार्ता परस्परम् — ना. प. ३।५८
राजविद्या राजगुह्यं — भ. गी. ९।२
राजसमायात्मको ब्रह्मा — पा.ब्र.२
राजसं चलमध्रुवम् — भ.गी. १७।१८
राजसः परिकीर्तितः — भ. गी. १८।२७
राजसा तामसाश्च ये — भ. गी. ७।१२
राजसी क्रियाशक्तिः — गणेशो. ४।३
राजसूये क्षत्र एव तद्यशो दधाति सैषा क्षत्रस्य योनिर्यद्ब्रह्म — बृह. १।४।११
राजसो ब्रह्मा सात्त्विको विष्णुस्तामसो रुद्र इति एते त्रयो गुणयुक्ताः — गो. नृ. ७२
राजसो ब्रह्मा सात्त्विको विष्णुस्तामसो वै हरः — गणेशो. ४।६
राजस्याः पञ्च ज्ञानेन्द्रियाणि पञ्च कर्मेन्द्रियाणि, पञ्चवायवश्चाजायन्त — गणेशो. ४।४
राजा त एकं मुखं, तेन मुखेन विशोऽत्सि, तेनैव मुखेन मामन्नादं कुरु — कौ. त. २।९
राजा त्वा वरुणो नयतु देवि दक्षिणे वैश्वानराय रथम् — चित्यु. १०।४
राजा वचनमब्रवीत् — भ. गी. १।२
राजा वरुणो नयतु देवि दक्षिणेऽग्नये हिरण्यम् — चित्यु. १०।१
राजाऽसौ यक्ष्यते स मा सर्वैरार्त्विजैर्वृणीतेति — छांदो. १।१०।६
राजोवाच–पञ्चेमानि रत्नानि गौर्मेऽजस्रं दुह्यति, रविर्मेऽजस्रं विलुहति, त्विषिर्मेऽजस्रं पिनष्टि — इतिहा. ८५
राज्यं भोगाः सुखानि च — भ. गी. १।३३
राज्यं सुराणामपि चाधिपत्यं — भ. गी. २।८
राज्ञः सोमस्य तृप्तासः — अरुणो. १
राज्ञां राज्यलक्ष्मीर्भवति — ना. पू.ता.२।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

राज्ञीनाम प्रतीची, सुभूतानामोदीची छांदो. ३।१५।२
रातिर्दातुः परायणं तिष्ठमानस्य तद्विदः बृह. ३।९।२८
रात्रिं युगसहस्रान्तां भ. गी. ८।१७
रात्रेरपक्षीयमाणपक्षमपक्षीयमाण-
पक्षाद्यान्षण्मासान्दक्षिणादित्य
एति मासेभ्यः पितृलोकं पितृलोका-
च्चन्द्रं ते चन्द्रं प्राप्यान्नं भवन्ति बृह. ६।२।१६
रात्रेरपरपक्षमपरपक्षाद्यान्षड्दक्षिणैति
मासा१स्तान्नैते संवत्सरमभि-
प्राप्नुवन्ति छांदो. ५।१०।३
रात्र्यागमे प्रलीयन्ते भ. गी. ८।१८
रात्र्यागमेऽवशः पार्थ भ. गी. ८।१९
राधाकृष्णप्रियो भवति (भक्तः) राधिको. ९
राधाकृष्णयोरेकमासनम्.. एकं मनः,
एकं ज्ञानम् , एक आत्मा.. राधो. २।१
राधा कृष्णेनाराधिता, राधा कृष्ण-
माराधयत् राधिको. ४
राधा रासेश्वरी रम्या कृष्णमन्त्रा-
धिदेवता राधिको. ६
राम एव परं ब्रह्म राम एव परं
तपः । राम एव परं तत्त्वं
श्रीरामो ब्रह्म तारकम् रामर. १।६
रामचन्द्रश्चिदात्मकः रामो. २।४
रामस्त्वंपरमात्माऽसिसच्चिदानन्दविग्रहः मुक्तिको. १।४
रामनाम भुवि ख्यातमभिरामेण
वा पुनः । राक्षसान्मर्त्यरूपेण
राहुर्मनसिजं यथा रा. पू.ता. १।३
रामभद्र महेष्वास रघुवीर नृपोत्तम ।
भो दशास्यान्तकास्माकं
(श्रियं दापयदेहि मे) रक्षां
(कुरु) देहि श्रियं च मे रामर. २।८१
[रा. पू. ४।१५+ त्रि.म.ना. ७।१०
राममन्त्रं यो जपेत् स रामो भवति रामर. १।७
रामं त्रिनेत्रं सोमार्धधारिणं
शूलिनं परम् । भस्मोद्धूलित-
सर्वाङ्गं कपर्दिनमुपास्महे रामर. २।३२
रामः शस्त्रभृतामहम् भ.गी. १०।३१
रामाभिरामां सौन्दर्यसीमां
सोमावतंसिकाम् । पाशाङ्कुश-
धनुर्बाणधरां ध्यायेत्त्रिलोचनाम् रामर. २।३३
रामोऽहमनिरुद्धोऽहमात्मानं
चार्चयेद्बुधः गोपालो. २।९
रायस्पोषस्य दाता चेति प्रथमः
पादो भवति, ऋग्वै प्रथमः
पादः, निधिदातान्नदो मत
इति द्वितीयः पादः, यजुर्वै
द्वितीयः पादः ग.पू.ता. १।१३
रायस्पोषाय सुप्रजास्त्वाय
सुवीर्यायारण्याः पशवो विश्व-
रूपाः । विरूपाः सन्तु बहु-
धैकरूपाः [चित्यु. ११।१२,१३
रायामीशो रहितो भरन्त्यै रां रां
वहन्त्याहितः रायां पतिं रां रां
धरते धरित्र्यै रां वहतोद्वहाय
स्वाहा पारमा. १।५
रायां पतत्रे रयिमादधात्रे रायो
बृहन्तं रयिमत्सुपुण्यं, राराजिमन्तं
रतये रमन्तं तं
त्रिम्बवन्तं ककुदाय भद्रे स्वाहा पारमा. ७।१०
रिच्यत इव वा एष प्रेवरिच्यते
यो याजयति प्रति वा गृह्णाति सद्वै. २०
रिपुणा हन्यते रिपुः महो. ५।१११
रिपौ बद्धे स्वदेहे च समैकात्म्यं
प्रपश्यतः । विवेकिनः कुतः
कोपः स्वदेहावयवेष्विव याज्ञव. २२
रुक्माम्बरनिभाकाशं रक्तवर्णं
चतुर्भुजम् (गणेशं) ग. पू. २।५
रुचिरं रेचकं चैव वायोराकर्षणं
तथा । प्राणायामास्त्रयः प्रोक्ता
रेचपूरककुम्भकाः अ. ना. १०
रुजां हरस्त्वं भिषक् पापहीनो
ह्यपाणिपादो निर्विकारस्त्वमात्मा २ रुद्रो. ६२
रुद्र एवाग्निरिति संघट्टनाधीशो भवेत् पारायणो. १
रुद्रग्रन्थिं ततो भित्त्वा ततो याति
शिवात्मकम् यो.शि. १।११५

रुद्रजापकशतमेकमेकेनाथर्वशिर-
 श्शिखाध्यापकेन तत्समं ताप-
 नीयोपनिषदध्यापकशतं — नृ. पू. ५।१६
रुद्रपीठं च वर्यं च वज्रदण्डोन्नतं तथा।
 इत्येतदासनं प्रोक्तं नानारूपगुणा-
 न्वितम् — दुर्वासो. २।३
रुद्रमेकत्वमाहुः शाश्वतं वै पुराणं — अ. शिरः. ३।९
रुद्रमेवाप्येति यो रुद्रमेवास्तमेति.. — सुबा.लो. ९।१२
रुद्र यत्ते दक्षिणं मुखं तेन मां पाहि
 नित्यम् — श्वेताश्व. ४।२१
रुद्ररूपे महायोगी संहरत्येव तेजसा।
 नारायणे मनो युञ्जन्नारायण-
 मयो भवेत् — यो.शि. ५।५४
रुद्रस्य दक्षिणे पार्श्वे रतिर्ब्रह्मा
 त्रयोऽग्नयः — रुद्रहृ.४
रुद्रस्य नयनादुत्पन्ना रुद्राक्षा इति
 लोके ख्यायन्ते — रु. जा. ४४
रुद्रं लोहितेन — चित्त्यु. २।१।१
रुद्रः पशूनां गुहया निमग्नः — एका. उ. ९
रुद्रः प्रणीती तमनः प्रजापतिः — बा. मं. २४
रुद्रः सूर्य उमा छाया तस्मै तस्यै
 नमो नमः — रुद्रहृ. १९
रुद्रः सोम उमा तारा तस्मै तस्यै
 नमो नमः — रुद्रहृ. १९
रुद्राक्षमूलं तद्ब्रह्मा तन्नालं विष्णुरेव
 च। तन्मुखं रुद्र इत्याहुस्त-
 द्बिन्दुः सर्वदेवताः — रु. जा. ४२
रुद्राक्षं द्वादशमुखं महाविष्णु-
 स्वरूपकम् — रु. जा. ३७
रुद्राग्नेर्यत्परं वीर्यं तद्भस्म परि-
 कीर्तितम् — बृ. जा. ५।१८
रुद्राणामेतावदाधिपत्यं स्वाराज्यं
 पर्येता — छांदो. ३।७।४
रुद्राणामे[illegible]द्रेणैव मुखेनैत-
 दे[illegible] तृप्यति — छांदो. ३।७।३
[illegible]दनं सवनमा-
 [illegible] च विश्वेषां च
 देवा[illegible] तृतीयसवनम् — छांदो. २।२४।१
[illegible]शङ्करश्चास्मि — भ. गी. १०।२३

रुद्रात्प्रवर्तते बीजं बीजयोनि-
 र्जनार्दनः — रुद्रहृ. ८
रुद्राद्यो यं ध्यायन्ति...तद्धाम
 सर्वेषां देवादीनामपि दुर्लभतरम् — सामर. ९४
रुद्रादित्या वसवो ये च साध्याः — भ.गी. ११।२२
रुद्रानुवाकेन दिने दिने द्विजो-
 ऽभिषिच्य मामर्चयत्यूर्ध्वरवेणबिल्वैः — १ बिल्वो
रुद्रेषु रौद्री, ब्रह्माणीषु ब्राह्मी,
 देवेषु दैवी, मनुष्येषु मानवी
 (मूर्तयः)...स्वपदे तिष्ठन्ति — गोपाळो. ३।२
रुद्रो गन्ध उमा पुष्पं तस्मै
 तस्यै नमो नमः — रुद्रहृ. २२
रुद्रोऽभीत्, बृहस्पतिरुपवक्ता — चित्त्यु. २।१
रुद्रोऽजीजनत्, सर्वे मरुद्गणा
 अजीजनन् — बह्वृचो. १
रुद्रो दिवा उमा रात्रिस्तस्मै
 तस्यै नमो नमः — रुद्रहृ. २०
रुद्रो नर उमा नारी तस्मै तस्यै
 नमो नमः — रुद्रहृ. १७
रुद्रो ब्रह्मा उमा वाणी तस्मै
 तस्यै नमो नमः — रुद्रहृ. १८
रुद्रो ब्रह्मोपनिषदो हंसज्योतिः
 पशुपतिः प्रणवस्तारकः
 स एवं वेद — पा. ब्र. ६
रुद्रो यज्ञ उमा वेदिस्तस्मै तस्यै
 नमो नमः — रुद्रहृ. २०
रुद्रो यागदेवो विष्णुरध्वर्युर्होतेन्द्रो
 देवता यज्ञभुक् — पा. ब्र. ३
रुद्रो येन कृतो वंशस्तस्य माया
 जगत्कथम् — कृष्णो. ११
रुद्रो रुद्रश्च दन्तिश्च नन्दिः षण्मुख
 एव च। गरुडो ब्रह्म विष्णुश्च... — म. ना. ६।१२
रुद्रोऽर्थ अक्षरः सोमा तस्मै तस्यै
 नमो नमः — रुद्रहृ. २३
रुद्रोलिङ्गमुमापीठंतस्मैतस्यैनमोनमः — रुद्रहृ. २३
रुद्रो वह्निरुमा स्वाहा तस्मै तस्यै... — रुद्रहृ. २१
रुद्रो विष्णुरुमा लक्ष्मीस्तस्मै तस्यै... — रुद्रहृ. १८
रुद्रो वृक्ष उमा वल्ली तस्मै तस्यै... — रुद्रहृ. २२
रुद्रो वेद उमा शास्त्रं तस्मै तस्यै... — रुद्रहृ. २१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

रुद्रोहि शाश्वतेन वै पुराणेनेषमूर्जेण तपसा नियन्ता — अ. शिरः. ३।११
रूपकार्यसमाख्याश्च भिद्यन्ते तत्र तत्र वै — अद्वैत. ६
रूपग्रहणप्रयोजनस्यमनश्चक्षुरधीनत्वात् — अद्वयता. ६
रूपमत्यद्भुतं हरेः — भ.गी. १८।७७
रूपमिति गान्धर्वाः (उपासते) — मुद्गलो. ३।२
रूपवद्विज्ञेयं ज्ञानरूपमानन्दमयमासीत् — अव्यक्तो. १
रूपवदिदं तेजो रूपाग्निभ्यां भिन्नं — गोपालो. १।७
रूपवान् भवति । अतिरूपवान्भवति — गणेशो. २।२
रूपस्थानां देवतानां पुंस्त्र्यङ्गास्त्रादि-कल्पना — रा. पू.ता. १।८
रूपं नाहं नाम नाहं न कर्म ब्रह्मै-वाहं सच्चिदानन्दरूपम् — सर्वसारो.११
रूपं परं दर्शितमात्मयोगात् — भ.गी. ११।४७
रूपं महत्ते बहुवक्त्रनेत्रम् — भ.गी. ११।२३
रूपं रूपं जनुषा बोभवीमि माया-भिरेको अभिचाकशानः — बा. मं. ११
रूपं रूपं प्रतिरूपो बभूव [कठो.५।९+ — बृह. २।५।१९
रूपं रूपं प्रतिरूपो बहिश्च — कठो. ५।९,१०
रूपं शब्दस्तथा स्पर्शो रसो गन्ध-स्तथैव च । इन्द्रियार्थान्विजा-नीयात्पञ्चैव नृपसत्तम — भवसं. २।१७
रूपं सर्वमसद्विद्धि रसं सर्वमसन्मयम् — ते. बिं. ३।५७
(अथ) रूपाणां चक्षुरित्येतदेषा-मुक्थमतो हि सर्वाणि रूपा-ण्युत्तिष्ठन्ति — बृह. १।६।२
रूपाणि देवः कुरुते बहूनि — बृह. ४।३।१३
रूपाणि पञ्चतन्मात्राःपुरुषःप्रकृतिर्नव — गुह्यका. ७
रूपाण्येव यस्यायतनं चक्षुर्लोको मनो ज्योतिः — बृह. ३।९।१२
रूपाण्येव यस्यायतनं चक्षुर्लोको मनो ज्योतिर्यो वै तं पुरुषं विद्यात्सर्वस्यात्मनः परायणꣳ स वै वेदिता स्यात् — बृह. ३।९।१५
रेखोपरेखा वलिता यथैका पीवरी शिला । तथा त्रैलोक्यवलितं ब्रह्मैकमिह दृश्यताम् — महो. ५।५७
रेचक-पूरक-कुम्भक-भेदेन स त्रिविधः (प्राणायामः) — शांडि. १।६।१
रेचकपूरकयुक्तः सहितः (कुम्भकः), तद्वर्जितः केवलः । केवलसिद्धि-पर्यन्तं सहितमभ्यसेत् — शांडि.१।७।१४
रेचकं पूरकं चैव कुम्भमध्ये निरो-धयेत् । दृश्यमाने परे लक्ष्ये ब्रह्मणि स्वयमाश्रितः — वराहो. ५।५७
रेचकं पूरकं मुक्त्वा कुम्भकं नित्य-मभ्यसेत् — जा. द. ६।१८
रेचकं पूरकं मुक्त्वा कुम्भकेन स्थितः सुधीः — ब्र. वि. २१
रेचकं पूरकं मुक्त्वा कुम्भीकरणमेव यः । करोति त्रिषु कालेषु नैव तस्यास्ति दुर्लभम् — त्रि.ब्रा. २।१०८
रेचकं पूरकं मुक्त्वा वायुना स्थीयते स्थिरम् । नाना नादा प्रवर्तन्ते संस्रवेच्चन्द्रमण्डलम् — यो.शि. १।१२७
रेचकःपूरकश्चैव कुम्भकः प्रणवात्मकः। प्राणायामो भवेदेवं मात्रा द्वादशसंयुतः — यो. चू. १०१
रेचकेन तु विद्यात्मा ललाटस्थं त्रिलोचनम् ।...तत्रार्कचन्द्र-वह्नीनामुपर्युपरि चिन्तयेत् — ध्या.बिं.३२-३४
रेचनं पूरणं वायोः शोधनं रेचनं तथा । चतुर्भिः क्लेशनं वायोः प्राणायाम उदीर्यते — त्रि. ब्रा. २।९४
रेचयेत्पिङ्गलानाड्या द्वात्रिंशन्मात्रया पुनः ।...शनैरशीतिपर्यन्तं चतुर्वारं समभ्यसेत् — १ यो. त. ४२
रेत एव यस्यायतनꣳ हृदयं लोको मनो ज्योतिर्यो वै तं पुरुषꣳ विद्यात्सर्वस्यात्मनः परायणꣳ स वै वेदिता स्यात् — बृह. ३।९।१७
रेतस आपः (निरभिद्यन्त) — २ ऐत. १।४
रेतस इति मावोचत जीवतस्तत्प्रजायते — बृह. ३।९।३२
रेतसस्तेजोमयोऽमृतमयः पुरुषोऽयमेव — बृह. २।५।२
रेतसे स्वाहेत्यग्नौ हुत्वा मन्थे सꣳस्रवमवनयति — बृह. ६।३।२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

रेतो देवाः, देवानां रेतो वर्षं, वर्षस्य रेत ओषधयः, ओषधीनां रेतोऽन्नं, अन्नस्य रेतो रेतः, रेतसो रेतः प्रजाः, प्रजानां रेतो हृदयं, हृदयस्य रेतो मनः, मनसो रेतो वाक्, वाचो रेतः कर्म — १ ऐत. १।३।१
रेतोबुद्ध्यापमनस्स्वरूपमिति लिङ्गम् — लिङ्गोप. १
रेतो वै प्रजापतिः — बृह. ६।४।६
रेतो होच्चक्राम, तत्संवत्सरं प्रोष्यागत्योवाच कथमशकत मदृते जीवितुमिति — बृह. ६।१।१२
रेफारूढा मूर्तयः स्युः शक्तयस्तिस्र एव च — रा. पू.ता. २।३
रेफो ज्योतिर्मये तस्मात्कृतमाकारयोजनम् — रामर. ५।६
रैक्वेमानि षट्शतानि गवामयं निष्कोऽयमश्वतरीरथो नु म एतां भगवो देवता श्शाधियां देवतामुपास्स इति — छान्दो. ४।२।२
रोगार्ता गां विहाय प्रशस्तगोमयमाहरेत् (भस्मार्थं) — बृ. जा. ३।१
रोचनालभनं कुर्याद्धूययेदात्मनस्तनुम् । अङ्गुलीयाक्षसूत्रं च कर्णमात्रे च धारयेत् — शिवो. ७।४४
रोचनो रोचमानः शोभनो शोभमानः कल्याणः — नृ. पू. २।११
रोचमानां त्वासादयामि — चित्यु. १९।१
रोचिष्णुरिति वा अहमेतमुपास इति, स य एवमेतमुपास्ते रोचिष्णुर्ह भवति, रोचिष्णुर्हास्य प्रजा भवति — बृह. २।१।९
रोदनाद्रुद्रसंज्ञः (अभवत्) — गणेशो. ३।१३
रोदस्योरन्तर्देशेषु अपैतं मृत्युं जयति — सूर्यता. १।२
रोमहर्षश्च जायते — भ. गी. १।२९
रोहिणीतनयो विश्व अकाराक्षरसम्भवः — गोपालो. २।१९
रोहिणीः पिङ्गला एकरूपाः — चित्यु. ११।१०
रौक्मे फलके सूर्यवर्चसि मन्त्रमानुष्टुभं विन्यस्य तदस्य कण्ठे प्रत्यमुञ्चन — अव्यक्तो. ८
रौद्री घोरा या तैजसी तनूः — बृ. जा. २।२
रौद्रेण त्वाऽङ्गिरसां मनसा ध्यायामि — वनदु. १६०
रौप्यबुद्धिः शुक्तिकायां स्त्रीपुंसोर्भ्रमतो यथा (मृषैवोदेति सकलं मृषैव प्रविलीयते) — योगकु. १।८०
रौहिणीं लङ्घयेद्यस्तु ज्ञानादज्ञानतोऽपि वा । आसुरं तद्भवेच्छ्राद्धं पितृणा नोपतिष्ठते — इतिहा. ६०

ल

लकारं पृथिवीरूपं ध्यानं बन्धूकसन्निभम् — ध्या. बि. ९६
लक्षमात्रं तु प्रजपेत्स्वस्वरूपं भवेन्मनुः — ना.पू.ता.४।१६
लक्ष्मणप्राणप्रतिष्ठानन्दकर स्थलजलाग्निमर्ममेदिन्सर्वशत्रूञ्छिन्धि छिन्धि — लाङ्गूलो. ३
लक्ष्मणेन प्रगुणितमक्ष्णः कोणेन सायकम् ।...लक्ष्मणेन धृतच्छत्रमथवा पुष्पकोपरि ।... एवं लब्ध्वा जयार्थी तु वर्णलक्षं जपेन्मनुम् — रामर. २।४२
लक्ष्मीमूलप्रकृतिरिति विज्ञायते — ना.पू.ता. ५।६
लक्ष्मीसहायोऽद्वयकुञ्जराकृतिश्चतुर्भुजश्चन्द्रकलाकलापः । मायाशरीरो मधुरस्वभावस्तस्य ध्यानात्पूजनात्तत्स्वभावाः — हेरम्बो. ६
लक्ष्मीं क्षीरसमुद्रराजतनया श्रीरङ्गधामेश्वरीं...तां त्रैलोक्यकुटुम्बिनीं सरसिजां वन्दे मुकुन्दप्रियाम् — वनदु. ८४
लक्ष्यं तदेवाक्षरं सोम्य विद्धि — मुण्ड. २।२।३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

लक्ष्यं सर्वगतं चैव शरः सर्वगतोमुखः। वेद्धा सर्वगतश्चैव शिवलक्ष्यं न संशयः — रुद्रह. ३९

लक्ष्यालक्ष्यमतिं त्यक्त्वा यस्तिष्ठेत्केवलात्मना। शिव एव स्वयं साक्षादयं ब्रह्मविदुत्तमः — आत्मो. १९ [महो. ४।८५+

लक्ष्यालक्ष्यविहीनोऽस्मि लयहीनरसोऽस्म्यहम् — मैत्रे. ३।१३

लक्ष्येऽन्तर्बाह्यायां दृष्टौ निमेषोन्मेषवर्जितायां च इयं शाम्भवी मुद्रा भवति — मं. ब्रा. १।४

लघुत्वमारोग्यमलोलुपत्वं वर्णप्रसादं स्वरसौष्ठवं च। गन्धः शुभो मूत्रपुरीषमल्पं योगप्रवृत्तिं प्रथमां वदन्ति — श्वेताश्व. २।१३

लघ्वाशिना धृतिमता परिभावितव्यं संसाररोगहरमौषधमद्वितीयम् — यो. शि. १।९०

लघ्वाहारो यमेष्वेको मुख्यो भवति नेतरः — १ यो. त. २८

लङ्कापुरीदाहन उदधिलङ्घन...सर्वशत्रून्छिन्धि छिन्धि — लाङ्गूलो. ३

लज्जा मतिस्तुष्टिरिष्टा च पुष्टा लक्ष्मीरुमा ललिता लालपन्ती — त्रि. महो. ६

लब्धयोगनिद्रस्य योगिनः कालो नास्ति — शांडि. १।७।१८

लब्धयोगोऽथ बुद्ध्येत (लब्धयोगेन बोद्धव्यं) प्रसन्नं परमेश्वरम् (परमेष्ठिनम्) — यो. शि. १।७८

लब्धं गोभस्म नो चेदन्यगोक्षारं (धार्यं) — बृ. जा. ३।१

लभते च ततः कामान् — भ. गी. ७।२२

लभते धारणायोगं येन शुद्ध्यति वै मतिः। लब्ध्वा सर्वप्रयत्नेन संयतिस्तत्परो भवेत् — दुर्वासो. १।१३

लभते नासया यद्यत्तत्तदात्मेति भावयेत् — १ यो. त. ७०

लभते पौर्वदेहिकम् — भ. गी. ६।४३

लभन्ते ब्रह्मनिर्वाणमृषयः क्षीणकल्मषाः — भ. गी. ५।२५

लभन्ते ब्रह्म निर्वाणं शुद्धा ध्यानेन योगिनः — दुर्वासो. १।१०

लभन्ते युद्धमीदृशम् — भ. गी. २।३२

लम्बोदरोऽहं पुरुषोत्तमोऽहं विघ्नान्तकोऽहं विजयात्मकोऽहम् — हेरम्बो. १२

लम्भुको ह वासो भवत्यनग्नो ह वासो भवति — छांदो. ५।२।२

लयमन्त्रहठा योगा योगो ह्यष्टाङ्गसंयुतः — वराहो. ५।१०

लययोगश्चित्तलयः कोटिशः परिकीर्तितः — १ यो. त. २३

लयविक्षेपरहितं मनः कृत्वा सुनिश्चलम्। यदा यात्यमनीभावं तदा तत्परमं पदम् — मैत्रा. ६।३४

लयस्तमश्च विक्षेपस्तेजः स्वेदश्च शून्यता। एवं हि विघ्नबाहुल्यं त्याज्यं ब्रह्मविशारदैः — ते. बिं. १।४१

लयात् (मनसः) सम्प्राप्यते सौख्यं स्वात्मानन्दं परं पदम् — यो. शि. १।१३६-

लयेन पलमात्रेण आसनस्थो न खिद्यते। स्वल्पश्वासो भवेद्योगी स्वल्पोन्मेषयुतस्तथा — अमन. १।३९

लये सम्बोधयेच्चित्तं, विक्षिप्तं शमयेत्पुनः। सकषायं विजानीयात् समप्राप्तं न चालयेत् — अद्वैत. ४

ललाटमेवोक्थं, यथा द्यौस्तथा — १ ऐत. १।२।६

ललाटाच्चैव मे रुद्रो देवः क्रोधाद्विनिस्सृतः — ना. महो. ४०

ललाटात्क्रोधजो रुद्रो जायते — सुबालो. २।१

ललाटे ऊर्ध्वपुण्ड्रं मध्यच्छिद्रं — सि. वि. ३

लवणमेतदुदकेऽवधायाथ मा प्रातरुपसीदथाः — छांदो. ६।१३।१

लवणं तोयसम्पर्काद्यथा तोयमयं भवेत्। मनोऽपि ब्रह्मसम्पर्कात्तथा ब्रह्ममयं भवेत् — अमन. १।२९

लवणेन सुवर्णं सन्दध्यात्सुवर्णेन रजतं रजतेन त्रपु त्रपुणा सीसं सीसेन लोहं लोहेन दारु दारुणा चर्म — छांदो. ४।१७।७

लवैकं न भावयेज्जन्तुसंरक्षणार्थं वर्षवर्जमिति — कठरु. ४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

लाङ्गलानामेवैते बहुलमनुदात्तानु-
दात्तं चानुदात्तमवृद्धं वृद्धं..भवति संहितो. ३।२
लाभालाभयोः समो भूत्वा...
सन्न्यासेन देहत्यागं करोति
स परमहंसः जाबालो. ६
लाभालाभावसद्द्विद्धि जयाजय-
मसन्मयम् ते. बिं. ३।५६
लाभालाभौ जयाजयौ भ. गी. २।३८
लाभालाभे समो भूत्वा...शरीर-
त्रयमुत्सृज्य सन्न्यासेनैव देह-
त्यागं करोति स कृतकृत्यो भवति ना. प. ३।८७
लाभालाभौ समौ कृत्वा गोवृत्त्या
प्राणसन्धारणं कुर्वन्...प्रणवा-
त्मकत्वेन देहत्यागं करोति
यः सोऽवधूतः तुरीया. ३
लाभालाभौ समौ कृत्वा गोवृत्त्या
भैक्षमाचरन्...सन्न्यासेन देह-
त्यागं करोति स परमहंस-
परिव्राजकः प. हं. प. ८
लाभे चैव न हर्षयेत्, प्राण-
यात्रिकमात्रः स्यात् ना. प. ५।१८
लालनात्स्निग्धललना पालनात्
पालकः पिता । सुहृदुत्तमवि-
न्यासान्मनो मन्ये मनीषिणः महो. ५।८०
लिङ्गतृतीयभागेन भवेद्वेद्याः
समुच्छ्रयः शिवो. २।२
लिङ्गनालात्समाकृष्य वायुमप्य-
मतो मुने ।...मूलाधारस्य
विप्रेन्द्र मध्ये तं तु निरोधयेत् जा.द. ६।४०
लिङ्गमोङ्कारमिष्यते शिवो. १।२४
लिङ्गरूपिणं मां सम्पूज्य चिन्त-
यन्ति सिद्धाः सिद्धिङ्गताः भस्मजा. २।१३
लिङ्गं प्रचरेच्छाखात् लिङ्गोप. २
लिङ्गं च कारणं चैव चिन्मात्रा-
न्नहि विद्यते ते. बिं. २।३२
(अथ) लिङ्गात्संहृत्य तेजसा
शरीरत्रयं संव्याप्य...मात्रा-
भिरोतानुज्ञात्रनुज्ञाविकल्परूपं
चिन्तयन्ग्रसेत् नृसिंहो. ३।४

लिङ्गाभावात्तु कैवल्यमिति ब्रह्मानु-
शासनम् ना. प. ४।३७
लिङ्गाभिषेकं निर्माल्यं गुरोरभिषेक-
तीर्थं महेश्वरपादोदकं जन्म-
मालिन्यं प्रक्षालयति १ रुद्रोप. ३
लिङ्गे सत्यपि खल्वस्मिञ्ज्ञानमेव
हि कारणम् ना. प. ४।३३
लिप्यते न स पापेन भ. गी. ५।१०
लीयते हि सुषुप्तौ तन्निगृहीतं
न लीयते । तदेव निर्भयं ब्रह्म
ज्ञानालोकं समन्ततः अद्वैत. ३५
लीलया कल्पयामास चित्राः
सङ्कल्पतः प्रजाः । नानाचार-
समारम्भा गन्धर्वनगरं यथा महो. ५।१६२
लीलयैव यदादत्ते दिक्कालकलितं
वपुः । तदेव जीवपर्यायवासना-
वेशतः परम् । मनः सम्पद्यते
लोलं कलनाकलनोन्मुखम् महो. ५।१४५
(एवं) लीलाकामशरीरी स्व-
विनोदार्थं भक्तैः सहोत्कण्ठितै-
स्तत्र क्रीडति कृष्णः राधोप. ४।२
लुप्तपिण्डोदकक्रियाः भ. गी. १।४२
लुब्धो हिंसात्मकोऽशुचिः भ. गी.१८।२७
लेलायन्तीरिव सञ्जिहाना इव आर्षे. ७।१
लेलिह्यसे ग्रसमानः समन्तात् भ.गी. ११।३०
लेशतः प्राप्तसत्ताकः स एव घनतां
शनैः । याति चित्तत्वमापूर्य
दृढं जाड्याय मेघवत् महो. ५।१७९
लोकत्रयं प्रव्यथितं महात्मन् भ.गी. ११।२०
लोकत्रयेऽपि कर्तव्यं किञ्चिन्ना-
स्त्यात्मवेदिनाम् जा. द. १।२४
लोकत्रयेऽप्यप्रतिमप्रभाव भ.गी. ११।४३
लोकवासनया जन्तोः शास्त्र-
वासनयाऽपि च । देहवासनया
ज्ञानं यथावन्नैव जायते मुक्तिको.२।२
लोकसंग्रहमेवापि भ. गी. ३।२०
लोकसङ्ग्रहयुक्तानि नैवकुर्यान्नकारयेत् ना. प. ५।३३
लोकस्तदनुवर्तते भ. गी. ३।२१
लोकस्य द्वारमर्चिष्मत्पवित्रम् सुदर्श.९

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

लोकस्य नरकान्मृत्योर्महाभयाच्च संरक्षणी (गोपी) गोपीचं. ६

लोकस्य संकृत्यै सर्वं सङ्कल्पते छांदो. ७।४।२

लोकस्य सृजति प्रभुः भ. गी. ५।१४

लोकं मे यजमानाय विन्देष वै यजमानस्य लोक एतास्मि छांदो.२।२४।५

लोका अलोका देवा अदेवा वेदा अवेदा अत्र स्तेनोऽस्तेनो भवति बृह. ४।३।२२

लोका इति लोकविदो देवा इति च तद्विदः वैतथ्य. २१

लोकातिहारपरोक्षसमापाद्याः संहितो. २।१

लोकादिमग्निं तमुवाच तस्मै या इष्टका यावतीर्वा यथा वा । स चापि तत्प्रत्यवदद्यथोक्तमथास्य मृत्युः पुनरेवाह तुष्टः कठो. १।१५

लोकानुग्रहार्थं मायासहितं ब्रह्म सम्भोगवशादस्य चन्दनस्य वैभवम् गोपीचं. ८

लोकानुवर्तनं त्यक्त्वा त्यक्त्वा देहानुवर्तनम् । शास्त्रानुवर्तनं त्यक्त्वा स्वाध्यासापनयं कुरु [अक्ष्युप.४५+अध्यात्मो. ३

लोकान्तरगतः कर्मार्जितफलं स एव भुङ्क्ते पैङ्गलो. २।७

लोकान्नोद्विजते च यः भ.गी.१२।१५

लोकान्प्रत्युत्थायिनस्त एवमेवानुपरिवर्तन्ते बृह. ६।२।१६

लोकान् समग्रान् वदनैर्ज्वलद्भिः भ. गी.११।३०

लोकान् समाहर्तुमिह प्रवृत्तः भ.गी. ११।३२

लोकान्...सर्वाणि च भूतानि स्थावरजङ्गमान्यनुभवेयम् २ प्रणवो. १

लोकायतादिसाङ्ख्यान्ता जीवविश्रान्तिमाश्रिताः । तस्मान्मुमुक्षुभिर्नैव मतिर्जीवेशवादयोः । कार्या किन्तु ब्रह्मतत्त्वं निश्चलेन विचार्यताम् [महो. ४।७४+ वराहो. २।५५

लोकालोकं दहति धर्माधर्मं दहत्यभास्करममर्यादं निरालोकमतः परं दहति सुबालो १५।१–२

लोकास्तं परादुर्योऽन्यत्रात्मनो लोकान्वेद [बृह.२।४।६+ ४।५।७

लोकाँल्लोकविदः प्राहुराश्रमा इति तद्विदः । स्त्रीपुन्नपुंसकं लैङ्गाः परापरमथापरे वैतथ्य. २७

लोकाः सङ्कल्पन्ते लोकानां सं स्यै (मा. पा.) छांदो. ७।४।२

लोकीभवति सर्वमायुरेति ज्योग्जीवति महान्प्रजया पशुभिर्भवति महान्कीर्त्या लोकान्न निन्देत्तद्व्रतम् छांदो.२।१७।२

लोके जन्म यदीदृशम् भ. गी. ६।४२

लोके दातारं सर्वभूतान्युपजीवन्ति महाना. १७।५

लोके धर्मिष्ठं प्रजा उपसर्पन्ति महाना. १०।६

लोके परमहंसपरिव्राजको दुर्लभतरो यद्येकोऽस्ति प. हं प. ११

लोकेषु पञ्चविधं सामोपासीत छांदो. २।२।१

लोके साधु प्रजायास्तन्तुं तन्वानः पितृणामनृणो भवति महाना. १७।७

लोकेऽस्मिन् द्विविधा निष्ठा भ. गी. ३।३

लोको ब्रह्म गुरुर्ब्रह्म शिष्यो ब्रह्म सदाशिवः । पूर्वं ब्रह्म परं ब्रह्म शुद्धं ब्रह्म शुभाशुभम ते. बिं. ६।३७

लोको मामजमव्ययम् भ. गी. ७।२५

लोको म्रियते जननाय च भवसं. १।२५

लोकोऽयं कर्मबन्धनः भ. गी. ३।९

लोपामुद्रायाः शक्तिकूटराजं पठित्वा वैष्णवी विद्या द्वादशे धामनि व्याचक्षते त्रि. ता. १।१६

लोभक्रोधादयो दैत्याः कृष्णो. ९

लोभं मोहं भयं दर्पं कामं क्रोधं च किल्बिषम् ते.बिं. १।१२

लोभः प्रवृत्तिरारम्भः भ.गी.१४।१२

लोभादयः पशवः (शा. यज्ञस्य) गर्भो. ११

लोभोपहतचेतसः भ. गी. १।३८

लोमभ्य ओषधिवनस्पतयो हृदयं निरभिद्यत २ ऐत. १।४

लोमभ्य ओषधिवनस्पतयो ललाटात्क्रोधजो रुद्रो जायते सुबालो. २।१

लोमशां पशुभिः सह स्वाहा तैत्ति. १।४।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

लोमशेन ह स्म वै चर्मणा पुरा वीणा अपिदधति ३ ऐत. २।५।२

लोम हिङ्कारस्त्वक्प्रस्तावो मांस-मुद्गीथोऽस्थि प्रतिहारो मज्जा निधनमेतद्यज्ञायज्ञीयमङ्गेषु प्रोतम् छांदो. २।१९।१

लोमाधरोष्ठमथर्ववेदः प्रीणातु आचम. ४

लोमानि धूमो योनिरर्चिर्यदन्तः करोति तेऽङ्गारा अभिनन्दा विस्फुलिङ्गाः बृह. ६।२।१३

लोमानि बर्हिः (यज्ञस्य) महाना. १८।१

लोहानां काञ्चनं वरम् इतिहा. ४९

लोहितशुक्लकृष्णगुणमयीगुणसाम्या-निर्वाच्यामूलप्रकृतिरासीत् पैङ्गलो. १।२

लोहितं तिलकं ध्यायेत् गुह्यका. ११

लोहिनी द्यौर्भवति ३ ऐत. २।४।४

लौकिकवैदिकमप्युपसंहृत्य सर्वत्र पुण्यापुण्यवर्जितो ज्ञानाज्ञान-मपि विहाय...देहत्यागं करोति यः सोऽवधूतः तुरीया. ३

लौकिकवैदिकसामर्थ्यं स्वचतुर्दश-करणप्रवृत्तिं च पुत्रे समारोप्य तदभावे शिष्ये तदभावे स्वा-त्मन्येव...तत्त्वमस्यादिवाक्यार्थ-स्वरूपानुसन्धानं कुर्वन्नुदीचीं दिशं गच्छेत् प. हं. प. ५

लौकिकाग्नीनुदराग्नौ समारोपयेत् आरुणि. २

व

वकारं जीवबीजं च उदानं शङ्खवर्णकम् ध्या. बिं. ९६

वक्तव्यमेवाप्येति यो वक्तव्य-मेवास्तमेति सुबालो. ९।६

वक्ता चास्य त्वादृगन्यो न लभ्यो... कठो. १।२२

वक्त्राणि ते त्वरमाणा विशन्ति भ.गी. ११।२७

वक्त्रेण सीत्कारपूर्वकं वायुं गृहीत्वा यथाशक्ति कुंभयित्वा नासाभ्यां रेचयेत्, तेन क्षुत्तृष्णालस्य-निद्रा न जायते शांडि. १।७।१४

वक्त्रेणापूर्य वायुं हुतवहनिलये-ऽपानमाकृष्य धृत्वा स्वाङ्गुष्ठा-द्यङ्गुलीभिर्वरकरतलयोः षड्भि-रेवं निरुध्य। ... पश्यन्ति प्रत्ययांशं प्रणवबहुविधध्यान-संलीनचित्ताः सौभाग्य. ७

वक्त्रेणोत्पलनालेन तोयमाकर्षये-न्नरः। एवं वायुर्ग्रहीतव्यः पूरकस्येति लक्षणम् अ. ना. १३

वक्तुमर्हस्यशेषेण भ.गी.१०।१६

वक्रतुण्डाय हुमिति चतुर्थः पादः ग. पू. ता.१।१३

वक्षोन्यस्तवपुः प्रपीड्य सुचिरं योनिं च वामाङ्घ्रिणा...सेयं व्याधिविनाशिनी सुमहती मुद्रा नृणां कथ्यते यो. चू. ६६

वक्षोन्यस्तहनुर्निपीड्य सुचिरं योनेश्च वामाङ्घ्रिणा हस्ताभ्यामनु-धारयन्प्रविततं पादं तथा दक्षिणम्। आपूर्य श्वसनेन कुक्षियुगलं बध्वा शनै रेचये-देषा पातकनाशिनी ननु महा-मुद्रा नृणां प्रोच्यते ध्या. बिं. ९३

वक्षो वसत्यस्य वरां वरिष्ठं वाकं दधाना ववृधे समस्तं तस्मै वरिष्ठाय वरप्रवृद्ध्यै स्वाहा पारमा. ९।२

वक्ष्यन्ते कारणान्यष्टौ स्मृतिर्यै-रुपचर्यते आयुर्वे. २०

वक्ष्यामि भरतर्षभ भ. गी. ८।२३

वक्ष्यामि हितकाम्यया भ. गी. १०।१

वचनात्पुरुषो ह्यव्यक्तमुखेन त्रिगुणं भुङ्क्ते मैत्रा. ६।१०

वचनादानगमनविसर्गानन्द-पञ्चकम् वराहो. १।१२

वचनादानगमनविसर्गानन्दहानो-पेक्षाबुद्धयोऽनङ्गकुसुमादिशक्त-योऽष्टौ भावनो. ३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वचनादानगमनविसर्गानन्दास्त-
द्विषयाः (कर्मेन्द्रियाणां) पैङ्गलो. २।३
वचनादानगमनविसर्गानन्दाः
पृथिवीकार्यकर्मेन्द्रियविषयाः त्रि. ब्रा. १।४
वचसा तज्जपेन्नित्यं वपुषा तत्सम-
भ्यसेत्। मनसा तज्जपेन्नित्यं
तत्परं ज्योतिरोमिति यो. चू. ८७
वचसो वाग्व्यापारः ना. प. ६।३
वज्रदण्डसमुद्भूता मणयश्चैक-
विंशतिः। सुषुम्नायां स्थिताः
सर्वे सूत्रे मणिगणा इव यो.शि. १।११८
वज्रदेह वज्रपुच्छ वज्रकाय... लांगूलो. ३
वज्रनखाय विद्महे तीक्ष्णदंष्ट्राय
धीमहि। तन्नो नारसिंह्हः
(नृसिंहः) प्रचोदयात् महाना. ३।९
[त्रि. म. ना. ७।१०+ वनदु. १३७
वज्रपञ्जरनाम्नैव यः कुर्याद्भस्म-
धारणम्। स सर्वभयनिर्मुक्तः
साक्षाच्छिवमयो भवेत् वज्रपं. ६
वज्रपञ्जरेण भस्मधारणं कुर्यात् वज्रपं. १
वज्रशक्तिपाशाङ्कुशगदात्रिशूल-
चन्द्रमुसलपद्मानि द्वादशे.. सूर्यता. ५।१
वज्रस्तम्भवदात्मानमवलम्ब्य
स्थिरोऽस्म्यहम् १सं. सो.२।५०
वज्राङ्गं पिङ्गनेत्रं कनकमयलस-
त्कुण्डलाक्रान्तगण्डं...
ध्यायन्तं रामचन्द्रं प्लवगपरिवृढं
सत्त्वसारं प्रसन्नम् लांगूलो. २
वज्रोली चामरोली च सहजोली
त्रिधा मता १ यो. त. २७
वज्रोलीमभ्यसेद्यस्तु स योगी
सिद्धिभाजनम् १ यो.त. १२६
वज्रोऽसि वार्त्रघ्नः शर्म मे भव
यत्पापं तन्निवारय आरुणि. ३
(तथया) वटबीजसामान्यमेक-
मनेकान्स्वाव्यतिरिक्तान्वटान्
सबीजानुत्पाद्य तत्र तत्र पूर्णं
सन्तिष्ठत्येवमेवैषा माया स्वा-
व्यतिरिक्तानि पूर्णानि क्षेत्राणि
दर्शयित्वा जीवेशावभासेन
करोति माया चाविद्या च
स्वयमेव भवति नृसिंहो. ९।३
वटबीजस्थमिव दत्तबीजस्थं
सर्वं जगत् दत्तात्रे. १।१
वडवाग्निः शरीरस्थो ह्यस्थिमध्ये
प्रवर्तते यो. शि. ५।३०
वडवेतराभवदश्ववृष इतरः बृह. १।४।४
वत्सरशतं ब्रह्ममानेन ब्रह्मणः
परमायुःप्रमाणम् त्रि.म.ना. ३।४
वत्सस्तु स्मृतयश्चास्य तत्सम्भूतं तु
गोमयम्। आगाव इति मन्त्रेण
धेनुं तत्राभिमन्त्रयेत् बृ. जा. ३।३
(अथ) वत्सं जातमाहुरतृणाद इति बृह. १।५।२
वत्सं पयसा पुनानाः चित्यु. १४।२
वदन्तिबहुभेदेनवादिनोयोगभूमिकाः महो. ५।२२
वदन्ते चात्मनो भावं वेदान्तोप-
निषद्विदः अमन. २।२४
वदन्त्येव परं ब्रह्म बुद्धिमन्तस्तु सूरयः अमन. २।२३
वदन् वाक् पश्यंश्चक्षुः शृण्वन् श्रोत्रं
मन्वानो मनस्तान्यस्यैतानि
कर्मनामान्येव बृह. १।४।७
वदन्वै तन्न वदति न हि वक्तुर्वक्ते-
र्विपरिलोपो विद्यतेऽविनाशित्वात् बृह. ४।३।२६
वदिष्यन्ति तवाहिताः भ. गी. २।३६
वदिष्याम्येवाहमिति वाग्दध्रे बृह. १।५।२१
वदेदुन्मत्तवद्विद्वान् गोचर्यां नैगमश्चरेत् ना. प. ५।३७
वधाय दत्तं तमहं हनामि चित्यु. १४।४
वनभाराअष्टादशजायन्ते पुरुषोत्तमात् सि. वि. २
वनस्पतयओषध्यो लोमानिपरिचक्षते गुह्यका. १७
वनस्पतयः शान्तिर्विश्वेदेवाः
शान्ति...[वा. सं. ३६।१७+ प्रवर्ग्या. १७
वनावनिविहारेण चित्तोपशम-
शोभिना। असङ्गसुखसौख्येन
कालं नयति नीतिमान् अक्ष्युप. २०
वनितादिषु वाक्कर्ममनोभि-
र्निस्स्पृहः शुचिः रामर. ४।२
वनी भूत्वा प्रव्रजेत् जाबालो. ४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वने शुष्कं शकृत् सङ्गृह्य कल्पोक्तविधिना कल्पितमुपकल्पं स्यात् (भस्म) बृ. जा. ३।३४
वन्दे रुद्रप्रियां नित्यमुत्पन्नां कामरूपिणीम्। उल्कामुखीं रुद्रजटीं नागपुष्पशिरोरुहाम् वनदु. ८५
वन्ध्याकुमारवचने भीतिश्चेदस्ति किञ्चन ते. बिं. ६।७३
वन्ध्यापुत्रो न तत्त्वेन मायया वाऽपि जायते अद्वैत. २८
वपुर्वह्निकणाकारं स्फुरितं व्योम्नि पश्यति महो. ५।१५२
वमनान्नमिव प्रवृत्तिं सर्वं हेयं मत्वा साधनचतुष्टयसम्पन्नो यः सन्न्यस्यति स एव ज्ञानसन्न्यासी १सं.सो. २।१३
वमनाहारवधस्य भाति सर्वेषणादिषु। तस्याधिकारः सन्न्यासे त्यक्तदेहाभिमानिनः मैत्रे. २।१८
वयमाद्यस्य दातारः पिता त्वं मातरिश्व नः प्रश्नो. २।११
वयमेतद्बाणमवष्टभ्य विधारयामः प्रश्नो. २।२
वयं कृतार्था इत्यभिमन्यन्ति बालाः मुण्ड. २।९
वयं देवस्य भोजनमित्याचामति छांदो. ५।२।७
वयं नाम प्रब्रवामा घृतेना- (घृतस्या) स्मिन्यज्ञे धारयामा नमोभिः महाना. ८।९
[+तै. आ. १०।१०।२+ऋ.मं. ४।५८।२
[+वा. सं. १७।९०
वयं ब्रह्मचारिन्निदमुपास्महे (मा.पा.) छांदो. ४।३।७
वयं ब्रह्मचारिन्निदमुपास्महे दत्तास्मै भिक्षामिति छांदो. ४।३।७
वयं सोम व्रते तव मनस्तनुषु बिभ्रतः लिङ्गोप. १
[+ऋ.मं.१०।५७।६+वा.सं.३।५६
वय४ स्वर्गलोकमेष्यामो वयमेष्यामः सहवै. १
(ॐ) वयः सुपर्णा उपसेदुरिन्द्रं प्रियमेधा ऋषयो नाधमानाः महाना. १६।७
[बाष्कुलो.५+ऋ.मं१०।७३।११
[+साम. १।३१९ तै.आ. ४।४२।३
वयांसि वैनद्विमभीरमिति बृह. ३।९।२५

वयो दात्रे मयो मह्यमस्तु प्रतिग्रहीत्रे चित्यु. १०।१,४
वरणायां ना-(-स्यां) इयां च मध्ये प्रतिष्ठितः [जाबालो. २+ रामो. ३।२
वरदं सर्वभूतानां सर्वं व्याप्यैव तिष्ठति १ प्रणवो. ११
वराकृतप्राप्तिः स्नानम् आत्मपू. १
वराह एनं हन्ति, मर्कट एनमास्कन्दति (दुःस्वप्ने) ३ ऐत. २।४।७
वराहरूपिणं मां ये भजन्ति मयि भक्तितः। विमुक्ताज्ञानतत्कार्या जीवन्मुक्ता भवन्ति ते वराहो. १।१६
वरुण एव सविताऽऽपः सावित्री स यत्र वरुणस्तदापो यत्र वा आपस्तद्वरुणस्ते द्वे योनिस्तदेकं मिथुनम् सावित्र्यु. २
वरुणमेवाप्येति यो वरुणमेवास्तमेति सुबालो. ९।४
वरुणस्य विराट् चित्यु. ९।१
वरुणेन मुखेन न वै देवा अश्नन्ति न पिबन्ति छांदो. ३।८।१
वरुणेनैव मुखेनैतदेवामृतंदृष्ट्वातृप्यति छांदो. ३।८।३
वरुणोऽपामघमर्षणस्तस्मात् प्रमुच्यते महाना. ६।८
वरुणो यादसामहम् भ.गी.१०।२९
वरुणोऽर्यमाः चन्द्रमा कला कलिर्धाता...सर्वे नारायणः सुबालो. ६।१
वरेण्यं श्रेष्ठं भजनीयमक्षरं नमस्कार्यम् त्रि. ता. १।६
वरो दक्षिणा, वरेणैव वरं स्पृणोत्यात्मा हि वरः सहवै. २०,२२
वर्गोऽसि पाप्मानं मे वृङ्ध्वीत्येतयैवाऽऽवृता मध्ये सन्तमुद्वर्गोऽसि पाप्मानं म उद्वृङ्धि कौ. त. २।७
वर्चोदास्त्वमसि सूर्यस्य महाना.१७।१५
वर्जयित्वा स्त्रियाः सङ्गं कुर्यादभ्यासमादरात्। योगिनोऽङ्गे सुगन्धश्च जायते बिन्दुधारणात् १ यो. त. ६२
वर्णत्रयात्मकाः प्रोक्ता रेचपूरककुम्भकाः। स एष प्रणवः प्रोक्तः प्राणायामस्तु तन्मयः जा. द. ६।२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वर्णं रक्तं कामदं च सर्वाधिव्याधिभेषजम्। सृष्टिस्थितिलयादीनां कारणं सर्वशक्तिधृक् — पञ्चब्र. १२
वर्णं शुक्लं तमोमिश्रं पूर्णबोधकरं स्वयम्। धामत्रयनियन्तारं धामत्रयसमन्वितम् — पञ्चब्र. ८
वर्णः स्वरः। मात्रा बलम्। साम सन्तानः — तैत्ति. १।२।१
वर्णाक्षरपदाङ्कशो विभक्त्यामृषिनिषेवितामिति वाचं स्तुवन्ति — २ प्रणवो. १७
वर्णादिधर्मं हि परित्यजन्तः स्वानन्दतृप्ताः पुरुषा भवन्ति — मैत्रे. १।१८
वर्णानां ब्राह्मण एव प्रधान इति वेदवचनानुरूपं स्मृतिभिरप्युक्तम् — व. सू. २
वर्णाश्रमधर्मकर्मसङ्कल्पो बन्धः — निरा. उ. २१
वर्णाश्रमं सावयवं स्वरूपमाद्यन्तयुक्तं ह्यतिकृच्छ्रमात्रम्। पुत्रादिदेहेष्वभिमानशून्यं भूत्वावसेत्सौख्यतमे ह्यनन्ते — मैत्रे. १।१९
वर्णाश्रमाचारयुता विमूढाः कर्मानुसारेण फलं लभन्ते — मैत्रे. १।१८
वर्णाश्रमाचारविशेषाः पृथक्पृथक् शिखावर्णाश्रमिणामेककैव — परब्र. ६
वर्णाश्रमादयो देहे मायया परिकल्पिताः। नात्मनो बोधरूपस्य मम ते सन्ति सर्वदा। इति यो वेद वेदान्तैः सोऽतिवर्णाश्रमी भवेत् — ना. प. ६।१६
वर्णाश्रमेषु ये धर्माः शास्त्रोक्ता नृपसत्तम। तेषु तिष्ठन्नरो विष्णुमाराधयति नान्यथा — भवसं. २।६१
वर्णो ह वै पुरुषः स लोकाधिष्ठितो भवत्यनुष्टुब्वै पुरुषः — ग. पू. ३।१
वर्ण्यन्ते स्वस्तिकं पादतलयोरुभयोरपि। पूर्वोत्तरे जानुनी द्वे कृत्वाऽऽसनमुदीरितम् — त्रि. ब्रा. २।३५
वर्त एव च कर्मणि — भ. गी. ३।२२
वर्तते कामकारतः — भ.गी. १६।२३
वर्तते वि[illegible]ात्मनाम — भ. गी. ५।२६
वर्तन्त इति [illegible] — भ. गी. ५।९
वर्तमानानि चार्जुन — भ. गी. ७।२६
वर्तेतात्मैव शत्रुवत् — भ. गी. ६।६
वर्त्याधारस्नेहयोगाद्यथा दीपस्य संस्थितिः। अन्तर्याण्डोपयोगादिमौ स्थितावात्मशुची तथा — मैत्रा. ६।३६
वर्षति स उद्गीथः [छां.उ.२।३।१+ २।१५।१
वर्षत्येष यथा धर्मामृतधाराःसहस्रशः — अध्यात्मो. ३८
वर्षन्तं न निन्देत्तद्व्रतम् — छांदो. २।१५।२
वर्षन्तु ते विभावरि दिवो अभ्रस्य विद्युतः। रोहन्तु सर्वबीजान्यव ब्रह्म द्विषो जहि [वनदु.३८,४०+ ऋ.खि.५।८४।१
वर्षस्य रेत ओषधयः — १ ऐत. १।३।१
वर्षस्य संक्लृप्त्या अन्नं सङ्कल्पते — छांदो. ७।४।२
वर्षा उद्गीथः — छांदो. २।१६।१
वर्षाभ्योऽन्यत्र यत्स्थानमासनं तदुदाहृतम्। उक्तालाब्वादिपात्राणामेकस्यापीह सङ्ग्रहः — १सं सो. २।८०
वर्षाभ्योऽन्यत्र वर्षासु मासांश्च चतुरो वसेत्। द्विरात्रं वा वसेद्ग्रामे भिक्षुर्यदि वसेत्तदा — ना. प. ४।१५
वर्षासु ध्रुवशीलोऽष्टौ मासानेकाकी यतिश्चरेत् — आरुणि. ४
वर्षास्वेकत्र तिष्ठेत स्थाने पुण्यजलावृते (यतिः) — ना.प. ४।२१
वल्मीकताडनादेव मृतः किंतु महोरगः — वराहो. २।४०
वशः कौलेयकेनेव ब्रह्मन्मुक्तोऽस्मि चेतसा — महो. ३।१९
वशिन्येका निष्क्रियाणां बहूनामेकं बीजं बहुधा या करोति — गुह्यका. ७०
वशी सर्वस्य लोकस्य स्थावरस्य चरस्य च — श्वेताश्व. ३।१८
वशे सततनम्रः स्यात्संहृत्याङ्गानि कूर्मवत्। तत्सम्मुखं च निर्गच्छेन्नमस्कारपुरःसरः — शिवो. ७।६७
वश्यमायत्वमेकं सर्वज्ञत्वं च तस्य तु — सरस्व. ३९
वश्याय पङ्क्तैर्विद्वान् धनार्थी मोदकैर्हुनेत् — ग. पू. २।१३
वश्यां स्फुरन्तीमसतीं निपीड्य सम्भक्ष्य सिंहेन स एव वीरः — नृसिंहो. ४।३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वश्यो बाणो रागः पाशः द्वेषोऽङ्कुशः	भावनो. ६
वसन्तो अस्यासीदाज्यम् [+ऋ.सं.१०।९०।६+	चित्यु. १२।३ पु. सू.६,१४
वसन्तो हिङ्कारो ग्रीष्मः प्रस्तावो वर्षा उद्गीथः शरत्प्रतिहारो हेमन्तो निधनमेतद्वैराजमृतुषु प्रोतम् [छांदो. २।५।१+	२।१६।१
वसापराणि द्वात्रिंशतं वर्षाणीति सहापराणि द्वात्रिंशतं वर्षाण्युवास	छांदो. ८।९।३
वसिष्ठवालखिल्यविश्वामित्रकश्यपात्रिभरद्वाजाङ्गीरसजामदग्निगौतमागस्त्यजाबालिकपिला द्वादशकलाः	ना.पू. ता.६।१
वसिष्ठवैयासकिवामदेवविरिञ्चिमुख्यैर्हृदि भाव्यमानः । सनत्सुजातादिसनातनाद्यैरीड्यो महेशो भगवानादिदेवः	शरभो. २०
वसिष्ठाय स्वाहेत्यग्रावाज्यस्य हुत्वा मन्थे सम्पातमवनयेत्	छांदो. ५।२।५
(यो ह वै) वसिष्ठां वेद, वसिष्ठः स्वानां भवति, वाग्वै वसिष्ठा	बृह. ६।१।२
वसीयान् भवति स य एतदेनमुपास्ते	आर्षे. ४।३
वसुरण्वो विभुरसि प्राणे त्वमसि सन्धाता ब्रह्मंस्त्वमसि..	महाना.१७।१५
वसुरुद्रादित्यैः सर्वैर्देवैः सेवितं दिवं तत् साम्नस्तृतीयं पादं जानीयात् [नृ. पू. १।२	ग.पू.ता. १।१२
वसूनामेव तावदाधिपत्यं स्वाराज्यं पर्येता	छांदो. ३।६।४
वसूनामेवैको भूत्वाऽग्निनैव मुखेनैतदेवामृतं दृष्ट्वा तृप्यति	छांदो. ३।६।३
वसूनां पावकश्चास्मि	भ. गी. १०।२३
वसूनां प्रातस्सवनं रुद्राणां माध्यंदिनं सवनमादित्यानां च विश्वेषां च देवानां तृतीयसवनम्	छांदो. २।२४।१
वसेदेकान्तिको भूत्वा चैकान्ते द्वैतवर्जिते । इत्येवमाचरेद्धीमान्स एवं मुक्तिमाप्नुयात् [स्कन्दो. १२+	मैत्रे.२।३
वसोर्द्धाराणामिन्द्रनगरं तदसुराः पर्यवारयन्त	२ प्रणवो. ७
वसोः पवित्रमग्निः सवितुश्च रश्मयः पुनन्त्वन्नं ममदुष्कृतं च यद्न्यत्	मैत्रा. ६।९
वस्तुतो नोपादानमत एव नोपादेयम्	स्वसंवे. १
वस्त्रमपि भूमौ वाऽप्सु वा विसृज्य ....ब्रह्माहमस्मीति तत्त्वमस्यादिवाक्यार्थस्वरूपानुसन्धानं कुर्वन्नुदीचीं दिशं गच्छेत्	प. हं. प. ५
वस्त्रमुच्छिष्टपात्रमिव (त्यजेद्यतिः)	ना. प. ७।१
वस्त्वभावं सुबुध्वैव निःसङ्गं विनिवर्तते	अ. शां. ७९
वस्त्वेकं परब्रह्म नारायणः सनातनः	ना.पू.ता. ५।६
वस्त्वेवमेवं प्रादेशमात्रमभिविमानमात्मानं वैश्वानरमुपास्ते, स सर्वेषु लोकेषु सर्वेषु भूतेषु सर्वेष्वात्मस्वन्नमत्ति	छांदो. ५।१८।१
वहन्ति ह वा एनं वन्तिसम्बद्धाः, य एवं वेद	१ ऐत. १।६।१
वह्नित्रयं तच्च जगत्त्रयं यद्गुणत्रयं तच्च शक्तित्रयं स्यात्	सि. शि. १५
वह्निर्वक्त्रं चन्द्रसूर्यौ च नेत्रे दिशः श्रोत्रे घ्राणमाहुश्च वायुः	विष्णुहृ. १।४
वह्निस्त्रिकोणं रक्तं च रेफाक्षरसमुद्भवम्	यो. त. ९१
वह्निःश्रोत्रत्वक्चक्षुर्जिह्वाघ्राणानि	त्रि. ब्रा. १।३
वह्नेर्यथा योनिगतस्य मूर्तिर्न दृश्यते नैव च लिङ्गनाशः	श्वेताश्व. १।१३
वह्नेश्च यद्वत्खलु विस्फुलिङ्गाः सूर्यान्मयूखाश्च तथैव तस्य । प्राणादयो वै पुनरेव तस्मादभ्युच्चरन्तीहयथाक्रमेण [मैत्रा.६।२६	+६।३१
वह्नौ चानिलमारोप्य रेफाक्षरसमुज्वलम्	१ यो. त. ९२
वह्नौ विवर्धमाने तु सुखमन्नादि जीर्यते	वराहो. ५।४७
वंशस्तु भगवान् रुद्रः शृङ्गमिन्द्रः सगोसुरः	कृष्णो. ८
वाको वा अनुवाको वाकं वाकं सञ्जुषमाणो देवस्य स्वं स्वगुप्तये स्वयं जेनातिथे ज्योतिषे स्वाहा	पारमा. ४।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वाक् च वक्तव्यं च नारायणः सुबालो. ६।१
वाक्तदा प्राणं रेहुश्च यत्र तूष्णीं वा भवति स्वपिति वा तदा वाग्भवति ३ ऐत. १।६।६
वाक्पतिर्होता चित्यु. १।१
वाक्पतिश्चक्षुष्पतिः, श्रोत्रपतिर्विज्ञानपतिः, एतत्ततो भवति तैत्ति. १।६।२
वाक्परस्ताच्चक्षुरारुन्धे कौ. त. २।२
वाक्पाणिपादपायूपस्थाख्यानि कर्मेन्द्रियाणि शारीरको. १
वाक्पाणिपादपायूपस्थास्तद्वृत्तयः (कर्मेन्द्रियाणां) पैङ्गलो. २।३
वाक् पूर्वरूपं, मन उत्तररूपं, प्राणः संहितेति शूरवीरो माण्डूकेयः ३ऐत. १।१।२
वाक्प्राविशद्दशयदेव १ ऐत. १।४।६
वाक्यमप्रतिबद्धं सत्प्राक्परोक्षावभासिते । करामलकवद्बोधमपरोक्षं प्रसूयते अध्यात्मो.४
वाक्यार्थस्य विचारेण यदाप्नोति शरच्छतम् । एकवारजपेनैव ऋष्यादिध्यानतश्च यत् शु. र. १।१७
(अथ) वाक्श्रोत्रं चक्षुर्मनः प्राण इत्येकेऽथ बुद्धिर्धृतिः स्मृतिः प्रज्ञानमित्येके मैत्रा. ६।३१
वाक् सन्धिः, जिह्वा सन्धानम् तै. उ. १।३।७
वाक्संहितेति पञ्चालचण्डः, वाचा वै वेदाः सन्धीयन्ते ३ ऐत. १।६।५
वागध्यात्मं,वक्तव्यमधिभूतं,अग्निस्तत्राधिदैवतं, नाडी तेषां निबन्धनम् सुबालो. ५।१०
वागष्टमी ब्रह्मणा संविदाना वाग्घ्यष्टमी ब्रह्मणा संवित्ते बृह. २।२।३
वागनुष्टुबेतद्वाचमनुष्ठमः बृह. ५।१४।५
(तस्य) वागर्चिश्चक्षुरङ्गाराः श्रोत्रं विस्फुलिङ्गास्तस्मिन्नेतस्मिन्नग्नौ देवा अन्नं जुह्वति बृह. ६।२।१२
वागस्मात्सर्वाणि नामान्यभिविसृजते, वाचा सर्वाणि नामान्याप्नोति कौ. त. ३।
वागुदक्रामदवदन्नश्नन्पिबन्नास्तैव १ऐत. १।४।४
वागेव गीथोच्चगीथा चेति स उद्गीथः बृ. छ. १।३।२३
वागेवदेवाः,मनःपितरः,प्राणोमनुष्याः बृह. १।५।६
वागेव ब्रह्मणश्चतुर्थः पादः, सोऽग्निना ज्योतिषा भाति च तपति च कीर्त्या यशसा ब्रह्मवर्चसेन छांदो. ३।१८।३
वागेवर्क् प्राणः सामोमित्येतदक्षरमुद्गीथस्तद्वा एतन्मिथुनं यद्वाक् च प्राणश्चर्क् च साम च छांदो. १।१।५
वागेवर्क्, प्राणः साम, तदेतदस्यामृच्यध्यूढ५ साम तस्मादृच्यध्यूढ५ साम गीयते छांदो. १।७।१
वागेवर्ग्वेदो मनो यजुर्वेदः प्राणः सामवेदः बृह. १।५।५
वागेव सम्राडिति होवाच—वाचा वै सम्राड् बन्धुः प्रज्ञायते बृह. ४।१।२
वागेव ह्यनुजानाति चिन्मयो ह्ययमोङ्कारश्चिदेव ह्यनुज्ञाता नृसिंहो. ८।६
वागेवात्रिर्वाचा ह्यन्नमद्यतेऽत्ति ह वै नामैतद्यदत्रिरिति बृह. २।२।४
वागेवायतनमाकाशः प्रतिष्ठा प्रज्ञेत्येनदुपासीत बृह. ४।१।२
वागेवायं लोकः, मनोऽन्तरिक्षं, लोकः प्राणोऽसौ लोकः बृह. १।५।४
वागेवास्मा एकमङ्गमुदूढं तस्यैनाम परस्तात्प्रतिविहिता भूतमात्रा कौ. त. ३।५
वागेवास्य ज्योतिर्भवतीति, वाचैवायं ज्योतिषास्ते पल्ययते... बृह. ४।३।५
वागेवेदं सर्वमनुजानाति चिन्मयो ह्ययमोङ्कारश्चिद्धीदं सर्वं निरात्मकमात्मसात्करोति नृसिंहो. ८।४
वागेवेदं सर्वं, न ह्यशब्दमिवेहास्ति, चिन्मयो ह्ययमोङ्कारश्चिन्मयमिदं सर्वम् नृसिंहो. ८।२
वागेवैतत्सर्वं विज्ञापयति वाचमुपास्वेति छांदो. ७।२।१
वागोजः सहौजो मयि प्राणापानौ प्रवर्ग्या. १+ वा. सं. ३६।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वाग्गीर्वाचो ह गिर इत्याचक्षते — छांदो. १।३।६

वाचि बृहती, तस्या एष पतिः
(उद्गीथः) — छांदो. १।२।११

वाचि विज्ञाता वागेनं तद्भूत्वाऽवति — बृह. १।५।८

वाग्घोच्चक्राम, सा संवत्सरं प्रोष्या-
गत्योवाच कथमशकत मदृते
जीवितुमिति — बृह. ६।१।८

वाग्घोता, दीक्षा पत्नी, वातोऽध्वर्युः — चित्यु. ६।१

वाग्दण्डः कर्मदण्डश्च मनोदण्डश्च
ते त्रयः। यस्यैते नियता दण्डाः
स त्रिदण्डी महायतिः — ना. प. ६।११

वाग्दण्डे मौनमातिष्ठेत्कायदण्डे
त्वभोजनम्। मानसे तु कृते
दण्ड प्राणायामो विधीयते — १ सं.सो.२।९७

वाग्देवीं गायत्रीं शरणमहं प्रपद्ये — गायत्रीर. १०

वाग्घ्यष्टमी ब्रह्मणा संवित्ता...(मा.पा.) — बृह. २।२।३

वाग्वा अनुष्टुप् वाचैव प्रयन्ति वा-
चो-(चैवो-) चन्ति, परमा वा
एषा छन्दसां यदनुष्टुबिति
[नृ. पू. १।१+ — ग. पू. १।६

वाग्वा इदं सर्वं भूतं गायति च
त्रायते च — छांदो. ३।१२।१

वाग्वा ऋग्वेदं विज्ञापयति यजुर्वेदं
सामवेदमाथर्वणं चतुर्थमिति-
हासपुराणं पञ्चमं वेदानां वेदं.. — छांदो. ७।२।१

वाग्वा ओङ्कारो वागेव ह्यनुजानाति
चिन्मयो ह्ययमोङ्कारश्चिदेव
ह्यनुज्ञाता — नृसिंहो. ८।६

वाग्वाओङ्कारोवागेवेदंसर्वमनुजानाति — नृसिंहो. ८।४

वाग्वा ओङ्कारो वागेवेदं सर्वं,
न ह्यशब्दमिवेहास्ति — नृसिंहो. ८।२

वाग्वा साम्नो भूयसी — छांदो. ७।२।१

वाग्वेदिः, अधीतं बर्हिः, केतो अग्निः — चित्यु. १।१

वाग्वै ग्रहः, स नाम्नाऽतिग्राहेण
गृहीतो वाचा हि नामान्य-
भिवदति — बृह. ३।२।३

वाग्वै बृहती तस्या एष पतिस्त-
स्माद् बृहस्पतिः — बृह. १।३।२०

वाग्वै ब्रह्म, तस्या एष पति-
स्तस्माद् ब्रह्मणस्पतिः — बृह. १।३।२१

वाग्वै ब्रह्मेत्यवदतो हि किं स्यात् — बृह. ४।१।२

वाग्वै माता, प्राणः पुत्रः — ३ ऐत. १।६।६

वाग्वै यज्ञस्य होता तद्येयं वाक्
सोऽयमग्निः स होता स मुक्तिः
साऽतिमुक्तिः — बृह. ३।१।३

वाग्वै रथन्तरस्य रूपं, प्राणो
बृहतः, उभाभ्यामु खलु संहिता
सन्धीयते वाचा च प्राणेन च — ३ ऐत. १।६।१

वाग्वै वसिष्ठा, वसिष्ठः स्वानां भवति — बृह. ६।१।२

वाग्वै सम्राट् परमं ब्रह्म, नैनं
वाग्जहाति — बृह. ४।१।२

वाग्वै सामैष सा चामश्चेति
तत्साम्नः सामत्वम् — बृह. १।३।२२

वाङ्मामदेवतावरोधिनी सा
मेऽमुष्मादिदमवरुन्धाम् — कौ. ब. २।३

वाङ्मनश्चक्षुश्श्रोत्रजिह्वाघ्राणरेतो-
बुद्ध्याकूतिसङ्कल्पा मे शुध्यन्तां
ज्योतिरहं विरजा विपाप्मा
भूयासꣳ स्वाहा — महाना. १४।८

वाङ्मनःकायसङ्क्षोभं प्रयत्नेन
विवर्जयेत्। रसभाण्डमिवा-
त्मानं सुस्थिरं धारयेत्सदा — अमन. २।५५

वाङ्मनोगोचरश्चाहं सर्वत्र
सुखवानहम् — ते. बिं. ३।३८

वाङ्मयस्तेजोमयोऽमृतमयः पुरुषो-
ऽयमेव स योऽयमात्मा — बृह. २।५।३

वाङ्मयं तप उच्यते — भ.गी. १७।१५

वाङ्मया ब्रह्मभूतस्मात्षष्ठं वक्त्र-
समन्वितम्। सूर्यो वामश्रोत्र-
बिन्दुः संयुताष्टतृतीयकः — १ देव्यु. १६

वाङ्मे मनसि प्रतिष्ठिता मनो मे
वाचि प्रतिष्ठितमाविरावीर्मएधि — २ ऐत. ६।१

वाच ऋग्रस ऋचः साम रसः
साम्न उद्गीथो रसः — छांदो. १।१।२

वाचमष्टापदीमहमित्यष्टौ हि
चतुरक्षराणि भवन्ति — १ ऐत. ३।६।२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वाचमुद्गीथमुपासाञ्चक्रिरे ता॰
हासुराः पाप्मना विविधुः छांदो. १।२।३
वाचमेवाप्येति यो वाचमेवास्तमेति सुबालो. ९।६
वाचस्पतिः सोममपात् चित्यु. ५।१
वाचस्पतिः सोमं पिबति चित्यु. २।१
वाचस्पतिः सोमं पिबतु चित्यु. १।२
वाचस्पते च्छिद्रया वाचा चित्यु. ४।१
वाचस्पते वाचो वीर्येण चित्यु. २।१
वाचस्पते विधे नामन् चित्यु. १।२
वाचस्पते हृद्विधे नामन् चित्यु. ५।१
(एवं) वाचं च नाम च मनोऽनु-
भवति स यदा मनसा मनस्यति
मन्त्रानधीयीयेत्यथाधीते छांदो. ७।३।१
वाचं तदा प्राणे जुहोति कौ. त. २।५
वाचं ते मयि जुहोम्यसौ स्वाहा कौ. त. २।४
वाचं ते मयि दध इति पुत्रः कौ. त. २।१५
वाचं धेनुमुपासीत तस्याश्चत्वारः
स्तनाः स्वाहाकारो वषट्कारो
हन्तकारः स्वधाकारः बृह. ५।८।१
वाचं मे त्वयि दधानीति पिता कौ. त. २।१५
वाचं मे दिशतु श्रीर्देवी मनो मे
दिशतु वैष्णवी लक्ष्म्यु. ३
वाचंयमोऽप्रसाहः स यदि स्त्रियं
पश्येत्समृद्धं कर्मेति विद्यात् छांदो. ५।२।८
वाचंयमोऽभिप्रव्रज्य संस्पर्शं
जिगमिषेत् कौ. त. २।४
वाचंयमोऽभिप्रव्रज्यार्थं ब्रुवीत कौ. त. २।३
वाचं वदन्तीं सर्वे प्राणा
अनुवदन्ति कौ. त. ३।२
वाचं वेदा हृदयं वै नभश्च रसा
पादौ तारका रोमकूपाः।
साङ्गोपाङ्गान्यधिदैवानि ता
विद्यादुपस्थं च तथा समुद्रम् विष्णुहृ. १।५
वाचा च ह्येव स प्राणेन
चोदगायदिति बृह. १।३।२४
वाचा छन्दांसि, वाचा मित्राणि
सन्दधति वाचा सर्वाणि
भूतानि। अथो वागेवेदं
सर्वमिति ३ऐत. १।६।९

वाचामगोचरनिराकारपरब्रह्म-
स्वरूपोऽहमेव त्रि.म.ना. ८।६
वाचामगोचरानन्तदिव्यतेजो-
राश्याकारो भवति त्रि.म.ना. २।६
वाचामगोचरानन्तशुद्धबोधविशेष-
विग्रहं... चिद्रूपादित्यमण्डलं
द्वात्रिंशद्व्यूहभेदैरधिष्ठितम् त्रि.म.ना. ७।८
वाचामगोचरानन्दब्रह्मतेजोराशि-
मंडलमखण्डतेजोमंडलविशेषं
...शिवाद्वैतोपासका भजन्ते सि. सा. ६।१
वाचामतीतविषयो विषयाशा-
दशोज्झितः। परानन्दरसाक्षुब्धो
रमते स्वात्मनाऽऽत्मनि अ. पू. ५।९६
वाचारम्भणं विकारो नामधेयं
त्रीणि रूपाणीत्येव सत्यं [छांदो. ६।४।१।२,३,४
वाचारम्भणं विकारो नामधेयं
मृत्तिकेत्येव सत्यम् [छांदो. ६।१।४ +परत्र. ५
वाचारम्भणं विकारो नामधेयं
लोहमित्येव सत्यम् छांदो. ६।१।५
वाचारम्भणं विकारो नामधेयं
कृष्णायसमेव सत्यम् छांदो. ६।१।६
वाचा वदति यत्किञ्चित्सङ्कल्पैः
कल्प्यते च यत्। मनसा
चिन्त्यते यद्यत्सर्वं मिथ्या
न संशयः ते. बिं. ५।४५
वाचा वै वेदाः सन्धीयन्ते ३ ऐत. १।६।५
वाचा वै सम्राट् बन्धुः प्रज्ञायते बृह. ४।१।२
(अथ) वाचा व्याहरति, तस्मा-
न्मन एव पूर्वरूपं, वागुत्तररूपम् ३ ऐत. १।१।२
वाचा सर्वाणि नामान्याप्नोति कौ. त. ३।४
वाचा ह स्मैव पूर्व उपयन्ति स
होपायनकीर्त्योवास बृह. ६।२।७
वाचा हि नामान्यभिवदति बृह. ३।२।३
वाचा होताऽध्वर्युरुद्गातान्यतरा॰ स
यत्रोपाकृते प्रातरनुवाके पुरा
परिधानीयाया ब्रह्मा व्यववदति छांदो. ४।१६।२
वाचा ह्यन्नमद्यतेऽत्रिर्ह वै नामैत-
दत्त्रि.. (मा. पा.) बृ. उ. २।२।४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वाचा ह्यन्नमयतेऽस्ति ह वै नामैतद्यदत्रिरिति सर्वस्यात्ता भवति सर्वमस्यान्नं भवति	बृह. २।२।४
वाचिकोपांशुरुच्चैश्च (जपः) द्विविधः परिकीर्तितः। मानसो मननध्यानभेदाद्द्वैविध्यमाश्रितः	जा. द. २।१४
वाचि तृप्यन्त्यामग्निस्तृप्यति	छांदो.५।२१।२
वाचि वै तदैन्द्रं प्राणं न्यचायन्नित्येवत्तदुक्तं भवति	१ ऐत. ३।५।२
वाचि हि खल्वेष एतत्प्राणः प्रतिष्ठितो गीयते	बृह. १।३।२७
वाचि हि प्राणं जुहुमः, प्राणे वा वाचं	३ऐत. २।६।३
वाचे स्वाहा प्रतिष्ठायै स्वाहेत्यग्नौ हुत्वा मन्थे संस्रवमवनयति	बृह. ६।३।२
वाचैव प्रयन्ति वाचो-(चैवो)द्यन्ति [नृ. पू. ११।+	ग. पू. १।६
वाचोऽग्निः (निरभिद्यत)	२ ऐत. १।४
वाचो यस्मान्निवर्तन्ते तद्वक्तुं केन शक्यते	ते. बिं. १।२१
वाचो वाव भूयोऽस्तीति तन्मे भगवान् ब्रवीतु	छांदो. ७।२।२
वाचो वीर्यं तपसाऽन्वविन्दन्	चित्त्यु. ११।२
वाचो ह गिर इत्याचक्षते	छां. उ. १।३।६
वाचो ह वाचं स उ प्राणस्य प्राणश्चक्षुषश्चक्षुरतिमुच्य धीराः प्रेत्यास्माल्लोकादमृता भवन्ति	केनो. १।२
वाच्यं लक्ष्यमिति द्विधाऽर्थसरणी-वाच्यस्य हि त्वम्पदे वाच्यं भौतिकमिन्द्रियादिरपि यल्लक्ष्यं त्वमर्थश्च सः। वाच्यं तत्पदमीशताकृतमतिर्लक्ष्यं तु सच्चित्सुखानन्दब्रह्म तदर्थ एष च तयोरैक्यं त्वसीदं पदम्	शु. र. ३।१०
वाजपेयः पशुहर्ता, अध्वर्युरिंद्रो देवता अहिंसा धर्मयागः परमहंसोऽध्वर्युः परमात्मा देवता पशुपतिर्ब्रह्मोपनिषदो ब्रह्म	पा. ब्र. ५
वाञ्छाक्षणे तु या तुष्टिस्तत्र वाञ्छैव कारणम्। तुष्टिस्तु-ष्टिपर्यन्ता तस्माद्वाञ्छां परित्यज	अ. पू ५।३७
वातरशना ह वा ऋषयः श्रमणा ऊर्ध्वमन्थिनो बभूवुः	सहवै. ११
वातं प्राणं मनसाऽन्वारभामहे प्रजापतिं यो भुवनस्य गोपाः	महाना. १३।९
वातं प्राणः, द्यौः पृष्ठम्	चित्त्यु. ४।१
वातं प्राणः (अप्येति)चक्षुरादित्यं, मनश्चन्द्रम्	बृह. ३।२।१३
वातापेर्हवनः श्रुतः स्वाहा	चित्त्यु. ३।१
वातोऽध्वर्युः	चित्त्यु. ६।१
(तद्यथा-)वातोऽप्सु शनैर्वाति सुखीभवेति, एवं...	संहितो. १।४
वातो वाति, प्रजा निर्मुच्यते	संहितो. १।३
(तद्यथा-)वातो वाति शीघ्रं...बहु विभग्नं प्रभग्नंस्येतैव ते मे वैतया	संहितो. १।४
वातोऽस्माद्भीतः पवते	ग.शो.ता. ४।२
वादः प्रवदतामहम्	भ.गी. १०।३२
वादा इति वादविदो भुवनानीति तद्विदः	वैतथ्य. २४
वानप्रस्थगृहस्थाभ्यां न संसृज्येत कर्हिचित्। अज्ञातचर्यां लिप्सेत न चैनं हर्ष आविशेत्	ना.प. ५।३०
वानप्रस्थशतमेकमेकेन यतिना तत्समं यतीनां तु शतं पूर्णमेकमेकेन रुद्रजापकेन	नृ.पू.उ. ५।१६
वानप्रस्था अपि चतुर्धा भवन्ति वैखानसा औदुम्बरा वालखिल्या यायावराः...	आश्रमो. २
वामकर्णे संयमाद्वायुलोकज्ञानम्	शांडि.१।७।५२
वामचक्षुषि संयमाच्छिवलोकज्ञानम्	शांडि.१।७।५२
वामदक्षिणे सिद्धिर्बुद्धिः (गणेशस्य)	ग. पू.ता.२।१०
वामदेवं महाबोधदायकं पावकात्मकम्	पञ्चब्र. ५
वामदेवं येऽनुसरन्ति नित्यं मृत्वा जनित्वा च पुनः पुनस्तत्। ते वै लोके क्रममुक्ता भवन्ति योगैः साङ्ख्यैः कर्मभिः सत्त्वयुक्तैः	वराहो. ४।३५
(ॐ) वामदेवः परमेश्वरं सृष्टिस्थितिलयकारणमुमासहितं स्वशिरसा प्रणम्येति होवाच	बिल्वो. १

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वामदेवात् क्षत्रिया वै विशश्च सि. शि. ९
वामदेवाय नमो ज्येष्ठाय नमः श्रेष्ठाय नमो रुद्राय नमः... महाना. १०।५
वामनं त्वां महादेवं सर्वे देवा उपासते । त्वत्तो जातं जगच्छम्भोस्थितंत्वय्येवलीयते रुद्रो. ४६
वामपादपार्ष्णिं योनिस्थाने नियोज्य..स्वात्मानं भावयेत्। तेनापरोक्षसिद्धिः शांडि.१।७।४३
वामपादमूलेन योनिं सम्पीड्य दक्षिणपादं प्रसार्य...वायुं धारयेत् । तेन सर्वक्लेशहानिः शांडि. १।७।४३
वामबाहुर्दक्षिणकट्योरन्तश्चरति हंसः परमात्मा ब्रह्मगुह्यप्रकारो नान्यत्र विदितः पा. ब्र. ४
वामाङ्केन समभ्यस्य दक्षाङ्केन ततोऽभ्यसेत् । प्रसारितस्तु यः पादस्तमूरूपरि नामयेत् । अयमेव महाबन्धः.. १ यो.त. ११४
वामाभ्यां शत्रुजिह्वावज्रे दधानां... देवीमाहूय ध्यायेत् पीताम्बरो. १
वामांसदक्षकट्यंतं ब्रह्मसूत्रं तु सव्यतः परब्र. १६
वामांसादिदक्षिणकट्यन्तं विभाव्याद्यन्तमहसम्मेलनमेकं ज्ञात्वा मूलमेकंसत्यंमृण्मयंविज्ञातं स्यात् परब्र. ४
वामोरुमूले दक्षाङ्घ्रिं जान्वोर्वेष्टितपाणिना । वामेन वामाङ्गुष्ठं तु गृहीतं मत्स्यपीठकम् । योनिं वामेन सम्पीड्य मेढ्रादुपरि दक्षिणम् ॥ ऋजुकायः समासीनः सिद्धासनमुदीरितम् त्रि. ब्रा. २।४९
वायवो यत्र लीयन्ते, मनो यत्र विलीयते यो. शि. ३।१२
वायव्यस्तु द्विमात्रकः अ. ना. ३१
वायावभ्यसिते वह्निः प्रत्यहं वर्धते तनौ । वह्नौ विवर्धमाने तु सुखमन्नादि जीर्यते वराहो. ५।४७
वायुतो हृदयं प्राजापत्यात्क्रमात् गर्भो. २
वायुना गतिमावृत्य निभृतं कर्णमुद्रया । पुटद्वयं समाक्रम्य वायुः स्फुरति सत्वरम् १ यो.त. ११६
वायुना ज्वलितो वह्निः ज्वलति मनिशं दहेत् पा. शि. ८५
वायुना पालितो वह्निरपानेन शनैर्देहमध्ये ज्वलति शांडि. १।४।८
वायुना वै गौतम सूत्रेणायं च लोकः परश्च लोकः सर्वाणि च भूतानि सन्दृब्धानि भवन्ति बृह. ३।७।२
वायुना शक्तिचालेन प्रेरितं खे यथा रजः। रविणैकत्वमायाति (याति बिन्दुः सदैकत्वं) भवेद्दिव्यवपुस्तदा [ध्या. बिं. ९०+ यो. चू. ६३
वायुना सह चित्तं च प्रविशेच महापथम् १ यो.त. ८२
वायुना सह जीवोर्ध्वज्ञानान्मोक्षमवाप्नुयात् यो. शि. ६।१६
वायुना हि गौतम सूत्रेण सन्दृब्धानि भवन्ति बृह. ३।७।२
वायुपुत्र महाबाहो किं तत्त्वं ब्रह्मवादिनाम् रा. र. १।२
वायुपुत्रं विघ्नेशं वाणीं दुर्गां क्षेत्रपालकं सूर्यं चंद्रं नारायणं नारसिंहं...सीतां लक्ष्मणं... प्रणवमेतानि रामस्यांगानि रा. र. १।७
वायुभक्षोऽम्बुभक्षो वा विहिता नोत्तरैः फलैः । स्वशरीरे •समारोपः पृथिव्यां नाश्रुपातकाः २ सन्यासो.५
वायुभक्षोऽम्बुभक्षो वा विहितैः कन्दमूलकैः। स्वशरीरे समाप्याथपृथिव्यां नाश्रु पातयेत् कुंडिको. ४
(अथ) वायुमब्रुवन् वायवेतद्विजानीहीति केनो. ३।७
वायुमय आकाशमयः (आत्मा) बृह. ४।४।५
वायुमाकाशे चाकाशमहङ्कारे पैङ्गलो. ३।३
वायुमेव भगवो राजन्निति होवाचैष वै पृथग्वर्त्मात्मा वैश्वानरो यंत्वमात्मानमुपास्से तस्मात्त्वां पृथग्बलय आयन्ति छांदो.५।१४।१

वायुमेवाप्येति यो वायुमेवास्तमेति सुबालो. ९।५
वायुरग्निरापः पृथिवी वाङ्मनश्चक्षुः
श्रोत्रं च ते प्रकाश्याभिवदन्ति.. प्रश्नो. २।२
वायुरनिलममृतमथेदं भस्मान्तं
शरीरम् [ईशा. १७+ बृह. ५।१५।१
वायुरस्मै पुण्यं गन्धमावहति १ ऐत. १।७।३
वायुराकाशे विलीयते सुबालो. २।२
वायुरात्माऽमावास्याः स्विष्टकृत् सहवै. १८
वायुरिति भस्म, जलमिति भस्म.. १ रुद्रोप. २
वायुरेव पवमानो दिशोहरितं प्रविष्टः १ ऐत. १।१।३
वायुरेव सविताऽऽकाशः सावित्री
स यत्र वायुस्तदाकाशो यत्र वा
आकाशस्तद्वायुस्ते द्वे योनि-
स्तदेकं मिथुनम् सावित्र्यु. ३
वायुर्गन्धानिवाशयात् भ. गी. १५।८
वायुर्दिशां यथा गर्भ एवं गर्भं
दधामि ते बृ. उ. ६।४।२२
वायुर्नावमिवाम्भसि भ. गी. २।६७
वायुर्भूत्वा धूमो भवति धूमो
भूत्वाऽभ्रं भवति छांदो. ५।१०।५
वायुर्यत्राभियुज्यते, सोमो यत्रा-
तिरिच्यते, तत्र सञ्जायते मनः श्वेताश्व. २।६
वायुर्यथैको भुवनं प्रविष्टो जन्ये-
जन्ये पञ्चरूपो बभूव गो. पू. २।३
वायुर्यथैको भुवनं प्रविष्टो रूपंरूपं
प्रतिरूपो बभूव। एकस्तथा
सर्वभूतान्तरात्मा रूपं रूपं
प्रतिरूपो बहिश्च कठो. ५।१०
वायुर्यमोऽग्निर्वरुणः भ. गी. ११।३९
वायुर्वा अहमस्मीत्यब्रवीन्मातरिश्वा
वा अहमस्मीति केनो. ३।८
वायुर्वाऽन्नमाकाशोऽन्नादः सुबालो. १४।१
वायुर्वाव संवर्गो यदा वा
महाप्रलये... (मा.पा.) छांदो. ४।३।१
वायुर्वाव संवर्गो यदा वा अग्नि-
रुद्वायति वायुमेवाप्येति छांदो. ४।३।१
वायुर्वै गौतम तत्सूत्रं, वायुना वै
गौतम सूत्रेणायं च लोकः

परश्च लोकः सर्वाणि च
भूतानि सन्दृब्धानि भवन्ति बृह. ३।७।२
वायुर्व्यूहने आकाशमवकाश-
प्रदाने (शरीरस्य) गर्भो. १
वायुर्हाइकारः, चन्द्रमा अथकारः छां.उ. १।१३।१
वायुर्हायिकारः (मा. पा.) छां. उ. १।१३।१
वायुर्ह्येवैतान्सर्वान्संवृङ्क्त इत्यधिदैवतम् छां.उ. ४।३।२
वायुवत्स्फुरितं स्वस्मिंस्तत्रा-
हङ्कृतिरुत्थिता। पञ्चात्मक-
मभूत्पिण्डं धातुबद्धं गुणात्मकम् यो. शि. १।८
वायुर्व्योमगो भवेत् १ यो. त. ९६
वायुवेग मनोवेग श्रीराम तारक
परब्रह्म विश्वरूपस्वरूपदर्शन
लक्ष्मणप्राणप्रतिष्ठानन्दकर
स्थलजलादिमर्ममेदिन् सर्व-
शत्रून् छिन्धि छिन्धि लांगूलो. ३
वायुश्च वायुमात्रा च प्रश्नो. ४।८
वायुश्चाकाशश्चेत्यधिदैवतम् ३ ऐत. १।१।१
वायुस्तां अग्रे प्रमुमोक्तु देवः चित्त्यु. ११।१३
वायुं जित्वा विविधकरणैः क्लेश-
मूलैः कथञ्चित्कृत्वा यत्नं
निजतनुगतान् शोष्य नाडि-
प्रवाहान्। अभ्रद्धेयां परपुर-
गतिं साधयित्वाऽति नूनं
विज्ञानैकव्यसनसुखिनो
नास्ति मोक्षस्य सिद्धिः अमन. २।३०
वायुं निरुद्धय मेधावी जीवन्मुक्तो
भवत्ययम् १ यो.त. १०६
वायुं बिन्दुं तथा चक्रं चित्तं चैव
समभ्यसेत्। समाधिमेकेन
सममृतं यान्ति योगिनः योगकु. ३।११
वायुं भित्त्वाऽऽकाशं भिनत्ति सुबालो. ११।२
वायुः पञ्चहोता चित्त्यु. ७।२
वायुः परिचितो यत्नादग्निना
सह कुण्डलीम्। भावयित्वा
सुषुम्नायां प्रविशेदनिरोधतः १ यो. त. ८१
वायुः पश्चिमतो वेधं कुर्वन्नापूर्य
सुस्थिरम्। यत्र तिष्ठति सा
प्रोक्ता घटाख्या भूमिका बुधैः वराहो.५।७३,७४

वायुः प्राणस्तथाऽऽकाशस्त्रिविधो जीवसंज्ञकः — ब्र. वि. १४
वायुः प्राणो भूत्वा नासिके प्राविशत् — २ ऐत. २।४
वायुः प्राणो हृदयं विश्वमस्य पद्भ्यां पृथिवी ह्येष सर्वभूतान्तरात्मा — मुंड. २।१।४
वायुः षट्कोणकं कृष्णं यकाराक्षरभासुरम्। मारुतं मरुतां स्थाने...धारयेत्तत्र सर्वज्ञमीश्वरं विश्वतोमुखम् — १ यो. त. ९५
वायुः-समानोदानव्यानापानप्राणाः — त्रि. ब्रा. १।३
वायुः सर्वत्रगो महान् — भ. गी. ९।६
वायूनां गतिमावृत्त्य धृत्वा पूरककुम्भकौ।...पुटद्वयं समाकृष्य वायुः स्फुरति सत्वरम्। सोमसूर्याग्निसम्बधात्... — वराहो. ५।६१
वायोरग्निः (सम्भूतः) — तैत्ति. २।१।१
[+यो. चू. ७२+सुबालो. १।१ — पैङ्गलो. १।३
वायोरग्निरभवत् — गायत्रीर. १
वायोरग्निस्तथा चाग्नेराप अद्भ्यो वसुन्धरा — कठरु. १७
वायोरन्तरात्मा वहति समस्तः सपुण्यदेवेति स सूरिमुक्तः — पारमा. १०।२
वायोरात्मानं कवयो निचिक्युः — चित्त्यु. ११।४
वायोरायतनं चात्र नाभिदेशे समाश्रयेत् — क्षुरिको. ७
वायोरिव सुदुष्करम् — भ. गी. ६।२४
वायोरोङ्कारः [अ.शिरः. ३।१५+ — बटुको. २७
वायोर्ज्योतिः, ज्योतिष आपः — २सन्न्यासो. १६
वायोर्बिम्बं तु षट्कोणं सङ्कर्षोऽत्राधिदेवता — यो. शि. ५।१४
वायौ तृप्यत्याकाशस्तृप्यति — छांदो. ५।२३।२
वायौ मनोलयं कुर्यादाकाशगमनं भवेत् — यो. शि. ५।५१
वाराणसीमहाप्राज्ञभ्रुवोर्घ्राणस्यमध्यमे — जा. द. ४।४८
वाराणस्यां मृतो वाऽपि इदं वा ब्रह्म यः पठेत्। एकेन जन्मना जन्तुर्मोक्षं च प्राप्नुयादिति — प्रा. हो. ४।४
वाराही पितृरूपा कुरुकुल्ला बलिदेवता माता — भावनो. २
वारिजलोचनसहाये वारिगतिं वारयासुकरनिकरैः। पीडितमत्र भ्रान्तं मामनिशं पालय त्वमनवद्ये — वनदु. १६९
वारिवत्स्फुरितं तस्मिंस्तत्राहङ्कृतिरुत्थिता। पञ्चात्मकमभूत्पिण्डं धातुबद्धं गुणात्मकम् — १ यो. त. १०
वारुणं त्वेव वर्जयेत् — छांदो. २।२२।१
वारुणे वायुमारोप्य वकारेण समन्वितम्। स्मरन्नारायणं देवं चतुर्बाहुं किरीटिनम्।...धारयेत्पञ्चघटिकाः सर्वपापैः प्रमुच्यते — १ यो. त. ८८
(तत्र) वार्तिकवृत्तयः कृषिगोरक्षवाणिज्यमगोर्हितमुपयुञ्जानाः शतसंवत्सराभिर्यजन्त आत्मानं प्रार्थयन्ते — आश्रमो. २
वालाग्रमात्रं हृदयस्य मध्ये विश्वं देवं जातरूपं वरेण्यम्। तमात्मस्थं ये नु पश्यन्ति धीरास्तेषां शान्तिर्भवति नेतरेषाम् — अ.शिरः. ३।११
वालाग्रमात्रं हृदये प्रतिष्ठं जीवाभासं मन्यमानैश्च मूढैः। न त्वेष जीवो न शिवश्चादिकर्ता यस्मात्परं नापरमस्ति किञ्चित् — २ दे.व्यु. ३४
वालाग्रशतभागस्य शतधाकल्पितस्य च। भागो जीवः स विज्ञेयः स चानन्त्याय कल्पते [श्वेता. ४।५+ — भस्म. २।३५
वालाग्रशतसहस्रकल्पनादिभिः स लभ्यते (परमात्मा) — १ आत्मो. ३
वालाग्रशतसाहस्रं तस्य भागस्य भागिनः। तस्य भागस्य भागार्धं तत्क्षये तु निरञ्जनम् — ध्या. बिं. ४
वाल्मीकी वल्मीकात्, व्यासः कैवर्तकन्यायां, शशपृष्ठाद्गौतमः, वसिष्ठ उर्वश्यां, अगस्त्यः कलशे जातः — व. सू. ५
वाव किल नो भवान् पुराऽनुशिष्टानवोचत् — बृह. ६।२।३
वासनाक्षयविज्ञानमनोनाशो महामते। समकालं चिराभ्यस्ता

भवन्ति फलदा मताः अ. पू.४।८३
[+मुक्तिको. २।१०
वासनाजाले निश्शेषममुना प्रविलापिते कर्मसञ्चये पुण्यपापे समूलोन्मूलिते प्राक्परोक्षमपि करतलामलकवद्वाक्यमप्रतिबद्धापरोक्षसाक्षात्कारं प्रसूयते पैङ्गलो. ३।३
वासनातन्तुबद्धोऽयं लोको विपरिवर्तते महो. ५।८६
वासनातानवं ब्रह्मन्मोक्ष इत्यभिधीयते महो. २।४१
वासनात्रयपूर्वकं निन्दानिन्दागर्वमत्सरदम्भदर्पद्वेषकामक्रोधलोभमोहहर्षामर्षासूयात्मसंरक्षणादिकं दग्ध्वा...देहत्यागं करोति यः सोऽवधूतः तुरीया. ३
वासनाद्वासुदेवस्य वासितं हि जगत्त्रयम् । सर्वभूतनिवासोऽसि वासुदेव नमोऽस्तु ते ना. उ.ता. १।४
वासना द्विविधा प्रोक्ता शुद्धा च मलिना तथा । मलिना जन्महेतुः स्याच्छुद्धा जन्मविनाशिनी मुक्तिको.२।६१
वासनानुदयो भोग्ये वैराग्यस्य तदावधिः । अहम्भावोदयाभावो बोधस्य परमावधिः अध्यात्मो. ४१
वासनाप्रक्षयो मोक्षः सा जीवन्मुक्तिरिष्यते अध्यात्मो. १२
वासनामात्रसन्त्यागाज्जरामरणवर्जितम् । सवासनं मनो ज्ञानं ज्ञेयं निर्वासनं मनः अ. पू. ५।६२
वासनामुक्तो महालीलायामासक्तः संसारे न निर्विण्णो नातिसक्तो भवति सामर. १००
वासनायास्तथा वह्नेर्ऋणव्याधिद्विषामपि । स्नेहवैरविषाणां च शेषः स्वल्पोऽपि बाधते अ. पू. ५।१७
वासनारहितैरन्तरिन्द्रियैराहरन् क्रियाः । न विकारमवाप्नोषि खवत्क्षोभशतैरपि अ. पू. ५।३९
वासनावशतः प्राणस्पदस्तेन च वासना । क्रियते चित्तबीजस्य तेन चित्ताङ्कुरक्रमः मुक्तिको. २।२६
वासनाविलये चेतः शममायाति दीपवत् मुक्तिको. २।१७
वासनावेगवैचित्र्यात् स्वरूपं न जहाति तत् । भ्रान्तं पश्यति दुर्दृष्टिः सर्वं मदवशादिव मुक्तिको. २।६०
वासनासम्परित्यागसमं प्राणनिरोधनम् अ. पू. ४।८५
वासनासम्परित्यागः प्राणस्पन्दनिरोधनम् । एतास्ता युक्तयः पुष्टाः सन्ति चित्तजये किल मुक्तिको. २।४५
वासनासम्परित्यागाच्चित्तं गच्छत्यचित्तताम् [अ.पू.४।८६+ मुक्तिको. २।२८
वासनासम्परित्यागे यदि यत्नं करोषि भोः । यावद्विलीनं न मनो न तावद्वासनाक्षयः अ. पू. ४।७८
वासनाहीनमप्येतच्चक्षुरादीन्द्रियं स्वतः । प्रवर्तते बहिः स्वार्थे वासनामात्रकारणम् मुक्तिको. २।२२
वासनां वासितारं च...समूलमखिलं त्यक्त्वा... महो. ६।७
वासनां सम्परित्यज्य मोक्षार्थित्वमपि त्यज मुक्तिको. २।६८
वासनां सम्परित्यज्य मयि चिन्मात्रविग्रहे । यस्तिष्ठति गतव्यग्रःसोऽहं सच्चित्सुखात्मकः मुक्तिको. २।१८
वासनाः कलयन्सोऽपि यात्यहङ्कारतां पुनः महो. ५।१२४
वासरार्धलवेनापि स्वात्मज्योतिः प्रकाशते । सूर्योभाभिरिवादीप्तो योगी विश्वं प्रकाशते अमन. १।४८
वासांसि जीर्णानि यथा विहाय नवानि गृह्णाति नरोऽपराणि। तथा शरीराणि विहाय..संयाति नवानि देही [भवसं. २।३७+ भ. गी. २।२२
वासुदेवमयोऽस्म्यहम् विष्णुहृ. १।३
वासुदेवः सर्वमिति भ. गी. ७।१९

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वासुदेवादिचतुर्व्यूहसेवितं विष्णुलोकं तत्साम्नः पञ्चमं पादं जानीयात् — ग. पू. १।१२
वासुदेवे मनो युञ्जन्सर्वसिद्धिमवाप्नुयात् — यो. शि. ५।५४
वासुदेवोऽजरोऽमरः — ते. बिं. ६।६९
वास्तुवेदो धनुर्वेदो गान्धर्वश्च तथा मुने । आयुर्वेदश्च पञ्चैते उपवेदाः प्रकीर्तिताः — सीतो. २१
विकरोत्यपरान् भावानन्तश्चित्ते व्यवस्थितान् । नियताश्च बहिश्चित्त एवं कल्पयते प्रभुः — वैतथ्य. १३
विकलेवरकैवल्यं त्रिपाद्राममहं भजे — शु.र.शीर्षकं
विकलेवरकैवल्यं श्रीरामब्रह्म मे गतिः — रा.पू.शीर्षकं
विकटाङ्गामुन्मत्तां महाखलां... पुनर्धेनुं...अशान्तामदुग्धदोहिनीं वत्सहीनां...नवप्रसूतां रोगार्तां गां विहाय प्रशस्तगोमयमाहरेत् — बृ. जा. ३।१
विकल्पसङ्ख्याज्जन्तोः पदं तदवशिष्यते — अ. पू. २।३३
विकल्पासहिष्णु, तत्सशक्तिकं गजवक्त्रं गजाकारं जगदेवावरुन्धे — गणेशो. ३।३
विकल्पो विनिवर्तेत कल्पितो यदि केनचित् — आगम. १८
विकारजननीमज्ञामष्टरूपामजां ध्रुवाम् । ध्यायतेऽध्यासितातेन तन्यते प्रेर्यते पुनः । सूयते पुरुषार्थं च तेनैवाधिष्ठितं जगत् — मंत्रिको. ३,४
विकारादिविहीनत्वाज्जागरो मे न विद्यते — वराहो. २।६०
विकारांश्च गुणांश्चैव — भ.गी. १३।२०
विकाराः षोडशापरे — शारीरको. १२
विकिरं प्रकिरं दद्याद्विकिरं ह वै प्रकिरंभुक्षीततृप्तिरूपाणिदर्शयन् — इतिहा. ५३
विक्षिप्तं च गतायातं सुश्लिष्टं च सुलीनकं (मनः) — अमन. २।९२
विक्षेपशक्तिर्लिङ्गादि ब्रह्माण्डान्तं जगत्सृजेत् — सरस्व. ४२
विक्षेपो नास्ति यस्मान्मे न समाधिस्ततो मम । विक्षेपो वा समाधिर्वा मनसः स्याद्विकारिणः — १ अवधू. २१

७२

विगतेच्छाभयक्रोधः — भ. गी. ५।२८
विग्रहमनुग्रहलिङ्गेषु शक्तिकपालेषु सर्वेश्वशङ्करं विद्यात् — लिङ्गोप. २
विग्रहवानेष कालः सिन्धुराजः प्रजानाम् — मैत्रा. ६।१६
विघ्नराजो ब्रह्मण्यमृते तेजोमये परंज्योतिर्मध्ये सदानंदमये रमते — गणेशो. ५।७
विघ्नराजश्चिदात्मकः सोऽहमोम् — गणेशो. १।४
विघ्नान्यायान्ति वै बलात् — तै मर्पे. १।४०
विघ्नांस्तरति महोपसर्गं तरति — गणेशो. ९।८
विचक्षणः पंचमुखोऽसि प्रजापतिर्ब्राह्मणस्त एकं मुखं तेन मुखेन राज्ञोऽत्सि — कौ. त. २।९
विचक्षणादृतवो रेत आभृतं... — कौ. त. १।२
विचारणा द्वितीया तु तृतीया तनुमानसी (ज्ञानभूमिः) — महो. ५।२४
विचारणा द्वितीया स्यात्तृतीया साङ्गभावना (मोक्षभूमिका) — अ. पू. ५।८२
विचारणाशुभेच्छाभ्यामिन्द्रियार्थेषु रक्तता । यत्र सा तनुतामेति प्रोच्यते तनुमानसी [महो.५।२९ — +वराहो. ४।५
विचारेण परिज्ञातस्वभावस्य सतस्तव । मनः स्वरूपमुत्सृज्य शममेष्यति विज्वरम् — अ. पू. १।४१
विचिकित्सीमें ऋज्वा — बा. मं. २३
विचित्रघोषसंयुक्तानाहते श्रूयते ध्वनिः — सौभाग्यल. ९
विचित्रं विधिचेष्टितम् — भवसं. १।१२
विचित्राः शक्तयः स्वच्छाः समा या निर्विकारया । चिताः क्रियन्ते समया कलाकलनमुक्तया — १सं.सो. २।२६
विचिन्वति हैवेमानि शरीराणी३ — १ ऐत. १।८।४
विचैति चान्ते विश्वमादौ स देवः स नो बुद्ध्या शुभया संयुनक्तु — श्वेता. ४।१
वि चौमि सं च हि नु यो विरूपी (एषी) — बा. मं. ९
विजरो विमृत्युर्विशोको विजिघित्सोऽपिपासः सत्यकामः सत्यसङ्कल्पः [छांदो. ८।१।५ — +८।७।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विज्ञानमेव सत्यं वदति विज्ञानं त्वेव विजिज्ञासितव्यमिति	छांदो. ७।१७।१
विजानन् विद्वान् भवते नातिवादी	मुण्ड. ३।१।४
विजानन्वै तन्न विजानाति नहि विज्ञातुर्विपरिलोपो विद्यतेऽविनाशित्वात्	बृह. ४।३।३०
विजानाम्यहं यत्प्राणो ब्रह्म, कं च तु खं च न विजानामि	छांदो. ४।१०।५
विजातीयविशेषवर्जितं... शाश्वतं परमं पदं...स्वयम्प्रकाशमनिशं ज्वलति	त्रि.म.ना. ७।७
विजितात्मा जितेन्द्रियः	भ. गी. ५।७
विजिहीर्ष्वे लोकान् कुधि बंधान्मुंचासिबद्धकम्	सहवै. ९
विजेषकृदिन्द्र इवानवब्रवोऽस्माकं मन्यो अधिपो भवेह	वनदु. १११
विजेष्यध्वे वावैतानन्विति	शौनको. १।२
विज्वरस्त्वं गतं चेतस्तव संसारवृत्तिषु । न निमज्जति तद्ब्रह्मन् गोष्पदेष्विव वारणः	अ. पू. १।४२
विज्ञातब्रह्मतत्त्वस्य यथा पूर्वं न संसृतिः । अस्ति चेन्न स-विज्ञातब्रह्मभावो बहिर्मुखः	अध्यात्मो. ४८
विज्ञातमविजानताम् (ब्रह्म)	केनो. २।३
विज्ञातं विजिज्ञास्यमविज्ञातमेत एव यत्किञ्च विज्ञातं वाचस्तद्रूपं, वाग्घि विज्ञाता, वागेनं तद्भूत्वाऽवति	बृह. १।५।८
विज्ञातात्मा पुरुषः स परेऽक्षरे आत्मनि सम्प्रतिष्ठते	प्रश्नो. ४।९
विज्ञातारमरे केन विजानीयात् [बृ. उ. २।४।१४+	४।५।५
विज्ञाते स्पन्दमाने वै नाभासा अन्यतो भुवः	अ. शां. ९१
विज्ञानघन एवास्मि शिवोऽस्मि किमतः परम्	स्कन्दो. १
विज्ञानघन एवैतेभ्यो भूतेभ्यः समुत्थाय तान्येवानुविनश्यति	बृ. उ. २।४।१२
विज्ञानघनस्वरूपमनन्तचिदादित्यसमष्ट्याकारं शिवाद्वैतोपासका भजन्ते	सि. सा. ६।१
विज्ञानमयं ब्रह्मकोशम् । चतुर्जालं ब्रह्मकोशम् । यन्मृत्युर्नावपश्यति	भस्मजा. २।१६
विज्ञानमयः कालात्माऽऽनन्दमयो लयात्मैकत्वं नास्ति, द्वैतं कुतः	सुबालो. ५।१९
विज्ञानमयो मनोमयः प्राणमयश्चक्षुर्मयः	बृह. ४।४।५
विज्ञानमात्ररूपोऽहं सच्चिदानन्दलक्षणः	ते. बिं. ३।३१
विज्ञानमात्रं विज्ञानविदां यदमलात्मकम् । पुरुषः साङ्ख्यदृष्टीनामीश्वरो योगवादिनाम्	अ. पू. ३।२०
विज्ञानमानन्दं ब्रह्म रातिर्दातुः परायणं, तिष्ठमानस्य तद्विद इति	बृ. उ. ३।९।३४
विज्ञानमानन्दं ब्रह्मरातेर्दातुः परायणम् । सर्वसङ्कल्पसन्न्यासश्चेतसा यत्परिग्रहः	महो. २।९
विज्ञानमुपास्व	छांदो. ७।७।१
विज्ञानमेवाप्येति, तदमृतमभयमशोकमनन्तनिर्बीजं..	सुबा. ९।३–१२
विज्ञानमेवाप्येति यो विज्ञानमेवास्तमेति [सुबालो. ९।२,	७,१०,१३
विज्ञानवतो वै स लोकाञ्ज्ञानवतोऽभिसिद्ध्यति	छांदो. ७।७।२
विज्ञानसारथिर्यस्तु मनःप्रग्रहवान्नरः । सोऽध्वनः पारमाप्नोति तद्विष्णोः परमं पदम् [कठो. ३।९+	भवसं. २।१२
विज्ञानं चाविज्ञानं च	तैत्ति. २।६
विज्ञानं त्वेव विजिज्ञासितव्यम्	छांदो. ७।१७।१
विज्ञानंदेवाःसर्वेब्रह्मज्येष्ठमुपासते	तैत्ति. २।५
विज्ञानं प्रयन्त्यभिसंविशन्ति	तैत्ति. ३।५
विज्ञानं ब्रह्म चेद्वेद तस्माच्चेन्न प्रमाद्यति । शरीरे पाप्मनो हित्वा सर्वान्कामान्समश्नुत इति	तैत्ति. २।५

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विज्ञानं ब्रह्मेति व्यजानात्। विज्ञानाद्ध्येव खल्विमानि भूतानि जायन्ते । विज्ञानेन जातानि जीवन्ति । विज्ञानं प्रयन्त्यभिसंविशन्तीति	तैत्ति. ३।५
विज्ञानं भगवो विजिज्ञासे	छांदो.७।१७।१
विज्ञानं यज्ञं तनुते। कर्माणि तनुतेऽपि च । विज्ञानं देवाः सर्वे ब्रह्म ज्येष्ठमुपासते	तैत्ति. २।५
विज्ञानं वाव ध्यानाद्भूयः	छांदो. ७।७।१
विज्ञानात्मा चिदाभासो विश्वो व्यावहारिको जाग्रत्स्थूलदेहाभिमानी कर्मभूरिति च विश्वस्य नाम भवति	पैङ्गलो. २।६
विज्ञानात्मा यथा देहे जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तितः । मायया मोहितः पश्चाद्बहुजन्मान्तरे पुनः	योगकुं. ३।२७
विज्ञानात्मा सह देवैश्च सर्वैः प्राणा भूतानि सम्प्रतिष्ठन्ति यत्र । तदक्षरं वेदयते यस्तु सोम्य स सर्वज्ञः सर्वमेवाविवेश	प्रश्नो. ४।११
विज्ञानादानन्दो ब्रह्मयोनिः	महाना.१७।१२
विज्ञानाद्वाव भूयोऽस्तीति तन्मे भगवान्ब्रवीतु	छांदो. ७।७।२
विज्ञानाद्ध्येव खल्विमानि भूतानि जायन्ते	तैत्ति. ३।५
विज्ञानाविज्ञानेऽहम्	१ देव्यु. १
विज्ञानेन वा ऋग्वेदं विजानाति यजुर्वेदꣳ सामवेदमाथर्वणम्	छांदो. ७।७।१
विज्ञानेनात्मानं वेदयति	महाना.१७।१३
विज्ञानेनेदꣳ सर्वं विदितम्	बृह. २।४।५
विज्ञाने स्पन्दमाने वै नाभासा अन्यतो भुवः	अ. शां. ५१
विज्ञानेऽपि तथैव स्युराभासस्याविशेषतः	अ. शां. ५०
विज्ञानोऽस्मि विशेषोऽस्मि सोमोऽस्मि सकलोऽस्म्यहम्	मैत्रे. ३।३
विज्ञायते हारित हिरण्यस्योपात्तं गोअश्वानां दासीनां प्रवराणां..	बृह. ६।२।७
विज्ञायते हान्ति...प्रवराणां परिधानस्य...[मा. पा.]	बृह. ६।२।७
विज्ञाय सेवितश्चोरो मैत्रीमेति न चोरताम्	महो. ५।७१
विज्ञेयः स शिवः शान्तो नरस्तत्त्वभावभावितः । आस्ते सदा निरुद्विग्नः स देहान्ते विमुच्यते	शिवो. १।२३
विज्ञेयोऽक्षरतन्मात्रो जीवितं वापि चञ्चलम् । विहाय शास्त्रजालानि यत्सत्यं तदुपास्यताम्	पैङ्गलो. ४।१७
विण्मूत्रपित्तकफमज्जामेदोवसाभिरन्यैश्च मलैर्बहुभिः परिपूर्णे कोश इवावसन्नेति	मैत्रा. ३।४
विण्मूत्रवातपित्तकफमज्जामेदोवसाभिरन्यैश्चमलैर्बहुभिः परिपूर्णमेतादृशे शरीरे वर्तमानस्य भगवंस्त्वं नो गतिः	मैत्रे. १।३
विण्मूत्रादिविसर्जनप्रपानवायुकर्म	शांडि. १।४।९
वितता ब्रह्मणो मुखे	भ. गी. ४।३२
विततां भुवमासाद्य विहरामि यथासुखम्	१ सं.सो.२।५५
वितस्य वामं तरुणार्कवर्णं व्योमान्तरे भासि हिरण्यगर्भः	एका. उ. ४
वितथैः सदृशाः सन्तोऽवितथा इव लक्षिताः	अ. शां. ३१
वितन्वमाना शमायान्तु ब्रह्मचारिणः स्वाहा	तै. उ. १।४।४
वितस्तिप्रमितं दैर्घ्यं चतुरङ्गुलविस्तृतम् । मृदुलं धवलं प्रोक्तं वेष्टनाम्बरलक्षणम्	यो. शि. १।८१
विशीर्णवस्त्रं वल्कलं वा प्रतिगृह्णीयान्नान्यत्प्रतिगृह्णीयात्	१ सं. सो.१।२
वित्तं बन्धुः प्रजातन्तुः कर्मरूपं बृहत्सखा । प्रज्ञाप्रतिष्ठा तन्तूनामिष्टापूर्तैः परायणम्	इतिहा. ६
वित्तिश्चोपस्तपश्च दमश्चाश्रद्धा च सपृश्य (?) चानाकाशी कर्णं च योगश्चाचार्यगुरुशुश्रूषा चेति	संहितो. ३।९
(अथ) वित्तं मे स्यादथ कर्म कुर्वीय	बृह. १।४।१७

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वित्तेशो यक्षरक्षसाम्	भ. गी. १०।२३
विदानाद्विद्युत्	बृह. ५।७।१
विदाम देवं भुवनेशमीड्यम्	श्वेता. ६।७
विदिताविदितात्परः	नृसिंहो. ९।८
विदिते तु परे तत्त्वे मनो नोस्तम्भकाकवत्	अमन. २।७३
विदित्वा स्वात्मनो रूपं सम्प्रज्ञातसमाधितः। शुकमार्गेण विरजाः प्रयान्ति परमं पदम्	वराहो. ४।३८
विदित्वा स्वात्मनो रूपं न बिभेति कुतश्चन(कदाचन)[वराहो. २।२०+	महो. ४।७०
विदिशश्च नारायणः [नारा. २+	त्रि.म.ना. २।८
विदुर्देवा न दानवाः	भ.गी. १०।१४
विदेहमुक्त एवासौ विद्यते निष्कलात्मकः	अ. पू. ४।१९
विदेहमुक्तताऽत्रोक्ता सप्तमी योगभूमिका। अगम्या वचसां शान्ता सा सीमा सर्वभूमिषु	अक्ष्युप. ४४
विदेहमुक्तो नोदेति नास्तमेति न शाम्यति	महो. २।६४
विदेहमुक्तौ विमले पदे परमपावने। ...चित्तनाशे विरूपाख्ये न किञ्चिदिह विद्यते	अ. पू. ४।२०
विद्धि त्वमेतन्निहितं गुहायाम्	कठो. १।१४
विद्धि नष्टानचेतसः	भ. गी. ३।३२
विद्धि पार्थ बृहस्पतिम्	भ.गी. १०।२४
विद्धि पार्थ सनातनम्	भ. गी. ७।१०
विद्धि प्रकृतिसम्भवान्	भ.गी. १३।२०
विद्धि मामृतोद्भवम्	भ.गी. १०।२७
विद्ध्यकर्तारमव्ययम्	भ. गी. ४।१३
विद्ध्यनादी उभावपि	भ.गी. १३।२०
विद्ध्येनमिह वैरिणम्	भ. गी. ३।३७
विद्ययाऽमृतमश्नुते	ईशा. ११
विद्यया वा विद्यां यः प्राह तानि तीर्थानि षण्ममेति	संहितो. ३।५
विद्यया विन्दतेऽमृतम्	केनो. २।४
विद्यया साधयेत	संहितो. ३।४
विद्यातपोभ्यां जीवात्मा बुद्धिज्ञानेन शुद्ध्यति	भवसं. ३।१८
विद्यादानं च कुर्वीत भोगमोक्षजिगीषया	शिवो. १।३५
विद्या दिवा प्रकाशत्वादविद्या रात्रिरुच्यते	१सं.सो. २।८३
विद्याधरस्तृतीयायां गान्धर्वस्तु चतुर्थिका	ना. बिं. १३
विद्याधीशः स्वर एको महेशस्त्वमेव त्वं वेद योऽसीश एव	२ रुद्रो. ६८
(शिष्य इति च)विद्याध्वस्तप्रपञ्चावगाहितज्ञानावशिष्टं ब्रह्मैव शिष्यः	निरा. २५
विद्यानन्दतुरीयाख्यपादत्रयममृतं भवति	त्रि.म.ना. ४।४
(अथ च) विद्यानन्दतुरीयाणामभेद एव श्रूयते	त्रि.म.ना. २।१
विद्यानन्दतुरीयांशाः (ब्रह्मणः) सर्वेषु पादेषु व्याप्य तिष्ठन्ति	त्रि.म.ना. १।४
विद्यापादो द्वितीयः (ब्रह्मणः)	त्रि.म.ना. १।४
विद्याप्रपञ्चस्य नित्यत्वं सिद्धमेव, नित्यानन्दचिद्विलासात्मकत्वात्	त्रि.म.ना. ३।२
विद्या भवच्छेदकरी मदीयसायुज्यसम्पादनहेतुभूता	१ बिल्वो. १५
विद्याभीप्सितं नचिकेतसं मन्ये न त्वा कामा बहवो लोलुपन्ते(न्तः) [कठो. २।४+	मैत्रा. ७।५
विद्याऽभूद्रोमयं शुभम्	बृ. जा. ३।२
विद्याभ्यासे प्रमादो यः स दिवा स्वाप उच्यते	१सं.सो. २।८४
विद्यामन्त्रैकसंश्रयो विद्यारूपो विद्यामयो विश्वेश्वरोऽहमजरोऽहम्	भस्मजा. २।७
विद्यामिमां प्राप्य गौरी महेशादभीष्टसिद्धिं समवाप सद्यः	हेरम्बो. १४
विद्याया मनसि संयोगः, मनसाऽऽकाशश्चाकाशाद्वायुः, वायोर्ज्योतिः, ज्योतिष आपः, अद्भ्यः पृथिवी, पृथिव्या इत्येषां भूतानां ब्रह्म सम्पद्यते	२सन्न्यासो. १६
विद्यालिङ्गं ज्ञानस्वरूपम्	लिङ्गोप. २

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विद्याविद्याभ्यां भिन्नो विद्यामयो हि यः स कथं विषयी भवति	गोपालो.१।१२
विद्याविद्ये ईशते यस्तु सोऽन्यः	श्वेता. ५।१
विद्याविनयसम्पन्ने	भ. गी. ५।१८
विद्याशक्तिः समस्तानां शक्तिरित्यभिधीयते । गुणत्रयाश्रया विद्या सा विद्या च तदाश्रया	बृ. जा. ३।१
विद्या सङ्कीर्तनीया हि येषां कर्म न विद्यते । ते चावर्त्यं विमुच्यन्ते यावत्कर्म न विद्यते	शिवो. १।३४
विद्या सन्धिः। प्रवचनꣳ सन्धानम्	तैत्ति. १।३।५
विद्या सम्प्राप्यते ब्रह्मन् सर्वदोषापहारिणी	महो. ५।११०
विद्यासहायवन्तं च आदित्यस्थं समाहितम्। कपिलं प्राहुराचार्याः..	...
विद्याऽहमविद्याऽहम्	१ देव्यु. १
विद्या ह वै ब्राह्मणमाजगाम, तवाहमस्मि, त्वं मा पालयानर्हते मानिने नैव माऽदाः । गोपाय मा श्रेयसे तेऽहमस्मीति	संहितो. ३।४
विद्या ह वै ब्राह्मणमाजगाम गोपाय मां शेवधिष्टेऽहमस्मि । असूयकायानृजवे शठाय मा मा ब्रूया वीर्यवती तथा स्याम् [शाट्या.३३	मुक्तिको. १।५१
विद्याऽहम् । वेदाश्चाहम्	अद्वै. भा. १
विद्या हि काण्डान्तरादित्यो ज्योतिर्मण्डलं ग्राह्यं नापरं	महावा. २
विद्यां चाविद्यां च यस्तद्वेदोभयꣳ सह । अविद्यया मृत्युं तीर्त्वा (मृत्युमेति) विद्ययाऽमृतमश्नुते [ईशा. ११+ मैत्रा. ७।९+	भवसं. ३।१
विद्युति तृप्यन्त्यां यत्किञ्च विद्युच्च पर्जन्यश्चाधितिष्ठतस्तत्तृप्यति तस्यानुतृप्तिं तृप्यति प्रजया पशुभिरन्नाद्येन तेजसा ब्रह्मवर्चसेनेति	छांदो.५।२२।२
विद्युतोऽभिव्यद्युतदा ३ इति (मा.पा.)	केनो. ४।४
विद्युतो व्यद्युतदा ३ इति	केनो. ४।४
विद्युदिवाभ्रार्चिषः परमे व्योमन्	मैत्रा. ६।३५
विद्युत्क्लिसमं निक्षेपोक्षेपसंज्ञकम्	गुह्यका. १८
विद्युद्वसितं (गायत्र्याः)	सन्ध्यो. २३
विद्युद्ब्रह्मेत्याहुर्विदानाद्विद्युद्वियत्येनं पाप्मनो य एवं वेद विद्युद्ब्रह्मेति विद्युद्ध्येव ब्रह्म	बृह. ५।७।१
विद्योतते स्तनयति स प्रतिहारः	छांदो.२।३५।१
विद्रुमद्रुमसङ्काशं योनिस्थाने स्थितं रजः	ध्या. बिं. ८७
विद्वत्सन्न्यासी चेद्गुरोः सकाशात् प्रणवमहावाक्योपदेशं प्राप्य... पर्वतवनदेवतालयेषु सञ्चरेत्	ना. प. ४।४८
विद्वत्सन्न्यासी ज्ञानसन्न्यासी विविदिषासन्न्यासी कर्मसन्न्यासी	ना. प. ५।३
विद्वानप्यासुरश्चेत्स्यान्निष्फलं तत्त्वदर्शनम्	वराहो. ३।२३
विद्वानेतेनैवायतनेनैकतरमन्वेति	प्रश्नो. ५।२
विद्वान् त्रिवृत्सूत्रं त्यजेत्	आरुणि. ३
(तथा) विद्वान्नामरूपाद्विमुक्तः	मुण्ड. ३।२।८
विद्वान्नित्यं सुखे तिष्ठेद्धिया चिद्रसपूर्णया	ते. बिं. १।५१
(तदा) विद्वान् ब्रह्मज्ञानाग्निना कर्मबन्धं निर्दहेत्	पैङ्गलो. ४।११
विद्वान् ब्रह्मामृतोऽमृतम्	बृ. ह. ४।४।१७
विद्वान्मनो धारयेताप्रमत्तः	श्वेताश्व. २।९
विद्वान्युक्तः समाचरन्	भ. गी. ३।२६
विद्वान्सर्वमैहिकामुष्मिकसुखश्रमं ज्ञात्वा..ब्रह्मचर्यसमाप्य गृहीभवेत्	प. हं. प. १
विद्वांसस्तेनलयेनपश्यन्ति	सुबालो. ८।१
विद्वान्स्वदेशमुत्सृज्य सन्न्यासानन्तरं स्वतः । कारागारविनिर्मुक्तचोरवद्दूरतो वसेत्	मैत्रे. २।११
विद्वाꣳसो मनसा प्रजायमाना रेतसैवमजीविष्मेति [बृह.६।१।८	+६।१।९–१२
विधिदृष्टो य इज्यते	भ.गी. १७।११
विधिवद्दावनुपनीतोपनयनानन्तरं तत्सत्कुलप्रसूतः...साधनचतुष्टयसम्पन्नः सन्न्यस्तुमर्हति	ना. प. २।१
विधिवत्प्राणसंयामैर्नाडीचक्रे विशोधिते । सुषुम्नावदनं भित्त्वा सुखाद्विशति मारुतः	शांडि. १।७।९
विधिहीनमसृष्टान्नम्	भ.गी. १७।१३

विधूमे च प्रशान्ताग्नौ यस्तु माधुकरीं चरेत् । गृहे च विप्रमुख्यानां यतिः सर्वोत्तमः स्मृतः	ना. प. ६।१२
विधूमे सन्नमुसले व्यङ्गारे भुक्तवर्जने । कालेऽपराह्णे भूयिष्ठे भिक्षाचरणमाचरेत्	१सं.सो. २।७३
विधृतिरेषां लोकानामसम्भवाय	छांदो. ८।४।१
विधेम ते नाम। विधेस्त्वमस्माकं नाम	चित्त्यु. १।२
विध्युक्तकर्मसङ्क्षेपात् सन्न्यासस्त्वातुरः स्मृतः	ना. प. ३।९
विध्युक्तकर्मसंयुक्तः कामसङ्कल्पवर्जितः । यमाद्यष्टाङ्गसंयुक्तः...	जा. द. ९।२
विनर्दिसाम्नो वृणे पशव्यमित्यग्नेरुद्गीथोऽनिरुक्तः प्रजापतेर्निरुक्तः	छांदो. २।२२।१
विनष्टदिग्भ्रमस्यापि यथापूर्वं विभाति दिक् । तथा विज्ञानविध्वस्तं जगन्नास्तीति भावय (जगन्मे भाति तन्नहि) [महो. ४।२०+	वराहो. ३।१७
विनश्यत्स्वविनश्यन्तं	भ.गी. १३।२८
विना कार्यं सदा गुप्तं योगसिद्धस्य लक्षणम्	यो.शि. १।१५६
विना तर्कप्रमाणाभ्यां ब्रह्म यो वेद वेद सः	पा. ब्र. २१
विना देहेन योगेन न मोक्षं लभते विधे । अपक्वाः परिपक्वाश्च देहिनो द्विविधाः स्मृताः	यो. शि. १।२५
विना प्रमाणसुष्ठुत्वं यस्मिन्सति पदार्थधीः । अयमात्मा नित्यसिद्धः प्रमाणे सति भासते	२ आत्मो. ६
विनायकस्य यद्ध्यानं पूजनं भवमोचनं	गणेशो. १।५
विनायकोऽहमित्येतत्तत्त्वतः प्रवदन्ति ये। न ते संसारिणो नूनं...	गणेशो. १।५
विनाशमव्ययस्यास्य	भ. गी. २।१७
विनाशस्तस्य विद्यते	भ. गी. ६।४०
विना शक्तिं न मोक्षो न ज्ञानं न सत्यं न धर्मो न तपो न हरिर्न हरो न विरिञ्चिः	श्रीचक्रो. २
विनाशं कालतो याति ततोऽन्यत्सकलं मृषा (ब्रह्मात्मनः)	शरभो. २४
विनाशाय च दुष्कृताम्	भ. गी. ४।८
विनाशेन मृत्युं तीर्त्वा सम्भूत्यामृतमश्नुते	ईशा. १४
विना श्रीतुलसीं विप्रा येऽपि श्राद्धं प्रकुर्वते । वृथा भवति तच्छ्राद्धं पितॄणां नोपगच्छति	तुलस्यु. १४
विनियम्य समन्ततः	भ. गी. ६।२४
विनोदतः कामिनीमध्ये कामिनीं दृष्ट्वा च सदानन्दरूपो भवेत्	कामराज. २
विन्दते प्राजापत्यं रायस्पोषं गौपत्यम् [भस्मजा. १।७+	नारा. ३
विन्दन्त्यात्मनि यत्सुखम्	भ. गी. ५।२१
विन्ध्यस्योत्तरे तीरे मारीचो नाम राक्षसः । तत्र मूत्रपुरीषाभ्यां हुताशनं शमय..	वनदु. १६०
विन्ध्याटव्यां पायसान्नमस्ति चेज्जगदुद्भवः	ते. बिं. ६।७८
विपरीतं ब्रह्मचर्यमनुष्ठेयं मुमुक्षुभिः	कठरु. १०
विपरीतानि केशव	भ. गी. १।३०
विपर्यस्ते वा कन्यके जिह्वेन वा दर्शयेयातां तदप्येवमेव विद्यात्	३ऐत. २।४।५
विपर्यस्तो निदिध्यासे किं ध्यानमविपर्यये । देहात्मत्वविपर्यासं न कदाचिद्भजाम्यहम्	अवधू. १७
विपर्यासाद्यथा जाग्रदचिन्त्यात् भूतवत्स्पृशेत् । तथा स्वप्ने विपर्यासाद्धर्मांस्तत्रैव पश्यति	अ. शां. ४१
विपर्यासे तयोः क्षीणे तुरीयं पदमश्नुते	आगम. १५
विपापो विरजो विचिकित्सो ब्राह्मणो भवति	बृह. ४।४।२३
विप्रयोगं प्रियैश्चैव संयोगं च तथाप्रियैः । जरया चाभिभवनं व्याधिभिश्चोपपीडनम् ॥... प्राप्यन्ते नारकै राजन्	भवसं. १।४-६
विप्राणां विनयो ह्येष शमः प्राकृत उच्यते । दमः प्रकृतिदान्तत्वादेवं विद्वाञ्छमं व्रजेत्	अ. शां. ८६
विभक्तमिव च स्थितम्	भ.गी. १३।१७

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विभागकलनां त्यक्त्वा सन्मात्रैकपरो भव — अ. पू. ४।६६
विभुरहमनवद्योऽहं निरवधिनिःसीमतत्त्वमात्रोऽहम् — आ. प्र. ८
विभुर्नित्यो निष्कलङ्को निर्विकल्पो निरञ्जनो निराख्यातः शुद्धो देव एको नारायणो न द्वितीयः — त्रि. म. ना. १।५
विभुर्विभूनां विभवोद्भवाय — पारभा. १।२
विभुं चिदानन्दमरूपमद्भुतम् — कैव. ७
विभुं प्रमितं विचक्षणासन्दी — कौ. त. १।३
विभुं सर्वगतं नित्यं विश्वयोनिमकारणम् । व्याप्यव्याप्यं यतः सर्वं तं वै पश्यन्ति सूरयः — भवसं. ३।४
विभुः साक्षी न संशयः — सर्वसारो. १०
विभूतिर्भसितं भस्म क्षारं रक्षेति भवन्ति पञ्चनामानि — बृ. जा. १।६
विभूतिं च जनार्दन — भ.गी. १०।१८
विभूतीनां परंतप — भ.गी. १०।४०
विभूतेर्विस्तरो मया — भ.गी. १०।४०
विभूतिं प्रसवं त्वन्ये मन्यन्ते सृष्टिचिन्तकाः । स्वप्नमायासरूपेति सृष्टिरन्यैर्विकल्पिता — आगम. ७
विभेदजनके ज्ञाने नष्टे ज्ञानबलान्मुने । आत्मनो ब्रह्मणो भेदमसन्तं किं करिष्यति — जा. द. ४।६३
विभ्राजद्देवयतयो विशन्ति — महाना. ८।१४
विभ्राजमानं भूतवर्गेष्वसङ्गं विलातिगं स्वप्रभाभासमानम् — २ देव्यु. ३३
विभ्राजमानां हरिणीं यशसा सम्परीवृताम् । पुरीं हिरण्मयीं ब्रह्मा विवेशापराजिता — अरुणो. ३
विभ्राट् सम्राट् भूमधाना त्वमेव पिताऽसि माता भ्रातृकश्चादिवेद्यः — २ रुद्रो. ६२
विमलोत्कर्षिणी ज्ञाना क्रिया योगा.. — त्रि.म.ना.७।१२
विमुक्तश्च विमुच्यते — कठो. ५।१
विमुक्तं मन्येतात्मानं मुच्यते नात्र संशयः — अमन. २।४५
विमुक्तः सर्वपापेभ्यः कैवल्यायोपकल्पते । सर्वाभिः सिद्धिभिस्तस्य किं कार्यं कमलानने — गुह्यका. ८४
विमुक्तिपादपच्छायामृते कुत्र सुखं नृणाम् — भवसं. १।३०
विमुक्तिरिति पार्श्वौ — तैत्ति. ३।१०।२
विमुक्तो मामुपैष्यसि — भ. गी. ९।२८
विमुक्तोऽमृतमश्नुते — भ.गी. १४।२०
विमुच्य निर्ममः शान्तः — भ.गी. १८।५३
विमूढाः कर्तुमुद्युक्ता ये हठाच्चेतसो जयम् । ते निबध्नन्ति नागेन्द्रमुन्मत्तं बिसतन्तुभिः — मुक्तिको. २।४७
विमूढा नानुपश्यन्ति — भ.गी. १५।१०
विमूढो ब्रह्मणः पथि — भ. गी. ६।३८
विमृश्यैतदशेषेण — भ.गी. १८।६३
वियदाकारसंयुक्तं वीतिहोत्रसमन्वितम् । अर्धेन्दुलसितं देव्या बीजं सर्वार्थसाधकम् — १ देव्यु. १४
वियासाय स्वाहा — चित्त्यु. २०।१
वियोगायैव संयोगा आधयो व्याधयोऽधियाम् — अक्ष्युप. २६
वियोगोपदेशः — निर्वाणो. १
विरक्तस्य तु संसाराज्ज्ञानं कैवल्यसाधनम् — जा. द. ५।४७
विरक्तः पुरुषः सर्वदा ब्रह्माहमिति व्यवहरेत् — ना. प. ६।१
विरक्तः प्रव्रजेद्धीमान्सरक्तस्तु गृहे वसेत् । सरागो नरकं याति प्रव्रजन्हि द्विजाधमः — ना. प. ३।१४
विरक्तःसन् यो वर्षासु ध्रुवशीलोऽष्टौ मास्येकाकी चरन्नेकत्र निवसेत् — ना. प. १७।१
विरक्ता ज्ञानिनश्चान्ये देहेन विजिताः सदा । ते कथं योगिभिस्तुल्या मांसपिण्डाः कुदेहिनः — यो. शि. १।४८
विरजं निष्कलं शुभ्रमक्षरं यद्ब्रह्म विभाति स नियच्छति — ब्रह्मो. १
विरजः पर आकाशादज आत्मा महान्ध्रुवः — बृह. ४।४।२०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विरजानलजं चैव धार्यं प्रोक्तं महर्षिभिः (भस्म) बृ. जा. ५।४
विरजा ब्रह्मरूपिणी क्षुरिको. १६
विरज्य सर्वभूतेभ्य आविरिञ्चिपदादपि । घृणां विपाट्य सर्वस्मिन्पुत्रमित्रादिकेष्वपि ॥ श्रद्धालुर्मुक्तिमार्गेषु वेदान्तज्ञानलिप्सया । उपायनकरो भूत्वा गुरुं ब्रह्मविदं व्रजेत् ना. प. ६।२२
विरलत्वंव्यवहृतेरिष्टंचेद्ध्यानमस्तु ते १ अवधू. २०
विरा आ आ आ आ हुं आ आ आज्या (मा. पा.) छां.उ. २।२४।८
विरागमुपयात्यन्तर्वासनास्वनुवासरम् । क्रियासूदाररूपासु क्रमते मोदतेऽन्वहम् अक्ष्युप. ७
विराजति प्रजया पशुभिर्ब्रह्मवर्चसेन सर्वमायुरेति, ज्योग्जीवति, महान्प्रजया पशुभिर्भवति छांदो. २।१६।२
विराजमेवाप्येति यो विराजमेवास्तमेति सुबालो. ९।१
विराजा सुदर्शना जिता सोम्या मोघा कुमाराऽमृता सत्या मध्यमा नासीराशिशुरासूरासूर्यास्वराविज्ञेयानि नाडीनामानि दिव्यानि सुबालो. ६।१
विराजो अधिपूरुषः [पु. सू. ५+ चित्यु. १२।२
[ऋ. मं. १०।९०।५+ वा. सं. ३१।५
विराड्ध्यानं हि तज्ज्ञेयं महापातकनाशनम् गुह्यका. ६
विराट्पुरुषेणोपदिष्टं रहस्यं ते विविच्योच्यते ना. प. २।१
विराट्प्रणवः षोडशमात्रात्मकः षट्त्रिंशत्तत्त्वातीतः ना. ८।३
विराट्प्रणवः षोडशमात्रान्वितः तु. १
विराट्स्थितिप्रलयौ मूलाविद्याण्डपरिपालकस्यादिनारायणस्याहोरात्रिसंज्ञकौ त्रिपा. ना. ३।६
विराडेकर्षिर्भास्वती स्मृता चतुर्थः पादो भवति ३।३

विराड्हिरण्यगर्भश्च ईश्वरश्चेति ते त्रयः । ब्रह्माण्डं चैव पिण्डाण्डं लोका भूरादयः क्रमात् ॥ स्वस्वोपाधिलयादेव लीयन्ते प्रत्यगात्मनि योगकुं. ३।२२
विराड्हिरण्यगर्भेश्वरा आधिविलयात्परमात्मनि लीयंते पैङ्गलो. ३।४
विराड्रूपे मनो युञ्जन्महिमानमवाप्नुयात् । चतुर्मुखे मनो युञ्जञ्जगत्सृष्टिकरो भवेत् यो. शि. ५।५२
विराड्विश्वः स्थूलश्चाकारः यो. चू. ७५
विरिञ्चिनारायणशङ्करात्मकं नृसिंहदेवेश तव प्रसादतः । अचिन्त्यमव्यक्तमनन्तमव्ययं वेदात्मकं ब्रह्म निजं विजानते स्कन्दो. १३
विरूपाक्षेण बभ्रुणा वाचं वदिष्यतोहतः नीलरु. ३।३
विरूपाश्च सरूपाश्च पशूनवरुन्धे सर्वमायुरेति छांदो. २।१६।२
विरूपाः सन्तो बहुधैकरूपाः अग्निस्तांश्चाग्रे प्रमुमोक्तु देवः चित्यु. ११।११
विरूपाः सन्तो बहुधैकरूपाः । तेषां सप्तानामिह रन्तिरस्तु [चित्यु. ११।१२,१३
विरूपाः सन्तो बहुधैकरूपाः । वायुस्तांश्चाग्रे प्रमुमोक्तु देवः चित्यु. ११।१३
विरोधो न विद्यते ब्रह्माद्वितीयमेव सत्यम् त्रि.म.ना. ४।२
विलम्बिनीति या नाडी व्यक्ता नाभौ प्रतिष्ठिता । तत्र नाड्यः समुत्पन्नास्तिर्यगूर्ध्वमधोमुखाः यो.शि. ५।२०
विलापिनी (भूमिका) चतुर्थी स्याद्वासना विलयात्मिका अ. पू. ५।८२
विलीना ज्ञानतत्कार्ये मयि निद्रा कथं भवेत् वराहो. २।५९
विवर्णं चतुर्मात्रं सर्वव्यापि... सर्वाणि च भूतानि स्थावरजङ्गमान्यन्वभवत् २ प्रणवो. २

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विवर्धयति ह्यमृतं तस्मादेव जिता मही । प्राणवायोस्तु संरोधा-त्प्राणायामस्तु पठ्यते	योगो. ३०
विवस्वान् मनवे प्राह	भ. गी. ४।१
विविक्तदेशमासाद्य सर्वसम्बन्धवर्जितः	त्रि. ब्रा. २।८९
विविक्तदेशसेवित्वं	भ.गी. १३।११
विविक्तदेशे च सुखासनस्थः शुचिः	कैव. ५
विविक्तदेशे शुचि सन्निविष्टः समासनं किञ्चिदुपैति पश्चात्	अमन. १।१५
विविक्तसेवी लघ्वाशी	भ.गी. १८।५२
विविक्तेति वेदाः स्तुवन्ति	राधिको. ५
विविक्ते विजने देशे पवित्रेऽति-मनोहरे । समासीनः सुखासीनः पश्चात्किञ्चित्समाश्रितः ।। सुख-स्थापितसर्वाङ्गः सुस्थिरात्मा सुनिश्चलः । बाहुदण्डप्रमाणेन कृतदृष्टिः समभ्यसेत्	अमन. २।४८
विविक्ते विजने रम्ये पुष्पाश्रम-विभूषिते । स्थानं कृत्वा शिव-स्थाने ध्यायेच्छान्तं परं शिवम्	शिवो. ७।१२८
विविदिषासन्न्यासी चेच्छतपथं गत्वा...दण्डं परिग्रहेत्	ना. प. ४।४९
विविधविचित्रस्थूलसूक्ष्मोत्कृष्ट-निकृष्टानन्तदेहान्परिगृह्य... पुनः पुनस्तत्तत्कर्मफलविषय-प्रवृत्तिरेव जायते	त्रि.म.ना. ५।३
विविधविचित्रानन्तजगदाकारो भवति	त्रि.म.ना. २।६
विविधविचित्रानन्तशक्तेः परब्रह्मणः स्वरूपज्ञानेन विरोधो न विद्यते	त्रि.म.ना. २।३
विविधं चास्ति वै प्रोक्तं प्राणायामस्य लक्षणम्	योगो. ६
विविधाश्च पृथक्चेष्टाः	भ.गी. १८।१४
विविधोपायैरपि अविद्याकार्याण्यंतः-करणान्यतीत्य कालानन्तु तानि जायन्ते	त्रि.म.ना. ४।९
विवृद्धं सत्त्वमित्युत	भ.गी. १४।११
विवृद्धे कुरुनन्दन	भ.गी. १४।१३
विवृद्धे भरतर्षभ	भ. गी. १४।१२
विवेकयुक्तिबुद्ध्याऽहं जानाम्या-त्मानमद्वयम् । तथापि बन्ध-मोक्षादिव्यवहारः प्रतीयते	आ. प्र. १२
विवेकरक्षा । विवेकलभ्यम्	निर्वाणो. १,३
विवेकं परमाश्रित्य बुद्ध्या सत्य-मवेक्ष्य च । इंद्रियारीनलं छित्वा तीर्णो भव भवार्णवात्	महो. ५।८४
विवेकिनः प्रशान्तस्य यत्सुखं ध्यायतः शिवम् । न तत्सुखं महेन्द्रस्य ब्रह्मणः केशवस्य वा	शिवो. ७।१३०
विवेकी सर्वदा मुक्तः संसार-भ्रमवर्जितः	यो. शि. १।१८
विवेश भूतानि चराचराणि	महाना. १।१
विशते तदनन्तरम्	भ. गी. १८।५५
विशन्ति नाशाय समृद्धवेगाः	भ. गी. ११।२९
विशन्ति वक्त्राण्यभिविज्वलन्ति	भ.गी. ११।२८
विशन्ति यद्यतयो वीतरागाः [सुदर्श. ६+	भ. गी. ८।११
विशन्ति विद्या विमला मुक्ता वेणुमिवोत्तमम् । विरक्तमनसां सम्यक्स्वप्रसङ्गादुदाहृतम्	महो. ६।१६
विशीर्णं वस्त्रं वल्कलं वा प्रतिगृह्य नान्यत्प्रतिगृह्णीयात्	कठश्रु. ७
विशीर्णान्यमलान्येव चेलानि ग्रथितानि तु । कृत्वा कन्थां बहिर्वासो धारयेद्धातुरञ्जितम्	ना. प. ३।३१
विशुद्धिः कण्ठमूले च आज्ञाचक्रं च मस्तकम्	योगकुं. ३।११
विशेषहीनश्च कविः पुराण एष स्वतन्त्रः पुरुषः पुराणः	२ देव्यु. १५
विशेषं सम्परित्यज्य सन्मात्रं यद-लेपकम् । एकरूपं महारूपं सत्तायास्तत्पदं विदुः	अ. पू. ४।६५
विशेषेण न शूद्रस्त्रीपतितोदक्या सम्भाषणम्	ना. प. ५।६
विशेषेणैव कर्तव्यं भस्त्राख्यं कुम्भकंत्विदम् [यो.शि.१।१००	योगकुं. १।३९
विशोको विमृत्युरजिघत्सोऽपिपासः शरीर[illegible]जरः पुराणः	२ रुद्रो. ६६

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विश्लिष्टं च गतायासं विकल्पविषयमहम् । सुश्लिष्टं च सुलीनं च विकल्पविषयापहम्	अमन. २।९४
विश्लिष्टं नाम सम्प्रोक्तं राजसं तु गतागतम् । सुश्लिष्टं सात्त्विकं प्रोक्तं सुलीनं गुणवर्जितम्	अमन. २।९३
विश्वकर्मणः समवर्तताधि	चित्यु. १३।१
विश्वजित्प्रथमः पादः स्वप्रस्थानगतः प्रभुः	ना. प. ८।१२
विश्वतश्चक्षुरुतविश्वतोमुखो विश्वतो-(हस्त उत)बाहुरुत विश्वतस्पात् [महाना.२।२+२शिवसं.२६+ [वा. सं. १७।१९+	श्वेताश्व. ३।३ त्रि.म.ना. ६।४ १ रुद्रो. २
विश्वतः परमं नित्यं (परमान्नित्यं) विश्वं नारायणं हरिम् [महो. १।५+चतुर्वे. २+	महाना. ९।१
विश्वतः पादोऽपाणिर्विश्वतः पाणिरहमशिराः	भस्मजा. २।७
विश्वतः पृष्ठेषु सर्वतः पृष्ठेष्वनुत्तमेषूत्तमेषु लोकेष्विदं वाव तद्यदिदमस्मिन्नन्तः पुरुषे ज्योतिस्तस्यैषा दृष्टिः	छांदो. ३।१३।७
विश्वतैजसप्राज्ञतटस्थमेदैरेक एव एको देवः साक्षी निर्गुणश्च तद्ब्रह्माहमिति व्याहरेत्	ना. प. ६।६
विश्वतैजसप्राज्ञाः स्वस्वोपाधिलयात् प्रत्यगात्मनि लीयन्ते	पैङ्गलो. ३।४
विश्वतोबाहुं विश्वात्मा तमेकमद्वैतं निष्कलं निष्क्रियं शान्तं	भस्मजा. २।४
विश्वतोहस्त उत विश्वतस्पात् [महाना.२।२+२शि.सं. २६+	१ रुद्रो. २
विश्वभृद्वै नामैषा तनूर्भगवतो विष्णोर्यदिदमन्नम्	मैत्रा. ६।१३
विश्वमयो ब्राह्मणः शिवं भजति	१ रुद्रोप. १
विश्वमविश्वं कृतमकृतं परमपरं परायणं च त्वम्	चतुर्वे. ८
विश्वमसि विश्वायुः सर्वमसि सर्वायुरभिभूरों गायत्रीमावाहयामि सावित्रीमावाहयामि सरस्वतीमावाहयामि	महाना. ११।७
विश्वमाभासि रोचनम्	चित्यु. १६।१
विश्वमिदं वृणाति	चित्यु. ११।३
विश्वमिन्नु समन्वालभध्वमिति	शौनको. १।४
विश्वमेनामनु प्रजायते	नृ. पू. १।७
विश्वमेवेदं पुरुषस्तद्विश्वमुपजीवति [महाना. ९।२+	महो. १।६
विश्वमेवेदं पुरुषः (तैत्तिरीयसंहिता)	तै.ना.उ. ११।१
विश्वमेवेदं पुरुषं तं विश्वमुपजीवति	चतुर्वे. ३
विश्वम्भरो वा विश्वम्भरकुलाये तं पश्यन्ति	बृह. १।४।७
विश्वम्भरो वा विश्वम्भरकुलाय एवमेवैष प्राज्ञआत्मेदं शरीरमनुप्रविष्ट आलोमभ्य आनखेभ्यः	कौ. उ. ४।१९
विश्वयोनिं महाशक्तिमायुःप्रज्ञाविवर्धनीम् । मातङ्गीं मदिरामोदां वन्दे तां जगदीश्वरीम्	वनदु. २१
विश्वरूपधरं विष्णुं नारायणमनामयम् ।...मनसा संस्मरन्ब्रह्म तुष्टाव परमेश्वरम्	रामो.जा. ५।१
विश्वरूपस्य देवस्य रूपं यत्किञ्चिदेव हि ।... ध्यायतो योगिनो यस्तु साक्षादेव प्रकाशते	त्रि.ब्रा. २।१५९
विश्वरूपं करिणं जातवेदसं(मा.पा.)	प्रश्नो. १।८
(ॐ) विश्वरूपं घृणिनं जातवेदसं हिरण्मयं पुरुषं ज्योतीरूपं तपन्तम् । [अक्ष्यु. २+	चाक्षुषो. ४
विश्वरूपं तृतीयेऽह्नि सद्यश्चैव नमोनमः	मृत्युला. ४
विश्वरूपं परं ज्योतिस्स्वरूपं रूपवर्जितम्	गोपालो. २।५
विश्वरूपं हरिणं जातवेदसं परायणं ज्योतिरेकं तपन्तम् [प्रश्नो.१।८+	मैत्रा. ६।८
विश्वरूपोऽसि, ब्रह्मैकस्त्वं	अ. शिर. ३।१
विश्वव्यापी राघवो यस्तदानीमन्तर्दधे शङ्खचक्रे गदाब्जे	रा. पू. ता.९।९
विश्वशास्ता विधरणो विश्वरूपो रुद्रः प्रणीतीतमनः प्रजापतिः	बा. मं. २४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विश्वश्च तैजसश्चैव प्राज्ञश्चेति
च ते त्रयः — योगकुं. ३।२१
विश्वश्च तैजसः प्राज्ञ एव च,
जीवत्रयं सत्त्वरजस्तमांसि
च गुणत्रयम् — वराहो. १।११
विश्वसृज एतेन वै विश्वमिदमसृजन्त — नृ. पू. १।७
विश्वस्य चक्षुर्विश्वक्षोरुबाहुर्विश्व-
स्पतिर्भुवनस्यास्य गोप्ता — २ रुद्रो. ७७
विश्वस्य चैकां परिवेष्टयित्रीं ज्ञात्वा
गुह्यां शान्तिमत्यन्तमेति — गुह्यका. ५७
विश्वस्य नेता विश्वभर्ता त्वमीशस्तव
ज्ञानात् सर्वमेव ह विन्देत्... — २ रुद्रो. ६५
विश्वस्य योनिं प्रतपन्तमुग्रं पुरः
प्रजानामुदयत्येष सूर्यः — चाक्षुषो. ४
विश्वस्य वैखरी ज्ञेया मध्यमा
तैजसात्मनः। प्राज्ञरूपा हि
पश्यन्ती तुरीयस्य परा मता — गान्धर्वो. १
विश्वस्य स्रष्टारमनेकरूपं विश्वस्यैकं
परिवेष्टितारम्
[श्वेता. ४।१४,१६+५।१३+ — २ देव्यु. ३२
विश्वस्यात्वविवक्षायामादिसामान्य-
मुत्कटम् — आगम. १९
विश्वस्यादिरहं हरः — गणेशो. ३।१३
विश्वस्यायतनं महत् [कैव. १६+ — महाना. ५।७
विश्वस्येशानं वृषभं मतीनाम्
[महाना. १३।११+ — चित्यु. १५।१
विश्वस्यैकं परिवेष्टितारमीशं तं
ज्ञात्वाऽमृता भवन्ति — श्वेताश्व. ३।७
विश्वस्यैकं परिवेष्टितारं ज्ञात्वा देवं
मुच्यते सर्वपाशैः [श्वेताश्व. — ४।१४+५।१३
विश्वस्यैकं परिवेष्टितारं ज्ञात्वा
शिवं शान्तिमत्यन्तमेति — श्वेताश्व. ४।१४
विश्वं च विश्वातीतस्त्वं..(शिवः) — २ रुद्रो. ४२
विश्वं तु हृदयं प्रोक्तं पृथिवी
पाद उच्यते — गुह्यका. १८
विश्वं त्वाहुतयः सर्वा यत्र
ब्रह्मामृतोऽसि — प्रा. हो. २।१
विश्वं नारायणं देवमक्षरं परमं पदम् — महाना. ९।१
विश्वं न्यस्तं विष्णुरेको विजज्ञे — ग. पू. २।८
विश्वं पुराणं तमसः परस्तात् — महाना. १।५

विश्वं बिभर्ति प्रसुरोऽभूदन्तं
संराजयन्तं सकलं प्ररूढं स नो
वितत्य प्रहिणोतु पञ्चे स्वाहा — पारमा. ८।४
विश्वं बिभर्ति भुवनस्य नाभिः — महाना. १।६
विश्वं भूतं भुवनं चित्रं बहुधा जातं
जायमानं च यत्। सर्वो ह्येष
रुद्रस्तस्मै रुद्राय नमो नमः — महाना.१०।११
विश्वं भूतं भुवनं...सर्वस्य
सोमोऽहमेव जनिता विश्वाधिको
रुद्रो महर्षिः — भस्मजा. २।५
विश्वं यः पाति विमलोऽमलाख्य-
स्तस्मै ककुत्रे वरदस्य पुष्ट्यै स्वाहा — पारमा. ८।२
विश्वं विचक्षे यमयन्नभीके नेशे मे
कश्च महिमानमन्यः — बा. मं. १२
विश्वं हीषद्विष्णवे याः प्रभविष्णवे
ता अमितं भरत्रे स्वाहा — पारमा. ९।४
विश्वाय स्वाहेत्यग्नौ हुत्वा मन्थे
सं स्रवमवनयति — बृह. ६।३।३
विश्वाधारस्त्वमनाधारोऽनाधेयो-
ऽनिर्देश्योऽप्रतर्क्यः व्याप्येदं
सर्वं तिष्ठसीति — गणेशो. ३।१३
विश्वाधिकं शङ्करं ये प्रमूढा हीन
विष्णोर्ब्रह्मणो वा वदन्ति। न
संसारात्प्रमुच्यन्ते कदाचिच्छतैः
कल्पैः कोटिभिर्वाथ दोषैः — सि. शि. २
विश्वाधिपः सर्वभूतेषु गूढः — श्वेताश्व. ४।१५
विश्वाधिपो रुद्रो महर्षिः। हिरण्य-
गर्भं जनयामास पूर्वं स नो
बुद्धया शुभया संयुनक्तु — श्वेताश्व. ३।४
विश्वाधिपो रुद्रो महर्षिः। हिरण्य-
गर्भं पश्यति जायमानं — श्वेताश्व. ४।१२
विश्वानि देव सवितर्दुरितानि
परासुव। यद्भद्रं तन्न आसुव — महाना. १२।२
[ऋक्सं. ४।४।२५।५+ — त्रिसुप. २
विश्वानि नो दुर्गहा जातवेदः
सिन्धुं न नावा दुरितातिपर्षि
[महाना. ६।१६+वनदु. ११७+ ऋक्सं.३।८।११।९
विश्वामित्रं ह्येतदहः संशिष्यन्त-
मिन्द्र उपनिषसाद — १ ऐत. २।३।१
विश्वार्चिर्विश्वतोमुखः — महाना. ९।९

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विश्वेदेवा अनुष्टुबेकविंशो वैराजः शरत्समानो वरुणः साध्या उत्तरत उद्यन्ति तपन्ति वर्षन्ति स्तुवन्ति... मैत्रा. ७।४
विश्वे देवा ऊर्जा चित्यु. ८।२
विश्वेदेवा औहोयिकारः प्रजापतिर्हिङ्कारः प्राणः स्वरोऽन्नं या वाग्विराट् छांदो. १।१३।२
विश्वे निमग्नपदवीः कवीनां त्वं जातवेदो भुवनस्य नाथः एका. उ. २
विश्वेश्वर नमस्तुभ्यं विश्वात्मा विश्वकर्मकृत् । विश्वभुग्विश्वमायस्त्वं विश्वक्रीडारतिः प्रभुः मैत्रा. ५।३
विश्वेश्वरोऽहमजरोऽहम् भस्मजा. २।७
विश्वेऽश्विनौ मरुतश्चोष्मपाश्च भ.गी. ११।२२
विश्वोत्तीर्णस्वरूपाय चिन्मयानन्दरूपिणे । तुभ्यं नमो हयग्रीव विद्याराजाय स्वाहा (विष्णवे) [हयग्री. १+ त्रि.म.ना.७।१०
विश्वोदराभिधा नाडी कन्दमध्ये व्यवस्थिता जा. द. ४।२३
विश्वोदराभिधायास्तु भगवान्पावकः पतिः जा. द. ४।३९
विश्वोदरी तु या नाडी सा भुङ्क्तेऽन्नं चतुर्विधम् यो. शि. ५।२३
विश्वो वैश्वानरः पुमान् ना. प. ८।११
विश्वोऽसि वैश्वानरो विश्वरूपं त्वया धार्यते जायमानम् प्रा. हो. २।१
विश्वोऽसि वैश्वानरोऽसि विश्वं त्वया धार्यते जायमानम् । विशन्तु त्वामाहुतयश्च सर्वाः प्रजास्तत्र यत्र विश्वामृतोऽसीति मैत्रा. ६।९
विश्वो हि स्थूलभुङ्नित्यं तैजसः प्रविविक्तभुक् । आनन्दभुक्तथा प्राज्ञः सर्वसाक्षीत्यतः परः (त्रिधा भोगं निबोधत) [यो. चू. ७२+ आगम. ३
विषभागो रविः, अमृतभागश्चन्द्रमाः शांडि. १।४।६
विषमश्चित्तनिग्रहः महो. ३।२०
विषमिव विषयादीन्मन्यमानो दुरन्ताऽजगति परमहंसो वासुदेवोऽहमेव वराहो. २।३७
विषमे समुपस्थितम् भ. गी. २।२
विषयव्यावर्तनपूर्वकं चैतन्ये चेतस्थापनं धारणं भवति मं. ब्रा. १।१
विषयं ध्यायतः पुंसो विषये रमते मनः यो. शि. ३।२४
विषयः स हि बुद्धानां तत्साम्यमजमद्वयम् अलातशां. ८०
विषयानन्दवाञ्छामेमाभूदानन्दरूपतः आ. प्र. १६
विषयानिन्द्रियैश्चरन् भ. गी. २।६४
विषयानुपसेवते भ. गी. १५।९
विषया विनिवर्तन्ते भ. गी. २।५९
विषयाशीविषासङ्गपरिजर्जरचेतसाम । अप्रौढात्मविवेकानामायुरायासकारणम् महो. ३।१०
विषयी विषयासक्तो याति देहान्तरे शुभम् ब्र. वि. ५०
विषये गच्छति प्राणश्चेष्टते वाग्वदत्यपि पै. ब्र. १३
विषयेन्द्रियसंयोगात् भ. गी. १८।३८
विषयेभ्य इन्द्रियार्थेभ्यो मनोनिरोधनं प्रत्याहारः मं. ब्रा. १।१
विषयेषु विचरतामिन्द्रियाणां बलादाहरणं प्रत्याहारः शांडि. १।८।१
विषयेष्वरतिर्मोक्षे व्यवसायः परा धृतिः आयुर्वे. १६
विषयेष्वात्मतां दृष्ट्वा मनसश्चित्तरञ्जकम् । प्रत्याहारः स विज्ञेयोऽभ्यसनीयो मुहुर्मुहुः ते. बिं. १।३४
विषं दृष्ट्वाऽमृतं दृष्ट्वा विषं त्यजति बुद्धिमान् । आत्मानमपि दृष्ट्वाहमनात्मानं त्यजाम्यहम् आ. प्र. १८
विषं वर्षति सूर्योऽसौ स्रवत्यमृतमुन्मुखः । तालुमूले स्थितश्चन्द्रः सुधां वर्षत्यधोमुखः यो. शि. ५।३३
विषं विषयवैषम्यं न विषं विषमुच्यते महो. ३।५४
विषादं मदमेव च भ.गी. १८।३५
विषादी दीर्घसूत्री च भ.गी. १८।२८

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विषासहिर्हं भवति विषासहिर्हास्य प्रजा भवति — बृह. २।१।७

विषीदन्तमिदं वचः — भ. गी. २।१०

विषीदन्तमिदं वाक्यं — भ. गी. २।१

विषीदन्निदमब्रवीत् — भ. गी. १।२

विषुवायनकालेषु ग्रहणेचान्तरे सदा। वाराणस्यादिके स्थाने स्नात्वा शुद्धो भवेन्नरः — जा. द. ४।५५

विषेन्द्रः पुर एतु नः स्वस्तिदा अभयङ्करः — महाना. १३।१७

विष्टभ्याहमिदं कृत्स्नं — भ.गी. १०।४२

विष्ठाश्च मे भूयात् — चित्यु. ७।२

विष्ठितो मूत्रितो वाऽङ्गैर्बहुधैवं प्रकल्पितः। श्रेयस्कामः कृच्छ्रगत आत्मनाऽऽत्मानमुद्धरेत् — ना. प. ५।३९

विष्णुक्रान्तं वासुदेवं विजानन्विप्रो विप्रत्वं गच्छते तत्त्वदर्शी — शाट्याय. ४

विष्णुक्रीडा विष्णुरतयो विमुक्ता विष्ण्वात्मका विष्णुमेवापियन्ति — शाट्याय. ११

विष्णुग्रन्थेस्ततो भेदात्परमानन्दसम्भवः — सौभाग्य. ११

विष्णुचन्दनं वैकुण्ठस्थानादाहृत्य द्वारकायां मया प्रतिष्ठितम्। चन्दनकुङ्कुमादिसहितं विष्णुचन्दनं ममाङ्गे प्रतिदिनमालिप्तं गोपीभिः प्रक्षालनाद्गोपीचन्दनमाख्यातम् — वासुदे. २

विष्णुविध्यादिशताभिधानलक्ष्यम् — निर्वाणो. ३

विष्णुपत्नीं महीं देवीं — ऊर्ध्वपुं. १

विष्णुप्रपञ्चबीजं च माया ईकार उच्यते — सीतो. २

विष्णुभक्ता ज्ञानवैराग्ययुक्ता अनन्याश्रययुक्तास्तेऽपि तं मार्गं न जानन्ति — सामर. २७

विष्णुमविष्णुं ज्वलन्तमज्वलन्तं... नमाम्यनमाम्यहमनहं नृसिंहानुष्टुभैव बुबुधिरे — नृसिंहो. ६।१

विष्णुभजनरता नारायणोपासकाः श्रवणकीर्तनस्मरणवन्दनरता मत्स्यकच्छपवराहनृसिंहवामनपरशुरामोपासका वैष्णवास्तेऽपि तं लोकं न जानन्ति — सामर. २७

विष्णुमुखा वै देवाश्छन्दोभिरिमाँल्लोकाननपजय्यमभ्यजयन् — महाना. ५।८

विष्णुमुरुक्रमं ब्रह्माणमुत प्रजापतिं दधामि — देव्यु. ३

विष्णुमेवाप्येति यो विष्णुमेवास्तमेति — सुबालो. ९।७

विष्णुरजीजनत् — बह्वृचो. १

विष्णुरुवाच–न मे शक्तिः — गणेशो. ३।१२

विष्णुरूपमिदं पुण्यं पावनं पीतवर्णकम् — गोपीचं. २६

विष्णुरूपे महायोगी पालयेदखिलं जगत् — यो. शि. ५।५३

विष्णुर्नाम महायोगी महाकायो महातपाः — २ यो. त. २

विष्णुर्नाम महायोगी महाभूतो महातपाः — १ यो.त. १३०

विष्णुर्यज्ञेन — चित्यु. ८।२

विष्णुर्योनिं कल्पयतु त्वष्टा रूपाणि पिंशतु। आसिञ्चतु प्रजापतिर्धाता गर्भं दधातु ते [ऋक्सं. ८।८।४२।१+ — बृह. ६।४।२१

विष्णुर्ललाटं रुद्रश्चक्षुषी चन्द्रादित्यौ कर्णौ...निमेषोऽहोरात्रमिति वाग्देवीं गायत्रीं शरणमहं प्रपद्ये — गायत्री. १०

विष्णुर्वराहो रजनी रहश्च — एका. उ. ६

विष्णुलोकान्तरं गत्वा विष्णुलोकात्परा गतिः — दुर्वासो. १।१५

विष्णुर्वरिष्ठो वरदानमुख्यः — पारमा. ९।४

विष्णुर्विश्वजगद्योनिः स्वांशभूतैः स्वकैः सह। ममांशसम्भवो भूत्वा पालयत्यखिलं जगत् — शरभो. २३

विष्णुर्हृदयम् — सहवै. २३

विष्णुलिङ्गं द्विधा प्रोक्तं व्यक्तमव्यक्तमेव च। तयोरेकमपि त्यक्त्वा पतत्येव न संशयः — शाट्याय. ९

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

विष्णुश्चभगवान्देवत्तकारःपरीकीर्तितः ब्र. वि. ६
विष्णुं ध्यायतु धीर्यद्वा ब्रह्मानन्दे
विलीयताम् । साक्ष्यहं किञ्चि-
दप्यत्र न कुर्वे नापि कारये अवधू. २५
विष्णुं प्रथमान्त्यं मुखं द्वितीयान्तं
भद्रं तृतीयान्तं स्यहं चतुर्थान्तं
साम जानीयाद्यो जानीते सो-
ऽमृतत्वं च गच्छति नृ. पू. उ. १।७
विष्णुः पाति जगत्त्रयम् ते. बिं. ५।८७
विष्णुः सर्वेषामधिपतिःपरमःपुराणः पारमा. १।१
विष्णोर्नुकमिति मर्दयेत् [गोपीचं.३ +ऊर्ध्वपुं. २
विष्णोर्नुकं वीर्याणि प्रवोचं ना. पू. ता. ४।४
[+ऋक्सं. २।२।२४।१ वा. सं. ५।१८
विष्वक्पुनानः पर्येमि लोकम् बा. म. १७
विष्णोर्दास्यपरा भक्तिर्येषां तु न
भवेत्क्वचित् । तेषामेव हि
संसृष्टं निरयं ब्रह्मणा नृप भवसं. २।५८
विष्णोर्मोक्षप्रदत्वं च कथितं तु
तृतीयया । एतावानिति मन्त्रेण
वैभवं कथितं हरेः मुद्गलो. १।३
विष्णोर्यत्परमं पदं [नृ.पू.५।१६+ सुबालो. ६।२
[ऋक्सं. १।२।७।६+ पैङ्गलो. ४।२४
[वराहो.५।७८+स्कन्दो.१५+ आरुणि. ५
विष्वङ्ङन्या उत्क्रमणे भवन्ति कठो. ६।१६
विष्वक्प्रपञ्चेषु पुरीशयं स्थितं
वेदान्तसङ्घैरपिष्टुड्यमाणः
(अभिस्तूयमानः) २ देव्यु. २२
विसर्गः कर्मसंज्ञितः भ. गी. ८।३
विसर्जयितव्यमेवाप्येति यो
विसर्जयितव्यमेवास्तमेति सुबालो. ९।८
विसृजामि पुनः पुनः भ. गी. ९।८
विसृज्य जीव एतान् देहाभिमानेन
जीवो भवति ना. प. ६।४
विसृज्य यज्ञोपवीतं भूस्स्वाहेत्यप्सु
जुहुयात् क. रु. ३
विसृज्य सशरं चापं भ. गी. १।४७
विसृज्येमानि सर्गादौ त्वं
प्रकाशयसे ततः गुह्यका. ३१
विस्तरेणात्मनो योगं भ. गी. १०।१८

विस्फुरत्तारकाकारगाढतमोपमं
पराकाशं भवति मं. ब्रा. १।३
विस्मयो मे महान् राजन् भ. गी. १८।७७
विस्मृतजाग्रद्वासनानुफलेन
तैजसस्तेऽस्मीति मं. ब्रा. २।७
विस्रसाद्वैवास्माल्लोकात् प्रेतीति ह
स्माह महिदास ऐतरेयः १ ऐत. ३।७।१
विस्मृतपदार्थे पुनः प्राप्तहर्ष इव...
स्वशरीरं शवमिव हेयमुपगम्य
...दूरतो वसेत् ना. प. ७।१
विस्फुरत्तारकाकारसन्दीप्यमाना-
गाढतमोपमं परमाकाशं भवति अद्वयता. ४
विस्मृतात्मपितामहम् (मनः) महो. ५।१३४
विस्मृत्य विश्वमेकाग्रः कुत्रचिन्नहि
धावति । मनो मत्तगजेन्द्रस्य
विषयोद्यानचारिणः ना. बिं. ४४
विस्मृत्य सकलं बाह्यं नादे दुग्धा-
म्बुवन्मनः । एकीभूयाथसहसा
चिदाकाशे विलीयते ना. बिं. ३९
विहङ्गानां तुन्दमध्यम् । देहमध्यं
नवाङ्गुलं चतुरङ्गुलमुत्सेधा-
यतमण्डलाकृति शांडि. १।४।४
विहङ्गानां वृत्ताकारम् (अग्निस्थानं)
तन्मध्ये शुभा तन्वी पावकी
शिखा तिष्ठति शांडि. १।४।३
विहरञ्जनतावृन्दे देवपूजन-
कीर्तनैः । खेदाह्लादौ न जानाति
प्रतिबिम्बगतैरिव अ. पू. ५।९९
विहाय कामान् यः सर्वान् भ. गी. २।७१
विहाय योगशास्त्राणि नानागुरु-
मतानि च । निबोध स्वावबोधो-
ऽयं सद्यः प्रत्ययकारकः अमन. २।२५
विहाय शास्त्रजालानि यत्सत्यं
तदुपास्यताम् पैङ्गलो. ४।१७
विहायस्युच्चकैः केचिन्नि-
पतन्त्युत्पतन्ति च महो. ५।१४२
विहारशय्यासनभोजनेषु भ. गी. ११।४२
विहोत्रा दधे वयुना विदेक इन्मही
देवस्य सवितुः परिष्टुतिः श्वेताश्व. २।४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वीक्षन्ते त्वा विस्मिताश्चैव सर्वे	भ. गी. ११।२२
वीक्ष्यमाणे प्रपञ्चे तु ब्रह्मैवा- भाति भासुरम्	यो. शि. ४।२०
वीक्ष्यमाणैव नश्यति (माया)	महो. ५।११२
वीणायास्तु ग्रहणेन वीणावादस्य वा शब्दो गृहीतः	बृह. ४।५।१०
वीणां करैः पुस्तकमक्षमालां बिभ्राणमभ्राभगलं वराढ्यम् । फणीन्द्रकक्ष्यं मुनिभिः शुकाद्यैः सेव्यं वटाधः कृतनीडमीडे	द. मू. ११
वीतमन्युर्गौतमो माभिमृत्यो	कठो. १।१०
वीतरागभयक्रोध:	भ. गी. २।५६
वीतरागभयक्रोधाः	भ. गी. ४।१०
वीतरागभयक्रोधैर्मुनिभिर्वेदपारगैः । निर्विकल्पो ह्ययं दृष्टः प्रपञ्चोपशमोऽद्वयः	वैतथ्य. ३६
वीतं स्तुके स्तुके । युवमस्मासु नियच्छतम्	चित्यु. ११।१२
वीरभद्रगिरिशशङ्करैकपादहि- र्बुध्न्यादीना भुवनाधिपतिविशां- पतिपशुपतिस्थाणुभवाः पञ्चमे	सूर्यता. ५।१
वीरमवीरं महान्तममहान्तं... नृसिंहानुष्टुभैव बुबुधिरे	नृसिंहो. ६।१
वीरमित्याह वीरो वा एष वीर्यवत्त्वात्	अव्यक्तो. ३
(अथातो) वीरशक्तिश्चतुर्भुजा- ऽभयवरदपद्मधरा	सीतो. २८
वीरहत्यां वा एते घ्नन्ति । ये ब्राह्मणास्त्रिसुपर्णं पठन्ति [महाना. १२।३+	त्रिसु. ३
वीरं द्वितीयं स्थानं (जानीयात्)	नृ. पू. २।३
वीरं प्रथमस्याद्यार्धान्त्यं तं स द्वितीयस्याद्यार्धान्त्यं हंभी तृतीयस्याद्यार्धान्त्यं मृत्युं चतुर्थस्याद्यार्धान्त्यं साम तु जानीयात्	नृ. पू. १।५
वीराध्वने वा अनाशके वा अपां प्रवेशे वा अग्निप्रवेशे वा महाप्रस्थाने वा	जाबालो. ५
वीरान्मा नो रुद्र भामिनोऽवधीर्ह- विष्मन्तः (नमसा विधेम ते) सदमित्त्वा हवामहे [श्वेताश्व. ४।२२+	महाना. १३।१५
वीरो वा एष वीर्यवत्त्वात्	अव्यक्तो. ३
वीव पद्यत आर्तिमृच्छति	आर्षे. ६।३
वीव पद्यते प्रमीयते	आर्षे. ८।३
वीवयन्ति मिथुचेति विचक्षते	आर्षे. ८।१
वृक्ष आविर्मूलः शुष्यति स उद्वर्तते । एवमेवानृतं वदन्नाविर्मूल- मात्मानं करोति	१ ऐत. ३।६।५
वृक्ष इव तिष्ठासेत् । छिद्यमानो न ब्रूयात्	शाट्याय. १८
वृक्ष इव स्तब्धो दिवि तिष्ठत्येक- स्तेनेदं पूर्णं पुरुषेण सर्वम् [महाना. ८।१३+	श्वेताश्व. ३।९
वृक्ष इव स्तब्धा दिवि तिष्ठत्येका यदन्तः पूर्णामवगत्य पूर्णः	गुह्यका. ४६
वृक्षधर्मे तौ तिष्ठतः, अतो भोक्तृ- भोक्तारौ । पूर्वो हि भोक्ता भवति । तथेतरोऽभोक्ता कृष्णो भवतीति	गोपालो. १।११
वृक्षमिव तिष्ठासेत् च्छिद्यमानोऽपि न कुप्येत	सुबालो. १३।२
वृक्षमूलनिकेतो वा त्यक्तसर्व- प्रियाप्रियः (यतिः)	ना. प. ९।२४
वृक्षमूले शून्यगृहेश्मशानवासिनो वा साम्बरा वा दिगम्बरा वा । न तेषां धर्माधर्मौ...द्वैतवर्जिता समलोष्टाश्मकाञ्चनाः.. ... सर्वत्रात्मैवेति पश्यन्ति	भिक्षुको. ५
वृक्षं तु सकलं विद्याच्छाया तस्यैव निष्कला । सकले निष्कले भावे सर्वत्रात्मा व्यवस्थितः	ध्या. बि. ८
वृजिनं संतरिष्यसि	भ. गी. ४।३६
वृत्तमष्टदलं तृतीयं, चतुर्थं द्वादश- दलम् ।...एवं यंत्रं समालिखेत्	ना. पू. ६।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वृत्तमादौ विलिख्य साष्टपत्रं तत-
त्रिकोणं वृत्तं षडस्रं वृत्तयुगलं
साधुकोणं समालिखेदिति सूर्यता. ५।१
वृत्तयश्चत्वारः–मनो बुद्धिरहङ्कार-
श्चित्तं चेति ना. प. ५।११
वृत्तयस्तु तदानीमप्यज्ञाता आत्म-
गोचराः। स्मरणादनुमीयन्ते
व्युत्थितस्य समुत्थिताः अध्यात्मो. ३६
वृत्तं विहंगमानां तु षडस्रं सर्प-
जन्मनाम्। अष्टास्रं स्वेदजानां
तु तस्मिन्दीपवदुज्ज्वलम् त्रि. ब्रा. २।५७
वृथा न छिन्द्यात्। दृष्ट्वा प्रदक्षिणं
कुर्यात् (तुलसीं) तुलस्यु. २
वृद्धायां मोहमायायां कः समा-
श्वासवानिह महो. ५।१६८
वृद्धावृद्धयोरवृद्धं, कृष्टाकृष्टयोर-
कृष्टमित्येवं स्तोत्यतमं भवति संहितो. ३।३
वृद्धो वसूनि पुरोवाच पुत्रेभ्यः
परमं निधिम् इतिहा. ९९
वृन्दा भक्तिः क्रिया बुद्धिः सर्व-
जन्तुप्रकाशिनी कृष्णोप. २५
वृश्चिका दर्शनं यान्ति निराशाः
पितरो गताः इतिहा. ९२
वृषणापानयोर्मध्ये पाणी आस्थाय
संश्रयेत् कुण्डिको. १८
वृषणो हृष्टसुपर्णौ निरुक्तो. २।१
वृषलीपतिभुक्तानि श्राद्धानि च
हवींषि च। पितरो न प्रति-
गृह्णन्ति दाता स्वर्गं न गच्छति इतिहा. ६८
(ॐ) वृषादर्विकुलꣳ ह वै
शिबिकुलं बभूव इतिहा. १
वृषा पवित्रे अधि सा नो अव्ये
बृहत्सोमो वावृधे सुवान इन्दुः महाना. ६।१०
वृषेन्द्रः पुर एतु नः स्वस्तिदा अभयङ्करः महाना. ५।२
वृष्टिः सन्धिः, पर्जन्यः सन्धाता ३ ऐत. १।२।१
वृष्टेरन्नं ततः प्रजाः मैत्रा. ६।३७
वृष्टौ पञ्चविधं सामोपासीत छांदो. २।३।१
वृष्णीनां वासुदेवोऽस्मि भ. गी. १०।३७
वेणुनादविनोदाय गोपालायाहि-
मर्दिने। कालिन्दीकूलकोलाय
लोलकुण्डलधारिणे ॥ बल्लवी-
वदनाम्भोजमालिने नृत्तशालिने।
नमः प्रणतपालाय श्रीकृष्णाय... गो. पू. ४।९
वेत्ताऽसि वेद्यं च परं च धाम भ. गी. ११।३८
वेत्ति यत्र न चैवायं भ. गी. ६।२१
वेत्ति लोकमहेश्वरम् भ. गी. १०।३
वेत्ति सर्वेषु भूतेषु भ. गी. १८।२१
वेत्थ त्वं पुरुषोत्तम भ. गी. १०।१५
वेत्थ नु त्वं काप्य तत्सूत्रं, येनायं
च लोकः परश्च लोकः सर्वाणि
च भूतानि सन्दृब्धानि भवन्ति बृह. ३।७।१
वेत्थ नु त्वं काप्य तमन्तर्यामिणं य
इमं च लोकं परं च लोकꣳ
सर्वाणि च भूतानि योऽन्तरो
यमयतीति बृह. ३।७।१
वेत्थ पथोर्देवयानस्य पितृयाणस्य
च व्यावर्तना ३ इति छांदो. ५।३।२
वेत्थ यदितोऽधि प्रजाः प्रयन्तीति... छांदो. ५।३।२
वेत्थ यथा पञ्चम्यामाहुतावापः
पुरुषवचसो भवन्तीति... छांदो. ५।३।३
वेत्थ यथा पुनरावर्तन्ता ३ इति छांदो. ५।३।२
वेत्थ यथाऽसौ लोको न
सम्पूर्यत ३ इति छांदो. ५।३।३
वेत्थ यथेमाः प्रजाः प्रयत्यो
विप्रतिपद्यन्ता ३ इति बृह. ६।२।२
वेत्थ यथेमाः प्रजाः प्रयन्त्यः
विप्रतिपद्यन्ता ३...(मा.पा.) बृह. उ. ६।२।२
वेत्थो यतिथ्यामाहुत्याꣳ हुताया-
मापः पुरुषवाचो भूत्वा
समुत्थाय वदन्ती ३ इति बृह. ६।२।२
वेत्थो यथाऽसौ लोकं एवं बहुभिः
पुनः पुनः प्रयद्भिर्नसम्पूर्यता३इति बृह. ६।२।२
वेत्थो यथेमं लोकं पुनरापद्यन्ता
३ इति ...(मा. पा.) बृह. उ. ६।२।२
वेत्थो देवयानस्य वा पथः प्रतिपदं
पितृयाणस्य वा यत्कृत्वा
देवयानं वा पन्थानं प्रतिपद्यन्ते
पितृयाणं वापि बृह. ६।२।२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वेद एव परं ज्योतिः — ब्रह्मो. १

वेदतत्त्वार्थविहितं यथोक्तं हि स्वयम्भुवा । निःशब्दं देशमास्थाय तत्रासनमवस्थितः ।।... मात्राद्वादशयोगेन प्रणवेन शनैः शनैः ।। पूरयेत्सर्वमात्मानं.. — क्षुरिको॰ २

वेदनानामधिष्ठानं मनो देहश्च सेन्द्रियः — आयुर्वे. ८

वेदपुरुष इति यमवोचाम येन वेदान्वेद — ३ ऐत. २।३।१

वेदपुरुषा इमे गोपाः — सामर. ३२

वेदमनुब्रुवीत सर्वमायुरियादिति — बृह. ६।४।१४

वेदमनूच्याचार्योऽन्तेवासिनमनुशास्ति — तैत्ति. १।११।१

वेदलौकिकमार्गेषु कुत्सितं कर्म यद्भवेत् । तस्मिन्भवति या लज्जा ह्रीः सैवेति प्रकीर्तिता — जा. द. २।१०

वेद वा अहं गौतम तत्सूत्रं तं चान्तर्यामिणम् — बृह. ३।७।१

वेद वा अहं तं पुरुषं सर्वस्यात्मनः परायणं यमात्थ.. [बृह. ३।९।१०,११, १२–१७

वेदवादरताः पार्थ — भ. गी. २।४२

वेदवेदान्तयोर्गुह्यं पुराकल्पे प्रचोदितम् — गुह्यका. ७५

वेदशास्त्रपुराणानि भूतानि सकलान्यपि । येनार्थवन्ति तं किंतु विज्ञातारं प्रकाशयेत् — २ आत्मो. ९

वेदशास्त्रपुराणानि सामान्यगणिका इव — अमन. २।९

वेदशास्त्रैरुपास्यमानो न च वेदशास्त्राण्युपास्यति — सुबालो. ५।१५

वेदस्यमण्णीस्थः, श्रुतं मे.. — २ ऐत. शां.पा.

वेदस्वरूपोऽनुदितः सपर्यास्विष्टानि तच्चन्दनतद्दलानि — १ बिल्वो. ७

वेदः शिखा (यज्ञस्य) — महाना. १८।१

वेदा अवेदाः (भवन्ति) — बृह. ४।३।२२

वेदा इति वेदविदो यज्ञा इति च तद्विदः — वैतथ्य. २२

वेदाक्षराणि यावन्ति पठितानि द्विजोत्तमैः । तावन्ति हरिनामानि कीर्तितानि न संशयः — ना.उ.ता. ३।४

वेदात्मनाय विद्महे हिरण्यगर्भाय धीमहि । तन्नो ब्रह्म प्रचोदयात् [महाना. ३।७+ — वनदु. १३५

वेदादिशास्त्रैर्हिंसकधर्माभिध्यानमस्त्विति वदन्ति — मैत्रा. ७।९

वेदादेव विनिर्मोक्षः संसारस्य न चान्यथा । इति विज्ञाननिष्पत्तिर्भृतिः प्रोक्ता हि वैदिकैः — जा. द. १।१८

वेदाध्यायीति यो विप्रः सततं ब्राह्मणः स्थितः । साचारः साग्निहोत्री च सोऽग्निर्वै कव्यवाहनः — इतिहा. ५२

वेदानधीत्यानुज्ञात उच्यते गुरुणाऽऽश्रमी — कुण्डिको. १

वेदानां वेदं पित्र्यं राशिं... सर्पदेवजनविद्यामेतद्भगवोऽध्येमि — छांदो. ७।१।२

वेदानां सामवेदोऽस्मि — भ.गी. १०।२२

वेदान्तकृद्वेदविदेव चाहम् [कैव.२२+. — भ.गी. १५।१५

वेदान्तविज्ञानसुनिश्चितार्थाः सन्न्यासयोगाद्यतयः शुद्धसत्त्वाः [मुण्ड.३।२।६+महाना.८।१५+ — भवसं. ३।३३

वेदान्तवेद्यं शिवमप्रमेयम् — १ बिल्वो. १०

वेदान्तश्रवणपूर्वकं प्रणवानुष्ठानं कुर्वन् ब्रह्ममार्गे सम्यक्सम्पन्नः ...भैक्षमाणो ब्रह्मभूयाय भवति — प. हं. प. ६

वेदान्तसारभूतसिद्धान्तानन्तस्कन्धैर्विराजितं महावाक्यार्थस्वरूपानन्तशाखासमन्वितम् — सि. सा. ६

वेदान्ताभ्यासनिरतः शान्तो दान्तो जितेन्द्रियः — ना. प. ६।२९

वेदान्ते परमं गुह्यं पुराकल्पप्रचोदितम् । नाप्रशान्ताय दातव्यं (नापुत्रायाशिष्याय वा पुनः) न चाशिष्याय वै पुनः [श्वेता. ६।२२+ — अ. पू. ५।११९

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वेदाभ्यासस्तपो ज्ञानमिन्द्रियाणां
च संयमः । अहिंसा गुरुसेवा
च निःश्रेयसकरं परम् भवसं. ५।८
वेदा महर्त्विजः (शारीरयज्ञस्य) प्रा. हो. ४।१
वेदा वा एते अराः नृ. पू. ५।६
वेदा वाचः स्यन्दमाना नदा नद्यो-
ऽमिता मताः । कलाः काष्ठा
मुहूर्ताश्च ऋतवोऽयनमेव च गुह्यका. २०
वेदाविनाशिनं नित्यं भ. गी. २।२१
वेदास्तं परादुर्योऽन्यत्रात्मनो
वेदान्वेद बृह. ४।५।७
वेदाहमितिमन्त्राभ्यांवैभवंकथितंहरेः मुद्गलो. १।८
वेदाहमेतमजरं पुराणं सर्वात्मानं
सर्वगतं विभुत्वात् । जन्म-
निरोधं प्रवदन्ति यस्य ब्रह्म-
वादिनो हि प्रवदन्ति नित्यम् श्वेताश्व. ३।२१
वेदाहमेतं पुरुषं महान्तमादित्य-
वर्णं तमसः परस्तात् । तमेव
विदित्वाऽतिमृत्युमेति नान्यः
पन्था विद्यतेऽयनाय श्वेता. ३।७
वेदाहमेतं पुरुषं महान्तम् । आदि-
त्यवर्णं तमसः परस्तात् । तमेवं
विद्वानमृत इह भवति त्रि.म.ना. ४।३
वेदाहमेतं पुरुषं महान्तमादित्य-
वर्णं तमसः परस्तात् । यस्य
योनिं परिपश्यन्ति धीरा-
स्तन्मे मनः शिवसङ्कल्पमस्तु २ शिवसं. १५
वेदाहमेतं पुरुषं महान्तमादित्य-
वर्णं तमसस्तु पारे । सर्वाणि
रूपाणि विचित्य धीरः नामानि
कृत्वाभिवदन्यदास्ते [पारमा.७।५ +चित्यु. १२।७
वेदाहं समतीतानि भ. गी. ७।२६
वेदा हि रसाः छांदो. ३।५।४
वेदा ह्यमृतास्तेषामेतान्यमृतानि छांदो. ३।५।४
वेदांश्च सर्वान् प्रहिणोति चाग्र्यं तं
वै प्रभुं पितरं देवतानाम् शरभो. ३
वेदाः प्राणा भगवतो वासुदेवस्य
वै हरेः । तदुक्तकर्माकुर्वाणो
प्राणहर्ता भवेद्धरेः भवसं. १।३५

वेदाः सर्वाङ्गानि सत्यमायतनम् केनो. ४।८
वेदाः स्वऋचाभिस्तस्मिन्स्थाने
तस्या निकुञ्जदेऽव्यायशोगायन्ति सामर. १०
वेदिकाकारवच्छूत्रो बलवान्भूत-
मारुतः । स्मर्तव्यः कुम्भकेनैव
प्राणमारोप्य मारुतम् त्रि.ब्रा. २।१४०
वेदेषु यज्ञेषु तपःसु चैव भ. गी. ८।२८
वेदैरनेकैरहमेव वेद्यो वेदान्तकृद्वेद-
विदेव चाहम् कैव. २२
वेदैरशून्यस्त्रिभिरेति सूर्यः सूर्यता. १५
वेदैर्न तर्कोक्तिभिरागमैश्च नाना-
विधैः शास्त्रकदम्बकैश्च । ध्याना-
दिभिः सत्करणैर्न गम्यं चिन्ता-
मणिं स्वैकगुरुं विहाय अमन. २।३९
वेदैश्च सर्वैरहमेव वेद्यः भ.गी. १५।१५
वेदोक्तेन प्रकारेण कृच्छ्रचान्द्राय-
णादिभिः । शरीरशोषणं यत्त-
त्तप इत्युच्यते बुधैः जा. द. २।३
वेदोक्तेन प्रकारेण विना सत्यं
तपोधन । कायेन मनसा वाचा
हिंसाऽहिंसा न चान्यथा जा. द. १।७
वेदो यं ब्राह्मणा विदुर्वेदैनेन
यद्वेदितव्यम् बृह. ५।१।१
वेदोऽहमवेदोऽहम् देव्यु. १
वेद्यं पवित्रमोङ्कारः भ. गी. ९।१७
वेद्योऽहमागमान्तैराराध्यः सकल-
भुवनहृद्योऽहम् आ. प्र. ९
वेनस्तत्पश्यन् विश्वा भुवनानि
विद्वान् यत्रविश्वंभवत्येकनीडम् महाना. २।३
वेपथुश्च शरीरे मे भ. गी. १।२९
(अथ) वेशान्तान् पुष्करिणीः
स्रवन्तीः सृजते... बृह. ४।३।१०
वेषंसमुद्धरेन्नित्यंसत्यसन्धानमानसः वराहो. ५।५६
वैकुण्ठस्थानोद्भवं मम प्रीतिकरं
मद्भक्तैर्ब्रह्मादिभिर्धारितं विष्णु-
चन्दनं...गोपीभिः प्रक्षालना-
द्गोपीचन्दनमाख्यातं...मुक्ति-
साधनं भवति [वासुदे. २+ गोपीचं. १
वैकुण्ठः साकारो नारायणःसाकारश्च त्रि.म.ना. २।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वैखरी सर्वविद्यासु प्रशस्ता ना.पू.ता. ५।८
वैखर्यां विकसीकृता योगकुं. ३।१९
वैखानसऋषेः पूर्वं विष्णोर्वाणी
समुद्भवेत् । त्रयीरूपेण
सङ्कल्प्य इत्थं देही विजृम्भते सीतो. २३
वैखानसमतस्तस्मिन्नादौ प्रत्यक्ष-
दर्शनम् । स्मर्यते मुनिभि-
र्नित्यं वैखानसमतः परम् सीतो. १७
वैखानसाऔदुम्बरावालखिल्यःफेनपाः आश्रमो. ३
वैणवं दण्डं कौपीनं परिग्रहेत् आरुणि. ३
वैतथ्यं सर्वभावानां स्वप्न
आहुर्मनीषिणः वैतथ्य. १
वैदिकेषु च सर्वेषु श्रद्धा या
सा मतिर्भवेत् आ. द. २।१०
वैद्युतः सन्धानम् तै. उ. १।३।४
वैद्युदादिमयं तेजो मधुरादिमयो
रसः । तेजोरसविभेदैस्तु वृत्त-
मेतच्चराचरम् सू. आ. २।४
वैनतेयश्च पक्षिणाम् भ. गी. १०।३०
वैयाघ्रपद्य कं त्वमात्मानमुपास्से छांदो. ५।१४।१
वैरम्भमेवाप्येति यो वैरम्भमेवास्तमेति सुबालो. ९।६
वैराग्यजनकं श्रद्धाकलत्रं ज्ञान-
नन्दनम् (न त्यजेत्) मैत्रे. २।२३
वैराग्यतैलसम्पूर्णे भक्तिवर्तिसम-
न्विते । प्रबोधपूर्णपात्रे तु
ज्ञप्तिदीपं विलोकयेत् द. मू. १७
वैराग्यमरणिं कृत्वा ज्ञानं कृत्वा तु
चित्रगुम् । गाढतामिस्रसंशान्त्यै
गूढमर्थं निवेदयेत् द. मू. १८
वैराग्यसन्न्यासी ज्ञानसन्न्यासी
ज्ञानवैराग्यसन्न्यासी कर्म-
सन्न्यासीति चातुर्विध्यमुपागतः १ सं.सो. २।१३
वैराग्यसन्न्यासो ज्ञानसन्न्यासो
ज्ञानवैराग्यसन्न्यासः कर्म-
सन्न्यासश्चेतिचातुर्विध्यमुपागतः ना. प. ५।२
वैराग्यस्य फलं बोधो बोधस्योपरतिः
फलम् । स्वानन्दानुभवाच्छान्ति-
रेषैवोपरतेः फलम् अध्यात्मो. २८
वैराग्यं चन्दनं स्मृतम् शिवो. १।२६

वैराग्यं समुपाश्रितः भ.गी. १८।५२
वैराग्यात्पूर्णतामेति मनो नाश-
वशानुगम् । आशया रक्तता-
मेति शरदीव सरोऽमलम् महो. ६।७५
वैराग्याद्बुद्धिविज्ञानाविर्भावो भवति त्रि.म.ना. ५।४
वैराग्येण च गृह्यते भ. गी. ६।३५
वैराग्येणाथ शास्त्रेण महत्त्वादि-
गुणैरपि । यत्सङ्कल्पहरार्थं
तत्स्वयमेवोन्नयन्मनः महो. ६।७४
वैराजः शरत्समानो वरुणः साध्या
उत्तरत उद्यन्ति तपन्ति वर्षन्ति मैत्रा. ७।४
वैराजात्मोपासनया सञ्जातज्ञान-
वह्निना । दग्ध्वा कर्मत्रयं योगी
यत्पदं याति तद्भजे ना. बिं. शीर्षकं
वैरूपवैराजे शाक्वररैवते कौ. त. १।५
वैवस्वतो नो अभयं कृणोतु महाना. १३।७
वैश्यकर्म स्वभावजम् भ.गी. १८।४४
वैशारद्यं तु वै नास्ति भेदे
विचरतां सदा अलातशां. ९४
वैश्वानराय प्रतिवेदयाम इत्युप-
तिष्ठेत, यदर्वाचीनमेनो भ्रूण-
हत्यायास्तस्मान्मोक्ष्यध्वे सहवै. ११
वैश्वानराय प्रतिवेदयामो यदी-
नृणं सङ्गरो देवतासु सहवै. ९
वैश्वानराय रथम् चित्यु. १०।४
वैश्वानराय विद्महे लालीलाय
धीमहि । तन्नो अग्निः प्रचोदयात्
[महाना. ३।११+ वनदु. १३९
वैश्वानरःकालमृत्युर्जिह्वात्रयमिदंस्मृतम् गुह्यका. २२
वैश्वानरः पवयान्नः पवित्रैः सहवै. ९
वैश्वानरः प्रत्नथा नाकमारुहत् चित्यु. १०।४
वैश्वानरः प्रविशत्यतिथिर्ब्राह्मणो
गृहान् । तस्यैतां शान्तिं
कुर्वन्ति हर वैवस्वतोदकम् कठो. १।७
वैश्वानरीं निर्वपेत् कठश्रु. ३
वैश्वानरेष्टिं निर्वपेत्सर्वस्वं दद्यात् १ सं. सो. १।२
वैश्वानरोऽप्यन्यत्राप्युक्तं, अयमग्नि-
र्वैश्वानरः... मैत्रा. २।८

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वैश्वानरो मे दृब्धस्तनूपा अव-
बाधतां दुरितानि विश्वा सहवै. ८
वैश्वानरोवासुदेवोविश्वतश्चक्षुरस्म्यहम् अ. वि. १०३
वैष्णवकलायुक्तां मातृकायुक्तां
वैष्णवीं न्यसेत् षोढोप. २
वैष्णवं धाम दिव्यगणोपेतं विद्रुम-
वेदिकामणिमुक्तागणाचितं लक्ष्म्यु. १
वैष्णवं पञ्चव्याहृतिमयं मन्त्रं
कृष्णावभासकं कैवल्यस्य
सृत्यै सततमावर्तयेत् गो. पू. ३।१२
वैष्णवी ब्रह्मनाडी च निर्वाण-
प्राप्तिपद्धतिः त्रि. ब्रा. २।६९
वैष्णवीं विष्णुवल्लभां मृत्युजन्म-
निवर्हणीं...प्राणतर्पणादन्तर्मल-
नाशिनीं (तुलसीं) य एवं वेद
स वैष्णवो भवति तुलस्यु. २
वैष्णवो धर्महीनोऽपि याति विष्णोः
परं पदम् भवसं. ५।२३
व्यक्तमध्यानि भारत भ. गी. २।२८
व्यक्तमव्यक्तं वा विधृतं विष्णुलिङ्गं
त्यजन्न शुद्ध्येदखिलैरात्मभासा शाट्याय. २६
व्यक्तं वै विश्वं चराचरात्मकम् अव्यक्तो. ४
व्यक्तं सर्वमुमारूपमव्यक्तंतुमहेश्वरम् रुद्रहृ. १०
व्यक्ताव्यक्तगिरः सर्वे वेदाद्या
व्याहरन्ति याम् । सर्वकामदुघा
धेनुः सा मां पातु सरस्वती सरस्व. १९
व्यक्ताव्यक्तं भरते विश्वमीशः श्वेताश्व. १।८
व्यक्ताव्यक्तो ब्रह्माब्रह्माऽहं अ. शिरः. १
व्यञ्जनं निष्फलं ब्रह्म प्राणो
मायेति च स्वरः रामर. ५।५
व्यञ्जनैरेव रात्रीराप्नुवन्ति,
स्वरैरहानि १ ऐत. २।४।३
व्यञ्जनैः स्वरसंयोगं विद्धि
तत्प्राणयोजनम् रामर. ५।६
व्यतिरिक्तंजडंसर्वंस्वप्नवच्चविनश्यति स्कन्दो. ३
व्यतिषिक्ता वा इमे लोकास्तस्मा-
द्व्यतिषिक्तान्यङ्गानि भवन्ति नृ. पू. २।२

व्यपगतकलनाकलङ्कशुद्धः स्वयम-
मलात्मनि पावने पदेऽसौ ।
सलिलकण इवाम्बुधौ महात्मा
विगलितवासनमेकतां जगाम महो. २।७७
व्यपेतभीः सुमनाः पुनस्त्वं भ.गी. ११।४९
व्यवधानवशादेव 'हंसः सोऽहं'
इति मन्त्रेणोच्छ्वासनिश्श्वास-
व्यपदेशेनानुसन्धानं करोति ना. प. ६।७
व्यवसायात्मिका बुद्धिः [भ.गी. २।४१+२।४४
व्यवहारमिदं सर्वं मा करोतु
करोतु वा अ. पू २।१०
व्याकरणोऽस्याः प्रथमःशीर्षो भवति गायत्री. ३
व्याकुलितमनसोऽन्धाः खञ्जाः
कुब्जा वामना भवन्ति गर्भो. ३
व्याख्याने तत्समाप्तौ च सम्प्रश्ने
स्नानभोजने । भुक्त्वा च
शयनेस्वप्नेनमस्कुर्यात्सदा गुरुम् शिवो. ७।७
व्याघ्रबुद्ध्या विनिर्मुक्तो बाणः
पश्चात्तु गोमतौ । न तिष्ठति
भिनत्त्येव लक्ष्यं वेगेन निर्भरम् अध्यात्मो. ५४
व्याघ्रचर्मासने स्थित्वा स्वस्तिका-
द्यासनक्रमात् ॥...मातृका-
मालया मन्त्री मनसैव मतुं जपेत् रामर. ४।५
व्याघ्रमुखसर्ववृश्चिकाग्निज्वालाविषं
निर्गमय निर्गमय... लाङ्गूलो. ८
व्याघ्रो वा शरभो वाऽपि गजो
गवय एव वा । सिंहो वा
योगिना तेन म्रियन्ते
हस्तताडिताः १यो.त.५९।६०
व्याचक्षतां ते शास्त्राणि वेदान-
ध्यापयन्तु वा । येऽत्राधिका-
रिणो मे तु नाधिकारो-
ऽक्रियत्वतः १ अवधू. १३
व्याधिरग्निर्जलं शस्त्रं बुभुक्षाश्वा-
पदो विषम । ज्वरश्च मरणं
जन्तोरुच्चाच्च पतनं तथा ॥
निर्माणे यस्य यद्दृष्टं तेन
गच्छन्ति हेतुना भवसं. १।१३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

व्याचक्षाणस्य तु मे निदिध्यासस्व [बृ. उ. २।४।४+ ४।५।५
व्यात्ताननं दीप्तहुताशनेत्रं भ. गी. ११।२४
व्याधिशोकगणे घोरे ममत्वं हि शरीरके दुर्वासो. २।९
व्याधीयन्ते प्राणा अन्नं कनीयो भविष्यति छांदो. ७।१०।१
व्यानमेवाप्येति यो व्यानमेवास्तमेति सुबालो. ९।३
(अथ खलु) व्यानमेवोद्गीथमुपासीत छांदो. १।३।३
व्यानः प्रस्तोता (शारीरयज्ञस्य) प्रा. हो. ४।१
व्यानः श्रोत्राक्षिमध्ये च कृकुद्भ्यां गुल्फयोरपि । प्राणस्थाने गले चैव वर्तते मुनिपुङ्गव जा. द. ४।२८
व्यानः श्रोत्रोरुकट्यां च गुल्फस्कन्धगलेषु च । नागादिवायवः पञ्च त्वगस्थ्यादिषु संश्रिताः त्रि. ब्रा. २।८२
व्यानः सर्वेषु चाङ्गेषु व्याप्य तिष्ठति सर्वदा अ. ना. ३६
(ॐ) व्यानात्मने ॐ तत्सद्भूर्भुवः सुवस्तस्मैवैव्यानात्मनेनमोनमः गोपालो. ३।६
व्याने तृप्यति श्रोत्रं तृप्यति छांदो. ५।२०।२
व्यानो दक्षिणः पक्षः तैत्ति. २।२
व्यानो विवादकृत्प्रोक्तो मुने वेदान्तवेदिभिः जा. द. ४।३२
व्यानो ह्यर्चिस्समप्रभः अ. ना. ३८
व्यापकतया जगद्व्याप्य तिष्ठति यत्तद्ब्रह्म वदन्तितराम् सामर. १
व्यापको हि भगवान् बटुको भोगायमानो यदा शेते रुद्रस्तदा संह्रते प्रजाः बटुको. २७
व्यापको हि भगवान् रुद्रो भोगायमानो यदा शेते रुद्रस्तदा संहार्यते प्रजाः अ. शिरः. ३।१५
व्यापनाद्व्यापी महादेवः अ. शिखो. २
व्याप्तं त्वयैकेन दिशश्च सर्वाः भ.गी. ११।२०
व्याप्यव्यापकता मिथ्या सर्वमात्मेति शासनात् । इति ज्ञाते परे तत्त्वे भेदस्यावसरः कुतः यो. शि. ४।४
व्याप्यव्याप्यं यतः सर्वं तं वै पश्यन्ति सूरयः भवसं. ३।४
व्याप्येदं सर्वं तिष्ठसीति गणेशो. ३।१३
व्यामिश्रेणैव वाक्येन भ. गी. ३।२
व्यावहारिकदृष्टिस्तु प्रकाशाव्यभिचारतः पा. ब्र. २४
व्यावहारिकदृष्ट्येयं विद्याविद्या न चान्यथा पा. ब्र. २३
व्यासप्रसादाच्छ्रुतवान् भ.गी. १८।७५
व्याहृतित्रयमकारोकारमकारेषु प्रविलाप्य...तत्त्वमस्यादिवाक्यार्थस्वरूपानुसन्धानं कुर्वन्नुदीचीं दिशं गच्छेत् प. हं. प. ५
व्याहृतिं जागतं छन्दः...दर्शनमितीन्द्रियाण्यन्वभवन् २ प्रणवो. ३
व्याहृत्या गायत्र्यभवत् गायत्रीर. १
व्युत्थितस्य भवत्येषा समाधिस्थस्य चानघ । ज्ञस्य केवलमज्ञस्य न भवत्येव बोधजा अ. पू. १।२६
व्यूढं दुर्योधनस्तदा भ. गी. १।२
व्याहरन् मामनुस्मरन् भ. गी. ८।१३
व्यूढां द्रुपदपुत्रेण भ. गी. १।३
व्येव त्वा ज्ञपयिष्यामीति बृह. २।१।१५
व्येव त्वा ज्ञापयिष्यामि(मा.पा.) बृह. २।१।१५
व्योमज्वलनेन्दिराकलाबिन्दुमेलनरूपा तारोप. २
व्योमपञ्चकलक्षणं विस्तरेणानुब्रूहि मं. ब्रा. ४।१
व्योमपुष्पं सुगन्धकम् ते. बिं. ६।९७
व्योमरन्ध्रगतो नादो ध्या. बिं. १०३
व्योमवृत्तं च धूम्रं च हकाराक्षरभासुरम् १ यो. त. ९८
(अथ) व्योमानिलानलजलान्नानां पञ्चीकरणम् त्रि. ब्रा. १।६
व्योम्नि मारुतमारोप्य कुम्भकेनैव यत्नवान् त्रि.ब्रा. २।१४२
व्योम्नि व्योम न लक्षयेत् मैत्रा. ४।१६
व्योम्न्यात्मा सम्प्रतिष्ठितः(पा.मा.) मुण्डको. २।२।७
व्रजमण्डले गोवर्धनो गिरिरास्ते सामर. ९५

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

व्रजस्त्रीकृष्णसम्भूतः श्रुतिभ्यो ज्ञानसङ्गतः	गोपालो. २।१८
व्रतमेतच्छाम्भवं सर्वेषु (देवेषु) वेदेषु वेदवादिभिरुक्तं भवति [का. रुद्रो. ३+	जाबाल्यु. ७
व्रतयज्ञतपोदानहोमस्वाध्याय-वर्जितम् । सत्यशौचपरिभ्रष्टं सन्यासं नैव कारयेत्	१ सं. सो. २।५
व्रतं नाम वेदोक्तविधिनिषेधा-नुष्ठाननैयत्यम्	शांडि. २।१
व्रतान्न प्रमदितव्यम्	भस्मजा. २।८
व्रात्यस्त्वं प्राणैकऋषिरत्ता विश्वस्य सत्पतिः	प्रश्नो. २।११
व्रात्यस्यापि गृहे भिक्षेच्छ्रद्धाभक्ति-पुरस्कृते	१सं.सो. २।६४
व्रीहियवास्तिलमाषा अणुप्रियङ्गवो गोधूमाश्च मसूराश्च खल्वाश्च खलकुलाश्च तान्पिष्टान्दधनि मधुनिघृतउपषिञ्चत्यास्य जुहोति	बृह. ६।३।१३
व्रीहेर्वा यवाद्वा सर्षपाद्वा श्यामाका-द्वा श्यामाकतण्डुलाद्वा एष म आत्मान्तर्हृदये ज्यायान् पृथिव्या ज्यायानन्तरिक्षाज्ज्यायान्दिवो ज्यायानेभ्यो लोकेभ्यः	छांदो. ३।१४।३

श

(भगवन्) शकटमिवाचेतनमिदं शरीरं कस्यैष खल्वीदृशोमहि-मातीन्द्रियभूतस्य येनैतद्विधमिदं चेतनवत्प्रतिष्ठापितम्	मैत्रा. २।३
शफाः खुरा इत्यन्येषां पशूनां तद्रूर्ध्वमुदसर्पत् । ता ऊरू अभवताम्	१ऐत. १।४।१
शकुनवन्तं चेन्मन्येत प्राणवंशं समर्धा ३...	३ ऐत. १।४।१
शक्तिद्वयं हि मायाया विक्षेपा-वृत्तिरूपकम्	सरस्व. ४१
शक्तिः कुण्डलिनी नाम बिसतन्तु-निभा शुभा	योगकुं. १।८२
शक्तिमध्ये मनः कृत्वा शक्तिं मानसमध्यगाम् । मनसा मन आलोक्य शाण्डिल्य त्वं सुखी भव	शांडि. १।७।१८
शक्तियुक्तो भवेत्	गुह्यषोढा. १
शक्तिसेना कल्पना च ब्रह्मण्येवं हि पञ्चधा	रा. पू. १।१०
शक्त्यूर्ध्वं शक्तिमिति मानवी विद्या	त्रि. ता. १।१६
शक्य एवंविधो द्रष्टुं	भ. गी. ११।५३
शक्नोतीहैव यः सोढुं	भ. गी. ५।२३
शक्योऽवाप्तुमुपायतः	भ. गी. ६।३६
शक्रश्च नारायणः [त्रि.म.ना.२।८+	नारा. २
शक्रः प्रविद्वान् प्रदिशश्चतस्रः [महाना. ३+	चित्यु. १२।७
शक्रेण हैमं यक्षराजेन विश्वेदेवै रौप्यं वसुभिः कांस्यकं च । यद्दारु-कूटं वायुना पार्थिवं तदश्वि-भ्यामासीत्स्फाटिकं पाशिनाथ	सि. शि. २२
शङ्करो भगवानाद्यो ररक्ष सकलाः प्रजाः	शरभो. १६
शङ्कुना सर्वाणिपर्णानि संतृण्णा-न्येवमोङ्कारेण सर्वावाक्सन्तृ-ण्णोङ्कार एवेद॰ सर्वम्	छांदो. २।२३।३
शङ्खचक्रगदाखड्गधारिणं वन-मालिनम् ।...कर्मणा मनसा वाचा संस्मरेत्प्रजपेत्सुधीः	ना.पू.ता. ४।१३
शङ्खचक्रगदापाणे द्वारकानिलया-च्युत । गोविन्द पुण्डरीकाक्ष रक्ष मां शरणागतम् [वासुदे.३	गोपीचं. ३
शङ्खचक्रमहामुद्रापुस्तकाढ्यं चतुर्भुजम् । सम्पूर्णचन्द्रसङ्काशं हयग्रीवमुपास्महे	हयग्री. ४
शङ्खचक्रोर्ध्वपुण्ड्रादिधारणं स्मरणं हरेः । तदीयाराधनं चैव भक्ति-र्बहुविधा स्मृता	सुदर्श. ८

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

शङ्खतोयेन मूलेन भस्मना मिश्रणं भवेत्। योजितं चन्दनेनैव वारिणा भस्मसंयुतम्। चन्दनेन समालिम्पेज्ज्ञानदं चूर्णमेव तत्	बृ. जा. ४।९
शङ्खदुन्दुभिनादं च न शृणोति कदाचन (मृतवत्तिष्ठते योगी स मुक्तो नात्र संशयः)	ना. बिं. ५२
शङ्खस्य तु ग्रहणेन शङ्खध्मस्य वा शब्दो गृहीतः [बृह.२।४।८+	४।५।९
शङ्खं चक्रं च संसिद्धिं बिन्दुं च सर्वमूर्धनि	कृष्णो. २१
शङ्खं दध्मौ प्रतापवान्	भ. गी. १।१२
शङ्खान्दध्मुः पृथक्पृथक्	भ. गी. १।१८
शङ्खिनी चैव गान्धारी तदनन्तरयोः स्थिते। उत्तरे तु सुषुम्नाया इडाख्या निवसत्यसौ	वराहो. ५।२६
शङ्खिनी नाम या नाडी सव्यकर्णान्तमिष्यते। गान्धारी सव्यनेत्रान्ता प्रोक्ता वेदान्तवेदिभिः	जा. द. ४।२२
शङ्खिन्याश्चन्द्रमास्तद्वत्पयस्विन्याः प्रजापतिः	जा. द. ४।३८
शठे शठ इव स्थितः	अ. पू. २।२९
शठो नैष्कृतिकोऽलसः	भ.गी. १८।२८
शतकृत्वः प्रयुक्ताशतपर्वणावज्रेण सम्मिता सर्वां्ँ लोकानभिजयति	सन्ध्यो. २
शतरुद्रियेणेत्येतान्येव ह वा अमृतस्य नामानि	जाबालो. ३
शतरुद्रेण मन्त्रेण भस्मोद्धूलितविग्रहाः। निर्धूतरजसः सर्वे तत्क्षणाच्च वयं मुने	बृ. जा. ६।६
शतशो गोपभार्या वेदऋचः	सामर. ३२
शतशोऽथ सहस्रशः	भ. गी. ११।५
शतशोऽपि जलैर्धौतं सुराभाण्डमिवाशुचि (चित्तमन्तर्गतं दुष्टं तीर्थस्नानैर्न शुद्ध्यति)	जा. द. ४।५४
शतं कुलानां प्रथमं बभूव तथा पराणां त्रिशतं समग्रम्। एते भवन्ति सुकृतस्य लोके येषां कुले सन्न्यसतीह विद्वान्	शाट्याय. ३०
शतंचदशचैकञ्च सहस्राणिचविंशतिः	छांदो. ७।२६।२
शतं च नव शाखासु यजुषामेव जन्मनाम्। साम्नः सहस्रशाखाः स्युः पञ्चशाखा अथर्वणः	सीतो. १६
शतं च दश चैकं च सहस्राणि च...(मा.पा.)	छां.उ. ७।२६।२
शतं चैका च हृदयस्य नाड्यस्तासां मूर्धानमभिनिःसृतैका। तयोर्ध्वमायन्नमृतत्वमेति विष्वङ्ङन्या उत्क्रमणे भवन्ति	कठो. ६।१६
[छां. उ. ८।६।६+	यो. शि. ६।४
शतं नियुतः परिवेद विश्वा विश्ववारः	चित्यु. ११।३
शतं मा पुर आयसीररक्षन्नधः श्येनो जवसा निरदीयमिति गर्भ एवैतच्छयानो वामदेव एवमुवाच	२ ऐत. ५।५
शतं मालाहस्ताः शतमाञ्जनहस्ताः शतं चूर्णहस्ताः शतं वासोहस्ताः शतं कणाहस्तास्तं ब्रह्मालङ्कारेणालङ्कुर्वन्ति	कौ. व. १।४
शतं विज्ञानवतामेको बलवानाकम्पयते स यदा बलीभवत्यथोत्थाता भवति	छांदो. ७।८।१
शतं शरद आयुषो जीव पुत्र	कौ. व. २।११
शतं्ँ शता अस्य युक्ता हरीणाम्	चित्यु. ११।७
शतं्ँ शुक्राणि यत्रैकं भवन्ति, सर्वे वेदा यत्रैकं भवन्ति, सर्वे होतारो यत्रैकं भवन्ति, स मानसीन आत्मा जनानाम्	चित्यु. ११।१
शतं्ँ सहस्राणि प्रयुतानि नाव्यानाम्	चित्यु. ११।१८
शताक्षरी परमा विद्या त्रयीमयी साम्राज्ञी त्रिपुरा परमेश्वरी	त्रि. ता. १।४
शतायुषः पुत्रपौत्रान्वृणीष्व बहून् पशून्हस्तिहिरण्यमश्वान्। भूमेर्महदायतनं वृणीष्व स्वयं च जीव शरदो यावदिच्छसि	कठो. १।२३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

शतारं शतपत्राढ्यं विकीर्णाम्बुजकर्णिकम् । तत्रार्कचन्द्रवह्नीनामुपर्युपरि चिन्तयेत् ध्या. बिं. ३४

शताह्वशतशरः शतशक्रऋजीषिणाम् । शतं ब्रह्म तपस्विनां कूपोऽरण्यस्य तिष्ठति इतिहा. १९

शतैर्महाप्रस्थैरखण्डैस्तण्डुलैरभिषिच्य चंद्रलोककामश्चंद्रलोकमवाप्नोति भस्मजा. २।१२

शत्रून्निहत्य गुरुषट्कगणान्निपाताद्गन्धद्विपो भवति केवलमद्वितीयः वराहो. २।६५

शनिराहुकेतूरगरक्षोयक्षनरविहगशरभेभादयोऽधस्तादुदान्ति मैत्रा. ७।६

शनैरेवं प्रकर्तव्यमभ्यासं युगपन्न हि । युगपद्वर्तते यस्य शरीरं विलयं व्रजेत् योगकुं. २।३९

शनैः पिङ्गलया तत्र द्वात्रिंशन्मात्रया पुनः । प्राणायामो भवेदेवं ततश्चैवं समभ्यसेत् जा. द. ६।६

शनैः शनैरुपरमेत् भ. गी. ६।२५

शनैः शनैर्यदा प्राणस्तुन्दसन्धि निगच्छति । तुन्ददोषं विनिर्धूय कर्तव्यं सततं शनैः योगकुं. १।५०

शनैः समस्तमाकृष्य हृत्सरोरुहकोटरे । प्राणापानौ च बद्ध्वा तु प्रणवेन समुच्चरेत् ध्या. बिं. १००

शनैः सुमथनं कुर्याद्भ्रूमध्येन्यस्य चक्षुषी । षण्मासं मथनावस्था भावेनैव प्रजायते योगकुं. २।४६

शबलाच्छ्यामं प्रपद्ये छांदो. ८।१३।१

शब्द एक आकाशस्य (गुणः) शारीरको. ४

शब्दकाललयेन दिवारात्र्यतीतो भूत्वा सर्वपरिपूर्णज्ञानेनोन्मन्यवस्थावशेन ब्रह्मैक्यं भवति मं. ब्रा. २।४

शब्दमायावृतो यावत्तावत्तिष्ठति पुष्करे(ले)। भिन्ने तमसि चैकत्वमे(क एवा-)कमेवानुपश्यति ब्र. बिं. १५

शब्दब्रह्मणि निष्णातः परं ब्रह्माधिगच्छति ब्र. बिं. १७
[मैत्रा. ६।२२+ त्रि. ता. ५।१७

शब्दब्रह्मातिवर्तते भ. गी. ६।४४

शब्दब्रह्माहम् । क्रियायोगोऽहम् । ब्रह्माहम् । विष्णुरहम् । सौरोऽहम् । ब्राह्मोऽहम् अद्वै. भा. १

शब्दवानाकाशः शब्दाकाशाभ्यां भिन्नः गोपालो. १।४

शब्दस्पर्शमया येऽर्था अनर्था इव ते स्थिताः । तेषां सक्तस्तु भूतात्मा न स्मरेच्च परं पदम् मैत्रे. १।५

शब्दस्पर्शरसरूपगन्धवर्जितो निर्विकल्पो निराकाङ्क्षः सर्वव्यापी सोऽचिन्त्यो निर्वर्ण्यश्च पुनात्यशुद्धान्यपूतानि १ आत्मो. ३

शब्दस्पर्शरूपरसगन्धा अग्निकार्यज्ञानेन्द्रियविषया अत्राश्रिताः त्रि. ब्रा. १।४

शब्दस्पर्शरूपरसगन्धा मे शुध्यन्तां ज्योतिरहं विरजा विपाप्मा भूयासꣳ स्वाहा महाना. १४।१३

शब्दस्पर्श-रूप-रसाश्चापां गुणाः शारीरको. ४

शब्दस्पर्शरूपरसगन्धास्तद्विषयाः पैङ्गलो. २।४

शब्दस्पर्शरूपरसगन्धाः, पञ्चतन्मात्राः, पञ्चपुष्पबाणाः, मन इक्षुधनुः भावनो. ६

शब्द-स्पर्श-रूप-रस-गन्धाः पृथिवीगुणाः शारीरको. ४

शब्दस्पर्शरूपरसगन्धाः सुखदुःखहेतवः सर्वसारो. ५

शब्द-स्पर्श-रूपाण्यग्निगुणाः शारीरको. ४

शब्दस्पर्शस्वरूपाभ्यां सङ्घर्षाज्जन्यतेऽनलः महो. ५।१४९

शब्दस्पर्शादयो येऽर्था अनर्था इव ते स्थिताः । येष्वासक्तस्तु भूतात्मा न स्मरेच्च परं पदम् मैत्रा. ४।२

शब्द-स्पर्शाविति वायुगुणौ शारीरको. ४

शब्दं बधिरवच्छृणु । काष्ठवत्पश्य वै देहं प्रशान्तस्येति लक्षणम् अ. ना. १९

शब्दं सर्वमसद्विद्धि स्पर्शं सर्वमसत्सदा ते. बिं. ३।५७

शब्दः खे पौरुषं नृषु भ. गी. ७।८

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

शब्दाक्षरं परं ब्रह्म यस्मिन्क्षीणे यदक्षरम् । तद्विद्वानक्षरं ध्याये-द्यदिच्छेच्छान्तिमाप्नुयात्	ब्र. बि. १६
शब्दादिविषयान् पञ्च मनश्चैवाति-चञ्चलम् । चिन्तयेदात्मनो रश्मीन्प्रत्याहारः स उच्यते	अ. ना. ५
शब्दादिष्वनुरक्तानि निगृह्याक्षाणि योगवित् । कुर्याच्चित्तानुकारीणि प्रत्याहारपरायणः	भत्रसं. ३।२७
शब्दादीन् विषयानन्ये	भ. गी. ४।२६
शब्दादीन् विषयांस्त्यक्त्वा	भ.गी. १८।५१
शब्दाद्यैर्विषयैस्त्यक्तो लयस्थो दृश्यते तथा (निर्वातस्थो यथा दीपो भासते निश्चलो यथा)	अमन. १।२७
शब्दानां ज्ञानरूपिणी	देव्यु. २१
शब्दार्णमक्षरं ब्रह्म तस्मिन्क्षीणे यदक्षरम् । तद्विद्वानक्षरं ध्याये-द्यदीच्छेच्छान्तिमात्मनः	त्रि. ता. ५।१६
शब्देनैवाशब्दमाविष्क्रियते	मैत्रा. ६।२२
शम इत्यरण्ये मुनयस्तस्माच्छमे रमन्ते	महाना. १६।१२
(ॐ ऐं ह्रीं श्रीं) शमग्निरग्निभिः करच्छं नस्तपतु सूर्यः	वनदु. ३३
[ऋ. मं. ८।१८।९+तै.ब्रा.	३।७।१०।५
शमदमादिदिव्यशक्त्याचरणे क्षेत्रपात्रपटुता	निर्वाणो. ५
शमदमादिसम्पन्नो भावमात्सर्य-तृष्णाशामोहादिरहितो दम्भा-हङ्कारादिभिरसंस्पृष्टचेता वर्तत एवमुक्तलक्षणो यः स एव ब्राह्मणः	व. सू. उ. ९
शमवान्याति मुक्तताम्	महो. ५।९४
शमश्च स्वाध्यायप्रवचने च	तैत्ति. १।९।१
शमं विषं विषेणैति रिपुणा हन्यते रिपुः । ईदृशी भूतमायेयं या स्वनाशेन हर्षदा	महो. ५।१११
शमः कारणमुच्यते	भ. गी. ६।३
शमादिषट्कसम्पत्तिर्मुमुक्षा, तां समभ्यसेत्	वराहो. २।३
शमायान्तु ब्रह्मचारिणः स्वाहा	तै. उ. १।४।४
शमेन शान्ताः शिवमाचरन्ति, शमेन नाकं मुनयोऽन्व-विन्दन् , शमो भूतानां दुराधर्षं; शमे सर्वं प्रतिष्ठितम्	महाना. १७।४
शमेनापिहिता गुहा	इतिहा. १६
शमो दमस्तपः शौचं	भ. गी. १८।४२
शमो मित्रं सुदामा च सत्या-क्रूरोद्धवो दमः	कृष्णोप. १६
शरणागतदीनानां कृपां कुर्वन्तिसाधवः	सामर. २३
शरत्प्रतिहारः	छांदो. २।१६।१
शरदि क्रीडते तुभ्यं नम आनन्दशालिने	सामर. ४२
शरं धनुषि सन्धाय तिष्ठन्तं रावणोन्मुखम् । वज्रपाणिं रथारूढं रामं ध्यात्वा जपेन्मनुम्	रामर. २।७२
शरा जीवास्तदङ्गेषु भाति नित्यं हरिः स्वयम् । ब्रह्मैव शरभः साक्षान्मोक्षदोऽयं महामुने	शरभो. २८
शरीरत्रयतादात्म्यात्कर्तृत्वभोक्तृत्व-तामगमत्	पैङ्गलो. १।५
शरीरत्रयसंयुक्तजीवः सङ्गी तृतीयकः (भ्रमः)	अ. पू. १।१४
शरीरपुरुष इति यमवोचाम स एवाहं दैहिक आत्मा	३ ऐत. २।३।१
शरीरपुरुषश्छन्दःपुरुषो वेदपुरुषो महापुरुष इति	३ ऐत. २।३।१
शरीरपोषणादिकं समानकर्म	शांडि. १।७।९
शरीरप्रदेशाङ्गुष्ठमात्रमणोरप्यणुं ध्यात्वाऽतः परमतां गच्छति	मैत्रा. ६।३८
शरीरभेदः द्विविधाः	सामर. १०१
शरीरमकृतं कृतात्मा ब्रह्मलोक-मभिसम्भवामि	छांदो. ८।१३।१
शरीरमन्नादम्	तैत्ति. ३।७
शरीरमस्थिमांसं च त्यक्त्वा युक्ता-वशोभनम् । भूतमुक्तावली-तन्तुं चिन्मात्रमवलोकयेत्	महो. ४।२३
शरीरमिदं मैथुनादेवोद्भूतं संविदपेतं निरय एव ..	मैत्रे. १।४
शरीरमिध्मम् (शारीरयज्ञस्य)	महाना. १८।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

शरीरमेवास्या एकमङ्गमुदूढं, तस्य सुखदुःखे परस्तात्प्रतिविहिता भूतमात्रा	कौ. उ. ३।५
शरीरयज्ञसंशुद्धचित्तस्थात्मबोधतः। मुनयो यत्पदं यान्ति तद्रामपदमाश्रये	प्रा. हो. शीर्षकं
शरीरयात्राऽपि च ते	भ. गी. ३।८
शरीरलघुता दीप्तिर्जठराग्निविवर्धनम् (नाडीशुद्धिचिह्नानि)	यो. त. ४५
शरीरलघुता दीप्तिर्जठराग्निविवर्धनात्	जा. द. ६।२४
शरीरवाङ्मनोभिर्यत्	भ.गी. १८।१५
शरीरस्थं प्राणमग्निना सह योगाभ्यासेन समं न्यूनं वा यः करोति, स योगिपुङ्गवो भवति	शांडि. १।४।२
शरीरस्थोऽपि कौन्तेय	भ.गी. १३।३२
शरीरस्य देहिनो जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तितुरीयावस्थाः सन्ति	ना. प. ५।१
शरीरं तावदेव स्यात्षण्णवत्यङ्गुलात्मकम्	जा. द. ४।१
शरीरं तु एकादशेन्द्रियात्मकम्	सामर. १०१
शरीरं ध्रियते येन वर्तते तत्र कुण्डली	वराहो. ५।२२
शरीरं मे विचर्षणम् [ना.प.४।४५+	तैत्ति. १।४।१
शरीरं यदवाप्नोति	भ. गी. १५।८
शरीरं यज्ञशमलं कुसीदं	महाना. ५।९
शरीरं वेदिः (शारीरयज्ञस्य)	प्रा. हो. ४।२
शरीरं सर्वजन्तूनां षण्णवत्यङ्गुलात्मकम्। तन्मध्ये पायुदेशात्तु द्व्यङ्गुलात्परतः परम	वराहो. ५।१९
(तथा) शरीराणि विहाय जीर्णान्यन्यानि संयाति नवानि देही	भवसं. २।३७
शरीरात्प्राणो द्वादशाङ्गुलोऽधिको भवति	शांडि. १।४।२
शरीरान्तर्गताः सर्वे रोगा विनश्यन्ति (स्वस्तिकासनः)	शांडि. १।३।१२
शरीराभिमानेन जीवत्वम्	ना. प. ६।७
शरीरेण जिताः सर्वे शरीरं योगिभिर्जितम्। तत्कथं कुरुते तेषां सुखदुःखादिकं फलम्	यो. शि. १।३८
शरीरे पाण्डवस्तदा	भ.गी. १७।१३
शरीरे पाप्मनो हित्वा सर्वान्कामान् समश्नुते	तैत्ति. २।५
शरीरे सकलं विश्वं पश्यत्यात्माविभेदतः	योगकुं. २।४९
शरीरे प्राणः प्रतिष्ठितः	तैत्ति. ३।७
शरीर्यप्यशरीर्येष परिच्छिन्नोऽपि सर्वगः	२ आत्मो. १४
शर्म मे भव यत्पापं तन्निवारय	आरुणि. ३
शर्वः सर्वस्य जगतो विधाता भर्ता हर्ता विश्वरूपत्वमेति	त्रिपुरो. १५
शर्वो विश्वं मायया स्विद्धार	ग. पू. ता. २।८
शल्कैरग्निमिन्धान उभौ लोकौ सनेमहम्	महाना.१३।१२
शवपिण्डवदेकन्नान्नं (त्यजेद्यतिः) [ना. प. ७।१+	१ सं.सो. २।७९
शशपृष्ठाद्गौतमः, वसिष्ठ उर्वश्यां, अगस्त्यः कलशे जातः	व. सू. उ. ९
शशशृङ्गेण नागेन्द्रो मृतश्चेज्जगदस्ति तत्	ते. बिं. ६।७४
शशिमध्यगतो वह्निर्वह्निमध्यगता प्रभा	ध्या. बिं. २७
शशिरवी श्रूयेते पुरुषोत्तमात्	त्रि. वि. २
शशिस्थाने वसेद्बिन्दुस्तयोरैक्यं सुदुर्लभम्	ध्या. बिं. ८८
शश्वच्छान्तिं निगच्छति	भ. गी. ९।३१
शश्वत् सूयमानत्वात्सूर्यः	मैत्रा. ६।७
शश्वदमितानन्दाचलोपरिविहारिणीं मूलप्रकृतिजननीमविद्यालक्ष्मीमेवं ध्यात्वा...तया चानुज्ञातश्चोपर्युपरि गत्वा महाविराट्पदं प्राप	त्रि.म.ना. ६।३
शश्वद्ब्रह्ममयं रूपं क्रियाशक्तिरुदाहृता	सीतो. २४
शश्वद्विश्वमिदं जगत्	शु. जा. २।६
शं न इन्द्राग्नी भवतामवोभिः [ऋ.सं.७।३५।१+ [अथर्व. १९।१०।१	प्रवर्ग्या. ११ वा. सं. ३६।११

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

शं न इन्द्रापूषणा वाजसातौ	प्रवर्ग्या. ११
[+ऋ. मं. ७।३५।१+	वा. सं. ३६।११
शं न इन्द्रो बृहस्पतिः शं नो	
विष्णुरुरुक्रमः [तैत्ति.	१।१।१,१३+
[प्रवर्ग्या. ९+	वा. सं. ३६।९
शं नः कुरु प्रजाभ्योऽभयं पशुभ्यः	
[प्रवर्ग्या. २२+	वा. सं. ३६।२२
शं नः कौलिकः, शं नो वारुणी,	
शं नः शुद्धिः शं नोऽग्निः	कौलो. शां.
शं नः शीक्षां सहनौ यश्छन्दसां	
भूः स यः पृथिव्योमित्यृतं	
चाहं वेदमनूच्य शं नो द्वादश	तैत्ति. १।१३।१
शं नो अस्तु द्विपदे शं चतुष्पदे	महवै. शां.पा.
[प्रवर्ग्या. ८+ ऋ. मं.	१०।१६५।१
[+वा.सं.३६।८+अथर्व.६।२७।१	
शं नो दिशतु श्रीर्देवी महामाया	
वैष्णवी शक्तिराद्या	लक्ष्म्यु. ४
शं नो देवीरभिष्टय आपो भवन्तु	
पीतये [प्रवर्ग्या. १२+	ऋ.मं. १०।९।४
[वा.सं.३६।१२+अथर्व.१।६।१	
'शं नो देवीरभिष्टये' इत्येवमादिं	
कृत्वाऽथर्ववेदमधीयते	२ प्रणवो. २१
शं नो भवतु भुवनस्य यस्पतिः	
[प्रवर्ग्या. २+	वा. सं. ३६।२
शं नो मह इत्याद्यो नो इतराणि	
त्रयोविंशतिः	तैत्ति. १।१३।१
शं नो मित्रः शं वरुणः शं नो	
भवत्वर्यमा	तैत्ति. १।१।१
[प्रवर्ग्या. ९+	वा. सं. ३६।९
शंसन्तमनुशंसन्ति बह्वृचाः	
शास्त्रकोविदाः	मंत्रिको. ९
शाकल्येति होवाच याज्ञवल्क्य-	
स्त्वां स्विदिमे ब्राह्मणा	
अङ्गारावक्षयणमक्रता ३ इति	बृह. ३।९।१८
शाकायन्यस्य चरणावभिमृश्य-	
मानो राजेमां गाथां जगाद	मैत्रे. १।२
शाकरैवते तिरश्ची	कौ. त. १।५
शाखान्तरोपनिषत्स्वरूपमेव	
निरूपितम्	त्रि.म.ना. ४।२
शाङ्करीयं महाशास्त्रं न देयं	
यस्य कस्यचित्	ते. बि. ६।१०८
शाटीद्वयं कुटीचकस्य, बहू-	
दकस्यैकशाटी...	आ. प. ७।८
शाट्यायनीब्रह्मविद्याखण्डाकार-	
सुखाकृति । यतिवृन्दहृदागारं	
रामचन्द्रपदं भजे	शाट्या. शीर्षकं
शाट्यायनी हयग्रीवं दत्तात्रेयं च	
गारुडम्	मुक्तिको. १।३९
शाण्डिल्यो ह वा अथर्वाणं पप्रच्छा-	
ऽऽत्मलाभोपायभूतमष्टाङ्गयोग-	
मनुब्रूहीति	शांडि. १।१।१
शान्त एव चिदाकाशे स्वच्छे शम-	
समात्मनि । समग्रशक्तिखचिते	
ब्रह्मेति कलिताभिधे ॥ सर्वमेव	
परित्यज्य महामौनी भवानघ	अ. पू. ५।११३
शान्तमेकं समृद्धं चैकम (ब्रह्मरूपके)	मैत्रा. ६।३६
शान्तसङ्कल्पः सुमना यथा स्यात्	कठो. १।१०
शान्तसन्देहदौरात्म्यं गतकौतुक-	
विभ्रमम् । परिपूर्णान्तरं चेतः	
पूर्णेन्दुरिव राजते	महो. ५।६८
शान्तसम्यक्प्रबुद्धानां यथास्थित-	
मिदं जगत्	अ. पू. ५।११०
शान्तसंसारकलनः कलावानपि	
निष्कलः । यः सचित्तोऽपि	
निश्चित्तः स जीवन्मुक्त उच्यते	महो. २।६१
शान्तं तपो दमस्तपः शमस्तपो	
दानं तपो यज्ञं तपः	महाना. ७।८
शान्तं ब्रह्मेदमक्रमम्	अ. पू. ५।११२
शान्तं शिवमक्षरमव्ययं	भस्म. २।४
शान्तं शिवमद्वैतं चतुर्थं मन्यन्ते,	
स आत्मा स विज्ञेयः [माण्डू.७+	रामो. २।४
शान्तः प्रसन्नवदनो ह्यक्रोधो	
भक्तवत्सलः । अनेन सदृशो	
मन्त्रो जगत्स्वपि न विद्यते	रामो.ता. ६।२७
शान्तः प्राणोऽनीशात्मा	मैत्रा. २।४
शान्ता दान्ता उपरतास्तितिक्षवः	
समाहिताः...आत्मानन्दाः...	नृसिंहो. ६।३
शान्ता विद्वांसो भैक्षचर्यां चरन्तः	मुण्ड. १।२।११

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

शान्ताशान्तादिहीनात्मा नादान्तज्योतिरूपकः — ते. बिं. ५।५
शान्तिमाप्नोति नैष्ठिकीम् — भ. गी. ५।१२
शान्तिसमृद्धममृतम् — तैत्ति. १।६।२
शान्तिं निर्वाणपरमां — भ. गी. ६।१५
शान्तिसंसृजन्तिपशुपाशविमोक्षणम् — अ.शिरः. ३।१०
शान्तिस्त्वं, पुष्टिस्त्वं — अ. शिरः. ३।१
शान्तो दान्त उपरतस्तितिक्षुर्योऽनूचानो ह्यभिजज्ञौ समानः — शाट्याय. ५
शान्तो दान्त उपरतस्तितिक्षुः समाहितो भूत्वाऽऽत्मन्येवाऽऽत्मानं पश्यति — सुबालो. ९।१४
शान्तो दान्तोऽतिविरक्तः सुशुद्धो गुरुभक्तः — त्रि.म.ना. १।२
शान्तोऽपि व्यवहारस्थः कुर्वन्नपि न लिप्यते — १सं.सो. २।३३
शान्तोऽप्राणो निरात्माऽनन्तः — मैत्रा. ७।४
शान्तोऽस्मि पुरुषोत्तमः — मैत्रे. ३।२४
शान्तौ सुषुप्तविश्वः, शान्त्यतीते सुषुप्ततैजसः — प. हं. प. १०
शान्त्यतीतं स्वराद्बहिः — पं. ब्र. १५
शान्त्या चित्तं (शुद्धं भवति) — महाना. १७।१२
शाब्दः सौवरस्तेजोमयोऽमृतमयः पुरुषोऽयमेव स योऽयमात्मेदममृतमिदं ब्रह्मेदं सर्वम् — बृह. २।५।९
शाम्भवस्थानमेतत्ते वर्णितं पद्मसंभव — यो. शि. ५।१६
शाम्यतीदं कथं दुःखमिति तप्तोऽस्मि चेतसा — महो. ३।६
शारीरस्तेजोमयोऽमृतमयः पुरुषोऽयमेव स योऽयमात्मा — बृह. २।५।१
शारीरं केवलं कर्म — भ. गी. ४।२१
शारीरं तप उच्यते — भ.गी. १७।१४
शारीरोऽग्निर्नाम जराप्रणुदा-हविरवस्कन्दति — प्रा. हो. २।४
शार्कराक्ष्य कं त्वमात्मानमुपास्से — छांदो. ५।१५।१
शालावंशे सर्वेऽन्ये वंशाः समाहिताः स्युः — ३ ऐत. २।१।१
शाश्वतस्य च धर्मस्य — भ. गी. १४।२७
शाश्वतं पदमव्ययम् — भ. गी. १८।५६
शाश्वतोऽजः स्वतन्त्रः स्वे महिम्नि तिष्ठति — मैत्रे. २।४
शाश्वतं ध्रुवमच्युतम् — ते. बिं. १।८
शाश्वतं परमं पदम् — त्रि.म.ना. ७।७
शाश्वतं वै रुद्रमेकत्वमाहुः — बटुको. २३
शाश्वतश्च शिवमच्युतम् — महाना. ९।३
शाश्वतं सदाशिवं ब्रह्मादिवन्दितं योगिध्येयं परमं पदम् — गणेशो. ५।६
शास्ताऽच्युतो विष्णुर्नारायणः — मैत्रा. ७।७
शास्त्रज्ञानात्पापपुण्यलोकानुभवश्रवणात्प्रपञ्चोपरतः...साधनचतुष्टयसम्पन्नो यः सन्न्यस्यति स एव ज्ञानसन्न्यासी — ना. प. ५।३
[१ सं. सो. २।१३+
शास्त्रमेतत्प्रयत्नेन सदाऽभ्यस्यं मुमुक्षुभिः । यस्य धारणमात्रेण स्वयं तत्त्वं प्रकाशते — अमन. २।१०६
शास्त्रसज्जनसम्पर्कवैराग्याभ्यासरूपिणी । प्रथमा भूमिकैषोक्ता मुमुक्षुत्वप्रदायिनी — अ. पू. ५।८१
शास्त्रसज्जनसम्पर्कवैराग्याभ्यासयोगतः — शांडि. १।७।२६
शास्त्रसज्जनसम्पर्कवैराग्याभ्यासपूर्वकम् । सदाचारप्रवृत्तिर्या प्रोच्यते सा विचारणा — वराहो. ४।४
[महो. ५।२८+
शास्त्रसज्जनसम्पर्कैः प्रज्ञामादौ विवर्धयेत् — अ. पू. ५।७१
शास्त्रं विनापि सम्बोद्धुं गुरवोऽपि न शक्नुयुः — योगकुं. २।१०
शास्त्रं सर्वमसद्विद्धि ह्यहं सत्यचिदात्मकः — ते. बिं. ३।५०
शास्त्राण्यधीत्यमेधावी अभ्यस्य च पुनः पुनः । परमं ब्रह्म (विद्यायाः) विज्ञायउल्कावत्ता(न्ना)न्यथोत्सृजेत् — अ. ना. १
शास्त्रीयेणैव मार्गेण वर्तेऽहं मम का क्षतिः — १ अवधू. २३
शास्त्रेण न स्यात्परमार्थदृष्टिः कार्यक्षमं पश्यति चापरोक्षम् ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

प्रारब्धनाशात्प्रतिभाननाश एवं त्रिधा नश्यति चात्ममाया वराहो. २।६९
शाखे मयि त्वयीशे च ह्यखण्डैकरसो भवान् ते. बिं. २।४२
शास्त्रैः सज्जनसम्पर्कपूर्वकैश्च तपोदमैः। आदौ संसारमुक्त्यर्थं प्रज्ञामेव विवर्धयेत् महो. ४।४
शांडिल्यंपैङ्गलंभिक्षुंमहच्छारीरकंशिखा मुक्ति. १।३५
शिखरिणां प्रपतनं ध्रुवस्य प्रचलनं वृश्चनं वा तरूणां (वातरज्जूनां) मैत्रा. १।८
शिखण्डी च महारथः भ. गी. १।१७
शिखा च दीपसङ्काशा १ प्रणवो. ९
शिखा ज्ञानमयी यस्य उपवीतं च तन्मयम्। ब्राह्मण्यं सकलं तस्य इति ब्रह्मविदो विदुः (वेदानुशासनम्–नेतरेषां तु किंचन)[परब्र.१८+शाट्या.१७ +ना.प. ३।८६
शिखा ज्ञानमयी वृत्तिर्यमाद्यष्टांगसाधनैः त्रि. ब्रा. २।२३
शिखा तु दीपसङ्काशा ब्र. वि. ९
शिखा प्राणमयी वृत्तिर्यमाद्यष्टाङ्गसाधनम्। देहेन्द्रियेषु वैराग्यं यम इत्युच्यते बुधैः २ अवधू. १
शिखायामेकरुद्राक्षं त्रिशतं शिरसा वहेत् रु. जा. १५
शिखा वर्णाश्रमिणामेकैव परब्र. ६
शिखाऽस्य मनस्तमोलक्षणं भित्त्वा तमोऽसमाविष्टमागच्छति मैत्रा. ६।२४
शिखां यज्ञोपवीतं छित्त्वा संन्यस्तं मयेति त्रिवारमुच्चरेत् याज्ञव. १
शिखां यज्ञोपवीतं...विसृज्यैव परिव्रजति ना. प. ३।७७
शिखी मुण्डी चोपवीती कुटुम्बी यात्रामात्रं प्रतिगृह्णन्मनुष्यात् शाट्याय. १८
शिथिलीकृतसर्वाङ्ग आनखाग्रशिखाग्रतः।...स्वयं प्रकाशिते तत्त्वे स्वानन्दस्तत्क्षणाद्भवेत् अमन. २।५०
शिरसि बाणं बाहुनाभिपीठप्रकृतिरूपकं देहे धारणं यस्य न विद्यते तद्देहं न पश्येत् लिङ्गोप. २
शिरसीशानमन्त्रेण कण्ठे तत्पुरुषेण तु। अघोरेण गले धार्यं तेनैव हृदयेऽपि च (रुद्राक्षधारणं) रु. जा. २१
शिरः कपालं केशान् न कुर्यात् लिङ्गोप. २
शिरःपीठं लिङ्गात्मकं सर्वम् लिङ्गोप. २
शिरःपाणिपादपायूपस्थं सर्वं लिङ्गस्वरूपम् लिङ्गोप. १
शिरःपाणिपादपार्श्वपृष्ठोरूदरजङ्घशिश्नोपस्थपायवो मे शुद्ध्यंतां ज्योतिरहं विरजा विपाप्मा भूयासꣳ स्वाहा महाना.१४।१०
शिरा नद्ध्योऽस्थीन्युपग्रहाः छाग. ६।२
शिरासु तत्पृष्ठगतासु नित्यं समातृकाः शक्तिगणा वसन्ति १ बिल्वो. ५
शिरोमध्यगते वायौ जा. द. ६।३७
शिरो रक्षतु वाराही चैन्द्री रक्षेद्भुजद्वयम्। चामुण्डा हृदयं रक्षेत्कुक्षिं रक्षतु वारुणी वनदु. ८९
शिरोव्रतं विधिवद्यैस्तु चीर्णम् (तेषामेवैतां ब्रह्मविद्यां वदेत) मुण्ड. ३।२।१०
शिव एकः स्वेन भासेदं सर्वं दृष्ट्वा तप्तायःपिण्डवदेकं भिन्नवदवभासते त्रि. ब्रा. १।१
शिव एको ध्येयः शिवंकरः अ. शिखो. ३
शिव एव जङ्गमरूपः रुद्रोप. २
शिव एव प्राणलिङ्गी रुद्रोप. २
शिव एव रुद्रः प्राणलिङ्गी, नान्यो भवति रुद्रोप. २
शिव एव स्वयं साक्षादयं ब्रह्मविदुत्तमः [महो. ४।८५+ २ आत्मो. २०
शिव एव सदा ध्येयः सर्वसंसारमोचकः शरभो. ३२
शिवगुरुस्वरूपो महेश्वरः रुद्रोप. ३
शिवज्ञानविदं तस्मात्पूजयेद्विभवैर्गुरुम् शिवो. १।३५

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

शिवज्ञानं परं ब्रह्म तदारभ्य न सन्त्यजेत् । ब्रह्मासाद्य च यो गच्छेद्ब्रह्महा स प्रकीर्तितः — शिवो. ७।६२
शिवज्ञानं समभ्यसेत् — शिवो. ७।६१
शिवज्ञानात्महस्तेन करस्तं न प्रतिपूजयेत् । (अज्ञानपङ्कनिर्मग्नं यः समुद्धरते जनम्) — शिवो. ७।४१
शिवज्ञानार्थतत्त्वज्ञं प्रसन्नमनसं गुरुम् । शिवः शिवं समास्थाय ज्ञानं वक्ति न हीतरः — शिवो. ७।४
शिवधर्माच्छिवज्ञानं प्राप्य मुक्तिमवाप्नुयात् — शिवो. १।३०
(यद्वा) शिवभक्तिसम्पुष्टं सदापि तद्भसितं देवताधार्यम् — रुद्रोप. १
शिवशक्तिसमायोगे जायते परमा स्थितिः — यो.शि. १।११७
शिवभक्तिविहीनश्चेत् स चण्डाल उपचण्डालः — रुद्रोप. १
शिवमक्षरमव्ययं हरिहरहिरण्यगर्भस्रष्टारं — भस्मजा. २।४
शिवमद्वैतं चतुर्थं मन्यन्ते[गणेशो.१।४ +रामो. २।४
शिवमात्मनि पश्यन्ति प्रतिमासु न योगिनः — जा. द. ४।५९
शिवयाऽनुषक्तो मध्ये दलेऽहं निवसामि नित्यम् — १ बिल्वो. ३
शिवयोगनिद्रा च — निर्वाणो. २
शिवयोगी शिवज्ञानी शिवजापी तपोधिकः । क्रमशः कर्मयोगी च पञ्चैते मुक्तिभाजनाः — शिवो. १।३६
शिवरूपः प्राणलिङ्गी — रुद्रोप. २
शिवलिङ्गधरं विप्रं विपन्नं न तु दाहयेत् । यदि ना दाहयेत्तस्य ब्रह्महत्या तदा भवेत् — सद्रा्नं. १३
शिवलिङ्गं त्रिसन्ध्यमभ्यर्च्यैकुशेष्वासीनो ध्यात्वा (जुहुयात्) — भस्मजा. २।४
शिवलिङ्गार्चनयुतश्चाण्डालोऽपि स एव ब्राह्मणाधिको भवति — रुद्रोप. १
शिवव्रतधरं दृष्ट्वा समुत्थाय सदा द्रुतम् । शिवोऽयमिति सङ्कल्प्य हर्षितः प्रणमेत्ततः — शिवो. ७।७२
शिवशक्तिमयं मन्त्रं मूलाधारात्समुत्थितम् । तस्य मन्त्रस्य वै ब्रह्मञ्छ्रोता वक्ता च दुर्लभः — यो. शि. २।५
शिवशक्त्यमृतस्पर्शे लब्ध एव कुतो मृतिः — बृ. जा. २।१५
शिवशक्त्यात्मकं रूपं चिन्मयानन्दवेदितम् — पा. ब्र. ९
शिवश्च नारायणः शक्रश्च नारायणः — नारा. २+
[त्रि.म.ना. २।८+ — ना.पू.ता. ५।४
शिवश्चोर्ध्वमयः शक्तिरूर्ध्वशक्तिमयः शिवः — बृ. जा. २।१०
शिवसायुज्यमवाप्नोति — रु. जा. ४५
शिवस्य जीवरूपस्य स्थानं तद्धि प्रचक्षते । यत्र कुण्डलिनी नाम परा शक्तिः प्रतिष्ठिता — यो.शि. १।१६९
शिवस्य हृदयं विष्णुर्विष्णोश्च हृदयं शिवः — स्कन्दो. ८
शिवं तुरीयं यज्ञोपवीतम् — निर्वाणो. ६
शिवं प्रशान्तममृतं ब्रह्मयोनिम् — कैव. १।६
शिवं शक्तिं च सादाख्यामीशं विद्याख्यमेव च — बृ. जा. ४।२०
(यत्) शिवं शान्तमद्वैतं चतुर्थं मन्यन्ते स ब्रह्मप्रणवः... — ना. प. ८।२३
शिवः क्षरति लोकान् वै विष्णुः पाति जगत्त्रयम् — ते. बिं. ५।८७
शिवः पुरुष ईशानो नित्यमात्मेति कथ्यते — महो. ६।६१
शिवः शिव इमे शान्तनाम चाद्यं मुहुर्मुहुः । उच्चारयन्ति तद्भक्त्या ते शिवा नात्र संशयः — शिवो. १।९
शिवः शिवाय भूतानां यस्माद्दानं प्रयच्छति । गुरुमूर्तिः स्थितस्तस्मात्पूजयेत्सततं गुरुम् — शिवो. ७।२
शिवः शैवागमस्थानां कालः कालैकवादिनाम् — अ. पू. ३।२१
शिवः सर्वजगत्पतिः — शिवो. १।१४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

शिवः संसारमोचकः पञ्चब्र. ३६
शिवाग्निना तनुं दग्ध्वा शक्तिसोमामृतेन यः । प्लावयेद्योगमार्गेण सोऽमृतत्वाय कल्पते बृ. जा. २।१
शिवाय विष्णुरूपाय शिवरूपाय विष्णवे.. स्कन्दो. ८
शिवालयस्थमकल्पं शतकल्पं च बृ. जा. ३।३४
शिवालयस्थं तल्लिङ्गलिप्तं वा मन्त्रसंस्कारदग्धं वा (भस्म) बृ. जा. ५।७
शिवां तां कुरु मोक्कमीः प्रश्नो. २।१२'
शिवेन वचसा त्वा गिरिशाच्छा वदामसि । यथा नः सर्वमिज्जगदयक्ष्मं सुमना असत् नीलरु. १।६+
[वा. सं. १६।४+ तै.सं. ४।५।१।२
शिवे भक्तिं प्राप्य तद्भक्तसङ्गात्संसृतौ घोरदुःखात्प्रमज्जेत् सि. शि. ७
शिवेन मे सन्तिष्ठस्व स्योनेन मे संतिष्ठस्व म. ना. १६।११
शिवो गुरुः शिवो वेदः शिवो देवः शिवः प्रभुः । शिवोऽस्म्यहं शिवः सर्वं शिवादन्यन्न किञ्चन वराहो. ४।३२
शिवोऽद्वैत ओङ्कार आत्मैव नृसिंहो. २।७
शिवो भवेदित्येकः गुह्यषोढा. १
शिवोमापुत्रः परमात्मा वरदो देवता ग. पू. २।८
शिवोमाविशाप्रदाहाय महाना. १६।३
शिवोऽयं परमं देवं शक्तिरेषा तु जीवजा । सूर्याचन्द्रमसोर्योगाद्धंसस्तत्पदमुच्यते त्रि. ता. १।११
शिवोऽहं, नानाशक्तयोऽहम् अद्वै. भा. १
शिशिरे शिशिरं मथ्यमानं फेनं भवति अ.शिरः.३।१५
शिशुमेवाप्येति, यः शिशुमेवास्तमेति सुबालो. ९।१०
शिश्नं निरभिद्यत, शिश्नाद्रेतः २ ऐत. १।४
शिष्टसंवर्गवर्ज्यं तु दुर्वासो. २।५
शिष्टाहंकारवाञ्जन्तुः महो. ५।९४
शिष्यस्तेऽहं शाधि मां त्वां प्रपन्नम् भ. गी. २।७
शिष्याश्च स्वस्वकार्येषु प्रार्थयन्ति... स्वाभ्यासेऽविस्मृतो... १ यो. त. ७८
शिष्याणां न तु कारुण्याच्छिष्यसङ्ग्रह ईरितः १सं.सो. २।८३
शीतवातोष्णत्राणकरं कौपीनमोमिति ना. प. ४।५०
शीतोष्णसुखदुःखदाः भ. गी. २।१४
शीतोष्णसुखदुःखमानावमानवर्जितः प. हं. प. ११
शीतोष्णसुखदुःखमानावमानं निर्जित्य...प्रणवात्मकत्वेन देहत्यागं करोति यः, सोऽवधूतः तुरीया. ३
शीतोष्णसुखदुःखाद्यैर्व्याधिभिर्मानसैस्तथा । अन्यैर्नानाविधैर्जीवैः शस्त्राग्निजलमारुतैः ॥ शरीरं पीड्यते तैस्तैश्चित्तं संक्षुभ्यते ततः [यो. शि. १।२८,२९
शीतोष्णसुखदुःखेषु [भ.गी.६।७+ १२।१८
शीतोष्णसुखदुःखेच्छासत्त्वरजस्तमोगुणा वशिन्यादिशक्तयोऽष्टौ भावनो. ६
शीतोष्णाहारनिद्राविजयः सर्वदा शान्तिर्निश्चलत्वं विषयेन्द्रियनिग्रहश्चैते यमाः मं. ब्रा. १।१
शीतोष्णे क्षुत्पिपासे च सङ्कल्पकविकल्पकम् ।...एतद्भावविनिर्मुक्तं तद्ग्राह्यं ब्रह्म तत्परम् ते.बि.१।१३,१४
शीर्यन्ते तारका अपि महो. ३।४९
शीर्यते ह वा अस्य द्विषन् पाप्मा भ्रातृव्यः, परास्य द्विषन् पाप्मा भ्रातृव्यो भवति १ऐत. १।४।४
शीर्षकपालं भित्त्वा पृथिवीं भिनत्ति सुबालो. ११।२
शीर्षके च ललाटे च कर्णे कण्ठेऽसकद्वये । कूर्परे मणिबन्धे च हृदये नाभिपार्श्वयोः ॥ पृष्ठे चैकं प्रतिस्थानं जपेत्तत्राधिदेवताः बृ. जा. ४।१९
शीर्षान्तर्गतमण्डलमध्यगं पञ्चवक्त्रमुमासहायं नीलकण्ठं प्रशान्तमन्तर्लक्ष्यमिति केचित् मं. ब्रा. १।५
शीर्षे कण्ठे वक्षसि कक्षदेशे नाभौ हस्ते सर्वदा प्राणलिङ्गम् । धार्यं यथासम्प्रदायं पुरस्ताद्गुरोर्विदित्वा हृदये मुख्यमुक्तम् सि. शि. १२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

शीर्षोपरि द्वादशाङ्गुलिमानं
ज्योतिः पश्यति तदाऽमृतत्वमेव मं. ब्रा. १।३

शीर्षोपरि द्वादशाङ्गुलसमीक्षितु-
रमृतत्वं भवति अद्वयता. ३

शीर्ष्णो द्यौः समवर्तत [पु.सू. १३ चित्यु. १२।६

शीर्ष्णो द्यौः (अजायत) गणेशो. ३।११

शुक पश्यन्न पश्येस्त्वं साक्षी
सम्पूर्णकेवलः महो. २।७३

शुकमार्गे येऽनुसरन्ति धीराः
सद्योमुक्तास्ते भवन्तीह लोके वराहो. ४।३४

शुकश्च वामदेवश्च द्वे सृती देवनिर्मिते वराहो. ४।३६

शुकेषु मे हरिमाणं रोपणाकासु दध्मसि सूर्यता. २।१+
[ऋ. मं. १।५०।१२+तै.ब्रा. ३।७।६।२२

शुको नाम महातेजाः स्वरूपा-
नन्दतत्परः महो. २।१

शुको मुक्तो वामदेवोऽपि मुक्त-
स्ताभ्यां विना मुक्तिभाजो
न सन्ति वराहो. ४।३४

शुको विहङ्गमः प्रोक्तो वामदेवः
पिपीलिका वराहो. ४।३६

शुक्तिकाया यथा तारं कल्पितं
मायया तथा । महदादि जग-
न्मायामयं मय्येव केवलम् वराहो. ३।१५

शुक्तिकारजतंसत्यंभूषणंचेज्जगद्भवेत् ते. बिं. ६।७६

शुक्रभिन्नेन यमो भवति निरुक्तो. १।३

शुक्रमादाय पुनरेति स्थानꣳ
हिरण्मयः पुरुष एकहꣳसः बृह. ४।३।११

शुक्रशोणितसंयोगादावर्तते गर्भः गर्भो. २

शुक्रशोणितसंयोगान्मातृपितृ-
संयोगाच्च कथमिदं शरीरं
परं संयम्यते निरुक्तो. १।३

शुक्रः शुक्रस्य पुरोगाः चित्यु. ३।१

शुक्रः शुशुक्वाँ उषो न जारः पप्रा
समीची दिवो न ज्योतिः
[वनदु. ३२+ ऋ.मं. १।६९।१

शुक्रातिरेके पुमान् भवति ।
शोणितातिरेके स्त्री भवति ।
द्वाभ्यां समेन नपुंसको भवति निरुक्तो. १।३

शुक्रेण ज्योतीꣳषि समनुप्रविष्टः
प्रजापतिश्चरति गर्भे अन्तः
[महाना. १।१+ तै.आ. १०।१।१

शुक्लकृष्णे गती ह्येते भ. गी. ८।२६

शुक्लदन्तो भस्मदिग्धो मन्त्रेणानेन
मन्त्रवित् । ॐ तद्ब्रह्मेति
चोच्चार्य पौलकं भस्म सन्त्यजेत् बृ. जा. ३।२४

शुक्लध्यानपरायणः... सन्न्यासेन
देहत्यागं करोति स परमहंस-
परिव्राजको भवति प. हं. प. ८

शुक्लध्यानपरायणोऽध्यात्मनिष्ठोऽशुभ-
कर्मनिर्मूलनपरः सन्न्यासेन देह-
त्यागं करोति स परमहंसो नाम जाबालो. ६

शुक्लस्य कृष्णस्य पीतस्य लोहितस्येति
तासु तदा भवति, यदा सुप्तः
स्वप्नं न कञ्चन पश्यति कौ. त. ४।१९

शुक्लस्य नीलस्य पिङ्गलस्य हरितस्य
लोहितस्य पूर्णाः (नाड्यः) बृह. ४।३।२०

शुक्लस्य नीलस्य पीतस्य लोहि-
तस्येत्यसौ वा आदित्यः छांदो. ८।६।१

शुक्लं चन्द्रेण संयुक्तं रजः सूर्य-
समन्वितम् (सूर्येण सङ्गतम्)
[यो. चू. ६४+ ध्या. बिं. ९०

शुक्लो रक्तः कृष्णो धूम्रः पीतः
कपिलः पाण्डर इति गर्भो. २

शुचिर्वाऽप्यशुचिर्वाऽपि यो
जपेत्प्रणवं सदा । न स
लिप्यति पापेन पद्मपत्रमिवाम्भसा यो. चू. ८८

शुचिःशुचौ देशे गुप्ततीर्थायतनेषु
सुप्रक्षालितपाणिपादवदनः..
इत्यप उत्सृजेत् सन्ध्यो. १

शुचीनां श्रीमतां गेहे भ. गी. ६।११

शुचौ देशेऽप्यासीनो दर्भान्धारय-
माणः प्राङ्मुख उपविश्य.. सूर्यता. १।८

शुचौ देशे प्रतिष्ठाप्य भ. गी. ६।४१

(ॐ) शुचौ देशे शुचिः सत्त्वस्थः
सदधीयानः सद्वादी सद्ध्यायी
सद्याजी स्यात् मैत्रा. ६।३०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

शुचौ देशे स्वाध्यायमधीयानः
धार्मिकान्विदधदात्मनि सर्वे-
-न्द्रियाणि सम्प्रतिष्ठाप्याहिंसन्-
न्सर्वभूतान्यन्यत्र तीर्थेभ्यः
स खल्वेवं यावदायुषं ब्रह्म-
लोकमभिसम्पद्यते — छांदो. ८।१५।१

शुद्धचिदानन्दब्रह्मविलासा-
नन्दाश्चानन्तपरमानन्द-
विभूतयश्चानन्तवैकुण्ठाश्चानन्त-
परमानन्दसमुद्रादयः सन्त्येव — त्रि.म.ना. ८।३

शुद्धचेतन एवाहं कलाकलनवर्जितः — १सं.सो. २।२०

शुद्धज्ञानामृतं प्राप्य परमाक्षर-
निर्णयम् । गुह्याद्गुह्यतमं गोप्यं
ग्रहणीयं प्रयत्नतः — ब्र. बि. ४६

(अथ) शुद्धबुद्धमुक्तसत्यानन्द-
स्वरूपत्वाच्च — त्रि.म.ना. ३।२

शुद्धबोधमनीदृशम् (पाठगतं) — अध्यात्मो. ६३

शुद्धबोधसौधावलिविशेषैरलङ्कृतं — त्रि.म.ना. ७।८

शुद्धबोधानन्दलक्षणकैवल्यं भवति — त्रि.म.ना. ४।१

शुद्धबोधानंदविभूतिविशेषं...
शाश्वतं परमं पदं...स्वय-
म्प्रकाशमनिशं ज्वलति — त्रि.म.ना. ७।७

शुद्धबोधानन्दविशेषाकारं (ब्रह्म) — त्रि.म.ना. ४।१

शुद्धब्रह्मास्मि सोऽस्म्यहम् — मैत्रे. ३।९

शुद्धमात्मानमालिङ्ग्य नित्यमन्त-
स्थया धिया । यः स्थितस्तं क
आत्मेह भोगो बाधयितुं क्षमः — अ. पू. २।४२

शुद्धमानसः शुद्धचिद्रूपः सहिष्णुः
सोऽहमस्मि — पैङ्गलो. ४।९

शुद्धमीश्वरचैतन्यं जीवचैतन्यमेव
च । प्रमाता च प्रमाणं च प्रमेयं
च फलं तथा ॥ इति सप्तविधं
प्रोक्तं भिद्यते व्यवहारतः — कठरु. ४०

शुद्धरूपोऽस्म्यहं सदा — ते. बि. ३।५

शुद्धशौचमिति प्रोक्तं मृज्जलाभ्यां
तु लौकिकम् — मैत्रे. २।८

शुद्धसत्त्वप्रधानायां मायायां
बिम्बितो ह्यजः — सरस्व. ३८

शुद्धसत्त्वे परे लीनो जीवः सैन्धव-
पिण्डवत् — त्रि.ब्रा. २।१६४

शुद्धसन्मात्रसंवित्तेः स्वरूपान्न
चलन्ति ये । रागद्वेषादयो
भावास्तेषां नाज्ञत्वसम्भवः — महो. ५।३

शुद्धसंविन्मयानन्दरूपा भवति
पञ्चमी (भूमिका) — अ. पू. ६।८३

शुद्धस्फटिकसङ्काशं केवलं मोक्ष-
काङ्क्षया । चिन्तयन्परमात्मानं
भानुलक्षं जपेन्मनुम् — रामर. २।५

शुद्धस्फटिकसङ्काशं चन्द्रकोटिसम-
प्रभम् । एवं ध्यायेन्महाविष्णु-
मेवं वा विनयान्वितः — ध्या. बिं. २९

शुद्धस्फटिकसङ्काशं किञ्चित्सूर्य-
मरीचिवत् । लभते योग-
युक्तात्मा पुरुषोत्तमतत्परः — २ योगत. ११

शुद्धस्फटिकसङ्काशं स वै ब्रह्म
परमात्मेत्युच्यते — हंसो. ४

शुद्धं बुद्धमनीदृशम् — अध्यात्मो. ६३

शुद्धं बुद्धं सदामुक्तमनामकमरूपकम् — ते. बि. ६।७०

शुद्धं ब्रह्म शुभाशुभम् — ते. बिं. ६।३७

शुद्धं शुद्धेनेतिसम्मृज्यसंशोध्य(भस्म) — भस्मजा. १।४

शुद्धं सदसतोर्मध्यं पदं बुद्ध्वाऽव-
लम्ब्य च । सबाह्याभ्यन्तरं
दृश्यं मा गृहाण विमुञ्च मा — महो. ५।१७२

शुद्धं सूक्ष्मं निराकारं निर्विकारं
निरञ्जनम् । अनन्तमपरिच्छे-
द्यमनूपममनामयम् ॥ आत्म-
मन्त्रसदाभ्यासात्परतत्त्वं
प्रकाशते — यो. शि. २।१७

शुद्धः पूतः पुण्यलोको भवति — छां. ५।१०।१०

शुद्धः पूतः शून्यः शान्तोऽप्राणो
निरात्माऽनन्तः [मैत्रा. ६।२८+७।४

शुद्धाकाशे वने जाते चलिते तु
तदा जगत् — ते. बिं. ६।९८

शुद्धाकाशो मनुष्येषु पति-
तश्चेत्तदा जगत् — ते. बिं. ६।९७

शुद्धाद्वैतब्रह्माहमिति भिदागन्धं
निरस्य स्वान्तर्विजृम्भित-
भानुमण्डलध्यानतदाकारा-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

कारितपरंब्रह्मकारितमुक्ति- मार्गमारूढः परिपक्वो भवति मं. ब्रा. २।७
शुद्धाद्वैताजाड्यसहजामनस्कयोग- निद्राखण्डानन्दपदानुवृत्त्या जीवन्मुक्तो भवति मं. ब्रा. २।९
शुद्धा ध्यानेन योगिनः दुर्वासो. १।१०
शुद्धा नाडिगणा भवन्ति यमिनां मासत्रयादूर्ध्वतः शांडि. १।७।१
शुद्धाभ्यासस्य शांतस्य सदैव गुरुसेवनात् । गुरुप्रसादात्तत्रैव तत्त्वज्ञानं प्रकाशते अमन. २।१११
शुद्धां संविदमाश्रित्य वीतरागः स्थिरो भव अ. पू. ४।९०
शुद्धे चेतसि तस्यैव स्वात्मज्ञानं प्रकाशते यो. शि. १।६९
शुद्धो ज्ञानमयोऽमलः । आत्माऽहं सर्वभूतानां विभुः साक्षीनसंशयः सर्वसारो. १०
शुद्धो देव एको नारायणः । न द्वितीयोऽस्ति कश्चित् [त्रि.म.ना. १।५+२।८
शुद्धो निरवयवात्मा...सो- ऽचिन्त्यो निर्वर्ण्यश्च पुनात्य- शुद्धान्यपूतानि आत्मोप. ६
शुद्धो बुद्धो नित्यो निरञ्जनः शान्तः प्रकाशते हंसो. ११
शुद्धो बोधस्वरूपोऽहं केवलोऽहं सदाशिवः अध्यात्मो. ६९
शुद्धो भास्वरो गुणभुग्भयो- ऽनिर्वृतिः (आत्मा) मैत्रा. ७।१
शुद्धोऽस्मि परमोऽस्म्यहम् मैत्रे. उ. ३।२
शुद्धोऽस्मि शुक्रः शान्तोऽस्मि शाश्वतोऽस्मि शिवोऽस्म्यहम् ब्र. वि. १०४
शुद्धोऽहमान्तरोऽहं शाश्वतविज्ञान- समरसात्माऽस्मि आ. प्र. ११
शुद्धोऽहमद्वयोऽहं संततभावोऽहमा- दिशून्योऽहम् आ. प्र. १०
शुद्धौ यतेत नाडीनां पूर्वोक्त- ज्ञानसंयुतः त्रि. ब्रा. २।८९
शुना वीर्येण सिंहस्तु जितो यदि जगत्तदा ते. बिं. ६।९९
शुनि चैव श्वपाके च भ. गी. ५।१८
शुभं यदशुभं विद्धि अशुभा- च्छुभमिष्यते ते. बिं. ५।२३
शुभं वाऽशुभमन्यद्वा यदुक्तं गुरुणा भुवि । तत्कुर्यादविचारेण शिष्यः सन्तोषसंयुतः ब्र. वि. २७
शुभाशुभकर्मनिर्मूलनपरः सन्न्यस्य ...शरीरत्रयमुत्सृज्य सन्न्यासे- नैव देहत्यागं करोति स कृतकृत्यो भवति ना. प. ३।८७
शुभाशुभकर्मनिर्मूलनपरः सन्न्यासेन देहत्यागं करोति स परमहंसः याज्ञव. ३
शुभाशुभपरित्यागी भ.गी. १२।१७
शुभाशुभफलं कर्ममनोवाग्देह- सम्भवम् । कर्मजा गतयो नृणामुत्तमाधममध्यमाः भवसं. ५।१
शुभाशुभफलैरेवं भ. गी. ९।२८
शुभाशुभं च कर्म विन्दति गर्भो. ३
शुभाशुभातिरिक्तः शुभाशुभैरपि कर्मभिर्न लिप्यते परब्र. २
शुभाशुभाभ्यां मार्गाभ्यां वहन्ती वासनासरित् । पौरुषेण प्रयत्नेन योजनीया शुभे पथि भवसं. १।४७
शुभाशुभाभ्यां मार्गाभ्यां वहन्ती वासनासरित् । पौरुषेण प्रयत्नेन योजनीया शुभे पथि मुक्तिको. २।५
शुभाशुभैः कर्मभिर्यो न लिप्यति कदाचन ना. महो. १५
शुभेच्छादित्रयं भूमिभेदाभेदयुतं स्मृतम् । यथावद्वेद बुद्ध्येदं जगज्जाग्रति दृश्यते वराहो. ४।११
शुभेच्छा प्रथमा भूमिका भवति वराहो. ४।१
शुभोऽस्मिशोकहीनोऽस्मि चैतन्यो- ऽस्मि समोऽस्म्यहम् मैत्रे. ३।३
शुभ्रवर्णमाजायतेश्वरात् परब्र. २
शुष्कभृङ्गारस्तदगित्युपासीत कौ. उ. २।६
शुष्के मले तु योगी च स्याद्गति- श्चलिता ततः । योगकुं. १।६३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

शुष्को वृक्षः पल्लवैरेति शोभां द्रवीभावं गण्डशैला लभन्ते । निश्चेष्टाः स्युः शाद्वलस्था हरिण्यो गानानन्दे लीयते विश्वमेतत् — गान्धर्वो. ९

शुष्यन्ते केवला भावाः — महो. ३।५

शुष्यन्त्यपि समुद्राश्च ध्रुवोऽप्यध्रुवजीवनः — महो. ३।५०

शूद्रस्यापि स्वभावजम् — भ. गी. १८।४४

शूद्राणां च परन्तप — भ. गी. १८।४१

शूद्राणां श्रोत्रियागारपचनाग्निसमुद्भवं (भस्म) — बृ. जा. ५।५

शूद्रायां सृजते रेतः श्राद्धं भुक्त्वाऽथ यो द्विजः । स शूद्रयोनिसञ्छिन्नं रेतसा सिञ्चते पितॄन् — इतिहा. २३

शूद्राः किमु स्वक्रियया विहीनाः — भवसं. २।६४

शूद्रेण शूद्रः — बृह. १।४।१९

शून्यं तत्प्रकृतिर्माया ब्रह्मविज्ञानमित्यपि — महो. ६।६१

शून्यं न सङ्केतः परमेश्वरसत्ता — निर्वाणो. ३

शून्यं वै परं ब्रह्म, तत्र सतारं समायं सामयञ्चिरेखं भवति — ग. पू. ता. ३।१

शून्याकृतिः शून्यभवः शब्दो नाहमचेतनः — १ सं. सो. २।१५

शून्यागारदेव-(मंदिर-)वासिनः (परमहंसाः) — आश्रमो. ४

शून्यागार-देवगृह-तृणकूट-वल्मीक-वृक्षमूलकुलालशालाग्निहोत्रगृह-नदीपुलिनगिरिकुहरकंदरकोटर-निर्झरस्थण्डिलेषु तेष्वनिकेतवास्यप्रयत्नो...सन्न्यासेन देहत्यागं करोति स परमहंसो नाम [जाबालो. ६+ — याज्ञ. २

शून्यागार-देवगृहतृणकूटवल्मीक-वृक्षमूलकुलालशालाग्निहोत्र-शालानदीपुलिनगिरिकन्दर-कुहरकोटरनिर्झरस्थण्डिले... परमहंसाचरणेन सन्न्यासेन देहत्यागं कुर्वन्ति ते परमहंसा नाम — भिक्षुको. ६

शून्यागार-वृक्षमूल-देवगृह-तृणकूट-कुलालशालाग्निहोत्रशालाग्निदिगन्तरनदीतटपुलिनभूगृहकंदर-निर्झरस्थण्डिलेषु...देहत्यागं करोति स कृतकृत्यो भवति — ना. प. ३।८७

शून्यानां शून्यसाक्षिणी — देव्यु. २१

शून्या प्रेतपुरी तत्र यावद्वृश्चिकदर्शनात् — इतिहा. ९२

शून्यात्मा सूक्ष्मरूपात्मा विश्वात्मा विश्वहीनकः — ते. बिं. ४।४३

शून्याशून्यप्रभावोऽस्मि शोभनाशोभनोऽस्म्यहम् — मैत्र. उ. ३।५

शून्येन शून्यमपि विप्र यथाऽम्बरेण, नीलत्वमुल्लसति चारुतराभिधानम् — महो. ५।५२

शून्येष्वेवावकाशेषु गुहासु च वनेषु च । नित्ययुक्तः सदा योगी ध्यानं सम्यगुपक्रमेत् — ना. प. ६।८

शूरा नाम महानाडी — यो. शि. ५।२२

शूरो वीरः पुरुषो भूतसंस्थो विश्वोविश्वेशःप्राणदश्चाव्ययात्मा — २ रुद्रो. ५७

शृङ्गप्रोतान् पादान् स्पृष्ट्वा हत्वा तानमसात्स्वयम् । नत्वा च बहुधा दृष्ट्वा नृसिंहः स्वयमुद्बभौ — नृसिंहो. ४।३

शृङ्गमिन्द्रः सखा सुरः — कृष्णो. ८

शृङ्गं शृङ्गार्धमाकृष्य शृङ्गेणानेन योजयेत् । शृङ्गमेनं परे शृङ्गे तमनेनापि योजयेत् — नृसिंहो. ७।६

शृङ्गारकलेति विज्ञायते — बह्वृचो. १

शृङ्गेष्वशृङ्गं संयोज्य सिंहं शृङ्गेषु योजयेत् । शृङ्गाभ्यां शृङ्गमाबध्य त्रयो देवा उपासते — नृसिंहो. ६।३

शृणु मे भरतर्षभ — भ. गी. १८।३६

शृणुयादपि यो नरः — भ. गी. १८।७१

शृणुयाम शरदः शतं प्रब्रवाम शरदः शतम् [प्रवर्ग्या. २४+ — वा. सं. ३६।२४

शृण्वतः श्रोत्रेण [बृह. ६।१।८, ९,११,१२

शृणु मे परमं वचः — भ.गी. १८।६४

शृण्वतो नास्ति मेऽमृतम् — भ.गी. १०।१८

शृण्वन्तु विश्वे अमृतस्य पुत्रा आ ये धामानि दिव्यानि तस्थुः — श्वेताश्व. २।५

शृण्वन्तोऽपि बहवो यं न विद्युः — कठो. २।७

शृण्वन्त्वज्ञाततत्त्वास्ते जानन् कस्माच्छृणोम्यहम् । मन्यन्तां संशयापन्ना न मन्येऽहमसंशयः — अवधू. १६

शृण्वन्नेव तन्न शृणोति नहि श्रोतुः श्रुतेर्विपरिलोपो विद्यतेऽविनाशित्वात् — बृह. ४।३।२७

शेमुषी दक्षिणा प्रोक्ता सा यस्याभीक्षणे मुखम् । दक्षिणाभिमुखः प्रोक्तः शिवोऽसौ ब्रह्मवादिभिः — द. मू. २१

शेषकर्मप्रसिद्ध्यर्थं केशान्सप्राप्य वा द्विजः । संछिद्य वापयेत्पूर्वं केशश्मश्रुनखानि च — ना. प. ४।३९

शेषनागोऽभवद्रामः कृष्णो ब्रह्मैव शाश्वतम् — कृष्णो. १२

शेषस्थिरसमाधानो येनत्यजसि तत्त्यज । चिन्मनःकलनाकारं प्रकाशतिमिरादिकम् — महो. ६।६

शेषायुतफणाजालविपुलच्छत्रशोभितं...निरतिशयाद्वैतपरमानन्दलक्षणमादिनारायणं ध्यायेत् — त्रि.म.ना. ७।१२

शेषो ह वै वासुदेवात्सङ्कर्षणो नाम जात आसीत् — सङ्कर्षणो. १

शैब्यश्च नरपुङ्गवः — भ. गी. १।५

शैला अपि विशीर्यन्ते शीर्यन्ते तारका अपि — महो. ३।४९

शैलूषो वेषसद्भावाभावयोश्च यथा पुमान् । तथैव ब्रह्मविच्छ्रेष्ठः सदा ब्रह्मैव नापरः — २ आत्मो. २१

शैशवे गुरुतो भीतिर्मातृतः पितृतस्तथा । जनतो ज्येष्ठबालाच्च शैशवं भयमन्दिरम् — महो. ३।३३

शोकमोहविनिर्मुक्तो विष्णुं ध्यायन्न सीदति — आ. प्र. १

शोकसंविग्नमानसः — भ. गी. १।४७

शोकस्थानसहस्राणि हर्षस्थानशतानि च । दिवसे दिवसे मूढमाविशंति न पण्डितम् — भवसं. १।९

शोकातिगो मोदते स्वर्गलोके — कठो. १।१२,१८

शोणितातिरेके स्त्री भवति — निरुक्तो. १।३

शोणितान्मांसं, मांसान्मेदः [गर्भो. १२+ — निरुक्तो. १।२

शोधनं नाडिजालस्य चालनं चन्द्रसूर्ययोः । रसानां शोषणं चैव महामुद्राऽभिधीयते — यो. चू. ६५

शोधनं मलजालानां घटनं चन्द्रसूर्ययोः । रसानां शोषणं सम्यङ्महामुद्राऽभिधीयते — ध्या. बि. ९१

शोभनः शोभमानः कल्याणः — नृ. पू. २।७,११

शोभनाशोभनोऽस्म्यहम् — मैत्रे. ३।५

शोषयाशु यथा शोषमेति संसारपादपः — मुक्तिको. २।३८

शौचमिन्द्रियनिग्रहः [मैत्रे. २।२+ — स्कन्दो. ११

शौचं नामद्विविधंबाह्यमाभ्यन्तरंचेति — शांडि. १।१।२

शौनको ह वै महाशालोऽङ्गिरसं भगवन्तं पिप्पलादमपृच्छत् — ब्रह्मो. १

शौनको ह वै महाशालोऽङ्गिरसं विधिवदुपसन्नः पप्रच्छ — मुण्ड. १।३

शौर्यं तेजो धृतिर्दाक्ष्यं — भ. गी. १८।४३

श्मशानेषु दिगन्तेषु स एव ललनालनः । श्वभिरास्वाद्यते काले लघुपिण्ड इवान्धसः [महो.३।४२+ — याज्ञव. ११

श्यामवर्णे मध्यदले यदा विश्राम्यते मनः । तदा सर्वगुणं ज्ञानं चैतन्यं च मतिर्भवेत् — विश्रामो. १०

श्यामवर्णे वायुदले यदा विश्राम्यते मनः । निद्रालस्यभयं देवि मत्सरे च मतिर्भवेत् — विश्रामो. ६

श्यामं वीरासनासीनं ज्ञानमुद्रोपशोभितम् ।...चिन्तयन्परमात्मानं भानुलक्षं जपेन्मनुम् — रामर. २।४

श्यामाच्छबलंप्रपद्ये, शबलाच्छ्यामं.. — छांदो. ८।१३।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

श्यामां श्यामवपुर्धरां अक्कस्वरूपां ...भक्षणाद्युनप्रदां...च एवं वेद स वैष्णवो भवति (तुलसीं) — तुलस्यु. २
श्यालाः सम्बन्धिनस्तथा — भ. गी. १।३४
श्येतमद्रकमद्रकꣳ श्वेतं लिन्दुमाभिगाम् — छांदो. ८।१४।१
श्येनमेवाप्येति यः श्येनमेवास्तमेति — सुबालो. ९।१०
श्येनस्त एकं मुखं तेन मुखेन पक्षिणोऽसि तेन मुखेन मामन्नादं कुरु — कौ. त. २।९
श्येनो गृध्राणां स्वधृतिर्वनानाꣳसोमः पवित्रमत्येतिरेभन् [महाना. ८।४+१२।३
श्रद्दधदेव मनुते श्रद्धा त्वेव विजिज्ञासितव्या — छांदो. ७।१९।१
श्रद्दधाना मत्परमाः — भ. गी. १२।२०
श्रद्धया देयम् । अश्रद्धया देयम् । श्रिया देयम् । ह्रिया देयम् । भिया देयम् । संविदा देयम् — तैत्ति. १।११।३
श्रद्धया परया तप्तं — भ.गी. १७।१७
श्रद्धया परयोपेताः — भ. गी. १२।२
श्रद्धया मेधा — महाना. १७।१३
श्रद्धयाऽर्चितुमिच्छति — भ. गी. ७।२१
श्रद्धत्स्व सोम्येति स य एषोऽणिमैतदात्म्यमिदꣳ सर्वं तत्सत्यꣳ स आत्मा — छांदो. ६।१२।३
श्रद्धानुरूपा धीर्देवता — भावनो. ७
श्रद्धा पत्नी (यज्ञस्य) — महाना. १८।१
श्रद्धा भवति भारत — भ. गी. १७।२
श्रद्धामयोऽयं पुरुषः — भ. गी. १७।३
श्रद्धा माता, पितरं सत्यमाहुः — इतिहा. ११
श्रद्धामेधे प्रजाः सन्ददातु स्वाहा — महाना. १४।५
श्रद्धामेधे प्रज्ञा तु जातवेदः सन्ददातु स्वाहा — महाना. १४।६
श्रद्धायामपाने निविश्यामृतꣳ हुतं, अपानमन्नेनाप्यायस्व... — महाना. १६।४
श्रद्धायामपाने निविष्टोऽमृतंजुहोमि — म. ना. १६।२,३
श्रद्धायामुदाने निविश्यामृतꣳ हुतं, उदानमन्नेनाप्यायस्व — महाना. १६।४
श्रद्धायामुदाने निविष्टोऽमृतं जुहोमि — म. ना. १६।२,३
श्रद्धायां प्राणे निविश्यामृतꣳ हुतं, प्राणमन्नेनाप्यायस्व — महाना. १६।४
श्रद्धायां प्राणे निविष्टोऽमृतंजुहोमि — म.ना. १६।२,३
श्रद्धायां व्याने निविश्यामृतꣳ हुतं, व्यानमन्नेनाप्यायस्व — महाना. १६।४
श्रद्धायां व्याने निविष्टोऽमृतं जुहोमि — म.ना. १६।२,३
श्रद्धायाꣳ समाने निविश्यामृतं हुतं, समानमन्नेनाप्यायस्व — महाना. १६।४
श्रद्धायाꣳ समानेनिविष्टोऽमृतंजुहोमि — म.ना. १६।२,३
श्रद्धायाꣳ ह्येव दक्षिणा प्रतिष्ठिता — बृह. ३।९।२१
श्रद्धालुर्मुक्तिमार्गेषु वेदान्तज्ञानलिप्सया । उपायनकरो भूत्वा गुरुं ब्रह्मविदं व्रजेत् — ना. प. ६।२३
श्रद्धावन्तोऽनसूयन्तः — भ. गी. ३।३१
श्रद्धावाननसूयश्च — भ. गी. १८।७१
श्रद्धावान् भजते यो मां — भ. गी. ६।४७
श्रद्धावाँल्लभते ज्ञानं — भ. गी. ४।३९
श्रद्धाविरहितं यज्ञं — भ. गी. १७।१३
श्रद्धा सत्यं ब्रह्मचर्यं विधिश्च — मुंड. २।१।७
श्रद्धासत्यो महस्वान् तपसो वरिष्ठाः — महाना. १७।१४
श्रद्धां भगवो विजिज्ञासे — छांदो. ७।१९।१
श्रमणोऽश्रमणस्तापसोऽतापसोऽनन्वागतं पुण्येनानन्वागतं पापेन तीर्णो हि तदा सर्वाञ्छोकान्हृदयस्य भवति — बृह. ४।३।२२
श्रवणकीर्तनस्मरणवन्दनसेवनोपकरणदास्यभावेनात्मसमर्पणम् — सामर. २
श्रवणमनननिर्विचिकित्सेऽर्थे वस्तुन्येकतानवत्तया चेतःस्थापनं निदिध्यासनं भवति — पैङ्गलो. ३।२
श्रवणं चिन्तनं सेवा सत्कृत्यकरणं तथा । असत्कृत्यपरित्यागो उपायान्तरवर्जनम् ॥ ... आनृशंस्यं सतां सङ्गः पारमैकान्त्यहेतवः — भवसं. ५।१९
श्रवणं तु गुरोः पूर्वं मननं तदनन्तरम् । निदिध्यासनमित्येतत्पूर्णबोधस्य कारणम् — शु. र. ३।११

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

श्रवणं नास्ति मे सिद्धेर्मननं च चिदात्मनि	ते. बिं. ३।४६
श्रवणाङ्गुष्ठयोगेनान्तर्हृदयाकाश-शब्दमाकर्णयन्ति	मैत्रा. ६।२२
श्रवणादेवं प्रतिपद्यन्ते	२ प्रणवो. १७
श्रवणायापि बहुभिर्यो न लभ्यः शृण्वन्तोऽपि बहवो यं न विद्युः	कठो. २।७
श्रातास्त इन्द्रसोमाः	चिस्यु. ३।१
श्राद्धकर्ता परश्राद्धं यत्तु भुञ्जीत लोलुपः। नष्टं भवति तच्छ्राद्धं रौरवं नरकं व्रजेत्	इतिहा. ४१
श्राद्धं दत्त्वा च भुक्त्वा च अध्वानं योऽधिगच्छति। पितरस्तस्य तन्मासं भवन्ते पांसुभोजनाः	इतिहा. ३४
श्राद्धं दत्त्वा च भुक्त्वा च भार-मुद्वहते द्विजः। पितरस्तस्य तन्मासं भवन्ते भारपीडिताः	इतिहा. ३३
श्राद्धं दत्त्वा च भुक्त्वा च सङ्गमं न समाचरेत्। पितरस्तस्य तन्मासं भवन्ते रेतभोजनाः	इतिहा. ३०
श्राद्धं दत्त्वा च भुक्त्वा च सपङ्क्तिः सहभोजनम्। षण्मासान्पितरो-ऽश्नन्ति कर्तुरुच्छिष्टभोजनम्	इतिहा. ३१
श्राद्धं भुक्त्वा पुनः श्राद्धं भुञ्जीया-ल्लोभमोहितः। नष्टं भवति तच्छ्राद्धं रौरवं नरकं व्रजेत्	इतिहा. ३२
श्राद्धे सप्त पवित्राणि दौहित्रः कुतपस्तिलाः (उच्छिष्टं शिवनिर्माल्यं वमनं मृतकर्पटम्)	इतिहा. ५६
श्राम्यत्येव वाक्, श्राम्यति चक्षुः, श्राम्यति श्रोत्रम्..	बृह. १।५।२१
श्रियं च लक्ष्मीं च पुष्टिं च कीर्तिं चानृण्यताम्	महाना. १४।५
श्रियं देवीमुपह्वये श्रीर्मा देवी-र्जुषताम् [श्रीसू. ३	ऋ.खि.५।८७।३
श्रियं लक्ष्मीमौपलामम्बिकां गां षष्ठीं च यामिन्द्रसेनेत्युदाहु-स्तां विद्यां ब्रह्मयोनिं सरूपा-मिहायुषे शरणं प्रपद्ये	नृ. पू. ३।४
श्रियं वासय मे कुले मातरं पद्ममालिनीम् [श्रीसू.११+ऋ.	खि. ५।८७।११
श्रिया देयम्। ह्रिया देयम्। भिया देयम्। संविदा देयम्	तैत्ति. १।११।३
श्रिया ह्येवाऽभिषिच्यते [+नृ. पू. १।३+४।३	सूर्यता. ३।१
श्रीकृष्ण रुक्मिणीकान्त गोपी-जनमनोहर। संसारसागरे मग्नं मामुद्धर जगद्गुरो	गो. पू. ४।१४
श्रीकृष्णाख्यं परं ब्रह्म गोपिकाः श्रुतयोऽभवन्। एतत्सम्भोग-सम्भूतं चन्दनं गोपिचन्दनम्	गोपीचं. २९
(ॐ) श्रीकृष्णाय गोविंदाय गोपीजनवल्लभाय ॐ तत्सद्भू-र्भुवः सुवस्तस्मै वै नमो नमः	गोपालो. ३।३
(ॐ) श्रीकृष्णाय देवकीनन्द-नाय ॐ तत्सद्भूर्भुवः सुवस्तस्मै वै नमो नमः	गोपालो. ३।९
(ॐ) श्रीकृष्णाय रामाय ॐ तत्सद्भूर्भुवः सुवस्तस्मै वै नमो नमः	गोपालो. ३।७
(ॐ) श्रीकृष्णायानिरुद्धाय ॐ तत्सद्भूर्भुवः सुवस्तस्मै वै नमो नमः	गोपालो. ३।५
श्रीकृष्णो भगवान् नारायणः परमात्मा पुरुषोत्तमः त्रिगुण-रहितः स्वयम्	वि. सि. ३
श्रीकृष्णो वै परमं दैवतम्	गो. पू. १।१
श्रीगणपतेरेनं मन्त्रराजमन्योन्या-भावात् प्रणवरूपस्यास्य पर-मात्मनोऽङ्गानि जानीते, स जानाति	ग. शो. ५।१
(ॐ)श्रीगुरुः सर्वकारणभूता शक्तिः	भावनो. २
श्रीचूर्णं श्रीकरं दिव्यं श्रियश्चाङ्गे समुद्भवम्। पुण्ड्रं च यस्य मध्ये तु धार्यं मोक्षार्थिभिः स्मृतम्	ऊर्ध्वपुं. ४
(ॐ) श्रीगोपालाय निजस्व-रूपाय ॐ तत्सद्भूर्भुवः सुवस्तस्मै वै नमो नमः	गोपालो. ३।११

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

श्रीतुलस्यै विद्महे विष्णुप्रियायै धीमहि। तन्नो अमृता प्रचोदयात् तुलस्यु. ३

श्रीतुलस्यै स्वाहा विष्णुप्रियायै स्वाहा। अमृतायै स्वाहा तुलस्यु. २

श्रीदेवी त्रिविधं रूपं कृत्वा भगवत्सङ्कल्पानुगुण्येन लोकरक्षणार्थं रूपं धारयति सीतो. ९

श्रीपरमधाम्ने स्वस्ति चिरायुष्योन्नम इति स्कन्दो. १३

श्रीपर्वतं शिरस्स्थाने केदारं तु ललाटके। वाराणसी महाप्राज्ञ भ्रुवोर्घ्राणस्य मध्यमे जा. द. ४।४८

श्रीभूमिर्नीलात्मिका भद्ररूपिणी प्रभावरूपिणी सोमसूर्याग्निरूपा भवति सीतो. ८

श्रीमत्पुरुषसूक्तार्थं पूर्णानन्दकलेवरम्। पुरुषोत्तमविख्यातं परं ब्रह्म भवाम्यहम् मुद्गलो. शीर्षकं

श्रीमदूर्जितमेव वा भ. गी. १०।४१

श्रीमन्नारायणचरणौ शरणं प्रपद्ये त्रि.म.ना.७।१०

श्रीमन्नारायणाकारमष्टाक्षरमहाशयम्। स्वमात्रानुभवात्सिद्धमात्मबोधं हरिं भजे आत्मप्र.शीर्षकं

श्रीमन्नारायणाष्टाक्षरानुस्मरणेन गायत्र्याः शतसहस्रं जप्तं भवति तारसा. ३।९

श्रीमन्नारायणे मय्यचला भक्तिश्च भवति वासुदे. १७

श्रीमन्नारायणो ज्योतिरात्मा नारायणः परः। नारायणपरं ब्रह्म नारायण नमोऽस्तु ते त्रि.म.ना.७।११

श्रीमहालक्ष्म्यै नम इति सप्ताक्षरो मन्त्रः ना.पू.ता.२।१

श्रीमहाविष्णवे तुभ्यं नमो नारायणाय च। गोविन्दाय च रुद्राय हरये ब्रह्मरूपिणे ना.पू.ता. ३।५

श्रीमानजो धीमानर्निर्देश्यः सर्वसृक् सर्वस्यात्मा मैत्रा. ७।१

श्रीरामचन्द्रसेवक ॐ ह्रां ह्रां ह्रां आसय आसय लाङ्गूलो. ८

श्रीरामतापिनीयार्थं भक्तध्येयकलेवरम्। विकलेवरकैवल्यं श्रीरामब्रह्म मे गतिः रा. पू. शीर्षकं

श्रीरामतारकपरब्रह्मविश्वरूपदर्शन..स्थलजलाग्निमर्मभेदिन् सर्वशत्रून् छिन्धि छिन्धि लांगूलो. ३

श्रीरामसन्निधौ मौनी मन्त्रार्थमनुचिन्तयन्। व्याघ्रचर्मासने स्थित्वा स्वस्तिकाद्यासनक्रमात्॥ ...अभ्यर्च्य वैष्णवे पीठे जपेदक्षरलक्षकम् रामर. ४।५

श्रीरामसान्निध्यवशाज्जगदा(नन्द)धारकारिणी। उत्पत्तिस्थितिसंहारकारिणी सर्वदेहिनाम्॥ सीता भगवती ज्ञेया मूलप्रकृतिसंज्ञिता [सीतो. ४+ रामो. १।५,६

श्रीरामस्य मनुं काश्यां जजाप वृषभध्वजः रामो. ता. ३।४

श्रीरामः शरणं मम (अष्टारमन्त्रः) रामर. २।३८

श्रीरामः सामात्मकोऽपि अकारः। श्रीकृष्णः अर्धमात्रात्मकोऽपि राधो. २।२

श्रीरामो ब्रह्म तारकम् रामर. १।६

श्रीरिति लक्ष्मीरिति लक्ष्यमाणा भगवतीति विज्ञायते सीतो. ९

श्रीर्मे भजतु, अलक्ष्मीर्मे नश्यतु महाना. ५।८

श्रीर्ह वा एषा स्त्रीणां यन्मलोद्वासाः, तस्मान्मलोद्वाससं यशस्विनीमभिक्रम्योपमंत्रयेत बृह. ६।४।६

श्रीलक्ष्मीर्वरदा विष्णुपत्नी वसुप्रदा हिरण्यरूपा सौभाग्य. ४

श्रीवत्सकौस्तुभवनमालाङ्कितवक्षसं...निरतिशयाद्वैतपरमानन्दलक्षणमादिनारायणं ध्यायेत् त्रि.म.ना.७।१४

श्रीवत्सकौस्तुभोरस्कं मुक्तामणिविभूषितम्।...एवं ध्यायेन्महाविष्णुमेवं वा विनयान्वितः ध्या. बिं. २८

श्रीवत्सस्य स्वरूपं तु वर्तते लाञ्छनैः सह। श्रीवत्सलक्षणं तस्मात्कथ्यते ब्रह्मवादिभिः गोपालो. २।२७

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

श्रीविष्णुं सर्वेश्वरं भजन्ति — यज्ञोप. १

श्रीवैष्णवा भुवनमाशु पवित्रयन्ति — सुदर्श. १३

श्रीश्च लक्ष्मीश्च पुष्टिश्च कीर्तिं चानृण्यतां ब्रह्मण्यं बहुपुत्रताम्। श्रद्धामेधे प्रज्ञा तु जातवेदः सन्ददातु स्वाहा — महाना. १४।६

श्रीसखि त्वं सदानन्दे मुकुन्दस्य सदा प्रिये। वरदाभयहस्ताभ्यां मां विलोकय दुर्लभे ! — तुलस्यु. ५

श्रीसरस्वतिरूपा पदक्रममन्त्र-ब्राह्मणकल्पशरीरा सावित्री गोत्रे ब्रह्मदेया भवति — सन्ध्यो. २३

श्री पावका नः सरस्वती वाजे-भिर्वाजिनीवती। यज्ञं वष्टु धिया वसु [सरस्व. १०+ — ऋ.मं. १।३।१०

श्री श्री सोऽहमर्कमहमहं ज्योतिरहं शिवः। आत्मज्योतिरहं शुक्रः सर्वज्योतीरसोऽस्म्यहम् — वनदु. १२२

श्रुतं चाश्रुतं चानुभूतं चाननुभूतं च सच्चासच्च सर्वं पश्यति — प्रश्नो. ४।५

श्रुतं मे गोपाय [तैत्ति. १।४।१+ — ना. प. ४।४५

श्रुतं मे मा प्रहासीः — श्वेत. शां.पा.

श्रुतं श्रुतमेवार्थमनुशृणोति देश-दिगन्तरैश्च प्रत्यनुभूतं पुनः पुनः प्रत्यनुभवति — प्रश्नो. ४।५

श्रुतं सर्वमसद्विद्धि वेदं सर्वम-सत्सदा। शास्त्रं सर्वमसद्विद्धि, ह्यहं सत्यचिदात्मकः — ते. बिं. ३।५०

श्रुतꣳ ह्येव मे भगवद्दृशेभ्यः [छांदो. ४।९।३+ — ७।१।३

श्रुतिवाक्योदितं सूक्ष्मं तद्विष्णोः परमं पदम् — भवसं. ३।५

श्रुतिविप्रतिपन्ना ते — भ. गी. २।५३

श्रुतिशास्त्राण्यहम्। मन्त्रोऽहम् — अद्वै. भा. २

श्रुतिस्मृतिसदाचारधारणध्यान-कर्मणः। गुरुणया व्याख्यया ख्यातान्व्छयति श्रेष्ठपण्डिताम् — अध्युप. १४

श्रुतेनापिहिता गुहा — इतिहा. १६

श्रुतो विस्तरशो मया — भ. गी. ११।२

श्रुत्याचार्योपदेशेन मुनयो यत्पदं ययुः। तत्स्वानुभूतिसंसिद्धं स्वमात्रं ब्रह्म भावये — मैत्रे. शीर्षकं

श्रुत्या यदुक्तं परमार्थमेव तत्संशयो नात्र ततः समस्तम्। श्रुत्या विरोधे न भवेत्प्रमाणं भवेद-नर्थाय विनाप्रमाणम् — ब्र. वि. ३२

श्रुत्युत्पन्नात्मविज्ञानप्रदीपो बाध्यते कथम्। अनात्मतां परित्यज्य.. — वराहो. २।४९

श्रुत्वा दृष्ट्वा न कम्पेत शोकहर्षौ त्यजेद्यतिः — ना. प. ४।१०

श्रुत्वाऽन्येभ्य उपासते — भ. गी. १३।२६

श्रुत्वाऽप्येनं वेद न चैव कश्चित् — भ. गी. २।२९

श्रुत्वा स्पृष्ट्वा च भुक्त्वा च दृष्ट्वा घ्रात्वा च यो नरः। न हृष्यति ग्लायतिवासविज्ञेयोजितेन्द्रियः — ना. प. ३।३९

श्रुत्वा स्पृष्ट्वा च भुक्त्वा च दृष्ट्वा ज्ञात्वा शुभाशुभम्। न हृष्यति ग्लायति यः स शान्त इतिकथ्यते — महोप. ४।३२

श्रूयते प्रथमाभ्यासे नादो नाना-विधो महान्। वर्धमाने तथा-भ्यासे श्रूयते सूक्ष्मसूक्ष्मतः — ना. बिं. ३३

श्रेयश्च प्रेयश्च मनुष्यमेतस्तौ सम्परीत्य विविनक्ति धीरः। श्रेयो हि धीरोऽभिप्रेयसो वृणीते प्रेयोमन्दोयोगक्षेमाद्वृणीते — कठो. २।२

श्रेयस्त्वं मनसा प्राप्तं तावत्स्वस्य का कथा — अमन. २।५६

श्रेयः परमवाप्स्यथ — भ. गी. ३।११

श्रेयान् द्रव्यमयाद्यज्ञात् — भ. गी. ४।३३

श्रेयान् वस्यसोऽसानि स्वाहा — तैत्ति. १।४।५

श्रेयान् स्वधर्मो विगुणः [भ. गी. — ३।३५+१८।४७

श्रेयो धीरोऽभिप्रेयसो..(मा.पा.) — कठो. २।२

श्रेयो भोक्तुं भैक्ष्यमपीह लोके — भ. गी. २।५

श्रेयोविघ्नाः सर्वे प्रलयं यान्ति — त्रि.म.ना. ५।४

श्रेयो हि ज्ञानमभ्यासात् — भ. गी. १२।१२

श्रेष्ठं सर्वधातमभित्याचामति — छांदो. ५।२।७

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

श्रोता सर्वगता ह्येषा तृतीया
भूमिकाऽत्र हि — अक्ष्युप. ३२
श्रोतव्यमेवाप्येति यः श्रोतव्य-
मेवास्तमेति — सुबालो. ९।२
श्रोतव्यस्य श्रुतस्य च — भ. गी. २।५२
श्रोता मन्ता द्रष्टा देष्टा घोष्टा
विज्ञाता प्रज्ञाता। सर्वेषां
भूतानामन्तरपुरुषः स म
आत्मेति विद्यात् — ३ ऐत. २।४।८
श्रोता मन्ता द्रष्टा देष्टा स्प्रष्टा
घोष्टा विज्ञाता प्रज्ञाता सर्वेषां
पुरुषाणामन्तःपुरुषः स
आत्मा विज्ञेय इति — त्रि. ता. ५।१
श्रोता घ्राता रसयिता नेता कर्ता
विज्ञानात्मा पुरुषः — १ आत्मो. २
श्रोतुर्देहेन्द्रियातीतं वस्त्वत्र
स्वपदेरितम् — शु. र. ३।६
श्रोत्रत्वक्चक्षुर्जिह्वाघ्राणास्तद्वृत्तयः — पैङ्गलो. २।४
श्रोत्रपतिर्विज्ञानपतिः, एतत्ततो
भवति — तैत्ति. १।६।२
श्रोत्रमध्यात्मं शब्दश्रवणमितीन्द्रियाण्यस्वभवन् — २ प्रणवो. ३
श्रोत्रमयः पृथ्वीमय आपोमयः — बृह. ४।४।५
श्रोत्रमस्मात्सर्वाञ्छब्दानभि-
विसृजते — कौ. त. ३।४
श्रोत्रमाकाशे वायौ त्वगग्नौ चक्षु-
रप्सु जिह्वा पृथिव्यां घ्राणमिति — शारीरको. १
श्रोत्रमात्मनि चाध्यस्तं स्वयं
पशुपतिः पुमान्। अनुप्रविश्य
श्रोत्रस्य ददाति श्रोत्रतां शिवः — पा. ब्र. १६
श्रोत्रमुदक्रामदशृण्वन्नश्नन्पिबन्नास्तैव — १ ऐत. १।४।४
श्रोत्रमुद्गीथमुपासाञ्चक्रिरे तद्धा-
सुराः पाप्मना विविधुः — छांदो. १।२।५
(अथ ह) श्रोत्रमूचुस्त्वं न उद्गायेति
तथेति तेभ्यः श्रोत्रमुदगायद्यः
श्रोत्रे भोगस्तं देवेभ्य आगायत् — बृह. १।३।५
श्रोत्रमेव ब्रह्मणश्चतुर्थः पादः — छांदो. ३।१८।६
श्रोत्रमेवाप्येति यः श्रोत्रमेवास्तमेति — सुबालो. ९।२

श्रोत्रमेवायतनमाकाशः प्रतिष्ठानन्त
इत्येनदुपासीत — बृह. ४।१।५
श्रोत्रमेवास्या एकमङ्गमुदूढं, तस्य
शब्दः परस्तात्प्रतिविहिता
भूतमात्रा — कौ. त. ३।५
श्रोत्रयोः शब्दग्रहणं, जिह्वायाः... — ना. प. ६।३
श्रोत्रस्य श्रोत्रं मनसो मनो यद्वा-
चो ह वाचꣳ स उ प्राणस्य
प्राणश्चक्षुषश्चक्षुरतिमुच्य धीराः
प्रत्यास्माल्लोकादमृता भवन्ति — केनो. १।२
श्रोत्रस्य श्रोत्रं मनसो ये मनो विदुः — बृह. ४।४।१८
श्रोत्रं चक्षुः स्पर्शनं च — भ. गी. १५।९
श्रोत्रं च श्रोतव्यं च नारायणः — सुबालो. ६।१
श्रोत्रं ते मयि जुहोम्यसौ स्वाहा — कौ. त. २।४
श्रोत्रं त्वक्चक्षुषी जिह्वा नासिका
चैव पञ्चमम् — दुर्वासो. २।१३
श्रोत्रं त्वक्चक्षुषी जिह्वा घ्राणं चैव
तु पञ्चमम् (षोडश विकाराः) — शारीरको. १३
श्रोत्रं दैवꣳ श्रोत्रेण हि तच्छृणोति — बृह. १।४।१७
श्रोत्रं नाम देवतावरोधिनी सा मे-
ऽमुष्मादिदमवरुन्धां तस्यैवस्वाहा — कौ. त. २।३
श्रोत्रं परस्तान्मन आरुन्धे — कौ. त. २।२
श्रोत्रं प्राविशदशयदेव — १ ऐत. १।४।६
श्रोत्रं मे त्वयि दधानीति पिता,
श्रोत्रं ते मयि दध इति पुत्रः — कौ. त. २।१५
श्रोत्रं लोको मनो ज्योतिः, यो...
पुरुषं विद्यात्... — बृह. ३।९।१३
श्रोत्रं वाव सम्पत् — छांदो. ५।१।४
श्रोत्रं वै ग्रहः, स शब्देनातिग्रहेण
गृहीतः श्रोत्रेणहिशब्दाञ्छृणोति — बृह. ३।२।६
श्रोत्रं वै ब्रह्म — बृह. ४।१।५
श्रोत्रं वै सम्पत् — बृह. ६।१।४
श्रोत्रं वै सम्राट् परमं ब्रह्म — बृह. ४।१।५
श्रोत्रं शृण्वत् सर्वे प्राणा अनु-
शृण्वन्ति — कौ. त. ३।२
(यः) श्रोत्रं संश्रावयितृ संश्रावयितृ-
मान्भवति (प्राणस्य ब्रह्मणः) — कौ. त. २।१
श्रोत्रं सर्वैः शब्दैः सहाप्येति
(पुरुषं) [कौ. त. ३।३+ ४।१९

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

श्रोत्रं होत्रकाम, तत्संवत्सरं प्रोष्य (आगत्य)पर्येत्योवाच... [छांदो. ५।१।१०+	बृह. ६।१।१०
श्रोत्रः प्रातिश्रुत्कस्तेजोमयोऽमृतमयः पुरुषः	बृह. २।५।६
श्रोत्राक्षिकटिगुल्फप्राणगलस्फिग्देशेषु व्यानः सञ्चरति	शांडि. १।४।७
श्रोत्रादीनि ज्ञानेन्द्रियाणि	शारीरको. १
श्रोत्रादीनीन्द्रियाण्यन्ये	भ. गी. ४।२६
श्रोत्राद्दिशः (निरभिद्यन्त)	२ ऐत. १।४
श्रोत्राद्वायुश्च प्राणश्च हृदयात्सर्वमिदं जायते	सुबालो. १।५
श्रोत्राय स्वाहाऽऽयतनाय स्वाहेत्यग्नौ हुत्वा मन्थे संस्रवमवनयति...	बृह. ६।३।२
श्रोत्रियस्य चाकामहतस्य, ते ये शतं मनुष्यगन्धर्वाणामानन्दाः	तैत्ति. २।८
श्रोत्रियस्य चाकामहतस्य ते ये शतं देवगन्धर्वाणामानन्दाः	तैत्ति. २।८
श्रोत्रियस्य...ते ये शतमाजानजानां देवानामानन्दाः	तैत्ति. २।८
श्रोत्रियस्य...ते ये शतं देवानामानन्दाः	तैत्ति. २।८
श्रोत्रियस्य...ते ये शतं कर्मदेवानां देवानामानन्दाः	तैत्ति. २।८
श्रोत्रियस्य...ते ये शतं पितृणां चिरलोकलोकानामानन्दाः	तैत्ति. २।८
श्रोत्रियस्य...ते ये शतमिन्द्रस्यानन्दाः	तैत्ति. २।८
श्रोत्रियस्य...ते ये शतं प्रजापतेरानन्दाः	तैत्ति. २।८
श्रोत्रियस्य...ते ये शतं बृहस्पतेरानन्दाः	तैत्ति. २।८
श्रोत्रियस्य दारेण नोपहासमिच्छेत्	बृह. ६।४।१२
श्रोत्रियस्य...स यश्चायं पुरुषे । यश्चासावादित्ये । स एकः	तैत्ति. २।८
श्रोत्रियं ब्रह्मनिष्ठं स्वगुरुं गच्छेद्यथाविधि	रुद्रह. ३५
श्रोत्रियान्नं न भिक्षेत श्रद्धाभक्तिबहिष्कृतम् । व्रात्यस्यापि गृहे भिक्षेच्छ्रद्धाभक्तिपुरस्कृते	१ सं.सो.२।६४
श्रोत्रे आघारौ (शारीरयज्ञस्य)	प्रा. हो. ४।२
श्रोत्रे चित्तस्य संयमाद्यमलोकज्ञानम्	शांडि. १।७।५२
श्रोत्रेण सर्वाञ्छब्दानाप्नोति	कौ. त. ३।४
श्रोत्रेण सृष्टा दिशश्च चन्द्रमाश्च	१ ऐत. १।७।५
श्रोत्रेण हि तच्छृणोति	बृह. १।४।१७
श्रोत्रेण हि शब्दाञ्छृणोति	बृह. ३।२।६
श्रोत्रे तृप्यति चन्द्रमास्तृप्यति	छांदो. ५।२०।२
श्रोत्रे पक्षसी चक्षुषी युक्ते	१ ऐत. ३।८।६
श्रोत्रे हीमे सर्वे वेदा अभिसम्पन्नाः	बृह. ६।१।४
श्रोष्याम्यहमिति श्रोत्रम्	बृह. १।५।२१
श्रौताश्रौतेषु धारणम् । वेदोक्तविधिना श्रौतं तद्रहितमश्रौतम्	लिङ्गोप. २
श्रौते स्मार्ते च विश्वासो यत्तदास्तिक्यमुच्यते	जा. द. २।६
श्लक्ष्णं बलवदिन्द्रस्य	छांदो. २।२२।१
श्लेष्मणो रसः । रसाच्छोणितम् । शोणितान्मांसम् । मांसान्मेदः । मेदसः स्नावा । स्नावोऽस्थीनि । अस्थिभ्यो मज्जा । मज्जातो रेतः	निरुक्तो. १।२
श्लेष्ममूत्रपुरीषेषु दुर्गन्धे जन्मसम्भवे । व्याधिशोकगणे घोरे ममत्वं हि शरीरके	दुर्वासो. २।८
श्लेष्मादि धनञ्जयकर्म	शांडि. १।४।९
श्लोकाः सूत्राण्यनुव्याख्यानानि व्याख्यानानि	बृह. ४।१।२
श्वयोनिं वा सूकरयोनिं वा चाण्डालयोनिं वा पापाचारा गच्छन्ति	छांदो. ५।१०।७
श्वशुरान् सुहृदश्चैव	भ. गी. १।२६
श्वःकार्यमद्य कुर्वीत पूर्वाह्णे चापराह्णिकम् । नहि प्रतीक्षते मृत्युः कृतं वाऽस्य न वा कृतम्	अवसं. १।३८
श्वानेन सागरे पीते निःशेषेण मशो भवेत्	ते. बिं. ६।९६
श्वानो वैनदधुर्वयांसि	बृह. ३।९।२५

श्वासद्वयलयेनापि कूर्मवातादि-
वायवः । न वर्तन्ते च साधूनां
बन्धं कुर्वन्ति धातवः अमन. १।३७

श्वासमात्रलयेनापि तेन प्राप्या
हि वायवः अमन. १।३६

श्वाससूत्रसमोपेतमिन्द्रियालय-
सङ्कुलम् । त्रोटयित्वा मनोजालं
मीनवज्जायते सुखी अमन. २।८५

श्वासोच्छ्वासविहीनस्तु निश्चितं मुक्त
एव सः अमन. २।५८

श्वासोच्छ्वासात्मकः प्राणः षड्भिः
प्राणैः पलं स्मृतम् । पलैः
षष्टिभिरेव स्याद्घटिका
कालसम्मिता अमन. १।३३

श्वित्री कुष्ठी तथा चैव कुनखी...
एते गुणा न वक्तव्याः श्राद्धकर्म-
बहिष्कृताः (ब्राह्मणाः) इति. ७२-७६

श्वेतास्तु ब्राह्मणा ज्ञेयाः क्षत्रिया
रक्तवर्णकाः । पीतास्तु वैश्या
विज्ञेयाः कृष्णाः शूद्रा उदाहृताः रु. जा. ९

श्वेतकेतु-ऋभु-निदाघ-ऋषभ-
दुर्वासःसंवर्तकदत्तात्रेयरैवतक-
वदव्यक्तलिङ्गः ना. प. ३।८७

श्वेतकेतुर्ह वा आरुणेयः पाञ्चालानां
परिषदमाजगाम बृह. ६।२।१

(ॐ) श्वेतकेतुर्हारुणेय आस तं
ह पितोवाच छांदो. ६।१।१

श्वेतकेतुर्हारुणेयः पञ्चालानाꣳ
समितिमेयाय छांदो. ५।३।१

श्वेतकेतो यन्नु सोम्येदं महामना
अनूचानमानी... छांदो. ६।१।२

श्वेतकेतो वस ब्रह्मचर्यं, न वै
सोम्यास्मत्कुलीनोऽननूच्य
ब्रह्मबन्धुरिव भवतीति छांदो. ६।१।१

श्वेतमेवाप्येति, यः श्वेतमेवास्तमेति सुबालो. ५।१२

श्वेतमृद्देवि पापघ्ने विष्णुदेहसमुद्भवे ।
...धारणान्मुक्तिदा भव ऊर्ध्वपुं. ३

श्वेतꣳ रश्मिं बोभुज्यमानम् चित्त्यु. ११।९

श्वेतः खुरविषाणाभ्यां मुखे पुच्छे
च पाण्डुरम् । रोहितो यस्तु
वर्णेन स लीलो वृष उच्यते इतिहा. ९६

श्वेतो रश्मिः परि सर्वं बभूव चित्त्यु. ११।१०

श्वोभावा मर्त्यस्य यदन्तकैतत्
सर्वेन्द्रियाणां जरयन्ति तेजः ।
अपि सर्वं जीवितमल्पमेव तवैव
वाहास्तव नृत्तगीते कठो. १।२६

ष

षट्कोणेषु तारया हंसः सोऽहमिति सूर्यता. ६।१

षट्चक्रवासिनि वागीश्वरि
जिह्वाग्रे वस हंसषोढो. २

षट्चक्राणि परिज्ञात्वा प्रविशेत्
सुखमण्डलं (के)
[यो. शि. ६।७४+ योगकुं. ३।९,१२

षट्चक्रं षोडशाधारं त्रिलक्ष्यं
व्योमपञ्चकम् । स्वदेहे यो न
जानाति तस्य सिद्धिः कथं भवेत् यो. चू. ३

षट्त्रिंशतं गले दध्याद्रुद्राक्षाः
षोडश षोडश (रुद्राक्षान्) रु. जा. १६

षट्पत्रं चक्रं भवति नृ. पू. ५।२

षट्शतानि दिवारात्रौ सहस्राण्येक-
विंशतिः । एतत्सङ्ख्यान्वितं
मन्त्रं जीवो जपति सर्वदा ।।
अजपा नाम गायत्री योगिनां
मोक्षदा सदा यो. चू. ३२

षट्शतान्यधिकान्यत्र सहस्राण्येक-
विंशतिः । अहोरात्रवहैः
श्वासैर्वायुमण्डलघाततः...
तत्पृथ्वीमण्डले क्षीणे वलिरा-
याति देहिनाम् वराहो. ५।३,४

षट्शास्त्राणि जायन्ते पुरुषोत्तमात् सि. वि. २

षट्सु पत्रेषु षडक्षरं सुदर्शनं भवति नृ. पू. ५।२०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

षट्स्वरारूढेन बीजेन, षडङ्गं रक्ताम्बुजसंस्थितम् सूर्यो. २
षडक्षरं वा एतत्सुदर्शनं महाचक्रं नृ. पू. ५।९
षडर्णोऽयं महामन्त्रः सर्वसिद्धिप्रदायकः सूर्यता. २।४
षडाश्रयमिति कस्मात् ? मधुराम्ललवणतिक्तकटुकषायरसान्विन्दतीति गर्भो. १
षडूर्मिरहितः षड्भावविकारशून्यः सत्यवाक्...गिरिकन्दरेषु वसेदेक एव द्वौ वा चरेत् ग्रामं त्रिभिर्नगरं चतुर्भिर्ग्राममित्येकश्चरेत् ना. प. ७।२
षडूर्मिषड्भावेत्यादिसर्वदोषरहितं...करतलामलकवत्साक्षादपरोक्षीकृत्य कृतार्थतया कामरागादिदोषरहितः...एवमुक्तलक्षणो यः स एव ब्राह्मण इति व. सू. उ. ९
षड्ज-ऋषभ-गान्धार-मध्यम-पञ्चम-धैवतनिषादाश्चेतीष्टानिष्ट-शब्दसंज्ञाः प्रणिधाना दशविधा भवन्ति गर्भो. १
षड्जमध्यमसंवाद्या वेदान् गायन्ति सामगाः गान्धर्वो. ७
षड्जोऋषभगान्धारौ मध्यमः पञ्चमस्तथा । धैवतोऽथ निषादश्च स्वराः सप्त प्रकीर्तिताः गान्धर्वो. ३
षड्भावविकृतिश्चास्ति जायते वर्धतेऽपि च । परिणामं क्षयं नाशं षड्भावविकृतिं विदुः वराहो. १।८
षड्भिर्मासैस्तु युक्तस्य नित्यमुक्तस्य देहिनः । अनन्तः परमो गुह्यः सम्यग्योगः प्रवर्तते मैत्रा. ६।२८
षड्भिः संवत्सरैर्भूमेरखण्डं लयसंस्थितः । वायुतत्त्वस्य सिद्धिः स्याद्वायुतत्त्वमयो भवेत् अमन. १।७७
षड्भूमिकाचिराभ्यासाद्भेदस्यानुपलम्भनात् । यत्स्वभावैकनिष्ठत्वं सा ज्ञेया तुर्यगा गतिः वराहो. २।१०
षड्भैश्च परित्यक्तः स्वाश्रमोक्तविधिं चरन् । वनितादिषु वाकर्ममनोभिर्निःस्पृहः शुचिः रामर. ४।२
षड्रात्रविलयेनापि महाबुद्धिः प्ररोहति अमन. १।५६
षड्रात्रीर्दीक्षितो भवति सहवै. १२
षड्वक्त्रमपि रुद्राक्षं कार्तिकेयाधिदैवतम् । तद्धारणान्महाश्रीः स्यान्महदारोग्यमुत्तमम् रु. जा. २९
षड्वा ऋतवः, ऋतुभिः सम्मितंभवति नृ. पू. ५।२
षड्वा ऋतवः संवत्सरः सहवै. १२
षड्वान्तराणि वलयानि भवन्ति नृ. षट्च. ४
षड्विकारविहीनोऽस्मि षट्कोशरहितोऽस्म्यहम् मैत्रे. ३।१८
षड्विंशकश्च पुरुषः पशुरक्षः शिवागमे । सप्तविंश इति प्रोक्तः शिवः सर्वजगत्पतिः शिवो. १।१४
षड्विंशको महाविष्णुः सदा द्रष्टा भवति सामर. १०१
षड्विंशदङ्गुलिर्हंसः प्रयाणं कुरुते बहिः । वामदक्षिणमार्गेण प्राणायामो विधीयते यो. चू. ९३
षड्विंशः परमात्माऽहमिति निश्चयान्मुक्तो भवति मं. ब्रा. १।९
षड्वै नारसिंहानि चक्राणि भवन्ति नृ. षट्च. १
षड्वै बाह्यानि वलयानि भवन्ति नृ. षट्च. ६
षड्वै मध्यमानि वलयानि भवन्ति नृ. षट्च. ५
षड्वीमे लोकाः षड्वा ऋतवो भवन्ति ग. पू. १।१
षण्ढोऽथ विकलोऽप्यन्धो बालकश्चापि पातकी । पतितश्च परद्वारी वैखानसहरद्विजौ॥...एते नार्हन्ति सन्न्यासमातुरेण विना क्रमम् ना. प. ३।१
षण्णवतितत्त्वतन्तुवव्यक्तं चित्सूत्रत्रयचिन्मयलक्षणं चिद्ग्रन्थिबन्धनम् पा. ब्र. ३
षण्णां योगे षोढा भवेत् षोढोप. २
(अथ) षण्डः पतितोऽङ्गविकलः स्त्रैणो बधिरोऽर्भको मूकः पाषण्डश्चक्री लिङ्गी (कुष्ठी)

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

वैखानसहरद्विजौ भृतका-
व्यापकः शिपिविष्टोऽनग्निको
(नास्तिको) वैराग्यवन्तोऽप्येते
न सन्न्यासार्हाः [ना.प. ३।१+ | १ सं.सो. २।३
षण्मासमभ्यसेन्मृत्युं जयत्येव न
संशयः | यो.शि. १।१०९
षण्मासा उत्तरायणम् | भ. गी. ८।२४
षण्मासा दक्षिणायनम् | भ. गी. ८।२५
षष्ठभूम्यां विहरन्ब्रह्मविद्वरीया-
न्भवति | वराहो. ४।१
षष्ठश्चन्द्रमा भवति | ना.पू.ता. १।१
षष्ठं च तालुकाचक्रं घण्टिकास्थान-
मुच्यते। दशमद्वारमार्गं तद्रा-
जदन्तं च तज्जगुः। तत्र शून्ये
लयंकृत्वामुक्तोभवतिनिश्चितम् | योगरा. १३
षष्ठं सप्तममथ वह्निसारथिमस्या
मूलत्रिकमा(दे)वेशयन्तः। कथ्यं
कविं कल्पकं काममीशं तुष्टु-
वांसो अमृतत्वं भजन्ति | त्रिपुरामहो. ९
षष्टिं कुलान्यतीतानि षष्टिमागा-
मिकानि च। कुलान्युद्धरते
प्राज्ञः सन्न्यस्तमिति यो वदेत् | १ सं. सो. २।७
षष्ठी च यामिन्द्रसेनेत्युत
आहुस्तां विद्यां... | ग. पू. ता. २।३
(ॐ) षष्ठे आत्माम्नायः
परमात्मा मठः | मठाम्ना. ८
षष्ठेन कृतपिण्डेन हृत्कण्ठं
तालु जायते | पिण्डो. ६
षष्ठे मासे मुखनासिकाक्षिश्रोत्राणि
भवन्ति | गर्भो. ३
षष्ठे मुखनासिकाक्षिश्रोत्रं च
सम्भवति | निरुक्तो. १।४
षष्ठेऽमृतनिषेवणम् | हंसो. ९
षष्ठ्यामिन्द्रस्य सायुज्यं सप्तम्यां
वैष्णवं पदम् | ना. बिं. १९
षष्ठ्यां भूमावसौ स्थित्वा सप्तमीं
भूमिमाप्नुयात् | अक्ष्युप. ४३
षोडशकलं भारद्वाजः पुरुषं वेत्थ... | प्रश्नो. ६।१
(इति) षोडशकलावृतस्य
ब्रह्मण आवरण... | कलिसं. ५
षोडशकलो वै पुरुषः | ग. पू. ३।१
षोडशकलो वै पुरुषः, पुरुष
एवेदं सर्वं | नृ. पू. ५।६
षोडशका(क)लः सोम्य पुरुषः
पञ्चदशाहानि माशीः
काममपः पिब | छांदो. ६।७।१
षोडशदले अग्रे चन्द्रावती | राधोप. १।५
षोडशमात्राश्चतुःषष्टिभेदमेत्य...
एकोऽपि ब्रह्मप्रणवः | तुरीयो. २
षोडशवपापलानि, नवस्नायुशतानि | निरुक्तो. २।१
षोडशसु पत्रेषु मातृकाद्याः स-
बिन्दुकाः षोडशस्वरा भवन्ति | नृ. पू. ५।७
षोडशहलतूर्यस्वरबिन्दुमेलनरूपा | तारोप. २
षोडशं वर्षशतं जीवति | छांदो. ३।१६।७
(अथ) षोडशारं षोडशपत्रं
चक्रं भवति | नृ. पू. ५।५
षोडशारे दिक्पालाः सायुधाः | ग. पू. २।१०
षोडशी(मात्रा)पुनश्चतुष्षष्टिमात्रा | ना. प. ८।४
षोढारूपो भवेत् | गुह्यषोढा. १

स

स अणुर्भवति। स वन्द्यो भवति | गणेशो. २।२
स आगच्छति मुहूर्तान्येष्टिहांस्ते-
ऽस्मादपद्रवन्ति | कौ. त. १।४
स आगच्छति विचक्षणामासन्दीं | कौ. त. १।५
स आगच्छति विरजां नदीं तां
मनसैवात्येति | कौ. त. १।४
स आगच्छति विभुप्रमितं ब्रह्म-
यशः प्रविशति | कौ. त. १।५
स आगच्छति सालज्यं संस्थानं
तं ब्रह्मरसः प्रविशति | कौ. त. १।५
स आगच्छतीन्द्रप्रजापती द्वारगोपौ
तावस्मादपद्रवतः | कौ. त. १।५

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स आगच्छति तिल्यं वृक्षं तं ब्रह्मगन्धः प्रविशति	कौ. त. १।५
स आगच्छत्यारं ह्रदं तन्मनसाऽत्येति	कौ. त. १।४
स आजगाम गौतमोयत्रप्रवाहणस्य जैवलेरास	बृह. ६।२।४
स आजगाम जैवलिं प्रवाहणं परिचारयमाणं...	बृह. ६।२।१
स आत्मन्येवात्मानं परंब्रह्म पश्यति	नृसिंहो. ६।३
स आत्मा तत्त्वमसि [छांदो. [१०।३+११।३+१२।३+ [+१५।३+१६।३	६।८।७+९।४+ १३।३+१४।३
स आत्मानमभिध्यायन् बह्वीः प्रजा असृजत्	मैत्रा. २।६
स आत्मा परमेश्वरः	महो. ४।११८
स आत्मा प्रजापतेः सभां वेश्म प्रपद्ये यशोऽहं भवामि	छांदो. ८।१४।१
स आत्मा स विज्ञेय ईश्वरग्रास-स्तुरीयः	नृसिंहो. १।६
सआत्मासविज्ञेयः[माण्डू.७+नृ.पू.४।२	रामो. २।४
स आत्मा विज्ञेयः	गणेशो. ५।७
स आदित्यस्तदेतदोजोऽन्नाद्यमि-त्युपासीत	छांदो. ३।१३।१
स आदित्यं स वैश्वदेवं सामाभिगायति	छां. २।२४।११
स आदित्यः कस्मिन्प्रतिष्ठित इति चक्षुषीति	बृह. ३।९।२०
स आदित्येन चक्षुषा भाति च तपति च	छांदो. ३।१८।५
स आदित्यो विष्णुश्चेश्वरश्च	ब्रह्मो. ३
स आदिनारायणोऽहमेव	त्रि.म.ना. ८।६
स आद्यः सोऽक्षरः सोऽनन्तः सोऽव्ययो महान्पुरुषः	गणेशो. २।४
स आपः प्रदुघे उभे इमे अन्त-रिक्षमथो सुवः	महाना. १।९
स आप्तोर्यामेण सर्वैः क्रतुभिर्यजते	ग. शो. ५।३
स आयुर्यशःकीर्तिज्ञानैश्वर्यवान्भवति	नृ. पू. १।३
स आहादाक्षमिति तत्सत्यं भवति	बृह. ४।१।४
स इतः प्रयन्नेव पुनर्जायते तस्य तृतीयं जन्म	२ ऐत. ४।४
स इत्येकमक्षरं, तीत्येकमक्षरं, यमित्येकमक्षरं, प्रथमोत्तरेऽक्षरे सत्यं मध्यतोऽनृतं तदेतदनृत-मुभयतः सत्येन परिगृहीतं सत्यभूयमेव भवति	बृह. ५।५।१
स इत्येकमेव परं ब्रह्म विभ्राजते निर्वाणम्	त्रि. ता. ५।१
स इदं विश्वं भुवनं विचष्टे	३ऐत. १।६।७
स इदं सर्वमभ्यपवयत यदिदं किञ्च	१ ऐत. २।२।४
स इदं सर्वं पाप्मनो त्रायते यदिदं किञ्च	१ ऐत. २।१।६
स इदं सर्वमभिप्रागाद्यदिदं किञ्च	१ ऐत. २।२।३
स इदं सर्वं भवति	बृह. १।४।१०
स इदं सर्वं मध्यतो दधे यदिदं किञ्च	१ ऐत. २।१।२
स इदं सर्वं स मे ददातु	चित्यु. ७।४
स इदित्था बोभवीदाशयध्यै	बा. मं. १८
स इद्देवो ऋतमन्व (?त्य) यन्तं प्रभीमकर्मतिपसोऽपविद्धात्	बा. मं. ४
स इन्द्रः स इन्दुः स सूर्यः स वायुः सोऽग्निः स ब्रह्मा अयम् (गणेशः)	गणेशो. २।१
स इममेवात्मानं द्वेधाऽपातयत्...	बृह. १।४।३
स इमाँल्लोकानसृजत (परमात्मा)	२ ऐत. १।२
स इरामयो यद्वीरामयस्तस्मा-द्धिरण्मयः	१ ऐत. १।३।१
स इह कीटो वा पतङ्गो वा शकुनि-र्वा शार्दूलो वा सिंहो वा मत्स्यो वा परः श्वा पुरुषो वाऽन्यो वैतेषु स्थानेषु प्रत्याजायते...	कौ. त. १।२
स ईक्षत कतरेण प्रपद्या इति	२ ऐत. ३।११
स ईक्षत कथं न्विदं मदृते स्यादिति	२ ऐत. ३।११
स ईक्षत यदि वाचाऽभिव्याहृतं यदि प्राणेनाभिप्राणितं...यदि शिश्नेन विसृष्टमथ कोऽहमिति	२ ऐत. ३।११
स ईक्षत लोकान्नु सृजा इति	२ ऐत. १।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स ईक्षतेमे नु लोका लोक-
पालान्नु सृजा इति — २ ऐत. १।३
स ईक्षतेमे नु लोकाश्च लोक-
पालाश्चान्नमेभ्यः सृजा इति — २ ऐत. १।३
स ईक्षांचक्रे यस्मिन्नहमुत्क्रान्त
उत्क्रान्तो भविष्यामि — प्रश्नो. ६।३
स ईयतेऽमृतो यत्र कामꣳ
हिरण्मयः पुरुष एकहꣳसः — बृह. ४।३।१२
स ईश्वरो भवति — गणेशो. ५।८
स ईं पाहि य ऋजीषी (तरुत्रः)
तरुद्रः स श्रियं लक्ष्मीमौपला-
म्बिकां गाम्। षष्ठीं च या-
मिन्द्रसेनेत्युदाहुस्तां विद्यां
ब्रह्मयोनिस्वरूपाम् [नृ.पू.३।४+ — ग. पू. २।३
स उक्थेन यजते — नृ. पू. ५।१४
स उच्छ्वयत्याध्मायत्याध्मातो
मृतः शेते — बृह. ३।२।११
स उत्क्रामन् म्रियमाणः पाप्मनो
विजहाति — बृह. ४।३।८
स उत्तमः पुरुषः — छांदो. ८।१२।३
स उद्गाता, स मुक्तिः,
साऽतिमुक्तिः — बृह. ३।१।५
स उद्गीथः प्रति स्त्री सह शेते — छांदो. २।१३।१
स उद्गीथोऽङ्गारा भवन्ति — छांदो. २।१२।१
स उद्गीथो विद्योतते, स्तनयति स
प्रतिहारः [छांदो. २।३।१+ — २।१५।१
स उपपातकमहापातकेभ्यः पूतो
भवति — ना.उ.ता. ३।१
स उ प्राणस्य प्राणः — केनो. १।२
स उल्बावृतो गर्भो दश वा नव
वा मासानन्तः शयित्वा यावद्वा-
ऽथ जायते — छांदो. ५।९।१
स उ ह तूष्णीमेव शिश्ये, तत उ
हैनं यष्ट्या विचिक्षेप — कौ. त. ४।१८
स ऊर्जमुपजीवतीति प्रश्नꣳसा — बृह. १।५।२
स ऊर्जमुपजीवतीति श्लोकाः — बृह. १।५।१
स ऋग्भिर्ऋग्वेदो ब्रह्मा वसवो
गायत्री गार्हपत्यः सा प्रथमः
पादो भवति — नृसिंहो. ३।२
स ऋग्भिर्ऋग्वेदो ब्रह्मा वसवो
गायत्री गार्हपत्यः सा साम्नः
प्रथमो पादो भवति — नृ. पू. २।१
स ऋचोऽधीते स यजूंष्यधीते स
सामान्यधीते सोऽथर्वणमधीते — नृ. पू. ५।१५
स एक आजानजानां देवाना-
मानन्दः — तैत्ति. २।८
स एक आजानदेवानामानन्दः — बृह. ४।३।३३
स एक इन्द्रस्यानन्दः — तैत्ति. २।८
स एक एव वरोहवैद्वितनुर्नारायणो-
ऽखिलब्रह्माण्डाधिपतिरेकः — राधिको. ३
स एकधा भवति, त्रिधा भवति — छांदो. ७।२६।२
स एकः कर्मदेवानामानन्दः
ये कर्मणा देवत्वमभिसम्पद्यन्ते — बृह. ४।३।३३
स एकः पञ्चविंशतिः पुरुषः — महो. १।२
स एकः कर्मदेवानां देवाना-
मानन्दः — तैत्ति. २।८
स एकः पितॄणां चिरलोकलोका-
नामानन्दः — तैत्ति. २।८
स एकः पितॄणां जितलोकाना-
मानन्दः — बृह. ४।३।३३
स एकः प्रजापतिलोक आनन्दः — बृह. ४।३।३३
स एकः प्रजापतेरानन्दः — तैत्ति. २।८
स एकः श्रेष्ठश्च सर्वशास्ता स एव
वरिष्ठश्च — शरभो. ५
स एकः स य एवंवित् — तैत्ति. २।८
स एकाकी नर एव — चतुर्वे. १
स एकाकी न रमते — महो. १।१
स एकैकः साधारः साधिष्ठानो
नाधिष्ठानः कं कं कस्मै पदे पदे
पातः पादाय पादिते स्वाहा — पारमा. ५।१०
स एको गन्धर्वलोक आनन्दः — बृह. ४।३।३३
स एको देवगन्धर्वाणामानन्दः — तैत्ति. २।८
स एको देवः शिवरूपी दृश्यत्वेन
विकासते — त्रि. ता. १।५
स एको देवानामानन्दः — तैत्ति. २।८
स एको बृहस्पतेरानन्दः — तैत्ति. २।८
स एको ब्रह्मण आनन्दः — तैत्ति. २।८
स एको ब्रह्मलोक आनन्दः — बृह. ४।३।३३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स एको मनुष्यगन्धर्वाणामानन्दः तैत्ति. २।८
स एको मानुष आनन्दः तैत्ति. २।८
स एको रुद्रो ध्येयः सर्वेषां
सर्वसिद्धये शरभो. ८
स एतदेव रूपमभिसंविशत्येः
तस्माद्रूपादुदेति छांदो. ३।७।३
[+८।३+९।३+१०।३
स एतमानुष्टुभं मंत्रराजमपश्यत् ग. पू. १।६
स एतमानुष्टुभं षट्पदं मन्त्रराजं
कथयाञ्चक्रे ग. पू. १।११
स एतमेव पुरुषं ब्रह्म ततममपश्य-
दिदमदर्शमिति २ ऐत. ३।१३
स एतमेव सीमानं विदार्यैतया
द्वारा प्रापद्यत् २ ऐत. ३।१२
स एतमेवंविद्वाꣳश्चतुष्कलं पादं
ब्रह्मणो ज्योतिष्मानित्युपास्ते छांदो.४।७।४,४
स एतस्माज्जीवघनात्परात्परं
पुरिशयं पुरुषमीक्षते प्रश्नो. ५।५
स एतं देवयानं पन्थानमाप-(सा-)
द्याग्निलोकमागच्छति, स वायु-
लोकं स वरुणलोकं, स आदि-
त्यलोकं, स इन्द्रलोकं, स प्रजा-
पतिलोकं, स ब्रह्मलोकम् कौ. त. १।३
स एतं प्राञ्चं ग्रावाणमात्मन एव
समुदपारयत् तेनैनामभ्यसृजत् बृह. ६।४।२४
स एतं भुसुण्डः कालाग्निरुद्रमगमत् बृ. जा. १।३
स एतं मंत्रराजं नारसिंहमानुष्टुभ-
मपश्यत्तेन वै सर्वमिदमसृजत
यदिदं किञ्च नृ. पू. १।१
स एतं मंत्रराजं नारसिंहमानुष्टुभं
प्रतिगृह्णीयात् स मृत्युं तरति, स
पाप्मानं तरति, स संसारं तरति नृ. पू. २।१
स एतान्पाशान् प्रमुंचन् प्रवेदः सहवै. ९
स एताश्चोपनिषद्दैवस्वतेन्तरे
स गुणं ब्रह्म विधिनाऽऽनन्दैक-
रूपं पुरुषोत्तमरूपेण मथुरायां
वसुदेवसद्मन्याविर्भविष्यति गोपीचं. २७
स एतास्तिस्रो देवता अभ्यतपत्,
तासां तप्यमानानाꣳ रसान्प्रा-
वृहदग्नेर्ऋचो वायोर्यजूꣳषि
सामान्यादित्यात् छांदो. ४।१७।२
स एतास्तेजोमात्राः समभ्याददानः बृह. ४।४।१
स एतां त्रयीं विद्यामभ्यतपत्तस्या-
स्तप्यमानाया रसान्प्रावृहद्भूरि-
त्यृग्भ्यो भुवरिति यजुर्भ्यः
स्वरिति सामभ्यः छांदो. ४।१७।३
स एतेन प्रज्ञाने-(प्रज्ञे-)नात्मना-
स्माल्लोकादुत्क्रम्यामुष्मिन्
स्वर्गेलोके सर्वान्कामानाप्त्वा-
ऽमृतः समभवत् [२ऐत.५।४+ आ. प्र. १
स एतेन रूपेण सर्वा दिशो
विष्टोऽस्मि १ ऐत. २।३।४
स एतेभ्यो भगवान्नीललोहितः
प्रोवाच सद्यानं. १
स एनमविदितो न भुनक्ति बृह. १।४।१५
स एनं यजमानमहरहर्ब्रह्म गमयति प्रश्नो. ४।४
स एनान् ब्रह्म गमयत्येष देवपथो
ब्रह्मपथ एतेन प्रतिपद्यमाना इदं
मानवमावर्तं नावर्तन्ते छांदो. ४।१५।६
स एव कर्माणि करोति देवो ह्येको
गणेशो बहुधा निविष्टः हेरम्बो. १०
स एव काद्रवेयो...महावायो-
रहङ्कारं निराचकार सङ्कर्षणो. १
स एव कालातीतः स एवाखिल-
कर्मातीतः त्रि.म.ना. १।५
स एव काले भुवनस्य गोप्ता
विश्वाधिपः सर्वभूतेषु गूढः श्वेताश्व. ४।१५
स एव गुणातीतः स एव
कालातीतः त्रि.म.ना. १।५
स एव चिरन्तनः पुरुषः प्रणवाद्य-
खिलमन्त्रवाचकवाच्य आद्यन्त-
शून्य आदिदेशकालवस्तुतुरीय-
संज्ञानित्यपरिपूर्णः त्रि.म.ना. १।५
स एव जगद्गुरुः स एवाहं विद्धि प. हं. प. ११
स एव जपकोट्या नादमनुभवति हंसो. ६
स एव जाग्रत्परितृप्तिमेति कैव. १२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स एव जातः स जनिष्यमाणः प्रत्यङ्जनास्तिष्ठति सर्वतोमुखः [श्वेता.२।१६+अ.शिरः.३।६+	वटुको. २१
स एव जीवः स्वपिति प्रबुद्धः	कैव. १४
स एव ज्योतिषां ज्योतिः स एव परमेश्वरः । स एव हि परब्रह्म तद्ब्रह्माहं न संशयः	स्कन्दो. ५
स एव तुरीयं ब्रह्म	त्रि.म.ना. १।५
स एव तुरीयातीतः स एव विष्णुः	त्रि.म.ना. १।५
स एव द्विविधः प्रोक्तः सहितः (कुम्भकः) केवलस्तथा	योगकुं॰ १।२०
स एव द्विविधो बिन्दुः पाण्डरो लोहितस्तथा	ध्या. बिं. ८६
स एव नित्यकूटस्थः स एव वेद-पुरुष इति विदुषो मन्यन्ते	प. हं. २
स एव नित्यतृप्तः	प. हं. प. ११
स एव नित्यपरिपूर्णः पादविभूति-वैकुण्ठनारायणः	त्रि.म.ना. २।६
स एव नित्यपूतः स एव वैराग्य-मूर्तिः स एव ज्ञानाकारः स एव वेदपुरुष इति ज्ञानिनोमन्यन्ते	तुरीया. २
स एव नित्यं सकलाः समूर्तयः सुरतास्त्वनन्तास्ते जयन्तो वियति क्षयाणां तत्तत्सवित्रे हरते पराय स्वाहा	पारमा. ९।१०
स एव परमेश्वरः [त्रि.म.ना.१।५+	स्कन्दो. ५
स एव परंज्योतिः, स एव मायातीतः	त्रि.म.ना. १।५
स एवबहुधाजायमानःसर्वान्परिपाति	सङ्कर्षणो. १
स एव भगवान् शेषयुगे तुरीयेऽपि ब्राह्मण्यां जायमानो रामानुजो भूत्वा सर्वा उपनिषद् उद्दिधीर्षति	सङ्कर्षणो. ३
स एव भगवान् ब्रह्मा सर्वलोक-पितामहः	महो. ५।१९८
स एव भगवान्युगसन्धिकाले शर-दभ्रसन्निकाशो रौहिणेयो वासु-देवः सर्वाणि गदाद्यायुधशास्त्रा-जन्यमण्डलान्निराचिकीर्षति भूभारमखिलं निचखान	सङ्कर्षणो. २
स एव भगवान्युगसन्धिकाले स्वेन रूपेण युगे युगे तेनैव जायमानः ∴..चातुर्वर्ण्यधर्मान्प्रवर्तयति	सङ्कर्षणो. २
स एव भगवान् विष्णुर्नारायण उदाहृतः । दासभूतमिदं तस्य ब्रह्मादिसकलं जगत्	भवसं. २।४१
स एव मन्त्रराजो भवति	ना.पू.ता. २।१
स एव मायातीतः स एव गुणातीतः	त्रि.म.ना. १।५
स एव मायापरिमोहितात्मा शरीरमास्थाय करोति सर्वम्	कैव. १।१२
स एवमास्थाय शरीरमेकम् । माया-मयं मोहयतीव सर्वम्	हेरम्बो. ९
स एव यस्य प्रसीदति तस्य कर-तलावकलितं धाम	राधिको. ५
स एव योगी स गुरुः स सेव्यः	अमन. २।४३
स एव लययोगः स्यात्	१ यो. त. २४
स एव वा एषशुद्धःपूतःशून्यः(आत्मा)	मैत्रा. २।४
स एव विदितादन्यस्तथैवाविदि-तादपि । अन्येषामिन्द्रियाणां तु कल्पितानामपीश्वरः	पा. ब्र. १८
स एव विष्णुः स एव समस्तब्रह्म-वाचकवाच्यः	त्रि.म.ना. १।५
स एव विष्णुः स प्राणः, स कालो-ऽग्निः, स चन्द्रमाः [कैव.८+	कालिको. ७
स एव वेदपुरुष इति विदुषो मन्यन्ते	प. हं. २
स एव वेदपुरुषो महापुरुषो यस्त-च्चित्तं मय्येवावतिष्ठते	प. हं. प. ११
स एव शिवयोगीति कथ्यते	भावनो. १०
स एव सत्योपाधिरहितः स एव परमेश्वरः	त्रि.म.ना. १।५
स एव सर्वभूतात्मा नर इत्यभि-धीयते । यः परः प्रकृतेः प्रोक्तः पुरुषः पञ्चविंशकः	भवसं. २।३२
स एव सर्वं यद्भूतं यच्च भव्यं सनातनम् । ज्ञात्वा तं मृत्यु-मत्येति नान्यः पन्था विमुक्तये	कैव. १।९
स एव सर्वो भुवनस्य साक्षी	हेरम्बो. ७

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स एव संसारतारणाय गुरुमा-
श्रित्य कामादि त्यक्त्वा...
नहि मदन्यदिति जातविवेकः
...परिपक्को भवति   मं. ब्रा. २।७
स एव साक्षाद्विज्ञानी स शिवः
स हरिर्विधिः   महो. ४।७६
स एव स्वीकृतवैराग्यात् कर्मफल-
जन्मालं संसारबन्धनमलमिति
विमुक्त्यभिमुखो निवृत्तिमार्ग-
प्रवृत्तो भवति   मं. ब्रा. २।७
स एव हि परब्रह्म तद्ब्रह्माहं न
संशयः   स्कन्दो. ५
स एव हि महादेवः स एव हि
महाहरिः   स्कन्दो. ४
स एवं जीवस्त्रिविधो भवति   सामर. ९८
स एवंवित्सर्वेषां भूतानामात्मा
भवति   बृह. १।५।२०
स एवंविद्वानस्माच्छरीरभेदा-
दूर्ध्व उत्क्रम्यामुष्मिन्स्वर्गे लोके
सर्वान्कामानाप्त्वामृतः समभवत्   २ ऐत. ४।६
स एवाग्निः सलिले सन्निविष्टः,
तमेव विदित्वाऽतिमृत्युमेति
नान्यः पन्था विद्यतेऽयनाय   श्वेताश्व. ६।१५
स एवात्मा भवति (गणेशः)   गणेशो. ५।७
स एवाद्य स उ श्व इति   बृह. १।५।२३
स एवाद्य स उ श्व एतद्वै तत्   कठो. ४।१३
स एवाधस्तात् स उपरिष्टात्   छांदो. ७।२५।१
स एवान्तःकरणसम्भिन्नबोधो-
ऽस्मत्प्रत्ययावलम्बनस्त्वंपद-
वाच्यो भवति   पैङ्गलो. ३।१
स एवायं पुरुषः स्वयमेव समा-
राधनतत्परोऽभूत्   सामर. ३
स एवायं पुरुषः स्वरमणार्थं
स्वस्वरूपं प्रकटितवान्   सामर. ३
स एवायं मया तेऽद्य   भ. गी. ४।३
स एवाव्यक्तोऽनन्तो नित्यो
गोपालः   गोपालो. २।४
स एवाहमस्मि [छांदो.४।११।१+   १२।१+१३।१
स एवाहं विद्धि   प. हं. प. ११

स एवेद५ सर्वम्   छांदो. ७।२५।१
स एवेदमावरीवर्ति भूतम्   अ.शिरः. ३।१४
स एवैष बालाकिर्य एवैष चन्द्रमसि
पुरुषस्तमेवाहं ब्रह्मोपास इति   कौ. त. ४।३
स एष इन्द्रः सर्वे यद्गायत्री उद्गीथो
वसवः प्रातः सवनमिति   शौनको. २।४
स एष इव एव लोकादयं स लोकः
सम्प्रतिष्ठितः   संहितो. ४।१
स एष इह प्रविष्ट आनखाग्रेभ्यः   बृह. १।४।७
स एष कोशो वसुधानस्तस्मिन्
विश्वमिद५ श्रितम्   छांदो. ३।१५।१
स एष गिरिश्चक्षुः श्रोत्रं मनो वाक्
प्राणस्तं ब्रह्मगिरिरित्याचक्षते   १ ऐत. १।८।२
स एषचैतरमादर्वाञ्चोलोकाः(मा.पा.)   छां.उ. १।७।६
स एष जगदाविर्भावतिरोभावहेतुः   सङ्कर्षणो. ३
स एष जीवेनात्मनाऽनुप्रभूतः
पेपीयमानो मोदमानस्तिष्ठति   छांदो. ६।११।१
स एष देवः कृतभावभूतः स्वयं
विशुद्धो विरजः प्रकाशते   रुद्र. हृ. ४०
स एष देवोऽम्बरगश्च चक्रे, अन्ये-
ऽभ्यधिष्ठेत तमो निरुन्ध्यः ।
हिरण्मयं यस्य विभाति सर्वं,
व्योमान्तरे रश्मिमिवांशुनाभिः   एका. उ. ८
स एष निरञ्जनोऽकामत्वेनोज्जृम्भते   त्रि. ता. १।५
स एष नेति नेतीति व्याख्यातं
निह्नुते यतः । सर्वमग्राह्यभावेन
हेतुनाऽजं प्रकाशते   अद्वैत. २६
स एष नेति नेत्यात्माऽगृह्यो न हि
गृह्यतेऽशीर्यो न हि शीर्यते-
ऽसङ्गो नहि सज्यते
[बृह.३।९।२६+४।२।४+४।४।२२ +४।५।१५
स एष परमानन्दोऽप्यानन्दो ब्रह्म
तत्परम्   २ देव्यु. ३६
स एष परोवरीयानुद्गीथः   छांदो. १।९।२
स एष पाङ्क्तो यज्ञः पाङ्क्तः पशुः
पाङ्क्तः पुरुषः पाङ्क्तमिद५ सर्वं
यदिदं किञ्च तदिद५ सर्व-
माप्नोति   बृह. १।४।१७
स एष पुरुषः पञ्चविधः   १ ऐत. ३।३।२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स एष पुरुषः समुद्रः सर्वं लोकमत्ति	१ ऐत. ३।३।१
स एष प्रहितां संयोगोऽध्यात्मम्	१ ऐत. १।५।१
स एष प्राणस्त्रेधा विहितः	बृह. १।२।३
स एष भस्म ज्योती रुद्राक्ष इति	रु. जा. ४४
स एष मुमुक्षुभिर्ध्येयः	सङ्कर्षणो. ३
स एष मृत्युश्चैवामृतं च	१ ऐत. १।८।४
स एष मोक्षप्रदः; एतत्स्मृत्या सर्वेभ्यः पाप्मभ्यो मुच्यते	सङ्कर्षणो. ३
स एष यज्ञः पञ्चविधोऽग्निहोत्रं दर्शपूर्णमासौ चातुर्मास्यानि पशुः सोमः	१ ऐत. ३।३।४
स एष यज्ञानां सम्पन्नतमो यत्सोमः	१ ऐत. ३।३।४
स एष ये चामुष्मात्पराञ्चो लोकास्ताꣳश्चाप्नोति	छांदो. १।७।७
स एष ये चामुष्मात्प्राञ्चो लोकास्तेषां चेष्टे	छांदो. १।७।८
स एष ये चैतस्मादर्वाञ्चो लोकास्तेषां चेष्टे	छांदो. १।७।६
स एष रसानाꣳ रसतमः परमः परार्ध्योऽष्टमो य उद्गीथः	छांदो. १।१।३
स एष वाचश्चित्तस्योत्तरोत्तरिक्रमो यद्यज्ञः	१ ऐत. ३।३।४
स एष वायुः पञ्चविधः–प्राणोऽपानो व्यान उदानः समानः	१ ऐत. ३।२।३
स एष विसुकृतो विदुष्कृतो ब्रह्म विद्वान्ब्रह्मैवाभिप्रैति	कौ. त. १।४
स एष वैश्वानरो विश्वरूपः प्राणोऽग्निरुदयते	प्रश्नो. १।७
स एष सङ्कल्पः, सङ्कल्पमुपास्स्वेति	छांदो. ७।४।२
स एष सर्वभूतान्तरात्माऽपहतपाप्मा दिव्यो देव एको नारायणः [सुबालो. ७।२+	अध्यात्मो. १
स एष सर्वस्येशानः सर्वस्याधिपतिः सर्वमिदं प्रशास्ति यदिदं किञ्च	बृह. ५।६।१
स एष सर्वस्यै त्रयीविद्याया आत्मा	कौ. त. २।६
स एष सर्वात्मकः, स एष...ध्येयः	सङ्कर्षणो. ३
स एष सर्वेभ्यः पाप्मभ्य उदितः, उदेति	छांदो. १।६।७
स एष सर्वेषां मोक्षदश्चासीत्	मुद्गलो. २।३
स एष संवत्सरसमानश्चक्षुर्मयः श्रोत्रमयश्छन्दोमयो मनोमयो वाङ्मय आत्मा	३ ऐत. २।३।५
स एष संवत्सरः प्रजापतिः षोडशकलः	बृह. १।५।१४
स एष ह्योङ्कारश्चतुरक्षरश्चतुष्पादश्चतुश्शिराश्चतुर्मात्रः स्थूलमेतद्ध्रस्वदीर्घप्लुत इति	अ. शिखो. १
स एषोऽकलोऽमृतो भवति	प्रश्नो. ६।५
स एषोऽक्षरसमानश्चक्षुर्मयः... वाङ्मय आत्मा	३ ऐत. २।२।३
स एषोऽक्षरोऽनन्तः	रामो. ३।२
स एषोऽग्निर्दिविश्रितः सौरः कालाख्योऽदृश्यः सर्वभूतान्नमत्ति	मैत्रा. ६।२
स एषोऽग्नेरिव प्रज्वलतो रथस्येवोपशब्दितस्तं यदा न शृणुयात्तदप्येवमेव विद्यात्	३ ऐत. २।४।६
से एषोऽनन्तः परोवरीयो हास्य भवति	छांदो. १।९।२
स एषोऽन्तरे हृत्पुष्कर एवाश्रितोऽन्नमत्ति	मैत्रा. ६।१
स एषोऽन्तश्चरते बहुधा जायमानः	मुण्ड. २।२।६
स एषोऽप्सु प्रतिष्ठितो यत्र क्व चैति तदेव प्रतितिष्ठति	बृह. १।२।३
स एषोऽश्वरथः प्रष्टिवाहनो मनो वाक्प्राणसंहतः	३ ऐत. १।१।३
स एषोऽसपत्नो न सपत्नो नास्य सपत्नो भवति	बृह. १।५।१२
स एषोऽसुः, स एष प्राणः, स एष भूतिश्चाभूतिश्च	१ ऐत. १।८।३
स एषोऽहः सम्मानश्चक्षुर्मयः... वाङ्मय आत्मा	३ ऐत. २।१।३
स ऐक्षत यदि वा इममभिमꣳस्ये कनीयोऽन्नं करिष्ये	बृह. १।२।५
स ऐक्षत यदिह वाव इममभिमꣳस्ये... (मा. पा.)	बृ. उ. १।२।५
स ओतः प्रोतश्च विभुः प्रजासु	महाना. २।३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स ओमिति वा ह्योद्रामीयते स यावत्क्षिप्येन्मनस्तावदादित्यं गच्छति	छांदो. ८।६।५
स ओमित्येतदक्षरमपश्यत्	२ प्रणवो. २
सकलतीर्थानि जायन्ते पुरुषोत्तमात्	सि. वि. २
सकलब्रह्माण्डमण्डलं स्वप्रकाशं ध्यायेत्	भावनो. १
सकलभुवनमाता सन्ततं श्रीःश्रियैनः	सौभाग्य. २
सकलविलीनतमोमयाभिमानः	अ. पू. २।१६
सकलवेदशास्त्रसिद्धान्तरहस्य-जन्माभ्यस्तात्यन्तोत्कृष्टसुकृत-परिपाकवशात्सद्भिः सङ्गोजायते	त्रि.म.ना. ५।४
सकलस्य वा एतद्रूपं यत्संवत्सरः	मैत्रा. ६।१५
सकलं निष्कलं चैव पूर्णत्वाच्च तदेव हि	यो. शि. १।१९
सकलं निष्कलं सकलनिष्कलं चेति	शांडि. ३।१।२
(अथ) सकलः साधारोऽमृत-मयश्चतुरात्मा	नृसिंहो. ३।२
सकलात्मकाय भीमकर पिङ्गलाक्ष ...स्थलजलाग्निमर्मभेदिन्सर्व-शत्रून् छिन्धि छिन्धि	लाङ्गूलो. ३
सकले निष्कले भावे सर्वत्रात्मा व्यवस्थितः	ध्या. बिं. ८
सकले सकलो भावो निष्कले निष्कलस्तथा	ब्र. वि. ३९
सकलोपनिषन्मयः	ना. प. ८।५
सकषायं विजानीयात् समप्राप्तं न चालयेत्	अद्वैत. ४४
सकामभिर्जायते तत्र तत्र। पर्याप्त-कामस्य कृतात्मनस्तु इहैव सर्वे प्रविलीयन्ति कामाः	मुंड. ३।२।२
सकाम्या निष्काम्या देवानां सर्वेषां भूतानां भवति	गोपालो. १।१५
सकाम्या मेरोः शृङ्गे यथा सप्त पुर्यो भवन्ति, तथा निष्काम्याः सकाम्या भूगोपालचक्रे सप्त पुर्यो भवन्ति	गोपालो. १।१९
स कारणं करणाधिपाधिपो न चास्य कश्चिज्जनिता न चाधिपः [श्वेता. ६।९+	भवसं. २।४३
सकारं च हकारं च जीवो जपति सर्वदा	ब्र. वि. १६
सकारः खेचरी प्रोक्तः	यो. चू. ८२
सकारः सत्यममृतं प्राप्तिः सोमश्च कीर्त्यते	सीतो. २
सकारो ध्यायते जन्तुर्हकारो हि भवेद्ध्रुवम्	यो. चू. ८३
स कालेनेह महता	भ. गी. ४।२
स कालोऽग्निः स चन्द्रमाः	कालिको. ७
स किं म एतदुपतपसि योऽहमनेन न प्रेष्यामीति	छांदो. ३।१६।७
सकुसुको विकुसुको निर्ऋचो यश्च निस्स्त्रनः	सहवै. ५
सकृज्जप्त्वैव शुचिः स पूतः कर्मण्यो भवति	अ.शिरः.३।१६
सकृज्ज्ञानेन मुक्तिः स्यात् सम्य-ग्ज्ञाने स्वयं गुरुः	ते. बिं. २।४३
स कृत्वा राजसं त्यागं	भ. गी. १८।८
सकृदुच्चारितमात्रः स एष ऊर्ध्व-मन्नमतीत्योङ्कारः	अ.शिखो. १
सकृदुच्चारितं येन शिव इत्यक्षर-द्वयम्। बद्धः परिकरस्तेन मोक्षोपगमनं प्रति	शिवो. १।१८
सकृद्दिवा हैवास्मै भवति य एतामेव ब्रह्मोपनिषदं वेद	छांदो. ३।११।३
सकृद्दिवा हैवास्मै भवति य एवं विद्वानेतेन.. संधत्ते	१ सं.सो. १।३
सकृद्दिवा हैवास्य भवति। य एवं विद्वानेतेनात्मानं सन्धत्ते	कठश्रु. ११
सकृद्विभात-सदानन्दानुभवैक-गोचरो ब्रह्मवित्तदैव भवति	मं. ब्रा. २।६
सकृद्विभातो ह्येवैष धर्मो धातु-स्वभावतः	अ. शां. ८१
सकृद्विभातो ह्येवैष ब्रह्मलोकः	छांदो. ८।४।२
सर्कं तु दीर्घतपसा मुक्तमप्यति-बद्धवत्	अ. पू. १।५६

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सक्ताः कर्मण्यविद्वांसः	भ.गी. ३।२५
सक्तुमिव तितउना पुनन्तो यत्र धीरा मनसा वाचमक्रत । अत्रा सखायः सख्यानि जानते भद्रैषां लक्ष्मीर्निहिताधिवाचि [ना. पू. ता. ४।६+	ऋ.मं.१०।७१।२
स क्रतून् कल्पयति	चित्य. ७।३
स खलु स एतं प्रजापतिर्या इद- मेकमन्नमक्षितायुः पुरुषो वाच- मीश्वरोऽभिजायते	संहितो. ५।१
स खलु ब्रह्मा सृष्टश्चिन्तामापेदे	२ प्रणवो. १
स खल्वेवं यो विद्वान् सोपनयना- दूर्ध्वमेतानि प्राग्वा त्यजेत्	आरुणि. ४५
स खल्वेवं वर्तयन्यावदायुषं ब्रह्म- लोकमभिसम्पद्यते, न च पुनरावर्तते	छांदो. ८।१५।१
सखा मा गोपायेति दण्डं परिग्रहेत्	१ सं. सो. २।५
सखा मा गोपायौजः सखायो- ऽसीन्द्रस्य वज्रोऽसि वार्त्रघ्नः शर्म मे भव यत्पापं तन्निवारय [आरुणि.३+ना. प. ४।४५+	प. हं. प. ६
सखेति मत्वा प्रसभं यदुक्तं	भ.गी. ११।४१
स गणेश अव्यक्तः	गणेशो. २।३
स गणेश आत्मा विज्ञेयः	गणेशो. १।४
स गणेशो महान्भवति	गणेशो. २।२
सगद्गदं भीतभीतः प्रणम्य	भ.गी. ११।३५
सगुणनिर्गुणत्वमेत्य एकोऽपि ब्रह्मप्रणवः	तुरीयो. २
सगुणनिर्गुणस्वरूपं ब्रह्म	त्रि.म.ना. १।३
सगुणनिर्गुणरूपो भवति	त्रि.म.ना. २।६
सगुणं ध्यानमेतत्स्यादणिमादि- गुणप्रदम् । निर्गुणध्यान- युक्तस्य समाधिश्च ततो भवेत्	१ यो.त. १०५
सगुणं मूर्तिध्यानं, निर्गुणमात्म- याथात्म्यम्	शांडि. १।८।३
सगुणान् समतीत्यैतान्	भ.गी. १४।२६
सगुणो विराट्प्रणवः, संहारो निर्गुणप्रणवः, उभयात्मको- त्पत्तिप्रणवः	ना. प. ८।३
सगुणो विराट्प्रणवः	तुरीयो. १
स गुरुः सर्वेषां मन्त्राणामुपदेष्टा भवति	नृ. पू. ५।८
स गोपाञ्जीवानात्मत्वेन सृष्टि- पर्यन्तमालाति	गोपालो. २।३
स ग्रामाद्ग्रामं पृच्छन् पण्डितो मेधावी गान्धारानेवोपसम्पद्येत	छांदो. ६।१४।२
स घोषो धार्तराष्ट्राणां	भ. गी. १।१९
सङ्करस्य च कर्ता स्यां	भ. गी. ३।२४
सङ्करो नरकायैव	भ. गी. १।४२
सङ्कर्षणाच्च प्रद्युम्नो मनोभूतः स उच्यते	ना. महो. ३०
सङ्कल्पत्वं हि बन्धस्य कारणं तत्परित्यज	अ. पू. ५।१०२
सङ्कल्पनं स्पर्शनदृष्टिमोहैर्ग्रासा- म्बुवृष्ट्या(च्चा)त्मविवृद्धि- जन्म । कर्मानुगान्यनुक्रमेण देही स्थानेषु रूपाण्यभि- सम्प्रपद्यते [श्वेता. ५।११+	अवधू. २।२४
सङ्कल्पनं मनो विद्धि सङ्कल्पस्तत्र विद्यते । यत्र सङ्कल्पनं तत्र मनोऽस्तीत्यवगम्यताम्	महो. ४।५२
सङ्कल्पनं हि सङ्कल्पः स्वयमेव प्रजायते । वर्धते स्वयमेवाशु दुःखाय न सुखाय यत्	महो. ५।१८१
सङ्कल्पनिश्चयस्मरणाभिमानानु- सन्धानास्तद्विषयाः	पैङ्गलो. २।४
सङ्कल्पपादपं तृष्णालतं छित्त्वा मनोवनम् । विततां भुवमासाद्य विहरामि यथासुखम्	१ सं.सो.२।५४
सङ्कल्पप्रभवान् कामान्	भ. गी. ६।२४
सङ्कल्पमनसी भिन्ने न कदाचन केनचित् । सङ्कल्पजाते गलिते स्वरूपमवशिष्यते	महो. ४।५३
सङ्कल्पमात्रकलनेन जगत्समग्रं सङ्कल्पमात्रकलने हि जग- द्विलासः । सङ्कल्पमात्रमिद- मुत्सृज निर्विकल्पमाश्रित्य मामकपदं हृदि भावयस्व	वराहो. २।४५

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सङ्कल्पमात्रसम्भवो बन्धः — निरा. उ. २१

सङ्कल्पमूलध्यानादिचिन्ताशतसमाकुलाः । क्लेशेनापि न विन्दन्ति प्राप्तव्यं स्थानमीप्सितम् — अमन. २।३८

सङ्कल्पमेव यत्किञ्चित्तत्तन्नास्तीति निश्चिनु — ते.बिं. ५।१०५

सङ्कल्परहितोऽस्म्यहम् — मैत्रे. ३।७

सङ्कल्पसङ्क्षयवशाद्गलिते तु चित्ते संसारमोहमिहिका गलिता भवन्ति — महो. ५।५३

सङ्कल्पात्मकानि सङ्कल्पे प्रतिष्ठितानि — छांदो. ७।४।२

सङ्कल्पादिकं मनो बन्धहेतुः, तद्वियुक्तं मनो मोक्षाय भवति — मं. ब्रा. २।८

सङ्कल्पादेवास्य गन्धमाल्ये समुत्तिष्ठतस्तेन गन्धमाल्यलोकेन सम्पन्नो महीयते — छांदो. ८।२।६

सङ्कल्पादेवास्य गीतवादिते समुत्तिष्ठतस्तेन गीतवादितलोकेन सम्पन्नो महीयते — छांदो. ८।२।८

सङ्कल्पादेवास्य पितरः समुत्तिष्ठन्ति, तेन पितृलोकेन सम्पन्नो महीयते — छांदो. ८।२।१

सङ्कल्पादेवास्य भ्रातरः समुत्तिष्ठन्ति, तेन भ्रातृलोकेन सम्पन्नो महीयते — छांदो. ८।२।३

सङ्कल्पादेवास्य मातरः समुत्तिष्ठन्ति, तेन मातृलोकेन सम्पन्नो महीयते — छांदो. ८।२।२

सङ्कल्पादेवास्य सखायः समुत्तिष्ठन्ति तेन सखिलोकेन सम्पन्नो महीयते — छांदो. ८।२।५

सङ्कल्पादेवास्य स्वसारः समुत्तिष्ठन्ति तेन स्वसृलोकेन सम्पन्नो महीयते — छांदो. ८।२।४

सङ्कल्पादेवास्यान्नपाने समुत्तिष्ठतस्तेनान्नपानलोकेन सम्पन्नो महीयते — छांदो. ८।२।७

सङ्कल्पादेवास्य स्त्रियः समुत्तिष्ठन्ति, तेन स्त्रीलोकेन सम्पन्नो महीयते — छांदो. ८।२।९

सङ्कल्पाशानुसन्धानवर्जनं चेत्प्रतिक्षणम् । करोषि तदचित्तत्वं प्राप्त एवासि पावनम् — महो. ५।६

सङ्कल्पाः कल्पतरवः — भावनो. २

सङ्कल्पाद्वाव भूयोऽस्तीति तन्मे भगवान्ब्रवीतु — छांदो. ७।४।३

सङ्कल्पोऽध्यवसायश्च अभिमानोऽवधारणा (मनोधर्माः) — वराहो. १।१३

(यः) सङ्कल्पाध्यवसायाभिमानलिङ्गः प्रजापतिर्विश्वाख्यः [मैत्रा.+ — २।५+४।५

सङ्कल्पो वाव मनसो भूयान् — छांदो. ७।४।१

संक्लेशस्योपलब्धेश्च परतन्त्राश्रितता मता — अ. शां. २४

सङ्कोचविकासात्मकमहामायाविलासात्मक एव सर्वोऽप्यविद्याप्रपञ्चः — त्रि.म.ना. ३।३

सङ्गत्यागं विदुर्मोक्षं सङ्गत्यागादजन्मता । सङ्गं त्यज त्वं भावानां जीवन्मुक्तो भवानघ — अ. पू. ५।४

सङ्गरहितोऽभ्यानयत् — गो. पू. ३।१०

सङ्गस्तेषूपजायते — भ. गी. २।६२

सङ्गं त्यक्त्वा करोति यः — भ. गी. ५।१०

सङ्गं त्यक्त्वाऽऽत्मशुद्धये — भ. गी. ५।११

सङ्गं त्यक्त्वा धनञ्जय — भ. गी. २।४८

सङ्गं त्यक्त्वा फलं चैव — भ. गी. १८।९

सङ्गं त्यक्त्वा फलानि च — भ. गी. १८।६

सङ्गात् सञ्जायते कामः — भ. गी. १८।६२

सङ्गीततालल्यवाद्यवशं गताऽपि मौलिस्थकुम्भपरिरक्षणधीर्नटीव (पुङ्खानुपुङ्खविषयेक्षणतत्परोऽपि ब्रह्मावलोकनधियं न जहाति योगी) — वराहो. २।८२

सङ्ग्रामं न करिष्यसि — भ. गी. २।३३

सङ्घातश्चेतना धृतिः — भ. गी. १३।६

सङ्घाताः स्वप्नवत्सर्वे आत्ममायाविव(स-)र्जिताः — अद्वैत. १०

स चक्षुषः पंक्तिं पुनाति — अ.शिरः.३।१६

स चतुर्भिश्चतुर्भिरक्षरैरष्टौ वसूनजनयत् — अव्यक्तो. ६

स चन्द्रमसमागच्छति — बृह. ५।१०।१

स चन्द्रमाः स नक्षत्राणि स चराचरात्मकं जगत् — गान्धर्वो. २

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स च प्राणायामप्रत्याहारधारणाध्यानसमाधियोगानुमानात्मचिन्तकवटकणिका वा — १ आत्मो. ३
स च पादनारायणो जगत्स्रष्टुं प्रकृतिमजनयत् — मुद्गलो. २।४
स च मे न प्रणश्यति — भ. गी. ६।३०
स च यो यत्प्रभावश्च — भ. गी. १३।४
स च सर्वस्मान्महिम्नो ज्यायान् — मुद्गलो. २।३
स चाक्षुषः पुरुषः, दर्शनाय चक्षुः — छांदो. ८।१२।४
स चानन्तकोटिब्रह्माण्डानामुदयस्थितिलयाद्यखिलकार्यैककारणजालपरमकारणकारणभूतो महामायातीतस्तुरीयः परमेश्वरो भवति — त्रि.म.ना. २।६
स चानन्तमहामायाविलासानामधिष्ठानविशेषनिरतिशयाद्वैतपरमानन्दलक्षणपरब्रह्मविलासविग्रहो भवति — त्रि.म.ना. २।६
स चानन्तशीर्षा पुरुष अनन्ताक्षिपाणिपादो भवति — त्रि.म.ना. २।६
स चानन्त्याय कल्पते [श्वेता.५।९+ भवसं. २।३९
स चापि तत्प्रत्ययवद्यथोक्तमथास्य मृत्युः पुनरेवाह तुष्टः — कठो. १।१५
स (ओङ्कारः) चाष्टधा भिद्यते—अकारोकार-मकारार्ध-मात्रा-नाद-बिन्दु-कला-शक्तिश्चेति — ना. प. ८।२
स चाऽशिक्ष्य पुरोवाचोपनिषत् — महाना. ७।६
सचेतनो निचेतनो भवति, सर्वं भवति — गणेशो. २।२
सचेताः प्रकृतिं गतः — भ.गी. ११।५१
सच्च त्यच्चाभवत् — तैत्ति. २।६
सच्च सद्धेतुकं नास्ति सद्धेतुकमसत्कुतः — अ. शां. ४०
(सः) सच्चासच्च सर्वं पश्यति — सुबालो. ४।२
सच्चासच्च सर्वं पश्यति सर्वः पश्यति — प्रश्नो. ४।५
सच्चित्सुखपरिपूर्णतास्मरणं गन्धः — भावनो. ८
सच्चिदानन्दघनज्योतिरभवत् — नृसिंहो. ६।१
सच्चिदानन्दघनज्योतिर्भवति — नृसिंहो. ६।१
सच्चिदानन्दपूर्णात्मसुखवात्मकं सच्चिदानन्दपूर्णात्मानं परं ब्रह्म सम्भाव्याहमित्यात्मानमादाय मनसा ब्रह्मणैकीकुर्यात् — नृसिंहो. ४।२
सच्चिदानन्दपूर्णात्मा सर्वप्रेमास्पदोऽस्म्यहम् — ब्र. वि. १०८
सच्चिदानन्दमद्वैतं सच्चिदानन्दमद्वयम् — ते. बिं. ६।१
सच्चिदानन्दमात्मानमद्वितीयं ब्रह्म भावयेत् — व. सू. ९
सच्चिदानन्दमात्रमेकरसं परमेव ब्रह्म मकारेण जानीयात् — नृसिंहो. ५।७
सच्चिदानन्दमात्रं हि सच्चिदानन्दमन्यकम् — ते. बिं. ६।२
सच्चिदानन्दमात्रः स स्वराड्भवति — नृसिंहो. ७।१,४
सच्चिदानन्दमात्रोऽहं स्वप्रकाशोऽस्मि चिद्घनः — ब्र. वि. १०९
सच्चिदानन्दमात्रोऽहमनुत्पन्नमिदं जगत् [ते. बिं. ६।५८, ६३,७१
सच्चिदानन्दमात्रोऽहमिति निश्चित्य तत्त्यज — ते. बिं. ६।१०७
सच्चिदानन्दमेव त्वं सच्चिदानन्दकोऽस्म्यहम् — ते. बिं. ६।३
सच्चिदानन्दरूपमिदं सर्वं सद्धीदं सर्वं सत्समिति चिद्धीदं सर्वं काशते प्रकाशते चेति — नृसिंहो. ७।३
सच्चिदानन्दरूपं तदवाङ्मनसगोचरम् — अ. पू. ४।२९
सच्चिदानन्दरूपाय सर्वधीवृत्तिसाक्षिणे। नमोवेदान्तवेद्याय ब्रह्मणेऽनन्तरूपिणे — व. सू. शीर्षकं
सच्चिदानन्दरूपाय ज्ञानायामिततेजसे। ब्रह्मस्वरूपाय नारायण नमोऽस्तु ते — ना. उ. २।१
सच्चिदानन्दरूपोऽस्य परमात्मार्थ उच्यते। व्यञ्जनं निष्कलं ब्रह्म प्राणो मायेति च स्वरः — रामर. ५।५
सच्चिदानन्दलक्षणः। सर्वतीर्थस्वरूपोऽस्मि परमात्मास्म्यहं शिवः — मैत्रे. ३।१२
सच्चिदानन्दलहरी महात्रिपुरसुन्दरी बहिरन्तरनुप्रविश्य स्वयमेकैव विभाति — बह्वृचो. २

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सच्चिदानन्दविग्रहः (श्रीरामः) मुक्तिको. १।४
सच्चिदानन्दस्वरूपपरवस्तु भवति ना.पू.ता. १।१
[सुखमिति च–] सच्चिदानन्द-
स्वरूपं ज्ञात्वाऽऽनन्दरूपा
या स्थितिः सैव सुखम् निरा. उ. १७
सच्चिदानन्दस्वरूपं ब्रह्मैव अद्वयता. ६
सच्चिदानन्दस्वरूपाय महात्मने... ना.उ.ता. २।३
सच्चिदानन्दं स्वप्रकाशं ब्रह्म त्रि.म.ना. १।२
सच्चिदानन्दात्मकाः स्युर्विष्णौ
नित्ये प्रकल्पिताः ना.पू.ता. ५।७
(तथैव) सच्चिदानन्दात्मोपासकः
सर्वपरिपूर्णाद्वैतपरमानन्दलक्षणे
परब्रह्मणि नारायणे मयि
सच्चिदानन्दात्मकोऽहमजोऽहं
परिपूर्णोऽहमस्मीति प्रविवेश त्रि.म.ना. ८।३
सच्छब्दवाच्यमविद्याशबलं ब्रह्म त्रि. ब्रा. १
सच्छब्दः पार्थ युज्यते भ. गी. १७।२६
स छन्दोभिश्छन्नो यच्छन्दोभि-
श्छन्नस्तस्माच्छन्दांसीत्याचक्षते
छादयन्ति ह वा एनं छन्दांसि १ ऐत. १।६।१
स जन्मान्तरितान् पापान्नाशयति रामो. ४।४
स जाग्रत्स्वप्नसुषुप्त्यवस्थाः प्राप्य
घटीयन्त्रवदुद्विग्नो जातो
मृत इव स्थितो भवति पैङ्गलो. २।६
स जातः शश्वत्सादुत जामिशंसात्
ज्यायसःशश्वत्सादुत वा कनीयसः सहवै. ३
स जातीयप्रवाहश्च विजातीयति-
रस्कृतिः। नियमो हि परानन्दः... ते. बिं. १।१८
सजातीयविशेषविशेषितं निरवयवं
निराधारं निर्विकारं...शाश्वतं
परमं पदं निरतिशयानन्दा-
नन्ततडित्पर्वताकारमद्वितीयं
स्वयम्प्रकाशमनिशं ज्वलति त्रि.म.ना. ७।७
सजातीयं न मे किञ्चिद्विजातीयं
न मे क्वचित् ते. बिं. ३।४७
स जातो अत्यरिच्यत [ऋ. मं.+ १०।९०।५+
[वा.सं.३१।५+ साम. ६।४।७
[अथर्व. १९।६।९+ चित्यु. १२।३
स जातो भूतान्यभिव्यैख्यत्
किमिहान्यं वावदिषदिति १ ऐत. ३।१३

स जातो यावदायुषं जीवति तं
प्रेतं दिष्टमितोऽग्नय एव हरन्ति
यत एवेतो यतः सम्भूतो भवति छांदो. ५।९।२
स जायमानउपजायमानो द्वादश
त्रयोदश उपमासः कौ. त. १।२
स जीवति मनो यस्य मनने-
नोपजीवति महो. ३।१३
स जीवति यावज्जीवत्यथ यदा
म्रियते बृह. ६।२।१३
स जीवन्मुक्तो भवतीत्याह
भगवन्नारायणो ब्रह्माणम् दत्तात्रे. ३।१
स जीवः शिव उच्यते यो. शि. १।११
स जीवः केवलः शिवः मैत्रे. २।१
सजोषा इन्द्र सगणो मरुद्भिः
सोमं पिब वृत्रहञ्छूर विद्वान् महाना. ५।११
सज्जन्ते गुणकर्मसु भ.गी. ३।२९
स ज्ञायते येन तदस्तदोषं शुद्धं परं
निर्मलमेकरूपम्। सन्दृश्यते
वाप्यवगम्यते वा तज्ज्ञानम-
ज्ञानमतो यदन्यत् भवसं. २।५५
स ज्येष्ठाज्येष्ठव्यवधानरहितः(विष्णुः) प. हं. प. ११
सञ्चरन्वनमार्गेण शुचौ देशे परि-
भ्रमन्। वायुभक्षोऽम्बुभक्षो
वा विहितैः कन्दमूलकैः ॥
स्वशरीरे समाप्याथ पृथिव्यां
नाश्रु पातयेत् कुण्डिको. ३
सञ्चारधर्मरहिते मयि स्वप्नो
न विद्यते वराहो. २।६१
सञ्चितकर्मणि चित्तसंयमात् पूर्व-
जातिज्ञानम् शांडि. १।७।५२
सच्छब्दवाच्यमविद्याशबलं ब्रह्म त्रि. ब्रा. १।१
सच्छिन्नाध्यायिन आचार्याः
पूर्वे बभूवुः २ प्रणवो. १६
'सज्ञानमनन्तं ब्रह्म' इत्यादि-
वाक्यविचारः मठाम्ना. ७
सञ्ज्ञार्थं तान् ब्रवीमि ते भ. गी. १।७
सञ्ज्ञानमाज्ञानं विज्ञानं प्रज्ञानं
मेधा दृष्टिर्धृतिर्मतिर्मनीषाजूतिः

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स्मृतिः सङ्कल्पः क्रतुरसुः कामो वश इति...प्रज्ञानस्य नामधेयानि	२ ऐत. ५।२
स त एष रसो यच्चक्षुः, सतो ह्येष रसः	बृ. उ. २।३।४
स तज्ज्ञो बालोन्मत्तपिशाचवज्जडवृत्त्या लोकमाचरेत्	मं. ब्रा. ५।२
स तत एव निववृते, नैतदशकं विज्ञातुं यदेतद्यक्षमिति	केनो. ३।६,१०
सततमनुभवेऽहं तौ बलातिब(लेशौ)लान्तौ	सावित्र्यु. ११
सततमात्माभ्यासरतो भवेत्	अमन. २।४७
सततं कीर्तयन्तो मां	भ. गी. ९।१४
सततं पूजयेद्विष्णुं दिवारात्रं न पूजयेत्	शांडि. १।७।३८
सततं ब्रह्मवादिनाम्	भ. गी. १७।२४
सततं ह्येतद्ब्रह्मोग्रत्वाद्वीरत्वान्महत्त्वाद्विष्णुत्वाज्ज्वलत्त्वात्सर्वतोमुखत्वान्नृसिंहत्वाद्भीषणत्वाद्भद्रत्वान्मृत्युमृत्युत्वान्नमामित्वादिति	नृसिंहो. ७।५
स तत्र तपसा ब्रह्मचर्येण श्रद्धया सम्पन्नो महिमानमनुभवति	प्रश्नो. ५।३
स तत्र परमं तप आस्थायादित्यमीक्षमाण ऊर्ध्वबाहुस्तिष्ठति [मैत्रा. १।२+	मैत्रे. १।२
स तत्र पर्येति जक्षन्क्रीडन्रममाणः स्त्रीभिर्वा यानैर्वा ज्ञातिभिर्वा नोपजनꣳ स्मरन्निदꣳ शरीरꣳ..	छांदो. ८।१२।३
स तदभिमानी स्पष्टवपुः सर्वस्थूलपालकोविष्णुःप्रधानपुरुषोभवति	पैङ्गलो. १।३
स तन्मयो ह्यमृत ईशसंस्थो ज्ञः सर्वगो भुवनस्यास्य गोप्ता	श्वेता. ६।१७
स तपस्तप्त्वा इदꣳ सर्वमसृजत्	तैत्ति. २।६
स तपस्तप्त्वा स मिथुनमुत्पादयते	प्रश्नो. १।४
स तपोऽतप्यत [प्रश्नो. १।४+ [-५+नृ.पू.१।१+ग.पू.१।३+	तैत्ति.२।६+३।१ बृ. जा. १।३
स तया वाचा तेनात्मनेदꣳ सर्वमसृजत	बृह. १।२।५
स तया श्रद्धया युक्तः	भ. गी. ७।२२
स तस्मिन्नेवाकाशे स्त्रियमाजगाम बहुशोभमानामुमां हैमवतीं ताꣳ होवाच किमेतद्यक्षमिति	केनो. ३।१२
स तस्या आर्यैर्द्वादशभिरक्षरैर्ब्राह्मणमजनयत्	अव्यक्तो. ६
स तं परं पुरुषमुपैति दिव्यम्	भ. गी. ८।१०
सता सोम्य तदा सम्पन्नो भवति स्वमपीतो भवति तस्मादेनꣳ स्वपितीत्याचक्षते	छांदो. ६।८।१
सतां हि सत्यं तस्मात्सत्ये रमन्ते	महाना. १६।१२
सति दीप इवालोकः सत्यर्के इव वासरः । सति पुष्प इवामोदश्चिति सत्यं जगत्तथा ।। प्रतिभासत एवेदं न जगत् परमार्थतः	महो. ५।१०७
सति वज्रासने पादौ कराभ्यां धारयेद्दृढम्...कन्दंतत्रप्रपीडयेत्	योगकुं. १।४८
सतीषु युक्तिष्वेतासु हठान्नियमयन्ति ये । चेतसो दीपमुत्सृज्य विचिन्वन्ति तमोऽञ्जनैः	मुक्तिको. २।४६
स तूष्णीं मनसा ध्यायन्कथमिमेऽन्नाद्याः स्युः	ग. पू. १।३,६
स तेजस्वतो लोकान्भास्वतोऽपहततमस्कानभिसिध्यति	छांदो. ७।११।२
स तेजस्वी, स मे ददातु	चित्यु. ७।४
स तेनैव संवेदितस्तूर्णमेव जगत्यामभिसम्पद्यते	प्रश्नो. ५।३
स ते प्राणा वाऽऽपो गृहीत्वा हृदयमन्वालभ्य जपेत्	प्रा. हो. १।१२
स तेषां तुर्यभागेनकर्मेन्द्रियाण्यसृजत्	पैङ्गलो. १।४
स तेषां सत्त्वतुरीयभागेन ज्ञानेन्द्रियाण्यसृजत्	पैङ्गलो. १।४
स तेषां सत्त्वांशं चतुर्धा कृत्वा भागत्रयसमष्टितः पञ्चक्रियावृत्त्यात्मकमन्तःकरणमसृजत्	पैङ्गलो. १।४
सतो बन्धुमसति निरविन्दन् हृदि प्रतीष्या कवयो मनीषेति उपैनं तदुपनमति यत्कामो भवति [बृ. जा. १।२+	नृ. पू. १।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सतोऽसत्ता स्थिता मूर्ध्नि रम्याणां मूर्ध्न्यरम्यता । सुखानां मूर्ध्नि दुःखानि किमेकं संश्रयाम्यहम्	महो. ६।२४
सतो ह्येष रसः	बृ. उ. २।३।४
सत्कर्मपरिपाकतो बहूनां जन्मनामन्ते नृणां मोक्षेच्छा जायते	पैङ्गलो. २।९
सत्कर्मपरिपाकात्तु स्वविकारं चिकीर्षति । कोऽहं कथमयं दोषः संसाराख्य उपागतः	योगकुं. ३।२८
सत्कारमानपूजार्थं	भ.गी. १७।१८
सत्कुलभवोपनीतः सम्यगुपनयनपूर्वकं...शान्तो दान्तःसन्न्यासी... देहत्यागं करोति स मुक्तो भवति	ना. प. १।१
सत्ता ब्रह्म न चापरा	पा. ब्र. ४९
सत्तामात्रप्रकाशैकप्रकाशं भावनातिगम् (परमात्मानं ध्यायेत्)	मैत्रे. १।१४
सत्तामात्रस्वरूपोऽहं शुद्धमोक्षस्वरूपवान्	ते. बिं. ३।३०
सत्तामात्रं चित्स्वरूपं प्रकाशं व्यापकं तथा। एकमेवाद्वयं ब्रह्म	गोपालो. २।१४
सत्तामात्रं हीदं सर्वं सदेव पुरस्तात्सिद्धम्	नृसिंहो. ९।६
सत्ता सर्वपदार्थानां नान्या संवेदनादृते	महो. ५।४७
सत्तासामान्यकोटिस्थेद्रागित्येव पदे यदि । पौरुषेण प्रयत्नेन बलात्सन्त्यज्य वासनाम् ॥ स्थितिं बध्नासि तत्त्वज्ञ क्षणमप्यक्षयात्मिकाम् । क्षणेऽस्मिन्नेव तत्साधु पदमासादयस्यलम्	अ. पू. ४।७४
सत्तासामान्यपर्यन्ते यत्तत्कलनयोज्झितम् । पदमाद्यमनाद्यन्तं तस्य बीजं न विद्यते	अ. पू. ४।६८
सत्तासामान्यमेवैकं भावयन्केवलं विभुः । परिपूर्णः परानन्दी तिष्ठापूरितदिग्भरः	अ. पू. ४।६७
सत्तासामान्यरूपे वा करोषि स्थितिमादरात् । तत्किञ्चिदधिकेनेह यत्नेनाप्नोषि तत्पदम्	अ. पू. ४।७६
सत्तु व्यापकतयाऽस्ति, तेजोमयी चित्	सामर. ९७
सत्परानन्दरूपोऽस्मि चित्परानन्दमस्म्यहम्	ते. बिं. ३।८
सत्पुण्डरीकनयनं मेघाभं वैद्युताम्बरम् ।..चिन्तयंश्चेतसा कृष्णं मुक्तो भवति संसृतेः	गो. पू. १।५
सत्यकामः सत्यसङ्कल्पः (आत्मा) सोऽन्वेष्टव्यः [छांदो.८।१।५+	७।१,३
सत्यकामोऽगुणो ह्येष बृहद्धामाऽयमीश्वरः	२ देव्यु. २६
सत्यकामोहजाबालोजाबालां...(मा.)	छांदो. ४।४।१
सत्यकामो ह जाबालो जबालां मातरमामंत्रयाञ्चक्रे ब्रह्मचर्यं भवति विवत्स्यामि किं गोत्रोऽहमस्मीति	छांदो. ४।४।१
सत्यचिद्घनमखण्डमद्वयं सर्वदृश्यरहितं निरामयम् । यत्पदं विमलमद्वयं शिवं तत्सदाऽहमिति मौनमाश्रय	वराहो. ३।६
सत्यज्ञानं सात्त्विकम् , धर्मज्ञानं राजसम् , तिमिरान्धं तामसम्	शारीरको. ९
सत्यज्ञानानन्दपूर्णलक्षणं तमसः परम् । ब्रह्मानन्दं सदा पश्यन्कथं बध्येत कर्मणा	वराहो. २।१६
सत्यज्ञानानन्दं परिपूर्णं सनातनमेकमेवाद्वितीयं ब्रह्म	पैङ्गलो. १।१
सत्यज्ञानानन्दानन्तस्वरूपं (आत्मानमपरोक्षीकृत्य)	वज्रसू. उ. ९
सत्यज्ञाने निबध्यन्ते पुरुषाः पाशबन्धनैः । मद्भावाच्च विमुच्यन्ते ज्ञानिनः पाशपञ्जरात्	शिवो. १।१३
सत्यत्वमस्ति चेत्किञ्चिदसत्यं न च सम्भवेत्	ते. बिं. ५।२२
सत्यत्वेन जगद्भानं संसारस्य प्रवर्तकम्	२ आत्मो. ४
सत्यभामा धरेति वै	कृष्णो. १५
सत्यभूयमेव भवति नैनं विद्वांसमनृतं हिनस्ति	बृह. ५।५।१

सत्यमभवत्, यदिदं किञ्च तैत्ति. २।६
सत्यमवादिषं, तन्मामावीत् तैत्ति. १।१२
सत्यमविनाशि । अविनाशि नाम देशकालवस्तुनिमित्तेषु विनश्यत्सु यन्नविनश्यतितदविनाशि सर्वसारो. ६
सत्यमस्तिकर्तव्यमकर्तव्यमौदासीन्यनित्यात्मविलापनहोमः भावनो. ६
सत्यानन्दरूपोऽहं चिद्घनानन्दविग्रहः । अहमेव परानन्दः ते. बि. ६।५९
सत्यमिति सत्यलोकः गायत्री. २
सत्यमिति सत्यवचा राथीतरः तैत्ति. १।९।१
सत्यमीशानं ज्ञानमानन्दमद्वयम् जा. द. ९।३
सत्यमुक्तं स्वतस्सिद्धं शुद्धंबुद्धमनोदशम् । एकमेवाद्वयं ब्रह्म नेह नानास्ति किञ्चन अध्यात्मो. ६३
सत्यमेकं ललिताख्यं वस्तु तदद्वितीयमखण्डार्थं परं ब्रह्म बह्वृचो. ३
सत्यमेव जयते, नानृतं; सत्येन पन्था विततो देवयानः मुण्ड. ३।१।६
सत्यमेव परंब्रह्म, सत्यंज्ञानमनन्तं ब्रह्म त्रि.म.ना. ३।३
सत्यमों सत्यमों सत्यमोम् अ.शिरः.३।१६
सत्यवद्भाति तत्सर्वं रज्जुसर्पवदास्थितम् । तदेतदक्षरं सत्यं तद्विज्ञाय विमुच्यते रुद्रहृ. ३४
सत्यवाक्शुचिरद्रोही...स्थिरमतिर्नानृतवादी गिरिकन्दरेषु वसेत् ना. प. ७।२
सत्यवाग्ज्ञानवैराग्याभ्यां विशिष्टदेहावशिष्टो वसेत् (यतिः) ना. प. ६।१
सत्यविज्ञानमात्रोऽहं सन्मात्रानन्दवानहम् ते. बि. ३।४१
सत्यसङ्कल्प आत्मारामः कालत्रयाबाधितनिजस्वरूपः त्रि.म.ना. १।५
सत्यसङ्कल्पः सत्यकामः मैत्रा. ७।७
सत्यसिद्धयोगो मठः निर्वाणो. ३
सत्यस्य सत्यमनु यत्र युज्यते तत्र देवाः सर्व एकं भवन्ति १ ऐत. ३।८।१
सत्यस्य सत्यम् [बृह.२।१।२०+ मैत्रा. ६।३२
सत्यस्यात्मा विद्युत आत्मा तेजस आत्मेति वा अहमेतमुपास इति कौ. त. ४।१७

सत्यहविरध्वर्युः चित्यु. ५।१
सत्यं च नारायणः ना. उ.ता. १।५
सत्यं चानृतं च तैत्ति. २।६+ [छांदो. १।२।३+७।२।१+७।६
सत्यं च स्वाध्यायप्रवचने च तैत्ति. १।९।१+
सत्यं ज्ञानमनन्तमानन्दं सर्वोपाधिविनिर्मुक्तं कटकमुकुटाद्युपाधिरहितसुवर्णघनवद्विज्ञानचिन्मात्रस्वभावात्मा यदा भासते तदा त्वंपदार्थः सर्वसारो. ६
सत्यं ज्ञानमनन्तं च...वेदान्तश्रवणं [जा. द. २।९+ दर्शनो. १।३२
सत्यं ज्ञानमनन्तं ब्रह्म तैत्ति. २।१।१ [सर्वसारो. ६+ना. उ. १।५ त्रि.म.ना. ३।३
सत्यं ज्ञानमनन्तम् गान्धर्वो. १
सत्यं ज्ञानमनन्तं स्वपरं ब्रह्माहमेव तत् वराहो. ३।२
सत्यं ज्ञानमनन्तं हि यज्ज्ञात्वाऽमृतमश्नुते गान्धर्वो. ४
सत्यं ज्ञानं सच्चिदानन्दरूपं ध्यायेदेवं तन्महो भ्राजमानम् शु. र. २।५
सत्यं तदेतत्पण्डिता एव पश्यन्ति नृसिंहो. ९।९
सत्यं तु पञ्चमे मासे परं ब्रह्म चतुर्थके मृत्युलां. ३
सत्यं त्वेव विजिज्ञासितव्यमिति सत्यं भगवो विजिज्ञासे छांदो. ७।१६।१
सत्यं नाम मनोवाक्कायकर्मभिर्भूतहितयथार्थाभिभाषणम् शांडि. १।१।३
सत्यं परं परꣳ सत्यꣳ सत्येन न सुवर्गाल्लोकाच्च्यवन्ते कदाचन महाना.१६।१२
सत्यं प्राणो हंसः शास्त्ताऽच्युतो विष्णुर्नारायणः मैत्रा. ७।७
सत्यं प्रियहितं च यत् भ.गी. १७।१५
सत्यं ब्रह्म प्रभुर्हि सः ते. बि. ६।३५
सत्यं ब्रह्मेति सत्यꣳ ह्येव ब्रह्म बृह. ५।४।१
सत्यं रसः स्वादुतमो रसानाम् इतिहा. ४४
सत्यं वद, धर्मं चर, स्वाध्यायान्मा प्रमदः तैत्ति. १।११।१
सत्यं वदन्त्यनृतमुद्वहन्ति क्षीरं पिबन्ति मधु ते पिबन्ति । सोमं

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पिबन्त्यमृतेन सार्धं मृत्योः परस्तादमृता भवन्ति	इतिहा. ७
सत्यं वदिष्यामि [तैत्ति. १।१।१+१।१२	ऐतरे. शां. कौलो. शां.
सत्यं वाचः प्रतिष्ठा, सत्ये सर्वं प्रतिष्ठितं, तस्मात्सत्यं परमं वदन्ति	महाना. १७।१
सत्यं विज्ञानमनन्तं ब्रह्म यस्मिन्निदमोतं च प्रोतं च	शांडि. २।२
सत्यं वै चक्षुरक्षिण्युपस्थितो हि पुरुषः सर्वार्थेषु वदति	मैत्रा. ६।६
सत्यं वै तद्रसमापो ज्योती रसोऽमृतं ब्रह्म भूर्भुवः स्वरोम्	वनदु. १२१
सत्यं वै तद्रसमापो ज्योती रसोऽमृतं ब्रह्म भूर्भुवः सुवरोम्	महाना.११।१०
सत्यं शाण्डिल्य परं ब्रह्म निष्क्रियमक्षरमिति	शांडि. ३।१।२
सत्यं श्रेष्ठयं व्याहृतीनां तथैव प्रज्ञानं सप्तमं जीवानाम्	इतिहा. ४४
सत्यं सत्यं ह्यमृतः सम्बभूव	गुह्यका. ७४
सत्यं सम्मार्जनं स्मृतम्	शिवो. १।२५
सत्यं सूक्ष्मं परिपूर्णमद्वयं (ब्रह्म)	नृसिंहो. ९।९
सत्यं हीत्थं पुरस्तादयोनि	नृसिंहो. ९।६
सत्यं हीन्द्रः स होवाच मामेव विजानीहि	कौ. ब. ३।१
सत्यꣳ ह्येव ब्रह्म	बृह. ५।४।१
सत्यः सत्यं पुण्यमासीत् पुण्यो वा दैविकं सत्यं सत्त्वमार्ष सत्यं सत्त्वं सत्पथाय स्वाहा	पारमा. ५।१
सत्यः सूक्ष्मः संविभुश्चाद्वितीयः	मैत्रे. १।११
सत्याङ्कुरो दमोद्भवः	कृष्णोप. १६
स त्यागः सात्त्विको मतः	भ. गी. १८।९
स त्यागीत्यभिधीयते	भ.गी. १८।११
सत्यात्तत्र कदाचिन्न प्रमदितव्यं तत्रोद्धूलनत्रिपुण्ड्राभ्याम्	भ. जा. २।८
सत्यात्म प्राणारामं मनआनन्दम्, शान्तिसमृद्धममृतम्	तैत्ति. १।६।४
सत्यादिरूपं शिवमेवंविदानो विष्ण्वादिबुद्ध्या हीयते-ऽज्ञानसङ्गात्	सि. शि. ३
सत्यानन्दचिदात्मकं सात्त्विकं मामकं धामोपास्व	दत्तात्रे. १।१
सत्यानन्दस्वरूपोऽहं ज्ञानानन्दघनोऽस्म्यहम्	ते. बिं. ३।३१
सत्यानन्दोऽस्म्यहं सदा	ते. बिं. ३।९
सत्यानृतोपभोगार्थो द्वैतीभावो महात्मनः	मैत्रा. ७।११
सत्यान्न प्रमदितव्यम् । धर्मान्न प्रमदितव्यम् । कुशलान्न प्रमदितव्यम् । भूत्यै न प्रमदितव्यम् । स्वाध्यायप्रवचनाभ्यां न प्रमदितव्यम्	तैत्ति. १।११।१
सत्यामेवाप्येति यः सत्यामेवास्तमेति	सुबालो. ९।७
सत्यासत्यादिहीनोऽस्मि सन्मात्रात्मास्म्यहं सदा	मैत्रे. ३।२३
सत्ये ज्योतिषि जुहोमि स्वाहा	महाना. ११।३
सत्येन तिष्ठासेत्, सत्योऽयमात्मा	सुबालो. १३।३
सत्येन न सुवर्गाल्लोकाच्च्यवन्ते कदाचन	महाना. १६।१२
सत्येन पन्था विततो देवयानः	मुण्ड. ३।१।६
सत्येन लभ्यस्तपसा ह्येष आत्मा सम्यग्ज्ञानेन ब्रह्मचर्येण नित्यम्	मुण्ड. ३।१।५
सत्येन वायुरावाति सत्येनादित्यो रोचते दिवि	महाना. १७।१
सत्येनापिहिता गुहा	इतिहा. १७
सत्येनैनं तपसा योऽनुपश्यति	श्वेताश्व. १।१५
सत्येनैनं मनसा साधु पश्यति, सत्येनैनं मनसा वाचं नयति	इतिहा. ५०
सत्ये सर्वं प्रतिष्ठितं, तस्मात्सत्यं परमं वदन्ति	महाना. १७।१
सत्ये ह्येव दीक्षा प्रतिष्ठिता	बृह. ३।९।२३
सत्यो जेनातिः सत्यान्तरात्मा सत्योद्योगः सत्यः सत्कर्मा सत्यं सत्यं वितानमासीत्सत्यं सत्याय स्वाहा	पारमा. ४।१०
सत्यो ज्योतिः सत्त्वं प्राणाः सत्त्वाधाराः सत्त्वं संयानाः सत्यः सत्त्वप्रकाशं ज्योतिषेस्वाहा	पारमा. ५।२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सत्यो नित्यः सर्वसाक्षी महेशो
नित्यानन्दोनिर्विकल्पोनिराख्यः शरभो. २१
सत्योऽसि सिद्धोऽसि सनातनोऽसि
मुक्तोऽसि मोक्षोऽसिमुदामृतोऽसि ते. बिं. ५।६१
सत्योऽहं गौरहं गौर्यहमृगहं
यजुरहं सामाहमथर्वाङ्गिरसोऽहं अ.शिरः. १।१
सत्रासाहमवसे जनानां पुरुहूत-
मृग्मिणं विश्ववेदसम् आर्षे. १०।२
स त्रेधात्मानं व्यकुरुत[बृह.१।२।३+ मैत्रा. ६।३
स त्रेधा व्यभजद्भूर्भुवः स्वरिति ग. पू. १।३
स त्वमग्निं स्वर्ग्यमध्येषि..प्रब्रूहि तं कठो. १।१३
स त्वमेव, त्वमेव तत् (ब्रह्म) कैव. १।१६
सत्त्वमाहो रजस्तमः भ.गी. १७।१
सत्त्वप्रधाना प्रकृतिर्मायेति
प्रतिपाद्यते सरस्व. ३८
सत्त्वमथास्य पुरुषस्यान्तःशिखो-
पवीतत्वं ब्राह्मणस्य परब्र. २
सत्त्वमध्ये स्थितोऽच्युतः मैत्रा. ६।३८
सत्त्वरजस्तमांसि च गुणत्रयम् वराहो. १।११
सत्त्वरूपपरिप्राप्तचित्तास्ते ज्ञान-
पारगाः । अचित्ता इति
कथ्यन्ते देहान्ते व्योमरूपिणः अ. पू. ४।९३
सत्त्वशुद्धयैव सत्कर्मनिरतो
वर्जयत्यसत् भवसं. ४।९
सत्त्वशुद्धौ ध्रुवा स्मृतिः, स्मृति-
लम्भे सर्वग्रन्थीनां विप्रमोक्षः छांदो. ७।२६।२
सत्त्वसमष्टित इन्द्रियपालका-
नसृजत् पैङ्गलो. १।५
सत्त्वं रजस्तमश्चेति गुणानेतान्
प्रचक्षते ना. महो. १६
सत्त्वं वा उद्रेकमासीद्यत्सत्त्व-
मुभयोरनुगोप्ता सत्सत्यं सत्यं
पद्माय सत्याय स्वाहा पारमा. ४।९
सत्त्वं सत्त्ववतामहम् भ.गी. १०।३६
सत्त्वं सत्त्वात्मकं वा रजो रजस
आत्मकस्तमस्तमस आधारः
साक्षतं निरीश्वरमीश्वराय स्वाहा पारमा. १०।६
सत्त्वं सुखे सञ्जयति भ. गी. १४।९
सत्त्वं स्थावरजङ्गमम् भ.गी. १३।२७
सत्त्वगुणगुविश्वश्चेदमग्नीषोमात्मकं
जगत् रा. पू. ४।६
सत्त्वं प्रकृतिजैर्मुक्तं भ. गी. १८।४०
स त्वं प्रियान् प्रियरूपांश्च
कामानभिध्यायन्नचिकेतो-
ऽत्यस्राक्षीः कठो. २।३
सत्त्वं भवति भारत भ.गी. १४।१०
सत्त्वं रजस्तम इति भ. गी. १४।५
सत्त्वं रजस्तम इति अहङ्कार-
श्चतुर्भुजः गोपालो. २।२९
सत्त्वं रजस्तमश्चैव न गुणास्तं
भजन्ति वै । यश्च सर्वगतः
साक्षी लोकस्यात्मेति कथ्यते ना. महो. ११
सत्त्वात्सञ्जायते ज्ञानं भ. गी. १४।१७
सत्त्वात्सम्प्राप्यते मनः । मनसा
प्राप्यते ह्यात्मा [मैत्रे. १।७+ मैत्रा. ४।३
सत्त्वादधि महानात्मा महतो-
ऽव्यक्तमुत्तमम् कठो. ६।७
सत्त्वानुरूपा सर्वस्य भ. गी. १७।३
सत्त्वानुबन्धादभ्यासाज्ज्ञानयोगात्
पुनः श्रुतात् । दृष्टश्रुतानुभूतानां
स्मरणात्स्मृतिरुच्यते आयुर्वे. २१
सत्त्वान्तर्वर्तिनो देवाः कर्त्रहङ्कार-
चेतनाः त्रि. ब्रा. २।७
सत्त्वापत्तिश्चतुर्थी स्यात्ततोऽसं-
सक्तिनामिका । पदार्थभावना
षष्ठी सप्तमी तुर्यगा स्मृता महो. ५।२५
सत्त्वापत्तिस्तुरीया (भूमिका) वराहो. ४।१
सत्त्वावशेष एवास्ते पञ्चमीं
भूमिकां गताः अक्ष्युप. ३६
सत्त्वेव सोम्येदमग्र आसीदेक-
मेवाद्वितीयम् (ब्रह्म) छांदो. ६।२।२
सत्समृद्धं स्वतस्सिद्धं शुद्धं
बुद्धमनीदृशम् अध्यात्मो. ६३
सत्सम्प्रदायस्थं...सद्गुरुमासाद्य...
स्वकुलानुरूपामभिमतकन्यां
विवाह्य...गार्हस्थ्योचितपञ्च-

विंशतिवत्सरं तीर्त्वा...साधनचतुष्टयसम्पन्नः सन्न्यस्तुमर्हति — ना. प. २।१
[स्वर्ग इति च—]सत्संसर्गः स्वर्गः — निरा. १९
स दक्षिणतः स उत्तरतः स एवेदꣳ सर्वम् — छांदो. ७।२५।१
सदसच्चामृतं च यत् — प्रश्नो. २।५
सदसच्चाहमर्जुन — भ. गी. ९।१९
सदसत्फलमयैर्हि पाशैः पशुरिव बद्धं — मैत्रा. ४।२
सदसत्सदसद्वापि न किञ्चिद्वस्तु जायते — अ. शां. २२
सदसद्भेदहीनोऽस्मि सङ्कल्परहितोऽस्म्यहम् — मैत्रे. ३।७
सदसद्योनिजन्मसु — भ.गी. १३।२२
सदसद्वरेण्यं परं विज्ञानायद्वरिष्ठं प्रजानाम् — मुण्ड. २।२।१
सदसस्पतिमद्भुतं प्रियमिन्द्रस्य काम्यम् । सनिं मेधामयासिषम् — महाना. २।८+
[ऋ. मं. १।१८।६+ — वा.सं. ३२।१३
[+सा. वे. १।१०।१+ — तै.आ. १०।१।४
सदा आनन्दमयोऽयं लोको वेदविदो यं वदन्ति — सामर. ५
सदाचाररतो भूत्वा द्विजो नित्यमनन्यधीः ॥ मयि सर्वात्मके भावो मत्सामीप्यं भजत्ययम् । सैव सालोक्यसारूप्यसामीप्या मुक्तिरिष्यते — मुक्तिको. १।२२
सदाचारादखिलदुरितक्षयो भवति — त्रि.म.ना. ५।४
सदा चैतन्यरूपोऽस्मि चिदानन्दमयोऽस्म्यहम् — ते. विं. ३।४
सदा जनानां हृदये सन्निविष्टः — श्वेताश्व. ४।१७
सदा जाग्रदवस्थायां सुप्तवद्योऽवतिष्ठति । श्वासोच्छ्वासविहीनस्तु निश्चितं मुक्त एव सः — अमन. २।५८
सदा तद्भावभावितः — भ. गी. ८।६
सदात्मकत्वविज्ञानदग्धाविद्यादिवर्ष्मणः । अमुष्य ब्रह्मभूतत्वाद्ब्रह्मणः कुत उद्भवः — २ आत्मो. २५
सदादत्तोऽहमस्मीति प्रत्येतत्संवदंति ये, न ते संसारिणो भवन्ति — दत्तात्रे. १।१
सदादीप्तिरपारामृतवृत्तिः स्नानम् — मं. ब्रा. २।५
सदादीप्तिराचमनीयम् — आत्मपू. १
सदानन्दचिन्मात्रमात्मैवाव्यवहार्य..ब्रह्मात्मैवात्र ह्येव न विचिकित्स्यमित्यों सत्यं तदेतत्पण्डिता एव पश्यन्ति — नृसिंहो. ९।९
सदानन्दघना परिपूर्णस्वात्मैकरूपा देवता — भावनो. ९
सदानन्दं परमानन्दꣳ समꣳ शाश्वतꣳ सदाशिवं ब्रह्मादिवन्दितं योगिध्येयं परमं पदं चिन्मात्रं — गणेशो. ५।६
सदानन्दं परमानन्दं शान्तं शाश्वतं सदाशिवं ब्रह्मादिवन्दितं योगिध्येयं परमं पदं, यत्र गत्वा न निवर्तन्ते योगिनः — नृ. पू. ५।१६
सदा नादानुसन्धानात् संक्षीणा वासना भवेत् (तु या) [ना. विं. ४९+ — यो. शि. ६।७१
सदा बुद्धिमता भाव्यं योगिना योगसिद्धये — १ यो. त. ७५
सदाभ्यासे स्थिरीभूते न विधिर्नैव च क्रमः — अमन. २।५२
सदाऽमनस्कमर्घ्यम् [मं.ब्रा. २।५+ — आत्मपू. १
सदा योगं समभ्यसेत् — अ. ना. २३
सदा रसनया योगी मार्गं न परिसङ्क्रमेत् — यो. कुं. २।४८
सदा रामोऽहमस्मीति तत्त्वतः प्रवदन्ति ये । न ते संसारिणो नूनं राम एव न संशयः — रामो. २।९
सदाविचाररूपोऽस्मि निर्विचारोऽस्मि सोऽस्म्यहम् — मैत्रे. ३।१०
सदा वेदान्तवाक्यार्थं शृणुयात्सुसमाहितः — ना. प. ६।२४
सदाशिवः शक्त्यात्मा सर्वत्रावस्थितः स्वयञ्ज्योतिः शुद्धो बुद्धो नित्यो निरञ्जनः शान्तः प्रकाशत इति — हंसो. ११

(अथ) सदाशिवः संहारकाले संहारं कृत्वा संहाराक्षं मुकुलीकरोति — रु. जा. ४४

सदाशिवाय विद्महे सहस्राक्षाय धीमहि। तन्नः साम्बः प्रचोदयात् — वनदु. १४१

सदाशिवोऽहं, परमप्रकृतिरहम् — अद्वै. भा. १

सदाऽसङ्गस्वरूपोऽस्मि निर्विकारोऽहमव्ययः — ते. बिं. ३।६

सदा सच्चिन्मयोऽस्म्यहम् — मैत्रे. ३।१६

सदासन्तोषो विसर्जनम् — आत्मपू. १

सदा समाधिं कुर्वीत हंसमन्त्रमनुस्मरन् — ब्र. वि. ६५

सदा साक्षिस्वरूपत्वाच्छिव एवास्मि केवलः। इति धीर्या मुनिश्रेष्ठ स समाधिरिहोच्यते — जा. द. १०।५

सदा साङ्ग्रहणेष्ट्याऽश्वमेधमनन्तं योगं यजते, स महामखो महायोगः — अवधू. ६

स दिग्भिर्ज्योतिषा भाति च तपति च — छांदो. ३।१८।६

सदिति प्राणः, तीत्यन्नम्, यमित्यसावादित्यः। (तत्सत्यम्) — १ ऐत. १।५।३

सदित्येतत् स युज्यते — भ. गी. १७।२६

सदित्येवाभिधीयते — भ.गी. १७।२७

सदृशं चेष्टते स्वस्याः — भ. गी. ३।३३

सदृशं त्रिषु लिङ्गेषु सर्वासु च विभक्तिषु। वचनेषु च सर्वेषु यन्न व्येति तदव्ययम् — २ प्रणवो. १५

सदैतद्राधिका गान्धर्वीति — राधिको. ५

सदैव पुरस्तात् सिद्धं हि ब्रह्म — नृसिंहो. ९।६

सदैव समः स मुनिसमः स नागसमः — गणेशो. ५।४

सदेव सोम्येदमग्र आसीत् [छां. उ. ६।२।१+ — पैङ्गलो. १।१

स देवानपि गच्छति स ऊर्जमुपजीवति — बृह. १।५।२

स देवानपि गच्छति स ऊर्जमुपजीवति — बृह. १।५।१

स देवानाकर्षयति, स यक्षानाकर्षयति, स नागानाकर्षयति, स ग्रहानाकर्षयति — नृ. पू. ५।१२

स देवानां निधनमनिधनम् — ब्रह्मो. १

सदैकरसरूपोऽस्मि सदाचिन्मात्रविग्रहः — ते. बिं. ३।७

सदैवात्मा विशुद्धोऽस्मि — यो. शि. ४।२०

सदैवानुज्ञैकरसो ह्ययमोङ्कारः, — नृसिंहो. ८।५

सदोज्ज्वलोऽविद्यातत्कार्यहीनः स्वात्मबन्ध-(रहितः)-हरः [गणेशो.१।४+नृसिंहो.२।८+ — रामो. २।४

सदोपनिषदं विद्यामभ्यसेन्मुक्तिहेतुकीम् — ना. प. ३।७२

सदोषमपि न त्यजेत् — भ. गी. १८।४८

सद्गुरुसमीपे सकलविद्यापरिश्रमज्ञो भूत्वा... ब्रह्मचर्यं समाप्य गृही भवेत् — प. हं. प. १

सद्घनं चिद्घनं नित्यमानन्दघनमव्ययम् — अध्यात्मो. ६१

सद्धीदं सर्वं सत्सदिति — नृसिंहो. ७।३

सद्भावभावनादार्ढ्याद्वासनालयमश्नुते — अध्यात्मो. १३

सद्भावेन ह्यजं सर्वमुच्छेदस्तेन नास्ति वै — अ. शां. ५७

सद्भावे साधुभावे वा — भ. गी. १७।२६

सद्यःकुमारिकारूपैः पाके सिद्धे जगद्भवेत् — ते. बिं. ६।७९

सद्योजातमुत जहात्येषः — चित्यु. १४।१

सद्योजातशिशुज्ञानं — अ. पू. ३।१६

सद्योजातं प्रपद्यामि सद्योजाताय वै नमो नमः [महाना.१०।४+तै. आ. १०।४३।१

सद्योजातं मही पूषा रमा ब्रह्मा त्रिवृत्स्वरः — पञ्चब्र. १

सद्योजाता तु या कन्या भोगयोग्या भवेज्जगत् — ते. बिं. ६।९१

सद्योजातात्पृथिवी — बृ. जा. १।५

सद्योजातादिपञ्चब्रह्ममंत्रैः परिगृह्य ...रेखाः प्रकुर्वीत — का. रुद्रो. २

सद्योजातादिपञ्चब्रह्ममन्त्रैर्भस्म सङ्गृह्य...रेखाः प्रकुर्वीत — जाबाल्यु. ६

सद्योजातादिभिर्मंत्रैर्नमस्कृत्य पुनः पुनः। प्रदक्षिणत्रयं कृत्वा शिवरूपमिति स्फुटम् — १ बिल्वो. ८

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सद्योजाताद्ब्राह्मणाः सम्बभूवुः — सि. शि. ९
सद्योजातेन वै पादान् सर्वाङ्गं प्रणवेन तु [बृ. जा. ३।३२+ ४।१
सद्रूपत्वं सदा मम — वराहो. ३।९
सद्रूपया माययोत्पादिताः कामक्रोधादयो गुणाः संसारोत्पत्तिप्रयोजका भवन्ति — सामर. १०२
सद्रूपं परमं ब्रह्म त्रिपरिच्छेदवर्जितम् — कठरु. ३०
सद्वाऽसद्वा स्थितिर्वापि यस्य नास्ति क्षराक्षरम् — ते. बिं. ५।११
सद्वैतमनिर्वाच्यं ब्रह्म — त्रि.म.ना. १।३
स द्वितीयमैच्छत् — बृह. १।४।३
सद्वृत्तमिव सर्वे देवास्तं सेवन्ते — त्रि.म.ना. ८।७
स ध्यातपूर्वामुखो भूत्वा भूरिति व्याहृतिर्गायत्रं छन्द ऋग्वेदः — चतुर्वे. १
स न इन्द्रः कामवरं ददातु — चित्यु. ११।८
सनत्सुजातादिसनातनाद्यैरीड्यो महेशो भगवानादिदेवः — शरभो. २०
स न दह्यतेऽथ मुच्यते — छांदो. ६।१६।२
स न साधुना कर्मणा भूयान्, नो एवासाधुना कनीयान् — बृह. ४।४।२२
स नः पर्षदतिदुर्गाणि विश्वा क्षामद्देवो अतिदुरितात्यग्निः — महाना. ६।१७
स नः सुवः संशिशाधि — महाना. ६।६
सनातनस्त्वं पुरुषो मतो मे — भ.गी. ११।१८
स नारमतैकः स आत्मानमभिध्यायन् बह्वीः प्रजा असृजत् — मैत्रा. २।६
स नारायणो भवतीत्युपनिषत् — त्रि.म.ना. २।९
स नारायणो विराट्पुरुषो भवति — ना.उ.ता. ३।१
स नाराशंसीरधीते स प्रणवमधीते — ग. शो. ५।४
स निधीनां त्वं निधिपतिः — ग. शो. २।१
स निन्दामर्षसहिष्णुः । स षडूर्मिवर्जितः — प. हं. प. ११
स नियच्छति मधुकरः श्येव विक्रमेकः — पेरम. १
स निर्गुणः स निरहङ्कारः स निर्विकल्पः स निरीहः स निर्विकारः... — गणेशो. २।४
स निर्देष्टुमशक्यो यो वेदवाक्यैरगम्यतः । यस्य किञ्चिद्बहिर्नास्ति किञ्चिदन्तः कियच्च च — ते. बिं. ५।९
स निश्चयेन योक्तव्यः — भ. गी. ६।२३
स निष्कर्ममार्गीयो भवति — सामर. ९८
स नैव व्यभवत्, स शौद्रं वर्णमसृजत — बृह. १।४।१३
स नैव व्यभवत्, स विशमसृजत — बृह. १।४।१२
स नैव व्यभवच्छ्रेयोरूपमसृजत — बृ. उ. १।४।१४
स नोत्तस्थौ, तं पाणिनापेषं बोधयाञ्चकार — बृह. २।१।१५
स नो बन्धुर्जनिता स विधाता धामानि वेद भुवनानि विश्वा — महाना. २।५
स नो बुद्ध्या शुभया संयुनक्तु [श्वेता. ४।१+४।१२
स नो भूतो यो वाऽमृतात्मा सुपुष्टिमस्मत्पितरं पवित्रं स नोऽस्तु भूयैकमलं परायस्वाहा — पारमा. ९।९
स नो मुञ्चतु दुरितादवद्यात् — सहवै. ९
स नो मृत्योस्त्रायतां पात्वंहसो ...ज्योग्जीवा जरामशीमहि — महाना. १३।९
स नो हि मायया जन्म युज्यते न तु तत्त्वतः — अद्वैत. २७
सन्ततं शिलाभिस्तु लम्बत्याकोशसन्निभम् । तस्यान्ते सुषिरं सूक्ष्मं तस्मिन्सर्वं प्रतिष्ठितम् — महाना. ९।८
सन्तमेनं ततो विदुः — तैत्ति. २।६
सन्ति पुत्राः सुबहवो दरिद्राणामनिच्छताम् । नास्ति पुत्रः समृद्धानां विचित्रं विधिचेष्टितम् — भवसं. १।१२
सन्तिष्ठेन्नियमेन — लिङ्गोप. १
सन्तीन्द्रियाणि सन्त्यर्था...योगो न च नास्ति रुक् — आयुर्वे. ३
सन्तुष्ट इति कथ्यते — महो.४।३६,३७
सन्तुष्टः सततं योगी — भ. गी. १२।१४
सन्तुष्टो येन केनचित् — भ. गी. १२।१९

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सन्ते पयांसि समु यन्तु वाजा.. कौ. त. २।८

सन्तोषामृतपानेन ये शान्तास्तृप्तिमागताः । आत्मारामा महात्मानस्ते महापदमागताः महो. ४।३५

सन्तोषामोदमधुरा प्रथमोदेति भूमिका । भूमिप्रोदितमात्रोऽन्तरमृताङ्कुरिकेव सा अक्ष्युप. ३०

सन्तोषो नाम यदृच्छालाभसन्तुष्टिः शांडि. १।२।१

सन्त्यक्तवासनान्मौनादृते नास्त्युत्तमं पदम् मुक्तिको. २।२१

सन्त्यजेत्सर्वकर्माणि लोकाचारं च सर्वशः । कृमिकीटपतङ्गांश्च तथा योगी वनस्पतीन् ना. प. ६।४१

सन्त्यज्य हृद्गुहेशानं देवमन्यं प्रयन्ति ये । ते रत्नमभिवाञ्छन्ति त्यक्तहस्तस्थकौस्तुभाः महो. ६।२०

सन्त्वा सिञ्चामि मन्त्रेण गोमूत्रं गोमये क्षिपेत् बृ. जा. ३।९

सन्दिग्धः सर्वभूतानां वर्णाश्रमविवर्जितः । अन्धवज्जडवच्चापि मूकवच्च महीं चरेत् ना. प. ४।३६

सन्दिग्धायामपि भृशं शुभामेव समाचर । शुभायां वासनावृद्धौ न दोषाय मरुत्सुत मुक्तिको. २।९

सन्दृश्यन्ते चूर्णितैरुत्तमाङ्गैः भ.गी. ११।२७

सन्देहस्त्वेव आत्मन इति होवाच छांदो. ५।१५।२

सन्देहस्ते व्यशीर्यद्यन्मां नागमिष्य इति छांदो. ५।१५।२

सन्धां च याः सन्धे ब्रह्मणैषः चित्यु. १४।२

सन्धिनी तु धामभूषणशय्यासनादिमित्रभृत्यादिरूपेण परीता राधिको. ९

सन्धि कृत्वा तु मनसा चिन्तयेदात्मनाऽऽत्मनि अ. ना. ३२

सन्धि समाधावात्मन्याचरेत् आरुणि. २

सन्धीयते प्रजया पशुभिर्ब्रह्मवर्चसेनान्नाद्येन सुवर्ग्येण लोकेन तैत्ति. १।३।९

सन्धुः सन्धुक्षणानां संयोगः सन्दधानः पारमा. ४।६

सन्धौ जीवात्मनोरैक्यं सन्न्यासः परिकीर्तितः मैत्रे. २।१७

सन्धौ सन्धौ मिश्रितानां यदा विश्राम्यते मनः । तदा देहो गृहं राज्यं निर्दोषा च मतिर्भवेत् विश्रामो. ९

सन्ध्ययोर्ब्राह्मणः काले वायुमाकृष्य यः पिबेत् । त्रिमासात्तस्य कल्याणी जायते वाक्सरस्वती शांडि. १।७।४६

सन्ध्ययोर्ब्राह्मकालेऽपि मध्याह्ने वाऽथवा सदा । बाह्यं प्राणं समाकृष्य पूरयित्वोदरेण च । नासाग्रे नाभिमध्ये च पादाङ्गुष्ठे च धारयेत् ।। सर्वरोगविनिर्मुक्तो जीवेद्वर्षशतं नरः जा. द. ६।२१

सन्ध्यं तृतीयं स्वप्नस्थानम् बृह. ४।३।९

सन्ध्याक्रिया मनोयागस्य लक्षणम् पा. ब्र. ३

सन्ध्यामुपास्य कुर्वीत नित्यं देहप्रसाधनम् । स्पृशेद्वन्देच्च कपिलां प्रदद्याच्च गवां हितम् शिवो. ७।९२

सन्निधानात्समस्तेषु जन्तुष्वपि च सन्ततम् । सूचकत्वाच्च रूपस्य सूत्रमित्यभिधीयते यो. शि. २।१०

सन्नियम्येन्द्रियग्रामं भ. गी. १२।४

सन्मात्रमहमेव हि ते. बिं. ३।५९

सन्मात्राख्यास्म्यहं सदा मैत्रे. ३।२३

सन्मात्रो नित्यः शुद्धो बुद्धः सत्यो मुक्तो निरञ्जनो विभुरव्ययानन्दः परः प्रत्यगेकरसः प्रमाणैरेतैरवगतः नृसिंहो. ९।५

सन्मात्रोनिरस्ताविद्यातमोमोहोऽहं.. नृसिंहो. २।८

सन्मूलाः सोम्येमाः सर्वाः प्रजाः सदायतनाः सत्प्रतिष्ठाः छांदो.६।८।४,६

सन्न्यस्तमिति यो ब्रूयात्कण्ठस्थप्राणवानपि । तारिताः पितरस्तेन इति वेदानुशासनम् शाट्याय. १२

सन्न्यस्तसर्वेन्द्रियवर्गोऽनेकजन्मार्जितपुण्यपुञ्जपक्वकैवल्यफलो-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

ऽखण्डानन्दनिरस्तसर्वक्लेश-
कश्मलो ब्रह्माहमस्मीति
कृतकृत्यो भवति   मं. ब्रा. ३।३
सन्न्यस्तसर्वसङ्कल्पः समः शान्त-
मना मुनिः। सन्न्यासयोग-
युक्तात्मा ज्ञानवान्मोक्षवान्भवेत्   अ. पू. ५।४७
सन्न्यस्तं मया सन्न्यस्तं मया
सन्न्यस्तं मयेति मन्द्रमध्यम-
तारध्वनिभिस्त्रिवारं त्रिगुणीकृत-
प्रेषोच्चारणं कृत्वा...तत्त्वमस्या-
दिवाक्यार्थस्वरूपानुसन्धानं
कुर्वन्नुदीचीं दिशं गच्छेत्   प. हं. प. ५
सन्न्यस्तं मया, सन्न्यस्तं मया,
सन्न्यस्तं मयेति त्रिरुक्त्वाऽभयं
सर्वभूतेभ्यो मत्तः प्रवर्तते   आरुणि. ३
सन्न्यस्तं मयेति त्रिवारमभिमंत्रयेत्   १ सं. सो. २।६
सन्न्यस्तं मयेति त्रिवारमुच्चरेत्   याज्ञव. १
सन्न्यस्ता यद्यपि महावाक्योपदेशे
नाधिकारिणः [ना.प. ३।१+   १ सं. सो. २।३
सन्न्यस्याग्निं न पुनरावर्तनं यन्मन्यु-
र्जायामावहदिति   २सन्न्यासो. १०
सन्न्यस्याग्निं न पुनरावर्तयन्मृत्युर्जय-
मावहमित्यध्यात्ममन्त्रान्पठेत्   कठरु. ४
सन्न्यस्याग्निं न पुनरावर्तयेत्।
यन्मन्युर्जायामावहेदित्य-
ध्यात्ममन्त्राञ्जपेत्   कठश्रु. २२
सन्न्यस्यास्ते सुखं वशी   भ. गी. ५।१३
सन्न्यस्याध्यात्मचेतसा   भ. गी. ३।३०
सन्न्यासकालेऽप्यलंबुद्धिपर्यन्तमधीत्य
तदनन्तरं कटिसूत्रं कौपीनं
दण्डं वस्त्रं कमण्डलुं सर्वमप्सु
विसृज्याथ जातरूपधरश्चरेत्   ना. प. ९।६
सन्न्यासभेदैराचारभेदः कथं ?
इति चेत्–तत्त्वतस्त्वेक एव
सन्न्यासः, अज्ञानेनाशक्तिवशा-
त्कर्मलोपश्च त्रैविध्यमेत्य...
चातुर्विध्यमुपागतः   ना. प. ५।२
सन्न्यासयोगयुक्तात्मा   भ. गी. ९।२८
सन्न्यासयोगाद्यतयः शुद्धसत्त्वाः   मुण्ड. ३।२।६

सन्न्यासयोगिनौ दान्तौ विद्धि
शान्तौ मुनीश्वर   महो. ६।४७
सन्न्यासस्तु महाबाहो   भ. गी. ५।६
सन्न्यासस्य महाबाहो   भ. गी. १८।१
सन्न्यासं कर्मणां कृष्ण   भ. गी. ५।१
सन्न्यासं कवयो विदुः   भ. गी. १८।२
सन्न्यासं पातयेद्यस्तु पतितं न्यास-
येत्तु यः। सन्न्यासविघ्नकर्ता
च त्रीनेतान्पतितान्विदुः   १ सं. सो. २।२
सन्न्यासः कर्मयोगश्च   भ. गी. ५।२
(सः) सन्न्यासः षड्विधो भवति
कुटीचक-बहूदक हंस-परम-
हंस-तुरीयातीतावधूताश्चेति   १ सं.सो. २।१३
सन्न्यासः षड्विधो भवति–कुटी-
चको बहूदको हंसः परमहंसः
तुरीयातीतोऽवधूतश्चेति   ना. प. ५।५
सन्न्यासिनं द्विजं दृष्ट्वा स्थानाच्चलति
भास्करः। एष मे मण्डलं
भित्त्वा परं ब्रह्माधिगच्छति   १ सं. सो. २।६
सन्न्यासिनां पण्डितशास्त्रिणां च
पाण्डित्यमस्तीह परोपदेशे।
स्वयं न कुर्वन्ति विधिं न
सान्ध्यं भवन्तु लोकाः खलु
सावधानाः   भवसं. १।५८
सन्न्यासिनोऽपि दृश्यन्ते देवस-
न्दूषिताशयाः   याज्ञव. ५
सन्न्यासेन देहत्यागं करोति स
परमहंसपरिव्राजको भवति   प. हं. प. ८
सन्न्यासेन देहत्यागं करोति स
परमहंसो नामेति   याज्ञव. ३
सन्न्यासेनाधिगच्छति   भ.गी. १८।४९
सन्न्यासे निश्चयं कृत्वा पुनर्न च
करोति यः। स कुर्यात्कृच्छ्रमात्रं
तु पुनः संन्यस्तुमर्हति   १ सं. सो. २।१
सन्न्यासोपनिषद्देयं संन्यासिपटला-
श्रयम्। सत्तासामान्यविभवं
स्वमात्रमिति भावये   १सं.सो. शीर्षकं
सन्न्यासेनैव देहत्यागं करोति स
कृतकृत्यो भवति   ना. प. ३।८७

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स पञ्चधाऽऽत्मानं प्रविभज्योच्यते यः प्राणोऽपानः समान उदानो व्यान इति	मैत्रा. २।६
स पञ्चभूतानां रजोंशांश्चतुर्धा कृत्वा भागत्रयात्पञ्चवृत्त्यात्मकं प्राणमसृजत्	पैङ्गलो. १।४
स परमहंसः सोऽवधूतः स ब्राह्मणः	निरा. ३२
स परमानन्दस्य ब्रह्मणो नाम ब्रह्मेति	नृसिंहो. ७।३
स परिव्राट् सर्वक्रियाकारकनिवर्तकः	ना. प. ९।२२
स परेऽक्षरे आत्मनि सम्प्रतिष्ठते	प्रश्नो. ४।९
सपर्परीरमतिं बाधमानां बृहन्मिमाय जमदग्निदत्ता। आ सूर्यस्य दुरिता ततानश्रवो देवेष्वमृतमजुर्यम् [ऋक्सं.३।३।२२।१+	हयग्री. ९
स पर्यगाच्छुक्रमकायमव्रणं मस्नाविरꣳ शुद्धमपापविद्धम्	ईशा. ८
स पश्चात् स पुरस्तात् स दक्षिणतः स उत्तरतः स एवेदꣳ सर्वम्	छांदो. ७।२५।१
स पुत्र-मित्र-कलत्राप्तबन्ध्वादीनि... संन्यस्य...कटिसूत्रं च कौपीनं दण्डं वस्त्रं कमण्डलुं सर्वमप्सु विसृज्याथ जातरूपधरश्चरेदात्मानमन्विच्छेत्	ना. प. ३।८७
स पुत्रेणैवास्मिँल्लोके प्रतितिष्ठति	बृह. १।५।१७
स पुत्रः प्रत्याहाहं ब्रह्माहं यज्ञोऽहं लोक इति	बृह. १।५।१७
स पुनर्द्विविधो बिन्दुः पाण्डरो लोहितस्तथा। पाण्डरं शुक्रमित्याहुर्लोहिताख्यं महारजः	यो. चू. ६०
स पूजितः सन् सुमुखोऽभिभूत्वा दन्तीमुखोऽभीष्टमनन्तशक्तिः	हेरम्बो. १०
स पूर्णः खलु वा अद्धाऽविकलः सम्पद्यते यज्ञः	मैत्रा. १।१
स पूर्ववज्जनयज्जन्तवे धनम्	चित्त्यु. १०।४
सप्त इमे लोका येषु चरन्ति प्राणा गुहाशया नि-(न्नि-)-हिताः सप्त सप्त [मुण्ड. २।८+	महाना. ८।२
सप्तकोटियोजनविस्तीर्णोविष्णुलोकः	राधोप. १।३
सप्तकोटिमहामन्त्रं जन्मकोटिशतप्रदम्	ते. विं. ३।७३
सप्त च वै शतानि विंशतिश्च संवत्सरस्याहोरात्राः	३ ऐत. २।१।२
सप्तजन्मकृतात्पापान्मुच्यते यस्तु पर्वभिः। कन्यागते यदा सूर्ये तिष्ठन्ति पितरो गृहे	इतिहा. ८८
सप्तद्वीपवती भूमिर्दक्षिणार्थं नावकल्पते तस्माच्छ्रद्धया यां काञ्चिद्गांदद्यात्सा दक्षिणाभवति	नृ. पू. ५।८
सप्तधातुमयं देहमग्निना रञ्जयेद्ध्रुवम्। व्याधयस्तस्य नश्यन्ति..	यो. शि. १।५६
सप्त प्राणाः प्रभवन्ति तस्मात् सप्तार्चिषः समि(धा)-धः सप्त होमाः [मुण्ड. २।१।८+	महाना. ८।२
सप्तभूमिषु जीवन्मुक्ताश्चत्वारः	वराहो. ४।१
सप्तमभूम्यां विहरन्ब्रह्मविद्वरिष्ठो भवति	वराहो. ४।१
सप्तमं परमं तत्त्वं यो जानाति स मोक्षभाक्	अमन. १।१३
सप्तमं भ्रूचक्रमंगुष्ठमात्रम्	सौभाग्य. ३०
सप्तमः सूर्यो भवति	ना.पू.ता. १।१
सप्तमी तुर्यगा स्मृता (ज्ञानभूः)	महो. ५।२५
सप्तमे गूढविज्ञानं परावाचा तथाऽष्टमे	हंसो. ९
सप्तमे चलनसमर्थो भवति	निरुक्तो. १।४
(ॐ) सप्तमे जम्बूद्वीपः सम्यग्ज्ञानं शिखा	मठाम्ना. ९
सप्तमे धामनि तृतीयमेतस्या एव पूर्वोक्तायाः कामाद्यं द्विधाधःकं मदनकलाद्यं शक्तिबीजं वाग्भवाद्यं तयोरर्धाविशिरस्कं कृत्वा नन्दिविद्येयम्	त्रि. ता. १।१६
सप्तमेन तु पिण्डेन दीर्घमायुः प्रजायते	पिण्डो. ७
सप्तमे मासे जीवेन संयुक्तो भवति	गर्भो. ३
सप्तमे रक्तवर्णो विष्णुरिति द्वारपालाः	राधोप. २।१
सप्तयुञ्जन्ति रथमेकचक्रम् [ऋ.मं.१।१६४।२+अथर्व.९।९।२+	चित्त्यु. ११।८ तै.आ. ३।११।८

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सप्तरात्रलयेनापिपरेलीनस्य योगिनः। आ ब्रह्मविश्वनेतृत्वं श्रुतिज्ञानं च वर्तते	अमन. १।५७
सप्तरात्रोषितं बुद्बुदं भवति	गर्भो. ३
सप्तर्षीणां ध्रुवस्यापि लोका ऊर्ध्वं-रुद्रावली	गुह्यका. १६
सप्तवक्त्रं तु रुद्राक्षं सप्तमालाधि-दैवतम् । तद्धारणान्महाश्रीः स्यान्महदारोग्यमुत्तमम्	रु. जा. ३१
(अथ) सप्तविधस्य वाचि सप्त-विधं सामोपासीत	छांदो. २।८।१
सप्तविंश इति प्रोक्तः शिवः सर्व-जगत्पतिः	शिवो. १।१४
सप्तशतं पुरुषस्य मार्गाणि	निरुक्तो. २।१
सप्त सागरा जायन्ते पुरुषोत्तमात्	सि. वि. २
सप्तस्वरमयो नादो लौकिका-लौकिकात्मकः । ब्रह्मानन्दानु-सन्धायी येनेदं धार्यते जगत्	गान्धर्वो. २
सप्त ह द्विषतो भ्रातृव्यानवरुणद्धि	बृह. २।२।१
सप्तहोता सप्तधा विक्लृप्तः	चित्त्यु. ११।६
सप्तात्मानं चतुरात्मान चतुस्सप्ता-त्मानमोङ्कारं (सर्वेश्वरं द्वाद-शान्ते) तुरीयमानन्दामृतरूपं षोडशान्ते	नृसिंहो. ३।४
सप्तार्चिषः समिधः सप्त होमाः	मुण्ड. २।१।८
सप्तात्मानं चतुरात्मानं मकारं ब्रह्माणं नाभौ	नृसिंहो. ३।४
सप्तात्मानं चतुरात्मानं मकारं रुद्रं भ्रूमध्ये	नृसिंहो. ३।४
सप्तात्मानं चतुरात्मानमुकारं विष्णुं हृदये	नृसिंहो. ३।४
सप्तार्चिषः समिधा सप्त जिह्वाः	महाना. ८।२
सप्तास्यासन् परिधयः[मुद्गलो.१।६+ [ऋ. मं. १०।९०।१५+	चित्त्यु. १२।३ वा. सं. ३१।१५
स प्रज्ञानन्प्रतिगृभ्णीत विद्वान्	सहवै. ९
स प्रजापतिरानुष्टुभाभ्यामर्चा-भ्यामहोरात्रावकल्पयत्	अव्यक्तो. ६
स प्रजापतिरेकः पुष्करपर्णे समभवत् [बृ. जा. १।१+	नृ. पू. १।१
स प्रणवमधीते, यः प्रणवमधीते स सर्वमधीते	नृ. पू. ५।१५
स प्रणवमेवास्याः पुरोगमकरोत्	शौनको. १।३
स प्रणवया तयैवर्चा हविर्ध्यात्वा-ऽऽत्मानमात्मन्यग्नौ जुहुयात्	अव्यक्तो. ५
स प्रणवं सर्वं पञ्चमं भवति	नृ. पू. २।२
स प्रयोजनता तेषां स्वप्ने विप्रति-पद्यते [वैतथ्य. ७+	अ. शां. ३२
स प्रशान्तः सकृज्ज्योतिः समाधि-रचलोऽभयः	अद्वैतो. ३७
स प्राणमसृजत, प्राणाच्छ्रद्धां खं वायुर्ज्योतिरापः पृथिवीन्द्रियम्	प्रश्नो. ६।४
स प्राणस्तदु वाङ्मनः	मुण्ड. २।२।२
स प्राणस्य प्राणः	चित्त्यु. ७।३
स प्रियाणां त्वं प्रियपतिः	गणेशो. २।१
स बाह्यमभ्यन्तरनिश्चलात्मा ज्ञानोल्कया पश्यति चान्तरात्मा	पैङ्गलो. ४।१२
स बाह्याभ्यन्तरव्यापि निष्कलोऽहं निरञ्जनः	१ सं.सो.२।२१
स बाह्याभ्यन्तरान्भावान् स्थूलान् सूक्ष्मतरानपि । तुर्यमालम्ब्य कायान्तस्तिष्ठामि स्तम्भितस्थितिः	अ. पू. ३।१३
स बाह्याभ्यन्तरे देहे ह्यध ऊर्ध्वं च दिक्षु च । इत आत्मा ततो-ऽप्यात्मा नास्त्यनात्ममयं जगत्	महो. ६।१०
स बाह्याभ्यन्तरेऽपरिमितद्युतिनिभं तत्त्वं महाकाशम्	मं. ब्रा. ४।१
स बाह्याभ्यन्तरे सूर्यनिभंसूर्याकाशम्	मं. ब्रा. ४।१
स बाह्याभ्यन्तरो ह्यजः	मुण्ड. २।१।२
स बिन्दुः सोऽपि पुरुषः शिव-सूर्येन्दुरूपवान्	रामर. ५।८
स बुद्धिमान्मनुष्येषु	भ. गी. ४।१८
स ब्रह्म, अयमात्मा	गणेशो. २।१
स ब्रह्मचारिवृत्तिश्च स्तम्भोऽथ फलितस्तथा	मंत्रिको. ११
स ब्रह्मणः पर एता भवति	मैत्रा. ४।४
स ब्रह्मयोगयुक्तात्मा	भ. गी. ५।२१
स ब्रह्मवित्स लोकवित्स वेदवित्स भूतवित्स आत्मवित्स सर्वविदिति	बृह. ३।७।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स ब्रह्मविद्यां सर्वविद्याप्रतिष्ठाम् मुण्ड. १।१।१
स ब्रह्म स ब्रह्म स ब्रह्म गणेशः गणेशो. २।४
स ब्रह्म स हरिः स इन्द्रः स कालाग्निरुद्रः गान्धर्वो. २
स ब्रह्माणमेव विवेश, स मानसान् सप्तपुत्रानसृजत् सुबालो. १।३
स ब्रह्मालङ्कारेणालङ्कृतो ब्रह्म विद्वान्ब्रह्मैवाभिप्रैति कौ. त. १।४
स ब्रह्मा स ईशानः (सेन्द्रः) सोऽक्षरः परमः स्वराट् [महो. १।९+ चतुर्वे. ६
स ब्रह्मा, स मुक्तिः, साऽतिमुक्तिः बृह. ३।१।६
स ब्रह्मा स विष्णुः स इन्द्रः स शमनः स सूर्यः स चन्द्रः निरालं. १०
स ब्रह्मा स विष्णुः स रुद्रः स इन्द्रः स सर्वे देवाः सर्वाणि भूतानि शांडि. ३।१।३
स ब्रह्मा स विष्णुः स शिवः स प्रजापतिः स इन्द्रः सोऽग्निः समभवत् ग. पू. १।३
स ब्रह्मा स शिवः स हरिः सेन्द्रः सोऽक्षरः परमः स्वराट् [कैव.८+ ना.पू.ता. ३।१
[कालिको. ६+ सूर्यता. १।२
स ब्रह्मा स शिवः....स्वराट् तस्मान्नश्चतुर्थं पादं जानीयाद्यो जानीते सोऽमृतत्वं गच्छति नृ. पू. १।४
स ब्रह्मा स हरिः सेन्द्रः स कालाग्निरुद्रः स चन्द्रमाः स नक्षत्राणि स चराचरात्मकं जगत् गान्धर्वो. २
स ब्रह्मेति हि विज्ञेय ऋषिर्ब्रह्ममयो महान् कौ. त. १।७
स ब्रूयात्प्राणा वसव इदं मे प्रातस्सवनम् छांदो. ३।१६।२
स ब्रूयाद्यावान् वा अयमाकाशस्तावानेषः छांदो. ८।१।३
स ब्रूयान्नास्य जरयैतज्जीर्यति, न वधेनास्य हन्यते छांदो. ८।१।५
स भगवान् युगसन्धिकाले स्वेन रूपेण युगे युगे तेनैव जायमानः स्वयमेव सौमित्रिरैक्ष्वाके वंशे जायमानो रक्षांसि सर्वाणि विनिघ्नंश्चातुर्वर्ण्यधर्मान्प्रवर्तयति सङ्कर्षणो. २
स भाणकरोत्सैव वागभवत् बृह. १।२।४
स भाणमकरोत्सैववागभवत्(मा.पा.) बृ. उ. १।२।४
सभास्थलं श्मशानमिव...कारागृहविनिर्मुक्तचोरवत्पुत्राप्तबन्धुभवस्थलं विहाय दूरतो वसेत् ना. प. ७।१
(एवं) स भिक्षुः सौवर्णादीनां नैव परिग्रहेत् प. हं. ९
स भूतꣳ स भव्यं जिज्ञासक्लृप्त ऋतजारयिष्ठा श्रद्धा सत्यो महस्वान् तपसो वरिष्ठा महाना. १७।१३
स भूतानामधिपतिः १ ऐत. ३।७।१
स भूतेषु च सर्वात्मा वासुदेवस्तथा स्मृतः भवसं. २।५३
स भूमिकावानित्युक्तः शेषस्त्वाय इति स्मृतः। विचारनाम्नीमितरामागतो योगभूमिकाम् अक्ष्युप. १३
स भूमिं विश्वतो (स्पृत्वा) वृत्वाऽत्यतिष्ठद्दशाङ्गुलम् [ऋ. मं. १०।९०।१
[वा.सं.३१।१+श्वेताश्व.३।१४+ चित्त्यु. १२।१
स भूय एवेन्धनयोनिगृह्यः श्वेताश्व. १।१३
स भृतो भ्रियमाणो बिभर्ति चित्त्यु. १४।१
स भो ३ इति प्रतिशुश्राव बृह. ६।२।१
सम आत्मा न संशयः ते. बिं. ५।१२
सम आत्मेति विद्यात् कौ. त. ३।९
समक्लृप्तां द्यावापृथिवी समकल्पेतां वायुश्चाकाशं च समकल्पन्तामापश्च तेजश्च तेषाꣳ सङ्क्लृप्त्यै वर्षꣳ सङ्कल्पते छांदो. ७।४।२
समग्रं प्रविलीयते भ. गी. ४।२३
समग्रीवशिरोकायः संवृतास्यः सुनिश्चलः जा. द. ५।५
(विद्वान्) समग्रीवशिरोनासाग्रदृग्भ्रूमध्ये शशभृद्बिम्बं पश्यतु शांडि. १।५।२
(तद्यथा-)समश्नवता पूर्णरवेण (समाहितेन) रथेन यं कामं कामयते तमभ्यश्नुते... संहितो. १।६,७

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

(तद्यथा-)समञ्जनवता रथेन यं काम कामयते तमभ्यश्नुते एवमेवैतया..	संहितो. १।५
समता सर्वभावेषु याऽसौ सत्यपरा स्थितिः। तस्यामवस्थितं चित्तं न भूयो जन्मभाग्भवेत्	महो. ६।४
समता स्वच्छता सौम्या सप्तमी भूमिका भवेत्	अ. पू. ५।८५
समतैवावशिष्यते	महो. ६।२,३
समत्वं योग उच्यते	भ. गी. २।४८
समदुःखसुखं धीरं	भ. गी. २।१५
समदुःखसुखः क्षमी	भ.गी. १२।१३
समदुःखसुखः क्षान्तो हस्तप्राप्तं च भक्षयेत्	ना. प. ५।४८
समदुःखसुखः स्वस्थः	भ. गी. १४।२४
स मनसा वाचं...अशनायां मृत्युः...(मा. पा.)	बृह. १।२।४
स मनसा वाचं मिथुनं समभवत्	बृह. १।२।४
स मनुष्याणां परम आनन्दः	बृह. ४।३।३३
स मनुष्यानाकर्षयति सर्वानाकर्षयति	नृ. पू. ५।१२
समन्ताद्देवताः सर्वाः सिद्धचारणपन्नगाः। यन्मूले सर्वतीर्थानि यन्मध्ये ब्रह्म देवताः॥ यदग्रे वेदशास्त्राणि तुलसीं तां नमाम्यहम्	तुलस्यु. ९
समप्रधानौ समसत्त्वौ समोजौ तयोः शक्तिरजरा विश्वयोनिः	त्रिपुरो. १४
समबुद्धिर्विशिष्यते	भ. गी. ६।९
समभ्यसेत्तथा ध्यानं घटिकाषष्टिमेव च	१ यो.त. १०४
समर्घं धनमुद्धृत्य महार्घं यः प्रयच्छति। स वै वार्धुषिको नाम ब्रह्मवादिषु गर्हितः	इतिहा. ७०
समर्प्य बिल्वं च सहस्रनामभिर्भमिर्चयत्यूर्ध्वरवेण बिल्वैः..	१ बिल्वो. १०
समलं सममर्कं च साभासं च सदा त्यज	अमन. २।२६
समलोष्टाश्मकाञ्चनः [भ. गी. ६।८+१४।२४	ना. प. ३।३५
समवस्थितमीश्वरम्	भ.गी. १३।२९
समवेतान् कुरूनिति	भ. गी. १।२५
समवेता युयुत्सवः	भ. गी. १।१
समस्तपातकोपपातक...समस्तपापहरणार्थं (गायत्रीं)संस्मरेत्	गायत्रीर. ९
समस्तभुवनस्याधोभागे जलाकारात्मिका मण्डूकमयेति भुवनाधारेति विज्ञायते	सीतो. १०
समस्तयातायातवर्ज्यं नैवेद्यम्	भावनो. ८
समस्तवेदशास्त्रेतिहासपुराणानि समस्तविद्याजालानि ब्रह्मादयः सुराः सर्वे त्वद्रूपज्ञानान्मुक्तिमाहुः	वराहो. १।१
समस्तवेदान्तसारसिद्धान्तार्थकलेवरम्। विकलेवरकैवल्यं रामचन्द्रपदं भजे	सर्वसा. शीर्षक
समस्तसाक्षिं तमसः परस्तात्	कैव. ७
समस्तसाक्षिं सदसद्विहीनं प्रयाति शुद्धं परमात्मरूपम्	कैव. २४
समस्तसाक्षी सर्वात्मा सर्वभूतगुहाशयः	ब्र. वि. १०७
समस्तस्य खलु साम्न उपासनꣳ साधु	छांदो. २।१।१
समस्तस्वरूपविरोधकारिण्यपरिच्छिन्नतिरस्करिण्याकारा वैष्णवी महायोगमाया	त्रि.म.ना. ६।५
समस्तयागानां रुद्रः पशुपतिः कर्ता	पा. ब्र. २
समस्तविषयाणां मनसः स्थैर्येणानुसन्धानं कुसुमम्	भावनो. ८
समस्तं खल्विदं ब्रह्म सर्वमात्मेदमाततम्	महो. ६।१२
समस्तावयवेभ्यस्त्वं पृथक् भूप व्यवस्थितः	अवधू. २।२९
समस्ता वासनास्त्यक्त्वा निर्विकल्पसमाधितः। तन्मयत्वादनाद्यन्ते तद्रूप्यन्तर्विलीयते	अ. पू. ४।६२
समस्ताविद्याण्डव्यापको भवति	त्रि.म.ना. २।६
स महत्तत्त्वाभिमानी स्पष्टास्पष्टवपुर्भवति	पैङ्गलो. १।३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

समहन्यन्त सा पृथिव्यभवत् बृह. १।२।२
स महात्मा सुदुर्लभः भ. गी. ७।१९
स महामखो महायोगः १ अवधू. ६
समं कायशिरोग्रीवं भ. गी. ६।१
समं पश्यति योऽर्जुन भ. गी. ६।३२
समं पश्यन् हि सर्वत्र भ.गी. १३।२९
समं सर्वेषु भूतेषु भ.गी. १३।२८
समः शत्रौ च मित्रे च भ. गी. १२।१८
समः सङ्गविवर्जितः भ. गी. १२।१८
समः समरसाभासस्तिष्ठामि स्वच्छतां गतः अ. पू. ३।१२
समः सर्वेषु भूतेषु भ. गी. १८।५४
समः सिद्धावसिद्धौ च भ. गी. ४।२२
समागमस्तयोरेव हृदयान्तर्गते सुषौ मैत्रा. ७।११
समागादितीदं तत्सायमभवत् १ ऐत. १।५।१
स मा ज्यैष्ठ्यं श्रैष्ठ्यं राज्यमाधिपत्यं गमयत्वहमेवेदं सर्वमसानीति छांदो. ५।२।६
समाधाय स सात्त्विकः भ.गी. १७।११
समाधावचला बुद्धिः भ. गी. २।५३
समाधिकालात्प्रागेव विचिन्त्यातिप्रयत्नतः । स्थूलसूक्ष्मक्रमात्सर्वं चिदात्मनि विलापयेत् अक्ष्युप. ४८
समाधिनिर्धू(र्धौ)तमलस्य चेतसो निवेशितस्यात्मनि यत्सुखं भवेत् । न शक्यते वर्णयितुं गिरा तदा स्वयं तदन्तःकरणेन गृह्यते [मैत्रा. ६।३४+ भवसं. ३।३१
समाधिमथ कार्याणि मा करोतु करोतु वा । हृदयेनात्तसर्वेहो मुक्त एवोत्तमाशयः मुक्तिको. २।१९
समाधिमेकेन सममृतं यान्ति योगिनः योगकुं. ३।१४
समाविश्य आत्मकाम आप्तकामो निष्कामो जीर्णकामो हस्तिनि सिंहे दंशे मशके नकुले सर्पराक्षसगन्धर्वे मृत्यो रूपाणि विदित्वा न बिभेति कुतश्चनेति सुबालो. १३।२
समाधिं सर्वदा कुर्याद्धृदये वाऽथवा बहिः सरस्व. ४९
समाधिः समतावस्था साष्टांगो योग उच्यते १ यो. त. २५
समाधिः संविदुत्पत्तिः परजीवैकतां प्रति अ. पू. ५।७५
समाधिस्त्वेकरूपः शांडि. १।१।२
समाधिस्थस्य केशव भ. गी. २।५४
(अथ) समाधिः-जीवात्मपरमात्मैक्यावस्थात्रिपुटीरहिता परमानन्दरूपा शुद्धचैतन्यात्मिका भवति शांडि. १।८।४
समाधिः समतावस्था जीवात्मपरमात्मनोः । यदि स्वदेहमुत्स्रष्टुमिच्छा चेदुत्सृजेत्स्वयम् १ यो. त. १०५
समाधिः संविदुत्पत्तिः परजीवैकतां प्रति जा. द. १०।१
समाधौ क्रियमाणे तु विघ्नान्यायान्ति वै बलात् ते. बिं. १।४०
समाधौ न विधीयते भ. गी. २।४४
समाधौ परमं ज्योतिरनन्तं विश्वतोमुखम् यो. चू. १०
समाधौ मृदिततमोविकारस्य तदाकाराकारिताखण्डाकारवृत्त्यात्मकसाक्षिचैतन्ये प्रपञ्चलयः सम्पद्यते मं. ब्रा. २।६
समाधौ मोक्षमाप्नोति त्यक्त्वा कर्म शुभाशुभम् यो. चू. ११०
समान उ एवायं चासौ चोष्णोऽयमुष्णोऽसौ स्वरः छांदो. १।३।२
समानप्राण एकस्तु जीवः स एक एव हि । रेचकादित्रयं कुर्याद्दृढचित्तः समाहितः ध्या. बिं. ९९
समान मज्मापरियाति जागृविः चित्सु. १०।४
समानमशीतयोऽध्यात्मं चाधिदैवतं चान्नमेव १ ऐत. १।२।६
समानमेवाप्येति समानमेवास्तमेति सुबालो. ९।५
समानवायुना सह सर्वासु नाडिषु रसं व्यापयञ्छ्वासरूपेण देहे वायुश्चरति शांडि. १।४।८

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स मानसान्सप्त पुत्रानसृजत् सुबालो १।३
समानस्तु द्वयोर्मध्ये गोक्षीर-
धवलप्रभः । आपाण्डर उदानश्च
व्यानो ह्यर्चिःसमप्रभः अ. ना. ३८
समानः सर्वगात्रेषु सर्वव्यापी
व्यवस्थितः त्रि. ब्रा. २।८१
समानः सर्वदेहेषु व्याप्य तिष्ठत्य-
संशयः जा. द. ४।२९
समानः सर्वसामीप्यं करोति
मुनिपुङ्गव जा. द. ४।३१
समानसीन आत्मा जनानाम् चित्यु. ११।१।२
(ॐ) समानात्मने ॐ तत्सद्भूर्भुव-
स्तस्मै समानात्मने नमो नमः गोपालो. ३।१०
समाने तृप्यति मनस्तृप्यति छांदो. ५।२२।२
समाने वृक्षे पुरुषो निमग्नोऽनीशया
शोचतिमुह्यमानः[मुण्ड.३।१।२+ श्वेताश्व. ४।७
समाने वै तत्परिह्वतो मेन
इत्यागस्त्यः ३ ऐत. १।१।१
समानो नाभिदेशे तु उदानः
कण्ठमाश्रितः अ. ना. ३५
समानो मैत्रावरुणः प्रा. हो. ४।१
समान्स्निग्धान्दृढान्स्थूलान्क्षौम-
सूत्रेण धारयेत् (रुद्राक्षान्) रु. जा. १३
स मा भग प्रविश स्वाहा तैत्ति. १।४।६
समासक्तं तथा (यथा-यद्-सदा)
चित्तं जन्तोर्विषयगोचरे (रं) ।
यदेवं ब्रह्मणि स्यात्तत्को न
मुच्येत बन्धनात् मैत्रा. ६।३४
[+शाट्या. २+भवसं. ३।१५ मैत्रे. १।१२
समासेनैव कौन्तेय भ.गी. १८।५०
समाहिता नित्यतृप्ता यथाभूतार्थ-
दर्शिनी । ब्रह्मन्समाधिशब्देन
परा प्रज्ञोच्यते बुधैः अ. पू. १।४८
समाः स्निग्धा दृढाः स्थूलाः कण्टकैः
संयुताः शुभाः (रुद्राक्षाः) रु. जा. ११
समित्पाणिः श्रोत्रियं ब्रह्मनिष्ठम् मुण्ड. १।२।१२
समिदग्निसमुत्पन्नं धार्यं वै
ब्रह्मचारिणा (भस्म) बृ. जा. ५।५

समिद्धूमो धूमोऽर्चिरर्चिरङ्गारा
अङ्गारा विस्फुलिङ्गाः बृह. ६।२।१४
समिध१ सौम्याहरोप त्वा नेष्ये
न सत्यादगाः छांदो. ४।४।५
समीकरणोन्नयनग्रहणश्रवणोच्छ्वासा
वायुकार्यप्राणादिविषयाः त्रि. ब्रा. १।४
स मुक्तः परमेश्वरः महो. ६।८
स मुक्तः स पूज्यः स योगी स
परमहंसःसोऽवधूतः स ब्राह्मणइति निरा. ३२
स मुक्तो भवति, स स्वप्रकाशोभवति गणेशो. ५।८
स मुक्तो भवति तस्मै स्वात्मानं
तु ददामि वै गोपालो. २।३६
स मुक्तोऽहमस्मि गोपालो. २।१४
स मुखाच्च योनेर्हस्ताभ्यां चाग्नि-
मसृजत बृह. १।४।६
समुदस्ताश्रमितोऽहं प्रविततसुख-
पूर्णसंविदेवाहम् आ. प्र. ३
समुदेति परानन्दा या तनुः पारमे-
श्वरी । मनसैव मनश्छित्वा सा
स्वयं लभ्यते गतिः अ. पू. १।५३
समुद्धर मेनो ब्रह्मन् मातङ्गमिव
कर्दमात् महो. ५।१३५
समुद्र एवास्य बन्धुः, समुद्रो योनिः बृह. १।१।२
समुद्रमापः प्रविशन्ति यद्वत् भ. गी. २।७०
समुद्रमेवाभिमुखा द्रवन्ति भ.गी. ११।२८
समुद्रवेलेव दुर्निवार्यमस्य मृत्यो-
रागमनम् मैत्रा. ४।२
समुद्रस्योत्तरे तीरे द्विविदो नाम
वानरः। चातुर्थिकं ज्वरं हन्ति
लिखित्वा यस्तु पश्यति वनदु. ९८
समुद्रादर्णवादधि संवत्सरो
अजायत [महाना.६।२+ऋ.मं. १०।१९०।२
समुद्रादूर्मिर्मधुमा२ उदारदुपा२
शुना सममृतत्वमानः[महाना.८।८ ऋ.मं. ४।५८।१
[+वा. सं. १७।८९+तै. आ. १०।१०।२
समुद्रान्सरितः पर्वतान्वनानि मही
पातालं च...ततो वै सृष्टि-
मचीकरत् गणेशो. ३।६

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

समुद्रे अन्तः कवयो विचचक्षते चित्यु. ११।११
समूलोन्मूलिते पुण्यपापाख्ये
कर्मसञ्चये अध्यात्मो. ३९
समूलो वा एष परिशुष्यति
योऽनृतमभिवदति प्रश्नो. ६।१
स मृत्युं तरति स संसारं तरति
सोऽमृतत्वं च गच्छति नृ. पू. ३।२
स मृत्युं तरति स पाप्मानं तरति
स ब्रह्महत्यां तरति नृ. पू. ५।१०
स मृत्युं तरति स पाप्मानं तरति
स संसारं तरति नृ. पू. २।१
स मृत्युपाशान्पुरतः प्रणोद्य
शोकातिगो मोदते स्वर्गलोके कठो. १।१८
स मेन्द्रो मेधया स्पृणोतु
[तैत्ति. १।४।१+ ना. प. ४।४५
स मे युक्ततमो मतः भ. गी. ६।४७
समेष्यामि शिलासाम्यं निर्विकल्प-
समाधिना १ सं.सो. २।५३
स मोदते मोदनीयं हि लब्ध्वा
विवृतं सद्म नचिकेतसं मन्ये कठो. २।१३
समे शुचौ शर्करावह्निवालुका-
विवर्जिते शब्दजलाश्रया-
दिभिः । मनोनुकूले, न तु
चक्षुपीडने गुहानिवाताश्रयणे
प्रयोजयेत् [श्वेताश्व. २।१०+ भवसं. ३।२३
समोऽहं सर्वभूतेषु भ. गी. ९।२९
सम्पत्सुतस्त्रीप्रलये स्वगेहाद्वि-
निर्गता मुण्डितशीर्षका ये ।
स्वार्चां द्विजैस्ते भुवि कारयन्ति
भवन्तु लोकाः खलु सावधानाः भवसं. १।५५
(यो ह वै) सम्पदं वेद सं
हास्मै कामाः पद्यन्ते दैवाश्च
मानुषाश्च, श्रोत्रं वाव सम्पत् छांदो. ५।१।४
सम्पदः परमापदः अक्ष्युप. २६
सम्पदे स्वाहेत्यग्नावाज्यस्य हुत्वा
मन्थे सम्पातमवनयेत् छांदो. ५।२।५
सम्पन्नमेवैतत्सम्मितमेव आर्षे. ५।३
सम्परेतोऽस्यात्मा न चिरमिव
जीविष्यतीति विद्यात् ३ ऐत. २।४।४

सम्पर्कादुदरे न्यस्तः शुक्रबिन्दु-
रचेतनः । स पित्रा केन यत्नेन
गर्भस्थः केन पालितः शिवो. ७।१०६
सम्पश्यन्त्वा एव मा प्रमदत छाग. २।४
सम्पश्यन्कर्तुमर्हसि भ. गी. ३।२०
सम्पीड्य सीविनीं सूक्ष्मां गुल्फेनैव
तु सव्यतः । सव्यं दक्षिण-
गुल्फेन मुक्तासनमुदीरितम् शांडि. १।३।९
सम्पूजकः पञ्चमहोपपातकैर्युक्तो
विमुक्तः शिवरूपमेति १ बिल्वो. १२
सम्पूर्ण इव शीतांशुरतिष्ठदमलःशुकः महो. २।२७
सम्पूर्णकुम्भवद्देहं कुम्भयेन्मातरिश्वना त्रि. ब्रा. २।९८
सम्पूर्णकुम्भवद्वायोर्धारणं कुम्भको
भवेत् जा. द. ६।१३
सम्पूर्णहृदयः शून्ये त्वारम्भे योग-
वान्भवेत् सौ. ल. १०
सम्पूर्णे परमात्मनि । भिन्नाभिन्नं न
पश्यन्ति तस्याहं पञ्चमाश्रयः तत्त्वो. ४
सम्पूर्णानन्दैकबोधो ब्रह्मैवाहमस्मि प. हं. प. ११
सम्प्रज्ञातसमाधिः स्याद्ध्याना-
भ्यासप्रकर्षतः मुक्तिको. २।५३
सम्प्रत्यवसितानां च महापातकिनां
तथा । व्रात्यानामभिशस्तानां
संन्यासं नैव कारयेत् १ सं. सो. २।६
सम्प्रसूतकलत्राणि गृहाण्युप्रा-
पदामिव महो. ३।७
सम्प्राप्यैनमृषयो ज्ञानतृप्ताः कृता-
त्मानो वीतरागाः प्रशान्ताः ।
ते सर्वगं सर्वतः प्राप्य धीरा
युक्तात्मानः सर्वमेवाविशन्ति मुण्ड. ३।२।५
सम्प्रेक्ष्य नासिकाग्रं स्वं भ. गी. ६।१३
सम्बद्धासनमेढ्रमङ्घ्रियुगलं कर्णाक्षि-
नासापुटद्वाराद्यङ्गुलिभिर्नियम्य
पवनं वक्त्रेण वा पूरितम् । बद्ध्वा
वक्षसि बह्वपानसहितं मूर्ध्नि
स्थिरं धारयेदेवं यान्ति विशेष-
तत्त्वसमतां योगीश्वरास्तन्मनः यो. चू. ११४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सम्बन्धे द्रष्टृदृश्यानां मध्ये दृष्टिर्हि यद्वपुः । द्रष्टृदर्शनदृश्यादि-वर्जितं तदिदं पदम् महो. ५।४८
सम्बाहुभ्यां धमति सम्पतत्रैर्द्यावाभूमी जनयन्देव एकः श्वेता. ३।३
सम्बाहुभ्यां नमति सम्पतत्रैर्द्यावा पृथिवी जनयन्देव एकः त्रि. म. ना. ६।४
[२ शि. सं. २६+ महाना. ३।२
सम्भक्ष्य सिंहेन स एष वीरः नृसिंहो. ४।३
सम्भवत्युत्तमे प्राज्ञः प्राणायामे सुखी भवेत् जा. द. ६।१५
सम्भवः सर्वभूतानां भ. गी. १४।३
सम्भवामि युगे युगे भ. गी. ४।८
सम्भवाम्यात्ममायया भ. गी. ४।६
सम्भवे हेतुफलयोरेषितव्यः क्रमस्त्वया अ. शां. १६
सम्भावितस्य चाकीर्तिः भ. गी. २।३४
सम्भाषणं च चिन्मात्रं यच्चिन्मात्रमेव हि ते. बिं. २।३०
सम्भाषणं सह स्त्रीभिरालापः प्रेक्षणं तथा । नृत्तं गानं सहासं च परिवादांश्च वर्जयेत् ना. प. ६।३८
सम्भूतिं च विनाशं च यस्तद्वेदोभयं सह । विनाशेन मृत्युं तीर्त्वा सम्भूत्याऽमृतमश्नुते ईशा. १४
सम्भूतेरपवादाच्च सम्भवः प्रतिषिध्यते । को न्वेवं जनयेदिति कारणं प्रतिषिध्यते अद्वैत. प्र. २५
सम्भूतैर्वायुसंप्रावैर्हृदयं तप उच्यते कुंडिको. २१
सम्भृतमेनायक्ष्यसे चित्युप. २।१
सम्भृतं पृषदाज्यम् [चित्यु. १२।४+ पु. सू. ६
[ऋ. मं. १०।९०।८+ वा. सं. ३१।६
सम्भोजनी नाम पिशाचभिक्षा नैषा पितॄन्गच्छति नोत देवान् । इहैव सा चरति क्षीणपुण्या शालान्तरे गौरिव नष्टवत्सा इतिहा. २२
सम्माननं परां हानिं योगर्द्धेः कुरुते यतः । जनेनावमतो योगी योगसिद्धिं च विन्दति ना. प. ५।४०

सम्मानाद्ब्राह्मणो नित्यमुद्विजेत विषादिव । अमृतस्येव चाकाङ्क्षेदवमानस्य सर्वदा ना. प. ३।४१
सम्मायमग्निः सिंचत्वायुषा च बलेन चायुष्मंतं करोतमेति प्रतिहास्मै मरुतः प्राणान्दधति सद्दै. २२
सम्मूढत्वादात्मस्थं प्रभुं भगवन्तं कारयितारं नापश्यत् मैत्रा. ३।२
सम्मा सिञ्चन्तु मरुतः समिन्द्रः सं बृहस्पतिः ना. प. ४।४१
सम्मोहमौली तृष्णेर्ष्याकुण्डली तन्द्रीराघवेत्यभिमानाध्यक्षः मैत्रा. ६।२८
सम्मोहात्स्मृतिविभ्रमः भ. गी. २।६३
सम्मोहो भयं विषादो निद्रा तन्द्री प्रमादो व्रणो जराशोकः क्षुत्पिपासा...नास्तिक्यमज्ञानं... निकृतत्वमुद्धतत्वमसमत्वमिति तामसान्वितः मैत्रा. ३।५
सम्यगालोकिते रूपे काष्ठपाषाणवाससाम् । मनागपि न भेदोऽस्ति क्वापि सङ्कल्पनोन्मुखः अ. पू. २।३८
सम्यगालोचनात्सत्याद्वासना प्रविलीयते । वासनाविलये चेतः शममायाति दीपवत् मुक्तिको. २।१५
सम्यगुपनयनपूर्वकं चतुश्चत्वारिंशत्संस्कारसम्पन्नः...सर्वविद्याभ्यासं कृत्वा... देहत्यागं करोति स मुक्तः ना. प. १।१
सम्यग्ज्ञानसमालोकः पुमान् ज्ञेयः समः स्वयम् । न बिभेति न चादत्ते वैवश्यं न च दीनताम् अ. पू. ५।२
सम्यग्ज्ञानं च वैराग्यं धर्मोऽयं भिक्षुके मतः ना. प. ५।४५
सम्यग्ज्ञानावरोधेन नित्यमेकसमाधिना । साङ्ख्य एवावबुद्धा ये ते साङ्ख्या योगिनः परे अ. पू. ५।४९
सम्यग्बन्धत्रयस्थोऽपि लक्ष्यलक्षणकारणम् । वेद्यं समुद्धरेन्नित्यं.. वराहो. ५।५६

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सम्यग्वासनया त्यक्तं मुक्तमि-
त्यभिधीयते मुक्तिको. २।१६
सम्यग्व्यवसितो हि सः भ. गी. ९।३०
सम्यग्निमीलिताक्षः किञ्चिदुन्मी-
लिताक्षः...परं ब्रह्मावलोकयं-
स्तद्रूपो भवति (योगी) अद्वयता. १
सम्यङ्न्यासःसन्न्यासः । न तु
मुण्डितमुण्डः [गुह्यषो. २+ पीतां. २
सम्यञ्चि ह्यस्मै सर्वाणि भूतानि
श्रैष्ठयाय कल्पन्ते बृह. ५।१३।३
स य आकाशं ब्रह्मेत्युपास्ते
आकाशवतो वै स लोकान्प्रकाश-
वतोऽसम्बाधानुरुगायवतो-
ऽभिसिद्ध्यति छांदो. ७।१२।२
स य आत्मानमेव प्रियमुपास्ते न
हास्य प्रियं प्रमायुकं भवति बृह. १।४।८
स य आत्मानमेव लोकमुपास्ते न
हास्य कर्म क्षीयते बृह. १।४।१५
स य आशां ब्रह्मेत्युपास्ते आश-
यास्य सर्वे कामाः समृद्ध्यन्ति छांदो. ७।१४।२
स य इच्छेत्पुत्रो..अनुब्रवीत(मा.पा.) बृ. उ. ६।४।१४
स य इच्छेत्पुत्रो मे शुक्लो जायेत
वेदमनुब्रुवीत, सर्वमायुरियादिति बृह. ६।४।१४
स य इदमविद्वानग्निहोत्रं जुहोति
यथाऽङ्गारानपोह्य भस्मनि
जुहुयात्तादृक्तत्स्यात् छांदो. ५।२४।१
स य इमांस्त्रींल्लोकान् पूर्णान्
प्रतिगृह्णीयात् सोऽस्या एत-
त्प्रथमं पदमाप्नुयात् बृह. ५।१४।६
स य इहान्वायत्तमिदमविद्वाने-
वैतदुपास्ते पापीयान्भव-
त्यार्तिमार्च्छत्यवम्रियते आर्षे. ४।३
स य एतदन्नमन्ने प्रतिष्ठितं वेद
प्रतितिष्ठति तैत्ति. ३।७,८,९
स य एतदुपास्ते न स पाप्मनो
व्यावर्तते बृह. १।५।२
स य एतदेवममृतं वेद वसूनामेवैको
भूत्वाऽग्निनैव मुखेनैतदेवामृतं
दृष्ट्वा तृप्यति छांदो. ३।६।३
स य एतदेवममृतं वेद रुद्राणा-
मेवैको भूत्वेन्द्रेणैव मुखेनैत-
देवामृतं दृष्ट्वा तृप्यति छांदो. ३।७।३
स य एतदेवममृतं वेद साध्याना-
मेवैको भूत्वा ब्रह्मणैव मुखेनैत... छांदो. ३।१०।३
स य एतदेवममृतं वेद मरुतामेवैको
भूत्वा सोमेनैव मुखेन... छांदो. ३।९।३
स य एतदेवममृतं वेदादित्या-
नामेवैको भूत्वा वरुणेनैव
मुखेनैतदेवामृतं दृष्ट्वा तृप्यति छांदो. ३।८।३
स य एतदेव रूपमभिसंविश-
त्येतस्माद्रूपादुदेति छांदो. ३।६।३
स य एतदेवं विद्वानक्षरं प्रणौ-
त्येतदेवाक्षरं स्वरममृत-
मभयं प्रविशति छांदो. १।४।५
स य एतदेवं विद्वानादित्यं
ब्रह्मेत्युपास्ते...(मा. पा.) छांदो. ३।१९।४
स य एतदेवं विद्वान्साधु सामेत्यु-
पास्तेऽभ्याशो ह यदेनं साधवो
धर्मा आ च गच्छेयुरुप च नमेयुः छांदो. २।१।४
स य एतदेवं वेदाऽभि हैनं सर्वाणि
भूतानि संवाञ्छन्ति केनो. ४।६
स य एतद्गायत्रं प्राणेषु प्रोतं वेद
प्राणी भवति छांदो. २।११।२
स य एतमेवमुपास्ते आत्मन्वी ह
भवत्यात्मन्विनी हास्य प्रजा
भवति बृह. २।१।१३
स य एतमेव उपास्ते; तेजस्वी ह
भवति तेजस्विनी हास्य
प्रजा भवति बृह. २।१।४,५
स य एतमेवमुपास्तेऽतिष्ठाः
सर्वेषां भूतानां मूर्धा राजा
भवति [बृह. २।१।२,३, ६,७,८,९
स य एतमेवमुपास्ते द्वितीयवान्ह
भवति नास्माद्गणश्छिद्यते बृह. २।१।११
स य एतमेवमुपास्तेऽहरहर्ह सुतः
प्रसुतो भवति नास्यान्नं क्षीयते बृह. २।१।३
स य एतानेवं पञ्च पुरुषान् स्वर्गस्य
द्वारपान्वेद छांदो. ३।१३।६

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स य एतमेवं वायुं दिशां वत्सं वेद छांदो. ३।१११२
स य एतमेवं विद्वानादित्यं ब्रह्मेत्युपास्तेऽभ्याशो ह यदेन ५ साधवो घोषा आ च गच्छेयुरुप च निम्रेडेरन् छांदो. ३।१९।४
स य एतमेवं विद्वानुपास्तेऽपहते पापकृत्यां लोकी भवति, सर्वमायुरेति [छांदो. ४।११।२+ १२।२+१३।२
स य एतमेवं विद्वानुपास्ते छांदो. १।९।४
स य एतमेवंविद्वांश्चतुष्कलं पादं ब्रह्मणोऽनन्तवानित्युपास्तेऽनन्तवानस्मिँल्लोके भवति छांदो. ४।६।४
स य एतमेवं विद्वा५श्चतुष्कलं पादं ब्रह्मण आयतनवानित्युपास्ते आयतनवानस्मिँल्लोके भवति छांदो. ४।८।४
स य एतमेवं विद्वांश्चतुष्कलं पादं ब्रह्मणः प्रकाशवानित्युपास्ते प्रकाशवानस्मिँल्लोके भवति छांदो. ४।५।३
स य एतां संहितां वेद सन्धीयते प्रजया पशुभिर्यशसा ब्रह्मवर्चसेन स्वर्गेण लोकेन सर्वमायुरेति [३ ऐत. १।५।४+ १।६।२+१।६।४
स य एनं प्राणं वंशमुपवदेत् ३ ऐत. १।४।१
स य एवमिमा महिम्न एवास्य पश्यन्नुपास्ते महिम्न एवाप्नोति सर्वमायुरेति वसीयान्भवति आर्षे. ८।२
स य एवमेतत्साम सर्वस्मिन्प्रोतं वेद सर्व ५ ह भवति छांदो. २।२१।२
स य एवमेतद्बृहदादित्ये प्रोतं वेद तेजस्व्यन्नादो भवति छांदो. २।१४।२
स य एवमेतद्यज्ञायज्ञीयमङ्गेषु प्रोतं वेदाङ्गी भवति छांदो. २।१९।२
स य एवमेतद्रथन्तरमग्नौ प्रोतं वेद ब्रह्मवर्चस्व्यन्नादो भवति छांदो. २।१२।२
स य एवमेतद्राजनं देवतासु प्रोतं वेदैतासामेव देवताना५ सलोकता ५ सार्ष्टिता५ सायुज्यं गच्छति छांदो. २।२०।२
स य एवमेतद्वामदेव्यं मिथुने प्रोतं वेद मिथुनीभवति छांदो. २।१३।२
स य एवमेतद्वैराजमृतुषु प्रोतं वेद विराजति प्रजया पशुभिर्ब्रह्मवर्चसेन सर्वमायुरेति छांदो. २।१६।२
स य एवमेतद्वैरूपं पर्जन्ये प्रोतं वेद विरूपां५श्च सुरूपा५श्च पशूनवरुन्धे छांदो. २।१५।२
स य एवमेतमक्षरसम्मानं चक्षुर्मयं श्रोत्रमयं छन्दोमयं मनोमयं वाङ्मयमात्मानं वेद अक्षराणां सायुज्यं सरूपतां सलोकतामश्नुते ३ ऐत. २।२।३
स य एवमेतमहः सम्मानं चक्षुर्मयं ...आत्मानं वेद अह्ना सायुज्यं सरूपतां सलोकतामश्नुते ३ ऐत. २।१।३
स य एवमेतमिन्द्रं भूतानामिन्द्रं वेद विस्रसाहैवास्माल्लोकात् प्रैतीति ह स्माह महिदास ऐतरेयः १ ऐत. ३।७।१
स य एवमेतमुपास्ते रोचिष्णुर्ह भवति बृह. २।१।९
स य एवमेता रेवत्यः पशुषु प्रोता वेद पशुमान्भवति छांदो. २।१८।२
स य एवमेतं संवत्सरं समानं चक्षुर्मयं श्रोत्रमयं छन्दोमयं मनोमयं वाङ्मयमात्मानं परस्मै शंसति ३ ऐत. २।३।२
स य एवमेतां संहितां वेद सन्धीयते प्रजया पशुभिर्यशसा... ३ ऐत. १।१।३
[१।२।३+१।५।१,२+ १।६।७
स य एवमेताः शक्वर्यो लोकेषु प्रोता वेद लोकी भवति छांदो. २।१७।२
स य एवमेनमुपास्तेऽतीव सर्वा भूतानि तिष्ठति, सर्वमायुरेति आर्षे. ६।२
स य एवंवित् अस्माल्लोकात्प्रेत्य एतमन्नमयमात्मानमुपसङ्क्रामति [तैत्ति. २।८।१+ ३।१०।५
स य एवंविद्वानेते आत्मान५ स्पृणुते तैत्ति. २।९

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स य एवायं दैहिक आत्मा ३ ऐत. २।३।१
स य एषोऽणिमा [छांदो. ६।८।७+ ९।४+१०।३
स य एषोऽन्तर्हृदय आकाशः तैत्ति. १।६।१
स यजुर्भिर्यजुर्वेदो विष्णुरुद्रास्त्रिष्टु-
ब्दक्षिणाग्निः [नृ. पू. २।१+ नृसिंहो. ३।२
स यजुषां मण्डलं, स यजुषां लोकः महाना. १०।१
स यज्जुहोति यद्यजते तेन
देवानां लोकः बृह. १।४।१६
स यज्ञः, स मे ददातु प्रजां
पशून् पुष्टिं यशः चित्त्यु. ७।१
स यत्करणीयं मन्येत तत्कुर्वीत ३ ऐत. २।४।४
स यत्कुमारं जन्मनोऽग्रेऽधि-
भावयत्यात्मानमेव तद्भावयति २ ऐत. ४।३
स यत्तत्र किञ्चित्पश्यत्यनन्वागत-
स्तेन भवत्यसङ्गो ह्ययं पुरुषः बृह. ४।३।१५
स यत्पूर्वोऽस्मात्सर्वस्मात् सर्वान्
पाप्मन औषत्तस्मात्पुरुषः बृह. १।४।१
स यत्प्रमाणं कुरुते भ. गी. ३।२१
स यत्प्राणो गृत्सोऽपानमदस्तस्मा-
द्गृत्समदः १ ऐत. २।१।३
स यत्र चन्द्रस्तन्नक्षत्राणि यत्र वा
नक्षत्राणि स चन्द्रमास्ते द्वे
योनिस्तदेकं मिथुनम् सावित्र्यु. ७
स यत्र पुरुषस्तत्स्त्री यत्र वा स्त्री
स पुरुषस्ते द्वे योनिस्तदेकं
मिथुनम् सावित्र्यु. ९
स यत्र प्रस्तुयात्तदेतानि जपेदसतो
मा सद्गमय तमसो मा ज्योति-
र्गमय मृत्योर्मामृतम् बृह. १।३।२८
स यत्र प्रस्वपिति, अस्य लोकस्य
सर्वावतो मात्रामुपादाय स्वयं
विहत्य स्वयं निर्माय स्वेन भासा
स्वेन ज्योतिषा प्रस्वपित्यत्रायं
पुरुषः स्वयञ्ज्योतिर्भवति बृह. ४।३।९
स यत्र यज्ञस्तत्र छन्दांसि, यत्र वा
छन्दांसि स यज्ञस्ते द्वे योनि-
स्तदेकं मिथुनम् सावित्र्यु. ४
स यत्र मनस्तद्वाक्, यत्र वा
वाक्तन्मनस्ते द्वे योनिस्तदेकं
मिथुनम् सावित्र्यु. ८
स यत्र वरुणस्तदापो यत्र वा
आपस्तद्वरुणस्ते द्वे योनि-
स्तदेकं मिथुनम् सावित्र्यु. २
स यत्र वायुस्तदाकाशो यत्र वा
आकाशस्तद्वायुस्ते द्वे योनि-
स्तदेकं मिथुनम् सावित्र्यु. ३
स यत्र स्तनयित्नुस्तद्विद्युत् , यत्र
वा विद्युत्तत्र स्तनयित्नुस्ते द्वे
योनिस्तदेकं मिथुनम् सावित्र्यु. ५
स यत्राग्निस्तत्पृथिवी, यत्र वै पृथिवी
तत्राग्निस्ते द्वे योनिस्तदेकंमिथुनम् सावित्र्यु. १
स यत्रादित्यस्तद्द्यौर्यत्र वा
द्यौस्तदादित्यस्ते द्वे योनि-
स्तदेकं मिथुनम् सावित्र्यु. ६
स यत्रायमणिमानं न्येति जरया
वोपतपता वाऽणिमानं निगच्छति बृह. ४।३।३६
स यत्रायमात्माऽबल्यं न्येत्य
सम्मोहमिव न्येत्यथैनमेते
प्राणा अभिसमायन्ति बृह. ४।४।१
स यत्रैतत्स्वप्नयाचरति
ते हास्य लोकाः बृह. २।१।१८
स यत्रैष चाक्षुषः पुरुषः पराङ्
पर्यावर्ततेऽथारूपज्ञो भवति बृह. ४।४।१
स यत्रोपाकृते प्रातरनुवाके पुरा
परिधानीयाया ब्रह्मा व्यव-
वदति छांदो. ४।१६।२
स यत्सर्वमोङ्कुर्याद्रिच्यादात्मानं
सकामेभ्यो नालं स्यात् १ ऐत. ३।६।६
स यत्सर्वं नेति ब्रूयात् , पापिका-
ऽस्य कीर्तिर्जायेत १ ऐत. ३।६।६
स यथाकामो भवति तत्क्रतुर्भवति,
यत्क्रतुर्भवति तत्कर्म कुरुते,
यत्कर्म कुरुते तदभिसम्पद्यते बृह. ४।४।५
स यथा कुमारो महाराजो वा
महाब्राह्मणो वातिघ्नीमानन्दस्य
गत्वा शयीतैवमेष एतच्छेते बृह. २।१।१९

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स यथा तत्र...ऽधराङ्कादो प्राध्मायीत–(मा. पा.) छां.उ. ६।१४।१

स यथा तत्र नादा ह्येतैतदात्म्य-मिद१९ सर्वं तत्सत्य१९ स आत्मा तत्त्वमसि श्वेतकेतो छांदो. ६।१६।३

स यथा तत्र प्राङ्गोदङ्गाऽधराङ्गा प्रत्यङ्गा प्रध्मायीताभिनद्धाक्ष आनीतोऽभिनद्धाक्षो विसृष्टः छांदो. ६।१४।१

स यथातुरा भिषग्ग्रहणकाले बाला अपथ्याहितगुडादिना जनन्या वञ्चिता इति नाना-देवता गुरुकर्मतीर्थनिष्ठाश्च ते भवन्ति स्वसंवे. ३

स यथा दुन्दुभेर्हन्यमानस्य न बाह्याञ्छब्दान् शक्नुयाद्ग्रहणाय दुन्दुभेस्तु ग्रहणेन दुन्दुभ्या-घातस्य वा शब्दो गृहीतः [बृह. २।४।७+४।५।८

स यथा प्रचोदयित्रापोज्झितो नेङ्गेन्नरुरुवीतैवं हैष प्राज्ञेनात्म-नापोज्झितो न ब्रूते छाग. ६ ३

स यथा प्रयोग्य आचरणे युक्त एवमेवायमस्मिञ्छरीरे प्राणो युक्तः छांदो. ८।१२।३

स यथा महाराजो जानपदान् गृहीत्वा स्वे जानपदे यथाकामं परिवर्तेतैवमेवैष एतत्प्राणान् गृहीत्वा स्वेशरीरे यथाकामं परिवर्तते बृह. २।१।१८

स यथा मृत्पिण्डे घटाना तन्तौ पटानां तथैवेति भवति स्वसंवे. १

स यथार्द्रैन्धाग्नेरभ्याहितात् (मा. पा.) बृह. २।४।१०

स यथाऽऽर्द्रैधाग्नेरभ्याहि(तात्) तस्य पृथग्धूमा...विनिश्चर-न्त्येवं वा अरेऽस्य महतो भूतस्य निःश्वसितमेतद्यदृग्वेदो यजुर्वेदः सामवेदोऽथर्वाङ्गिरस इतिहासः [बृह. २।४।१०+ ४।५।११

स यथा वीणायै वाद्यमानायै न बाह्याञ्छब्दाञ्छक्नुयाद्ग्रहणाय वीणायै तु ग्रहणेन वीणावादस्य वा शब्दो गृहीतः [बृह.२।४।९+ ४।५।१०

स यथा शकुनिः सूत्रेण प्रबद्धो दिशंदिशं पतित्वाऽन्यत्रायतन-मलब्ध्वा बन्धनमेवोपश्रयते एवमेव खलु सोम्य तन्मनो दिशं दिशं पतित्वाऽन्यत्रायतन-मलब्ध्वा प्राणमेवोपश्रयते छांदो. ६।८।२

स यथा शकुनिः...बन्धनमेवो-पाश्रयते (मा. पा.) छांदो. ६।८।२

स यथा शङ्खस्य ध्मायमानस्य न बाह्याञ्छब्दाञ्छक्नुयाद्ग्रहणाय शङ्खस्य तु ग्रहणेन शङ्खध्मस्य वा शब्दो गृहीतः [बृह. २।४।८+४।५।९

स यथाऽश्मानमृत्वा लोष्ठो विध्वंसतैवं (मा. पा.) बृ. उ. १।३।७

स यथा सर्वासामपा१९ समुद्र एकायनमेव१९ सर्वेषा१९ स्पर्शानां त्वगेकायनं [बृह. २।४।११+ ४।५।१२

स यथा सुहयः पड्वीशशङ्कून्संखिदे-देवमितरान्प्राणान्समखिदत् छांदो. ५।१।१२

स यथा सैन्धवखिल्य उदके प्रास्त उदकमेवानुविलीयेत, न हास्य ग्रहणायेव स्यात् बृह. २।४।१२

स यथा सैन्धवघनोऽनन्तरोबाह्यः कृत्स्नो रसघन एवैवं वा अरेऽहमात्मा बृह. ४।५।१३

स यथा सोम्य वयांसि वासो वृक्षं सम्प्रतिष्ठन्ते, एवं ह वै तत्सर्वं पर आत्मनि सम्प्रतिष्ठते प्रश्नो. ४।७

स यथेमा नद्यः स्यन्दमानाः समुद्रायणाः समुद्रं प्राप्यास्तं गच्छन्ति भिद्येते चासां नामरूपे समुद्र इत्येवं प्रोच्यते प्रश्नो. ६।५

स यथैकपाद्व्रजन्रथो वैकेन चक्रेण वर्तमानो रिष्यत्येवमस्य यज्ञो रिष्यति छांदो. ४।१६।३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

(एवं) स यथैतां देवता५ सर्वाणि भूतान्यवन्त्येव५ हैवंविद५ सर्वाणि भूतान्यवन्ति — बृह. १।५।२०
स यथैषां प्राणानां मध्यमः प्राणः, एवमेतासां देवतानां वायुः — बृह. १।५।२२
स यथोभयपाद्व्रजन्रथो वोभाभ्यां चक्राभ्यां वर्तमानः प्रतितिष्ठ-त्येवमस्य यज्ञः प्रतितिष्ठति — छांदो. ४।१६।५
स यद्वोचं प्राणं प्रपद्य इति, प्राणो वा इद५ सर्वं भूतं यदिदं किञ्च, तमेव तत्प्रापत्सि — छांदो. ३।१५।४
स यदशिशिषति यत्पिपासति यन्न रमते ता अस्य दीक्षाः — छांदो. ३।१७।१
स यदा तेजसाऽभिभूतो भवत्यत्रैष देवः स्वप्नान्न पश्यत्यथ तदैत-स्मिञ्छरीरे एतत्सुखं भवति — प्रश्नो. ४।६
स यदा प्रतिबुध्यते — कौ. त. ३।३
स यदा प्रतिबुध्यते तदेतत्सर्व-मस्मादेवोत्तिष्ठति — नृसिंहो. ७।६
स यदा प्राणेन सह संयुज्यते तदा पश्यति नद्यो नगराणि बहूनि विविधानि च — सुबालो. ४।२
स यदा बली भवत्यथोत्थाता भवति — छांदो. ७।८।१
स यदा मनसा नमस्यति मन्त्रान-धीयीयेत्यथाधीते — छांदो. ७।३।१
स यदा मृत्युमत्यमुच्यत स वायु-रभवत्सोऽयं वायुः परेण मृत्यु-मतिक्रान्तः पवते — बृह. १।३।१३
स यदा विजज्ञावथ हत्वाऽसुरान्वि-जित्य सर्वेषां भूतानां श्रैष्ठ्यं स्वाराज्यमाधिपत्यं पर्येति — कौ. त. ४।२०
स यदाऽस्माच्छरीरादुत्क्रामति, वागस्मात्सर्वाणि नामान्यभि-विसृजते, वाचा सर्वाणि नामान्याप्नोति — कौ. त. ३।४
स यदाहासतो मा सद्गमयेति मृत्युर्वा असत्सदमृतं मृत्योर्मा-मृतं गमयामृतं मा कुरु — बृ.उ. १।३।२८
स यदि तस्य कर्ता भवति (मा.पा.) — छां.उ. ६।१६।२
स यदिदमत्रान्वायत्तं वेदाथ तथैवो-पास्तेऽत्रैवान्वायत्तो भवति — आर्षे. ४।३
स यदिदमेतस्मिन्नन्वायत्तं वेदाथ तथोपास्तेऽन्वायत्तो हैवास्मिन भवति — आर्षे. २।३
स यदिदं सर्वमभिप्रागायद्यदिदं किञ्च तस्मात्प्रगाथाः — १ ऐत. २।२।३
स यदिदं सर्वमभ्यपवयत यदिदं किञ्च तस्मात्पावमान्यः — १ ऐत. २।२।४
स यदिदं सर्वं पाप्मनो त्रायत यदिदं किञ्च तस्मादृत्रयः — १ ऐत. २।२।६
स यदि परेण वोपस्तुतः स्वेन वाऽर्थेनाभिव्याहरेत् । अभि-व्याहार्येणैव विद्यात् — ३ ऐत. १।६।४
स यदि पितरं वा मातरं वा भ्रातरं वा स्वसारं वाऽऽचार्यं वा ब्राह्मणं वा किञ्चिद्भृशमिव प्रत्याहधिक्त्वास्त्वित्येवैनमाहुः — छांदो. ७।१५।२
स यदि पितृलोककामो भवति सङ्कल्पादेवास्य पितरः समु-त्तिष्ठन्ति, तेन पितृलोकेन सम्पन्नो महीयते — छांदो. ८।२।१
स यदिमानि भूतानि सर्वाणि भूतानि पादि तस्मात्वद्रम् — १ऐत. २।२।९
स यदि विचिकित्सेत्स णकारं ब्रवाणीऽ३ अणकाराऽ३ इति — ३ ऐत. २।६।२
स यदि स्त्रियं पश्येत्समृद्धं कर्मेति विद्यात् — छांदो. ५।२।८
स यदि ह वा अपि मृषा वदति सत्यं हैवास्योदितं भवति — १ ऐत. १।५।३
स यदेभ्यः सर्वेभ्यो भूतेभ्यो-ऽर्चत, तस्मादृक् — १ ऐत. २।२।७
स यदेभ्यः सर्वेभ्योऽर्धेभ्योऽर्चत तस्मादर्धर्चः — १ ऐत. २।२।८
स यदेभ्यः सर्वेभ्यो भूतेभ्यः क्षरति, न चैनमतिक्षरन्ति — १ ऐत. २।२।१०
स यदेवंविदस्माल्लोकात्प्रैत्यथैभिरेव प्राणैः सह पुत्रमाविशति — बृह. १।५।१७

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स यदैतत्सर्वमपेक्षते तदैतत्सर्वमस्मिन्प्रविशति नृसिंहो. ७।६

स यदोत्क्रमिष्यन् भवति, नैनं घोषᳲ शृणोति [बृह.५।९।१+ मैत्रा. २।८

स यद्धैनच्चक्षुषाऽग्रहैष्यद्दृष्ट्वा हैवान्नमत्रप्स्यत् २ ऐत. ३।५

स यद्धैनच्छिश्नेनाग्रहैष्यद्विसृज्य हैवान्नमत्रप्स्यत् २ ऐत. ३।९

स यद्धैनच्छ्रोत्रेणाग्रहैष्यच्छ्रुत्वा हैवान्नमत्रप्स्यत् २ ऐत. ३।६

स यद्धैनत्त्वचाऽग्रहैष्यत्स्पृष्ट्वा हैवान्नमत्रप्स्यत् २ ऐत. ३।७

स यद्धैनत्प्राणेनाग्रहैष्यदभिप्राण्य हैवान्नमत्रप्स्यत् २ ऐत. ३।४

स यद्धैनद्वाचाऽग्रहैष्यदभिव्याहृत्य हैवान्नमत्रप्स्यत् २ ऐत. ३।३

स यद्धैनन्मनसाऽग्रहैष्यद्ध्यात्वा हैवान्नमत्रप्स्यत् २ ऐत. ३।८

स यद्यगदः स्यात् पुत्रस्यैश्वर्ये पिता वसेत् कौ. उ. २।१५

स यद्यदेवासृजत तत्तदत्तुमध्रियत बृह. १।२।५

स यद्यनुरुद्धयते तद्भवति निरुक्तो. १

स यद्यनेन किञ्चिदक्ष्णया कृतं भवति तस्मादेनᳲ सर्वस्मात्पुत्रो मुञ्चति बृह. १।५।१७

स यद्येकमात्रमभिध्यायीत स तेनैव संवेदितस्तूर्णमेव जगत्यामभिसम्पद्यते प्रश्नो. ५।३

स यद्येतेषां (स्वप्ने) किञ्चित् पश्येत् , उपोष्य पायसं स्थालीपाकं श्रपयित्वा रात्रिसूक्तेन प्रत्यृचं हुत्वाऽन्येनान्नेन ब्राह्मणान्भोजयित्वा चरुं स्वयं प्राश्नीयात् ३ ऐत. २।४।७

स यश्चन्द्रमसो देवानां भूर्भुवः-स्वरादीनां सर्वेषां लोकानां च भस्मजा. २।५

स यश्च सङ्क्रामत्येकपञ्चाशत् तैत्ति. २।१०

स यश्चायमशरीरः प्रज्ञात्मा यश्चासावादित्य एकमेतदिति ३ऐत. २।३।२

स यश्चायं पुरुषे । यश्चासावादित्ये स एकः [तैत्ति. २।८+३।१०।४

स यश्चित्तं ब्रह्मेत्युपास्ते चित्तान्वै स लोकान्ध्रुवान्ध्रुवः प्रतिष्ठितान् प्रतिष्ठितोऽव्यथमानानव्यथमानोऽभिसिद्ध्यति छांदो. ७।५।३

स यस्तान् पुरुषान्निरुह्य प्रत्यूह्य (मा. पा.) बृह. ३।९।२६

स यस्तान्पुरुषान्निरुह्य प्रत्युह्यात्यक्रामत् बृह. ३।९।२६

स यस्तं न विद्यात्कथं कुर्यादथ विद्वान्कुर्यात् छांदो. २।२४।२

स यः सङ्कल्पं ब्रह्मेत्युपास्ते क्लृप्तान्वै स लोकान्ध्रुवान्ध्रुवः प्रतिष्ठितान् प्रतिष्ठितोऽव्यथमानानव्यथमानोऽभिसिद्ध्यति छांदो. ७।४।३

स यः स पाप्मा बृह. १।३।२

स यः स्मरं ब्रह्मेत्युपास्ते यावत् स्मरस्य गतं तत्रास्य यथाकामचारो भवति छांदो. ७।१३।२

स यः कामयेत महत्प्राप्नुयामित्युदगयन आपूर्यमाणपक्षस्य पुण्याहे...पुᳲ सा नक्षत्रेण मन्थᳲ सन्नीय जुहोति बृह. ६।३।१

स यः कामयते महत्प्राप्नुयां(मा.पा.) बृह. ६।३।१

स याति परमां गतिम् भ. गी. ८।१३

स यामिच्छेत्कामयेत मेति... बृह. ६।४।९

स यामेवामु ᳲ सावित्रीमन्वाहैषैव स यस्मा अन्वाहतस्य प्राणाᳲस्त्रायते बृह. ५।१४।४

स यावतीयं त्रयी विद्या तावद्ध जयति बृह. ५।१४।५

स यावत्क्षिप्येन्मनस्तावदादित्यं गच्छति छांदो. ८।६।५

स यावदप्येतेषामेकैकं न प्राप्नोत्यकृत्स्न एव तावन्मन्यते बृह. १।४।१७

स यावदस्माच्छरीरादनुत्क्रान्तो भवति तावज्जानाति छांदो. ८।६।४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स यावदादित्य उत्तरत उदेता
दक्षिणतोऽस्तमेता छांदो. ३।१०।४
स यावदादित्यः पश्चादुदेता
पुरस्तादस्तमेता छांदो. ३।९।४
स यावदादित्यः पुरस्तादुदेता
पश्चादस्तमेता [छांदो. ३।६।४+७।४
स यावदादित्यो दक्षिणत उदेतो-
त्तरतोऽस्तमेता छांदो. ३।८।४
स यावदिदं प्राणि तावद्ध जयति बृह. ५।१४।३
स यावदेषु त्रिषुलोकेषु तावद्ध जयति बृह. ५।१४।१
स यावद्ध वा इन्द्र एतमात्मानं न
विजज्ञेतावदेनमसुरा अभिबभूवुः कौ. त. ४।२०
स यावन्मनसोगतंतत्रास्य..(मा.पा.) छां. उ. ७।३।२
स यावान् ह वै वाजपेयेन
यजमानस्य लोको भवति
तावानस्य लोको भवति बृह. ६।४।३
स यां प्रथमामाहुतिं जुहुयात्तां
जुहुयात्प्राणाय स्वाहेति प्राण-
स्तृप्यति छांदो. ५।१९।१
स युक्तः कृत्स्नकर्मकृत् भ. गी. ४।१८
स युक्तः स सुखी नरः भ. गी. ५।२३
स येन यज्ञक्रतुना याजयेत्सोऽरण्यं
परेत्य शुचौ देशे स्वाध्यायमेवैन-
मधीयन्नासीत सहवै. २१
स योगी परमो मतः भ. गी. ६।३२
स योगी ब्रह्मनिर्वाणं भ. गी. ५।२४
स योगी मयि वर्तते भ. गी. ६।३१
स योत एकैकमुपास्ते न स वेद बृह. १।४।७
स योऽतोऽश्रुतोऽगतोऽमतोऽनतो-
ऽदृष्टोऽविज्ञातोऽनादिष्टः श्रोता
मन्ता द्रष्टा देष्टा घोष्टा विज्ञाता
प्रज्ञाता सर्वेषां भूतानामन्तर-
पुरुषः सम आत्मेति विद्यात् ३ ऐत. २।४।८
स यो ध्यानं ब्रह्मेत्युपास्ते याव-
द्ध्यानस्य गतं तत्रास्य यथा-
कामचारो भवति छांदो. ७।६।२
स यो नाम ब्रह्मेत्युपास्ते याव-
न्नाम्नो गतं तत्रास्य यथा-
कामचारो भवति छांदो. ७।१।५

स योऽन्नं ब्रह्मेत्युपास्तेऽन्नवतो वै स
लोकान्पानवतोऽभिसिद्धयति छांदो. ७।९।२
स योऽन्यमात्मनः प्रियं ब्रुवाणं
ब्रूयात्प्रियꣳ रोत्स्यतीश्वरः बृह. १।४।८
स योऽपो ब्रह्मेत्युपास्ते आप्नोति
सर्वान्कामाꣳ स्तृप्तिमान्भवति छांदो. ७।१०।२
स यो बलं ब्रह्मेत्युपास्ते यावद्बलस्य
गतं तत्रास्य यथाकामचारो भवति छांदो. ७।८।२
स यो म आयुरमृतमित्युपास्ते
सर्वमायुरस्मिँल्लोक एत्याप्नोति कौ. त. ३।२
स यो मनुष्याणाꣳ राद्धः समृद्धो
भवत्यन्येषामधिपतिः बृह. ४।३।३३
स यो मनो ब्रह्मेत्युपास्ते याव-
न्मनसो गतं तत्रास्य यथा-
कामचारो भवति छांदो. ७।३।२
स यो मां विजानीयान्नास्य केन च
कर्मणा लोको मीयते कौ. त. ३।१
स यो वाचं ब्रह्मेत्युपास्ते याव-
द्वाचो गतं तत्रास्य यथा-
कामचारो भवति छांदो. ७।२।२
स यो विज्ञानं ब्रह्मेत्युपास्ते विज्ञान-
वतो वै स लोकाञ्ज्ञानवतो-
ऽभिसिद्ध्यति छांदो. ७।७।२
स यो ह वै तदच्छायमशरीरम-
लोहितं शुभ्रमक्षरं वेदयते यस्तु
सोम्य स सर्वज्ञः सर्वो भवति प्रश्नो. ४।१०
स यो ह वैतद्भगवन्मनुष्येषु
प्राणान्तमोङ्कारमभिध्यायीत प्रश्नो. ५।१
स योऽस्य प्राङ्सुषिः स प्राणस्त-
च्चक्षुः स आदित्यस्तत्तेजोऽन्नाद्य-
मित्युपासीत छांदो. ३।१३।१
स यो ह वै तत्परमं ब्रह्म वेद ब्रह्मैव भवति मुण्ड. ३।२।९
स यो ह वै मनुष्याणां राद्धः
समृद्धो भवति.— (मा. पा.) बृह. ४।३।३३
स यो ह वै तत्परमं ब्रह्म यो वेद
वै मुनिः रुद्रहृ. ५२
स यो ह वै सावित्रस्याष्टाक्षरं
पदं श्रियाभिषिक्तंतत्साम्नोऽङ्गं
वेद श्रिया हैवाभिषिच्यते नृ. पू. ४।३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स यो हैतमेवमुपास्त एतेषां सर्वेषामात्मा भवति कौ.त.४।१६।१७
स यो हैतमेवमुपास्ते जिष्णुर्ह वाऽपराजिष्णुरन्यतस्तज्ज्यायान् भवति कौ. त. ४।७
स यो हैतमेवमुपास्तेऽतिष्ठाः सर्वेषां भूतानां मूर्धा भवति कौ. त. ४।२
स यो हैतमेवमुपास्ते तेजस आत्मा भवति कौ. त. ४।४
स योहैतमेवमुपास्तेनाम्नआत्माभवति कौ. त. ४।९
स यो हैतमेवमुपास्तेऽन्नस्यात्माभवति कौ. त. ४।३
स यो हैतमेवमुपास्ते पूर्यते प्रजया पशुभिर्नो एव स्वयं नास्य प्रजा पुरा कालात्प्रवर्तते कौ. त. ४।६
स यो हैतमेवमुपास्ते प्रतिरूपो हैवास्य प्रजायामाजायते नाप्रतिरूपः कौ. त. ४।१०
स यो हैतमेवमुपास्ते प्रजायते प्रजया पशुभिः कौ. त. ४।१४
स यो हैतमेवमुपास्ते विन्दते द्वितीयाद्वितीयवान्भवति कौ. त. ४।११
स यो हैतमेवमुपास्ते विषासहिर्वा एष भवति कौ. त. ४।८
स यो हैतमेवमुपास्ते सर्वं हास्मा इदं श्रैष्ठ्याय यम्यते कौ. त. ४।१५
स यो हैतमेवमुपास्ते नो एव स्वयं नास्य प्रजा पुरा कालात्सम्मोह-मेति (कालात्प्रमीयते) कौ.त.४।१२,१३
स यो हैतं महद्यक्षं प्रथमजं वेद सत्यं ब्रह्मेति बृह. ५।४।१
स यो हैतानन्तवत उपास्तेऽन्त-वन्त॰ स लोकं जयति बृह. १।५।१३
(अथ) स यो हैताननन्तानु-पास्तेऽनन्त॰ स लोकं जयति बृह. १।५।१३
स यो हैतामवरपरां संहितां वेद ३ ऐत. १।६।३
स यो हैतां दैवीं वीणां वेद श्रुत-वदनो भवति ३ ऐत. २।५।३
स यो हैतौ णकारषकारावनुसंहित-मृचो वेद सबलां सप्राणां संहितां वेदायुष्यमिति विद्यात् ३ ऐत. २।६।१
सरसामस्मि सागरः भ.गी. १०।२४
सरसा॰ सपिष्टान् गन्धार मम चित्ते रमन्तु स्वाहा महाना. १४।५
सरस्वती कुहूश्चैव सुषुम्नापार्श्वयोः स्थिते । गान्धारा हस्तिजिह्वा च इडायाः पृष्ठपार्श्वयोः जा. द. ४।१४
सरस्वती तथा चोर्ध्वंगता जिह्वा तथा मुने । हस्तिजिह्वा तथा सव्यपादाङ्गुष्ठान्तमिष्यते जा. द. ४।२१
सरस्वती तु या नाडी सा जिह्वान्तं प्रसर्पति यो. शि. ५।२३
सरस्वती रत्नरूपं च दुर्गा हैमं लिङ्गं पूजयामास भक्त्या सि. शि. २५
सरस्वत्याः सर्वे वेदा अभवन् गायत्रीर. १
सराणां सप्तकं वापि बिभृयात् कण्ठदेशतः । मुकुटे कुण्डले चैव कर्णिकाहारकेऽपि वा रु. जा. १८
स रात्रिभिरेवा च पूर्यते अप च क्षीयते बृह. १।५।१४
स राम इति लोकेषु विद्वद्भिः प्रकटीकृतः रा. पू. ता. १।२
स रावण इति ख्यातो यद्वा रावाच्च रावणः रा.पू.ता. ४।१८
स-रि-ग-म-प-ध-नि-स-संज्ञै-र्वैराग्यबोधकरैः...परमहंसा-श्रमेणास्खलितस्वस्वरूपध्यानेन देहत्यागंकरोति समुक्तोभवति ना. प. १।१
सरूपोऽसौ मनोनाशो जीव-न्मुक्तस्य विद्यते अ. पू. ४।१८
स रौद्र॰ सामाभिगायति छांदो. २।२४।७
सर्गाणामादिरन्तश्च भ. गी. १०।३२
सर्गादिकाले भगवान् विरिञ्चि-रुपास्यैनं सर्गसामर्थ्यमाप्य । तुतोष चित्ते वाञ्छितार्थांश्च लब्ध्वा धन्यः सोपास्योपासको भवति धाता द. मू. २२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सर्गेऽपि नोपजायन्ते — भ. गी. १४।२
सर्गे यान्ति परन्तप — भ. गी. ७।२७
सर्प इति सर्पविदः (उपासते) — मुद्गलो. ३।२
सर्पत्वेन यथा रज्जू रजतत्वेन शुक्तिका। विनिर्णीता विमूढेन देहत्वेन तथाऽऽत्मता — यो. शि. ४।२२
सर्पा गन्धर्वाः पितरस्तन्निधनमेतत्साम सर्वस्मिन्प्रोतम् — छांदो. २।२१।१
सर्पाणामस्मि वासुकिः — भ. गी. १०।२८
सर्पादौ रज्जुसत्तेव ब्रह्मसत्तैव केवलम्। प्रपञ्चाधाररूपेण वर्ततेऽतो जगन्नहि — आ. प्र. १३
सर्व आत्मा जायते पुरुषोत्तमात् — सि. वि. २
सर्व इन्मासुपयन्ति विश्वतः — बा. मं. २०
सर्व ऊष्माणः प्रजापतेरात्मनः — छांदो. २।२२।३
सर्व एते पुण्यलोका भवन्ति — छांदो. २।२३।१
सर्व एते विष्णुलिङ्गिनः शिखिन उपवीतिनः शुद्धचित्ताः... पुण्यश्लोका भवन्ति — शाट्याय. ११
सर्व एव त आयुर्यन्ति — तैत्ति. २।३
सर्व एव महारथाः — भ.गी. १।६
सर्व एव विमुच्यन्ते ये नराः शिवमाश्रिताः — शिवो. १।३२
सर्वकरणानि मनसि सम्प्रतिष्ठाप्य ध्यानम् — अ. शिखो. ३
सर्वकरणोपसंहाराद्धार्यधारणा ब्रह्म तुरीयम् — अ. शिखो. ३
सर्वकर्ता च योगीन्द्रः स्वतन्त्रोऽनन्तरूपवान् — यो.शि. १।१५०
सर्वकर्मकृदप्यहम् — मैत्रे. ३।१५
सर्वकर्मनिराकरणमावाहनम् [मं. ब्रा. २।५+ — भ. पू. १
सर्वकर्मपरित्यागी नित्यतृप्तो निराश्रयः। न पुण्येन न पापेन नेतरेण च लिप्यते — अ. पू. ५।९७
सर्वकर्मफलत्यागं [भ.गी.१२।११ — +१८।२
सर्वकर्मफलादीनां मनसैव न कर्मणा। निपुणो यः परित्यागी सोऽसंन्यास इति स्मृतः — अ. पू. २।६
सर्वकर्मविनिर्मुक्तः काम-क्रोध-लोभ-मोह-मद-मात्सर्यादिकं दग्ध्वा त्रिगुणातीतः...स्थिरमतिर्नानृतवादी गिरिकन्दरेषु वसेत् — ना. प. ७।२
सर्वकर्माणि मनसा — भ. गी. ५।१३
सर्वकर्माण्यपि सदा — भ.गी. १८।५६
सर्वकर्मा सर्वकामः सर्वगन्धः सर्वरसः सर्वमिदमभ्यात्तः — छांदो. ३।१४।४
सर्वकारणकार्यात्मा कार्यकारणवर्जितः — ते. बिं. ५।१
सर्वकारणं परं ब्रह्म — मं. ब्रा. ३।१
सर्वकालं हंसं प्रकाशकम् — पा. ब्र. ४
सर्वकालाबाधितं ब्रह्म — त्रि.म.ना. १।३
सर्वक्षेत्रेषु भारत — भ. गी. १३।२
सर्वगं सच्चिदात्मानं ज्ञानचक्षुर्निरीक्षते। अज्ञानचक्षुर्नेक्षेत भास्वन्तं भानुमन्धवत् — वराहो. २।१८
सर्वगः सर्वसम्बन्धो गत्यभावान्न गच्छति। नास्त्यसावाश्रयाभावात्सद्रूपत्वाद्यथास्ति च — महो. २।८
सर्वगुह्यतमं भूयः — भ. गी. १८।६
सर्वगो ह्येष ईश्वरः क्रियाज्ञानात्मा — नृसिंहो. ९।४
सर्वचिन्तावधिर्गुरुः — ते. बिं. ५।१
सर्वचिन्तां परित्यज्य चिन्मात्रपरमो भव — शांडि. १।७।२
सर्वचिन्तां परित्यज्य सावधानेन चेतसा। नाद एवानुसन्धेयो योगसाम्राज्यमिच्छता — वराहो. २।८३
सर्वचिन्तां समुत्सृज्य सर्वचेष्टाविवर्जितः। नादमेवानुसन्दध्यान्नादे चित्तं विलीयते — ना. बिं. ४१
सर्वजगदात्मत्वेन पश्यंस्त्यक्ताहङ्कारो ब्रह्माहमस्मीति चिन्तयन्निदं सर्वं यदयमात्मेति भावयन्कृतकृत्यो भवति — मं. ब्रा. २।८
सर्वजनविश्वजनशत्रुजनवश्यजनसर्वजनस्य दृशं लं लां श्रीं ह्रां ह्रीं मनः स्तम्भय स्तम्भय — लाङ्गूलो. ८

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सर्वज्यानीं यास्यतीति विद्याद्य-स्तथाऽधीते	संहितो. १।२
सर्वज्वरोच्चाटनीं च सर्वमन्त्रप्रभञ्ज-नीम् ।...मातङ्गीं मदिरामोदां वन्दे तां जगदीश्वरीम्	वनदु. २०
सर्वज्ञता हि सर्वत्र भवतीह महाधियः	अ. शां. ८९
सर्वज्ञत्वं परेशत्वं सर्वसम्पूर्ण-शक्तिता । अनन्तशक्तिमत्त्वं च मदनुस्मरणाद्भवेत्	यो. शि. ३।२५
सर्वज्ञं महामायं महाविभूतिं	नृसिंहो. ५।६
सर्वज्ञं सर्वगं शान्तं सर्वेषां हृदये स्थितम् । सुसंवेद्यं गुरुमतात् सुदुर्बोधमचेतसाम्	यो. शि. ३।२०
सर्वज्ञः पञ्चकृत्यसम्पन्नः सर्वेश्वर ईशः पशुपतिः	जाबाल्यु. २
सर्वज्ञः सर्वेश्वरः सर्वभूतान्तरात्मा सर्वभूताधिवासः सर्वभूतनि-गूढो भूतयोनिर्योगैकगम्यः	शांडि. २।१।४
सर्वज्ञानविमूढांस्तान्	भ. गी. ३।३२
सर्वज्ञानानिव्याकरणमुद्रं(गायत्र्याः)	सन्ध्यो. २३
सर्वज्ञानित्वतृप्त्यनादिबोधस्वतन्त्र-नित्यमलुप्तानन्तं षट्कोणशक्तयः	ना.पू.ता. ६।१
सर्वज्ञेशो मायालेशसमन्वितो व्यष्टिदेहं प्रविश्य तया मोहितो जीवत्वमगमत्	पैङ्गलो. १।५
सर्वज्ञो मघोऽप्रमेयोऽनाद्यन्तः	मैत्रा. ७।१
सर्वज्ञोऽसौ भवेत्कामरूपः पवन-वेगवान्	यो शि. १।१४८
सर्वतत्त्वमसद्विद्धि ह्यहं भूमा सदाशिवः	ते. बिं. ३।५१
सर्वतन्त्रेषु गोप्यमहाविद्या भवति	मं. ब्रा. १।४
सर्वतः खल्वयं मुखवान्विश्व-रूपत्वात्	अव्यक्तो. ३
सर्वतः पाणिपादं तत्सर्वतोऽक्षि-शिरोमुखम् । सर्वतः श्रुति-मल्लोके सर्वमावृत्य तिष्ठति [श्वेताश्व. ३।१६+	भ. गी. १३।१४
सर्वतः पाणिपादान्ता सर्वतोऽक्षि-शिरोमुखा । सर्वतः श्रुतिमत्येशा सर्वमावृत्य तिष्ठति	गुह्यका. ४८
सर्वतः श्रुतिमल्लोके	भ. गी. १३।१४
सर्वतः सम्प्लुतोदके	भ. गी. २।४६
सर्वतः स्वरूपमेवपश्यञ्जीवन्मुक्ति-मवाप्य प्रारब्धप्रतिभासनाश-पर्यन्तं चतुर्विधं स्वरूपं ज्ञात्वा देहपतनपर्यन्तं स्वरूपा-नुसन्धानेन वसेत्	ना. प. ७।३
सर्वतीर्थस्वरूपोऽस्मि परमात्मा-स्म्यहं शिवः	मैत्रे. ३।१२
सर्वतेजःप्रकाशात्मा नादानन्द-मयात्मकः	ते. बिं. ५।३
सर्वतोऽक्षिशिरोमुखम्	भ. गी. १३।१४
सर्वतो मां पाहि पाहि समन्तात्	गणप. ३
सर्वतोमुखत्वान्नृसिंहत्वाद्भीषण-त्वाद्भद्रत्वात्...मनआदि-साक्षिणमन्विच्छेत्	नृसिंहो. ७।५
सर्वतो मुखमसर्वतोमुखं नृसिंह-मनृसिंहं भीषणमभीषणं.. नृसिंहानुष्टुभैव बुबुधिरे	नृसिंहो. ६।१
सर्वतोमुखमित्याह—सर्वतः खल्वयं मुखवान् विश्वरूपत्वात्	अव्यक्तो. ३
सर्वतोमुखं पञ्चमं स्थानं (जानीयात्)	नृ. पू. २।३
सर्वतो विततां दृष्टिः प्रत्यग्भूता शनैः शनैः	अमन. २।६३
सर्वत्र गतास्तोभावः सर्वत्रनिवृत्ताः सर्वत्र प्रवृत्ताः	संहितो. २।१
सर्वत्रगमचिन्त्यं च	भ. गी. १२।३
सर्वत्र चतुर्थस्वरा मन्द्रस्वराश्च प्रस्तावा चतुर्थमन्द्रातिस्वार्याश्च स्वराश्च भवन्ति	संहितो. २।२
सर्वत्र जडहीनात्मा सर्वेषा-मन्तरात्मकः	ते. बिं. ४।४४
सर्वत्र तृप्तिरूपोऽहं परामृत-रसोऽस्म्यहम्	ते. बिं. ३।३९
सर्वत्र दानप्रतिग्रहः सोमयाज्यपूतो भवति	संहितो. ५।१

सर्वत्रानिकेतः स्थिरमतिः...कटिसूत्रं च कौपीनं दण्डं वस्त्रं कमण्डलुं सर्वमप्सु विसृज्याथ जातरूपधरश्चरेदात्मानमन्विच्छेत् — ना. प. ३।८७
सर्वत्रनीरसमिह तिष्ठत्यात्मरसंमनः — अ. पू. २।९
सर्वत्र पुण्यापुण्यवर्जितः ज्ञानाज्ञानमपि विहाय...प्रणवात्मकत्वेन देहत्यागं करोति यः सोऽवधूतः — तुरीया. ३
सर्वत्र भानुवन्मुमुक्षूणामाधारः स्वयञ्ज्योतिर्ब्रह्माकाशः सर्वदा विराजते — ना. प. ८।२३
सर्वत्र भावना गन्धः — मं. ब्रा. २।५
सर्वत्र युग्मकृत्या ब्राह्मणानर्चयेत् — ना. प. ४।३९
सर्वत्र रोहपूर्वेष्ववरोहपूर्वाण्युदात्तेष्वनुदात्तान्यभिगीतेष्वनभिगीतानि — संहितो. २।१
सर्वत्र वर्तते जाग्रत्स्वप्नं जाग्रति वर्तते । सुषुप्तं च तुरीयं च नान्यावस्थासु कुत्रचित् — त्रि.ब्रा. १।२।१०
सर्वत्र विगतस्नेहो यः साक्षिवदवस्थितः । निरिच्छो वर्तते कार्ये स जीवन्मुक्त उच्यते — महो. २।५१
सर्वत्र विचरेन्मौनी वायुवद्वीतकल्मषः । समदुःखसुखः क्षान्तो हस्तप्राप्तं च भक्षयेत् — ना. प. ५।४८
सर्वत्र विनामितप्रणामितेष्वविनामितेष्वविनामितान्यप्रणामितानि — संहितो. २।१
सर्वत्र विसर्गोपगृहेष्वविसृष्टान्यनुपगृहीतानि — संहितो. २।२
सर्वत्रशुभाशुभयोरनभिस्नेहः[तुरीया. ३+प. हं. ९
सर्वत्र समदर्शनः — भ. गी. ६।२९
सर्वत्र समबुद्धयः — भ. गी. १२।४
सर्वत्र सर्वतः सर्वब्रह्ममात्रावलोकनम् । सद्भावभावनादार्ढ्याद्वासनालयमश्नुते — अध्यात्मो. १३
सर्वत्र सुखवानहम् — ते. बिं. ३।३८
सर्वत्र सौष्ठव्यं लुपेषु रेफसन्धयः — संहितो. २।१
सर्वत्र ह्रस्वकर्षणेषु दीर्घकर्षणानि दीर्घकर्षणेषु मन्द्रकर्षणानि — संहितो. २।२
सर्वत्रान्तःपदार्थविवेचने मनोयुक्ताभ्यास इष्यते — अद्वयता. ६
सर्वत्रावस्थितं शान्तं चिद्ब्रह्मेत्यनुभूयते — अ. पू. ५।२१
सर्वत्रावस्थितो देहे — भ. गी. १३।३३
सर्वत्राहमकर्तेति दृढभावनयाऽनया । परमामृतनाम्नी सा समतैवावशिष्यते — महो. ६।२
सर्वथा वर्तमानोऽपि [भ.गी.६।३१+ १३।२३
सर्वदहनोऽयमात्मेत्याचक्षते — सुबालो. ९।१४
सर्वदा द्वैतरहित आनन्दरूपः सर्वाधिष्ठानः...परं ब्रह्मानुसन्दध्यात् — नृसिंहो. २।८
सर्वदाऽनवच्छिन्नं परं ब्रह्म तस्माज्जाता परा शक्तिः स्वयञ्ज्योतिरात्मिका — यो. चू. ७।२
सर्वदा पूर्णरूपोऽस्मि नित्यतृप्तोऽस्म्यहं सदा — ते. बिं. ३।१५
सर्वदा मनोवाक्कायकर्मभिः सर्वसंसारमुत्सृज्य प्रपञ्चावाङ्मुखः स्वरूपानुसन्धानेन भ्रमरकीटन्यायेन मुक्तो भवति — ना. प. ५।५२
सर्वदा यमामनन्ति यन्नमस्यन्ति देवाः स ब्रह्मा स शिवः — सूर्यता. १।२
सर्वदा शुचिरशुचिर्वा पठन्ब्राह्मणः सलोकतां समीपतां सरूपतां सायुज्यतामेति — कलिसं. ५
सर्वदा समरूपोऽस्मि शान्तोऽस्मि पुरुषोत्तमः — मैत्रे. ३।२४
सर्वदा समस्तेन साम मां प्रति मां प्रतीति सर्वेण समस्तेन साम — छांदो. २।९।१
सर्वदा सर्वशून्योऽहं सर्वात्माऽऽनन्दवानहम् — ते. बिं. ३।२७
सर्वदा सर्वसोम्येति प्रणवपूर्वकं कमण्डलुं परिगृह्य...स्वाश्रमाचारपरो भवेत् — ना. प. ४।५०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सर्वदा सुलभोऽस्म्यहम् मैत्रे. ३।१५
सर्वदा ह्यजरूपोऽहं नीरागोऽस्मि निरञ्जनः ते. बिं. ३।४२
सर्वदिव्यदेहमध्ये परमात्मा प्रकाशितः विनिर्मुक्तभवसागरः स्वर्गे देवमध्ये उत्तमस्वरूपस्य बुद्धिप्रकाशः अस्मिन्मध्ये मायामोहं परित्यजेत् अद्वैतो. ४
सर्वदुष्टप्रशमनं सर्वैश्वर्यफलप्रदम् । वामदेवं महाबोधदायकं पावकात्मकम् पञ्चब्र. ५
सर्वदृश्यविहीनोऽहं दृग्रूपोऽस्म्यहमेव हि ते. बिं. ३।१९
सर्वदेवमयं ब्रह्म तथा प्रीणाति विश्वभुक् गान्धर्वो. ७
सर्वदेवमयं शान्तं शान्त्यतीतं स्वराद्बहिः पञ्चब्र. १५
सर्वदेवमयः सर्वप्रपञ्चाधारगर्भितः । सर्वाक्षरमयः कालः सदसद्व्यक्तिवर्जितः तुर्यायो. ३
सर्वदेवस्य मध्यस्थो हंस एव महेश्वरः ब्र. वि. ६२
सर्वदेवात्मकं रुद्रं नमस्कुर्यात् पृथक्पृथक् । एभिर्मन्त्रपदैरेव नमस्यामीशपार्वतीम् रुद्रह. २४
सर्वदेवात्मको रुद्रः सर्वे देवाः शिवात्मकाः रुद्रह. ४
सर्वदेवात्मा वै स एकः गणेशो. ४।९
सर्वदेशिकवाक्योक्तिर्येन केनापि निश्चितम् । दृश्यते जगति यद्यत्सर्वं मिथ्येति निश्चिनु ते. बिं. ५।५४
सर्वदेशेष्वनुस्यूतः चतूरूपः शिवात्मकः । यथा महाफले सर्वे रसाः सर्वप्रवर्तकाः त्रि.ब्रा. १।२।११
सर्वदेहेषु लिङ्गधारणं भवति लिङ्गोप. २
सर्वदोषरहित आनन्दरूपः गणेशो. १।४
सर्वदोषैर्वृतो जीवः कथं ज्ञानेन मुच्यते यो. शि. १।१६
सर्वद्रष्टा सर्वानुभूरहम् ब्र. वि. ११०
सर्वद्वन्द्वैर्विनिर्मुक्तो ब्रह्मण्येवावतिष्ठते ना. प. ३।५४
सर्वद्वाराणि संयम्य भ. गी. ८।१२
सर्वद्वारेषु देहेऽस्मिन् भ. गी. १४।११
सर्वधर्मान् परित्यज्य भ. गी. १८।६६
सर्वधर्मान्परित्यज्य निर्ममो निरहङ्कारो भूत्वा ब्रह्मेष्टं शरणमुपगम्य तत्त्वमसि... इत्यादिमहावाक्यार्थानुभवज्ञानाद्ब्रह्मैवास्मीति निश्चित्य निर्विकल्पसमाधिना स्वतन्त्रो यतिश्चरति स सन्न्यासी निरा. ३२
सर्वध्यानयोगज्ञानानां यत्फलमोङ्कारः अ. शिखो. ३
सर्वनयनः प्रशस्तान्नमयो भूतात्मा प्राणमय इन्द्रियात्मा सुबालो. ५।१५
सर्वनादमयः शिवः ते. बिं. ५।२
सर्वनिरामयपरिपूर्णोऽहमस्मीति मुमुक्षूणां मोक्षैकसिद्धिर्भवति आत्मपू. १
सर्वपरिपूर्णतुरीयातीतब्रह्मभूतो योगी भवति मं. ब्रा. २।९
सर्वपरिपूर्णं ब्रह्म त्रि. म. ना. १।३
सर्वपरिपूर्णानन्तचिन्मयस्तम्भाकारं (ब्रह्म) त्रि.म.ना. ४।१
सर्वपरिपूर्णो नारायणस्त्वनया निजया क्रीडति स्वेच्छया सदा त्रि.म.ना. ४।१०
सर्वपरिपूर्णोऽहमेव त्रि. म. ना. ८।६
सर्वपरोक्षा देवसंहिता भवति संहितो. १।१
सर्वपर्वसु यत्नेन ह्येषु सम्पूजयेच्छिवम् शिवो. ७।७५
सर्वपापविशुद्धात्मा परंब्रह्माधिगच्छति । मासि मासि कुशाग्रेण जलबिन्दुं च यः पिबेत् योगो. १७
सर्वपापैः प्रमुच्यते भ. गी. १०।३
सर्वपूर्णस्वरूपोऽस्मिसच्चिदानन्दलक्षणः मैत्रे. ३।१२
सर्वप्रकाशरूपोऽस्मि मैत्रे. ३।२१
सर्वप्रकाशरूपोऽहं परावरसुखोऽस्म्यहम् ते. बिं. ३।३०
सर्वप्रत्यक्षाऽसुरसंहिता भवति संहितो. १।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सर्वप्रपञ्चभ्रमवर्जितोऽसि, सर्वेषु भूतेषु च भासितोऽसि	ते. बिं. ५।६३
सर्वप्रयत्नेन कुर्याच्छ्राद्धं महालयम्	इतिहा. ९१
सर्वबन्धाः प्रविनश्यन्ति	त्रि. म. ना. ५।४
सर्वभावपदातीतं, ज्ञानरूपं निरञ्जनम्	यो. शि. १।७
सर्वभावान्तरस्थाय चैत्यमुक्तचिदात्मने । प्रत्यक्चैतन्यरूपाय मह्यमेव नमोनमः	१सं. सो. २।२५
सर्वभावेन भारत [भ. गी. १५।१९	+१८।६२
सर्वभूतस्थमात्मानं	भ. गी. ६।२९
सर्वभूतमसत्सदा	ते. बिं. ३।१
सर्वभूतातिगश्चात्मा	२रुद्रो. ५२
सर्वभूतस्थमात्मानं सर्वभूतानि चात्मनि । सम्पश्यन्ब्रह्म परमं याति नान्येन हेतुना	कैव. १०
सर्वभूतस्थमेकं (वै) नारायणं कारणपुरुषमकारणं परं ब्रह्मों [आ. प्र. १+	नारा. ४
सर्वभूतस्थितं देवं सर्वेशं नित्यमर्चयेत्	ब्र. वि. ७७
सर्वभूतस्थितं यो मां	भ. गी. ६।३१
सर्वभूतहितः शान्तस्त्रिदण्डी सकमण्डलुः । एकारामः परिव्रज्य भिक्षार्थं ग्राममाविशेत्	ना. प. ३।५५
सर्वभूतहिते रताः [भ.गी.५।२५+	१२।४
सर्वभूतातिगश्चात्मा कोशादीतः परात्परः	२रुद्रो. ५२
सर्वभूतात्मभूतात्मा	भ. गी. ५।७
सर्वभूतात्मभूतो हि वासुदेवो महाबलः	ना. महो. २२
सर्वभूताधिवासं च यद्भूतेषु वसत्यधि	ब्र. बिं. २२
सर्वभूताधिवासः सर्वभूतनिगूढो भूतयोनिर्योगैकगम्यः	शांडि. २।४
सर्वभूताधिवासोऽहं सर्वव्यापी स्वराडहम्	ब्र. बिं. १०६
सर्वभूतानां माता मेदिनी	महाना. १०।१४
सर्वभूतान्तरस्थाय नित्यमुक्तचिदात्मने । प्रत्यक्चैतन्यरूपाय मह्यमेव नमोनमः	वराहो. २।३३
सर्वभूतान्तरात्माऽहमहमस्मि सनातनः	ब्र. बिं. १०९
सर्वभूतान्तर्वर्ती हंस इति प्रतिपादनम्	निर्वाणो. १
सर्वभूतानि कौन्तेय	भ. गी. ९।७
सर्वभूतानि चात्मनि	भ. गी. ६।२९
सर्वभूतानि सम्मोहं	भ. गी. ७।२७
सर्वभूताशयस्थितः	भ. गी. १०।२०
सर्वभूतेभ्योऽभयं दत्त्वाऽरण्यं गत्वा...स्वाच्छरीरादुपलभेतैनम् (आत्मानम्)	मैत्रा. ६।८
सर्वभूतेषु चात्मानं ततो न विजुगुप्सते । यस्तु सर्वाणि भूतान्यात्मन्येवानुपश्यति	ईशा. ६
सर्वभूतेषुचात्मानं ब्रह्म सम्पद्यतेतदा	जा. द. १२।१०
सर्वभूतेषु येनैकं	भ. गी. १८।२०
सर्वमग्राह्यभावेन हेतुनाजं प्रकाशते	अद्वैत. २६
सर्वमङ्गलमाङ्गल्ये शिवे सर्वार्थसाधिके । शरण्ये त्र्यम्बके गौरि नारायणि नमोऽस्तु ते	वनदु. १५,९१
सर्वमजीजनत् (दैवी शक्तिर्माया)	बह्वृचो. १
सर्वमनुष्टुप् । एतं मन्त्रराजं यः पश्यति, स पश्यति	ग. पू. १।६
सर्वमन्तः परित्यज्य शीतलाशयवर्ति यत् । वृत्तिस्थमपि तच्चित्तमसद्रूपमुदाहृतम्	अ. पू. ४।५१
सर्वमन्त्रान् समुत्सृज्य एतं (अहं ब्रह्मास्मि) मन्त्रं समभ्यसेत् । सद्यो मोक्षमवाप्नोति नात्र सन्देहमण्वपि	ते. बिं. ३।७४
सर्वमन्यत्परित्यज्य समस्ताथर्वशिखैतामधीत्य द्विजो गर्भवासाद्विमुक्तो विमुच्यते	अ. शिखो. ३
सर्वमयस्तद्यदेतदिदम्मयोऽदोमय इति यथाकारी यथाचारी तथा भवति	बृह. ४।४।५

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सर्वमस्तीति नास्तीति निश्चयं त्यज्य तिष्ठति — ते. बिं. ४।३९
सर्वमस्मीत्युपासीत, तद्व्रतम् — छांदो. २।२१।४
सर्वमस्यान्नं भवति य एवमेतदुदितेरदितित्वं वेद — बृह. १।२।५
सर्वमस्यान्नं भवति य एवं वेद — बृह. २।२।४
सर्वमहोरात्राभ्यामभिपन्नम् — बृह. ३।१।४
सर्वमाकाशतामेति नित्यमन्तर्मुखस्थितेः — अ. पू. १।३२
सर्वमात्ममयं जगत् — ते. बिं. ६।४६
सर्वमात्मा जानीत — मैत्रा. ६।७
सर्वमात्मानं पश्यति नैनं पाप्मा तरति — बृह. ४।४।२३
सर्वमात्माऽहमात्माऽस्मि परमात्मा परात्मकः । नित्यानन्दस्वरूपात्मा वैदेही मुक्त एव सः — ते. बिं. ४।६२
सर्वमात्मेदमत्राहं किं वाञ्छामि त्यजामि किम् — अ. पू. २।३
सर्वमात्मेदमाततम् । अहमन्य इदं चान्यदिति भ्रांतिं त्यजानघ — महो. ६।१२
सर्वमात्मैव कौ द्वौ भावाभावौ क्व वा स्थितौ — अ. पू. २।३६
सर्वमात्मैव शुद्धात्मा सर्वं चिन्मात्रमद्वयम् — ते. बिं. ६।३९
सर्वमायुरस्मिँल्लोक एवाप्नोति — कौ. त. ३।२
सर्वमायुरेति [३ ऐत. १।१।३+ १।५।१ [आर्षे.४।३+६।२,३+८।२,४+ गोपीचं. ८
सर्वमायुरेति ज्योग्जीवति महान् प्रजया पशुभिर्भवति महान् कीर्त्या.. [छांदो. २।११।२+ २।१२।२।
सर्वमावृत्य तिष्ठति — भ.गी. १३।१४
सर्वमित्याकाशे, तत्प्रतिष्ठेत्युपासीत — तैत्ति. ३।१०।३
सर्वमिदमभ्यात्तोऽवाक्यनादरः — छां. ३।१४।२,३
सर्वमिदं तत्त्ववदितो वहामि — आ. मं. २१
सर्वमिदं प्रशास्ति, यदिदं किञ्च — बृह. ५।६।१
सर्वमिदं रक्षति (माया) सर्वमिदं संहरति [नृ. पू. ३।२+ — अ. पू. ३।३
सर्वमिदं शिव एव विजानीहि...
सर्वमु ह्येवैष रज उपर्युपरि तपति — बृह. ५।१४।३
सर्वमु ह्येष रज उपर्युपरि तपति — गायत्र्यु. २
सर्वमेकमजं शान्तमनन्तं ध्रुवमव्ययम् । पश्यन्भूतार्थचिद्रूपं शान्त आस्व यथासुखम् — अक्ष्युप. ५
सर्वमेकमिदं शान्तमादिमध्यान्तवर्जितम् । भावाभावमजं सर्वमिति मत्वा सुखी भव — अ. पू. ५।६७
सर्वमेकं परं व्योम को मोक्षः कस्य बन्धता — अ. पू. २।३७
सर्वमेतत्सन्दहति एवंविद्यद्यपि बह्वीव पापं करोति — गायत्र्यु. ९
सर्वमेतदृतं मन्ये — भ.गी. १०।१४
सर्वमेतद्धिया त्यक्त्वा यदि तिष्ठसि निश्चलः । तदाहङ्कारविलये त्वमेव परमं पदम् — अ. पू. ५।५४
सर्वमेतद्विश्वमधितिष्ठत्येको गुणांश्च सर्वान्विनियोजयेद्यः — श्वेताश्व. ५।५
सर्वमेव तत्सम्प्साय शुद्धः पूतोऽजरोऽमृतः संभवति — बृह. ५।१४।८
सर्वमेव परित्यज्य महामौनी भवानघ । निर्वाणवान्निर्मननः क्षीणचित्तः प्रशान्तधीः — अ. पू. ५।११४
सर्वमोङ्कार एव — माण्डू. १
सर्वमौनफलोऽस्म्यहम् — मैत्रे. ३।१६
सर्वयोनिषु कौन्तेय — भ. गी. १४।४
सर्वरोगनिवृत्तिः स्यान्नाभिमध्ये तु धारणात् — जा. द. ६।२४
सर्वलिङ्गं स्थापयति पाणिमन्त्रं पवित्रम् — लिङ्गोप. १
सर्वलोकगुरुश्चास्मि सर्वलोकेऽस्मि सोऽस्म्यहम् — मैत्रे. ३।१
सर्वलोकमध्ये ब्रह्म द्विधारूपं विचरति — अद्वैतो. १
सर्वलोकमहेश्वरम् — भ. गी. ५।२९
सर्वलोकस्तुतिपात्रः सर्वदेशसञ्चारशीलः...जीवन्मुक्तो भवति — मं. ब्रा. २।९
सर्वलोका आत्मनि ब्रह्मणि मणय इवौताश्च प्रोताश्चेति — सुबालो. १०।१
कात्मकः कस्मादनुतिष्ठामि कथम् — १ अवधू. १२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सर्वलोकानां सृष्टिस्थित्यन्तकृद्वि-
भुरीशः कथं जीवत्वमगमदिति पैङ्गलो. २।१
सर्वलोकेषु विहरन्नणिमादिगुणा-
न्वितः। कदाचित्स्वेच्छया देवो
भूत्वा स्वर्गे महीयते १ यो.त. १०५
सर्ववर्णे महादेवि सन्ध्याविद्ये
सरस्वति महाना. ११।६
सर्ववर्णेषु धारणं कैलाससिद्धिर्भवति लिङ्गोप. २
सर्ववस्तुन्युदासीनभाव-
(मासनमुच्यते) मासन-
मुत्तमम् [त्रि. ब्रा. २।२९+ २ अवधू. २
सर्ववस्तुपरित्यागे शेष आत्मेति
कथ्यते अ. पू. १।४५
सर्वबाधोऽवधिर्ब्रह्म सर्वचिन्ता-
वधिर्गुरुः ते. बि. ५।१
सर्ववाच्यवस्तु प्रणवात्मकम् अ. शिखो. १
सर्वविघ्नहरश्चायं प्रणवः सर्वदोषहा वराहो. ५।७१
सर्वविघ्नहरो मन्त्रः प्रणवः
सर्वदोषहा १ यो. द. ६४
सर्वविद्वान्स्वोविषसःप्रसरणः(आत्मा) आर्षे. ९।२
सर्वविद्यापाण्डित्यप्रपञ्चं भस्मीकृत्य
स्वरूपं गोपयित्वा..प्रणवात्मक-
त्वेन देहत्यागं करोति यः
सोऽवधूतः तुरीया. ३
सर्वविषयपराङ्मुखत्वं प्रत्याहारः शांडि. १।८।१
सर्ववेदान्तनुतोऽस्मि सर्वदा
सुखभोऽस्म्यहम् मैत्रे. ३।१५
सर्ववेदवेदान्तानां नारायणपरब्रह्म-
ण्येव तात्पर्यम् ना.पू.ता. ५।११
सर्ववेदसं वा एतस्मै महाना. १८।१
सर्ववेदान्तसैद्धान्त्यं सङ्ग्रहेण्य-
भिधीयते ना. उ. ता. १।९
सर्ववेद्यः सर्वज्ञः सर्वसिद्धिदः
सर्वेश्वरः सोऽहम् ना. प. ९।२२
सर्वव्यापिनमात्मानं क्षीरे सर्पिरि-
वार्पितम् [श्वेताश्व. १।१६+ ब्रह्मो. २३
सर्वव्यापिनमोङ्कारं मत्वा धीरो न
शोचति आगम. २८

सर्वव्यापी स भगवाँस्तस्मात्
सर्वगतः शिवः श्वेताश्व. ३।११
सर्वव्यापी सर्वभूतानां हृदये सन्निविष्टः
मायावी मायया क्रीडति शांडि. ३।१।३
सर्वव्यापी सर्वभूतान्तरात्मा
[श्वेता. ६।११+ गोपालो. ३।१९
सर्वव्यापी सोऽचिन्त्यो निर्वर्ण्यश्च
पुनात्यशुद्धान्यपूतानि १ आत्मो. ३
सर्वशक्तिर्महेशस्य विलासो हि मनो
भवेत्। संयमासंयमाभ्यां च
संसारः शान्तिमन्वगात् महो. ४।८७
[उपास्य इति च] सर्वशरीरस्थ-
चैतन्यब्रह्मप्रापको गुरुरुपास्यः निरा. उ. २३
सर्वशरीरिणां जीवस्यैकरूपत्वात्।
तस्मान्न जीवो ब्राह्मणः व. सू. ३
सर्वशरीरेषु चैतन्यैकतानताध्यानम् मं. ब्रा. १।१
सर्वशः पृथिवीपते भ. गी. १।१८
सर्वशून्यस्वरूपोऽहं सकला-
गमगोचरः ते. बिं. ३।४०
सर्वश्रुत्युत्तमो मृग्यः सकलोप-
निषन्मयः ना. प. ८।६
सर्वसङ्कल्परहितःसर्वनादमयः शिवः ते. बिं. ५।२
सर्वसङ्कल्परहिता सर्वसंज्ञाविव-
र्जिता। सैषा चिदविनाशात्मा
स्वात्मेत्यादिकृताभिधा महो. ५।१००
सर्वसङ्कल्पशून्यत्वात्सर्वकार्यवि-
वर्जनात्। केवलं ब्रह्ममात्र-
त्वान्नास्त्यनात्मेति निश्चिनु ते. बिं. ५।१६
सर्वसङ्कल्पसन्न्यासश्चेतसा
यत्परिग्रहः महो. २।९
सर्वसङ्कल्पसन्न्यासी भ. गी. ६।४
सर्वसङ्कल्पसंशान्तं प्रशान्त-
घनवासनम्। न किञ्चिद्भा-
वनाकारं यत्तद्ब्रह्म परं विदुः अ. पू. ५।४८
सर्वसङ्कल्पहीनात्मा चिन्मात्रो-
ऽस्मीति सर्वदा ते. बिं. ४।४४
सर्वसङ्कल्पहीनात्मा वैदेही मुक्त
एव सः। निष्कलात्मा निर्म-
लात्मा बुद्धात्मा पुरुषात्मकः ते. बिं. ४।६८

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सर्वसंक्षोभिण्यादिचतुर्दशारगा देवता: भावनो. ४
सर्वसङ्गनिवृत्तात्मा स मामेति न संशय: वराहो. २।३६
सर्वसन्तोषो विसर्जनम् मं. ब्रा. २।५
सर्वसन्धिस्थ उदान: शांडि. १।४।७
सर्वसंसारदु:खानां तृष्णैका दीर्घदु:खदा। अन्त:पुरस्थमपि या योजयत्यतिसङ्कटे महो. ३।२५
सर्वसंसारेषु विरक्तो ब्रह्मचारी गृही वानप्रस्थो वा...तदु तथा न कुर्यात् प. हं. प. २
सर्वसंहारसमर्थ: परिभवासह: प्रभुर्व्याप्त:...निरस्ताविद्या-तमोमोहोऽहमेवेति नृसिंहो. २।८
सर्वसाक्षिणमात्मानं वर्णाश्रमवि-वर्जितम्। ब्रह्मरूपतया पश्यन्ब्रह्मैव भवति स्वयम् वराहो. २।१३
सर्वसारं निरालम्बं रहस्यं वज्रसूचिकम् मुक्तिको. १।३३
सर्वसिद्धिप्रदा देव्यो बहिर्दशारगा देवता: भावनो. ४
सर्वसौख्यैरुपाह्यमानो न च सर्व-सौख्यान्युपास्यति सुबालो. ५।१५
सर्वसौभाग्यदं नृणां सर्वकर्मफल-प्रदम्। ...अष्टाक्षरसमायुक्त-मष्टपत्रान्तरस्थितम् पञ्चब्र. ९
(ततः) सर्वस्मादन्यो विलक्षण-श्चक्षुषः साक्षी नृसिंहो. २।२
सर्वस्माद्व्यतिरिक्तोऽहं वालाग्राद-प्यहं तनुः। इति यः संविदो ब्रह्मन् द्वितीयाऽहंकृतिः शुभा महो. ५।९०
सर्वस्य चाहं हृदि सन्निविष्ट: भ. गी. १५।१५
सर्वस्य धातारमचिन्त्यरूपम् भ. गी. ८।९
सर्वस्य धातारमचिन्त्यरूपमादित्य-वर्णं परं ज्योतिस्तमस उपरि विभाति त्रि.म.ना. ४।३
सर्वस्य धातारमचिन्त्यशर्क्ति सर्वागमान्तार्थविशेषवेद्यम् ना. प. ९।१६
सर्वस्य प्रभुमीशानं सर्वस्य शरणं बृहत् श्वेता. ३।१७
सर्वस्य प्रणवो ह्यादिर्मध्यमन्त-स्तथैव च आगम. २७
सर्वस्य प्रभवाप्ययौ (आत्मा) ना. प. ८।१७
सर्वस्य मेदोमांसक्लेदावकीर्णे शरीरमध्येऽत्यन्तोपहिते चित्रभित्तिप्रतीकाशे गान्धर्व-नगरोपमे कदलीगर्भवन्निस्सारे जलबुद्बुदवच्चञ्चले निस्सृतं आत्मानं...पश्यन्ति विद्वांसः सुबालो. ८।१
सर्वस्य वशी सर्वस्येशान: सर्वस्या-धिपति: स न साधुना कर्मणा भूयान्नो एवासाधुना बृह. ४।४।२२
सर्वस्य वशी सर्वस्येशान: सर्वमभिक्षिपन् आर्षे. ९।२
सर्वस्यात्मन: परायणं यमात्थ बृह. ३।९।१०
सर्वस्यात्मा भवति य एवं वेद सुबालो. ९।१४
सर्वस्याऽऽत्मा सर्वभुक् मैत्रा. ७।१
सर्वस्याभिमतं वक्ता चोदित: पेशलोक्तिमान्। आशयज्ञश्च भूतानां संसारे नावसीदति महो. ६।६५
सर्वस्येशान: सर्वस्याऽऽन्तरान्तर: मैत्रा. ७।१
सर्वस्यैतस्यात्मा भवति बृह. १।२।५
सर्वस्यैतस्यैव कालस्य विभागविशेषा: प्रकाशरूपा: कालरूपा भवन्ति सीतो. ७
सर्वं कर्माखिलं पार्थ भ. गी. ४।३३
सर्वं कार्ष्णायसं ज्ञातं तदभिन्नं स्वभावत: पञ्चब्र. ३१
सर्वं कारणवद्दु:खमसत्वं चानित्य-मेव च। न चात्मकृतकं तद्धि तत्र चोत्पद्यते स्वता आयुर्वे. २४
सर्वं किञ्चिदिदं दृश्यं दृश्यते य-(चि) ज्जगद्गतम्। चिन्नि-ष्पन्दांशमात्रं तस्मा(न्यदस्तीति-भावयन्)न्यत्किञ्चन शाश्वतम् [महो. ४।१०+ अ. पू. १।४७
सर्वं खल्विदं ब्रह्म [निरालं. ११+ त्रि. म. ना. १।३ गान्धर्वो. ६

सर्वं खल्विदं ब्रह्म तज्जलानिति
शान्त उपासीत छांदो. ३।१४।१
सर्वं च खल्विदं ब्रह्म नित्यचिद्घन-
मक्षतम् महो. ४।११९
सर्वं च न परं शून्यं न परं
नापरात्परम् । अचिंत्यमप्रबुद्धं
च न सत्यं न परं विदुः ते. बिं. १।११
सर्वं च मयि पश्यति भ. गी. ६।३०
सर्वं च मे भूयात् चित्यु. ७।४
सर्वं च सद्रूपमसत्यनाशात् वराहो. ३।४
सर्वं चाप्यहमेवेति निश्चयो
यो महामते । समादाय
विषादाय न भूयो जायते मतिः महो. ६।६०
सर्वं चिन्मात्रमद्वयम् ते. बिं. ६।३९
सर्वं चिन्मात्रमेव हि [ते.बिं.२।२५, २७–२९
सर्वं चेदं क्षयिष्णु पश्यामः मैत्रा. १।५
सर्वं चोदरपोषणस्य नटनं न
श्रेयसः कारणम् अमन. १।६
सर्वं जगदानुष्टुभ एवोत्पन्नमनुष्टु-
प्प्रतिष्ठितं प्रतितिष्ठति यश्चैवं वेद अव्यक्तो. ६
सर्वं जगदिदं त्वत्तस्तिष्ठति गणप. ५
सर्वं जगदिदं त्वत्तो जायते गणप. ५
सर्वं जगदिदं त्वयि प्रत्येति गणप. ५
सर्वं जगदिदं त्वयि लयमेष्यति गणप. ५
सर्वं जगद्धितं वा एतदक्षरं
प्राजापत्यम् अ. शिरः. ३।३
सर्वं जनयति प्राणश्चेतोंऽशून्पुरुषः
पृथक् आगम. ६
सर्वं जहाति सर्वः शुष्यति छांदो. ६।११।२
सर्वं ज्ञानप्लवेनैव भ. गी. ४।३६
सर्वं तदत्र गत्वा विन्दतेऽत्र छांदो. ८।३।२
सर्वं तदभिसमेति छांदो. ४।१।४
सर्वं तं परादाद्योऽन्यत्रात्मनः
सर्वं वेद बृह. ४।५।७
सर्वं तं परादाद्योऽन्यत्रात्मनो
ब्रह्म वेद बृह. २।४।६
सर्वं देवी सृजते विश्वमेतत् गुह्यका. ५४
सर्वं नश्वरमेव तत् महो. ३।५३
सर्वं नारायण एव भवतीति विज्ञायते ना. उ. ता. ३।१

सर्वं पञ्चात्मकं विद्यात्पञ्चब्रह्मात्म-
तत्त्वतः पञ्चब्र. २५
(अतः) सर्वं परित्यज्य तत्प्रसक्तं
मनोदण्डं करपात्रं दिगम्बरं
दृष्ट्वा परिव्रजेद्भिक्षुः ना. प. ५।११
सर्वं पश्यति सर्वः पश्यति प्रश्नो. ४।५
सर्वं पाप्मानं तपति बृह. ४।४।२३
सर्वं पाप्मानं तरति बृह. ४।४।२३
सर्वं पाहि शतक्रतो स्वाहा महाना. ७।४
सर्वं पुनातु मामापोऽसतां च
प्रतिग्रहं स्वाहा महाना. ११।२
सर्वं पूर्वपक्षापरपक्षाभ्यामभिपन्नम् बृह. ३।१।५
सर्वं प्रतिष्ठितं तस्मिन् सर्वगं
विश्वतोमुखम् । तस्य मध्य-
गताः सूर्यसोमाग्निपरमेश्वराः यो. शि. ६।१०
सर्वं प्रकृतिजैर्गुणैः भ. गी. ३।५
सर्वं प्रशान्तमजमेकमनादिमध्यमा-
भास्वरं स्वदनमात्रमचैत्यचिह्नम् ।
सर्वं प्रशान्तमिति शब्द-
मयी च दृष्टिर्बाधार्थमेव हि
मुधैव तदोमितीदम् महो. ४।९
सर्वं प्रोक्तं त्रिविधं ब्रह्ममेतत् श्वेताश्व. १।१२
सर्वं ब्रह्ममयंप्रोक्तं सर्वं ब्रह्ममयंजगत् ते. बिं. ६।३८
सर्वं ब्रह्मेति यस्यान्तर्भावना सा
हि मुक्तिदा । भेददृष्टिरविद्येयं
सर्वथा तां विसर्जयेत् महो. ५।११३
सर्वं ब्रह्मेति वै ज्ञानादिन्द्रियग्राम-
संयमः । यमोऽयमिति सम्प्रोक्तो-
ऽभ्यसनीयो मुहुर्मुहुः ते. बिं. १।१७
सर्वं ब्रह्मेति सङ्कल्पात्सुदृढा-
न्मुच्यते मनः महो. ४।१२४
सर्वं ब्रह्मैव केवलम् ते. बिं. ६।४
[+६।६५+६।१०५,६+ यो. शि. ४।१८
सर्वं ब्रह्मैव सततं सर्वं ब्रह्मैव केवलम् ते. बिं. ६।६५
सर्वं ब्रह्मोपनिषदं माहं ब्रह्म निराकुर्यां केनो. शां. पा.
सर्वं भूतमयं चेति त्यक्त्वा
नास्तीति भावयेत् अमन. १।१७
सर्वं भूतं भव्यं जायमानं च गणेशो. ३।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सर्वं भृग्वङ्गिरोमयं अन्तरैते त्रयो वेदा भृगूनङ्गिरसः श्रिताः — २ प्रणवो. २१
सर्वं मृत्युनाऽभिपन्नम् — बृह. ३।१।३
सर्वं वा अत्तीति तददितेरदितित्वम् — बृह. १।२।५
सर्वं वा एतदिन्द्रो यज्जगद्यथैवेति — शौनको. २।४
सर्वं वा एष सर्वमश्नोतीति — शौनको. १।५
सर्वं विश्वमिदं नारायणः, य एवं वेद — ना.उ.ता. २।५
सर्वं वै तेऽन्नमाप्नुवन्ति, येऽन्नं ब्रह्मोपासते — तैत्ति. २।२।२
सर्वं शाक्तमजीजनत् — बह्वृचो. १
सर्वं शान्तं निरालम्बं व्योमस्थं शाश्वतं शिवम् — महो. ५।४५
सर्वं सच्चिन्मयं ततम् [महो.६।११+ — ते. बिं. ६।१,९
सर्वं सच्चिन्मयं विद्धि सर्वं सच्चिन्मयं ततम् — ते. बिं. ६।१
सर्वं सत्यं परं ब्रह्म न चान्यदिति या मतिः। तच्च सत्यं वरं प्रोक्तं वेदान्तज्ञानपारगैः — जा. द. १।१०
सर्वं सन्त्यज्य दूरेण यच्छिष्टं तन्मयो भव — अ. पू. १।४६
सर्वं सन्मात्ररूपत्वात्सच्चिदानन्दमात्रकम् — ते. बिं. ६।३०
सर्वं समतया बुद्धया यः कृत्वा वासनाक्षयम्। जहाति निर्ममो देहं नेयोऽसौ वासनाक्षयः — महो. ६।४४
सर्वं सर्वमयं सर्वे जीवाः सर्वमयाः — नृसिंहो. ९।४
सर्वं समाप्नोषि ततोऽसि सर्वः — भ. गी. ११।४०
सर्वंसहाः समलोष्टाश्मकाञ्चना यथोपपन्नचातुर्वर्ण्यभैक्षाचर्यं चरन्त आत्मानं मोक्षयन्त इति — आश्रमो. ४
सर्वं सुखं विद्धि सुदुःखनाशात् सर्वं च सद्रूपमसत्यनाशात्। चिद्रूपमेव प्रतिभानयुक्तं तस्मादखण्डं मम रूपमेतत् — वराहो. ३।४
सर्वं सौभाग्यदं नृणां सर्वकर्मफलप्रदम् — पं. ब्र. ९
सर्वꣳह पश्यः पश्यति सर्वमाप्नोति — छांदो. ७।२६।२
सर्वꣳह वा एतदिदं भस्म — भस्मजा. १।४

सर्वं हि पश्यन्पश्यति सर्वमाप्नोति सर्वशः — मैत्रा. ७।११
सर्वं हीदं नामानीꣳ सर्वं वाचाऽभिवदति — १ ऐत. १।६।१
सर्वं हीदं प्राणेनावृतं सोऽयमाकाशः प्राणेन बृहत्या विष्टब्धः — १ ऐत. १।६।३
सर्वꣳ हैवास्मिँल्लोक आयुरेति नैनं पुराकालात्प्राणो जहाति — बृह. २।१।१०
सर्वꣳ हैवास्मिँल्लोक आयुरेति नैनं पुराकालान्मृत्युरागच्छति — बृह. २।१।१२
सर्वं ह्ययमात्मा हि सर्वान्तरः — नृसिंहो. ७।२
सर्वं ह्येतद्ब्रह्म [मांडू. २+ [नृ. पू.४।२+नृसिंहो. १।२+ — रामो. २।१+ गणेशो. १।१
सर्वं ह्येतद्ब्रह्म आत्मा — राघोप. २।२
सर्वः (शर्वः) सर्वस्य जगतो विधाता धर्ताहर्ताविश्वरूपत्वमेति — त्रि. म. १५
सर्वाक्षरमयःकालःसदसद्व्यक्तिवर्जितः — तुरीयो. ३
सर्वाक्षरमयः कालः सर्वागममयः शिवः। सर्वश्रुत्युत्तमो मृग्यः सकलोपनिषन्मयः — ना. प. ८।५
सर्वाजीवे सर्वसंस्थे बृहन्ते (वहते अस्मिन्) तस्मिन्हंसो भ्राम्यते ब्रह्मचक्रे[श्वेता.१।६+ना.प.९।५+ — अवसं. २।४
सर्वाज्ञानमसन्मयम् — ते. बिं. ३।५८
सर्वाञ्छब्दान्विजानाति, स सम्प्रसाद इत्याचक्षते — सुबालो. ४।३
सर्वाणि च भूतानि प्रज्ञायते(मा.पा.) — बृह. ४।१।२
सर्वाणि च भूतानि वाचैव सम्राट् प्रज्ञायन्ते; वाग्वै सम्राट् परमं ब्रह्म — बृह. ४।१।२
सर्वाणि च भूतानि...यदैनज्जरामवाप्नोति (मा. पा.) — छां. उ. ८।१।४
सर्वाणि च भूतानि च सर्वे च कामास्तस्मात्तस्योदयं प्रति प्रत्यायनं प्रति घोषा उल्लवः — छांदो. ३।१९।३
सर्वाणि च भूतानि सर्वे च कामा यदैनज्जरामाप्नोति — छांदो. ८।१।४
सर्वाणि चेन्द्रियाणि सहभूतैर्न कारणं कारणानां ध्याता कारणं — स्व. शिखो. ३
सर्वाणि छन्दांसि, आपः स्मानं — २ प्रणवो. २१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सर्वाणि छन्दांसि नारायणादेव समुत्पद्यन्ते नारा. १
सर्वाणि जगन्ति नारायणमयानि प्रविभान्ति त्रि. म. ना. ५।५
सर्वाणि तत्र भूतानि वसन्ति परमात्मनि भवसं. २।५३
सर्वाणि धर्मशास्त्राणि विस्तारयिष्णुः सङ्कर्षणो. २
सर्वाणि बृंहयतीति ब्रह्मा ब्र. शिखो. २
(एवं) सर्वाणि भूतानि मणौ सूत्र इवात्मनि । स्थिरबुद्धिरसम्मूढो ब्रह्मविद्ब्रह्मणि स्थितः ध्या. बिं. ६
सर्वाणि भूतानि रमन्ते सर्वाणि ह वा अस्मिन्भूतानि विशन्ति बृह. ५।१२।१
सर्वाणि भूतानीत्येव पञ्चमं मुखं तेन मुखेन सर्वाणि भूतान्यत्सि कौ. त. २।९
सर्वाणि भूतान्यभ्यात्तं यदनेकमेकं नानावर्णं नानारूपं नानाशब्दं नानागन्धं नानारसं नानास्पर्शमिति शौनको. १।५
सर्वाणिभूतान्यस्यैवैतानि सर्वाणि निश्वसितानि बृह. ४।५।११
(एवं) सर्वाणि भूतान्यापिपीलिकाभ्यो बृहत्या विष्टब्धानीत्येव विद्यात् १ ऐत. १।६।३
सर्वाणि भौतिकानि कारणे भूतपञ्चके संयोज्य भूमिं जले.. क्रमेण विलीयते पैङ्गलो. ३।३
सर्वाणि रूपाणि विचित्य धीरः नामानि कृत्वाऽभिवदन् यदास्ते महावा. ३ [+चित्यु. १२।७+ पारमा. ७।९
सर्वाणि ह वा इमानि भूतानि प्रणव एव प्रतितिष्ठन्ति शौनको. ४।५
सर्वाणि ह वा इमानि भूतानि प्राणमेवाभिसंविशन्ति छांदो. १।११।५
सर्वाणि हास्मै भूतानि श्रैष्ठ्याय सन्नमन्ते तच्छ्रीत्युपासीत कौ. त. २।६
सर्वाणि ह वा इमानि भूतान्यन्नमेव प्रतिहरमाणानि जीवन्ति छांदो. १।११।९
सर्वाणि ह वा इमानि भूतान्यहरहः प्रपतन्त्यन्नमभिजिघृक्षमाणानि मैत्रा. ६।१२
सर्वाणि ह वा इमानि भूतान्याकाशादेव जायन्ते नृ. पू. ३।५ [त्रि. ता. ५।२२+ ग. पू. २।९
सर्वाणि ह वा इमानि भूतान्याकाशादेव समुत्पद्यन्ते छांदो. १।९।१
सर्वाणि ह वा इमानि भूतान्यादित्यमुच्चैः सन्तं गायन्ति छांदो. १।११।७
सर्वाणि ह वा इमानि भूतान्येतदक्षरमन्वायत्तानि शौनको. १।५
सर्वाणि हास्मै भूतानि श्रैष्ठ्याय सन्नमन्ते तच्छ्रीत्युपासीत तत्सामेत्युपासीत कौ. त. २।६
सर्वाणि हास्मै भूतानि श्रैष्ठ्यायाभ्यर्च्यन्ते तद्यजुरित्युपासीत कौ. त. २।६
सर्वाणीत्युपधारय भ. गी. ७।६
सर्वाणीन्द्रियकर्माणि भ. गी. ४।२७
सर्वाण्डेष्वनन्तलोकाश्चानन्तवैकुण्ठाः सन्तीति सर्वेषां खल्वभिमतम् त्रि. म. ना. ८।२
सर्वाण्येनं भूतान्यभिरक्षन्ति बृह. ४।१।२,३
सर्वाण्येनं वामान्यभिसंयन्ति छांदो. ४।१५।२
सर्वाण्येवैतानि प्रज्ञानस्य नामधेयानि भवन्ति २ ऐत. ६।२
सर्वातीतपदालम्बी परिपूर्णैकचिन्मयः । नोद्वेगी न च तुष्टात्मा संसारे नावसीदति महो. ६।६३
सर्वातीतोऽस्म्यहं सदा ते. बिं. ३।१२
सर्वात्मकत्वमात्माधारो भवति आ. पू. १
सर्वात्मकत्वं हृदयविलयो गन्धः आ. पू. १
(तस्मात्) सर्वात्मकेनाकारेण सर्वात्मकमात्मानमन्विच्छेत् नृसिंहो. ७।२
सर्वात्मकोऽहं सर्वोऽहं कुण्डिको. २६
सर्वात्मवेदनं शुद्धं यदोदेति तवात्मकम् । भातिप्रसृतिदिक्कालबाह्यं चिद्रूपदेहकम् महो. ४।४२
सर्वात्मा समरूपात्मा शुद्धात्मा त्वहमुत्थितः । एकवर्जित एकात्मा सर्वात्मा स्वात्ममात्रकः ते. बिं. ४।३४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सर्वा दिशश्चोर्ध्वमधश्च तिर्यक्
प्रकाशयन्ती भ्राजते गुह्यकाली गुह्यका. ६४
सर्वा दिशो बलिमस्मै हरन्ति छांदो. २।२१।४
सर्वाद्या सर्वविद्या च वृंदावन-
विहारिणी राधिको. ७
सर्वाधारमनाधारमनिरीक्ष्यं भस्मजा. २।९
सर्वाधिव्याधिभेषजम् पं. ब्र. १२
सर्वाधिष्ठानरूपोऽस्मि सर्वदा
चिद्घनोऽस्म्यहम् ते. बि. ३।१३
सर्वाधिष्ठानमद्वन्द्वं परं ब्रह्म
सनातनम् । सच्चिदानन्दरूपं
तदवाङ्मनसगोचरम् [रुद्रहृ.२६+ अ. पू. ४।२९
सर्वाधिष्ठानमद्वयपरब्रह्मविहार-
मण्डलं...चिद्रूपादित्यमण्डलं
द्वात्रिंशद्व्यूहभेदैरधिष्ठितम् त्रि.म.ना. ७।८
सर्वाननशिरोग्रीवः सर्वभूत-
गुहाशयः । सर्वव्यापी स भगवां-
स्तस्मात्सर्वगतः शिवः श्वेताश्व. ३।११
सर्वानपि वैष्णवान्धर्मान्विजृम्भयन्
सर्वानपि पाखण्डान्निचखान सङ्कर्षणो. २
सर्वानिन्द्रियकृतान्पापान्नाशयतीति
तेन नाशी (वरणा) भवति
[जाबालो. २+ रामो. ३।१
सर्वानुग्रहार्थाय तेषां (रुद्राक्षाणां)
नामोच्चारमात्रेण दशगोप्रदानफलं
दर्शनस्पर्शनाभ्यां द्विगुणं फलम् रु. जा. १
सर्वानुग्राहकत्वेन तदस्म्यहं वासुदेवः ब्र. बि. २३
सर्वानन्दमयः परः ते. बि. ५।२
सर्वान्कामान् समश्नुते तैत्ति. २।५
[विद्वानिति च–] सर्वान्तरस्थ-
स्वसंविद्रूपविद्विद्वान् निरा. २५
सर्वान् पार्थ मनोगतान् भ. गी. २।५५
सर्वान्तर्यामिरूपोऽहं सर्वसाक्षित्व-
लक्षणः ते. बि. ६।६६
सर्वान्तरः स्वयं ज्योतिः सर्वाधि-
पतिरस्म्यहम् ब्र. वि. १०६
सर्वान्पाप्मन औषत्तस्मात्पुरुष
ओषति बृह. १।४।१

सर्वान्प्राणानसद्विद्धि सर्वान्भोगा-
नसत्त्विति ते. बि. ३।५४
सर्वान् बन्धूनवस्थितान् भ. गी. १।२५
सर्वापदां पदं पापा भावा विभव-
भूमयः महो. ३।४
सर्वारम्भपरित्यागी[भ.गी.१२।१६+ १४।२५
सर्वारम्भा हि दोषेण भ. गी. १८।४८
सर्वार्थवासनोन्मुक्ता तृष्णा
मुक्तेति भण्यते महो. ६।५०
सर्वार्थान् विपरीतांश्च भ. गी. १८।३१
सर्वाश्चर्यमयं देवं भ. गी. ११।१२
सर्वांस्तथा भूतविशेषसंघान् भ. गी. ११।१५
सर्वाः प्रजा ब्राह्मणत्वं नरेन्द्र न
ब्राह्मणत्वात्परमस्ति किञ्चित् इतिहा. १४
सर्वाः प्रजाः यत्रैकं भवन्ति चित्यु. ११।२
सर्वाभिलापविगतः सर्वचिन्ता-
समुत्थितः । सुप्रशान्तः
सकृज्ज्योतिः समाधिरचलोऽभयः अद्वैत. ३७
सर्वा भूतानि तिष्ठन्ति सर्वमायुरेति
वसीयान्भवति आर्षे. ६।२
सर्वावस्थाविनिर्मुक्तः सर्वचिन्ता-
विवर्जितः ना. बिं. ५१
सर्वावस्थासु साक्षी त्वेक एवावतिष्ठते ना. प. ६।७
सर्वा वृद्धा वायोः, सर्ववृद्धेन्द्रस्यो-
त्सेधपरोक्षवृद्धाऽग्नेः संहितो. १।८
सर्वाशासङ्क्षये चेतःक्षयो मोक्ष
इतीष्यते अ. पू. २।२३
सर्वाश्च मधुमतीः सर्वाश्च
व्याहृतीः (मा. पा.) बृह. ६।३।६
सर्वाश्रयं हि चिन्मात्रं देहं
चिन्मात्रमेव हि ते. बि. २।३२
सर्वाश्रयोऽहमेव त्रि.म.ना. ८।६
सर्वासर्वविहीनोऽस्मि सात्त्विको-
ऽस्मि सदाऽस्म्यहम् मैत्रे. ३ ६
(स यथा) सर्वासामपाꣳ समुद्र
एकायनं, एवꣳ सर्वेषाꣳ
रसानां जिह्वैकायनम् बृह. ४।५।१२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सर्वासामेव नाडीनामेष बन्धः प्रकीर्तितः वराहो. ५।४२
(एवं) सर्वासां विद्यानाꣳ हृदयमेकायनमेवꣳ सर्वेषां कर्मणाꣳ हस्तावेकायनम् बृह. ४।५।१२
सर्वास्वप्सु पञ्चविधꣳ सामोपासीत छांदो. २।४।१
सर्वा ह्यस्मिन्देवताः शरीरेऽधिसमाहिताः प्रा. हो. ४।४
सर्वा ह्येवेमाः सर्वस्यै वाच उपनिषद् इमां त्वेवाचक्षते ३ ऐत. २।५।१
सर्वां च सावित्रीमन्वाह, सर्वाश्च मधुमतीरहमेवेदꣳ सर्वं भूयासं भूर्भुवः स्वः स्वाहा बृह. ६।३।६
सर्वांश्च वेदान् सर्वांश्च यज्ञान् सर्वांश्च शब्दान्सर्वांश्च व्युष्टीः सर्वाणि च भूतानि स्थावरजङ्गमान्यनुभवेयमिति २ प्रणवो. २
सर्वांश्च वेदान् साङ्गानपि ब्रह्म ब्राह्मणैश्च...सत्यं धर्मेण धर्मं तर्पयामि स्वेन तेजसा अ. शिरः. १।१
सर्वे आनन्दरसा यस्मात्प्रकटिता भवन्ति सामर. ३
सर्वे ऊष्माणोऽग्रस्ता अनिरस्ता विवृत्ता वक्तव्याः प्रजापतेरात्मानं परिददानीति छांदो. २।२२।५
सर्वे कामा मनोगता व्यावर्तन्ते प. हं. ९
सर्वे कुर्वन्ति कर्माणि विवशाः पूर्वकर्मभिः शिवो. ७।१२५
सर्वेच्छाकलनाशान्तावात्मलाभोदयाभिधः। स पुनः सिद्धिवाञ्छायां कथमर्हत्यचित्ततः वराहो. ३।२०
सर्वेच्छाजालसंशान्तावात्मलाभो भवेन्मुने। स कथं सिद्धिजालानि नूनं वाञ्छत्यचित्तकः अ. पू. ४।८
सर्वेच्छाः सकलाः शङ्काः सर्वेहाः सर्वनिश्चयाः। धिया येन परित्यक्ताः स जीवन्मुक्त उच्यते महो. २।५८
सर्वे जीवाश्च स्वस्वरूपं भजन्ते त्रि.म.ना. ३।७
सर्वे जीवाः सुखैर्दुःखैर्मायाजालेन वेष्टिताः। तेषां मुक्तिः कथं देव कृपया वद शङ्कर यो. शि. १।१
सर्वे जीवाः सुखैर्दुःखैर्मायाजालेन वेष्टिताः। तेषां मुक्तिकरं मार्गं मायाजालनिकृन्तनम् १ यो. त. ४
सर्वे तु शक्तिजालेन रोगा नश्यन्ति निश्चयम् योगकुं. १।१८
सर्वे देवा ऋषयो मुनयः सिद्धगन्धर्वयक्षरक्षःपिशाचाः सर्वे नारायणः ना.पू.ता. ५।६
सर्वे देवाः शिवात्मकाः रुद्रहृ. ४
सर्वे देवाः संविशन्तीति विष्णुः अ. शिखो. २
सर्वे धर्मा मृषा स्वप्ने कायस्यान्तर्निदर्शनात्। संवृतेऽस्मिन्प्रदेशे वै भूतानां दर्शनं कुतः अ. शां. ३३
सर्वे धर्मास्तथा ज्ञानं नैतद्बुद्धेन भाषितम् अ. शां. ९९
सर्वे धर्माः समाभिन्ना अजं साम्यं विशारदम् अ. शां. ९३
सर्वे नमस्यन्ति च सिद्धसङ्घाः भ.गी. ११।३६
सर्वे नादसमुद्भवाः यो. शि. ३।८
सर्वे निमेषा जज्ञिरे विद्युतः पुरुषादधि महाना. १।८
सर्वेन्द्रियगुणाभासं सर्वेन्द्रियविवर्जितम्। सर्वस्य प्रभुमीशानं सर्वस्य शरणं बृहत् श्वेताश्व. ३।१७
सर्वेन्द्रियगुणाभासं भ. गी. १३।१५
सर्वेन्द्रियगुणाभासः सर्वेन्द्रियविवर्जितः अ. वि. १०७
सर्वेन्द्रियगुणाभासा सर्वेन्द्रियविवर्जिता। सर्वेषां प्रभुरीशानी सर्वेषां शरणं सुहृत गु. का. ४९
सर्वेन्द्रियविवर्जितम् भ. गी. १३।१५
सर्वेन्द्रियविहीनोऽस्मि सर्वकर्मकृदप्यहम् मैत्रे. ३।१५
सर्वे पाप्मानोऽतो निवर्तन्ते छांदो. ८।४।१
सर्वेऽप्येते यज्ञविदः भ. गी. ४।३०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सर्वे बन्धाः प्रविनश्यन्ति त्रि. म. ना. ८।७
सर्वे ब्रह्म वदिष्यन्ति सम्प्राप्ते तु कलौ युगे। वैदिके नानुतिष्ठन्ति शिश्नोदरपरायणाः भवसं. १।५७
सर्वेभ्यः पापकृत्तमः भ. गी. ४।३६
सर्वेभ्योऽन्तस्स्थानेभ्यो ध्येयेभ्यः प्रदीपवत्प्रकाशयतीति प्रकाशः अ. शिखो. २
सर्वेभ्यो लोकेभ्यः सर्वे प्राणिनोऽभवन् गायत्रीर. १
सर्वेभ्यो वेदेभ्यः सर्वे लोका अभवन् गायत्रीर. १
सर्वे मरुद्गणा अजीजनन् (देव्याः) बह्वृचो. १
सर्वे युद्धविशारदाः भ. गी. १।९
सर्वे वयमतः परम् भ. गी. २।१२
सर्वे वाक्यात्मका मन्त्रा वेदशास्त्राणि कृत्स्नशः यो. शि. ३।७
सर्वे वेदा यत्पदमामनन्ति तपांसि सर्वाणि च यद्वदन्ति [कठो. २।१५+ गुह्यका. ३९
सर्वे वेदा यत्रैकं भवन्ति चित्त्यु. ११।१
सर्वे वेदाः प्रणवादिकास्तं प्रणवं तत्त्वाम्नोऽङ्गं वेद स आयुर्यशःकीर्तिज्ञानैश्वर्यवान्भवति नृ. पू. १।३
सर्वे वेदाः सर्वे यज्ञा इत्यथ खल्विन्द्रमन्वायत्तं शौनको. १।५
(वदतु) सर्वेशमप्रमेयमजं शिवं परमाकाशं निरालम्बमद्वयं... परं ब्रह्म प्राप्नोति मं. ब्रा. ३।१
सर्वेशः सर्वसाक्षी च २ रुद्रो. ४४
सर्वेश्वरं सर्वदेवैरुपास्यम् ना. प. ९।१७
सर्वेषणाविनिर्मुक्तश्छित्त्वा तं तु न बध्यते क्षुरिको. २५
(तस्मात्) सर्वेषामधिकारिणामनधिकारिणां च भक्तियोग एव प्रशस्यते त्रि. म. ना. ८।४
(एवं) सर्वेषामध्वनां पादावेकायनमेवं सर्वेषां वेदानां वागेकायनम् [बृह. २।४।११+ ४।५।१२
सर्वेषामपि पापानां प्रायश्चित्तं त्वमेव हि तुलस्यु. १३

सर्वेषामात्मानुसन्धाने विधिरिष्यते ना. प. ७।११
(एवं) सर्वेषामानन्दानामुपस्थ एकायनं सर्वेषां विसर्गाणां पायुरेकायनम् [बृह. २।४।११+ ४।५।१२
सर्वेषामिन्द्रियाणां गतिरुपरमते य आत्मन्येवावस्थीयते प. हं. ९
सर्वेषामेव गतीनामभ्यक्तं हृदयम् सुबालो. ११।४
सर्वेषामेव गन्धानां पृथिवी हृदयं सुबालो. ११।४
सर्वेषामेव पापानां सङ्घाते समुपस्थिते। तारं द्वादशसाहस्रमभ्यसेच्छेदनं हि तत् १सं.सो. २।१०३
सर्वेषामेव भूतानां महासौभाग्यदायिनी। महालक्ष्मीर्महादेवी.. ना. पू. ता. २।९
सर्वेषामेव भूतानां विष्णुरात्मा.. दप्रह. ११
सर्वेषामेव रूपाणां तेजो हृदयम् सुबालो. ११।४
सर्वेषामेव शब्दानामाकाशं हृदयम् सुबालो. ११।४
सर्वेषामेव रसानामापो हृदयम् सुबालो. ११।४
सर्वेषामेव शर्म भवान् २ प्रणवो. १९
सर्वेषामेव सत्त्वानां मृत्युर्हृदयम् सुबालो. ११।४
सर्वेषामेव स्पर्शानां वायुर्हृदयम् सुबालो. ११।४
सर्वेषामेव त्रीणि शरीराणि वर्तन्ते यो. चू. ७२
(एवं) सर्वेषां कर्मणां हस्तावेकायनम् [बृह. २।४।११+ ४।५।१२
सर्वेषां खलु भूतानामात्मा सत्ये प्रतिष्ठितः (मा. पा.) छां.उ. ६।१७
(एवं) सर्वेषां गन्धानां नासिके एकायनम् बृह. ४।५।१२
सर्वेषां च महीक्षिताम् भ. गी. १।२५
(तस्मात्) सर्वेषां जीवानामिह विषये...सुखबुद्धि... त्रि.म.ना. ५।३
सर्वेषां ज्योतिषां ज्योतिस्तमसः परमुच्यते त्रि.म.ना. ४।३
सर्वेषां दिव्यानां (विद्यानां) प्रेरयिता ईशानः पञ्चब्र. १
सर्वेषां देवानां सार्ष्टितां सालोक्यतां सायुज्यतां गच्छति कठश्रु. ११
सर्वेषां देवालयस्थं भस्म शिवाग्निजं शिवयोगिनाम् बृ. जा. ५।७

सर्वेषां घोषरत्नानां सुखमुद्रिकया-
ऽनया । दुःखशृङ्खलया नित्य-
मलमस्तु मम स्त्रिया [याज्ञव.१६+ महो. ३।४७

सर्वेषां पुरुषाणामन्तःपुरुषः स
आत्मा स विज्ञेयः त्रि. ता. ५।१

सर्वेषां पूर्वोक्तब्रह्मयज्ञक्रमं मुक्ति-
क्रममिति ब्रह्मपुत्रः प्रोवाच पा. ब्र. ५

सर्वेषां प्रणवो बीजं हंसः शक्तिः
प्रकीर्तिता गुह्यका. ८।१

सर्वेषां प्राणिनां प्रारब्धसञ्चिता-
गामिकर्मसाधर्म्यदर्शनात्कर्मा-
भिप्रेरिताः सन्तो जनाः
क्रियाः कुर्वन्ति व. सू. ७

(ॐ) सर्वेषां प्राणिबुद्बुदानां
निरञ्जनाव्यक्तामृतनिधौ
विकल्पविलासः स्थितिर्विजृम्भते स्वसंवे. १

सर्वेषां बीजानां हयग्रीवैकाक्षर-
बीजमनुत्तमं मन्त्रराजात्मकंभवति हयग्री. ६

सर्वेषां ब्रह्मादीनां देवर्षीणां
मनुष्याणां मूर्तिरेका परब्र. ६

सर्वेषां भूतानामन्तरपुरुषः स म
आत्मेति विद्यात् ३ ऐत. २।४।८

सर्वेषां भूतानां मूर्धा भवति कौ. त. ४।२

सर्वेषां भूतानां मूर्धा राजा भवति बृह. २।१।२

सर्वेषां भूतानां मूर्धेति वा अहमेत-
मुपास इति कौ. त. ४।२

(एवं) सर्वेषां रसानां जिह्वै-
कायनम् [बृह. २।४।११+ ४।५।१२

(एवं) सर्वेषां रूपाणां चक्षु-
रेकायनम् [बृह. २।४।११+ ४।५।१२

सर्वेषां वस्तूनां मुख्यवस्तु भवति ना.उ.ता. ३।१

सर्वेषां वा एतद्भूतानामाकाशः
परायणम् [नृ.पू.३।६+त्रि.ता. ५।२२+ग.पू.२।९

(एवं) सर्वेषां विसर्गाणां पायु-
रेकायनम् [बृह. २।४।११+ ४।५।१२

(एवं) सर्वेषां वेदानां वागेकायनं
[बृ. उ. २।४।११+ ४।५।१२

(एवं) सर्वेषां शब्दानां श्रोत्र-
मेकायनम् [बृह. २।४।११+ ४।५।१२

सर्वेषां शरीराणां समानगुणाभवन्ति सामर. १०१

(एवं) सर्वेषां सङ्कल्पानां मन
एकायनम् [बृह. २।४।११+ ४।५।१२

सर्वेषां समवायेन सिद्धिः स्या-
द्योगरक्षणा योगो. ३२

(एवं) सर्वेषां स्पर्शानां
त्वगेकायनम् [बृह.२।४।११+ ४।५।१२

सर्वे स्पर्शा मृत्योरात्मानः छांदो. २।२२।३

सर्वे स्पर्शा लेशेनानभिनिहिता
वक्तव्या मृत्योरात्मानं
परिहराणीति छांदो. २।२२।५

सर्वेऽस्मै देवा बलिमावहन्ति तैत्ति. १।५।३

सर्वे स्वरा इन्द्रस्यात्मानः छांदो. २।२२।३

सर्वे स्वरा घोषवन्तो बलवन्तो
वक्तव्या इन्द्रे बलं ददानीति छांदो. २।२२।५

सर्वे होतारो यत्रैकं भवन्ति चित्यु. ११।१

सर्वेषु कालेषु लाभालाभौ समौ
कृत्वा...ध्रुवशीलोऽष्टौ मास्ये-
काकी चरेत् (?) प. हं. प. ७

सर्वेषु तीर्थेषु स्नातो भवति ऊर्ध्वपुं. ६

सर्वेषु भूतेषु गणेशमेकं विज्ञाय तं
मृत्युमुखात् प्रमुच्यते हेरम्बो. ८

सर्वेषु भूतेष्वेतमेव ब्रह्मेत्याचक्षते ३ ऐत. २।३।४

सर्वेषु वेदेष्वारण्यकमावर्तयेत् आरुणि. २

सर्वे सहैवावनिपालसङ्घैः भ. गी. ११।२६

सर्वैरेव (अक्षरैः) स इन्द्रोऽभवत् अव्यक्तो. ६

सर्वैरेव (अक्षरैः) स विष्णुरभवत् अव्यक्तो. ६

सर्वोत्कृष्टपरमद्युतिप्रद्योतमानं
तत्त्वाकाशं भवति अद्वयता. ४

सर्वोत्कृष्टपरमाद्वितीयप्रद्योतमानं
तत्त्वाकाशं भवति मं. ब्रा. १।३

सर्वोपनिषदभ्यासं दूरतस्त्यक्त्य
सादरम् । तेजोबिन्दूपनिषद-
मभ्यसेत्सर्वदा मुदा । सकृदभ्यास-
मात्रेणब्रह्मैवभवतिस्वयम् [ते.बि. ६।११०,११

सर्वोपकारी मोक्षी भवति दत्तात्रे. १।६

सर्वोपनिषदां मध्ये सारमष्टोत्तरं
शतम् । सकृच्छ्रवणमात्रेण
सर्वाघौघनिकृन्तनम् मुक्तिको. १।४४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सर्वोपसंहारेण संहारप्रणवः	तुरीयो. १
सर्वोपाधिविनिर्मुक्तं स्वात्मानं भावयेत्सुधीः	कठरु. ४४
सर्वोपाधिविनिर्मुक्तं परं तत्त्वं तदुच्यते	अमन. १।११
सर्वो योगाग्निना देहो ह्यजडः शोकवर्जितः	यो. शि. १।२६
सर्वो वै रुद्रस्तस्मै रुद्राय नमो अस्तु	महाना.१०।११
सर्वोऽसि सर्वहीनोऽसि शान्ताशान्तविवर्जितः	ते. बिं. ५।६८
सर्वो ह्येष रुद्रस्तस्मै रुद्राय नमोऽस्तु [+महाना. १०।११	शिव. सं. ३१
सर्वौषधस्य मन्थं दधिमधुनोरुपमथ्य ज्येष्ठाय श्रेष्ठाय स्वाहेत्यग्नावाज्यस्य हुत्वा मन्थे सम्पातमवनयेत्	छांदो. ५।२।४
सलिल एको द्रष्टाऽद्वैतो भवति	बृह. ४।३।३२
सलिल एवेदं सलिलं वनं भूयस्तेनैव मार्गेण जामाय धावति	सुबालो. ४।४
सलिलकण इवाम्बुधौ महात्मा विगलितवासनमेकतां जगाम	महो. २।७७
सलिलमिति लौहित्यकारणं सत्त्वम्	भावनो. ६
सलिलात्फेनमभवत्	गायत्रीर. १
सलिलेधारयेच्चित्तंनाम्भसापरिभूयते	यो.शि. ५।५०
सलिले सैन्धवं यद्वत्साम्यं भवति योगतः। तथाऽऽत्ममनसोरैक्यं समाधि-(रिति कथ्यते) रभिधीयते [सौभाग्य. १८+	वराहो. २।७५
स लोकमागच्छत्यशोकमहिमं तस्मिन्वसति शाश्वतीः समाः	बृह. ५।१०।१
सवनात्सवित्ता	मैत्रा. ६।७
सवस्तु सोपलम्भं च द्वयं लौकिकमिष्यते। अवस्तु सोपलम्भं च..	अ. शां. ८७
स वा अयमात्माऽनन्तोऽजरोऽपारो न वारे बाह्यो नांतरः	आर्षे. ९।२
स वा अयमात्मा ब्रह्म	बृह. ४।४।५
स वा अयमात्मा सर्वेषां भूतानामधिपतिः	बृह. २।५।१५
स वा अयं पुरुषः सर्वासु पूर्षु पुरिशयः	बृह. २।५।१८
स वा अयं पुरुषो जायमानः शरीरमभिसम्पद्यमानः पाप्मभिः संसृज्यते	बृह. ४।३।८
स वा ऋषे तृतीयं शंस	१ ऐत. २।३।३
स वा ऋषे द्वितीयं शस	१ ऐत. २।३।२
स वा एवं प्रवरणीय आत्मकामेनेत्याहुर्ब्रह्मवादिनः	मैत्रा. ६।७
स वा एष आत्मा परः	नृसिंहो. ९।१
स वा एष आत्मा हृदि	छांदो. ८।३।३
स वा एष आत्मेत्यदो वशं नीत एव सितासितैः कर्मफलैरभिभूयमान इव प्रतिशरीरेषु चरति	मैत्रा. २।१०
स वा एष एकधा त्रिधाभूतोऽष्टधैकादशधा द्वादशधाऽपरिमितधा वोद्भूत उद्भूतत्वाद्भूतेषु चरति प्रतिष्ठा सर्वभूतानामधिपतिर्बभूवेत्यसावात्मान्तर्बहिश्चान्तर्बहिश्च	मैत्रा. ४।५
स वा एष एतस्मिन्बुद्धान्ते रत्वा चरित्वा दृष्ट्वैव पुण्यं च पापं च पुनः प्रतिन्यायं प्रतियोन्याद्रवति स्वप्नान्तायैव	बृह. ४।३।१७
स वा एष एतस्मिन्सम्प्रसादे रत्वा..	बृह. ४।३।१५
स वा एष एतस्मिन्स्वप्नान्ते रत्वा चरित्वा दृष्ट्वैव पुण्यं पापं..	बृह. ४।३।३४
स वा एष एतस्मिन्स्वप्ने रत्वा...	बृह. ४।३।१६
स वा एष एतेन दैवेन चक्षुषा मनसैतान्कामान्पश्यन्रमते	छांदो. ८।१२।५
स वा एष एवं पश्यन्नेवं मन्वान एवं विजानन्नतिवादी भवति	छांदो. ७।१५।४
स वा एष एवं पश्यन्नेवं मन्वान एवं विजानन्नात्मरतिरात्मक्रीड आत्ममिथुन आत्मानन्दः स स्वराट् भवति	छांदो. ७।२५।२
स वा एष ओमित्येतदात्मा, स त्रेधाऽऽत्मानं व्यकुरुत	मैत्रा. ६।३
स वा एष दिव्यः शाक्वरः शिशुमारस्तस्य ह य एवं वेदाप पुनर्मृत्युं जयति	सहवै. २३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स वा एष निरिन्द्रियो विमुक्तोऽस्माल्लोकात्प्रैति — बृह. ६।४।१२

स वा एष पञ्चधाऽऽत्मानं प्रविभज्य निहितो गुहायां मनोमयः प्राणशरीरो बहुरूपः सत्यसङ्कल्प आत्मेति — मैत्रा. २।९

स वा एष पुरुषविध एव — तैत्ति. २।२

स वा एष पुरुषः पञ्चधा पञ्चात्मा — महाना. १७।१४

स वा एष पुरुषोऽन्नरसमयः — तैत्ति. २।१।१

स वा एष भूतानीन्द्रियाणि विराजं देवताः कोशांश्च सृष्ट्वा प्रविश्यामूढो मूढ इव व्यवहरन्नास्ते — नृसिंहो. ९।५

स वा एष महानज आत्माऽजरोऽमरोऽमृतोऽभयो ब्रह्माभयं वै ब्रह्माभयꣳ हि वै ब्रह्म भवति — बृह. ४।४।२५

स वा एष महानज आत्माऽन्नादो वसुदानो विन्दते वसु — बृह. ४।४।२४

स वा एष महानज आत्मा योऽयं विज्ञानमयः प्राणेषु य एषोऽन्तर्हृदय आकाशस्तस्मिञ्छेते — बृह. ४।४।२२

स वा एष यज्ञः प्रादक्षिणोऽनन्तदक्षिणः समृद्धतरः — सह्वै. २१

स वा एष यज्ञः सद्यः प्रतायते सद्यः सन्तिष्ठते — सह्वै. १७

स वा एष वाचः परमो विकारः, यदेतन्महदुक्थम् — १ ऐत. ३।६।३

स वा एष शुद्धः स्थिरोऽचलश्चालेपोऽव्यग्रो निःस्पृहः प्रेक्षकवदवस्थितः — मैत्रा. २।११

स वा एष सूक्ष्मोऽग्राह्योऽदृश्यः पुरुषसंज्ञो बुद्धिपूर्वमिहैवावर्तते — मैत्रा. २।५

स वा एषा देवता दूर्नाम दूरꣳ ह्यस्या मृत्युर्दूरꣳ ह वा अस्मान्मृत्युर्भवति — बृह. १।३।९

स वा एषोऽभिभूतः प्राकृतैर्गुणैः — मैत्रा. ३।२

स वा एषोऽस्मद्धृदन्तरे तिष्ठन्नकृतार्थोऽमन्यत — मैत्रा. २।९

स वाजपेयेनसोऽतिरात्रेणसोऽप्तोर्यामेण स सर्वैः क्रतुभिर्यजते — ग. शो. ५।३

स वायुना ज्योतिषा भाति च तपति च, भाति च तपति च कीर्त्या यशसा ब्रह्मवर्चसेन — छांदो. ३।१८।४

स वायुपूतो भवति, स आदित्यपूतो भवति। अरोगी भवति। श्रीमांश्च भवति — मुद्गलो. ५।१

स वायुप्रतिष्ठा, आकाशात्मा स्वरेति स तद्भवति — कौ. ब. २।१४

स वायुमिवात्मानं कृत्वाऽभ्यन्तरं प्राविशत् — मैत्रा. २।६

स वायुः स आकाशस्तदेतदोजश्च महश्चेत्युपासीत — छांदो. ३।१३।५

स वासुदेवो न यतोऽन्यदस्ति — गो. पू. ४।३

स वां मधु प्रवोचदृतायन्त्वाष्ट्रं यद्दस्रावपि कक्ष्यं वामिति — बृह. २।५।१७

सविकल्पो निर्विकल्पः समाधिर्द्विविधो हृदि (कुर्यात्) — सरस्व. ४९

सविकारमुदाहृतम् — भ. गी. १३।७

सविकारस्तथा जीवो निर्विकारस्तथा शिवः। कोशास्तस्य विकारास्ते ह्यवस्थासु प्रवर्तकाः — त्रि. ब्रा. २।१३

स विजायमानः स जनिष्यमाणः प्रत्यङ्मुखस्तिष्ठति विश्वतोमुखः — महाना. २।१
[+तै.आ.१०।१।३+ — सूर्यता. १।३

स विज्ञानो भवति स विज्ञातमेवान्ववक्रामति तं विद्याकर्मणी समन्वारभेते पूर्वप्रज्ञा च — बृह. ४।४।२

सविता पश्चात्तात्सविता पुरस्तात्सवितोत्तरात्तात्सविताऽधरात्तात्। सविता नः सुवतु सर्वतातिं सविता नो रासतां दीर्घमायुः [सूर्यो.८+ — ऋ.मं.१०।३६।१४

सविता प्रसविता दीप्तो दीपयन् दीप्यमानः — नृ. पू. २।७

सविता प्राणिनः सूते प्रसूते शक्तिम् — त्रि. ता. १।६

सविता वै देवस्ततो योऽस्य भर्गाख्यस्तं चिन्तयामि — मैत्रा. ६।७

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सविता श्रियः प्रसविता श्रियमेवाप्नोति । अथो प्रज्ञातयैव प्रतिपदा छन्दासि प्रतिपद्यते — सद्वै. १५

सवितुरिति सविता, सावित्रमादित्यो वै — गायत्रीर. २

सवितुर्वा योग्यो जीवात्मपरमात्मसमुद्भवस्तं प्रकाशशक्तिरूपं जीवाक्षरं स्पष्टमापद्यते.. — त्रि. ता. १।१४

स वित्तेनैवा च पूर्यतेऽप च क्षीयते — बृह. १।५।१५

सवित्रा प्रसवेन जुषेत ब्रह्म पूर्व्यम् — श्वेताश्व. २।७

स विशृङ्ग एवाभवत् — शौनको. २।३

स विश्वकृद्विश्वविदात्मयोनिर्ज्ञः कालकालो गुणी सर्वविद्यः । प्रधानक्षेत्रज्ञपतिर्गुणेशः संसारमोक्षस्थितिबन्धहेतुः — श्वेता. ६।१६
[भवसं. २।४६

स विश्वकृत् स हि सर्वस्य कर्ता तस्य लोकाः स उ लोक एव — बृह. ४।४।१३

स विश्वरूपस्त्रिगुणस्त्रिवर्त्मा प्राणाधिपः सञ्चरति स्वकर्मभिः — श्वेताश्व. ५।७

सविषयं मनो बन्धाय, निर्विषयं मुक्तये भवति — मं. ब्रा. ५।१

स विष्णुःसशिवःसब्रह्मासेन्द्रःसेन्दुः स सूर्यः स वायुः सोऽग्निः स ब्रह्म — ग. शो. २।१

स वेत्ति वेद्यं न च तस्यास्ति वेत्ता तमाहुरग्र्यं पुरुषं महान्तम् — श्वेता. ३।१९
[+ना. प. ९।१४+ — भवसं. २।४९

स वेदैतत्परमं ब्रह्म धाम यत्र विश्वं निहितं भाति शुभ्रम् । उपासते पुरुषं ये ह्यकामास्ते शुक्रमेतदतिवर्तन्ति धीराः — मुण्ड. ३।२।१

(अथ) संवेशयञ्जायायै हृदयमभिमृशेत् — कौ. त. २।१०

स वृक्षकालाकृतिभिः परोऽन्यो यस्मात्प्रपञ्चः परिवर्ततेऽयम् । धर्मावहं पापनुदं भगेशं ज्ञात्वाऽऽत्मस्थममृतं विश्वधाम — श्वेता. ६।६

स वै खलु प्रस्तोता साम प्रस्तौति — बृह. १।३।२८

स वै गणेशः सर्वात्मा विज्ञेयः — गणेशो. ४।१०

स वै गौतम तीर्थेनेच्छसी३ इत्युपैम्यहम् (मा. पा.) — बृह. ६।२।७

स वै त्रिविधः—सात्त्विको राजसस्तामसश्चेति । सात्त्विकी ज्ञानशक्तिः, राजसी क्रियाशक्तिः, तामसी द्रव्यशक्तिः — गणेशो. ४।३

स वै दैवः प्राणो यः सञ्चरंश्चासञ्चरंश्च न व्यथते न रिष्यति — बृह. १।५।२०

स वै नैव रेमे तस्मादेकाकी न रमते — बृह. १।४।३

स वै ब्रह्म परमात्मेत्युच्यते — हंसो. ४

स वै बलं बलिनामग्रगण्यः पुण्यः शरण्यः सकलस्य जन्तोः । तमेकदन्तं गजवक्त्रमीशं विज्ञाय दुःखान्तमुपैति सद्यः — हेरम्बो. ११

स वै ब्रह्मण आनन्दः — गान्धर्वो. ६

स वै वाचमेव प्रथमामत्यवहत् सा यदा मृत्युमत्यमुच्यत — बृह. १।३।१२

स वै वेदिता स्याद्याज्ञवल्क्य वेद वा [बृह. ३।९।१०,११, — १२–१७

स वैष्णवं धाम भित्वा परं ब्रह्म प्राप्नोति — त्रि. ता. १।१५

सव्यदक्षिणनाडीस्थो मध्ये चरति मारुतः । तिष्ठतः खेचरी मुद्रा तस्मिन्स्थाने न संशयः — शाण्डि.१।७।४०

सव्यहस्त आज्यस्थाली (शारीरयज्ञस्य) — प्रा. हो. ४।२

सव्याहृतिं सप्रणवां गायत्रीं शिरसा सह । त्रिः पठेदायतप्राणः प्राणायामः स उच्यते — अ. ना. ११

सव्ये तु शङ्खं बिभृयादिति ब्रह्मविदो विदुः — सुदर्श. ११

सव्ये दक्षिणगुल्फं तु पृष्ठपार्श्वे नियोजयेत् । दक्षिणेऽपि तथा सव्यं गोमुखं गोर्मुखं (गोमुखं) यथा [त्रि. ब्रा. २।३६+ — शाण्डि. १।३।२

सव्ये दक्षिणगुल्फं तु पृष्ठपार्श्वे नियोजयेत् । दक्षिणेऽपि तथा सव्यं गोमुखं तत्प्रचक्षते — जा. द. ३।४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सव्ये दले तिष्ठति पद्मयोनिः स्वरान्वितो दक्षिणपत्रगो हरिः। श्रिया समेतः शिवयाऽनुषक्तो मध्ये दलेऽहं निवसामि नित्यम् १ बिल्वो. ३

सव्योरुदक्षिणे गुल्फे दक्षिणं दक्षिणेतरे। निदिध्यादृजुकायस्तु चक्रासनमिदं मतम् वराहो. ५।१७

स शब्दस्तुमुलोऽभवत् भ. गी. १।१३

सशरीरं समारोप्य तन्मयत्वं तथोमिति। त्रिशरीरं तमात्मानं परं ब्रह्म विनिश्चिनु ना. प. ८।८

स शान्तिमधिगच्छति भ. गी. २।७१

स शान्तिमाप्नोति न कामकामी भ. गी. २।७०

सशिखं वपनं कृत्वा बहिस्सूत्रं त्यजेद्बुधः। यदक्षरं परं ब्रह्म तत्सूत्रमिति धारयेत् ब्रह्मो. ६

[+ना. प. ३।७८+ परब्र. ७

सशिखान् केशान् निकृत्य विसृज्य यज्ञोपवीती निष्क्रम्य पुत्रं दृष्ट्वा त्वं ब्रह्मा त्वं यज्ञस्त्वं सर्वमित्यनुमन्त्रयेत् कठश्रु. ४

सशिखान् केशान्निष्कृष्य विसृज्य यज्ञोपवीतं भूः स्वाहेत्यप्सु जुहुयात् कठरु. ३

स शिखान्केशान्विसृज्य यज्ञोपवीतं छित्त्वा पुत्रं दृष्ट्वा त्वं यज्ञस्त्वं सर्वमित्यनुमन्त्रयेत् १ सं. सो. १।२

स शिवः सच्चिदानन्दः सोऽन्वेष्टव्यो मुमुक्षुभिः पं. ब्र. ३५

स शिवः स शिवः स शिवो गणेशः गणेशो. २।४

स शीतोष्ण–सुखदुःख–मानावमानवर्जितः प. हं. प. ११

स शुकः स्वकया बुद्धया न वाक्यं बहु मन्यते महो. २।१७

स शुद्धः स शुद्धः स शुद्धो गणेशः गणेशो. २।४

स शुष्यति स उद्वर्तते तस्मादनृतं न वदेत् १ ऐत. ३।६।५

स शौद्रं वर्णमसृजत बृह. १।४।१३

स षकारं प्रवाणीँ३ अषकारा३ँ इति, स षकारमेव ब्रूयात् ३ ऐत. २।६।२

स षट्पदो भवति, साम एव षट्पदः ग. पू. १।११

स षडूर्मिवर्जितः। षड्भावविकारशून्यः प. हं. प. ११

स षोडशिना यजते, स वाजपेयेन यजते, सोऽतिरात्रेण यजते, सोऽप्तोर्यामेण यजते, सोऽश्वमेधेन यजते, स सर्वैः क्रतुभिर्यजते नृ. पू. ५।१४

स सकलभोगान् भुङ्क्ते देहं त्यक्त्वा शिवसायुज्यमेति का. रुद्रो. ५

स सच्चिदानन्दाद्वयचिद्घनः सम्पूर्णानन्दैकबोधो ब्रह्मैवाहमस्मीत्यनवरतं ब्रह्मप्रणवानुसन्धानेन यः कृतकृत्यो भवति स ह परमहंसपरिव्राट् प. हं. प. ११

स सततं सकलरुद्रमन्त्रजापी भवति, स सकलभोगान्भुङ्क्ते, देहं त्यक्त्वा शिवसायुज्यमेति, न स पुनरावर्तते का. रुद्रो. ५

स सत्याभिसन्धः सत्येनात्मानमन्तर्धाय परशुं तप्तं प्रतिगृह्णाति, स न दह्यतेऽथ मुच्यते छांदो. ६।१६।२

स सन्न्यासी च योगी च भ. गी. ६।१

स सन्न्यासी शिव एव सर्वदेवमयो भवति तारोप. ४

स समानः सन्नुभौ लोकावनुसञ्चरति बृह. ४।३।७

स समुद्र एव भवति (मा. पा.) छां. उ. ६।१०।१

स समृद्धकायः सन् सृष्टिकर्म न जज्ञिवान् मुद्गलो. २।४

स सम्यग्ज्ञानं च लब्ध्वा विष्णुसायुज्यमवाप्नोति वासुदे. १७

स सर्वकर्मकृत् स ब्राह्मणः प. हं. प. ११

स सर्वकारणमूलं विराट्स्वरूपोभवति त्रि. म. ना. २।६

स सर्वज्ञः सर्वमेवाविवेश प्रश्नो. ४।११

स सर्वज्ञः सर्ववित् यस्य ज्ञानमयं तपः। तस्यैषाऽऽहुतिर्दिव्याऽमृतत्वाय कल्पतामिति २ सन्न्यासो. १

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स सर्वभयनिर्मुक्तः साक्षाच्छिवमयो भवेत् — वज्रपं. ६

स सर्वलोकस्य शुभाशुभस्य तं वै ज्ञात्वा मृत्युमत्येति जन्तुः — हेरम्बो. ८

स सर्वविद्भजति मां — भ. गी. १५।१९

स सर्ववेत्ता भुवनस्य गोप्ता ताभिः प्रजानां निहिता जनानाम्। प्रोता त्वमोता विचितिः क्रमाणां प्रजापतिश्छन्दमयो विगर्भः — एका. ९

स सर्ववेदव्रतचर्यासु चरितो भवति — पैङ्गलो. ४।२४

स सर्वशः सर्वं भवति (मा. पा.) — प्रश्नो. ४।१०

स सर्वसम्पत्तिभूतं प्रथमं...महाविद्येश्वरीविद्यां..त्रिपुरेश्वरीꣳ.. — त्रि. ता. २।२

स सर्वं चानिकेतः स्थिरमतिरेवं स भिक्षुः सौवर्णादीनां नैव परिग्रहेत् — प. हं. ९

स सर्वाꣳ लोकाञ्जित्वा ब्रह्म परं प्राप्नोति — अव्यक्तो. ५

स सर्वान्वेदानधीतो भवति — का. रुद्रो. ५

स सर्वा वाचो विजृम्भयति — त्रि. ता. १।१५

स सर्वाꣳश्च लोकानाप्नोति सर्वाꣳश्च कामान्यस्तमात्मानमनुविद्य विजानाति — छांदो.८।७।१,३
[८।१२।६+पैङ्गलो. ४।२४+ महो. ६।८

स संसारं तरति, सोऽमृतत्वं च गच्छति, महतीं श्रियमश्नुते — नृ. पू. ३।२

स संस्तुतो देवतदेवसूनुः सुतं भृगोर्वाक्यमुवाच तुष्टः। अवेहि मां भार्गव वक्रतुण्डमनाथनाथं त्रिगुणात्मकं शिवम् — ग. पू. ता. १।९

स साक्षी भवति, स एव भवति, स सर्वो भवति — गणेशो. ५।८

ससागरां सपर्वतां सप्तद्वीपां वसुन्धरां तत्साम्नः प्रथमं पादं जानीयात् — नृ. पू. १।२

ससागरां सप्तद्वीपां सपर्वतां वसुन्धरां तत्साम्नः प्रथमं पादं जानीयात् रायस्पोषस्य दातेति — ग. पू. १।१२

स साम भवति, ऋग्वै गायत्री, यजुरुष्णिक् ,अनुष्टुप् साम — ग. पू. १।११

स सामभिः सामवेदो रुद्रा आदित्या जगत्याहवनीयः सा साम्नस्तृतीयो पादो भवति — नृ. पू. २।१

स सामभिः सामवेदो रुद्रादित्या जगत्याहवनीयः सा तृतीयः पादो भवति — नृसिंहो. ३।२

स सिद्धिसाधनैर्योगैस्तानि साधयति क्रमात् — म. पू. ४।५

स सारः सर्वसाराणां तस्मात्सारो न विद्यते — म. पू. ४।७०

स सार्वभौमव्यवहाराच्छ्रान्तोऽन्तर्भवनं प्रवेष्टुं मार्गमाश्रित्य तिष्ठति — पैङ्गलो. २।७

स सूर्यः स चन्द्रः सुरास्ते ते असुराः (परमात्मैव) — निरा. १०

स सूर्यः स वायुः सोऽग्निः स ब्रह्म — गणेशो. २।१

स सूर्यो भगवान्सहस्रांशुः, तं सूर्यं भगवन्तं सर्वस्वरूपिणं निगमा बहु वर्णयन्ति — सूर्यता. १।२

स सोमलोके विभूतिमनुभूय पुनरावर्तते — प्रश्नो. ५।४

स सोमः कस्मिन्प्रतिष्ठित इति। दीक्षायामिति — बृह. ३।९।२१

स स्त्रियꣳ ससृजे, ताꣳ सृष्ट्वाऽध उपास्ते — बृह. ६।४।२

स स्त्रियं ससृजे तां सृष्ट्वाऽध उपास्ते...(मा. पा.) — बृह. ६।४।२

सस्यमिव मर्त्यः पच्यते सस्यमिवाजायते पुनः — कठो. १।६

स स्वराड्भवति, तस्य सर्वेषु लोकेषु कामचारो भवति — छांदो. ७।२५।२

स स्वर्गो भवति ब्रह्मचारी वेदमधीत्य वेदोक्ताचरितब्रह्मचर्यो दारानाहृत्य पुत्रानुत्पाद्य ताननुपाधिभिर्वितत्येष्ट्वा च शक्तितो यज्ञैः — कठरु. ५

स स्वर्लोकं स महर्लोकं स जनोलोकं, स तपोलोकं, स सत्य-

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

लोकं स सप्तलोकं स सर्वलोकं सर्वलोकं जयति	ग. शो. ५।२
स स्वव्यतिरेकेण नान्यद्रष्टा	प. हं. प. ११
स स्वाधीनमायः सर्वज्ञः सृष्टिस्थितिलयानामादिकर्ता जगदङ्कुररूपो भवति	पैङ्गलो. १।२
स ह अविदूर एव शवशयितमात्रेयमच्छावदमुपदर्शयन्नुवाच	छाग. २।१
स य एषोऽणिमैतदात्म्यमिदं सर्वम्	छांदो. ६।१२।३
स ह काममप्रभमेव वव्रे, तं हास्मै ददौ	बृह. ४।३।१
स ह कृच्छ्री बभूव तं ह चिरं वसेत्याज्ञापयाञ्चकार	छांदो. ५।३।७
स ह क्षत्ताऽविदमिति प्रत्येयाय	छांदो. ४।१।८
स ह क्षत्ताऽन्विष्य नाविदमिति प्रत्येयाय	छांदो. ४।१।७
स ह गवां सहस्रमवरुरोध दश दश पादा एकैकस्याः शृङ्गयोराबद्धा बभूवुः	बृह. ३।१।१
स ह क्षत्तान्विष्याविदमिति प्रत्येयाय (मा. पा.)	छां. उ. ४।१।८
स ह गायत्रीमेव प्रतिसन्दिदेश	शौनको. १।२
सहजं कर्म कौन्तेय	भ. गी. १८।४८
(एवं) सहजानन्दे यदा मनो लीयते तदा शान्तो भवी भवति	मं. ब्रा. २।३
सहजेनामनस्केन मनश्शल्यं वियोजयेत्	अमन. २।८१
स ह तेनैव वज्रेणासुरान् पराभावयन्	शौनको. ४।४
स ह त्रिष्टुभमेव प्रतिसन्ददत्	शौनको. ३।२
स ह द्वादशवर्ष उपेत्य चतुर्विंशतिवर्षः सर्वान्वेदानधीत्य महामना अनूचानमानी स्तब्ध एयाय	छांदो. ६।१।२
स ह नाववतु सह नौ भुनक्तु सह वीर्यं करवावहै	शांतिपाठः
स ह नौ यशः । सह नौ ब्रह्म वर्चसम्	तैत्ति. शां. पा.
स ह पञ्चदशाहानि नाशाथ हैनमुपससाद	छांदो. ६।७।२
स ह पुत्रं श्वेतकेतुं प्रजि-(गाय-) घाय याजयेति	कौ. ब्रा. १।१
स ह प्रजापतिरीक्षांचक्रे, हन्तास्मै प्रतिष्ठां कल्पयानीति	बृह. ६।४।२
स ह प्रणव उवाच—यदहं सर्वभक्षाणि	शौनको. २।२
स ह प्रणवपर्यन्तदीर्घनिःस्वनतन्तुना । जह्वाविन्द्रियतन्मात्रजालं खग इवानिलः	अ. पू. ३।१४
स ह प्रणवमेवोवाच—पुरोगायमेवारभस्वेति	शौनको. ३।२
स ह प्रवाहणो जैवलिरुवाच भगवन्तावग्रेवदतां ब्राह्मणयोर्वदतोर्वाचं श्रोष्यामीति	छांदो. १।८।२
स ह प्रातः संजिहान उवाच—न मे स्तेनो जनपदे न कदर्यो न मद्यपः । नानाहिताग्निर्नाविद्वान्न स्वैरी, स्वैरिणी कुतः	छांदो. ५।११।५
स ह प्रातः संजिहान उवाच-यद्बताऽन्नस्यलभेमहि धनमात्रां राजासौ यक्ष्यते स मा सर्वैरार्त्विज्यैर्वृणीतेति	छांदो. १।१०।६
स ह प्रातः सभाग उदेयाय तं होवाच मानुषस्य भगवन्गौतम वित्तस्य वरं वृणीथा इति	छांदो. ५।३।६
सहमाना नाम दक्षिणा, राज्ञी नाम प्रतीची, सुभूता नामोदीची, तासां वायुर्वत्सः, स य एतमेवं वायुं दिशां वत्सं वेद न पुत्ररोदं रोदिति	छांदो. ३।१५।२
सहयज्ञाः प्रजाः सृष्ट्वा	भ. गी. ३।१०
स ह रक्षांसि यद्देवाः सप्तदश	सहवै. २५
स हरिर्वसुवित्तमः	चित्यु. ११।७
स ह वा एतस्य स्वधा न यजुषा न साम्नामर्थोऽस्ति	सूर्यता. ३।१
स ह वै देवानां चासुराणां च यज्ञौ प्रततावास्ताम्	सहवै. १

स ह व्याधिनाऽनशितुं दध्रे, त-
माचार्यजायोवाच-ब्रह्मचारि-
न्नशान, किं नु नाश्नासीति छांदो. ४।१०।३

स ह शान्तहृदय एव विरोचनो-
ऽसुराञ्जगाम तेभ्यो हैतामुप-
निषदं प्रोवाचात्मैवेह महय्य
आत्मा परिचर्यः... छांदो. ८।८।४

स ह श्वोभूते गा अभिप्रस्थापया-
ञ्चकार, ता यत्राभिसायं
बभूवुस्तत्राग्निमुपसमाधाय गा
उपरुध्य समिधमाधाय पश्चादग्नेः
प्राङ्मुखोपविवेश [छांदो.४।६।१ +७।१+८।१

स ह षोडशं वर्षशतमजीवत् , प्र ह
षोडशं वर्षशतं जीवति यएवंवेद छांदो. ३।१६।७

स ह षोडशं वर्षशतं जीवति(मा.पा.) छां.उ.३।१६।७

स ह सञ्जिहान एव क्षत्तारमुवाचाङ्गारे
ह सयुग्वानमिव रैक्वमात्थेति
यो नु कथं सयुग्वा रैक्व इति छांदो. ४।१।५

स ह समित्पाणिश्चित्रं गार्ग्यायणिं
प्रतिचक्राम उपायानीति कौ. उ. १।१

स ह सम्पादयाञ्चकार प्रक्ष्यन्ति
मामिमे महाशाला महाश्रोत्रियाः छांदो. ५।११।३

स ह सम्पायास्त्वमाशिषमाशिभूता-
भूतमाशिषमाशिराशीराशिरनु-
भूमिः स्वाहा पारमा. ४।५

स ह सर्वत आवसथान्मापयाञ्चक्रे छांदो. ४।१।१

स ह सर्वमेवात्मानमुपसंहृत्य शृङ्ग
एवागूहयत् शौनको. ३।४

स ह सहस्रं समा ब्रह्मचर्यमध्युवास अव्यक्तो. २

सहसैवाभ्यहन्यन्त भ. गी. १।१३

स ह स्मयमान उवाच सम्पश्यध्वा
एव मा प्रमदत छाग. २।४

स ह स्मान्यानन्तेवासिनःसमावर्त-
यंस्तं ह स्मैव न समावर्तयति छांदो. ४।१०।१

स ह स्माह पैणिना मा मातृदः बृह. ५।१२।१

स ह स्मैभ्यः कामानागायति छांदो. १।१।१३

सहस्रकमले शक्तिः शिवेन सह
मोदते। सैवावस्था परा ज्ञेया.. योगकुं. १।८६

सहस्रकलावयवकल्याणं दृष्टमात्रेण
मोक्षदं वेषमाददे मुद्गलो. १।२

सहस्रकृत्वः प्रयुक्ताग्निष्टोमाप्तो-
र्यामादीनां फलमवाप्नोति सन्ध्यो. २

सहस्रदलसंख्यातं ब्रह्मरन्ध्रे महा-
पथिम्। आधारं प्रथमं चक्रं
स्वाधिष्ठानं द्वितीयकम् यो. चू. ६

सहस्रधा नैकधा चासमत्र। मया
ततमितीदमश्नुते तदन्यथा
सयदि मे असद्विदुः बा. मं. १९

सहस्रपरमा देवी शतमूला
शताङ्कुरा। सर्वं हरतु मे पापं
दूर्वा दुस्स्वप्ननाशिनी महाना. ४।१
[वनदु. १५९

सहस्रपादेकमूर्ध्ना व्याप्तं स एवेद-
मावरीवर्तिभूतम् अ.शिरः. ३।१४

सहस्रबाहो भव विश्वमूर्ते भ. गी. ११।४६

सहस्रमेकं व्ययुतं षट्शतं चैव
सर्वदा। उच्चरन्पठितो हंसः
सोऽहमित्यभिधीयते ब्र. वि. ७९

सहस्रयुगपर्यन्तं भ. गी. ८।१७

सहस्ररश्मिः शतधा वर्तमानः
प्राणः प्रजानामुदयत्येष सूर्यः प्रश्नो. १।८
[+मैत्रा. ६।८+ अक्ष्यु. २

सहस्रशीर्षं देवं विश्वाक्षं विश्व-
शम्भुवम्। विश्वं नारायणं
देवमक्षरं परमं पदम् महाना. ९।१

सहस्रशीर्षं देवं सहस्राक्षं विश्व-
शम्भु (सम्भ) वम् [महो.१।५+ चतुर्वे. २

सहस्रशीर्षा पुरुषः सहस्राक्षः
सहस्रपात् [ऋक्.मं.१०।९०।१+ श्वेता. ३।१४
[+चित्त्यु.१२।१सुबालो. १।२+ पु. सू. १+

सहस्रसङ्ख्यया जाताः शाखाः
साम्नः परन्तप मुक्तिको. १।११

सहस्रं दद्यस्त एतस्यां वाचि
जनको जनक इति वा उ
जना धावन्तीति कौ. उ. ४।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सहस्रं वा यस्य वै वितानमादधानः सहस्रं वा आशिषः सहस्रं यस्य वै सासिकाः सहस्रं सहस्रायस्वाहा	पारमा. ४।७
सहस्रं समा आद्यन्तनिहितोङ्कारेण पदान्यगायत्	अव्यक्तो. ३
सहस्राङ्कुरशाखात्म-फल-पल्लव-शालिनः। अस्य संसारवृक्षस्य मनोमूलमिदं स्थितम्	मुक्तिको. २।३७
सहस्रारे जलज्योतिरन्तर्लक्ष्यम्	मं. ब्रा. १।५
सहस्रार्णमतीवात्र मन्त्र एष प्रदर्शितः। एवमेतां समारूढो हंसयोगविचक्षणः॥ न भिद्यते कर्मचारैः पापकोटिशतैरपि	ना. बि. ५
सहस्व मन्यो अभिमातिमस्मे रुजन्मृणन्प्रमृणन्प्रेहि शत्रून्	वज्रदु. १०९
[ऋ. मं. १०।८४।३+	अथर्व. ४।३१।३
स ह स्वेनैव रूपेणादित्यानगच्छत्	शौनको. ४।४
स ह ह्येतावस्मिञ्छरीरे वसतः	कौ. त. ३।४
स ह्यन्तत एवात्मानमुपसंहृत्य तावदेवाप्राहयत्	शौनको. २।३
स हाभमित्यभिव्याहृत्य बृहतीसहस्रं शशंस	१ ऐत. २।३।१
स हापश्यत्-सर्व एव न्यूङ्खयन्तो माममिचक्षीरन्निति	शौनको. ३।३
स हापश्यदादित्यो वा उद्गीथोऽसौ खल्वादित्यो ब्रह्म	शौनको. ४।३
स हापश्यन्नेतदञ्जसैवसर्वारूपाण्येव-मभिचक्षीरन्	शौनको. २।२
स हात्राप्येव देवानेतद्भयं ददर्श	छांदो. ८।१०।१
स हायमीक्षाञ्चक्रे यन्मदन्यन्नास्ति कस्मान्नु बिभेमीति	बृह. १।४।२
स हायस्तः पितुरर्धमेयाय	छांदो. ५।३।४
स हाविपरिहृतो मेने न मेऽस्य पुत्रेण समगादिति	३ ऐत. १।१।१
सहास्मदीयैरपि योधमुख्यैः	भ. गी. ११।२६
स हाहं यशसां यशः	छांदो. ८।१४।१
स हाशाथ हैनमुपससाद तं ह यत्किञ्च पप्रच्छ सर्वं ह प्रतिपेदे	छांदो. ६।७।४
स हि खादित्वाऽतिशेषाञ्जायाया आजहार	छांदो. १।१०।५
स हि ज्येष्ठः श्रेष्ठो राजाऽधिपतिः	छांदो. ५।२।६
स हि प्रज्ञानेन सम्पन्नतमो विज्ञातं वदति	१ ऐत. ३।२।३
स हि सर्वकाममयः पुरुषोऽध्यवसा-यसङ्कल्पाभिमानलिङ्गो बद्धो-ऽतस्तद्विपरीतो मुक्तः	मैत्रा. ६।३०
स हि स्वप्नो भूत्वेमं लोकमति-क्रामति मृत्यो रूपाणि	बृह. ४।३।७
स हिंकारो मघो जायते	छांदो. २।१५।१
स हीदमन्नं धियाधिया जनयते	बृह. १।५।२
स हीदमन्नं पुनः पुनर्जनयते	बृह. १।५।२
स हेभ्यं कुल्माषान् खादन्तं बिभिक्षे	छांदो. १।१०।२
सहेलं सलीलं वा स्मरणाद्वरदानेषु चतुरा	गुह्यषोढा. २
सहेश्वरो यशस्वी कल्याणकीर्ति-र्भवितोरीश्वरो ह तु पुरुषायुषः प्रैतोरिति ह स्माह	१ ऐत. ३।५।२
स हैतयैव निविदा प्रतिपेदे	बृह. ३।९।१
स हैतावानास यथा स्त्रीपुमांसौ सम्परिष्वक्तौ स इममेवात्मानं द्वेधा पातयत्ततः पतिश्च पत्नी चाभवताम्	बृह. १।४।३
स हैतैः सर्वैरस्माच्छरीरादुत्क्रामति	कौ. त. २।१४
स हैनं पप्रच्छ त्वं नु खलु नो याज्ञवल्क्य ब्रह्मिष्ठोऽसीऽ३ इति	बृह. ३।१।२
स हैव सन्तं न विजानन्ति देवाः इन्द्रस्यात्मानं शतधा चरन्तम्	चित्त्यु. ११।५
स हैवालं भार्येभ्यो भवति	बृह. १।३।१८
स होता स मुक्तिः साऽतिमुक्तिः	बृह. ३।१।३
स होवाच–आर्तमिवेदं ते विज्ञान-मपिस्विदेनद्रोदस्योरेव पर्यायेणोपवन्वीमहि	आर्षे. ४।३
स होवाचकिंमेप्रतीवाहोभविष्यतीति	२ प्रणवो. ८
स होवाच किं मेऽन्नं भविष्यतीति	छांदो. ५।२।१
स होवाचकिंमे वासो भविष्यतीति	छांदो. ५।२।२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स होवाच–कुरुक्षेत्र एवोपसमेत्य ये बालिशास्तानुपाध्वै ते व इदं प्रवक्ष्यन्तीति	छाग. ३।१
स होवाच–कैषा त्वं ब्रह्मवाग्यदसि शंसात्मानमिति	अव्यक्तो. २
स होवाच–गार्गि माऽतिप्राक्षी-र्मा ते मूर्धा व्यपप्तत्	बृह्. ३।६।१
स होवाच–गार्ग्य उप त्वा यानीति	बृह. २।१।१४
स होवाच–गार्ग्योयएवासावादित्ये पुरुष एतमेवाहं ब्रह्मोपास इति	बृ. उ. २।१।२
स होवाच–जनको वैदेहोऽभयं त्वागच्छतायाज्ञवल्क्य यो नो भगवन्नभयं वेदयसे	बृह. ४।२।४
स होवाच–जपध्वमानुष्टुभं मंत्रराजं षट्पदं सषडक्षरम्	ग. पू. १।१०
स होवाच–तपस्यन्तं सिद्धारण्ये भृगुपुत्रं पृच्छध्वमिति	ग. पू. १।६
स होवाच–वां हि वै पूर्वं नारायणो यस्मिँल्लोका ओताश्च प्रोताश्च तस्यहृत्पद्माज्जातोऽब्जयोनि-स्तपस्तप्त्वा तस्मै ह वरं ददौ	गोपालो. १।१४
स होवाच–त्वामेव जानीयामिति	१ ऐत. २।३।४
स होवाच नारदः...निर्वैरः शान्तो दान्तः सन्न्यासी परमहंसा-श्रमेणास्खलित-स्वस्वरूपध्यानेन देहत्यागं करोति स मुक्तो भवति	ना. प. १।१
स होवाच पितरं, तत कस्मै मां दास्यसीति। द्वितीयं तृतीयं तं्ह होवाच, मृत्यवे त्वा ददामीति	कठो. १।४
होवाच– प्रजापतिः स यो ह वै सावित्र्याष्टाक्षरं पदं श्रिया-भिषिक्तं तत्साम्नोऽङ्गं वेद श्रिया हैवाऽभिषिच्यते	नृ. पू. १।३
स होवाच प्रतर्दनस्त्वमेव वृणीष्व यं त्वं मनुष्यायहिततमं मन्यस इति	कौ. त. ३।१
स होवाच– बहव इमेऽस्मिन्पुरुषे कामा नानात्यया:	छांदो. ४।१०।३
स होवाच–बालाकिर्य एवैष आदित्ये पुरुषस्तमेवाहमुपास इति	कौ. त. ४।२
स होवाच–ब्रह्मपुत्रस्तपस्तेपे सिद्ध-क्षेत्रे महायशाः	ग. पू. १।६
स होवाच– भगवंतो यदिदं सम-माध्वै यदृचोऽधीध्वै यद्यजूंषि यत्सामानि कस्यायं महिमेति	छाग. १।२
स होवाच भगवान् ब्रह्मा आनन्दं ब्रह्मणो विद्वान्सच्चिदानन्द-स्वरूपो भवति	ना. उ. ता. १।१
स होवाच भगवान् ब्रह्मा नारायण-यन्त्रमन्त्रावरणपूजामाचचक्षे	ना. पू. ६।१
स होवाच भगवान् उपासनविधिं व्याचष्टे	ना. पू. ४।१।१
स होवाच यदिदमिच्छाचिदिच्छा-चिन्नीक्षध्वै किं तद्येन ब्राह्मण इति	छाग. १।३
स होवाच–यदेतदस्मिन्मण्डले-ऽर्चिर्दीप्यते बम्भ्रम्यमाणमिव, चाकश्यमानमिव, जाज्वल्य-मानमिव, देदीप्यमानमिव, लेलिहानं तदेव मे ब्रह्म	आर्षे. ५।२
स होवाच– याज्ञवल्क्यः प्रिया बतारे नः सती	बृ. उ. २।४।४
स होवाच याज्ञवल्क्यः – सो-ऽविमुक्त उपास्यः..	जाबालो. २
स होवाचाजातशत्रुं काश्यं ब्रह्म ते ब्रवाणीति	बृह. २।१।१
स होवाचाजातशत्रुः सहस्रमेतस्यां वाचि दद्मो जनको जनक इति वै जना धावन्तीति	बृह. २।१।१
स होवाचेन्द्रो यत्त्वामुद्गीथेनोपाव-नेष्यन्ते तेनैवते कल्पयिष्यन्तीति	शौनको. ४।२
स होवाचोषस्तश्चाक्रायणो यथा विब्रूयादसौ गौरसावश्व इत्येव-मेवैतद्व्यपदिष्टं भवति	बृह. ३।४।२
स होह वैतद्भगवन्मनुष्येषु (मा.पा.)	प्रश्नो. ५।१
स ह्येनन्नेदिष्ठं पस्पर्श, स ह्येनं प्रथमो विदाञ्चकार ब्रह्मेति	केनो. ४।३
संपूर्ण कुम्भवदेहं कुम्भये-न्मातरिश्वना	त्रि. ब्रा. २।५८

सं मा सिञ्चन्तु मरुतः समिन्द्रः सं बृहस्पतिः	सहवै. २२
संयमासंयमाभ्यां च संसारः शान्तिमन्वगात्	महो. ४।८७
संयमाग्निषु जुह्वति	भ. गी. ४।२६
संयुक्तमेकतां याति तथाऽऽत्म-न्यात्मविन्मुनिः	२ आत्मो. २५
संयुक्तमेतत्क्षरमक्षरं च व्यक्ताव्यक्तं भरते विश्वमीशः । अनीशश्चात्मा बध्यते भोक्तृभावाज्ज्ञात्वा देवं मुच्यते सर्वपाशैः	श्वेता. १।८
[+ भवसं. २।५+	ना. प. ९।७
संयोग एषां न त्वात्मभावादात्मा ह्यनीशः सुखदुःखहेतोः	ना. प. ९।१
संयोगो योग इत्युक्तो जीवात्म-परमात्मनोः	भवसं. ३।१३
संवत्सर आत्माऽश्वस्य मेध्यस्य	बृह. १।१।१
संवत्सरत्रयादूर्ध्वं प्राणायामपरो नरः	त्रि. ब्रा. १०२
संवत्सरत्रयेणाऽपि लयस्थस्यापि योगिनः । तेजस्तत्त्वस्य सिद्धिः स्यात्तोयतत्त्वमयो भवेत्	अमन. १।७६
संवत्सरश्च यजमानश्च लोकाः सोमो यत्र पवते यत्र सूर्यः	मुण्ड. २।१।६
संवत्सरस्य तेजोभूतस्य भूतस्यात्म-भूतस्य त्वमात्माऽसि	कौ. त. १।६
संवत्सरं दीक्षितो भवति संवत्सरा-देवात्मानं पुनीते	सहवै. १२
संवत्सरं पयसा जुह्वदपपुनर्मृत्युं जयतीति	बृह. १।५।२
संवत्सरं मज्ञो नाश्नीयात्तद्व्रतम्	छांदो. २।१९।२
संवत्सरः प्रजननम्	सहवै. २३
संवत्सरात्खल्वेताः प्रजाः प्रजायन्ते संवत्सरेणेह वै जाता विवर्धन्ते संवत्सरे प्रत्यस्तं यन्ति	मैत्रा. ६।१५
संवत्सराद्वादित्यमादित्याच्चन्द्रमसं चन्द्रमसो विद्युतं तत्पुरुषो-ऽमानवः [छांदो. ४।१५।५+	५।१०।२
संवत्सरादेवात्मानं पुनीते	सहवै. १२
संवत्सरो वै प्रजापतिः, तस्यायने दक्षिणं चोत्तरं च	प्रश्नो. १।९
संवत्सरोऽसावादित्यः	म. ना. १७।१२
संवर्गोऽसि पाप्मानं मे संवृङ्ग्धि	कौ. त. २।७
संवर्चसा पयसा संतनूभिरगन्महि मनसा सञ्शिवेन	सहवै. ५
संवर्तकोऽग्निर्मरुतो विराडेकर्षि-र्भास्वती स्मृता सा साम्न-श्चतुर्थः पादो भवति	नृ. पू. २।१
संवादमिममद्भुतम्	भ.गी. १८।७६
संवादमिममश्रौषं	भ.गी. १८।७४
संविश सदसच्चापि चाहं विश्वमिदं ध्रुवम्	२ देव्यु. ४
संवित्संरोधनं श्रेयः प्राणादि-स्पन्दनं वरम्	अ. पू. ४।४३
संविदेतं निरय एव मूत्रद्वारेण निष्क्रान्तम् (शरीरं)	मैत्रे. १।३
संविदा देयम्	तैत्ति. १।११।३
संविदितमनोन्मन्यनुभवः	मं. ब्रा. ३।१
संविद्रूपाच्च तन्मध्ये शक्तिरुद्धा स्थिता परा । तत्र पूर्णा गिरौ पीठे शक्तिं ध्यात्वा विमुच्यते	योगरा. १८
संविद्वस्तुदशालम्बः सा यस्येह न विद्यते । सोऽसंविदजडः प्रोक्तः कुर्वन्कार्यशतान्यपि	अ. पू. ४।९८
संविन्मात्रपरोऽस्म्यहम्	१ सं.सो. २।४७
संविन्मात्रमहं महत्	महो. ६।८१
संविन्मात्रस्थितश्चाहमजोऽस्मि किमतः परम् । व्यतिरिक्तं जडं सर्वं स्वप्नवच्च विनश्यति	स्कन्दो. ३
संविन्मात्रं परं ब्रह्म तत्स्वमात्रं विजृम्भते	स्कन्दो. शीर्षकं
संविभज्य सुतानर्थं ग्राम्यकामान् विसृज्य च	कुण्डिको. ३
संविभज्य सुतानर्थैर्ग्राम्यकामा-न्विसृज्य च । चरेत वाममार्गेण शुचौ देशे परिभ्रमन्	२ संन्यासो. ४
संविशत्यात्मनाऽऽत्मानं य एवं वेद	नृसिंहो. २।७

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

संवृत्त्या जायते सर्वं शाश्वतं नास्ति तेन वै	अ. शां. ५७
संवेद्य वर्जितमनुत्तममाद्यमेकं संवित्पदं विकलनं कलयन् महात्मन् । हृद्येव तिष्ठ कलनारहितः क्रियां तु कुर्वन्नकर्तृपदमेत्य शमोदितश्रीः	अ. पू. ४।९१
संवेद्यसम्परित्यागात्प्राणस्पन्दनवासने । समूलं नश्यतः क्षिप्रं मूलच्छेदादिव द्रुमः	अ. पू. ४।५४
संवेद्येन हृदाकाशे मनागपि न लिप्यते । यस्यासावजडा संवित् जीवन्मुक्तः स कथ्यते	अ. पू. ४।५९
संशयात्मा विनश्यति	भ. गी. ४।४०
संशये समनुप्राप्ते ब्रह्मनिश्चयमाश्रयेत्	ते. बि. ६।१०१
संशान्तदुःखमजडात्मकमेकमुत्तमानन्दमन्थरमपेतरजस्तमो यत् । आकाशकोशतनवोऽतनवो महान्तस्तस्मिन्पदे गलितचित्तलवा भवन्ति	अ. पू. ४।२४
संशान्तसर्वसङ्कल्पः प्रशान्तसकलेषणः । निर्विकल्पपदं गत्वा स्वस्थो भव मुनीश्वर	महो. ६।८२
संशान्तसर्वसङ्कल्पा या शिलावदवस्थितिः । जाग्रन्निद्राविनिर्मुक्तासा स्वरूपस्थितिः परा [महो.५।६+	मैत्रे. २।३०
स ह शाम्यति तन्निधनम्	छांदो. २।१२।१
संशितं मे ब्रह्म संशितं वीर्यं बलं	सहवै. ८
संशितं क्षत्रं मे जिष्णु यस्याहमस्मि पुरोहितः	सहवै. ८
संसार एव दुःखानां सीमान्त इति कथ्यते । तन्मध्ये पतिते देहे सुखमासाद्यते कथम्	महो. ६।२६
संसारदुःखानि न मां स्पृशन्ति	वराहो. ३।३
संसारदोषदृष्ट्यैव विरक्तिर्जायते सदा । विरक्तस्य तु संसारात् सन्न्यासः स्यान्न संशयः	ना. प. ६।२६
संसारनिवृत्तिमार्गप्रवृत्तिः कदापि न जायते	त्रि. म. ना.५।३
संसारपारं मुनयोऽपि यान्ति	हेरम्बो. ७
संसारमण्डलं दुःखं पच्यन्ते यत्र जन्तवः	इतिहा. १२
संसारमेव निस्सारं दृष्ट्वा सारदिदृक्षया । सन्न्यसेद्बन्धनाशाय परं वैराग्यमाश्रितः[भवसं.१।१+	नार. प. ३।१५
संसाररात्रिदुस्स्वप्ने शून्ये देहमये भ्रमे । सर्वमेव पवित्रं तद्दृष्टं संसृतिविभ्रमम्	महो. ६।२२
संसाराडम्बरमिदं कथमभ्युदितं मुने । कथं च प्रशमं याति किं यत्कस्य कदा वद	महो. २।१५
संसाराडम्बरमिदं कथमभ्युत्थितं गुरो । कथं प्रशममायाति यथावत्कथयाशु मे	महो. २।३०
संसाराम्बुनिधावस्मिन् वासनाम्बुपरिप्लुते । ये प्रज्ञानावमारूढास्ते तीर्णाः पण्डिताः परे	महो. ५।१७६
संसारार्णवसञ्जातं सेवितं मम मानसे । चन्द्रसूर्यविषो दिव्या ध्वजा मेरुर्हिरण्मयः	गोपालो. २।२६
संसारितोऽयमानन्दमयो रस आत्मानमानन्दमयतया प्रपद्यते	सामर. १०२
संसारे च गुहावाच्ये मायाज्ञानादिसंज्ञके । निहितं ब्रह्म यो वेद परमे व्योम्नि संज्ञिते ॥ सोऽश्नुते सकलान्कामान्क्रमेणैव द्विजोत्तमः	कठश्रु. १३
संसारेषु नराधमान्	भ. गी. १६।१९
संसिद्धिमपि गच्छेद्द्रियया सह ज्ञानवान्	संहितो. ३।८
संसिद्धिं परमां गताः	भ. गी. ८।१५
संसिद्धिं लभते नरः	भ. गी. १८।४५
संसिद्धोऽयं जीवसङ्घो मायोपाधिभेदेन नानाशरीरभावमाप्नोति	सामर. १००
संसिद्धौ कुरुनन्दन	भ. गी. ६।४३
संसृज्य विश्वा भुवनानि गोपाः	श्वेताश्व. ३।२
संसृज्य विश्वा भुवनानि गोप्ता	बटुको. २२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

(अथ) संसृतिबन्धमोक्षयो-
विद्याविद्ये चक्षुषी उपसंहृत्य — महावा. १
संस्कारसहितं धार्यम् (भस्म) — बृ. जा. ३।१
संसृष्टं धनमुभयं समाकृतमस्मभ्यं
दत्तां वरुणश्च मन्युः — वनदु. ११३
[ऋ. मं. १०।८४।७+ — अथर्व. ४।३१।७
संस्तभ्य सिंहं स्वसुतान्गुणार्थान्
संयोज्य शृङ्गैर्ऋषभस्य हत्वा।
वश्यां स्फुरन्तीमसतीं निपीड्य
सम्भक्ष्य सिंहेन स एष वीरः — नृसिंहो. ४।३
संस्तभ्यात्मानमात्मना — भ. गी. ३।४३
संस्थितानि पूर्वाणि दारुपात्राण्यग्नौ
जुहुयात् (यतेः) — कठरु. २
संहारप्रणवः सृष्टिप्रणवश्चान्त-
र्बहिश्चोभयात्मकत्वात्त्रिविधो
ब्रह्मप्रणवः — ना. प. ८।१
संहाररूपा रुद्राणी भवति — ना. पू. ता. २।१
संहारो निर्गुणप्रणवः — तुरीयो. १
सं हास्मै पद्यते यं कामं कामयते,
य एवं वेद — बृह. ६।१।४,४
सा कलहंसी सृष्ट्यादौ ब्रह्मणः
पुत्री सरस्वती — सामर. ९२
सा कारणं कारणकारणाधिपा
नास्याश्च कश्चिज्जनिता न चाधिपः — गुह्यका. ६८
साकारमनित्यं नित्यं निराकारं — त्रि. म. ना. २।१
साकारस्तु द्विविधः सोपाधिको
निरुपाधिकश्च — त्रि. म. ना. २।१
साकारः सावयवो निरवयवं
निराकारम् — त्रि. म. ना. २।१
सा कालपुत्रपदवी सा महावीचि-
वागुरा। सासिपत्रवनश्रेणी या
देहेऽहमिति स्थितिः — ना. प. ३।५०
साकं स एको भूतश्चरति प्रजानां
तस्मादुच्यत एकः — बटुको. २०
सा काष्ठा सा परा गतिः — कठो. ३।११
सा कुण्डलिनी कण्ठोर्ध्वभागे
सुप्ता चेद्योगिनां मुक्तये भवति — शाण्डि. १।७।३७

साक्षाच्छक्तिर्भगवतः स्मरणमात्र-
रूपाविर्भावप्रादुर्भावात्मिका — सीतो. २५
साक्षात् कथयतः स्वयम् — भ. गी. १८।७५
साक्षादपरोक्षाद्ब्रह्म — बृह. ३।४।२,२
साक्षाद्विधिमुखो ह्येष समाधिः
पारमार्थिकः — मुक्तिको. २।५६
साक्षान्नारायणो देवः परं ब्रह्मा-
भिधीयते — ना. पू. ता. ५।७
(अहो) साक्षान्नारायणोऽयं
परं ब्रह्म — सामर. ५४
साक्षाद्ब्रह्म गोपालपुरी भवति — गोपालो. १।१५
साक्षाद्ब्रह्मस्वरूपो जगन्नाथः — राधोप. ४।१
साक्षाद्ब्रह्मैव, नान्योऽस्तीत्येवं
ब्रह्मविदां स्थितिः — वराहो. २।२१
साक्षाद्भूयात्तु मङ्गलम् — शिवो. ७।८०
साक्षिण्येषा केवला निर्गुणा च — गुह्यका. ६९
साक्षिभूते समे स्वच्छे निर्विकल्पे
चिदात्मनि। निरिच्छं प्रति-
बिम्बन्ति जगन्ति मुकुरे यथा — महो. ५।५५
साक्षी चेता केवलो निर्गुणश्च — श्वेता. ६।११
[+राधोप. ४।३+ब्रह्मो. १६+ — गोपालो. ३।१९
साक्षी सम्पूर्णकेवलः — महो. २।७३
साक्षी स्वप्रकाशः — नृसिंहो. ९।६
साक्ष्यनपेक्षोऽहं निजमहिम्नि
संस्थोऽहमचलोऽहम् — आ. प्र. ४
साक्ष्यविशेषोऽनन्योऽसुखदुःखो-
ऽद्वयः परमात्मा — नृसिंहो. ९।७
साक्ष्यहं किञ्चिदप्यत्र न कुर्वे
नापि कारये — १ अवधू. २५
साक्ष्यहं सर्वदा नित्यश्चिन्मात्रोऽहं
न संशयः — सर्वसारो. ८
सा गतिर्लोक एव सः — मैत्रा. ६।२४
सा गौरभवदृषभ इतरस्तां समेवा-
भवत् — बृह. १।४।४
साग्निका अग्निव्रतधारकाः
कर्मजडास्तैः सह कदाचित्स-
न्नर्मालापनं न कुर्यात् — सामर. २२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

साऽम्र एव सुभिक्षा बभूव तान्प्रतिगृह्य निदधौ — छांदो. १।१०।५
साङ्ख्य एवावबुद्धा ये ते साङ्ख्या योगिनः परे — अ. पू. ५।४९
साङ्ख्ययोगौ पृथग्बालाः — भ. गी. ५।४
साङ्ख्यं योगं समभ्यस्ये पुरुषं पञ्चविंशकम् — निरुक्तो. १।७
साङ्ख्ये कृतान्ते प्रोक्तानि — भ. गी. १८।१३
सा चेदस्मै न दद्यात् काममेनामवक्रीणीयात्, सा चेदस्मै नैव दद्यात्काममेनां यष्ट्या वा पाणिना वोपहत्यातिक्रामेत — बृह. ६।४।७
सा चेदस्मै दद्यादिन्द्रियेण ते यशसा यश आदधामीति — बृह. ६।४।८
सा चैवाग्निः, सा च सूर्यः, सा वायुः, सा च चन्द्रमाः — गुह्यका. ५२
सा जीवन्मुक्ततोदेति स्वरूपानन्ददायिनी — महो. ४।३८
साज्यं हविरनामयं मोदमिति शिखां यज्ञोपवीतं पितरं पुत्रं कलत्रं कर्म चाध्ययनं मन्त्रान्तरं विसृज्यैव परिव्रजत्यात्मवित् — ना. प. ३।७७
सा तु (सुषुम्ना) मूलाधारादारभ्य ब्रह्मरन्ध्रगामिनी भवति — अद्वयता. २
सा त्वं वीरवती भव याऽस्मान् वीरवतोऽकरत् — बृह. ६।४।२८
सात्यकिश्चापराजितः — भ. गी. १।१७
सा त्याज्या सर्वयत्नेन सर्वनाशेऽप्युपस्थिते । स्प्रष्टव्या सा न भव्येन सश्वमांसेव पुल्कसी — ना. प. ३।५०
सा त्रिविधा व्याप्य तिष्ठति (माया) — सामर. ९८
सात्त्विकत्वात् समष्टित्वात् साक्षित्वाज्जगतामपि । जगत्कर्तुमकर्तुं वा चान्यथा कर्तुमीशते... — सरस्व. ४०
सात्त्विकमायात्मको विष्णुः — पा. ब्र. २
सात्त्विक-राजस-तामस-लक्षणानि त्रयो गुणाः — शारीरको. ५
सात्त्विकं निर्मलं फलम् — भ. गी. १४।१६
सात्त्विकं परिचक्षते — भ. गी. १७।१७
सात्त्विकांशेन जायन्ते कर्मण्या द्रव्यसम्पदः । रजस्तमः-स्वरूपेण भावा यज्ञबहिष्कृताः — भवसं. ४।७
सात्त्विकी ज्ञानशक्तिः । राजसी क्रियाशक्तिः । तामसी द्रव्यशक्तिः — ग. शो. ४।३
सात्त्विकी राजसी चैव — भ. गी. १७।२
सात्त्विकोऽस्मि सदाऽस्म्यहम् — मैत्रे. ३।६
सात्त्विकया दिशो वायुःसूर्योवरुणोऽश्विनाविति ज्ञानेन्द्रियदेवताः — गणेशो. ४।४
सार्धकार्णद्वयं रामो रमन्ते यत्र योगिनः — रामर. ५।४
सा देवी त्रिधा भवति, शक्त्यासना इच्छाशक्तिः क्रियाशक्तिः साक्षाच्छक्तिरिति — सीतो. ६
साधकः साधयेत्सर्वमिह लोके परत्र च — सूर्यता. ६।३
साधनचतुष्टयसम्पन्नः सन्न्यस्तुमर्हति — ना. प. २।१
साधनचतुष्टयसम्पन्नः सर्वसंसारोपरि मनोवाक्कायकर्मभिर्यथाशानिवृत्तः — ना. प. १।१
साधनचतुष्टयसम्पन्नो यः सन्न्यस्यति स एव ज्ञानसन्न्यासी — १ सं. सो. २।१३
साधनसम्पन्न एव सन्न्यस्तुमर्हति — १ सं. सो. २।१
साधनं प्रभवेत्पुंसां वैराग्यादिचतुष्टयम् — वराहो. २।२
साधयन् वज्रकुम्भानि नव द्वाराणि बन्धयेत् — ब्र. वि. ७५
साधवो दीनवत्सला एवासते — सामर. ३७
साधिभूताधिदैवं मां — भ. गी. ७।३०
साधियज्ञं च ये विदुः — भ. गी. ७।३०
साधुकारी साधुर्भवति — बृह. ४।४।५
साधुत्वे नियोगं सुलभं पवित्रं सुलभं सुकरं तद्विष्णुक्षेत्रं — नारदो. १
साधुनैनमुपागादित्येव तदाहुः — छांदो. २।१।२
साधुभिः पूज्यमानोऽस्मिन् पीड्यमानेऽपि दुर्जनैः । समभावो भवेद्यस्य स जीवन्मुक्त इष्यते — अध्यात्मो. ४७
साधुरेव स मन्तव्यः — भ. गी. ९।३०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

साधुवेशं समाश्रित्य जीवन्ति बहवो नराः । नरके रौरवे घोरे कर्मत्यागात्पतन्ति ते	भवसं. १।५४
साध्या उत्तरत उद्यन्ति तपन्ति वर्षन्ति स्तुवन्ति	मैत्रा. ७।४
साधुष्वपि च पापेषु	भ. गी. ६।९
साध्यानामेव तावदाधिपत्यꣳ स्वाराज्यं पर्येता	छांदो. ३।१०।४
साध्या मनुष्याः पशवो वयांसि । प्राणापानौ व्रीहियवौ तपश्च	मुण्ड. २।१।७
सानन्दं निश्चलं चेतस्ततः सुश्लिष्ट-मुच्यते । अतीव निर्मलीभूतं सानन्दं च सुलीनकम्	अमन. २।५७
सा निशा पश्यतो मुनेः	भ. गी. २।६९
सान्निध्ये विषयाणां यः समर्थो विकलेन्द्रियः । सुप्तवद्वर्तते नित्यं स भिक्षुर्मुग्ध उच्यते	ना. प. ३।६८
सान्नेनोपसमाहिता प्राज्वालीत्तयै-तर्हि वेदाननुभवति	छांदो. ६।७।६
सा पुनर्विकृतिं प्राप्य सत्त्वोद्रिक्ता-ऽव्यक्ताख्यावरणशक्तिरासीत्	पैङ्गलो. १।२
सा प्रसिद्धाऽतिदुःखाय सुखा-योच्छेदमागता (वासना-तन्तुबद्धोऽयं लोको विपरिवर्तते)	महो. ५।८७
साऽब्रवीत्तपसा मां विजिज्ञासस्वेति	अव्यक्तो. २
साऽब्रवीदज्ञेयं हि तत्सौम्य तेजः । यदविज्ञेयं तदव्यक्तम	अव्यक्तो. २
साऽब्रवीदहं ब्रह्मस्वरूपिणी	देव्यु. १
साऽब्रवीद्विभेमि वा एतदेभ्यो यथोजीयांसो बलीयांस इमे पराभवन्निति	शौनको. ३।२
साऽब्रवीद्विभेमि वा एतदेतेभ्यो यथोजीयांसो बलीयांस इमे परावृतन्निति	शौनको. ४।२
सा ब्रह्मणः पुत्री आप्तयौवनैवास्त	सामर. ९२
सा ब्रह्मेति होवाच ब्रह्मणो वा एतद्विजये महीयध्वमिति	केनो. ४।१
सा भक्तिस्त्रिविधैव भवति	सामर. २
सा भावयित्री भावयितव्या भवति	२ ऐत. ४।३
साम तु जानीयाद्यो जानीते सो-ऽमृतत्वं च गच्छति	नृ. पू. १।५
सामतो गायत्र्युष्णिग्बृहती त्रिष्टु-ब्विद्विपदेति	१ ऐत. ३।४।२
सामन्तश्चेन्द्रियाक्रान्तैर्मन्ये विवेकिनः	महो. ५।७९
साम प्राणं प्रपद्ये [प्रवर्ग्यः. १+	वा. सं. ३६।१
साम—प्राणो वै साम, प्राणे हीमानि सर्वाणि भूतानि सम्यञ्चि	बृह. ५।१३।३
सामर्थ्यशक्तिः सर्वसिद्धिप्रदा भवति	सौभाग्य. २६
सामवेद एवोद्यजुर्वेदो गौः ऋ-ग्वेदस्थं दुग्धेऽस्मै वाग्दोहम्	छांदो. १।३।७
सामवेदस्तथा द्यौश्चाहवनीयस्तथैव च । ईश्वरः परमो देवो मकारः परिकीर्तितः	ब्र. वि. ६
सामवेदेनास्तमये महीयते	सूर्यता. १।५
सामवेदे ह्रस्वोदात्त एकाक्षर उकारः	२ प्रणवो. १२
साम वै स्वः, स हिरण्यगर्भो भवति	ग. पू. ३।१
सामहंसकूजितैरतिशोभित-मानन्दमयानन्तशिखरै-रलङ्कृतं..प्रणवाख्यं विमानं विराजते	त्रि. म. ना.७।९
सामाथो यः कश्च गेष्णः स स्वरः	१ ऐत. ३।६।४
सामानि यो वेद स वेद सर्वं, यो मानसं वेद स वेद ब्रह्म	इतिहा. ९
सामानि सम्राडुदुरन्तरिक्षम्	एका. ७
सामान्येव मधुकृतः, सामवेद एव पुष्पं, ता अमृता आपः	छांदो. ३।३।१
सा माया स्ववशोपाधिः सर्व-ज्ञस्येश्वरस्य हि । वश्यमायत्व-मेकत्वं सर्वज्ञत्वं च तस्य तु	सरस्व. ३९
सामैवाहं संहितां मन्य इति	३ ऐत. १।५।३
सामैश्चिदन्तो विरजश्च बाहुं हिरण्मयं वेदविदां वरिष्ठम्	एका. १०
सामोत्तरः पक्षः, आदेश आत्मा	तैत्ति. २।३
साम्न उद्गीथो रसः	छांदो. १।१।१
साम्नः सहस्रशाखाः स्युः, पञ्च-शाखा अथर्वणः	सीतो. १६

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

साम्नः सायुज्यꣳ सलोकतां जयति, य एवमेतत्साम वेद — बृह. १।३।२२
साम्नः सायुज्यꣳ सलोकतां जयति, य एवं वेद — बृह. ५।१३।३
साम्नामादित्यो दैवतं तदेव ज्योतिः — २ प्रणवो. २१
साम्नामेव तद्रसेन साम्नां वीर्येण साम्नां यज्ञस्य विरिष्टꣳ सन्दधाति — छांदो. ४।१७।६
साम्बरा वा दिगम्बरा वा न तेषां धर्माधर्मौ, न मेध्यामेध्यौ — १ अवधू. ६
साम्बं मामव वृषभारूढं...पशुपाशविमोचकं पुरुषं... — भस्मजा. २।४
साम्येन मधुसूदन — भ. गी. ६।३३
साम्राज्यदायिनी नित्यं सर्ववेदस्वरूपिणी । महाविद्या जगन्माता मुनीनां मोक्षदायिनी — ना. पू. ता.२।३
सा यदा मृत्युमत्यमुच्यत सोऽग्निरभवत् — बृह. १।३।१२
सायंप्रातस्तु यः सन्ध्यामरकन्यामुपतिष्ठते । स तया पावितो देव्या ब्राह्मणः पूतकिल्बिषः — सन्ध्यो. ७
सायं प्राश्नीयात्सोऽयं सायंहोमः यत्प्रातः सोऽयं प्रातः (होमः) — कठश्रु. २१
सायं ये नोपतिष्ठन्ति ब्राह्मण्यं प्राप्य दुर्लभम् । अब्राह्मणांस्तु तान्विद्याद्यथा शूद्रास्तथैव ते — सन्ध्यो. १५
सायं सन्ध्यामुपासीत कृतवीरासनो द्विजः । कृतोत्थानस्तथा प्रातः प्राञ्जलिः सुसमाहितः — सन्ध्यो. ५
सायं सन्ध्या सरस्वती वृद्धा कृष्णाङ्गी कृष्णवासिनी — गायत्रीर. ६
सा या हीनतयाऽसम्पूर्णाऽसंसृष्टाऽसंव्यता वाक् सा पुण्यपशव्या — संहितो. १।३
सा या ब्रह्मणि चितिर्या व्यष्टिस्तां चितिं जयति तां व्यष्टिं व्यश्नुते — कौ. त. १७
सा या यदा मृत्युमत्यमुच्यत[मा.पा.] — बृ.ह. १।३।१२
सारमेव रसं लब्ध्वा...सुखी भवति — कठरु. २६
सारस्वतो वा एष देवो न हि पारमात्मिकः ह योऽभयो वा सर्वं सन्धुषे स्वाहा — पारमा. ३।७
सारादपि महासारं शिवोपनिषदं परम् । अल्पग्रन्थं महार्थं च प्रवक्ष्यामि जगद्धितम् — शिवो. १।८
सार्धत्रिकोटितीर्थेषु स्नात्वा गृहमुपागतः । स्वोदन्तं कथयामास ऋभुं नत्वा महायशाः — महो. ३।२
सार्धत्रिकोटितीर्थेषु स्नानपुण्यप्रभावतः । प्रादुर्भूतो मनसि मे विचारः सोऽयमीदृशः — महो. ३।३
सार्धसंवत्सरेणापि लयस्थस्यापि योगिनः । तोयतत्त्वस्य सिद्धिः स्यात्तोयतत्त्वमयो भवेत् — अमन. १।७५
सार्पायं अविष्ठार्धान्तं सौम्यम् — मैत्रा. ६।१४
सार्वकामिकं मोक्षद्वारमृङ्मयं यजुर्मयं साममयं ब्रह्ममयममृतमयं भवति — नृ. पू. ५।७
सार्वकामिकं मोक्षद्वारमुद्योगिन उपदिशन्ति — नृ. पू. ५।१
सालज्यं संस्थानमपराजितमायानं — कौ. त. १।३
सालम्बस्तु समस्तकर्मातिदूरतया करचरणादिमूर्तिविशिष्टं मण्डलाद्यालम्बनं सालंबयोगः — त्रि. म. ना.८।४
सालोक्यादिविभागेन चतुर्धा मुक्तिरीरिता — मुक्तिको. १।१७
सावधानो भव त्वं च ग्राह्यग्राहकसङ्गमे । अजस्रमेव सङ्कल्पदशाः परिहरञ्छनैः — अ. पू. ५।१०३
सावयवत्वादवश्यमनित्यं भवत्येव — त्रि. म. ना. २।१
सा वा एषा देवतैतासां देवतानां पाप्मानं मृत्युमपहत्य यत्रासां दिशामन्तस्तद्गमयाञ्चकार — बृह. १।३।१०
सा वा एषा सर्वाणि छंदांसि — अव्यक्तो. ६
सा वाक् संवत्सरं प्रोष्यागत्योवाच कथमशकत मदृते जीवितुमिति — बृह. ६।१।८
सा वाक्—सोऽग्निस्तदेतद्ब्रह्मवर्चसमन्नाद्यमित्युपासीत — छांदो. ३।१३।३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

(अथ)सावित्री गायत्र्या यजुषा प्रोक्ता तया सर्वमिदं व्याप्तं नृ. पू. ४।३
सावित्री प्रवेशपूर्वकमप्सु...वेदमातरं क्रमाद्व्याहृतिषु त्रिषु प्रविलाप्य ...ब्रह्माहमस्मीति तत्त्वमस्यादि-वाक्यार्थस्वरूपानुसन्धानं कुर्वन्नुदीचीं दिशं गच्छेत् प. हं. ९
सावित्रीं प्रणवं यजुर्लक्ष्मीं स्त्रीशूद्राय नेच्छन्ति नृ. पू. १।३
सावित्रीं लक्ष्मीं यजुः प्रणवं यदि जानीयात् स्त्री शूद्रः स मृतो-ऽधो गच्छति नृ. पू. १।३
सावित्र्यात्मा पाशुपतं परं ब्रह्मावधूतकम् मुक्तिको. १।३७
सावित्र्याः सरस्वत्यभवत् गायत्रीर. १
सा वेत्ति वेद्यं न च तस्यास्तु वेत्ता तामाहुरग्र्यां महतीं महीयसीम् गुह्यका. ५१
सा वै दैवी वाग्यया यद्यदेव वदति तत्तद्भवति बृह. १।५।१८
सा शक्तिर्येन चालिता स्यात्स तु मुक्तो भवति [शाण्डिल्यो. १।७।३७
सा शिखा नीरैः सर्वत्रावस्थितैः कार्यं निवर्तयेत् कठश्रु. ९
(अथ) सा शुष्यति द्वितीयां जहाति, अथ सा शुष्यति तृतीयां जहाति, अथ सा शुष्यति सर्वं जहाति,सर्वः शुष्यति छांदो. ६।११।२
सा षोडशी सषोडशीकं पुरमध्यं बिभर्ति त्रि. म. ना. १०
सा सत्यता सा शिवता साऽवस्था पारमात्मिकी सर्वज्ञता सा सन्तृप्तिर्न तु यत्र मनः क्षतम् १सं. सो. २।४६
सा (सीता) सर्ववेदमयी सर्वदेवमयी सीतो. ६
सा (वाक्)संवत्सरं प्रोष्य पर्येत्यो-वाच कथमशकतर्तेमज्जीवितुमिति छांदो. ५।१।८
सा साम्नश्चतुर्थपादो भवति (अकारात्मिका पृथिवी) नृ. पू. २।१
सा साम्नस्तृतीयः पादो भवति नृ. पू. २।१
सा साम्नः प्रथमः पादो भवति नृ. पू. २।१
सा साम्नो द्वितीयः पादो भवति नृ. पू. २।१
सा. सृष्टिर्द्विभेदा भवति; एका संसिद्धा, अन्या साधनसिद्धा सामर. ६
साऽस्यै तमात्मानमत्र गतं भावयति २ ऐत. ४।२
साहङ्कारेण वा पुनः भ. गी. १८।२४
साऽहं ब्रह्म न संसारी न मत्तोऽन्यः कदाचन । यथा फेनतरङ्गादि समुद्रादुत्थितं पुनः जा. द. १०।६
सा हि वाचामगम्यत्वादसत्तामिव शाश्वतीम् । नैरात्मसिद्धात्म-दशामुपयातेव शिष्यते १ सं.सो. २।२८
सा हि सर्वगता संवित् प्राणस्पदेन चाल्यते । चित्तैकाग्र्यायतो ज्ञानमुक्तं समुपजायते मुक्तिको. २।४९
सा हि सर्वगता संवित् प्राण-स्पदेन बोध्यते । संवित्संरोधनं श्रेयः प्राणादिस्पन्दनं वरम् अ. पू. ४।४३
सा हेयमीक्षाञ्चक्रे कथं नु माऽऽत्मान एव जनयित्वा सम्भवति बृह. १।४।४
सा हैषा गयांस्तत्रे, प्राणा वै गयास्तत्प्राणांस्तत्रे बृह. ५।१४।४
सा हैषा गायंस्तते प्राणा वै गाया-स्तान्प्राणांस्तते तद्यद्गायंस्तते तस्माद्गायत्री नाम गायत्र्यु. ३
सा होवाच गान्धर्वी कथं वा-ऽस्मासु जातो गोपालः कथं वा ज्ञातोऽसौ त्वया मुने कृष्णः गोपालो. १।१३
सा होवाच नमस्तेऽस्तु याज्ञ-वल्क्य यो म एतं व्यवोचो-ऽपरस्मै धारयस्वेति बृह. ३।८।५
सा होवाच—बिभेमि वा एत-देतेभ्यो यथैतत्परावृतन्निति शौनको. १।३
सा होवाच मैत्रेयी—यन्नु म इयं भगो सर्वा पृथिवी वित्तेन पूर्णा स्यात्कथं तेनामृता स्यामिति बृह. २।४।२
सा होवाच— यदूर्ध्वं याज्ञवल्क्य... यद्भूतं च भवच्च भविष्यच्चेत्या-चक्षते कस्मिंस्तदोतं च प्रोतं चेति बृह. ३।८।६

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सा होवाच–यदेष पुराणा उदेष मे भागधेयी स्यादिति शौनको. १।३
सा ह्येव काले भुवनस्य गोप्त्री विश्वाधिपा सर्वभूतेषु गूढा। यस्यां मुक्ता ब्रह्मर्षयोऽपि देवा ज्ञात्वा तां मृत्युपाशाञ्छिनत्ति गुह्यका. ५८
सांसारिकक्रियायुक्तं ब्रह्मज्ञोऽस्मीति वादिनम्। कर्मब्रह्मोभयभ्रष्टं तं त्यजेदन्त्यजं यथा अमन. २।१०१
सांसिद्धिकी स्वाभाविकी, सहजा अकृता च या। प्रकृतिः सेति विज्ञेया स्वभावं न जहाति या अ. शां. ९
सिक्त्वा ततः स्वाभिमुखं च कृत्वा लिङ्गेऽर्पयेत्पुष्पमध्यं दलानाम् १ बिल्वो. ८
सितया शर्करयाऽभिषिच्य सर्वजीववधात्पूतो भवति भस्मजा. २।११
सितासिता च रक्ता च सर्वकामदुघा विभोः मंत्रिको. ५
सिद्धत्वासिद्धत्वाभ्यां स्वतन्त्रास्वतन्त्रत्वेन सैषा वटबीजसामान्यवदनेकवटशक्तिरेकैव नृसिंहो. ९।२
सिद्धमन्नं यदानीतं ब्राह्मणेन मठं प्रति। उपपन्नमिति प्राहुर्मुनयो मोक्षकाङ्क्षिणः १सं. सो. २।७०
सिद्धये सर्वकर्मणाम् भ. गी. १८।१३
सिद्धये सर्वभूतादि विश्वाधिष्ठानमद्वयम्। यस्मिन् सिद्धिगताः सिद्धास्तत् सिद्धासनमुच्यते ते. विं. १।२६
सिद्धलक्ष्मी राजलक्ष्मीर्जयलक्ष्मीः सरस्वती। श्रीलक्ष्मीर्वरलक्ष्मीश्च प्रसन्ना मम सर्वदा वनदु. ४
सिद्धविद्यानामासां फलं दक्षिणावत् तारोप. ५
(ततः) सिद्धस्य कृपया योगी भवति, नान्यथा यो. शि. १।५०
सिद्धं पद्मं तथा सिंहं भद्रं चेति चतुष्टयम् १ यो. त. २९
सिद्धं हि ब्रह्म न ह्यत्र किञ्चानुभूयते नृसिंहो. ९।६
सिद्धा अपि विनश्यन्ति जीर्यन्ते दानवादयः महो. ३।५०
सिद्धानां कपिलो मुनिः भ. गी. १०।२६
सिद्धानां सिद्धलक्ष्मीर्भवति ना. पू. ता. २।१
सिद्धा नित्या महावीर्या इच्छारूपाः स्वयोगजाः। चिरकालात् प्रजायन्ते वासनारहितेषु च यो. शि.१।१५५
सिद्धान्तश्रवणंनाम वेदान्तार्थविचारः शांडि. १।२।१
सिद्धान्तोऽध्यात्मशास्त्राणां सर्वापह्नव एव हि। नाविद्याऽस्तीह नो माया शान्तं ब्रह्मेदमक्लमम् अं. पू. ५।११२
सिद्धासने स्थितो योगी मुद्रां सन्धाय वैष्णवीम्। शृणुयाद्दक्षिणे कर्णे नादमन्तर्गतं सदा ना. बिं. ३१
सिद्धा हि ते महाभागा नरा ह्येकान्तिनोऽभवन्। तमोरजोभ्यां निर्मुक्ताः प्रवेक्ष्यन्ति च मां मुने ना. महो. ३८
सिद्धिभिर्लक्षयेत्सिद्धं जीवन्मुक्तं तथैव च यो. शि.१।१५९
सिद्धिभिः परिहीनं तु नरं बद्धं तु लक्षयेत् यो. शि.१।१६०
सिद्धिमार्गेण लभते, नान्यथा पद्मसम्भव। नानामार्गैस्तु दुष्प्रापं कैवल्यं परमं पदम् यो. शि. १।४
सिद्धिर्भवति कर्मजा भ. गी. ४।१२
सिद्धिं प्राप्तो यथा ब्रह्म भ. गी. १८।५०
सिद्धिं विन्दति मानवः भ. गी. १८।४६
सिद्धिं समधिगच्छति भ. गी. ३।४
सिद्धोऽहं बलवान् सुखी भ. गी. १६।१४
सिद्धो चित्तं न कुर्वीत चञ्चलत्वेन चेतसः यो. शि. ५।६२
सिद्धोदनं त्रिमासं तु जुह्वदमावनन्यधीः। तावज्जुह्वत्पृथुकान्हि साक्षाद्वैश्रवणो भवेत् ग. पू. २।१२
सिद्ध्यन्ति सिद्धयो यास्तु कल्पितास्ताः प्रकीर्तिताः यो.शि. १।१५२
सिद्ध्यसिद्ध्योर्निर्विकारः भ. गी. १८।२६
सिद्ध्यसिद्ध्योः समो भूत्वा भ. गी. २।४८
सिंहनादं विनद्योच्चैः भ. गी. १।१२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सिन्दुरव्रातसङ्काशं रविस्थान-
स्थितं रजः । शशिस्थान-
स्थितं शुक्लं तयोरैक्यं सुदुर्लभम् योगचू. ६१
सिन्दूरवर्णः पुरुषः पुराणः हेरम्बो. ५
सिंहारूढां श्यामकान्ति शङ्ख-
चक्रधरां हृदा । दुर्गां देवीं तथा
ध्यायेच्छरचापौ च बिभ्रतीम् वनदु. ७
सिंहो वा कुञ्जरो वाऽपि तथाऽन्यो
वा मृगो वने । नवमाहो
दुराधर्षो विश्वस्तश्च प्रजायते योगो. ७
सीता इति त्रिवर्णात्मा साक्षा-
न्मायामयी भवेत् सीतो. २
सीता भगवती ज्ञेया मूलप्रकृति-
संज्ञिता सीतो. ५
सीतारामौ तन्मयावत्र पूज्यौ
जातान्याभ्यां भुवनानि द्विसप्त रा. पू. ३।१
सीदन्ति मम गात्राणि भ. गी. १।२८
सीवनीपार्श्वमुभयं गुल्फाभ्यां
व्युत्क्रमेण तु । निपीड्यासन-
मेतच्च मुक्तासनमितीरितम् त्रि. ब्रा. २।४६
सीवनीं गुल्फदेशाभ्यां निपीड्य
व्युत्क्रमेण तु । प्रसार्य जानुनो-
र्हस्तावासनं सिंहरूपकम् त्रि. ब्रा. २।४४
(एवं) सुकृतदुष्कृते सर्वाणि च
द्वन्द्वानि कौ. त. १।४
सुखदं संविदः स्वास्थ्यं प्राण-
संरोधनं विदुः अ. पू. ४।४५
सुखदुःखदशाधीरं साम्यान्न प्रो-
द्धरन्ति यम् । निःश्वासा इव
शैलेन्द्रं चित्तं तस्य मृतं विदुः अ. पू. ४।१२
सुखदुःखबुद्धया श्रेयोऽन्तःकर्ता
यदा तदा इष्टविषये बुद्धिः
सुखबुद्धिरनिष्टविषये बुद्धि-
र्दुःखबुद्धिः सर्वसारो. ५
सुखदुःखमोहसंज्ञं ह्यन्नभूतमिदं
जगत् मैत्रा. ६।१०
सुखदुःखं यथा यत्तु बोद्धव्यं
तदपोच्यते आयुर्वे. ४
सुखदुःखादिमोहेषु यथा संसारिणां
स्थितिः ॥ तथा ज्ञानी यदा
तिष्ठेद्वासनावासितस्तदा । तयो-
र्नास्ति विशेषोऽत्र समा
संसारभावना [यो. शि. १।२२,२३
सुखदुःखे मे त्वयि दधानीति पिता,
सुखदुःखे ते मयि दध इति पुत्रः कौ. त. २।१५
सुखदुःखे समे कृत्वा भ. गी. २।३८
सुखमक्षयमश्नुते भ. गी. ५।२१
सुखमात्यन्तिकं यत्तद्बुद्धिग्राह्यमती-
न्द्रियम् । एतदक्षराक्षरातीत-
मनक्षरमितीर्यते यो. शि. ३।१५
सुखमात्यन्तिकं यत्तत् भ. गी. ६।२१
सुखमानन्त्यमुत्तमम् शिवो. ७।११८
सुखमाप्रियते नित्यं दुःखं विप्रियते
सदा । यस्य कस्य च धर्मस्य
ग्रहेण भगवानसौ अ. शां. ८२
सुखमेव लब्ध्वा करोति सुखं त्वेव
विजिज्ञासितव्यमिति छांदो. ७।२२।१
सुखरूपत्वमस्त्येतदानन्दत्वं सदा
मम (निरुपाधिकनित्यं
यत्सुप्तौ सर्वसुखात्परम्) वराहो. ३।१०
सुखरूपः स्वयम्प्रभः (आत्मा) जा. द. ५।१३
सुखसङ्गेन बध्नाति भ. गी. १४।६
सुखसंसेवितं स्वप्नं सुजीर्णमित-
भोजनम् । शरीरशुद्धिं कृत्वाऽऽदौ
सुखमासनमास्थितः ॥ प्राणस्य
शोधयेन्मार्गं रेचपूरककुम्भकैः यो. शि. ५।३६
सुखस्थापितसर्वाङ्गः सुस्थिरात्मा
सुनिश्चलः । बाहुदण्डप्रमाणेन
कृतदृष्टिः समभ्यसेत् अमन. २।४९
सुखस्यानन्तरं दुःखं दुःखस्या-
नन्तरं सुखम् । न नित्यं लभते
दुःखं न नित्यं लभते सुखम् भवसं. १।१०
सुखस्यैकान्तिकस्य च भ. गी. १४।२७
सुखं त्विदानीं त्रिविधं भ. गी. १८।३६
सुखं दुःखं न जानाति शीतोष्णे
च न विन्दति । विचारं चेन्द्रि-
याणां च न वेत्ति हि लयं गतः अमन. १।२४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सुखं दुःखं भवोऽभावः — भ. गी. १०।४

सुखं बन्धात्प्रमुच्यते — भ. गी. ५।३

सुखं भगवो विजिज्ञासे — छांदो. ७।२२।१

सुखं मोहनमात्मनः — भ. गी. १८।३९

सुखं वा यदि वा दुःखं — भ. गी. ६।३२

सुखं ह्यवमतः शेते सुखं च प्रति-
बुद्ध्यते । सुखं चरति लोके-
ऽस्मिन्नवमन्ता विनश्यति — ना. प. ३।४२

सुखादि दुःखनिधनां प्रतिमुञ्चस्व
स्वां पुरम् — अरुणो. १

सुखाद्यनुभवो यावत्तावत्प्रारब्ध-
मिष्यते । फलोदयः क्रियापूर्वो
निष्क्रियो नहि कुत्रचित् — अध्यात्मो. ४९

सुखानां मूर्ध्नि दुःखानि किमेकं
संश्रयाम्यहम् । (सतोऽसत्तास्थिता
मूर्ध्नि रम्याणां मूर्ध्न्यरम्यता) — महो. ६।२४

सुखाभ्युदयिकं चैव नैःश्रेयसिक-
मेव च । प्रवृत्तं च निवृत्तं च
द्विविधं कर्म वैदिकम् — भवसं. ५।६

सुखासनवृत्तिश्चीरवासाश्चैव-
मासननियमो भवति — मं. ब्रा. १।१

सुखासनस्थो दक्षनाड्या बहिस्थं
पवनं समाकृष्य केशमानखाग्रं
कुम्भयित्वा सव्यनाड्यारेचयेत् — शांडि. १।७।१४

सुखासने समासीनस्तत्त्वाभ्यासं
समाचरेत् । सदाऽभ्यासेन
तत्कुर्यात्परंतत्त्वप्रकाशनम — अमन. १।१६

सुखिनः क्षत्रियाः पार्थ — भ. गी. २।३२

सुखिनः स्याम माधव — भ. गी. १।३७

सुखेन ब्रह्मसंस्पर्शं — भ. गी. ६।२८

सुखेनैव भवेद्यस्मिन्नजस्रं ब्रह्म-
चिन्तनम् । आसनं तद्वि-
जानीयादन्यत्सुखविनाशनम् — ते. बिं. १।२५

सुखेषु विगतस्पृहः — भ. गी. २।५६

सुघोषमणिपुष्पकौ — भ. गी. १।१६

सुजीर्णोऽपि सुजीर्णासु विद्वांस्त्रीषु
न विश्वसेत । सुजीर्णास्वपि
कन्यासु सज्जते जीर्णमम्बरम् — १ सं. सो. २।९०

सुदर्शनदिव्यतेजोन्तर्गतः सुदर्शन-
पुरुषो यथा सूर्यमण्डलान्तर्गतः
सूर्यनारायणोऽमितापरिच्छि-
न्नाद्वैतपरमानन्दलक्षणतेजो-
राश्यन्तर्गत आदिनारायण-
स्तथा सन्दृश्यते — त्रि. म. ना. ११४

सुदर्शनपुरुषो महाविष्णुरेव — त्रि. म. ना. ७।४

सुदर्शनामेवाप्येति यः सुदर्शना-
मेवास्तमेति — सुबालो. ९।२

सुदर्शनाय विद्महे हेतिराजाय
धीमहि । तन्नश्चक्रः प्रचोदयात् — त्रि.म.ना. ७।१०

सुदामा नारदो मुनिः — कृष्णोप. २४

सुदुर्दर्शमिदं रूपं — भ. गी. ११।५२

सुपर्णोऽसि गरुत्मांस्त्रिवृत्ते
शिरोगायत्रं चक्षुः स्तोम
आत्मा साम ते तनू वामदेव्यम् — गारुडो. १४

सुपर्णोऽसि गरुत्मान्दिवं गच्छ
सुवः पत ओमीं... — गारुडो. १५

सुपुण्यं पुण्यात्मकं वितानं दाधार
देवाय स्वाहा — पारमा. ६।१

सुप्तेरुत्थाय सुप्त्यन्तं ब्रह्मैकं प्रवि-
चिन्त्यताम् — वराहो. २।६४

सुभगां त्रिगुणितां मुक्तासुभगां...
बीजसप्तकमुच्चार्य बृहद्भानु-
जायामुच्चरेत् — कालिका. १

सुभूतेन मे सन्तिष्ठस्व ब्रह्मवर्चसेन
मे सन्तिष्ठस्व — महाना. १६।११

सुमित्रा न आप ओषधयः सन्तु
दुर्मित्रास्तस्मै भूयासुर्योऽस्मा-
न्द्वेष्टि यं च वयं द्विष्मः — महाना. ६।११

सुमित्रिया न आप ओषधयः
सन्तु दुर्मित्रियास्तस्मै सन्तु
[प्रवर्ग्या. २३+ — वा. सं. ३६।२३

सुरभिविद्या अक्षमालाश्रुतिरिव
परमा सिद्धा सात्त्विकी — राधो. २।१

सुरेशः सकलं बिभर्ति तस्मै
सुरेशाय सकलं सुपुण्यं स्वाहा — पारमा. ८।१

सुलभश्चायमत्यन्तं सुज्ञेयश्चाप्त-
बन्धुवत् । शरीरपद्मकुहरे
सर्वेषामेव षट्पदः — १ सं. सो. २।१४

सुवन्महं पशून् विश्वरूपान् ।
पतङ्गमक्तमसुरस्य मायया (?) — चित्यु. ११।१०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सुवरन्नमादित्याय दिवे स्वाहा	महाना. ७।१
सुवरिति प्रतिष्ठा, द्वे प्रतिष्ठे (मा.पा.)	बृह. ५।५।३
सुवरिति यजूंषि, महरिति ब्रह्म	तैत्ति. १।५।२
सुवरिति व्यानः, मह इत्यन्नम्	तैत्ति. १।५।३
सुवरित्यसौ लोकः, मह इत्यादित्यः	तैत्ति. १।५।१
सुवरित्यादित्यः, मह इति चन्द्रमाः	तैत्ति. १।५।२
सुवरादित्याय दिवे स्वाहा	महाना. ७।२
सुवरादित्याय च दिवे च महते स्वाहा	महाना. ७।३
सुवर्णं कालकूटमिव सभास्थलं स्मशानस्थलमिव...कारागृह-विनिर्मुक्तचोरवत्पुत्राप्तबन्धुभव-स्थलं विहाय दूरतो वसेत् (यतिः)	ना. प. ७।१
सुवर्णं कालकूटमिव सभास्थलं स्मशानस्थलमिव...न देवता-र्चनम् । प्रपञ्चवृत्तिं परित्यज्य जीवन्मुक्तो भवेत् (यतिः)	१सं. सो. २।७९
सुवर्णं कोशं रजसा परीवृतम् [चित्त्यु. ११।४+	तै.आ. ३।११।४
सुवर्णं खादित्वाऽपगिरति (दुःस्वप्ने)	३ ऐत. २।४।७
सुवर्णं घर्मं परिवेदवेनम् [चित्त्यु. ११।१+	तै.आ. ३।११।१
सुवर्णाज्जायमानस्य सुवर्णत्वं च शाश्वतम् । ब्रह्मणो जायमानस्य ब्रह्मत्वं च तथा भवेत्	यो. शि. ४।७
सुवसने सुवसनः परिष्कृते परिष्कृत एवमेवायमस्मिन्नन्धेऽन्धो भवति	छांदो. ८।९।१
सुविभातं सकृद्विभातं पुरतोऽस्मा-त्सर्वस्मात्सुविभातमद्वयम्	नृसिंहो. ९।९
सुशेवमिबक्रमसि प्रपश्यन्निस्था न कश्चोरणमाचवक्षे	बा. मं. २
सुशोभनमठं नात्युच्चनीचायत-मल्पद्वारं गोमयादिलिप्तं सर्व-रक्षासमन्वितं कृत्वा तत्र वेदान्त-श्रवणं कुर्वन्योगं समारभेत्	शांडि. १।५।१
सुशोभनं मठं कुर्यात्सूक्ष्मद्वारं तु निर्व्रणम्	१ यो. त. ३२
सुश्लिष्टं सात्त्विकं प्रोक्तं सुलीनं गुणवर्जितम्	अमन. २।९३
सुश्लिष्टं च सुलीनं च विकल्प-विषयापहम् (मनः)	अमन. २।९४
सुषारथिरश्वानिव यन्मनुष्यान्नेनी-यतेऽभीषुभिर्वाजिन इव । हृत्प्रतिष्ठं यदजिरं जविष्ठं तन्मे मनः.. [१शिवसं.६+२शि.सं.५	+वा.सं. ३४।६
सुषिरं मण्डलं विदुः	अ. ना. २७
सुषिरो ज्ञानजनकः पञ्चस्रोतः-समन्वितः	शांडि. १।७।३९
सुषुप्तस्थान एकीभूतः प्रज्ञानघन एवानन्दभुक्चेतोमुखः प्राज्ञ-स्तृतीयः पादः	गणेशो. १।३
सुषुप्तस्थान एकीभूतः प्रज्ञानघन एवा-(एका-) नन्दमयो ह्यानन्द-भुक्चेतोमुखः प्राज्ञस्तृतीयः पादः [माण्डू. ५+	नृ. पू. ४।२
सुषुप्तस्थानश्चतुरात्मा प्राज्ञ ईश्वर-श्चतूरूपो मकार एव	नृसिंहो. २।६
सुषुप्तस्थान एकीभूतः प्रज्ञानघन एवानन्दमयो ह्यानन्दभुक् चेतोमुखश्चतुरात्मा प्राज्ञ ईश्वरस्तृतीयः पादः	नृसिंहो. १।३
सुषुप्तस्थानः प्राज्ञो मकारस्तृतीया मात्रा, मितेरपीतेर्वा; मिनोति ह वा इदं सर्वमपीतिश्च भवति	माण्डू. ११
सुषुप्तस्थैर्यमासाद्य तुर्यरूप-मुपाययौ । निरानन्दोऽपि सानन्दः सन्नसन्न बभूव सः	अ. पू. ३।१८
सुषुप्तं च तुरीयं च नान्यावस्थासु कुत्रचित्	त्रि. ब्रा. ११०
सुषुप्तं हृदयस्थं तु तुरीयं मूर्ध्नि संस्थितम्	ना. प. ५।१३
सुषुप्तिकाले सकले विलीने तमसा-वृते । स्वरूपं महदानन्दं भुङ्क्ते विश्वविवर्जितः	वराहो. २।६२
सुषुप्तिकाले सकले विलीने तमो-भिभूतः सुखरूपमेति	कैवल्यो. १।१३
सुषुप्तिमात्राचतुष्टयं मकारांशं तुरीयमात्राचतुष्टयमर्धमात्रांशम्	प. हं. प. १०
सुषुप्तिवच्चरति स्वभावपरि-निश्चलः । निर्वाणपदमाश्रित्य योगीकैवल्यमश्नुते[त्रि.ब्रा.२।१६५+ २ अवधू. ८	

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सुषुप्तिसमाध्योर्मनोलयाविशेषेऽपि महदस्त्युभयोर्भेदः — मं. ब्रा. २।६

सुषुप्ते जाग्रतमस्वप्नं (आत्मानं) — नृसिंहो. २।१

सुषुप्ते सुषुप्त्यादिचतस्रोऽवस्थाः, न त्वेवं तुरीयातीतस्य — ना. प. ९।७

सुषुप्तौ सुखमात्राया भेदः केनावलोकितः — अध्यात्मो. २५

सुषुप्तौ सुषुप्त्यादिचतस्रोऽवस्थाः — प. हं. प. ९

सुषुप्त्यवस्थायां प्राज्ञस्य चातुर्विध्यं प्राज्ञविश्वः प्राज्ञतैजसः प्राज्ञप्राज्ञः प्राज्ञतुरीय इति — प. हं. प. ९

सुषुप्त्यैव बुद्धिपूर्वं निबोधयति — मैत्रा. २।५

सुषुम्णा पश्चिमे चारे स्थिता नाडी सरस्वती — वराहो. ५।२५

सुषुम्ना कालभोक्त्री भवति — शांडि. १।४।६

सुषुम्ना तु परे लीना विरजा ब्रह्मरूपिणी । इडा तिष्ठति वामेन पिङ्गला दक्षिणेन च — क्षुरिको. १६

सुषुम्नान्तर्गतं विश्वं तस्मिन्सर्वं प्रतिष्ठितम् । नानानाडीप्रसवगं सर्वभूतान्तरात्मनि — यो. शि. ६।१३

सुषुम्ना पिङ्गला तद्वदिडा चैव सरस्वती + पूषा च वरुणा चैव हस्तिजिह्वा यशस्विनी ॥ अलम्बुसा कुहूश्चैव विश्वोदरी तपस्विनी । शङ्खिनी चैव गान्धारा इति मुख्याश्चतुर्दश — जा. द. ४।७

सुषुम्ना पूर्वभागे मेढ्रान्तं कुहूर्भवति — शांडि. १।४।५

सुषुम्नापृष्ठपार्श्वयोः सरस्वतीकुहू (?) भवतः — शांडि. १।४।६

सुषुम्नाया इडा सव्ये दक्षिणे पिङ्गला स्थिता — जा. द. ४।१३

सुषुम्नायां यदा प्राणः स्थिरो भवति धीमताम् । सुषुम्नायां प्रवेशेन चन्द्रसूर्यौ लयं गतौ ॥ तदा समरसं भावं यो जानाति स योगवित् — यो. शि. ६।३६

सुषुम्नायां यदा यस्य म्रियते मनसो रयः ।...भिद्यते च तदा ग्रन्थिः...तेयान्तिपरमां गतिम् — यो. शि. ६।३७

सुषुम्नायां यदा योगी क्षणार्धमपि तिष्ठति ।...भिद्यते च तदा ग्रंथिश्छिद्यन्ते सर्वसंशयाः — यो. शि. ६।३८

सुषुम्नायां यदा हंसस्त्वध ऊर्ध्वं प्रधावति । सुषुम्नायां यदा प्राणं भ्रामयेद्यो निरन्तरम्... तदासमरसंभावं यो जानाति स योगवित् — यो. शि. ६।३५

सुषुम्नायां सदा गोष्ठीं यः कश्चित्कुरुते नरः । स मुक्तः सर्वपापेभ्यो निःश्रेयसमवाप्नुयात् — यो. शि. ६।४४

सुषुम्नायाः पृष्ठभागे इडा तिष्ठति, दक्षिणभागे पिङ्गला.. — शांडि. १।४।६

सुषुम्नायाः शिवो देव इडाया देवता हरिः — जा. द. ४।३५

सुषुम्नायाः सव्यभागे इडा तिष्ठति — शांडि. १।४।६

सुषुम्नायै कुण्डलिन्यै सुधायै चन्द्रमण्डलात् । मनोन्मन्यै नमस्तुभ्यं महाशक्त्यै चिदात्मने — यो. शि. ६।३

सुषुम्नावज्रनालेन पवमानं प्रसेत्तथा — यो.शि. १।११८

सुषुम्ना शाम्भवी शक्तिः — यो. शि. ६।१८

सुषुम्नैव परं तीर्थं सुषुम्नैव परो जपः । सुषुम्नैव परं ध्यानं सुषुम्नैव परा गतिः — यो. शि. ६।४५

सुष्वपे श्येनाकाशवत् — ब्रह्मो. १

सुसमो यः परित्यागी सोऽसंसक्त इति स्मृतः — अ. पू. २।५

सुसंवेद्यं गुरुमतात्सुदुर्बोधमचेतसाम् — यो. शि. १।१०

सुसुखं कर्तुमव्ययम् — भ. गी. ९।२

सुसूक्ष्मः सार्वः सर्वेषामन्तरात्मा ·तस्थुस्तस्थुषां जङ्गमो जङ्गमानां विभुर्विभूनां विभवोद्भवाय स्वाहा — पारमा. १।२

सुस्निग्धमधुराहारश्चतुर्थांशवि-वर्जितः । भुञ्जते शिवसम्प्रीत्यै मिताहारीसउच्यते [यो.चू. ४३+ — योगकुं. १।३

सुहृदं सर्वभूतानां — भ. गी. ५।२९

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सुहृन्मित्रार्युदासीन-मध्यस्थ-
द्वेष्यबन्धुषु भ. गी. ६।९

सुहृष्टः सुदृढः स्वच्छः सुकान्तः
सुप्रबोधितः । स्वगुणेनार्जितो
भाति हृदि हृद्यो मनोमणिः महो. ५।८२

सूक्तं बतावोचतेति तत्सूक्तमभवत् १ ऐत. २।२।६

सूक्ष्म इति सूक्ष्मविदः स्थूल
इति च तद्विदः वैतथ्य. २३

सूक्ष्मतन्मात्राणि भूतानि स्थूली-
कर्तुं सोऽकामयत पैङ्गलो. १।४

सूक्ष्मत्वात्कारणत्वाच्च लयनाद्गमना-
दपि । लक्षणात्परमेशस्य लिङ्ग-
मित्यभिधीयते यो. शि. २।९

सूक्ष्मत्वात्तदविज्ञेयं भ. गी. १३।१६

सूक्ष्मभुक् चतुरात्माऽथ तैजसो
भूतराडयम् । हिरण्यगर्भः
स्थूलोऽन्तर्द्वितीयः पाद उच्यते ना. प. ८।१३

सूक्ष्मं सावित्रं स्वयमादधानः
सावित्ररूपं परमं सुपुण्यं स्वाहा पारमा. ७।७

सूक्ष्माङ्गं कर्मेन्द्रियाणि प्राणांश्च
ज्ञानेन्द्रियाण्यन्तःकरणचतुष्टयं
चैकीकृत्य...क्रमेण विलीयते पैङ्गलो. ३।१

सूक्ष्माच्च तत्सूक्ष्मतरं विभाति
[मुण्ड. ३।१।७+ गुह्यका. ३६

सूक्ष्मातिसूक्ष्मं सलिलस्य मध्ये
विश्वस्य स्रष्ट्रीमनेकाननाख्याम् ।
विश्वस्य चैकां परिवेष्टयित्रीं
ज्ञात्वा गुह्यां शान्तिमत्यन्तमेति गुह्यका. ५७

सूक्ष्मातिसूक्ष्मं कलिलस्य मध्ये
विश्वस्य स्रष्टारमनेकरूपम् ।
विश्वस्यैकं परिवेष्टितारं ज्ञात्वा
शिवं शान्तिमत्यन्तमेति श्वेताश्व. ४।१४

सूक्ष्मात्सूक्ष्मतरं नित्यं स त्वमेव
त्वमेव तत् कैव. १६

सूक्ष्मात्सूक्ष्मतरं ज्ञेयं तन्मे मनः
शिवसङ्कल्पमस्तु २शिवसं. १२

सूक्ष्मांशे तत्तैजसः वराहो. ४।१

सूचनात्सूत्रमित्याहुः सूत्रं नाम
परं पदम् । तत्सूत्रं विदितं येन
स विप्रो वेदपारगः ब्रह्मो. ७

सूचनात्सूत्रमित्युक्तं सूत्रं नाम
परं पदम् । तत्सूत्रं विदितं येन
स मुमुक्षुः स हि भिक्षुकः
(स विप्रो वेदपारगः) [परब्र.८+ ना. प. ३।७९

सूचिवद्गुणमादाय व्रजत्यूर्ध्वं
सुषुम्नया । उद्घाटयेत्कपाटं
तु यथा कुञ्चिकया हठात् ध्या. बि. ६७

सूते त्रिपुरा शक्तिराद्येयं त्रिपुरा
परमेश्वरी । महाकुण्डलिनी देवी.. त्रि. ता. १।६

सूत्रमन्तर्गतं येषां ज्ञानयज्ञोपवीति-
नाम् । ते वै सूत्रविदो लोके ते
च यज्ञोपवीतिनः [ब्रह्मो.१०+ ना. प. ३।८३

सूत्रात्माऽक्षर उच्यते, अक्षरं
परमं ब्रह्म यो. शि. ३।१६

सूत्रे मणिगणा इव भ. गी. ७।७

सूदितस्वातिरिक्तारिसूरिनन्दात्म-
भावितम् । सूर्यनारायणाकारं
नौमि चित्सूर्यवैभवम् सूर्यो. शीर्षकं.

सूयते पुरुषार्थं च तेनैवाधिष्ठितं जगत् मंत्रिको. ४

सूयते सचराचरम् भ. गी. ९।१०

सूरिः सुराणां सुरसोऽप्यसुन्दः
समूह्य देवा वरदाय पित्रे स्वाहा पारमा. १०।२

सूर्य आत्मा जगतस्तस्थुषश्चे-
त्येतदुद्देवोपेक्षेतोपेक्षेत १ ऐत. २।४।२

सूर्य आत्माजगतस्तस्थुषश्च [सूर्यो.३+ ३ ऐत. २।३।३
[+ऋग्वे.१८ऋ.मं.१।११५।१+ वा. सं. ७।४२
[+तै. सं. १।४।४३।१ अथर्व. १३।२।३५

सूर्यकोटिद्युतिरथं नित्योदित-
मधोक्षजम् । हृदयाम्बुरु-
हासीनं ध्यायेद्वा विष्णुरूपिणम् त्रि.ब्रा.२।१५३

सूर्यग्रहे महानद्यां प्रतिमासन्निधौ
वा जप्त्वा सिद्धमन्त्रो भवति गणप. १४

सूर्यद्वारेण ते विरजाः प्रयान्ति
यत्रामृतः स पुरुषो ह्यव्ययात्मा मुण्ड. १।२।११

सूर्यमण्डलमध्येऽथ ह्यकारः
शङ्खमध्यगः प्र. वि. ७

सूर्यमण्डलमाभाति ह्यकार-
श्चन्द्रमध्यगः — १ प्रणवो. ७
सूर्यराज्यं षोडशिना (यजति) — मैत्रा. ६।३६
सूर्यश्चक्षुर्वातः प्राणो व्यात्तमग्नि-
र्वैश्वानरः संवत्सर आत्माऽश्वस्य
मेध्यस्य — बृह. १।१।१
सूर्यश्च मा मन्युश्च मन्युपतयश्च
मन्युकृतेभ्यः पापेभ्यो रक्षन्ताम् — महाना. ११।४
सूर्यस्त्वं ज्योतिषां पतिः — प्रश्नो. २।९
सूर्यस्यग्रहणंवत्सप्रत्यक्षयजनंस्मृतम् — ब्र. वि. ९७
सूर्यस्योपासनंकार्यंगच्छेत्सूर्यसरूपदम् — सूर्यता. ६।५
सूर्यनाड्या समाकृष्य वायुमभ्यास-
योगिना । विधिवत्कुम्भकं
कृत्वा रेचयेच्छीतरश्मिना — यो. शि. १।९१
सूर्यं ते चक्षुः — चित्त्यु. ४।१
सूर्याचन्द्रमसोरनेन विधिनाऽभ्यासं
सदा तन्वतां शुद्धा नाडिगणा
भवन्ति यमिनां मासत्रयादूर्ध्वतः — शांडि. १।७।१
सूर्याचन्द्रमसोरैक्यं हठ
इत्यभिधीयते — यो.शि. १।१३३
सूर्याचन्द्रमसोर्योगो जीवात्म-
परमात्मनोः — यो. शि. १।६८
सूर्याचन्द्रमसौ धाता यथा पूर्वम-
कल्पयत् [महाना.६।३+ऋ.मं. — १०।१९०।१
सूर्यात्मकस्त्वं दीपः — आत्मपू. १
सूर्यादिसकलभुवनप्रकाशिनी — सीतो. ७
सूर्याद्भवन्ति भूतानि सूर्येण
पालितानि तु । सूर्ये लयं
प्राप्नुवन्ति यः सूर्यः सोऽहमेव च — सूर्यो. ६
सूर्याद्यज्ञः पर्जन्योऽन्नमात्मा, नमस्त
आदित्य त्वमेव प्रत्यक्षं
कर्मकर्ताऽसि — सूर्यो. ३
सूर्याद्वै खल्विमानि भूतानि जायन्ते — सूर्यो. ३
सूर्यान्मयूखाश्च तथैव तस्य ।
प्राणादयो वै पुनरेव तस्मात् — मैत्रा. ६।३१
सूर्यमिवाप्येति यः सूर्यमिवास्तमेति — सुबालो. ९।११
सूर्यालोकपरिस्पन्दशान्तौ व्यव-
हृतिर्यथा । शास्त्रसज्जनसम्पर्क-
वैराग्याभ्यासयोगतः — शांडि. १।७।२६

सूर्याश्चन्द्रमसौ नक्षत्राणि — गणेशो. ३।६
सूर्यां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो
म आवह [श्रीसू. १३+ — ऋ. खि.८७।१३
सूर्ये चित्तसंयमाद्भुवनज्ञानम् — शांडि. १।७।५२
सूर्ये ज्योतिषि जुहोमि स्वाहा — महाना. ११।४
सूर्येण रेचयेद्वायुं सरस्वत्यास्तु चालने — योगकुं. १।१६
सूर्येण सयुजोषसः — अरुणो. १
सूर्योदये नवखेटस्तृतीये — सूर्यता. ५।१
सूर्यो न तत्र भाति न शशाङ्कोऽपि
न स पुनरावर्तते — ना. प. ९।२२
सूर्यो यथा सर्वलोकस्य चक्षुर्न
लिप्यते चाक्षुषैर्बाह्यदोषैः ।
एकस्तथा सर्वभूतान्तरात्मा
न लिप्यते लोकदुःखेन बाह्यः — कठो. ५।११
सूर्यो योनिः कालस्य — मैत्रा. ६।१४
सूर्यो रश्मिभिराददात्यन्नं — मैत्रा. ६।१२
सूर्योऽस्माद्भीत उदेति — गणेशो. ४।२
सृण्येव सितया विश्वचर्षणिः
पाशेनैव प्रतिबध्नात्यभीकाम् — त्रिपुरो. १३
सृष्टिनिमित्ताय तस्मै परब्रह्मणे
परञ्ज्योतिषे स्वाहा — पारमा. १०।४
सृष्टिरूपा सरस्वती भवति — ना. पू. २।१
सृष्टिस्थितिलयानामादिकर्ता
जगदङ्कुररूपो भवति — पैङ्गलो. १।२
सृष्टिस्थितिलयादीनां कारणं(सद्वस्तु) — पं. ब्र. १२
सृष्टिस्थित्यन्तकरणाद्ब्रह्मविष्णु-
शिवात्मिकाम् । स संज्ञां याति
भगवानेक एव जनार्दनः — भवसं. २।५४
सृष्टेः परिमितानि भूतान्येकमेकं
द्विधा विधाय...तत्तद्भुवनो-
चितगोलकस्थूलशरीराण्यसृजत् — पैङ्गलो. १।४
सृष्ट्यां हास्यैतस्यां भवति,
य एवं वेद — बृह. १।४।५
सृङ्कां स्वर्णमयीं मालां (मा.पा.) — कठो. १।१६
सृङ्कां च मामनेकरूपां गृहाण — कठो. १।१६
सेनयोरुभयोर्मध्ये [भ.गी.१।२१+ — १।२६+२।१०
सेनान्यास्तु प्रथमजानाप्याय-
यिष्यसीत्योमिति — शौनको. १।४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सेनानीनामहं स्कन्दः — भ. गी. १०।२४
सेनान्यो हि तद्यद्विमान-
कल्पयंस्तस्माज्जागतं.. — शौनको. ४।३
सेन्द्रः सोऽक्षरः परमः स्वराट् — महो. १।९
सेयं देवतेमास्तिस्रो देवता अनेनैव
जीवेनात्मनाऽनुप्रविश्य
नामरूपे व्याकरोत् — छांदो. ६।३।३
सेयं देवतैक्षत, हंताहमिमास्तिस्रो
देवता अनेन जीवेनानुप्रविश्य
नामरूपे व्याकरवाणीति — छांदो. ६।३।२
सेयं षट्कूला परा परात्परा परात्परा-
तीता चित्परा चित्परात्परा
चित्परात्परातीता — षोढो. १
सेवनान्मृत्युनाशिनीं वैकुण्ठार्चना-
त्रिपद्धन्त्रीं...य एवं वेद स
वैष्णवो भवति — तुलस्यु. २
सेवाविधिः परितोष्यैनं (गुरुं).. — ना. प. ६।२४
सेवायां पाशुपाल्ये च वाणिज्ये
कृषिकर्मणि। तुल्ये सति परि-
क्लेशे वरं क्लेशो विमुक्तये — शिवो. ७।११९
सैवर्क्तत्साम तदुक्थं तद्यजुस्तद्ब्रह्म — छांदो. १।७।५
सैव कौबेरी (पञ्चमे धामन्युक्ता)
षष्ठे धामनि व्याचक्षते — त्रि. ता. १।१६
सैव पुरत्रयं शरीरत्रयं व्याप्य
बहिरन्तरवभासयन्ती देश-
कालवस्त्वन्तरसङ्गान्महा-
त्रिपुरसुन्दरी वै प्रत्यक्चितिः — बह्वृचो. २
सैव प्रकृतिरिति गणेश इति प्रधान-
मिति च माया शबलमिति च — गणेशो. ४।२
सैव सायुज्यमुक्तिः स्याद्ब्रह्मा-
नन्दकरी शिवा — मुक्तिको. १।२५
सैव सालोक्यसारूप्यसामीप्या
मुक्तिरिष्यते — मुक्तिको. १।२३
सैवात्मा ततोऽन्यदसत्यमनात्मा — बह्वृचो. २
सैवावस्था परा ज्ञेया सैव
निर्वृतिकारिणी — योगकुं. १।८६
सैवाविद्यारूपेण जीवबन्धभूता
क्रियाशक्तिश्च लीलाशक्तिश्चरति — राधिको. ९
सैवेयं भगवती त्रिपुरेति व्यापठ्यते — त्रि. ता. १।१

सैषा क्षत्रस्य योनिर्यद्ब्रह्म — बृह. १।४।११
सैषा गणेशविद्या — गणप. ७
सैषा गान्धर्वत्रयी महाविद्या — गान्धर्वो. २
सैषा गायत्र्येतस्मिंस्तुरीये दर्शते
पदे परो रजासि प्रतिष्ठिता — बृह. ५।१४।४
सैषा ग्रहा नक्षत्रज्योतींषि कला-
काष्ठादिकालस्वरूपिणी — देव्यु. १२
सैषा चतुष्पदा षड्विधा गायत्री — छांदो. ३।१२।५
सैषा चित्रा सुदृढा बह्वङ्कुरा स्वयं
गुणभिन्नाऽङ्कुरेष्वपि गुणभिन्ना
सर्वत्र ब्रह्मविष्णुशिवरूपिणी
चैतन्यदीप्ता — नृसिंहो. ९।३
सैषा चिदमलाकारा निर्विकल्पा
निरास्पदा — महो. ५।१०३
सैषा दृशान्नं न निंद्यात् प्राणः
शरीरमन्नं न परिचक्षीतापो
ज्योतिरन्नं बहु कुर्वीत — तैत्ति. ३।११
सैषा देवता प्रतिहारमन्वायत्ता
तां चेदविद्वान् प्रत्यहरिष्यो
मूर्धा ते व्यपतिष्यति — छांदो. १।११।९
सैषा देवता प्रस्तावमन्वायत्ता तां
चेदविद्वान् प्रास्तोष्यो मूर्धा
ते व्यपतिष्यति — छांदो. १।११।५
सैषा देवतोद्गीथमन्वायत्ता तां
चेदविद्वानुदगास्यो मूर्धा
ते व्यपतिष्यति — छांदो. १।११।७
सैषा द्वादशादित्या — १ देव्यु. १२
सैषाऽऽनन्दस्य मीमाꣳसा भवति — तैत्ति. २।८
सैषा परा शक्तिः — बह्वृचो. २
सैषाऽनस्तमिता देवता यद्वायुः — बृह. १।५।२२
सैषा नास्तमिता देवता
यद्वायुः (मा. पा.) — बृह. १।५।२२
सैषा प्रजाप्रतीन्द्रमनवः — १ देव्यु. १२
सैषा प्राणे सर्वाप्तिः, यो वै प्राणः
सा प्रज्ञा, या वा प्रज्ञा स प्राणः — कौ. ब. ३।४
सैषा ब्रह्मणोऽतिसृष्टिर्यच्छ्रेयसो
देवानसृजत — बृह. १।४।६
सैषा भार्गवी वारुणी विद्या — तैत्ति. ३।६

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सैषा यातुधाना असुरा रक्षांसि
पिशाचयक्षाः सिद्धाः — १ देव्यु. १२
सैषा (माया) वटबीजसामान्य-
वदनेकवटशक्तिरेकैव — नृसिंहो. ९।२
सैषाऽवरपरा संहिता — ३ ऐत. १।६।३
सैषा विदृतिर्नाम द्वास्तदेतन्नान्दनं — २ ऐत. ३।१२
सैषा विराडन्नादी तयेदꣳ सर्वं
दृष्टꣳ सर्वमस्येदं दृष्टं भवति — छांदो. ४।३।८
सैषा विश्वेदेवाः सोमपा असोमपाश्च — देव्यु. १२
सैषा शाम्भवी विद्या कादिविद्येति
वा हादिविद्येति वा सादि-
विद्येति वा रहस्यम् — बह्वृचो. २
सैषा षोडशी श्रीविद्या पञ्च-
दशाक्षरी श्रीमहात्रिपुरसुन्दरी — बह्वृचो. ४
सैषाऽष्टौ वसवः — १ देव्यु. १२
सैषा सत्त्वरजस्तमांसि — १ देव्यु. १२
सैषा त्रय्येव विद्या तपति — महाना. १०।१
सैषा स्पर्शोष्मभिर्व्यज्यमाना
बह्वी नानारूपा भवति — १ ऐत. ३।६।७
सैषां सावित्रीं विद्यां न किञ्चिदपि
न कस्मैचित्प्रशंसयेत् — सूर्यो. ९
सैषैकाक्षर ऋग्ब्रह्मणस्तपसोऽग्रे
प्रादुर्बभूव — २ प्रणवो. ४
सैषैकादश रुद्राः — १ देव्यु. १२
सैषोऽस्य प्रश्नो यद्वायुरन्नमायुर्वा
एष यद्वायुः — २ ऐत. ३।१०
सोऽकामयत द्वितीयो म
आत्मा जायेत — बृह. १।२।४
सोऽकामयत प्रजाः सृजेयेति — सङ्कर्षणो. १
सोऽकामयत बहु स्यां प्रजायेयेति — तैत्ति. २।६
सोऽकामयत भूयसा यज्ञेन
भूयो यजेय — बृह. १।२।६
सोऽकामयत मेध्यं म इदꣳ
स्यादात्मन्व्यनेन स्यामिति — बृह. १।२।७
सोऽकामो निष्काम आप्तकामः
आत्मकामो न तस्य प्राणा
उत्क्रामन्त्यत्रैव समवलीयन्ते
[नृसिंहो. — ९।२+९।८

सोऽक्षरः परमः स्वराट् [कैव.१।८+ — महाना. ९।११
[नृ.पू.१।४+महो.१।९+गान्धर्वो.२ — +कालिको. ६
सोऽग्र एव कुमारं जन्मनोऽग्रे-
ऽधिभावयति — २ ऐत. ४।३
सोऽग्रभुग्विभजंस्तिष्ठन्नाहार-
मजरः कविः — महाना. ९।९
सोऽग्रे भूतानां मृत्युमसृजत् — सुबालो. १।३
सोऽङ्कारेण पत्रकूर्चेन स्नपयित्वा-
ऽष्टभिर्गन्धैरालिप्य सुमनः-
स्थले निवेश्याक्षतपुष्पैराराध्य
प्रत्यक्षमादिक्षान्तैर्वर्णैर्भावयेत् — अ. मा. ३
सोऽङ्गिरसमधीते स शाखा
अधीते स पुराणान्यधीते स
कल्पानधीते [नृ. पू. ५।१५+ — गणेशो.५।४
सोऽग्निष्टोमेन यजते, स
उक्थेन यजते — नृ. पू. ५।१४
सोऽचिन्त्योऽनिर्वर्ण्यश्च पुनात्य-
शुद्धान्यपूतानि — आत्मो. ६
सोऽजः शेते मायया स्विद्गुहायां
विश्वं न्यस्तं विष्णुरेको विजज्ञे — ग. पू. २।८
सोऽतिगूढ अव्यक्तश्च — मं. ब्रा. २।१
सोऽथर्वणैर्मन्त्रैरथर्वणवेदः — नृ. पू. २।१
सोदकैर्बिल्वपत्रैश्च यः कुर्यान्मम
पूजनम् । मम सान्निध्यमाप्नोति
प्रमथैः सह मोदते — २ बिल्वो. १८
सोऽद्भ्य एव पुरुषं समुद्धृत्यामूर्च्छयत् — २ ऐत. १।३
सोऽधस्ताच्छकटस्य पामानं
कषमाणमुपोपविवेश — छांदो. ४।१।८
सोऽध्वर्युः, स मुक्तिः, साऽतिमुक्तिः — बृह. ३।१।४
सोऽनाधृष्यः । स मे ददातु । अना-
धृष्यश्च भूयासम् — चित्त्यु. ७।३
सोऽनिरुद्धनारायणस्तस्मै
सृष्टिमुपादिशत् — मुद्गलो. २।५
सोऽनिरुद्धः स ईशानो व्यक्तः
स सर्वकर्मसु — ना. महो. २८
सोऽनृताभिसन्धोऽनृतेनात्मानमन्त-
र्धाय परशुं तप्तं प्रतिगृह्णाति — छांदो. ६।१६।१
सोऽन्तरादन्तरं प्राविशद्दिश-
श्चान्तरं प्राविशत् — अ. शिरः. १।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सोऽन्तरिक्षं यजुर्भिरुन्नीयते स सोमलोकं स सोमलोके विभूतिमनुभूय पुनरावर्तते प्रश्नो. ५।४
सोऽन्तवेलायामेतत्त्रयं प्रतिपद्येत छांदो. ३।१७।६
सोऽन्ते वैश्वानरो भूत्वा सन्दग्ध्वा सर्वाणि भूतानि सुबालो. २।२
सोऽन्वेष्टव्यः स विजिज्ञासितव्यः स सर्वांश्च लोकानाप्नोति छांदो. ८।७।१
सोऽन्वेष्टव्यो मुमुक्षुभिः पञ्चब्र. ३५
सोऽपश्यदात्मनाऽऽत्मानं गजरूपधरं देवं शशिवर्णं चतुर्भुजम् ग. पू. १।३
सोऽपि प्रणवाख्यः प्रणेता भारूपो विगतनिद्रो विजरो विमृत्युर्विशोको भवति मैत्रा. ६।२५
सोऽपि मुक्तः शुभाँल्लोकान् भ. गी. १८।७१
सो पुनरेकैव देवता भवति बृह. १।२।७
सोऽपोऽभ्यतपत्ताभ्योऽभितप्ताभ्यो मूर्तिरजायत २ ऐत. ३।२
सोऽबिभेत्तस्मादेकाकी बिभेति बृह. १।४।२
सोऽब्रवीत् कबन्ध आथर्वण इति बृह. ३।७।१
सोऽब्रवीत्-किं मेऽतः स्यादिति शौनको. ३।३
सोऽब्रवीदहमेकः प्रथममासं वर्तामि च भविष्यामि च नान्यः कश्चिन्मत्तो व्यतिरिक्त इति अ. शिरः. १।१
सोऽब्रवीद्वरदोऽस्म्यहमिति ग. पू. १।६
सोऽभयस्यास्य देवस्य विग्रहो यन्त्रकल्पना । विना यन्त्रेण चेत्पूजा देवता न प्रसीदति रा. पू. १।१३
सोऽभयं गतो भवति तैत्ति. २।७
सोऽभिजिज्ञासत किं मे कुलं किं मे कृत्यमिति अव्यक्तो. १
सोऽभिमानादूर्ध्वमुत्क्रमत इव तस्मिन्नुत्क्रामत्यथेतरे सर्वे एवोत्क्रामन्ते प्रश्नो. २।४
सोऽभिमानो यया निवर्तते सा विद्या सर्वसारो. २
सोऽमन्यत पृथिवीमपि कथमपां जयेयमिति अव्यक्तो. ८
सोऽमन्यतैतासां प्रतिबोधनायाभ्यन्तरं प्राविशानीति मैत्रा. २।६

सोममध्ये हुताशनः (स्थितः) मैत्रा. ६।३८
सोमराज्यमुक्थेन (यजति) मैत्रा. ६।३६
सोमरूपकला सूक्ष्मा विष्णोस्तत् परमं पदम् ते. बिं. १।५
सोमसंज्ञोऽयं भूतात्माऽग्निसंज्ञोऽप्यव्यक्तमुखः मैत्रा. ६।१०
सोमसूर्यद्वयोर्मध्ये निरालम्बतले पुनः । संस्थिता व्योमचक्रे सा मुद्रा नाम्ना च खेचरी शांडि. १।७।४२
सोमसूर्यपुरस्तात् सूक्ष्मः पुरुषः अ. शिरः. ३।३
सोमसूर्यपूर्वजगदधीतं वा यदक्षरं प्राजापत्यं...सूक्ष्मं सूक्ष्मेण ग्रसति तस्मै महाग्रासाय नमः चतुर्वे. ८
सोमं पिबन्त्यमृतेन सार्धं मृत्योः परस्मादमृता भवन्ति इतिहा. ७
सोमः पवित्रमत्येति रेभन्
[महाना. ८।४+ त्रिसुप. ४
[+ऋ. मं. ९।९६।६+ तै.आ.१०।१०।१
सोमःशक्त्यमृतमयः शक्तिकरीतनूः बृ. जा. २।२
सोमः सोमस्य पुरोगाः चित्यु. ३।१
सोमात्पर्जन्य ओषधयः पृथिव्याम् मुण्ड. २।१।५
सोमात्मकः परः प्रोक्तः सदा साक्षी सदाऽच्युतः यो. शि. ५।२९
सोमात्मिका ओषधीनां प्रभवति सीतो. ७
सोमानं स्वरणं कृणुहि ब्रह्मणस्पते महाना. ५।९
[+ऋ.मं.१।१८।१+वा.सं.३।२८+ तै.आ.१०।१।११
सोमा पूषणा जनना रयीणां जनना दिवो जनना पृथिव्याः [लिङ्गोप.१ ऋ.मं. २।४०।१
[+तै. सं. १।८।२२।५
सोमाय वासः, रुद्राय गां, वरुणायाऽश्वं, प्रजापतये पुरुषम् चित्यु. १०।२
सोमाय स्वाहेत्यग्नौ हुत्वा मन्थे संस्रवमवनयति बृह. ६।३।२
सोमाय स्वाहेति मन्त्रेण ततस्तिलव्रीहिभिः साज्यैर्जुहुयात् भस्मजा. १।२
सोमायेति शिवं नत्वा ततः प्रक्षाल्य तद्भस्मापः पुनन्त्विति पिबेत् भस्मजा. १।५
सोमा रुद्रा युवमेतान्यस्मे विश्वा तनूषु भेषजानि धत्तम् लिङ्गोप. १+
[ऋ. मं. ६।७४।३+ अथर्व. ७।४२।२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सोऽमावास्यां रात्रिमेतया षोडश्या कलया सर्वमिदं प्राणभृदनुप्रविश्य ततः प्रातर्जायते बृह. १।५।१४
सोऽमृतत्वाय कल्पते भ. गी. २।१५
सोमेन मुखेन न वै देवा अश्नन्ति, न पिबन्त्येतदेवामृतं दृष्ट्वा तृप्यन्ति छांदो. ३।९।१
सोमेनैव मुखेनैतदेवामृतं दृष्ट्वा तृप्यति छांदो. ३।९।३
सोमोऽत एव योऽहं सर्वेषामधिष्ठाता, सर्वेषां च भूतानां पालकः भस्मजा. २।६
सोमो धेनुं सोमो अर्वन्तमाशुं सोमो वीरं कर्मण्यं ददाति वनदु. ४५,५८, [७०,८१+ऋ.मं. १।९१।२०+ वा. सं. ३४।२१
सोमो भूत्वा रसात्मकः भ. गी. १५।१३
सोमो यत्र पवते यत्र सूर्यः मुंड. २।१।६
सोमो राजाऽन्नस्यात्मेति वा अहमेतमुपासे कौ. त. ४।३
सोमो यत्रातिरिच्यते तत्र सञ्जायते मनः श्वेताश्व. २।६
सोमोऽस्मि सकलोऽस्म्यहम् मैत्र. ३।३
सोमोऽहमेव जनिता स यश्चन्द्रमसो देवानां भूर्भुवःस्वरादीनां सर्वेषां लोकानां च भस्मजा. २।५
सोमोऽहं जनिताऽग्नेः भस्मजा. २।५
सोमोऽहं जनितेन्द्रस्य भस्मजा. २।५
सोमोऽहं जनिता पृथिव्याः भस्मजा. २।५
सोमोऽहं जनिता मतीनां भस्मजा. २।५
सोमोऽहं जनितोत विष्णोः भस्मजा. २।५
सोमोऽहं जनिता सूर्यस्य भस्मजा. २।५
सोम्य शुङ्गेन तेजोमूलमन्विच्छ छांदो. ६।८।६
सोऽयमग्निः परेण मृत्युमतिक्रान्तो दीप्यते बृह. १।३।१२
सोऽयमात्मा चतुष्पात् माण्डू. २
सोऽयमात्मा चतुष्पाज्जागरितस्थानः स्थूलप्रज्ञः सप्ताङ्ग एकोनविंशतिमुखः स्थूलभुक् चतुरात्मा विश्वो वैश्वानरः प्रथमः पादः नृसिंहो. १।३
सोऽयमात्मा समात्मानमुपासीत सुबालो. ५।१
सोऽयमात्मा... बहिःप्रज्ञः सप्ताङ्गः... स्थूलभुग्वैश्वानरः प्रथमः पादः [गणेशो. १।१+ रामो. २।१
सोऽयमात्मा चतुष्पाज्जगतः (?) स्थानं न बहिःप्रज्ञं नोभयतःप्रज्ञं सप्ताङ्ग एकोनविंशतिमुखः श्रीवि. ता. १।७
सोऽयमात्मा सर्वतः शरीरैः परिवृतः १ ऐत. ३।५।३
सोऽयमात्माऽध्यक्षरमोङ्कारोऽधिमात्रं पादा मात्रा मात्राश्च पादा अकार उकार मकार इति माण्डू. ८
सोऽयमात्मेममात्मानममुष्मा आत्मने सम्प्रयच्छति १ ऐत. ३।७।३
सोऽयमितिहासो धन्यः पुण्यः पुत्रीयः पशव्य आयुष्यः स्वर्ग्यः इतिहा. १
सोऽयमुशीनरेषु संवसन्मत्स्येषु कुरुपाञ्चालेषु काशीविदेहेष्विति स हाजातशत्रुं काश्यमेत्योवाच ब्रह्म ते ब्रवाणीति कौत. ४।१
सोऽयं मनुष्यलोकः पुत्रेणैव जय्यो, नान्येन कर्मणा बृह. १।५।१६
सोऽयं वायुः परेण मृत्युमतिक्रान्तः पवते बृह. १।३।१३
सोऽयं विश्वात्मा देवता ग. पू. २।८
सोऽरण्यं परेत्य द्वादशरात्रं पयसाऽग्निहोत्रं जुहुयात् कठरु. २
सोऽर्चन्नचरत्तस्यार्चत आपोऽजायन्त बृह. १।२।१
सो वा स्वरूपः समदृक् समग्रो विधुरं तुदन् यो विचरपदं वा वियति प्रकाशं बृहते गुहेन तं त्रिम्बवन्तं समदं समग्रं स्वाहा पारमा. ८।५
सोऽविकम्पेन योगेन भ. गी. १०।७
सोऽविद्याग्रन्थिं विकिरतीह सोम्य मुण्ड. २।१।१०
सोऽविमुक्त उपास्य इति जाबालो. २
सोऽविमुक्त उपास्योऽयम् रामो. ३।१
सोऽविमुक्त उपास्यो य एषोऽनन्तोऽव्यक्त आत्मा सोऽविमुक्ते प्रतिष्ठित इति जाबालो. २
सोऽविमुक्तं ज्ञानमाचष्टे यो वैतदेवं वेद जाबालो. २

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सोऽविमुक्तं ज्ञानमाचष्टे, यो वा एतदेवं वेद	रामो. ३।४
सोऽविमुक्तः कस्मिन्प्रतिष्ठितः	जाबालो. २
सोऽवेदहं वाव सृष्टिरस्मि	बृह. १।४।५
सोऽश्नुते सर्वान् कामान् सह ब्रह्मणा विपश्चितेति	तैत्ति. २।१।१
सोऽश्राम्यत्स तपोऽतप्यत तस्य श्रान्तस्य तप्तस्य यशो वीर्यमुदक्रामत्	बृह. १।२।६
सोष्यत्यसोष्टेति पुनरुत्पादन-मेवास्य तन्मरणमेवास्यावभृथः	छांदो. ३।१७।५
सोष्यन्तीमद्भिरभ्युक्षति । यथा वायुः पुष्करिणीं समिङ्गयति सर्वतः	बृ. उ. ६।४।२३
सोऽसङ्ग इति सम्प्रोक्तो ब्रह्मा-स्मीत्येव सर्वदा	अ. पू. २।४
सोऽसावादित्यः परेण मृत्युमति-क्रान्तस्तपति	बृह. १।३।१४
सोऽसौ चन्द्रः परेण मृत्युमति-क्रान्तो भाति	बृह. १।३।१६
सोऽस्तुवत नमो ब्रह्मणे नमो ब्राह्मणेभ्यः	ग. पू. १।५
सोऽस्मादान्तं महाभूमिका-वच्छरीरान्निमेषमात्रैः प्रक्रम्य... पुनरिमं लोकं प्रतिपद्यते	निरुक्तो. २।२
सोऽस्या एतत्तृतीयं पदमाप्नुयात्	बृह. ५।१४।६
सोऽस्या एतत्प्रथमं पदमाप्नुयात्	बृह. ५।१४।६
सोऽस्या एतद्द्वितीयं पदमाप्नुयात्	बृह. ५।१४।६
सोऽस्यायमात्मा पुण्येभ्यः कर्मभ्यः प्रतिधीयते	२ ऐत. ४।४
सोऽहमपापो विरजो निर्मुक्तो मुक्तकिल्बिषः	महाना. ५।११
सोऽहमर्कः परं ज्योतिः	महावा. ५
सोऽहमस्मि इति धीमहि चिन्तयेमहि	राधोप. २।१
सोऽहमस्मि स एवाहमस्मि	छांदो. ४।११।१
सोऽहमस्मि सहिष्णुः सोह-मस्मीति प्राप्ते ज्ञानेन विज्ञाने ज्ञेये परमात्मनि हृदिसंस्थिते देहे लब्धाशान्तिपदं गते तदा प्रभामनोबुद्धिशून्यं भवति	पैङ्गलो. ४।९
सोऽहमस्मीति वा या भाष्यते सैषा षोडशी श्रीविद्या	बह्वृचो. ४
सोऽहमस्मीति जानीयाद्विद्वान् ब्रह्मामृतो भवेत्	पञ्चब्र. २३
सोऽहमस्मीति निश्चित्य यः सदा वर्तते पुमान् । शब्दैरुच्चावचै-र्नीचैर्भाषितोऽपि न लिप्यते	योगकुं. ३।२०
सोऽहमस्मीति प्रथमं सोऽहमस्मि द्वितीयकम् । तदस्म्यहं तृतीयं च महावाक्यत्रयं भवेत्	गुह्यका. ७९
सोऽहमस्मीत्यग्रे व्याहरत्	बृह. १।४।१
सोऽहं पृथिवी सोऽहमापः, सोऽहं तेजः, सोऽहं वायुः, सोऽहं कालः, सोऽहं दिशः, सोऽह-मात्मा । मयि सर्वं प्रतिष्ठितम्	भस्मजा. २।६
सोऽहमिति यावदास्थितिः स निष्ठा भवति	द. मू. १६
सोऽहमित्येतद्विधेऽस्मिन्संसारे किं कामोपभोगैः	मैत्रे. १।२
सोऽहमेकोऽपि देहारम्भभेद-वशाद्बहुजीवः	निरा. ७
सोऽहमेतमेवं वायुं दिशां वत्सं वेद मा पुत्ररोदꣳ रुदम्	छांदो. ३।१५।२
सोऽहम्भावेत् पूजयेत्	स्कन्दो. १०
सोऽहम्भावो नमस्कारः [मं. ब्रा. २।५+	आत्मपू. १
सोऽहं चिन्मात्रमेवेति चिन्तनं ध्यानमुच्यते [त्रि.ब्रा.२।३१+	२ अवधू. ४
सोऽहं नित्यानित्यो व्यक्ताव्यक्तो ब्रह्मा ब्रह्माहं	अ. शिरः. १
सोऽहं ब्रह्म न संसारी न मत्तो-ऽन्यः कदाचन	ज्ञा. द. १०।६
सोऽहं भगवते विदेहान् ददामि	बृह. ४।४।२३
सोऽहं भगवते सहस्रं ददामि [बृह.४।३।१४,१५,१६,३३+	४।४।७
सोऽहं भगवः शोचामि तं मा भगवाञ्छोकस्य पारं तारयतु	छांदो. ७।१।३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

सोऽहं भगवः सत्येनातिवदानीति
सत्यं त्वेव विजिज्ञासितव्यमिति छांदो. ७।१६।१
सोऽहं सोऽहमिति प्रोक्तो
मंत्रयोगः स उच्यते यो.शि. १।१३२
सोऽहेयमीक्षांचक्रे कथं नु मात्मान
एव जनयित्वा सम्भवति बृ. उ. १।४।४
सोहम् । ह्रौ (ह्रौं) ॐनमो भग-
वते हयग्रीवाय सर्ववागीश्वरे-
श्वराय सर्ववेदमयाय सर्वविद्यां
मे देहि स्वाहा त्रि.म.ना.७।१०
सोऽशोऽयं यश्चेतनमात्रः प्रतिपुरुषं
क्षेत्रज्ञः सङ्कल्पासङ्कल्पाध्यव
सायाभिमानलिङ्गः प्रजापतिः मैत्रा. ५।५
सौक्ष्म्यत्वादेतत्प्रमाणमनेनैव
प्रमीयते हि कालः मैत्रा. ६।१४
सौभद्रश्च महाबाहुः भ. गी. १।१८
सौभद्रो द्रौपदेयाश्च भ. गी. १।६
सौमदत्तिस्तथैव च भ. गी. १।८
सौम्यामेवाप्येति यः सौम्या-
मेवास्तमेति सुबालो. ९।४
सौम्ये आदित्याय ईशान्ये
नमो महसे.. सूर्यता. ४।१
सौवर्णं राजतं ताम्रं चेति
सूत्रत्रयम् (मालायाः) अ. मा. २
सौवर्णाम्बुजमध्यगां त्रिणयनां
सौदामिनीसन्निभां...ध्याये-
द्विन्ध्यनिवासिनीं शशिमुखीं
पार्श्वस्थपञ्चाननाम् वनदु. ६
सौवर्णे राजते ताम्रे धारयेन्मृण्मये
घटे (उत्थाप्य गां प्रयत्नेन
गायत्र्या मूत्रमाहरेत्) बृ. जा. ३।६
स्तनयति स प्रतिहार उद्गृह्णाति.. छांदो. २।१५।१
स्तनयित्नुरेव सविता, विद्युत्सावित्री,
स यत्र स्तनयित्नुस्तद्विद्युत् ,
यत्र वा विद्युत्तत्र स्तनयित्नुरते
द्वे योनिस्तदेकं मिथुनम् सावित्र्यु. ५
स्तनयित्नुरेवेन्द्रो यज्ञः प्रजापतिरिति
कतमः स्तनयित्नुरित्यशनिरिति
कतमो यज्ञ इति पशव इति बृह. ३।९।६
स्तनयत्येषाऽस्य तनूः मैत्रा. ६।५
स्तनं वाऽनुधापयन्त्यथ वत्सं
जातमाहुरतृणाद इति बृह. १।५।२
स्तम्भशालेवेतराण्यनेनोर्ध्वभागभव-
त्यन्यथाऽधः पतति मैत्रा. ४।३
स्तम्भिनी मोहिनी वशीकरिणी
तन्त्रैकसारावयवनगरगजमुख-
बन्धनबलमुखमकरमुखसिंह-
मुखजिह्वामुखानि बन्धय बन्धय लाङ्गूलो. ८
स्तुतोमया वरदा वेदमाता महाना. ११।९
स्तुवते सततं यस्तु सोऽवतीर्णो
महीतले । वने वृन्दावने
क्रीडन्गोपगोपीसुरैः सह कृष्णो. ७
स्तुवन्ति त्वां स्तुतिभिः पुष्कलाभिः भ. गी. ११।२१
स्तुहि श्रुतं गर्तसदं युवानं मृगं न
भीममुपहत्नुमुग्रम् . नृ. पू. २।४
[ऋ. मं. २।३३।११+अथर्व. १८।१।४०
स्तूयते मंत्रसंस्तुत्यैरथर्वविदितैर्विभुः मं.त्रिको. १३
स्तूयमानो न तुष्येत (तु)
निन्दितोनशपेत्परान् [कुंडिको.१२ +कठरु. ७
[२ सन्यासो. १४+ कठश्रु. २७
स्तेनः सुरापो गुरुतल्पगामी मित्र-
ध्रुगेते निष्कृतेर्यान्ति शुद्धिम् शाट्याय. २६
स्तेनो हिरण्यस्य सुरां पिबंश्च
गुरोस्तल्पमावसन्ब्रह्महा च छांदो. ५।१०।९
स्तेयमकार्षीत् परशुमस्मै तपतेति छांदो. ६।१६।१
स्तोकेनानन्दमायाति स्तोके-
नायाति खेदताम् महो. ३।२६
स्तोमतो गायत्रं रथन्तरं बृहद्द्रं
राजनमिति १ ऐत. ३।४।२
स्तोमं महदुरुगायं प्रतिष्ठां दृष्ट्वा
धृत्या धीरो नचिकेतोऽत्यस्राक्षीः कठो. २।११
स्त्रिय-(स अ-) न्नपानादिविचित्र-
भोगैः स एव जाग्रत्परितृप्तिमेति कैव. १२
स्त्रियमहिमिव त्यजेत् ना. प. ७।१
[१ सं. सो. २।७९+
स्त्रियं त्यक्त्वा जगत्यक्तं
जगत्त्यक्त्वा सुखी भवेत्
[महो. ३।४८+ याज्ञव. १७

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स्त्रियं नपुंसकं...बिडालं... स्पृष्ट्वा...भस्मस्नानं समाचरेत्	बृ. जा. ४।७
स्त्रियः किमिव शोभनम्	महो. ३।३९
स्त्रिया सह शेते स उद्गीथः	छांदो. २।१३।१
स्त्रियो हि नरकाग्नीनामिन्धनं चारु दारुणम् [महो. ३।४४+	याज्ञव. १३
स्त्रियो वैश्यास्तथा शूद्राः	भ. गी. ९।३२
स्त्री चैव पुरुषश्च प्रजनयतो यो वा एतां सावित्रीमेवं वेद स पुनर्मृत्युं जयति	सावित्र्यु. ११
स्त्रीणामवाच्यदेशस्य क्लिन्ननाडी-व्रणस्य च । अभेदेऽपि मनो भेदाज्जनः प्रायेण वञ्च्यते	ना. प. ४।२९
स्त्रीपुन्नपुंसकं लैङ्गाः परापरमथापरे	वैतथ्य. २७
स्त्रीपुंसयोर्वा इहैव स्थातुमपेक्षते तस्मै सर्वैश्वर्यं ददाति	नृ. पू. १।७
स्त्रीप्रज्ञैव तर्हि कात्यायनी	बृह. ४।५।१
स्त्रीभिर्वा यानैर्वा ज्ञातिभिर्वा नोपजनं स्मरन्	छांदो. ८।१२।३
स्त्रीलिङ्गं भगवत्युमा	रुद्रहृ. ९
स्त्रीशूद्रबालिशादिभ्य उच्छिष्टं न प्रदापयेत् । यदि दद्यात्प्रमादेन न तद्गच्छति तान्पितॄन्	इतिहा. ३६
स्त्रीषु दुष्टासु वार्ष्णेय	भ. गी. १।४१
स्थाणुभूतेन ळकारेण ज्योतिर्लिङ्ग-मात्मानं धियो बुद्धयः परे वस्तुनि ध्यानेच्छारहिते निर्वि-कल्पके प्रचोदयात्प्रेरयेत्	त्रि. ता. १।९
स्थाणुमन्येऽनुसंयन्ति यथाकर्म यथाश्रुतम्	कठो. ५।७
स्थाणुरयमच्छेद्योऽयं योऽसौ सूर्ये तिष्ठति योऽसौ गोषु तिष्ठति	गोपालो. १।१२
स्थाणुर्नित्यः सदानन्दः शुद्धो ज्ञानमयोऽमलः । आत्माऽहं सर्व-भूतानां विभुः साक्षी न संशयः	सर्वसारो. १०
स्थानत्रय-(या)-व्यतीतस्य पुनर्जन्म न विद्यते [ब्र. बि. ११+	त्रि. ता. ५।११
स्थानं प्राप्स्यसि शाश्वतम्	भ. गी. १८।६२
स्थानं वीरासनं चैषां पृथ्वी चैव प्रदक्षिणाम् । अग्निहोत्रं हुतं चैषां ये वै सन्ध्यामुपासते	सन्ध्यो. ९
स्थानादपसरणं सुराणां	मैत्रा. १।८
स्थानानि स्थानिभ्यो यच्छति	सुबालो. ५।१
स्थाने हृषीकेश तव प्रकीर्त्या	भ. गी. ११।३६
स्थापयित्वा रथोत्तमम्	भ. गी. १।२४
स्थाप्यासनं गुरोः पूज्यं शिव-ज्ञानस्य पुस्तकम् । तत्र तिष्ठेत् प्रतीक्षंस्तद्गुरोरागमनं क्रमात्	शिवो. ७।३५
स्थालीपाकस्योपघातं जुहोति	बृह. ६।४।१९
स्थावरस्वरूपवान् भवति, जङ्गमस्वरूपवान्भवति	गणेशो. २।२
स्थावरं जङ्गमं बीजं तैजसं विषमायुधम् । षडेतानि न गृह्णीयाद्यतिर्मूत्रपुरीषवत्	१ सं. सो. २।९१
स्थावराणां हिमालयः	भ. गी. १०।२५
स्थितधीर्मुनिरुच्यते	भ. गी. २।५६
स्थितधीः किं प्रभाषेत	भ. गी. २।५४
स्थितप्रज्ञस्तदोच्यते	भ. गी. २।५५
स्थितप्रज्ञस्य का भाषा	भ. गी. २।५४
स्थितप्रज्ञो यतिरयं यः सदानन्दमश्नुते	अध्यात्मो. ४२
स्थितश्चलति तत्त्वतः	भ. गी. ६।२१
स्थितः किं मूढ एवास्मि प्रेक्षेऽ(क्ष्योऽ)हं शास्त्रसज्जनैः । वैराग्यपूर्वमिच्छेति शुभेच्छे-त्युच्यते बुधैः [महो. ५।२७+	वराहो. ४।३
स्थिता देवी च मध्यतः	शिवो. २।५
स्थितिरिच्छाक्रियान्वितम्	पञ्चब्र. ४
स्थितिरिति स्थितिविदः सर्वे चेह तु सर्वदा	वैतथ्य. २८
स्थितिरित्येनदुपासीत	बृह. ४।१।७
स्थितिरूपा महालक्ष्मीर्भवति	ना. पू. २।१
स्थितिः सदिति चोच्यते	भ. गी. १७।२७
स्थितोऽस्मि गतसन्देहः	भ. गी. १८।७३
स्थितस्त्वन्ते आदिविराट् पुरुषः स्वांश-मायोपाधिकनारायणमभ्येति	त्रि. म. ना. ३।५

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स्थित्यन्तेऽण्डविराट् पुरुषः
स्वांशं हिरण्यगर्भमभ्येति त्रि.म.ना. ३।४
स्थित्यन्ते त्रिपाद्विभूतिनारायण-
स्येच्छावशान्निमेषो जायते त्रि.म.ना. ३।६
स्थित्यन्ते (विष्णुः) स्वांशं
महाविराट् पुरुषमभ्येति त्रि.म.ना. ३।५
स्थित्वाऽसौ बैन्दवस्थाने घ्राणरन्ध्रे
निरोधयेत् योगकुं. ३।८
स्थित्वाऽस्यामन्तकालेऽपि भ. गी. २।७२
स्थिरजङ्गममध्येऽद्वैतं ब्रह्म
प्रकाशितम् अद्वैतो. १
स्थिरबुद्धिरसम्मूढः भ. गी. ५।२०
स्थिरमात्रा दृढं कृत्वा अङ्गुष्ठेन
समाहितः । द्वे गुल्फे तु प्रकुर्वीत.. क्षुरिको. ६
स्थिरमासनमात्मनः भ. गी. ६।११
स्थिरस्थायी विनिष्कम्पः सदा
योगं समभ्यसेत् अ. ना. २३
स्थिरैरङ्गैस्तुष्टुवांसस्तनूभि-
र्व्यशेम (हि) देव हितं यदायुः नृ. पू. २।११
[+ऋ.मं.१।८९।८+वा.सं.२५।२१ +तै.आ. १।१।१
स्थूलत्वात्सूक्ष्मत्वाद्बीजत्वात्
साक्षित्वाच्चाप्नोति ह वा इदं
सर्वमादिश्च भवति नृसिंहो. २।४
स्थूलत्वात्स्थूलभुक्त्वाच्च सूक्ष्मत्वात्
सूक्ष्मभुक्त्वाच्चैक्यादानन्दभोगाच्च नृसिंहो. १।२
स्थूलदेहविहीनात्मा सूक्ष्मदेह-
विवर्जितः । कारणादि-
विहीनात्मा तुरीयादिविवर्जितः ते. बिं. ४।७३
स्थूलभुक्चतुरात्माऽथ विश्वो
वैश्वानरः पुमान् ना. प. ८।११
स्थूलभुग्वैश्वानरात्मिकां काम-
पीठालयां मित्रेशनाथात्मिकां
जाग्रद्दशाधिष्ठायिनीमिच्छा-
शक्त्यात्मिकां कामेश्वरी
प्रथमकूटां मन्यन्ते श्रीवि. ता. १।७
(तथा) स्थूलमनाकाशमसं-
स्पृश्यमचाक्षुषम् [अ.पू.५।७३+ जा. द. ९।४
स्थूलसूक्ष्मकारणदेहोद्भवपूर्वकं
जीवेश्वरस्वरूपं विविच्य कथ-
यामीति सावधानेनैका-
ग्रतया श्रूयताम् पैङ्गलो. २।१
स्थूलसूक्ष्मकारणरूपैर्विश्व-तैजस-
प्राज्ञेश्वरैः सर्वावस्थासु
साक्षी त्वेक एवावतिष्ठते ना. प. ६।७
स्थूलसूक्ष्मबीजसाक्षिभिर्द्वितीया-
ऽन्तरिक्षं स उकारः नृसिंहो. ३।२
स्थूलसूक्ष्मबीजसाक्षिभिर्मात्रा-
मात्राः प्रतिमात्राः कृत्वोतानु-
ज्ञात्रनुज्ञाविकल्परूपं
चिन्तयन्ग्रसेत् नृसिंहो. ३।३
स्थूलसूक्ष्मबीजसाक्षिभि-
स्तृतीया द्यौः स मकारः नृसिंहो. ३।२
स्थूलसूक्ष्मबीजसाक्षिभेदेना-
कारादयश्चतुर्विधाः... वराहो. ४।१
स्थूलसूक्ष्मबीजसाक्षिभिर्याऽव-
सानेऽस्य चतुर्थ्यर्धमात्रा
सा सोमलोक ओङ्कारः नृसिंहो. ३।२
स्थूलसूक्ष्मेषु भूतेषु स एव
रसतेजसी बृ. जा. २।२
स्थूलं तर्पयते विश्वं प्रविविक्तं
तु तैजसम् आगम. ४
स्थूलं सूक्ष्मं परं चेति त्रिविधं ब्रह्म-
णो वपुः । स्थूलं शुक्लात्मकं
बिन्दुः सूक्ष्मं पञ्चाग्निरूपकम् यो. शि. ५।२८
स्थूलं सूक्ष्मं परं चेति त्रिविधं ब्रह्म-
णो वपुः । पञ्चब्रह्ममयं रूपं
स्थूलं वैराजमुच्यते । हिरण्यगर्भं
सूक्ष्मं तु नादं बीजत्रयात्मकम् यो. शि. २।१४
स्थूलानि सूक्ष्माणि बहूनि चैव
रूपाणि देही स्वगुणैर्वृणोति ।
क्रियागुणैरात्मगुणैश्च तेषां
संयोगहेतुरपरोऽपि दृष्टः श्वेताश्व. ५।१२
स्थैर्यमात्मविनिग्रहः भ. गी. १३।१८
स्नातको वाऽस्नातको वोत्सन्नाग्नि-
रनग्निको वा यदहरेव विरजे-
त्तदहरेव प्रव्रजेत् ना. प. ३।७७
स्नात्वाऽम्भसा भस्मना वा शुक्ल-
वस्त्रोपवीतवान् । दूर्वागर्भस्थितं
पुष्पं गुरुः शिरसि धारयेत् शिवो. ७।४३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स्नानं कुर्यात्परेच्छया (यतिः) — ना. प. ५।१५

स्नानं कृत्वा शिवतीर्थे च देहं
सर्वं भस्मोद्धूलनात्पावयित्वा ।
त्रिपुण्ड्रं धार्यं भर्त्सनात्पातकौ-
घगिरेर्भस्म प्राहुरत्यर्थमेतत् — सि. शि. १३

स्नानं त्रिपुण्ड्रस्य शिरोललाटवक्ष-
स्स्कन्धमणिबन्धेषु कूर्पे ।
नाभिप्रदेशे पार्श्वयोर्गण्डदेशे
गुह्यप्रदेशे गुल्फयोश्च क्रमात्स्यात् — सि. शि. १४

स्नानं त्रिषवणं प्रोक्तं बहूदकवन-
स्थयोः । हंसे तु सकृदेव
स्यात्परहंसे न विद्यते — ना. प. ४।२३

स्नानं दानं (पानं)तथा शौचमद्भिः
पूताभिराचरेत् । स्तूयमानो
न तुष्येत निन्दितो न
शपेत्परान् [कुंडिको. १२+ — २सन्न्यासो. १४

स्नानं पानं तथा शौचमद्भिः
पूताभिराचरेत् । नदीपुलि-
नशायी स्याद्देवागारेषु वा स्वपेत् — कठरु. ६

स्नानं मनोमलत्यागः शौचमिन्द्रिय-
निग्रहः [मैत्रे. २।२+ — स्कन्दो. ११

स्नायुभ्योऽस्थीनि — गर्भो. २

स्नुहिपत्रनिभं शस्त्रं सुतीक्ष्णं
स्निग्धनिर्मलम् । समादाय
ततस्तेन रोममात्रं समुच्छिनेत् — योगकुं. २।२९

स्नेहप्रणयगर्भाणि पेशलान्युचितानि
च । देशकालोपपन्नानि
वचनान्यभिभाषते — अक्ष्युप. १०

स्नेहः स्नेहेन भवति — सामर. ९५

स्नेहो यथा पललपिण्डं शान्तमूल-
मोतं प्रोतमनु व्यासं व्यति-
षिक्तो व्याप्यते व्यापयते... — नृ. पू. २।६

स्पन्दाच्च फलसम्प्राप्तिस्तस्माद्दैवं
निरर्थकम् — भवसं. १।४४

स्पर्शनेन्द्रियसंस्पर्शः स्पर्शो मानस
एव च । द्विविधः सुखदुःखानां
वेदनानां प्रवर्तकः — आयुर्वे. ४५

स्पर्शयति सर्वमात्मा जानीत — मैत्रा. ६।७

स्पर्शयितव्यमेवाप्येति यः
स्पर्शयितव्यमेवास्तमेति — सुबालो. ९।५

स्पर्शवान्वायुः स्पर्शवायुभ्यां भिन्नः — गोपालो. १।४

स्पर्शं सर्वमसत्सदा — ते. बिं. ३।५७

स्पर्शं रूपं रसं गन्धं कोशाः पञ्च
मनोभवाः । जाग्रत्स्वप्नसुषु-
प्त्यादि मनोमयमितीरितम् — ते. बिं. ५।१०३

स्पर्शान् कृत्वा बहिर्बाह्यान् — भ. गी. ५।२७

स्पृहां गोमांसमिव...कारागृह-
विनिर्मुक्तचोरवत्पुत्राप्तबन्धुभव-
स्थलं विहाय दूरतो वसेत् — ना. प. ७।१

स्प्रष्टव्या सा न भव्येन स-
श्वमांसेव पुल्कसी (अहंता) — ना. प. ३।५१

स्फटिकरजतवर्णं मौक्तिकीमक्ष-
मालाममृतकलशविद्यां ज्ञान-
मुद्रां कराग्रे । दधतमुरगकक्ष्यं
चन्द्रचूडं त्रिनेत्रं विधृतविविध-
भूषं दक्षिणामूर्तिमीडे — द. मू. ४

स्फटिकः प्रतिबिम्बेन यथा नायाति
रञ्जनम् । तज्ज्ञः कर्मफलेना-
न्तस्तथा नायाति रञ्जनम् — अ. पू. ५।१८

स्फुरत्प्रज्वलसञ्ज्वालापूज्यमादित्य-
मण्डलम् । ध्यात्वा हृदि स्थितं
योगी प्राणायामे सुखी भवेत् — यो. चू. ९७

स्फुरत्यात्मभिरात्मैव चित्तै-
रब्धीव वीचिभिः — अ. पू. २।४१

स्फुरन्ति हि न भोगाशा
मृगतृष्णासरस्स्वपि — महो. ३।५६

स्मरन् मुक्त्वा कलेवरम् — भ. गी. ८।५

स्मरन्नारायणं देवं चतुर्बाहुं किरी-
टिनम् । शुद्धस्फटिकसङ्काशं
पीतवाससमच्युतम् ॥ धारयेत्
पञ्च घटिकाः सर्वपापैः प्रमुच्यते — १ यो. त. ८९

स्मराद्वाव भूयोऽस्तीति तन्मे
भगवान्ब्रवीतु — छांदो. ७।१३।२

स्मरेण वै पुत्रान्विजानाति, स्मरेण
पशून् , स्मरमुपास्स्वेति — छांदो. ७।१३।१

स्मरो वावाकाशाद्भूयस्तस्माद्य-
द्यपि बहव आसीरन्नस्मरन्तो
नैव ते कञ्चन शृणुयुः.. — छांदो. ७।१३।१

८८

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स्मरो वै आकाशाद्भूयान्-(मा.पा.) — छां.उ. ७।१३।१

स्मशाने अनाहताङ्गी — निर्वाणो. ६

स्मृतिभ्रंशाद्बुद्धिनाशः — भ.गी. २।६३

स्मृतिर्जायते पुरुषोत्तमात् — सि. वि. २

स्मृतिर्दया क्षान्तिरहिंसा पत्नी संयाजाः — प्रा. हो. ४।३

स्मृतिर्मेधा धृतिः क्षमा — भ. गी. १०।३४

स्मृतिलम्भे सर्वग्रन्थीनां विप्रमोक्षः — छांदो. ७।२६।२

स्मृतिः सत्सेवनाद्यैश्च धृत्यन्तैरुपलभ्यते । स्मृत्या स्वभावं भावानां स्मरन् दुःखात् प्रमुच्यते — आयुर्वे. १९

स्मृतेनापिहिता गुहा, शमेनापिहिता गुहा — इतिहा. १६

स्मृत्या स्मारः स्मारेण विज्ञानं विज्ञानेनात्मानं वेदयति — महाना. १७।१३

स्यातां हिमाद्रिकैलासौ तस्या देव्यास्तु कुण्डले । स्वर्लोकश्च भुवर्लोको देव्या ओष्ठाधरौ मतौ — गुह्यका. १३

स्यां न्वहं तेनामृताऽऽहो ३ — बृह. ४।५।३

स्योनापृथिवि(नो) भवा नृक्षरा निवेशनी । यच्छा नः शर्म सप्रथाः [महाना.५।६+ — प्रवर्ग्या. १३
[+ऋ.मं.१।२२।१५+वा.सं. ३५।२१+३६।१३

स्योनेन मे सन्तिष्ठस्व — महाना. १६।११

स्रवत्यामघटाम्बुवत् (ज्ञानं) — शाट्याय. ३६

स्रष्टुकामो जगद्योनिस्तमोगुणमधिष्ठाय सूक्ष्मतन्मात्राणि भूतानि स्थूलीकर्तुं सोऽकामयत — पैङ्गलो. १।४

स्रामे स्रामः परिवृक्णे परिवृक्णः — छांदो. ८।९।१

स्तुतो मया वरदेति विसृज्योदीरणा वत सूर्यस्यावृत्तमसम्पन्नं पुरस्ताद्यस्मात्कोशादिति यथार्थमुपतिष्ठते — संध्यो. ३

स्रुवेण वा चमसेन वा कंसेन वैता आहुतीर्जुहोति — कौ. त. २।३

स्रोतसा नीयते दारु यथा निम्नोन्नतस्थलम् । दैवेन नीयते देहो तथा कालोपभुक्तिषु — २ आत्मो. १८

स्रोतसामपि जाह्नवी — भ. गी. १०।३०

स्वकर्मणा तमभ्यर्च्य — भ. गी. १८।४६

स्वकर्मनिरतः सिद्धिं — भ. गी. १८।४५

स्वकं रूपं दर्शयामास भूयः — भ. गी. ११।५०

स्वकार्यं घटमित्युक्तं यथा जीवो (दीपो) हि तत्पदम् । गुरुवाक्यसमाभिन्ने ब्रह्मज्ञानं प्रकाशते (स्फुटीभवेत्)[यो.शि.६।७८+ — योगकुं. ३।१६

स्वकुलानुरूपामभिमतकन्यां विवाह्य...साधनचतुष्टयसम्पन्नः सन्न्यस्तुमर्हति — ना. प. २।१

स्वगतं च न मे किञ्चिन्न मे भेदत्रयं क्वचित् — ते. बिं. ३।४७

स्वगमननिरोधग्रहणं न कुर्यात् — ना. प. ७।१

स्वगृह्योक्तविधानेन प्रतिष्ठाप्याग्निमीजयेत् — बृ. जा. ३।११

स्वचित्तबिलसंस्थेन नानाविभ्रमकारिणा । बलात्कामपिशाचेन विवशः परिभूयते — महो. ३।३४

स्वचैतन्ये स्वयं स्थास्ये स्वात्मराज्ये सुखे रमे । स्वात्मसिंहासने स्थित्वा स्वात्मनोऽन्यन्न चिन्तये — ते. बिं. ३।२५

स्वच्छतोर्जितता सत्ता हृद्यता सत्यता ज्ञता — १ सं. सो. २।५६

स्वच्छं स्वतःसिद्धमित्याचमनीयम् — भावनो. ८

स्वच्छं विभाति शरदीव खमागतायां चिन्मात्रमेकमजमाद्यमनन्तमन्तः — महो. ५।५३

स्वच्छं निराकारमसङ्गमक्षुतम् — १ बिल्वो. ११

स्वजनं हि कथं हत्वा — भ. गी. १।३७

स्वज्ञोऽपि यत्प्रसादेन ज्ञानं तत्फलमाप्नुयात् । सोऽयं हयास्यो भगवान्हृदि मे भातु सर्वदा — हयग्री. शीर्षकं

स्वतः पूर्णः परात्माऽत्र ब्रह्मशब्देन वर्णितः — शु. र. ३।४

स्वतः शिवः पशुपतिः साक्षी सर्वस्य सर्वदा — पा. ब्र. १२

स्वव्यतिरिक्तं सर्वं त्यक्त्वा मधुकरवृत्त्याऽऽहारमाहरन्कृशीभूत्वा मेदोवृद्धिमकुर्वन्विहरेत् — १ सं.सो. २।५१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स्वतेजसा विश्वमिदं तपन्तम् भ. गी. ११।१९
स्वतो वा परतो वाऽपि न किञ्चिद्वस्तु जायते । सदसत्सदसद्वापि न किञ्चिद्वस्तु जायते अ. शां. २२
स्वदारनिरत ऋतुकालाभिगामी सदा परदारवर्जी प्राजापत्यः आश्रमो. १
स्वदेशमुत्सृज्य ज्ञातचरदेशं विहाय विस्मृतपदार्थं पुनः प्राप्तहर्ष इव...विहाय दूरतो वसेत् ना. प. ७।१
स्वदेहमरणिं कृत्वा प्रणवं चोत्तरारणिम् । ध्याननिर्मथनाभ्यासादेवं पश्येन्निगूढवत् श्वेताश्व. १।१४
स्वदेहमलनिर्मोक्षो मृज्जलाभ्यां महामुने । यत्तच्छौचं भवेद्बाह्यं मानसं मननं विदुः जा. द. १।२०
स्वदेहस्य तु मूर्धानं ये प्राप्य परमां गतिम् । भूयस्ते न निवर्तन्ते परावरविदो जनाः कुण्डिको. २२
स्वदेहाशुचिगन्धेन न विरज्येत यः पुमान् । विरागकारणं तस्य किमन्यदुपदिश्यते मुक्तिको. २।६६
स्वदेहे यो न जानाति तस्य सिद्धिः कथं भवेत् । षट्चक्रं षोडशाधारं त्रिलक्ष्यं व्योमपञ्चकम् यो. चू. ४
स्वधर्म एव सर्वं धत्ते मैत्रा. ४।३
स्वधर्ममपि चावेक्ष्य भ. गी. २।३१
स्वधर्मे निधनं श्रेयः भ. गी. ३।३५
स्वधाऽहमहमौषधम् भ. गी. ९।१६
स्वधां पितृभ्यः, आशां मनुष्येभ्यः, तृणोदकं पशुभ्यः छांदो. २।२२।२
स्वधेति पितरः (उपासते) मुद्गलो. ३।२
स्वपूर्णात्मातिरेकेण जगज्जीवेश्वरादयः । न सन्ति नास्ति माया च तेभ्यश्चाहं विलक्षणः वराहो. २।११
स्वपूर्वापन्नाश्रमाचारविद्याधर्मप्राभवमननुस्मरंस्त्यक्तवर्णाश्रमाचारः...प्रणवात्मकेन देहत्यागं करोति यः सोऽवधूतः तुरीया. ३
स्वपौरुषैकसाध्येन स्वेप्सितत्यागरूपिणा । मनःप्रशममात्रेण विना नास्ति शुभा गतिः महो. ४।९०
स्वप्न इव मिथ्यादर्शनम् (पुण्यापुण्यं) मैत्रा. ४।२
स्वप्न इव यः पश्यतीन्द्रियबिले मैत्रा. ६।२५
स्वप्नजगद्भ्रगजादितुल्यम् निर्वाणो. ३
स्वप्नजागरणोपेता जन्तवो जागृतिं गताः । योगिनस्तत्त्वसम्पन्ना न जाग्रति न शेरते अमन. २।५९
स्वप्नजागरिते स्थाने ह्येकमाहुर्मनीषिणः । भेदानां हि समत्वेन प्रसिद्धेनैव कर्मणा वैतथ्य. ५
स्वप्नजाग्रदिति प्रोक्तं जाग्रत्यपि परिस्फुरत् ..सौषुप्तिःसोच्यतेगतिः महो. ५।१८
स्वप्नदृक्चित्तदृश्यास्ते न विद्यन्ते ततः पृथक् । तथा तद्दृश्यमेवेदं स्वप्नदृक्चित्तमिष्यते अ. शां. ६४
स्वप्नदृक्प्रचरन्स्वप्ने दिक्षु वै दशसु स्थितान् । अण्डजान्स्वेदजान्वाऽपि जीवान्पश्यति यान्सदा अ. शां. ६३
स्वप्नदृष्टं च यद्वस्तु जागरे चेज्जगद्भवेत् । नदीवेगो निश्चलश्चेत् केनापीदं भवेज्जगत् ते. बि. ६।८८
स्वप्नदेहो यथाऽध्यस्तस्तथैवायं हि देहकः ना. बि. २४
स्वप्ननिद्रायुतावाद्यौ प्राज्ञस्त्वस्वप्ननिद्रया । न निद्रां नैव च स्वप्नं तुर्ये पश्यन्ति निश्चिताः आगम. १४
स्वप्नमाये यथा दृष्टे गन्धर्वनगरं यथा । तथा विश्वमिदं दृष्टं वेदान्तेषु विचक्षणैः वैतथ्य. ३१
स्वप्नवृत्तावपि त्वन्तश्चेतसा कल्पितं त्वसत् वैतथ्य. ९
स्वप्नस्थ-राज्यभिक्षाभ्यां प्रबुद्धः स्पृशते खलु वराहो. २।५८
स्वप्नस्थानश्चतुरात्मा तैजसो हिरण्यगर्भश्चतूरूप उकार एव नृसिंहो. २।५

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स्वप्नस्थानस्तैजस उकारो द्वितीया मात्रोत्कर्षादुभयत्वाद्वोत्कर्षति ह वै ज्ञानसन्तर्ति समानश्च भवति माण्डू. १०

स्वप्नस्थानः सूक्ष्मप्रज्ञः सप्ताङ्ग एकोनविंशतिमुखः सूक्ष्मभुक् चतुरात्मा तैजसो हिरण्यगर्भो द्वितीयः पादः नृसिंहो. ९।३

स्वप्नस्थानेऽनन्तः संज्ञासप्ताङ्ग एकोनविंशतिमुखः प्रविभक्तोऽभूत् श्रीवि. ता. २।१

स्वप्नस्थानोऽन्तःप्रज्ञः सप्ताङ्ग एकोनविंशतिमुखः प्रविविक्तभुक् तैजसो द्वितीयः पादः माण्डू. ४
[+ रामो. ता.२।२+ ग.शो. १।२

स्वप्नस्थानो बहिःप्रज्ञः सप्ताङ्ग एकोनविंशतिमुखः प्रविविक्तभुक् तैजसो द्वितीयः पादः नृ. पू. ४।२

स्वप्नान्त उच्चावचमीयमानो रूपाणि देवः कुरुते बहूनि बृह. ४।३।१३

स्वप्नान्तं जागरितान्तं चोभौ येनानुपश्यति । महान्तं विभुमात्मानं मत्वा धीरो न शोचति कठो. ४।४

स्वप्नावस्थायां तैजसस्य चातुर्विध्यं तैजसविश्वस्तैजसतैजसस्तैजसप्राज्ञस्तैजसतुरीय इति प. हं. प. ९

स्वप्ने चावस्तुकः कायः पृथगन्यस्य दर्शनात् । यथा कायस्तथा सर्वं चित्तदृश्यमवस्तुकम् अ. शां. ३६

स्वप्ने चिदंशशून्यत्वं जागरे विषयग्रहः । स्वप्नजागरणातीता अतस्तत्त्वं विदुर्बुधाः अमन. २।६०

स्वप्ने जागरितं नास्ति जागरे स्वप्नता नहि । द्वयमेव लये नास्ति लयोऽपि ह्यनयोर्न च यो. शि. ४।११

स्वप्नेन शारीरमभिप्रहत्याऽसुप्तः सुप्तानभिचाकशीति बृह. ४।३।११

स्वप्नेऽपि यो हि युक्तः स्याज्जाग्रतीव विशेषतः । ईदृक्चेष्टः स्मृतः श्रेष्ठो वरिष्ठो ब्रह्मवादिनाम् ना. प. ५।१६

स्वप्ने स जीवः सुखदुःखभोक्ता स्वमायया कल्पितजीवलोके । सुषुप्तिकाले सकले विलीने तमोभिभूतः सुखरूपमेति कैव. १३

स्वप्रकाशचिदानन्दं स हंस इति गीयते ब्र. वि. २१

स्वप्रकाशब्रह्मतत्त्वे शिवशक्तिसम्पुटितप्रपञ्चच्छेदनम् निर्वाणो. ५

स्वप्रकाशमधिष्ठानं स्वयम्भूय सदात्मना । ब्रह्माण्डमपि पिण्डाण्डं त्यजतां मलभाण्डवत् अध्यात्मो. ८

स्वप्रकाशं तमात्मानमप्रकाशः कथं स्पृशेत् वराहो. २।९

स्वप्रकाशं विश्वेश्वराभिधं पातालमधितिष्ठति भस्मजा. २।१०

स्वप्रकाशः परं ज्योतिः स्वानुभूत्यैकचिन्मयः । तदेव रामचन्द्रस्य मनोराद्यक्षरः स्मृतः रामो. ५।१

स्वप्रकाशापरोक्षत्वमयमित्युक्तितो मतम् । अहङ्कारादिदेहान्तं प्रत्यगात्मेति गीयते शु. र. ३।७

स्वप्रकाशे निरानन्दे तमो मूढस्य जायते आ. प्र. २६

स्वप्रकाशैकसंसिद्धे नास्ति माया परात्मनि । व्यावहारिकदृष्ट्येयं विद्याविद्या न चान्यथा पा. ब्र. २३

स्वप्रकाशोऽप्यविषयज्ञानत्वाज्जानन्नेव ह्यन्यत्रान्यन्न विजानाति नृसिंहो. ९।१

स्वप्रकाशोऽस्मि चिद्घनः ब्र. वि. १०९

स्वप्रभं सच्चिदानन्दं भक्त्या जानाति चाव्ययम् वासुदे. ८

स्वभावजेन कौन्तेय भ. गी. १८।६०

स्वभावनियतं कर्म भ. गी. १८।४७

स्वभावप्रभवैर्गुणैः भ. गी. १८।४१

स्वभावमेके कवयो वदन्ति कालं तथाऽन्ये परिमुह्यमानाः । देवस्यैष महिमा तु लोके येनेदं भ्राम्यते ब्रह्मचक्रम् श्वेताश्व. ६।१

स्वभावस्तु प्रवर्तते भ. गी. ५।१४

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स्वभावं भावसङ्काद्यमसङ्गातं पदाच्युतम् ते. बिं. १।७
स्वभावेनामृतो यस्य भावो (धर्मो) गच्छति मर्त्यताम् । कृतके-नामृतस्तस्य कथं स्थास्यति निश्चलः [अद्वैत. २२+ अ. शां. ८
स्वभावोऽध्यात्ममुच्यते भ. गी. ८।३
स्वमसङ्गमुदासीनं परिज्ञाय नभो यथा। न श्लिष्यते यतिः किञ्चित्कदाचिद्भाविकर्मभिः अध्यात्मो. ५१
स्वमात्मनि स्वयं तृप्तः स्वमात्मानं स्वयं चर । आत्मानमेव मोदस्व वैदेहीमुक्तिको भव ते. बिं. ४।८१
स्वमानन्दमनुस्मरन् स्वशरीराभिमानदेशविस्मरणं मत्वा... दूरतो वसेत् (यतिः) ना. प. ७।१
स्वमायावैभवान्सर्वान्संहृत्य स्वात्मनि स्थितः । पञ्चब्रह्मात्मकातीतो भासते स्वस्वतेजसा पञ्चब्र. १७
स्वमुखेन सदा-(समा-) वेष्ट्य ब्रह्मरन्ध्रमुखं मुने । सुषुम्नाया इडा सव्ये दक्षिणे पिङ्गला स्थिता जा. द. ३।१३
स्वमेव सर्वतः पश्यन्मन्यमानः स्वमद्वयम् । स्वानन्दमनुभुञ्जानो निर्विकल्पो भवाम्यहम् कुण्डिको. २७
स्वयंज्योतिर्ब्रह्माकाशः सर्वदा विराजते परं ब्रह्मत्वात् ना. प. ८।२४
स्वयंज्योतिः प्रकाशः सर्ववेद्यः सर्वज्ञः सर्वसिद्धिः सर्वेश्वरः सोऽहमिति ना. प. ९।२२
स्वयमनिन्द्रियोऽपि सर्वतः पश्यति सर्वतः शृणोति सर्वतो गच्छति सर्वतआदत्तेसर्वगःसर्वगतस्तिष्ठति नृ. पू. २।८
स्वयमनुभूयत एव देवदेवः अ- पू. १।९५
स्वयममनस्कमश्रोत्रमपाणिपादं ज्योतिर्विवर्जितम् ब्रह्मो. ३
स्वयमवतीर्णो ह्ययमात्मा ब्रह्म सोऽहमात्मा चतुष्पात् ग. शो. ५।६
स्वयमादिः सर्वान्तरात्मा देवस्य स्वयं क्रीडात्मकमवासृजत् । यः स्वयं लोकमवधारमवधारयन्स्वाहा पारमा. ६।१
स्वयमिन्द्रः स्वयं शिवः अध्यात्मो. २०
स्वयमीश्वरः स्वयम्प्रकाशश्चतुरात्मोतानुज्ञात्रनुज्ञाविकल्पैरोतो ह्ययमात्मा नृसिंहो. २।७
स्वयमुच्चलिते देहे देही नित्यसमाधिना । निश्चलं तं विजानीयात्समाधिरभिधीयते सौभाग्य. २२
स्वयमेव कृतं द्वारं रुद्राक्षं स्यादिहोत्तमम् रु. जा. १२
स्वयमेव तु सम्पश्येद्देहे बिन्दुं च निष्कलम् ब्र. वि. ५४
स्वयमेव त्वया ज्ञातं गुरुतश्च पुनः श्रुतम् । स्वसङ्कल्पवशाद्बद्धो निःसङ्कल्पाद्विमुच्यते महो. २।७०
स्वयमेव परं ब्रह्म पूर्णमद्वयमक्रियम् अध्यात्मो. २१
स्वयमेव प्रजायन्ते लाभालाभविवर्जिते । योगमार्गे तथैवेदं सिद्धिजालं प्रवर्तते यो.शि. १।१५५
स्वयमेव मया पूर्वमभिज्ञातं विशेषतः । एतदेव हि पृष्टेन पित्रा मे समुदाहृतम् महो. २।३२
स्वयमेव सच्चिदानन्दस्वरूपो भवेन्न किम् रामर. १।९
स्वयमेव सौमित्रिरैक्ष्वाके वंशे जायमानो रक्षांसि सर्वाणि विनिघ्नंश्चातुर्वर्ण्यधर्मान्प्रवर्तयति सङ्कर्षणो. २
स्वयमेव स्वयं भामि स्वयमेव सदात्मकः । स्वयमेवात्मनि स्वस्थः स्वयमेव परा गतिः ते. बिं. ३।२२
स्वयमेव स्वयं भुञ्जे स्वयमेव स्वयं रमे । स्वयमेव स्वयंज्योतिः स्वयमेव स्वयं महः ते. बिं. ३।२३
स्वयमेव स्वयं हंसः...स्वात्मानन्दं.. स जीवन्मुक्त उच्यते ते. बिं. ४।३१
स्वयमेवाऽऽत्मनाऽऽत्मानमानन्दं पदमाप्स्यसि महो. ६।७८
स्वयमेवाऽऽत्मनाऽऽत्मानं भ. गी. १०।१५

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स्वयमेवात्मनि स्वस्थः स्वयमेव परा गतिः ते. विं. ३।२२
स्वयमेवैकवीरोऽग्रे स्वयमेव प्रभुः स्मृतः । स्वस्वरूपे स्वयं स्वप्स्ये-त्स जीवन्मुक्त उच्यते ते. विं. ४।३२
स्वयम्प्रकाशमनिशं ज्वलति त्रि. म. ना.७।७
स्वयम्प्रकाशः स्वयं ब्रह्म भवति ब्र. शिखो. ३
स्वयं कल्पिततन्मात्रा जालाभ्य-न्तरवर्ति च । परां विवशतामेति शृङ्खलाबद्धसिंहवत् महो. ५।१२९
स्वयं गुणभिन्नाऽङ्कुरेष्वपि गुणभिन्ना (माया) सर्वत्र.. नृसिंहो. ९।३
स्वयं चैव ब्रवीषि मे भ. गी. १०।१३
स्वयंज्योतिर्ब्रह्माकाशः सर्वदाविराजते ना. प. ८।२३
स्वयं तस्मात्पशुपतिर्बभूव शरभो. १३
स्वयं दाता स्वयं भोक्ता स्वयं देवो महेश्वरः । निर्विकल्पं स्वयं ब्रह्म तस्याहं पञ्चमाश्रयः २ तत्त्वो. ८
स्वयं धीराः पण्डितं मन्यमानाः । दन्द्रम्यमाणाः (जङ्घन्यमानाः) परियन्ति मूढा अन्धेनेव नीय-माना यथान्धाः [कठो.२।५+ मुण्ड. २।८
स्वयं निर्विकल्पमशेषकल्पाधार-मशेषभूतान्तर्यामित्वेन...दम्भा-हङ्कारादिभिरसंस्पृष्टचेता वर्तत एवमुक्तलक्षणो यः स एव ब्राह्मण इति व. सू. ९
स्वयं प्रकाशिते तत्त्वे तत्क्षणा-त्तन्मयो भवेत् अमन. २।५४
स्वयं ब्रह्म न सन्देहः स्वस्मादन्यन्न किञ्चन । सर्वमात्मैव शुद्धात्मा सर्वं चिन्मात्रमद्वयम् ते. विं. ६।३९
स्वयं प्रकाशिते तत्त्वे स्वानन्द-स्तत्क्षणाद्भवेत् अमन. २।५१
स्वयं ब्रह्मात्मकं विद्धि स्वस्मा दन्यन्न किञ्चन ते. विं. ६।५२
स्वयं ब्रह्मा स्वयं विष्णुः स्वयमिन्द्रः स्वयं शिवः । स्वयं विश्वमिदं सर्वं स्वस्मादन्यन्न किञ्चन अध्यात्मो. २०

स्वयं भातं निराधारं ये जानन्ति सुनिश्चितम् । ते हि विज्ञान-सम्पन्ना इति मे निश्चिता मतिः वराहो. २।१०
स्वयंभानः पर एको ज्योतिरेव.. २ रुद्रो. ६२
स्वयं भूत्वा स्वयं भूत्वा स्वयमेवा-वशिष्यते कठरु. ४६
स्वयं यतः कुतश्च न बिभेति नृ. पू. २।१०
स्वयं विहत्य स्वयं निर्माय स्वेन भासा स्वेन ज्योतिषा प्रस्व-पित्यत्रायं पुरुषः स्वयंज्योतिर्भवति बृह. ४।३।९
स्वयैव सूक्ष्मया बुद्ध्या स्वयं विज्ञातवाञ्छुकः महो. २।१२
स्वयोनावुपशान्तस्य मनसः सत्य-(गामिनः) कामतः । इन्द्रियार्थ-विमूढस्यानृताः कर्मवशानुगाः [मैत्रा. ६।३४+ मैत्रे. १।९
स्वर इति प्रत्यास्वर इत्यमुं तस्माद्वा एतमिममगुं चोद्गीथमुपासीत छांदो. १।३।२
स्वरवतां रथन्तरस्य स्तोभानां स्वरवन्तः प्रयोक्तव्या इति संहितो. २।४
स्वरस्य का गतिरिति प्राण इति होवाच छांदो. १।८।४
स्वरान्वितो दक्षिणपत्रगो हरिः । श्रियासमेतः... १ बिल्वो. ३
स्वरितलिङ्गविभक्तिवचनानि च २ प्रणवो. १६
स्वरिति स्वर्गो लोकः स सामवेदः सन्ध्यो. २०
स्वरित्यस्याः (व्याहृत्याः) शिरः, नाभिर्भुवो भूःपादा आदित्यश्चक्षुः मैत्रा. ६।६
स्वरूपध्यानेन निरालम्बमवलम्ब्य स्वात्मनिष्ठानुकूलेन सर्वं विस्मृत्य... प्रणवात्मकत्वेन देहत्यागं करोति यः सोऽवधूतः तुरीया. ३
स्वरूपव्याप्तदेहस्य ध्यानं कैवल्य-सिद्धिदम् त्रि. ब्रा. २।१४८
स्वरूपसूर्येऽभ्युदिते स्फुटोक्ते-र्गुरोर्महावाक्यपदैः प्रबुद्धः शु. र. ३।९
स्वरूपाज्ञानमानन्दमयकोशः पैङ्गलो. २।५
स्वरूपानुसन्धानब्रह्मप्रणवध्यान-मार्गेणावहितः सन्न्यासेन देह-

त्यागं करोति स परमहंस-
परिव्राजको भवति — प. हं. प. ८
स्वरूपानुसन्धानव्यतिरिक्तान्य-
शास्त्राभ्यास उष्ट्रकुङ्कुमभार-
वद्व्यर्थः [ना. प. ५।१५+ — १ सं.सो. २।५९
स्वरूपानुसन्धानं कुर्वन्सर्वमनन्य-
बुद्ध्या स्वस्मिन्नेव मुक्तो भवति — ना. प. ५।२१
स्वरूपानुसन्धानेन सर्वप्रपञ्चं
विदित्वा...देहत्यागं करोति
यः सोऽवधूतः — तुरीया. ३
स्वरूपावस्थितिर्मुक्तिस्तद्भ्रंशो-
ऽहन्त्ववेदनम् — महो. ५।२
स्वरेण सन्धयेद्योगमस्वरं
भावयेत्परम् — ब्र. बिं. ७
स्वरेण सर्वाणि व्यञ्जनानि
व्याप्तानि एवं सर्वान्का-
मानवाप्नोति — संहितो. २।३
स्वरेणसँल्लयेद्योगीस्वरंसम्भावयेत्परम् — त्रि. ता. ५।७
स्वर्गकामः प्रतृण्णं उभयकाम
उभयमन्तरेण — ३ ऐत. १।३।२
स्वर्गद्वारमपावृतम् — भ. गी. २।३२
स्वर्गसꣳस्तावं हि सामेति — छांदो. १।८।५
स्वर्गलोकं गच्छति यस्तथाऽधीते — संहितो. १।१
स्वर्गं लोकं यजमानायाममात्मन
आगायानीत्येतानि मनसा
ध्यायन्नप्रमत्तः स्तुवीत — छांदो. २।२२।२
स्वर्गं वयं लोकꣳ सामाभि-
संस्थापयामः — छांदो. १।८।५
स्वर्गापवर्गयोरेकं यः शीघ्रं न
प्रसाधयेत् । याति तेनैव
देहेन स मृतस्तप्यते चिरम् — शिवो. ७।१२०
स्वर्गाल्लोकाच्च्यवतेऽश्राद्धमित्रः — इतिहा. १९
स्वर्गाल्लोकान् कामानवाप्नुहि — कौ. त. २।१५
स्वर्गे लोके न भयं किञ्चनास्ति — कठो. १।१२
स्वर्ये पर्णाशनादिविधरः पयोभक्षः — संहितो. ४।१
स्वर्णजां रौप्यजां वापि लोहजां
वा शलाकिकाम् । नियोज्य
नासिकारन्ध्रं दुग्धसिक्तेन
तन्तुना ।। ...षण्मासं मथना-
वस्था भावेनैव प्रजायते — योगकुं. २।४४
स्वर्णाभामम्बुजकरां रामालोकन-
तत्पराम्... — रामर. २।९७
स्वर्गो लोको ज्योतिषाऽऽवृतः — अरुणो. १
स्वर्भूर्ज्योतिर्मयोऽनन्तरूपी
स्वेनैव भासते — रा. पू. २।१
स्वर्लोकश्च भुवर्लोको देव्या
ओष्ठाधरौ मतौ — गुह्यका. १३
स्वल्पमप्यन्तरं कृत्वा जीवात्मपर-
मात्मनोः । यस्तिष्ठति विमू-
ढात्मा भयं तस्यापि भाषितम् — यो. शि. ४।८
स्वल्पमप्यस्य धर्मस्य — भ. गी. २।४०
स्वल्पस्पन्दो द्रव्यनिष्ठो रसो
नाहमचेतनः — १सं. सो. २।१७
स्वल्पाऽपि दीपकलिका बहुलं
नाशयेत्तमः । स्वल्पोऽपि बोधो
निबिडं बहुलं नाशयेत्तमः — आ. प्र. २९
स्ववर्णाश्रमधर्मेण तपसा गुरुतोष-
णात् । साधनं प्रभवेत्पुंसां
वैराग्यादिचतुष्टयम् — वराहो. २।२
स्ववपुः कुणपमिव दृश्यते — प. हं. ३
स्ववपुः कुणपाकारमिव पश्यन्...
प्रणवात्मकत्वेन देहत्यागं
करोति यः सोऽवधूतः — तुरीया. ३
स्ववपुः शवाकारमिव स्मृत्वा...
जातरूपधरश्चरेदात्मानमन्विच्छेत् — ना. प. ३।८७
स्ववंशवृद्धिकामः पुत्रमेकमासाद्य
...साधनचतुष्टयसम्पन्नः
सन्न्यस्तुमर्हति — ना. प. २।१
स्वव्यतिरिक्तवस्तुसङ्गरहितं स्मरणं
विभूषणम् — भावनो. ८
स्वव्यतिरिक्तं सर्वमन्तर्बहिरमन्य-
मानः कस्यापि वन्दनमकृत्वा
...जातरूपधरश्चरेदात्मान-
मन्विच्छेत् — ना. प. ३।८७
स्वव्यतिरिक्तं सर्वं कृतकं नश्वरमिति
मत्वा विरक्तः पुरुषः सर्वदा
ब्रह्माहमिति व्यवहरेत् — ना. प. ६।२

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स्वव्यतिरिक्तं सर्वं त्यक्त्वा
मधुकरवृत्त्याहारमाहरन्कृशो
भूत्वा मेदोवृद्धिमकुर्वन्नाज्यं
रुधिरमिव त्यजेत् — ना. प. ७।१

स्वशब्देन भवेत्प्राणः स्वाधिष्ठानं
तदाश्रयः (म्) [यो. चू. ११+ — ध्या. बिं. ४७

स्वशरीरव्यतिरिक्तं सर्वं त्यक्त्वा
षट्पदवृत्त्या स्थित्वा स्वरूपानु-
सन्धानं कुर्वन्सर्वमनन्यबुद्ध्या
स्वस्मिन्नेव मुक्तो भवति — ना. प. ९।२१

स्वशरीरं शवमिव हेयमुपगम्य
कारागृहविनिर्मुक्तचोरवत्
पुत्राप्तबन्धुभवस्थलं विहाय
दूरतो वसेत् — ना. प. ७।१

स्वशरीरे यज्ञं परिवर्तयामि — प्रा. हो. २।३

स्वशरीरे यथाकामं परिवर्तते — बृह. २।१।१८

स्वशरीरे स्वयञ्ज्योतिस्स्वरूपं
(पारमार्थिकम्) सर्वसाक्षिणम्।
क्षीणदोषाः प्रपश्यन्ति, नेतरे
माययाऽऽवृताः — अ. पू. ४।३६
[पा. ब्र. ३८+ — रुद्रहृ. ४९

स्वशाखानुगतमंत्रैरष्टश्राद्धा-
न्यष्टदिनेषु — ना. प. ४।३९

स्वशिरश्छेदः सुखनिद्रेव मूकी-
करणमाननमुद्रेव बाधिर्यं
महानुपचय इदं नावहेलनया
भवितव्यमेवं दृढवैराग्या-
द्बोधो भवति — महो. ४।२६

स्वसङ्कल्पवशाद्बद्धो निःसङ्कल्पा-
द्विमुच्यते — महो. २।७०

स्वसङ्कल्पे क्षयं याते समतैवावशिष्यते — महो. ६।३

स्वसमानाधिकरणशून्यः स्वसमाना-
धिकशून्यः...शुद्धो देव एको
नारायणः, न द्वितीयोऽस्ति
कश्चित् — त्रि.म.ना. १।५

स्वसिद्धान्तव्यवस्थासु द्वैतिनो
निश्चिता दृढम्। परस्परं
विरुध्यन्ते तैरयं न विरुध्यते — अद्वैत. १७

स्वसृहा वै त्वमस्याचार्यहा वै
त्वमसि ब्राह्मणहा वै त्वमसीति — छांदो. ७।१५।२

स्वस्ति सर्वजीवेभ्य इत्युक्त्वा-
ऽऽत्मानमनन्यं ध्यायंस्तदूर्ध्व-
बाहुर्विमुक्तमार्गो भवेत् — कठरु. ४

स्वस्थक्रमेणैव चेदात्मश्राद्धं विरजा-
होमं कृत्वा...तत्त्वमस्यादि-
वाक्यार्थस्वरूपानुसन्धानं
कुर्वन्नुदीचीं दिशं गच्छेत् — प. हं. प. ९

स्वस्थं शान्तं सनिर्वाणमकथ्यं
सुखमुत्तमम्। अजमजेन
ज्ञेयेन सर्वज्ञं परिचक्षते — अद्वैतो. ४७

स्वस्तिक-गोमुख-पद्म-वीर-सिंह-
भद्रमुक्तमयूराख्यान्यासनान्यष्टौ — शांडि. १।३।१

स्वस्तिकं गोमुखं पद्मं वीरसिंहा-
सने तथा। भद्रं मुक्तासनं चैव
मयूरासनमेव च ॥ सुखासन-
समाख्यं च नवमं मुनिपुङ्गव — जा. द. ३।१

स्वस्तिकं नाम-जानूर्वोरन्तरे सम्य-
क्कृत्वा पादतले उभे। ऋजुकायः
समासीनः स्वस्तिकं तत्प्रचक्षते — शांडि. १।३।१

स्वस्तिकासनमास्थाय समाहित-
मनास्तथा... — जा. द. ६।३२

स्वस्तिको दक्षिणं पादं वामपादं
तु कुञ्चिताम्। प्राञ्जलीकृत-
दोर्युग्मं गरुडं हरिवल्लभम् — गारुडो. १

स्वस्तिदा विशस्पतिर्वृत्रहा
विमृधो वशी। वृषेन्द्रः पुर
एतु नः स्वस्तिदा अभयङ्करः
[महाना. ५।२+१३।१७+ — वनदु. १५४
[ऋ. मं. १०।१५२।२+ — अथर्व. १।२१।१
तै. आ. १०।१।९

स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवाः स्वस्ति नः
पूषा विश्ववेदाः। स्वस्ति न-
स्तार्क्ष्यो अरिष्टनेमिः स्वस्ति नो
बृहस्पतिर्दधातु [शां. पा. — म. ना. ५।३
[+ऋ.मं.१।८९।६+वा.वे. — २।१२।२५
[+वा. सं. २५।१९+ — तै. आ. १।१।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स्वस्ति नो मघवा करोतु हन्तु
पाप्मानं योऽस्मान्द्वेष्टि महाना. ५।९
[तै. सं. १।४।४१+तै. आ. १०।१।११
स्वस्ति नो मिमीतामश्विना भगः महाना.
[+ऋ. मं. ५.५१।११
स्वस्ति वः पाराय तमसः परस्तात् मुण्ड. २।२६
स्वस्ति सर्वजीवेभ्य इत्युक्त्वा
दीक्षामुपेयात् कठश्रु. २२
स्वस्ति सर्वजीवेभ्य इत्युक्त्वाऽ-
ऽऽत्मानमनन्यं ध्यायंस्त-
दूर्ध्वबाहुर्विमुक्तमार्गो भवेत् कठरु. ४
स्वस्तीत्युक्त्वा महर्षिसिद्धसङ्घाः भ. गी. ११।२१
स्वस्मिन्विलीनं सकलं जगदा-
विर्भावयति (प्रकृतिः) पैङ्गलो. १।२
स्वस्यात्मनि स्वयं रंस्ये स्वात्मन्येव
त्रिलोकये । स्वात्मन्येव सुखा-
सीनः स्वात्ममात्रावशेषकः ते. बि. ३।२४
स्वस्वरूपतया सर्वं वेद स्वानु-
भवेन यः । स धीरः स तु
विज्ञेयः सोऽहं तत्त्वं ऋभो भव वराहो. २।३०
[अग्राह्यमिति च–] स्वस्वरूप-
व्यतिरिक्तमायामयबुद्धी-
न्द्रियगोचर-जगत्सत्यत्व-
चिन्तनमग्राह्यम् निरा. ३१
स्वस्वरूपज्ञः परिव्राट् परिव्राडे-
काकी चरति भयत्रस्तसारङ्ग-
वत्तिष्ठति ना. प. ९।२१
स्वस्वरूपं तु चिन्मात्रं सर्वदा
सर्वदेहिनाम् । नैव देहादि-
सङ्घातो घटवद्दृष्टिगोचरः वराहो. २।२४
स्वस्वरूपं स्वयं भुङ्क्ते नास्ति
भोज्यं पृथक्स्वतः वराहो. २।२६
स्वस्वरूपानुसन्धानान्नृत्यन्तं सर्व-
साक्षिणम् । मुहूर्तं चिन्तयेन्नित्यं
यः सर्वबन्धैः प्रमुच्यते वराहो २।२५
स्वस्वेतरद्वितीयांशैः पञ्चधा
संयोज्य पञ्चीकृतभूतैरनन्त-
कोटिब्रह्माण्डानि पैङ्गलो. १।४

स्वहृदि चैतन्ये तिष्ठति
त्रिविधं ब्रह्म परब्रह्मो. ७
स्वस्वं विषयमुद्दिश्य प्रवर्तन्ते
निरन्तरम् । प्रवर्तकत्वं
चाप्यस्य मायया, न स्वभावतः पा. ब्र. १५
स्वस्वरूपं ध्यायन्पुनः पृथक् प्रणव-
व्याहृतिपूर्वकं...तत्त्वमस्यादि-
वाक्यार्थस्वस्वरूपानुसन्धानं
कुर्वन्नुदीचीं दिशं गच्छेत् प. हं. प. ५
स्वं ह्यपीतो भवति छांदो. ६।८।१
स्वः पश्यन्त उत्तरम् छांदो. ३।१७।७
स्वः स्वाहेत्यग्नौ हुत्वा मन्थे
संस्रवमवनयति बृह. ६।३।३
स्वः प्रपद्येऽमुनाऽमुनाऽमुना छांदो. ३।१५।३
स्वाचाग्ने तनुवं पिप्रयस्वास्मभ्यं
च सौभगमायजस्व[म.ना.६।१८ ऋ.मं.८।१०।१०
[+अथर्व.६।११०।१+ तै.आ. १०।२।१
स्वातीका गुह्यो गुप्तिः सत्त्वं
सत्त्वानां(सत्यं सत्यानां)सात्त्वं-
पदं तत्सत्त्वं सत्त्वमासीत् सात्त्वं
सात्त्वं वै सत्त्वमाद्यानाय स्वाहा पारमा. ४।८
स्वाज्ञानासुरराट्प्रासस्वज्ञान-
नरकेसरी । प्रतियोगिविनि-
र्मुक्तं ब्रह्ममात्रं करोतु माम् अव्यक्तो. शीर्षकं
स्वात्मनि व्योमनि स्वस्थे
जगदुन्मेषचित्रकृत् महो. २।६
स्वात्मनिष्ठानुकूलेन सर्वं विस्मृत्य
तुरीयातीतावधूतवेषेणाद्वैत-
निष्ठापरः प्रणवात्मकत्वेन देह-
त्यागं करोति यः सोऽवधूतः तुरीया. ३
स्वात्मनि स्वपरिस्पन्दैः
स्फुरत्यच्छैश्चिदर्णवः महो. ५।११७
स्वात्मनैव सदा तुष्टः स्वयं सर्वात्म-
ना स्थितः । निर्धनोऽपि सदा
तुष्टोऽप्यसहायो महाबलः २ आत्मो. १२
स्वात्मनैव सदानन्दरूपेणास्मि
स्वलक्षणः अध्यात्मो. ६७
स्वात्मन्यवस्थितः सम्य-
ग्ज्ञानिभिश्च सुशिक्षितः आ. द. ५।३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स्वात्मन्यारोपिताशेषाभासवस्तु-
निरासतः । स्वयमेव परं ब्रह्म
पूर्णमद्वयमक्रियम् अध्यात्मो. २१
स्वात्मन्येवं सदा स्थित्या मनो
नश्यति योगिनः अध्यात्मो. ४
स्वात्मन्येव स्वयं सर्वं सदा पश्यति
निर्भयः । तदा मुक्तो न मुक्तश्च
बद्धस्यैव विमुक्तता पा. ब्र. ३६
स्वात्मन्येवावतिष्ठेऽहं तुर्यरूपपदे-
ऽनिशम् । अन्तरेव शशामास्य
क्रमेण प्राणसन्ततिः अ. पू. ३।१०
स्वात्मबन्धहरः (रहितः)
[रामो. ता. २।४+ गणेशो. १।४
स्वात्ममंत्रं सदा पश्येत्स्वात्म-
मन्त्रं सदाऽभ्यसेत् ते. बिं ३।५९
स्वात्मयोगैकनिष्ठेषु स्वातन्त्र्यादी-
श्वरप्रियाः । प्रभूताः सिद्धयो
यास्ताः कल्पनारहिताः स्मृताः यो.शि. १।१५४
स्वात्मप्रकाशरूपं तत् किं शास्त्रेण
प्रकाश्यते यो. शि. १।५
स्वात्मराज्ये त्वमेवासि स्वयम्भाव-
विवर्जितः ते. बिं. ५।७२
स्वात्मवत्सर्वभूतेषु कायेन मनसा
गिरा । अनुज्ञा या दया सैव
प्रोक्ता वेदान्तवेदिभिः जा. द. १।१५
स्वात्मसिंहासने स्थित्वा स्वात्मनो-
ऽन्यन्न चिन्तये ते. बिं. ३।२५
स्वात्मानन्दानुभवतरङ्गिण्याः
प्रवाहैरतिमङ्गलं...चिद्रूप-
विलासनिभचिन्मयातनं विराजते सि. सा. ४।१
स्वात्मानमेवैषा ददाति नृसिंहो. ७।६
स्वात्मानं च श्रियं ध्यायेदमृत-
प्लावनं ततः [वराहो. ५।३४,३९
स्वात्मारामः सुखासनः ते. बिं. ४।४७
स्वाधिष्ठानं ततश्चक्रं मेढ्रमेव निग-
द्यते । मणिवत्तन्तुना यत्र
वायुना पूरितं वपुः ध्या. बिं. ४८
स्वाधिष्ठानं द्वितीयं स्याच्चक्रं योगरा. ७

स्वाधिष्ठानाह्वयं चक्रं लिङ्गमूले षडस्र-
के । (कम्) । नाभिदेशे स्थितं
चक्रं दशा(स्रं)रं मणिपूरकम्
[यो. शि. १।१७२+ ५।८
स्वाध्यायज्ञानयज्ञाश्च भ. गी. ४।२८
स्वाध्यायप्रवचनाभ्यां न प्रमदितव्यम् तैत्ति. १।११।१
स्वाध्यायप्रवचने एवेति
नाको मौद्गल्यः तैत्ति. १।९।१
स्वाध्याययुक्ता ब्राह्मणाश्चरन्ति पा. ब्र. ९
स्वाध्याय-शौच-सन्तोष-तपांसि
नियतात्मवान् । कुर्वीत
ब्रह्मणि तथा परस्मिन्प्रवणं मनः भवसं. ३।१७
स्वाध्यायसंयमाभ्यां स दृश्यते
पुरुषोत्तमः । तत्प्राप्तिकारणं
राजंस्तदेतदिति पठ्यते भवसं. ३।६
स्वाध्यायस्तप आर्जवम् भ. गी. १६।१
स्वाध्यायान्मा प्रमदः तैत्ति. १।११।१
स्वाध्यायाभ्यसनं चैव भ. गी. १७।१५
स्वानन्दमयानन्ताचिन्त्यविभव
आत्माऽन्तरात्मा परमात्मा
ज्ञानात्मा तुरीयात्मा..शुद्धो देव
एको नारायणः त्रि. म. ना.१।५
स्वानन्दानुभवाच्छान्तिरेषैवो-
परतेः फलम् अध्यात्मो. २८
स्वानुभूतेश्च शास्त्रस्य गुरोश्चैवैक-
वाक्यता । यस्याभ्यासेन
तेनात्मा सततं चावलोक्यते महो. ४।५
स्वानुभूत्या स्वयं ज्ञात्वा स्वमात्मा-
नमखण्डितम् । स सिद्धः... अध्यात्मो. ६४
स्वानुभूत्यैकमानं च यत्तत्त्वं
तदसौ स्थितः । यदेकं चाप्य-
नेकं च साञ्जनं च निरञ्जनम् ॥
यत्सर्वं चाप्यसर्वं च यत्तत्त्वं
तदसौ स्थितः अ. पू. ३।२१
स्वान्तर्विजृम्भितभानुमण्डलध्यान-
तदाकाराकारितपरम्ब्रह्मा-
कारितमुक्तिमार्गमारूढः
परिपक्वो भवति मं. ब्रा. २।७

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स्वान्तःस्थितः स्वयमेवेति य एवं वेद स मुक्तो भवति — ना. प. ९।२०
स्वाम्यं परस्वरूपं स्याद्दास्यं जीवस्य सर्वदा । प्राक्प्रत्यगात्मनो रूपं स्वाम्यं दास्यमिति स्थितिः — भवसं. २।५७
स्वायत्तमेकान्तहितं स्वेप्सित-त्यागवेदनम् । यस्य दुष्करतां यातं धिक्तं पुरुषकण्टकम् — महो. ४।८९
स्वाय लोकायारिष्टिमिच्छेदेवं ह वैविदे सर्वाणि भूतान्य-रिष्टिमिच्छन्ति — बृह. १।४।१६
स्वाराज्यमतिरात्रेण (यजति) — मैत्रा. ६।३६
स्वार्थसंयमात्पुरुषज्ञानम् — शांडि. १।७।५२
स्वार्थे स्वाभाविकेऽर्थे च बहुधा संस्थितिस्त्वयि — मैत्रा. ५।२
स्वालोकतः शास्त्रदृशा स्वबुद्ध्या स्वानुभावतः । प्रयच्छति परां सिद्धिं त्यक्त्वात्मानं मनःपिता — महो. ५।८१
स्वावगम्यो लयः कोऽपि यो मनोवागगोचरः (जायते वाग-गोचरः) [वराहो. २।८१+ — अमन. २।२२
स्वावबोधकलालापकुशला दुर्लभा भुवि — अमन. २।२३
स्वाविद्यातत्कार्यजातं यद्विद्यापह्नवं गतम् । तद्धंसविद्यानिष्पन्नं रामचन्द्राख्यं भजे — ब्र. वि. शीर्षकं
स्वाविद्याद्वयतत्कार्यापह्नवज्ञान-भासुरम् । मन्त्रिकोपनिषद्वेद्यं रामचन्द्रमहं भजे — मन्त्रिको. शीर्षकं
स्वाश्रमेष्वेवानुक्रमणं स्वधर्म एव सर्वं धत्ते — मैत्रा. ४।३
स्वाहान्ते जुहुयात्तत्र वर्णदेवाय पिण्डकान् । आघारावाज्यभागौ च प्रक्षिपेद्ध्याहृतीः सुधीः — त्रि. ता. ३।१३
स्वाहा स्वधा यच्च वषट्करोति रुद्रः पशूनां गुहया निमग्नः — एका. उ. ५
स्विष्टं सुहुतं यज्ञक्रतूनां प्रायणं सुवर्गस्य लोकस्य ज्योति-स्तस्मादग्निहोत्रं परमं वदन्ति — महाना. १७।९
स्वेच्छाचारस्वस्वभावोमोक्षःपरं ब्रह्म — निर्वाणो. ८
स्वेदजाः क्रिमिकीटाद्यः — ना. पू. ता. ५।६
स्वेन भासा स्वेन ज्योतिषा प्रस्वपि-त्यत्रायंपुरुषःस्वयंज्योतिर्भवति — बृह. ४।३।९
स्वेन रूपेणाभिनिष्पद्यते एष आत्मेति [छांदो. ८।३।४+ — मैत्रा. २।२
स्वेनावृतं सर्वमिदं प्रपञ्चं पञ्चात्मकं पञ्चसु वर्तमानम् । पञ्चीकृता-नन्तभवप्रपञ्चं पञ्चीकृतस्वा-वयवैरसंवृतम् — ना. प. ९।१८
स्वे महिम्नि तिष्ठमानं दृष्ट्वाऽऽवृत्त-चक्रमिव संसारचक्रमालोकयति — मैत्रा. ६।२८
स्वे महिम्नि सदा समासते तस्मादेनमकारार्थेन परेण ब्रह्मणैकीकुर्यात् — नृसिंहो. ७।६
स्वे स्वे कर्मण्यभिरतः — भ. गी. १८।४५
स्वैरं न विगायेत्तन्महाव्रतम् । न स मूढवल्लिप्यते — अवधू. ६
स्वैरं स्वैरविहरणं तत्संसरणम् — अवधू. ६
स्वौजसा सर्वमादधाति यः पापीयां-समनुपदमाहिंसत्सुपुण्यं पुण्यात्मकं पुण्यं वितानं दाधार देवाय स्वाहा — पारमा. ६।३

ह

हकारं वियत्स्वरूपं च समानं स्फटिकप्रभम् । हृन्नाभिनासा-कर्णं च पादाङ्गुष्ठादिसंस्थितम् — ध्या. बिं. ९७
हकारः परमशः स्यात्तत्पदं चेति निश्चितम् । सकारो ध्यायते जन्तुर्हकारो हि भवेद्ध्रुवम् — यो. चू. ८३
हकारेण तु सूर्यः स्यात्सकारेणे-न्दुरुच्यते । सूर्याचन्द्रमसो-रैक्यं हठ इत्यभिधीयते — यो.शि. १।१३३
हकारेण बहिर्याति सकारेण विशेत् पुनः । हंस हंसेत्यमुं मन्त्रं जीवो जपति सर्वदा । हंस हंसेति

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

मन्त्रोऽयं सर्वैर्जीवैश्च जप्यते
[ध्या. बिं. ६१+ — यो. शि. १।१३०
हकारो सकारोमकारौ
त्रयमेकस्वरूपं भवति — हयग्री. ६
हठेन ग्रस्यते जाड्यं सर्वदोष-
समुद्भवम् । क्षेत्रज्ञः परमात्मा
च तयोरैक्यं यदा भवेत् ।।
तदैक्ये साधिते ब्रह्मंश्चित्तं
याति विलीनताम् — यो.शि. १।१४
हतो वा प्राप्स्यसि स्वर्गं — भ. गी. २।३७
हत्वाऽपि स इमाँल्लोकान् — भ. गी. १८।१७
हत्वार्थकामांस्तु गुरूनिहैव — भ. गी. २।५
हत्वा स्वजनमाहवे — भ. गी. १।३१
हत्वैतानाततायिनः — भ. गी. १।३६
हनिष्याम वा एतद्वो यद्देवान्न
पराभावयिष्यथ — शौनको. १।१
हनिष्ये चापरानपि — भ. गी. १६।१४
हन्तकारं मनुष्याः स्वधाकारं
पितरः (उपजीवन्ति) — बृह. ५।८।१
हन्त चित्तमहत्तायां कैषा विश्वासता
तव (चित्तमूलं हि संसारः) — वराहो. ३।२१
हन्त त इदं प्रवक्ष्यामि गुह्यं ब्रह्म
सनातनम् — कठो. ५।६
हन्त तर्हि भवत्येतद्व्याख्यास्यामि ते
व्याचक्षाणस्य तु मे निदिध्यासस्वेति — बृह. ४।५।५
हन्त ते कथयिष्यामि — भ. गी. १०।१९
हन्त तेऽनया कात्यायन्याऽन्तं
करवाणि — बृह. २।४।१
हन्ता चेन्मन्यते हन्तुं हतश्चेन्मन्यते
हतम् । उभौ तौ न विजानीतो
नायं हन्ति न हन्यते — कठो. २।१९
हन्ताहमेतद्भगवत्तो वेदानीति — छांदो. १।८ ७
हन्ताहमेतद्भगवतो वेदानीति(मा.पा.) — छांदो. १।८।७
हन्ति पाप्मानं जहाति च य एवं वेद — बृह. ५।५।३,४
हन्तुं स्वजनमुद्यताः — भ. गी. १।४५
हन्तेन्द्रियगणा यूयं त्यजताकुलतां
शनैः । चिदात्मा भगवान्सर्व-
साक्षित्वेन स्थितोऽस्म्यहम् — अ. पू. ३।८
हन्यान्मुष्टिभिराकाशं क्षुधार्तः
खण्डयेत्तुषम् । नाहं ब्रह्मेति
जानाति तस्य मुक्तिर्न जायते — पैङ्गलो. ४।२२
हयग्रीवैकाक्षरजपशीलाज्ञया
सूर्यादयः स्वतः स्वस्वकर्मणि
प्रवर्तन्ते — हयग्री. ६
हयो भूत्वा देवानवहत् — बृह. १।१।२
हरन्ति प्रसभं मनः — भ. गी. २।६०
हरमायात्मकेन ह्रीङ्कारेण हृल्लेखाख्यया
भगवती त्रिपुरेति व्यापठ्यते — त्रि. ता. १।१
हरमुवाच-कुरु हर संहारम् ।
जगद्धरणाद्धरो भव — गणेशो. ३।१३
हरितस्य नीलस्य पीतस्य लोहितस्य
श्वेतस्य नाड्यो रुधिरस्य पूर्णाः — सुबालो. ४
हरिहरहिरण्यगर्भस्रष्टारमप्रमेय-
मनाद्यन्तं रुद्रसूक्तैरभिषिच्य — भस्मजा. २।४
हरिं हरन्तं पादाभ्यामनुयान्ति
सुरेश्वराः — शरभो. ६
हरिं हरन्तमनुयन्ति देवा विश्व-
स्येशानं वृषभं मतीनाम्
[महाना. १३।११+ — चित्यु. १५।१
हरिः पतङ्गः पटरी सुपर्णः — चित्यु. ११।८
हरे राम हरे राम राम राम हरे
हरे । हरे कृष्ण हरे कृष्ण
कृष्ण कृष्ण हरे हरे — कलिसं. २
हरो वै विलोक्य रुदति
स्म । रोदनाद्रुद्रसंज्ञः — गणेशो. ३।१३
हर्षशोकान्वितः कर्ता — भ. गी. १८।२७
हर्षामर्षभयक्रोधकामकार्पण्यदृष्टिभिः।
न परामृश्यते योऽन्तः स जीव-
न्मुक्त उच्यते — महो. २।४४
हर्षामर्षभयक्रोधकामकार्पण्य-
दृष्टिभिः । न हृष्यति ग्लायति
यः परामर्शविवर्जितः — महो. ६।४९
हर्षामर्षभयोद्वेगैः — भ. गी. १२।१५
हविर्गुणा न वक्तव्याः पितरो
यावदर्पिताः । तृप्तैस्तु पितृभिः
पश्चाद्वक्तव्यं शोभनं हविः — इतिहा. ८२
हविर्मेऽजस्रं विलुहति — इतिहा. ८५
हसत्युल्लसति प्रीत्या क्रीडते मोदते
तदा । तनोति जीवनं प्रीत्या
बिभेति सर्वतो भयात् — यो. शि. ६।६७

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

हसन्ति लोकायतिका हसन्ति कुटिला जनाः — सूर्यता. १।१२
हसौं हयग्रीवस्वरूपो भवति — हयग्री. ६
हस्तप्राप्तं च भक्षयेत् (यतिः) — ना. प. ५।४८
हस्तमेवाप्येति यो हस्तमेवास्तमेति — सुबालो. ९।६
हस्तं हस्तेन सम्पीडय दन्तैर्दन्ता-न्विचूर्ण्य च। अङ्गान्यङ्गैः (ह्याक्रम्य) समाक्रम्य जयेदादौ स्वकं मनः [महो. ५।७५+ — मुक्तिको. २।४२
हस्ताभावात्क्रिया न च — ते. विं. ५।१९
हस्ताभ्यां चाभिमसृजत — बृह. ६।४।६
हस्ताभ्यां नद्युत्तरणं न कुर्यान्न (वृक्षारोहणमपि)वृक्षमारोहेत् — ना.प.५।४८+७।१
हस्तावध्यात्मं, आदातव्यमधिभूतं, इन्द्रस्तत्राधिदैवतं, नाडी तेषां निबन्धनम् — सुबालो. ५।११
हस्तावेवास्या एकमङ्गमुदूढं, तयोः कर्म परस्तात्प्रतिविहिता भूतमात्रा — कौ. त. ३।५
हस्तिजिह्वा तथा सव्यपादाङ्गुष्ठान्तमिष्यते — जा. द. ४।२१
हस्तिजिह्वाभिधायास्तु वरुणो देवता भवेत् — जा. द. ४।३६
हस्ति हिरण्यं दासभार्यं क्षेत्राण्यायतनानीति — छांदो. ७।२४।२
हस्तिनि सिंहे दंशे मशके नकुलसर्पराक्षसगन्धर्वे मृत्यो रूपाणि विदित्वा न बिभेति कुतश्चनेति — सुबालो. १३।२
हस्तेन दक्षिणेनैव पीडयेन्नासिकापुटम् — त्रि. ब्रा. २।९५
हस्तौ च दातव्यं च –(मा. पा.) — प्रश्नो. ४।८
हस्तौ चादातव्यं च — प्रश्नो. ४।८
हस्तौ चादातव्यं च नारायणः — सुबालो. ६।१
हस्तौ पादावुपस्थं च जिह्वा पायुस्तथैव च। कर्मेन्द्रियाणि पञ्चैव राजन्नस्मिञ्छरीरके — भवसं. २।१८
हस्तौ वै ग्रहः, स कर्मणाऽतिग्राहेण गृहीतो हस्ताभ्यां हि कर्म करोति — बृह. ३।२।८
हस्त्यृषभं सहस्रं ददामीति होवाच जनको वैदेहः — बृह. ४।१।२-७
हं नमः शिरसि प्रोतं वेद शिवो भवेत् — हंसषोढो. २
हंभी तृतीयस्यायाधान्त्यं मृत्युं चतुर्थस्याद्यार्धान्त्यं साम तु जानीयाद्यो जानीते सोऽमृतत्वं च गच्छति — नृ. पू. १।५
हंस एव परं वाक्यं हंस एव तु वादिकम्। हंस एव परो रुद्रो हंस एव परात्परम् — ब्र. वि. ६१
हंसज्योतिरनूपम्यं मध्ये देवं व्यवस्थितम्। दक्षिणामुखमाश्रित्य ज्ञानमुद्रां प्रकल्पयेत् — ब्र. वि. ६४
हंसपरमहंसयोरान्तरप्रणवः, तुरीयातीतावधूतयोर्ब्रह्म प्रणवः — ना. प. ७।१०
हंसपरमहंसयोर्ध्यानाधिकारस्तुरीयातीतावधूतयोर्न — ना. प. ७।९
हंसपरमहंसयोर्मननं, तुरीयातीतावधूतयोर्निदिध्यासः — ना. प. ७।११
हंसपरमहंसयोर्मानसार्चनं, तुरीयातीतावधूतयोः सोऽहम्भावना — ना. प. ७।९
हंसप्रणवयोरभेदः — पा. ब्र. ३
हंसविद्यामिमां लब्ध्वा गुरुशुश्रूषया नरः॥ आत्मानमात्मना साक्षाद्ब्रह्म बुद्ध्वा सुनिश्चलम्। देहजात्यादिसम्बन्धान्वर्णाश्रमसमन्वितान्॥ वेदशास्त्राणि चान्यानि पदपांसुमिव त्यजेत् — ब्र. वि. २८
हंसविद्यामृते लोके नास्ति नित्यत्वसाधनम् — ब्र. वि. २६
हंसस्य तपोलोकः परमहंसस्य सत्यलोकः [ना. प. ५।९+ — १सं. सो. २।५९
हंसस्य प्रार्थनात्रिकालाः — पा. ब्र. ३
हंसस्याष्टगृहेष्वष्टकवलं परमहंसस्य पञ्चगृहेषु करपात्रं फलाहारो गोमुखं तुरीयातीतस्याजगरवृत्तिः — ना. प. ५।७
हंस हंस वदेद्वाक्यं प्राणिनां देहमाश्रितः। स प्राणापानयोर्ग्रन्थिरजपेत्यभिधीयते — ब्र. वि. ७८
हंसहंसाय विद्महे सोहं हंसाय धीमहि। तन्नो हंसः प्रचोदयात् — वनदु. १४५

हंसहंसेति मन्त्रोऽयं सर्वैर्जीवैश्च जप्यते । गुरुवाक्यात्सुषुम्नायां विपरीतो भवेज्जपः — यो.शि. १।१३१
हंसहंसेति यो ब्रूयाद्धंसो ब्रह्मा हरिः शिवः — ब्र. वि. ३६
हंसहंसेति सदा ध्यायन्सर्वेषु देहेषु व्याप्य वर्तते — हंसो. ४
हंसहसेत्यमुं मंत्रं जीवो जपति सर्वदा [ध्या. वि. ६२+ यो. चू. ३१+ — यो. शि. ६।५४
हंसः कं खं गं घं ङं महामुण्डमालाधारिणि महाकालप्रिये मां रक्ष रक्ष — हंसषोढो. २
हंसः चं छं जं झं ञं महात्रिपुरभैरवि पुस्तकाक्षमालाधारिणि शत्रुमुखस्तम्भनं कुरु कुरु स्वाहेति मद्यपत्रे — हंसषोढो. २
हंसः टं ठं डं ढं णं डां डीं डं डाकिनि मां रक्ष रक्ष स्वाहेत्यनाहते न्यसेत् — हंसषोढो. २
हंसः तं थं दं धं नं महामारि मारहारिणि हुं हुं दारिद्र्यं हर हर स्वाहा — हंसषोढो. २
हंसः परमहंसो भूत्वा स्वरूपानुसन्धानेन सर्वप्रपञ्चं विदित्वा ...प्रणवात्मकत्वेन देहत्यागं करोति यः सोऽवधूतः — तुरीया. ३
हंसः पं फं बं भं मं मार्जारि वीरावलि ममालस्यं नाशय नाशय — हंसषोढो. २
हंसः यं रं लं वं शं षं सं हं लम्बोदरि मातर्महामङ्गलप्रिये मम जाड्यं छेदय छेदय — हंसषोढो. २
हंसःशक्तेरधिष्ठानं चराचरमिदंजगत् — वराहो. ५।५५
हंसः शिखा, प्रणव उपवीतम् — परब्र. ६
हंस सः शुचिषद्वसुरन्तरिक्षसद्धोता वेदिषदतिथिर्दुरोणसत् [महाना. ८।६+१२।३+ [ना. प. ५।४+ ग. पू. ता. २।९+ — कठो. ५।२ नृ. पू. ३।६+ ऋ.मं.४।४०।५
हंसा एकदण्डधराः शिखावर्जिता यज्ञोपवीतधारिणः शिक्यकमण्डलुहस्ता ग्रामैकरात्रवासिनो नगरे तीर्थेषु पञ्चरात्रं वसन्त एकरात्रद्विरात्रकृच्छ्रचान्द्रायणादि चरन्त आत्मानं प्रार्थयन्ते — आश्रमो. ४
हंसात्मकं ते विरजा भवन्ति — ध्या. बि. २४
(अथ) हंसा नाम ग्राम एकरात्रं नगरे पञ्चरात्रं क्षेत्रे सप्तरात्रं तदुपरि न वसेयुः-गोमयाहारिणो नित्यं चान्द्रायणपरायणा योगमार्गं मोक्षमेव प्रार्थयन्ते — भिक्षुको. ३
(अथह) हंस सा निशायामभिपेतुः — छांदो. ४।१।२
हंसेति वर्णद्वयेनान्तःशिखोपवीतित्वं निश्चित्य...चतुर्विंशतितत्त्वापादनतन्तुकत्वं नवतत्त्वमेकमेव — परब्र. ९
हंसे तु सकृदेव स्यात् परमहंसे न विद्यते (स्नानं) — ना. प. ४।२३
हंसो जटाधारी त्रिपुण्ड्रोर्ध्वपुण्ड्रधारी असङ्कॢप्तमाधुकरान्नाशी कौपीनखंडतुंडधारी [ना.प.५।५+ — १ सं.सो. २।१३
हंसो भगवाञ्छुचिप्रतिरूपः — चाक्षुषो. २
हंसो भगवाञ्छुचिरूपः प्रतिरूपः — अक्ष्यु. २
हंसो विशोको अजरः पुराणो ऋतीयमानो अहमस्मि नाम — षा. मं. २४
हंसो हसमभ्युवाद हो होऽयि भल्लाक्ष भल्लाक्ष जानश्रुतेः पौत्रायणस्य समं दिवा ज्योतिराततं तन्मा प्रसाङ्क्षीः — छांदो. ४।१।२
हानिरस्योपजायते — भ. गी. २।६५
हानोपादानचेष्टादि व्यानकर्म — शांडि. १।४।९
हारे त्वा शूद्र तवैव सह गोभिरस्त्विति — छांदो. ४।२।३
हास्यनिष्ठीवनास्फोटमुखभाष्यविजृम्भणम् । पादप्रसारणं गीतं न कुर्याद्गुरुसन्निधौ — शिवो. ७।१३
हिक्का कासस्तथा श्वासः शिरःकर्णाक्षिवेदनाः । भवन्ति विविधा रोगाः पवनव्यत्ययक्रमात् — यो. चू. ११७

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

हिङ्कार इति त्र्यक्षरं प्रस्तार इति त्र्यक्षरं तत्समम्	छांदो. २।१०।१
हितं मितं च भोक्तव्यं स्तोकं स्तोकमनेकधा	वराहो. ५।९
हिता नाम नाड्यो द्वासप्ततिसहस्राणि हृदयात्पुरीततमभिप्रतिष्ठन्ते ताभिः प्रत्यवसृप्य पुरीतति शेते (आत्मा)	बृह. २।१।१९
हितानाम हृदयस्य नाड्यो हृदयात् पुरीततमभिप्रतन्वन्ति	कौ. त. ४।१९
हिताहितं मनोरामं वचः शोकावहं तु यत् । श्रुत्वाऽपि न शृणोतीव बधिरः स प्रकीर्तितः	ना. प. ३।६७
हित्वा पापमवाप्स्यसि	भ. गी. २।३३
हित्वेकारं तुरीयस्वरं सर्वादौ सूर्याचन्द्रमस्केन कामेश्वर्यवागस्त्यसंज्ञा	त्रि. ता. १।१६
हिरण्मयं पुरुषं ज्योतीरूपं तपन्तम्	चाक्षुषो. ४
हिरण्मयं यस्य विभाति सर्वं व्योमान्तरे रश्मिमिवांशुनाभिः	एका. उ. ८
हिरण्मयं वेदविदां वरिष्ठं यमध्वरे ब्रह्मविदः स्तुवन्ति	एका. उ. १०
हिरण्मयं सौम्यतनुं स्वभक्तायाभयप्रदम्	गोपालो. २।२३
हिरण्मयः पुरुष एकहंस:	बृह.४।३।११,१२
हिरण्मयः सर्वेभ्यो भूतेभ्यो ददर्श	१ ऐत. १।३।१
हिरण्मयी अरणी याभ्यां निर्मन्थतामश्विनौ	बृह. ६।४।२२
हिरण्मयेन पात्रेण सत्यस्यापिहितं मुखम् । तत्त्वं पूषन्नपावृणु सत्यधर्माय दृष्टये [बृह.५।१५।१+	मैत्रा. ६।३५
हिरण्मये परे कोशे विरजं ब्रह्म निष्कलम् । तच्छुभ्रं ज्योतिषां ज्योतिस्तद्यदात्मविदो विदुः	मुण्ड. २।२।९
हिरण्मयो ह वा अमुष्मिँल्लोके सम्भवति	१ ऐत. १।३।१
हिरण्मयोऽहं शिवरूपमस्मि [कैव. २०	+२बिल्वो. १३
हिरण्यगर्भस्तदाज्ञया सूक्ष्माण्यपालयत्	पैङ्गलो. १।५
हिरण्यगर्भस्त्रिरूप ईश्वरवद्व्यक्तचैतन्यः	नृसिंहो. ९।४
हिरण्यगर्भस्तैजसः सूक्ष्मश्च उकारः	यो. चू. ७५
हिरण्यगर्भः स्थूलोऽन्तर्द्वितीयः पाद उच्यते	ना. प. ८।१३
हिरण्यगर्भस्य कारणं परमात्मानमण्डपरिपालकनारायणमभ्येति	त्रि. म. ना. ३।४
हिरण्यगर्भं जनयामास पूर्वं स (सा) नो बुद्धया शुभया संयुनक्तु [श्वेताश्व. ३।४+	गुह्यका. ५६
हिरण्यगर्भं पश्यति जायमानं स नो देवः शुभया स्मृत्या संयुनक्तु	महाना. ८।१२
हिरण्यगर्भं पश्यति जायमानं स नो बुद्धया शुभया संयुनक्तु	श्वेताश्व. ४।१२
हिरण्यगर्भः स्थूलोऽन्तर्द्वितीयः पाद उच्यते	ना. प. ८।१४
हिरण्यगर्भादीनहं जायमानान् पश्यामि	भस्मजा. २।५
हिरण्यगर्भाधिष्ठितविक्षेपशक्तितस्तमोद्रिक्ताऽहङ्काराभिधा स्थूलशक्तिरासीत्	पैङ्गलो. १।३
हिरण्यगर्भो भगवानेष च्छन्दसि सुष्टुतः । सोऽहं योगरतिर्ब्रह्मन्योगशास्त्रेषु शब्दितः	ना. महो. ५८
हिरण्यगर्भो लोकादिश्चतुर्वक्त्रो निरुक्तगः । ब्रह्मा सनातनो देवो मम बह्वर्थचिन्तकः	ना. महो. ३९
हिरण्यज्योतिर्यस्मिन्नयमात्माऽधिक्षयंति भुवनानि विश्वा	सुबालो. २।१
हिरण्यज्योतिः शरीरस्य मध्ये	विश्यु. ११।८
हिरण्यहंसो ब्रह्मसोऽनसृदिमैहान्तमस्य महिमानमाहुः	छांदो. ४।३।७
हिरण्यबाहुं हिरण्यरूपं हिरण्यवर्णं हिरण्यनिधिमद्वैतं...भगवन्तं शिवं प्रणम्य मुहुर्मुहुरभ्यर्च्य... कृताञ्जलिपुटः पप्रच्छ	भस्मजा. १।१
हिरण्यबाहुं हिरण्यवर्णं हिरण्यरूपं पशुपाशविमोचकं पुरुषं कृष्ण-	

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

पिङ्गलमूर्ध्वरेतं विरूपाक्षं... रुद्रसूक्तैरभिषिच्य...	भस्मजा. २।४
हिरण्ययोवेतसोमध्यआसाम् [त्रिसु.३	महाना. १२।३
हिरण्यवर्णः शकुनो हृद्यादित्ये प्रतिष्ठितः	मैत्रा. ६।३४
हिरण्यवर्णां हरिणीं सुवर्णरजतस्रजाम् । चन्द्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो ममावह [ऋ. खि. ५।८७।१	श्री. सू. १
हिरण्यवर्णो हिरण्यश्मश्रुरानखाग्रेभ्यो दीप्यमान इव	आर्षे. ६।२
हिरण्यशृङ्गं वरुणं प्रपद्ये तीर्थं मे देहि याचितः	महाना. ५।१५
(तत्र) हिंसा नाम मनोवाक्कायकर्मभिः सर्वभूतेषु सर्वदा क्लेशजननम्	शांडि. १।१।३
हीनान्नपानवस्त्रः स्यान्नीचशय्यासनो गुरोः । न यथेष्टश्च सन्तिष्ठेत्कलहं च विवर्जयेत्	शिवो. ७।१४
हीयतेऽर्थाद्य उ प्रेयो वृणीते	कठो. २।१
हुतमन्नं समं नयति (समुन्नयति मा. पा.)	प्रश्नो. ३।५
हुतमहुतं दत्तमदत्तं सर्वमसर्वं विश्वमविश्वं कृतमकृतं परमपरं परायणं च त्वम् [अशिरः.३।१+	चतुर्वे. ८
हुताशनश्चापि हि सर्वभक्षः	...
ह इत्येकमक्षरमभिहरन्ति...(मा.पा.)	बृ. ह. ५।३।१
हृत्पद्मं वेदिकातत्रलिङ्गमोङ्कारमिष्यते	शिवो. १।२४
हृत्पद्मकर्णिकामध्ये स्थिरदीपनिभाकृतिम् । अङ्गुष्ठमात्रमचलं ध्यायेदोङ्कारमीश्वरम्	ध्या. बिं. १९
हृत्पद्ममध्ये सर्वं यत्तत्प्रज्ञाने प्रतिष्ठितम्	आ. प्र. १
हृत्पुण्डरीकमध्यस्थं चैतन्यज्योतिरव्ययम्	त्रि. ब्रा. २।१५६
हृत्पुण्डरीकमध्यस्थां प्रातःसूर्यसमप्रभाम् । पाशाङ्कुशधरां सौम्यां वरदाभयहस्तकाम् ॥ त्रिनेत्रां रक्तवसनां भक्तकामदुघां भजे	१ देव्यु. १८
हृत्पुण्डरीकमध्ये तु भावयेत्परमेश्वरम् । साक्षिणं बुद्धिवृत्तस्य परमप्रेमगोचरम्	मैत्रे. १।१३
हृत्पुण्डरीकं विरजं विशुद्धं विचिन्त्य मध्ये विशदं विशोकम्	कैव. ६
हृत्स्थं ज्ञानासिनाऽऽत्मनः	भ. गी. ४।४२
हृदयग्रन्थिरस्तित्वे छिद्यते ब्रह्मचक्रकम् । संशये समनुप्राप्ते ब्रह्मनिश्चयमाश्रयेत्	ते. बिं. ६।१०१
हृदयग्रन्थिहीनोऽस्मि हृदयाम्भोजमध्यगः	मैत्रे. ३।१७
हृदयज्ञं चाहृदयज्ञं च यद्वै वाङ्नाभविष्यन्न धर्मो नाधर्मो व्यज्ञापयिष्यत्	छांदो. ७।२।१
हृदयज्ञं चाहृदयज्ञं चान्नं च रसं चेमं च लोकममुं च विज्ञानेनैव विजानाति	छांदो. ७।७।१
हृदयमेव सम्राडिति होवाच	बृह. ४।१।७
हृदयमेवान्ववक्रामति	बृह. ४।४।१
हृदयमेवायतनमाकाशः प्रतिष्ठा	बृह. ४।१।७
हृदयेस्त्वं भूतभव्यः पुराणो ह्येको वीरो वेदगुणैकवेद्यः	२ रुद्रो. ६०
हृदयस्य दश छिद्राणि भवन्ति येषु प्राणाः प्रतिष्ठिताः	सुबालो. ४।१
हृदयस्य मध्ये लोहितं मांसपिण्डं, यस्मिंस्तद्दहरं पुण्डरीकं कुमुदमिवानेकधा विकसितं	सुबालो. ४।१
हृदयस्य रेतो मनः	१ ऐत. १।३।१
हृदयं कुण्डली भस्म रुद्राक्षगणदर्शनम्	मुक्तिको. १।३७
हृदयं न हि सत्यं जानाति हृदये ह्येव सत्यं प्रतिष्ठितं भवति	बृह. ३।९।२३
हृदयं निरभिद्यत	२ ऐत. १।४
हृदयं निर्मलं कृत्वा चिन्तयित्वाऽप्यनामयम् । अहमेव परं सर्वमिति पश्येत्परं सुखम्	पैङ्गलो. ४।९
हृदयं यूपः (यज्ञस्य)	महाना. १८।१
हृदयं वै ब्रह्मेति	बृह. ४।१।७
हृदयं ब्रह्मेत्यारुणयः	१ ऐत. १।४।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

हृदयं विश्वमस्य मुण्ड. २।१।४
हृदयं वै सम्राट् परमं ब्रह्म नैनं हृदयं जहाति बृ. उ. ४।१।७
हृदयं वै सम्राट् सर्वेषां भूतानामायतनम् बृह्. ४।१।७
हृदयं वै सम्राट् सर्वेषांभूतानांप्रतिष्ठा बृह. ४।१।७
हृदयं ह्यष्टकपालानि निरुक्तो. २।१
हृदयाकाशे महोज्ज्वलाज्ञानरूपा भवति शांडि. १।४।५
हृदयात्सम्परित्यज्य सर्ववासनपङ्क्तयः । यस्तिष्ठति गतव्यग्रः स मुक्तः परमेश्वरः महो. ६।८
हृदयात्सर्वमिदं जायते सुबालो. १।२
हृदयादायता तावच्चक्षुष्यस्मिन् प्रतिष्ठिता । सारणी सा तयोर्नाडी द्वयोरेका द्विधा सती मैत्रा. ७।११
हृदयादिकण्ठपर्यन्तं सस्वनं नासाभ्यां शनैः पवनमाकृष्य यथाशक्तिः कुम्भयित्वा इडया विरेच्य गच्छंस्तिष्ठन्कुर्यात् । तेन श्लेष्महरं जठराग्निवर्धनं भवति शांडि. १।७।१४
हृदयादिव सृतो हृदयादिव निर्मित इति हृदये ह्येव रेतः प्रतिष्ठितं भवति बृह. ३।९।२२
हृदयाद्धृदयं मृत्योः चित्यु. १५।२
हृदयानि व्यदारयन् भ. गी. १।१९
हृदयान्मनः (निरभिद्यत) २ ऐत. १।४
हृदयाम्बुरुहासीनं ध्यायेद्विष्णुरूपिणम् त्रि. ब्रा. १५३
हृदयेन हि रूपाणि जानाति बृह. ३।९।२०
हृदयेन हि श्रद्धां जानाति हृदये ह्येव श्रद्धा प्रतिष्ठिता भवति बृह. ३।९।२१
हृदयेनात्तसर्वेहो मुक्त एवोत्तमाशयः मुक्तिको. २।१९
हृदये व्यज्यते घोषो गर्जत्पर्जन्यसन्निभः । तत्र स्थिता सुरेशान मध्यमेत्यभिधीयते यो. शि. ३।४
हृदये ह्येव रूपाणि प्रतिष्ठितानि भवन्ति बृह. ३।९।२०
हृदये ह्येव रेतः प्रतिष्ठितम् बृह. ३।९।२२
हृदये ह्येव श्रद्धा प्रतिष्ठिता भवति बृह. ३।९।२१
हृदये ह्येव सत्यं प्रतिष्ठितं भवति बृह. ३।९।२३
हृदये ह्येव सम्राट् सर्वाणि भूतानि प्रतिष्ठितानि भवन्ति बृह. ४।१।७
हृदयोर्ध्वभागे चित्तसंयमात् महर्लोकज्ञानम् शांडि. १।७।५२
हृदाकाशे चिदादित्यः सदा भासति भासति । नास्तमेति न चोदेति कथं सन्ध्यामुपास्महे मैत्रे. २।१४
हृदा पश्यन्ति मनसा मनीषिणः चित्यु. ११।११
हृदा मनीषा मनसाऽभिक्लृप्ता ये तां विदुरमृतास्ते भवन्ति गुह्यका. ६०
हृदा मनीषा मनसाऽभिक्लृप्तां य एनां विदुरमृतास्ते भवन्ति गुह्यका. ६३
हृदा मनीषी मनसाऽभिक्लृप्तो य (एवं एनं-विदुः) एतद्विदुरमृतास्ते भवन्ति [कठो.६।९+ +४।१७+ म. ना. १।११+ श्वेताश्व. ३।१३ त्रि. म.ना. ६।४
हृदासन-नाभि-कण्ठ-सर्वाङ्गानि स्थानानि पैङ्गलो. २।३
हृदा हृदिस्थं मनसा य एनमेवं विदुरमृतास्ते भवन्ति श्वेताश्व. ४।२०
हृदि चित्तस्य संयमात्स्वर्लोकज्ञानम् शांडि. १।७।५२
हृदि दक्षिणाग्निः (शारीरयज्ञस्य) गर्भो. ११
हृदि प्रतीष्या कवयो मनीषेति उपैनं... [बृ. जा. १।२+ नृ. पू. १।१
हृदिस्था देवताः सर्वा हृदि प्राणाः प्रतिष्ठिताः । हृदि प्राणः स्थितो नित्यमपानो गुदमण्डले यो. चू. २३
हृदिस्था देवताः सर्वा हृदि प्राणे प्रतिष्ठिताः । हृदयं पुरुषोऽसि त्वं तिस्रो मात्राः परश्च सः २ ब्रह्मो. ५४
हृदिस्था देवताः सर्वा हृदि प्राणाः प्रतिष्ठिताः । हृदि प्राणाश्च ज्योतिश्च त्रिवृत्सूत्रं च तद्विदुर्बुधाः ब्रह्मो. ४
हृदि सर्वस्य धिष्ठितम् भ. गी. १३।१८

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

हृदिस्था देवताः सर्वा हृदि प्राणाः प्रतिष्ठिताः। हृदि त्वमसि यो नित्यं तिस्रो मात्राः परस्तु सः [अ. शिरः. ३।४+ बटुको. १८
हृदिस्थाने अष्टदलपद्मं वर्तते ध्या. बिं. ६४
हृदि स्थाने स्थितं पद्मं तस्य वक्त्रमधोमुखम् १ यो. त. १३७
हृदिस्थाने स्थितं पद्मं तच्च पद्म-मधोमुखम्। ऊर्ध्वनालमधो बिन्दुस्तस्य मध्ये स्थितं मनः २ योगत. ९
हृदि ह्येष आत्मा। अत्रैतदेकशतं नाडीनां प्रश्नो. ३।६
हृदीन्द्रियाणि मनसा सन्निरुध्य ब्रह्मोडुपेन प्रतरेत विद्वान् श्वेताश्व. २।८
हृद्देशेऽर्जुन तिष्ठति भ. गी. १८।६१
हृद्द्वारं वायुद्वारं च मूर्धिन द्वारमथापरम्। मोक्षद्वारं बिलं चैव सुषिरं मण्डलं विदुः अ. ना. २७
हृद्यन्तःकरणं ज्ञेयं शिवस्यायतनं परम्। हृत्पद्मं वेदिका तत्र लिङ्गमोङ्कारमिष्यते शिवो. १।२४
हृद्याकाशमयं कोशमानन्दं परमालयम्। स्वं योगश्च ततोऽस्माकं तेजश्चैवाग्निसूर्ययोः मैत्रा. ६।२७
हृद्याकाशस्तेजोमयोऽमृतमयः पुरुषोऽयमेव सः योऽयमात्मेदममृतमिदं ब्रह्मेदꣳ सर्वम् बृह. २।५।१०
हृद्याकाशे परे कोशे दिव्योऽयमात्मा स्वपिति। यत्र सुप्तो न कञ्चन कामं कामयते न कञ्चन स्वप्नं पश्यति सुबालो. ४।४
हृद्यादित्यमरीचीनां पदं षण्णवतिः पा. ब्र. ४
हृद्येव तिष्ठ कलनारहितः क्रियां तु कुर्वन्नकर्तृपदमेत्य शमोदितश्रीः अ. पू. ४।९१
हृद्रोगं मम सूर्य हरिमाणं च नाशय [सूर्यता. २।१+ ऋ.मं. १।५०।११
हृद्येत्येकमक्षरमभिहरन्त्यस्मै स्वाश्चान्ये च य एवं वेद बृह. ५।३।१
हृषीकेशं तदा वाक्यं भ. गी. १।२१
हृष्टरोमा धनञ्जयः भ. गी. ११।१४
हृष्यामि च पुनः पुनः भ. गी. १८।७७
हृष्यामि च मुहुर्मुहुः भ. गी. १८।७६
हे कृष्ण हे यादव हे सखेति भ. गी. ११।४१
हेतुद्वयं हि चित्तस्य वासना च समीरणः। तयोर्विनष्ट एकस्मिंस्तद्द्वावपि विनश्यति योगकुं. १।१
हेतुनाऽनेन कौन्तेय भ. गी. ९।१०
हेतुमद्भिर्विनिश्चितैः भ. गी. १३।५
हेतुर्न जायतेऽनादेः फलं चापि स्वभावतः। आदिर्न विद्यते यस्य तस्य ह्यादिर्न विद्यते अ. शां. २३
हेतुस्तु सुखदुःखस्य योगो दृष्टश्चतुर्विधः आयुर्वे. २
हेतुः प्रकृतिरुच्यते भ. गी. १३।२१
हेतोरादिः फलं येषामादिर्हेतुः फलस्य च। हेतोः फलस्य चानादिः कथं तैरुपवर्ण्यते अ. शां. १४
हेतोरादिः फलं येषामादिर्हेतुः फलस्य च। तथा जन्म भवेत्तेषां पुत्राज्जन्म पितुर्यथा अ. शां. १५
हेतोः किं नु महीकृते भ. गी. १३५
हेमप्रख्यामिन्दुखण्डान्तमौलिं शङ्खारिष्टाभीतिहस्तां त्रिनेत्राम्। हेमाब्जस्थां पीतवस्त्रां प्रसन्नां देवीं दुर्गां दिव्यरूपां नमामि वनदु. २
(अथ ह) हेममासन्यं प्राणमूचुस्त्वं न उद्गायेति, तथेति। तेभ्य एष प्राण उदगायत बृह. १।३।७
हेमाभया द्विभुजया सर्वालङ्कृतया चिता। श्लिष्टः कमलधारिण्या पुष्टः कोसलजात्मजः रा. पू. ४।९
हेरम्बतत्त्वे परमात्मसारे नो वै योगान्नैव तपोबलेन। नैवायुधप्रभावतो महेशि दग्धं पुरा त्रिपुरं दैवयोगात् हेरम्बो. ३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

हैरण्यो गोपवेषमभ्राभ्रं
कल्पद्रुमाश्रितम् गो. पू. १।५
होता ऋङ्मयं साममयमुद्गाता.. कौ. त. २।६
होता भोक्ता हविर्मन्त्रो यज्ञो विष्णुः
प्रजापतिः । सर्वः कश्चित्प्रभुः
साक्षी योऽमुष्मिन्भाति मण्डले मैत्रा. ६।१६
होतृषदनाद्धैवापि दुरुद्गीथ-
मनुसमाहरति छांदो. १।५।५
होत्रर्त्विजाऽग्निना वाचा, वाग्वै यज्ञस्य
होता, तद्येयं वाक्सोऽयमग्निः स
होता स मुक्तिः साऽतिमुक्तिः बृह. ३।१।३
होमशेषं तु निर्वृत्य पूर्णपात्रोदकं
तथा । पूर्णमसीति यजुषा
जलेनान्येन बृंहयेत् बृ. जा. ३।१७
ह्रस्वो दहति पापानि दीर्घः सम्पत्प्रदो
ऽव्ययः । अर्धमात्रा समायुक्तः
प्रणवो मोक्षदायकः ध्या. बिं. १७

(तस्य) ह्रादुनयो विस्फुलिङ्गाः
[छां. उ. ५।५।१४ बृह. ६।२।१०
ह्रियते ह्यवशोऽपि सः भ. गी. ६।४४
ह्रिया देयम् । भिया देयम् ।
संविदा देयम् तैत्ति. १।११।३
ह्रीर्नाम वेदलौकिकमार्गकुत्सित-
कर्मणि लज्जा शांडि. १।२।१
(श्री-) ह्रीश्च ते लक्ष्मीश्च पत्न्यौ ।
अहोरात्रे पार्श्वे । नक्षत्राणि
रूपम् । अश्विनौ व्यात्तम चित्यु. १३।३
[+वा. सं. ३१।२२+ तै.आ. ३।१३।२
ह्रीं आनो दिवो बृहतः पर्वतादा
सरस्वती यजतागन्तु यज्ञम् सरस्व. ८
ह्रीं पद्मावत्यन्नपूर्णे माहेश्वरी स्वाहा त्रि.म.ना. ७।९
ह्रौं (ह्सौं) हयग्रीवाय नमो
ह्रौं (ह्सौम्) त्रि. म. ना. ७।९
ह्वयामि वां ब्रह्मणा तूर्तमेतम् चित्यु. १४।३

अयं कोश आमोददैः पूर्णगात्रो मनोहारिसिद्धान्तवाक्यैः श्रुतीनाम् ।
ददात्वात्मतोषं विपश्चिद्वरेभ्यो यथा हेमकुम्भोऽमरेभ्योऽमृताप्तः ॥

इत्युपनिषद्वाक्यमहाकोशस्योत्तरार्धः समाप्तः ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

*परिशिष्टम् ।

ॐ

ॐकार स्वरूपं मन्मस्तकम् २ तारो. १
ॐ क्रतो स्मर कृतं स्मर ईशा. १७
ॐ खं ब्रह्म खं पुराणं वायुरं
खंमिति बृह. ५।१।१
ॐ चत्वारिंशत्संस्कारसम्पन्नः
सर्वतो विरक्तः...साधन-
चतुष्टयसम्पन्न एव सन्न्यस्तुमर्हति १ सं. सो. २।१
ॐ जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तितुरीय-
तुरीयातीतोऽन्तर्यामी गोपालो. ३।१८
ॐ जानश्रुतिर्ह पौत्रायणः श्रद्धा-
देयो बहुदायी बहुपाक्य आस छांदो. ४।१।१
ॐ तत्सद्ब्रह्मतद्रूपं प्रकृतिपरं गगनाभं २ तारो. १
ॐ तत्सद्भूर्भुवः सुवस्तस्मै
प्राणात्मने नमो नमः गोपालो. ३।२
ॐ वयः सुपर्णा उपसेदुरिन्द्रं प्रिय-
मधा ऋषयो नाधमानाः म. ना. १६।७
[चाक्षुषो. ५+ ऋ. मं. १०।७३।११
[+ साम. १।३।१९+ तै. आ. ४।४२।३
ॐ देवा ह वै सत्यं लोकमायन् नृ. षट्च. १
ॐ नमो विश्वरूपाय विश्व-
स्थित्यन्तहेतवे गो. पू. ४।४
ॐ नमोऽस्तु शर्वे शम्भो त्रिनेत्र
चारुगात्र २ शिवो. १
ॐ नित्यं शुद्धं बुद्धं निर्विकल्पं
निराख्यातमनादिनिधनमेकं
...सर्वदाऽनवच्छिन्नं परं ब्रह्म यो. चू. ७२
ॐ नृसिंहाय विद्महे वज्रनखाय
धीमहि। तन्नः सिंहः प्रचोदयात् नृ. पू. ४।३

ॐ परोरजसे सावदोम् त्रि.म.ना. ७।११
ॐ पृथिवी वाग्नमापोऽग्नाद्याः सुबालो. १४।१
ॐ भूमिरन्तरिक्षं द्यौरित्यष्टा-
क्षराणि [बृ. ५।१४।१+ गायत्र्यु. १
ॐ भूर्भुवः सुवरिति व्याहृतयः २ प्रणवो. १८
ॐ योऽसाविन्द्रियात्मा गोपाल
ॐ तत्सत् भूर्भुवः सुवस्तस्मै
वै नमो नमः गोपालो. ३।१३
ॐ योऽसावुत्तमपुरुषो गोपाल
ॐ तत्सत् गोपालो. ३।१५
ॐ योऽसौ प्रधानात्मा गोपाल
ॐ तत्सत् गोपालो. ३।१२
ॐ योऽसौ ब्रह्म परं वै ब्रह्म
ॐ तत्सत् गोपालो. ३।१६
ॐ योऽसौ भूतात्मा गोपाल
ॐ तत्सत् गोपालो. ३।१४
ॐ योऽसौ सर्वभूतात्मा गोपाल
ॐ तत्सत् गोपालो. ३।१७
ॐ यो ह वै श्रीवेङ्कटेश्वरो देवो भगवा-
न्भूर्भुवः सुवस्तस्मै वै नमो नमः व्यङ्कटेशो. ३
ॐ यो ह वै श्रीवेङ्कटेश्वरो देवो
भगवान्यश्च ब्रह्मा तस्मै
वै नमो नमः व्यङ्कटेशो. ३
ॐ वृषादर्विकुलं ह वै
शिबिकुलं बभूव इतिहा. १
ॐ श्रीगुरुः सर्वकारणभूता शक्तिः भावनो. २

* पश्चादुपलब्धानामुपनिषदां वाक्यानि पूर्वार्धोत्तरार्धयोश्चानवधानतया गलितानि वाक्यान्यस्मिन्परिशिष्टे सन्निवेशितानीति विदांकुर्वन्तु विपश्चितः ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

अकार उकारमध्ये ब्रह्म परिपूर्ण अद्वैतो. ५
अग्नावाज्यस्य हुत्वा मन्थे
सम्पातमवनयेत् छांदो. ५।२।४
अग्राह्यः सर्वभूतेषु सर्वेन्द्रिय-
गुणातिगः २ रुद्रो. ४५
अग्रयश्च धाम्नां त्वमेव ऋग्भिः
सुभाण्ड इज्योऽसि विष्णू. ९
अज त्वन्नाभौ जगदेतद्विचित्रं मय्ये-
ऽर्पितं यस्मिन्विश्वं भुवनं च त्वमेव २ रुद्रो. ७
अजस्त्वेको जुषमाणोऽनुशेते जहा-
त्येनां भुक्तभोगामजस्त्वम् २ रुद्रो. ४७
अजां मायां लोहितशुक्लकृष्णां
बह्वीःप्रजाःजनयन्तीं सरूपाम् २ रुद्रो. ४७
अजो नित्यः शाश्वतश्च निर्गुणो
निष्कलस्तथा ना. म. १२
अणोरणीयान्महतो महीयानात्मा
गुहायां निहितोऽस्य जन्तोः वे. सारो. २४
अतिरात्राग्निहोत्रभस्मनाग्नेर्भसित-
मिदं...प्रणवेनोद्धूलनं कुर्यात् वासु. १६
अत्याश्रमस्थाः परिमुच्यन्ति धीरा-
स्तेषां सुखं शाश्वतं नेतरेषाम् वे. सारो. ३
अत्याश्रमस्थो हि हिरण्यगर्भः वे. सारो. ५
अथ परमात्मा नाम यथाक्षर-
मुपासनीयः आत्मोप. ७
अथ येनैताः शिरा अनुव्याप्ता
एष वाव स व्यानः मैत्रा. २।७.
अथान्तरात्मा नाम पृथिव्याप...
कर्मविशेषणं करोति आत्मोप. २
अद्वैतं कथितं येन पुरुषोऽमूढो भवति अद्वैतो. ५
अन्यत्तपन्तु हेतयो घोररूपा भक्तेषु
त्वं शिवो भव शत्रूनस्माकमहि.. २ रुद्रो. ६९
अदीनाः स्याम शरदः शतं भूयश्च
शरदः शतात् [प्रवर्ग्या. २४+ वा. सं. ३६।२४
अयमग्निर्वैश्वानरो योऽयमन्तः पुरुषः वे. पू. ३।७
अयमेव परा काष्ठा स ब्रह्म स
शिवः स्वयम् २ देव्यु. ३५
अयं वाव खल्वस्य प्रतिविधिः वे. पू. ४।८
अरजोऽयममृतो वै विशोकः २ देव्यु. २७

अवधूतानां परमहंसानां शीतोष्ण-
सुखदुःखमानावमानसहनं बहु-
जन्मान्तरेषु योगसिद्धानाम् भक्तियो. १
अवस्थातीतः पर आत्मा त्वमेव २ रुद्रो. ६६
अव्यक्तैकाक्षरं पूर्णा सूर्याक्ष्य-
ध्यात्मकुण्डिका मुक्तिको. १।३६
अस्मिन्मूर्तिश्चतुर्थी या साऽसृज-
च्छेषमव्ययम् । स हि सङ्कर्षणः
प्रोक्तः... अनिरुद्धात्तथा ब्रह्मा
तन्नाभिकमलोद्भवः । ब्रह्मणः
सर्वभूतानि चराणि स्थावराणि च ना. म. ६०
अहमेव वात इव प्रवाम्यारभमाणा
भुवनानि विश्वा [२देव्यु.६+ऋ.मं. १०।१२५।८
अहमेव स्वयमिदं ददामि
ज्ञानमैश्वरम् (देवी) २ देव्यु. ५
अहमेवाखिलाराध्या अहं
ध्येयाऽखिलैरपि (देवी) २ देव्यु. ३
अहं दधामि द्रविणं हविष्मते
(सुप्राव्ये) सुवीर्याय सुन्वते
[२ देव्यु. ७+ऋ. मं. १०।१२५।२
अहं विश्वं भुवनं चेतयामि २ देव्यु. ६
अहं विश्वेभि(रुद्रेभि-)र्वसुभि-श्चराम्यह-
मादित्यैरुत विश्वदेवैः[२देव्यु.६+ऋ.मं. १०।१२५।१
अहं सर्वत्रगो ब्रह्मन् भूत-
ग्रामान्तरात्मकः ना. म. ३७
अहं हयशिरा भूत्वा समुद्रे पश्चि-
मोत्तरे । पिबामि सुहुतं हव्यं
कव्यं च श्रद्धयाऽन्वितम् ना. म. ४९
अहं हि जीवसंज्ञातो मयि जीवः
समाहितः ना. म. ३६
अहं हि पुरुषो ज्ञेयो निष्क्रियः
पञ्चविंशकः । निर्गुणो निष्कल-
श्चैव निर्द्वन्द्वो निष्परिग्रहः ना. म. ३२
अहानि शं भवतु नः शं रात्रीः
प्रतिधीयतां [प्रवर्ग्या. ११ वा. सं. ३६।११
आपो वा इदमासन् सलिलमेव वेङ्कटो. १
आपो हि ष्ठा मयोभुवः... प्रवर्ग्या. १४
[वा. सं. ३६।१४+ ऋ. मं. १०।९।१

आर्जवं नाम मनोवाक्कायकर्मणां विहिताविहितेषु जनेषु... एकरूपत्वम् शांडि. १।१।३
आवहन्ती वितन्वाना कुर्वाणा चीरमात्मनः । वासांसि मम गावश्चान्नपाने च सर्वदा । तै.आ. ७।१४।१
ततो मे श्रियमावह वे. सारो. ३१
आश्रमेष्वेवावस्थितस्तपस्वी मुच्यते वें. पू. ४।८
आह्लादिनी गरीयसीयमन्तरे भूत्वा राधा कृष्णेनाराधिता राधाकृष्णमाराधयत् राधिको. ४
इदं सार्वकामिकं मोक्षद्वारं यद्योगिन उपदिशन्ति वेङ्कटो. ३
इन्द्रो विश्वस्य राजति [प्रवर्ग्या. ८+ वा. सं. ३६।८
ईशानो भगवो भगवान् रुद्रो महादेवस्त्वमीश्वरः । परंब्रह्म परं धाम परः पारः परायणः २ रुद्रो. ५६
उभयात्मको विराट् प्रणवः ना. प. ८।१
उत्पन्न एव भवति शरीरं चेष्टयन् प्रभुः ना. म. २४
ऋचं वाचं प्रपद्ये [प्रवर्ग्या. १+ वा. सं. ३६।१
ऋचो अक्षरे परमे व्योमन् यस्मिन्देवा अधि विश्वे निषेदुः । यस्तं न वेद किमृचा करिष्यति.. वेङ्कटो. ३
ऋतं सत्यं नामरूपातिगस्त्वं २ रुद्रो. ६७
एकमेवाद्वितीयं यद्गुरोर्वाक्येन निश्चितम् । एतदेकान्तमित्युक्तं न मठो न वनान्तरम् मैत्रे. २।१५
एको रुद्रस्त्वं हि सर्वस्य कर्ता.. २ रुद्रो. ५१
एतत्खलु वाव सर्ववरिष्ठः श्रयते उत्तमपुरुषः वें. पू. ३।५
एतत्त्वया न विज्ञेयं रूपवानिति दृश्यते । इच्छन्मुहूर्तान्नश्येय- मीशोऽहं जगतो गुरुः ना. म. ३४
एतदमृतमभयमेतत्परायणमेतद्ब्रह्मेति वें. पू. ३।३
एतद्ध्येवाक्षरं ब्रह्म वे. सारो. १९
एतैरष्टकं मद्वपुः मङ्गलं सत्त्वं बिन्दुस्वरूपं महाकारस्वरूपं व्योमभिर्मयं विद्धि २ तारो. १
एतमात्मानं गूढमनुप्रविष्टं २ देव्यु. ८
एवं विदित्वा परमात्मलिङ्गमस्या- श्रमस्थाः परिमुच्यन्ति सर्वे वे. सारो. ४१
एवं स्थित्वा संसृतौ वर्तमानः संसारीव सुखदुःखादिभोक्ता । उन्मत्तमूकबधिरान्धवत्सदा विभाव्यमानो मूढधीभिर्विमुक्तः निर्लेपो. १३
एष आत्मा तपसाऽऽलोक- नीयो नान्यैर्धर्मैः.. २ देव्यु. १९
एष आत्माऽपहत पाप्मा विरजो विशोको विमृत्युरजिघृत्सो- ऽपिपासः २ देव्यु. २९
एष आदित्ये तपति तेजसेद्धः २ देव्यु. २८
एष एव हि भूतात्मा भूते भूते व्यवस्थितः २ देव्यु. १२
एष धाता विधाता च स्वराट् सम्राट् प्रजापतिः २ देव्यु. १०
एष दिव्यो देव एकः पुराणः २ देव्यु. ११
एष देवः शीर्यमाणैर्न शीर्णः २ देव्यु. २६
एष देवैर्वेदसङ्घैश्च विप्रैरभिष्टुतो- ऽप्रतर्क्यो हीन्द्रियैश्च २ देव्यु. २७
एष ब्रह्मैष एवेन्द्र एष सर्वं चराचरम् २ देव्यु. २५
एष भूतपतिरेव सेतुर्विधरणो... २ देव्यु. ९
एष सुप्तेषु जागर्ति भूतंभूतं.. २ देव्यु. ९
एषोऽनन्तश्चेष्टते देहजालैर्यथो- र्णनाभिः सृजते तन्तुजालम्.. २ देव्यु. २८
एषोऽनन्तो महिमाधार ईशो भूमा.. २ देव्यु. २४
एषोऽन्तरादित्ये ह्यमृतो दृश्यते हिरण्मयः पुरुषः शिवः २ देव्यु. १०
एषोऽन्तर्यम्यमृतः पुराणः सदा जनानां हृदये सन्निविष्टः २ देव्यु. ८
एषोऽशरीरो विश्वकर्ता गुणेशः २ देव्यु. २६
एषो हि देवः प्रदिशो नु सर्वाः पूर्वो हि जातः स उ गर्भेअन्तः । स एव जातः स जनिष्यमाणः प्रत्य- ङ्मुखस्तिष्ठति विश्वतोमुखः अथर्वशिर. ४.
ओङ्कारः प्रणवो व्यापी ह्यनन्तो- ऽनन्तविक्रमः । तारं सूक्ष्मं वैद्युतरस्वं.. शुक्लं सर्वशरीरगम् २ रुद्रो. ९५

ओदनं तव भूतेश ब्रह्मक्षत्रं जगत्तथा २ रुद्रो. ५३
कया त्वं न ऊत्याभि प्रमन्दसे
वृषन् [प्रवर्ग्या. ७+ वा. सं. ३६।७
कयानश्चित्र आ भुवदूती सदावृधः
सखा। कया शचिष्ठया वृता
[प्रवर्ग्या. ४+वा. सं. ३६।४ ऋ. मं. ४।३१।१
कविः प्रधानो रसवर्जोऽयमात्मा २ देव्यु. २४
कस्त्वा सत्यो मदानां मंहिष्ठो
मत्सदन्धसः। दृढा(ह्ला)चिदारुजे.. प्रवर्ग्या. ५
[वा. सं. ३६।५+ ऋ.मं. ४।३१।२
कस्त्वां वेद भूतगर्भविहीनं वेदैर्विश्वं
यत्र लीलं त्वयीशे २ रुद्रो. ७६
कः सोऽभिध्येयोऽयं यः प्राणाख्यः मैत्रा. ११
कामक्रोधौ लोभमोहौ मदश्च मात्सर्यं
च त्यज्यते येन योगी निर्लेपो. १
कालाग्निरुद्रमैत्रेयीसुबालक्षुरिमन्त्रिका मुक्तिको. १।३२
कृतं चाकृतमेते च परमं च परायणम् २ रुद्रो. ४३
खल्वियं ब्रह्मविद्या सर्वा सर्वोपनि.. वें. पू. ३।४
खे वायुः प्रलयं याति ना. म. १९
गर्भो नारायणो हंसो बिन्दुर्नाद-
शिरः शिखा मुक्तिको. १।३१
गायत्रिया एवात्मानं पुनीते सहवै. १२
गुरूपदेशाद्विदितात्मतत्त्वाः शिवस्वरूपं
प्रभजन्ति सन्तः चिदम्बरो. ९
गुहेषु गूढः परपारपारः २ देव्यु. १५
गोपालतपनं कृष्णं याज्ञवल्क्यं
वराहकम् मुक्तिको. १।३८
चक्षुषश्चक्षुः श्रोत्र एष (व) त्वमीश
मनसो मनो बुद्धबोद्धा त्वमेव २ रुद्रो. ५७
चक्षुः श्रोत्रं प्रपद्ये [प्रवर्ग्या. १+ वा. सं. ३६।१
चतुर्भिश्च चतुर्भिश्च द्वाभ्यां पञ्च-
भिरेव च। हूयते च पुनर्द्वाभ्यां
तुभ्यं होत्रात्मने नमः विष्णू. ११
चित्तमेव हि संसारस्तत्प्रयत्नेन
शोधयेत्। यच्चित्तस्तन्मयो भवति च
स एवात्माभमी भवेत् वे. सारो. ४५
छन्दांसि वै पत्राणि वेङ्कटो. ३
जगत्प्रतिष्ठा देवर्षे पृथिव्यप्सु
प्रलीयते ना. म. १८
जलस्य चलनादेव यथा चलति
भास्करः। तथैव सर्वभूतेषु
तद्धर्मैर्नैव लिप्यते २ देव्यु. १३
(भगवन् !) जीवलोका अविद्या
संवृता भवाम्भोधौ निमज्ज्योन्मज्ज्य
कुतश्चिद्विश्रामं न यान्ति चिदम्बरो. १
ज्योक्च सूर्यं दृशे जीव्यासं
[प्रवर्ग्या. १९+ वा. सं. ३६।१९
ज्ञात्वा हि देवं शुद्धभावैरुपास्यमुपास्य
धीराः परिमुच्यन्ति पाशात्।
महेश्वरं वै प्रणवार्थरूपं... वे. सारो. ४
तच्चक्षुर्देवहितं पुरस्ताच्छुक्रमुच्चरत्
[प्रवर्ग्या. २४+ वा. सं. ३६।२४
तच्छास्त्रं शास्त्रितं चेति द्विविधं
पौरुषं स्मृतम् मुक्तिको. २।१
तत एतदष्टाक्षरेण वा इमानि भूतानि
जायन्ते, अष्टाक्षरेणैव जातानि
जीवन्ति, अष्टाक्षरं प्रयन्त्यभि-
संविशन्ति वेङ्कटो. २
ततो वै तान्ब्रह्मिष्ठानवदतोऽवदन् कठश्रु. १३
तत्पुरुषस्य विद्महे महादेवस्य
धीमहि। तन्नो रुद्रः प्रचोदयात् वे. सारो. ४०
तथाऽक्षराद्विविधाः सोम्य भावाः
प्रजायन्ते मुण्ड. २।१।१
तद्यथेदमक्षरमोमित्यक्षरम्।
तत्परमित्यक्षरं गुह्यम् संध्यो. २०
तपसा प्राप्यते सत्त्वं... वें. पू. ४।८
तमो वा इदमेक आसीत्तत्परेणो-
दितः। विषमत्वं प्रयात्येतद्वै
रजसो रूपम् वें पू. ५।१
तस्मा अरं गमाम वो.. प्रवर्ग्या. १६
[वा. सं. ३६।१६+ ऋ. मं. १०।९।३
तस्माद्यजमानश्चित्वैतानग्नीना-
त्मानमभिध्यायेत् मैत्रा. ११
तदावयवसम्भूतैर्व्याप्तं सर्वमिदं जगत् २ रुद्रो. ४८
तस्य वा एतस्य यज्ञस्य द्वावनड्वाहौ
यदात्माशुचिर्देवेशः समृद्धिर्देवतानि सहवै. १९
तानृषयोऽध्यमायन् सहवै. ११
तिलेषु तैलं...एवं प्रोतं त्वय्यद्वितीये.. २ रुद्रो. ५९

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

तुरीयमिदं सततोदितं गुणैर्गुणा-
तीतं त्रिपुषं दिव्यधाम २ वेङ्यु. २३
तेजः खल्वीरितं विषमं तं प्रयात्येत-
द्वै सत्त्वस्य रूपम् वें. पू. ५।१
ते निलायमचरन् , तेऽनु प्रविशुः
कूष्माण्डानि सह्वे. ११
त्वत्तो जातं जगच्छम्भो स्थितं
त्वय्येव... २ रुद्रो. ४६
त्वमश्वमेधो वरार्थिनां वरदोऽसि त्वम् विष्णू. १०
त्वमाशिषं द्रविणं देहि शम्भो २ रुद्रो. ७१
त्वमेव द्यौरसि मातरिश्वाऽसि
धर्मोऽसि होता पोता हन्ता विष्णू. ४
त्वयावृतं लोकमिदं समग्रं को वा
हीनं चेतते त्वद्विहीनः २ रुद्रो. ५१
त्वं देवेषु प्रथितो नामतस्त्वेकः... २ रुद्रो. ७३
त्वं न दिवा नैव रात्रिस्त्वमीशः २ रुद्रो. ६३
त्वं नो माता त्वं पिता चोपनेता
माता बंधुः परमो वै गुरुस्त्वम् २ रुद्रो. ७२
त्वामीदृशं गूढमनुप्रविष्टं सहैव
सन्तं न विजानन्ति देवाः २ रुद्रो. ७८
दक्षिणाशरभंस्कदंमहानारायणाह्वयम् मुक्तिको.१।३४
दुर्मित्रियास्तस्मै सन्तु योऽस्मान्द्वेष्टि
यं च वयं द्विष्मः प्रवर्ग्या. २३
दृते दृ९ ह मा मित्रस्य मा चक्षुषा
सर्वाणि भूतानि समीक्षंतां प्रवर्ग्या. १८
देवकार्यादपि...पितृकार्यंविशिष्यते ना. म. ४७
देयं राज्यं देयं शिरो न विचार्यैषा
मुद्रा खेचरी देया भवति वेङ्कटो. ३
देवानां च पितॄणां च पिता
ह्येकोऽहमादितः ना. म. ४८
देवानां महस्तोमफलप्रदा, अमृतेन
तृप्तिं जनयन्ती देवानामन्नेन... सीतो. ७
देवासुरैस्त्वं पुरो मूढगर्भो भूतानां
त्वं महिमा गर्भरूपः २ रुद्रो. ७९
दैवी स्वस्तिरस्तु नः स्वस्तिर्मानुषेभ्यः
[ऋ. खि. १०।१९१।५+ सह्वे. २५
देहो देवालयः प्रोक्तः मैत्र्यु. २।२

द्यौः शान्तिरन्तरिक्ष९ शान्तिः
पृथिवी शान्तिरापः शान्ति-
रोषधयः शान्तिः [प्रवर्ग्या.१७+ वा. सं. ३६।१७
द्वादशाक्षरा वै जगती वेङ्कटो. ३
द्विर्द्वादशेभ्यस्तत्त्वेभ्यः ख्यातो
यः पञ्चविंशकः ना. म. ११
धृत्वा ज्योतिर्निधिं महात्मनो... वे. सारो. १८
न कर्मणा न प्रजया शिवं पूज्या-
मृतत्वमाप्नुयुः वे. सारो. २
न च जीवं विना ब्रह्मन् वायव-
श्चेष्टयन्त्युत म. ना. २५
न जानन्ति सर्वे हृदा भासमानं २ वेङ्यु. १६
न तत्र सूर्यो भाति न चेदं चन्द्र-
तारकम् । नेमा विद्युतो भान्ति .. श्रुतिर. ३
न तस्य कार्यं करणं च विद्यते न
तत्समश्चाभ्यधिकश्च दृश्यते निर्लेपो. ११
न दृश्यश्चक्षुषा योऽसौ न स्पृश्यः
स्पर्शनेन हि ना. म. १०
नमस्ते अस्तु भगवन्नस्तु यतः स्वः
समीहसे [प्रवर्ग्या. २१+ वा. सं. ३६।२१
नमस्ते अस्तु विद्युते नमस्ते
स्तनयित्नवे [प्रवर्ग्या. २१+ वा. सं. ३६।२१
नमस्ते हरसे शोचिषे नम अस्त्वग्नये ।
[प्रवर्ग्या. २०+ वा. सं. ३६।२०
नमः श्रीवेङ्कटेशाय शुद्धज्ञान-
स्वरूपिणे । वासुदेवाय शान्ताय
श्रीनिवासाय मङ्गलम् वेङ्कटो. ३
न योगयुक्तोऽपि न चावधूतः परं
भावं नयति शिवभक्तस्य लोके भक्तियो. ६
न शैवमन्त्रादपरोऽस्ति मन्त्रो
भस्मस्नानं नित्यतृप्तिर्हृदन्तः ।
रुद्राक्षाणां धारणं रुद्रमन्त्रः
प्रकीर्तनीयो गुरुमूर्तौ प्रणामः भक्तियो. ३
न विना धातुसङ्घातं शरीरं
भवति कश्चित् ना. म. २४
न साम्परायं प्रविशाम बालाः....
त्वं नो गतिः परमं चासि शम्भो २ रुद्रो. ५०

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

नान्ये जानन्ति तव भक्त्या विहीना प्रजातं स्वामीशं शरणं प्रपन्नाः — २ रुद्रो. ७९

नारायणः—क एवाहं कस्त्वमेवासीति। तस्माद्भगवतो नारायणस्य क इति मुख्य नाम, तथैव क इति ब्रह्मणश्च नामासीत् — वेङ्कटो. १

नारायणाद्विजनको ह्यर्यम्णो वरुणस्य हि — २ रुद्रो. ४३

नासौ कलङ्कमाप्नोति हेम पङ्कगतं यथा — अ. पू. ११३९

नास्ति तस्मात्परतरः पुरुषाद्वै सनातनात् — ना. म. २०

निश्चयं हि नास्ति जगति भूतं स्थावरजङ्गमम्। ऋते तमेकं पुरुषं वासुदेवं सनातनम् — ना. म. २१

निर्गुणो गुणभुक्चैव गुणस्रष्टा गुणाधिकः — ना. म. १७

निर्वाणंसर्वधर्माणांनिवृत्तिःपरमास्मृता — ना. म. ५६

नेम ऋणा नृणव इत्समानो यमस्य लोके अधिरज्जुराय — सहवै. ५

नेह नानाऽस्ति किञ्चिद्वै त्वदधिष्ठितमेव हि — २ रुद्रो. ४५

नोपर्याजीत जुगुप्सेतानृतात् — सहवै. १२

पतिः पशूनां पशवो वयं च — २ रुद्रो. ५८

परो दिवा (ऽहं) परएना पृथिव्यां सदा जनानां हृदये सन्निविष्टः — २ देव्यु. ७

पश्येम शरदः शतं जीवेम शरदः शतम् (प्रवर्ग्या. २४+ — वा. सं. ३६।२४

पावको अस्मभ्यं शिवो भव (प्रवर्ग्या. २०+ — वा. सं. ३६।२०

पुराविदः कवयो ये मनीषिणो ज्ञात्वाऽप्येनं निष्प्रकम्पा महेशम्। तरन्ति शोकं च कृतकृत्यजनाः... — २ देव्यु. २१

पुष्प थैवर्ध सर्व... — वेङ्कटो. ३

पुष्पहास चरम त्वमेव वौषट् वषट्कारस्त्वामाहुरग्र्यमखेषु प्राशितारम् — विष्णू. २

पृथिवी वायुराकाशमापो ज्योतिश्च पञ्चमम्। ते समेता महात्मानः शरीरमिति संज्ञितम्। तदाविशति यो ब्रह्मन्नदृश्यो लघुविक्रमः — ना. म. २२,२३

प्रजापतिर्वा एकोऽग्रे तिष्ठन् — वें. पू. ३।६

प्रसन्नात्माऽऽत्मनि स्थित्वा सुखमव्ययमश्नुते — वे. सारो. ४६

प्रद्युम्नाद्योऽनिरुद्धस्तु सोऽहङ्कारः स ईश्वरः — ना. म. ३०

प्रभाऽस्मीह देवी शशीसूर्यऋक्षे.. — २ देव्यु. १७

बाह्यात्माऽन्तरात्मा परमात्मा चेति — आत्मोप. ४

ब्रह्मणः कोशोऽसि मेधया पिहितः — वे. सारो. ३०

ब्रह्मपुच्छं प्रतिष्ठा त्वं क्षान्तिराजवमेव च — २ रुद्रो. ५१

ब्रह्मा सनातनो देवो मम बह्वर्थचिन्तकः — ना. म. ३९

ब्रह्मैव त्वं त्रिधोर्ध्वस्त्वं गतिस्त्वं.. — २ रुद्रो. ४२

भस्मालेपः सर्वगात्रेषु नित्यं रुद्राक्षाणां धारणं लिङ्गपूजा। पञ्चाक्षर्याः सज्जपश्चित्तवृत्त्या रुद्राध्यायः पञ्चकृत्यं न चान्यत् — निर्लेपो. २

भावग्राह्यो ह्यनीडात्मा भावाभावकरः शिवः — २ देव्यु. १८

भाव्यो गुरुः शिव एव प्रधानः परात्परः श्रुतिसन्दोहवेद्यः — भक्तियो. ४

भुवो वायवेऽन्तरिक्षाय स्वाहा — महाना. ७।२

भूतग्रामशरीरेषु नश्यत्सु न नशाम्यहम् — ना. म. १७

मकारे संस्थितो रुद्रः — ब्र. वि. ७

मत्तः सर्वं सम्भवति जगत्स्थावरजङ्गमम्। अक्षरं च क्षरं चैव.. — ना. म. ३१

मनो हि परमं भूतं तदव्यक्ते प्रलीयते। अव्यक्तं पुरुषे.. — ना. म. १९

मया सृष्टः पुरा ब्रह्मा मां यज्ञमसृजत स्वयम्...मत्पुत्रत्वं च कल्पादौ

Jain Education International   For Private & Personal Use Only   www.jainelibrary.org

लोकाध्यक्षत्वमेव च ॥ अहङ्कार- कृतं चैव नाम पर्यायवाचकम्	ना.म. ४९–५१
महाग्रासस्त्वमेवेश मृत्युस्त्वदुपसेचनः	२ रुद्रो. ५२
माया चाहं ह्येष मायी महेशः	२ देव्यु. १८
मायावी परमानन्दस्त्यक्त्वा वैकुण्ठमुत्तमम् । स्वामि- पुष्करिणीतीरे रमया सह मोदते	वें. पू. ५।२
माया ह्येषा मया सृष्टा यन्मां पश्यसि नारद	ना. म. ३४
मायां तु प्रकृतिं विद्यान्मायिनं तु महेश्वरम्	२ रुद्रो. ४८
मां प्रविश्य भवन्तीह मुक्ता भक्तास्तु ये मम	ना. म. ३२
मोक्षोऽसि योगोऽसि सृजसि धाता परमयज्ञोऽसि	विष्णू. ६
य इमं विश्वं भुवनं यासि जुह्वदृष्टिः...	२ रुद्रो. ७०
य एनं विदुरमृतास्ते भवन्ति ह्यथेतरे दुःखमेवाविशन्ति	२ देव्यु. ३५
य एष एतस्मिन्मण्डले पुरुषो यश्चायं दक्षिणेक्षन्पुरुषस्तावेतावन्यो- न्यस्मिन्प्रतिष्ठितौ	बृह. ५।५।२
य एष सम्प्रेत्यास्माच्छरीरात्समुत्थाय परं ज्योतिरुपसम्पद्य स्वेन रूपेणाभिनिष्पद्यत एष आत्मा	वें. पू. ३।३
य एषोऽत्यवष्टम्भेनेत्यूर्ध्वमुत्क्रान्तो व्यथमानो व्यथनप्रीतस्तस्य तमः प्रणुदत्येष आत्मा	वें. पू. ३।२
यतो वाचो निवर्तन्ते...आनन्दं प्राप्नुवन्त्येते पुनरावृत्तिवर्जितम्	वे. सारो. ७
यथा बिम्बादिवोद्भूतं बिम्बं तद्- न्नारायणाद्वेङ्कटेशः	वें. पू. ५।२
यथा लोहपिण्डस्त्वग्निसम्पर्काल्लोहमयो लोहगतप्रहारादीननुभवतीति तद्वद्देहेन्द्रियभूतगुणैरयं पुरुषोऽभिभूयत इव	वें. पू. ४।३
यदा चर्मवदाकाशं वेष्टयिष्यन्ति मानवाः । एकदैवमकृत्वा च...	वे. सारो. ४२
यदा तमस्तन्न दिवा न रात्रिर्न सन्न चासच्छिव एव केवलः । तदक्षरं तत्सवितुर्वरेण्यं प्रज्ञा च तस्मात्प्रसृता पुराणी	श्रुतिर. २
यदा पश्यन्ति मनसा मनीषिणो ये ब्रह्म मन्वान उपासते त्वाम्	२ रुद्रो. ७७
यदेतत्कर्णौ च पिधाय शृणोति च, यदाक्रमिष्यन् भवति नैनं घोषं तं शृणोति	व. पू. ३।८
यद्भूतजालं निखिलं वै विसृष्टमेता- दृशं त्वां न विदन्ति केचित्...	२ रुद्रो. ७४
यन्नारायणतारार्थसत्यज्ञानसुखा- कृति । त्रिपान्नारायणाकारं तद्ब्रह्मैवास्मि केवलम्	तारसा. शीर्षक
यश्छन्दसामृषभो विश्वरूपः... स मेन्द्रो मेधया स्पृणोति । अमृतस्य देवधारिणो भूयासम्	वे. सारो. २८
यस्मात्परं नापरमस्ति किञ्चिद्यस्मा- न्नाणीयो न ज्यायोऽस्ति कश्चित् । वृक्षवत्स्तब्धो दिवि तिष्ठत्येक- स्तेनेदं पूर्णं पुरुषेण सर्वम्	श्रुतिर. ७
यस्य त्रिपुण्ड्रं लसते ललाटे तत्र त्रिलोके लसते च सत्यम्	चिदम्बरो. ८
यो देवानां प्रथमं पुरस्ताद्विश्वाधिको रुद्रो महर्षिः	वे. सारो. ५४
यो देवानां प्रथमश्चोद्भवश्च विश्वाधिको देवो महर्षिः । हिरण्यगर्भं जनयामास पूर्वं	श्रुतिर. ५
योनौ रेतः सिञ्चति यदर्वाचीन- मेनो भ्रूणहत्यायास्तस्मान्मुच्यते	सहवै. १२
यो ह खलु वा वाशितामात्रः प्रतिपुरुषं क्षेत्रज्ञः सङ्कल्पाध्यव- सायाभिमानलिङ्गः प्रजापति- र्विश्वोऽक्षरस्तेन चेतनेनेदं शरीरं चेतनवत्प्रतिष्ठापितम्	वें. पू. ३।५
यो ह खलु वाव अशरीर इत्युक्तः स भूतात्मा	वें. पू. ४।१
यो ह वै भगवानात्मा यथाऽन्तर्बहि- र्व्याप्तः प्रसिद्धस्तथा स्वं रूपं परमं द्वेधा चकार	वें. पू. ५।१

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

लीलामूर्ते रुद्रसंज्ञस्य शम्भोरक्ष्युत्पन्नो बीजकोशो पुराणः । रुद्राक्षाख्यः सर्वदेवर्षिजुष्टो यस्मिञ्जुष्टे सर्वसंसारमुक्तिः चिदम्बरो. ७
लिङ्गं सत्यं निष्कलं ब्रह्मरूपं धार्यं पूज्यं हृदये ज्योतिराद्यम् । सत्तामात्रं वाङ्मनोतीतमेतत् पञ्चात्मकं भासते येन मुक्तः निर्लेपो. ३
विमुक्तो विशुद्धाद्वैतभावमाश्रित्य न द्रष्टा नाद्रष्टा न श्रोता नाश्रोता न वक्ता नावक्ता न कर्ता नाकर्ता नाभिमानो नानावमानः सोऽवधूतः भक्तियो. १
विश्वभूत विश्वं त्वमेव विश्वगोप्ताऽसि पवित्रमसि विष्णू. ८
वेदा मद्वस्ताश्चन्द्रार्कानला मन्नेत्राः २ तारो. १
वेदपर्वतजालोत्थमन्त्रैः कूपोऽयमेव हि २वेध्यु. ३७
वेदशास्त्रपुराणानि पर्यवस्यन्ति शङ्करे । तावत्तेषां समभ्यासो यावत्तद्भक्तिसम्भवः चिदम्बरो. ११
वेदान्तसारसर्वस्वं यो जानाति स ईश्वरः वे. सारो. ५९
व्यष्टिस्वरूपः प्रणवस्तदेतत्संसेवमानो न पुनर्भवे स्यात् चिदम्बरो. ९
शकटमिवाचेतनमिदं शरीरं वें. पू. ३।४
शब्दस्पर्शादयो ह्यर्था अनर्था इव ते.. वें. पू. ४।६
शम्भुः साक्षाद्दयात्मा स एव रहस्यमेतन्न विदन्ति लोकाः चिदम्बरो. १०
शरीरमिदं मैथुनादेवोद्भूतं... वें. पू. ४।४
शरीरमेतद्घटवद्विदित्वा चिदम्बरं नित्यमीशं विदित्वा । मृत्युं तीर्त्वा सर्वपापं विहृत्य शिवे परब्रह्मणि यां...तेजः चिदम्बरो. १२
शरीरं मे विचर्षणं जिह्वा मे मधुमत्तमा । कर्णाभ्यां भूरि विश्रुवम् वे. सारो. २९
शं न इन्द्रा पूषणा वाजसातौ शमिन्द्रा सोमा सुविताय शं योः [प्रवर्ग्यो. ११+ वा. सं.३६।११ ऋ. मं.
शं नः कनिक्रदद्देवः पर्जन्यो प्रवर्ग्यो. १०
शं नः कुरु प्रजाभ्योऽभयं नः पशुभ्यः प्रवर्ग्यो. २१
शाश्वतश्च स्थिर ईशः स्वतन्त्रः स्वमहिम्नि तिष्ठत्यनेनेदं शरीरं चेतनवत्प्रतिष्ठापितम् वें. पू. ३।५
शांतिरेव शांतिः सा मा शांतिरेधि प्रवर्ग्यो. १७
शिवद्रोही शिवभक्तैर्विनिन्द्यः शिवप्रसादे च पराङ्मुखेन । दात्रोस्तस्मिन्मदमात्सर्यं एताभियुञ्जीत भगवान्नीलकण्ठः निर्लेपो. १२
शिवध्याने शिवपूजाप्रसङ्गे रुद्राक्षाणां धारणे भस्म धार्यम् निर्लेपो. ११
शिवः प्राणः शिवभक्तस्य सेवा शिवप्रसङ्गे मतिरस्य सर्वदा । शिवप्रसादस्य धृतिर्निरन्तरं शिवादन्यद्देवविचिन्तनं न भक्तियो. २
शिवे भक्तिर्जायते पुण्यलेशाद्भक्तिमूलं सर्वसंसारमुक्तेः चिदम्बरो. ५
शिवो हि कर्ता जगतामनादिर्न जानते यं श्रुतयोऽपि सम्यक् चिदम्बरो. २
स एव काले भुवनस्य मध्ये विश्वस्य स्रष्टारमनेकरूपम् । विश्वस्यैकं परिवेष्टितारं ज्ञात्वा शिवं शांतिमत्यन्तमेति श्रुतिर. १०
स एष दहराकाशमादित्यरूपः शरीरमित्थं रथीकृत्य स्वयं रथिको भूत्वैवमेव पिण्डब्रह्माण्डरथरथिको बभूव वें. पू. ३।१०
स एष पञ्चधात्मानं विभज्य निहितो गुहायां मनोमयोऽशरीरो भारूपः सत्यसङ्कल्प आत्मा दिव्यशरीरः श्रीवेङ्कटेश इति वें. पू. ३।८
स एष शुद्धः पूतः शान्तो प्राणोऽनिशमात्मा नो ज्ञेयः वें. पू. ३।९
स ओङ्कारो महादेवः स विष्णुः स च तारकः । नातः परं जगद्भाति यस्य भासा निरन्तरम् चिदम्बरो. १३

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

स जीवः परिसंख्यातः शेषः संकर्षणः प्रभुः	ना. म. २५
सदानन्दं परमानन्दं...परमपदं वेङ्कटेशाख्यं वैष्णवं यद्गत्वा न निवर्तन्ते योगिनः	वेङ्कटो. ५
स प्रजापतिरेकः पुष्करपर्णे समभवत्तस्य भगवतोऽस्यान्तर्मनसि कामः समवर्तत इदं सृजेयमिति	वेङ्कटो. १
समग्रीवशिरःकायः संवृतास्यः सुनिश्चलः	वराहो. ५।३२
स यः सायं प्राश्नीयात्सोऽस्य सायं होमः	कठश्रु. २१
सर्वमोङ्कार एव [माण्डू. १+ [+नृसिंहो. १।२+	नृ. पू. २।२+४।२ रामो. २।१
सर्वाननशिरोग्रीवः सर्वभूतगुहाशयः	श्रुतिर. ८
स वा एष आत्मेहात्मनिवसितानि तैः कर्मफलैः परिभूयमान इव शरीरे वा विचरति	वें. पू. २।११
स वा एष शुद्धः स्थिरो चलसा-लेपोऽव्ययमो प्रेक्षकवदवस्थितः	वें. पू. ३।१२
स वा एषोऽभिभूतः प्रकृतेर्गुणैरित्यंशाभिभूतत्वात्सम्मूढः प्रयातः सम्मूढत्वादात्मानं प्रभुं भगवन्तं कारयितारं नापश्यत्	वें. पू. ३।२
स वा एषोऽस्य हृदन्तरे तिष्ठन्नकृतार्थो मन्यते	वें. पू. ३।९
स वा योऽयं हृदन्तःपुरुषो भगवान् वेङ्कटेशस्तुरीयो वासुदेवात्मा	वें. पू. ३।१०
स विश्वकृद्विश्वविदात्मयोनिर्यः..	निर्लेपो. १२
स सोमः स सत्यं स विष्णुः स रुद्रः स देवः स सर्वम्	वेङ्कटो. ५
सहस्रबाहो सहस्रमूर्ते सहस्रास्य सहस्रसम्भव विश्वं त्वामाहुः	विष्णू. १
सहस्रशीर्षा पुरुषः सहस्राक्षः...	श्रुतिर. ९
सुमित्रिया न आप ओषधयः सन्तु	प्रवर्ग्यो. ११
सोऽहं ममेदमित्येवं मन्यमानो निबद्धो ह्यात्मनाऽऽत्मानं जानन्नेव खचरः कृतस्वानुचरैः पक्षैरभिभूयमानः परिभ्रमति	वें. पू. ४।२
स्वधर्म एव सर्वं धत्ते	वें. पू. ४।८
स्थविर हिरण्यगर्भ नारायण... स्वयम्भूर्भूतादिर्महाभूतोऽसि	विष्णू. ७

इति परिशिष्टं समाप्तम् ।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org

New Relese...

SABDARTHA CINTAMANIH

BY

BRAHMAWADHUTA SRI SUKHA NANDA NATHA

शब्दार्थचिन्तामणिः

प्रणेता-ब्राह्मावधूतश्रीसुखानन्दनाथः

संस्कृत साहित्यानुशीलने शब्दकोशानामत्यन्तं महत्त्वमस्ति। यथा एकस्यैव समानार्थकशब्दानां संकलनं "अमरकोशत्वेन प्रसिद्धम्, तथैव प्रत्येकानां शब्दानां धातु-प्रत्यय-विकारादि-प्रदर्शनपूर्वकमर्थाभिव्यक्तिक्रमे वाचस्पत्यम्-ब्दस्तोममहानिधि - बाङ्चयार्णव - अभिधान राजेन्द्र-शब्दकल्पद्रुमादयः कोशाः भारतीय मनीषिभिरारचिताः। अदसीयेषु कोषग्रन्थेषु प्राचीनतमः कोषः ीसुखानन्दनाथविरचितः" "शब्दार्थचिन्तामणि" र्वेविद्यते। इदमीयस्य शब्दकोशस्य प्रथमं प्रकाशनं वैक्रमाब्दे 1921 तः 1941 मध्ये भागचतुष्टये उदयपुराधीश श्रीमहाराणा-सज्जनसिंहाऽज्ञया आगरातो जातम्। कोशेऽस्मिन् नरुक्त-व्याकरणादि-प्रसिद्धाकारग्रन्थानां प्रमाणानि शब्दव्युत्पत्तिपूर्वकं संकलितानि न्त। कतिपय कठिनशब्दार्थानां विवेचनं समाधानयुतं यथादस्मिन् कोशे वरीवर्ति, तथादन्यत्र सर्वथा दुर्लभायते।

Jain Education International For Private & Personal Use Only www.jainelibrary.org